

Hr Wolf 1858.

DICTIONARIUM

CANARENSE LATINUM.

AD USUM

MAÏSSURENSIS CATHOLICI SEMINARII.

Bengalori.

1855.

ORDO ET PRONUNCIATIO LITTERARUM CANARENSIUM.

ಅ .. .. a.
ಆ .. .. â.
ಇ .. .. i.
ಈ .. .. î.
ಉ ... . ou.
ಊ .. ..oû.
ಋ .. .. .. rrou.
ೠ .. .... rroû.
ಎ .. .. in principio vocis ie. suprà consonantem, e.

ಏ .. .. .. ié — id.
ಐ .. .. aie.
ಒ .. .. .. o.
ಓ .. .. .. ô.
ಔ... .. .. âou
ಂ ... . coram ಕ sonat n; coram, m, etc sonat m. muta
ಃ .. .. .. intrà, suspirii sonum habet, in fine vocis, ahâ.

ಕ .. .. ca.
ಖ .... .. kha * dura et aspirata.
ಗ .. .. .. ga.
ಘ .. .. gha *
ಙ .. .. gnia, non usitata.
ಚ ... . tcha.
ಛ .. .. tchha *
ಜ .. .. dja.
ಝ .. .. .. djha *
ಞ ... . gnia.
ಟ .. .. .. t · lingua ad palatum retorta.
ಠ .. .. .. tha * id.
ಡ .. .. .. d. lingua ad palatum retorta,
ಢ .. .. dha * id.
ಣ .. .. .. nna, lingua ad palatum retorta.
ತ .. .. .. ta.

ಥ .. .. .. tha *
ದ .. .. da.
ಧ .. .. .. dha *
ನ .. .. na.
ಪ .. .. pa.
ಫ .. .. .. hpa *
ಬ .... ba.
ಭ .... bha *
ಮ .... ma.
ಯ.... ...... ia vel yia.
ರ .... ra.
ಲ .... la.
ವ .... va vel wa.
ಶ .... shia, vel ut in verbo Anglo sha.
ಷ .... cha.
ಸ .... sa.
ಹ .... ha.
ಳ .... lla, lingua ad palatum.
ಕ್ಷ .... kcha.

ABBREVIATIONUM EXPLANATIO.

Chy—	chymia.
Gr—	grammatica.
Log—	logica.
Bot—	botanica.
Rel—	religio.
Id. s.	idem sensus.
Astr—	astronomia.
Phil—	philosophia.
q. v—	quod vide.
Anat—	anatomia.
I. e.	id est.
Rhet—	rethorices.
Zoo—	zoologia.
Vulg ver—	vulgare verbum.
Fig—	figurativum.
Vid—	vide.
Lit—	lit.
V. a.—	verbum activum.
V. n.—	verbum neutrum.
Caus—	causativum.
Mel—	melius.
Tur—	turpiter.

Voces italicis litteris intrà ( ) inclusæ, ad linguam Gallicam generaliter pertinent.

DICTIONARIUM

CANARENSE—LATINUM.

ಅ

ಅ 1 prima littera alphabeti canarensis. 2 exclamatio ex stupore procedens. 3 si præcedat vocem samscritam cujus prima littera sit consonans, æquivalet negationi. v. g. ಯುಕ್ತ aptus, ಅಯುಕ್ತ ineptus. Si vox illa samscrita incipiat à vocali ಅ, additur ನ, euphoniæ gratiâ: ಅ cum ಅಂತ, *finis;* scribendum est ಅನಂತ æternus, (*sine fine*).

ಅಂಕ 1 nota arithmetica, 2 nota, signum. 3 latus. 4 scenicus ludus. 5 caput, sectio. 6 corpus. 7 vicinia. 8 mansio. 9 ornamentum 10 femur. 11 bellum. 12 culpa.

ಅಂಕಣ 1 cubiculum. 2 cubiculi divisio. 3 intervallum.

ಅಂಕತಪ್ಪ pulvinar femori supponendum.

ಅಂಕಪಟ್ಟಿ, ಅಂಕಪಟ್ಟಿಕೆ femorum decussatio.

ಅಂಕಪಾಲಿ amplexus.

ಅಂಕಪೀಠ sinus, gremium, sedes

ಅಂಕಪುಟ್ಟಿ vid ಅಂಕಪಟ್ಟಿ.

ಅಂಕಮಂಡಣೆ cruribus decussatis et valdè distensis sedere.

ಅಂಕವರಿ nota corpori impressa.

ಅಂಕವಾಕು verbum menti inhœrens.

ಅಂಕಿ vid ಅಂಕ.

ಅಂಕಿತ s. dedicatio operis. 2 adj. insignitus, maculatus.

ಅಂಕುರ 1 germen, surculus. 2 sanguis. 3 pili carnis. 4 aqua.

ಅಂಕುರಾರ್ಪಣ oblatio seu cæremonia in honorem idoli.

ಅಂಕುರಿಪು, ಅಂಕುರಿಸು exoriri, germinare.

ಅಂಕುಶ uncus quo diriguntur elephantes.

ಅಂಕೆ 1 nota arithmetica. 2 fortitudo. 3 auctoritas. 4 vectis. 5 fiducia. 6 cohibitio.

అంకోలిగిడ tribulus. (*bot. alangium hexapetalum*)

అంగ I membrum. 2 corpus. 3 aggregatum quodcumque. 4 ratio, medium. 5 mens intellectus. 6 adj. præcipuus, princeps.

అంగజ I cupido, deus amoris. 2 amor, cupiditas. 3 pili corporis. 4 morbus. 5 filius.

అంగట stimulus.

అంగడి 1 taberna. 2 confusio, tumultus, అంగడిబిడ, తెరియు, కట్టుడాక tabernam aperire. 2 viam præparare.

అంగణ I atrium. 2 frons domûs.

అంగత, అంగత్త supinus. అంగత్తప డు supinè recumbere.

అంగతాప corporis calor.

అంగద armilla.

అంగదండని mortificatio.

అంగదట్టు femoralia ad usum Mahumetanarum mulierum, vel saltatricium in Indiâ.

అంగదదండి spina dorsalis.

అంగద ఓటిగె provocatio ad pugnam.

అంగదారి publicus pagi famulus.

అంగదీక్ష votum.

అంగడుడిగె I vestimenta. 2 ornamentum quoddam.

అంగదీప్తి pulchritudo.

అంగన mulier.

అంగన్యాస oratio pluriès repetita cum attrectatione variarum corporis partium.

అంగపరీక్ష anatomia.

అంగపూజ veneratio seu cultus corpori exhibitus, vel corpore exhibitus.

అంగప్రదక్షిణ corporis circumvolutatio in honorem idolorum.

అంగబాంధవ్య consanguinitas.

అంగభూషణ corporis cultus, ornamentum.

అంగమజ్జన ablutio.

అంగమణి donum à patre sponsæ oblatum, tempore consummationis matrimonii.

అంగమన 1 crapula, indigestio 2 stupor.

అంగర vid. అంగార.

అంగమర్మ anatomia.

అంగరంగ excellentia, perfectio.

అంగరగడ్డి planta medicinalis. (*bot. Physalis fluxuosa*).

అంగరబొలిగె legumen minutatim concisum, cum saccharo et farre cactum.

అంగరక్ష I amuletum 2 tutamen 3 adustio cum ferro candente, prout est remedium in quibusdam morbis.

అంగరాగ unctio post balneum.

అంగరేకు, అంగరేకి, అంగరేఖు, అంగరేఖి, tunicella strictior.

అంగ, అంగలు, అంగంగలు, separatus, longè distans; rarus (ut spicœ in agro sterili).

అంగలార్చు flere, dolere, contristari. అంగలార్చికె, అంగలాప mœror, luctus, dolor.

అంగవక్ర extrema senectus.

అంగపట్ట membrorum egregia forma.

అంగవడి stapes.

అంగవమ్ణ 1 tunicella. 2 rancor animi. 3 odium.

అంగవళి, అంగవణి vestimentum.

అంగవస్త్ర vestis superna Indorum.

అంగవిసు spargere, extendere, fulgere ?

అంగవిక్షేప gestus, gesticulatio.

అంగశోష corporalis mortificatio.

అంగశుద్ధి, అంగశుచి 1 legalis mundities. 2 castigatio.

అంగస uncus quo diriguntur elephantes.

అంగసంగ carnale commercium.

అంగసాధన corporalis exercitatio.

అంగసాక్షి 1 testimonium. 2 experientia.

అంగసిద్ధి prosperitas.

అంగసూత్ర arteriæ pulsus.

అంగసంజ్ఞ nutus, manu vel alio exteriori signo factus.

అంగహార gestus, gesticulatio.

అంగహింస corporalis punitio.

అంగహీన 1 macula. 2 mutilatus.

అంగణ 1 atrium. 2 palatum.

అంగస్నాన ablutio, balneum.

అంగక్షేమ corporis valetudo prospera.

అంగాంగ omnis, is, e.

అంగాంగకము membra corporis.

అంగార్చన 1 cultus supremus adorationis. 2 cultus exterior.

అంగాయాస defatigatio corporis.

అంగార carbo ligneus.

అంగారక 1 Mars (planeta) 2 tonsor.

అంగారకవార Dies Martis, feria tertia.

అంగారధానిక foculus. (*réchaud*)

అంగారపర్ణి planta medicinalis.

అంగాలు planta pedis.

అంగాస్త్రి epicureus, ventri mancipatus.

అంగిలి, అంగిలు 1 uvula, (membrana os gutturis operiens) 2 separatus, distinctus, remotus.

అంగిశ uncus quo diriguntur elephantes.

అంగిష్ట 1 voluptas sensuum. 2 digitus pedis.

అంగీ 1 toga, tunica. 2 mulier.

అంగీకరించు 1 acquiescere, assentire. 2 excipere. 3 pro grato habere.

అంగీకార 1 contractus, promissio. 2 contractus acceptatio.

అంగీకృత acceptus.

అంగీకుట్టె, అంగీజుట్టె, 1 in vestimento acu pictum ornamentum.

అంగీగుజ్జు rugosæ plicæ in togâ indicâ.

అంగీజా, అంగీజా 1 audacia, temeritas. 2 periculum. 3 desperatio.

అంగీజారు, అంగీజారు ora, fimbria, lacinia togae Indicæ.

అంగీకిబ్బి, అంగీటిబ్బి id. sens.

అంగీకిశ tunicæ amplitudo.

అంగీబగలు tunicæ pars lateralis.

అంగీసిడి uncus ad usum sartorum.

అంగీశిస్తు tunicæ concinnitas.

అంగీతోఁకు commissura vesti imposita.

అంగీడీకి studiosus corporis cultus.

అంగు 1 privatus, secretus. అంగుస్థ locus remotus, secretus.

అంగుజ vid. అంగీ.

అంగుట pollex.

అంగడి taberna. అంగడియవాడు tabernarius, mercator.

అంగుడి freni annulus.

అంగుతు supinus.

అంగుళ 1 uncia (*duodecima pars* అడి). 2 pollex. 3 digitus అంగుళీయ annulus - అంగుళ్యగ్రు digiti extremitas.

అంగుష vid. అంగీ

అంగుష్ఠ pollex.

అంగుస్త్రాన annulus æreus ad usum sartorum.

అంగుళ 1 *duodecima pars* అడి. 2 palatum, &c. vid. అంగుడు

అంగూరదగడ vitis.

అంగూడు 1 sagitta. 2 ichneumon (*mus Pharaonis, mus aegyptiacus*)

అంగన mulier.

అంగీకరించు annuere, consentire

అంగ్రి, అంగ్రియ్య palma manûs. అంగ్రిగీరె rugæ manûs. అంగ్రివస్త్రు orarium, sudarium.

అంగోస్త్ర 1 vestis superna. 2 sinistra pars corporis

అంగోస్త్రాము, అంగోఁడసి corporis statura.

అంఘవతి cupido.

అంఘడిచ optare.

అంఘ్రి crus.

అంచరీ muliebris vestimenti lacinia.

అంచు 1 ora. 2 littus. 3 os (gladii) 4 fimbria. అంచుగట్టు conglutinari (vulnus).

అంచు dividere, vid. చించు

అంచుంటి ricinus (pediculus gregibus infestus).

అంజే 1 cursorum statio. 2 cycnus.

అంజన 1 collyrium sive pigmentum pro oculis. 2 magia, divinatio. 3 nomen unius ex elephantibus qui dicuntur vehere orbem. అంజనదాకిసోడ, divinare per collyrium oculis illitum - ద్రవ్యాంజన, divinatio ad recuperandas opes amissas - భూతాంజన spirituum vel

fantasmatum evocatio, mediante collyrio — వస్యాంజన optati cujus cumque consecutio per collyrium. అదృశ్యాంజన omnia objecta invisibilia efficere, per collyrium-కర ంజన 1 oblatio camphoræ coràm idolo. 2 candelabrum quoddam.

అంజనాదేవి nomen matris *Anumantae*.

అంజనిక 1 stellio, lacerta. 2 sorex, icis

అంజలి manuum elevatio in salutatione usitata.

అంజవిసు timere, formidare.

అంజె gossipium, xylon fuso præparatum - అంజెడెక్కు gossipium pectere. అంజెనూలు gossipium nere అంజెకదరు fusus gossipii filis instructus.

అంజూవడు timere, reformidare, expavere.

అంజిపను, ille qui terret.

అంజెగ, అంజూగొలి pavidus, ignavus.

అంజెకె timor, pavor, terror, formido, metus.

అంజాళిపుట vid. అంజలి

అంజూర ficus. (fructus)

అంటరవి *Sapindus emarginatus*, (arbor ex cujus nuce fit sapo)

అంటరికెకుల్లు, అంటరవికెకుల్లు herba hastata.

అంటవాళదకాయ nux sapindi emarginati.

అంటగేవంటగే puerilis ludus.

అంటు 1 gummi, resina. 2 asylum, protectio, refugium అంటుజూడికొను confugere sub alicujus præsidium. 3 fluxus menstruus. 4 contactus. 5 surculus arbori insitus. 6 virga viscata (*gluaux*)

అంటువడు 1 adhærere. 2 insectari. 3 inficere.

అంటికొను 1 obsidere (sicut dæmonium) 2 irruere in aliquem. 3 copulari- అంటకట్టు strictè alligare. — అంటకాన metalla fusione conglutinare. అంటిక్కు 1 accendere. 2 unire- అంటిన adunare- అంటకలికె cœremonialis immunditia, vel contaminatio. అంటుముర్వు parva inauris. అంటుమేహ venereus fluxus, gonorrhœa- అంటుశరగు pannus menstruatæ.

అంటురోగి venereus morbus.

అంటెవి textoris stamina.

అంటొంచు deprimere, humi prosternere.

అండ, అండక, అండకోశ 1 ovum 2. testiculus (an. *scrotum*) 3 semen genitale. 4 orbis terrarum.

అండగోడ fulcrum, adminiculum. అండగోడెయిచ్చు adminiculo corroborare.

అండలియు, అండోలియు 1 circumcursare, errare, vagari. 2 frequentare. 3 iterare.

అండశేయు fastidio vel mœrore

affici.

అంకిసు 1 latitare. 2 appropinquare. 3 formidare, balbutire-అంకికొను sese abscondere.

అంకిలి radix, origo, fundamentum. అంకిలిత్తు eradicare, ad nihilum redigere.

అండ 1 coxa, . 2 fundus అండ కొను terga vertere. 3 refugium, protectio. 4 vicinia, proximitas. 5 juxtà. 6 ponè.

అండుక *Parra goensis*, (avis.)

అండే 1 patrocinium, protectio, tutela. 2 fistula è calamo confecta

అండెలని, అండెయుల్లి contiguè, juxtà, ponè.

అండొలియు frequentare.

అన్న 1 frater natu major 2 familiaris salutandi modus — అన్నయ్య verecundus superiorem alloquendi modus.

అంతకి multum.

అంకారం త్రిగాడు, అంగజాజ thraso, jactator.

అంచి, అంచు amicus puerum alloquendi modus.

అంటికే 1 remedium. 2 medium, ratio.

అంతిగ 1 vir astutus, 2 vir moribus perditus.

అంకో puerorum in scholâ vapulatio.

అంకోలేకల్లు astragalus (ludus)

అంకోలేపట్టు, అంకోలేపల్లి species quædam leguminis.

అంతేత్ర potestas, robur, potentia

అంత 1 finis. 2 finitima, confinia, limes. 3 certitudo. 4 membrum. 5 mors 6 natura, indoles. adv. propè —adj. pulcher.

అంత, అంతలు 1 quàm. 2 sic, ità. 3 talis.

అంతఃకరణ 1 intellectus. 2 misericordia, benignitas.

అంతఃపుర 1 regina. 2 reginæ cubiculum, 3 gynæceum, 4 palatium.

అంతఃశుద్ధి interna mundities-అంతఃశుద్ధిలేకవు ægrè ferre.

అంతక 1 *Yama*, Indus Pluto. 2 aggregatum, totum.

అంతవక usque.

అంతస్సు talis.

అంతర 1 intervallum, 2 periodus, terminus, 3 dissimilitudo, disparitas, 4 ordo, 5 dubium, 6 secessus, 7 medius, a, um.

అంతరంగ 1 mens. 2 cor(fig.) arcanum, secretum.

అంతరగంగ, అంతరతామర planta ad aquarum superficiem fluitans.

అంతరాంతర 1 conditionis disparitas, 2 inclusus.

అంతరాట parùm tutus, solutus. laxus.

అంతరాత్మ anima suprema singulis animantibus infusa, juxtà Gentiles.

అంతరాయ impedimentum, obs-

taculum. అంతరిసుపడు impedire.

అంతరాళ intervallum.

అంతరిక్షి æther, firmamentum.

అంతరీప insula.

అంతరీయ inferius vestimentum

అంతర్గత 1 internus, 2 medius, 3 oblivioni datus.

అంతర్ధాన, అంతర్ధి discessus, occultatio.

అంతర్వత్ని mulier gravida.

అంతర్భూత inclusus.

అంతర్భౌమ subterraneus.

అంతర్మార్గ vid అంతరిక్షి.

అంతర్యామి. సర్వాంతర్యామియైనవాడ omnia replens, in cunctis entibus diffusus.

అంతర్వర్తి mediatio, intercessio.

అంతర్వాయు flatulentia, indiges-tio.

అంతర్వాణి scientiarum peritus.

అంతర్విగాహన ingressus.

అంతర్హాస arrogantia, vanitas, nimia suî fiducia.

అంతర్హిత coopertus.

అంతశ్శయ 1 mors, lethum. 2 locus exequiis destinatus. 3 stratum

అంతస్తాప pœnitentia.

అంతస్తు 1 secessus, solitudo, 2 contabulatio. 2 gradus. 3 conditio, status.

అంతా, అంథా talis, is, hic-అంతా గుణ talis qualitas-అంతామనుష్య talis homo.

అంతెంతు 1 attamen, quidquid sit, quocumque modo, 2 aliquantulum

అంతిక 1 vicinia, 2 propè, juxtà.

అంతికాశ్రయ fulcrum, adminiculum.

అంటే 1 funis quo alligantur boves manipulos conculcantes, 2 (అన్నాటి) dicis, ais, ab అనువడు.

అంతు 1 sic 2 totum, summa integra.

అంతూ, అంతూయింతూ, అంతూమింతూ, అంతెంతు vid. అంతెంతు.

అంతే 1 particula veniens ex అన్న verbo defectivo; significat: *aiunt, ferunt*. 2 adv. ut. ఆకెలసపాగునంతే చూడు, vide ut hoc opus promoveatur. 3 sicut, quasi.

అంతేని, అంతేతి sic.

అంతేరకుగాని retrorsùm.

అంతేవసాయి 1 *Parea* 2 tonsor.

అంతోయింతో hoc vel illo modo hoc vel illud, quidnam eveniet? (dubium ostendendi causâ.)

అంత్య 1 ultimus, extremus 2 inferior, infimus. 3 finis. అంత్యాక్షర littera finalis.

అంత్యజ (*ultimo loco natus*) *Parea* అంత్ర intestina, exta.

అంధ, అంధా talis.

అంద 1 sicut, ità. 2 modus, methodus, ratio.

అంద 1 pulchritudo, forma. 2 pulcher, formosus. 3 participium præteritum ab అనువడు, dictum.

అందల vid అందర.

అంచని sicut, quasi. మూగవలెనే quasi mutus.

అంటే conditionalis forma ab అన్నది dicere. 1 si dicas. 2 dùm diceretur.

అందలం, అందలే sella gestatoria apud Indos.

అందగించుట molestare, incitare.

అందియ, అందెలు armilla. కాలియందె cruris armilla.

అంచియరం curculio (tinea granis infesta)

అందు 1 attingere, apprehendere, tangere. 2 comprehendere. అంద పుచ్చుకొను id. sens.

అందు 1 dies, tempus. చిన్ననాడు pueritiæ tempus. 2 catena, vinculum, compes. 4 cruris armilla.

అందుకొను intra se loqui.

అందెయ vid. అందియ

అందుగుచెట్టు arbor quæ vocatur *Boswellia integrifolia*.

అందేశము dubium, anxietas, hæsitatio.

అంధ 1 obscuritas. 2 aqua. 3 obscurus, cæcus.

అంధత్వ obscuritas, cæcitas.

అంధుడు cæcus—పుట్టుగ్రుడ్డి cæcus à nativitate.

అంధకాసుర nomen cujusdam gigantis.

అంధకారాతి cognomen *Sivae*.

అంధకూప puteus occlusus.

అంధకార obscuritas-అంధకారము spissa caligo, tenebræ.

అంధస్సు oryza cocta.

అంధకుడు cæcus.

అంధాధుంధం reipublicæ mala administratio.

అంన vid. అన్న

అను 1 indigitare. 2 dicere. vid. ఎను.

అనీక, అంనీకం, అంనిన్ని 1 insuper, rursus, quoque, 2 tunc.

అంనీతం injustitia, vid అన్యాయం

అంన్య alius, a, ud. vid. అన్య

అంపక discedenti amico oblatum convivium.

అంబ 1 mater. 2 participium ab అన్న dicere, dictus. అంబాగ dùm diceretur.

అంబక 1 sagitta. 2 oculus.

అంబటి jus tamarindi cum leguminibus coctum.

అంబటిమామిడి manga agrestis (bot. *spondias mangifera.*)

అంబర æther, aer, firmamentum, cœlum. 2 vestitus, 3 gossipium 4 pannus. 5 lapis specularis (*talc*).

అంబరీష 1 sartago. 2 bellum. 3 pullus, asellus, equulus, parvulus 4 inferni quædam mansio. 5 sol. 6 pœnitentia. 7 *manga* agrestis.

అంబలి puls quædam ex orizâ, sive farinâ confecta.

అంబష్ఠ è brahmane et *vaisyâ*

muliere natus.

అంబా balatus vituli.

అంబాడి యశె species quædam plantae *béthel*. అంబాళ్వాని *Parvati*.

అంబార cœlum. vid. అంబర

అంబార 1 acervus granorum. 2 pars messis quæ gubernio obtingit ratione tributorum, acervata.

అంబారి turris elephanti superposita.

అంబారుంజి insectum incommodum.

అంబికా, అంబికె 1 mater. 2 *Parvati*. 3 mater *Dhrutarashtrae*.

అంబికేయ, అంబికేయన 1 *Ganesha* aut *Cartikeya*, filii *Parvati*. 2 *Dhrutarashtra*.

అంబిగ nauta, piscator. అంబిగర అరస nautarum dux.

అంబిలం vid. అంబలి

అంబు sagitta. అంబినగరి penna sagittæ. అంబినబిలు pars pennata sagittæ.

అంబు 1 v.n. arescere, marcescere. 2 s. aqua.—శరదంబు frigidus imber autumnalis. -శీతమాంబు gelida aqua. - అంబుకణ guttula aquæ. -అంబుకంటక, అంబుకిరాతక crocodilus.—అంబుకీశ, అంబుకూర్మ tursio(*marsouin*)-అంబుద, అంబుధర 1 nubes. 2 *Siva*. -అంబుధి, అంబునిధి oceanus.-అంబుధిప్రసాద nux quædam purificans. -అంబుఫేన spuma maris.-అంబుమర్కట tursio. అంబురాశి congregatio aquarum omnium. అంబుసరణి rivulus. -అంబుస్ఫోట bulla aquæ—అంబుచర aquaticus, a, um.

అంబుగరికె agrostis stolorufera. (*sorte de chiendent.*)

అంబులి vid. అంబలి

అంబుత participium præsens, à అన్ను dicere, dicens.

అంబె 1 mater. 2 dea. 3 cognomen *Parvati*.

అంబే balatus vituli.

అంబేగాలు, అంబుగాలు super pedes manusque reptatio—అంబెగాలిక్కు, ఇడు, ఆడు super manus pedesque reptando incedere.

అంబేహళది crocus odorifer.

అంల్ల aciditas.

అంభ, అంభస్సు aqua.

అంభారవ boum mugitus.

అంమకొడి tribus quædam agricultorum *Coorg* regionis.

అంమంగొడలి gigantis telum aut gladius.

అంమునదు optare, cupere.

అంశ, అంశె 1 portio. 2 pars. 3 humerus. 4 prospera fortuna. —అంశెనిరూపిస colligere portionem suam.

అంశక cognatus, cohæres.

అంశకర్త particeps, dominus, proprietarius.

అంశజ affinis.

అంశచక్ర tabella astrologica.

అంశక్రమ thema nativitatis, ho-

roscopus.

అంశల robustus, validus.

అంశసంభవ, అంశీభూత, అంశోద్భవ, అంశభవ paternæ vel etiam alienæ indolis particeps.

అంశాంశ portionis subdivisio.

అంశిత్వ participatio.

అంశు 1 radius solis. 2. fulgor. 3 fili extremitas, exiguum punctum.

అంశుక I vestis, pannus. 2 superior vestis 3 pallii muliebris lacinia.

అంశుధర, అంశుమంతను, అంశుమాలి, అంశుహస్త cognomina solis.

అంశుజాల collectio radiorum solis.

అంశుమతి 1 mulier. 2 nomen cujusdam fluvii.

అంశుమత్ఫల plantago (*banane.*)

అంశూజ్జ్వల radii fulgor.

అంస I humerus. 2 pars, portio.

అంసకూట gibba bovis Indici.

అంసయుగ్మ ambo humeri.

అంసల robustus, validus.

అంసహక genus quoddam militaris aciei.

అంసాంతర axilla.

అః interjectio admirationis, gaudii vel exprobrationis.

అక 1 dolor, afflictio. 2 peccatum.

అకంటక liber, solutus, nullo impedimento detentus.

అకచ 1 calvus. 2 cognomen *ketu*, sive descendentis nodi.

అకట, అకటకట interjectio admirationis vel mœroris.

అకటవికట adversus, contrarius, confusus, incohærens, contumax, inconstans, præposterus, invenustus, incompositus.

అకటాయిచుకొను v. n. contrahi, arctus fieri.

అకటిక indecens, indecorus.

అకర mutilus, mancus.

అకరిక publicanus, vectigalium collector.

అకర్తవ్య illicitus.

అకర్మక క్రియ verbum neutrum.

అకలంక lucidus, purus, immaculatus, innocens.

అకల్మష puritas, nitor, innocentia.

అకశాలిగ, అకసాలె, అకసాల aurifex, faber argentarius.

అకస్మాకవాగి, అకస్మకవాగి fortuito, subito, inopinatè.

అకళంక impollutus, immaculatus, purus, innoxius.

అకళసకళ irreverens, indecorus.

అకళజ్ఞ rudis homo.

అకళత్ర cælebs, solutus (à conjugio)

అకళికె nondùm dehiscens (germen.)

అకాండకాండవ I ad rem non pertinens. 2 absurdus. 3 inexpecta-

tus.

అకార littera అ

అకారణముగా adv. sine causâ.

అకారణ adj. vanus.

అకారకు adj. inutilis, vanus.

అకారకొఱగికొలగ vitiari; é suâ sæpe excidere.

అకాల intempestivus.—అకాలజ్ఞ tempora discernendi nescius.

అకాలమరణ ...మృత్యు. præmatura mors.

అకించన pauperrimus.

అకించితు abundantia.

అకుటిల sincerus, integer, candidus.

అకూప 1 maritus. 2 procus, amasius.

అకూపార 1 mare. 2 petra. 3 testudo, (orbem supportans.)

అకృత 1 pravus. 2 immitis, inhospitus. 3 non factus.

అకృత్య iniquitas, peccatum.

అక్రూరను 1 cognomen cujusdam gigantis. 2 non crudelis.

అకేశ calvus.

అకోవిదుఁడు ineptus homo.

అక్క soror natu major. అక్కచెల్లి soror natu major et soror natu minor

అక్కజ్జీ amicus sororem alloquendi modus.

అక్కజ adj. 1 mirus. 2 verus. 3 s. admiratio. 4 invidia. -అక్కజపాదమాటు insolitum verbum.

అక్కట interjectio, admirationis causâ.

అక్కటికఁడు vir admirationem excitans.

అక్కడి lens, legumen ciceri simile.

అక్కణ continuo, extemplo.

అక్కణి adhæsio tramæ cum stamine in textoriâ telâ.

అక్కతి pigmentum ex oryzâ, croco, et calce. vid. అక్షతి

అక్కతీ amor, amicitia, dilectio, indulgentia, vid. అక్కరె

అక్కదామ, అక్కమాలె rosarium, corona deprecatoria.

అక్కదాణి baculum anachoretæ.

అక్కనచూరి genus quoddam oleris.

అక్కబ admiratio.

అక్కయ 1 incrementum. 2 vid. అక్కజ్జి

అక్కర 1 littera. 2 fatum, fortuna. vid. అక్షర

అక్కర, అక్కరతి, అక్కఱతి dilectio, amor, indulgentia.

అక్కరాంకమాలె 1 poeticum rosarium. 2 rhythmus, in quo omnia verba ab eâdem litterâ incipiunt

అక్కఱకీరపల్ల genus quoddam oleris.

అక్కఱకను panegyrista, laudator publicus.

అక్కఱ 1 necessitas. 2 occasio, indigentia. 3 cupido—అక్కఱకెరి

ంచు desiderium suum implere. 2 è necessitate eruere 3 è difficili casu emergere.

అక్కలకర radix quædam tussis et asthmatis sedativa.

అక్కలు spicæ post messem relictæ, spicilegium—అక్కలకసి id. sens.

అక్కలాయు, అక్కలారిసికొన్ను spicas relictas colligere.

అక్కస ira, indignatio—అక్కసవాడు, అక్కసగాడు vir iracundus—అక్కసురి, అక్కసగాత్తె, అక్కసగారత mulier iracunda.

అక్కసంగ amicus; homo benevolus.

అక్కసాలిగ vid. అగసాలిగ.

అక్కరిసు 1 stomachum contorquere 2 prae titillatione contrahi.

అక్కరిక contorsio, contractio.

అక్కరి 1 gleba 2 titillationis impatiens.

అక్కాడు stillare, fluere, effundi.

అక్కి (generatim) granum aceribus et folliculis purgatum—అక్కి, చెల్లక్కి, పోత్తక్కి oryza aceribus purgata.—కుట్టు primâ vice tundere in mortario. — తోగస secundâ vice ampliùs contundere. — మాడ illam posteà cribrare.— జాలిస in aquâ illam agitando purgare. —కొఅక్కి, oryza absque ebullitione pilo tusa. —సనలక్కి, సునప్పక్కి, తెం బలక్కి cum prævia ebullitione pilo tusa. — కెలనక్కి, కెలనలక్కి, మురక్కి pilo imperfectè contusa. — అక్కినూక in granulis contusa — మురక్కి partim cocta, par tim cruda. — బరడి అక్కి, బరడా అక్కి non mortario tusa, sed in farinam reducta.—చాంపాగియక్కి oryza rubra—గరుడ చాంపాగియక్కి oryza fusca (sicut alae *garouda*)--బుడమచాంపాగియక్కి oryza cucumeri similis. కారనంబాళక్కి oryza tempore pluviarum maturescens—కెంబక్కియక్కి oryza rubra—నంబక్కి కరంగక్కి tenuis oryza—జీరసంబక్కి, జీరిగెనంబక్కి, minima oryza—గంధసాలియక్కి oryza odorifera—సామియక్కి *miliaceum panicum*—బరగదక్కి *panicum semiverticillatum*— నవణియక్కి *panicum Italicum*—నెల్లియక్కి oryza partim contusa, partim integra —దొడ్డకెంపరియక్కి, దొడ్డభైరియక్కి, గిడ్డభైరఅక్కి crassa oryza చాన్నమల్లిగియక్కి mediocris oryza-మరళకెంపకియక్కి exigua et rubra oryza—సుగదాసక్కి, కృష్ణనిలాఅక్కి odorifera oryza—పుట్టరాజక్కి oryza cujus granum minutum est et rotundum.

అక్కి oculus. vid. అక్షి.

అక్కిడి, అక్కిణి vid. అక్కణి.

అక్కిర vid. అక్కర

అక్కు, ఇరలక్కు అక్కుం esse, fieri.

అక్కు hoc verbum impersonaliter adhibetur cum dativo et significat: v. n. 1 digeri (cibus); in stomacho retineri (medicamentum) 2. v. a. digerere. 3 tueri 4 obtinere, frui. 5 s. digestio, appropriatio, præservatio.

అక్కుడిసు cessare, desistere.

అక్కుకొను 1 contrahi prae fame (stomachus): 2 timere. 3 prae titillatione horrescere.

అక్కి I. locus. 2 præt. ab అక్కు

అక్రమము I confusio, irregularitas, inordinatio 2 confusus, irregularis.

అక్రోఁడు nomen cujusdam fructûs.

అఖండ, అఖండము I. iuteger, indivisus. 2 abundans. 3 immortalis.

అఖండపదవి, సాంబ్రాజ్య opes immensæ—అఖండకాల æternitas.

అఖండము tempus.

అఖండిత I. integer, non laceratus. 2· indefectibilis. 3. ferax.

అఖర్వ multus, a, um.

అఖాత stagnum, lacus.

అఖాదన, అఖాద్య insalubris, e.

అఖాతి perfectus. integer, incolumis.

అఖింన exiguus, modicus, parvus.

అఖిల omnis, totus— అఖిలాండ orbis terrarum.

అఖేఁటూ non contemptibilis.

అగ 1 arbor. 2 sol. 3 serpens, 4. mons, collis—అగచరను monticola.

అగచాటలు, అగచాట్లు, అగచాట్లె, అగచాటతె, molestia, angustia, injucunda corporis dispositio—అగచాటఁబారి in molestià positus.

అగచు deprimere, dejicere, prosternere.

అగజాతి *Dea Parvati* (é monte oriunda).

అగడు ferox, asper, indomitus, maleficus.

అగడుతన 1 malitia, 2 pertinacia. 3 arrogantia.

అగడి januæ ligneus pessulu s interior, vel repagulum.

అగణిత innumerabilis.

అగతురు montana vacca.

అగత్య I. urgens, magni momenti. 2 necessarius. 3 certus. 4 necessitas— అగత్యవాగి necessario, certe.

అగద sanus, bene valens, morbo exemptus.

అగదంకార medicus.

అగదాడు lectuli stramen.

అగది nihil, minime, nequaquam.

అగధర vid. అగ్గోపార

అగధీర vir fortis.

అగపతి montium maximus.

అగపన్నగ montanus serpens.

అగప Indorum cochlear, è nucis putamine confectum.

అగబిల foramen, caverna.

అగభేంది I Indus Pluto. 2 securis.

అగభోంగ vid. అగపన్నగ

అగము, అగమున 1 mons, collis, 2 arbor.

అగమ్య 1 inaccessibilis, impenetrabilis, invius. 2 res illicita.

అగరిమె dedecus, ignominia.

అగరు *Sandalis* rubra (arbor).

అగల 1 latus, a, um. 2 latitudo. —అగలు మోశ latitudo et longitudo (pannorum)—అగల ఫుద్ద latitudo et longitudo pro re quâcumque. 3 catinus ex foliis.

అగలాడు moveri, agitari, quati.

అగలిసు v. a. separare, avellere, expandere. —అగలిః కొష్ఱు v. n. separari, amoveri ab. 2 extendi, diffundi. 3 vagari.

అగలు v. n. relinquere, descrere, separari. vid. అగలిసుఁడు

అగసేఁసటుగ ligneum cochlear.

అగశాలిగ vid. అకశాలిగ

అగశి lini semen. అగశిమెక్ష్ణ oleum lineum pro pigmentis. — అగశేఁ సొప్పు folia lini, quibus utuntur ut ferculo aut condimento.

అగస, అగసిగ linteorum purgator. అగసగిత్తె, అగసకె, అగసమాళి linteorum purgatrix.

అగసేఁగిడ linum, (planta.)

అగసేఁఘుష్ప *aeschynome grandiflora.* (arbor.)

అగసేఁ కాయ *coronila grandiflora.*

అగసేఁ బాగలు, అగసేఁబాగిలు oppidi aut castelli fores, janua, porta.

అగసిష్ప్ర, అగసేఁ బీజ vid. అగశె

అగస్త్య 1 *Agastya*, famosus Indorum *muni*. 2 *aeschynome grandiflora.*

అగళ 1 profundus. 2 latus, spatiosus.

అగళంతి I scalæ pertica transversalis. 2 fossa castelli.

అగళేశుంఠి planta medicinalis, *cissampelos hexandra.*

అగళి, అగుళి januæ obex ligneus.

అగళు, అగుళు 1 granum oryzæ coctum. 2 fossa.

అగళు 1 effodere. 2 se lavare, urinari. 3 deglutire.

అగళె, అగళికె, అగంకె vid. అగళంతి fossa.

అగళ్ళు vid. అగళు

అగాడి frons, pars anterior exercitûs.

అగాడికళ్ళెగ equi capistrum. (*licou.*)

అగాధ facilis, lenis.

అగాధ 1 s. foramen, hiatus, abyssus. 2 adj. profundissimus, altissimus, immensus. 3 arcanus, mysticus, abstrusus. — అగాధమళె imber copiosus.

అగాధిపము mons qui alio nomine vocatur మహామేరువు

అగారు domus, habitatio.

అగాధాతి Indra · *indus Jupiter*.

అగాపు arrhabo.

అగి, అగియు 1 fodere, 2 masticare, rodere. 3 lætari. 4 timere. 5 implere. 6 prævalere. 7 intrare.-అ గొట్టంకు masticans-అగిత effossio.

అగిడి aqua(apud sectatores Sivæ)

అగిద compactus, densus, plenus.

అగిసి vid. అగ్గు

అగిలికి, అగిలు separatio, divisio, divortium.

అగిత్తి, అగిత్తెబాగులు vid. అగిసె

అగిత్తెంకి, అగిత్తెడిల్ల, అగిత్తెమర vid. అగిత్తెయింకి, డిల్ల, మర

అగిష్టికి fornax portatilis.

అగిపి vid. అగిపి

అగిపిరి vid. అగిపిరి

అగుంసికి 1 magnus, multus, copiosus 2 copia, excessus.

అగుజు vid. అగజు

అగురు s. 1 *aloës* lignum 2· navicula. 3 *dalbergia*. (arbor).adj. levis.

అగులు agitare, movere, solvere.

అగుడికి effossio.

అగుసి, అగుసి, అగుసెబాగిలు vid. అగసె.

అగున vid. అగన—అగుసాడిగ vid. అగసాడిగ

అగుసు pro అగిసు vid అగి

అగుపిరి vid. అగపిరి

అగుపి vid. అగపి

అగురి vid. అగరి

అగురు pro అగురు vid. అగి

అగుళు 1 elabi, dislocari. 2 granum oryzæ coctum.

అగుళది publicus, apertus.

అగ్ర germen, surculus—అగ్రబీ యు plantarum semina fundere.

అగ్ర అగ్రయు vid. అగి

అగ్రోచ interj. ecce.

అగ్రోచరి invisibilis, imperceptibilis, incomprehensibilis.

అగ్గ, అగ్గద 1 principalis, præcipuus. 2 infimus, abjectus. 3 exigui pretii·

అగ్గడ præcipuus, princeps, superior, excellens.

అగ్గళ 1 copia. superioritas. 2 multus, copiosus.

అగ్గవి modici pretii.

అగ్గరి copiosus, abundans, magnus, multus.

అగ్గరు vir egregius.

అగ్గళికి 1 robur, fortitudo, egregiè factum. 2. loquacitas.

అగ్గలియు potens vir

అగ్గాడి impudens mulier.

అగ్గాడికార 1 incantator. 2 seductor·

అగ్గావి errabunda muliercula.

అగ్గి vid. అగ్గు

అగ్గిగ 1. contemptibilis homuncio. 2. susurro, discordiam semi-

nans.

అగ్గిణి aqua. (sic dicitur apud *Linganistas*).

అగ్గివఁడింణె oleum pro lampadibus.

అగ్గిష్టికె, అగ్గిటికె, అగిష్టికె vid. అగిష్టికె.

అజ్ఞతె, inscitia, (melius అజ్ఞత)

అజ్ఞాన inscientia, ignorantia, spiritualis cæcitas, infidelitas. vid. అజ్ఞాన

అగ్ణి aqua. vid. అగిణి

అగ్ని 1. *Agni* (ignis deificatus.) 2. iguis. 3. *plumbago zelanica*, (planta). 4. *simecarpius anacardium*, (nux.) 5. bilis. 6 aurum—అగ్నిఁగలిస accendere ignem—దావాగ్ని ignis spontaneus—జఠరాగ్ని vis digestiva stomachi—బడబాగ్ని ignis sub mari latens—అగ్నికణ, కిణ, కిడికర, బిందు scintilla ignis—అగ్నికాప ardor ignis.-అగ్నిబాణ ignis missilis (*feu d'artifice*) —అగ్ని కల్ప 1. igni similis. 2. modus holocausta offerendi. — అగ్నిమూలె, దిక్కు Africus.

అగ్నికాఛోరగి ater, fumus.

అగ్నికుక్కుట titio, fax ex palea contorta.

అగ్నిగర్భ I crystallum. 2 planta.

అగ్నిచిత్తు ignis adorator.

అగ్నిజిత్తు aqua. (victrix ignis)

అగ్నిజ్వాలె 1 flamma, aut calor ignis 2 planta quædam tinctoria.

అగ్నికారి vid. అగ్నిశిఖ

అగ్నిదీపన vis digestiva.

అగ్నిశిఖ pleiades (constellatio)

అగ్నిధూమ fumus

అగ్నిధ్వజ vexillum quoddam cervi imaginem ferens.

అగ్నినది flumen inferni. (Phlegeton, Cocytus Indorum.)

అగ్నినయన, అగ్నినేత్ర, Siva flammeum oculum habens.

అగ్నినామ 1 *plumbago Zelanica*, bot. 2 nux quæ vocatur *Simecarpius anacardium*.

అగ్నినియమ promissum diis holocaustum.

అగ్నిపణి vid. అగ్నినామ 2 sig.

అగ్నిపుట 1 vis digestiva. 2 probatio per ignem. 3 purificatio metallorum.

అగ్నిబీజ 1 aurum. 2 oleaceum semen. 3 littera rhythmo inepta.

అగ్నిభట్టారక Dea igni præposita.

అగ్నిభుక్కు insectum quod ignem edere dicitur, *salamandra*.

అగ్నిభూ filius *Sivae*.

అగ్నిమంద, అగ్నిమాంద్య indigestio, conclusus flatus.

అగ్నిమథన ignem è confricatis lignis elicere.

అగ్నిముఖ 1 numen. 2 planta. 3 accensio ignis. 4 *simecarpius anacardium*. 5 *Bramha*.

అగ్నియంత్ర 1 amuletum. 2 tormentum bellicum. 3 electrica machina.

అగ్నిరజ caustico lapide adustio, cauterium.

అగ్నిలింగ, అగ్నివాహ fumus.

అగ్నిలిపి scriptura quæ fit visibilis, si igni admoveatur.

అగ్నిశ్శౌచ vid. అగ్నిరజ

అగ్నిశర *Ramae* sagitta ignea.

అగ్నిశాల focus.

అగ్నిశిఖ 1 crocus 2 aurum. 3 lampas. 4 sagitta.

అగ్నిశిఖి flamma foci.

అగ్నిశిల 1 silex. 2 lens vitrea convexa.

అగ్నినక rana.

అగ్నినకాయ columba.

అగ్నిసూత్ర 1 funiculus quidam in eliciendo igne usitatus. 2 electricitas. 3 cinctorium gramineum circà lumbos Brahmanæ, suscipientis filum sacrum.

అగ్నిస్తంభన statio in medio igne, mediante magicâ incantatione.

అగ్నిహోత్ర 1 ignis sacrificii. 2 præservatio continua ignis.

అగ్న్యుత్పాత cometa, nefastum omen.

అగ్ర aphthæ, gutturis inflammatio.

అగ్ర adj. 1 præcipuus. 2 prior, primus, 3 nimius. 4 optimus. — s. 1 pars anterior. 2 vertex, culmen, 3 acus. 4 carcer. 5 turba, multitudo. — అగ్రగణ్య eximius.—అగ్రచర viæ dux. —అగ్రజ 1 brahmana. 2 frater natu major. 3 *Brahma*.—అగ్రణి præcipuus.— అగ్రతారి constellatio *Aquilae*.—అగ్రదళి tener surculus.— అగ్రబల frons exercitûs. — అగ్రయామ prima vigilia.

అగ్రమిత్రిగట్టు angina, anat.

అగ్రహార pagus in quo soli brahmanæ, ex concessione Gubernii habitant.

అగ్రాసన prima cathedra. —అగ్రాసీన Præses.

అగ్రాహిక hebes, tardus ingenio

అగ్రాహ్య non acceptabilis.

అగ్రిమ præcipuus, potior, optimus.

అగ్రియ frater natu major.

అగ్రు digitus.

అగ్రేణి summus gradus.

అగ్రేచర præcursor, dux.

అగ్రేశ elephas regius.

అగ్రేసర coryphæus, dux, eminens.

అఘ 1 peccatum. 2 dolor. passio, ira.

అఘటన, అఘటిత difficilis, impossibilis.

అఘన levis, modici ponderis.

అఘనతి infamia, animi abjectio

అఘోరశ nomen *Sivae*. (terri.

bilis.)

అఘమర్షణం cæremonia expiatoria, à quibusdam brahmanibus quotidie usurpata.

అఘాటు profundus, magnus.

అఘ్రాతి obscurus; ater, fuscus.

అఘోరమైన tremendus, terribilis, ferox, acer, metuendus.

అగ్గు, అగ్గువడి infimi pretii, inventu facilis, copiosus, vilis.—అగ్గువాగ modico pretio.

అగ్గలిక robur, fortitudo, potentia.—అగ్గలి robustus, potens

అగ్గాలి vilis muliercula.—అగ్గాడు despicabilis homuncio.

అప్పు aqua.—వెచ్చప్పు aqua calida.

అచంచల, అచల stabilis, constans, definitus. — అచలత immutabilitas.

అచట 1 fœdus. 2 lenis (aura)

అచ్చుబాలు textoris instrumenta.

అచలం 1 mons. 2 terra.

అచలమి immutabilis.

అచాతుర్యం inconcinnus, infacundus, mediocris.

అచీ interj. ex fastidio oriunda.

అచింత్యం 1 numerus incommensurabilis. (1 quem sequuntur 31 notæ arithmeticæ.) 2 incomprehensibilis. 3 inexpugnabilis, illæsibilis.

అచిరకాంతి, అచిరప్రభ, అచిరరోచిస్ fulgur.

అచుంబిత rarus, extraordinarius, admiratione dignus.

అచేతన, అచేతనమైన exhaustus viribus, debilis, exanimis, insensibilis.

అచోద్యమైన mirabilis, extraneus' novus, rarus.

అచ్చ 1 clarus, pellucidus. 2 purus, sine mixtione. 3 realis. 4 particula indicans personalitatem. —అచ్చపాలు lac sine dolo.

అచ్చిక 1 tributum. 2 unio, familiaritas.

అచ్చుకట్టు 1 mundus, densus, benè ordinatus. —అచ్చుకట్టాగిర congruere, convenire.

అచ్చతైలమిట్టి mundum oleum ad usum lampadis.

అచ్చి grana oryzæ coctæ rubefacta, vid. అక్షి

అచ్చదామం, అచ్చమాలి rosarium, corona deprecatoria.

అచ్చయం 1 nimius, abundans. 2 excellens, optimus. 3 stupendus. —అచ్చయపాత్రి vasculum recipiendis eleemosynis destinatum.

అచ్చరం vid అక్షరం

అచ్చరి vid. అచ్చెరు

అచ్చరలు, అచ్చరీలు nymphæ cœlestes, *Apsaras.*

అచ్చిచేయగ solitario, privatim, tranquillè.

అచ్చులిపి venusta scriptura amanuensis.

అచ్చవన్నె vividus color, splendidum pigmentum.

అచ్చవడి census, tributum.

అచ్చవళి 1 nobile genus, intemerata prosapia. 2 tributum, census.

అచ్చవాపు apparatus, utensilia.

అచ్చళ purus, optimus. 2 quietus, immotus.

అచ్చళాయకరు satellites, publici custodes.

అచ్చక్షర littera impressa.

అచ్చాంబు aqua pura et limpida.

అచ్చాగడ 1 fallacissimus 2 valdè stupendus.

అచ్చాగి amicè, concorditer, similiter.

అచ్చానిచ్చె, ఆచ్చాపుచ్చె contumelia, probrum.

అచ్చాళు vir cœlebs, solutus, curâ exemptus.

అచ్చి mulier è regione *Maleyâlam.*

ఆచ్చి oculus.—అచ్చికంబని, అచ్చిదారి lacrymæ.—ఆచ్చిదిళిగె, అచ్చిబసణ pulchritudo oculi.—అచ్చికిశిరు, అచ్చిమణకు, అచ్చికొూళి fluxio oculorum.—అచ్చిమంద visus caligans.—అచ్చిగళు, అచ్చియుగ ambo oculi.

ఆచ్చి mamilla, ubera.

అచ్చికె 1 bonitas, favor, misericordia. 2 tributum, census. 3 amicus, a, um.

ఆచ్చిగ 1 dilectus et amabilis homo. 2 sacerdos.

ఆచ్చిద prosper, a, um.

ఆచ్చిబరు expedire, salubris esse, convenire.—అచ్చిబరువికె 1 salubritas, bona valetudo. 2 prosperitas.

అచ్చియం protervia, audacia, impudentia.

ఆచ్చు vocalis littera.

అచ్చు v. a. 1 rependere, compensare. 2 indebitum quid solvere. 3 solvere (tributa.) — v. a. deberi. 4 damnum pati.

అచ్చు 1 typus, character typographicus. 2 axis. 3 cardo super quem manualis mola vertitur. 4 pecten textorium 5 forma, archetypum. (*moule.*) —ఆచ్చిగుది, అచ్చిన సూత్ర varii funiculi quibus instruitur machina textoria. —చెల్లదచ్చు 1 typus quadratus in quo saccharum crassum liquefactum infunditur et in placentas coalescit. 2 ipsa placenta è saccharo crasso. —చిట్టచ్చు parva placenta è saccharo. —పడిచ్చు typus. —కేరినచ్చు 1 templum ligneum quod rotis superpositum trahunt Gentiles in festivitatibus. 2 tota structura rotis superposita. —బండచ్చు typus quo telæ panni, linteamina imprimuntur.—అచ్చాయిగ, అచ్చుగార, అచ్చుళి, అచ్చుళిగ typographus (*pressier:*) gossipina linteamina imprimens. —అచ్చుమనె...వాడె. officina typogra-

phica. — అచ్చుయారియు, అచ్చుకియు.. typos liquare, fundere, conflare. — అచ్చుబడియు., కాక imprimere. — అచ్చుపలకె, .. పలకె basis super quam templum ligneum supràdictum innititur — అచ్చుగోలు commissura, quâ contignatio altera templo ligneo superponi et annecti potest — అచ్చువట్టు, అచ్చోట్టు ... pannos vel telas imprimere. — అచ్చుకల్లు lapis super quem impressio fieri solet.

అచ్చుకట్టు opportunitas, convenientia, commoditas.

అచ్చుగం magnus.

అచ్చుగంజ, అచ్చుకొయ్య, అచ్చుదారి, axis.

అచ్చుగూని auspicatus, prosper, faustus.

అచ్చుగోరెలు sigillum quo signant granorum acervos.

అచ్చుకీలు exemplar structuræ tensis (ter, brancard.) imponendæ.

అచ్చుబిలగ duplex sera.

అచ్చురాట్న rota per quam xylinum seminibus suis exuitur.

అచ్చురి vid. అచ్చరువు

అచ్చువడి I tributum. 2 littera impressa.

అచ్చువడిగ, అచ్చువరిగ tributarius. 2 typographus.

అచ్చుసంధి vid. సంధి

అచ్చేలకాకు figuras varias in corpore acu pingere. (tatouer)

అచ్యుత immortalis. (cognomen Wishnu.)

అచ్ఛ I nitidus, pellucidus, clarus. 2 crystallum.

అచ్ఛభట, అచ్ఛభల్ల ursus.

అచ్ఛాభ్రము purum cœlum.

అచ్ఛిద్ర novus, recens.

అచ్ఛిన్నభక్తి insignis pietas, eximia devotio.

అచ్ఛోదక stagnum *Cuberae*, sive voluptatis.

అజ 1 *Brahma*. 2 *Wishnu*. 3 *Siva*. 4 *Rama*. 5 hircus, caper. 9 vervex, ovis.

అజకల్ప nox et dies Brahmæ includens 432, 000, 000 annos.

అజగంధ nomen quoddam *Sivae*.

అజగజాంతర omnino differens.

అజగర *boa constrictor*. (ingens serpens.)

అజగవ, అజకవ arcus *Sivae*.

అజనస్థాలాకృతి fatum.

అజన్మ innatus, ingenitus. — అజన్ముడు ingenitus aliquis. (Deus.)

అజన్య omen, inis. —portentum, i.

అజమాయిషి perpendere, investigare.

అజముఖ *Daksha* habens faciem capri.

అజమోద *carum*, bot. (herba.)

అజయ victoriæ expers. — అజయు ignavus.

అజర indefectibilis. (i. e. Deus, qui non senescit.)

అజరామరత్వ immortalitas.

అజర్యం amicitia.

అజలిపి fatum, (quod Brahma uniuscujusque fronti inscribere censetur.)

అజడ, అజడన pigritia, acedia.

అజశృంగి planta quædam medicinalis, collyrium.

అజస్రం æternaliter, perenniter.

అజాండ orbis terrarum. (అజ, అండ ovum Brahmæ.)

అజాగర *verbesina prostrata*. (planta.)

అజాగళస్తన palearia è collo capri pendentia. (*fanon.*)

అజాగ్రత్త incuria, negligentia.

అజాజి semen cumini. (planta.)

అజాజీవి caprarius.

అజాడ్య bona valetudo.

అజాతశత్రు 1 homo innoxius; qui nullum habet inimicum. 2 nomen quoddam *Dharmaradjae*.

అజాతి ignobilis, è tribu suâ ejectus.

అజాదని *solanum hortense*, bot. (*morelle.*)

అజానిళి pastoralis fistulæ sonus.

అజాపాలక caprarius.

అజామిళ nomen celebris cujusdam *Rushi.*

అజామూల, అజామోద radix quædam medicinalis.

అజాశ్రమి ovile, is.

అజింక్య uncus, contortus.

అజగీష invictus.

అజిత invictus, inexpugnabilis.

అజినబంధ zona pellicea *Krishnae.*

అజినయోని (*antelope.*) cervus: dama, æ.

అజీనామనుష్య homuncio, onis.

అజిర 1 atrium. (*cour.*) 2 aer, ventus. 3 corpus. 4 rana 5 objectum sensuum.

అజివాన 1 *Sison ammi.* (planta.) 2 incensum, thus.

అజిహ్మగ sagitta.

అజీర్ణం, అజీర్తి, అజీర్ణత cruditas, indigestio.

అజీవ 1 mors, non existentia.

అజీవన paupertas.

అజ్ఝంఝాటి, అజ్ఝంఝాట tacitus, tranquillus.

అజైకపాద unus ex undecim diis, qui vocantur *Rudras.*

అజేయ } invictus, inexpugnabilis.
అజేతృ }

అజోపజీవ macellarius.

అజ్జ 1 avus. 2 venerandus senex. 3 venerabilis — ముత్తజ్జ abavus. — అజ్జి 1 ava. 2 anus; — ముత్తజ్జి abava.

అజ్జకొడు intingere.

అజ్జికె, అజాకి *Gelsiminum arabicum.* (*jasmin.*)

అజ్జా s. ratio, medium, industria. — అజ్జాగార, అజ్జాయి, అజ్జాలిగ, అజ్జాలిగ solers, astutus homo. —అజ్జాది

అజారి,అజ్ఞారి అజ్ఞాకారి sol rs astuta mulier. — అజ్ఞాని peritè, solerter.

అజ్ఞాయకత్వ,అజ్ఞారిత peritia, solertia.

అజ్ఞ adj. 1 novus. recens. 2 bonus, optimus.

అజ ignarus, stultus, rudis, hebes.

అజ్ఞత,అజ్ఞత ignorantia, inscitia.

అజ్ఞాతవాస vita abscondita, secessus.

అజ్ఞాన spiritualis ignorantia, mundana cæcitas.—అజ్ఞానాంధకార spirituales tenebræ.—అజ్ఞాని ignarus; *speciatim* paganus, infidelis — అజ్ఞానకృత actio cum inadvertentiâ facta.

అజ్ఞేయతర sapiens, peritus, gnarus homo.

అఝూ,అఝూరే interj. ex admiratione aut ironiâ procedens.

అటంబర latus, extensus, spatiosus.

అటకాపు,అటకు,అటంక 1 impedimentum. 2 vexatio, 3 oppositio, molestia.

అటకాయించు,అటకిసు 1 interdicere. 2 impedire. 3 detinere. 4 vexare.

అటకొబ్బరి,అటమొబ్బరి, అటమొబ్బి puerilis quidam ludus.

అటజాభుక octiès quatuor.

అటజు 1 deprimere. 2 humiliare. 3 silentium imponere. 4 increpare.

అటతిన persequi, insequi, fugare.

అటకట obstaculum, impedimentum.

అటతాళ musicalis quidam rhythmus.

అటని arcûs extrema pars.

అటమట, అటమట 1 deceptio, dissimulatio, fraus, prætextum. 2 paupertas, inedia, egestas. — అటమటకాడు deceptor, fraudulentus.

అటమరిన 1 decipere, fallere. 2 blandiri, demulcere, captare. 3 elabi, evadere. — అటమరిసిదిలే ex improviso irruere.

అటమారి pertinacia, perversitas, obstinatio, contumacia.

అటవి vid. అడవి nemus, sylva, desertum— అటవిక, అటవిలేచర silvicola— అటవిలేమక aper.

అటవిక aleator; aleo, onis.

అటి truncus sine capite. vid. అట్టి

అటోలేపు auctoritas, jurisdictio administratio.

అట్ట 1 repositorium cibariorum in supernâ parte domûs. 2 superius cœnaculum aut dormitorium, 3 propugnaculum. 4 tugurium. 5 pars posterior domûs. — అట్టన స్పేరిన in superno repositorio

collocare.

అట్టకుంబళ cucurbita arefacta.

అట్టక్ష్ర series octo litterarum·

అట్టగొంబు ramus potior alicujus arboris.

అట్టటెంగు, అట్టతెంగు palmæ (*cocotier*.) fructus arefactus.

అట్టడవి inaccessibile nemus, impervia sylva.

అట్టడి locus in quo fit magnus populi concursus.

అట్టడిగె cibus paratus pro comestione.

అట్టతాళ rhythmus, harmonia·

అట్టమడికె vas quod jam culinariis usibus inserviit.

అట్టవణె annuus reditus, census. — అట్టవణెకచేరి censuum tribunal. — అట్టవణెయిలాఖె vectigalium administratio.

అట్టమి octava dies lunaris· vid· అష్టమి

అట్టహాస 1 risus *homericus*, excessivus. 2 pompa, apparatus, clamor. 3 bellatorum inter se provocatio.

అట్టళ tumultus, negotium, ostentatio, auctoritas·

అట్టళి, అట్టిళి 1 turba, tumultus, plebs. 2 vexatio. 3 nundinæ.

అట్టళె propugnaculum· vid అట్టాళ

అట్టాయ fructus laboris.

అట్టాల 1·repagula, pinnaculum 2 cubiculum suprà castelli januam. 3 cœnaculum superius, 4 palatium. 5 propugnaculum.

అట్టాన vid. అట్టహాస

అట్టాళు veredarius post alium missus.

అట్టికుర cibos condire, coquere.

అట్టికురవవ coquus.

అట్టిడ cibos apponere·

అట్టినదోణె alveus ad usum pecorum.

అట్టిప, అట్టిస 1 evaporare. 2 ad persequendum mittere.

అట్టు 1 expellere. 2 insequi. 3 mittere. 4 ejicere, amovere· 5 evaporari. 6 instrumentum vi cujus frumentum aceribus exuitur. 7 vid. అట్ట

అట్టిబడియువడు vexare, molestare·

అట్టిగను, అట్టిహను, అట్టిన, అట్టుగూళి 1 insecutor, 2 acolythus, 2 bubulcus.

అట్టుణ్ణ, అట్టుంబ cibos coquere et comedere.

అట్టుంబళి, అట్టుందరి tutela, patrocinium.

అట్టుగల olla·

అట్టుగుణె, అట్టుగుళి concursatio in nemore oblectationis causâ.

అట్టుగూళు oryza cocta.

అట్టుగె 1 esca parata. 2 insectatio.

అట్టుగోల ligneum cochlear.

అట్టుప్పు sal crassior,

ಅಟ್ಟುರಿ pultis crassamen in ollâ combustum.

ಅಟ್ಟುಳಿಗ coquus.

ಅಟ್ಟುಳಿ 1 vexatio, turbatio. 2 turba, tumultuarius concursus.

ಅಟ್ಟೆ 1 calceamenti solea. 2 sanguisuga. 3 stipes acephalus.

ಅಟ್ಟೆಚಿಪ್ಪು margaritifera ostrea.

ಅಟ್ಟೆಡ 1 culina. 2 patria, locus originis.

ಅಟ್ಟೆನವೆ octies novem. ಅಟ್ಟೆಪಂಚ octies quinque.

ಅಟ್ಟೆಕಾಲ್ vid. ಅಟ್ಟಕಾಲ್

ಅಟ್ಟೋತು vid. ಅಕ್ಕುರಿ

ಅಟ್ಟೋಗರ oryza cocta et condita.

ಅಟ್ಟಾಡೆಣ್ಣೆ fibrinum oleum coctum.

ಅಟ್ಟಾಷಧ medicamen coctum.

ಅಟ್ಲಿ 1 concursatio. 2 turba, tumultus, confusio. 3 turbatio.

ಅಟ್ಲು 1 tugurium vigilantium in agris. 2 horreum. 3 lutum.

ಅಠರ octodecim.

ಅಠವಣಿ, ಅಠವಣೆ, ಅಠ್ಠವಣೆ 1 annuus reditus. 2 memoria. 3 index libri.

ಅಡಂಕು vid ಅಡಕ

ಅಡಂಗು vid. ಅಡಗ 1 pacificatio, quies. 2 compendium. 3 hortus.- ಅಡಗಿಸ sedare, humiliare.

ಅಡಂಚು, ಅಡಂಪು nid. ಅಡಗು

ಅಡಂಬಿ prætextum, excusatio, effugium.

ಅಡಂಬಿಗ servus familiaris.

ಅಡಂಪುಗ increpator, sedator.

ಅಡಂಬರ, ಅಟಂಬರ 1 ambitiosus. 2 spatiosus, latus.

ಅಡಕಲ, ಅಡಕಲು amphorarum et ollarum acervus. — acervus.

ಅಡಕು 1 congerere. 2 ordinatim disponere. 3 alligare. 4 occultare. 5 detinere. 6 includi. ಅಡಕವಾಗಿರ 1 exiguus esse. 2 contineri. 3 latere. 4 compendiosè contrahi. 5 deprimi — ಅಡಕಮಾಡ sepelire.

ಅಡಕ, ಅಡಕವಾದ 1 compendiosus, brevis. 2 privatus. secretus.

ಅಡಕೆ 1 *areca*. nux. 2 caro.

ಅಡಕೊತ್ತು forceps ad præcidendam nucem *areca*.

ಅಡಗ ala.

ಅಡಗಡಿಗಿನ frequens.

ಅಡಗಾಣಿಕೆ obstaculum, impedimentum.

ಅಡಗಾಣಿಸ obstare.

ಅಡಗಾರು, ಅಡಗಾರಿಕೊಳಗ minui, humiliari. — ಅಡಗಾರಿಕೆ depressio.

ಅಡಗು latere — ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳು 1 se occultare. 2 sustentare. — ಅಡಗಿರು deprimi, occultari. — ಅಡಗಿಕೊಳಗ evanescere. — ಅಡಗಿಸ occultare, abbreviare, humiliare.

ಅಡಗ 1 arcanum mysterium. 2 insidiæ. 3 caro. 4 latebra, refugium.

ಅಡಗೆ ars culinaris.

ಅಡಗೆಡು prosternere se.

ಅಡಗೆಡಪು prostratio.

అడగాలి homo infamis, nebulo—adj. infamis.

అడచు 1 silentium imponere. 2 pulsare, colaphizare. 3 ingerere, alligare.

అడజాతి tribus ignobilis.

అడకట్టి catinus, paropsis.

అడకి, అడది locata vestimenta.

అడద్దు 1 crudus. 2 inferioris pretii.

అడనాడి mediocris.

అడని tabula.

అడప 1 perula ad imponenda folia *béthel*. 2 barbitonsoris perula. 3 occludere.

అడపాళి, అడపిగ vid. అడంపిగ

అడవు pignus. — అడపిడుపడు oppignerare.

అడబల caro. —అడబలను coquus.

అడబి nemus, sylva.

అడయాళ signum, nota.

అడయు 1 possidere. 2 attingere. 3 obtinere.

అడర 1 irruere. 2 infremere, debacchari in aliquem. 3 ascendere. 4 adhærere. 5 auferre. 6 fieri. 7 invadere.

అడచాగ disponere, præparare.

అడదుగాడు verb. impers. invasit, adhæsit, arsit. (ignis, vimen &)

అడపుగ 1 apponere (cibum.) 2 deponere.

అడలు 1 trepidare. 2 præ dolore distorqueri (corpus.)

అడలు, అడల 1 turbatio, tremor, terror. 2 delirium, amentia, distortio.

అడవి nemus, sylva —adj. agrestis. అడవిపాలాగుపడు elabi, latere.

అడవిడిద dignus, aptus, æquus, conveniens.

అడవు 4 pignus cum perceptione fructuum rei. 2 depositum simplex. 3 hypotheca.

అడవు adj. 1 densus. 2 copiosus.

అడవుళి coquus.

అడసట్టు, అడసట్టి conjectura, suspicio.

అడసడ్డి negligentia, acedia, ignavia — అడసడ్డిమాడు parvipendere.

అడసర jucundus, elegans.

అడహాయ resistere, sese opponere alicui.

అడహికె lucrum, commodum, incrementum.

అడహు vid. అడవు adject.

అడళు vid. అడలు

అడాణి gratuitus labor, opus mercede carens.

అడాఝస recalcitrare.

అడాయుధ ensis districtus.

అడావుడి 1 trepidatio ab incursione deprædatorum. 2 vagabunda mulier. 3 (verbum) incohærens.

అడి 1 pes. 2 ima pars, inferior pars. 3 pes. (mensura.) 4 vestigium. 5 sacerdotis pedes.

అడికాసు quotidianum vectigal tabernis impositum.

అడికి, అడికె nux *areca*.

అడిక్రొయ్యి, అడిగ్రొయ్య 1 externa pars manûs. 2 inferior.

అడికంటు ima attingere.

అడికంటు 1 fæces. 2 grana mucida. 3 pultis crassamen ollæ adhærens.

అడికడిగె, అడికడిగు 1 sæpè. 2 semper. 3 sensim.

అడికబ్బ్లు ligna ad combustionem destinata.

అడికల్లు lapis quo utuntur quasi incude.

అడిగాలు crus, tibia.

అడిగె 1 ars culinaris, actio coquendi. 2 vitreamina. — అడిగెమాడువదు 1 coquere. 2 vitrum liquefacere.

అడిగెవజ్ర spuria gemma, seu margarita.

అడిగెట్టుడు tardus, lentus, piger.

అడిగ్రొయ్య vid. అడిక్రొయ్య

అడిగోఁలు 1 ligneum cochlear. 2 virga mensuralis.

అడికడి rixa, pugna—situ inverso.

అడిదావరి *lotus* terrestris (planta.)

అడిది locatæ vestes.

అడిబిట్ట 1 scortum, meretrix. 2 negligentia.

అడిజొండ induratus, effrons, inverecundus, impudens. 2 dilatio solutionis.

అడిముఖ ima pars.

అడిముట్టకొయ్య eradicare, funditùs evellere, exstirpare.

అడిమెట్టు pharmacum, medicamentum.

అడిపుఱ timor.

అడివణె pedis vestigium.

అడివి, అడివి nemus, sylva.

అడివార radices (montis.)

అడిపు incrementum.

అడిదత్తు 1 in ima parte quiescere. 2 aduri, (sicut crassamen in ollâ.)

అడు coquere, condire, præparare cibum.

అడుకంగొళ్ళ præ timore horrere.

అడుక, అడుకిడ viq. అడక

అడుగుళి coquus, i.

అడుగల culinæ instrumenta.

అడుగొల్లెజ్జి coqua, æ.

అడుచ vid. అడచ

అడుమి 1 servitus, 2 servus.

అడుసు lutum, cœnum.

అడ్రు vid. ఆడరు

అడె 1 inserere, ingerere. 2 pulsare, verberare.

అడె I massa tamarini, 2 stercoris vaccæ desiccati placenta. 3 fiducia. 4 stercoris acervus. 5 placenta. —అడెమూగిపొసువదు in acervum congerere.

అడికల్లు vid. ఆడికల్లు

అడిమోసె placenta quædam ex oryzâ, saccharo & c.

అడిపురుగు vermis stercorarius.

అడియు vid. పడియుపరు

అజ్జాతి promiscuum genus.

అడ్డ 1 media pars *hanae*.(*7 doud-dous.*) 2 impedimentum, obstaculum. 3 obex. 4 munimentum. 5 latitudo. ॥ adj. transversus, interjectus, interpositus. — అడ్డవాగ decussatim.

అడ్డవాగు v.n. 1 præ lassitudine recumbere. 2 intercipere. 3 occultare.

అడ్డంకి 1 summa totalis. 2 archivum, acta, tabularia. — అడ్డంకిరాగు v. n. 1 in actis referre. 2 summam scribere.

అడ్డంచు linea colorata, vel limbus transversus in fimbriâ vestimenti.

అడ్డంబడి, అడ్డంబడిగా adv. è manu ad manum. —అడ్డంబడికొడ per manus tradere, datatim mittere.

అడ్డకట్టెగ, అడ్డగట్టె, అడ్డమర januæ repagula transversa.

అడ్డకట్టు v. a. 1 velo interjecto operire. 2 ante faciem alicujus transire. 3 obumbrare. 4 aquam haurire. 5 detinere, interrumpere. 6 intervenire, sese interponere. 7 aditum præcludere.

అడ్డకటు, అడ్డగటు pars pallii muliebris super humeris transversim posita

అడ్డకట్టు, అడ్డకట్టె moles, agger ad aquas coercendas.

అడ్డకసబి, అడ్డకసబీ, అడ్డకసబు, అడ్డకసిబి, అడ్డకసుబు ars, quæstus aut vitæ institutum à paternâ conditione alienum. — adj. insolitus, incongruus.

అడ్డకాలువ canalis irriguus, è majori canali præcisus.

అడ్డకావడి clitellæ, quas bobus imponunt ad circumferendam aquam.

అడ్డకిసురు morbus quidam incrementum puerorum impediens.

అడ్డకీలి, అడ్డకీలు sera cujus pessulus est transversalis.

అడ్డకూసు, అడ్డగూసు lactens parvulus, infans inter ulnas gestandus.

అడ్డకైయ్యి, అడ్డగైయ్యి manus vel brachium transversè posita.

అడ్డకోలు vid. అడ్డకట్టె

అడ్డగల 1 latitudo et longitudo. 2 amplitudo.

అడ్డగిస v. a. detinere, impedire, retardare, intercipere.

అడ్డగీచు v. a. eradere, oblitterare.—అడ్డగీటు litura; linea intersecta.

అడ్డగొంబు vid. అడ్డకట్టె

అడ్డగోడ murus interjectus, maceries, paries transversus.

అడ్డచాటు 1 velum interjectum. 2 munimentum.

అడ్డజ్జు, అడ్డధ్జు v. a. transversim depingere. (fronti notas superstitiosas.)

అడ్డచౌక 1 adj. oplongus. 2 s. pixis *lingam* continens.

అడ్డడి 1 pedis latitudo. 2 planta pedis contorta.

అడ్డణ clypeus.

అడ్డణి trama transversa, licium transversum.

అడ్డకళె, అడ్డదలె caput informe.

అడ్డకాక detinere, resistere, comprehendere.

అడ్డకిరుపు v. a. 1 retro adigere. 2 aliquod transversè ponere.

అడ్డదండిగె sella gestatoria transversim bajulata.

అడ్డదబ్బె pertica quâ utuntur bajuli ad ferenda onera.

అడ్డదురుబు mulierum coma in uno latere capitis colligata.

అడ్డదొలె trabs obliqua.

అడ్డదోఃఖు ulnarum decussatio, (v. g. in amplexu)

అడ్డనగె irrisio, sanna.

అడ్డనామ cognomen nugatorium.

అడ్డనాలిగె lapis transversus occludens os putei.

అడ్డనిందిరికె, అడ్డనిలికె ex adverso stare, oppositio.

అడ్డనిక్కు, అడ్డనిడ transversè ponere.

అడ్డనిగె 1 cantherius, vel tabula ad siccandas vestes. 2 axis, tabula.

అడ్డనిలువు longitudo et latitudo.

అడ్డపట్టిగె, అడ్డపట్టె januæ postes transversarii.

అడ్డపాప lactens, in fantulus.

అడ్డశిగలు ima pars cervicis.

అడ్డబర v. n. 1 ex adverso stare, 2 sese opponere, occurrere. 3 interrumpere. 4 antè faciem alicujus pertransire.

అడ్డబీళ v. n. 1 coràm aliquo procumbere, sese prosternere. 2 impedire, obstare, præcludere.

అడ్డమర januæ repagula.

అడ్డమళె densus imber.

అడ్డమాగ్రు 1 semita angusta, diverticulum. 2 aberratio à recto tramite.

అడ్డమాఱు 1 interruptio, interpellatio. 2 responsum ambiguum, subterfugium.

అడ్డముడి coma mulieris è latere capitis collecta.

అడ్డమొగ, అడ్డమోఃలె facies aversa (præ indignatione).

అడ్డలాగె gressus largus, grallatorius.

అడ్డలంపు amor simulatus.

అడ్డలాకు secunda messis ex eodem agro collecta.—అడ్డలాకెడ denuo germinare post messem.

అడ్డలాగు v. n. 1 transversim stare. 2 obstare.—అడ్డలాగ decussatim, transversè. — అడ్డలాగిచీలీశ 1 intercedere pro aliquo. 2 interpellare loquentem.

అడ్డమోఁచి lateres transversi ad operiendum murum.

అడ్డదారి trames, semita angusta.

అడ్డజాతి genus promiscuum.

అడ్డవస jucundus, lepidus.

అడ్డవాగ decussatim vid. అడ్డ

అడ్డగిస v. detinere, impedire, intercipere.

అడ్డశరగు vid. అడ్డకట్టు

అడ్డసర *Justicia adhatoda et gandarussa.* bot. (flos)

అడ్డసాలు 1 sulcus transversus. 2 interruptio (in sermone).

అడ్డసులి, అడ్డసులియు v. n. coràm aliquo transgredi, pertransire.

అడ్డఱాయు v. n. 1 inopinatè irruere, 2 pertransire. 3 sese immiscere alicui rei.

అడ్డఱాది I obliquus trames transversa semita, angiportus. 2 deviatio à rectâ agendi ratione, aut à consuetudine.

అడ్డపేసరు 1 cognomen nugatorium. 2 cognomen.

అడ్డపోరికంబియు vid అడ్డదబ్బ

అడ్డవి latitudo.—అడ్డవికె latitudinis mensura.

అడ్డవిగె vid. అడ్డసిగె

అడ్డాడు v. n. hùc atque illúc ambulare, arroganter incedere.

అడ్డానుకోఁగు v. n. reclinare, inniti.—v. a. allevare.—అడ్డాదిడ్డి, అడ్డాదడ్డి, adj. 1 ineptus, inhabilis, rudis. 2 præposterus. 3 contortus. 4 asper, scaber, rudis, inconcinnus. 5 excessivus.

అడ్డాన adj. latus.

అడ్డి, అడ్డిసడ్డి 1 obstaculum, impedimentum, obex. 2 oppositio. 3 mora. 4 ostentatio, pompa, — అడ్డిఁజూగనిల్లు procrastinari, differri. —అడ్డిగ s. adversarius.

అడ్డికి, అడ్డికె, అడ్డిగె aureum monile, aureus torques.—ముత్తినడ్డిగె monile gemmatum. — లుగరడ్డిగె torques vel corona ex gemmulis semicircularibus.

అడ్డిక్రు v. a. 1 transversè ponere. 2 protegere, velare, occultare.

అడ్డీ s. n. pertica quam humeris transversè imponunt ad circumferenda onera.

అడ్డీకల్లు ingens lapis quo utuntur quasi incude.

అడ్డీగాలు ungula bisulca.

అడ్డీడరు, అడ్డీడి 1 semita obliqua. 2 offendiculum, scandalum.

అడ్డీశిగె 1 cantherius, equuleus. 2 tabula, axis.

అడ్డీదండి vid. అడ్డదబ్బ

అడ్డీసుగె cæcus ictus, cassa emissio.

అడ్డేటు cæcus ictus. -అడ్డేటుగాఁడు imperitus manubalistarius.

అడ్డైన v. a. impedire, repellere, detinere, arcere.

అడ్డొక్కలు recens incola, qui nuper adveuit.

అడ్డొరగ v. n. reclinare, inniti, requiescere.

అడ్డోట cursus obliquus.

అడ్నాడి homo rudis, crassi ingenii -adj. rusticus, ferus, asper, indomitus, inferior, abjectus, sordidus, pertinax.

అడ్నాము cognomen nugatorium. 2 cognomen.

అడ్లిగె corbis, cista, cophinus, canistrum, sporta.

అఢాయుధ s. acinaces, is. m.

అఢాళ్ 1 splendor, pompa. 2 copia, abundantia.

అఢ్ఢరియు v. n. incommodare, molestiâ afficere.

అఢ్ఢిసరు vid. అఢ్ఢసాము

అణ annectitur nominibus locorum ad designandam originem alicujus. v. g. తూడణను orientalis. —యిల్లియణను ex hoc loco oriundus.

అణంకిస 1 irridere, mimice imitari, os distorquere. 2 deprimere, domare. 3 occultare.

అణంక్, అణంగ v. n. 1 deprimi, humiliari. 2 suffocari. (ignis)

అణాచు, అణంప v. a. humiliare, deprimere, sedare.

అణక్, అణకవాడ, అణగవాడ్డు adj. 1 remotus. 2 compendiosus, densus. 3 arcanus, secretus, abditus. 4 abjectus, vilis, contemptibilis, sordidus, infimus. 5 vacuus, vanus. 6 obscurus.

అణకిస vid. అణంకిస

అణక్ v. a. humiliare. — adj 1 tenuis, is, e. 2 remotus.

అణకువ adj. 1 densus, crassus, concretus. 2 humilis, modestus.

అణకువయాగిర, contineri, comprimi.

అణగాడికె obex, obstaculum, impedimentum.

అణగ v. n. 1 deprimi, humiliari. 2 coerceri. 3 cessare. 4 saturari (fames). 5 extingui (sitis) —అణగిస, అణచ v. a. deprimere, occultare, humiliare, domare, sedare, propitium facere. 2 deridere.

అణగిర v n. 1 continere. 2 humiliari.—అణగిః కొళ్ళ seipsum refrenare, coercere.

అణగు refugium, receptaculum, asylum.

అణజాణ 1 homo solers, callidus, astutus. 2 jactator, thraso.

అణడిగె urceolus, hydria.

అణబు 1 asylum, receptaculum. 2 fungus, boletus.

అణబె fungus. (*Agaricus campestris*, bot.)

అణసు 1 ferula. 2 annulus ferre-

us ad usum fabrorum. 3 clavus transversus in axe plaustri.--v. a. 1 eradere, amputare, fricare, delere, è medio tollere. 2 adunare. 3 sedare.

అణలు 1 palatum, i. 2 sciurus. 3 lamentatio, fletus. 4 membrum.

అణా decima sexta pars *rupiae*.

అణి 1 præparatio, procinctus, ûs. 2 intersectio filorum in tramâ. 3 pecten textrinæ. 4 extremitas semicircularis pilei, cidaris, vel infulæ cui nomen (*turban*). 5 clavus in extremâ parte axis curriculi.—అణికాఁడు. 1 apparator. 2 sapiens. 3 moderator, senior, dux.

అణికట్టు s n. textus comæ muliebris —v. a. 1 aquas mole coercere. 2 intexere.

అణికోలు s. virga quâ inter se dividuntur fili in tramâ.

అణిబిగియు v. n concordare.

అణిమాడు v. a. parare.—అణిమాడికొను sibimetipsi parare. — adv. అణియణియగాఁ reticulatim.

అణికల్లు calculus laevis, ad fundam idoneus.

అణికీలు seræ arcanus articulus, occultum organum.

అణిగంటు nodus fluens, laqueus currax.

అణిఁగూసు primogenitus infans.

అణిగె pecten textoris — అణిగెకట్టు annectere filos in licio.

అణిజాణ vid. అణజాణ

అణిపచ్చి vid. అణికోలు

అణిదార filus ad textrinam accommodatus.

అణిసాకు artis alicujus secreta ratio, artificium.

అణిమ facultas seipsum invisibilem efficiendi.

అణిమాద్యష్టైశ్వర్యములు octo facultates supernaturales, quas *Siva* naturâ suâ, cultores vero ejus per communicationem possident: scilicet invisibilitas, immensitas, pondus, subtilitas, facultas quælibet optata obtinendi, voluntas omnipotens, omnis creaturæ dominium, alios per magicas artes subjiciendi potestas.

అణిమెట్టు annulus digito pedis insertus.

అణిలు vid. అణలు

అణిహగ్గ funis quo suspenditur panni stamen, in licio.

అణు, అణువు tenuissimum corpusculum, atomus, festuca. - అణుమాత్రమైన్ను minimè, nec vel tantulum.

అణుంక, అణుంగ vid. అణక, అణగ

అణుంపు pignus, arrhabo.

అణుక I limpidus, tenuis. 2 peritus. — అణుకాఁగ వడియు v. a. liquorem colare.

అణుగ puer. అణుగి puella. అణుగరు pueri, parvuli.

అఱుకోలు vid. అఱు

అణె 1 modus interpellandi mulierem. 2 stagnum arte humanâ excavatum. 3 stagni moles, agger. 4 decima sexta pars *rupiae*. 5 pons, tis. — v. a. 1 impingere. 2 amplecti. 3 illinire, inquinare. —v. n. eradi, deleri.

అణెకట్ట v. a. aquas mole coercere. —అణెకట్టు moles aquis opposita.

అణెకల్లు lapillus ludi causâ, in aerem immissus. —అణెకల్లాట hic ludus. (*jeu des osselets.*)

అణియు v. n. 1 satiari, extingui, sedari. 2 eradi, deleri. 3 amplecti.

అణెయుచు v. a. sedare, delere, conjungere, adunare.

అతంత్ర adj. instabilis, infirmus, debilis, imbecillis.

అతంత్రి subjectio.

అతకు v. a. 1 metalla conglutinare. 2 coagmentare. 3 adunare. — s. n. commissura, junctura, nexus.

అతల inferni pars superior.

అతలకుతల adj. confusus, inordinatus, promiscuus. — s. 1 confusio, tumultus. 2 subsultus, concussio.

అతలస్పర్శ infinite altus, fundi expers.

అతసి linum usitatum.

అతి suprà, valdè. (*particula indicans superlativum gradum.*)

అతికథ adj. 1 incredibilis. 2 propriæ artis vel tribûs officia prætermittens.

అతికాటక adj. saevus, malus, asper, difficilis.

అతికాయ nomen filii *Ravanae.*

అతికిన v a. metalla conglutinare, adunare.

అతిక్రమ 1 transgressio. 2 contrarietas, oppositio. 3 injusta querela, petitio. 4 impetus acer. — అతిక్రమిన v. a. 1 infringere. 2 superare. 3 transmeare. — v. n. 1 elabi. 2 suprà modum crescere.

అతిగండ statio solis in unoquoque signo zodiaci.

అతిగడచు v. a. 1 consumere (tempus:) dissipare. 2 eradere. 3 relinquere.

అతిగ్గు mansuetus, mitis.

అతిప్రాజ్ఞక sagax, perspicax.

అతిబల planta quædam. (*hibiscus mutabilis.*)

అతిఛత్రక fungus, boletus.

అతిజవ celeriter gradiens.

అతిజాగర avis aquatica, (*courlieu.*)

అతిథి 1 hospes, advena. 2 nomen filii *Casae* et nepotis *Ramae.*

అతిథిపూజన hospitalitas.

అతిథిసత్కార urbanitas, benignitas in hospitem præstita.

అతిపక్వ oryzæ crassamen ollæ adhærens

అతిపాతన transgressio.

అతిపాత 1 officii prætermissio. 2 deviatio à lege aut consuetudine. 3 discrepantia, molestia.

అతిబజె arbor quædam. (*bouleau*)

అతిబల robustus, potens.

అతిమధుర glycyrrhiza. (*réglisse*)

అతిమాత్ర immoderatus, excessivus, nimius, redundans.

అతిరథ vir bellicosus currui insidens.

అతిరస placenta ex oryzâ in saccharo et butyro concoctâ.

అతిరిక్త nimius.
అతిరేక id.

అతిరోగ, tabes, phtisis.

అతివాస jejunium festivitati majorum præparatorium.

అతివిష arbor cujus cortex tinctoribus prodest.

అతివేల nimius, suprà modum.

అతిశయ adj. 1 nimius. 2 mirus, stupendus. 3 optimus. 4 rarus.— s. 1 prodigium. 2 admiratio.

అతిశయార్థక gr. superlativus gradus.

అతిశోభన, excellens.

అతిషండ naturâ eunuchus.

అతిసంధాన, mediatio.

అతిసర్జన 1 liberalitas. 2 conductio, indictio. 3 donum. 4 cædes.

అతిసార diarrhœa, dysenteria.

అతిహసిత, అతిహాస cachinnus, risus immoderatus.

అతీంద్రియ insensibilis, imperceptibilis, qui sub sensibus non cadit.

అతీత adj. 1 completus, præteritus. 2 inexpectatus.

అతీతక్రియ præteritum tempus.

అతీవ 1 multus. 2 principalis.

అతీవ్ర lentus, tardus.

అతుకు vid. అతకు

అతుల, అతుళ adj. eximius, incomparabilis. — s. sesamum orientale.

అతుషార solis splendor. apricitas.

అతుష్టి offensus, ægrè ferens.

అతోఽప్యధిక major, superior, excellentior.

అక్క illic, in illo loco. vid. అక్కలు

అక్కండ adj. densus. -s. acervus, turba, exercitus.

అక్కకడి, అకకడి illic, in illo loco.

అక్కణ ex illo loco, ex illâ regione oriundus.

అక్కక్క illic, in illâ parte.—అక్కక్కకోగు-జరుగు paululùm recede, cave.

అక్కవరి tympanum bellicum.

అక్కరి despicabilis homuncio.

అక్కరు 1 unguentum è rubro

sandalâ compositum. 2 aroma, odoramentum. 3 præteritum verbi అళువడు, fleverunt.

అత్తం, అత్తలు, అత్తట, అత్తలాగి illic, in illo loco, in illâ regione. opponitur adverbio ఇత్తలు, ఇత్తలాగి in eo loco, in eâ regione, hic.

అత్తలేఁబాఱు nemo, nullus.

అత్తసరియ unà demergi.

అత్తాఁణ vid. అత్తల

అత్తిగ, అత్తిగేయు 1 uxor fratris natu majoris, respectu alterius fratris. 2 soror natu major mariti, respectu conjugis. 3 soror natu major uxoris, respectu mariti. 4 filia avunculi, si sit natu major loquente. (*cousine germaine, fille de l' oncle paternel.*) 5 filia amitæ, loquente natu major. (*cousine germaine, fille de la tante maternelle.*)

అత్తిత్త hùc atque illùc.

అత్తిఁమర, అత్తిఁగిడ agrestis ficus. (*ficus glomerata* bot.)

అత్తు particip. verbi అళువడు, cùm flevisset.

అత్తి 1 noverca. 2 mariti vel uxoris mater, respectu compartis. 3 amita. 4 avunculi uxor.

అత్తెడ illic.

అత్తెసరు aqua in coquendâ orizâ absorpta.

అత్తైయ్య noverca. (*honorificè*)

అత్యంత nimius valdè, infinitus.

అత్యధమ pessimus, infimus omnium.

అత్యధిక valdè magnus, nimius.

అత్యనాయక s anarchia. — adj. effrenatus, liber ab omni jugo.

అత్యపచార contumeliosè dictum vel factum.

అత్యమూల్య magni pretii, carus, inæstimabilis.

అత్యయ 1 mors. 2 angustiæ, 3 transgressio.

అత్యర్థ nimius.

అత్యాశ 1 avaritia, cupiditas. 2 vehemens desiderium.

అత్యుత్తమ valdè eximius, optimus.

అత్రి una ex stellis *Ursae majoris*, quam habent Indi tanquàm unum è septem *Rushis* et patrem *Tchandrae.*

అథ faustus sermonem incipiendi modus; significat: his positis, insuper, igitur, dein &c.

అథవా forsàn; sivè, si; deinceps; alioquin.

అద illud.

అదంక అదక 1 metalla colliquefacere 2 comprimere, ingerere, 3 increpare.

అదచు 1 deprimere. 2 humiliare. 3 quatere. 4 caput alicujus percutere. 5 implere, immittere, inserere.

అదట, అదంట 1 corripere, incre-

pare. 2 expellere, propulsare. 3 quatere. 4 solvere, laxare.

అదన cibus.

అదనా adj. abjectus, infimus.

అదపు 1 corripere, admonere, improbare. 2 comprimere. 3 humiliare. — s. increpatio, correctio, admonitio.

అదబు reverentia, urbanitas, obsequium, salutatio.

అదభ్ర multi, non pauci.

అదము vid. అదపు

అదరపు festinatio, animi commotio.

అదరు 1 subsilire, trepidare, infremere, palpitare. 2 irruere. — అదరికొల్పు corripere. — అదరిసిచూడ aliquem torvo oculo inspicere. — అదరువాయు, paralysis.

అదచుఁ, అదపుఁ increpare, admonere; in aliquem debacchari.

అదర్శన actio evanescendi ab oculis.

అదలాబదలి, అదలుబదలు permutatio (*troc*). — అదలుబదలుమాడ permutare. — అదలుబదలాగు permutari.

అదలు tremere, trepidare, commoveri.

అదల్చు terrere, minari, timore percellere.

అదశేయు adversitas, sors iniqua, infortunium, infestus casus.

అదర్ trepidare, tremere, commoveri.

అదాగి scilicet, his positis.

అదాలత్తు curia appellationis.

అదాకీసను, అదాని, అదాయి immisericors, avarus.

అదిగ vid. అధిక

అదిచు humiliare, deprimere.

అదిడ contremere, subsilire, metu concuti. — adj. instabilis, infirmus.

అదితి s. 1 mater deorum, uxor *Casyapae*. 2 tellus. — adj. incolumis, inconcussus.

అదిమ comprimere. — అదిమిపిడియు firmiter apprehendere, arctè constringere.

అదిర vid. అదర verb.

అదిగఁంటి flos quidam.

అదిముఁత్తు, అదిమ్ముత్తు bacca, margarita aquatica.

అదిముఁత్తి vid. అదిగఁంటి

అదిష్ట intempestivus, inopportunus.

అదిర్ vid. అదర verb.

అదీపన cibi cujuscumque fastidium.

అదు hoc, illud. — అదుఇరవి esto, ità sit. అదుకారణ ideo.

అదుక v. a. conglutinare. -v. n. adjacere.

అదుగ v. n. contactu mollescere. — అదుగిన v. a. emollire.

అదుగో en, ecce.

అదుచు, అదుప, అదుము, అదుపఁ vid. అదచు

అదటు, అదబు vid. అదటు, అదబు

అదవు s. dominium. — v. a. vid. అదవు — అదమిన v. a. emollire.

అదురు s. 1 porrigo. 2 metallum crudum. 3 trepidatio, subsultus. — v. n. fremere, trepidare, tremere.

అదురుగుండిగె s. pusillanimitas, ignavia, timiditas.

అదురువాయు s. paralysis.

అదుజన vir probus.

అదుదినన diluculum.

అదులు v. n. fremere, tremere, concuti, trepidare.

అద్రుంకు id. sens.

అదృగంజి flos quidam.

అదృఢ instabilis, infirmus, fragilis.

అదృశ్య adj. cæcus. — adv. అదృశ్యదల్లి ... దింద fortuito, fortè. — అదృశ్యవాగిహోగు, గమిన ab oculis evanescere, invisibilis effici.

అదృష్ట 1 sors (fausta.) fortuna, fatum. 2 adversus casus, inopinata calamitas. — అదృష్టశాలి, fortunatus homo.

అదృష్టి, అదృష్టిక torvus et indignans aspectus.

అదే, అదేనె hæc ipsa res, illud ipsissimum.

అదేకె, అదేతకె quarè istud ? quorsum illud ? (అదునేతకె)

అదో en, ecce.

అదక tinctura, opus tinctoris.

అద్దట 1 tingere, inficere. 2 intingere, immergere, madefacere.

అద్దణ 1 mensura quædam capacitatis. (*demi-pinte angl.*) 2 tinctura, immersio.

అద్దణిగ, అద్దుజ, అద్దుగ tinctor, fullo.

అద్దనాగిద్దనా mensura, capacitas, (*quart d' une pinte angl.*)

అద్దలిన v. a. terrere, minari, comminari.

అద్దిక, అద్దిగ segetibus præpositus custos.

అద్ద, అద్దిడ 1 intingere, immergere. — అద్దికొళ్ళు 1 sibimetipsi intingere. 2 percutere.

అద్దీ 1 procuratio. 2 అద్దీకెలస opus alii operi substitutum, vel mercede carens.

అద్భుత 1 miraculum, prodigium, portentum, stupendum. 2 admiratio. — అద్భుతవాద mirus, stupendus.

అద్య hodiè — అద్యతన intervallum unius diei, à mediâ nocte ad mediam noctem. — అద్యతనభూత tempus imperfectum. gr.

అద్యశ్వీన in extremis.

అద్రాట fragilis, labilis, instabilis, deficiens, nutans.

అద్రి 1 arbor. 2 collis. 3 mons. — అద్రిగహ్వర caverna in rupe. — అద్రిఘాత aqua in foramine petræ stagnans. — అద్రిచరను monticola. — అద్రిజాల juga montium con-

nexa. —అద్రిభూజ montana arbor. — అద్రిశోయ aqua è rupe saliens. — అద్రిశోయద montis cacumen nubibus coopertum. — అద్రితుషార nebula, aut nix cacumini montis adhærens. — అద్రిధేను montana vacca. — అద్రికన్య *Dea Parvati.*

అద్రికీలు tellus, uris.

అద్రిజ creta rubra. — అద్రిజాతి *Parvati.* — అద్రిదళన fulmen *Indrae.*

అద్రిధైర్య magna fortitudo.

అద్రిపంకజ *lotus* montanus.

అద్రిబల magnum robur.

అద్రిఘంశ్య, అద్రిభేదన *Indra* (montium quassator.)

అద్రిరాజ mons *Himalaya.*

అద్రిరోమ nomen cujusdam gigantis.

అద్రిసార ferrum.

అద్రీశ 1 nomen *Sivae.* 2 nomen montis *Himalaya.*

అద్వంకికే excusatio.

అద్వైతే, అద్వైతి 1 *monotheista.* 2 Buddhista unum Deum agnoscens. — అద్వయుఁడు Deus Ens Entium, qui non habet similem sibi.

అధటు v. a. 1 increpare. 2 verberare, cædere, percutere. — s. potentia, robur.

అధమ adj. 1 infimus, humilis. 2 vilis, despicabilis.

అధమర్ణుఁడు debitor. — ఉత్తమర్ణుఁడు creditor.

అధర 1 supernus, inferior. 2 abjectus, vilis. 3 sordidus, turpis. — s inferius labium.

అధర్మ 1 injustitia, iniquitas, transgressio legum sive civilium sive sacrarum. 2 inhumanitas, duritia ergà pauperes. — అధర్మి homo injustus, aut inhumanus.

అధి hæc particula, nominibus præfixa, indicat præstantiam sive quoàd locum, sive quoàd qualitatem, sive quoàd quantitatem: super, suprà, valdè.

అధిక major, superior, redundans. nimius. — adv. magis.

అధికమాస mensis intercalaris.

అధికరణ 1 gr. locativus casus. - అధికరణవాచక nomen possessivum. 2 glossa quædam de doctrina *Mimansa.*

అధికర్త herus, dominus, proprietarius.

అధికర్మిక macello aut nundinis præpositus.

అధిక్రమ excellentia, præeminentia.

అధికాధిక magis ac magis.

అధికాంగ cingulum tunicam constringens.

అధికార auctoritas, potestas. imperium. 2 jus. 3 munus, officium. 4 caput vel sectio libri.

అధికారారూఢ I imperare. 2 mu.

nere fungi.

అధికారస్థు, అధికారి, అధికారదవవు 1 gubernator. 2 officialis. 3 jus habens, tituli alicujus possessor.

అధిగత adhærens alicui, vel sub alicujus patrocinio positus.

అధిత్యకి planities in montis culmine.

అధిదేవతి dea tutelaris.

అధిదైవ superius nomen, superior deus vel dea.

అధినగ్నిక puella impubes.

అధినేత్రు, అధిపతి, అధిపను dominus, herus, moderator, rex. — రాజ్యాధిపతి imperator, rex. — న్యాయాధిపతి judex.

అధిపికి 1 cuculus niger (avis.) 2 simius. 3 musca quædam nigra. 4 niger scarabæus.

అధిమాస mensis intercalaris.

అధిరాయరు tributarii reges.

అధిరోహిణి scala.

అధివాస 1 domus, habitatio. 2 aliquem unguentis et aromatibus perfricare.

అధివాసని aromatum vel unguentorum illitus, ûs.

అధివింని uxor in oblivionem data, derelicta.

అధిశ్రయణి fornax, focus.

అధిషణ ignorantia, inscitia.

అధిష్ఠు dux, moderator, senior.

అధిష్ఠాన 1 civitas. 2 rota. 3 dignitas. 4 mansio. 5 receptaculum.

అధిష్ఠిన v. n. capi, contineri.

అధిష్ఠ præcipuus.

అధిక్షిప్త correptus, improbatus, despectus.

అధీన adj. 1 subjectus alicui, ab alio pendens. 2 docilis. — s. auctoritas, imperium, jurisdictio.

అధీర 1 confusus, perplexus. 2 timidus, ignavus.

అధీశత్వ auctoritas, imperium, dominatio.

అధీశ్వర supremus imperator.

అధృష్ట pudibundus, modestus, verecundus.

అధేలి dimidia pars *rupiae.*

అధైర్య ignavia.

అధోగతి perditio.

అధోభువన, అధోముఖ infernus; inferi, orum.

అధోక్షజ cognomen Wishnu.

అధ్యయన studium (librorum sacrorum.)

అధ్యవసాయ constantia, conatus perseverans.

అధ్యక్ష adj. 1 perceptibilis, sub sensibus cadens. 2 s. conquisitor, inspector (*episcopus.*)

అధ్యాత్మ vir omni doctrinâ excultus.

అధ్యాపక 1 amanuensis, scriba. 2 sacrorum librorum interpres.

అధ్యాయ caput, sectio libri.

అధ్యాహార phrasim, sublatâ elipsi, complere et enucleare.

అధ్వ 1 hostis impetus, adventus 2 via, iter, semita, callis.

అధ్వగ, అధ్వస్థ viator.

అధ్వర immolatio capri, cujus adipem idolo partim offerunt, partim edunt Brahmanæ. —అధ్వరను 1 brahmana sacrificans. 2 brahmana peritus *Yajurvedae*.

అధ్వాన incompositus, inordinatus, perperàm factus.

అనంగ 1 æther, aer. 2 ventus, spiritus. 3 *Cama*, Deus amoris.

అనంత æternus, infinitus. — s. 1 aer, æther. 2 figura (1) cui sequuntur triginta notæ arithmeticæ. — అనంతత్వ infinitas. —అనంతను 1 Deus. 2 rex serpentium.— అనంతరూపత్వ Ubiquitas.

అనంతగొండిపల్య nomen cujusdam leguminis.

అనంతర, అనంతరదల్లి posteà, deinceps.

అనక, అనకా donec, usquedùm.

అనక demissus, infernus, inferior.

అనకు tenuis, liquidus.

అనకార anachoreta.

అనగ్నను *Cama* Deus amoris vel libidinis.

అనగ్నిక mulier propter ætatem ad pariendum inhabilis.

అనఘ mundus, purus, immaculatus, integer, innocens.

అనచ్ఛ impurus, immundus, pollutus.

అనడ్వాహ taurus vel bos. — అనడ్వాహి vacca.

అనద్యతనభూత gr. plusquàm perfectum tempus.

అనధ్యాయ dies vacationis à sacro studio.—అనధ్యాయి homo qui sacris scientiis non studet.

అననుకూల adversus, infaustus, noxius, insalubris.

అనపకారి vir officiosus.

అనపరాధి vir innocuus.

అనయ æternus.

అనర్గళ adj. 1 liber, solutus. 2 pertinax, indomitus.

అనర్ఘ్య magni pretii, sumptuosus.

అనర్థ 1 casus adversus, sors iniqua. 2 calamitas. 3 peccatum, transgressio.

అనర్థవాగి miserè.

అనర్థక insulsus, sensu carens, absurdus.

అనల s. 1 ignis. 2 *Agni* (ignis deificatus)—అనలాక్షు Siva, igneum habens oculum.

అనలు 1 furor, ira. 2 membrum. 3 æstus, calor. 4 ignis. 5 mœror, angustia.

అనవద్య perennis.

అనవధాన, అనవధానక inadvertentia, error, hallucinatio.

అనవరత incessans, continuus, æternus.

అనశన jejunium. — అనశనవ్రత votum jejunandi.

అనసూయ uxor *Atri*.

అనహంకృతి moderatio, temperantia, humilitas.

అనాకారి fœdus, deformis.

అనాగత 1 futurum tempus. 2 non regressus, a, um; non receptus. — అనాగతవర్తమాన inauditus nuntius.

అనాగతార్తవ puella impubis.

అనాచార 1 consuetudinis violatio, irregularitas, negligentia. 2 impietas. 3 rusticitas. 4 immunditia, spurcities.

అనాదరణ socordia, inurbanitas, reverentiae debitae defectus.

అనాది aeternus. -అనాదిబోధకత్వము scientia infinita.

అనాదృత despectus, contemptus.

అనాథ derelictus, miserabilis, omni præsidio destitutus.—అనాథి vidua.—అనాథనాథను Deus inopum adjutor.

అనాప్తను fiduciâ indignus.

అనామక, అనామధేయ 1 anonymus. 2 homuncio.

అనామతు 1 totum, res integra. 2 depositum, pignus.

అనామయ bona valetudo.

అనామిక digitus annularis.

అనాయక anarchia, confusio, inordinatio.

అనాయాసవాగి subito, improviso, inopinanter.

అనారత adj. continuus, aeternus.—adv. semper.

అనావృష్టి siccitas, carentia pluviae.

అనాసు, అనాసుపండు nux pinea. (*Bromelia ananas.*)

అనాహత 1 linteamen crudum, non dùm lavatum. 2 vitalis pars, cor.

అనితు tot, tàm multi.—అనితుజన tot homines.—adv. prorsùs.

అనిత్య fragilis, caducus, instabilis.

అనిద vicinus.

అనిమిష 1 piscis. 2 deus, numen..అనిమిషదృష్టి fixus oculorum obtutus.

అనిరుద్ధ s. 1 filius *Pradyumnae*, maritus *Ushae*. 2 speculator, explorator.—adj. pertinax, indomitus, 2 jugi impatiens, solutus ab omni vinculo.

అనిల 1 ventus, aer (deificatus.) 2 semideus.

అనిశ perenniter, in aeternùm.

అనిష్ట calamitas, ruina, miseria.

అనీక, అనీకిని 1 exercitus. 2 pugna, certamen. 3 agmen quoddam 2,187 elephantibus, 2,187 curribus armatis, 6,561 equitibus, et 10,935 peditibus constans.

అను 1 congruentia, decentia, decorum. 2 salubritas. 3 opportunitas, occasio. 4 bona valetudo. vid. అనువు

అను particula præfixa vocibus Samscritis, ad significandum: 1. post. 2 ad eumdem modum. 3 infrà. 4 secùs, secundùm. 5 cum, unà. 6 successivè, singulatim. 7 juxtà. 8 quoàd 9 regulariter.

అనుక salax, lascivus, libidinosus.

అనుకంప misericordia, indulgentia, dilectio, commiseratio.

అనుకరణ 1 imitatio. 2 condimentum. 3 utensile. 4 approbatio. — adj. decens, conveniens.— అనుకరించ imitari.

అనుకర్ష ima pars currûs.

అనుకార imitatio, effigies.

అనుకారి sequax, comes.

అనుకు tenuis, liquidus.

అనుకూల 1 concordia. 2 adjutorium. 3 commodum. 4 favor. 5 tutela. 6 consensus. 7 opportunitas. 8 bonus exitus. — adj. 1 salubris. 2 prosper. 3 propitius.— అనుకూలమాడ adjuvare. —అనుకూలవాగ prosperare, reconciliari. — అనుకూలపడిన adjuvare. — అనుకూలపడిచికొర్వ scipsum acceptabilem efficere. — అనుకూలించ 1 concordare. 2 juvare. 3 in amicitia permanere. 4 promovere. —అనుకూలికను auxiliaris, adjutor, patronus.

అనుక్రమణ ordo, methodus.

అనుక్రోశ clementia, dilectio, indulgentia, miseratio.

అనుగత adj. socius, comes. —s. societas, participatio. —అనుగతవాగ adhærere.

అనుగమన immolatio uxoris super rogum viri sui defuncti.

అనుగాన concordia cantantium, aut musicorum.

అనుగామి socius, comes.

అనుగు sumptuosus, magni pretii.

అనుగుణ concors, conveniens, consentaneus. — అనుగుణత్వ amicitia.

అనుగుణి v a. accommodare. — v. n. alicui morem gerere.

అనుగుణ్య 1 aptus. 2 saluber. 3 opportunus. 4 obsequiosus.

అనుగూలిన vid. అనుకూలమాడ

అనుగెడ anxius inhærere. — అనుగెడిన in anxietate ponere.

అనుగేయ tentare, aggredi.

అనుగొల్వ 1 vid. అనుగుణి 2 imitari. — అనుగొల్పిన aptum aut opportunum efficere.

అనుజ్ఞ jussum, mandatum.

అనుగ్రహ misericordia, favor, gratia indulgentia. — అనుగ్రహించ misericors esse.

అనుచరను 1 comes, socius. 3 minister, famulus.

అనుచిత ineptus, indecens, ma-

lus, incongruus.

అనుజ (*puîné*) frater natu minor. —అనుజె soror natu minor — అనుజన్ముడు frater uterinus. — అనుజాతె soror uterina.

అనుజీవి famulus.

అనుజ్ఞ 1 jussum, mandatum. 2 licentia, facultas. — అనుజ్ఞ కోరు petere licentiam abeundi, valedicere —అనుజ్ఞ కొడు missionem, commeatum concedere. — అనుజ్ఞ చూడు jubere.

అనుకూలము కోరు quærere opportunitatem.

అనుకర్ష sitis. — అనుకర్షణ 1 potûs generosi distributio. 2 vas liquoribus potandis usitatum.

అనుతాప pœnitentia, mœror. — అనుతాపి pœnitens.

అనుత్తమ eximius, incomparabilis.

అనుత్తర 1 princeps, præcipuus. 2 optimus. 3 tacens, respondere non valens. 4 fixus. 5 infimus. 6 meridionalis, australis.

అనుదిన, అనుదినము quotidiè.

అనునయ 1 salutatio, reverentiæ exhibitio. 2 numinis adoratio. 3 mutuæ commiserationis significatio. — అనునయించు 1 alicui condolere. 2 tueri.

అనునాసికాక్షర gr. littera nasalis.

అనుపపన్న 1 incongruus. 2 infelix, infaustus, sinister.

అనుపపత్తి 1 incongruentia, incommodum. 2 infortunium, malus exitus, inopia. 3 excusatio, prætextus, simulatio. — అనుపపత్తికాల tempus tribulationis et angustiæ.

అనుపమ 1 incomparabilis, optimus. 2 elephas gestans terram ex parte Euronoti. (*sud-est.*)

అనుపల్లవి chorus canentium aut psallentium. 2 cantilena iterata, versus intercalaris.

అనుపాన liquor pharmaci vehiculum, simul cum eo aut post illud desumptum.

అనుబంధ 1 connexio, affinitas. 2 gr. affixus, radix. 3 indicium. 4 initium. 5 filius parentis, discipulus magistri exemplum sequens. 6 quodcumque minutum.—అనుబంధక్రియ verbum auxiliare aut defectivum.

అనుబంధక singultus. (*hoquet.*)

అనుబింబించు lucis radios replicare, reflectere, repercutere.

అనుబు depositum, pignus.

అనుభవ experientia, usus sive boni sive mali. 2 tentatio. 3 carnalis copula. — అనుభవించు 1 frui, pati, experiri. 2 carnaliter cognoscere. — అనుభవమాడికొను 1 rem aliquam intimè cognoscere. 2 carnaliter amplecti.

ಅನುಭಾವ animi sensuum, verbo aut gestu manifestatio.

ಅನುಭಾವ್ಯ adj. optimus, conveniens.

ಅನುಭೋಗ 1 usus 2 carnalis copula. — ಅನುಭೋಗಿ luxuriosus. — ಅನುಭೋಗಿಸು 1 frui. 2 copulari.

ಅನುಮತಿ 1 consensus, beneplacitum. 2 mandatum. 3 licentia. 4 lunæ 15a dies. — ಅನುಮತಿಸು assentiri, concordare.

ಅನುಮಾನ 1 dubium. 2 conjectura. 3 suspicio. 4 (log) consectarium. 5 (rel.) signum rei sacræ. —ದೇವದ್ರವ್ಯ ಅನುಮಾನ sacramentum. — ಅನುಮಾನಕೋರ suspicari. — ಅನುಮಾನೋಕ್ತಿ secundùm consectaria argumentans.

ಅನುಮೋದ 1 exultatio, magna lætitia. 2 assensus. — ಅನುಮೋದಿಸು 1 gaudere, lætari. 2 consentire, approbare.

ಅನುಯೋಗ, ಅನುಯೋಜನ 1 interrogatio 2 carnalis copula. 3 contestatio, increpatio.

ಅನುರತಿ amor, voluptas.

ಅನುರಕ್ತ dilectus.

ಅನುರಕ್ತಿ, ಅನುರಾಗ } amor, dilectio.

ಅನುರಾಗಿಸು diligere, concupiscere.

ಅನುರಸ placenta è farinâ oryzæ, sacchara, butyro et acidis condimentis constans.

ಅನುರಾಧ decima septima lunaris mansio; (faustum signum reputatur.)

ಅನುರೂಪ adj. similis.

ಅನುರೋಧ officiositas.

ಅನುಲಂಪಟಿ perplexitas.

ಅನುಲಾಪ tautologia, repetitio, pleonasmus. — ಅನುಲಾಪಿಸು eadem verba indesinenter repetere.

ಅನುಲೇಪನ corporis unctio cum odoramentis. —ಅನುಲೇಪಿಸು aromatibus condire, illiuire.

ಅನುಲೋಮ à sinistrâ dexteram versùs scribere.

ಅನುಲೋಮಜ adj. in debito ordine natus.

ಅನುವರ್ತನೆ 1 officium, beneficium. 2 imitatio, conformitas. — ಅನುವರ್ತಿಸು 1 imitari, — alicui ministrare. 2 gr. comprehendi, subaudiri. — ಅನುವರ್ತಿ minister.

ಅನುವಾಕ caput aut sectio libri *Veda*.

ಅನುವಾದ contumelia, probrum, convicium.

ಅನುವಾಸನೆ 1 dilectio 2 aromatum vel unguentorum illitus, in vestimentis.

ಅನುವು 1 convenientia, decorum, congruentia, 2 remedium, antidotum. 3 incolumitas, bona valetudo. 4 occasio opportuna.—ಅನುವಾದ, ಅನುವುಳ್ಳ 1 salubris 2 idoneus, aptus 3 paratus, benè ordinatus.

4 suavis, optimus. — అనువాదమను ష్యుడు vir probus. — అనువాదవడవి pretiosa gemma, pretiosæ opes.

అనువిల్లదవళు 1 mulier infamis, inhonesta. 3 mulier ægrotans.

అనువాపత్తు casus quicumque, sive faustus sive adversus. —అనుభ శసువు indoles. — అనువుకస్పిదస్థళ 1 locus incongruus 2 locus insalubris.

అనువృత్తి officiositas.

అనువేచన 1 interpretari. 2 verba in proprio ordine disponere.

అనువ్రేసు v. n. 1 benè prosperare. 2 decere. 3 dignus esse

అనుశర gigas.

అనుష్వంగ amplexus.

అనుష్ఠాన 1 actio. 2 agendi ratio. 3 religiosorum officiorum observantia. 4 carnalis copula. — అనుష్ఠిస agere, servare, adimplere.

అనుష్టుప్ species quædam rhythmi poetici.

అనుసంకట, అనుసంగట, arduus, negotiosus, molestus.

అనుసంధానదూడ v. n. meditari de aliquâ re.

అనుసంధిస v. n. convenire, coalescere, congregari. — v. a adunare, congregare.

అనుసరణె I imitatio. 2 obsequium. అనుసరిస 1 imitari, sequi. 2 obsequi.

అనుసారిణె 2a ex citharæ Indicæ chordis 2 imitatio. 3 adjutorium.

అనుసారిక్య analogia.

అనుస్వార nasalis littera (○) vulgo dicta సొన్న

అనుకార imitatio, similitudo.

అనుహ్లాద filius *Hiranya kassapae*.

అనూక præcedens nativitas. 2 prosapia, genus.

అనూచానసు doctus Brahmana, *Vedarum* peritus.

అనూప palustris locus.

అనూరాధ vid. అనురాధ

అనూరువు aurora, auriga solis.

అనృజు perversus. malus, pravus.

అనృత 1 mendacium 2 agricultura.

అనేయ vid. అన్యాయ

అనేక plurimus, multus. —అనేకళు multa. — అనేకరు multi, multæ. — అనేకసారి, అనేకావర్తి multoties. — అనేకవృత్తి magnæ possessiones.

అన్న oryza cocta; oryza ad manducandum parata, quodcumque granum coctum, cibus. — చిత్రాన్న oryza cocta variis mixta condimentis. — పులియన్న oryza cocta cum acidis condimentis. — దధ్యన్న, మొసరన్న oryza cocta lacte presso mixta. — అరిదన్న oryza cocta quæ friguit. —తంగళన్న oryza pridiè cocta. —పరమాన్న oryza cum lacte, zinzibere, (శొంఠి) jasmi-

no, fructu palmæ (తాటికాయ) saccharo et quibusdam aliis condimentis cocta. præcipuæ autem species oryzae sub verbo అకి reperiuntur. q. v.

అన్నవేయను, వండు, కుడవ, coquere oryzam. — అన్నముపెట్టు, ఇక్కు, బడిస, apponere cibum. — అన్నపాన cibus et potus. — అన్నవస్త్రం cibus et vestimentum. — అన్నకంటకు 1 ille qui manducantem perturbat. 2 qui à metente agricolâ jura sua reposcit. 3 spina aut aliquid simile in oryzâ inventum — అన్నగతప్రాణ oryza vitæ sustentaculum. — అన్నమునిడి puero cibum ingerere. — అన్నదగంజి puls ex oryzâ.

అన్నచ్యుతి sustentationem auferens.

అంనద్వేష fastidium cibi.

అంనపచని 1 oryzae coctio 2 cibi in stomacho digestio.

అన్నభేది chalcanthus (*sulfate de fer.*)

అన్నకోశ, అన్నాశయ alimentarius ventriculus.

అన్నఋణ â Deo praefinita vitæ duratio.

అన్నశాంతి convivas generosè nutrire, (quod apud paganos faustum reputatur.)

అన్నసత్రం diversorium in quo cibus gratis apponitur.

అన్నవృత్తి sustentatio, victus, patrimonium. — అన్నవృత్తిమార్గముచూపు sustentationis viam praebere.

అన్నార్థిగా mendicus.

అన్నాధార cibus vitæ sustentaculum.

అన్నెయ vid. అన్య

అను v. dicere. vid. ఎను

అన్నెగను, అన్నెయను vid. అన్య

అన్య alius, varius, extraneus, advena. — అన్యగను, అన్యస్థుడు extraneus, advena.

అన్యళు, అన్యస్త్రీ mulier extranea. — అన్యరు exteri. — అన్యప్రాభవ extraneorum dominatio. — అన్యతర varius.

అన్యత్ర alibi, in alio loco.

అన్యథా 1 alio modo, variè, diversè. 2 falso, minús rectè. 3 malè.

అన్యాపదేశ indirecta relatio.

అన్యాయ injustitia. — అన్యాయస్థ, అన్యాయవంతను injustus.

అన్యోన్యత amicitia, mutua dilectio, familiaritas—adj. mutuus, reciprocus.

అన్యోన్యపడు sibi invicem reconciliare.

అన్వర్థ consentaneus.

అన్వయ 1 prosapia, genus, familia. 2 analysis grammaticalis. — అన్వయించ interpretare.

అన్వవాయము genus, origo, prosapia.

అన్వాయ vid. అన్వయ

అన్వాసన unguinosus, pinguis, refrigerans.

అన్వాహార్యః convivium in honorem defunctorum celebratum.

అన్వాహిత depositum alteri tradendum.

అన్విత comitatus, stipatus.

అన్వీక్షణె, అన్వేషణె, inquisitio.

అన్వేష్ట, అన్వేష్టని id. sens.

అప particula sanscrita significans: 1 inferiorem conditionem' 2 privationem, defectum. 3 oppositionem. 4 separationem. 5 differentiam. 6 inhonestatem 7 exultationem.

అపకార 1 ingratus animus, 2 odium. 3 malitia. 4 inhumanitas. —అపకారి homo beneficii immemor. — అపకారమాడ alicui detrimentum inferre.

అపకీర్తి dedecus, infamia, turpitudo, macula. — అపకీర్తికందు కొళ్ళు sibi metipsi infamiam inurere —అపకీర్తిహొందు è facto alterius ignominiam accipere.

అపక్రమ 1 inordinatio. 2 fuga. —అపక్రమణ, invius.

అపక్వ immaturus, crudus.

అపఖ్యాతి dedecus, infamia.

అపగత defunctus, egressus.

అపఘన membrum.

అపచయ 1 diminutio. 2 exauctoratio, degradatio. 3 flores colligere.

అపచాయిత veneratus, salutatus.

అపచార inurbanitas, opprobrium, contumelia, profanatio.

అపచితి 4 cultus, veneratio. 2 jactura. 3 expensa, sumptus. 4 exclusio.—అపచిత veneratus, salutatus, impensus.

అపజయ malus exitus, clades, damnum.

అపర్ణా *Parvati.*

అపతల్పక semicirculare pulvinar.

అపత్నీకను viduus.

అపత్య progenies.—అపత్యవాచక nomen patronymicum.

అపథ్య à consuetâ victûs ratione deviatio.

అపదాన 1 probatum opus. 2 perfectum opus.

అపదిశ semigradus in indice nautico (*boussole*)

అపదూరు, అపదుర్జన 1 calumnia. detractio 2 ignominia.—అపదూరు ఇడ, హాక, మాడ calumniare. —అపదూరుపడ, గొళ్ళ calumniâ affici — వణాఅపదూరు vana, falsa accusatio.

అపదేశ 1 excusatio, color, species. 2 aliena species, mentita persona. 3 intentio, finis agentis. 4 meta. 5 causa. 6 locus, pars.

అపద్ధ falsitas, mendacium, error.

అపధ్వంసజ è promiscuo genere

oriundus.

అపధ్వస్త 1 maledictus, infamis. 2 derelictus.

అపనంబికె, అపనంబిగె, అపనంబుగె 1 incredulitas. 2 diffidentia. 3 invidia, zelotypia. 4 desperatio.

అపనయన, elongatio, abolitio.

అపనింద detractio, calumnia, immerita exprobratio.

అపప్రయోగ incongrua citatio, inconveniens testimonium

అపభ్రంశ 1 grammaticæ contraria loquela. 2 stultitia, insania. 3 pedis offensio, fallens vestigium.

అపమాన irreverentia, dedecus, opprobrium.

అపమిత్యక commodatum, accepto pignore, datum.

అపమృత్యు præmatura mors, nex, subitus interitus.

అపయాన fuga, regressus, recursus.

అపర 1 alius. 2 oppositus. 3 posterior 4 contrarius.—s. 1 elephantis pars postica. 2 occidens. 3 uterus. — అపరక్రియ exequiæ, funus.—అపరమంత్ర funereæ preces.

అపరంజి aurum purissimum, probatissimum.

అపరపక్ష luna decrescens.

అపరప్రయోజన liber quidam de nefastis auguriis tractans.

అపరవయస్సు provectissima ætas, senectus.

అపరస్వర continuus, incessabilis.

అపరాగ mons quidam ad occidentem.

అపరాజిత invictus —s. 1 *Siva* 2 *Wishnu.*

అపరాత్రి, అపరరాత్రి à mediâ nocte ad auroram currens tempus.

అపగాద్రి mons quidam occidentalis, juxtà quem sol supponitur occidere.

అపరాధ 1 crimen, culpa. 2 mulcta. 3 pœna. — అపరాధగ్రైయు, scelus admittere. —నాల్గునీ అపరాధ కాయు pro quartâ vice crimen condonare. —అపరాధకొరిస accusare, mulctare, condemnare, punire — అపరాధబన్యిసిందకేగియు, alicui mulctam imponere. — అపరాధస్తను, అపరాధి sons, noxius, ad mulctam condemnatus.

అపరాహ్ణ, అపరాహ్న tempus pomeridianum.

అపరిమిత immensus; infinitus, incommensurabilis.

అపరూప rarus, novus, extraneus.

అపరోక్షజ్ఞ, propheta, divinator qui præterita futuraque noscit.

అపర్ణే *Parvati.*

అపళి clavus, acus.

అపలాప 1 inanis clamor. 2 negatio. 3 dilectio. 4 falsitatis assertio. — అపలాపించ 1 negare, celare. 2 fateri. 3 clamare.

అపలుప్తి simulata ignorantia. — jactura.

అపవరక intima penetralia, ædes intima.

అపవర్గ 1 beatitudo suprema. (i. e. juxtà Indos, anima à vinculis corporis et omni transmigratione soluta, in Deo absorbetur.) 2 cœlum. 3 sedes vel habitatio *Indrae*.

అపవర్జన 1 munus, donum. 2 suprema emancipatio.

అపవాద 1 vituperatio. 2 detractio. 3 calumnia. 4 mandatum; — ఇల్లద అపవాద falsa accusatio.

అపవారణ abscessio, celatio.

అపవిత్ర impurus; immundus.

అపవృద్ధి imminutio, jactura, sors iniqua.

అపశబ్ద 1 vox grammaticæ contraria; 2 mala pronuntiatio.

అపష్ఠు contrarius.

అపసర్ప speculator, explorator.

అపసర vid. అపస్వర

అపసవ్య 1 brahmanici funiculi inversa positio. (scilicet, ab humero dextro ad latus sinistrum.) 2 sinistrâ manu elevatâ, circumambulare. 3 stellæ cursus zodiaci signis contrarius. 4 à dexterâ sinistram versùs scribendi modus. 5 oppositus. 6 dexter.

అపస్కర 1 pars currûs. 2 ulnæ, brachia. 3 fæces.

అపస్నాత ablutus.

అపస్మార 1 epilepsia 2 amentia, vecordia.

అపస్వర 1 discors modus (in musicâ.) 2 aspera vox. 3 barbara locutio.

అపహార damnum, jactura.—అపహరించ 1 spoliare, populari, vastare, diripere. 2 negare, occultere. — మానాపహార infamatio.- మానాపహారి detractor, calumniator.

అపహాస్య inanis risus, derisio, subsannatio.

అపఖ్యాతి infamia.

అపాంగ oculi angulus.—అపాంగదర్శన furtivus oculorum conjectus.

అపాత్ర indignus, immeritus, inaptus. — అపాత్రవ్యయ indebitus sumptus, prodigalitas.

అపాదాన ablatio, elongatio.

అపాన 1 illicitus potus. 2 anus i.—అపానవాయువు crepitus.

అపాశ్రీలియై తిరుగు 1 inordinatus esse, 2 errabundus, sinè domino aut tutelâ vagari.— అపాశ్రీలిపని, opus impolitum. — అపాశ్రీలిదమనుష్య, omni auxilio destitutus vir.

అపామార్గ *achyranthes aspera*.

అపాయ 1 periculum. 2 calamitas, damnum. 3 angustiæ.

అపార 1 nimius, immensus, abundans, infinitus. 2 invius, impermeabilis.

అపారదిన diu. - అపారద్వార anus, i.

అపార్థ alienus sensus, falsa significatio.

అపావృత 1 pertinax, indomitus. 2 coopertus, absconditus.

అపాశ్రయ vallum, palorum contextorum series.

అపాసాంగ pharetra.

అపిగీర్ణ laudatus.

అపిధాన absconsio, abscessio.

అపుత్ర liberis orbatus.

అపునర్భవ suprema beatitudo. vid. అపవర్గ, మోక్ష, ముక్తి.

అపురూప rarus, insolitus, extraordinarius.

అపురోభాగ pars anterior.

అపుష్ప *ficus glomerata*.

అపుష్పిణి puella impubis.

అపూట totus, integer. — omnino.

అపూప placenta. — అపూపిక pistor, cupedinarius.

అపూరణి arbor magna è qua educitur gossipium. (*bombax pentandrum*, bot.) vid. బూరగ, దూది.

అపూర్వ inauditus, rarus, novus. — præeminentia, excellentia.

అపేక్ష, అపేక్షే 1 exspectatio, spes. 2 cupiditas, cupido. 3 concupiscentia, aviditas. 4 necessitas. — అపేక్షి ఇల్ల, non necesse est.

అపేక్షించ, optare, concupiscere, appetere. — అపేక్షితీరిన optata consequi.

అపోహ 1 mendacium. 2 falsa accusatio.

అప్ప 1 pater, 2 particula quæ propriis nominibus affigitur, honoris causâ.

అప్పండియాగు exæquari, planus fieri.

అప్పంకవను vir probus.

అప్పంకేవాడు perficere, efficere. — అప్పంకి ut sit.

అప్పంద sicut, perindè ac.

అప్పక tributum, census.

అప్పచ్చి placenta.

అప్పట totum, integra res. — adj. integer, purus, totus, merus, sincerus.

అప్పటి stercus vaccæ desiccatum.

అప్పళి æquus, planus. — అప్పళియాగ exæquari.

అప్పడ laganum in butyro frixum.

అప్పడి pars, frustum, commissura, sutura. — అప్పడికూడిన, అప్పడికట్ట commissuram immittere, jungere. — అప్పడీబీర, à latere cadere.

అప్పణి 1 jussum, mandatum. 2

licentia, facultas. — అప్పణేమాండు, కొండు 1 jubere. 2 permittere. — అప్పణేకెగదుకొళ్ళ 1 licentiam obtinere. 2 abire. — నిరప్పణే prohibitio. — అప్పణేముద్రి sigillo obsignata licentia.

అప్పతి Indus Neptunus, aquarum dominus.

అప్పదు impossibile est.

అప్పన 1 tributum, census. 2 genitivus substantivi అప్ప

అప్పనాగిరు v. n. similis esse.

అప్పప్ప interjectio admirationem indicans ; oh !

అప్పయ్య 1 nomen proprium. 2 honorificus patrem appellandi modus.

అప్పళ్ placenta ex sale, et variis granis et condimentis constans. (v. g. *phaseolus mungo, trigonella, cuminum*, etc.)

అప్పళిసు palmis cædere, ferire. —అప్పళిసికొండుబీళ్, manibus extensis in terram pronus cadere.

అప్పా 1 pater. 2 modus congruus appellandi quempiam sibi æqualem.

అప్పాజుకొళ్ళ pronus in ventrem jacere.

అప్పాడ interjectio significans : 1 admirationem. 2 mœrorem.

అప్పాలు libum è farinâ, leguminibus minutatim concisis, cardamis, etc. confectum.

అప్పిగె 1 conglutinatio metallorum, adhæsio. 2 fibra, menda in figlinis. 3 commissura.--అప్పిగేఁ ఱాక్,హజ్జ 1 coagmentare. 2 emendare.

అప్పు aqua.

అప్పు v. a. amplecti, complecteer.—అప్పుగె amplexus.

అప్పళిసు palmis cædere, percutere.

అప్రతికర fidus, fiduciâ dignus.

అప్రతిష్ఠె 1 vituperatio, infamia. 2 mala fama.

అప్రత్యక్ష absens, imperceptibilis, invisibilis.

అప్రధాన inferior, secundarius.

అప్రమాణ perjurium, infidelitas.—adj. immensus.—అప్రమాణిక perjurus, mendax.

అప్రమేయ humanum excedens intellectum, immensus, incomprehensus. — అప్రమేయను Deus incomprehensus.

అప్రయోజక inutilis.

అప్రసిద్ధ, అప్రసిద్ధి non manifestus, arcanus, occultus.

అప్రహత 1 incultus (ager.) 2 rarus.

అప్రాణివాచక substantivus designans rem inanimem.

అప్రాశ్య è convivio ejiciendus.

అప్సరస్సు, అప్సరె Nympha, semidea.

అఫల 1 sterilis. 2 vanus, inuti.

lis.

అఫిని, అఫీముద్దు, అఫీం, అఫీము opium. — అఫీముఖోర, opio frequenter utens. — అఫీముబత్తి virgula opium ad manducandum parata.

అబందర, అబందరి 1 confusus, inordinatus, irregularis. 2 dispersus. 3 emendatus, sartus. 4 imprudens.

అబక comprimere, deprimere.

అబద్ధ adj. falsus.—s. 1 mendacum, 2 absurdum verbum. 3 menda, error.

అబల infirmus, imbecillis.—అబలె, అబళె, femina, mulier.

అబా interjectio indicans admirationem aut mœrorem.

అబాగీల fatuus, ineptus homo.

అబాడు, అబాడె vanus, inutilis.

అబాసిగ abjectus, sordidus, rusticus homo.

అబాసు abjectus, immodestus, impudens, effrons.

అబిలాషె cupido, cupiditas, vid. అభిలాషె

అబుక, అబుచు comprimere, deprimere.

అబుజ *lotus*. (in aquâ natus.)—అబుజజాత Brahma (è *loto* natus.) — అబుజజాండగళు orbis terrarum.

అబురిస minare gregem.

అబ్జ 1 *lotus*. 2 lectulus, stratum. 3 cœlestis arbor. — అబ్జకర 1 sol. 2 luna. 3 *Wishnu*. — అబ్జగంధి mulier, sicut lotus, odorifera.—అబ్జజ. 1 luna. 2 medicus cœlestis. — అబ్జబంధు, అబ్జసఖ, అబ్జహిత sol.—అబ్జవైరి luna.—అబ్జయోని, అబ్జసంభవ, అబ్జాసన *Brahma*. — అబ్జరాగ 1 adamas, mantis. 2 gemma. —అబ్జపకేంసి *Parvati*. — అబ్జవాసి *Lakshmi* —అబ్జశర *Kama*.

అబ్ద 1 nubes. 2 annus. 3 speculum. 4 *cyperus rotundus* (gramen odoriferum.)

అబ్దగౌరి dea *Parvati*, cujus idolum semel in anno solemniter lavare solent Indi.

అబ్దాసు timor, metus, pavor, tremor, terror, formido.

అబ్ధి mare, oceanus, pelagus.— అబ్ధిజ 1 luna. 2 *Lakshmi*. —అబ్ధినవనీత 1 ambrosia. 2 luna. —అబ్ధిపల్లవ corallium. — అబ్ధిబంధనె pons mari injectus. — అబ్ధిమేఖలె mare (terræ zona); — అబ్ధిద్వీప terra (insula in medio mari.) — అబ్ధిశయన *Wishnu* (super aquis dormiens.)

అబ్బ, అబ్బబ్బ, అబ్బా vid. అబా

అబ్బర, అబ్బరు, అబ్బరణె 1 sonus, strepitus, clamor, vociferatio. 2 admiratio. 3 potestas, robur. — గుడుగబ్బరణె fragor tonitru.

అబ్బరిస clamare, vociferari.

అబ్బలాలా interjectio admira-

tionem indicans.

ಅಬ್ಬಶಿ mulier inurbana et rixosa.

ಅಬ್ಬೂಜಿ 1 squalor, mucor, rancor. 2 aranea.—ಅಬ್ಬೂಜಿಹಿಡಿಯು mucesco, mucidus fieri.

ಅಬ್ಬೆಟುಮಾತು vilis et abjecta oratio.

ಅಭಂದರಿ vid ಅಬಂದರಿ

ಅಭಯ auxilium aut azylum promittere. 2 interritus animus, fortitudo. — ಅಭಯಪ್ರಧಾನಮಾಡು animare.

ಅಭವನು ingenitus (Deus.)

ಅಭಾಂಡ 1 falsa accusatio. 2 verbum obscenum.

ಅಭಾಗ್ಯ miseria, paupertas. — ಅಭಾಗ್ಯನು miser homo.

ಅಭಾಜನಮಾಡು abuti aliquâ re.

ಅಭಾವ 1 mors. 2 non existentia. 3 negatio (gr.)

ಅಭಿ Samscrita particula indicans: 1 similitudinem. 2 præsentiam. 3 separationem. 4 cupidinem, desiderium. 5 conjunctionem. 6 priorem aut superiorem locum, gradum, qualitatem. 7 medium sive causam. 8 inferiorem locum. 9 continuitatem. 10 oppositionem. 11 proximitatem.

ಅಭಿಕ libidinosus.

ಅಭಿಕ್ರಮ impetus.

ಅಭಿಖ್ಯೆ 1 nomen. 2 interpellatio. 3 pulchritudo. 4 fama.

ಅಭಿಚರ famulus.

ಅಭಿಚಾರ incantatio, magicæ artes ad interimendum inimicum.

ಅಭಿಜನ 1 genus, prosapia. 2 patria. 3 caput, decus familiæ. 4 fama.

ಅಭಿಜಾತ 1 nobilis, ingenuus, inclytus. 2 sapiens. 3 decens. 4 pulcher.

ಅಭಿಜಿತ್ತು 1 spatium temporis 19 indicis horis aequivalens. (7 *heures* 36 *minutes.*) 2. ab 11â horâ cum 36 minutis ante meridiem, usque ad 12 horam cum 24 minutis effluens tempus 3 meridies. 4 zenith.

ಅಭಿಜ್ಞ ingeniosus, solers, sapiens, vafer, astutus. — ಅಭಿಜ್ಞತೆ solertia.

ಅಭಿಜ್ಞಾನ signum, nota, macula.

ಅಭಿಧೆ, ಅಭಿಧಾನ appellatio.

ಅಭಿಧಾನರತ್ನಮಾಲೆ nomen cujusdam libri.

ಅಭಿನಯ pantomimica ars. — ಅಭಿನಯಿಸು animi sensus gestibus exprimere.

ಅಭಿನವ novus.

ಅಭಿನಿವೇಶ 1 ardor, zelus, aestus. 2 intenta rei alicujus meditatio. 3 ira, animi motus.

ಅಭಿಪ್ರಾಯ 1 finis, intentio. 2 sensus, significatio. 3 opinio, existimatio.

ಅಭಿಭವ 1 clades. 2 contumelia.

ಅಭಿಭೂತ caesus, humiliatus.

అభిభూతి irreverentia.

అభిమంత్ర exorcismus, incantatio deprecatoria. — అభిమంత్రిన incantationibus malum avertere, sanctificare.

అభిమత 1 cupiditas, cupido. 2 assensus. 3 electio. — adj. jucundus, acceptus.

అభిమన్యు filius *Arjunae*.

అభిమర 1 prælium. 2 internecio.

అభిమాన 1 superbia. 2 honor. 3 scientia. 4 protectio. 5 dilectio. 6 auxilium. — అభిమాని reverendus — అభిమానిన honorare, tueri.

అభిముఖ 1 adversus, præsens. 2 paeatio.

అభిఘాతి hostis, inimicus.

అభియోగ 1 impetus. 2 provocatio. 3 perseverantia. 4 querimonia.

అభిరామ jucundus, amœnus.

అభిలాప sonus.

అభిలాష cupido, desiderium. — అభిలాషిన concupiscere, optare.

అభివాదన inclinatio, salutatio prostratio.

అభివృద్ధి incrementum, perfectio, prosperitas, progressus. — అభివృద్ధియాగ augeri, (liberis, divitiis, honoribus, etc.)

అభిశంగ 1 maledictio. 2 probrum, objurgatio.

అభిషేక 1 balneum, baptismus, ablutio. 2 unctio, initiatio. — పట్టాభిషేక regis coronatio. — గురువభిషేక ordinatio sacerdotis — అభిషేకిన 1 lavare, aspergere. 2 coronare, consecrare, ordinare.

అభీష్ట optatus, concupitus, dilectus, jucundus.

అభేద్య invius, inaccessus. — s. adamas, antis.

అభ్యంగ, అభ్యంగన, అభ్యంజన unctio, illitus, ûs.

అభ్యంతర 1 obstaculum, impedimentum, mora. 2 spatium, intervallum. — అభ్యంతరిన impedire, detinere, obstare.

అభ్యర్థించు orare, rogare.

అభ్యనుజ్ఞ 1 licentia, facultas, permissio. 2 jussum, mandatum, præceptum.

అభ్యర్ణ proximus, contiguus.

అభ్యవకర్షణ eductio, extractio.

అభ్యవకీర్ణ pertransire.

అభ్యవస్కందన 1 obsidio, nis. 2 certamen.

అభ్యవహార viaticum, cibus.

అభ్యసిన v. 1 studere, addiscere. 2 seipsum exercere, consuescere. — అభ్యాస usus, consuetudo, studium. — అభ్యాసి studio assuetus. - అభ్యస్త adj. edoctus, a, um. s. homo dormiens, orto jam sole.

అభ్యాగత invitatus, conviva, compransor.

అభ్యాగారిక in sustentandâ familiâ diligens.

అభ్యుత్థాన honorificus aliquem excipiendi modus.

అభ్యుదయ } 1 nativitas. 2 incrementum, prosperitas.
అభ్యుత్థాన }

అభ్ర 1 cœlum, æther, firmamentum. 2 nubes· 3 aurum. 4 lapis specularis. (*talc.*)

అభ్రక lapis specularis· (*talc.*) — కృష్ణాభ్రక *talcus* niger. —శ్వేతాభ్రక *talcus* albus. — రక్తాభ్రక ruber *talcus*. — హేమాభ్రక aureus *talcus*.

అభ్రకేశ cognomen quoddam *Sivae*.

అభ్రగ æreus·

అభ్రగంగ, అభ్రాపగ cœlestis *Ganga*.

అభ్రగపతి rex volucrum.

అభ్రపతి Indus *Jupiter*, *Indra*.

అభ్రపథ firmamentum.

అభ్రమణి sol.

అభ్రమాతంగ elephas *Indrae*.

అభ్రమాల nubes continuæ et concatenatæ.

అభ్రియ nubilosus, nubigena.

అమంగళ infaustus, nefastus, ominosus, abominandus, impurus.

అమకళ, అమక్రాళ tumultus, exultatio, festiva lætitia.

అమక ingerere, deprimere.

అమగ 1 opportuna circumstantia, objecta utilitas. 2 gaudium, exultatio, lætitia. —అమగపడ lætari

అమక 1 morbus. 2 mors. 3 tempus.

అమతి 1 tempus. 2 luna. 3 nebulo, nis.

అమత్ర vas, utensile, instrumentum.

అమమ interjectio admirationem indicans.

అమర, అమరకోశ, అమరసింహ antiquum quoddam et copiosum linguæ Samscritæ dictionarium.

అమర 1 numen, deus, dea. 2 hydrargirum· (*vif-argent.*) 3 immortalis. —అమరదవల్లి *monispermum glabrum.* (planta.)

అమరవళి generatio, prosapia.

అమరశిలాగంధక sulphur.

అమరత్వ immortalitas, divinitas

అమరు 1 convenire, concordare, decere. 2 amplecti. 3 aggredi, irruere. 4 ascendere 5 intueri. 6 occupari, versari. 7 manu comprehendere. 8 prosperari. - అమరికొను 1 carnaliter cognoscere. 2 apprehendere. 3 ascendere. 4 aliquid aggredi. — అమరించు 1 præparare. 2 percutere. 3 increpare. 4 copulari. — అమరించికొను sibimetipsi parare.

అమరికాయి acidi cujusdam oleris nomen.

అమరిక præparatio, convenien-

tia, congrnentia.

అమరు 1 contineri. 2 probare. 3 decere.

అమర్చు I parare. 2 tergere. 3 unire. 4 dare,

అమర్త్యుడు semi-dens, immortalis.

అమరు paratus, adusum idonens.

అమరుపట్టు firmiter apprehendere, constringere.

అమృతము nectar, ambrosia.

అమృతగ్రైయ్యు luna.

అమృతాశి dens, ambrosiâ vescens, immortalis.

అమృతవేణ్ణు dea cœlestis, nympha.

అమృతవేణ్ణీశియం cognomen *Sivae.* (nymphis dilectus.)

అమర్పు I præparare. 2 instruere, dare. 3 adaptare.

అమర్యాది, అమర్యాదె rusticitas, inurbanitas, dedecus. — adj. inurbanus, insolitus, insuetus.

అమర్షము furor, ira, indignatio.

అమర్శు vid. అమరు

అమల lapis specularis. — adl. purus, mundus.

అమలావతి civitas *Varunae*, Indi neptuni.

అమలు ebrietas.— అమలుకెక్కు, ఓడి ను, మీఱు inebriari.

అమలు I tributorum collecta. 2 respublica, suprema potestas. - అమలుదార, అమలుదార, అమల్దార *amildar*, publicanus indigena.— మాజీ అమలుదార pristinus *amildar*. — హాలి అమలుదార hodiernus amildar. సాలతఅమలు tributorum administratio.

అమవాలుజిందగి bona vacantia, (ad rempublicam pertinentia;) అమవాలుదన greges sine domino, qui ad fiscum redeunt.

అమసికొళ్ళు 1 violenter occupare. 2 monopolium exercere.

అమళ్, అమళి, అమళు gemellus, geminus.

అమళ్ purus, mundus, limpidus.

అమళుకొగులు 1 corium subactum, depstum. 2 rugæ, ex adipe nimio orientes.

అమాంగల్య 1 infaustus, injucundus. 3 impurus.

అమాంసము homo admodùm macilentus.

అమార్గ via prava. — అమార్గశిష్య degener discipulus.

అమాత్య consiliarius, imperii administrator.

అమానతు 1 depositum, pignus. 2 totum, summa, integra.

అమాని agri fiscales, qui nulli locantur, sed per publicanos(అమానిదార) immediatè administrantur.

అమానుష 1 solitarius, segrex, ab arbitris remotus. 2 supernaturalis. — s. miraculum,

అమావసి, అమాసి, అమాసె, అమావాసి, అమావాస్య, అమావాసి 1 dies novæ lunæ. 2 lunæ mutationes. 3 nascens luna. 4 quindena obscura.

అమిత, అమితి abundans, immensus, nimius.

అమిత్ర inimicus, adversarius — adj. amicis destitutus.

అమిష luxuria.

అమీనను 1 judex indigena. 2 inferior publicanus.

అముంగు, అముగు, అముజు deprimere, comprimere, humi sternere.

అముక్త pugio, cultrum.

అములు vid. అమలు

అముష్యపుత్ర ex honesto genere oriundus.

అమూల్యపు pretiosus, inæstimabilis.

అమృతకాశ radix quædam odorifera.

అమృత 1 ambrosia, nectar. 2 aqua. 3 sacrificii reliquiæ. 4 suprema beatitudo. 5 aurum. 6 lac. 7 butyrum liquidum. 8 spontanea eleemosyna. 9 cibus. 10 oryza cocta. 11 cupediæ. 12 pharmacum. 13 venenum. 14 hydrargirum. 15 varia plantarum genera.

అమృతబల్లి—వల్లి—వల్లి, quædam planta.

అమృతసారజ saccharum rude, nondum mundatum.

అమృతహస్తుడు peritus medicus.

అమృతమతి mater *Rayasıkarra.*

అమృతి immundus.

అమేధ్య fæces, humana excrementa.—adj. impurus, immundus.

అమేయ incomparabilis, incomprehensus.

అమోఘ 1 frugifer, quaestuosus, fructuosus, ferax, utilis. 2 rarus, pretiosus, excellens 3 infallibilis, errori non obnoxius

అమ్మ 1 mater. 2 honorifica mulieris appellatio.—దొడ్డమ్మ 1 soror natu major matris (*tante maternelle*) 2 uxor fratris natu majoris patris proprii. (*épouse de l'oncle paternel.*) 3 avia. — చిన్నమ్మ, matris soror natu minor, matertera, (*tante maternelle.*) 2 uxor fratris natu minoris proprii patris, (*épouse de l'oncle paternel.*) 3 dea.—సుంకులంమ dea epidemici morbi.-మారంమ dea *cholera* morbi —అమ్మ variolae (*petite vérole.*)— అమ్మపోయ్యువరు, చీశువరు, అమ్మోరి అమ్మోయిల variolis affici. — అమ్మ పాలుతుంబువరు variolarum suppuratio. —అమ్మకడ variolarum crisis, discrimen. — అమ్మయిణియ variolae resorberi. — అమ్మదసిప్పికు క్కు variolarum scabies. — అమ్మ నకలె variolarum vestigia.

అమ్మసిప్పెన, అమ్మకుక్కిన vacci-

num virus inoculare. — అమ్మనపాలు vaccinum virus. — కల్లమ్మ variola quaedam adultos afficiens.

అమ్మణ్ణి I mamilla, papilla. 2 amicus filiam aut matrem alloquendi modus. 3 interjectio ad significandum tædium aut dolorem.

అమ్మనచేష్టి primum variolarum indicium.

అమ్మనవరు honorifica appellatio 1 deæ, 2 reginæ, 3 uxoris alicujus optimatis, 4 venerabilis matronæ.

అంమల్ల, అంమలాలా interjectio ad significandum admirationem, fastidium ... &c.

అమ్ల, అమ్లి, అమ్లిక fructus tamarindi.

అయ 1 bona fortuna. 2 tributum.

అయన 1 semita. 2 domus. 3 dimidia pars anni solaris. — అయనిన appropinquare.

అయస్సు ferrum.

అయస్కాంత gemma, magnes, etis.

అయస్కార faber ferrarius.

అయాచిత nomen alicujus sancti. —adj. minimè rogatus.

అయాన, indoles, is.

అయింకా deinceps, in posterum, ex hoc nunc.

అయింద్రనామయోగ vigesimus sextus asterismus. astr.

అయిదు vid. ఐదు

అయిను merus, integer, totus. —అయినుజమా summa totalis redituum. — అయినుకైఫీజు, id. sens. —అయినుశిక్ష ratio integra.

అయిబు 1 nota, vestigium. 2 vitium, defectus. 3 rima, foramen.

అయిబుపడియ 1 investigare, indagare. 2 carpere, reprehendere, obtrectare. — అయిబుగారడు negligens, imperitus homo — అయిబిల్లద perfectus. — అయిబాగ fieri vitiosus. — అయిబిడ, ఇక్కు, errare.

అయిలు stultitia.

అయివజు 1 permutatio, compensatio. 2 pecunia, facultates 3 summa principalis. (*le principal, le capital*.)

అయిశాబాసు Euge! Eia! Macte animo!

అయుక్త incongruus, inutilis, ineptus. — అయుక్తమనుష్య pravus homo.

అయుత, decem millia.

అయ్యో heu! hei mihi!

అయోగ్య indignus, turpis, contemptibilis.

అయోగ్ర pilum ferro instructum ad purgandum frumentum.

అయోచన inconsiderantia, imprudentia.

అయోధ్య *Aud*, civitas *Ramae*.

అయోనాము, piper.

అయోనిజ supernaturali modo natus.

అయోముఖు vid. అయోగ్ర

అయ్య 1 (communis appellatio) dominus, domnus. 2 avus. 3 pater. 4 presbyter. — అంమయ్య mater. — అప్పయ్య pater. — అక్కయ్య soror natu major. — అన్నయ్య frater natu major. — తంమయ్య frater natu minor. — తాతయ్య avus. — అవ్వయ్య avia. — మామయ్య socer. — బావయ్య conjugis frater.

అయ్యకన sacerdotium.

అయ్యమొ, అయ్యయో, అయ్యల్లో... interjectiones ad exprimendum conatum vehementem.

అయ్యంగారు 1 spiritualis director. 2 *Wishnuvistae* brahmanes.

అయ్యో heu! hei mihi! proh dolor!

అర lima. — చౌకద అర lima quadrata. — గుండర lima rotunda. — మొనేల అర lima angulosa. — కత్తెర అర 1 serrula. 2 pannus. — అర, radius rotæ.

- అరంచు v. a. conterere, in pulverem redigere. — v. n. vociferari.

అరకంచట్టి, అరకనచట్టి catinus, paropsis è metallo confecta.

అరకనాగు, అరకు digerere (cibum.)

అరకరి vexatio, incommodum.

అరకాణి $\frac{1}{128}$ a pars unitatis.

అరకాలు $\frac{1}{8}$ a pars unitatis.

అరకావత్తు signum ర; ర sine vocali annexâ elatum.

అరకుల bigener, promiscuo genere oriundus (*halfcast.*)

అరకే dimidia pars. — అరకేయాగ dimidiè.

అరకోరు, అరగోరు dimidia pars segetum, reditûs, &c. — అరకోరాగ వుంచెబడ dimidiam segetis partem seponere.

అరఖు 1 essentia, substantia rei alicujus. 2 inauratio.

అరకంటు luscitiosus (*myope.*)

అరగావు paululùm calefactus, tepidus, semi-liquefactus. — అరగావుబరకాన dimidiatè tantùm calefacere.

అరగిణి, అరగిలి psittacus sermonem humanum imitans.

అరగు 1 lacca (*gomme laque.*) — కొంబరగు, కడ్డియరగు virgula *laccae*. — పుడియరగు, అపలరగు, అవలక్కియరగు *lacca* minutatim contusa. — అరగినకడ్డి, కొలరగు, ముద్రియరగు *lacca* signatoria. (*cire à cacheter*). — అరగినశాయి, అరగుమసి atramentum optimum è *laccâ* confectum. 2 ripa, margo, littus. 3 limen. — అరగుకల్లు id. sens. 4 vicinia. — adv. propè.

అరగు v. a. 1 digerere, coquere (cibum in stomacho.) 2 imbibere, immergi. 3 separari. 4 tractabilis, docilis esse.— అరగాగద inseparabilis.—అరగాగి పోగు è viâ recedere, separari.—అరగిస digestionem juvare.

అరగేఁడు inchoata ruina.

అరగోఁడ podio tenús pertingens murus, paries.

అరఘాతు leve vulnus.

అరచట్టు 1 canalis irriguus, in stagni mole ad temous præcisus. 2 ficus Indica (*l'arbre Banian.*) 3 vestis quædam constrictior.

అరచని 1 cultus, adoratio. 2 confusio, inordinatio.

అరచాటు 1 fenestræ cancelli, cortina. 2 offensio, injuria.

అరచు v. n. 1 vociferari. 2 v. a. spargere.

అరణం donum à socero oblatum genero suo, in die matrimonii.

అరణి lignum, è quo fricato educitur ignis, ad usum sacrificiorum.

అరణ్య silva, nemus, desertum. — అరణ్యాని vasta silva. — అరణ్యశునక lupus.

అరత minutus, attritus, in pulverem redactus.

అరఠావు dimidia pars chartulae. (½ *feuille de papier.*)

అరతి ira.

అరకేరణి muri corona.

అరత్ని 1 cubitus. (*coudée.*) 2 cubitus. (*coude*)

అరద in pulverem redactus. — s. dentibus expers. — అరదపుడి scoriæ ferreæ.

అరదేశిపరదేశి religionis causâ peregrinans.

అరని vid. అరణి

అరపాళదకాయ fructus sapindi emarginati, nux saponis.

అరపిర్రిచల్లాం stricta femoralia. (*caleçon.*)

అరబాషి, అరఖాషి loquela imperfecta, inepta pronuntiatio.

అరబుగాడు fames, penuria, egestas.

అరమనస్సు consensus imperfectus.

అరమని 1 palatium, aula. 2 administratio. 3 provincia. —అరమనియవరు publici actores, reipublicæ procuratores.

అరమరి, అరమరికె 1 dubium, suspicio. 2 renixus, aversatio, fastidium. 3 cortina.

అరమాయిషిపరమాయిషి gratuita quædam beneficia à gubernatoribus in optimatem collata.

అరషి exiguus, parvus.

అరమ్మెయి corpus morbo vel aliâ causâ emaciatum.

అరమోగ torvus oculus, aversatio, fastidium.

ಅರಗ, ಅರರಿ janua, porta.

ಅರರೆ interjectio admirationem indicans.

ಅರಲು 1 dehiscere, pubescere (flores.) 2 vagari, circumcursitare — s. flos, ris.

ಅರವ, ಅರವು adj. Tamulensis. — s. lingua, sermo Tamulensis. — ಅರವನು, ಅರವರವನು vir Tamulensis. — ಅರವತಿ, ಅರವಗಿತ್ತಿ mulier Tamulensis.

ಅರವಂಟಿಗೆ, ಅರವಟ್ಟಿಗೆ tuguriolum in quo aqua gratis datur peregrinantibus.

ಅರವತ್ತು sexaginta. — ಅರವತ್ತನೆ sexagesimus.

ಅರವರಿಸ terrere.

ಅರವಾದ patens, apertus, latus.

ಅರವಾಸಿ dimidia pars. — dimidius, a, um.

ಅರವಿಂದ lotus. — ಅರವಿಂದನಾಭ *Vishnu*. ಪಾದಾರವಿಂದ (pedes sicut lotus) venerabilis præsentia.

ಅರಸಿನ crocus, turmerica, curcuma (*safran*) — ಮರದರಸಿನ pulvis ligneus, turmericæ similis — ಕಸ್ತೂರಿಯರಸಿನ, ಕರ್ಪೂರದರರಸಿನ turmerica odorata.

ಅರಸ, ಅರಸನು, ಅರಸು 1 rex, 2 maritus. — ಅರಸಿ, ಅರಸತಿ 1 regina. 2 *Lakshmi*.

ಅರಸಾಗಿಮಾತಾಡ arroganter loqui. — ಅರಸಿನಾಟ quidam ludus. — ಅರಸಃಕುಂಬು fistula.

ಅರಸು 1 quærere. 2 balare, mugire, vagire.

ಅರಸುತನ regia dignitas, vel auctoritas.

ಅರಸೀಮರ *ficus religiosa.* (bot) — ಅರಸಿಲೆ 1 folium prædictæ arboris. 2 gemma quam mulieres et infantes in fronte suspensam gestant.

ಅರಹ aptus, dignus.

ಅರಹಾಸ್ಯ mediocris, lenis risus.

ಅರಹು dicere, certiorem facere, annuntiare. — ಅರಹಿಸ. ಅರುಹಿಸ certiorem facere. — ಅರಹಿಕೆ, ಅರಿಕೆಮಾಡ id sens.

ಅರಳು 1 flos. 2 metus, terror. 3 frixum sive assatum granum. — ಅರಳುಹುರಿಯ frigere, assare avenam vel aliud granum.

ಅರಳ್ v. n. 1 dehiscere, germinare. 2 expandi, aperiri. — ಅರಳಿಸ expandere.

ಅರಳೆ xylinum, gossipium è siliquis eductum, mundatum. — ಅರಳೆಮಿಕ್ಕು xylinum mundare. — ಹತ್ತಿಹಕದುಅರಳೆಯನ್ನುಮಾಡ xylinum è siliquis educere.

ಅರಳೆಲೆ vid. ಅರಸಿಲೆ

ಅರಳೀಕಾಯಿ terminatia chebula. (*noix de galle.*)

ಅರಳೀಮರ *ficus religicsa.* (bot.)

ಅರಲ್ಬಿಲ್ಲು arcus floreus.

ಅರಾಜಕ anarchia, confusio, inordinatio.

అరాడముగాడ pertinacia.

అరాతి adversarius, æmulus.

అరాబీర latus, ingens, extensus. —అరాబీరకోట oppidi munimenta. circumvallatio, mœnia.

అరాజు confusio, tumultus, rebellatio, turba.

అరానవిల్లదవను negligens, incuriosus

అరాళ pronus, inclinatus, incurvatus.

అరాకు opera dimidiæ diei.

అరి 1 ophtalmia, lippitudo 2 acervus frumenti nondùm è paleis separati. 3 rubiginosa seges. 4 desecti frumenti manipulus. —కొ కరి id. sens.

అరి, అరియు 1 molâ terere. 2 opprimere. 3 præcidere. — అరియుసగుండు molaris lapis.

అరియు v. a. scire, cognoscere, certus fieri. — అరియదిమాడ præter intentionem, involuntariè aliquid facere. — అరుప, అరుపిన 1 certiorem facere. 2 docere. 3 revelare. — అరికె, అరివు 1 scientia, notio. 2 vigil, expergefactus. — అరియదిఇర, పోక nescius esse.— అరియదజన rudes, illitterati homines. — అరికిర, అరికిపోక notus esse vel fieri. innotescere. —అరిద 1 notus. 2 defunctus. 3 depravatus. 4 contritus.

అరియ (*negativa forma.*) nescire, non valere.— నానరియె me fallit, nescio.- అదునడెయుందరియదు, illud non potest fieri, locum habere.— అరికు sciens —cum cognovisset.

అరి s. n. 1 inimicus, æmulus, adversarius. 2 rota. —అరిషడ్వర్గ (sex hostium series.) sex animi motus, videl - కామ luxuria, క్రోధ ira, లోభ avaritia, మోహ amor మద superbia, మాత్సర్య invidia.

అరిగంటు lippitudo.

అరిగల్లు lapillus quidam ægris oculis saluber.

అరిటాళ, అరితాళ planta venefica, pestifera.

అరిత notus, cognitus.

అరికి, అరికె 1 cupido, libido. 2 voluptas, gaudium.

అరి క్ర gubernaculum

అరిదళ flavum auripigmentum. (*orpin, arsenic minéral*)

అరిదు 1 rarus, insolitus. 2 impossibilis, difficilis.

అరిజూ torrens, fluvius, rivus.

అరిమేద *mimosa*, bot.

అరిలు 1 s. stella. 2 lutum.

అరివాళు falx messoria.

అరివి, అరివె 1 linteamen. 2 vestis.

అరిశిన, అరిశన, అరిశ్న turmerica, crocus, crocum. (*safran.*)

అరిశిన కుండిగె రోగ, icterus, arquatus morbus, aurigo. (*jaunisse.*)

అరిశే latratus caninus.

అరిష్ట 1 calamitas, infortunium, sors iniqua, miseria. 2 felicitas, prosperitas. 3 calamitatis aut mortis indicium, 4 potus inebrians. 5 allium. 6 corvus. 7 saponaria.

అరిస clamare, vid. అరుచు et అరచు

అరిసు vid. అరయు

అరు dimidius. — అరుఝాము dimidia vigilia. — v. n. desinere, cessare, separari.

అరుంధతీజాని, అరుంధతీనాథ nomen unius è septem *Rushis* vel stellis *Ursae majoris*. — అరుంధతి uxor hujus *Rushi*.

అరుంబ 1 perfidam agere pugnam. 2 explicare, certiorem facere.—s. germen.

అరుగు margo, ora, vicinia, proximitas. — అరుగినడ్డ contiguus, proximus, vicinus.—అరుగాగ à viâ declinare.-అరుగుమాడ turbam submovere. — అరుగానిల్లు seorsùm stare, recedere.

అరుచు clamare, vociferari.

అరుణ 1 sol. 2 aurora, solis auriga. 3 auroræ color, i. e. purpureus. 4 solis occidentis fulgor.— అరుణప్రభ radii solis -అరుణోదయ solis ortus.— అరుణోపల gemma. —అరుణాంబు sanguis.

అరుదు rarus, insuetus, insolitus, mirus, novus.—అరుదరుదు rarissimus.

అరుబుగాడు fames, penuria, annonæ raritas.

అరుబూత, అరుఘూత vid. అఘ్రత

అరుమాసికరమూసి subsidia reipublicæ procuratoribus oblata.

అరుమి osculum.

అరుమొగము filius *sivae*, sex habens facies.

అరులు 1 divisio. 2 lutum, limus. —అరులాగ limosus fieri. — అరుబొ కుగబిల in luto infigi.—అరులుగద్ది ager limosus.

అరులుమరులు insipiens, puerilis, præ senio delirus.-అరులుమరలు పుట్టు, ప్రాప్తించు, insipiens fieri.

అరువంద inanis jactantia, falso existimata scientia.

అరువత్తు sexaginta.

అరువాళు falx messoria.

అరువు 1 scientia, notitia. 2 sensuum usus, vigilia. — అరువుమరచి గవ్వాగ 1 sensu carere. 2 stultus fieri.—అరవిమోడ్చుమరపిదొబు semidormiens.

అరువే tritum vel vetus vestimentum.

అరుసు vociferari.

అరుడు, అరుడిన vid. అరియు

అరుణాకర vulpes.

అరుతిన hæreditas.

అరుబుమరుబు puerilis, insipiens, ineptus.

అరూప sine formâ, invisibilis.— దేవరు అరూపి Deus formam non habet —అరూపమాగిపోయెను evanescere ab oculis.

అరి 1 dimidia pars. 2 petra, rupes. 3 cubiculum. 4 ictus, percussio.

అరియు 1 terere, molere. 2 verberare, cædere, colaphizare. 3 sese abscondere.

అరికట్టు v. offendere.—s. ictus.

అరికాణి $\frac{1}{128}$ ap ars unitatis.

అరికారు agricola, qui dimidiam frugum partem accipit.

అరికాలు $\frac{1}{8}$ a pars unitatis.- అరి కాళ్లశేరు octava pars mensuræ sérou.

అరిగంటు laxus nodus, vel nexus.

అరిగన్ను 1 luscus oculus, cœcutiens oculus. 2 torvus aspectus. — అరిగంటచూపుచూడ torvis oculis intueri.

అరిగడియనమజ్జిగ serum aquâ mixtum.

అరిగుండిగె 1 ignavia. 2 temeritas.

అరిగుళి balneum à puerperis usitatum.

అరిజాతి è genere promiscuo oriundus, bigener.

అరినుడి pronuntiatio imperfecta.

అరినీడలు umbra.

అరినోఁట furtivus aspectus.

అరిపాలు dimidia pars —అరిపాలుదారు particeps alicujus rei.

అరిబరి imperfectus, incompletus.

అరిబేవు genus quoddam plantæ *Margosa*.

అరిమరి diffidentia, suspicio, dubium, circumspectio, cautela.

అరిమొగ్గు mediocris inclnatio corporis.

అరియట్టు assequi, deprehendere (fugientem.)

అరివాఁడునడగేయు, semivir et semileo, cognomen *Virabaddroe*.

అరిపూరి imperfectus.

అరిదిట్ట, collis, tumulus.

అరిదిరి, అరిదిరి luna semiformis.

అరిఁటు levis percussio.

అరిద్ర sandaracinus pulvis.

అరోగ sanitas, prospera valetudo.—అరోగి benè valens.

అరోచక, అరోచి, అరోచికి, అరోచిక s. fastidium. — adj. insulsus, insipidus, nauseosus.

అరోచికి vid. అరోచక

అర్క 1 sol. 2 crystallum. 3 *asclepias gigantea* (planta.) 4 cuprum, æs cyprium.

అర్కవారం dies Dominica, — అర్కజ è sole ortus. — అర్కచందన rubrum lignum. — అర్కచేల linteamen è corticibus confectum — అర్కపత్త్రి *aristolochia Indica* (planta.)

అరారు sex anni tempora.

ಅರ್ಕಾವೊತ್ತು dimidia littera ರ (ೕ)

ಅರ್ಧ dimidia pars.

ಅರ್ಗಳ 1 januæ lignea repagula. 2 impedimentum, obstaculum.

ಅರ್ಘ adj. vilis pretii I pretium, sumptus. 2 modus quidam adorandi.

ಅರ್ಘ್ಯ venerandus, cultu aliquo dignus. — oblatio verecunda. — ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾಚಮನಂಗಳ ಕೊಡ alicui honorem exhibere, pedes ejus abluendo, munera et aquam ad os lavandum offerendo.

ಅರ್ಚಕ sacerdos, sacrificus. — ಅರ್ಚಕತನ sacerdotium.

ಅರ್ಚನೆ adoratio, cultus. - ಅರ್ಚಿಸ adorare, colere, venerari. — ಅರ್ಚನೀದ್ರವ್ಯ idolothytum.

ಅರ್ಚಿಷ್ಟ sanctus, venerandus.

ಅರ್ಚಿಸ್ಸು 1 flamma. 2 radius, fulgor. — ಅರ್ಚಿಷ್ಮತಿ uxor, aut civitas dei *Agni.*

ಅರ್ಚು 1 clamare, vociferari. 3 mugire. — ಇಮ್ಮಡ್ಯರ್ಚಿಕೊಳ್ಳ bis clamare.

ಅರ್ಚುವಿಕೆ 1 clamor. 2 mugitus.

ಅರ್ಜಾತಿ bigener.

ಅರ್ಜಾಯಿ morosa et querula mulier.

ಅರ್ಜಿ petitio, libellus supplex. actio forensis. — ಅರ್ಜಿಬರಕೊಳ್ಳ scribere pro se libellum supplicem. — ಅರ್ಜಿಹಾಕ inscribere petitionem.

ಅರ್ಜು actio forensis. — ಅರ್ಜು ಮಾಡ alicui diem dicere, aliquem in jus vocare. — ಅರ್ಜುಶೀಗ 1 lictor. 2 apparitor. — ಅರ್ಜುದಾರ actor, accusator.

ಅರ್ಜುಕ meretrix, scortum.

ಅರ್ಜುನ 1 nomen filii *Pandu.* 2 nomen regis cujusdam millia brachia habentis. 3 nomen tribûs bellatorum proprium 4 albedo. 5 aurum.

ಅರ್ಣ 1 aqua 2 littera alphabeti.

ಅರ್ಣವ oceanus, pontus, pelagus, mare.

ಅರ್ಣಾಳಿಗೆ aqua saliens; sipho, onis.

ಅರ್ತ vid. ಅರಿತ

ಅರ್ತಳ anachoreta è sectâ *Jangamarum.*

ಅರ್ತಿ I oblectamentum, spectaculum, festivitas, aliquid novi, rari. 2 amor, dilectio. — ಅರ್ತಿಕ ಅರ್ತಿಗ vir voluptati deditus.

ಅರ್ತೀ vid. ಅರ್ತಿ

ಅರ್ಧೊಳಿ pondus dimidiæ *rupiae*

ಅರ್ಧೋಡ circumspectè currere.

ಅರ್ಥ 1 significatio, sensus. 2 pecunia, divitiæ, prosperitas. 3 res quædam. — ಅರ್ಥಪುಷ್ಟನು, ಅರ್ಥವಂತನು homo dives. — ಅರ್ಥಹೀನನು pauper. — ಅರ್ಥಕೊಡ significare. — ಅರ್ಥಹೇಳ sensum interpretari. — ಅರ್ಥಕಾರಿ interpres. —

ಅರ್ಥಾಭಿಲಾಷೆ avaritia. — ಅರ್ಥಾಂತರ 1 commentarium. 2 sensus absconditus.

ಅರ್ಥನೆ supplicatio, preces, petitio.— ಅರ್ಥಿ mendicus.—ಅರ್ಥಿತ್ವ mendicitas —ಅರ್ಥಿಸ obsecrare.

ಅರ್ಥಪತಿ *Kubera*, Indus Pluto.

ಅರ್ಥಾರ್ಥಸಂಬಂಧ pecuniæ vincula.

ಅರ್ಥಿ 1 spectaculum. 2 pompa, apparatus, 3 res rara, 4 alacritas. 5 ludus, oblectamentum. — ಅರ್ಥಿಪಡ lætari.—ಅರ್ಥಿಮಾಡ spectaculum edere.

ಅರ್ದ್ದಿಸ occidere, mactare, vulnerare.

ಅರ್ಧ dimidia pars. — ಅರ್ಧಾಯ acervus frumenti dimidiatus. —ಅರ್ಧಮಾಣವಕ torques è decem filis connexus.—ಅರ್ಧದೃಷ್ಟಿ luscitia. — ಅರ್ಧಾಂಗ hemiplexia. —ಅರ್ಧಾಂಗಿ uxor.—ಅರ್ಧಾಂಗಿಕಾರ imperfectus consensus. — ಅರ್ಧಾಂತರ via media.

ಅರ್ನ lima, scobina.—ಅರ್ನಮಾಡ limo, abrado.

ಅರ್ನಡಿ imperfecta loquela, *vel* pronuntiatio.

ಅರ್ನೂರು sexcenti, œ, a. —sexceni, œ, a.

ಅರ್ಪಕ acceptus. —ಸಮರ್ಪಕ jucundus, valdè acceptus.

ಅರ್ಪಣೆ oblatio.—ಅರ್ಪಿತ obla- [illegible]—ಅರ್ಪಿಸ offerre.

ಅರ್ಬಂದಿ violentia, vis.

ಅರ್ಬಗಲು hebdomada, æ. —hebdomas, adis.

ಅರ್ಬಗಾಸು fames, penuria, paupertas.

ಅರ್ಭಾಟ 1 strepitus, confusio, tumultus. 2 clamor, vociferatio.

ಅರ್ಬುದ centum millia millium, decem *Kôti* (100, 000, 000.) — ಮಹಾಅರ್ಬುದ centum *Kôti*. 1, 000, 000, 000; (*un billion.*)

ಅರ್ಬೇವು species quædam plantæ. (*Margosa*)

ಅರ್ಭಕ 1 infans, puer. 2 pullus, parvulus. 3 hebes, etis.

ಅರ್ಘಾಟ perturbatio, anxietas.

ಅರ್ಭುತ 1 miraculum, prodigium, stupendum. 2 portentum, aliquid mirum aut terrificum—adj mirus, stupendus, admirabilis.

ಅರ್ಮರಿಕೆ suspicio, circumspectio.

ಅರ್ಮೊಗ filius *Sivae*, sex facies habens, nomine *Shanmuka*.

ಅರ್ಮುಖ vas sex habens facies.

ಅರ್ಮುಗುಳು, ಅರ್ಮೊಗ್ಗೆ germen semi-expansum.

ಅರ್ಮುಡಿ 1 nodus laxus. 2 coma è laterali parte capitis succincta.

ಅರ್ಯ 1 dominus. 2 vir è tribu *Veisya* oriundus.

ಅರ್ಯಮ sol.

ಅರ್ಲಾಣಿಗೆ aqua saliens.

ಅರ್ಲು s. lutum, cœnum, limus.

— adi. cœnosus, lutosus.—v. germinare, dehiscere.

అవిర్ద, అవిర్డు expansus. — అలర్ద, అలర్డు nondùm expansus, silens (flos.)—అలార్గ 1 discindi, patere. 2 cœnosus fieri. — అలార్గి separatim. — అవిర్చు è germine educere. — అలుర్బిగ్గ planta humi serpens. — అలుర్గుబురు plantæ intertextæ.

అశీర్ vituperatio, reprehensio, nota, exprobratio, irreverentia.

అశీర్గళు, అశీర్మాటు contumelia. — అశీర్కశీర్ calumnia. — అశీర్మాడ opprobrio afficere.

అశీర్గి mendicus.

అరవ adj. inferior, humilis, demissus. — s. equus.

అరవ Tamulensis. — అరవరు Tamulenses.

అరవది sexaginta. —అరవదవ sexagesimus.

అర్శ hemorrois, dis.

అరిశిన crocus, turmerica.

అరపు vociferatio.

అర్శోఘ్న planta sanandis hemorrhoidibus idonea.

అర్హ aptus, idoneus, dignus, conveniens.

అర్చన cultus, adoratio.

అర్జి vid. అర్జీ

అర్తి dilectio, amor.

అల 1 aculeus. 2 flavum auripigmentum. (*arsenic*)

అలంకరణ, అలంకార 1 ornamentum, ornatus, cultus, elegantia. 2 pulchritudo, forma, species, decus. 3 figura rhetorices, schema, atis. —అలంకారశాస్త్ర 1 rhetorica. 2 liber in quo enarrantur ea quæ ad pulchritudinem pertinent. — అలంకరించ ornare. — అలంకారమాడి కొళ్ళ sese ornare. — అలంక్రియ ornamentum. — అలంకృత orna-tus, a, um.

అలంగ munimentum.

అలంఘ్య inviolabilis.

అలంచు cruciare, vexare, torquere. 2 humiliare, domare.

అలంజర lutea amphora, *vel* hydria.

అలంతి, అలంతిక defatigatio, labor.

అలంత ruber.

అలంపు 1 ornatus. 2 munditia. 3 fulgor. 4 fatigatio, vexatio. 5 devotio, pietas, affectio, zelus. 6 lætitia, gaudium, voluptas. —అలంపిన vexatus, defatigatus.

అలంబు vexatio, defatigatio.

అలక 1 annulus. 2 civitas *Cuberae*, Indi Plutonis.

అలకట defatigatio. —అలకటపడిన, అలకించ vexare, defatigare.

అలక్త 1 cera signatoria. 2 gummis *laque*.

అలగర్ serpens aquaticus.

అలగు v. tremulâ voce cancre.

— s. 1 (ensis, gladii) lamina. 2 acus ferrea jaculi, *vel* sagittæ.

అలజాలు vexatio, fatigatio, persecutio.

అలచు quatere.

అలకికె, అలకిగె pigmentum pro dentibus.

అలఁకుబరు laborare, defatigari

అలపు vexare, persequi, incommodo esse.

అలము zizania, ignobilis herba.

అలభ్య inexpectatus, inopinatus, fortuitus. — అలభ్యయోగ ins-perata fortuna.

అలభ్యలాభ lucrum ægrè comparatum.

అలయు 1 vagari. 2 fatigari. 3 vexari. vid. అలరు,అలి,అలె

అలరు v. 1 dehiscere. 2 diligere. 3 errare, vagari, palari. — s. 1 flos. 2 ventus. 3 nymphæa.

అలరుణి 1 apis nigra. 2 serpens.

అలరిరిగె id. s.

అలర్క rabidus canis. 2 planta.

అలర్చు germinare, dehiscere.

అలర్పుడి pulvis seminalis florum. (*pollen.*)

అలర్బిడిన, అలర్గొయ్య flores colligere.

అలర్ముడి sertum comæ muliebri intertextum.

అలర్మొగ arridens vultus.

అలవర్కి 1 apis nigra major 2 niger Indiarum cuculus. (*cou.)*

అలవర్ట్టిగ, అలవర్డిగ florilegus, florum cupidus.

అలవర్ట్టి firmamentum.

అలవర్డి cycnus.

అలవర్సె, అలవార్సె, అలవార్శె lectulus floridus.

అలవుర్ terrificus.

అలలకిశోంబు, అలలకిసాబు pecunia in antecessum numerata, *aut* repræsentata.

అలవరికె cupido, libido.

అలవక్షుధి nimia fames.

అలవాకె 1 loquacitas. 2 ambitio, fastus.

అలవికె defatigatio.

అలవు id. sens.

అలవుబలవు robur.

అలశికె defatigatio. — అలశికెదీఱి రిసికొళ్ళ à labore requiescere.

అలస piger, otiosus, deses, ignavus, segnis, socors, iners.

అలసట pigritia, ignavia. &c.

అలసంది legumen quoddam. (*Dolichos, bot.*)

అలసు v. a. agitare, quatere. — v. n. defatigari, vexari. — అలసఘాపదిందసోఁడ fessus videri. — అలసికెయాగ moram facere.

అలసికె fatigatio. — అలసుగికార desidiosus.

అలక్ష్య s. proximi contemptus, vel detractio, neglectus. — adj. frivolus, futilis, parvi moment

— అలక్షిత spernens, despiciens, parvi faciens.

అలక్షణ infaustus, nefastus.

అలక్ష్మి miseria, infortunium.

అలకిడి 1 vid. అలసిడి 2 circumcursio.

అలా interjectio admirationis.

అలాత 1 titio. 2 carbo lignarius.

అలాబు cucurbita lagenaris.

అలాయిద, అలాహిద distinctus, separatus. — అలాహిదవాగి, అలాయిదేయాగి .. ఇడ separatim collocare, seponere — అలాహిదేమాడికొళ్ళు privatim agere.

అలాయిబలాయి complexus. — అలాయిబలాయిమాడికొళ్ళు amplecti.

అలి, అలియు 1 errare, vagari, palari. 2 defatigari, fessus esse. — అలిస defatigare.

అలి 1 scarabæus niger. 2 scorpio.

అలింద agger vel ambulacrum antè domum. (*terrasse, vestibule*)

అలిక frons, tis. — అలికఫలక frons cincinnis ornata.

అలిగిసగిడ *Æschynomene aspera.* bot.

అలిగె clypeus, scutum.

అలిమిబలిమి robur; vis, virtus.

అలిరుకలిరు tenellum folium.

అలీక 1 perfidia, mendacium. 2 molestum quodcumque.

అలుకు, అలుగు, అలుగ్యాడు, అలుంకు అలుంగు v. n. quati, quassari, moveri. — అలుకిస, అలుగిస agitare, quatere. — అలుగ్యాడదు immobilis. — అలుగదిఇర firmus, stabilis esse.

అలుగు 1 cultri, ensis, gladii lamina. 2 acus sagittæ aut jaculi.

అలుగోజి, అలుగోజా fistula, tibia.

అలుచిబిడు concutere, commovere; quassare, &c.

అలుపు vexare.

అలుబు, అలుంబు lavare, mundare; abluere.

అలుబ్బు, అలుసు herba inutilis, lolium.

అలె, అలెయు 1 errare, vagari, circumcursare. 2 inhonestari, famam amittere. 3 conturbari. 4 pessùm ire, pessumdari. 5 defatigari. — అలెగొళ్ళిస .. పడిస .. ఇడ 1 infamare, pudore afficere. 2 fatigare. — అలెయాగు, అలెపడ, గొళ్ళు fatigari. — అలెత circumcursio.

అలె 1 fluctus. 2 onus, incommodum.

అలేఖ codex è palmeis foliis confectus, sed adhuc litteris vacuus.

అలేమాని 1 Europeus eques. (*dragon.*) 3 Alemannus. — అలేమానిరూపాయి nummus decem *annas* æquivalens.

అలాక్షు titulus. — అలాక్షుబరాక

పెట్టు titulum imponere.

అల్తు non. — అత్తే nonne?

అల్ప 1 exiguus, pa rvus, minutus. 2 tenuis, mediocris, abjectus. — అల్పక homuncio. — అల్పశరవు exigua statura. — అల్పదిన aliquot dies. — అల్పమార్గి infamis homo. — అల్పయోనిజ ex abjecto genere oriundus. — అల్పశంకే, అల్పాబమన minctio, urinæ emissio. — అల్పప్రాణ littera tenuis, non aspirata.

అల్ల non. (câ negatione utuntur ad negandum rei alicujus *qualitatem, modum* existentiæ. *non est ita.*) — అల్లవే nonne? — అల్లద qui, quæ, quod non est. — అల్లద్దు malum. — అల్లదవను malus homo. — అల్లెన్నువదు negare.

అల్ల crudum *sive* viride zinziber.

అల్లక 1 textura. 2 linteolum quo operiuntur verenda.

అల్లకల్లోల, అల్లటపల్లట confusus, promiscuus, tumultuosus.

అల్లణ fimbria textilis.

అల్లణి 1 aquæ ductus. 2 harmonia, concordia canentium. . &c.

అల్లదె 1 non tantùm. . . sed. 2 insuper. 3 nisi, præterquàm.

అలర fatigatio, virium exinanitio, defectio.

అల్లలా interjectio admirationis.

అల్లల్లాడ, అల్లాడ v. n. oscillare, vacillare, agitari, moveri, concuti. — అల్లాడిస jactare, movere, agitare. — అల్లాటవాగ instabilis, solutus fieri. — అల్లాడువ mobilis.

అల్లవె 1 nonne? annon? 2 sive, aut, vel.

అల్లాణిగె aqua saliens.

అల్లాడికె oscillatio.

అల్లారముద్దు amabiles infantis ludi, lepores.

అల్లి 1 illic. — అల్లివను, అల్లియవను, అల్లియణను homo ex illo loco veniens *aut* oriundus. — అల్లల్లి hic atque illic, huc atque illuc. — అల్లిగల్లిగె gradatim, sensim — ex illo loco usque ad illum locum. — అల్లిగూయిల్లిగూ ex hoc loco usque ad hunc locum. 2 అల్లి est desinentia ablativi in nominibus verbalibus. ex. హోగువల్లి inter eundum, in eundo. — అల్లే illic.

అల్లిబిల్లి amatoriæ blanditiæ. — అల్లిబిల్లిమాడ 1 blandiri. 2 rostro appetere, pungere.

అల్లిరికె quædam herba.

అల్లు texere, internectere, reticulatum opus facere. — అల్లిస texturam faciendam curare.

అల్లికె, అల్లిక textura.

అల్లోలకల్లోల inordinatio, confusio, tumultus.

అవ particula samscrita indicans: 1 inferiorem conditionem. 2 diffusionem. 3 juvamen. 4 im-

perium. 5 purificationem. 6 priorem locum. 7 scientiam. 8 sustentationem. 9 privationem.

అవ ,అవం, అవను hic, is.

అవంతి 1 nomen civitatis *Ujein* 2 acida polenta.

అవంతిక exquisitus panis.

అవకర scopi, purgamenta.

అవకాశ 1 otium, opportunitas. 2 intervallum, spatium. 3 requies, cessatio. — అవకాశమూడు circumspectus esse, cautè agere.

అవకీలనా semi-tritus.

అవకృష్ట expulsus.

అవకేశి sterilis.

అవక్ర rectus.

అవగండ furunculus, pustula.

అవగడ, అవగడియ s calamitas, malum, damnum. 2 confusio. 3 periculum. — adj. impossibilis.

అవగణిత contemptus, a, um.

అవగత notus.

అవగతి scientia.

అవగాహ, అవగాహన 1 ablutio. 2 balneum. 3 intelligentia. — అవగహన 1 urinari, se lavare. 2 intelligere. — అవగాహనవాగ intelligibilis fieri.

అవగీత odiosus.

అవగుణ mala indoles.

అవజ్ఞ irreverentia, infamia, dedecus.

అవగ్రహ 1 siccitas. 2 impedimentum. 3 frons elephantis. 4 fames.

అవగ్రహణ obstaculum.

అవగ్రాహ vid. అవగ్రహ

అవఘడ difficilis.

అవఘన, అవఘనకీ dedecus, ignominia, irreverentia

అవఘూత frumenti trituratio.

అవచు 1 complecti. 2 sub axillâ gestare. vid. ఓచు

అవచూల 1 mystax. 2 barba.

అవచ్ఛన్న patens, non cooperatus.

అవచ్ఛిన్న effectus, sequela.

అవచ్ఛేదక causa, principium.

అవజాణ, అవజీణ, అవజూణ, అవజేణ summa totalis, catalogus.

అవజ్జ vid. అవజ్ఞ

అవట foramen, excavatio.

అవటీట simus.

అవటు cervix, posterior pars colli.

అవటీకాయ acidum legumen.

అవతంస 1 flos vel annulus auriculæ insertus. 2 crista.

అవతరణ declinatio.

అవతార 1 incarnatio, descensus dei alicujus in terram. 2 nativitas. 3 metamorphosis. 4 littus. 5 forma, corpus. 6 regnum, vita regis. — అవతారమూకర decem *pagodae*. — అవతరిన, అవతార ఎత్త sese incarnare, sub formâ visibili apparere.

అవతారణ sedes dæmonis.

ಅವತೀರ್ಣ translatio.

ಅವತಿ 1 angustia, difficultas, agonia. 2 vitæ periodus. 3 conditio. vid. ಅವಸ್ಥೆ

ಅವದಿಶೆ infortunium.

ಅವದಾತ purus albus.

ಅವದಾನ 1 probata occupatio. 2 consecutio intenti objecti.

ಅವದೂರು infamatio, calumnia.- ಅವದೂರುಮಾಡ, ಹೊರಿಸ calumniari, occupare.

ಅವದ್ಯ abjectus, vilis, servilis, infimus.

ಅವಧರಿಸ v. n. 1 acquiescere, auscultare. 2 memorari, recordari.

ಅವಧಾನ 1 pactio, conventio. 2 attentio. 3 pax. 4 memoria.

ಅವಧಾನಿಗಳು *Vedarum* periti.

ಅವಧಾರಣೆ 1 certitudo. 2 determinatio, propositum.

ಅವಧಾರ್ಯ aurem præbens, attentus.

ಅವಧಿ s. 1 angustia, calamitas. 2 impedimentum. 3 limes, divisio. 4 periodus. 5 compactum. 6 conclusio. — adv. donec.

ಅವಧೂತ expulsus. — mendicus omnibus egens.

ಅವಧ್ಯ 1 invulnerabilis. 2 non excipiendus.

ಅವನ (genitiv. ಅವನು) — s. 1 conservatio. 2 munus, donum. 3 satietas. — ಅವನಂತರ 1 ejus virtus, peritia. 2 post eum.

ಅವನಂಬಿಕೆ diffidentia, desperatio, incredulitas.

ಅವನತಿ inclinatus.

ಅವನಿ tellus, terra.—ಅವನಿಪ rex.

ಅವಪಥ್ಯ deviatio à solito victûs regimine.

ಅವಭೃತ, ಅವಭೃಥ cæremonia expiatoria.

ಅವಮತ despectus, contemptus. — heterodoxia.

ಅವಮತಿ 1 aversatio. 2 contemptus. 3 ignorantia, imprudentia.

ಅವಮರ್ಯಾದೆ, ಅವಮಂನಣೆ rusticitas, inurbanitas.

ಅವಮಾನ dedecus, contumelia, irreverentia. — ಅವಮಾನ ಆಗ, ಪಡ, ಹೊಂದ inhonestari.

ಅವಮಾನಿತ contemptus, inhonestatus.

ಅವಯವ membrum.

ಅವಶೋಗ nefastum signum, inauspiciatum omen.

ಅವರಜ frater natu major.

ಅವರಿ, ಅವರೆ faba, phaseolus.—ಅವರೆಕಾಯಿ phaseolus cortice opertus. — ಅವರೆಕಾಳು cortice nudatus. — ಅವರೆಸಿಪ್ಪೆ cortex phaseoli. — ಅವರೆಹೊಪ್ಪೆ, ಹೊಂಡಿಗೆ pultis è phaseolis confecta. — ಅವರೆಗುಗ್ಗರಿ phaseolus coctus. — ಅವರೆಪಡಕಲು, ಬೇಳೆ phaseolus diffissus. — ಅವರೆಹೂವು *cassia auricta*. —ಚಪ್ಪರದವರೆ, ಮನೆಯವರೆ, ಚಪ್ಪವರೆ phaseolus diffusilis. — ಸಿಂಗವವರೆ phase-

olus menstruus.

ಅವರೋಧ 1 obstaculum. 2 gynæceum.

ಅವರೋಹ 1 ascensio. 2 descensio, 3 ramus ex arbore pendens et in terram mittens radices. 4 vocem, secundùm musici diagrammatis ordinem, deprimere.

ಅವಲಂಬನೆ 1 asylum, protectio. 2 dependentia, fulcrum. 3 animi applicatio.

ಅವಲಂಬಿಸು 1 apprehendere. 2 ab aliquâ re aut personâ pendere.

ಅವಲಂಬಿತ 1 celer, alacer. 2 descendens. 3 servatus, protectus.

ಅವಲಕ್ಕಿ oryza post levem torrefactionem contusa.

ಅವಲಗ್ನ lumbi, cinctura.

ಅವಲಯ concentum irregulariter moderari.

ಅವಲಕ್ಷ s. albedo. — adj. albus.

ಅವಲಕ್ಷಣ 1 adj. turpis. 2 fœdus, a, um. 3 imperfectus. 4 immundus. — s. infaustum omen. — ಅವಲಕ್ಷಣಗೇಡಿ infelix homo.

ಅವಲಿಪ್ತತೆ superbia, arrogantia.

ಅವಲೀಲೆ facilitas.

ಅವಲು vid. ಅವಲಕ್ಕಿ

ಅವಲುಪ್ತ plenus, completus.

ಅವಲೇಪ superbia.

ಅವಲೇಪನ unctio, illitus.

ಅವಲೋಕನೆ aspectus, visus. — ಮುಖಾವಲೋಕನೆಮಾಡು apparere. — ಅವಲೋಕಿಸು videre.

ಅಪಶಕುನ infaustum augurium.

ಅವಶಾತಾಗಿ 1 divinitùs. 2 ex abrupto, subito, improvisè.

ಅವಶಿಷ್ಟ, ಅವಶೇಷ reliquus.

ಅವಶ್ಯ, ಅವಶೆ s. opus, necessitas. — adj. necessarium, urgens, requisitum. — adv. certè, necessario.

ಅವಸಣಿಗೆ scala.

ಅವಸಥ 1 schola. 2 habitatio. 3 vicus, pagus.

ಅವಸರ 1 occasio. 2 necessitas. 3 instantia. 4 festinatio, properatio, præcipitatio.

ಅವಸಾನ 1 conclusio. 2 mors. 3 limes. 4 finis. 5 desinentia. (gr.) — ಅವಸಾನಕಾಲ tempus obitûs.

ಅವಸಾಯ 1 finis. 2 complectio. 3 certitudo.

ಅವಸಿ nova luna.

ಅವಸ್ಥೆ, ಅವಸ್ತೆ 1 varii vitæ gradus. (ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ infantia; ಕೌಮಾರಾವಸ್ಥೆ adolescentia; ಯೌವನಾವಸ್ಥೆ virilitas; ವರ್ಧಕಾವಸ್ಥೆ senectus.) 2 conditio, status. 3 angustia. — ಮರಣಾವಸ್ಥೆ agonia. — ಅವಸ್ಥೆಪಡು, ಬೀಳು in angustiis versari. — ಅವಸ್ಥೆಪಡಿಸು vexare.

ಅವಹೇಳನೆ contemptus, despectus, negligentia.

ಅವಳಸರಗಂಧಕ optimum sulphur.

ಅವಳಿಜವಳಿ, ಅವಳಿಮಕ್ಕಳು gemini, gemelli.

ಅವಳು pro. f. illa, ista.

అవాంతర, అవాంత్ర s. 1 trepidatio, perturbatio. 2 hostium incursio. —adj. contentus, comprehensus, inclusus in aliâ re; subordinatus. — అవాంతరభేద subdivisio. —అవాంతరగాడి homo molestus, importunus. — అవాంతరపడు invadi, occupari.

అవాఙ్మనసగోచర excedens intellectum et expressionem.

అవాచి australis polus.

అవాచ్య nefandus, infandus, obscenus.

అవాజు 1 nuntius, fama, rumor. 2 sonitus, strepitus.

అవాయి 1 rumor, fama. 2 perturbatio, tumultus. 2 trepidatio. — అవాయిపడు trepidare, commoveri. — అవాయిగార, అవాయిఖోర vanam ciens formidinem.

అవార proximum littus.

అవి 1 sol. 2 mons. 3 ovis. 4 menstruata mulier.

అవికట fœdus, deformis.

అవిచారణ 1 negligentia, incuria. 2 temeritas. —అవిచారి imprudens, inconsideratus. —అవిచారితనిర్ణయ præjudicium, temeraria sententia.

అవిచు 1 complecti, comprimere 2 sub brachio gestare. vid. ఔచు

అవిభక్త, అవిభేద indivisibilis, inseparabilis.

అవిదూస, అవిమరీస lac ovinum.

అవిద్య litterarum ignorantia.

అవిధి s. infortunium, calamitas, casus adversus. — adj. illicitus.

అవిముక్త civitas *Benares*.

అవియు 1 occultare, 2 celare. 2 juxtà ponere. 3 suppurare, pus emittere. 4 pulsare.

అవిరత æternus, sempiternus.

అవిరల densus.

అవిలంబన celeritas. — అవలంబిత celer.

అవివేక 1 ignorantia. 2 imprudentia, stultitia.

అవిశ్వాస incredulitas.

అవిసోఢ lac ovinum.

అవిహిత 1 inaptus, incongruus. 2 infaustus, inimicus.

అవీర mulier absque liberis et marito.

అవు, అవుగవు (pro. neut.) illa, ista. — అవే ipsamet. — అవన్ని illa omnia.

అవుంకు, అవుకు, vid. హొంకు, హొకు

అవుడ్లు oleum è ricino confectum. (*huile de ricin ou de palma Christi.*)

అవుతన vid. హొతన

అవుశి tributum.

అవుసు aptus, idoneus, utilis.

అవేద్య ignotus.

అవ్యక్త imperceptibilis, indistinctus, invisibilis.

అవ్యయ particula indeclinabilis. — అవ్యయక్రియాశబ్ద verbum defectivum. gr. — adj. immortalis. —

అవ్యయీభావము natura immortalis, spiritualis.

అవ్యవహిత contiguus, adjacens.

అవ్యాప్యవృత్తి verbum logicæ proprium.

అవ్వ, అవ్వి 1 mater. 2 avia. 3 vetula, anus.

అవ్వవ్వ, అవ్వాని interjectio admirationem indicans.

అవ్వళిసు exsurgere, exsilire, irruere.

అవ్వెరు concubinæ gynaecei regalis.

అశక్త 1 infirmus, debilis, impotens. 2 ægrotus.

అశక్తి, అశక్తత imbecillitas, debilitas, impotentia.

అశక్య, అశఖ్య impossibilis.

అశన cibus, oryza cocta. — అశనఘూరక, అశనాళి gulosus. — అశనార్థి cibum mendicans. — అశనార్తి, అశనార్తఁను homo gulæ serviens. — అశనాయ fames. — అశనాయిత esuriens.

అశని *Indrae* fulgur.

అశరీరవాక్కు, అశరీరవాణి, అశరీరోక్తి oraculum, numinis vox.

అశరీరి s. spiritus, ens incorporeum. — adj. incorporeus.

అశశి, అశి apage! absit! interj.

అశియు, అశేయు, అశాడు, అశిదాడు moveri, vacillare, laxari.

అశిరస్కుఁడు *Rahu*, nodus ascendens lunæ.

అశీతి octoginta.

అశుంబు oscillare, vacillare.

అశుచి impurus. —అశుచిత్వ immunditia, es; immunditia, æ.

అశుద్ధ adj. immundus, impurus, sordidus. — s. immunditia. — అశుద్ధి id. sens.

అశుభ adj. infaustus. — s. infaustæ circumstantiæ.

అశీద్ధి negligentia, contemptus. vid. అశ్రద్ధి

అశేష totus, integer, omnis.

అశేసె interjectio ad applaudendum.

అశోక nomen cujusdam arboris. (*uvaria longifolia*. bot.)

అశ్మ rupes, petra, lapis. — అశ్మవర్షం grando. — అశ్మసార ferrum.

అశ్మంత 1 focus 2 mors. 3 campus.

అశ్మగర్భం, అశ్మయోని smaragdus.

అశ్మర, అశ్మరి, అశ్మిర calculus (*morbus.*)

అశ్రు lacryma.

అశ్రద్ధ negligentia, socordia, pigritia, despectus, contemptus.

అశ్రాంత æternus, perennis.

అశ్రావ్య dissonus, absonus, discors

అశ్రి os gladii.

అశ్వ equus. —అశ్వపాల stabularius, equarius.

అశ్వకర్ణం *shorea robusta*. bot.

(arbor.)

అశ్వగంధ *physalis flexuosa.* bot.

అశ్వత్థ *ficus religiosa.* bot.

అశ్వముఖు cœlestis musicus.

అశ్వమేధ immolatio realis aut symbolica equi.

అశ్విని nomen constellationis cujusdam.

అశ్వోత్సర్జనము dimissio equi, post symbolicum *Ashuamedhae* sacrificium.

అషడ్ఢాళి 1 vanus, inutilis. 2 confectus, usu detritus. 3 socors, negligens.

అషరఫీ nummus aureus rupiae equivalens.

అష్టక octo.

అష్టకాంగ tabella in ludo latrunculorum (*échecs*) usitata.

అష్టదళ *nymphaea,* bot. (*lotus.*)

అష్టదిక్కు octo præcipuæ divisiones indicis nautici, scilicet: బడగ septentrio; తెంక meridies; మూడ oriens; పడుమ occidens; ఈశాన్య etesias; వాయవ్య argestes; ఆగ్నేయ euronotus; నైరుతి africus.—అష్టదిక్పాలకరు dii, qui octo præcipuis ventis censentur præesse.

అష్టవక్రికి corona.

అష్టపది versus octo pedes habens.

అష్టపాత్తు animal octipes.

అష్టపాద 1 aranea. 2 quodcumque animal octipes.

అష్టభాగ్య octo voluptates regales: scilicet; divitiæ, agri, exercitus, elephantes, equi, umbella, flabellum, sella gestatoria.

అష్టభార్యపతి *Krishna* (sex uxores habens)

అష్టభోగ octo voluptatis fontes; scil. habitatio, lectulus, vestis, gemmeus ornatus, mulieres, flores, aromata, folium *arecae* (*béthel.*)

అష్టమద decem genera superbiæ aut dementiæ; scil. superbia victûs, superbia divitiarum, superbia juventutis, superbia luxuriæ, superbia conditionis, superbia ortûs, superbia scientiæ, superbia pulchritudinis.

అష్టమి octavus dies à novilunio aut plenilunio.

అష్టవర్గ octo præcipua medicamina.

అష్టవసుగణ octo ordines semideorum.

అష్టాంగ octo prominentia membra; scil. frons, pectus, humeri, crura et manus.

అష్టాంగయోగ octo exercitia; scil. 1 యమ mortificatio, prout est impudicitiæ præservativum. 2 నియమ devotio supererogatoria. 3 ఆసన varii situs corporis, inter sedendum. 4 ప్రాణాయామ varii modi respirandi, dùm oratur. 5

ప్రత్యాహార mortificatio totalis sensuum, ità ut sint indifferentes cuicumque rei jucundæ aut gravi; 6 ధ్యాన profunda meditatio. 7 ధారణ halitum et omnes naturales necessitates cohibere et mentem habere recollectam. 8 సమాధి sensus refrænare et de essentiâ spiritûs tantùm meditari.

అష్టాఙ్గాని octo cæremoniæ quotidianæ in honore Deorum Larium; scil. 1 ablutio. 2 vestium impositio. 3 aromatum combustio. 4 signi in fronte depictio. 5 florum sparsio. 6 incensi suffitus. 7 lampadis agitatio. 8 cibi oblatio.

అష్టాదశ decem et octo, duodeviginti.

అష్టాదశపర్వ decem et octo sectiones poematis Indici *Mahabharata*.

అష్టాదశవర్ణ decem et octo conditiones aut ordines, inter Indos: 1 bracmanes. 2 milites. 3 mercatores. 4 plebecula. 5 adoratores Sivæ. (*Jangamas*). 6 textores. 7 pastores. 8 figuli. 9 *Pantchalas*, id est: fabri ferrarii, aurifices, fabri ærarii, cœmentarii, fabri lignarii. 10 vestium lotores. 11 tonsores. 12 mahumetani. 13 publici vicorum famuli. 14 florilegi. 15 infectores. 16 pictores. 17 horticultores, stabularii, &c. 18 sutores, coriarii &c.

అష్టాపద 1 animal octipes. 2 *keilasa*, paradisus *Sivae*. 3 aurum. 4 tabula tesserata (*échiquier.*)

అష్టావక్ర stupidus, ineptus, dexteritatis expers.

అష్టావధాని homo octo negotiis intentus.

అష్టి cibus.

అష్టు 1 totum, summa totalis. 2 omnis. 3 omnino, integrè. 4 tantùm, tot, tàm. —adjectivis numeralibus adjuncta, hæc vox indicat reduplicationem: v. g. మూరరష్టు triplex. — అష్టరొళగె 1 inter omnes. 2 intereà. 3 anteà— అష్టకెళ్ళ-ముంచె id. sens. — అష్టుమట్టిగె hùcusque. — అష్టుమాత్ర hoc tantùm — అష్ఠొత్తు tàm sero. — అష్టె sic, ità, non secùs. (*précisément.*)

అష్టోత్తర పూజె oblatio *ocimi sancti* in honorem idoli, recitatis omnibus cognominibus ejus.

అసంఖ్య, అసంఖ్యాక innumerabilis.

అసంగత 1 adversus. 2 deficiens, imperfectus. 3 irregularis.

అసందర్భ incohaerens, confusus.

అసకరియు anhelare.

అసకళియు emittere.

అసక్త infirmus, imbecillis.

అసగ vestium lotor.

ఉసడు interj. apage.

అసడ్డ 1 contemptus, despectus. 2 neglectus, incuria.

అసతి mulier adultera. — అసతీసుత spurius.

అసత్తు s. impotentia, inhabilitas. — adj. impossibilis, impotens

అసభ్య abjectus, turpis.

అసమ inaequalis, diversus, incomparabilis.

అసమయ inopportunus.

అసమశర Indus *Cupido*.

అసమాన vid. అసమ

అసమానగిరి laquear, lacunar cubiculi. (*plafond.*)

అసమాప్త imperfectus, infectus. — అసమాప్తక్రియ participium.

అసయ్య, అసంగ్య vid. అసహ్య

అసర convicium, contumelia.

అసరాణి olus. vid. ఉసరాణి

అసలు, అసులు, అసిలు 1 summa principalis. (*le capital.*) 2 primum pretium. 3 exemplar adaequatum. 4 prima qualitas, optimum genus. — అసలిగికొడ 1 sine usurâ commodare. 2 juxtà primum pretium vendere—అసలుజేరిజా agrorum primordialis taxatio.

అసవల్లద 1 inaccessus. 2 remotus. 3 firmus, stabilis, immotus.

అసవస praepropera festinatio, animi perturbatio.

అసవసియు deficere, perire.

అసహాయశూర homo nemini subjectus, sui juris.

అసహ్య, అసంహ్య s. fastidium, odium, offensio. — adj. odibilis, foedus, vilis, abominabilis. —అసంహ్యపడ odisse, fastidire.—అసంహిసికొళ్ళ id. sens. —అసంహిసికొళ్ళపడ odibilis, odiosus esse.

అసాధారణ 1 rarus, insolitus. 2 liber, facilis, solutus. — అసాధారణవాగామాటాడ expeditè, fluenter loqui.

అసాధ్య impossibilis, insanabilis, immedicabilis, irreparabilis.— అసాధ్యుడు indomitus. — అసాధ్యత్వ impossibilitas.

అసి gladius, acinaces. —అసిధర 1 Pluto. 2 numen quod Africi regionibus praeest. 3 gladium ferens. — అసిపత్ర inferna quaedam regio ensibus strata. — అసిగార gladiator.

అసికల్లు, అసిగల్లు lapis molaris in quo teruntur cibi condimenta. — అసికల్లు,గుండుకల్లు id. sens.

అసిక్ని famula in gynaeceo regali ministrans.

అసిగ 1 catapultae ictus, emissio. 2 alta sedes.

అసిత 1 niger. 2 obscura pars mensis. 3 caeruleus, lividus. (*bleu foncé.*)— అసితానన simius nigram habens faciem.

అసినడు muliebris gracilitas.

అసిబండు vilis, abjectus, inurbanus.

అసియు, అసియాడు, అసిదాడు v. n. oscillare, pendere; deprimi, laxari.—v. a. 1 catapultam explodere, emittere, jacere. 2 terere.

అసిసీ interj. fastidium indicans.

అసు 1 vita. 2 quinque vitales spiritus, sine quibus nemo vivere potest· (juxtà Indos.)—అసువన్నొవిరియువడు, అసువధారియన్నొవిరియువడు vitam dare. —అసుగతి, opera, ars, industriæ ex quibus vivitur. — అసుగావలు vitæ propriæ tutamen. —అసుంగొళ్ళ, అసువళియ mori, interire.— అసుగొళ్ళ occidere. —అసువెరన salvare vitam suam.—అసువిన ఒడెయను 1 Deus, 2 rex. 3 maritus. — అసుజీవి amicus intimus.—అసుధారణ vitæ sustentatio. — అసులాభ vitæ suæ salvatio· — అసువీవాగ in extremis.

అసుంకు, అసుంగు, అసుంబు 1 agitare, movere. 2 sese alicui rei interponere.

అసుందర fœdus, injucundus.

అసుగె 1 nomen cujusdam arboris. vid. అశోక 2 celeriter.

అసుగోలు 1 vectis. 2 flagellum.

అసుబెమరు, అసుబెవరు, sudor ex infirmitate proveniens.

అసుర dæmon; gigas. —అసురశ ర.. వైరి.. అరి, *Wishnu.*—అసురి, అసురంగని gigantea mulier.

అసురుసురు altum suspirium.

అసూయ, అసూయె, అసూయకి 1 calumnia, detractio. 2 odium, malitia. 3 invidia.—అసూయగార malignus aut invidus homo. — అసూయారహిత, omnis malitiæ aut invidiæ expers.

అసూక్షణ neglectus, contemptus.

అసృక్కు sanguis.

అశియ v. n. 1 agitari, moveri. 2 deprimi. — v. a. 1 conterere, contundere. 2 jaculare, projicere, emittere (sagittam, globulum ferreum, etc.)

అశిక్కియ impossibilis. vid. అశక్య.

అసీన totum, quantitas integra.

అస్తమయ, అస్తమన, అస్తమాన occasus solis.

అస్తమిన v. n. occidere, in occasum rapi, obire. (sidera.)

అస్తర్, అస్తరు, అస్త్రి pannus alteri panno subsutus.—అస్తరుకాక vesti pannum alterum subsuere.

అస్తాచల, అస్తాద్రి, అస్తగిరి mons quidam, ponè quem sol occidere dicitur.

అస్తివార, అస్థివార, అస్తిశార fundamentum.

అస్తునాను consensus, compac-

tum.—అస్తునామపడ consentire, assentire, concordare.

అస్త్ర 1 arcus . 2 telum quodcumque . 3 ensis . 4 jaculum. 5 arma.—అస్త్రగృహ, armorum repositorium. —అస్త్రజీవ miles.— అస్త్రమార్జన armorum vel opifex vel mundator· — అస్త్రసముదాయ armorum repositorium.

అస్థి, అస్తి, os, *ossis.*—అస్థిగత ossibus insertus.— అస్థిగతజ్వర fabris intima ossa penetrans· — అస్థియష్టీవన spina dorsalis.—అస్థిచర్మ tenuissimus. —అస్థిశేష, అస్థిపంజర sceletus, (*squelette.*) — అస్థిపాత్ర urna funerea. — అస్థిసార, అస్థిస్నేహ medulla ossium.

అస్థిర, అస్తిర instabilis, caducus, fragilis.

అస్మద్వాచక prima persona verbi.

అస్ర 1 angulus . 2 capillus . 3 sanguis· —అస్రప daemon sanguinem sugens· (*vampire*)

అస్వప్నులు Dii, (semper vigiles.)

అస్వర adj· dissonus·

అస్వవశ mentis excessus, perturbatio.

అస్వారస్య insulsus.

అస్వైరిణి mulier pudica.

అహంకార , అహంక్రియ , అహంకృతి superbia, arrogantia, nimia sui fiducia· —అహంకారి, అహంకారవంత superbus.—అహంకరించ, superbire.

అహంత్వ sui ipsius amor exclusivus. (*égoïsme.*)

అహంపూర్వికె aemula decertatio.

అహంమతి } vid. అహంకారి
అహంయు }

అహత illotus pannus.

అహన్ 1 dies. 2 ferrum.

అహనీనపరంజాము, ferrea vasa.

అహమహమికె 1 militaris jactantia· 2 nimia sui fiducia· 3 aemulatio.

అహర్నిశ dies et nox.

అహర్పతి, sol (dominus diei.)

అహర్ముఖ aurora.

అహలేకలం, publici notarii, scribæ.

అహలికారరు bellicæ et civili administrationi præpositi, orum.

అహల్లాద gaudium, lætitia·

అహవాలు circumstantiæ.

అహస్సు, అహశు dies.— అహస్కర, sol.

అహషాం bellicus.- అహషాంకచేరి satellitum praetorium·

అహార్య mons.

అహి 1 serpens. 2 sol. 3 nodus ascendens. 4 viator — అహితుండిక serpentium incantator.- అహికాంత aër.—అహిభయ timor à falsis fratribus.—అహిభుక్కు 1 pavo· 2 rex avium. 3 mustela serpentibus infensa. (*mangouste.*)

అహిత s. 1 inimicus. 2 injuria, damnum,—adj· infestus, insalu-

bris.

అహిరు *Indra*, Indus Jupiter.

అహువదు esse.—అహుదు est, erit; etiam, ità.

అహోబల nomen cujusdam montis sacri.

అహోరాత్రి dies completa, viginti quatuor horis constans.

అళంకరణి ornamentum vid. అలంకరణ.

అళంకు, అళంగు 1 humiliari, deprimi. 2 latere. 3 palpitare. 4 prae timore contremiscere.

అళంకే impedimentum, obex, obstaculum.

అళంకొళ్ళ, అళంగొళ్ళ v. a. 1 seipsum demetiri. 2 aliquid pro utilitate propria demetiri.

అళంగ munimentum, vallum.

అళంగరిసు vid. అలంకరిస

అళంచు v. a. 1 eradere. 2 exstinguere. 3 deprimere.

అళంజుళి 1 ignavus, timidus. 2 infirmus, imbecillis, debilis. 3 cautus.

అళంటు, అళండు v. n. 1 moveri, quati. 2 gemere, molestè ferre (infirmitatem.)

అళందుళి 1 avarus, defraudans seipsum victu suo. 2 ignavus.

అళక cincinnus capillorum.—అళకాలంక్రుత calamistro crinem torquere.

అళకం liber vacuus vid. అళీకము

అళకళత్రు mulier dilecta.

అళకు v. n. 1 pungere, mordere (*élancer.*) 2 contremiscere.—adj. gracilis, tenuis, liquidus.—అళకిస 1 pungere. 2 vexare, molestus esse.

అళకొళ్ళ vid. అళంకొళ్ళ

అళచు, అళచుు eradicare, funditùs evertere, eradere.

అళటు, అళటుు vid. అళంటు.

అళత, అళతి, అళతె 1 mensura capacitatis aut distantiae. 2 mensuratio.—అళతెమాడ mensurare.—అళతెసోడ mensuratum aliquid videre.—అళతెఇడ 1 mensuratum aliquid in mente habere. 2 limites apponere.—అళతెగె అళవడదు mensura non convenit.

అళదుణిగ avarus.

అళరు v. n. 1 timere. 2 vagari. 3 perturbari. 4 germinare. 5 dolere, fatigare.-s. timor, angustia, dolor.

అళలు v. n. moestus esse, gemere.—s. 1 moeror. 2 sitis. 3 ira.

అళలేకాయి *Chebula terminalia.* (planta.)

అళవంక, arctus.

అళవడ v. n. 1 probari, placere. 2 indui. 3 intelligi. 4 contineri. 5 accipi.—అళవడిస v. a. 1 ornare, instruere. 2 collocare. 3 acceptum efficere. 4 accipere.—అళవట్ట probatus, acceptus, intel-

lectus, indutus, inclusus.— అళవడి నకూడద qui est suprà intellectum, inauditus. -అళవడద్దు improbatus, incomparabilis.

అళవళిన }
అళవళ } dolere, moerere.

అళవి 1 charta in quâ describuntur conditiones locationis fundorum inter colonos et Gubernium. 2 struma. (*écrouelles*.) 3 duellum. 4 proximitas. 5 excellentia. 6 robur. 7 moeror.

అళవికరు amici, orum.

అళవు 1 altitudo, profunditas, mensura, longitudo 2 robur, fortitudo. 3 aptitudo, habilitas, peritia.—అళవు అళియుసదు viribus deficere —అళవళివు mors.

అళవుగోలు 1 remus. 2 virga mensuralis.

అళవి *Myrobalan*, (olus.)

అళవిసాయరు maritimae consuetudines.

అళషండి negligentia, incuria, acedia.

అళసు s. blanditiae venereae.

అళన v. 1 eradere, obliterare, destruere. 2 moerore afficere, vexare. 3 mensurandum curare.

అళళ interjectio admirationis.

అళావుళి s. trepidatio.—adj. alacer, expeditus, fulgidus.

అళాకుళి contentio, rixa, jurgium.

అళి s. 1 scarabæus niger.— అళిని prædicti scarabaei femina. 2 turba.

అళియ v. n. 1 deficere, perire. 2 eradicari. 3 è solito ordine inverti.—v. a. metiri.

అళింద vid. అలింద

అళికిన v. a. 1 pudore afficere. 2 perfricando laxare.

అళికుంతళి, అళివేణి, అళినీలాంకి mulier nigram habens comam.

అళికె fletus, ploratus.

అళికైరవ *nymphaea nigra*, *bot*,

అళిగంట cæcutiens, nictans.

అళికబ్బిగ ineptus poëta.

అళిగొళ్ళు 1 perire, mori. 2 congregari, coadunari, convenire.

అళిచ vid. అళచ

అళివు vid. అళసు v.

అళిబిళి mutuæ blanditiæ, ludus, lasciviæ.

అళిబు eradicatio, eversio, obliteratio, litura.

అళియ gener.—సోదరళియ, 1 sic vocat vir filium sororis suæ ; ità et mulier sic vocat filium fratris sui. (*neveu*) 2 vir conjugatus sic vocat filium fratris aut sororis uxoris suae.

అళియాసె vana spes.

అళియు, అళువు v. a. 1 metiri.—v. n. vid. అళియ.— అళియిన, అళిన, అళున 1 eradere, destruere. 2 dimetiendum curare 3 clamores

ciere.—అళిదుపోగ perire.

అళిమెదీఁయను timidus, ignavus.

అళిలె, అళిలేకాయి *terminatia chebula*, bot.

అళివడ vid. అళియువడు

అళివు destructio, mors, ruina.—అళివులుళివు vita et mors.

అళివి, అళివిడి vid. అళివు

అళిసెంటు muliercula infamis.

అళీడు vid. అళియువడు

అఴు plorare, flere.—అఴ్తుకొండు plorans —అఴుగూసు infans clamosus et molestus,—అఴుంజోలు, lacrymarum vestigia in facie. — అఴుంబాలె lacrymæ. — అఴుంగోళు amara ejulatio. — అఴుంకొరఴు stridulus clamor.—అఴుబుతన, అఴుబురుకుతన morositas, lacrymosa indoles.

అఴుంకు v. n. 1 subsidere, labi, immergi, deprimi. 2 se inclinare. —v. a. humiliare, domare, terrorem incutere.—s. timor.—అఴుంకువళి ignavus.

అఴుంపు, అఴుపు vid. అళిచు.

అఴుంబు adj. magnus, multus.—s. abundantia, copia.

అఴుకు, అఴ్కు, అఴుకదట్టు v. n. 1 timere, pavere, diffidere. 2 labasci, se humiliare, se prosternere (præ timore aut confusione.) 3 pungere. (spina, aculeus, &c.)—s. timor, metus, terror, pavor.—అఴుకిన, terrere, tremefacere.

అఴుగు v. a. solvere, laxare.—ruina, casus, labefactio. — v. n. confici, marcescere, obsolere, cadere, labi.

అఴుచు, అఴుచుఁ, అఴుపు vid. అచుళ.

అఴుతు v. conterere, conculcare.—s. herba inutilis.

అఴుమోరె moerens, lugubris, flebilis facies.

అఴురు pavere, perturbari, concuti.

అఴుకుఁ intumescere, turgescere, effundi.

అఴుకెఁ obsidio, expugnatio.—అఴుకెఁగొళ్ occupare, obsidere.

అఴులు sciurus. (*ecureuil.*)

అఴువళి dona, completis nuptiis, sponso et sponsæ à parentibus oblata.

అఴువు 1 ruina, destructio. 2 moeror, luctus, fletus. 3 cibus ultrà modum coctus.

అఴుసు eradicare, funditùs evertere.

అఴుడు 1 flere. 2 obliterare, eradere.

అళి, అళియు v. a. metiri,.—అళిదుకొళ్ pro seipso metiri.—అళిదుకొడ pro alio metiri.—తలెనవరిఅళియ, కిప్పలెయాగ అళియ strictè mensurâ tenùs dimetiri.—తళిదు...దొబ్బిఅళియ confertâ et coagitatâ mensurâ metiri—అళికె mensuratio.—అళియ

v. n. in aquâ ludere, lascivire.

అళి 1 butyri serum. (*petit lait.*) 2 abdomen.

అళిగు copia, abundantia.

అళివేఁరు turris.

అళ్ళజ 1 infesti oculi influxus. vid. దృష్టిదోషు 2 stupor. —అళ్ళజవిడ aliquem infesto oculo aspicere, fascinare.

అళ్ళషి admiratio, stupor.

అళ్ళరించు v. 4 concupiscere, anhelare ad, sitire, ardere. 2 moerore confici.—s. amor, cupiditas.

అళ్ళరి dilectio, amicitia, amor —అళ్ళరీఁను, అళ్ళరీఁశు dilectus, dilecta.

అళ్ళసంబడ diligi.

అళ్ళాడ 1 se inclinare, se prosternere, procumbere. 2 quatere, movere 3 consummari.—అళ్ళాట timor, tremor.

అళ్ళ adj. liquidus, tenuis.—v. n. 1 timere. 2 flecti. 3 oscillare. 4 præ timore deficere, collabi.—s. timor, pudor, trepidatio. — అళ్ళమాడ pudore afficere.—అళ్ళవిఇర impudens, inverecundus esse —అళ్ళవిడ jactare, oscillatim agitare.

అళ్ళర pudore suffusus.

అళ్ళ luctus, fletus.

అళ్ళగరు viri fortes.

అళ్గి nomen cujusdam arboris. 2 janua cancellis aut clathris instructa.

అళ్గి in ruinam labi.

అళ్జ vid. అళజు

అళ్జు mugitus; vociferatio.

అళ్తి vid. అధిఁ

అళ్తి vid. అళతె.— girgillus. (*dévidoir.*)

అళ్దావు 1 insidiæ. 2 refugium.

అళ్దొత్తు dimentiendo comprimere (grana &c.)

అళ్దొప్పిన dimetiri et tradere.— అళ్దొయ్యు dimetiri et effundere.

అళ్దొళలు clamare et decertare.

అళ్నెల salsum solum.

అళ్మాడ consummare, complere, finire, exhaurire.

అళ్మొగ flebilis vultus.

అళ్వాటు communis praxis.

అళ్సు, అళ్పు v. a. 1 eradere. 2 occidere, destruere.

అళ్ళక, అళ్ళళక adj. 1 tenuis, liquidus. 2 laxus, amplus. (ut vestis.)—అళ్ళకమాడ extenuare.

అళ్ళం clitellæ. (*selle.*)

అళ్ళాడు v. n. vacillare, agitari, librari.—అళ్ళాడిన jactare, agitare &c. —అళ్ళాట oscillatio, jactatio.

అళ్ళాడిగె sipho; aqua saliens.

అళ్ళర focus, caminus. (*cheminée.*)

అళ్ళరు v. n. moveri, agitari.

అళ్ళి inguen, vel coxa.

అళ్ళికాయి nux *galla* (*noix de galle.*)

అళ్ళిబుజ్జు titillare.

అక్ష 1 tessera, (cubica aut oblonga) (*dé à jouer.*) 2 rota. 3 oculus. 4 quinque sensus. 5 nomen cujusdam gigantis. 6 lis, *litis*. 7 *myrobalan*, (planta.) 8 scientia, notitia. 9 anima. — అక్షవిద్య ludus tesseræ. — అక్షత్రయ *Siva* habens tres oculos.

అక్షత, అక్షతి, అక్షతె, అక్షంతె oryza cruda, ad usus sacros seposita; videlicet, 1. హళదీఅక్షతె mixtura oryzæ cum turmericâ et butyro liquefacta, quæ quotidiè offertur Diis Laribus; 2. కెంపక్షతె prædicta mixtura calce colorata: convivis offertur, necnon et soli. 3. గంధాక్షతె *sandala* trita, quâ perfricatur totum corpus, et fronti nota superstitiosa depingitur.

అక్షతదిగె, అక్షత్వరెమె, cæremonia quædam idololatrica.

అక్షదేవి, అక్షధూర్త aleator.

అక్షధర్మ, అక్షదేవి, అక్షపాటక judex.

అక్షమాలె corona deprecatoria.

అక్షయ adj. indestructibilis, nunquàm deficiens.—s. annus sexagesimus Cycli Indici.

అక్షయపాత్రె 1 eleemosyna quædam brahmanibus tributa è reditu frugum. 2 vas æneum ad colligendam eleemosynam.

అక్షర 1 littera alphabeti. —యుక్తాక్షర littera composita. —అక్షరపడబాటు orthographiæ contraria menda, æ. 2 finalis et suprema beatitudo. 3 mortificatio, corporis aut animi afflictatio. 4 meritum, virtus. 5 firmamentum, æther, cœlum.

అక్షరాక్షరను Deus (conservator et destructor.)

అక్షలబ్ధ tesseræ.

అక్షలీలె, అక్షవిద్య, alea, ludus tesserarum.

అక్షశాలె casulæ aut mansiunculæ in tesserarum tabellâ.

అక్షాగార, అక్షాగ్రకీలక pannus in quo describuntur prædictæ mansiunculae.

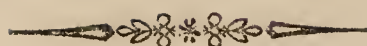
అక్షి 1 oculus. 2 prosperitas.—అక్షిపటల membrana oculum operiens. (*cataracte.*) — అక్షిగోచర oculorum usus, visus.

అక్షుణిత, అక్షోభ్య indefectibilis, immortalis.

అక్షౌహిణి nomen cujusdam Indici exercitûs.

ಆ

ಆ 1 secunda littera alphabeti canarensis. 2 (pron.) ille, illa v. g. ಆಮನುಷ್ಯ. 3 desinentia indicans vocativum, v. g. ಮಕ್ಕಳಿರಾ, ô filii; vel interrogationem: ಮಾಡುತೀಯಾ numquid facis...? 4 hæc particula vocibus præfixa indicat 1° diminutionem 2° limitationem 3° augmentum. v. g. ಏಳು surgere, ಆಏಳು in altum ascendere. 4° inversionem. v. g ಗಮ ire. ಆಗಮ venire.

ಆಂಗಿಕ corporis gestu expressus.

ಆಂಗಿರಸ 1 cognomen quoddam *Bruhaspati*. 2 sextus annus cycli Indici.

ಆಂಗೊರಸು vaccæ ungula.

ಆಂಜನೇಯ cognomen simii *Anumantæ*.

ಆಂಡಿ paganus mendicans.

ಆಂತ donec, usquè.

ಆಂತರ್ಯ 1 mens. 2 sententia, opinio.

ಆಂತು (particip. ab ಆನುವದು.) 1 fulciens, sustentans, 2 reclinans. 3 superveniens. 4 tenens. 5 dirigens. 6 assumens. 7 alicui rei incumbens. 8 resistens. — ಆಂತಿರು 1 fulcire. 2 habere. ಕೀರ್ತಿಯನ್ನಾಂತಿರು famam consequi. -ಆಂತುಕೊಂಡಿರು reclinare. -ಆಂತುಬರು 1 appropinquare. 2 diù consistere.—ಆಂತುಹೋಗು insequi, attingere, convenire. — ಆಂಕಿಡು adunare.

ಆಂತುಕ್ಕಲು vana jactantia.—ಆಂತುಕ್ಕವನು thraso, jactator.

ಆಂತ್ರ intestina, exta, ilia.—ಆಂತ್ರವೃದ್ಧಿ ilium procidentia.

ಆಂದಾಳಿಸಿ 1 remorsus conscientiæ. 2 amara cogitatio.

ಆಂಧಿ fidejussio, cautio, sponsio.

ಆಂಧಿಗ homo elegantiæ vestium nimis studiosus.

ಆಂದು vid. ಆಂತು

ಆಂದುಗಲ್ lapis molaris.

ಆಂದೋಳಿಸಿ 1 remorsus conscientiæ. 2 oscillatio. 3 sella gestatoria.

ಆಂದೋಳಿಕ vid. ಆಂದಲ, ಆಂದಳಿ.

ಆಂಧಸಿಕ coquus.

ಆಂಧ್ರ Telugu; Telinganus, a, um.

ಆಂಬುನ piger, deses, ignavus, acediosus.

ಆಂಬರ, ಆಂಬ್ರ 1 tamarindus 2 *manga*. vid. ಆಮ್ಲ et ಆಮ್ರ

ಆಂಬಲು *caerulea nymphaea*, bot.

ಆಂಬವಡಿ, ಆಂಬೋಡಿ, ಆಂಬೊಳಿ, ಆಂಬೋಳಿ acerba placenta.

అంబు s. calamus, juncus.—v. 1 comprimere. 2 attrectare, prætentare. (*tâtonner*.)

అంకోలు genus quoddam acerbi fructûs.

ఆకంఠపరిపూరిత usque ad summum impletus.

ఆకంపన motio, agitatio, trepidatio.—ఆకంపిన, trepidare.

ఆకట 1 jocus, facetia. 2 hilaritas. 3 subsannatio, ludibrium.

ఆకతాయి pravus homo, nebulo

ఆకర 1 fundamentum, basis 2 sustentationis ratio. 3 probatio, argumentum. 4 fodina.

ఆకరాయి radula, *râcloir*.)

ఆకణించు, ఆకనించు aurem praebere, auscultare, audire.

ఆకర్ణాంతర usque ad aurem.

ఆకర్షణ 1 tessera. (*dé à jouer*.) 2 alea. 3 arcûs tensio. 4 organa sensuum. 5 attractio 6 incantatio. — ఆకర్షించు attrahere. — ఆకర్షక magnes, tis.

ఆకల్పు 1 vestis. 2 ornamentum.

ఆకశ, ఆకస vid. ఆకాశ

ఆకస్మిక subitus, repentinus, rarus.

ఆకపు vacca. —ఆకపీకర vitulus. —ఆకపీదవసు bubulcus. —కంటక్రింద ఆకపు abortum passa vacca. — పాలుపిండ ఆకపు vacca lactaria.—పం టాకపు, పింటాకపు armentum vaccarum.

ఆకళాన fastidium. — ఆకళానపడు fastidire.—ఆకళానమూడు fastidium ciere.

ఆకళించు v. n. 1 oscitare. 2 contrahi. (stomachus.) 3 os aperire.

ఆకశీలు concretiones quædam biliosæ in felle boum.

ఆకాంక్ష cupido, desiderium.—ఆకాంక్షించు optare, cupere.

ఆకార 1 forma. 2 corpus. 3 indicium, signum, monitio.—ఆకారధారి assumere, induere formam. —ఆకారపటించు effigiem alicujus rei aut hominis adumbrare. — ఆకారము అణచు destruere. — ఆకారనిర్ణయ alicujus recognitio.—ఆకారగోపన, గుప్తి simulatio.

ఆకారణ compellatio.

ఆకారాక్షర vocalis littera అ

ఆకాశ æther, aër, cœlum, firmamentum. — మహదాకాశ cœlum empyreum.—ఘటాకాశ firmamentum in aquâ apparens.—మఠాకాశ aer intrà limites ædis conclusus. —పటాకాశ aer sub pileolo inclusus. — ఆకాశగంగ praeceps aquæ lapsus. — ఆకాశవాణి, శబ్ద oraculum.—ఆకాశదీప laterna in aere elevanda —ఆకాశవీధి via lactea — ఆకాశగామియాగ vias aethereas perlustrare.

ఆకీర్ణ, ఆకీర్ణన 1 impervius, invius 2 frequens, densâ turbâ repletus.

ఆకుంచన, ఆకుంచిత scapularum elevatio.

ఆకుల perditus, afflictus, anxius.

ఆకూత significatio, intentio, consilium.

ఆకృతి 1 forma, figura. 2 corpus. 3 tribus, genus, species.

ఆకృష్ట adj. attractus, adductus.—ఆకృష్యమాణ attractio, comprehensio.

ఆకే, ఆకె illa,(pron.fem)

ఆకేవారు 1 pares , aequales. 2 viri fortes.

ఆక్రంద, ఆక్రందన fletus, ululatus.—ఆక్రందిత moerens, desolatus. — ఆక్రందిన flere, plorare, lamentari, lugere, clamare.

ఆక్రమిను 1 apprehendere, arripere, concludere. 2 occupare invadere.—ఆక్రమణ invasio, injusta occupatio, inclusio — ఆక్రమ్య inclusus, apprehensus.

ఆక్రాంత invasio, etc. vid. ఆక్రమణ.

ఆక్రోడ pectus.

ఆక్రోధ, ఆక్రోశ, ఆక్రోశన 1 maledictio. 2 ira. 3 malitia. —ఆక్రోధిన 1 indignari. 2 maledicere . 3 odium habere in aliquem.

ఆఖనిక 1 mus. 2 fur. 3 porcus.

ఆఖరు finis, consummatio. vid. ఆఖ్రు.

ఆఖాత stagnum.

ఆఖు vid. ఆఖనిక—ఆఖుగ, ఆఖువాహన *Ganesha* equitans super mure.—ఆఖుభుక్కు feles (muribus infensa.)

ఆఖేట venatio.—ఆఖేటక canis venaticus.

ఆఖేలను 1 aleator. 2 viator.

ఆఖ్రు , ఆఖ్రై , consummatio, exitus, finis, — ఆఖ్రుసాలకి finis anni. — ఆఖ్రుదాడకి 1 ultima è chartis lusoriis. (*la dernière carte*) 2 demùm, tandem.

ఆఖ్య , ఆఖ్య nomen.—ఆఖ్యరు viri famosi.—ఆఖ్యాత, dictus, memoratus ; declinatus, gr.

ఆఖ్యాన narratio, historia. — ఆఖ్యాయకను praeceptor, paedagogus, sacerdos, narrator.

ఆగ peccatum.

ఆగ, ఆగలు, ఆగ్గె, ఆగడ, ఆగనే, ఆగనె adv. tunc — ఆగాగ్గె, ఆగాగ sæpè, identidem, gradatim.—ఆగిన కార్య negotium illius temporis; ఆగినింద ex illo tempore. —ఆగిందాంగ్గె subindè.—ఆగ్గె si, siquidem.

ఆగంతుక inexspectatus conviva.

ఆగడ 1 contemptus, subsannatio. 2 jocus, facetia. 3 hilaritas. —ఆగడిగను homo hilaris, aut facetiosus.

ఆగత præsens, adstans. — ఆగతవాగు contingere, adesse..ఆగతవిధా

కుడు propheta.—ఆగతాగత sensim, gradatim.

ఆగదు non licet, non decet; fieri non potest. (neg. ab ఆగునదు) ఇవనిగూ ననగూ ఆగదు ego et ille dissidemus. — అదునన్నిందలాగదు non possum illud facere.

ఆగద indecens, illicitus, injucundus, insalubris.—ఆగదవను inimicus. — కైలాగదవను homo ad opus quodcumque inhabilis. — ఆగడి ఇర 1 malè succedere. 2 inter se dissidere. 3 infectus remanere.

ఆగని inimicus, hostis, adversarius.

ఆగము 1 liber de rebus divinis tractans, et divinitùs revelatus. 2 scientia quaedam magica. 3 augmentum, *gr.* 4 adventus. 5 authenticum instrumentum, testimonium manuscriptum. 6 liber ritualis idolorum. 7 fictum matrimonium alicujus dei cum deâ in festivitate nuptiarum. —ఆగమవిధి legis præceptum. —ఆగమజ్ఞ sacrorum rituum præceptor. — ఆగమశాస్త్రము sacra scientia.

ఆగమన adventus.

ఆగర vas excipiendo sali destinatum.

ఆగర్భశ్రీమంతను dives à nativitate usque ad mortem.

ఆగలి (imper. ab ఆగ) 1 fiat, ità sit. 2 sive, aut. ఇదాగలి అదాగలి hoc vel illud.

ఆగలిరు imminere, instare, impendere.

ఆగస vid ఆకాశ

ఆగళికె hiatus, oscitatio.

ఆగాతన్య, ఆగతన్య 1 contumacia, pertinacia. 2 subsannatio ?— ఆగతన్యమాడ pertinax esse.

ఆగామి futurus. — ఆగామికను propheta.

ఆగార domus, habitatio.

ఆగి (particip. præt. ab ఆగ) factus, a, um. 1 si addatur haec vox substantivo aut adjectivo, ea convertit in adverbia. ex ఇంపు jucundus : ఇంపాగి jucundè. నత్య veritas, నత్యవాగి veraciter. 2 aliquando exprimit *similitudinem*. ex. హులియాగి బందను tigridis instar, tigridum more venit. 3 si addatur pronominibus తాను, తాపు significat : *ex se, suâ sponte.* ఇదన్ను తానాగి మాడిఇద్దాని hoc, suâ sponte, liberè fecit. 4 nonnunquàm verti potest in sensu: *ergó*, *pro* ex. నన గాగిబేడికొళ్ళి orate pro me. 5 habet et sensum ablativi absoluti. ex. నాపు తామసమాడలాగి అవను బందను moram *facientibus* nobis, venit.—ఆదాగి scilicet.—ఆగిర 1 esse. 2 concordat, decet. — ఆగి బర 1 evenire. 2 prosperare. 3 cum alio familiariter conversari. 4 si-

milis fieri. — ಆಗಿಹೋಗು deficere, perire.

ಆಗಿಸು, ಆಗಿಪು faciendum, agendum curare.

ಆಗುವದು fieri, perfici; possibilis esse; congruere. — ಆಗಮಾಡು, ಆಗುವಂತೆಮಾಡು perficere, consummare. — ಆಗಲಿಸು sinere ut fiat. — ನಂನಿಂದ ಲಾಗುವದು hoc facere possum. — ನಂನಿಂದಹಾಡಲಾಗುವದು canere possum.

ಆಗೋಷ್ಟ stabulum vaccarum — ಆಗೋಷ್ಟಿನ vetus stabulum.

ಆಗ್ಞೆ 1 jussum, mandatum. 2 punitio, pœna. 3 custodia. 4 licentia abeundi. vid. ಆಜ್ಞೆ

ಆಗಾಗ್ಯ frequenter, saepè; identidem. — ಆಗ್ಯು licet, quamvis, etiamsi — ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯು etiamsi hæc ità sint. — ಆಗ್ಯ tunc temporis.

ಆಗ್ರಹ 1 ira, indignatio, furor, rabies. 2 molestia, vexatio. — ಆಗ್ರಹಿಸು irasci, indignari.

ಆಘಟನಕಾರ್ಯ res quæ effici potest.

ಆಘೂರ್ಶ್ಯ pertinacia, contumacia, violentia.

ಆಘ್ರಾಣಿಸು odorari, olfacere.

ಆಘ್ರಾತ olfactus, a, um; odoratu perceptus.

ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ quamdiù permanebunt sol et luna.

ಆಚದಿ planta quædam.

ಆಚಮನ oris ablutio, vel aquæ sorbitio antè comestionem aut aliquam sacram caeremoniam.

ಆಚಮನಗ hydria prædictis usibus inserviens.

ಆಚರ vid. ಆಚರ್ಯ

ಆಚರಣೆ caeremoniæ aut ritûs sacri observatio. — ಆಚರಣೆಗುಡಾರ sacerdotale tabernaculum.

ಆಚರಿಸು observare, celebrare, colere.

ಆಚಾರ 1 statuta agendi ratio, lex, institutum, præceptum. 2 reverentia, comitas. — ವೃದ್ಧಾಚಾರ seniorum traditiones. — ಶುದ್ಧಾಚಾರ caeremonialis mundities. — ವಾಮಾಚಾರ 1 nocturna deæ alicujus orgia celebrare. 2 prava observantia. — ದಕ್ಷಿಣಾಚಾರ congrua observantia. — ಮತಾಚಾರ sectæ religiosæ consuetudines. — ಕುಲಾಚಾರ propriæ tribûs usus. — ದ್ವೈತಾಚಾರ religiosæ praxes. — ನಿಷ್ಠಾಚಾರ voti aut alius pii operis exacta observatio. — ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ id. sens. — ಆಚಾರಹೀನ rituum negligens. — ಆಚಾರಶೀಲ ritus observans.

ಆಚಾರಿ homo è tribu fabrorum ferrariorum oriundus.

ಆಚಾರ್ಯ 1 spiritualis præceptor aut pædagogus. 2 sacerdos. — ಆಚಾರ್ಯಪಟ್ಟ ordinatio, collatio sacerdotalis dignitatis.

ಆಚೆ, ಆಚೆ, ಆಚೆಗೆ, ಆಚೆಯ, ಆಚೇಲಿ, ಆಚೇಲಿ, ಆಚೇಕಡೆ, ಆಚೇಕಡೆ, ಆ

ಚೇಗಡೆಯಲಿ, ಆಚೇಗಡೆಯಲಿ, 1 foras, foris. 2 trans, ultrà. 3 deinceps. 4 post.

ಆಚಿರ pondus decem ಖಂಡಗ.

ಆಚಿರ perennis, æternus, immortalis.

ಆಚೇಪಕ್ಕೆ vid. ಆಚೆ

ಆಚೋಷ್ಯ sapidus; saporem addens.

ಆಚೋಲಿಕಾಬಂಧ thoraca muliebris. (*corset.*)

ಆಶ್ಚರಿಯ admiratio, stupor.

ಆಛನ್ನ coopertus, vaginâ tectus.

ಆಛಾದನ 1 vestimenta. 2 superna vestis. 3 è conspectu subductio. 4 tutamen, umbraculum.

ಆಛುರಿತಕ 1 cachinnus, risus, subsannatio, derisio. 2 ungues digitorum inter se perfricare.

ಆಛೇಕ mundities, puritas.

ಆಜಕ grex hircorum.

ಆಜವಂಜವ familia.

ಆಜಾನುಬಾಹು homo cujus brachia usquè ad genua pertingunt.

ಆಜಾನೆಯ equus generosus, boni seminis.

ಆಜಿ bellum; pugna. — ಆಜಿರಂಗ prælii campus.

ಆಜೀವ, ಆಜೀವನ ratio sustentationis, officium, professio.

ಆಜೂಬಾಜೂ vicini, orum.

ಆಜೂಷ coagulatus.

ಆಜ್ಞಪ್ತಿ vid. ಆಜ್ಞೆ

ಆಜ್ಞೆ 1 mandatum, jussum, præceptum. 2 eundi licentia, permissio. 3 pœna, punitio. 4 custodia. — ಆಜ್ಞೆಚಕ್ರ 1 rota cruciaria. 2 dominus prædii. — ಆಜ್ಞೆಚರಣೆ lex divina, cultus præceptus.

ಆಜ್ಞೆಧಾರ ... ಧಾರಕ ... ಕರನು 1 servus obediens. 2 fidelis subjectus. 3 docilis discipulus. — ಆಜ್ಞೆಮಾಡ 1 punire. 2 jubere. — ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿಸ 1 puniendum curare. 2 in carcerem conjicere. — ಆಜ್ಞೆಕೊಡ 1 jubere. 2 permittere. — ಆಜ್ಞೆಗೊಳ್ಳು ... ತೆಕೊಳ್ಳು permissionem obtinere. — ಆಜ್ಞೆಗೊಳಗಾಗ 1 pœnæ vel crimini obnoxius fieri. 2 obtemperare.

ಆಜ್ಞಾಪಿಸ jubere.

ಆಜ್ಯ butyrum liquefactum.

ಆಟ 1 scenicus ludus; saltatio, chorea; ludus. — ಕುಣಿದಾಟ chorea — ಶಿವನಾಟ *Sivae* agendi ratio. (divina providentia.) 2 agitatio, motus. ನಿಂನಾಟವಿಷ್ಟೇನೋ numquid omnes conatus tui in hoc desinunt ? — ಆಟಕಟ್ಟ 1 scenicos ludos inchoare. 2 ludum intercipere. — ಆಟಕಟ್ಟಿಸ in scenam producere — ಆಟವಾಡ .. ಇಡ.. ಕೊಳ್ಳ ludos inire, incipere. — ಆಟಕಾರನು 1 scenicus, comœdus. 2 aleator. 3 saltator. — ಆಟಗಾರ್ತಿ saltatrix. — ಆಟಗೂಳಿ puer ludo tantùm intentus. — ಆಟಗಾಯಿಕೆನ indoles ludi-

bunda. — ಆಟಾಳಿ vid. ಆಟಗಾಳಿ — ಆಟದುದ್ದಿ .... ಫುದ್ದಿ ludi socius. — ಆಟಪಾಟವಾದ್ಯ chorea cum cantu et musicis instrumentis.

ಆಟಂಕ 1 jugum, servitus. 2 impedimentum, obex. 3 repugnantia, renixus. 4 molestia. — ಆಟಂಕವಾಗ impediri. — ಆಟಂಕಿಸ in causâ esse ut aliquod impediatur. — ಆಟಂಕದೊಳಗಿರ sub alicujus potestate versari.

ಆಟಂಗಾಯಿ monas, dis. (*as*, carte.)

ಆಟಂಟಣ turba, tumultus.

ಆಟಂದಿಕೊಳ್ಳು alternatis vocibus canere.

ಆಟಂಪ, ಆಟಂಪು, ಆಟೋಂಪು jugum, dominatio.

ಆಟಂಬರ 1 vastus, spaciosus. 2 ostentatio vid. ಆಡಂಬರ

ಆಟಕ passer.

ಆಟಪಟ್ಟೆ asylum, refugium, auxilium.

ಆಟಾರೂಷಕ, ಆಟರೂಷಾಕ *justitia adhatoda*, (planta.)

ಆಟವಿಕರು ludi scenici spectatores.

ಆಟಾಗೋಟೆ, ಆಟಾಗೋಟು granosus, calculosus.

ಆಟಾಕೋಟೆ arduo labore comparatus victus.

ಆಟಾಳು inutilis servus.

ಆಟೆ *tardus gingianus*, (avis.)

ಆಟೆದಪು vacatio, scholarum feriæ. ಆಟೆದಪುಬಿಡ vacationem concedere.

ಆಟು quatere. — ಆಟಿಸ agitandum curare.

ಆಟುಕಳಿ ludi aut operis peritus.

ಆಟುಮೋಟು scandalum, offensio pedis.

ಆಟೋಪ 1 ostentatio, ambitiosa pompa. 2 superbia. 3 auctoritas. — ಪಟಾಟೋಪ insignis fastus.

ಆಡಂಗಿಯವ effeminatus.

ಆಡಂಬರ 1 ambitio, pompa, apparatus, ostentatio, superbia, solemnitas. 2 collectio, aggregatum, multitudo, acervus. 3 impedimentum. 4 elephantum mugitus. 5 aggressio; impetus, clangente buccinâ, factus.

ಆಡಕ, ಆಢಕ mensura frumenti, septem libris æquivalens.

ಆಡದಾಡೆ emaciata gena.

ಆಡಕಳ, ಆಡಕಳಿ, ಆಡಕಳೆ, ಆಡಿಮೋಳಕ 1 nuntius, rumor, fama. 2 secretæ alicujus artis industriæ. 3 administratio, inquisitio, gubernatio, inspectio. 4 status sumptus.

ಆಡಿಕೆ contumelia, detractio. 2 confabulatio.

ಆಡಿಪಾಡು saltatio cum cantu.

ಆಡು v. a. 1 loqui. ಕಂನಡಆಡುತೀಯಾ numquid canaricè loqueris? 2 promittere. — ಆಡಿದಮಾತು promissio. — ಆಡಿತಪ್ಪ ...ಹೋಂಕ promissis

non stare, fidem violare —ఆడితీర విన mentem suam omnem aperire. 3 ludere. 4 saltare. —v. n. oscillare, vacillare, agitari, moveri. —ఆడికొళ్ళు 1 intrà semetipsum loqui. 2 calumniari, detrahere. —ఆడిస 1 agitare, movere. 2 lusum ciere, promovere.— Insuper, verbum ఆడ varios habet sensus, secundùm varias voces quibus jungitur: sint in exemplum voces sequentes: సరసమాడ jocari; చెండాడ pilâ ludere; గుద్దాడ pugnis decertare: వ్యాజ్యమాడ contendere, rixari; ఫుగడియాడ flexis genibus prosilire. బేరమాడ 1 negotiari 2 de pretio contendere: కజ్జాడ mordendo decertare: ముద్దాడ osculari: పట్యాడ in aliquâ sententiâ vel aliquo statu permanere: ఇచ్చకమాడ jocosè loqui: ఈజాడ natare: ఊగ్యాడ seipsum librare: గాణమాడ molam vertere: పాకరాడ కుణిదాడ saltare: నడదాడ palari, errare: దూదాడ jactare, percutere: ఇరదాడ mactare, trucidare: బేటెయాడ venari: ఆడాడ dictitare, &c.

ఆడు 1 vervex, *ecis*, ovis. 2 caper, capra.—ఆడు అరసుక్తశి ovis balat. —ఆడు ముట్టద గిడ *aristolochia bractea*, ఆడుసోగె herba medicinalis. *Justitia adhatoda.*

ఆడుంబుపకుడుగ puer epulis et ludo tantùm deditus.

ఆడుంబోల pascua.

ఆడుకళి, ఆడుకలి ludi peritus.

ఆడుకె, ఆడుగె detractio, calumnia.

ఆడుగాడు perditio, destructio, vitiatio.— ఆడుగాడుమాడ perdere, destruere, vitiare, depravare.

ఆడుమొగ *Daksha* filius *Brahmæ*, ovinam habens faciem.

ఆడుకురి pannus stercore ovino illitus et uberibus ovis alligatus ne sugant agnelli.

ఆడె 1 sanguisuga. 2 milvus chartaceus. (*cerf volant, jouet d'enfans.*)

ఆడొందాడ praevaricari.

ఆడ్బెరె ardor coitus. (in ovibus.)

ఆఢక mensura capacitatis. (*environ 0 m, 22 cubes.*)

ఆఢకి *cytisus cadjan*, bot. (frutex.)

ఆఢ్య s dux, dominus, herus.—adj. opulentus, dives.—ఆఢ్యచరను dux famulorum, architriclinus.—ఆఢ్యజన majores, optimates.

ఆఢ్యత్వ, ఆఢ్యతన dominium, principatus.

ఆణ nummus tribus assibus æquivalens. (*trois sous.*)

ఆణతి jussum, mandatum. vid. ఆజ్ఞె.

ఆణవ potestas, robur.

ఆణాజె cæremonia quædam à

puerperis usitata.

ಅಣಾದ intractabilis, indomitus. —ಅಣಾದಕಾರ್ಯ infaustum negotium.

ಅಣಿ adj. 1 eximius, pretiosus, sumptuosus. 2 rotundus. (sicut gemma, lapillus.)—ಅಣಿಗಾರ peritus medicus. — ಅಣಿಚಿನ್ನ aurum probatum.—ೕ. 1 clavus. 2 nummus æreus, vid. ಅಣ

ಅಣಿಕಲ್ಲು, ಅಣೆಕಲ್ಲು 1 grando. 2 cameræ fibula. (*clef de voûte.*)

ಅಣಿಕೋಲು sceptrum

ಅಣಿಸ dehiscere, diffindi.

ಅಣುಗೆ vid. ಅಜ್ಞೆ

ಅಣುಮೆ, ಅಣುವೆ superbia.

ಅಣೆ vid. ಅಜ್ಞೆ

ಅಣೆ, ಅಣೆಪಾಡಿ, ಅಣೆಬಾಸೆ 1 juramentum, jusjurandum. 2 omen alteri infaustum. 3 adjuratio; appellatio in nomine *Gubernii*, vel ab ipso *Gubernio* facta; protestatio.- ಅಣೆಕೊಳ್ಳು.. ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು.. ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು jurare. — ದೇವರಮೇಲೆ per Deum.—ಅಣೆಇಡು...ಇಕ್ಕು....ಹಾಕು...ಕಟ್ಟು 1 adjurare. 2 solemni promissione devincire. 3 alicui imprecari.—ಅಣೆಇಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು juramentum alicui deferre. — ಅಣೆಬಿಡಿಸ à juramento aut maledictione solvere.

ಅಣ್ದೆಕೆ, ಅಣ್ದೆಸುಗೆ ictus certus, metam feriens.

ಅಣ್ಣು, ಅಣ್ಣ 1 rex, imperator, dux. 2 maritus, 3 potestas, imperium.

ಅಣ್ಣಾಜಿ vir astutus.

ಅಣ್ಣೆಜ್ಜೆ meta, signum conspicuum.

ಅಣ್ಣೆರ arbor ingens et sterilis, *mascula* arbor.

ಅಣ್ಮು fortis, virilis esse.

ಅಣ್ಮುತ್ತು gemma valdé pretiosa.

ಅಣ್ಮೆ animus, fortitudo, robur.

ಅಣ್ಮೆಯುಯ್ಯ rudis indigesta que moles.

ಅತ, ಅತಂ, ಅತನು ille. (pronomen istud in honorifico sensu usurpatur.)

ಅತಂಕ 1 impedimentum, obstaculum. 2 morbus, dolor. 3 timor.—ಅತಂಕಿಸ 1 impedire. 2 terrere.

ಅತಂಜನ 1 coagulum quodcumque in lacte miscere. 2 metalla ad extremum decoquere.

ಅತತ latus, amplus.

ಅತತಾಯಿ latro. homicida, nefarius.

ಅತಪ solis ardor, — ಅತಪವಾರಣ, ಅತಪತ್ರ umbella è foliis aut serico confecta.

ಅತಪ್ತ omnino adustus aut liquefactus.

ಅತರ, ಅತಾರ naulum, vectionis pretium.

ಅತಲ್ಪಶಾಯಿ in lecto jacens, clinicus.

ಆತಿಥೇಯ, ಆತಿಥ್ಯ 1 hospiti congruus. 2 in hospitem benevolus.— ಆತಿಥ್ಯವನ್ನುಕೊಡು hospitem, convivam excipere.

ಆತೀಱು flumen vado transire.

ಆತು ratis.

ಆತುಕೊಳ್ಳು 1 detinere, apprehendere. 2 tueri, patrocinari. 3 recumbere, inniti. 4 resistere, obsistere, repugnare. 5 paratus esse ad... 6 appropinquare ; proximus esse.—ಕೈಯಾತುಕೊಳ್ಳು extensâ manu apprehendere aut detinere.— ತಲೆಯಾತುಕೊಳ್ಳು super caput gestare. — ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆತುಕೊಳ್ಳುವದು alicui operi par esse.

ಆತುರ s. 1 festinatio, impatientia. 2 aviditas, vehemens studium.—adj. 1 ægrotus, morbidus. 2 gestiens, addictus. — ಆತುರಪಡು, .. ಬೀಳು festinare, impatiens esse.

ಆತುಷ್ಟ, ಆತುಷ್ಟಿ perfecta voluptas; saturitas.

ಆತೀಕುಳು scarabæus, blatta. (*cackerlac.*)

ಆತ್ತಗಂಧ, ಆತ್ತಗರ್ವ adj. humiliatus, degressus.

ಆತ್ಮ 1 anima. 2 indoles. 3 *Brahma*, (suprema mundi anima.) 4 corpus. 5 conatus, cura, labor. 6 firmitas, constantia. 7 intellectus. 8 mens, ratio. 9 vita, spiritus. 10 sol. 11 ignis. 12 ventus, aër. 13 personalitas propria. (*le Moi.*) —ಪರಮಾತ್ಮ suprema mundi anlma —ಜೀವಾತ್ಮ anima vivens.— ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ homo virtute præditus — ಪಾಪಾತ್ಮ peccator. — ಆತ್ಮಸಂಬಂಧೀಕರು cognati. — ಆತ್ಮಘಾತಕ suicædes suicidium.—ಆತ್ಮಜಾತೆ, ಆತ್ಮಜೆ filia — ಆತ್ಮಜ filius. — ಆತ್ಮವಂಚನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು sibimetipsi necessarium victum denegare.—ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ sui ipsius laus. — ಆತ್ಮಂಶರಿತ್ವ exclusivus amor sui ipsius.—ಆತ್ಮೀಯ proprius, a, um. — ಆತ್ಮನಪದ verbum reflexum, gr.(*verbe réfléchi* ou *pronominal.*)—ಆತ್ಮೇಶ 1 Deus. 2 maritus. —ಆತ್ಮಯೋನಿ cognomen *Brahmæ, Sivæ, Wishnui* et *Kamæ.*

ಆತ್ಮನು homo mansuetus.

ಆತ್ರೇಯ luna (filia *Atri.*)

ಆತ್ರೇಯಿ mulier menstruata.

ಆದಕಾರಣ, ಆದದರಿಂದ, ಆದ್ದರಿಂದ ideo, idcirco.

ಆದ (particip. pass. ab ಆಗು) factus a, um. Adjungitur substantivis eaque convertit in adjectiva: additur quoque adjectivis, modo expletivo. v. g. ಮಳೆ pluvia. ಮಳೆಯಾದ ಕಾಲವು pluviosa tempestas. ಕಪ್ಪು niger; ಕಪ್ಪಾದ id sens. —ಕೈಲಾದಕೆಲಸ 1 res possibilis. 2 opus confectum.—ಆದದ್ದು quod factum est. —ಆದಾಗ quando factum fuerit.— ಆದಷ್ಟು quodcumque factum est.— ನಿಂನಿಂದಲಾದಷ್ಟು quantum potueris.

ಆದಾ multum.

ಆದಮಿ, ಆದಂಮಿ homo —ಶೇಠಿಆದಮಿ 1 vir venerabilis. 2 pensionem annuam obtinens.

ಆದರ, ಆದರಣೆ 1 reverentia, veneratio. 2 humanitas, consolatio, allevamentum. 3 tutamen, auxilium, præsidium. 4 benignitas — ಆದರವಾಗ tueri, fulcire.—ಆದರಿಸ 1 confortare, blandiri. 2 opitulari. 3 tueri. 4 venerari.

ಆದರಿ nomen cujusdam floris (campanula ?)

ಆದರು, ಆದರೂ 1 sive... sive, quidem, saltem. 2 attamen, sed, vid. ಆದರೆ.—ಇವನಾದರೂ ಅವನಾದರೂ is vel ille. — ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ne unus quidem venit. — ಈಹೊತ್ತಾದರೂ ಬರಬೇಕು saltem hodiè veniendum est.

ಆದರೆ 1 sed, autem, atqui. 2 conditionalis forma verbi ಆಗುವದು. Additur præterito aut etiam futuro verborum, ad hunc modum: ಹೋದೆವಾದರೆ si eamus.—ಬರುವಿಯಾದರೆ si venias.—ಹಾಗಾದರೆ si hæc ità sint.

ಆದಲ್ಲಿ, (ಆಗುವಲ್ಲಿ, ಆಗುವದರಲ್ಲಿ) ablativus nominis verbalis ಆಗುವದು v. g. ಫಿರ್ಯಾದಿ ಆದಲ್ಲಿ (ಆಗುವಲ್ಲಿ) ಶೀಕ್ಷೆ ಬಂದಾತು, cum accusatio facta fuerit, veniet punitio.

ಆದರ್ಶ 1 speculum. 2 commentarium. 3 exemplar, prototypus.

ಆದಾಗ್ಯೂ licet, quamvis, etsi.—ನಾವೆಷ್ಟು ಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ಕೇಳಲೊಲ್ಲನು quid dixerimus, audire non vult.

ಆದಾಗ್ಗೆ cùm factum fuerit. vid. ಆಗುವದು.

ಆದಾನ 1 syngrapham pecuniæ traditæ accipere. 2 phaleræ equi.

ಆದಾಯ lucrum, commodum, reditus, usus.— ಆದಾಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು 1 sibi ipsi lucrari. 2 vili pretio comparare.— ಆದಾಯವೆಚ್ಚ lucra et damna, reditus et sumptus.

ಆದಿ adj. 1 primus, prior. 2 additur substantivis ad exprimendum universalitatem: ವೃಕ್ಷಗಳು arbores, ವೃಕ್ಷಾದಿಗಳು omnes arbores. 3 s origo, principium. ಅಕ್ಷರಾದಿ *alphabeti* principium. ಆದಿಮೊದಲ್ಗೊಂಡು à principio.— ಆದಿಕಾರಣ causa primaria.— ಆದಿವಾರ Dominica dies. (prima hebdomadis.)

ಆದಿತ್ಯ 1 numen. 2 sol sub duodecim variis nominibus adoratum.—ಆದಿತ್ಯವಾರ Dies dominica.

ಆದಿತೇಯನು numen, deus, dea.

ಆದಿಮ primus.

ಆದಿಷ್ಟ adj 1 jussus. 2 assignatus.—s. reliquiæ epularum.

ಆದೀಕ commodum, lucrum.

ಆದುಕೊಳ್ಳು sibi metipsi colligere.

ಆದುಘೆ turba, tumultus.

ಆದುಜೋದು lentus, tardus.

ಆದುಡ vid. ಅದರೆ.

ಅದುಣಿಗ mendicus.

ಆದ್ರ್ತಂ purgamenta.

ಆದೃತ 1 reverens, observantissimus. 2 venerabilis.

ಆದೃಶ್ಯ , ಆದೃಷ್ಟ evidens, planè visibilis.

ಆದೇಷ್ಟ sacerdotum moderator.

ಆದೇಯ donum.

ಆದೇಶ 1 crimen, accusatio, vituperium. 2 permutatio, gr. 3 jussum, mandatum.

ಆದೊಡೆ vid. ಆದರೆ

ಆದ್ಯ 1 primus, initialis.—ಆದ್ಯಂತ principium et finis. — ಆದ್ಯಂತವಿಲ್ಲದ æternus.

ಆದ್ಯಕವಿ *Valmiki*, auctor poëmatis *Ramayana*.

ಆಧಾನ 1 cæremonia quaedam superstitiosa ad juvandam conceptionem. 2 caeremonia idololatrica, adhibito sacro igne. 4 pignus, depositum. 5 cautio. 6 collocatio, apprehensio.

ಆಧಾರ 1 basis, fundamentum, fulcrum. 2 tutela. 3 fossa, canalis.

ಆಧಾರಿ, ಆಧಾರಸ್ತನು dives homo— ಆಧಾರವಿಲ್ಲದ, ನಿರಾಧಾರಿ inops, derelictus. — ಆಧಾರಕರ್ತ Deus omnis creaturae auxiliator. — ಆಧಾರವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು necessaria vitae subsidia.

ಆಧಾರೀಕ scolopendra rubra.

ಆಧಿ 1 anxietas. 2 pignus.

ಆಧಿಕ್ಯ augmentum, incrementum. — ಆಧಿಕ್ಯನು superior, dux.

ಆಧಿಪತ್ಯ 1 imperium, auctoritas. 2 administratio.

ಆಧೀನ potestas, auctoritas, jugum. — ಪರಾಧೀನ alterius potestas, dominatio extranea. — ಸ್ವಾಧೀನ sui juris, nulli subjectus. — ದೈವಾಧೀನದಿಂದ fortuito; providentiae jussu.

ಆಧೇಯ depositus.

ಆಧೋರಣನು elephantis stabularius. (*cornac.*)

ಆನಂದ 1 beatitudo, laetitia, gaudium. — ನಿತ್ಯಾನಂದ aeterna beatitudo. — ಪರಮಾನಂದ id. sens. — ನಿಂಮನಿಜಾನಂದಗಳಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಯೆನಮಗೆಬರದು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. oportet te interdùm de tuâ valetudine nos certiores facere.— 2 quadragesimus octavus annus cycli Indici.

ಆನಕ 1 tympanum. 2 nubes è quâ fulgur exit.

ಆನಕದುಂದುಭಿ *Vasudeva* pater *Wishnuvi*.

ಆನತ 1 obliquus, præceps. 2 humilis, abjectus.

ಆನತಿ 1 facultas, licentia. 2 jussum. vid. ಆಜ್ಞಪ್ತಿ, ಆಜ್ಞೆ.

ಆನದ್ಧ exiguum tympanum.

ಆನನ os, facies.

ಆನಯನ semper.

ಆನರ್ಥ vanus, inutilis.

ಆನಾಜಿಕದುಬು placenta.

ಆನಾಯ rete, is.

ಆನಾಹ 1 longitudo (panni) 2

epistasis, emphasis, gr.

ఆనిగల్లు, ఆనికల్లు grando.

ఆనిలి mus quidam habens faciem elephantinam.

ఆను, v. a. 1 fulcire, tueri. 2 inniti super. 3 apprehendere; sustinere. 4 attingere, pervenire. 5 os, manum... aperire. 6 resistere. 7 habere, obtinere. — ఆనిస, ఆనుస, ఆనస, ఆన్చు, ఆనుచు 1 reclinare, apponere, admovere. 2 fulcire.— ఆనిసిడ, ఆన్సిడ, ఆనిరిస id. sens. — ఆనియుర, attingere, pervenire. — ఆనికొల్పు adniti.— ఆనదిఇర 1 non attingere. 2 insufficiens esse. 3 nondùm obtineri, aut impetrari. — ఆనదు non sufficit. — ఆనుంకు comprimere.

ఆనుగుణ్య amicus, concors.

ఆనుపూర్వక methodus, ordo.

ఆని 1 elephas, antis. 2 turris. (*tour, au jeu d' échecs.*)— మదదాని elephas venere ardescens. —పట్టాని, పట్టదాని regius elephas. — గుందాని elephas humilis staturæ. —ఆనియాడిస 1 elephantem ad ludendum compellere. 2 infantem in cunis agitare. —ఆనిదంత dens elephantis. — ఆనిగుంపి, ఆనిమరి elephantis pullus. — ఆనిమావుత, ఆనిమావుత elephantis stabularius. — ఆనిగులి qui elephantes occidit. — ఆనిదొర్పు ..గొర్పు.. కుణి fossa ad apprehendendos elephantes. —ఆనిసాధుమాడ .. కిద్ద domare elephantem. — ఒత్తాని, శికారియాని elephas ad alliciendum feros elephantes edoctus. — ఆనికవళ, ఆని(గా)స elephantis pabulum.

ఆనికజ్జి, ఆనిఖజ్జి, ఆనిగజ్జి genus quoddam scabiei.

ఆనికల్, ఆనికల్లు grando.

ఆనికాలు *Elephantiasis.* (morbus.)

ఆనికాసు moneta quædam effigiem elephantis gerens.

ఆనిజ్జ certo ictu metam attingere.

ఆనిత్తు cum ingenti robore attollere.

ఆనినెగిలు *Padalium murea*, bot. (frutex spinosa.)

ఆనిబల్లె lancea cujus ferrum est valdè latum.

ఆనిమునుడినెరళు crocodilus.

ఆనిఅణిబెర *agaricus viviparus*. bot. (*sorte de champignon.*)

ఆనిసూజి magna acus.

ఆనిశిజ్జిళబకు, ఆనిమిట్టనళబకు genus quoddam alvei.

ఆనాగు vehementer agitare.

ఆన్నేయ Africus(ventus); (*sud-ouest.*)

ఆన్వీక్ష, ఆన్వీక్షకి, ఆన్వీక్షికి 1 lex capitalis,criminalis 2 philosophia, metaphysica.

ఆప s. 1 aqua. 2 unus ex semi-Diis qui vocantur వసు — v. n.

posse, కొలగలాపిను ire possum.— బరలాపను scribere valet. (est defectivum et ejus negativum estఆర q. v.)

ఆపగ rivus, flumen, fluvius.

ఆపణ 1 taberna. 2 macellum. — ఆపణిక tabernarius.

ఆపత్తు, ఆపద, ఆపది 1 periculum, discrimen. 2 infortunium, miseria, calamitas. 3 angustia, malum — ఆపత్తుబీళ . . . పడ in angustiis versari.

ఆపద్ధన levamen, consolatio.

ఆపన్న mœrens, miser, aerumnis oppressus.

ఆపతుదల్లి si res ità se habeat; dummodo. . .(*en ce cas-là.*)

ఆపాక fornax figuli.

ఆపాటి adv. sic, tantùm. --s. n. vilis, contemptibilis homo.

ఆపాత 1 labens, descendens. 2 evertens, prosternens. 3 præsens mensis.

ఆపాదని unio, junctio.

ఆపాదిన accusare, arguere.

ఆపాన 1 popina. 2 potus.

ఆపాలి pediculus.

ఆపిడు rimas stipare vel occludere.

ఆపీడ corona deprecatoria.

ఆపీన mamma.

ఆపు arundo, juncus. — ఆపుకల scirpea cista.

ఆపూపిక 1 pistor. 2 pistor dulciarius.

ఆషీయ potus inebrians. (*spiritueux.*)

ఆషీక్షి vid. అషీక్షి

ఆప్రోశిన jubere, præcipere.

ఆపోశన manu ori admotâ, aquam lambere.

ఆప్త 1 aptus, idoneus. 2 fidelis, carus. 3 adeptus, comparatus. — ఆప్తను amicus, familiaris, necessarius. — ఆప్తసఖి amica in arcanis omnibus admissa.

ఆప్తాగిరి umbella rotunda.

ఆప్తి 1 lucrum, consecutio 2 unio, junctio.

ఆప్య aquaticus, aquosus.

ఆప్యాయన refocillatio, satietas. — ఆప్యాయనవాగ refocillari.

ఆప్రచ్ఛన salutatio in ingressu et egressu.

ఆప్రపదీన vestis talaris.

ఆప్లవ corporis ablutio.

ఆప్లుత immersus, in aquis suffocatus.

ఆఫ్తాబగిరి vid. ఆప్తాగిరి

ఆఫ్తాబు genus quoddam chartæ lusoriæ, apud Indos.

అఫీము opium.

ఆబుద్ధ arrogantia.

ఆబాగేడి ineptus, insipiens.

ఆబాగేడితన stultitia, inhabilitas.

ఆబాదు civibus frequens (urbs); excultus (ager.) —ఆబాదుమాద 1

colere. 2 incolis replere.

ఆబింగ cæcus.

ఆబుగే præentatus, ús.

ఆబురు fama, bona existimatio, decus.— ఆబురుదక్కు (fama) conservari. — అబురుదక్కించుకొను famam suam tueri.

ఆబెగంటు oculus infirmus aut cæcutiens.

అబెశె 1 praetentatus in tenebris. 2 sicca folia.

ఆభోఁజి 1 stultus. 2 cæcus.

ఆభ splendor, fulgor.

ఆభరణ ornamentum, decus. — ఆభరణ ధరించుకొను sese ornare.

ఆభాషణ allocutio, compellatio.

ఆభాస, ఆభాసు adj. abjectus, vilis.—s. contumelia, probrum. 2 inordinatio. 3 vitiatio. — కెలసవ ఆభాసుమాడ opus aliquod vitiare.

ఆభిలాష vid. అభిలాష.

ఆభీర bubulcus. — ఆభీరి ejus uxor.

ఆభీల dolor corporeus. — adj. terribilis.

ఆభోగ 1 plenitudo, satietas. 2 conatus. 3 collum expansum serpentis.

ఆమ 1 mucus, morbidae secretiones. 2 morbus.—ఆమకట్టు muci agglomeratio. — ఆమజ్వర febris cum ventris fluxu. — ఆమవిరేచన purgatio ad removendum fluxum. —ఆమరక్త fluxus sanguinis. 3 fornax figuli.

ఆమంత్రణ invitatio.—ఆమంత్రిత invitatus.

ఆమదు dictionarium *Hindustani.*

ఆమదనీ lucrum, commodum.

ఆమనస్య 1 dolor. 2 dolor parturientis.

ఆమయ morbus, infirmitas.

ఆమలక, ఆమలకి *Phyllanthus emblica* bot. vid. నెల్లికాయి

ఆమవడే legumina minutatim concisa, in butyro frixa et in presso lacte commixta.

ఆమాత్య consiliarius, minister regis.

ఆమాశయ umbilico contiguae partes.

ఆమిష 1 caro. 2 munus. 3 eleemosyna. 4 cibus. 5 gaudium. 6 cupido.—ఆమిషాశి carnis cupidus.

ఆమిక్ష lac coagulatum.

ఆమీను Indus urbis securitati præpositus. (*préfet de police.*)

ఆమీల Indus colligendis tributis in aliquâ provinciâ præpositus.—ఆమీలు ejus munus aut forum.

ఆమీతుష్టకారి hæsitans, dubitans.

ఆముక్త 1 amictus, 2 indutus. 3 consuetus.

ఆముక్తకేశ sparsis crinibus.

ఆముదిరియు distensio viscerum, è nimiâ constipatione proveniens.

ఆమూషూలు acidus quidam fruc-

tus.

ಆಮೂಲ basis, fundamentum. — ಆಮೂಲವಾಗಿ omnino. — ಆಮೂಲಾಗ್ರ totus, à vertice usque ad plantam.

ಆಮುಷ್ಯಾಯಣ è nobili prosapiâ oriundus.

ಆಮೆ testudo. — ಆಮೆಕಾಲುಳ್ಳ habens pedes sicut pedes testudinis.

ಆಮೀಫಲ fructus quidam passus.

ಆಮೋದ 1 voluptas, bonitas, gaudium. 2 fragrantia, suavis odor. — ಆಮೋದಿಸ gaudere.

ಆಮ್ನಾಯ 1 traditiones, usus patrii, doctrina antiquitús recepta. 2 hereditas nulli tributo obnoxia. 4 codex sacer.

ಆಮ್ರ *mangifera Indica.* (*manguier.*)

ಆಮ್ರೇಡಿತ vocis repetitio.

ಆಮ್ಲ *tamarindus Indica.* (*tamarinier.*) — ಆಮ್ಲದ acidus. — ಆಮ್ಲವೇತ tamarindus sylvestris. — ಆಮ್ಲಶ್ವೈಕ್ಯ rancor animi. — ಆಮ್ಲೋದಕ, ಆಮ್ಲಾಂಬು jus oryzæ fermentatum.

ಆಮ್ಲಾನ *lawsonia spinosa*, bot. (planta.)

ಆಯ 1 mensura. 2 proportio. 3 lucrum. 4 tractus temporis. 5 pars vitalis.

ಆಯ, ಆಯಸಾಯ, ಆಯಸಾಮ್ಯ portio quædam segetum quæ famulis publicis, ratione muneris sui, obtingit: hi vero sunt numero duodecim; scilicet, ಗೌಡ (dux); ಶಾನಭೋಗ (scriba); ಜೋಯಿಸ (astrologus); ಕಂಮಾರ, ಬಡಿಗ, ಪತ್ತಾರ (faber lignarius et ferreus); ಕುಂಬಾರ (figulus); ನಾಯಿಂದ (tonsor); ಅಗಸ (vestium lator); ಬಾರಿಕ (sigilli publici appositor); ತಳವಾರ (vici custos): ನೀರಗಂಟಿ ಕೊಳವಾರ (aquarum distributor): ಕೊನಿಕಾರಚಕ್ರ (foliorum arecæ collector): ತೋಟಿಗ (purgamentorum evector.)

ಆಯಕ latus, extensus.

ಆಯಕಟ್ಟು s. statutum, regula. 2 agri, vici .. metatio. 3 agmen. — adj. optimus. 2 firmus, solidus — ಆಯಕಟ್ಟಾಗಿಮಾತಾಡ rectè loqui. — ಆಯಕಟ್ಟಿನಜನ 1 selecti viri. 2 similis staturæ viri. 3 publici vici alicujus famuli.

ಆಯಕತಂಡೆ socer.

ಆಯಕನಗಂಡ maritus mulieris jàm bis nuptæ.

ಆಯತ longus.

ಆಯತನ 1 altare. 2 tugurium.

ಆಯತಿ 1 tempus futurum. 2 majestas. 3 longitudo. 4 animi moderatio.

ಆಯತ್ತ, ಆಯಿತ್ತ 1 præparatio. 2 docilitas, mansuetudo, humilitas. — ಆಯಿತ್ತಮಾಡ .... ಪಡಿಸ præparare. — ಆಯಿತ್ತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ se praeparare. — ಆಯಿತ್ತವಾಗ ... ಪಡ paratus fieri. — ಆಯಿತ್ತಪಮಾಡಿಸಿಕೊಡ parandum curare.

ಆಯಸ 1 ferrum. 2 vid. ಆಯಾಸ

ಆಯಾಮ longitudo.

ಆಯಾಸ 1 labor, defatigatio. aegritudo, molestia. 2 fastidium, taedium. — ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳು... ಪಡ.. ಆಗ.. ಬೀಳ fatigari, vexari.

ಆಯಿ s. matrona, anus, ûs.

ಆಯಿ, ಆಯು v. a. 1 colligere: 2 eligere. — ಆದ selectus, a, um, collectus. — ಆಯಿಸ colligendum curare.—ಆದಬೆರಣಿ placentæ è stercore vaccæ dessiccato. — ಆಯಿಚಿಸಿ 1 prima messis. 2 spicæ selectæ. 3 spicæ à muribus in terrâ absconditæ.—ಆಯಿಕೊಳ್ಳು sibimetipsi seligere. — ಆದಿರ colligi. — ಆಯದಿರ non colligi. — ಆಧಾಕ seligere et foràs ejicere.

ಆಯುವಿಕೆ, ಆಯುಗೆ, ಆಯಿಕೆ, ಆಷ್ಟ collectio, selectio.

ಆಯಿಗಲು pyxis collo suspensa in quâ reconditur *linga*.

ಆಯಿತು (3 pers. præt. ab. ಆಗ) factum est. — ನಾನಾಯಿತುನೀನಾಯಿತು ಇಬ್ಬರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬನು ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಿ aut ego aut tu, alteruter illud faciat.

ಆಯಿಕ್ತ vid. ಆಯಕ್ತ

ಆಯು, ಆಯುಷ್ಯ, ಆಯುಸ್ಸು ætas, vitæ spatium. — ಆಯುಷ್ಯಂತ longaevus. — ಆಯುಃಕ್ಷೀಣ senium, senectus. — ಪೂರ್ಣವಾದ ಆಯುಸ್ಸು matura ætas. — ಅಯುಃಪ್ರಮಾಣ vitæ humanæ consuetum tempus. — ಆಯುರ್ವೇದ ಹೇಳುವವನು astrologus de ætate futurâ infantis vaticinans. — ಆಯುರ್ಜೀವಾಳ probabile vitæ tempus. — ಆಯುರ್ದಾಯ pretiosus.

ಆಯುಕ್ತ legatus, procurator.

ಆಯುಧ 1 telum quodcumque. 2 instrumentum. 3 arma. — ಆಯುಧವಿದ್ಯ armorum ars, peritia. — ಆಯುಧಶಾಲೆ armorum depositorium. — ಆಯುಧಸಗೆ arma omnis generis. — ಆಯುಧಪಾಣಿ ... ಧಾರಿ...ಸ್ಥ, ಆಯುಧೀಕ, ಆಯುಧೀಯ್ಯ armatus miles. — ಆಯುಧಧರಿಸ arma induere. — ಆಯುಧಪರಿಕ್ಷೆ militaris exercitatio.

ಆರ 1 sutoris subula aut cultrum. 2 (negativum verbi ಆಪ) non posse. ಬರೆಯಲಾರನು scribere nequit — ನಾನುನಡೆಯಲಾರೆನು ambulare non valeo. 3 additur quibusdam substantivis ad significandum: benè, rectè, plenè... etc. v. g. ಕಂಣಾರ ನೋಡ perfectè videre. — ಕಿವಿಯಾರ ಕೇಳ distinctè audire.— ಬಾಯಿಯಾರ ಮಾತಾಡ distinctè loqui. — ಮನಸ್ಸಾರಮಾಡ ex toto corde facere, &c. 4 torques. vide ಹಾರ.

ಆರಂಕು abscindere, secare, conterere, serrâ desecare.

ಆರಂಗಾರ tumultus, confusio.

ಆರಂಬ, ಆರಂಭ agricultura.— ಕಾಡಾರಂಬ sylvarum cultura. —ನೀರಾರಂಬ palustrium locorum cultura. — ಆರಂಬಮಾಡ terram colere. — ಆರಂಬಗಾರನು colonus, agricola.

అరంభ principium, initium.—అరంభశూరత్వ inanis jactantia, ficta fortitudo.—అరంభించు v. n. incipere.

అరంభరణ 1 principium, initium. 2 majestas.

అరంభిస, అరంభమాడ v. a. ordiri, inchoare, incipere.

అరకూట æs, *æris*.

అరగట్ట profundus puteus.

అరగాడు sterilitas, infecunditas.

అరగినకుర *cassia fistula*. bot. (*casse, sorte d'arbre.*)

అరగిన edere.

అరగి magna cista.

అరగ్వధ vid. అరగినకుర.

అరట mœror, angustia, dolor.

అరట్ట *Aratta* (regio) —అరట్టజ equus ex hâc regione oriundus.

అరతి 1 apis nigra sex pedes habens. 2 infamia, detractio. 3 manifestatio. 4 inutilitas. 5 adversarius, inimicus. 6 odium, rancor. —అరతిమాడ vulgare, manifestare.

అరతిర sonitus, clangor.

అరతి, అరతీ cæremonia superstitiosa ad præcavendos funestos fascinationis effectus. — అరతీఇడ lampadem in paropside ponere. — అరతీబెళ్గు, eam incendere. —అరతీహాడ cantare, dùm fit oblatio coràm idolo. — అరతీఎత్తు.. తిరుగు.. మాడ prædictam lampadem coràm deâ agitare. — అరతితట్టె 1 paropsis prædictis usibus inserviens. 2 molestia. — అరతీసొడరు lampas versatilis ex oryzaceâ farinâ confecta. —దవళారతీ cantus in oblatione lampadis aut munerum usitatus. —చిత్రారతీ prædicta oblatio in vase insculpto facta. -నద లారతీ multifaria oblatio. — దీపారతీ lampadis agitatio coràm idolo. —పంచారతీ lampas quinque ellychnia habens.

అరనాళ decoctio oryzæ acescens.

అరని sextus.

అరబ్ధ fatum, sors.

అరభట dramatis artificium.

అరభార pompa, tumultus, solemnitas.

అరభ్య principium, initium. — అరభ్యవాగి ex hoc tempore, exindè.

అరయుసదు inquirere, investigare.

అరలా quid est hoc? quis venit?

అరవ sonus.

అరవె hortus, nemus, lucus.

అరవారదస్తావేజు fundi oppigneratio.

అరక్ష s. custos. —adj. custoditus,

అరాట 1 mœror, angustia. 2 la-

bor, defatigatio. 3 tormentum, sævi dolores.—ఆరాటసంకట mentalis agonia.

ఆరాతి inimicus.

ఆరాతీర dissipatus, vitiatus, destructus.

ఆరాత్తు adv. 1 propè. 2 distans.

ఆరాత్రికె vid. ఆరతి, ఆతీగ.

ఆరాదరు quicumque, quilibet.

ఆరాధక adoratus.

ఆరాధనె 1 divinus cultus, adoratio. 2 completio. 3 satisfactio.—దేవతారాధనె Dei adoratio.

ఆరాధ్య adorandus. — ఆరాధ్యరు brahmanes *linganistae*, qui solum *Sivam* adorant.

ఆరాధిస adorare.

ఆరామ hortus, lucus. — ఆరామవిహారే deambulatio in horto.

ఆరావ sonitus.

ఆరావిస sonare.

ఆరావార comitatus, corona, caterva.

ఆరాళిక coquus.

ఆరికె *Panicum Italicum*. (*sorte de riz.*) — ఆరికెయతి genus quoddam praedictae oryzae.

ఆరిగిమర arbor quaedam. (*cassia fistula?*)

ఆరిగిస comedere.

ఆరితేరు peritus esse, in aliquâ scientiâ vel arte exercitatus esse.

ఆరిద్ర nomen cujusdam planetae.

ఆరిద్రపుళు rubrum quoddam insectum.

ఆరివార 1 tumultus, strepitus. 2 anxietas.—ఆరివారదమనుష్య multis rebus vacans.

ఆరివాళ columba.

ఆరిసు eligere, seligere, separare.—ఆరిసికెగియు id sens.— ఆరిసికొళ్ళు sibi ipsi eligere. — ఆరిసిద electus, separatus.

ఆరు sex.—ఆరుమంది, ఆరజను sex personae.—ఆరువు, ఆరు sex. (dicitur de rebus aut animantibus.)

ఆరు quis? —ఆరను ullus, nullus.

ఆరు, ఆరుకారు aratrum cum bobus, omnibus que instrumentis rusticis. — ఒందారు jugum boum (*paire de bœufs.*) — ఒందారినభూమి jugerum. — ఆరుకట్టు, ఆరుహూడు jugum boum plaustro alligare. — ముందారినెత్తు prius aut melius boum jugum.—హిందారు ultimum vel deterius jugum boum.—ఆరినపట్టి... పట్టి, catalogus aratrorum unicuique villico propriorum. — ఆరుబిడు solvere boves ab aratro —అరెఆరు aratrum cum jugo boum. —బిట్టుకట్టువఆరు aratrum cum mutatoriis bobus. — ఒందారినవ్యవసాయ jugi unius boum opera.

ఆరు, ఆరును planeta cui nomen *Mars*.

ఆరు v. 1 exstingui, suffocari.

(ignis.) 2 sanari, emolliri. 3 sedari. 4 arefieri (terra.) 5 perdi, vitiari. — ಆರಿಹೋಗ 1 frigescere. 2 sanari, siccari (vulnus.) 3 perire, destrui. 4 exstingui.—ಆರಿಡ, ಆರಲಿಡ, ಆರಿಕ್ಕು, ಆರಲಿಕ್ಕು, ಆರನಿಕ್ಕು, ಆರಬಿಡ refrigerandum, vel siccandum curare.— ಆರಿಸ, ಆಜ್ಞ, ಆರುಸ id. sens. —ಆರದ inexstinguibilis. — ಆರಿಕೆ sanatio, refrigeratio, exstinctio...

ಆರುಮೂರು 1 depravatio, prostitutio, ruina. 2 injustitia. — ಆರುಮೂರುಮಾಡ depravare, corrumpere.

ಆರುಸಂಗತಿ sex partes Indicæ choreae.

ಆರೂಢ 1 familiaritas, consuetudo, convictus. 2 ascensio. — ಆರೂಢನಾಗ ascendere.

ಆರೆ 1 (ಆರೆನು) non possum; (neg. verbi ಆಪ q. v.) 2 cultrum sutoris. 3 ligo ad evellendas herbas inutiles adhibitus. 4 *Mahrattensis, is, e.* 5 interjectio admirationem indicans.

ಆರೆಗೋಡು aratri stiva, manubrium.

ಆರೆಟ್ಟು in summis pedum digitis erectus attingere. — ಆರೆಟ್ಟದ inaccessus, incomprehensibilis.

ಆರೆಡ sex corporis partes inter adorandum memoratae.

ಆರೆತ್ತು ventilare.

ಆರೆದಿ ignavia, defectus fortitudinis.

ಆರೇಗಿಡ genus quoddam arboris.

ಆರೇಣಿ vas quoddam in caeremoniis matrimonii usitatum.

ಆರೇವರಕು quaedam silvestris arbor.

ಆರೈಕೆ tutela, cura, patrocinium, sustentatio, educatio. —ಆರೈಕೆಮಾಡ 1 fovere, tueri, sustentare, educare. 2 alicui invigilare,..... attendere.

ಆರೈಯು 1 fovere, sustentare. 2 inspicere, inquirere. —ಆರೈವು inquisitio.

ಆರೈಸು 1 expectare, praestolari. 2 cupere, optare.

ಆರೊಂದನಿವಾರ sabbatum, dies Saturni.—ಆರೊಂದರಕಾಟ funestus Saturni planetae influxus.

ಆರೋಗಣೆ refectio, cibus. — ಆರೋಗಣೆಮಾಡ cibum sumere.

ಆರೋಗಿಸ id. sens.

ಆರೋಗ್ಯ s. 1 bona valetudo, felicitas. — adj. saluber, benevalens. — ಆರೋಗ್ಯಭಾಗ್ಯ prospera valetudo et divitiae. — ಆರೋಗ್ಯಸ್ಥಳ salubris locus. — ಆರೋಗ್ಯಸ್ನಾನ balneum post completa medicamenta faciendum.

ಆರೋಟ lentus cursus.

ಆರೋಧ, ಆರೋಧೋಂತರ impedimentum.

ಆರೋಪಣೆ 1 crimen, accusatio. 2 calumnia

ಆರೋಪಿಸ 1 accusare. 2 calumniari.

ಆರೋಹ 1 clunis 2 longitudo, altitudo.

ಆರೋಹಣ 1 ascensio. 2 sonus acutissimus. (*premier-dessus.*) 3 gradus.

ಆರ್ sex.—ಆರ್ಕೈಯ್ಯ sex manus habens.—ಆರ್ಕಾರು sex anni tempora.—ಆರ್ಕಾಲು sex pedes habens.

ಆರ್ಗೊಳ stagnum arefactum.

ಆರ್ಚು, ಆರ್ಚಿಸ vid. ಆರು, ಆರಿಸ.

ಆರ್ಜನೆ comparatio, adeptio, possessio, lucrum.

ಆರ್ಜಿತ comparatus, adeptus, obtentus. — ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ, ಸ್ವಾರ್ಜಿತ propriâ industriâ comparatus. — ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತಫಲ merita in priori vitâ comparata.

ಆರ್ಜಿಸ, ಆರ್ಜನೆಮಾಡ adipisci, acquirere, comparare, lucrari, obtinere.

ಆರ್ಟಿಲಿ mus quidam moschum redolens. vid. ಮೂಗಲಿ

ಆರ್ಟಿನವ peritus manubalistarius.

ಆರ್ಟೊಳಿ triginta sex conchylia.

ಆರ್ಣವ oceanus, pelagus.

ಆರ್ತಿ 1 vid. ಆರತಿ 2 mœror, luctus, dolor.—ಆರ್ತ mœrens.—ಆರ್ತಗ್, ಆರ್ತರವ, ಆರ್ತಸ್ವರ, lamentatio.—ಆರ್ತರಕ್ಷಕನ mœrentium consolator.

ಆರ್ತರವ confusio, desolatio.

ಆರ್ದೊಗಲು, ಆರ್ದೊಪಲು pellis arefacta.

ಆದೊಮ್ಮಲು ignavia.

ಆರ್ದ್ರ 1 humidus, madens. 2 solutus, laxus, mollis.

ಆರ್ದ್ರಕ gingiber nondùm siccatum.

ಆರ್ದ್ರೆ sexta mansio lunaris.

ಆರ್ಪತ್ತು vid. ಆರ್ವತ್ತು

ಆರ್ಪು, ಆರ್ಪ potestas, facultas, possibilitas.

ಆರ್ಪಡೆ si fieri possit.

ಆರ್ಪುಗಿಲು, ಆರ್ಪೊಗಲು ululatus, mugitus.

ಆರ್ಬಿಗಳು callosi humeri.

ಆರ್ಬಟ, ಆರ್ಬಾಟ, ಆರ್ಪಟ, ಆರ್ಪಾಟ, ಆರ್ಬೊಡೆ 1 clamor, vociferatio tumultus. 2 turba, seditio. — ಆರ್ಬಾಟಜೀವಿ homo avarus, avidus.

ಆರ್ಬೆವರು sudor resorptus.

ಆರ್ಭಟ vid. ಆರ್ಬಟ.

ಆರ್ಭಟಿಸ conclamare, vociferari.

ಆರ್ಯ 1 venerabilis. 2 natalibus clarus.—ಆರ್ಯಕ avus.

ಆರ್ಯೆ, ಆರ್ಯಾಣಿ *Parvati.*

ಆರ್ಯಾವರ್ತ pars Indiæ quæ sita est inter montes *Himalaya* et montes *Vindhya.*

ಆರ್ವಾಕ deficiens, minor, minùs habens.

ಆರ್ವಾತಿ inconstans mulier, lo-

quax, errabunda.

ఆర్వేల quædam tribus brahmanum.

ఆర్ష species quædam matrimonii.

ఆర్షేయ tribus.

ఆర్సుడి vorago, vortex.

ఆర్సిమర salix, (arbor.)

ఆర్హక 1 congruus, decens. 2 possibilis.

ఆర్హపథ optima via.

ఆల 1 flavum auripigmentum. 2 *ficus Indica.* (bot.)—adj. latus.

ఆల bellum, prælium.

ఆలంకియాట quidam puerilis ludus.

ఆలంబ, ఆలంబన 1 adjutorium, fiducia, fulcrum. 2 tutamen, defensio. 3 consuetudo, notitia —ఆలంబనమాడ alicui inniti, in aliquem confidere. —ఆలంబనకొడ aliquem tueri, defendere.—ఆలంబనయన్నురక్షికొళ్ళ patrocinari alicui.

ఆలంబిత sustentatus, illectus, mente subactus.

ఆలంఠ cædes.

ఆలకాలవిష acre venenum.

ఆలగర్ద serpens aquaticus.

ఆలగ్న compago, compages.

ఆలకి vid. అకిర్.

ఆలదగిడ, ఆలపు *ficus Indica* (bot.) —ఆలదబీళు surculus hujus arboris, qui in terram reflectitur et radices agit.—దొడ్డాల, చిట్టాల, పణియాల, గోర్ణ్యాల variæ species *ficûs Indicæ.*

ఆలపట్టిక umbella.

ఆలమల్ల palæstrita, luctator.

ఆలయ 1 domus, habitatio, ædes. 2 templum.—పటాలయ tabernaculum.

ఆలయిసు audire, auscultare, aurem præbere.

ఆలరశి *ficus religiosa.* (bot.)

ఆలరి stultus.

ఆలపట్ట umbella quædam triangularis.

ఆలవలవికె ardens amor.

ఆలవళ్ళి planta.

ఆలవాల 1 canalis circularis ad radices arboris. 2 lectulus in horto.

ఆలశ్య, ఆలస్య s. negligentia, mora, tarditas, pigritia.—adj. piger, otiosus, lentus.—ఆలశ్యక, ఆలస్యగార id sens.—ఆలస్యవాగ 1 tardus, lentus esse. 2 languescere, male se habere.—ఆసల్యమాడ procrastinare, differre.

ఆలా superior, dux, venerabilis. —ఆలాఅదన superior et inferior.

ఆలాజోలిలికెలస opus lentè procedens.

ఆలాన 1 equorum stabulum. 2 paxillus cui alligantur elephantes.

ఆలాప 1 allocutio, compellatio, 2 mœroris exhibitio.

అలాపన 1 compellatio. 2 cantilenæ modulatio præparatoria· 3 cogitatio, meditatio.

అలాపి 1 concionator. 2 mœrens.

అలాపించు dolere, mœstus esse.

అలాబు cucurbita.

అలావర్తము umbella è panno confecta.

అలాస్యము 1 saltatio. 2 crocodilus.

అలి 1 sôcia, amica. 2 oculus. 3 tractus, series, ordo, (montium, arborum, etc.) 4 agger. 5 prosapia. 6 apis. 7 scorpio.

అలింగనము amplexus.— అలింగించు, అలింగనముచేయు amplecti. —అలింగితము, అలింగితుడు amplexu exceptus.

అలిందము, అళిందము ambulacrum, porticus antè domum.

అలిందకి, అళిందకి sciurus.

అలిగ inconstans et vagus homo.

అలిద 1 defatigatus, fessus. 2 errabundus.

అలివడలు grando.

అలించు, అలించికొను auscultare, attendere, aurem præbere.

అలీఢ 1 fricatio. 2 sagittam aut aliud telum emittentis positio.

అలీన absconsio sui-ipsius.

అలీనక plumbus.

అలీలాంగ habitus corporis optimus.

అలుపడు clamare.

అలుక 1 ducis serpentium nomen. 2 *Arum campanulatum.* bot. (*pied-de-veau, plante.*) 3 *cucurbita lagenaris,* bot.

అలె torcular conterendis cannis melliferis inserviens. 2 furnus fabrilis. (*forge.*) — ఇక్షుసాలె torcular conficiendo saccharo inserviens. — ద్రాక్షయాలె torcular comprimendis uvis inserviens. — కైయాలె torcular manuarium. — జోంపాలె torcular à bobus circumactum. — అలెఁకంబ moletrinæ columna. — అలెయాడించు moletrinam movere, agere.— అలెఁబెబ్బు canna ad molam idonea. —అలెఁగుంట torcularis fossa.

అలేఖ్యము pictura.

అలేఖ్యశేషుఁడు mortuus.

అలైన vid. అలిన, అలయిన.

ఆలోకము, ఆలోకనము 1 visus. 2 lumen. 3 adulatio, oratio panegyrica.

ఆలోక్యము objectum visûs.

ఆలోకిత visus, a, um.

ఆలోకించు videre, aspicere.

ఆలోచన 1 consideratio, deliberatio, cogitatio, meditatio. 2 consilium, sententia, opinio. —ఆలోచనచేయు considerare, attentè perpendere, deliberare.— ఆలోచనచెప్పు suam sententiam aperire. —ఆలోచనకొడు monitum dare.

ఆలోచిన vid. ఆలోచనిమాడ.

ఆలోడని, ఆలోథని 1 notitia, notio. 2 diligens investigatio. 3 lactis agitatio. (*barattement.*)

ఆల్లేరు varicocela, es; scroti varix. *anat.*

ఆవ, ఆవం, ఆవను quis? — ఆవళు quæ? — ఆవదు quid? — ఆవనాదరు quicumque. vid. యావను

ఆవ vacca.

ఆవంకి potestas, dominatio, jugum.

ఆవట 1 ludus. 2 fossa.

ఆవటిగ frumenti distributor.

ఆవటిటను simus, a, um

ఆవణి quintus mensis solaris.

ఆవటి sacrificium.

ఆవరణ 1 clypeus. 2 atrium. (*cour, enclos.*)

ఆవరి vapor. —ఆవరికొడ ...ఇడ vaporem admovere. — ఆవరికట్టు.. ఇటబేక in vapore coquere.

ఆవరిస circumdare, usurpare, invadere.

ఆవరికె *cassia auriculata,* bot.— కినావరికె, కెంపావరికె variæ species *cassiae.*

ఆవరిగె...గూ, usque ad illud tempus.

ఆవలిస circumdare, includere.

ఆవజా, ఆవజీ, ఆవజు, ఆవజే rationis alicujus (*compte*) varios articulos in propriis locis referre.

ఆవర్తే 1 vorago. 2 deliberatio. 3 revolutio. 4 cinciunata cæsaries. 5 minerale.

ఆవర్తనె revolutio.

ఆవళి ordo, (vicis, i, em, e. సొమనకిపుఇల్ల .)

ఆవశ్యక necessitas, opus, occasio.

ఆవస domus, habitatio.

ఆవహిసు 1 invadere, apprehendere. 2 insilire. (demonium in aliquem, etc.)

ఆవళి 1 series, ordo, successio. 2 acervus, copia.

ఆవాగ, ఆవాగలు quando? in quo tempore? —ఆవాగినఊట consuetus cibus. — ఆవాగలినవేళె 1 consuetum tempus. 2 illud tempus. — ఆవాగినంతె ... హాగె ut solito. vid. యావాగ

ఆబాధ dolor.

ఆవాప 1 excavatio vel canalis circularis ad radices arboris. 2 armilla. 3 infestum consilium. 4 seminatio. 5 asperum solum.

ఆవాపక aurea armilla.

ఆవాపన textrina.

ఆవాల canalis circularis ad radices arboris.

ఆవానను quicumque. — ఆవానదు quodcumque. — ఆవానకాల quodcumque tempus.

ఆవాస habitatio, domus.

ఆవాహనె evocatio divinæ virtutis in idolum. 2 malorum spiritu-

um invocatio, mediantibus incantationibus.

ఆవి 1 exhalatio, spiraculum. 2 vapor, nebula. 3 vapor aquosus. 4 calor ignis. — ఆవిఇడ in vapore ponere. — ఆవికుడియు in vapore coqui.

ఆవిక stragulum, pannum è lanâ.

ఆవికంటు oculi infirmi, caligantes.

ఆవిగె species quædam calceamenti.—ఆవిగెయంమెట్టు induere hæc calceamenta.

ఆవిగె, ఆవిగెగుండి, ఆవుగ, ఆవుగె fornax figuli.

ఆవిర్భూతమైన nasci.

ఆవిరి vapor, nebula.

ఆవిల turbidus, squalidus, densus, cœnosus.

ఆవిసరలు grando.

ఆవిష్కృత conspectus, evidens, manifestus.

ఆవిష్ట 1 à dæmone possessus. 2 alicui rei totâ mente intentus.

ఆవిష్టి possessio diabolica.

ఆవు 1 vacca. — కూడావు sylvestris quædam vacca cujus lac non exprimitur domi, sed in pascuis ipsis. — తలెయావు vacca senior in toto grege.—ఆవుబీలు viscera vaccae desiccata, quibus pro fidibns utuntnr.

ఆవుతి oblationes, munera, sacrificium. vid. ఆహుతి

ఆవృత్త inclusus, circumdatus.

ఆవృత్తి vid. ఆవరికె

ఆవె testudo. — ఆవెయచిప్ప testudinis cortex, tegumentum. —ఆవెకల్లు 1 lapis qui in capite testudinis inesse dicitur. 2 lapillus pro curandis oculis adhibitus. — ఆవెదొరి locus testudinibus abundans — ఆవెకాలు pes bisulcus. —ఆవెకుర aranea.

ఆవెళ్ళు semen *sesami*. bot.

ఆవేగ 1 festinatio, impetus. 2 furor, indignatio.

ఆవేగిడ sinapis. (planta.)

ఆవేజి semen coriandri.

ఆవేశ 1 omnium animae facultatum in unum objectum intentio. 2 diabolica dementia aut possessio. 3 supernaturalis inspiratio, sive in bonum, sive in malum. — ఆవేశముంబ...బడ...ఆగు 1 supernè afflari. 2 à daemone torqueri, amens esse.

ఆవేశన 1 officina, opificina. 2 ingressus. 3 diabolica possessio.

ఆవేశిక conviva, salutator, advena.

ఆవేష్టక, ఆవేష్టన murus, propugnaculum, vallum —ఆవేష్టిత inclusus, circumdatus.

ఆవేకశర crocus odorifer.

ఆవేక్షణ s. aspectus. — ఆవేక్షిత adj. visus, a, um.

ఆవ్రొలిస 1 oscitare. 2 regere.

ఆవ్రోడు uncus ad extrahendas res in aquâ submersas.

ఆవ్రోను quis? ఆవ్రోనాదరూ quicumque.

ఆశ 1 pars quaedam indicis nautici. 2 cupido. vid. ఆశె

ఆశంక timor.

ఆశగండి aromatarii (*épicier*) taberna.

ఆశంస cupido. — ఆశంసార్థ subjunctivus modus. gr.

ఆశంసు faustae imprecationes.

ఆశయ 1 intentio, propositio. 2 asylum, habitatio, secessus. 3 *artocarpus*. (*jaquier*.) 4 mens. 5 stomachus, aut sedes ejus. 6 res propria. 7 avarus. 8 indigestio.

ఆశర 1 aer, ventus, 2 fantasma.

ఆశర్త, ఆశ్లె ironia, irrisio.

ఆశాంబరు homo nudus.

ఆశాక olera, um.

ఆశాకరింద్ర, ఆశాని unus ex elephantibus portantibus orbem.

ఆశాధిపత్య monarchia universalis.

ఆశాబంధ 1 araneae tela. 2 confidentia, spes, exspectatio.

ఆశాష్టక octo partes indicis nautici.

ఆశి serpentis dentes incisivi.

ఆశింజని arcûs funis.

ఆశిసగిడ salix (arbor.)

ఆశిర 1 ignis. 2 larva.

ఆశివాయి dein; insuper.

ఆశీనవాగ sedere cum majestate, tanquàm rex in solio.

ఆశీర్మాంత finitima regionis alicujus.

ఆశీర్వాద benedictio, fausta precatio. — ఆశీర్వదిస benedicere, fausta precari alicui.

ఆశీవిష serpens.

ఆశు festinatio, celeritas. — ఆశుగామి celeriter gradiens.

ఆశుగ 1 arcus. 2 sagitta.

ఆశుని catulus, catellus.

ఆశువక్షి arbor è quâ fluit thus. (*boswellia*, bot.)

ఆశుమతి mentis acumen, solertia.

ఆశువ్రీహి oryza tempore pluviarum maturescens.

ఆశుశుక్షణి 1 ignis. 2 aer, ventus.

ఆశె 1 cupido, libido, desiderium. 2 spes, expectatio. 3 amor, dilectio. 4 mentis curiositas. —ఆశెబడక...బాక...బురుక...మారి..వంత...పాత్ర homo cupidus aut avarus. — ఆశెగొన్న...పడ...బడ...మాడ... ఆశిస optare, cupere, appetere, allici, teneri. —ఆశెకొడ...కొలిస...కొలర alicui spem aut cupidinem ingerere. — ఆశెశెడ spe dejici. — ఆశాపాశబద్ధులగుట cupidine capi, teneri, devinciri. — ఆశెమొలలత్వ mens variis cupiditatibus agitata. — ఆశెపిలడిస prae ardenti cupiditate deperire. — ఆశె

పురకిరుపడు desperare, spem omnem abjicere. — ఆశబడికి mulier cupida, avara. — ఆశతీర 1 compleri (vota, desideria, cupiditas, &c.) 2 cessare (exspectatio.)— ఆశతోచ optabilis videri. —ఆశనుడి, ఆశమాట, ఆశోక్తి promissum, jucundum verbum. — ఆశబిడిన mentem ab aliquo objecto in aliud avertere. — ఆశదణియ votorum summam assequi. — ఆశనిరాశయాగ à spe decidere.

ఆశౌచ caeremonialis immunditia. —మృతాశౌచ consuetum tempus luctûs et immunditiae cærcmonialis post mortem propinqui. — జాతాశౌచ ficta immunditia è morte infantis proveniens.

ఆశ్చర్య admiratio, stupor. — ఆశ్చర్యపడ..కొన్న mirari. — ఆశ్చర్యపడిన stupore percellere, admirationem ciere.

ఆశ్మన margarita.

ఆశ్మరి, ఆశ్మరుణ *calculus*, (morbus, an.) .

ఆశ్రమ 1 quatuor variae periodi vitae, aut ordinis religiosi, (apud paganos;) scilicet, 1° బ్రహ్మచారి discipulus, auditor; 2° గృహస్థ paterfamiliâs; 3° వానప్రస్థ anachoreta; 4° భిక్షు mendicans. — 2 schola, gymnasium. 3 monasterium, eremitarum cella. 4 sylva, dumetum.

ఆశ్రయ 1 secessus, habitatio, asylum. 2 praesidium, tutela, protectio. — ఆశ్రయకొండ tueri.— నిరాశ్రయ praesidio destitutus. — నీచాశ్రయ contemptibilis tutela. —మహదాశ్రయ optimatis tutela.— ఆశ్రయి ab alio defensus. —ఆశ్రిత magnatum tutelam ambiens, vel ab eis defensus.—ఆశ్రితవత్సల homo potens, ergà inferiores à se pendentes benignus. — ఆశ్రయిన ఆశ్రైన, ఆశ్రయమాడ 1 sub alterius praesidium confugere. 2 asylum quaerere. 3 ab alio pendere.

ఆశ్రయాశ Deus ignis qui propriam habitationem destruit.

ఆశ్రవ promissum. — ఆశ్రుత promissus.

ఆశ్లేష 1 amplexus. 2 nona mansio lunaris. ఆశ్లేషణ amplexus.

ఆశ్వయుజ, ఆశ్వీజ, ఆశ్వీన septimus mensis lunaris Indorum. (*Septembre et Octobre.*)

ఆశ్వాస 1 finis, consummatio, cessatio. 2 caput, sectio, divisio libri. — ఆశ్వాసగద్య praefatio aut index libri.

అశ్వినేయరు duo filii *Asuini.*

ఆశ్వీని iter unius diei (pro equo.)

ఆషకి dilectio, amor.

ఆషనాయి amicitia.

ఆషపాక linguae et gutturis ulcera, *aphthae.*

ఆషాడభూతిగ, ఆషాడభూతి dissi-

mulator, deceptor, hypocrita.

ఆషాడియు *asparagus racemosus.* (planta.)

ఆషాఢ 1 quartus mensis Indorum. (*juin-juillet.*) 2 baculum anachoretæ. 3 mons in regione *Maleyâlam.*

ఆషాఢక, ఆషాఢభూ planeta quæ vocatur *Mars.*

ఆష్లీజాన ablutio, balneum, lavatio, madefactio.

ఆషోలికే refrigerium.

ఆస arcus.

ఆసంగి instrumentum ad usum fabrorum argentariorum.

ఆసందు cognomen quoddam *Wishnu.* 2 lectulus vel oblonga sella, cujus sedes est scirpea.

ఆసంబు sagitta.

ఆసక్త 1 diligens, acer, devotus, zelum habens alicujus rei. 2 æternus.—ఆసక్తి diligentia, applicatio, devotio ad aliquem finem.

ఆసడ, ఆసడి vid. ఆషాఢ.

ఆసన 1 sedes, sella, matta aut sedile quodcumque. 2 anus. 3 pars elephantis in quâ sedet ejus minator. 4 currus. 5 in peculiari quodam situ sedere, secundùm morem asceticorum (in Indiâ) 6 stationem adversùs hostem defendere. 7 moram facere.—ఆసనశుద్ధి sedis munditia.—కృష్ణాసన sedes pelle cervinâ cooperta.—చిత్రాసన sedes è tapete confecta.

ఆసన్న 1 paratus. 2 vicinus, contiguus.

ఆసప్రాణ præ lassitudine aut suffocatione anhelare.

ఆసఫ, ఆసపు Indus publicanus.—ఆసఫగిరి ejus curia.

ఆసబడికే cupiditas, avaritia.

ఆసబాబు utensilia, vasa, apparatus.

ఆసర, ఆసరే, refugium, tutela, protectio, defensio. — ఆసరేయాగ refugium, tutela effici, fieri.—ఆసరే మాడికొళ్ళ, ఆసరేగొళ్ళ alicujus auxilium, præsidium adire, implorare; latere.—ఆసరేకేకొళ్ళ, ఒడియ, ఒడుకొళ్ళ ponè aliquem sese occultare.

ఆసవ liquor è saccharo expressus (*rhum.*)

ఆసాడ vid. ఆషాఢ.

ఆసాది, ఆసాదియ cantor aut cantrix deæ assistens.

ఆసాదిత acquisitus, a, um. — ఆసాదిస obtinere, adipisci, paratum habere.

ఆసామి 1 quidam. 2 villicus. 3 captivus, vinctus. 5 debitor. 5 munus, officium. — ఆసామివారి, ఆసామివారు individuus, a, um.—ఆసామివారిలెక్క liber in qua descriptæ sunt rationes fructuum et censuum uniuscujusque villici.

ఆసార 1 copiosus imber. 2 hos-

tis circumcessio. 3 exercitus regius.

ఆసినమర *shorea robusta*, bot. (arbor.) — ఆసినవారు vinculum ex eâ confectum.

ఆసీన sedens.

ఆసు 1 panni stamen antequàm amylo imbuatur. 2 salix. — ఆసి నార cortex fibrata hujus arboris. — ఆసినూలి filum ex hoc cortice factum.

ఆసుర 1 dæmonium, dæmò, *nis*. 2 quoddam genus matrimonii. — ఆసురకార్య opus crudelitatis, injustè factum. 3 eximius, superior.

ఆశి 1 cupido. 2 spes. 3 amor vid. ఆశే — ఆశీగేడి in suâ spe delusus. — ఆశిగొల్పను allicere.— ఆశిఇడ exspectatione aliquem suspendere.

ఆసోటి agricultura.

ఆశీరజన, ఆశీరజనక amatus, dilectus, optatus.

ఆసోరడ, ఆసోరకె refrigerium.

ఆస్కందిత equi gressus.

ఆస్పార protectio, refugium, praesidium. — ఆస్పారకొడ protegere, animum incitare.

ఆస్తర,ఆస్తరణ 1 operculum elephanti dorso impositum. 2 matta, tapes.

ఆస్తి,ఆస్తిపాస్తి, ఆస్తి 1 homo hilaris, genio indulgens. 2 bona mobilia, aut immobilia, prædia, opes, divitiæ. 3 ætás. 4 valor —ఆస్తిగల్ల... కార... కస్త, dives. — ఆస్తిపడి యను proprietarius fundi, aut possessionis cujusdam. — ఆస్తిగొళ్ళు 1 dives fieri. 2 violenter occupare bona alterius. — ఆస్తిఇడ .. .ఇక్కు divitias reponere. —ఆస్తిజన 1 parentes. 2 homines genio indulgentes.

ఆస్తికను 1 nomen cujusdam sapientis. 2 *theista*. (నాస్తికను *atheista*.)

ఆస్థ, ఆస్థి 1 cupido, desiderium. 2 fulcrum, adminiculum, locus vel ratio habitationis. 3 cœtus, conventus. 4 conatus, labor, cura. 5 favor, gratia, dilectio.

ఆస్థాన 1 concilium (v. g. principis cum consiliariis suis, etc.) — ఆస్థానిక aulicus. 2 auditorium. 3 curia judicialis.

ఆస్థిక telum quoddam *Indrae* proprium.

ఆస్య pulvillus ad usum eorum qui gossipium parant.

ఆస్పద 1 negotium. 2 locus, tutela, refugium, asylum. 3 dignitas. 4 auctoritas. 5 basis, fundamentum, adminiculum. 6 opportunitas.

ఆస్ఫాల aurium elephantis oscillatio.

ఆస్ఫోటక cognomen శుక్ర q.v.

ఆస్ఫోటు *asclepias, dis*. bot.

(planta venenosa.)

ఆస్ఫోటక montana quædam arbor.

ఆస్ఫోటన 1 dehiscens, germinans. 2 contrahens se, occludens se.

ఆస్ఫోటని margaritarum terebratio.

ఆస్య 1 facies. 2 os, *oris*. —ఆస్యపత్ర *lotus nymphaea*. bot. —ఆస్యలోమము barba.—ఆస్యలాంగల porcus. — ఆస్యాసవ saliva.

ఆస్ర sanguis.

అస్రప decima nona mansio lunaris

ఆస్రవ angustia, dolor, afflictio.

ఆహక diurnus, quotidianus.

ఆహత s. 1 vetus vestimentum. 2 novum vestimentum. 3 rei impossibilis affirmatio.—adj. 1 percussus, vulneratus, læsus. 2 multiplicatus. 3 notus. 4 falsò affirmatus. — ఆహతలక్షణ bonis dotibus eximius, notabilis.

ఆహర afflatus, inspiratio.

ఆహవ 1 bellum, pugna. 2 sacrificium. — ఆహవి bellator.—ఆహవసమర్థ potens in prælio.

ఆహవనీయ ignis quidam ut sacer habitus.

ఆహా interject. gaudium, admirationem aut dolorem ostendens.

ఆహార 1 cibus, cibaria, victus. 2 accipiens. — ఆహారపక్తి 1 præparatio pro comestione. 2 industria ad victum comparandum. — ఆహారసంభవ corporis humores quidam, v. g. chylus, lympha, serum etc. — ఆహారార్థ cibi cupidus.

ఆహారిన, ఆహరిన comedere, vorare.

ఆహిక 1 cognomen quoddam *Panini*, grammatici. 2 nodus descendens. 3 serpens.

ఆహికజ్వర febris intermittens.— ఏకాహికజ్వర febris quotidiana. — ద్వ్యాహిక, ఆహికద్వయజ్వర febris biduana, altero quoque die rediens. — త్ర్యాహిక, ఆహికత్రయజ్వర febris tertiana.

అహితుండిక præstigiator, serpentium incantator.

ఆహు fieri, esse. vid. ఆగు.

ఆహుత omnis creaturæ nutritium. (ab Indis habetur tanquam unum è potioribus sacrificiis.)

ఆహుతి oblatio munerum cum igne falsis diis.

ఆహుదు (3ª pers.ª verb. ఆహు.) 1 erit. 2 etiàm, utiquè, ità. (propriè adhibetur ad affirmandam *qualitatem*, et opponitur verbo అల్ల; non est ità.) —ఆహువంథాకార్య res possibilis.

ఆహూతి vocatio.

ఆహీయ serpentinus, a, um.

ಆಹೀರು *asparagus sarmentosus*, bot.

ಆಹೊತ್ತು, ಆಹುತ್ತು tunc, in illâ die.

ಆಹ್ನಿಕ 1 diurnus labor, quotidiana opera. 2 libri divisio, sectio.

ಆಹ್ಲಾದ gaudium, lætitia. —ಆಹ್ಲಾದಕರ hilaris, lætus, jucundus. — ಆಹ್ಲಾದಕರವಾಗ jucundus esse. — ಆಹ್ಲಾದವಾಗ hilaris esse. — ಆಹ್ಲಾದಪಡಿಸ lætificare. — ಪರಮಾಹ್ಲಾದ divina lætitia.

ಆಹ್ವ, ಆಹ್ವೆ, ಆಹ್ವಾಯ nomen aut appellatio.

ಆಹ್ವಾನ, ಆಹ್ವಾನೆ id. sens.

ಆಹ್ವಾನಯಿಸ vocare.

ಆೞ s. altitudo, profunditas. — adj. altus, profundus. — ಆೞವಾದ, ಆೞದ id. sens. — ಆೞವೞ, ಆೞಹೞ್ಳ fossa alta.

ಆೞಂಕೆ quidam puerilis ludus.

ಆೞಂಚೆ cursorum statio.

ಆೞಂಡೆ insidiæ; asylum, refugium.

ಆೞಂದಿಗೆ clarus, manifestus.

ಆೞಂಬರ vid. ಆಡಂಬರ

ಆೞಗ vilis, rusticus homo.

ಆೞಜೋೞು familiaritas, amicitia.

ಆೞಟಿ genus quoddam girgilli. (*dévidoir*.)

ಆೞದಂಡ piger, ignavus.

ಆೞಯ vid. ಆಲಯ

ಆೞಜ್ಞ parare.

ಆೞವಟ್ಟ 1 flabellum. 2 genus quoddam umbellae.

ಆೞವಾಡ murmurare, mussitare.

ಆೞಸ್ತಿಕೆ clarus, nitidus, pulcher.

ಆೞಾಕು octava pars unius *ser*.

ಆೞಾಗಾಳಿ 1 femina loquax. 2 homo despicabilis.

ಆೞಾಗೋೞ ineptus, dexteritatis expers.

ಆೞವಾೞ homo avidus.

ಆಳಿ hæc vox nominibus additur ad designandam consuetudinem alicujus: v. g. ತಿನ್ನಾಳಿ edax, vorator; ಆಟಾಳಿ puer ludo deditus; ಜೂದಾಳಿ aleator, aleo, onis.

ಆಳಿ 1 series, ordo. 2 apis. 3 amica. 4 mendacium. 5 oculus.— ಆಳಿಜನ amicæ, arum.

ಆಳಿಕಾರ 1 mendax. 2 homo dexteritatis expers.

ಆಳಿಗೊೞ್ಳ oculos claudere.

ಆಳಿದಮಹಾಸ್ವಾಮಿ (Domine gubernator,) titulus regibus proprius.

ಆಳಿಚಾಳಿ turba, confusio, tumultus.

ಆಳಿಸೀರಿಕೆ puerilis quidam ludus.

ಆಳಿಬಾೞ v. 1 longam vitam agere. 2 uxorem gubernare.—ಆಳಿಬಾಳಿದವನು senex, experientissimus homo.

ಆಳಿಲ್ಕು rubore suffundi.

ಆಳಿವಳಿ infamis homo.

ಆಳಿವೇರಿ propugnaculum.

ಆಳು 1 homo (sive vir sive femina,) adultus, qui est sui juris. 2

famulus, aut famula. 3 pedes, *ditis* (*pion, aux échecs.*) 4 nuntius, emissarius.—ಆಳುಕಾಳು, ಆಳುಮಕ್ಕಳು famuli, familia.—ಆಳುಜ್ಜ, ಆಳುದ್ದ, ಆಳುಪಾಟ್ಟು, ಆಳುಮಟ್ಟ, ಆಳುರೂಜ 1 humana statura, humana celsitudo. 2 hominis sententia, opinio. — ಆಳನ್ನಾಳು, ಆಳನ್ನಾಗಿರಿಸ,...ಇಡ famulum penès se habere.— ಆಳಾಳು unusquisque, viritim.—ಆಳಾಯ, ಆಳಾರಿಸ eligere famulum. — ಆಳಾಳ್ವ herus, dominus.— ಹುಂದಕ್ಕೆ ಆಳಾಗ in mundo augeri, ad honores promoveri.—ಆಳಾಕಾರ 1 forma humana. 2 rei familiaris augmentum. 3 pulchritudo.—ಆಳ್ಮರ ministerio alicujus sese addiscere.- ಆಳ್ಮರಿಸ aliquem in famulum conducere.—ಆಳುಹಾಕ in custodiam causâ debiti insoluti, aliquem tradere.— ಆಳುಕೂಟ quantitas cibi quam homo in comestione suâ edere solet — ಆಳೋಟ, ಆಳು ಕೋಟ spatium quod cursor, continenti spiritu, peragrare potest.—ಆಳುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ bajulum aut alium famulum ad breve tempus conducere.

ಆಳುವದು v. a. regere, regnare, gubernare, dirigere, dominari.-- v. n. se lavare, urinari, in aquâ demergi.—ಆಳಿಕೆ, ಆಳುಕೆ, ಆಳುವಿಕೆ, ಆಳಿಗೆ, ಆಳುಗೆ, ಆಳುವಡೆ, regnum, dominatio, gubernatio.—ಆಳಿದ ಒಡೆಯನು, ಆಳಿದವನ, ಆಳ್ದವನು 1 rex, gubernator. 2 herus, dominus. 3 maritus. —ಆಳಿದವಡತಿ, ಆಳಿದವಳು 1 regina. 2 domina. —ಆಳಿಸ, ಆಳುಸ imperium per aliquem exercendum curare. —ಆಳಲಿಡ aliquem ad imperandum constituere.—ಆಳಿಕೊಳ್ಳ 1 per se ipsum regnare. 2 uxorem suam in debitâ subjectione continere.

ಆಳುಂಗ, ಆಳುಂಬ gigas, homines vorans.

ಆಳ್ತಿಕೆ series hominum inter se manus jungentium.

ಆಳ್ದಳ, ಆಳ್ಬಲ pedestres copiæ.

ಆಳ್ದಾರಿ callis, angusta semita.

ಆಳ್ದು v. immergere. — ಆಳ್ದಿಗೆ immersio.

ಆಳ್ದೊಡೆಯನು vid. ಆಳುವದು.

ಆಳ್ಪೊಲ proprius ager.

ಆಳ್ವ docilis —ಆಳ್ವನ, ಆಳ್ಬನ, ಆಳ್ಬಳು vid. ಆಳುವದು, ಅಳಿದವ etc.

ಆಳ್ವಾಟಿ unius hominis vires non superans. (v. g. onus.)

ಆಳ್ಬಾಳು 1 patrimonium, aut vivendi ratio. 2 famuli patrimonium.

ಆಳ್ತ imperator, rex, gubernator.

ಆಳ್ತಗ famulus. — ಆಳೊತ್ತಿಗೆ bajuli sarcina, onus.

ಆಳ್ಮೆ majestas, magnitudo.

ಆಳ್ವ tractabilis.

ಆಳ್ವೊತ್ತೆ obses, *sidis*.

ಆಳ್ವಾರು duces, gubernatores. (eo nomine vocant Tamulenses, duo-

decim *Rushis*, deo *Wishnu* devotissimos, eos que *Dravida Prabandha*, sive tamulensem *Vedam* scripsisse fingunt.)

ಅಕ್ಷಾ unguentum.

ಅಕ್ಷಾರಣೆ crimen, accusatio, adulterii.—ಅಕ್ಷಾರಿತ 1 calumniâ impetitus, falsò accusatus. 2 adulterii aut fornicationis insimulatus.

ಅಕ್ಷಿಕ aleo.

ಅಕ್ಷೀರಿಕ species quædam floris *mimusops*. bot.

ಅಕ್ಷೇಪ, ಅಕ್ಷೇಪಣೆ 1 probrum, contumelia. 2 vituperium, exprobratio, animadversio. 3 attractio. 4 ironia (rhet.) 5 censura, reprehensio. 6 objectio. 7 quæstio, —ನಿರಾಕ್ಷೇಪ omni quæstioni, vituperio aut exprobrationi impervius.

ಅಕ್ಷೇಪಿಸ 1 conviciari, probris lacessere. 2 carpere, vellicare (librum.) 3 interrogare, in dubium vocare.

ಅಕ್ಷೇಪಕ 1 morbus. 2 flatus in visceribus conclusus. 2 detractor, calumniator.

ಅಕ್ಷೋಲ *alangium hexapetalum*, bot. (*noyer des montagnes.*)

ಇ

ಇ 1 tertia vocalis littera alphabeti canarensis. 2 particula affixa, vi cujus adjectiva masculina desinentia in ವಂತ, ಅಣ್ಣ, ವಣಿಗ et ಇಷ fiunt feminina: v. g. ಬುದ್ಧಿವಂತ sapiens vir: ಬುದ್ಧಿವಂತೆ sapiens femina.

ಇಂ adj. (in compositione vocum.) jucundus, lætus, amœnus, sapidus, suavis. vid. ಇಂಪು.

ಇಂಕ v. a. 1 dare, donare, largiri. 2 percutere, verberare, occidere. — v. n. imbibi. arefieri, desiccari. 2 labasci, deprimi (præ pudore, sensu culpæ etc.)—ಇಂಕಿದ ಕೆರೆ arefactum stagnum.—ಇಂಕಿಸು arefaciendum sinere. — ಇಂಕಿಸ 1 arefacere. 2 humiliare.

ಇಂಕುಡಿಕೆ pudor, confusio, spasmus è timore procedens.

ಇಂಗ nutus, signum. vid. ಇಂಗಿತ.

ಇಂಗಡ separatus, distinctus, varius.

ಇಂಗಡಲು mare lacteum.

ఇంగడింగడ separatus, distinctus, remotus.— ఇంగడించ, ఇంగడిచ separare, dividere.

ఇంగల 1 fulgor. 2 ignis. 3 *pyrogonus*. (musca.)

ఇంగదర luna.

ఇంగదవాణి verbum amœnum.

ఇంగిలీకమ , ఇంగలీకమ cinnabaris, minium, purpura. (*vermillon.*)

ఇంగలు, ఇంగిలి, ఇంగిలు 1 carbones ardentes, pruna. 2 carbo ligneus. 3 arbor quædam.

ఇంగిలితాయ amarus quidam fructus.

ఇంగిలికంటి *Siva* (habens oculum igneum in mediâ fronte.)

ఇంగలిపీ scabellum, sella, sedes.

ఇంగాలు, ఇంగాలి vid. ఇంగలు.

ఇంగితము 1 nutus, signum, gestus. 2 incessus, motùs. 3 inquisitio, investigatio. 4 cogitatio.—ఇంగితజ్ఞ, ఇంగితకాఁ alienas cogitationes introspicere sciens.

ఇంగువ, ఇంగిలీక assa fetida.—ఇంగినగిడ planta è quâ educitur. — ఇంగినపాలు jus ex ejus cortice expressum.

ఇంకు v. n. 1 imbibi, evaporari, siccari. 2 decoqui.—ఇంకిచ 1 imbibere, in vaporem redigere. 2 digestionem juvare, decoquere.— ఇంకిపోవు contrahi (oculi præ morbo.)

ఇంగుది , ఇంగుదు nomen cujusdam plantæ.

ఇంగువపెట్టు,.. కొట్టు,.. ఒడియు, decipere, fallere, illudere. (lit. assam fetidam oculis illinire; quod eos breviter destrueret.)

ఇంగురాలు *canna saccharifera*.— ఇంగిరాలవిల్లు *Cupido* habens arcum è cannâ prædictâ confectum.

ఇంచర vox jucunda, suavis melos.

ఇంచరి argentum.

ఇంజకి, ఇంజికి, ఇంజాటు pannicu-lus laceratus.

ఇండియము frustum, massa, gleba.

ఇండీ parva matta, exiguum tapetium super quod ponunt tubulum cui nomen *huka*.

ఇంత, ఇంతలు quàm. (adv. comparationis.) నాకంత, నాకంతలు, ఆతను పెద్దవాఁడు ille major est quàm ego.

ఇంతటి , ఇంతవంత 1 adj. talis, is, e. 2 sic, itâ.

ఇంతు, ఇంతి, ఇంత 1 sic. 2 tantùm, tàm, tàm multus. 3 talis.— ఇంతటి tantum quantùm iste, a, tud. — ఇంతేమి, ఇంతేని quid sic? —ఇంతనుడి sic loquere. — ఇంతింత talis et talis.—ఇంతవరకు usquè hùc, usquè nunc. — ఇంతెంబుదనిని tale effatum. — ఇంతెంటను sic locutus est.

ఇంతా, ఇంత talis, sicut iste. (opponitur verbo అంతా et indi-

cat objecta in proximo posita.)

ఇంథాదు talis res. — ఇంథావు talia. — ఇంథావను, ఇంథావళు, etc hic, hæc.

ఇంద, ఇందలు particula quæ additur substantivis ad formandum ablativum.

ఇందర, ఇందిర vid. ఇంద్ర

ఇందవ, ఇందవి vid. ఇందు

ఇందిరె *Lakshmi.*— ఇందిరారమణ, ఇందిరేశ, ఇందిరాపతి *Wishnu.*

ఇందిందిర major apis nigra.

ఇందీవర *Nymphaea caerulea*. bot. (*lotus bleu.*)

ఇందు luna. — ఇందుకాంత fabulosa selenites. (lapis.)— ఇందుజనక oceanus. —ఇందురేఖ, ఇందులేఖ, ఇందుకళె decima sexta pars diametri lunae. (juxtà supputationem Indorum.) — ఇందువ్రత votum quotidiè cibum in comestione suâ minuendi, juxtà aetatem lunae.

ఇందు hodie. — ఇందిగె pro die hodiernâ. — అందినమొదల్గొండుఇందినవరిగూ ab illâ die usquè nunc. — ఇందినింద ex hâc die in posterum. — ఇందంతె hodiè dicitur.

ఇందుశ్ quinta lunaris mansio.

ఇందువార feria secunda (lunae dies.)

ఇంద్ర Indus Jovis, rex semideorum. — ఇంద్రధనుస్సు, ఇంద్రాయుధ ఇంద్రప్రహరణ *Indrae* telum. (fulgur.) — ఇంద్రాణి uxor *Indrae.*— ఇంద్రసీల sapphirus. — ఇంద్రలోక planeticae regiones.

ఇంద్రగోప pyrogonus. (musca)

ఇంద్రజాల 1 deceptio, dolus, praestigiae. 2 stratagema. 3 incantatio.

ఇంద్రలుప్తక morbus comam destruens.

ఇంద్రియ 1 organa sensuum. 2 semen virile. 3 mentis affectus, passio. — పంచేంద్రియ quinque sensus.

ఇంధన ligna, foenum vel quodcumque aliud ignis alimentum.

ఇంమంణు solum ferens quotannis duplicem oryzae segetem.

ఇన్నపరి, ఇన్నుపరి deinceps, posthàc.

ఇన్ను 1 ampliùs, magis 2 adhuc. 3 deinceps. — ఇన్నుమేలె, ఇన్నుముందె, ఇన్నుముంను in posterum. — ఇంనొంమె, ఇంనొందుబారి iterùm, rursùs, etiàm hàc vice. — ఇన్నుయిల్ల nondùm. — ఇన్నిష్టు, ఇన్నేసు alterum tantùm. — ఇంనెష్టొత్తిగె quanto adhùc tempore? — ఇంనేను quid ampliùs? — ఇంనొబ్బ, ఇంనోవర alius, a. ఇంనొందు aliud.

ఇంనూరు ducenti, ae, a.

ఇంపు amoenitas, suavitas, sapor. — ఇంపాద jucundus, amoenus, dulcis, delicatus, sapidus.— ఇంపినమడి verbum jucundum.

ఇంబు s. 1 locus, habitatio, domus. 2 grex. 3 felicitas. — adj. latus, extensus, amplus, largus, densus, solidus. — ఇంబాగ, ఇంబాగ latè. — ఇంబుకొనియు occupare. — ఇంబాగు, ఇంబుగొను dilatari. — ఇంబుగొనన dilatare. — ఇంబొత్తికొను dilatare locum (per seipsum.) — ఇంబుగేయ్ v. a. 1 suadere. 2 mansionem obtinere.

ఇంబుకైవు consensus, approbatio. — ఇంబుగేయు consentire.

ఇమ్మడి, ఇంమడికె s. plica, duplum. — adj. duplex. — adv. ఇంమడియాగ dupliciter.

ఇంమహి hæcce terra.

ఇంమావు dulcis *manga*.

ఇంము vid. ఇంపు. — ఇంముగొను sapidus esse.

ఇంమేను corpus duplicem solitò habens molem.

ఇకె particula quæ substantivis affigitur ad designandam qualitatem : గురు sacerdos. — గురువికె sacerdotium ; vel verbis ad formanda substantiva : పెంచు crescere. — పెంచువికె incrementum.

ఇకో en, ecce.

ఇక్కట్టు angustiæ, anxietas, difficultas, incommodum, calamitas — ఇక్కట్టైన arctus, angustus, difficilis, gravis, calamitosus. — ఇక్కట్టినత్రోవ, ఇక్కట్టినచోట via angusta, angustiæ, locus turbâ confertus. — ఇక్కట్టాగు angustus esse.

ఇక్కడి 1 in duas partes, seorsùm. 2 duae partes. — ఇక్కడిగడి యు, ఇక్కడిగేయు... మాడు in duas partes dividere.

ఇక్కణ vid. ఇక్కవ

ఇక్కడమొరబత్తు avarus.

ఇక్కయ్య ambidexter.

ఇక్కర domus, habitatio.

ఇక్కరి proxima ripa.

ఇక్కవ forceps. (*tenailles.*)

ఇక్కు 1 collocare, deponere, ponere. 2 dare, donare. 3 occidere, destruere. 4 cibum apponere. — ఇక్కిబిడ deponere, depositum committere. — ఇక్కిడ, ఇక్కిరిన seponere, ex parte reponere. — ఇక్కిలిర solvere, (debitum, mulctam.) — ఇక్కిన ponendum jubere.

ఇక్కురు 1 morbus. 2 dubium, haesitatio.

ఇక్కె locus, habitatio.

ఇక్కెడ angustum spatium, ardua via, arcta semita.

ఇక్కెలు s. 1 utraque pars. 2 hacc pars. — ఇక్కెలమొన ex utraque parte.

ఇక్కెలరవరహ aureus nummus (*pagoda*) 13 aureis nummulis *fanam* aequivalens.

ఇక్కేలు ambae manus.

ఇక్కొలి vid. ఇగొలి

ఇగ affixa particula indicans munus, conditionem, mores &c.

v. g. ಊಳಿ ministerium; ಊಳಿಗ minister, famulus.

ಇಗಡಿಬಿಗಡಿಮಾಡ adulterare, simulare.

ಇಗರ, ಇಗಿರ, ಇಗುರ per calorem in vapores resolvere.—ಇಗರಿಡ 1 super ignem ponere, ebullitionem ciere donec fiat evaporatio. 2 germinare.

ಇಗರು germen, surculus, gemma.

ಇಗಿಲಿಸ 1 decoquere, per ebullitionem minuere. (liquorem.) 2 irridere, subsannare.

ಇಗು, ಇಗುಚು, ಇಗುಚೂ v. n. 1 surgere. 2 germinare.—v. a. trahere.

ಇಗೋ en, ecce.

ಇಗ್ಗಣ್ಣು ambo oculi.

ಇಗ್ಗೆಲಸ opus bis factum.

ಇಗ್ಯಾಟ irrisio, ludibrium.

ಇಚ particula, quæ substantivis affixa, indicat locum originis; v. g. ಅಲರು flos. ಅಲರಿಚನು *Brahma*. (in flore natus.)

ಇಚಂಡ, ಇಚೆಂಡ fœdus, deformis.

ಇಚಚ್ಚಣಿ peritia, habilitas.

ಇಚ್ಚೋಡಿ duplex; duplus, a, um.

ಇಚ್ಚಂಕಿ quæcumque figura in incertum delineata.

ಇಚ್ಚಂಡಿ, ಇಛ್ಛಂಡಿ angustiæ, perplexus casus.

ಇಚ್ಚಕ, ಇಛ್ಛಕ blandiens, adulans, concilians, morem gerens, concedens. — ಇಚ್ಚಕತನ blanditiæ, adulatio, obsequium, assensus. — ಇಚ್ಚಕವಾಡ blandiri, demulcere, adulari. — ಇಚ್ಚಕನು assentator, adulator, blandiloquus.

ಇಚ್ಚಗೇಡಿ in spe suâ delusus; desperans; derelictus.

ಇಚ್ಚಾಶರಂ quinque millia.

ಇಚ್ಚಾಳಿ, ಇಚ್ಚಾಳು, ಇಚ್ಚಿಗ effrenatus, pertinax, sui juris homo.

ಇಚ್ಚುಹೊನ್ನು dimidia *pagoda*, nummus.

ಇಚ್ಚೆ, ಇಛ್ಛೆ, ಇಛ್ಛೆ 1 cupido, desiderium, cupiditas, votum, propensio. 2 voluntas, arbitrium, libitum. — ಇಚ್ಚೆಗೆ, ಇಚ್ಚೆಗಾಗಿ 1 propter propriam voluptatem. 2 causâ, ergò, propter. 3 periculo alicujus. (*sur la responsabilité de...*) — ಇಚ್ಚೆಯಾಗ, ಇಚ್ಚೆಮಾಡ, ಇಚ್ಚೈಸ, ಇಛ್ಛಿಸ, ಇಛ್ಛೈಸ optare, cupere, appetere. — ಇಚ್ಚೆಗೊಳ್ಳು... ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು pro seipso concupiscere, desiderio capi. — ಇಚ್ಚೆತೀರಿಸ complere desiderium suum. — ಇಚ್ಚೆವಿಡಿ jugi, dominationis impatiens. — ಇಚ್ಚೆಕೋರು cupidus homo. — ಇಚ್ಚೆಬಂದಹಾಗೆ pro libitu. — ಇಚ್ಚೆಯಳೆಯು allicere, attrahere. — ಇಚ್ಚಾತುರ cupiditatis vehementia. — ಇಚ್ಚಾದೂರ vir refrenans cupiditates.—ಇಚ್ಚಾರಮಣಿ mulier jugi impatiens. — ಇಚ್ಚಾವಂತರು meretrices. — ಇಚ್ಚಾನುಡಿ verbum liberius, obscenum. — ಇಚ್ಚಾಸಕ್ತ libidinis impos. — ಇಚ್ಚಾಪತಿ dilectus maritus. — ಇಚ್ಚಾಪೂರ್ತಿ voti adim-

pletio. — ఇచ్ఛావిహార libertas ab omni imperio, pertinacia.

ఇక్షుదండ canna saccharifera.

ఇచ్ఛాగారి, ఇచ్ఛాగారిణి uxor *Camae*.

ఇజతు bona fama, bonum nomen.

ఇజత్తుదార vir bonæ famæ, celebris nominis.

ఇజాఫా, ఇజాఫీ 1 incrementum. 2 aliquid superadditum, lucrum. — ఇజాఫీయాగు accrescere, exaltari. —ఇజాఫీమాడు augere, exaltare.

ఇజార, ఇజారి reditus mutabilis pro censu fixo locatus, prædium locatum, census annuus. — ఇజారదార manceps, conductor, villicus. — ఇజారిమాడు conducere aut locare villam, prædium.

ఇజారు longa et ampla femoralia.

ఇజ్జరి,ఇజ్జోడు dissimilis, impar, inæqualis.

ఇజ్జవాడిస demulcere, soporare.

ఇటకు suspicio, hæsitatio.

ఇటుకినోడు introspicere, furtim aspicere, speculari, explorare.

ఇటిరి౯ి confusio, rixa.

ఇట్టడి, ఇట్టడి, ఇట్టిడి s. angustia, difficultas. — adj. angustus, arctus, coërcitus.

ఇట్టణి summa totalis. — ఇట్టణిని బరియు summam totalem subscribere.

ఇట్టణిస frequentissimâ catervâ repleri.

ఇట్టర్, ఇట్టలు locus arctus, vel, turbâ repletus.

ఇట్టి, ఇట్టి lancea. vid. ఈటి

ఇట్టికి, ఇట్టిగ, ఇట్టిగె, ఇట్టంగ later, ris. — ఇట్టిగెమాడు lateres fingere, plasmare. —ఇట్టిగెసుడు lateres coquere. — ఇట్టిగెకట్టు lateribus ædificare. — ఇట్టిగెఅచ్చు typus in quo plasmantur lateres. — ఇట్టిగెతుండు ... తురుకు, . . .చూరు fragmentum lateris. —ఇట్టిగెపుడి, . . .హుడి pulvis lateritius. — ఇట్టిగెబట్టి lateraria. (*four à briques.*) — హసిఇట్టిగె later non coctus.—ఇట్టిగెకిటకి,...జాడి cancelli è lateribus confecti. — ఇట్టిగెయవను laterarius, laterum figulus.

ఇట్టియు discrepantia.

ఇట్టి fastigium, culmen.

ఇట్టిడి 1 locus turbâ repletus. 2 nimius, abundans.

ఇట్యాడు retorquere, remittere, repercutere.

ఇడ 1 nomen uxoris *Buddhae.* 2 sinistra naris. 3 vas ad usum sacrificiorum.

ఇడంక్,ఇడక arctus esse.

ఇడంకొడు ornare et vestire.

ఇడకొక్కు sibimetipsi conterere.

ఇడగు ascensus, collis. — ఇడగు తగ్గు collis et vallis.

ఇడరు v. n. in aliquid impingere, pedem offendere. —s. moles-

tia.

ఇడరుమర adminiculum post januam positum ad eam occludendam.

ఇడాపింగళ *aorta* et *arteria pulmonaris*. anat.

ఇడియు v. a. 1 pulsare, contundere, ad pulverem redigere. 2 colligere. 3 perforare, præcidere, amputare. 4 v. n. convenire, congregari. — ఇడిచుకొను decrescere, declinare. — ఇడికొల్లు sibimetipsi conterere.

ఇడికిరియు v. n. (populi frequentiâ) repleri, comprimi.

ఇడిక ingerere, stipare, in fascem colligare.

ఇడిగి adv. in excelsis, desuper. — depressio, depositio.

ఇడిగోడ 1 murus transversus. 2 maceries lutea.

ఇడికడి adj. stipatus, densus, arctus. — ఇడికడిమాడ 1 replere, stipare, angustare, præ arctitudine molestare. 2 de pretio mercis contendere, licitari.

ఇడ deponere, servire, ponere, collocare, seponere. (insuper, verbum hoc varias induit significationes, prout variis jungitur vocibus.) — ఒస్తవిడ gemmis adornare. — గుడ్లు, మొట్టెయిడ ova edere, parere. — అన్నమిడ cibum apponere. — గిడవిడ arborem plantare. — ఆణిఇడ per juramentum contestari. — పాలిడ dividere. — సంకవిడ pacificare. — కావలిడ custodiam constituere. — అపరాధవిడ mulctam solvere. — గురిఇడ metam versùs dirigere. — పథ్యవిడ victûs rationem, diaetam (ægroto) constituere. — కంటిడ expectare, præstolari. — గురకిఇడ stertere, ronchos edere. (*ronfler.*) — సాణిఇడ molâ terere. — కట్టగిడ in bono ordine disponere. — ఒప్పవిడ lucidum efficere. — బచ్చిడ occultare. — భయవిడ terrorem incutere. — కూడిడ congerere. — పేరిడ nomen imponere. — సిల్లిసిడ procrastinare, differre. — కప్పిడ oculis collyrium inungere. — బాణవిడ pingere. — కిత్తిడ eradicare. — ఒత్తిఇడ 1 oppignerare. 2 producere, moras nectere. — కరిదిడ lacerare. — ఒరదు ఇడ evaginare. — ఏంజిడ xylinum mundare. — మనస్పిడ mentem ad aliquod objectum dirigere. — మత్సరవిడ alicui invidere, ergà aliquem malè affectus esse. — కారిడ saltare. — గోళిడ clamare. — అడ్డిడ impedire. — మరిఇడ velare, occultare. — మొదగిడ 1 cooperire. 2 ordinare (gemmas.) — మలగిసిడ in lecto collocare. — గుటుకిడ pascere (sicut avis pullos suos.) — ముద్దిడ osculari. — ఆనిడ fulcire. —

కొలిపిడ copulare. — మడిచిడ duplicare. — కూలిడ vociferari. — నరలిడ movere. — బైలిగిడ aperto cælo exponere, in apricum proferre. — మాగిడ maturescendum curare. — ఇడిస collocandum curare. — ఇడిసికొళ్ళు sibimetipsi collocandum aut seponendum curare. — ఇట్టుకొళ్ళు 1 induere. 2 concubinam penès se habere. — ఇట్టవళు, ఇట్టాకి, ఇట్టాకి concubina.— ఇట్టవ concubinarius. — ఇట్టుబిడ elongare.

ఇడుకు difficultas, angustia, mœror, molestia.

ఇడుతొడుపు ornatus et apparatus.

ఇడుది statio, locus in quo commoratur.

ఇడురు 1 obstaculum, impedimentum. 2 molestia. — v. n. pedem offendere.

ఇడ్డలిగె, ఇడ్డలి, ఇడ్డలిగె, ఇడ్డలికడుబు farcimen acidum è farinâ oryzaceâ, phaseolis nigris, semine cumini, zinzibere, sale, pipere etc. confectum et in vapore aquæ coctum.

ఇణి gibba Indici bovis.

ఇణికినోడ speculari, per cancellos aspicere. —ఇణికినోట furtivus aspectus.

ఇణుకు, ఇణుగు, dolor, molestia.

ఇతబారి fiducia, fides, respectus. — ఇతబారిమనుష్య vir fidus, fiduciâ dignus.

ఇతర 1 alius, varius. 2 vilis, infimus. —ఇతరత్ర, ఇతరవాగి aliter. — ఇతరవిల్లద haud varius. — ఇతరేతర mutuus.

ఇతి particula significans. 1 causam (ideò·) 2 manifestationem. (ecce.) 3 aliquid addendum. (et cætera.) 4 conclusionem. 5 relationem. (sic dicit.) 6 ordinem· 7 identidem.

ఇతి, ఇత్తి, ఇతిణ affixa particula quæ nomina masculina convertit in feminina. v. g. కోమటిగ vir è tribu mercatorum. — కోమటిగిత్తి mulier ex hâc tribu.

ఇతిహాస ridiculus sermo, insulsa locutio.

ఇతిహ documentum traditione transmissum; mutua monitio.

ఇతిహాస historia, relatio traditione transmissa præteritorum factorum, heroica historia.

ఇత్తు, ఇత్తలు hic, hùc. (opponitur verbo అత్తు, అత్తలు illic, illuc.) — ఇత్తణ ex hoc loco oriundus. — ఇత్తణింద hinc, ex hoc loco. — ఇత్తకడె hic, hùc, in hâc parte. — ఇత్తిత్తు, ఇత్తిత్తు, ఇత్తు (præteritum verbi ఈ) dedit.

ఇత్తండ adv. bis. — s. duo agmina. — ఇత్తండవాది qui rationes adversarii argumentatione suâ destruit.

ఇత్తట, ఇత్తరు utraque ripa fluminis.

ఇత్తబారి vid. ఇతబారి

ఇత్తలాను adv. hic, ex hâc parte.

ఇత్తళి æs, orichalchum. vid. ఒత్తాళి

ఇత్తిలా, ఇత్తిలి narratio, relatio.

ఇత్తెర, ఇత్తెరను, ఇత్తెరవు sic, ad hunc modum.

ఇత్యర్థ 1 determinatio, statutum. 2 finalis dispositio. 3 certitudo. — ఇత్యర్థమాడ statuere, determinare, decernere.

ఇత్యాది et cætera.

ఇత్వర viator — ఇత్వరి mulier impudica.

ఇదరు 1 frons, quod est ex adverso. 2 conspectus. — ఇదరిస 1 verbo aut actu resistere. 2 contradicere.

ఇదిగో ecce.

ఇదిరలి ex adverso.

ఇదిరు, ఇదురు 1 quod stat ex adverso. 2 conspectus. 3 collatio, comparatio. —ఇధిరిస, ఇదిచాగ verbo aut opere resistere, adversari, aggredi, vim vi repellere. — ఇదిరిగెబర occurrere. — ఇదిరాయిస, ఇదిరుబీళ 1 in occursum venire. 2 resistere, adversari. — ఇదిరునోడ, ఇదినోడ 1 expectare. 2 prospicere. — ఇదిరానువదు in antecessum veniens. — ఇదిరాంత adversus, ex adverso stans. — ఇదిరువాది adversarius. — ఇదిరువాదిస adversari. — ఇదిలేక్క supputationis alicujus antigraphum. — ఇదిపగె retaliatio.

ఇదు id, hoc. — ఇదష్టు totum hoc.—ఇదిష్టు tantùm quantùm hoc. — ఇదకుదు hoc esse potest.—ఇదాదరు saltem hoc — ఇదల్లదె, ఇదుహొరతు ...వినాయిసి, ... వినహ insuper, præter hoc, exceptis his. — ఇదేను quid est hoc?

ఇదుకో, ఇదుగో vid. ఇదిగో

ఇద్ద 1 (partic. præt. verbi ఇరువదు) qui fuit — 2 praeter. 3ª pers. sing. pro. ఇద్దను fuit.

ఇద్దలి, ఇద్దిలి, ఇద్దులి, ఇద్దలు, ఇద్ది, ఇద్ల carbo ligneus.

ఇధ్మ ramusculi ad comburendum.

ఇన, ఇనను 1 sol. 2 herus, dominus 3 nomen cujusdam regis. — ఇనకర solis radii. — ఇనకుమార, ఇనతనుజ 1 Saturnus. 2 Pluto.

ఇనాము 1 donum (superioris ad inferiorem.)2 donatio fundi (pro templo, xenodochio, etc.) 3 jus quod habet aliquis, ex concessione Gubernii, pro seipso percipiendi tributa cuidam fundo assignata. —కెరిగెఇల్లదఇనాము assignatio fundi omni censu exempti. — శ్రోత్రియదినాము concessio fundi certo tributo obnoxii. — ఇనాముదార ille cui fundus à Gubernio

concessus est.—ఇనాముకిభూమి fundus censu annuo exemptus. — ఇనాముగా praedictam concessionem obtinere.—ఇనాముక్తునామా concessionis litterae authenticae.

ఇసు s. venenum. — adj. jucundus, suavis, amœnus, sapidus.

ఇనితు 1 sic, ità. 2 tantùm. —ఇనితలోను intereà. —ఇనికొంద 1 talis. 2 *et caetera*.

ఇనిబరు tot, tam multi homines.

ఇనియుడు dilectus maritus. — ఇనియళు dilecta uxor.

ఇనిసు 1 tantus, a, um. 2 sapidus, delicatus.

ఇన్నా 1 amplius, magis. 2 adhùc.—ఇన్నమీఁదట, ఇన్నమునుంచి deinceps, in posterum.

ఇన్నూరు ducenti, æ, a.

ఇప్పు (particip. præs. verbi. ఇరువడు) qui est.—ఇప్పడు existentia.

ఇప్పత్తు viginti.

ఇప్పలవ duos dentes tantùm habens.

ఇప్పాలు duplex portio.

ఇప్పిడి 1 duplex pugillus. 2 ambæ manus. — ఇప్పిడిపిడియ ambas manus apprehendere.

ఇప్పి, ఇప్పి, ఇప్పీగిడ *Bassia latifolia*, genus quoddam oleæ.—నీరిన ఇప్పి *Bassia aquatica.*— ఇప్పిరూవినకొక్క oryza oleaceum efflans odorem. —ఇప్పిపిండి expressæ oleæ fæces.

ఇబ్బంది adj 1 promiscui generis. 2 dubius, incertus.—s. mediocris homo. — ఇబ్బందికేలన, opus suspensum, interruptum.

ఇబ్బగి duo modi, duæ sententiæ.

ఇబ్బడీమర arbor quædam cujus lignum est nigrum.

ఇబ్బని ros, (roris.)— ఇబ్బనిగరియు, rorare.

ఇబ్బరు, ఇద్దరు 1 duo (viri vel mulieres.) 2 ambo, ae.

ఇబ్బళ mensura aequivalens ½ *colagæ.* (కొళగ)

ఇబ్బేళి ferculum quoddam è *phaseolo radiato* contuso, sale, pipere et assâ fetidâ confectum.

ఇభ elephas. — ఇభి femina elephas. — ఇభగమన mulier gradiens sicut elephas.—ఇభకటి armentum elephantum.—ఇభగతి…గామి incessus elephantis.

ఇబ్భాగి, ఇబ్భాగ duae partes.

ఇభ్యు dives

ఇమర, ఇమిర, ఇముర siccari, imbibi, in vaporem redigi. — ఇమరిస in vaporem redigere. — ఇమరిడ 1 ebullitione in vaporem dissolvere vel minuere. 2 (oryzam) in tam modicâ aquâ coquere, ut aqua omnis evaporetur, donec oryza cocta fuerit.

ఇమారతు aedificium, mansio, magna domus.

ఇమి palpebrae.

ఇమ్మడి duplex; duplus, a, um. —ఇంమడికె duplex plica. — ఇంమడి యౌగ duplex fieri.—ఇంమడిముంమడి duplus et triplus.

ఇంమావు *manga* dulcis,

ఇంమి bis.

ఇంమ్ము 1 pars utraque. 2 pannus varium ex utrâque parte habens colorem.— ఇంమ్ముగజీగికొను mordere, apprehendere aliquid ex utrâque parte.

ఇరక, ఇరుక, ఇరిక v. n. difficulter introduci, coerceri.—ఇరకిన, ఇరంకిన, ఇరుకున, 1 enixè inserere. 2 coercere, comprimere.

ఇరకు, ఇరకాట angustiæ, difficultas, arctitudo, anxietas, miseria, coercitio. -ఇరకుదాకిలు angusta porta.—ఇరకుమర duo pali juxtà se invicem positi, ità ut arceant greges ab ingressu agri vel atrii, hominibus autem aditus pateat.

ఇరకుశి, ఇరకశ, ఇరియుదదన, ఇరిదదన cornupeta (vacca, aries, etc.)

ఇరకొను seipsum pugione confodere.

ఇరజాలు imber copiosus vento actus.

ఇరటు tenebræ, nox.

ఇరదాడ, ఇరిదాడ se invicem cornu ferire, arietare.

ఇరపు quod superest, lucrum, reliquum.—ఇరపెడ reponere, congregare.

ఇరవు, ఇరవడి, ఇరిపు 1 locus, habitatio. 2 status, conditio. 3 existentia -ఇరవుకొను munus obtinere.—ఇరవరిరు alicujus conditionem, statum cognoscens.

ఇరసాలు tributorum (in provinciis collectorum) missio.

ఇరసు, ఇరిసు 1 temo cui jugum boum alligatur. 2 ferrea pars axis (curriculi.)— v. a. ponere, deponere, collocare, etc.

ఇరవు nox. — ఇరవుపగలు nox et dies. — ఇరవుగంను nyctalops, pis.

ఇరాకి, ఇరాదా studium, beneplacitum.

ఇరి, ఇరియ v. transfigere, confodere 2 quassare. — ఇరత confossio, agitatio.

ఇరింగణ vehemens procella aut ventus.

ఇరిక, ఇరింక vid. ఇరక —ఇరికికొను seipsum in angusto itinere coarctare. — ఇరికాడ in angustiâ esse,

ఇరిజాలు, ఇరిదలు vid. ఇరజాలు

ఇరితకారరు hastati milites.

ఇరివు vid. ఇరవు.

ఇరివు, ఇరివె, ఇరువె formica.— ఇరివెతత్తి...గుడ్డు ovum formicæ.—ఇరివెసాలు formicarum series.—ఇరివెగుడు...కుప్ప, formicarum agger.

ఇరిన v. a. collocare, ponere, servare.—ఇరినికొను sibi reservare, penès se habere.

ఇరువడు 1 esse, existere. 2 morari, remanere, habitere. —ఇద్దరాగిఇద్దు, ఇద్దక్కిద్దఱాగి subitò. —ఇరువికి existentia. —ఇరదిలోఁగ non remanere. —ఇరనోఁడ statum rerum investigare.

ఇరుంబు severitas, sævitia, crudelitas.

ఇరుగుండిమావు *Dalbergia sissoo.* (fructus.)

ఇరుగెలన duplum opus.

ఇరుబు 1 angustia, difficultas, anxietas 2 muliebrium mamillarum spatium intermedium.

ఇరుకి turba.

ఇరుశారి bis.

ఇరుభుజ ambo humeri.

ఇరుమొగ bifrons. ఇరుమొగదఆయుధ gladius anceps.

ఇరువంబిగె *arabicum gelsiminum.*

ఇరువాయుకట్టు alvi adstrictio et stranguria.

ఇరువార pars quae Gubernio et agricolae obtingit in divisione messis.

ఇరువు densus, turbâ repletus.

ఇరువలు laqueus aut locus deprehendendis feris destinatus.

ఇరుసు 1 ferrea pars axis. (curriculi.) 2 ralla, ae.

ఇరుళు nox.—ఇరుళుఱేఁడు, ఇరశిరేయ luna (noctis regina.)

ఇర్ (in compositis vocibus) ambo ; duo.

ఇఱ్కట arctus, turbâ repletus.

ఇఱ్కడి s. utrumque latus.—adj. separatus, divisus.

ఇఱ్కయ్యి ambae manus.

ఇఱ్కవ, ఇఱ్కఱ forceps.

ఇఱ్కారు (duo tempora) prior simul ac posterior messis.

ఇఱ్కాలు ambo crura.

ఇఱ్కిచ, ఇఱ్కిడ, ఇఱ్కిస v. n 1 deprehendere, intercipere 2 inter duo claustra comprimere, in angustiâ adigere. 3 irretire. 4 aegre intromittere.—ఇఱ్కిర 1 sub axillâ gestari, coerceri. 2 apprehendi. 3 irretiri. 4 turbâ opprimi, angustiari.

ఇఱ్కివి ambae aures.

ఇఱ్కు coercitus, arctus, angustus.

ఇఱ్కుచ ambae mamillae.

ఇఱ్కుమర vid. ఇరకుమర, ఇరక.

ఇఱ్కుల bigener, promiscui generis.—duae tribus.

ఇఱ్కుళి descensio.

ఇఱ్కి 1 character, indoles. 2 ratio victum comparandi. 3 conditio, status. 4 existentia.

ఇఱ్కిడ angustus locus.

ఇఱ్కిర par calceamentorum communium.

ఇఱ్కిల utraque pars, utrumque latus.

ఇఱ్కొరల్ defatigatio.

ఇఱ్గ్రెగ్రవ ambidexter.

ಇಚ್ಚಾಟ್ಟಿ duplex foliorum *béthel* fasciculus, quorum unusquisque centum folia continet.

ಇಚ್ಚು lendes pectine extrahere.

ಇಜೋಡಿಮರ axis (currûs.)

ಇಜಾಡ multiplex morbus.

ಇಜಾತಿ, ಇಜೋಡಿದು impar, (*impair.*)

ಇಜೀಡಿಸ adj. prægnans.—s. dæmone exagitatus.

ಇರಿ 1 stimulans, pungens (vulnus, dolor, etc.) 2 cædes, confossio, stimùlus.

ಇರಂಡ adj. duplex.—s. duæ partes.

ಇರ್ಟ್ಟ utraque ripa.

ಇರ್ಡವಿ, ಇರಡವಿ bis.

ಇರ್ತಿ prior et posterior pluvia aut tempestas.

ಇರ್ರ 1 duæ series. 2 duæ generationes.

ಇರ್ತಲೆಹಾವು *Amphisbæna*, (serpens habens duplex caput.)

ಇರ್ತಿರ v. vivere, esse, existere.

ಇದುಟು superius ac inferius labium.

ಇತೊಗಿಯು jactare et projicere.

ಇದಡ utraque ripa fluminis.

ಇದಿಕ್ಕು, ಇದಿಡ violenter intromittere, comprimere.

ಇದುಕೊಲ್ಲು trucidare.

ಇದುರೆ 1 frons, pars adversa. 2 conspectus.

ಇದೋಳು ambo brachia. — ಇದೋಳೆತ್ತು brachia elevare.

ಇನೋಡಿಡ investigare, perpendere.

ಇಪಕ್ಕ utrumque latus.

ಇಪತ್ತು vid. ಇಪ್ಪತ್ತು.

ಇಪ esse, existere.

ಇಹೆಗಲು ambo humeri.

ಇಮ್ಮ 1 scortum. 2 bis.

ಇರ vid. ಇರುವ, ಇರ.

ಇವಿ, ಇಪಿ formica. — ಇವಿಕಚ್ಚು, … ಕಡಿಯು, (formica) mordere, pungere. — ಇವಿಕೊಡ್ಡ nigra formica stimulea.

ಇವಿತಿ existentia, status, conditio.

ಇವು 1 locus. 2 formica. — ಇವುಕಾಟ formicarum molestia.— ಇವುಮಾಡ dare locum.-ಇವುಕಾರ incola. — ಇವುಕೊಳ್ಳು occupare, inhabitare.—ಇವುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು sedem suam collocare, considere.

ಇಶ್ಚೆಂತಿಗೆ *chrysanthemum Indicum album.* (flos.)

ಇಹು nox.— ಇಹುಮನೆ dormitorium.—ಇಹೂಟ cœna.

ಇಲ terra.— ಇಲಾಗೋಳ, ಇಲಾಮಂಡಲ orbis terrestris.

ಇಲವು curare, respicere, pendere. — ಇಲವಮಾಡದೆ non curans de aliquâ re.

ಇಲಾಖೆ s. 1 provincia 2 munus. —adj. pertinens ad …, annexus. —ಇಲಾಖೆಕಚೇರಿ supremum tribunal districtûs alicujus. — ಇಲಾಖೆಜನರು

populi primi inspectoris (*chief superintendent*) jurisdictioni subjecti.

ఇలాజు adinventio, ratio, tentamen. — ఇలాజునడియుపదిల్ల adinventio improsperè cedit.

ఇలాతల terra.

ఇలాధిపతి rex, moderator.

ఇలాపుత్రవార feria quinta.

ఇలాపుత్రి *Sita*, uxor *Ramæ* et filia *Terræ*.

ఇలామిత్ర *Krishna*.

ఇలావర్తము regio quæ sita est ad septentrionem montium *Vindhya*.

ఇలావంతి nomen cujusdam civitatis.

ఇలి mus. — ఇలిసుండ mus moschum redolens.—ఇలితేర *Ganesha* super murem equitans. — ఇలిపాషాణ (murium pernicies) *arsenicum album*.—ఇలిబిల foramen muris. — ఇలివేట murium venatio.

ఇలికివిపల్య diversitas olerum.

ఇలిచె, ఇలిచెమర zizyphus. (*jujubier.*)

ఇలిపుచ్చె malum citreum. (*citron.*)

ఇలివాల *anthericum tuberosum.* (flos.)

ఇలుకు 1 articulorum distortio, luxatio. (*entorse.*) 2 nervorum dolorosa contractio. (*crampe.*)— ఇలుకిడిస luxare

ఇల్ల, ఇల్లా, ఇల్లు non. (eâ negatione utuntur ad negandam *ipsam rei existentiam*; అల్ల autem adhibetur ad negandam alicujus rei *qualitatem*. Negationi ఇల్ల (non est), opponitur verbum ఉంటు (est). Negationi అల్ల (non est ità) opponitur affirmatio కాదు (est ità).—ఇల్లద falsus, qui non est.- ఇల్లదమాతు falsa accusatio, falsum dictum.—ఇల్లద్దుహాక calumniari.— ఇల్లదవను inops. — ఇల్లదిర expers esse.—ఇల్లదొండు figmentum.— ఇల్లవే nonne? —ఇల్లష్టే nonnè tantùm?—ఏనిల్ల, ఒందిల్ల nihil. —యారిల్ల nemo. — ఇల్లిల్లా non híc.—ఇల్లల్లి non illic. —ఇల్లణా non est. (loquendo cum inferiore.)

ఇల్లకుసుర్తు pulvillus circularis è paleâ confectus, super quo imponunt ollas figlinas etc.

ఇల్లట adoptio generi in hæredem. (hoc fit quandò socer non habet virilem prolem.)—ఇల్లటవిడ proprium generum in hæredem adoptare.

ఇల్లటపల్లట inversus, præposterus, confusus; inordinatus.

ఇల్లణ 1 fuligo. (*suie.*) 2 tela araneæ —ఇల్లణవిర (fuligo) congeri.

ఇల్లదె 1 sine. 2 sin aliter, sin minùs. ననగె ఇదాదరూ ఇల్లదె అదాదరూ కొడు, da mihi istud, *sin minùs* illud.— ఇల్లదెహోదరె si res aliter evenerit, sin minùs, alio-

quin. — ఇల్లకిఇర 1 abesse. 2 expers esse.

ఇల్లర fuligo. vid. ఇల్లార

ఇల్లాముల్లి susurro, detractor, perversâ intentione dans indicia.—ఇల్లాముల్లికన occulta detractio.—ఇల్లాముల్లిమాతు 1 officiosa admonitio 2 maligna delatio.

ఇల్లార, ఇల్లారు 1 fuligo. 2 caminus fumifer. (*cheminée.*)

ఇల్లి hic, ibi. — ఇల్లిగె huic loco, in hoc loco. — ఇల్లివను, ఇల్లియవను ex hoc loco oriundus. — ఇల్లిన, ఇల్లియ, id sens. —ఇల్లిర adesse; hic remanere.—ఇల్లిల్లద quod non est hic.—ఇల్లిష్టు quantùm hic est.

ఇలు్క vid. ఇలుకు — ఇలు్కనిళు articulum distortum depsere.

ఇవ, ఇవను hic, is, iste.

ఇవళు hæc, ea, ista. (fem.)

ఇవు, ఇవుగళు, ఇవగళు hæc, ea, ista. (neut.) — ఇవాగి ex seipsis, spontè.

ఇవ్వాగ vid. ఈవాగ

ఇవిధ ad hunc modum.

ఇశారె, ఇషారె nota, signum, nutus, admonitio.

ఇశి interjectio fastidii.

ఇశిపి, ఇశిబి ulcus in superiori parte pedis.

ఇశిమాడ cacare. (de pueris dicitur.)

ఇశింటె oleum venenosum è fructu *margosae* expressum.

ఇష septimus mensis lunaris.

ఇషీకె 1 elephantis pupilla. 2 pictoris penicillus. 3 caulis. 4 calamus.

ఇషు sagitta. — ఇషుధి venenata sagitta. — ఇశ్వాస arcus.

ఇష్ట adj. 1 dilectus. 2 optatus. 3 adoratus, veneratus. 4 jucundus, amœnus, delectabilis. — ఇష్టగోష్ఠి jucundum, consortium. — ఇష్టాలాప amœnus sermo. — ఇష్టధన optatæ divitiæ.— ఇష్టప్రియ sincera dilectio. — s. 1 amor, dilectio. 2 votum, cupido, desiderium. 3 sacrificium, oblatio. 4 necessaria quædam cæremonia (v. g. balneum, initiatio etc.) — ఇష్టకియాగి, ఇష్టాగి amicè, amanter. — ఆప్తను necessarius amicus. — ఇష్టాపూర్తి, ఇష్టసిద్ధి votorum completio. — ఇష్టశిష్టజన optimi homines.

ఇష్టకె later, ris.

ఇష్టార్థోద్యుక్త desideratum finem diligenter prosequens.

ఇష్టి, ఇష్టు 1 votum, desiderium. 2 sacrificium. 3 brevis versiculus. — ఇష్టిశాలె locus sacrificii.

ఇష్టు 1 tantùm. 2 tot, tàm multi. 3 hùc. — ఇష్టువరియంతర usquè hùc. — ఇష్టుహొత్తు usquè nunc, tàm serò; nuperrimè. — ఇష్టేె, ఇష్టేనె numquid hoc est totum? nil aliud? — ఇష్టేసాకు illud sufficit. — ఇష్టేెన్నాయ్య benè procedit.

ఇస్ interjectio fastidii.

ఇస vid. ఇసు

ఇసక, vid. ఇసుక

ఇసముదారుపట్టి privata ratio. (*compte particulier.*)

ఈసబి, ఇసబు ulcus incommodum in cruribus et brachiis puerorum erumpens.

ఇసి vid. ఇశి

ఇసిబి vid. ఇసబి

ఇసిమాడ vid. ఇశిమాడ

ఇసిబి annus solaris.

ఇసు affixa particula indicans 1o verbum causale: మాడ facere: మాడిసు faciendum jubere, curare etc. 2o permissionem: కొడ dare: కొడిసు dandum permittere. 3o multa substantiva in verba convertit: v. g. బదలు mutatio, బదలాయిసు; —సమీప vicinitas, సమీపిసు appropinquare.

ఇసుక 1 farinam subigere. 2 depsere (membrum luxatum, etc.) 3 accipere. — ఈసుకొళ్ళు sibi ipsi accipere.

ఇస్తకబాలుహోగు magnatis, superioris in occursum ire.

ఈస్తబి possessio.

ఇస్తిహారనామె, ఇస్తియార monitum, notificatio, libellus publicè affixus. (*affiche.*)

ఇస్త్రిమాడ lintea ferro calido exæquare.

ఇస్పేటు 1 ludus chartarum. 2 (*pique*) chartulæ gerentes figuram nigræ hastæ.

ఇహ vita præsens (prout opponitur futurae.) —ఇహభోగగళు terrenae voluptates. 2 v. n. esse, remanere. — ఇహంథా qui est.

ఇళియు mulier quae bis nupsit.

ఇళి vid. ఇలా

ఇళికిసు illudere, irridere.

ఇళాతళ terra.

ఈళియు v. n. 1 descendere. 2 desilire. 3 è navi ascendere (in littus.); è navi extrahi. (merces, pecora etc) 4 in itinere commorari, sibi habitationem eligere. 5 stillare. 6 imminui, sedari. (morbus.) 7 defervescere (mare, ventus, etc.)— ఇళియబిడు 1 subsidere, cedere. 2 remanere, relinqui. 3 abortum facere. — ఇళిదిర in aliquo loco habitare. — ఇళిదుహోగు marcescere, deficere.—ఈళిసు, ఈళుహు, ఇళిహు, ఈళియమాడ v. a. 1 submittere, demittere, deponere (onus.) 2 decursare, abbreviare. 3 exonerare (navem, currum, etc.) 4 exprimere, stillare. —ఇళిసిఇడ 1 demittere (umbellam.) 2 auferre et demittere (pileum.) — ఇళికొళ్ళు commorari, habitare, divertere. — గర్భ-బిళిసికొళ్ళు sibimetipsi abortum procurare.—విషబిళిసు venenum dispellere. — ఇళికె, ఇళిగె descensus, descensio, defectus.

ಇಳ terra.

ಇಳಂಕ deponere, deorsùm ponere.

ಇಳಕು vid. ಇಲುಕು

ಇಳಜಾರ, ಇಳಿಜೋರ declivis esse, (sicut tectum.)

ಇಳಜಾಳ oscillatio, suspensio, libratio.

ಇಳಕರ adj. minor, depressus— s. 1 depressio. 2 melior status (valetudinis.) 3 defectus. 4 neglectus, contemptus.—ಇಳಕರಮಾಡು 1 minuere. 2 contemnere.

ಇಳಮುಳುಗು v. n. urinari, sub aquâ penitùs immergi.

ಇಳಯು s. n. ಈ consonanti annectere. 2 sedari, pacari, deprimi.

ಇಳಿ v. n. descendere, defervescere. —ಇಳಿಕೊಳ್ಳು commorari, habitare. —ಇಳಿಕಡೆ imminutio, sedatio.

ಇಳಿದನಿ, ಇಳಿದನಿ raucitas vocis.

ಇಳಿಚು v. a. 1 demittere, deponere, exonerare, alterius onus levare. 2 transfigere, stipitem per medium hominem adigere. (*empaler*.)

ಇಳೆ terra.

ಇಳೆಹೆಗಿಯು onus è capite deorsùm deponere.

ಇಳೆಹೇಳರ *Siva* (terrâ pro equo utens.)

ಇಳ್ಕು vid. ಇಲುಕು

ಇಳ್ಳಿ acida quædam species mali aurei. (*orange aigre.*)

ಇಕ್ಷು canna saccarifera. — ಇಕ್ಷುವನ hortus supradictis cannis consitus. — ಇಕ್ಷುಧನ್ವ ...ಕೋದಂಡ ...ಚಾಪ *Kama* arcum è cannis saccharıferis confectum gerens. — ಇಕ್ಷುಕಾಂಡ ... ಕಾಷ್ಠ solum prædictis cannis idoneum.

ಇಕ್ಷುಖಂಡ vectis ferrea.

ಇಕ್ಷುದಂಡ ferrea virga, ferreus baculus.

ಇಕ್ಷ್ವಾಕು nomen primi Indorum regis è semine Solis.

ಈ

ಈ 1 quarta littera alphabeti Canarensis. 2 pronomen demonstrativum indeclinabile: ಈಮಾತು hoc verbum. — ಈಜನರು hi homines. 3 v. a. dare, donare.

ಈಂಕೆ vid. ಈಕೆ

ಈಂಟು bibere.

ಈಂಟಿಸ videre.

ಈಂಟುಬಪ್ಪ್ರಯ್ಯ ebriosus.

ಈಂಟಿ lancea, jaculum.— ಈಂಟಿ ಮೊನೆ jaculi mucro.

ಈಂದು (part. præs.) enixa. (dicitur de ovibus aut vaccis.)

ಈಕಡೆ hic, in hoc loco.

ಈಕೆ, ಈಕಿ hæc, ista, fem. (honorificè dicitur.)

ಈಗ, ಈಗಲು, ಈಗಳ್ nunc, in præsentiarum. —ಈಗಿನಕೆಲಸ praesens opus. — ಈಗಳೀ, ಈಗಾಗಿ nunc. — ಈಗಿನವರು homines hujus temporis. — ಈಗಿನಿಂದ ex hoc momento; ಈಗಿಂದು praesentis temporis. — ಈಗೊಂಮೆ hâc vice.

ಈಗ, ಈಚ dare.

ಈಚಬಿಡ (equum, ut natet) agere, in aquâ circumducere. — ಈಚಬೀಳ್ natare.

ಈಚಲು, ಈಚಲು *dactylus agrestis.* (*datte sauvage*)

ಈಚಲಗಿಡ *phoenix agrestis. (dattier sauvage.*) — ಈಚಲಕಾಯಿ *dactylus* nondùm maturus. — ಈಚಲ ಗುಂಮಿ 1 cista dactylis plena. 2 acervus dactylorum. — ಈಚಲಚಾಪೆ matta dactylica. — ಈಚಲನೀರು... ಹೆಂಡ jus fermentatum *phoenicis agrestis.* —ಈಚಲಬಲ್ಲು, .. ಬರಿಗೆ everriculum dactylicum. — ಈಚಲು ಸುಳಿ tenuis surculus praedictae arboris. — ಈಚಲುಬೆಲ್ಲ saccharum crassum è jure ಹೆಂಡ confectum. — ಈಚಲುಗಾರ operarius qui jus ಹೆಂಡ extrahit.

ಈಚಲು, ಈಚಲುಹುಳ್, ಈಚುಪುಳ್ species quaedam formicae alatae, quae post pluviam in examinibus exurgit et circùm lampades volitare solet.

ಈಚೆ, ಈಚೆಗೆ, ಈಚೆಂಗೆ, ಈಚೇಲಿ 1 in hâc parte. 2 deinceps. 3 propiùs. — ಈಚೆಲಿಂದಆಚೆಗೆ ex hoc loco usque in illum locum. — ಈಚೇಲಿ ಆಚೇಲಿ hùc atque illùc.

ಈಚು, ಈಚನಾಡ, ಈಚಮಾಡ, ಈಚೆ ಹೋಗ, ಈಚಬೀಳ್, ಈಚಾಡ 1 natare, 2 librari, oscillare. — ಈಚಾಟ, ಈಚ್ಯಾಟ 1 natatio. 2 oscillatio, libratio. vid. ಈಜ

ಈಚು, ನೇಗಿಲ ಈಚು rulla, aratri manubrium. — ಈಚುಮರ lignea pars axis currûs — ಈಚುಕ್ರೈ pertica perpendicularis in aratri manubrio, super quam arator inniti solet.

ಈಚೆ, ಈಚೆಗೆ, ಈಚೇಕಡೆ, ಈಚೇಲಿ vid. ಈಚೆ

ಈಕ್ಷಣ in hoc ipso momento.

ಈಜು, ಈಜಾಡು, ಈಜಲಾಡು, ಇಜಬೀಳು v. n. natare. — ಈಜಾಟ natatio. — ಈಜುಗಾಯಿ, ಈಜುಬುರುಡೆ siccata cucurbita quâ utuntur natantes. — ಈಜಬಿಡ, ಈಜಲಾಡಿಸ in aquam emittere, circumducere (v. g. equum.)

ఈటంగి later, eris.

ఈటె, ఈటి spiculum, jaculum, lancea. — ఈటెక్రి, ...ఇడు, ...హా కు, .. ఈటెలెతియు jaculo perforare. — ఈటెదూడు, ... పిడియు jaculum gestare. — ఈటెయవను hastatus, hastifer. — ఈటెగగలు crepitacula ferrea è lanceâ pendentia.

ఈటు vid. ఇష్టు.

ఈట్టు dominus, herus.

ఈడకట్టు comparare, exæquare, conferre.

ఈడాగు v. n. 1 par, similis esse, æqualis esse. 2 (telis, malis etc) patere, exponi. 3 obnoxius fieri. —పాపక్కి ఈడాగ peccato obnoxius fieri. - ఈడాగి 1 similiter. 2 æqualiter. 3 pariter 4 concorditer. 5 ex adverso.

ఈడాడు 1 v. a. dispergere, hùc atque illùc projicere, destruere. 2 v. n. convenire, decere, aptus esse.— ఈడాదబంటు aptus miles.— ఈడాదవ స్త్ర vestis staturæ conveniens.— ఈడాదవరు æquales, compares. — ఈడాయిన apta quæcumque eligere.

ఈడిగ liquorum inebriantium (కండ, సారాయి etc.) distillarius; hoc est quoque nomen tribûs, cujus cives huic professioni vacant. - ఈడిగిత్తి femina prædictæ tribûs.

ఈడిత laudatus.

ఈడిరియు agitare.

ఈడు s. 1 quod est adæquatum in valore, staturâ aut robore. 2 compensatio. — ఈడుకొడు, ఈడిగె ఈడుమాడు rependere, compensare aliquid adæquatum reddere. — ఈడిగెలు 1 par pari. 2 meta, signum. (*but*.)—ఈడుఇక్కు, కోడ్డు instituere, determinare metam. — ఈడిగెహాకు ex adverso ponere. — ఈడెజ్జు, ఈడెపియు metam (telis) collimare. — ఈడుకొడియు metam tangere.—బిర్రెఈడు certus ictus.- ఈడుగార peritus manubalistarius. 3 illex, illecebra (*appât*.)—ఈడు పిడియు, illecebram apprehendere (piscis, tigris, etc.) — ఈడుపడు aequalis esse.— ఈడుమాడు aequalem efficere. - ఈడుపాడిల్లద incomparabilis. — ఈడుజోలిడాగిర aptè conjungi, ut par est adaequari, optimè concordare.

ఈడేరు v. n. fieri, consummari, adimpleri. — ఈడేరిన perficere, complere. — ఈడేరికె adimpletio, consummàtio.

ఈడొప్పు, ఈడ్పడు, ఈడ్పడు convenire, decere, concordare, aptus, idoneus esse.

ఈడ్యాడు circumfundere, dispergere, huc atque illùc projicere.

ఈత, ఈతవు donatio.

ఈత, ఈతను (honorificè adhibetur) hic, iste.—ఈతగళు, ఈతంగళు, illi— ఈతాగి, spontè, ex seipso.

ఈతిబాధ molestia, incommodum, publica calamitas. (quinque numerantur; videl. pluviae nimia copia: siccitas: habitatio contigua cum rege: murium insectatio: psittacorum frequentia.

ఈతీరున, ఈతీరు, ఈతెర, ఈధర sic, ad hunc modum. — ఈధరవరు tales homines.

ఈత్వ vocalis ఈ consonanti adhaerens.

ఈని (partic. præt. act. ab ఈను, parere) enixus, a, um. — ఈనిపులి tigris femina, quae peperit. — ఈనినది quod partum est.

ఈదృశి, ఈదృశీ similis, par, talis.

ఈడనే hic, in hoc loco.

ఈడేర్పాటగు pubescere. (animalia.)

ఈను, ఈనువడు pullos edere, parere. — ఈనుగొడ్డు vacca fecunda.

ఈపాటి, ఈపాంటి sic, ità, eo modo.

ఈపి, ఈపు, ఈకు 1 lens, (lendis) pediculus. 2 ovum insecti cujuscumque in pecorum porrigine insitum. — ఈపిబట్టతల caput pediculis scatens. — ఈపికట్టు pediculis scatens caput habere. — ఈకిక్కి pediculorum acervus.

ఈప్రకార sic, ità.

ఈప్స votum, desiderium.

ఈసారి 1 currens annus. — పోయిసారి elapsus annus. 2 hâc vice.

ఈబు vid. ఇంబు. — ఈబుగార incola.

ఈము jocus. — ఈముకట్టు mansionem aedificare.

ఈమీరీతి, ఈమీరీతిగ, sic ad hunc modum.

ఈయ్యాలు, ఈయువడు, ఈమోరు 1 partus (dicitur de pecoribus.) 2 productio, germinatio, (agri.)

ఈరట్టు incertus, dubius, non statutus, non determinatus.

ఈరణిగె instrumentum quo destruuntur pediculi.

ఈరష ira.

ఈరాడ dispergere.

ఈరారు duodecim.

ఈరి 1 labasci, contrahi. 2 humiliari. — ఈరిన humiliare, deprimere.

ఈరిత 1 missus. 2 dictus.

ఈరు 1 gummi. 2 pediculus. vid. ఈపి — ఈబాగాచు lendes pectine extrahere. — ఈర్బాగాచితె pecten ad extrahendos pediculos.

ఈర్చు v. a. trahere.

ఈరుల్లి cepe.

ఈరెండు quatuor.

ఈరేడు quatuordecim.

ఈరైదు decem.

ఈరనాయి canis quidam, silvaticus, qui tigrides aggreditur.

ఈరమట plaga, vulnus, dolor.

ఈరువరు ambo homines. — ఈర

వారణి duo elephantes.— ఈర్వారర duæ hebdomades.

ఈర్ష్య ira, invidia, malitia.

ఈలసు vacca quæ vitulum edidit.

ఈలాగిర enixura esse (dicitur de pecoribus.)

ఈల్గు procumbere, sese prosternere.

ఈల్గడి, ఈల్గుడి prostratio, salutatio, inclinatio.

ఈవత్తు hodiè.

ఈవరియుఁకర, ఈవరిగె, ఈవరిగూ, ఈవరికనక usquè nunc, usquè ad hunc diem.

ఈవాగ nunc, in præsentiarum.

ఈవిధ, ఈవిధవాగి sic, ità.

ఈవు dare. — ఈవప donator. — ఈవిగె donatio.

ఈశ dominus, herus.

ఈశాన *Siva.*

ఈశాన్యమూలె Etesias.

ఈశి *Parvati* uxor *Sivae.*

ఈశ్వర 1 Deus, Ens supremum. 2 nomen *Sivae.* 3 annus 11us cycli Indici sexaginta annorum. 4 dominus, herus. — ఈశ్వరనింది blasphemia. — ఈశ్వరేచ్ఛె divina voluntas.

ఈశ్వరిబేరు *aristolochia Indica* (planta.)

ఈష aratri manubrium, rulla.

ఈషణ amor. — ఈషణత్రయ tres præcipui affectus humani cordis: scil. దారేషణ conjugis amor; పుత్రేషణ amor liberorum; విత్తేషణ amor divitiarum.

ఈషదర్థ paululùm.

ఈషత్తు exiguus, parvus, parvi momenti.

ఈషల్లేహ condimentum.

ఈషిక 1 pictoris penicillus. 2 calamus (scribæ.)

ఈసరి hâc vice, iterùm.

ఈసర vid. ఈశ్వర

ఈసల, ఈసారి iterùm, rursùs; nunc, hâc vice. — ఈసారిమాడ iterùm facere. — ఈసారిఫల fructus præsentis temporis.

ఈసాటి sic, ità, sicut.

ఈసు v. n. natare. —v. a. 1 accipere. 2 dare. — ఈసికొళ్ళు pro se accipere. — ఈసాడ natare.— ఈసాట, ఈస్యాట natatio.

ఈసు 1 s. axis (currûs.) 2 tot. tàm multi. 3 aratri trabes.

ఈహ, ఈహి, ఈహె votum, cupido, desiderium.

ఈహంత conditio, status, existentia.

ఈహతావు sedes, habitatio.

ఈహామృగ 1 lupus. 2 divisio dramatis.

ఈహింద in posterum, deinceps.

ఈహువదు v. n. esse. — ఈహొఁగె హాగె sicut est.

ఈహొత్తు hodiè.

ఈపి gibber bovis Indici.

ಈಳಿಗೆ, ಈಳಗೆ 1 falx messoria. 2 cultrum culinarium ad praeciden-da olera. — ಈಳಗೆಮಣೆ tabula super quam praeciduntur.

ಈಳು 1 s. pediculus, leus. 2 v. a. irruere in, aggredi 3 trahere, raptare.

ಈಳೆ acidum quoddam malum aureum.

ಈಕ್ಷಣ 1 visus, visio. 2 oculus. ಈಕ್ಷಣವೆ statim, confestim, hâc ipsâ horâ.

ಈಕ್ಷಣಿಕ hariolus.

ಈಕ್ಷಿಕೆ lumen.

ಈಕ್ಷಿಸ videre.

ಉ

ಉಂ particula quæ, in veteri linguâ, idem significat ac ಊ: (et, que, quoque.)

ಉಂಕರ superbia, arrogantia.

ಉಂಕುವೆ uxoris portio.

ಉಂಗಟ, ಉಂಗುಟ major digitus pedis. — ಉಂಗುಟಬೆರಳು pollex.

ಉಂಗರ, ಉಂಗುರ, ಉಂಗ್ರ annulus. — ಉಂಗರಕೂದಲು cincinnus. — ಉಂಗರವಾಗಿ in formâ annuli. — ಉಂಗರಕೈ ...ಬೀಗದಕೈ clavis seræ cujusdam annularis. — ಉಂಗರದಬೆರಳು digitus annularis. — ಮುದ್ರೆಯ ಉಂಗರ sigillum in formâ annuli. — ಉಂಗರದಬಿಲ್ಲೆ circulus annulo impositus, in quo sigilli impressio facta fuit. — ಗೋಲುಂಗರ validus annulus. — ಕರಬಿನಉಂಗರ annulus gemmâ quâdam vili munitus.

ಉಂಚ vid. ಉಚ್ಚ

ಉಂಚುಚೇ pruna.

ಉಂಛ spicilegium. — ಉಂಛವೃತ್ತಿ sustentatio è spicilegio quæsita. — ಶಿಲೋಂಛವೃತ್ತಿ grana cum pulvere areæ mixta.

ಉಂಛಿತ procerus, altus.

ಉಂಜು conterere, in pulverem redigere. vid. ಉಜ್ಜು

ಉಂಟಾಕ್ lacuna. (*ravin*)

ಉಂಟು verbum defectivum quod significat: est. (*ilya*) —Quando in interrogatione, intenditur *existentia* rei potiùs quàm *modus* ejus verbum ಉಂಟು in responsione, adhiberi solet. v. g. ಕೀಟಿಯಲ್ಲಿವಕ—

కరు ఉంటూరా? ఉంటు numquid sunt mercatores in suburbio? sunt. — Insuper cum dativo indicat possessionem: ననకుంటు est mihi, habeo. — Demùm cum infinitivo adhibetur ఉంటు ad significandum aliquid communiter contingens: v. g. ఈమాటనన్ను పేరుకు వరుంటు sunt qui hâc voce utuntur. —ఉంటూకు 1 esse, existere. 2 accidere, evenire. 3 nasci. 4 exurgere, crescere. —ఉంటుమాడు creare, formare. — ఉంటూనరి si res ità eveniat. — ఉంటూని qui, quæ, quod est. (*étant.*) — ఉంటూద్దు quod reverà est, verum. ఉంటూద్దు ఉంటూనదాని పేరు narra quod evenit, modo quo evenit. ఉంటుమాడు ఠన probare, stabilire. ఉంటన్నన్ను ఉ fateri existentiam aut possessionem alicujus rei. — ఉంటూపై divitiæ quas aliquis possidet.

ఉంటి vid. ఉండి

ఉండ part. præt. ab ఉంటు, comedere.

ఉండరిగే, ఉండలి, ఉండలి, ఉండలిగే, ఉండిలి placenta quædam rotunda, sicut globulus.

ఉండాడకోవట servus inutilis, ad manducandum semper intentus, vel ad opus quodcumque ineptus.

ఉండాపు planta quædam graminea.

ఉండాకు servus qui in munere suo inveteravit.

ఉండిగి, ఉండిగే telonii sigillum. — ఉండిగేజీటు 1 publicanorum licentia. (*laissez-passer.*) 2 dimissio è munere, alicui scripto data, ob ejus malam agendi rationem.

ఉండుడ manducare et vestibus se induere.

ఉండుకొండిర v. n. 1 comedere. 2 frui.

ఉండె globulus ex quâcumque materiâ. — శీసద ఉండె globulus plumbeus. — శెల్లదఉండె globulus è saccharo crasso. — సుగియదుండె farcimen confectum è phaseolorum farinâ, oryzâ, leguminibus minutatim concisis, saccharo et butyro. — మంణుఉండె gleba. — కిట్టనఉండె massa farinæ aquâ subactæ.

ఉండెకొండిగ homo nihil praeter propriam utilitatem quaerens.

ఉంతఠ vid. ఉంనఠ

ఉంతవరియదు vacuus.

ఉంటాముతేశ్వర nomen cujusdam rustici dei.

ఉంణి ricinus pecoribus infestus. — ఉంణికచిలే . . ., కట్టు, ricinis infestari. — ఉంణిపుంజి pullus ricini.

ఉంణు comedere, cibum sumere. — ఉంణిస, ఉణిస pascere, nutrire, alere. — ఉంణిసే, ఉంణువితే

comestio, manducatio. — ఉంబడవరు semi-dei qui sine cibo vivunt. — ఉంబడిడ cibum apponere. — ఉంతిసికొళ్ళు 1 sugere (sicut vitulus.) 2 ex alterius manu vesci. (sicut infirmus.)

ఉంణె lana. —ఉంణెకక్క intricari (lana.) — ఉంణెబిచ్చు,...బిడిస, ...కొడియు lanam carpere, carminare. (*carder.*)—ఉంణెరాట్న rota ad nendam lanam. — ఉంణెదార filum laneum. —ఉంణెకొశియు lanam torquere. — ఉంణెకొశి, ఉంణెగుజ్జు vellus. —ఉంణెకత్తరిస tondere (oves.)

ఉండలు, ఉండపు cœtus, turba, consilium.

ఉందురు mus.

ఉంనత excelsus, altus. — ఉంనతోంనత altissimus.—ఉంనతస్థాన 1 excelsus locus. 2 graduum series.

ఉంన్మత్త 1 amens, vecors, insanus. 2 ebrius. — ఉంన్మద 1 ebrietas. 2 extasis, elatio, vecordia.

ఉంబళి victus.

ఉంబళిగె vicus à censu annuo exemptus.

ఉంబోణ,ఉంబాట manducatio. — ఉంబెడ, ఉంబువెడ locus in quo cibus sumitur. — ఉంబెలె, ఉంబువెలె, ఉంబువయలె folia consuta quibus Indi utuntur quasi catinis.

ఉంమత్త, ఉంమత్తు, ఉంమెత్తె *Datura fastuosa*, bot. (planta.)

ఉంమద, ఉంమదు adj. vecors, amens, insanus.—s. laetitia, gaudium. — ఉంమదదగర్వ immoderata superbia.

ఉంమళ, ఉంమళికె luctus, mœror, angustia, dolor.

ఉంమళి, ఉంముళి, ఉంమళిగె, ఉంముళిగె concessio à Gubernio facta pagi censibus annuis exempti. — ఉంమళిగార, ఉంమళిదార praedicti pagi donatarius.

ఉంమళిస, ఉంముళిస anxius esse, dolere, ægre ferre; temerarius esse; properè agere.

ఉంమాద 1 superbia, arrogantia. 2 ira, furor.

ఉంమార limen.

ఉంమి, ఉంమికె oryzae acera, vel cortices.

ఉంము osculum. — ఉంమిక్క, ...ఇడ, ఉంమిట్టుకొళ్ళు osculari. — ఉంముకొళ్ళు ab alio osculum accipere.

ఉంముళు syrtis, arena mobilis.

ఉంయలె, ఉంయాలె 1 tabula aut funis libratilis. (*balançoire.*) 2 lectulus pensilis (*hamac.*) —ఉంయాలెఆడ in oscillis jactari. —ఉంయాలెతూగ in oscillis jactare. — ఉంయాలెమంటప porticus quadrangularis, sub quo sponsus et sponsa oscillis agitantur, cum cantu et choreis, durante matrimonii solemnitate.

ఉకారము littera ఉ.

ఉక్కటి nimius, abundans, superfluus.

ఉక్కడ 1 specula in mediis duorum oppidorum limitibus posita. 2 laxior sutura. (*faufilé.*) 3 navicula super quam cursores (టప్పాలు) fluvios transmeant. — ఉక్కడకాయువవాడు speculator. — ఉక్కడబిగి arcana sera. — ఉక్కడకొంబిచు laxè praesuere.

ఉక్కడి abundantia, copia, nimia quantitas.

ఉక్కరి, ఉక్కరిక 1 superbia, arrogantia. 2 acervus, collectio. — ఉక్కరిను 1 superbire. 2 congregari.

ఉక్కలు otium, spatium.

ఉక్కళిక 1 flos nondùm dehiscens. 2 dolor ex alterius absentiâ. 3 fluctus. 4 lascivus jocus.

ఉక్కి, ఉక్కీ aratio. — ఉక్కికొండియ... మాడ arare. — ఒంచుఉక్కియాగిది jàm semel aratum est. — ఉక్కి ager maturo tempore aratus.

ఉక్కు v. n. 1 ebullire, fervere. 2 prae calore febricitare. 3 (irâ) fervere. 4 prae ebullitione erumpere. 5 exsurgere. —s. superbia. — ఉక్కుజవ్వనము ardens juventus. — ఉక్కువకడలు turgidum mare. — ఉక్కించు, ఉక్కుచు 1 fervefacere. 2 ebullitione decoquere. — ఉక్కుకొడియు jamjam ebulliturus esse. — ఉక్కకాచు usquè ad ebullitionem calefacere. — ఉక్కవుజ్జు (cibum) usquè ad ebullitionem coquere. — ఉక్కవిడు in igne ponere ut ebulliat. — ఉక్కారిను, ఉక్కాచ్చు ebullitum quodcumque refrigerare. — ఉక్కిజరు inter ebulliendum exsurgere, erumpere. — ఉక్కిడిరగు 1 usquè ad evaporationem decoqui (aqua.) 2 defervere. (ira.) —ఉక్కునురుగు spuma ebulliens. — ఉక్కువెన్న butyrum fervens et stridens.

ఉక్కు chalybs, bis. (*acier.*) — ఉక్కుకిట్టము scoria chalybina. — ఉక్కుగట్టి, ఉక్కుకడ్డీ chalybinus vectis. — ఉక్కుతునక fragmentum chalybinum. — ఉక్కుపిడి chalybinum manubrium. — ఉక్కుమయ è puro chalybe.

ఉక్కుల existentia, sustentatio, ratio victûs. — ఉక్కులవాగు vivus esse. —ఉసురిగిఉక్కులవిల్లజేమాటలాడు sinè interruptione, continenti halitu, loqui.

ఉక్కి aratio. — ఉక్కిచేలు ager aratus, arvum.

ఉక్త dictus.

ఉక్తి 1 sermo. 2 locutio. 3 verbum, vox, expressio.

ఉఖ 1 vas figlinum, vas luteum. 2 radius solis. — ఉఖ్యగలు placentae in vase figlino coctae.

ఉగనిబళ్లి *monispermum glabrum*, bot. (planta.)

ఉగరిసు difficilè respirare; alta suspiria emittere.

ఉగాది prima dies anni *sol-lunaris*. (hic annus coalescit è lunaribus mensibus, quorum numerus variatur et cursu solis determinatur.)

ఉగియు 1 exspuere. 2 projicere. — v. n. erumpere.

ఉగి, ఉగియు v. a. 1 eximere, distringere (gladium.) 2 transfigere (jaculo.) 3 radere, decorticare, excoriare. 4 adigere, infigere (palum in humo.) 5 commovere (mentem.) —v. n. timere. —ఉగిదుబిడు dimittere (arreptum quid.)—ఉగిదుబిసుడు extrahere (sagittam.) —ఉగిదుబగెదిఁదాడు trahere, frangere, projicere — ఉగిదుకొఁగు transverberare, transfodere. — ఉగిప transfigendum curare.

ఉగి s. n. 1 vapor (aquae) 2 exhalatio. 3 (ossis vel ligni) fragmentum — ఉగిగెఇడు, ఉగికట్టు in vapore mittere. — ఉగికాపు vaporis calor. — ఉగికాప per vaporem calefacere. — ఉగికొడు vapore fomentare. — ఉగికొశ్రి vaporari. —ఉగిమనె conclusa et calida domus. —ఉగిహెఁర elabi (vapor.) — ఉగిబిగి festinatio, celeritas.

ఉగురు 1 unguis, is. 2 falculae (avium.) 3 ungues (ferarum.) — ఉగురుకేగియు ungues praecidere. — ఉగురుగల్లు instrumentum ad praecidendos ungues. — ఉగురుజెజ్జగె tepidus (ità ut, admoto ungue, sentiatur.) — ఉగురిడు ungues infigere. —ఉగురినఘాయ excoriatio ungue facta.—ఉగుమఁజ్జె vestigium unguium. — ఉగుపఁదక lorica in formâ unguis. — ఉగురుసుత్తు paronychia (*panaris, mal d'aventure.*) —చెఖ్ప్రుగురు, చెఖ్ప్రుగురు, ungues acuti. — ఉగురుసుత్తు ఎతి *cynanchum extensum*, bot. (planta paronychiae sanandae utilis.) — ఉగురుకంబు pars interior unguis.

ఉగురుఅడ్డిగె torques è granis unguiformibus confectus.

ఉగుబు foramen. — ఉగుబిడు ... దాక ... పొడియు perforare.

ఉగుళుపడగ vasculum sputis excipiendis idoneum.

ఉగుళు sputum, saliva. — ఉగుళిడు conspuere in. —ఉగుళిసికొశ్రి conspui.

ఉగ్గ funis quo aliquid circumferendum suspenditur. — ఉగ్గాదాక, కట్టు vas è perticâ suspensum super humerum gestare.

ఉగ్గడన modulos choreis vel cantibus concordes frequenter iterare.

ಉಗ್ಗಾರ, ಉದ್ಗಾರ morbi praeludia. — ಉಗ್ಗಾರವಾಗು nauseare.

ಉಗ್ಗಿ caeremonia quâ agricolæ, desertum vicum rursùs ingressi, dæmones sibi propitios reddere putant.

ಉಗ್ಗುಡಿಸು vid ಉಗ್ಗಡಿಸು.

ಉಗ್ರ s. furor, ira.—adj. iratus, crudelis, infensus, sævus, violentus, terribilis.—ಉಗ್ರತ್ವ ira.—ಉಗ್ರೋಗ್ರ magna indignatio.— ಉಗ್ರನು, ಉಗ್ರಗಾರ, ಉಗ್ರಿಗ crudelis, iracundus homo.—ಉಗ್ರಕೋಪ, ಉಗ್ರಾಗ್ರಹ furor sævus nimis.— ಉಗ್ರವಾದ ಬಿಸಿಲು vehemens solis æstus.—ಉಗ್ರಶಕ್ತಿ 1 vehemens robur. 2 nomen regis cujusdam. —ಉಗ್ರಕಥ fervens oratio.—ಉಗ್ರಸೇನ pater *Kamsæ*.—ಉಗ್ರಾಕ್ಷ, ಉಗ್ರಾಂಬಕ *Siva*, igneum oculum habens.

ಉಗ್ರಾಣ repositorum, horreum, granarium. — ಜಿನಸಿನ ಉಗ್ರಾಣ repositorium pro pannis et ferreis supellectilibus. — ದವಸದ ಉಗ್ರಾಣ horreum pro granis et annonâ — ಉಗ್ರಾಣಿಕ 1 procurator, architriclinus, annonæ præpositus. 2 pagi famulus *shanabogæ* subjectus.

ಉಘೇಉಘೇ clamor, vociferatio præliantium.

ಉಘ್ಘಡತೆ nimietas.

ಉಘ್ಘಡದ eruptus, explosus.

ಉಘ್ಘಡಾಯಿಸು aperiri, erumpere, explodi.—ಉಘ್ಘಡಾಯಿತೆ explosio.

ಉಘ್ಘಡಿಸು, ಉಘ್ಘಳಿಸು 1 fortiter defendere, contendere in favorem alicujus. 2 vid. ಉಗ್ಗಳಿಸು.

ಉಚಾಯಿಸು justos limites verbo aut facto excedere.—ಉಚಾಯಿಸಿಬಿಡು probris afficere.

ಉಚಿತ adj. 1 aptus, idoneus, conveniens. 2 acceptabilis. 3 notus, intellectus. 4 utilis.—s. donum, munus, gratuita donatio.— ಉಚಿತವಾಗಿ, ಉಚಿತಾರ್ಥವಾಗಿ gratis.

ಉಚ್ಚ adj. altus, excelsus. —s. zenith.—ಉಚ್ಚದಶೆ, ಉಚ್ಚಾಂಶೆ prospera fortuna. — ಉಚ್ಚರು seniores, nobiles.

ಉಚ್ಚಂಡ 1 celer, acer. 2 potens, robustus.

ಉಚ್ಚಶೀಲ *Krishna*.

ಉಚ್ಚಟ nodus anterior funis vel linteaminis quo alligantur inferiores vestes circà lumbos.

ಉಚ್ಚರಿಸು v. n. 1 dicere, pronuntiare, efferre (sonos) 2 repetere, iterùm dicere, recitare.

ಉಚ್ಚಲ mens, intellectus.

ಉಚ್ಚವ festivitas, gaudium. vid ಉತ್ಸವ.

ಉಚ್ಚಳಿಸು, ಉಚ್ಚಲಿಸು v. n. 1 erumpere, explodi. 2 quati, moveri. 3 fulgere.

ಉಚ್ಚಾಟನೆ exorcismus, dæmonum expulsio. — ಉಚ್ಚಾಟನೆಮಾಡು exorcisare, daemones expellere.

ಉಚ್ಚಾಟ vid. ಉಚ್ಚ.

ఉచ్చాపతి pecuniâ non numeratâ, mercium emptio aut venditio. — ఉచ్చాపతిలెక్క rationum scheda, liber accepti et expensi. — ఉచ్చాపతిబళిన pecuniâ non numeratâ, mercaturam exercere.

ఉచ్చామల్లి mulier habens morbum qui dicitur *diabetes*.

ఉచ్చారణ 1 pronuntiatio, elatio. 2 nominum alicujus numinis recitatio.

ఉచ్చావచ adj. varius, diversus, multiformis.

ఉచ్చి 1 vertex capitis. 2 vid. ఉచ్చె.

ఉచ్చికర compellere, cogere.

ఉచ్చు v. a. solvere, laxare. — v. n. 1 solvi, laxari. 2 purgari. — ఉచ్చికొళ్ళ 1 evellere (folia è ramo.) 2 sponte laxari. 3 seipsum excrementis maculare. — ఉచ్చిరాక...బిడ solvere et deponere (vestes, grana rosarii, etc.) — ఉచ్చిన laxum efficere. — ఉచ్చికెయాగి, ఉచ్చాగి, ఉచ్చాటవాగి, laxè. — ఉచ్చికెవారికె diarrhæa cum vomitu. — ఉచ్చాట dysenteria, viscerum morbus. — ఉచ్చాటహిడియ frequenti diarrhæâ affici. — ఉచ్చికె, ఉచ్చుకె diarrhæa. — ఉచ్చిదఎలె folium palmæ laxè convolutum et in aure insertum. — ఉచ్చిదమండె caput detectum.

ఉచ్చె, ఉచ్చె urina. — ఉచ్చెకట్టు, ఉచ్చెబద్ధ urinæ difficultas. — ఉచ్చేబుడ, ఉచ్చేబిరుడె, ఉచ్చెచీల, vesica. — ఉచ్చెకుణి, ఉచ్చేగుణి, verenda mulieris. — ఉచ్చేజిడ్డు, urina morbida sine colore. — ఉచ్చేకంపు...నాత...మణుకు...గబ్బు fetor urinæ. — ఉచ్చెహొయ్య...బిడ...గెయ్య urinam emittere. — ఉచ్చేకీట...హుళ, vermis venereus. — ఉచ్చెబుడ్డి urinæ meatus. — ఉచ్చెబురుక homo qui habet urinæ profluvium. — ఉచ్చెబురుకి...మారి...హూళి...femina eâdem laborans infirmitate.

ఉచ్చైఘోష magnus fragor.

ఉచ్చైశ్రవ equus *Indræ*.

ఉఛ్ఛళిగ, ఉఛ్ఛళిస v. n. erumpere, explodi. 2 quassari, vacillare, moveri.

ఉచ్ఛాదన purificatio cum aromatibus.

ఉఛ్ఛాయిస vid. ఉచాయిస

ఉఛ్ఛాండ vid. ఉద్దాండ

ఉచ్ఛిష్ట adj. rejectus, consputus, (cibus.) — s. reliquiæ ciborum, offæ. — ఉచ్ఛిష్టకలిస colligere fragmenta ciborum. — ఉచ్ఛిష్టను qui à reliquiis ciborum vescitur.

ఉచ్ఛోషణ evaporatio.

ఉచ్ఛ్రయ 1 altitudo. 2 culmen prosperitatis, divitiarum, potestatis.

ఉచ్ఛ్రయవాద prosper.

ఉచ్ఛ్రాయ abundantia, incrementum, augmentum. — ఉచ్ఛ్రా

ಉಸ, augere, multiplicare.

ಉಚ್ಛ್ವಾಸ 1 respiratio, halitus. 2 suspirium. — ಉಚ್ಛ್ವಾಸ ನಿರೋಧ respirationis difficultas sive ex pleuritide, sive ex alio morbo procedens.

ಉಜಾಡು ruina.— ಉಜಾಡಾಗ destrui.

ಉಜಾಲು lumen.— ಉಜಾಲಾಗ illucescere.

ಉಜಿಲಾ, ಉಜಿಲಿ albus.

ಉಜೂರು respectus, veneratio— ಉಜೂರುಮಾಡ venerationem exhibere, personam alicujus respicere. — ಉಜೂರುದಾರ venerabilis homo.—ಒಬ್ಬನ ಉಜೂರಿಲ್ಲದೆ ಇರುವದು de nullo curare, nullius personam respicere.

ಉಜ್ಜ, ಉಜ್ಜಾ s. 1 par. 2 conjecturalis existimatio. 3 altitudo.— ಆಳುಜ್ಜ humana statura. — ಉಜ್ಜಕಟ್ಟ 1 conferre, accommodare. 2 conjecturaliter æstimare. — ಉಜ್ಜಗಾರ 1 socius, par, æqualis. 2 conjector —ಉಜ್ಜಾಬರ್, ಉಜ್ಜಾಗ comparari, accommodari, adæquari. — ಉಜ್ಜಾಹಿಡಿ appretiare.

ಉಜ್ಜಯಿನಿ civitas *Ujein*.

ಉಜ್ಜಲ್ fulgens, splendens, micans.

ಉಜ್ಜ 1 fricare , perfricare. 2 (tabulam) lævigare, dolare. 3 (murum) perfricando polire —ಉಜ್ಜಿಸ perfricandum curare. — ಉಜ್ಜಾ ಕತ್ತಿ cultrum cote exacutum.

ಉಜ್ಜೋಗ 1 conatus, perseverans et fortis nisus. 2 officium, munus. —ಉಜ್ಜೋಗಿಸ conari, tentare, niti. vid. ಉದ್ಯೋಗ.

ಉಜ್ಜೋಗಿ vid. ಉದ್ಯೋಗಿ.

ಉಜೋಗಿ vid. ಉಜೋಗ.

ಉಜ್ಜೋಗಿಸ vid. ಉದ್ಯೋಗಿಸ.

ಉಜ್ವಲ adj. resplendens, micans. —s. amor, cupido.— ಉಜ್ವಲಿಸ fulgere.

ಉಟಂಕ, ಉಟಂಕು callidè improbus, sagax. — ಉಟಂಕತನ in malum intenta solertia. — ಉಟಂಕದ ಮಾತು 1 conjectura. 2 negatio. 3 insolens provocatio. — ಉಟಂಕಿಸ, ಉಟಂಗಿಸ 1 justè allegata impudenter negare. 2 protervè et callidè agere. — ಉಟಂಕಮಾಡ 1 rusticè se habere. 2 alterius gesta improbare. 3 de falsis facinoribus vanè gloriari. — ಉಟಂಕಿ jactator, nec personæ, nec decori rationem habens, insignis nebulo.

ಉಟಜ 1 tugurium è foliis confectum (eremitæ sedes.) 2 domus.

ಉಟಾಯಿಸ elevare, assumere.— ಮಾತು ಉಟಾಯಿಸ vocem elevare, sermonem inchoare.

ಉಟ್ಟ (particip. pass. ab ಉಡು, induere.) indutus.—ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ, ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ induere se. — ಉಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆ vestimentum quo quis utitur. —

ఉట్టద్దలుడ induere se pristinis vestimentis. — ఉట్టుకళచ exuere se vestimentis suis.

ఉట్టిగొంగు boletus, fungus.

ఉట్ల 1 funis, quo ad perticam alligato, suspensa onera circumferunt. 2 laqueus in quo suspenduntur vasa tunc temporis inutilia.—ఉట్లకబ్బ, ఉట్లాట festivitas in die natali *Krishnæ*: (suspenditur nux *coco* sub tugurio ad hoc erecto : adstantes conantur illam frangere : quod si infracta permanserit, asperguntur aquâ, calce et turmericâ mixtis.)

ఉడంది amica.

ఉడచు 1 minuere, destruere. 2 humiliare, subigere.

ఉడది quidam nocturnus puerorum ludus.

ఉడలు sinus, sedes, gremium.

ఉడాకి, ఉడాయి, ఉడాక saltus. (de equis tantum dicitur)

ఉడాకిరవిక quædam vestis muliebris.

ఉడాఫి, ఉడాఫీ denegatio, rejectio.

ఉడాఫీపావడ quadrangularis formæ pannum, quod in regalibus processionibus gestatur ut insigne regis.

ఉడాయించ 1 negare, contradicere. 2 abrenuntiare, rejicere.

ఉడి s. 1 coxa. 2 media pars corporis (*la ceinture*) 3 latus. 4 perula quædam, quam Indæ mulieres, vestimento inferiori certo modo alligato, conficiunt et antè se gestant. — ఉడికాసు pecunia præsentaria.

ఉడిచు v. a 1 deturpare. 2 frangere, frustatim divellere.

ఉడిగ v. n. imminui, deprimi. —v. a everrere.—ఉడిగిదకస purgamenta, peripsema, tis.

ఉడిగె muliebre vestimentum.

ఉడిదు magna lacerta, *iguana*, zoo.

ఉడిధార, ఉడధార, ఉడుధార; ఉడినూలు 1 funiculus quo suspenditur pannulus గోంచి. 2 cingulum aureum aut argenteum quod gestant divites suprà vestes suas.

ఉడిలు vid. ఉడలు.

ఉడు 1 lunaris mansio quædam. 2 stella. — ఉడుప, ఉడుపతి luna.—ఉడుపఙ్క్తి, ఉడువీథి stellarum series. — ఉడుగణ constellatio.

ఉడు, ఉడుము, ఉడువు *iguana*, zoo. vid. ఉడిదు.

ఉడు induere se (inferiori vestimento.) —ఉడిచికొళ్ళు·· ఉడిచి··· ఉడచికొళ్ళు induere se vestimentis.—ఉడిప, ఉడుప, ఉడమాడ induendum curare, jubere. — ఉడుగె, ఉడిగె, ఉడికె 1 actio induendi se. 2 vestimenta.—ఉడిగెకొ

డిగె 1 vestis et ornatus. 2 actio vestiendi et ornandi.— ఉడిగెనారు cortex è cujus fibris fiunt vestimenta.—ఉడికెమాడ viduam ducere.

ఉడుపు, ఉడపు 1 vestimenta, generatim sumpta. 2 vestimenta à lotore mutuatim accepta — ఉడుపు కెందు కొళ్ళ alienas vestes à lotore commodato accipere.—ఉడుపినబట్ట commodatæ vestes.

ఉడుకడి densitas, oppressio.

ఉడుకివడు oppressor.

ఉడుకు, ఉడుకె tympaniolum. —ఉడుకుఁడియు...దాటిన tympaniolum pulsare.

ఉడుగు, ఉడగు, ఉడంగు, ఉడిగు v. a. everrere.—v. n. minui, comprimi; humiliari, subigi, emarcescere, tabescere, exhauri, labasci. —ఉడుగడి, ఉడగె, ఉడగికె defectus, diminutio.—శనువుఉడుగి corpus tabescens.

ఉడుగెరె 1 munus sponso et sponsæ oblatum in tempore matrimonii. 2 munus quodcumque in felici circumstantiâ datum.

ఉడుకె, ఉడుక, ఉడుకి, ఉడుకు sciurus.

ఉడుద vid. ఉడద.

ఉడుదు vid. ఉడిదు.

ఉడుపవు rates. (*radeau*)

ఉడుపి nomen proprium loci.

ఉడుపుష్ప rosa Sinensis.

ఉడురు,ఉడురికె murmur, mussitatio. — ఉడురికెహాక mugire sicut taurus.

ఉడులు gremium, sedes.— ఉడ్డు తెరు dilatare gremium.

ఉడువు *iguana*, zoo. —ఉడువిన తేవ్స medicinale unguentum è prædicti animalis adipe confectum.

ఉడువె rubus, dumetum.

ఉడ్డి acervus trium globulorum, aut lapillorum, aut seminum, etc. cum quarto superposito. — ఉడ్డి కట్ట... ఇక్కు ... ఇడ ... మాడ in prædicto ordine collocare. — ఉడ్డి గజాగ,ఉడ్డి గజ్జగ,ఉడ్డి గజ్జగు acervus quatuor globorum è marmore, ut suprà dispositorum.

ఉడ్డుకెఁ v. n. irâ incendi, irasci.

ఉడ్లు 1 gremium. 2 vestimentum in formâ perulæ alligatum. (vid. ఉడి) — ఉడ్లుకట్టిసాక alium nutrire. — ఉడ్లుపాప, ఉడ్లుకూసు infans, lactens.—ఉడ్లుబిడ prædictam plicam solvere. — ఉడ్లకొట్ట in alterius sinu oryzam infundere. — ఉడ్లుకట్టిసాగిన dimittere filiam (ad maritum redeuntem) oryzâ, fructibus etc. donatam.

ఉణజి, ఉణజె insectum album, alatum, oryzæ segetibus infestum.

ఉణదవరు semi-dei, nunquàm comedentes.

ఉఱ్కు timere. — ఉఱ్గా, ఉఱ...

timidus, ignavus.

ఉణ్ణు v. a. comedere, sumere cibum. — ఉణ్ణకొను per seipsum comedere. — ఉణ్ణిసికొను 1 per alium enutriri. 2 sugere, (sicut vitulus vaccam.) — ఉణ్ణిన curare ut aliquis manducet, nutrire. — ఉణ్ణవిక్కు, ఉణ్ణవిడ, ఉణ్ణజడిన cibum apponere. — ఉణ్ణతరవార manducabilis.

ఉఃత్సు v. n. 1 apparere, elucescere (radii solis.) erumpere (vulnus.) 2 abundare, excedere. 3 inflari, superabundare (gaudio)

ఉతారు diminutio, remotio. — ఉతారాగ quiescere, minui. — ఉతారమాడ minuere, pacificare, humiliare. — ఉతారుతెగియు malos affectus qui ex fascinatione provenire supponuntur, avertere, auferre; à morbo periculoso, infaustæ stellæ influxu, etc. mediante incantatione, se liberare.

ఉతావళి temeritas, festinatio, passio, præcipitatio. — ఉతావళి.. ఉతాళిమాడ festinè agere.

ఉత్కం desiderium. (*regret.*)

ఉత్కంఠి votum, cupiditas, desiderium.

ఉత్కంఠ absens.

ఉత్కట abundans, excessivus, nimius.

ఉత్కర 1 acervus frumenti, etc. 2 multus.

ఉత్కల 1 pars regionis *Orissa*. 2 timor.

ఉత్కర్ష eminentia, excellentia.

ఉత్కార emundatio sive ventilatio frumentorum, granorum &c.

ఉత్కృష్ట eximius, superior, præcipuus.

ఉత్కోచ, ఉత్కోచము pecunia ad corrumpendum data (judici, gubernatori &c.)

ఉత్క్రమణ 1 deviatio. 2 profectio, egressus. — ఉత్క్రమిస, ఉత్క్రమయిన proficisci, excedere, transgredi.

ఉత్క్రోశ 1 ossifragus, aquila marina 2 implacabile odium, inveterata inimicitia.

ఉత్తండ, ఉత్తండాలు torques aureus ad usum mulierum.

ఉత్తంస 1 inauris. 2 ornamentum capitis, crista.

ఉత్తప్త s. caro arefacta.— adj. 1 adustus. 2 lotus, a, um.

ఉత్తమ 1 eximius, optimus, præcipuus. 2 excellens, bonus, virtute praeditus. — ఉత్తమ పురుష 1 optimus vir. 2 gr. prima persona. — ఉత్తమోత్తమ super omnia eximius.

ఉత్తమాంగ caput. — ఉత్తమాంగ ధరంగి *Ganga* in capite *Sivae*.

ఉత్తర s. 1 responsio, respon-

sum. 2 defensio. 3 septentrio. 4 duodecima lunaris mansio. 5 jussum, mandatum. — adj. 1 superior, altus, excelsus. 2 septentrionalis. 3 eximius. 4 subsequens. — ఉత్తర క్రియలు funebria justa, exsequiae. — ఉత్తరపక్ష demonstratio. — ఉత్తరవాద defensio (in litibus.) — ఉత్తరవాది 1 sponsor. 2 reus (*le défendeur.*) — ఉత్తరసభ curia superior. — ఉత్తరమిచ్చు, ఉత్తరివ్వ, ఉత్తరిచ్చ mandata dare. — ఉత్తరుకేళు facultatem petere. — ఉత్తరమిచ్చు responsum dare, respondere. — ఉత్తరప్రత్యుత్తర, ప్రశ్నోత్తర quaestio et responsio, dialogus. — ఉత్తరాధికారి haeres. — ఉత్తరోత్తర 1 longus. 2 excellens. — ఉత్తరకుమార filius *Viraturayae* — ఉత్తరకురు regio circà polum arcticum. — ఉత్తరాది septentrionalis

ఉత్తరంగ fornix lignea suprà postes januae.

ఉత్తరణి, ఉత్తరేణి *achyranthes aspera*, bot. (planta.) — ఉత్తరణివేర్లు fibra è radice hujus plantae, quâ utuntur Indi ad mundandos dentes.

ఉత్తరాణికమ్మ, ఉత్త్రాణికమ్మ inauris gemmis instructa, ad usum mulierum.

ఉత్తరాభాద్ర vigesima sexta lunaris mansio.

ఉత్తరాభాస responsio indirecta aut ambigua.

ఉత్తరాయణ media pars anni, per quam sol stat suprà equatorem.

ఉత్తరాషాఢ vigesima prima lunaris mansio.

ఉత్తరాసంగ vestes tùm supernae tùm infernae.

ఉత్తరీయ vestitus, vestimentum.

ఉత్తరించ 1 transmeare, vadare. 2 in duas partes secare. 3 solvere, satisfacere. — పప్పులుత్తరించ præcidere olera.

ఉత్తరిలయ vid. ఉత్తరాసంగ

ఉత్తాల festinatio, præcipitatio.

ఉత్తాన 1 vacuus, fugax, pernix. 2 supinè dormiens. — ఉత్తానశయ infans.

ఉత్తార 1 deductio. 2 satisfactio. 3 prædium levi vel nullo censui subjectum et à *Gubernio* concessum tanquàm praemium. — జోడియుత్తార praedium levi tributo subjectum. — సర్వదుత్తార prædium ab omni tributo exemptum. — ఉత్తారకాక substrahere, deducere, concessionem facere. — ఉత్తారమిచ్చు substractum quid dare.

ఉత్తారణ 1 transmeatio. 2 secatio.

ఉత్తాళ festinatio, praecipitatio. — ఉత్తాళించ, ఉత్తాళమాడు festinare, temerarius esse, properare.

ఉత్తికూడు oryza sine ullo condimento.

ఉత్తికంటు esca cocta, pro itinere reposita.

ఉత్తినసండి species quædam ludi.

ఉత్తిగ aratus esse.

ఉత్తీరణ transmeatio.

ఉత్తు cognoscere.

ఉత్తుకొట్టు per seipsum arare.
—ఉత్తిరునభూమి arvum.— ఉత్తుబిత్తు aravisse et sevisse (*ayant labouré et semé.*)

ఉత్తుత్తి nomen cujusdam ludi.

ఉత్తుత్తి, ఉత్తుత్తి *Phœnix sylvestris*, bot. (*datte.*)

ఉత్తుము vid ఉత్తము.

ఉత్పంన origo, nativitas. — ఉత్పంనరు creaturæ. — ఉత్పంనమాగు nasci —సంతోత్పంనరు posteri.

ఉత్పతన 1 altus volatus. 2 nativitas.

ఉత్పత్తి nativitas, prodctio, creatio, origo.

ఉత్పథ aër, æther, cælum.

ఉత్పల 1 lilium aquaticum. 2 *nymphæa cærulea*, bot.

ఉత్పాటన exterminare, eradicare.

ఉత్పాత portentum, naturæ phænomenon aut prodigium.

ఉత్పాతకపిండ robustus et validus homo.—ఉత్పాతకరు vilis plebecula.

ఉత్పాదితర్గ creatura.

ఉత్ప్రాస satiricus sermo.

ఉత్ప్రేక్షణ visio, æstimatio.

ఉత్ప్రేక్ష insulsa hyperbola.

ఉత్ఫుల్ల s. *nymphaea, nelumbium speciosum*, bot. — adj. expansus.

ఉత్తరాన postis superior januae.

ఉత్సంగ 1 latus, *eris*. 2 gremium, sedes.

ఉత్సర్గ 1 desertio, derelictio. 2 oblatio.

ఉత్సర్జన donatio, donum.—ఉత్సర్జిత datum.

ఉత్సవ 1 festum, festivitas, publica laetitia in quibusdam faustis circumstantiis. 2 altitudo. 3 impatientia 4 voti, desiderii formatio.—నిత్యోత్సవ festum quotidianum. — పక్షోత్సవ festum quindecim diebus semel occurrens —ఉత్సవకట్టు tensam idoli ad diem festum praeparare.—ఉత్సవ వరియు tensam idoli in processione trahere.—ఉత్సవవిగ్రహ statua aut idolum quae ferri possunt.

ఉత్సాహ laetitia, festivitas.—ఉత్సాహి laetus homo.

ఉత్సాహ 1 laetitia, gaudium, felicitas. 2 conatus, perseverans nisus. 3 firmitas, fortitudo,— ఉత్సాహపడ beatus esse.— ఉత్సాహించ 1 laetificare. 2 conari, perseverare.

ఉత్సుక studiosus, diligens, in consecutione boni optati studiosè incumbens.—ఉత్సుకి id sens.

ఉత్సృష్ట derelictus, desertus

ఉత్సేక superbia, arrogantia.

ఉత్సేధ elevatio, altitudo.

ఉధాటి retrorsùm. —ఉధాటిబడ supinus jacere.— ఉధాటిపడ supinus labi.

ఉద్యోగ 1 conatus. 2 virilitas, fortitudo. 3 exercitus. 4 pugna, praelium, bellum. 5 resurrectio, surrectio. 6 terminus, limes.

ఉద్యోగి vates, qui celebrat laudes regum.

ఉద్, ఉత్ particula quae praefigitur vocibus, ad significandum: 1 excellentiam in gradu, loco, etc. 2 superbiam. 3 publicam notitiam. 4 separationem, diminutionem. 5 potestatem. 6 emancipationem. 7 vinculum. 8 infirmitatem, inopiam.

ఉద aqua.

ఉదంక vas ex corio ad recondendum oleum aut butyrum.

ఉదంకముని nomen Indi cujusdam philosophi.

ఉదంశి soror uterina.

ఉదంచన operculum ex coctâ argillâ confectum.

ఉదండ, ఉదండు 1 insolentia. 2 violentia. 3 tyrannia.

ఉదంత 1 nuntius. (*nouvelle.*) 2 mandatum. (*message.*) 3 vox quae desinit in ఉ — ఉదంతి internuntius, qui fert nuntium.

ఉదక 1 aqua. — ఉదకకూప puteus. — ఉదకకుంభ oblatio vasis aquae pleni et nummi alicujus brahmanae facta in expiationem delictorum. 2 jusculum, sive ex oleribus, sive ex carnibus, quo conditur oryza cocta. (vulg. ver.) vid. ఎసరు, సారు, మిరియాలకర,

ఉదకి mulier menstrua.

ఉదగ్ర princeps, altus, præeminens.

ఉదజ actio minandi pecora.

ఉదధి oceanus.

ఉదధిర ferrea lamina stanno illita. (*fer-blanc.*)

ఉదన్య excelsa nubes.

ఉదయ 1 manè. 2 solis aut aliorum siderum ortus. — ఉదయమాగ, ఉదయించు 1 oriri (sol, luna, et caetera.) 2 nasci. — ఉదయకాల tempus matutinum. — ఉదయరాగ aurora. — ఉదయాద్రి orientalis quidam mons, ponè quem sol oriri creditur.

ఉదర 1 venter. 2 hydropisis. 3 medium, centrum. — ఉదరపూరణ, ఉదరపోషణ ventris saturatio.— ఉదరశూలి colica.—ఉదరతాప interna febris, internus calor.

ఉదరు 1 cadere (fructus ex arbore.) 2 cadere, stillare (pluvia.)

3 fluere (sanguis.) 4 plumas exuere (aves)—ಉದುರಿಸ 1 excutere (fructus ex arbore, etc.) 2 rapidè loqui.

ಉದಶ್ವಿತ್ತು aqua cum lacte seroso in pari quantitate mixta.

ಉದಾತ್ತ adj. liberalis, generosus.—s. gr. accentus acutus.

ಉದಾನ 1 unum è quinque vitalibus flaminibus (juxtà Indos) 2 umbilicus. 3 serpens.— ಉದಾನವಾಯು singultus (*hoquet.*)

ಉದಾರ adj 1 generosus, liberalis. 2 eximius. — s. generositas, liberalitas.—ಉದಾರಿ vir generosus — ಉದಾರಿಸ, ಉದಾರಮಾಡ, largiri, munificenter agere.

ಉದಾರಣೆ, ಉದಾರಣೇ 1 responsio. 2 cura. (*responsabilité.*) 3 probatio, exemplum, textus è scriptore adductus. — ಉದಾರಣೆಹೇಳ respondere. — ಉದಾರಣೆಮಾಡ curam habere.— ಉದಾರಣೆತೋರ 1 probationem adducere, exemplum citare. 2 responsum dare —ಉದಾರಗಾರ sponsor.

ಉದಾಶ, ಉದಾಸ, ಉದಾಸು negligentia, contemptus, incuria.— ಉದಾಸುಗ acedosus homo. — ಉದಾಸಾಗ negligens fieri.—ಉದಾಸುಮಾಡ incuriam exhibere...præ se ferre.

ಉದಾಸೀನ 1 neglectus, contemptus. 2 contumeliosum verbum. — ಉದಾಸೀನನು 1 contemptibilis homo 2 advena, parùm notus.— ಉದಾಸೀನ, ಉದಾಸೀನಮಾಡ despicere, contemnere, fastidire, parvi pendere, dedecore afficere —ಉದಾಸೀನಗಳಾಡ contumeliosis verbis uti.— ಉದಾಸೀನವಾಗ aliquem ut advenam habere.

ಉದಾಸು pax, pacificatio, tranquillitas, quies.

ಉದಾಹರಣೆ 1 exemplum, similitudo. 2 responsio. — ಉದಾಹರಿಸ, in exemplum aut probationem allegare.

ಉದಿತ 1 natus, ortus. 2 dictus, effatus.

ಉದಿಮ, ಉದುಮು, ಉದುಮೆ merces, commercium.

ಉದಿರು vid. ಉದರು.

ಉದಿಸ vid. ಉದಯಿಸ.

ಉದೀಚಿ septentrio.

ಉದುಂಬರ 1 cuprum, æs cyprium. 2 *ficus glomerata*, bot. 3 limen (dor û .)

ಉದುಕ vid. ಉದಕ.

ಉದುಗಲು vomitus.

ಉದುಕ್ಷಿಸ vid. ಉದ್ಧಿಸ.

ಉದುರು vid. ಉದರು.

ಉದೋ ಉದೋ (exclamatione hâc utuntur pagani, quando deæ offerunt munera.)

ಉದ್ಗತ 1 elevatus. 2 vomitus, ejectus.

ಉದ್ಗಮ nativitas, productio. — ಉದ್ಗಮಿಸ ascendere, nasci.

ఉద్గమనీయము par stragulorum dealbatorum.

ఉద్గాఢ multus, nimius.

ఉద్గార nausea.

ఉద్గిరణ deglutitio.

ఉద్గ్రాహ in altum assumptio.

ఉద్ఘ excellentia, beatitudo.

ఉద్ఘటన adunatio. — ఉద్ఘటిత junctus, adunatus.

ఉద్ఘన fabri lignarii tabulatum. (*établi.*)

ఉద్ఘాటి custodia. (*corps-de-garde.*)

ఉద్ఘాటన funis simul cum hydriâ putei. — ఉద్ఘాటనమాడు 1 elevare, assumere. 2 eradicare.

ఉద్ఘాత 1 inchoatio. 2 telum. 3 sectio, divisio, caput (libri.) 4 clava. 5 insufflatio per nasum, prout est actus religiosus apud Indos. 6 pedis distortio aut lubricus gressus.

ఉద్ద altus, excelsus, procerus, profundus. — బావియుద్దవాగిదె puteus est profundus, altus. — ఉద్దపళికె mensura acervi frumenti à summo usquè deorsùm. — ఉద్దికె altitudo, longitudo. — ఉద్దికెమలగు extento corpore recumbere. — ఉద్దబీళు toto corpore prosterni. — ఉద్దబిడు producere. — ఉద్దంకె notæ arithmeticæ sibi invicem superpositæ. (v. g. in additione.)

ఉద్దండ 1 insolentia. 2 violentia, sævitia, 3 tyrannia. — ఉద్దండి violentus aut insolens homo. — ఉద్దంకి potens homo.

ఉద్దంశ cimex. (*punaise.*)

ఉద్దమి, ఉద్దిమి, ఉద్దుమె, ఉద్దిమె merces, mercatura, negotiatio.

ఉద్దరి, ఉద్దరె, ఉద్దిరి, ఉద్దిరె creditum, emptoris fides (*crédit.*) — ఉద్దరెకొడు pecuniâ non numeratâ, tradere. — ఉద్దరెబళిస pecuniâ non numeratâ, mercaturam exercere. — ఉద్దరెవ్యాపార mercatura sinè præsente pecuniâ.

ఉద్దామ princeps, excellens.

ఉద్దార auxilium, protectio, tutela.

ఉద్దాలకముని nomen Indi cujusdam philosophi.

ఉద్ది par, socius, æqualis. — ఉద్దికట్టు comparare, conferre, adæquare, assimilare. — గడాలుద్ది vir egregius. — పిళాలుద్ది homo inferior. — ఉద్దిగార compar, socius. — ఉద్దిణి socia, compar. — ఉద్దికొళ్ళు æqualis fieri.

ఉద్దిశ్య, ఉద్దిస్య, ఉద్దిస్యవాగి de, propter.

ఉద్దిష్ట determinatus, fixus, status, intentus.

ఉద్దీపక formica nigra major.

ఉద్దు, ఉద్దుకాళు, ఉద్దినకాళు *phaseolus mungo*, bot. — ఉద్దినబేళె phaseolus concisus. — ఉద్దినకడు phaseolus mungo in aquâ con-

tusus, cum sole, cumino, pipere, etc. mixtus, in vapore coctus et in placentam coalescens. ಉದ್ದಿನಹಿಟ್ಟು farina phaseolina, (sive aquâ subacta, sive non.) — ಉದ್ದಿನವಡೆ phaseolina placenta in butyro aut oleo frixa.

ಉದ್ದು v. n. fricare, extergere, purificare. — ಉದ್ದಿಕೊಳ್ಳು seipsum extergere. — ಉದ್ದಿನವಲ್ extersi dentes. — ಉದ್ದಿಸ extergendum curare. — ಉದ್ದಾಟ extersio, perfricatio.

ಉದ್ದುಕೊರಡು ... ಕೊರಡು fabri lignarii runcina (*rabot.*) — ಉದ್ದುಕೊರಡು ಆಡಿಸ, ... ಎಳಿಯ runcinâ adæquare, polire.

ಉದ್ದೇಶ 1 objectum, intentio, propositum, consilium. 2 statutum, resolutio. — ಉದ್ದೇಶಮಾಡ, ಉದ್ದೇಶಿಸ 1 mentem ad aliquid applicare, dirigere. 2 statuere, determinare, intendere. 3 pro aliquo destinare. — ಉದ್ದೇಶವಾಗಿ ex proposito; de, propter; relativè ad.

ಉದ್ಧ vid. ಉದ್ದ

ಉದ್ಧತ 1 superbus, arrogans. 2 rusticus, inurbanus.

ಉದ್ಧರ s. elevatio. — ಉದ್ಧರಿಸ 1 elevare. 2 sustinere. 3 restituere, restaurare, condere. 4 liberare, redimere. 5 tueri, servare.

ಉದ್ಧರಣೆ cochlear.

ಉದ್ಧರ್ಷ 1 festiva, publica lætitia. 2 gaudium.

ಉದ್ಧವ 1 festivitas, lætitia. 2 *Krishnae* primus minister.

ಉದ್ಧಾನ focus.

ಉದ್ಧಾರ tutela, auxilium, protectio. — ಉದ್ಧಾರಕನು protector.

ಉದ್ಧೂತಿ venia, remotio, absolutio.

ಉದ್ಧೃತ 1 extractus. 2 selectus. 3 elevatus. — ಉದ್ಧೃತಮಾಡ 1 extrahere. 2 elevare.

ಉಧ್ಮಾನ focus.

ಉದ್ಭಟ clamor.

ಉದ್ಭವ productio, nativitas. — ಉದ್ಭವಿಸ nasci.

ಉದ್ಭಿಜ್ಜ, ಉದ್ಭಿತ್ತು, ಉದ್ಭಿದ 1 surculus, germen. 2 generatio.

ಉದ್ಯಮ 1 alacritas. 2 conatus. 3 perseverantia.

ಉದ್ಯಾನ, ಉದ್ಯಾನವನ 1 hortus regius, omnibus patens, juxtà civitatem positus. 2 hortus floreus 3 exitus. 4 motivum, causa.

ಉದ್ಯಾಪನೆ 1 alicujus religiosi actûs adimpletio. 2 cæremonia quae, eo completo, perficitur.

ಉದ್ಯುಕ್ತ 1 paratus. 2 studiosè activus.

ಉದ್ಯೋಗ 1 munus, officium. 2 negotium, occupatio, ministerium 3 conatus, perseverantia, continuus et fortis nisus. — ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿಅಮರ in aliquo officio esse. — ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿಅಮರಿಸ ... ಇರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು..

ఇట్టుకొల్పు pro alio munus, officium obtinere, alium in officio collocare.— ఉద్యోగించు tentare, conari. — ఉద్యోగముచేయు negotium aliquod peragere, munere fungi, artem exercere. — ఉద్యోగి, ఉద్యోగస్థుడు homo in munere aliquo constitutus.

ఉద్ర lutra. (*loutre.*)

ఉద్రి 1 par. 2 debitum. — ఉద్రిగాడు socius, æqualis, par.—ఉద్రికట్టు adaequare. — ఉద్రిచేయు 1 contrahere debitum, 2 comparare.

ఉద్రు vid. ఉదరు

ఉద్రేక excessivus, nimius. — nimietas. — మన్మథోద్రేక prodigiosa libido. — విరహోద్రేక nimius amor.— కోపోద్రేక nimius furor. —ఉద్రేకిత, ఉద్రేకవాద nimius.

ఉద్వర్తనకి jusculum è variis leguminibus concoctis confectum.

ఉద్వాసన conclusio, finis.

ఉద్వాహ matrimonium. — ఉద్వాహించు in matrimonium ducere. — ఉద్వాహిత conjugatus vir, conjugata mulier,

ఉద్వేగ agitatio, consternatio, anxietas, pavor, molestia.

ఉద్వేగించు timere, agitari.

ఉద్వేల super ripam transmeatio.

ఉద్ర lutra. (*loutre.*)

ఉనాతి mediocris.

ఉన్నత excelsus, altus. — ఉన్నతత్వం altitudo.

ఉన్నతికి, ఉన్నతత్వ excellentia, supereminentia (in potestate, divitiis, etc.)

ఉన్మత్త 1 insanus, stultus, amens. 2 ebrius.

ఉన్మత్తగిడ *Datura fastuosa*,bot. (planta.)

ఉన్మన optima dispositio. —ఉన్మని egregius vir.

ఉన్మనికి mœror, angustia, miseria.

ఉన్మాథ tendicula, laqueus. (*trappe.*)

ఉన్మాద 1 dementia, insania. 2 stultitia, ineptiae. 3 ebrietas — ఉన్మాదపడు ebrietate capi, inebriari.

ఉన్మీలిత expansus.

ఉన్ముఖ attenta consideratio, fixus obtusus.

ఉన్మూలిత eradicatus.

ఉన్మేష 1 ictus oculi, nictatio. (*clin-d'oeil.*) 2 expansio.

ఉప particula praefixa significans: 1 nimietatem. 2 proximitatem aut congregationem. 3 inferiorem conditionem. 4 similitudinem. 5 exstinctionem, infirmitatem. 6 ornamentum. 7 jussum. 8 correptionem. 9 admirationem. 10 donationem. 11 occisionem.

12 diffusionem. 13 votum, desiderium. 14 conatum, nisum.

ಉಪಕಂಠ vicinus, proximus, contiguus.

ಉಪಕಥೆ *episodus*, narratio accessoria.

ಉಪಕರಣ appendix, utensile, instrumentum, supellex, etc.

ಉಪಕಾರ 1 gratia, beneficium. 2 auxilium, adjutorium. 3 beneficentia.—ಉಪಕಾರಮಾಡ 1 bonum officium in aliquem conferre, gratiam exhibere, beneficium tribuere. 2 prodesse, ministrare, juvare. — ಉಪಕಾರಿ benefactor. — ಉಪಕಾರವರಿಯದವನು, ಉಪಕಾರವನ್ನು ತಿನನದವನು ingratus.

ಉಪಕುರ್ವಾಣನು auditor. (*étudiant, bramhatchâri.*)

ಉಪಕೃತಿ beneficium.

ಉಪಕ್ರಮ initium, principium. — ಉಪಕ್ರಮಿಸ incipere.

ಉಪಕ್ರೋಧ ingens furor.

ಉಪಕ್ರೋಶ vituperium, animadversio, correptio.

ಉಪಗೂಹನ amplexus, ûs.

ಉಪಘ್ನ contiguum fulcrum.

ಉಪಚಯ 1 acervus, copia. 2 elevatio.

ಉಪಚರಣ urbanitas, comitas, beneficium.

ಉಪಚಾರ 1 comitas, urbanitas, veneratio. 2 beneficium, benignitas. 3 salutatio. — ಉಪಚಾರಮಾಡ

ಉಪಚರಿಸ 1 benignè, comiter se habere. 2 venerationem exhibere. 3 ministrare, adjuvare. — ಉಪಚಾರಿ, ಉಪಚಾರಸ್ಥನು comis, benignus, officiosus homo.

ಉಪಜೀವ, ಉಪಜೀವನ sustentatio ab extraneis comparata.

ಉಪತಾಪ 1 morbus. 2 festinatio.

ಉಪತ್ಯಕ agri ad radices montis.

ಉಪನಗರ suburbium civitatis.

ಉಪದಾ munus superiori oblatum.

ಉಪದಂಶ venereus morbus.

ಉಪಧಿ attributum, qualitas, proprietas.

ಉಪದೇಶ 1 instructio, doctrina, monitum. 2 initiatio ad sacros ritus, per communicationem quarumdam formularum aut mysticorum versuum. — ಉಪದೇಶಿಸ, ಉಪದೇಶಮಾಡ ,.. ಕೊಡ... ಹೇಳ 1 docere, adjuvare, admonere. 2 initiare. — ಉಪದೇಶಕನು, ಉಪದೇಶಿಯು catechista, pædagogus, prædicator. — ಉಪದೇಶಕೆ ಕಿವಿಗೊಡ monitis aurem præbere, doctrinam suscipere.

ಉಪದ್ರ 1 molestia, incommodum, vexatio. 2 mœror, afflictio, dolor, infirmitas. — ಉಪದ್ರಕೊಡ ... ಮಾಡ ... ಪಡಿಸ vexare, molestare, persequi, affligere. — ಪಲು

ದ್ರವಾಗ incommodus fieri.

ಉಪದ್ವಾರ janua ostiolo (*guichet*) munita.

ಉಪದ್ವೀಪ 1 insula 2 peninsula?

ಉಪಧ 1 munera superiori à visitante oblata. 2 organum generationis.

ಉಪಧಾನ culcitra, cervical, pulvinar. (*oreiller*)

ಉಪನಯನ initiatio superstitiosa trium tribuum apud Indos (Brahmanarum, Kshatryarum et Veisyarum) per impositionem funiculi sacri, ab humero sinistro ad latus dextrum pendentis.

ಉಪನಿಧಿ 1 acervus pecuniæ reconditus, thesaurus. 2 depositum, pignus (maximè, si sigillo occlusum sit.)

ಉಪನೇತ್ರ conspicilla. (*paire de lunettes.*)

ಉಪಪತಿ amasius, procus. —ಉಪಪತ್ನಿ concubina.

ಉಪಪತ್ತಿ, ಉಪಪತ್ಯ 1 auxilium, adjutorium. 2 congruentia 3 prosperitas, lucrum.

ಉಪಪದಕ್ರಿಯೆ verbum defectivum gr.

ಉಪಪಾತಕ crimen, flagitium secundi aut tertii ordinis. (juxtà Indos.)

ಉಪಪ್ಲವ 1 *Rahu*, lunæ ascendens nodus. 2 eclipsis. 3 phænomenon, publica calamitas.

ಉಪಬರ್ಹ culcitra, cervical, pulvinar.

ಉಪಬೋಧ sapientia.

ಉಪಭೋಗ 1 voluptas. 2 animi oblectatio, gaudium.

ಉಪಮ, ಉಪಮಾನ, ಉಪಮೆ 1 similitudo, parabola. 2 comparatio. 3 paritas. 4 dexteritas, solertia, peritia. — ಉಪಮೆಮಾಡ, ಉಪಮಿಸ conferre, comparare, assimilare.

ಉಪಯಮ matrimonium, unio.

ಉಪಯುಕ್ತ 1 aptus, congruus. 2 conveniens. 3 commodus, utilis. — ಉಪಯುಕ್ತಿ 1 convenientia. 2 utilitas.

ಉಪಯೋಗ 1 utilitas. 2 commodum.

ಉಪರತಿ 1 magna voluptas. 2 situs inversus in copulâ carnali.

ಉಪರಾಗ eclipsis solis aut lunæ.

ಉಪರಿ 1 dein, deinceps. 2 suprà, super.

ಉಪಲಬ್ಧ 1 lucrum. 2 intellectus. 3 scientia.

ಉಪಲಕ್ಷಣ metaphora quædam.

ಉಪವನ hortus *vel* lucus propè civitatem.

ಉಪವರ್ತನ 1 regio, rus. 2 provincia.

ಉಪವಸಥ vicus, pagus.

ಉಪವಾಸ jejunium. — ಉಪವಾಸಮಾಡ, ಉಪವಾಸವಾಗಿರ jejunare. — ಉಪವಾಸಿ, ಉಪವಾಸಿಗ jejunator.

ಉಪವಾಹ್ಯ elephas.

ఉపవిష్ట sedens.

ఉపవీత filum sacrum quem gestant Indi.

ఉపవీధి callis minùs principalis.

ఉపశమ, ఉపశమన 1 tranquillitas, quies. 2 patientia. 3 allevatio, sedatio. — ఉపశమించ, ఉపశమపొంద 1 sedari, allevari. 2 pacificari, placari, quietari.

ఉపశల్య 1 platea juxtà vicum. 2 suburbium vici, in quo commorantur homines è tribu ejecti, vel *Pareae*.

ఉపశాంతి quies, serenitas, consolatio. — ఉపశాంతిమాడ pacificare, consolare.

ఉపశాయ requies, cubatio.

ఉపశ్రుతి 1 bonum aut malum omen ex aliquot verbis accidentaliter auditis deductum. 2 astrologia judiciaria, aspectus stellarum, vaticinium, etc.

ఉపసంవ్యాన inferna vestis.

ఉపసంహార incantati teli revocatio.

ఉపసర్గ inseparabilis præpositio, particula samscritis vocibus praefixa.

ఉపసర్జన accessarius, secundarius.

ఉపసర్పిన ab alio pendere, alicujus favorem ambire.

ఉపసాధన praeparatio (pro itinere, festo, etc.)

ఉపస్కార condimentum, jusculum.

ఉపస్థ partes sexuales sive viri, sive feminae. — ఉపస్థనిగ్రహ continentia. — ఉపస్థి, ఉపస్థీ membrum virile.

ఉపస్పర్శ 1 contactus, attrectatio. 2 balneum, ablutio.

ఉపహతి incommodum, molestia, calamitas, ruina.

ఉపహార donum ex urbanitate, aut superiori factum.

ఉపహాస irrisio, subsannatio. — ఉపహాసమాడ despicere.

ఉపళ petra, lapis, gemma.

ఉపక్షమ s. venia, remissio. — v. ఉపక్షమించ dimittere (delicta), parcere, veniam concedere. 2 patienter ferre.

ఉపక్షుత nimia sitis.

ఉపాంగ 1 nota superstitiosa fronti illita. 2 instrumentum musicum pneumaticum.

ఉపాంశు solitarius, privatus.

ఉపాకర్మ festivitas quam agunt brahmanae in Julio et Augusto.

ఉపాగమ 1 adventus. 2 conventio, promissum.

ఉపాత్యయ 1 omissio aut transgressio alicujus praecepti aut consuetudinis, inordinata agendi ratio.

ఉపాదాన 1 abstractio, organorum sensûs et perceptionis cohibitio. 2 causa, motivum. 3 pugillus oryzæ crudæ in eleemosynam datus. 4 gr. ablativus casus. 5 mendicatio. — ఉపాదానఎత్తు ..జేఁ డు crudam oryzam emendicare. — ఉపాదాని abstractus homo.

ఉపాధి 1 pia cogitatio. 2 qualitas distinctiva. 3 deceptio, larva, species. 4 homo in sustentandâ familiâ suâ intentus 5 præventio. 6 casus. 7 dolor, molestia.

ఉపాధ్యాయుడు 1 pædagogus, ludi magister. 2 spiritualis præcepto. 3 brahmana domesticas cæremonias peragens. 4 quidam personam *Brahmae*, tempore sacrificii, gerens. — ఉపాధ్యాయిని uxor magistri, præceptoris.

ఉపాధ్యాయి (?) pædagogus, ludi-magister.

ఉపానత్తు, ఉపానహ calceamentum.

ఉపాయ 1 medium, ratio, stratagema, adinventio. 2 conjuratio. 3 methodus, modus, remedium. — చతురోపాయగళు quatuor rationes superandi inimicum. (videl. 1 conciliatio. 2 munera. 3 dissensionis occasio subministrata. 4 punitio.) — ఉపాయశాలి, ఉపాయగార homo callidus, artium ferax, in adinventionibus suis solers.

ఉపాయన quodcumque donum ex urbanitate aut veneratione oblatum.

ఉపాలంభ, ఉపాలంభన convicium, contumelia.

ఉపాన vid. ఉపవాన

ఉపాసన 1 ministerium. 2 cultus religiosus. — ఉపాసనమాడు, ఉపాసిన colere. —ఉపాస్య cultu religioso dignus.

ఉపాస్తరణ sedes.

ఉపాహార donum, donatio, munus.

ఉపాహిత junctus, annexus.

ఉపేంద్ర 1 *Brahma*. 2 *Wishnu*.

ఉపేక్షె 1 contemptus, incuria, neglectus. 2 acedia, indolentia. 3 derelictio. — ఉపేక్షిసు, ఉపేక్షెమాడు 1 contemptum exhibere. 2 non curare. 3 derelinquere, deserere.

ఉపోదక *Basella rubra* vel *lucida*, bot.

ఉపోద్ఘాత 1 principium, exordium, inchoatio. 2 exemplum, demonstratio.

ఉపోద్బల copiæ auxiliares, socii.

ఉపోష్య jejunium. — ఉపోష్యఇర ... ఉపోష్యమాడు jejunare.

ఉప్త ager seminibus gravidatus.

ఉప్పంగ tibia major. (*haut-bois*)

ಉಪ್ಪಂಡ, ಉಪ್ಪಟ್ಟ, ಉಪ್ಪಟ್ಟೆ quid quid infanti datur ad sedandum eum.

ಉಪ್ಪಂಡವಾಗ expergefieri, surgere.

ಉಪ್ಪರ adj. excelsus, altus, elevatus. — s. 1 superbia. 2 exaltatio, elevatio.

ಉಪ್ಪರಿಗೆ 1 domûs contabulatio superna. 2 turris.

ಉಪ್ಪರಿಸ 1 exsilire. 2 diffundi, crescere, abundare, invalescere.

ಉಪ್ಪಲಿ porticus, atrium.

ಉಪ್ಪವಡಿಸ 1 jubere, praecipere, imperare. 2 expergefacere.

ಉಪ್ಪವಡ expergefieri.

ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ conditura salsa.

ಉಪ್ಪೀಯಶೆ *monetia barterioides.* bot. (herba.)

ಉಪ್ಪು 1 sal. 2 quidam ludus. — ಕಲ್ಲುಪ್ಪು, ಸಮುದ್ರದಉಪ್ಪು sal marinum. — ಚಿಟ್ಲುಪ್ಪು, ಸೋರುಪ್ಪು sal nitrum. (*salpêtre.*) — ಅಟ್ಟುಪ್ಪು sal ebullitum. — ಗಾಜುಪ್ಪು sal fossile. — ಸಾಳುಪ್ಪು *creta cimolia.* — ದೋಣಿಯುಪ್ಪು sal in oblongis crystallis concretum. — ಉಪ್ಪಾಗಿಮಾಡ (cibum) sale multo condere. — ಉಪ್ಪಾಗಿಉದುರ in sale corruere (*se salpêtrer.*) — ಉಪ್ಪುಕಾಳು grana cocta et sale aliisque condimentis permixta. — ಉಪ್ಪುಕಡ್ಲೆ *cicer arietinum* torrefactum saleque conditum. — ಉಪ್ಪಾರನು, ಉಪ್ಪಾರರವನು 1 ille qui sal conficit. 2 qui stagnum effodit. 3 cæmentarius. — ಉಪ್ಪಾರತಿ, ಉಪ್ಪಾರಿತಿ, ಉಪ್ಪಾರರವಳು mulier ad prædictas conditiones pertinens. — ಉಪ್ಪೇರಿಡ, ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲೂರಿಡ sale condire, in sale ponere. — ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು quoddam genus ferculi. — ಉಪ್ಪಿನಸರು, ಉಪ್ಪುಸಾರು, ಉಪ್ಪುಚಾರು jusculum quoddam variis condimentis permixtum. (ಮೆಣಸ್ಸುನೀರು, *mulugutennir.*) — ಉಪ್ಪರಮೋಶೆ, ಉಪ್ಪಾರಮೋಶೆ, ಉಪ್ಪಿನಮೋಶೆ salina, palus salaria, æstuaria, orum. — ಉಪ್ಪಿಳಿಸ extrahere sal è fodicinâ. — ಉಪ್ಪಿನಕಟ್ಟೆ...ದಿಬ್ಬೆ quadrangularis massa salis. — ಉಪ್ಪಿನಗಡ್ಡೆ gleba salis. — ಉಪ್ಪಿನಕಲ್ಲು ... ಹರಳು id. sens. — ಉಪ್ಪುಕಾವು sal calefactum ad removendum aliquem dolorem. — ಉಪ್ಪುಗುಣಿ salifodina. — ಉಪ್ಪುನೆಲ salinaria arva. — ಉಪ್ಪುಕೋಟ್ಟಿ calor conveniens ad coquendum sal. — ಉಪ್ಪುಹತ್ತು sale condiri, imbui.

ಉಪ್ಪೀಗಿಡ nomen cujusdam spiniferi arbusti.

ಉಫ್, ಉಫಿ, ಉಫಿಘಾಳಿ, ಉಫಿಘಾ, ಉಫಿಮಂತ್ರಘಾಳಿ oris insufflatio, post repetitas incantationes, quibus putant pagani expellere demones, tollere fascinationis effectus, &c.

ಉಬಂಕು, ಉಬಕು, ಉಬುಕು v. n. inflari, turgescere, effluere, (irâ) incendi, (superbiâ) inflari, etc. — ಉಬುಕಿಸ, ಉಬುಕಾಯಿಸ inflatio-

hem promovere.

ಉಬಟಿ, ಉಬ್ಬಟಿ, ಉಬ್ಬಟೆ 1 potestas, robur, valor. 2 elatio, altitudo. — ಕಟ್ಟುಬ್ಬಟೆ magna potestas.

ಉಬ್ಬಣ magnus, multus, vastus.

ಉಬ್ಬರ 1 inflatio, elatio (præ superbiâ, gaudio etc.) 2 *tympanites*, anat. (morbus.) —ಉಬ್ಬರ ಮಾಡ, ಉಬ್ಬರಿಸ inflare. — ಉಬ್ಬರಾಗ 1 inflari. 2 diffundi. (rumor.)

ಉಬ್ಬರಿಗ magnus, multus.

ಉಬ್ಬಲು 1 oryzæ acera, *vel* folliculi. 2 syrtis (*sable-mouvant.*) 3 lutum altum et molle.

ಉಬ್ಬಸ 1 spirandi difficultas. 2 asthma. (morbus.) 3 invidia, malitia. 4 dolor. 5 ira. — ಉಬ್ಬಸ ಪಡ, ... ಬೀಳ್, .. ಆಗ difficilè spirare, asthmate affici.

ಉಬ್ಬಳ್, ಉಬ್ಬಳಿಕೆ infirmitas, vomitus, nausea. — ಉಬ್ಬಳಿಸ, ಉಬ್ಬಳಿಕೆಯಾಗ, ಉಬ್ಬಳಿಸಿಕೊಳ್ಳ nauseare, vomere.

ಉಬ್ಬಿ linteaminum in ferventi lixivio decoctio. — ಉಬ್ಬಿಗೆ ಇಡ, ... ಹಾಕ decoquere linteamina in ferventi lixivio.

ಉಬ್ಬಿಗಸು homo in angustiis positus.

ಉಬ್ಬು s. 1 inflatio, tumor. 2 elatio præ gaudio, superbiâ etc. 3 oryzæ acera, *aut* folliculi. 4 eminens campus. — ಉಬ್ಬುತಗ್ಗು colles et valles.

ಉಬ್ಬು v. n. 1 intumescere. 2 inflari (gaudio, superbiâ.) 3 lætari, gaudere. — ಉಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳ præ morbo inflari — ಉಬ್ಬಿಸ, ಉಬ್ಬುಸ, ಉಬ್ಬಿಚ, ಉಬ್ಬಿಗಿಸ v. a. 1 inflare. 2 tumefacere. 3 adulari. 4 tumorem afferre. — ಉಬ್ಬಗೆ, ಉಬ್ಬಿಗೆ, ಉಬ್ಬುಗೆ, ಉಬ್ಬಿಕೆ, ಉಬ್ಬುಕೆ inflatio, tumefactio, tumor. — ಉಬ್ಬುಪಡಿಕೋಪ ira nimia. — ಉಬ್ಬುಗಲ್ಲ gena inflata. — ಉಬ್ಬಲಿಡ fermentandum seponere. — ಉಬ್ಬಾದ inflatus, tumidus. — ಕುಬ್ಬುಆರ inflatio (superbiæ) deprimi. — ಉಬ್ಬಾರಮಾಡ, ಕುಬ್ಬಾರಿಸ humiliare. — ಉಬ್ಬೆತ್ತು tubera vasis metallici malleo polire.

ಉಬ್ಬೆ 1 immunda linteamina in ferventi lixivio deposita. 2 calor, æstus. 3 solis ardor.—ಉಬ್ಬೆಕೊಳ್ಳ, ...ಪಡ calefieri. —ಉಬ್ಬೆಗಿಡ,...ಇಕ್ಕು ... ಹಾಕ,.. ಕಾಸ in lixivio linteamina decoquere.

ಉಬ್ಬೆಗಂ 1 asthma, difficultas respirationis. 2 calor, æstus. 3 mœror, anxietas.

ಉಭಯ ambo, duo. — ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವ utrumque latus. — ಉಭಯ ರಾಶಿ acervus granorum, in quo portio Gubernii simul cum portione agricolarum mixta est. — ಉಭಯತ್ರ ex utroque latere; in utroque loco. — ಉಭಯತ್ರರು ambo.

ಉಭ್ರಟಿ potestas, robur, fortitudo.

ఉమ్మోళి inundatio.

ఉమటికాయ nomen cujusdam oleris.

ఉమతికాయి, ఉమిరికాయి, ఉమ్మ త, ఉమ్మెత Datura fastuosa, bot. (spina.)

ఉమదా,ఉమది præcipuus, excellens. — ఉమదారంగు præcipuus color. — ఉమదామనుష్య nobilis, primarius homo.

ఉమనాపట్టి muliebre quoddam frontis ornamentum.

ఉమర, ఉమ్మర limen.

ఉమరావు dux, nobilis, primus minister. — అమీరఉమరావు rex et primus minister ejus.

ఉమరి, ఉమ్మరి placenta in vapore cocta. — ఆషాఢపుమరి cæremonia in mensibus Julio et Augusto celebrata, durante quâ conjugatæ mulieres lampades agitant et deæ placentas offerunt.

ఉమలు, ఉమ్మలు calor.

ఉమాద 1 insania. 2 ebrietas.

ఉమా, ఉమాదేవి *Parvati*. — ఉమాపతి *Siva*, maritus *Parvati*. — ఉమాపుత్ర *Kartikeya*. — ఉమాకరతి *Sarasvati*.

ఉమేదు exspectatio. — ముందిన ఉమేదు exspectatio futurorum.— ఉమేదువారి exspectatio. — ఉమేదువార candidatus, ille qui gratuitò ministrat spe futuræ provectionis.

ఉమ్మద vid. ఉమాద

ఉమ్మళి dolor, mœror, molestia, afflictio. —ఉమ్మళిన vexare, dolore afficere.

ఉమ్మళికె temeritas, festinatio.

ఉమ్మి oryzæ acera.

ఉమ్మె calor.

ఉయక్కని,ఉయిక్కని simii vox.

ఉయ్యల,ఉయ్యలు,ఉయ్యలె,ఉయ్యాల, ఉయ్యాలి,ఉయ్యాలు, ఉయ్యాలె funis *aut* tabula libratilis. (*balançoire.*)— ఉయ్యాలెతూగ. . .ఆడ prædictum ludum exercere. — రత్నద ఉయ్యాలె tabula libratilis cujus funes gemmis adornatæ sunt.

ఉయ్యాలెగౌరమ్మ dea quædam, quam in oscillis agitant cultores ejus, in mense Aprili.

ఉయ్యాళి, ఉయ్యాళిగ 1 facetus et felix homo. 2 cursus equi concitatissimus. — ఉయ్యాళిబిడ equum celerrimè agere.

ఉర pectus, cor, animus. —ఉరగొట్టునిల్ల firmiter, fortiter stare. — ఉరధీర homo fortis. — ఉరపదక lorica.— ఉరబిజ్జ. . .పడియ deficere, (animus, fortitudo.)

ఉరంట casualiter evertere, (vas, lagenam.)

ఉరక, ఉరకు scabies. — ఉరకాగ prurire.

ఉరగ serpens. — ఉరగఫణి cucullus serpentis (colli ejus mira dilatatio.) — ఉరగభోగి, ఉరగ

ಹಾರಿ 1 *herpestes*, zoo. (*mangouste*.) 2 aquila *Garuda*, (quæ edit serpentes.) — ಉರಗ ಜಂತುಗಳು reptilia generatim sumpta.

ಉರಟಣಿ, ಉರಠಣಿ cæremonia quædam tempore nuptiarum usitata.

ಉರಟು crassitudo (pannorum.) — ಉರಟುಬಟ್ಟೆ pannum crassum.

ಉರತಾ, ಉರತೆ contrà pilum, sensu inverso (*à rebrousse-poil*.) ಉರತಾಹಜಾರಮಾಡ sensu prædicto barbam radere.

ಉರತಾಯಿಸ rebellare.

ಉರಣ, ಉರಭ್ರ aries.

ಉರಮುಕಿರಿಗಿಡ nomen cujusdam arboris.

ಉರರೀಕೃತ promissus, probatus, pactus.

ಉರಲಗಡ್ಡೆ, ಉರಲುಗಡ್ಡೆ, ಉಲ್ಲಾಗಡ್ಡೆ *solanum tuberosum*, bot. (*pomme de terre*.)

ಉರವಣಿ, ಉರವಣೆ 1 sonitus. 2 præparatio. 3 festinatio, necessitas. 4 passio, ira. — ಉರವಣಿಸ 1 sonare. 2 parare. 3 urgere, vehemens esse.

ಉರವಣಿಗೆ superbia.

ಉರವಳಿಸ v. n. indignari, in furorem verti. —v. a. reclinare (infantem in lecto.)

ಉರವೆರಿಯು, ಉರವೆರೆಯು luna plena.

ಉರಸ್ಸು pectus, mamillæ.

ಉರಳ್, ಉರಳಾಡ 1 convolvi, provolvi, rotari. 2 (fig.) interire.

ಉರಿ 1 flamma. 2 dolor acutus. 3 furor, indignatio. 4 ardor, æstus, inflammatio. — ಹೊಟ್ಟೆಉರಿ 1 zelotypia, æmulatio. 2 invidia. (lit. æstus ventris.) — ಹೊಟ್ಟೆಉರಿಯಲು v. n. lit. inflammari. (venter.) — fig. zelotypiâ aut invidiâ affici. 2 in gravi angustiâ versari.—ಮೈ ಉರಿಯ lit. aduri. (corpus.) fig. irâ ardere, in magnâ tribulatione esse. — ಮೈಉರಿ ira, angustia, dolor. — ಉರಿಮಾರಿ, ಉರುಮಾರಿ 1 nomen deæ cujusdam iracundæ. 2 irâ fervens homo. — ಉರಿಯ v. n. 1 flagrare. 2 acutum dolorem inferre. 3 in magno furore versari. 4 inflammari, æstuare. (vulnus.) — ಉರಿಸ, ಉರುಸ, ಉರುಹ, ಉರಿಮಾಡ ..ಇಕ್ಕು....ಇಡ...ಹಾಕ v. a. 1 inflammare, incendere. 2 furorem concitare. — ಉರಿತ, ಉರುತ, ಉರುವಣಿ, ಉರವಣೆ s. adustio, inflammatio. — adj. acutus, mordax, pungens. — ಉರಿಕಾಸ calefacere. — ಉರಿಕಾಸಿಕೊಳ್ಳ seipsum calefacere. — ಉರಿಕಾವು flammae calor. —ಉರಿಕೆಂಕಿ, ಉರಿಕಿಚ್ಚು ignea flamma. — ಉರಿಕಿಡಿ scintilla è flamma erumpens. — ಉರಿಕೆರಳ್.. ಕೆದರ 1 excitare flammam. 2 mœrorem afferre—ಉರಿಗಜ್ಜಿ scabies urens. — ಉರಿಗಂಡ periculum incendii. —ಉರಿಗಣ್ಣ *Siva* flammeum habens oculum. — ಉ

ఔష్ణాలి ventus adurens. — ఉరిగ్ర ము nomen cujusdam gigantis.— ఉరిగొన్న inflammari. —ఉరిమోయ 1 conflagrare. 2 pungere, mordere (sicut vulnus.) — ఉరిజేలు pessimum quoddam genus scorpionum. — ఉరిరగ్గు flammae intensitas.—ఉరిరణ saevum bellum. — ఉరివాలి tumor adurens. —ఉరిగాడ్పు, ఉరిగాగి, ఉరిబేగి æstus gravissimus. —ఉరిమూత్రం urina propter morbum urens—ఉరిగల్లు 1 fabulosa quædam gemma. 2 lens vitrea comburens—ఉరిరంపు flammam comprimere, minuere. —ఉరిసొందిన,...కొడిన, ..ఆరిన flammam exstinguere.

ఉరి 1 funiculus. 2 funis quo suspenduntur onera super humerum gestanda. 3 laqueus in interiori parte domûs suspensus, in quo reponuntur vasa figlina, etc. pro tempore inutilia.

ఉరికిన v. a. minare. (greges.) —v. n. ఉరికిపోగ fugere.

ఉరిన v. a. 1 sustinere, tolerare, pati. 2 incendere, flammam excitare.

ఉరిలిగాయి ren, is.

ఉరు magnus.

ఉరుంట, ఉరుండ vid. ఉరంట.

ఉరుంబు, ఉరుంబె medium pectus, mediæ mamillæ.

ఉరుగు avertere, contorquere (corpus, vultum etc.) —aversus, contortus. — ఉరుగుకై mutilata manus.—ఉరుగుకాలు pes forinsecùs contortum. — ఉరుగుబాము os distortum.—ఉరుగుమూతి facies fœdè distorta. (*grimace.*)

ఉరుచు, ఉరిచివిడ solvere, laxare.

ఉరుటాయిన rebellare, inobedire, transgredi, violare.

ఉరుటు adj. 1 crassus, (pannus.) ; solidus, validus. (filum, stamen.) 2 circularis, rotundus. —s. 1 annulus aureus aut argenteus sinè gemmâ. 2 rapida et indistincta loquela. 3 vox elevata, arrogans, ambitiosa. 4 vox inter canendum tremula. — v. n. cadere, detrudi, everti, etc —ఉరుటిన, ఉరుటువిడ detrudere, etc. —fig. occidere.

ఉరుకి, ఉరుతు, ఉరుతె sciurus.— ఉరుతుపిల్ల sciuri pullus.

ఉరుపు adj. magnus, multus.— v. a. incendere, flammam excitare.—v. n. ఉరుపుపడ్డ inflammari; in angustiâ esse.

ఉరుబత్తి errabundi mendici fax.

ఉరుబన multus, nimius, superabundans.

ఉరుబు 1 incrementum, nimietas, abundantia.— ఉరుబాగ crescere. 2 superbia, insolentia, imperium.—v. a. 1 consumere. (ignis)

2 expellere.

ఉరుచి, ఉరుటి dolor, angustia, mœror.

ఉరుచేసవి, ఉరుచేసినవి gravis nimis æstus.

ఉరుభుజ brachia usque ad genu pertingentia.

ఉరురత్న eximia gemma.

ఉరులు laqueus; tendicula, insidiæ. — ఉరులుకాక, ఉరులొడ్డు laqueum tendere, parare. — ఉరలు బడు laqueo irretiri, capi. — ఉరులుకొను laqueo se suspendere. — ఉరుబిగించ v. a. alium suspendere.—ఉరులుకట్టి laquei nodus currens, tendiculæ artificium.

ఉరువడి 1 festinatio, necessitas. 2 vis, impetus. 3 imperium, potestas. 4 insolentia, superbia. — ఉరువడిన 1 vehemens esse. 2 insolens, superbus.

ఉరుసు 1 insolentia, superbia, arrogantia, strepitus. 2 annuum quoddam festum juxtà sepulchrum mussulmani pseudosancti celebrandum.

ఉరుళు v. n. volutari, circumagi, circumvolvi. 2 fig. interire, expirare. 3 deorsùm volvi. 4 effluere. — ఉరుళ్చ,ఉరుళుప, ఉరుళుచు, ఉరుళ్చు 1 rotare, volvere, volutare. 2 occidere. 3 elicere. (lacrymas, &c.) —ఉరుళుపఅశ్రు lacrymæ erumpentes.—ఉరుళుసేవ votum aut actus pœnitentiæ, quo aliquis se obligat ad circumvolutandum corpus dexteram versùs per longam viam, vel circùm templum idolorum.

ఉరి magnus, largus, ingens, multus, validus. —ఉరిగొరి circiter, plùs minùs-ve; altus et infimus; supernè et infernè. — ఉరిబిడ spatium relinquere, dilatare.— ఉరిచేకొను invalescere, fortis, validus, robustus fieri. — ఉరిమిగి nimietas.—ఉరిపిడియు firmiter apprehendere.

ఉరి vid. ఉరి.

ఉర్కాలు parvum insectum hominibus pecoribusque molestum.

ఉర్కు superbia, insolentia,arrogantia. — v. n. vid. ఉక్కు.

ఉర్కు chalybs, bis. vid.ఉక్కు.

ఉర్చు v. a. educere, (gladium.) 2 attrahere, 3 in duas partes praecidere. 4 purgare. 5 laxare.

ఉర్జు vid. ఉజ్జ

ఉర్టణి quaedam caeremonia tempore nuptiarum usitata.

ఉర్టాయన vid. ఉరుటాయన,

ఉర్టు vid. ఉరుటు

ఉర్తు 1 inflammatus. 2 iratus. 3 invidus. — ఉరాడు palpitare, æstuare (vulnus.)—ఉరాట palpitatio, inflammatio.

ఉరాయు reliquus, residuus.

ఉర్దిగ v. n. aratus esse (ager.) — ఉర్దుకుడు aratio. vid. ఉదు

ఉర్దుకు, ఉర్దెకు vid. ఉరుకి

ఉర్ధ vid. ఉద్ధ

ఉర్ధు vid. ఉజ్జు

ఉర్పు vid. ఉరియు, ఉరి

ఉర్బు vid. ఉబ్బు

ఉర్లకడ్డి vid. ఉరలకడ్డి

ఉర్లు vid. ఉరులు—ఉర్తితగుల suspendi, in laqueo deprehendi.— ఉర్తితగిలి 1 ad patibulum suspendere. 2 in laqueo deprehendere. — ఉర్లుకట్టు 1 patibulum erigere. 2 laqueum, tendiculam instruere.

ఉర్తి farina subacta minutatim concisa.

ఉర్తివల్లి quoddam genus oleris.

ఉర్వ magni momenti. — ఉర్వడి magnus pes (mensura.)

ఉర్వటు, ఉర్వటి, ఉర్వటు strepitus, fragor.

ఉర్వడి, ఉర్వడిగ, ఉర్వణి vid. ఉరువణి

ఉర్వరి, ఉర్వి terra.

ఉర్వారు cucumis, cucumer.

ఉర్వి vas quoddam metallicum in quo cibantur parvuli.

ఉర్పికాయ ren, nis.

ఉర్షు vid. ఉరుషు

ఉర్షకాలు crus distortum.

ఉర్షకొదలు cincinnus.

ఉర్వపరి cæpae cortex, folliculi. vid. ఉవ్వి

ఉరితు qualitas, status, natura, conditio.

ఉరికు v. n. volvi. — s. mons, tis.

ఉరువు vera conditio.

ఉర్ధు vid. ఉద్ధు et ఉజ్జు

ఉ:టాయిన vid. ఉరుటాయిన

ఉలతా, vid. ఉరతా, ఉరతి

ఉలడి, ఉలడి molestia, angustia.

ఉలవ planta serpens.

ఉలబణి vid. ఉల్బణి

ఉలమద్దిగిడ nomen cujusdam arboris.

ఉలమరి, ఉలవరి, ఉలవతిగిడ nomen trium plantarum.

ఉలియు 1 garrire (aves.) 2 clamare. 3 strepere, sonare. 4 loqui. — sonus, fragor, strepitus. — ఉలిప cantum, garritum ciere, promovere.

ఉలుకు, ఉలుకు 1 articulorum luxatio. (*entorse.*) 2 nervorum dolorosa contractio. (*crampe.*) 3 stimulus conscientiae. 4 acutus, pungens dolor. 5 offensio (passiva.) — v. n. articulorum luxationem ... pati.

ఉలుటు cadere, everti.

ఉలుఫి, ఉలుఫ్, ఉలిఫ్ cibaria magnatibus iter facientibus gratis subministrata.

ఉలుపు, ఉలుకు sonitus.

ఉలూక 1 bubo. 2 *Indra*. 3 nomen cujusdam herois.

ఉలూఖల mortarium ligneum oryzae mundandae inserviens.

ఉలూపి una ex uxoribus *Arjuna*.

ఉల్క 1 fax, titio. 2 igneum meteorum. 3 carbo ligneus. ఉల్కి titionum acervus.—ఉల్కాపాత labens meteorum.

ఉలుక్క vid. ఉలుకు

ఉలుక్కతలుక్క ostentatio, pompa, solemnitas.

ఉల్టాసిర్దామాడు pervertere judicium, falsa tanquàm vera ostendere.

ఉల్గాపరి *nelumbium aquaticum*, bot. (*lotus aquatique.*)

ఉల్వ uterus, fœtus.

ఉల్వణ apparens, visibilis.

ఉల్బణే s. abundantia, incrementum, nimietas. —పిత్తోద్రేల్బణే bilis nimietas. —adj. 1 apparens, visibilis, evidens. 2 excessivus.

ఉల్లంఘన 1 violatio praecepti, inobedientia, excessus. 2 contemptus, neglectus.

ఉల్లంఘిస 1 violare, inobedire. transgredi, excedere. 2 despicere, negligere, parvipendere, contemnere.

ఉల్లసన horripilatio, pilorum carnis erectio.

ఉల్లట, ఉల్లటపల్లట, ఉల్లపల్లట confusus, inordinatus, praeposterus, inversus.

ఉల్లడి, ఉల్లడే conopeum, umbraculum in nuptiarum celebratione usitatum.

ఉల్లణ cista scirpea. — ఉల్లణిగ ille qui herbam demetit aut vectat.

ఉల్లస, ఉల్లసిస, vid. ఉల్లాస, ఉల్లాసిస

ఉల్లార 1 pannum quo operiuntur clitellae. 2 diversicolor culcitra.

ఉల్లాస 1 laetitia, felicitas, gaudium, hilaritas. 2 splendor, lumen. 3 caput, sectio libri. 4 oblectamentum, jocus. — ఉల్లాసిస, ఉల్లాసవాగ hilaris, laetus, felix, jocosus esse. — ఫుల్లాసిగ homo laetus, hilaris.— ఫుల్లాసికే id. sens. ac ఫుల్లాస

ఉల్లు infamis, vilis homo.

ఉల్లుదాపరి vid. ఉల్దాపరి

ఉల్లి farinae subactae massa.

ఉల్లేఖన 1 vomitus. 2 pronuntiatio. 3 effossio. 4 scriptio.

ఉల్లోల, ఫుల్లోలన fluctus, unda, mons aquae.

ఉశన nomen quoddam planetae *Shukra*. (*Vénus.*)

ఉశిర *andropogon muricatum*, bot. (herba.)

ఉశ్వాస halitus.

ఉష, ఫుషఃకాల, ఫుషస్సు aurora,

diluculum.

ఉషర్బుధను ignis.

ఉషాపతి *Aniraddha* filius *Kamadevae.* — వుషా uxor illius.

ఉష్టగిడ nomen cujusdam arboris.

ఉష్ణ s. calor, aestus. — adj. 1 calidus, fervidus. 2 peritus, dexter. — వుష్ణించ calidus esse. — వుష్ణజ్వర febris è nimio calore oriens.

ఉష్ణిక్కు, వుష్ణీశ cidaris Indica. (*turban.*) — వుష్ణీఈష longa cidaris.

ఉష్ట్ర camelus. — వుష్ట్రయంకౌ pars posterior cameli. — వుష్ట్రా ఘోఁక pullus cameli. — వుష్ట్ర వాడక camelorum bubulcus.

ఉసికని cum silentio, tacitè, submissè, leviter.

ఉసిగెబణివె arenae acervus.

ఉసిగొలిన, వుసికల్పిన vexare, lacessere, molestare, provocare, iram ciere.

ఉసుకు terra arenosa.

ఉసుబు, వుసుపు, వుసువు, వుసిగు, arena. — కళ్ళసుబు syrtis. — వుసుబినదిన్నె arenae acervus, collis arenosus.

ఉసురు s. 1 halitus, respiratio, spiritus. 2 vita. 3 robur. 4 suspirium, gemitus. 5 vapor. — v. n. loqui, dicere. — నిట్టుసురు altum suspirium. — వుసురిడ, వుసురుబిడ respirare; suspiria edere; exspirare. — వుసురుకికొల్కొళ్ళ halitum, spiritum recipere. — వుసురుకట్ట.. పిడియ spiritum, respirationem continere, comprimere. — వుసురలంమిన dicere nequeo. — వుసురుకట్ట in vapore coquere. — వుసురుకడుబు placenta in vapore cocta.

ఉసుళి, వుసుళు, వుసుళ్ళే, వుసళ్ళ grana madefacta, in butyro frixa, &c.

ఉస్స 1 suspirium. 2 crepitus ventris.

ఉస్సని suspirium. — వుస్సను, వుస్సను suspirare, aegrè respirare.

ఉఱుయని, వుఱూయని adv. tremulè.

ఉళడి molestia, incommodum.

ఉళపడి pondus superadditum in staterâ pro equilibrio.

ఉళి 1 scalprum. 2 fur. 3 venatio. 4 actus meritorius. — వుగురుళి scabellum quo utuntur tonsores ad ungues praecidendos. — కరణివుళి, కెరణివుళి, tornatoris terebra. — వుళికొడలి scabellum et malleolus. — వుళియలుగు lamina scalpri. — వుళిముఖ.. మొనే acies scalpri.

ఉళియ 1 superesse, remanere. 2 vivere, superstes esse. 3 abesse. 4 commorari, habitare. — s. reliquum, residuum, quod superest. — వుళిన, వుళుస, వుళిచ, వుళుచ 1 servare, reponere, curare ut supersit, remaneat (res aliqua,) aut vivat (aliquis.) 2 obscurus

fieri, — ఉళిద quod remansit, superfuit. — ఉళికెవాగ, ఉళియాగ abesse. — ఉళిదిర, ఉళుదిర 1 superesse. 2 pacificari. — ఉళిబాళు reliqua vita. — ఉళిఱాక, .. ఇక్రు .. ఇడ quasi absentem reputare. — ఉళికొళ్ళు, ఉళకొళ్ళు remanere, seipsum continere. — ఉళగడి, ఉళగడీ, ఉళుగడి, ఉళుగడీ superstes, commorans, remanens. — ఉళిఅళివు vivere et mori. — ఉళుఒట్టి ratio victûs.

ఉళ arare. — ఉళికె, ఉళుకె, ఉళుమికె, ఉళక, ఉళుక aratio. — ఉళస, ఉళిస, ఉళుస arandum curare. — ఉళకర, ఉళకక్రు aratu aptus. — ఉళదిర incultus remanere.

ఉళుంప, ఉళుంబ vid. ఉళిస servare.

ఉళుకు vid. ఉలుకు. — ఉళుకునీవుపదు articulorum luxationem depsendo curare. — ఉళుకిడ 1 luxari. 2 dislocari.

ఉళుక్కై palma manûs.

ఉళుగాగళు fastidium cibi.

ఉళుపడి, ఉళ్పడి 1 residuum, reliquum, quod superest. 2 reliquiæ (sanctorum.) 3 quod additur in statera prò æquilibrio.

ఉళుమె cibaria aut alia ad victum necessaria, quæ pro stipendio dantur Gubernii famulis.

ఉళ్కు 1 vid. ఉఱుకు 2 fulgere, micare. 3 res.

ఉళిక్రు aratio.

ఉళిక్రుకలు reliquiæ ciborum, offæ, fragmenta.

ఉళ్లు aduri, incendi.

ఉళ్త, ఉళ్ద vid. ఉళిద — ఉళ్తర 1 vitalis. (*viable*) 2 aratu aptus.

ఉళ్పక servator, salvator.

ఉళ్ళ, ఉళ్ళు habens, possidens, præditus. (annectione hujus particulæ, substantiva converti possunt in adjectiva.) — పరాక్రముళ్ళు (potentiâ præditus.) fortis, robustus. — బుద్ధియుళ్ళ (sapientiâ præditus,) sapiens. — ఉళ్ళ videtur nonnunquàm indicare obligationem: v. g. అవను కొడఉళ్ళవను daturus est.

ఉళ్ళంగి *scolopax*, bot. (*bécasse*)

ఉళ్ళంగాయి nomen cujusdam ludi.

ఉళ్ళంత habens, præditus.

ఉళ్ళట్టు, ఉళ్ళటు vid. ఉల్లటు

ఉళ్ళమాతు verum verbum; verum factum.

ఉళ్ళి, బెళ్ళుళ్ళి allium. — నీరుళ్ళి, ఈరుళ్ళి, ఉళ్ళిగడ్డె cæpe.

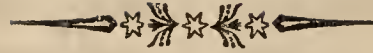
ఉళ్ళుడె muliebre vestimentum.

ఉళ్ళి massa farinae subactae. — ఉళ్ళిలట్టిన.. పక్త depsendo convolvere farinam.

ఉళ్లంగాయి vid. ఉళ్ళంగాయి.

ఉక్షు bos *aut* taurus.

ಊ

ಊ (copulativa conjunctio) que, et. — ಅವನೂ ಇವನೂ hic et ille. — ಇದೂ, ಅದೂ hoc et illud.

ಊಂಕಿ, ಊಂಕೆ stamen telæ postquàm amylo imbutum est. — ಊಂಕಿಮಾಡು stamen (praedicto modo) praeparare.

ಊಂಚ, ಊಂಚು altus, excelsus, supereminens, excellens, sumptuosus.

ಊಂಚುಬಟ್ಟೆ sumptuosum linteamen. — ಊಂಚುನೀಚ supremus et infimus. — ಊಂಚುನೀಚ ನರಿತುಮಾತಾಡು loqui convenienter, (habitâ ratione personarum.)

ಊಕ molestia, incommodum.

ಊಕಾರ littera ಊ.

ಊಕಿ, ಊಕು, ಊಕೆ vid ಊಂಕಿ.

ಊಗಾಯ leve vulnus.

ಊಗುಕಡ್ಡಿ vid. ಊಬು

ಊಚ vid. ಊಂಚ. — ಊಚಿಕೆ, ಊಚಗೆ in altum. — ಊಚಾಯಿಸ, ಊಚ.. ಊಚಗೆಮಾಡು 1 producere. 2 elevare.

ಊಚಕಾಯಿ nomen cujusdam oleris.

ಊಚಾಯಿಸು promissis non stare; excedere.

ಊಚಿ sutoris subula.

ಊಚಿಕಡ್ಡಿ ...ಖಡ್ಡಿ, ಊಚೆಕಡ್ಡಿ longa quædam palea è quâ fiunt everricula. — ಊಚಿಗಣಿಕೆ articulus hujus herbæ. — ಊಚಿಹುಲ್ಲು altum gramen.

ಊಚು vid. ಊಂಚ

ಊಚೆ vid. ಊಂಕೆ. — ಊಚೆಕದರು fusus in quo stamen amylo imbutum circumvolvitur.

ಊಜಿ clathrus. (*balustrade.*)

ಊಜೆ insectum granis infestum.

ಊಟ comestio, cibi sumptio. — ಬೆಳಿಗ್ಗೇಯೂಟ, ಹೊತಾರೆಯೂಟ, ಮುಂಝಾನ್ನೂಟ jentaculum. — ಮಧ್ಯಾಹ್ನದೂಟ prandium. — ಸಾಯಂಕಾಲದೂಟ, ರಾತ್ರಿಯೂಟ cœna. — ಊಟಕಾರಿ coquus. — ಊಟಕೂಟ convivæ. — ಊಟನಕೊಡು.. ಇಡು apponere cibum. — ಊಟಗಾರ, ಊಟದವನು, .. ಊಟಗಾತಿ, ಊಟಗಾರಳು, ಊಟದವಳು homo *aut* mulier edax, vorax; helluo, *nis.* — ಊಟದಿಟ್ಟ convivium benè ordinatum. — ಊಟಮಾಡು cibum sumere. — ಊಟಮಾಡಿಸ curare ut quis manducet. — ಊಟನರಿಯದವನು modum et qualitatem cibi nesciens. — ಊಟಬಲ್ಲವನು artis edendi peritus. (*gastronome.*) — ಊಟಾತುರ gula, inordinatus cibi appetitus. — ಊಟಾಗಿರ, ಊಟವಾಗಿರ paratus esse (cibus.) — ಊಟದಯಲೆ folia consuta super quibus Indi manducant. — ಊಟಾವದಗಿಸ parare cibum.

ಊಟಣಿ, ಊಟಣೆ cæremonia quædam in nuptiis usitata.

ఊటలే, ఊటులే, వూటళే, వూటలేఁ కరచి 1 jactatio, jactantia. 2 loquacitas. 3 exaggeratio, hyperbola. — వూటలేకొట్టు verbis exaggerare, modum excedere.

ఊటుకోలు, వూటుకట్టెగె 1 grallæ (échasses.) 2 baculum super quo aliquis nititur.

ఊటుకాలు firmus pes *vel* gressus.

ఊటుబ్బ్యసు gymnastica exercitia, corporis exercitatio. — వూటుబ్బ్యసుమాడిస variis modis torquere, (sicut pædagogus pigros discipulos.)

ఊటి, వూటి 1 fons, scaturigo. — ఊటిచిసురుపు fontis indicium. 2 vinculum quo lora aratri alligantur. 3 occa. (*herse.*) — ఊటిఎత్తు bos aratro aptus.

ఊట్లే, వూట్లెకరచి vid. ఊటలే

ఊరబ్బ్యసు exercitia gymnastica, corporalis exercitatio.

ఊడగిసగిడ nomen cujusdam arboris.

ఊడు aratri rulla, pertica, manubrium. 2 fulcrum, adminiculum. — ఊడుకొడ.. బడ్డ...ఇడ.. నిల్లిస adminiculum dare, stabilire.

ఊడు 1 manducare, bibere, sumere (cibum aut potum.) 2 illinire, ungere. (corpus unguentis.) — ఊడిస cibare.

ఊథస vir conjugatus.

ఊణ, వూణలే, ఊణిత defectus, imperfectio, menda, naevus, mutilatio. — mutilus, defectivus. — పదక్మ్యూణ menda, defectus in versiculo.

ఊణాకి, వూణాబి mediocris, non optimus.

ఊత consutus, intertextus. — వూతనీరు aqua è scaturigine exsiliens. — వూతకోలు, వూతుకోలు vid. ఊటుకోలు.

ఊతాలి homo qui irreverenter loquitur.

ఊతి 1 servatio. 2 sutura, textura.

ఊతిత్ *perdix rufa*, zoo. (*bartavelle.*)

ఊతుకొళ్ళు, వూతిక్కు, వూతిడ sepelire, condire.

ఊతుగల్ల dilatata gena.

ఊదబత్తి virgula aromatica, pastillus. — వూదబత్తిగిడ fulcrum ad ponendas prædictas virgulas.

ఊదరె 1 *Paspalum pilosum*, bot. 2 lolium. 3 tumor. 4 fumus spissus. — ఊదరె ఇడ suffumigando necare. (mures in foramine.)

ఊదా, వూదిబంణ color violaceus. — ఊదారంగాయిస colore violaceo inficere. — ఊదాముండాసు violacea cidaris.

ఊదు 1 inflare (tubam, tibiam, &c.) 2 (ignem) sufflare, excitare. 3 inflari, distendi. — వూదిదాకి

విడ insufflando ejicere. — ఊది మంత్రిన insufflatione morbos puerorum curare. — ఊదికొను 1 inflari. 2 seipsum inflare. — ఊదువాద్యము — instrumentum musicum pneumaticum. — ఊదుబూరగ lituus, concha. — ఊదుగొట్టము...గొట్టము fistula ad ignem insufflandum. — ఊదుకామెర,కామెర species quædam *icteri*. (*jaunisse.*) — ఊదకే, ఊదికే, ఊదుకే 1 insufflatio. 2 inflatio. — ఊదవెండి purum argentum. — ఊదిపోవు minui, (tumor.) — ఊతకోలు baculus ad ambulandum. — ఊదినడచు, ఊదిట్టినడచు firmo gressu incedere. — ఊదిచెప్పు distinctè, strenuè dicere.

ఊధ, ఊధస్సు mamilla.

ఊన, ఊనత defectus, mutilatio, nævus. — mutilus, deficiens, depravatus. — ఊనకర mutila manus. — ఊనస్తు homo mutilus (*estropié.*) — ఊనాక్షి oculus vitiatus.

ఊబత్తి, ఊబత్తిక cineres.

ఊబు, ఊబుకుల్లు genus quoddam spiniferi graminis, è quo fiunt everricula. — ఊబుకట్టి palea hujus graminis.

ఊబులు festuca, folliculi.

ఊమ mutus, tacens. — ఊమమనిషి mutus quidam — ఊమతనము privatio loquelæ. (*mutisme.*)

ఊమారి adultera mulier.

ఊరట, ఊరటి, ఊరుటి, ఊరిటి 1 remissio, diminutio (morbi,)valetudinis confirmatio, ab ægritudine recreatio. 2 commodum, utilitas. 3 adjutorium, auxilium, subsidium. — ఊరటిపొంగ 1 meliùs habere. 2 prodesse. — ఊరటిమాడ adjuvare.

ఊరణ aranea.

ఊరు v. a. 1 infigere (in terrâ.) 2 firmiter stabilire. 3 afficere (sicut medicamentum corpus afficit.) 4 sese insinuare, penetrare (sal in carnes, &c.) — v. n. 1 inniti (super baculo.) 2 radices agere, mittere. 3 exsilire, (aquâ è scaturigine.) — ఊరికొను 1 super semetipso inniti. 2 spontè scaturire. 3 sese insinuare. — ఊరిక్కు, ఊరిడ, ఊరబిడ, ఊరబెక్కు 1 muriâ, sale &c. condire. 2 plantare. 3 pungere (sicut scorpio.) — ఊతకోలు baculum viatoris. — కైయూన్నిలేచు manibus super terram applicatis surgere. — కాలూనినిలుకొను firmiter stare. — ఊరవిడ 1 ab innitendo abstinere. 2 sale, muriâ, &c. carere — ఊరకొడ 1 fulcire. 2 fulcrum præbere. — ఊరచు, ఊరిచు, ఊరిన, ఊరున 1 innitendum curare. 2 imbuere. — ఊరుకే, ఊరకే, ఊరికే actio innitendi, penetrandi, &c.

ఊరు 1 civitas, urbs, vicus. 2 fe-

mur.— ఊరుకట్టు 1 pagi, aut vici stagnum, lacus. 2 sedes erecta circùm radices arboris, antè portas vici. — ఊరుకుప్పి, ఊరుకొలని tributum vico assignatum. — ఊరకుక్క passer. — ఊరుగొంది ...కొంది vici callis. — ఊరకమ్మర vici publicus famulus. — ఊరపెద్ద vici senior, dux.—ఊరుపాలు pars messis quæ agricolis obtingit. — ఊరూట publica festivitas.—ఊరగవని, ఊరగుంత fossa vico circumjecta. —ఊరుకావలు..కాపు vici custodia. — ఊరవాడు concivis. — ఊరంగం, ఊరంగడి platea in vico. — ఊరుంబళి, ఊరుంమళి, ఊరుంమాన్యం vicus tributo exemptus. — ఊరుపొలిమేర...పొలిమేర...[illegible] limites vici. — ఊరుకరణం vici rationarius, scriba. — ఊరుజోస్యుడు vici astrologus.

ఊర్జ 1 perseverantia. 2 robur corporis. 3 octavus mensis lunaris.

ఊర్జిత 1 confirmatus, corroboratus. 2 stabilis.

ఊటి vid. ఊరటి

ఊర్ణ 1 spatium inter duo supercilia. 2 lana. 3 pilum camelorum. — ఊర్ణాయు 1 stragulum è lanâ confectum. 2 aries. 3 aranea.

ఊర్ణనాభి, ఊర్ణనాభ aranea.

ఊర్ధ్వ altus, erectus, sublimis. — ఊర్ధ్వకాయ erectum corpus. — ఊర్ధ్వీకరించు in altum erigere. — ఊర్ధ్వలోకము cœlum. — ఊర్ధ్వరేత excelsus, sublimis.—ఊర్ధ్వరేతస qui passiones edomuit.

ఊర్మి 1 ruga, plica (in vestibus.) 2 fluctus. 3 saliva, sputum.

ఊర్మిక id sens.—annulus (pro digito.)

ఊర్మిళ uxor *Latchmannæ.*

ఊర్వశి, ఊర్వసి una è cœlestibus nymphis.

ఊఱు v. a. 1 penetrare, efficere. 2 pungere, forare. — v. n. inflari, turgescere. —ఊఱదగ penetrandum, pungendum, inflandum ...curare.

ఊసు, ఊసు, ఊసి ira, indignatio, furor.

ఊయాలి tabula aut funis librabilis. (*balançoire.*)

ఊషిత corruptus, depravatus. (cibus.)

ఊష solum sale imbutum.

ఊషణ 1 nigrum piper. (*poivre commun.*) 2 piper longum. ([illegible] మిరియాలు) 3 siccum zinziber.

ఊష్మ 1 calor. 2 densitas, angustia. 3 solis calor, apricitas.

ఊసరవల్లి, ఊసరవెల్లి, ఊసురుళ్ళి, ఊసరుళ్ళి lacerta, stellio.

ఊసరవెల్లితన inconstantia, levitas, mutabilitas.

ఊసు depravari, mucidus fieri. — ఊసలు cibus mucidus.

ఊసియు oryza spontanea, *aut* sylvestris.

ఊర్పు suspirare, suspiria edere.

ఊహూయని interj. ad improbandum.

ఊహ 1 conjectura. 2 cogitatio, ratiocinium. — ఊహకట్టు, ఊహించు, ఊహమాడు 1 conjicere rem ex indiciis. 2 cogitare, ratiocinari.

ఊడి textoris radius textorius. (*navette.*)

ఊడిక sella gestatoria. (*dooly.*)

ఊడిగ 1 famulatus, ministerium, opera. 2 cibi sumptio. — ఊడిగము, ఊడిగవాడు 1 famulus. 2 publicus satelles. (*pion.*) — ఊడిగతె, ఊడిగకత్తె famula, ancilla. — చిట్టూడిగవారు famuli curam infantium habentes.

ఊడిగ supputationis capita indiscriminatim inscripta, in libro rationum. — ఊడిగవగ్గ supputationis capita rectè ordinata.

ఊళిడు latrare, (tanquam canis aut lupus.)

ఋ

ఋక్కు 1 unus è quatuor *Vedis* (*Rig-véda.*) continet incantationes et hymnos. 2 incantatio.

ఋజు 1 rectus. 2 æquus, verus.

ఋణ debitum. — ఋణమాడు contrahere debitum. — ఋణస్థుడు debitor. — ఋణతీరిచికొళ్ళు solvere debitum. — ఋణముక్తి, మోక్షు debiti solutio.

ఋత 1 veritas. 2 aqua. 3 spicilegium. — verus.

ఋతు 1 tempestas, tempus anni. (*saison.*) 2 fluxus menstruus. — ఋతుమతి mulier menstrua. — ఋతుప్రాప్త fecundus, in congruo tempore ferax. — ఋతువృత్తి annus.

ఋత్విక్కు, ఋత్విజుడు domesticus capellanus *aut* sacerdos.

ఋద్ధి abundantia, copia, divitiae.

ఋభుక్షుడు *Indra* (Jupiter vastator.)

ఋశ్య 1 antilope pedes albos

habens. 2 fabulosus quidam equus, tria cornua gerens.

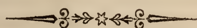
ఋషభ bos, taurus.

ఋషి sapiens vel anachoreta (apud Indos.) septem praecipui numerantur : *Kashyapa, Atri, Bharadwâja, Vishâmitra, Gautama, Jamadagni, Vasichta.* — In astronomiâ, septem *Rushiorum* nomine intelligitur *Ursa major.*

ఋష్యమూక nomen montis in *Decano.*

ఋష్యశృంగ nomen cujusdam sapientis.

ఋక్ష 1 ursus. 2 stella.

ౠ, ఌ.

Nulla vox Canarensis ab his incipit litteris, quæ rarissimè usurpantur in communi scribendi stylo.

ఎ

ఎ particula quæ affixa adjectivis masculinis desinentibus in వంత, ea convertit in feminina. v. g. రూపవంత pulcher, రూపవంతె pulchra.

ఎంజలు 1 saliva, sputum. 2 reliquiæ ciborum, purgamenta, peripsema. 3 quidquid ex ore egreditur, et internam partem oris tetigit sive mediatè, sive immediatè: (hæc omnia ut valdè impura habentur ab Indis, et vocantur ఎంజలు) —ఎంజలెలె folia quæ manducationi inservierunt. —ఎంజలబాయి os quod post manducationem non fuit ablutum. — ఎంజలులగళు reliquiæ ciborum in catino remanentes. — ఎంజలుమాతుగళు verba stulta. — ఎంజలుమాడ, ఎంజలిస 1 salivam emittere. 2 contaminare.— ఎంజలెత్తు removere grana oryzæ vel reliquias aliorum ciborum quæ, inter manducandum, in terram ceciderunt.

ఎంటడి fabulosum animal octo pedes habens. —ఎంటడిపదిజా *Vira*-

bāddra, in hoc animali equitans.

ఎంటి, ఎంటి validum vinculum è paleâ confectum, quo alligantur manipuli ad seminandum repositi. — ఎంటికుప్ప acervus paleæ ad hunc usum destinatæ. —ఎంటిపురి palea contorta ad vincula facienda.

ఎంటు v. n. jactare se.

ఎంటు octo. — ఎంటవది ,ఎంటవ octavus. — ఎంటవల్లిబంటు ⅛ *a* pars. — ఎంటవల్లి జిత్తవల్లి rarus, insolitus, insuetus. — ఎంటుకోణ..దిక్కు... మూలే ..దిశ octo divisiones indicis nautici. — ఎంటవకాట octo causæ infortunii.

ఎంటవధాన octo negotia simul curare valens homo.

ఎండి stercus vaccinum.

ఎండ్రకాయ 1 cancer. (*crabe.*) 2 cancer. (signum zodiaci.)

ఎంచిన, ఎంచు 1 supputare, numerare. 2 putáre, existimare, judicare. —ఎంచనలేడద innumerabilis, cogitatu impossibilis. — ఎంచి కొను per seipsum supputare.

ఎంజూరికె species quædam liborum, *aut* placentarum.

ఎంజె oleum. — ఔండ్లెంజె, కొబ్బ ఎంజె, జరళెంజె oleum commune è *ricino* confectum. —అప్పటజరళెంజె, మక్కిళ్కొట్టిఎంజె, చట్టజరళెంజె idem oleum, purificatum et tanquàm medicamen adhibitum. —ఎ ళ్ళెంజె, ఒళ్ళెంజె oleum è *sesamo orientali* expressum. — కుజ్జెళ్ళెంజె,ఖ రాసానిఎంజె idem oleum, sed deterioris qualitatis. — కుంగిఎంజె, కొంగిఎంజె, కానగచెంజె oleum è *galedupâ roboreâ* expressum. —అ గసిఎంజె oleum è lino. — వేపనవ జ్జె oleum è *margosâ*. — కొబరిఎం జె, కెంగినఎంజె oleum palmeum (*huile de cocotier.*) —ఇప్పఎంజె oleum è *bassiâ latifoliâ* (*sorte d'olive*) — కరంగతైల, కామకవడికాయ ఎంజె oleum è *cucumere colocinthyde*. — దత్తూరిఎంజె oleum ex *argemore mexicanâ*. — నవతేఎంజె oleum è *cucumere sativo*. —కర్పూ రతైల oleum terebinthinum.—సం పిగెఎంజె oleum admixtione *micheliæ champacæ* odoratum. — కానగ నఎంజె, కరంజతైల oleum è *dalbergiâ arboreâ*. — కుసుబిఎంజె oleum è *carthamo tinctorio*. — దాల్చినిఎం జె oleum è cinnamomo. — గుగ్గుల తైల oleum è myrrhâ, vel *bdellio*. — గులాబిఎంజె oleum rosaceum— గంధదఎంజె oleum admixto *sandalâ* odoratum. —మల్లిగెఎంజె oleum sesaminum admixtione gelsimini odoratum. — ఎంజెతెగెడ oleum è molâ *aut* trapeto extrahere. —ఎం జెహజ్జు .. ఒత్తు oleo ungere. — ఎం జెనీవ articulos membrorum oleo perfricare. — ఎంజెగసి...కదళు ...మ ష్టు sedimentum olei.—ఎంజెకమురు

fetor olei combusti. — ಎಂಣೆಜಿಡ್ಡು viscosa qualitas olei. — ಎಂಣೆಗಾಣ mola *sive* trapetum ad oleum conficiendum. — ಎಂಣೆನಗ pondus olei quod bos vehere potest. — ಎಂಣೆಬುದ್ದಲಿ ... ಶಿದ್ದಿಗೆ 1 major uter ad transvehendum oleum. 2 lagena ænea continens oleum. — ಎಂಣೊಗ್ಗರ oryza cocta oleo condita. — ಎಂಣೊಡದಮುಖ facies splendida. — ಎಂಣೆಒರಳು mortarium ad faciendum oleum.

ಎಂಣೆಗೆಂಪು rubrum perobscurum.

ಎಂಣೆಬದನೇಕಾಯಿ genus quoddam *solani melongenæ*.

ಎಂಣೆಮಣುಕು 1 macula olei. 2 odor olei.

ಎಂಣ್ಮಯ *Siva.*

ಎಂಣ್ಸು vid. ಎಣಿಸ

ಎಂತ, ಎಂತಲೂ vid. ಎಂದು

ಎಂತ, ಎಂತ್ತ vid. ಎಂಥಾ

ಎಂತು 1 quomodò? 2 sic, ità.

ಎಂತೆ quem ad modum? quî? quomodò?

ಎಂತೆಂಥಾ 1 quantuscumque. 2 magnus, altus, summus.

ಎಂತೆಂದರೆ (lit. " si interroges: quidnam? ") scilicet, ut sequitur.

ಎಂಥಾ quod genus? quænam species?

ಎಂದಿನಂತೆ sicut priùs, solitò.

ಎಂದು (pr.) 1 quandò. 2 semper, in perpetuum. — ಎಂದಿಗೂ, ಎಂದೆಂದಿಗೂ in æternùm. — ಎಂದಿಗಾದರೂ, ಎಂದಾದರೂ in quâcumque die. — ಎಂದೋ, ಎಂದಿಗೋ quandonam ... nescio. — ಎಂದಿಗೆ quanto tempore? — Si ಎಂದು aut ಎಂದಿಗೂ cum negativâ particulâ adhibeantur, significant: *nunquàm*. v. g. ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ nunquàm. — ಎಂದಿನಹಾಗೆ, ಎಂದಿನಂತೆ sicut priùs, sicut moris est. — ಎಂದೂಬಾರದಕಾರ್ಯ res quæ nunquàm occurrit.

ಎಂದು (part. ab ಎನ್ನು) 1 dicens. cùm dixisset. 2 hæc vox sæpissimè adhibetur quasi conjunctio in fine citationis implicitæ aut explicitæ, mandati, jussi, narrationis, &c. Ejus vera significatio solo usu addisci potest. Sint tamen in exemplum sequentia: ತಾನು ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದನು dixit se venturum esse. (lit. dixit: venio.) — ನೀನು ಕ್ಷೇಮವಾಗಿದ್ಧಿ ಎಂದು ನೆನಸುತ್ತೇನೆ credo te benè valere. (lit. credo, dicens: tu benè vales.) — ಅವನಿಗೆ ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿಯಿತೆಂದು ಕೇಳಿದೆನು audivi eum amentem evasisse. (lit. audivi *rumorem dicentem*: amens evasit.) — ಇಲ್ಲಿಕುಳಿತುಕೋ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆನು dixi ei ut sederet ibi. (lit. dixi ei: sede ibi.)

ಎನು dicere, narrare, loqui. — ಎನ್ನಿಸು dicendum jubere ..curare. — ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳು 1 vocari, appella-

ri, nomen sortiri. 2 haberi ut,... tanquàm.

ఎంపలి,ఎంపలుగిడ nomen quorumdam arborum.

ఎంషీఁరు coagulari. (lac.)

ఎంబ, ఎంబంథా, ఎంబువ (part. pres. ab ఎన్ను) 1 dictus, qui dicitur. v. g. బెంగళూరెంబ పట్టణవు urbs (quæ dicitur) Bengalorum. 2 hæc vox aliquandò innuit similitudinem compendiosè expressam. v. g. ఆత్మద మరణవెంబ ఘనవాద పాపవు grave peccatum (quod est quasi) mors animæ. 3 aliquandò est merè expletivum, nec latinè verti potest. v. g. పట్టణవను నోఁడ బేఁకెంబ ఆశెయింద హొరటెను egressus sum cupiens videre civitatem. (lit. cum desiderio isto, scilicet: oportet videre civitatem.)

ఎంబదాగి (vox ista videtur in eodem sensu adhiberi ac ఎందు. q. vid.)

ఎంబువదు 1 actio dicendi. 2 in fine definitionis alicujus addi solet, quandò in interrogatione adhibitum est. v. g. పాపవెంబువదేఁను quid est peccatum ? దేఁవకల్పనెగళను మీరినడెయువదేఁ పాపవెంబువదు peccatum est transgressio mandatorum Dei.

ఎంమె, ఎంమి vid. ఎమ్మె

ఎంమికె insolentia, superbia, arrogantia. vid. హెమ్మె.

ఎకరారుపడ confiteri, agnoscere.

ఎకరి, ఎకరె jugerum cum dimidio. (*acre.*)

ఎకల్లెమనుష్య homo constans et firmus.

ఎకళె mulier sensu destituta.

ఎకాఎకి 1 subitus. 2 promptus, alacer. 3 solitarius.

ఎక్క 1 unus, a, um. 2 unus vir.

ఎక్కం unitas. (in arithmeticâ.)

ఎక్కటి solitariò, privatim.

ఎక్కటిగను homo iracundus.

ఎక్కట్టా,ఎక్కట్టై 1 adunatus, congregatus. 2 conjunctus, sociatus, unitus.

ఎక్కడ, ఎక్కవడ genus quoddam sandaliorum.

ఎక్కడరు imbecilles homines.

ఎక్కతాళ modus quidam cantum aut concentum moderandi.

ఎక్కతాళి, ఎక్కతాళె subsannatio, ludibrium, irrisio.

ఎక్కసూళ subitus, promptus, alacer. — ఎక్కసూళదల్లి festinanter, subitò.

ఎక్కదగిడ *aristolochia Indica*, bot. (planta.)

ఎక్కర 1 infimus, vilis, contemptibilis. 2 multus, abundans.

ఎక్కరిస deridere, jlocalariter imitari, contemnere.

ఎక్కల elephas, antis.

ఎక్కల్లై audax, firmus.

ఎక్కళ్లోఁజోఁగు, ఎక్కళ్లేఁజోఁజోఁ

chorus mulierum munera deæ offerentium.

ఎక్కుపడ vid. ఎక్కుడ.

ఎక్కుస vanus, ostentator, de se nimiùm præsumens.

ఎక్కుసక్కు, ఎక్కుసక్కె 1 invidus, malignus. 2 morosus, protervus, immitis. 3 derisor. —ఎక్కుసక్కెమాడ 1 inofficiosus esse, minùs benignè se habere, invidere. 2 alicujus desiderio resistere, perversè agere. 3 illudere, deridere. — ఎక్కుసక్కెబాజాక homo inofficiosus, invidus, protervus.

ఎక్కుసర unus ordo globorum (in *rosario*, armillâ &c.)

ఎక్కాలి jocus, ludus, facetia. —ఎక్కాలిభూమి campus ludis destinatus.

ఎక్కిరిస vid. ఎక్కురిస

ఎక్కిస 1 appropinquare. 2 laudare. 3 deridere.

ఎక్కు 1 lanam carminare. 2 gossipium præparare. — ఎక్కిక carminatio. — ఎక్కుపబిల్లు arcus quo utuntur ad explicandos globulos gossipii,

ఎక్కె verrucaria. *asclepias*, (bot.) —బిళ్ళయక్కె *asclepias gigantea*. — ఎక్కెచిసక nomen cujusdam lapidis, (qui ad radices *asclepiadis* communiter invenitur.)

ఎక్కెక్కె lentè, gradatim, sensim.

ఎగచే, ఎగజే zizyphus. (arbor.)

ఎగజూ v. exsilire, saltare.

ఎగటు, ఎగడు pungens, acer.

ఎగర 1 saltatio. 2 irrisio.

ఎగతాళి vid. ఎక్కుతాళి

ఎగదిగకు, ఎగబాకు super manibus clunibusque nitens, incedere.. ascendere, retrogredi, &c.

ఎగర 1 eradere. 2 irruere in. 3 in aerem elevari, ascendere. 4 avolare. — ఎగరబడు 1 aggredi, irruere in. 2 exsilire. 3 superbiam, arrogantiam præ se ferre. —ఎగరక్కు, ఎగరడ, ఎగరబడ exsilire. — ఎగరస, ఎగజూడు, ఎగసడు 1 puerum in cunis jactare. 2 efficere ut aliquis saltet, irruat in.. &c. — ఎగరికె 1 deletio, actio eradendi. 2 actio avolandi.

ఎగాదిగ supernè et infernè, sursùm et deorsùm, suprà. — ఎగాదిగచూడ sursùm et deorsùm respicere, à vertice ad plantam pedis contueri.

ఎగుమతి transportatio, exportatio—ఎగుమతిమాడ è regione transvehere. — ఎగుమతిదిగుమతి exportatio et invectio.

ఎగ్గటిగను vid. ఎక్కటిగను

ఎగ్గను fatuus, stultus.

ఎగ్గరకె, ఎగ్గకెడు molestus, injucundus.

ఎగ్గళ multus, abundans, profusus.

ఎగ్గు s. 1 infamia, dedecus, ignominia. 2 vituperium, exprobratio, improperium. 3 damnum, injuria, malum, exitium. — ఎగ్గుగా 1 contumeliosè. 2 perniciosè. 3 turpiter. — ఎగ్గాగు pudore affici, injuriam pati, &c.

ఎగ్గాడు dehonestatus, contumeliâ vel exprobratione appetitus. — ఎగ్గుపట్టియు vituperare, exprobrare, vitio vertere, &c. — ఎగ్గువసు 1 ignominiâ affectus. 2 exprobrator. — ఎగ్గుల్లదు sine reprehensione, aut censurâ conversans, inculpatus, irreprehensus. — ఎగ్గు మాడు vituperare, dehonestare, &c.

ఎగ్గుడి tumulus, clivus, collis, ascensus. — ఎగ్గుడిదగ్గుడి 1 montes et colles. 2 asper, inaequalis, salebrosus.

ఎగ్గుళి adj. 1 pudibundus, timidus. 2 multus, abundans. 3 insulsus, fatuus, inhabilis, dexteritatis expers. — ఎగ్గుళితన 1 rusticitas, stultitia, industriæ inopia. 2 pudor, timiditas, confusio.

ఎచ్చంబు sagitta emissa.

ఎచ್ಚರ, ఎచ్చరికె 1 monitum, admonitio. 2 tacitum indicium. 3 vigilantia, cura, cautela, circumspectio. — ఎచ్చరపడు, ఎచ్చరవాగు, ఎచ్చరిగెర, ఎచ్చరగొళ్ళు 1 evigilare. 2 circumspectus esse. — ఎచ్చరికెయాగు, ఎచ్చరికెయాగిర vigilare, cautè circumspectè se habere. — ఎచ్చరికెమాడు, ఎచ్చరిసు 1 admonere. 2 innuere. 3 in memoriam adducere. 4 præmonere. — ఎచ్చరికెతప్పు improvidus, incautus esse, inconsultè se habere. — ఎచ్చరకొడు attentionem alicujus erigere. — ఎచ్చరికొళ్ళు se invicem admonere (sicut faciunt excubiæ.)

ఎచ్చు v. a. explodere, emittere, (sagittam, &c.) — ఎచ్చుకె, ఎచ్చుగె, ఎచ్చికె, ఎచ్చిగె emissio. — ఎచ్చిసు explodendum curare. — ఎచ్చిసిర emitti. — ఎచ్చోలెసర sagitta missilis.

ఎజ్జు vid. ಹಜ್ಜು

ఎజ్జోలెటు flos arboris *champaca.*

ఎజ్జ foramen. — ఎజ్జ కొరెయు... మాడు...ఇడు foramen effodere.

ఎటకు, ఎట్టకు attingere. — ఎటకి కొళ్ళు, ఎటకికొళ్ళు, ఎటకిసికొళ్ళు per seipsum aut pro seipso tangere, super summos pedes erectus attingere. — ఎటకువవరెగు in quantum attingi potest. — ఎటకినోడు super summos pedes erectus speculari.

ఎట్టమి vid. అష్టమి octavus dies lunaris.

ఎట్టు attingere. — ఎట్టిసు attingendum curare. — ఎట్టదు inaccessibilis. — ఎట్టదిఇర extrà facultatem poni. — ఎట్టికొళ్ళు per seipsum attingere. — ఎట్టలిడు tangen-

dum præbere. — ಎಟ್ಟಿಸಿನೋಡ, vide suprà ಎಟ್ಟಿಕಿನೋಡ.) — ಎಟ್ಟಿಕೆ, ಎಟ್ಟುಕೆ comprehensio, consecutio.

ಎಟ್ಟಾಕೊಡಿಯು mattam ingentibus lapidibus onustam super arva seminibus gravida trahere, ad exæquandum solum. — ಮರಿಯಟ್ಟಾಕೊಡಿಯು post imbrem copiosum prædictum opus agere.

ಎಟ್ಟಿಕೆನ pertinacia, pervicacia, denegatio, oppositio, severitas.

ಎಟ್ಟೆ s. æstus morbidus. — adj. sævus, severus. vid. ವೆಟ್ಟೆ

ಎಡ sinister, tra, trum; lævus. — ಎಡಗಡೆ sinistra pars. — ಎಡಕೆ, ಎಡಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ à sinistro latere. — ಎಡಕ್ಕುಬಲಕ್ಕು à dextris et à sinistris. — ಎಡಗೈಕುಲ 1 tribus ad sinistram manum pertinens. 2 (specialiter) sola tribus sutorum. — ಎಡಗೈಯ್ಯವನು homo lævâ manu vulgò utens, scæva, æ. — ಎಡವಂಕ 1 sinistrum latus. 2 sinistrum femur. — ಎಡಮುರಿಯು retrorsùm converti. — ಎಡಮುಸುಕು velum muliebre lævam faciei partem operiens. — ಎಡನಡೆ modus quidam incedendi, latere sinistro porrecto. — ಎಡನೋಟ oculorum ad laevam inflexio.

ಎಡ s. locus, habitatio, situs. — adj. bonus. — ಎಡಕೊಡ 1 locum dare. 2 sinere. — ಎಡಹಿಡಿಯು locum occupare. — ಎಡಸಾಧಿಸ locum obtinere. — ಎಡಗೊಳ್ಳ habitationem eligere.

ಎಡಗನು inutilis homo.

ಎಡಗು ovis (super quam parvuli equitare solent.)

ಎಡಗುಡಿಕಟ್ಟ compedibus alligare. .. vincire. — ಎಡಗುಡಿ compes, dis.

ಎಡಗೊಟ್ಟು pertinax, insolens, inurbanus, rusticus. — ಎಡಗೊಟ್ಟುತನ pertinacia, inurbanitas.

ಎಡಚ scæva, æ.

ಎಡತಡಿ obstaculum, impedimentum.

ಎಡತರ, ಎಡಧರ mediocris, inferior. — ಎಡತರಮನುಷ್ಯ homo mediocris staturæ vel ingenii.

ಎಡತರಿಗಿಡ *mimosa cinerea*, bot. (planta.)

ಎಡತಾಕು frequentare, sæpè sæpiùs ire.

ಎಡರಾಳಿ, ಎಡರಾಳು inimicus, adversarius, hostis.

ಎಡರು s. 1 difficultas, angustia, tentatio, molestia. 2 proterva indoles. 3 angustus locus, sinè umbrâ aut aquâ. 4 paupertas. — adj. angustus, arctus.

ಎಡರು v. n. 1 titubare, pedibus offendere. 2 ascendere, volare, exsurgere. ~v. a. irruere in, aggredi, lacessere.

ಎಡರ್ಗೇಡಿ *Ganesha* (impedimenta removens.)

ಎಡವಟ್ಟು, ಎಡವಟ್ಟೆ 1 mediocris. 2

stultus, crassus. 3 malus, pravus. 4 adversus, protervus, inurbanus.

ಎಡಹು, ಎಡರು, ಎಡವಿಕೊಳ್ಳ 1 titubare, vacillare. 2 impingere in. — ಎಡವಿಬೀಳ impingere et cadere. — ಎಡವಲಿಡ offendiculum ponere antè pedes alicujus, scandalum præbere. — ಎಡವಿಕೆ offendiculum, scandalum.

ಎಡೆಹೊಡೆಯ agri prima surculatio.

ಎಡೆ 1 locus, habitatio, sedes. 2 spatium. 3 medium, vacuum, intervallum. 4 iter, via. 5 meta. 6 tempus. — ಎಡೆಗೆಡೆಗೆ è loco in locum. — ಎಡೆಗೊಳ್ಳ, ಎಡೆಯಾಡ, ಎಡೆಗೊಂಡುಹೋಗ iter facere, vagari, errare. — ಎಡೆಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ 1 intempestivè. 2 in mediâ die. — ಎಡೆಬಿಡದೆ continenter, sinè fine, sinè interruptione. — ಎಡೆಬಿಟ್ಟಿರುವ separatus, distinctus, segregatus. — ಎಡೆಯಿಲ್ಲದೆ 1 sinè spatio. 2 sinè viâ aut itinere. 3 sinè opportunitate. — — ಎಡೆಯಾಗ 1 separari, dividi. 2 recedere. — ಎಡೆಯಾಗದ 1 inseparabilis. 2 quod amitti aut effugi non potest. — ಎಡೆಮಿಡೆ certis intervallis (dispositus, a, um.) — ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎಡೆಗೊಡದೆ nolens dare locum justitiæ.

ಎಡೆ 1 folium quo utuntur in epulis. 2 oblatio idolo facta. 3 oblatio crudorum alimentorum brahmanibus facta, (in exequiis, aut anniversariis defunctorum.) ಎಡೆಇಕ್ಕ ... ಇಡ 1 folia apponere in epulis. 2 aliquam partem ciborum seponere. —ಎಡೆಗೆಡಿಸೋಗ oblatione contaminatâ, aufugere.

ಎಡೆಕಟ್ಟ.. ಗಟ್ಟ concurrere, congregari (pus in vulnere.)

ಎಡೆಗಾಲ ruina, damnum.

ಎಡೆಗೆಡ procumbere, sese prosternere, procidere.

ಎಡೆಯಾಟ circumcursatio, vagatio.

ಎಡೆವಟ್ಟು vid. ಎಡವಟ್ಟು

ಎಡ್ಡ, ಎಡ್ಡು fatuus, stultus, hebes. crassioris ingenii. — ಎಡ್ಡತನ, ಎಡ್ಡುತನ, ಎಡ್ಡಾಟ stupiditas, stoliditas.

ಎಡ್ಡವಣೆ jucundus, amœnus.

ಎಣಮಣಿ armilla partim è corallinis partim ex aureis gemmulis confecta.

ಎಣಿಕೆ 1 supputatio. 2 cogitatio. 3 respectus, bona existimatio de aliquo. 4 opinio, sententia. 5 spes, conjectura. — ಎಣಿಕೆಮಾಡ, ಎಣಿಸ, ಎಣಸ, ಎಣುಸ supputare, numerare. 2 æstimare, magni pendere. 3 arbitrari, supponere, credere, putare. 4 colere, revereri, venerare. — ಎಣಿಸಿಕೊಳ್ಳ 1 in mente suâ revolvere. 2 supputare, existimare, credere (pro seipso.) — ಎಣಿಸಕೊಡದ extra supputationem, innu-

merabilis. —ಎಣಿಕೆಯ ಮನುಷ್ಯ vir nobilis. — ಎಣಿಕೆಕೈಗೂಡ, ಎಣಿಕೆಕೈಸೇರ cogitata perficere. — ಎಣಿಸಲ್ಪಡ æstimari, putari. — ಎಣಿಸಿನೋಡ numerare. — ಎಣಿಕೆಕೊಡ ... ಒಪ್ಪಿಸ rationem reddere, — ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದ innumerabilis.

ಎಣೆ s. 1 similitudo. 2 proportio, adæquatio. — adj. aequalis, similis. — ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ inaequalis. — ಎಣೆಗಾಣೆ similis non invenitur. — ಎಣೆಮೊಡ್ಡ aemulari, contendere cum, comparare, conferre.

ಎಣೆಪಿಳ್ಳೆ, ಎಣೆಗೊಂಡಪಿಳ್ಳೆ infans sugens ubera matris praegnantis.

ಎಣೆಯನು amicus, necessarius, notus. — ಏಣೆಯಳು amica.

ಎಣೆವಕ್ಕಿ anser rufus.

ಎಣ್ಣೆ oleum.—ಎಣ್ಣೆತಿಕ್ಕು oleo ungere, .. perfricare. — ಏಣ್ಣೆಕಟ್ಟಿಡ cadere, effundi (oleum in vestimento, &c.)—ಏಣ್ಣೆಕಟ್ಟುಬಿಡ effundere oleum super aliquâ re.

ಎಣ್ಬರು octo homines.

ಎಣ್ಭುಜ *Wishnu* (octo brachia habens.)

ಎಣ್ಮಯನ *Siva* (octo supernaturales facultates habens.)

ಎಣ್ಬು vid. ಎಣಿಸ, ಏಂಣಿಸ

ಎತನ vid. ಎತ್ನ vel ಯತ್ನ. — ಎತನಯಿಸ vid. ಯತ್ನಿಸ

ಎತಿ 1 eremita. 2 caesura, rhythmus quidam poëticus. vid. ಯತಿ

ಎತ್ತ, ಏತ್ತಲು adv. ubi, in quo loco? — ಏತ್ತಕಡೆ ex quâ parte? — ಎತ್ತೆತ್ತಲು ubique. —ಏತ್ತಣ ubi?— ಏತ್ತಣಿಂದ, ಏತ್ತಲಿಂದ undè? — ಏತ್ತಣೋರದಮಾತು vox cujus derivatio inveniri nequit.

ಎತ್ತಗಡಿ, ಏತ್ತಗಡೆ adj. 1 adinveniens, rationes aptas exquirens. 2 peritus, insignis. — s. 1 peritia, industria. 2 adinventio, excogitatio. 3 excusatio, praetextus. —ಎತ್ತಗಡಿಯವನು, ಏತ್ತಗಡೆಗಾರ 1 solers, industriosus. 2 peritus.

ಎತ್ತನ vid. ಯತ್ನ

ಎತ್ತರು, ಏತ್ತರ adj. altus. —s. altitudo. —ಏತ್ತರವಾದ excelsus, procerus.

ಎತ್ತಾಣ ubi? in quo loco?

ಎತ್ತು, ಏತ್ತಿಕೊಳ್ಳು v. a. 1 tollere, elevare, erigere. 2 assumere, induere (speciem, formam...) 3 educere, usurpare (vocem è libro, &c.) —ಏತ್ತಿಸ elevandum, erigendum jubere, ... curare. — ಏತ್ತಿಕೆ, ಏತ್ತಿಗೆ, ಏತ್ತಾಟ elevatio, assumptio. — ಏತ್ತಿಕ್ಕು, ಏತ್ತಿಡ tollere et imponere (onus currui, &c.) — ಏತ್ತಿನೋಡ elevatis oculis, respicere. 2 onus aliquod elevare ad pondus cognoscendum. — ಏತ್ತಿಹಾಡ elevatâ voce canere. — ಏತ್ತಿಮಾತಾಡ exprobrare. — ಏತ್ತಿಬರೆಯು è libello in libellum transcribere. —ಏತ್ತಿಹಾಕು 1 elevans imponere. 2 seponere, segregare.— ಏತ್ತಿಹಿಡಿಯು conse-

cutum quid apprehendere. — మో త్తిబర migrare. — మెత్తిబడనక్తిగె expansa umbella. — మెత్తుగె్గ మensura ad quam pertingit homo, elevatis suprà caput manibus. — మెత్తికొండుకొంగ auferre, subripere. — మేలె ...మేలక్కె ఎత్తు in altum assumere,.. elevare. — వేష వెత్తు larvam assumere. — పేరెత్తు nomen sibi comparare. — వాంతి మెత్తు vomere. — బొట్టమెత్తు alvum laxum habere. — ఫేదిమెత్తు purgare ventrem. — తలెమెత్తు caput erigere (in fig. et lit. sensu.) — కాళ్తినడెయు 1 celeriter incedere. 2 vi fluminis auferri, (vadum transmeando.) — మెత్తొగియు, మెత్తిసియు sublatum quid projicere.

ఎత్తు bos, taurus, juvencus. — ఉళువమెత్తు, కూడువెత్తు, పెగలాదమెత్తు bos ad aratrum aptus. — సబరదఎత్తు, జింనాదమెత్తు bos clitellis assuetus. — పేరువమెత్తు, పేవేణెత్తు bos ad onera vehenda idoneus. — కబాడమెత్తు bos ferendis pabulis destinatus. — హోరిమెత్తు juvencus. — మెత్తుగార, మెత్తినవను, మెత్తినగిరాకి bubulcus. — ఎత్తుదావణి funis ad quem alligantur boves. — మెత్తుకాయు.. తివియు...ఇరియు cornu petere,.. ferire. — మెత్తినకొట్టిగె.. మాళిగె stabulum pro bobus. — మెత్తినకొంబు .. కోడు cornu bovinum.

ఎత్తుంగోలు jaculum acutâ cuspide instructum.

ఎత్తుగడి vid. ఎత్తగడి

ఎత్తుగల్లు saxum è summis muris in hostes projectum.

ఎత్తువళి pecuniæ collecta.

ఎత్తొలె furnus *aut* clibanus portatilis.

ఎదగాయితన ignavia, animi defectus.

ఎదగు, ఎదుగు, మెదుంగు, మెదగికొళ్ళు opportunus esse. — మెదగిబర congruè... tempore opportuno venire. — ఎదగిస opportunum efficere.

ఎదగుది.. గుడి...మెదిగుది animus, fortitudo.

ఎదబడక,మెదబడక ignavia, timiditas.

ఎదరాళి adversarius, oppugnator, aemulus.

ఎదరు, మెదిరు, మెదురు 1 adversa pars, oppositus, ... obversus locus, occursus. 2 conspectus, præsentia. 3 comparatio, æquiparatio, collatio. 4 renixus, oppositio, adversus conatus. — మెదురాడ, మెదురాయిస, మెదిరాయిస, మెదరాయిస, మెదురిస, మెదిరిస, మెదుబీళ్ 1 resistere, sese opponere, impugnare. 2 contradicere. — మెదునోడ 1 prospicere. 2 exspectare, prævidere. — మెదుగొళ్ళు, మెదిగొళ్ళు 1 occurrere, in occursum ire (præ reverentiâ.) 2 sibi invicem

occurrere. 4 adversus fieri. — ఎదుర్కొను ad colloquium adducere, coadunare (adversas partes.) — ఎదురేగివచ్చు ex adverso occurrere. — ఎదురిగ, ఎదుర్గా, ఎదిరిగ 1 quod est ex adverso. 2 præsentia, conspectus. —adv. coràm, in conspectu, ex adverso. — ఎదురిడు .. ఇడు 1 antè conspectum ponere. 2 solvere, laxare. 3 bis solvevere (pretium.)—ఎదురుపడి, ఎదురుమాట verbum contradictionis. — ఎదిమోగ adversa facies. — ఎదురాళు adversarius. — ఎదురుబదురాగ sibi invicem occurrere. —ఎదుర్ధ్వని echo, ûs. — ఎదుర్కొనిన sese opponere, contradicere.— ఎదురాగికొనుగ in occursum ire.

ఎదవు vid. ఎదగు

ఎది, ఎద 1 cor. (lit. et fig.) 2 pectus.

ఎదుకులేరు, ఎదువీర *Krishna.*

ఎదురు vid. ఎదరు

ఎదురుత్తర responsio, replicatio. log.

ఎదురువళి, ఎదురుచీటు cautio chirographi, pro aliâ amissâ, rursùs data.

ఎదుపు vid. ఎదగు

ఎద, ఎదగడ, ఎదబద 1 pectus. 2 cor. 3 ardor, animus. 4 sinus. — ఎదమాదు costa. — ఎదగూడుకట్టికొను pectus contrahi præ infirmitate, morbo, &c. — ఎదగుండిగ animus, fortitudo. — ఎదబదుకొను contundere pectus suum, præ mœrore; lamentari. —ఎదఉరియు... ఉరువు ... కిచ్చు simultas, odium acerbum. — ఎదమొగ్గు inclinari. — ఎదపడక lorica. — ఎదచిలు... చిడ...పడియు.. కదల animo deficere. — ఎదకుట్టు .. కుంచు pectus suum manu percutere. — ఎదకొడ.. గొడ confortari, viriliter agere. — ఎదగొట్టునడియు strenuè ambulare. — ఎదగుది 1 animus. 2 mentalis perturbatio. (lit. æstus cordis.) —ఎదగొయిక 1 ignavus. 2 deceptor. — ఎదగొయికతన 1 timiditas. 2 deceptio. — ఎదకొబ్బు ... గవరు superbia, arrogantia. — ఎదగాడ fortis, constans homo. —ఎదదూరువడు palpitatio cordis. — ఎదమురియు improbè laborare. —ఎదమొద్దు fortis esse. — ఎదనిడ in animo imprimi, .. infigi. — ఎదమునుగు pectoris media pars.

ఎద్ద (part. præt. ab ఎదు) expergefactus; qui stetit ... &c. — ఎద్దు surgens. — ఎద్దిర experrectus esse, stare. — ఎద్దుకొండిర id. sens.

ఎద్దేరు v. n. evigilare, expergefieri. —ఎద్దేరుమాడు v. a. expergefacere.

ఎద్వాతద్వా 1 imperitia, rusticitas. 2 oppositio. 3 contradictio.

ఎథా vid. యథా.

ఎనయ maritus, *aut* dilectus amicus.

ఎనసు mutus.

ఎనితు quantum?

ఎనిన (caus. ab ఎన్ను) 1 dicendum curare. 2 haberi ut.

ఎను vid. ఎన్ను

ఎసి interj. modus alloquendi mulierem.

ఎన్ను v. n. dicere. — ఎన్నిన 1 dicendum curare. 2 evulgandum curare. — ఎన్నిసికొళ్ళ 1 appellari, nomine insigniri. 2 haberi ut.

ఎప్పత్తు septuaginta. — ఎప్పత్తనే septuagesimus.

ఎబ్బట్టు v. a. 1 suadere. 2 ducere.

ఎబ్బిస, ఎబ్బిరిస, ఎబ్రిస (caus. ab ఏళ్) 1 erigere. 2 elevare. 3 excitare (è somno.) — హొగెఎబ్బిస fumum ciere. — కోపవెబ్బిస indignationem provocare. — హుచ్చెబ్బిస illudendum præbere, ridiculum efficere.

ఎమకె, ఎమికె, ఎముకె os, *ossis.*

ఎమ్మికె, ఎమ్మిగె superbia, insolentia, arrogantia.

ఎమ్మె urus femina, bubalus femina. (*femelle du buffle.*) — ఎమ్మెకోణ bubalus, urus. — ఎమ్మెకడసు pullus bubali. — ఎమ్మెమురు offæ, reliquiæ ciborum quibus bubali vescuntur.

ఎయ్యముళ్ళు hystricis spina.

ఎయ్యహంది hystrix, icis. (*porc-épic.*)

ఎర 1 zizyphum, i. (*jujube, fruit.*) 2 aliquid mutuo acceptum. 3 alius, a, ud. — హొరెఎర zizyphum.

ఎరంచ aspergere.

ఎరక, ఎరంక s. 1 dilectio, amor. 2 bonitas, indulgentia. — ఎరకవడిస charum reddere.

ఎరక liquefactus, conflatus. — ఎరకహొయ్యు. . ఎరియ liquefacta metalla in typo effundere, &c. — ఎరక కెలస opus conflatile.

ఎరకొళ్ళ corpus oleo ungere et aquâ calidâ abluere.

ఎరగు, ఎరంగు s. 1 inclinatio, salutatio. 2 conjuratio. 3 stupor. — v. n. sese inclinare, procidere, procumbere, salutare. — పాదక్కెరగ, కాలిగెరగ ad pedes procidere.

ఎరచ v. a. aspergere. — నీరెరచ aquâ aspergere. — ఎరచిస aspergendum jubere,... curare.

ఎరడణె duo *annas*, octava pars *rupiæ.*

ఎరడు duo (de entibus intellectum habentibus dici non potest.) — ఎరడనెయవను, ఎరడనెయవళు, ఎరడనేదు secundus, a, um. (de hominibus rebusque dicitur.) — ఎరడుగుణ 1 duæ naturæ. 2 duplex; dupliciter. — ఎరడుజీవదవళు mulier prægnans. — ఎరడుబొట్టు $\frac{1}{32}$ pars *pagodæ.* (1 *anna* 9 *cash*) — ఎరడుసారి bis. — ఎరడుబగె duo modi. —

ఎరడుబగియ v. a. prodere. — ఎరబాగు in duas partes dividi.

ఎరదుంబిగిడ nomen cujusdam arboris.

ఎరవు 1 lavare se. 2 inclinare se, salutare.

ఎరము effundere.

ఎరలు, ఎరళు 1 coma complicata .. intertexta. 2 aer, ventus (deificatus.)

ఎరశే, ఎరశి, ఎశిళి cervus, dama (*antelope.*) —ఎరశేగురువ luna. — ఎరశేకంగశి mulier cujus oculi sunt sicut cervorum.

ఎరవసు mendicus.

ఎరవు 1 res aliqua ad tempus commodata, aut commodato accepta. 2 suppeditatio. 3 differentia, distinctio, discrimen. — ఎరవుకొడ 1 rem ad tempus commodare. 2 aliquid suppeditare. —ఎరవిగరు 1 alii, alieni, advenæ. 2 commodato accipientes. — ఎరవుకోళ్ళ rem commodato accipere. — ఎరవుమాడ distinguere, separare.

ఎరియ, ఎశియ v. a. 1 ungere, linire. 2 mendicare, rogare. 3 effundere. — s. n. 1 terra nigra. 2 vermes quo piscatores hamum instruunt. 3 pabulum ferarum aut serpentium. — ఎరకవేరియ effundere liquefacta metalla in typo. — ఎరమంణు., సెల.., భూమి nigra terra. — ఎరజొంళ milium majus in nigro solo exortum.

ఎరపాలు pars messis quæ agricolæ obtingit.

ఎరెయ 1 maritus. 2 amasius, procus. 3 herus, dominus.

ఎర్రి, ఎర్రిబిర్రి amentia, insania. — ఎర్రినాయి canis rabidus.

ఎదె 1 æstus, fortitudo. 2 cor, mens. 3 arcûs chorda, *aut* restis. — ఎదెగొళ్ళ 1 confortari, animum recipere. 2 refocillari.

ఎవడిన vid. ఏవడిన

ఏవు 1 res ad tempus commodata. 2 suppeditatio. 3 differentia, discrimen.

ఎల 1 interjectio admirationis. 2 modus interpellandi hominem.

ఎలచెఱంణు zizyphum. (*jujube,* fruit.)

ఎలడికె folium *béthel* cum nuce *arecâ.*

ఎలరు 1 aer, ventus. 2 flos. 3 amor, affectio.

ఎలచూ 1 germinare. 2 ad vitam redire.

ఎలల vid. ఎల

ఎలవ *Bombax heptaphyllum.* bot. — ఎలవదఱగిను gummi hujus plantæ.

ఎలా interjectio ad interpellandum.

ఎలిబాళ nomen cujusdam ludi.

ఎలుబు, ఎలువు, ఎలబు os, *ossis.*

ఎలె 1 folium arboris. 2 folium *béthel*. —వీళెలె, వీళ్యదెలె folium *béthel*. —యెలెతోట hortus plantis *béthel* consitus. —ఎలెగార venditor prædictæ plantæ. — యెలెబళ్ళి ipsa planta *béthel*. — యెలెకావు 1 folia calida super stomacho infantis imposita ad sanandum dolorem. 2 stirps, cumulus folii. — యెలెతోట్టు id. sens. — యెలెసట్టి. . . చట్టి. . హేరు fascis foliorum *béthel* qui à bove gestari potest. — యెలె కొత్తల. . కొన్తలె. . పిండి fascis foliorum. —యెలెహావు parvus et venenosus serpens (qui inter folia *musæ sapientum* inveniri solet.) — యెలెబసళి tenellum folium. — యెలెయుగురు ungulus ferreus quo utuntur ad evellenda folia *béthel*. —యెలెజజ్జ consuere folia pro comestione. —యెలెహుళ eruca. (*chenille.*)

ఎలె vid. ఎలా

ఎలెగుద్దలి ligo, rastrum.

ఎల్ల, ఎల్లవు, యెల్లా s. totum, omne. — adj. totus, a, um; omnis, is, e; universus, a, um. — adv. omninò, totaliter, universè. —యెల్లరు omnes. — యెల్లవుగళు omnia.

ఎల్లమ్మ dea quædam. —యెల్లమ్మన అడ్డిగె cophinus in quo munera offeruntur huic deæ. — యెల్లమ్మన కేడ్డి punitiones quas infligere dicitur hæc dea. —యెల్లమ్మనొక్కలు adoratores hujus deæ.

ఎల్లాదరు vid. infrà ఎల్లియాదరు.

ఎల్లి ubi? in quo loco? —యెల్లిగె, యెల్లిగూ quò? in quem locum? — నీనెల్లియవను undè es tu? — యెల్లియాదరు, యెల్లాద్దరు ubicumque, usquàm gentium. — యెల్లివరియంతర usquequò? (de tempore et spatio dicitur.) — యెలియూ, ఎల్లెల్లియూ ubiquè.—యెల్లిఇల్ల, యెల్లియూఇల్ల nusquàm, nullibi. — ఎల్లింద unde? — ఎల్లిమాతు ,ఎల్లియమాతు quidnam est verbum istud?

ఎల్లె, యెల్లెకట్టు limes, finitima, fines. — యెల్లెనిష్కర్షెమాడు limites definire, .. statuere. — యెల్లెదాటి హోగు limites excedere.

ఎల్లెకాసు æditui (*sacristain*) stipendium,

ఎవమువ్వ fovere, nutrire, conservare, protegere, curare.

ఎవె palpebra. — ఎవెఇక్కదవరు semi-dii qui non habent palpebras.

ఎష్టు 1 quot? quantùm? 2 quot. quantus, a, um. — ఎష్టొత్తు quanto tempore? per quantum tempus? —ఎష్టుమంది, ఎష్టుజన quot homines? — యెష్టుప్రయాసపట్టిద్దానె quantum laborem passus est! — 3 ఎష్టు quandò adhibetur simul cum conjunctione ఆదరూ,ఆదాగ్యూ significare potest: quidquid, quantuscumque, quotcumque, &c. v.

g. ನೀನುಎಷ್ಟುಹೇಳಿದರೂ, vel ನೀನುಮೆಷ್ಟು ಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ನಾನಿದಂನುಮಾಡೆನು quidquid dicas, (*vel* dixeris) illud non agam. — ನಾನುಎಷ್ಟುಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟರೂಅದುಆಗದು quantumcumque patiar laborem, illud fieri non potest. 4 Quandò ಎಷ್ಟು opponitur verbo ಅಷ್ಟು significat: tantùm ... quantùm. v. g. ನೀವು ಎಷ್ಟುಒಳ್ಳೆಬೀಜವ ಬಿತ್ತುತ್ತೀರೋ ನಿಮಗೆ ಅಷ್ಟುಫಲವುಉಂಟಾಗುವದು accipietis fructum eò majorem, quò meliorem sementem seminaveritis. (lit. tantum fructum quantum semen.)—ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ—quanti (pretii)? —ಎಷ್ಟರಲ್ಲಿ intrà quodnam tempus?—ಎಷ್ಟುಮಾತ್ರ 1 prorsùs, omninò, ullo modo. —ಇದೆಷ್ಟುಮಾತ್ರಕೂಡದು id nullatenùs fieri potest. 2 parvi momenti. ಅದೆಷ್ಟುಮಾತ್ರ hoc est parvi momenti. — ಅದಕ್ಕೆನಾವುಮೆಷ್ಟುಮಾತ್ರದವರು quinam sumus nos (ut tantum opus faciamus?)

ಎಸಕ 1 fulgor, splendor, nitor. 2 mens.

ಎಸಗ 1 incipere, cœpisse, exoriri. 2 tentare, conari. 3 facere, agere, complere.

ಎಸರು quodcumque condimentum (*sauce*) quod oryzæ coctæ infundi solet.

ಎಸಳು 1 inauris ex utrâque parte conica. 2 ruga, signum, ictus. 3 floris fibræ. 4 floris folium. (*pétale.*) —v. n. expandi, dehiscere. (flores.)

ಎಸಿಯ, ಮೆಸಯ, ಮೆಸಿಯ v. n. fulgere, micare. — v. a. projicere, emittere, explodere. —ಎಸಸಬಾಸಿಗ fulgens corona nuptialis. — ಎಸಸಪರಿಮಳ odor diffusus. — ಎಸಿದಸ್ಥಾನ definitus ad conveniendum locus. — ಎಸಿಕೊಳ್ಳು, ಎಸಕೊಳ್ಳು projicere, emittere (ipse, spontè, &c.) — ಎಸಕೆ,ಮೆಸಗೆ,ಮೆಸಿಯುವಿಕೆ,ಮೆಸಿಗೆ 1 jactus (lapidis, sagittæ &c.) 2 fulgor. — ಎಸಿಯುವಾಳು manubalistarius.

ಎಸೆ emissio, jactus. (sagittæ.) — ಎಸೆತಪ್ಪು v. n. à metâ deviare. (ictus.)

ಎಳ vid. ಎಳೆಯ

ಎಳಕು descensus, declivitas.

ಎಳಗ exiguus aries super quem pueri equitant.

ಎಳಜಿರಂಬು zizyphum. (*jujube, fruit.*)

ಎಳಬಾರು aurea aut argentea catena quam cruri affixam gerunt palestritæ, honoris causâ.

ಎಳಬಾಸಿ pili in medio pectore viri crescentes.

ಎಳಯ, ಮೆಳಿಯ, ಮೆಳೆಯ trahere, raptare, vellere, — ಮೆಳಸ, ಮೆಳಿಸ, ಮೆಳಿಸ, ಮೆಳಚ, ಮೆಳೆಯಿಸ 1 trahendum aut raptandum curare. 2 differre, procrastinare.

ಎಳಕೊಳ್ಳು sibi ipsi trahere, im-

pendere.—ಎಳತ, ಎಳತೆ, ಎಳತು 1 actio trahendi aut raptandi. 2 morientis hominis singultus,...anxius proflatus. 3 dolor lateris 4 membri contractio.—ಎಳದಾಟ mutua vellicatio... tractio.—ಎಳದುಬಿಡ trahendo abducere.—ಮೂಗಿನಿಂದ ವಾಸನೆಎಳಿಯ fragrantiam naribus dilatatis haurire.

ಎಳಸ v. a. 1 optare, cupere. 2 tentare, adinvenire.

ಎಳಿಸ minuere, extenuare.

ಎಳವ vid. ಹೊಳವ.

ಎಳೆ filum.—ಎಳೇಗಂಟು nodus in filo.—ಎಳೇಹುಂಜು pila, *aut* volumen (*écheveau*) sexaginta filis constans.—ಎಳೇಹುರಿ funis è filo confectus.--ಎಳೇಧಾರ unicum filum.—ಎಳೆ ಕಟ್ಟ filum stamini annectere.—ಎಳೆಹೊಸಿಯ...ಮಾಡ filum conficere.—ಎಳೆಮೊಡೆಯ dividere, frangere filum.—ಎಳೆಸುತ್ತ...ಕೋಳ filum convolvere.—ಎಳೆಹಿಂಜ filum intricatum explicare.

ಎಳೆ tellus.—ಎಳೆಶೀರ *Siva.*

ಎಳೆಯ, ಎಳೇ adj. 1 juvenis, tener, immaturus, nondùm adultus, imperfectus. 2 tenuis, dilutus (color.)—ಎಳೇಕೆಂಪು color ruber luridus. (*rouge clair, rouge pâle.*) 3 recens, novus. ಎಳೇಕಂದಿ, ಎಳೇಗಂಡು 1o vacca quæ nuper parturivit. 2o tener surculus è quo pendet fructus vulgò dictus *banane.*—ಎಳೇಚಂದ್ರ novilunium.—ಎಳೇಕಿರಗದಿರು novæ lunæ radius.—ಎಳೇತೋಪು hortus recenter consitus. 4 mediocris (æstus;) levis (aura.)—ಎಳೆಯನು juvenis vir.—ಎಳೆಯಳು juvenis mulier.—ಎಳೇಪ್ರಾಯ juventus.—ಎಳೇನೀರು aqua quam continet nux *coco,* quandò nondùm maturuit.—ಎಳೇನೀರಕಾಯಿ ipsa nux in prædicto statu.—ಎಳೇಪೈರು messis nondùm spicas proferens.—ಎಳೇಪಿಂಚೆ immaturus fructus.

ಎಳೆಗೊಳಿಸ 1 filo instruere. 2 filum contorquere.

ಎಳೆನೀಲದಬಂಣ mediocris quædam species adamantis.

ಎಳೆವರಿದಾಡ hucatque illùc circùm cursitare.

ಎಳೆವೆಂಡಿರು juvenes virgines aut mulieres.

ಎಳ್ಕಾಯಿ, ಎಳ್ಗಾಯಿ 1 bacca *Sesami.* 2 quodcumque genus siliquæ aut oleris, quandò sunt immatura.

ಎಳ್ಗೆ vid. ಎಳಗ.

ಎಳ್ತರ vid. ಎಳಿಯ.

ಎಳ್ಳಗಸಿ *linum usitatissimum.*

ಎಳ್ಳಿ pastoris habitatio.

ಎಳ್ಳು *Sesamum Orientale.*—ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳು *Sesamum* inferioris qualitatis. ಎಳ್ಳುಕಾಯಿ siliqua *sesami* quo utuntur quasi legumine.—ಎಳ್ಳುಚಿಗಳು mixtura quædam *sesami* minutatim contusi et sacchari crassi.—ಎಳ್ಳುಚಟ್ನಿ conditura (*sauce*)

è *sesamo.*— ఎళ్ళరూవు *holchus saccharatus*, bot. — ఎళ్ళఎణె oleum è *sesamo* (ad usum lampadis.)

ఏ

ఏ particula quæ indicat 1° vocativum, in singulari numero; v. g. మనుష్యను homo; మనుష్యనే ô homo. 2° emphasim, affirmationi vim majorem tribuendo: v. g. ఆ కెలసవన్ను మాడిదవను నీనే tu *ipse* es qui hoc opus fecisti. — ఆ క్షణదల్లి in hâc horâ; ఆక్షణదల్లియే in hâc *ipsâ* horâ.

ఏక, ఏకం 1 unus, unicus. 2 solus, solitarius. 3 adunatus, conjunctus. — ఏకవాగి adv. 1 unanimiter. 2 in unum. 3 simul, unà. 4 conjunctis viribus. 5 densè, compactè, 6 solitariò, singulatim, unicè. — ఏకత్వవు 1 unitas. 2 solitudo. — ఏకదంతను *Ganesha* habens caput elephantinum uno dente carens. — ఏకవచన gr. singularis numerus. — ఏకాకి, ఏకాకియాగి adv. privatim, singulatim. — ఏకాంగి vita solitaria. . cælebs. — ఏకాండ aliquid indivisum, ex unâ parte tantùm constans, sine fragmento aut compage. — ఏకాంఢి pedes insignis. — ఏకాదశ undecimus. — ఏకాదశి undecima dies utriusque quindenæ in mense lunari. — ఏకాంత 1 solitudo. 2 arcanum. — adj. 1 privatus. 2 solitarius. 3 secretus. — ఏకాంత భక్తి pietas sine ostentatione. — ఏకాంతగృహ...శయన privatum cubiculum, dormitorium. — ఏకార్థ synonymus. — ఏకవాగు v. n. adunari, in unum coalescere. — ఏకస్థరాగి 1 simul. 2 unanimiter. — ఏకగ్రీవ concordia, harmonia. — ఏకచ్ఛత్రాధిపతి, ఏకఛత్రాధిపతి imperator absolutus, autocrates. — ఏకచర rhinoceros. — ఏకతర 1 alteruter. 2 alius, varius. — ఏకతాల congrua harmonia cantûs, saltationis et instrumentorum musicæ. — ఏకదేహ *Mercurius*, (planeta.) — ఏకత్రమాడ in unum colligere. — ఏకనాథ nomen alicujus regis. — ఏకదృక్కు 1 *Shuccra* (planeta *Venus*) unum habens oculum. 2 cocles, itis. — ఏకపది cal-

lis, semita. — ఏకరూపిత్వ uniformitas. — ఏకమత్యాగి similis. — ఏకస్థ homo uniformiter se habens. — ఏకాగ్ర desiderii unicum objectum. — ఏకాహిక quotidianus. — ఏకారతి lampas unicum ellychnium habens, quâ utuntur in sacrificiis. — ఏకగ్రాహిత్వ arcanorum divulgatio. — ఏకమనస్కులాగి వినిన attentè audire. — ఏకావళి, ఏకావళిసర armilla unam seriem gemmularum habens.

ఏకవాణ heros, vir fortis.

ఏకాఏకి adv. subitò, ex improviso.

ఏకినగడ్డి *Cyperus junctifolius.* bot.

ఏకీబు socius, comes.

ఏకీభవిన concordare, unanimis esse.

ఏకీభావ unanimitas.

ఏకూను summa totalis.

ఏకే vid. యాకే

ఏగు v. a. complere, perficere, efficere.

ఏగు v. n. ire. — ఏగిన mittere.

ఏటు ictus. — అడ్డేటు ictus cassus, in vanum emissus. — గుడ్డేటు ictus ad metam pertingens.

ఏడ surdus. — ఏడమూక surdus et mutus.

ఏడగజ *Cassia tora*, sive, *alata.* bot.

ఏంద్రు nomen simii cujusdam.

ఏడాగోడ, ఏడాగోడు, ఏడాగోడుతన morositas, protervia, perversitas.

ఏడి cancer. — ఏడీరాశి *cancer* (in zodiaco.) — ఏడీగుర .. క్కైయిష్ఠ cancri brachia. — ఏడీకోరె cancri forceps. — ఏడీచిప్ప cancri testa, .. concha.

ఏడిన nutrire, pascere.

ఏడ్పైన circumire, obsidere.

ఏణి 1 niger cervus cujus crura sunt exigua oculi que fulgentes. 2 scala. — ఏణిమాడ .. కట్ట scalam conficere. — ఏణికాలు scalæ pertica transversa.

ఏణు quadrata extremitas tabulæ, axis &c. — ఏణుఇడ ... ఇక్కు..మాడ tabellam in extremitatibus suis laevigare.

ఏతర cujusnam?

ఏతాదృశ hicce modus.

ఏత్వ vocalis ఏ consonanti annexa.

ఏదు, ఏదుపృగ histrix. (*porc-épic.*)

ఏధ, ఏధస్సు fomes, ignis alimentum, materia combustibilis.

ఏధిత 1 melioratus. 2 adultus, adauctus, cretus.

ఏన, ఏనస్సు 1 culpa, offensio. 2 peccatum.

ఏను, ఏన్ quid? quod? ఏనదు, ఇదేను, అదేను quid est hoc *vel* illud? — ఏనో nescio, forsan, fie-

ri potest. (hâc voce utuntur ad exprimendum vel fingendum dubium, ignorantiam, &c.)— మరేమి quid ampliùs? — ఏమాయెను quid factum est ? — ఏమంటేనే (lit. si quaeras quid ?) scilicet, ut sequitur. — అతను చెప్పేదేమంటే (lit. Si interroges quidnam dicat.) dicit, *ut sequitur*.—నీవు చేయవలసినది Ea sunt autem quæ te oportet facere, *scilicet* ...—ఏదైనా aliquid, quodcumque. — ఏమి cum negatione quâcumque junctum, significat : *nihil, ne minimum quidem*. ex. ఏమియు లేదు *nihil*.—ఏమీ చేయడు *nihil omninò* facit.— ఏమి cum conjunctione, sæpè significat : *quidquid*. ex. నాకేమి చెప్పినా అతను వినడు *quidquid* dicam, ille non audit.—ఏమి in fine sententiæ, sæpè significat : *quarè, cur*? ex. అతను ఆలా చెప్పడేమి *quarè* sic loquitur? ఏమికారణం propter quamnam causam? ఏమిరా heus! quid? (alloquendo virum inferiorem.)— ఏమేవే heus! quid? (alloquendo feminam.)—ఏమౌతుంది quid futurum est?—ఏమౌను nihil fit.—ఏమేమి quid?

ఏపి, ఏపిగడ, virgulta sic dicta.

ఏబ్రాసి 1 squalidus homo. 2 insipiens.

ఏమార 1 mirari. 2 decipi. 3 vigilantiâ aut attentione carere.

ఏయు projicere.

ఏరండ *Palma christi*, bot. (*ricin*) — ఏరండతైలం oleum ex hâc plantâ expressum.

ఏరక ovis.

ఏరణ vituli stercus.

ఏరశిగురువన్న, ఏరశిగకోన luna.

ఏరి stagni agger...moles.

ఏరు 1 series eorum quæ necessaria sunt ad arandum, (aratrum, boves, etc.) vid. ఆరు. — ఏరుకూడ boves aratro alligare.—ఏరుకి arare.— ఒంటేరు unum jugum boum. —ఒంటేరినభూమి jugerum cum dimidio. (in agro arabili.) - ముంటేరు prius et melius jugum boum. — ఓంటేరు posterius et deterius jugum boum. 2 leve vulnus.

ఏరు v. 1 ascendere. 2 subire in.. 3 exsurgere, accrescere, augeri. — దడవఏరు in littus ascendere. — విషమేరుతుంది venenum sese insinuat.—మత్తుఏరుతుంది ebrietas exsurgit. — ఏరిచ 1 curare ut aliquis ascendat, sedeat, etc. 2 è regione vehere. 3 animalia diversi sexûs copulare. —ధారణ...చేసి ఏరిచ 1 pretium augere. 2 in licitatione superare. — ఏరాట, ఏరికె, ఏరువికె ascensio. — గజతురగాద ఏరాట peritia in dirigendis equis et elephantibus. — ఏరిదిగు ascensus et descensus. — ఏరిబర ascendere, conscendere. — చేసేఏరువవస్తు res

magni pretii. — ఎగుబ్బస ægra et difficilis respiratio.—ఎగుబడకట్టు కొట్టు assilire (aries in ovem, etc.) —ఎగా sursùm, in altum. (దిగువ deorsùm.) — ఎగాకేగయు, ఎగకేగయు sursùm elevare.—ఎకేగ్గు id sens.

ఎగసాటు respirationis angustia, virium defectio.

ఎడసాటు insolentia, arrogantia, pompa.

ఎడసాడ v. n. 1 eligi, seligi, separari. 2 distingui, varius esse. 3 stabilis, fixus remanere. 4 ordinatim disponi. 5 paratus esse. 6 assumere formam, speciem, etc.—ఎడసాడిన 1 eligere, seligere. 2 dividere, separare. 3 distinguere. 4 stabilire, statuere. 5 ordinare, disponere. 6 præparare. 7 formam, speciem dare. 8 laudare.—ఎడసాట selectus.—ఎపాసాటు selectio, separatio. — ఎపాసాటుగా separari. — ఎపాసాటుగాకర varius, distinctus esse.—ఎపాసాటుగా separatim.

ఎడసా vid. ఎర.

ఎడుదర arbor crescens.

ఎడుదలు arena eminens.

ఎమొదగె germen oriens.

ఎమొదకె os (gladii, securis, etc.) cote aut molâ exacutum.

ఏల, ఏలక్కి cardamomum (planta odorifera.)—ఏలాకి cardamomum repens.

ఎవడూ quidquid sit, nihilominùs.

ఏవి particula emphasim indicans. ex. అదేవి hæc ipsametres.

ఏవ్య adj. futurus.— ఏవ్యకాలా in futurum. — ఏవ్యాబ్ద annus proximus.

ఏకిక fastidium.

ఏసు vid. ఏసు.

ఏసారవిన festinanter et celeriter exsurgere.

ఏకిగె, ఏక్కి s. n. 1 incrementum. 2 exaltatio, melioratio (fortunæ, conditionis, etc.) 3 triumphus. 4 gloria.—ఏకిగయాగ adaugeri.

ఏకు v. n. exsurgere, in altum ascendere. — ఏగ్గకి, ఏకికి, ఏక్కి vid. ఏకిగ, ఏకిన exaltare, assumere.

ఏడు (adj. num.) septem.—ఏడవ, ఏడవయు, septimus. — ఏడుజన, ఏడు వంది, ఏద్దరు septem homines.— ఏడుకడలు septem maria. ఏడుగావడ septuaginta *millia*.—ఏడ్తర septem generationes. — ఏడుమక్కి కౌయి nomen cujusdam deæ.

ఏకిలె జాకిలె *Eschites scholaris.*

ఏకిల genus quoddam ornamenti.

ఏక్కి ఏక్కి 1 actio surgendi 2 incrementum, exaltatio, triumphus, gloria.

ఏవ్వకి amentia, stultitia.

ఐ

ఐ interjectio. oh! — ఐసాకు oh! satis. — ఐరొ heus! veni.

ఐంద్రజాలిక incantator, præstigiator.

ఐకకంఠ్య unio, harmonia, concordia, consensus; tribûs distinctionem non habens.

ఐకపక్షపాయు aemulus, competitor.

ఐకార littera ఐ.

ఐకిలు 1 frigus 2 gelu, hiems. — ఐకిలికొట్టు, ఐకిలికొండు mons *Himalaya* — ఐకిలికొట్టళియు *Siva*, gener montis *Himalaya*. — ఐకిలికొట్టకూతు *Parvati*, filia montis *Himalaya*. — ఐకిలికాగి luna (frigida lux.)

ఐక్య unio. (animae cum Deo) — ఐక్యమాడు unire. — ఐక్యవాగు adunari, conjungi.

ఐగణెయవ *Kama*. (quinque sagittis armatus.)

ఐగళు sacerdos *Jangamanus*.

ఐగిక్కు, ఐగిడు nutrire sacerdotem *Jangamanum*, aut ipsi eleemosynam dare.

ఐగోలవ vid. ఐగణెయవ

ఐచూక murus ruderibus exædificatus.

ఐణెయ cervi pellis.

ఐతండ 1 quinque partes. 2 quinque exercitus.

ఐతన sacerdotium (apud Linganistas.) — ఐతనమాడు tanquàm sacerdos ministrare. — ఐతనవాగు sacerdotium accipere.

ఐతర v. n. venire, appropinquare. — అవరు ఐతందదారి via per quam venerunt. — ఐతరుత, ఐతేప్ప, ఐతవ veniens.

ఐతగి, ఐతాణ, ఐతాణు quinque loca.

ఐతాళి matrimonii insigne. (est effigies quædam rotunda, ex auro confecta et in medio torque mulieris annexa.)

ఐతిహ్య traditio.

ఐత్వ littera ఐ consonanti annexa.

ఐదాళి 1 inimicus. 2 matrimonii insigne, vid. తాళి — ఐదాళె inimica.

ఐదు (adj. num.) quinque. — ఐదనే, ఐదనెయవను quintus. — ఐదెర quinque modi. — ఐదోళు quinque brachia. — ఐతరదవరు homines ad quinque generationes pertinentes. — ఐదురు quinque

noctes. — ಐದಲೆ quinque capita. — ಐದಳ quinque exercitus.

ಐದು 1 pertingere ad. ... 2 obtinere, possidere. —ಐದಿಕೆ, ಐದುವಿಕೆ consecutio, possessio, adventus.

ಐದುತನ, ಐದುವತನ, ಐದುವೆತನ status matrimonii (prout opponitur viduitati; de muliere tantùm dicitur.) vid. ಮುತ್ತೈದೆತನ. —ಐದೆ, ಐದುವೆ mulier conjugata. —ಐದಿಕಾಳಿ, ಐದಾಳಿ, ಐದಿದಾಳಿ vid. ಐಕಾಳಿ

ಐದ್ದಾಯಗರು quinque viri in unoquoque vico selecti et ad dirimendas minores lites constituti.

ಐನಾ 1 vitrum. 2 speculum.

ಐನು adj. purus. — s. reditus nudus, (qui remanet, omnibus necessariis expensis solutis; *revenu net.*)

ಐನೂರು quingenti, æ, a.

ಐನೋರು 1 ludimagister, pædagogus. 2 sacerdos *Jangama.* 3 modus quidam verecundus alloquendi brahmanem, aut hominem veneratione dignum.

ಐಪಟ್ಟ sacerdotium, aut sacerdotalis ordinatio, apud *Jangamas.*

ಐಪತ್ತು, ಐಬತ್ತು, vid. ಐವತ್ತು.

ಐಬರು quinque homines.

ಐಬಾಣ *Kama* (quinque sagittis armatus.)

ಐಬೋ heu !

ಐಮುಗನಿಗೆಳೆಯ *Kuberā,* amicus *Sivæ.*

ಐಮೂಲೆ obliquus. —ಐಮೂಲೆಯಾಗಿ obliquè.

ಐಮೀಚೇಳು genus quoddam scorpionum.

ಐಮೊಗ *Siva* (quinque facies habens.)

ಐರಣಿ, ಐರಾಣಿ, ಐರಾಣಿಗಡಿಗೆ, vas figlinum ornatum quo utuntur *Linganistæ,* ineunte matrimonio. — ಕಾಂಚನದ ಐರಾಣಿ vas prædictum aureum.

ಐರದಾಳಿ vid. ಐಕಾಳಿ

ಐರಾವಣ elephas *Indræ* qui partem Orientis gubernat.

ಐರಾವತ 1 malum aureum. 2 albus elephas. 3 vid. ಐರಾವಣ

ಐರಾವತಿ fulgur.

ಐರಿ morbus oculorum (in quo venæ inferioris palpebræ inflantur et exteriùs protuberant.) — ಐರಿ ತೆಗಿಯು venas sic turgentes amovere. — ಐರಿಮಣಿ lapillus qui curando huic morbo utilis esse fertur.

ಐಲಬಿಲ *Kubera* (deus divitiarum.)

ಐವರಣ quinque colorum aggregatum.

ಐವಜಿ vicarius, vices gerens, in alterius locum substitutus. — ಐವಜಿಇಡು vicarium constituere.

ಐವಜು 1 quæcumque res alii substituta. 2 pecunia. 3 conditio. 4 proprietas. — ಐವಜಾಇಡು penès

aliquem pecuniam deponere.

ఐవత్తు quinquaginta.

ఐవరు quinque homines.

ఐపడి adj. quinque cucullos habens (serpens.)

ఐశాబాసు Eià! Euge!

ఐశ్వర్య, ఐశ్వర్యము 1 divitiæ, opes, possessiones. 2 existentia. 3 supernaturalis potestas; (ubiquitas, omnipotentia, invisibilitas, universale dominium.) — ఐశ్వర్యవంత dives.

ఐశాని Etesias ventus.

ఐసర, ఐసరలను vid. ఐబాణ

ఐసలే Euge! Eia!

ఐసు totum, omne. — ఐసంకే 1 quot figuræ? 2 quis numerus?

ఐస్సి Euge! Eia!

ఒ

ఒంకడి, ఒంకణి cultellus. — ఒంకణికత్తి acinaces. (*cimeterre.*)

ఒంకర curvatura, distorsio, sinuositas.

ఒంకి species quædam armillæ aureæ ad usum mulierum Indarum. — ఒంకికడగ genus quoddam armillæ argenteæ ad usum plebeculæ. — ఒంకిబళె contortilis quædam armilla vitrea ad usum mulierum. — ఒంకిజోళ్ళ brachium armillâ (ఒంకి) insignitum. — ఒంకిలమురి, ఒంకిలసుత్తు sinuositates armillæ.

ఒంకిణికత్తి pugio, onis.

ఒంకు curvatus, distortus. — ఒంకుదిద్ద curvata quæque directa facere.

ఒంగడ aggregatio, multitudo, turba.

ఒంగలు oblatio ab agricolis in agro facta antè messem.

ఒంగార munus alicui datum pro uxore obtentâ.

ఒంగి fatuus, stupidus, pervicax. — ఒంగిగుణ, ఒంగిరితన pervicacia; stupiditas.

ఒంగు curvari, inclinari. — ఒంగిన incurvatus, inclinatus. — ఒంగిమూతి ... మోరలే facies versùs terram demissa. — ఒంగుకొడ 1 inclinare se, pronus salutare. 2 infanti ubera admovere. — ఒంగుబడియు ad terram prosternere.

ఒంగి, ఒంగిరి 1 timidus, pudibundus. 2 fatuus. — ఒంగితన, ఒంగిరితన 1 timiditas, sui-ipsius diffidentia. 2 stultitia.

ಒಂಟರಿ, ಒಂಟಿ adj. solitarius, solus, privatus. —ಒಂಟರಿಡ seorsùm ponere, — ಒಂಟರಿಗಾರ homo solitudinem appetens, aut in solitudine degens. — ಒಂಟರಿಗಿತ್ತಿ (fem.) id. sens.

ಒಂಟ, ಒಂಟಿಸಂಟಿ adj. 1 solus. 2 unicus. 3 solitudinem quærens. — s. singulæ è duabus rebus paribus, quodcumque individuum, unicum, sine compare. —ಒಂಟಿಗಾರ, ಒಂಟಿಗ, ಒಂಟಿಕಾಯಿ, ಒಂಟಾಳು homo solitarius, cælebs, societatem fugiens. — ಒಂಟಿಗಿತ್ತಿ (fem.) id. sens. — ಒಂಟಿಕಾಲು.. ಕೈಯ್ಯ.. ತೋಳು uno pede... unâ manu tantùm utens. — ಒಂಟಿಬದುಕು..ಬಾಳು vita solitaria, privata, sine consortio uxoris et liberorum. — ಒಂಟೆತ್ತು unus è duobus bobus paribus. — — ಒಂಟಿಧೋತ್ರ unum è duobus palliis comparibus. — ಒಂಟಿಯಾಗಿ, ಒಂಟೊಂಟಿಯಾಗಿ, ಒಂಟಿಸಂಟಿಯಾಗಿ adv. separatim, privatim, solitariè. — ಒಂಟಿಯಾಗಿಕರೆಯ 1 seorsùm abducere. 2 privatim vocare. — ಒಂಟಿ ಕಣಸುತ್ತಿಗೆ malleus aurificis, unam tantùm habens faciem. — ಒಂಟಿ ಎಲುಬಿನವನು homo macilentus, ossibus vix hærens.

ಒಂಟಿ s. 1 ornamentum quod infimæ auriculæ annectitur. 2 camelus. — ಒಂಟಿಮುರುವು exiguus annulus aureus infimæ auriculæ annexus è quo inauris pendet. — ಕಡ್ಡೊಂಟಿ inauris quæ auriculæ strictè adhaeret. — ಒಂಟಿಜಾಹುಕಿ inauris floris speciem habens.

ಒಂಟಿಕೊಳ್ಳು confugere ad....

ಒಂಟಿತಿ, ಒಂಟಿಜಿಗಿತ್ತಿ mulier insociabilis.

ಒಂಟಿರಿಗಾರ, ಒಂಟೀಗಾರ solitarius; homo societatem fugiens, aut aversans; (*misanthrope.*)

ಒಂಟು, ಒಂಟುಬರ, ಒಂಟಿಬರ, ಒಂಟಿಪಡ saluber esse, sanitati conferre. — ಒಂಟುತಪ್ಪು sanitati nocere. — ಒಂಟಿಸ, ಒಂಟುಮಾಡ adaptare. — ಒಂಟಿದಔಷದ remedium morbo congruum. — ಒಂಟಾಗಿರ saluber esse. — ಒಂಟಿನೆಡ, ಒಂಟಿನಸ್ಥಳ salubris locus.

ಒಂಟುರಿ unicum filum.

ಒಂಟೆ camelus. —ಒಂಟೆಸಾರುವಾನ, ಒಂಟೆಸಾವಾರನ camelo insidens.— ಒಂಟೆಹುಬ್ಬು gibba in dorso cameli. —ಒಂಟೆಕಂಥಪಬಿ sarcina camelo imposita.

ಒಂಡು 1 alluvio, alluvium solum. 2 sordida, cœnosa aqua. 3 sedimentum, fæces. — ಒಂಡುಕೆಸರು, ಒಂಡುರಾಡಿ lutum, cœnum. — ಒಂಡಾಗ lutosus fieri. — ಒಂಡುಕೆಳಲ್ಗಿ cœnum residet.

ಒಂತು 1 circulus, rotatio, series, vices. 2 pars, portio. — ಒಂತುಕೊಳ್ಳು.. ಸಾಧಿಸ ordinem suum occupare. — ಒಂತುಇಡ...ಇಕ್ಕು ordina-

tim faciendum curare. — ಒಂತುಬಿಡ vices suas praetermittere. — ಒಂತುತೀರಿಸ vices suas absolvere. — ಒಂತಾಗಿ, ಒಂತಿನಮೇರೆಗೆ successivè, vicissim. — ಒಂತಾಳು, ಒಂತುಗಾರ qui pro vice suâ agit. — ಒಂತಿನಕೆಲಸ opus per vices absolutum.

ಒಂದಿಗೆ prep. cum.—ನಂನ್ನೊಂದಿಗೆ mecum.

ಒಂದ, ಒಂದಿರ 1 coalescere, adunari. 2 concordare, congruere. 3 pacificè se habere. 4 pertinere, spectare ad. . 5 coagulari. 6 passionibus agitari. 7 jacturam, injuriam pati. 8 carnaliter copulari. — v. a. attingere, acquirere, possidere. — ಒಂದಿಸ 1 efficere ut aliquid uniatur, concordet, congruat, &c. 2 efficere ut aliquis possideat, acquirat, fruatur... — ಒಂದಿಕೆ actio adunandi, adaptandi, &c. vid. ಹೊಂದ.

ಒಂದು (pron. num.) 1 unus. 2 unicus. — (Eâ voce utuntur ad exprimendum articulum *un, une*; latinè: quidam, quaedam, quoddam.) v. g. ಒಂದು ವಸ್ತು *quædam* res. — ಒಂದುಮರ *quædam* arbor. —ಒಂದಕ್ಕೊಂದು 1 singulatim 2 sibi invicem, unus ad alterum. 3 unus post alium. — ಒಂದುಮಾಡ unire, adunare. — ಒಂದನೆ primus. — ಒಂದಬರ unus annus. — ಒಂದರೆ, ಒಂದುವರೆ unus cum dimidiâ —ಒಂದಕ್ಕೆಹೋಗ meïre, mingere. —ಒಂದಾಗ unum fieri — ಒಂದಾಗಿರ uniri cum, unum esse. —ಒಂದಾಡಿರೊಂದಾಡ non cohaerentia verba edere. — ಒಂದಾಗಿ 1 solitariò . 2 singulatim. 3 conjunctim. 4 unanimiter, unà. — ಒಂದುಬಗೆ.. ವಿಧ .. ಪ್ರಕಾರ ... ಕೀರ.. ಆಗಿರಲು 1 insolito quodam modo, aegrotanter se habere. 2 animis deficere. — ಒಂದುಕೈಯಾಗಿರ cum aliquo intimè conjungi (sive in amicitiâ, sive in negotiatione, &c.) — ಒಂದಾನೊಂದುದಿನದಲ್ಲಿ.., ಪಟ್ಟದಲ್ಲಿ quâdam die ... in quâdam civitate ... — ಒಂದೊಂದಾಗಿ unus post alium. — ಒಂದಾಳು famulus, conductitius, mercenarius. —ಒಂದುವೇಳೆ 1 quondàm, in quâdam circumstantiâ. 2 forsitan. — ಒಂದುಇಲ್ಲ nihil. — ಒಂದೇಖಂಡಿತವಾಗಿರ firmo animo esse. — ಒಂದುಕಾಲಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲ nunquàm. —ಒಂದುಮುಖವಾಗಿ.... ಮಾತಾಡ .. ಕಡೆಯಾಗಿ ಮಾತಾಡ iniquè, studio unius partis loqui. —ಒಂದುಪ್ರಕಾರವಾಗಿಮಾತಾಡ parùm benevolè aut insolito modo loqui. — ಒಂದೊಂದು unumquodque. —ಒಂಧೊತ್ತುಮಳೆ unicus pluviae casus. —ಒಂಧೊತ್ತು jejunium. — ಒಂದೆಬಿಸ coadunare. — ಒಂದೇಟಿಗೆಬೀಳ post primum ictum cadere. — ಒಂದುಸೋಲದಬೊಂದು à praeviso valdè differens. — ಒಂದುಮಾಡಬೊಂದಾಗ in conatibus suis oppositionem pati.

ಒಂದೆಲಗ, ಒಂದೆಲೆಗನಸೊಪ್ಪು herba quaedam medicinalis, (unicum habens folium.)

ಒಂದ್ರಿ cribrum.

ಒಂಧೊತ್ತು vid. ಒಂದು

ಒಂಪ 1 probare. 2 fulgere. 3 congruere. 4 pulcher esse.

ಒಂಪು, ಒಂಪಾದ, ಒಂಪಿನ curvatus, flexus. — ಒಂಪುಬಿಲ್ಲು arcus curvatus.

ಒಂಬತ್ತು, ಒಂಬೊತ್ತು novem. — ಒಂಬೊತ್ತನೇ nonus. — ಒಂಬದಿಂಬರು novem homines. — ಒಂಬೈನೂರು noningenti, ae, a.

ಒಂಮಣ pondus quoddam 960 *rupiarum* ponderi aequivalens.

ಒಂಮನ 1 mens constans... stabilis. 2 vid. ಒಂಮಣ

ಒಂಮಿಬರ 1 prosperare. 2 saluber esse. —ಒಂಮಿರುವ 1 prosper. 2 salutaris.

ಒಂಮು v. n. alicui obsequiosè servire.

ಒಂಮುಖ, ಒಂಮೊಗ statim; semel; simul.

ಒಂಮೆ semel, unâ vice.— ಒಂಮೊಮ್ಮೆ unaquâque vice.—ಒಂಮೆದೊಂಮೆ subitò. — ಒಂಮೆಕೇ ಒಂಮೇಕೆ unâ tantùm vice.

ಒಂಞು vox bubali.

ಒಕಾರ littera ಒ

ಒಕ್ಕಂಣ *Venus*. (lit planeta unum oculum habens.)

ಒಕ್ಕಂಣೆ unica sagitta.

ಒಕ್ಕಂಬದಮನೆ domus cujus tectum super unicâ columnâ innititur.

ಒಕ್ಕಟ್ಟು unanimitas, concordia, harmonia. — ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ unâ, concorditer, unanimiter. — ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗ fieri unanimis aut compactus.

ಒಕ್ಕಡೆ una pars, unus locus.

ಒಕ್ಕಣ pediculus.

ಒಕ್ಕಣಿಸ 1 supputare, numerare. 2 dicere.

ಒಕ್ಕಣಿಕೆ, ಒಕ್ಕಣೆ 1 prologus honorificus quo incipit epistola, etc. 2 titulus quo quis honoratur in capite epistolæ ad ipsum directæ. — ಒಕ್ಕಣೆಯಾಗಿ ಮಾತಾಡ facundè et cum eloquentiâ loqui.

ಒಕ್ಕರ adversa fortuna, infortunium.

ಒಕ್ಕರಣೆ quadrangularis lacus, quadratum stagnum, (habens gradus lapideos ex utrâque parte)

ಒಕ್ಕಲಿಸ 1 balare. 2 olera cum condimentis necessariis præparare. 3 opprímere, demergere.

ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕ v. a. 1 frumentum in mortario terendo purificare. 2 occidere, destruere, mactare.

ಒಕ್ಕಲಿಸ 1 congregare, adunare 2 occidere, destruere, mactare.

ಒಕ್ಕಲಿಸ 1 congregare, adunare. 2 adunandum, jungendum curare.

ಒಕ್ಕಲಿಗ agricola (eo nomine

designatur non tantùm *conditio*, sed etiam *tribus*, Gallicè *caste.*)— ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿ 1 uxor agricolæ. 2 mulier ad supradictam tribum pertinens.

ಒಕ್ಕಲು 1 incola 2 alicujus sectæ sequax. 3 agricola. — ಒಕ್ಕಲುತನ 1 agricultura. 2 habitatio. — ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕು incolas statuere, incolis replere (locum.)

ಒಕ್ಕಸಿ lorica.

ಒಕ್ಕಾಲಾಟ actio standi aut incedendi, altero pede suspenso.

ಒಕ್ಕಾಲು unum crus, unus pes.

ಒಕ್ಕು 1 spicas terendo, grana è folliculis educere. 2 conspuere. 3 dejicere. — ಒಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು exterere segetes pro seipso. —ಒಕ್ಕಿಸು messem terendam curare. —ಒಕ್ಕಿಕೆ tritura (segetis.) — ಒಕ್ಕಿದ 1 tritus. 2 congregatus (sicut grana in hordeo.)

ಒಕ್ಕುವಗೋಲು flagellum (ad terendas segetes.)

ಒಕ್ಕುಳ mensura quaedam pro granis, septem libris æquivalens.

ಒಕ್ಕಣಿಸು dicere, narrare.

ಒಗಟು, ಒಗಟುಕಥೆ, ಒಗುಟು 1 ænigma. 2 narratio cujus significatio est obscura.

ಒಗಡಿಸು v. n. denegare, arguere, sese opponere, rebellare; ejicere, vomere. — v. a. percutere, conterere, perfricare, &c.

ಒಗಡು, ಒಗುಡು palea; arista sicca *holchi saccharati*, bot. (*millet.*)

ಒಗತ 1 actio projiciendi, 2 ... lintea dealbandi, 3 ... effodiendi.

ಒಗತನ 1 rerum domesticarum administratio. 2 ipsa familia. 3 matrimonii obligationes. — ಒಗತನಮಾಡು regere familiam.

ಒಗದ adj. 1 purificatus, dealbatus. 2 projectus. 3 effossus.

ಒಗವು dilectio, amor, bonitas, misericordia, commiseratio, sympathia.

ಒಗಮಿಗೆ adj. 1 superans, excedens. 2 ardens, vehemens. — s. poeticus pleonasmus, nihil designans.

ಒಗರು, ಒಗುರು adj. astringens. — s. 1 sapor astringens. 2 infusio, expressio.

ಒಗಿಯು, ಒಗೆಯು lintea mundare. (Indi ea in aquam immergunt, super ingentem lapidem percutiunt et in manibus perfricando purificant.) — ಒಗಿಸು, ಒಗಸು, ಒಗುಸು, ಒಗೆಸು lavandum curare. -ಒಗದುಕೊಳ್ಳು pro seipso lintea lavare.—ಒಗತ, ಒಗೆತ, ಒಗವಿಕೆ mundatio, lotio.— ಒಗೋಬಟ್ಟೆ, ಒಗುವಬಟ್ಟೆ linteamen lavandum.

ಒಗಿಸು projicere in.

ಒಗು v. n. supereffundi, superefluere. — s. sympathia, commiseratio, dolor ex alterius dolore conceptus.—adj. internus.

ಒಗುಮೆ vid. ಒಗಮೆ.

ಒಗುವನಯನಸೋರ್ದರ, ಒಗುವನಿಯನಜಲ lacrymæ effluentes.

ಒಗೆಯು v. n. nasci; oriri, exsurgere.—v. a. percutere, tundere.

ಒಗೆದ 1 natus. 2 lavatus. 3 projectus.

ಒಗೆದೊಂಗನವನು *Kama*.

ಒಗ್ಗಟ್ಟು 1 unio. 2 fœdus. 3 unanimitas, concordia.—ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗ unanimis, concors, conjunctus fieri, etc.—ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ unà, simul, fœdere inito.

ಒಗ್ಗಿಡಿಸ nauseare (stomachus.)

ಒಗ್ಗಡೆ una pars, unus locus, unum latus.

ಒಗ್ಗರ summa totalis, aggregatum.

ಒಗ್ಗರಣೆ, ಒಘ್ಘರಣೆ, ಒಗರಣೆ, ಒಘರಣೆ condimentum.

ಒಗ್ಗರು, ಒಗ್ಗಯ್ಯಗಳು genus quoddam sacerdotum. — ಒಗ್ಗಯ್ಯನಕಂತೆ manipulus frumenti his sacerdotibus oblatus.

ಒಗ್ಗಲ್ಲು lapilli è frumentis extracti per ventilationem.—ಒಗ್ಗಲಿಸ ಒಗ್ಗಲುಮಾಡ frumentum lapillis expurgare, ventilando aut agitando.

ಒಗ್ಗು 1 plantarum fasciculus. 2 semen agro committendum.

ಒಗ್ಗಾಕಟ್ಟು ...ಹಾಕ ...ಹುಯ್ಯ sementem in agro copiosam immittere, ut deinceps transplantetur.

ಒಗ್ಗಯ್ಯುವರ aggregatio hominum.

ಒಗ್ಗು 1 aggregatum, massa, acervus. 2 intima amicitia.—v. n. 1 adunari cum...2 cedere, parere, se submittere.—ಒಗ್ಗಾಗ aggregari.—ಒಗ್ಗೊಂದೆಯದಿಪ್ಪರ propria consilia abscondere, circumspectè se habere. — ಒಗ್ಗಿಸ domare, subjicere. — ಒಗ್ಗಿದ pronus, proclivis ad.. — ಒಗ್ಗದ aversus, nolens acquiescere.

ಒಜ್ಜ rusticus, inurbanus, turpis, fœdus. — ಒಜ್ಜಗೇಡಿ inurbanus homo.—ಒಜ್ಜಗೇಡಿತನ rusticitas, incuria.

ಒಜ್ಜ adv. celeriter, festinanter, alacriter.

ಒಜ್ಜೆ munus, donatio gratuita.

ಒಜ್ಜರ, ಒಜ್ಜರಲು una pars. — ಒಜ್ಜರವಾಗಿ, ಒಜ್ಜರಲಾಗಿ ex unâ parte, lateraliter.

ಒಜ್ಜೆ s. 1 dedecus, infamia, opprobrium. 2 defectus, culpa—adj. parcus, avarus. — ಒಜ್ಜೆಮೋರೆಡಿ 1 infamis aut malè moratus homo. 2 fœdus, deformis, aut aliquo vitio deturpatus.—ಒಜ್ಜೆತನ, ಒಜ್ಜೆಮೋರೆಡಿತನ inurbanitas, dedecus. —ಒಜ್ಜೆಮೋರೆ fœda, turpis facies.

ಒಜನೆ 1 conveniens caloris gradus. (in ebulliendo, coquendo, etc)—2 congrua condimentorum proportio.—ಒಜನೆಅರಿತುನೋಡ præ-

dictam proportionem observare.

ಒಜ್ಜ 1 sacerdos. 2 pædagogus,

ಒಟಗುಟ್ಟು v. n. garrire.—ಒಟಗುಟ್ಟಿಕೆ garrulitas, loquacitas.

ಒಟಜ, ಒಟರಾ sedes eremitæ, anachoretæ cella.

ಒಟಾರ habitationis confinia (*enclos.*)

ಒಟ್ಜ tributum.

ಒಟ್ಟವಿಡ curare, pendere.—ಹೊಟ್ಟವಿಡದಿ parùm curans, parvi pendens.

ಒಟ್ಟವಿಸ, colligere, condensare, in acervo ponere, coacervare, congerere.

ಒಟ್ಟಿಗಂಜಿ spuma aut fæces quæ supersunt post oryzam coctam.

ಒಟ್ಟಿರಂಗಿ aurificis instrumentum quoddam.

ಒಟ್ಟಿಲ, ಒಟ್ಟಿಲು massa, acervus, collectio, totum. —ಹೊಟ್ಟಿಲಮೊಬ್ಬ್ಯಿ massa integra; massa condensata.

ಒಟ್ಟು s. summa totalis, integra quantitas.—v. a. colligere, in unum congregare, in angulo projicere, etc.—v. n. densus, compactus, occlusus esse.—ಒಟ್ಟುಕಟ್ಟಿ, ಒಟ್ಟುಗಟ್ಟಿ summa totalis, aggregatum. — ಒಟ್ಟುಗುಣಿಸ summam totalem supputare. — ಒಟ್ಟುಗುತ್ತಿಗೆ integer contractus, census totalis.— ಒಟ್ಟಿಸ, ಒಟ್ಟುಸ, ಒಟ್ಟಸ congregandum ...coacervandum jubere vel curare.—ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು colligere (per seipsum.) — ಒಟ್ಟಿಕ್ಕು v. a. 1 summam totalem scribere. 2 coacervare. 3 ordinare.—ಒಟ್ಟಿಗೂ, ಒಟ್ಟಿಗೆ 1 totum, summa totalis. 2 omninò, quocumque modo. 3 simul. — ಒಟ್ಟಿರ in aggregato, in acervo esse. — ಒಟ್ಟಾಗಿ totaliter, integrè. — ಒಟ್ಟಾದ aggregatus.— ಒಟ್ಟಿಕೆ actio coacervandi.—ಒಟ್ಟುಮಾಡ summam facere (*additionner.*) — ಒಟ್ಟುಮಾತು verbum sincerum—ರಾಶಿಮೇಟ್ಟು acervos granorum in unum colligere. — ಒಟ್ಟುಗೂಡು, ಒಟ್ಟಾಗ in unum congregari. —ಒಟ್ಟಿದಜ್ವಾಲೆ flamma condensata. —ಒಟ್ಟುಜಮೆಯಾದದಣ provinciæ unius redituum integra collectio. — ಒಟ್ಟಾಗಿಹೋಗ pariter, in unum ire. —ಒಟ್ಟಂಚೆಕಚೇರಿ præcipuum epistolarum diribitorium. (*Direction générale des Postes.*)

ಒಟ್ಟುವರಲು conjunctæ voces, communis clamor.

ಒಟ್ಟೈಸ colligere, aggregare, coacervare.

ಒತಾರ vid. ಒಟಾರ.

ಒಡಂಬಿ cum auxilio alicujus.

ಒಡಂಬಡ, ಒಡಂಪಡ 1 pacisci. 2 consentire, morem gerere, fœdus inire. — ಹೊಡಂಬಡಿಸ 1 suadere aliquid alicui, consensum alicujus obtinere. 2 fœdus ineundum curare.

ಒಡಂಬಡಿಕೆ fœdus, conventio, contractus, obligatio.—ಹೊಡಂಪಡಿಕೆ

మాడ fœdus inire cum ..— ఒడంబడికెఇచ్చు promittere, promissum dare. — ఒడంబడికెయాగిమాడ rem aliquam ex compacto facere, non ex violentiâ.

ఒడక, ఒడకు s. contusio, fractura.—adj. fractus, a, um. —ఒడకుచూరు, ఒడకొడు testa; quodcumque fragmentum. – ఒడకొళ్ళ aliquid frangere (per seipsum.)— ఒడకగడికె vas fractum.—ఒడకబాయువ garrulus, secreta servare non valens.

ఒడగూడి simul, unà cum.—ఒడగూడికొళ్ళ consociari cum aliquo.

ఒడగూడు 1 accidere, evenire, contingere. 2 adunari, congregari cum. 3 habere, possidere, obtinere, adipisci, acquirere. — ఒడగూడిస adunare.

ఒడగొళ్ళ v. n. 1 in consortio alicujus esse. 2 uniri. —ఒడగొండు 1 unitus cum... 2 adeptus, a, um.

ఒడతి 1 domina. 2 socia.

ఒడని (prepos. affixa) cum.— adv. continuò, extemplò — ఒడనాడి socius, amicus. — ఒడనొడని extemplò, confestim. — నంనొడని mecum.

ఒడబడ...ఒడబడిన vid. ఒడంబడ ఒడంబడిన.

ఒడపు vid. ఒడవు

ఒడమురియు 1 (cervicem) frangere. 2 (collum) contorquere. 3 (membra) dilatare.

ఒడరిస v. a. 1 divulgare. 2 sonare.—v. n. ad aliquod pronus, propensus esse.

ఒడచూ 1 incipere. 2 uniri. 3 formare, fingere. 4 cohabitare.— పాపవన్ను ఒడచూ in peccato involvi, in peccatum pronus esse.— ఒడచిూస fingendum curare.

ఒడలిచ *Kama*.

ఒడలు corpus, venter. — ఒడలురి, ఒడక్రిచ్చు 1 intimus calor. 2 invidia, malitia. 3 ventris inflammatio. — ఒడలల్లిహుట్టిదవను filius. —ఒడలబాక gulosus.

ఒడవార messis integra, agricolæ et *Gubernii* portiones in unum collectæ.

ఒడవు 1 tribulus, carduus quidam quo vescuntur cameli. 2 laguna aquæ sub mole stagni.

ఒడవె, ఒడివె, ఒడీవె 1 res vel bona propria, possessio, proprietas. 2 ornamentum, gemmæ, monilia, mundus muliebris, &c. — ఒడవెమాడ gemmas artificiosè disponere, ... præparare. — ఒడవెమాడిస gemmea ornamenta conficienda curare. — ఒడవెఇడ, .. ఇక్కు his ornamentis induere alium. —ఒడవె ఇట్టుకొళ్ళ seipsum ornamentis gemmeis induere.

ఒడహుట్టిదవను frater uterinus. —

ಒಡಹುಟ್ಟಿದವಳು soror uterina.

ಒಡಿಕಟ್ಟು, .. ಗಟ್ಟು colare, fæcibus exuere.

ಒಡಿಯು, ಒಡೆಯು v. a. frangere. — v. n. frangi, crepare, disrumpi.— ಒಡಿಸು, ಒಡೆಸು frangendum curare.— ಒಡಕೊಳ್ಳು spontè suâ disrumpi. — ಒಡಿದ, ಒಡೆದ, ಒಡ್ದ fractus, disruptus. — ಒಡದಿರು disruptus esse. — ಒಡಿವ, ಒಡೆವ, ಒಡೆಯುವ, ಒಡಿಯುವ, crepans. — ಒಡದುಬಿಡು frangere.— ಒಡಸಿಬಿಡು per alium frangendum curare. — ಒಡೆಬಡಿಯು.. ಕೊಯ್ಯು...ಒಡೆಯಕೊಯು comminuere, diruere.

ಒಡಿಶಿಗಡ್ಡೆ, ಒಡಿಶೇಂಗಡ್ಡೆ tumor inguinalis.

ಒಡುಜು vid. ಒಡಿಶಿ

ಒಡುಪು vid. ಒಡಪು

ಒಡುಸುತ್ತಿಗೆ aurificis malleolus rotundus.

ಒಡೆಯು s. testa, fragmentum quodcumque.

ಒಡೆಯ v 1 vid. ಒಡಿಯ. — s. dominus, rex, herus, gubernator, proprietarius, genitor. — ಒಡೆಕಾರರು... ಗಾರರು.. ಕಾರ್ತಿ.. ಗಾರ್ತಿ domina, hera, regina. — ಒಡೆತನ suprema potestas, dominium, proprietas.

ಒಡ್ಡ qui stagna, puteos, &c. effodit, luteos muros erigit, lapides è lapidicinâ extrahit et inconditè tantùm præcidit. (ಒಡ್ಡ est nomen non tantùm conditionis, sed etiam tribûs.) — ಕಲ್ಲುಒಡ್ಡ, ಕಲ್ಲೊಡ್ಡ qui sienitem lapidem (*granit*) tantùm præcidit cum eoque ædificat. —ಮಣ್ಣುಒಡ್ಡ, ಮಣ್ಣೊಡ್ಡ ille qui luto vel lateribus crudis ædificat. — ಒಡ್ಡತಿ, ಒಡ್ಡಳು, ಒಡ್ಡರವಳು mulier ad prædictam tribum pertinens. — ಒಡ್ಡರಬಂಡಿ plaustrum inconditum ad usum horum opificum. —ಒಡ್ಡಕೆಲಸ opus invenustè factum. — ಒಡ್ಡಾಟ seguities.

ಒಡ್ಡಂತಿ festum in die natali. — ಒಡ್ಡಂತಿಮಾಡು diem natalem celebrare.

ಒಡ್ಡಣ 1 acervus, massa. 2 clypeus.

ಒಡ್ಡಣಿ, ಒಡ್ಡಣೆ s. 1 pompa, ostentatio. 2 præparatio. — adj. ambitiosus, splendidus.

ಒಡ್ಡಮುರಿಯು, .. ಮುರಿಕೊಳ್ಳು corpus vel membra pandere...extendere... dilatare.

ಒಡ್ಡವಸು pertinax.

ಒಡ್ಡವಣೆ æmulatio, rivalitas.

ಒಡ್ಡಿಗಳು pecora, armenta, greges.

ಒಡ್ಡಿಯು acervus è quatuor granis tamarindi, vel aliis globulis superpositis, quibuscum pueri ludere solent.

ಒಡ್ಡಿಸು perforare, penetrare.

ಒಡ್ಡಾಣ 1 zona argentea aut aurea ad usum mulierum Inda-

rum. 2 zona venatoris.

ఒడ్డు, ఒడ్డికొల్పు, ఒడ్డుకొల్పు v. 1 plantare, figere, (laqueum) tendere. 2 sese opponere, resistere. 3 apprehendere. 4 gestare, caput erigere. 5 (beneficium aut injuriam) rependere. 6 ambas manus, quasi aliquid apprehensurus, extendere. 7 ponere, constituere, collocare, — s. 1 littus, ripa. 2 summa multiplicanda, aut dividenda. (arith.) 3 moles, magnitudo. 4 exercitus. 5 pecus, grex. 6 concursus populi, massa, aggregatum. — adj. magnus, robustus, crassus. — ఒడ్డుకట్టు littus aut molem erigere. — ఒడ్డుకాలివ rivi canalis, aut exitus. — ఒడ్డాగు, ఒడ్డిగిలు, ఒడ్డిడు 1 in littus exponere. 2 comitari. — ఒడ్డాగు robustus fieri. — ఒడ్డిపోరడు ad metam dirigere,... collimare. — ఒడ్డిబిడు metâ conspectâ, emittere (sagittam, jaculum, &c.) — ఒడ్డిన ad metam dirigendum curare. —ఒడ్డికె 1 peritia (in librando fundibulo.) 2 laquei emissio,... laxatio. 3 pretii iniqua exaggeratio. 4 actio infigendi. — ఒడ్డుకొలరిన exhibere. — ఒడ్డుమాడు ostentare —ఒడ్డుపొడుపు amplitudo et longitudo. — ఒడ్డువాడు 1 pretium plus æquo adaugens. 2 laqueos intendens. 3 figens, plantans, tenens, &c. — ఒడ్డుబిడు cœtum solvere,... dimittere.

ఒడ్డుమట్టిన majestas.

ఒడ్డోలగ 1 regalis cœtus, regium concilium. 2 cœtus, convocatio. 3 curia, forum. 4 triumphus, pompa. — ఒడ్డోలగవాగి ovanter.

ఒణ్యాణ, ఒడ్యాణ vid. ఒడ్డివాణ

ఒణ adj. siccus, aridus. — ఒణ మర lignum siccum. — ఒణకాయి siccata aut immatura legumina.

ఒణగు, ఒణంగు v. n. tremere, quati, concuti.—ఒణకిన agitare, quatere.

ఒణగు, ఒణంగు v. n. 1 dessiccari, arefieri, evaporari. 2 tabescere, emarcescere (corpus.) arescere, decidere, (flores, plantæ, &c.)— ఒణగిన, ఒణగమాడు dessiccandum, arefaciendum curare. — బిసిలినల్లి ఒణగిన solis calore arefacere. — బెంకి శఖియల్లి ఒణగిన calore ignis dessiccare. — ఒణగాగు arefieri. — ఒణగిద arefactus. — ఒణగలిడు, ఒణగలిగిలు, ఒణఘాకు exponere ut dessiccetur. — ఒణ... ఒణగిదముఖ facies arida. — ఒణకైయు arida manus.

ఒణా vanus, vacuus, inutilis, aridus, falsus; merus. — ఒణాప్రయాస stultus labor, vanus,.. irritus conatus. — ఒణాగర్వ vana superbia. — ఒణాచేష్ట vana irrisio. — ఒణామాతు verbum sine

sensu.

ಒಡಿಗೆ buccella. (*bouchée.*)

ಒಜೆ vid. ಒನಿ

ಒತ್ತೆ 1 funis alicujus filum unicum. 2 consensus, approbatio.

ಒತ್ತಂಡ unum agmen.

ಒತ್ತಂಬದಲಿಹಿಡಿಯ per violentiam apprehendere, violentas manus injicere.

ಒತ್ತಟ್ಟು una pars, unum latus.— ಒತ್ತಟ್ಟಾಗಿ ex unâ parte, à latere.

ಒತ್ತಡ 1 fomentum. 2 cataplasma.

ಒತ್ತಡವೆ unâ vice, simul.

ಒತ್ತರ vis, violentia. — ವೊತ್ತರಿಸ, ವೊತ್ತರಿಸ 1 cogere, adigere, compellere. 2 agere.(*pousser en avant.*) 3 impellere adversùs.

ಒತ್ತಲ, ವೊತ್ತಲು 1 furnax, vel focus in balneari ad calefaciendam aquam. 2 actio conculcandi aut comprimendi. — ವೊತ್ತಲಿಡ focum in balneari erigere.

ಒತ್ತಕ್ಷರ, ವೊತ್ತಕ್ಷರ quæcumque consonans sub aliâ consonante scripta.

ಒತ್ತಿ vid. ವೊತ್ತಡ.

ಒತ್ತಳ, ವೊತ್ತಾಣ unus locus. — ವೊತ್ತಳದವನು ex eodem loco oriundus.

ಒತ್ತಾಯ vis, violentia, importunitas. — ವೊತ್ತಾಯದಿಂದ ಕೇಳ importunè efflagitare.

ಒತ್ತಾಸೆ auxilium, ops, adjutorium. — ವೊತ್ತಾಸೆಮಾಡ auxilium dare, opem ferre, adjuvare, ministrare. — ವೊತ್ತಾ ಮಾತು verbum officiosum.

ಒತ್ತಾಸೆಗಾರ, ವೊತ್ತಾಸೆಯವನು adjutor, auxiliator.

ಒತ್ತು s. 1 litterae alicujus aspiratio, vel, nota sub ipsâ litterâ addita quâ ostenditur eam esse aspiratam. 2 quaecumque consonans sub aliâ consonanti scripta. 3 texturae densitas. 4 crassitudo, densitas. 5 rivi vel fluminis ora, ripa, littus. 6 cor, mens. 7 proximitas.—v. a. 1 litteram cum aspiratione efferre. 2 comprimere, depsere (carnem, membra, etc. ad promovendam sanguinis circulationem.) 3 fovere. 4 nuces *arecae* praecidere aut conterere. 5 sudorem extergere. 6 protrudere, antè se agere. 5 firmiter stabilire.—v. n. 1 compactè textus esse. 2 inter se confertus,...adstrictus esse. 3 arctus esse. — ವೊತ್ತಾಗ densus vel arctus fieri. — ವೊತ್ತಾಳು adjutor, qui præstò est. — ವೊತ್ತಿಸ, ವೊತ್ತಸ, ವೊತ್ತುಸ, agendum, aut comprimendum curare.— ವೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳು 1 per seipsum comprimere, depsere, etc. 2 ex compressione dolorem pati. —ವೊತ್ತಿದ impressus. —ವೊತ್ತಣ, ವೊತ್ತಿಕೆ, ವೊತ್ತುಕೆ actio comprimendi, propellendi, etc. — ವೊ

త్తి౯్క్రి, త్రొక్కిద, త్రొక్కిరిన firmiter figere...stabilire.-త్రొక్కిరిరిర nimis comprimi.—త్రొక్కిహోఁగ è viâ excedere, recedere —త్రొక్కిహేఁళ altâ voce dicere.—త్రొక్కిమాతాడ audacter loqui —త్రొక్కిన డియ celeriter incedere.— త్రొక్కిలిర, త్రొక్కిగిర proximus esse.— పురద త్రొక్కిన బావి puteus urbi contiguus.—ఒత్తువముద్రె sigillum.

ఒత్తుగోఁలు, త్రొత్తుకోఁలు vectis (*levier.*)

ఒత్తె 1 pignus, arrhabo. 2 hypotheca, oppigneratio. — త్రొత్తె కొళ్ళు, ఒత్తెగెకదుకొళ్ళు pignus accipere. — త్రొత్తెహిడియ pignus detinere. — త్రొత్తెబిఁళ oppignerari. — త్రొత్తెమాడ oppignerare — త్రొత్తెనిడ త్రొత్తెఇక్కు ... కాక ... ఇరిన 1 in pignus detinere... servare. 2 oppignerare.—త్రొత్తెబిడిశికొళ్ళు ab hypothecâ se liberare. — త్రొత్తెవస్తు res oppignerata,...hyphotheca obnoxia.

ఒత్తెర , త్రొత్తెరము unica species, idem genus.

ఒత్తోఁళు brachium unum.

ఒదంగ, త్రొదగ, త్రొదుగ 1 prodesse; congruere. 2 adjuvare. 3 adesse, praestò esse. 4 adaugeri, excedere. 5 opportunus esse, apprimè ...congruo tempore contingere. 6 prae ebullitione inturgescere. (oryza, etc.) 7 habere, possidere.—త్రొదగిన paratum, congruum, opportunum efficere. — త్రొదగాగ prae ebullitione inflari.—త్రొదగిబర adaugeri. — ఒదగాగి, త్రొదగొదగాగి crescendo.— ఈగ హణవు త్రొదగలిల్లవు nunc non praestò est pecunia.— అంన త్రొదగితు oryza suppetivit (omnibus.)

ఒదట clamare.

ఒదరు, త్రొదురు labium.

ఒదరు, త్రొదిరు, త్రొదురు, త్రొదరికొళ్ళు 1 clamare. 2 garrire. 3 increpare, admonere. 4 irâ effervescere, strepitum vel sonitum elicere, vociferari. 5 excutere (vestimenta sua.) 6 movere (caput.) — త్రొదరిన 1 ad clamandum impellere, clamores ciere. 2 movendum, quatiendum curare. 3 affigere.

ఒదవు, త్రొదరు 1 prosperare. 2 habere, possidere. 3 suppetere, sufficere, satis esse. 4 adaugeri, multiplicari. — త్రొదవిన, త్రొదహిన parare, congruum efficere, &c.— ఒదవిద 1 adauctus. 2 paratus. 3 possessus. 4 opportunus.— త్రొత్తె సమయక్కె త్రొదవు in congruâ occasione præstò esse. vid. త్రొదగ.

ఒదియ, త్రొదియ 1 calcitrare. 2 impedire. — త్రొదిన in causâ esse cur calcitret, impediat quis.. .— త్రొదికొళ్ళు, త్రొదుకొళ్ళు in circuitu calcitrare. — త్రొదెదాడ, త్రొద్దాడ se invicem calcibus impetere.—త్రొదిరిం, త్రొదిబిఁళ ab aliquo calcibus

lacessi.

ఒదికె, ఒదుకె calcitratus.

ఒద్దాట 1 mutuus calcitratus. 2 crurum jactatio. (ut accidit in pueris renitentibus, etc.) 3 difficultas, angustiæ. — ఒద్దాటపడ, ఒద్దాడికొళ్ళ 1 se invicem calcibus impetere. 2 in angustiis versari.

ఒద్దికె 1 amicitia, familiaritas, consuetudo intima 2 unio. 3 concordia. 4 reconciliatio. 5 necessariorum collectio. — ఒద్దికెమాడ bonum officium conferre.—ఒద్దికెయాగ amicus fieri.

ఒద్దె 1 humor, mucedo, mador. (*humidité.*)— adj. humidus, mucidus, madefactus.

ఒనకె ligneum pilum quo oryzæ folliculi excutiuntur. — ఒనకెబండె mortarium ad hoc destinatum.

ఒనియ, ఒసెయ, ఒనకొళ్ళ, ఒసెదుకొళ్ళ agitare grana, frumenta, etc. in ventilabro. —ఒనిస, ఒనెస, ఒనవ, ఒనువ ventilandum curare. — ఒనువికె, ఒనవికె, ఒనివికె ventilatio. — ఒసెదక్కి oryza ventilabro purgata.

ఒనెయ congregare, congerere, colligere.—ఒనదుకొడ colligere, adaugere.—ఒనదుకెగియ dispergere, frustrare.

ఒప్పంకెమాడ acceptum reddere. ...efficere, secundum beneplacitum alterius facere.

ఒప్ప adj. 1 nitidus, lepidus, pulcher, formosus. 2 moderatus. 3 politus. — ఒప్పకొడ ... హాక... ఇడ ... ఇక్కు polire. — ఒప్పదమళలు, ... ఉసుబు, minuta arena quâ poliunt aurea aut argentea ornamenta, etc. — ఒప్పదకల్లు...సలాకి 1 cos, *tis.* 2 lapis quo utuntur aurifices ad poliendum. — ఒప్పవాగి 1 congruè, convenienter. 2 clarè, nitidè, pulchrè. — ఒప్పబిడియ poliri.

ఒప్పంద 1 contractus. 2 conventio, fœdus. — ఒప్పందమాడ 1 contractum inire cum aliquo. 2 de pretio consentire.

ఒప్పణ nummus qui dicitur *fanam.*

ఒప్పత్తు semel in die.—ఒప్పత్తూట una comestio in die. — ఒప్పత్తుంణ comedere semel in die.

ఒప్పర jucundus, amœnus.

ఒప్పహాకు chirographum apponere.

ఒప్పాచార contractus, pactum.

ఒప్పారి consanguinitas, affinitas.

ఒప్పారు tuguriolum parieti obliquè affixum. (*hangar.*)—హంచి నొప్పారు prædictum tuguriolum lateribus opertum.

ఒప్పికొళ్ళ vid. ఒప్పిసికొళ్ళ.

ఒప్పిస 1 suadere, id aliquam sententiam inducere, consensum ali-

cujus obtinere, placitum reddere, congruum præstare....efficere. 2 assignare, attribuere, resignare, transmittere, tradere, committere, cedere. 3 offerre. 4 probare, demonstrare.—ఒప్పికొళ్ళ, ఒప్పిసికొళ్ళ 1 fatere, confiteri, agnoscere. 2 assentire, annuere. 3 accipere, acceptare. 4 admittere 5 curam in se suscipere.—ఒప్పిసికొడ alteri curam tradere. — లెక్కఒప్పిన rationem reddere. — పాఠఒప్పిన lectionem recitare. — పాఠఒప్పిసికొళ్ళ (à discipulo) ediscenda reposcere — ఒప్పిసిబిడ intrà manus alicujus tradere. —ఒప్పికె, ఒప్పుకె, ఒప్పువికె 1 consensus. 2 similitudo, aptitudo.

ఒప్పిత consensus, assensus, chirographum, cautio, apocha.—ఒప్పితహాక, ... ఇక్కు ...ఇడ chirographum apponere.—ఒప్పితమాడ consensum obtinere. — ఒప్పితదకాగద 1 charta proprio chirographo munita. 2 syngrapha. — ఒప్పితవాగ probari, acceptus esse.

ఒప్పు s. 1 aptitudo, congruentia 2 peritia, dexteritas. 3 pulchritudo, elegantia. 4 similitudo, affinitas. —adj 1 aptus, congruus. 2 peritus. 8 formosus, pulcher. — v. n. 1 congruere, decere. 2 consentire, in eamdem convenire sententiam. — ఒప్పాగ 1 concordare. 2 decere, congruus esse. —ఒప్పాగి 1 aptè, convenienter. 2 conformiter. — ఒప్పిబర libenter, lubens venire —ఒప్పిమాడ lubens facere. — మనస్సొప్పి liberè, voluntariè, libenter.

ఒప్పొత్తు jejunium religiosum, unica cibi sumptio per diem.— ఒప్పొత్తిర prædicto modo jejunare.

ఒబ్బ, ఒబ్బను, ఒబ్బాత, ఒబ్బమనుష్య unus, quidam. — ఒబ్బళు, ఒబ్బాకె una, quædam (femina.) — ఒబ్బనే unicus, unus tantùm.— ఒబ్బరిబ్బరు unus vel duo (homines.)—ఒబ్బొబ్బనాగి, ఒబ్బొబ్బరాగి 1 singulatim. 2 invicem, mutuò. —ఒబ్బాబొబ్బను quidam homo.— ఒబ్బాళు mercenarius, famulus. (vir aut femina.) — ఒబ్బనుఇల్లా nullus, ne ullus quidem.

ఒబ్బట్టు placenta è farre frumenti, concisis leguminibus, sacchero crasso et butyro confecta.

ఒబ్బి semel, unâ tantum vice — ఒబ్బిక్కు, ఒబ్బిహాక in unum collocare.

ఒబ్బు s. 1 aggregatum, turba, acervus. 2 spuma.— v. crescere, adaugeri.

ఒజ్జి s. 1 sepes. 2 linteamina in lixivio ferventi immersa —adj. semel, unâ tantum vice. —ఒజ్జిఇడ...ఇక్కు...హాక, 1 linteamina in lixivio fervefacere. 2 semel pone-

re.—వొబ్బికోఁలియ linteamina in lixivio fervefacta detergere. — వొబ్బొబ్బి 1 singulæ vices. 2 clamor. 3 unaquæque mulier.

ఒమ్మన una mens, unanimitas, constans et stabilis voluntas, animus hæsitationem nesciens.

ఒమ్ము v. obsequiosus esse; alicui ministrare.

ఒమ్మిర, వొమ్మిబర v. salubris esse, congruere, prosperare.

ఒమ్మె semel, unâ tantùm vice. vid. ఒంమె —వొమ్మిగె 1 pro unâ vice. 2 simul. — వొమ్మెమె, వొమ్మెలే id. sens.

ఒమ్మొలమెఁ proüt occasio postulat, identidem.

ఒయక్కాసి nausea.

ఒయు, వొయ్యలు v. 1 auferre, abducere. 2 abscondere.

ఒయికె, వొయిక ablatio, abductio.

ఒయ్యని placidè, sensim, gradatim, lentè, suaviter, molliter.

ఒయ్యార s. 1 pulchritudo. 2 superbia, ferocitas. 3 nimia concinnitas aut elegantia (in vestibus,) nimium placendi studium. —adj. ferox, elegantiæ nimis studiosus, bellus.— వొయ్యారి, వొయ్యారపకత్తె, వొయ్యారగాకెఁ mulier viris placendi cupida.

ఒయ్యారిన v. n. 1 circumferri. 2 voluptatis causâ deambulare.

ఒయ్యాలె tabula, aut funis libratilis. vid. ఉయ్యాలె.

ఒయ్యాళి s. 1 citatissimus (equi) cursus. 2 equitatio recreationis causâ —వొయ్యాళిబిడ equum citissimè agere. —వొయ్యాళిశిరుపు habenas retinendo, equum circumagere.— వొయ్యాళికుదురి 1 equus concitatissimus. 2 equus quo quis insidere solet.—వొయ్యాళిపోఁగ equitatum ire.

ఒయ్యి, వొయ్యి vid. వొయు.— వొయ్యివికె vid. ఒయికె.

ఒరకోలు extrema pars jugi textorii.

ఒరగు, ఒరుఁగు v. 1 cadere, labi. 2 mori. 3 inclinare se, adniti, se applicare. 4 recumbere, dormire. —s. magna culcitra dorso supponenda. — గోఁడవొరగ sese applicare muro; adniti muro.—వొరగులాఁద magna culcitra dorso supponenda. 2 tapes super quo quis sedet.—వొరగుదిండు culcitra semicircularis. — వొరగిన 1 reclinare. 2 curare ut adnitatur. 3 occidere 4 statuere, collocare. —వొరగికొ ళ్ళ adniti. — వొరగుత్తిర incurvatus esse. — వొరగాగి proclivè; seorsùm—వొరగుఫల fructus pendens. —వొరగకెట్టు actio adnitendi aut dormiendi.

ఒరగిబారద adj. intolerabilis, cogitatu aut auditu impossibilis.

...illicitus.

ಒರಚು, ಒರಂಚು, ಒರಚಿಕೊಳ್ಳು v. n. garrire.—v. a. perfricare.

ಒರಟು, ಒರಂಟು, ಒರಡು adj. crassus. (pannus;) impolitus, asper, scaber, inæqualis. 2 pervicax, contumax. — ಒರಟುಗಾರೆ muri inconcinna trullissatio. (*crépissage grossier.*)

ಒರತಿ, ಒರತೆ, ಒರಂತೆ 1 fons, puteus. 2 fons, scaturigo, rivus.—ಕಂಬನಿಯ ವೊರತೆಗಳು fluenta lacrymarum.

ಒರಪು, ಒರಂಪು s. 1 imminutio, recessus (aquæ.) 2 sulcus. 3 canalis. 4 otium. 5 deliberatio. — adj. certus, securus, confidens.— ಒರಪಾಗಿಹೇಳು confidenter asserere. —ಒರಪುಕೊಡು cessare, quiescere, otium dare, intermittere. — ಒರಪುಮಾಡು 1 circumspectè agere. 2 sulcum infindere. 3 canalem effodere.

ಒರಬೀಜ varicocele, es; scroti varix, anat. — ಒರಬೀಜವಿಳಿಯು prædicto morbo affici.

ಒರಯು v. n. adhærere, tangere. —v. a. 1 metalla Lydio lapide tentare, ... probare. 2 fricare. 3 narrare. 4 docere. — ಒರಕೊಳ್ಳು 1 ex se, spontè adhærere. 2 per seipsum metalla explorare. 3 seipsum alicui rei affricare. — ವೊರಗಲ್ಲು Lydius lapis. — ವೊರತ metallorum exploratio Lydio lapide.— ವೊರದಿಕ್ಕು, ವೊರದಿಡು, ವೊರದುಬಿಡು 1 (modo praedicto) probare metalla. 2 trullissare (muros &c.) — ವೊರಸು, ವೊರಯಿಸು, ವೊರಿಸು 1 perfricandum curare. 2 terere (molâ.) 3 metallum probandum curare.

ಒರಲು v. 1 alicui notus aut amicus fieri. 2 lamentari, dolere, mœstus esse. 3 murmurare, sinè causâ conqueri. 4 sinè objecto garrire. 5 exclamare. — s. 1 mortarium. 2 amicitia, amor.

ಒರವಿ, ವೊರವು, ವೊರವೆ 1 palus. 2 humor, mucor. 3 aqua nimia è stagno supereffluens. — ಒರವಾದ paludosus.

ಒರವು narrare, dicere.

ಒರಸು v. a. 1 extergere, obliterare, delere. 2 scalpere, perfricare. (cicatricem.) 3 prosternere, caedere. — v. n. fallente vestigio delabi. — s. persecutio, vexatio, incommodum. — ಒರಸಿಕೊಳ್ಳು 1 seipsum alicui rei affricare. 2 seipsum extergere. — ವೊರಸಿಹಾಕು obliterare, delere, extergere.

ಒರಸೊರಸು adj. indignans, iratus. —ವೊರಸೊರಸುತನ ira, indignatio.

ಒರಳು, ವೊರಳುಕಲ್ಲು magnum mortarium. — ಮರದ ವೊರಳು ligneum mortarium in quo oryza tundi-

tur. — కల్లొరళు mortarium lapideum. — రొకళువనికె ligneum pilum quo tunditur oryza.

ఒరు v. narrare, dicere, referre.

ఒరె 1 vagina. 2 mens. — రొరె కట్టు vaginam conficere. — రొరెకెళ్ళ.. కెత్తు ...కెగియు educere (gladium) è vaginâ.— రొరెకెత్తు కత్తి districtus gladius. — ఒరెకూడిన.. గొళిన.. కూరిన in vaginam recondere,.. mittere.

ఒరెయు, రొరియు 1 fricare. 2 metalla Lydio lapide probare. 3 conterere. 4 madefacere, mucidum efficere. 5 (calce, luto, &c.) trullissare. 6 adhærere, contiguus esse. — ఒరెఇక్కు, ఇడు, హాకు, కజ్జు metalla Lydio lapide probare. — ఒరెపిడి,...కల్లు.. గల్లు Lydius lapis, coticula. —ఒరెత metallorum probatio (modo prædicto.) —ఒరెస metallum probandum curare; perfricandum jubere, &c. — ఒరె మేణ cera quâ auferuntur metallorum fragmenta coticulæ adhærentia.

ఒరెయు doctrina, disciplina.

ఒర్రు lutum, cœnum.—ఒర్రుకట్టు .. హిడియు cœnosus fieri. —రొర్రుబ్రాగె lutosè.

ఒర్రె obliquus, curvatus, inclinatus, extrà ordinem. —ఒర్రెయాగె obliquè. (*de travers.*)

ఒకెు, ఒకేు vid. ఒరకె

ఒపుు vid. ఒరపు

ఒలుు uid. ఒరలు

ఒసుు vid. ఒరసు

ఒళుు vid. ఒరళు

ఒలంద adj. amœnus, bonus, generosus.

ఒలకె vid. ఒనకె

ఒలకొళ్ళు, రొలదాడ oscillari, vacillare, moveri.

ఒలపు, రొలంపు, రొలపు s. 1 munditia, puritas. 2 nimia vestium elegantia. 3 superbus vel levis incessus.— రొలపుమాడ 1 vestium elegantiæ nimis studere. 2 nimis exquisitus esse. — రొలపుగారెు, రొలపుగారళు 1 mulier elegantiæ vestium studiosa. 2 mulier vanè et ambitiosè incedens. — రొలపిన మద్దు philtrum amatorium. — అతి రొలపు nimia affectatio. —రొలపిస fascinare, fucum facere, allicere, delectare.

ఒలయు 1 consentire, capi, lubens esse. 2 ambitiosè aut cum affectatione incedere.

ఒలవాటు vid. రొల్లెవాటు

ఒలవు, రొలవరవు bonitas, dilectio, amor.

ఒలసె, రొలసి, రొలిసి populi trepidantis tumultuaria fuga. — ఒలసెకొళ్ళు fugere è loco in alium locum. — రొలసిజన turba tumultuatim fugiens. — రొలసికెగియు removeri.

ఒలియు 1 propitius esse, benignè respicere. 2 cupere, appetere. 3 capi, illici. 4 favere, benignus esse. (superior inferiori.) 5 cum affectatione incedere. — వొలిప 1 in causâ esse cur aliquis faveat, benignè tractet, &c. 2 allicere, seducere, capere, sub propriâ potestate tenere. 3 delectare, juvare, irretire. —వొలిసికొను illectus, captus esse. — ఒలికవను 1 officiosus homo. 2 nimis exquisitus aut ambitiosus homo. — ఒలికుబర libenter aut benignè venire. — వొలిపు 1 affectatio. 2 bonitas, affabilitas. — వొలిదాదరిస, ఒలిదుసఃకు magnâ dilectione prosequi. — వొలిదంకే pro libitu, ad libitum.

ఒలు similitudo, collatio, comparatio.

ఒలుమి vid. ఒలువు

ఒలే s. 1 focus; clibanus. 2 fornax vel foculus mensarius.

ఒలేయు, వొలేదాడ v. n. 1 fulgere, micare. 2 oscillari, librari, agitari, vacillare. — వొలేదాట oscillatio, libratio, jactatio.

ఒల్తు, వొల్ద pro ఒలిద. vid. ఒలియు.

ఒల్మె vid. ఒలువు.

ఒల్యాడ vid. ఒలేయు v. n.

ఒల్ల nolens, invitus. — వొల్లక, వొల్లకు, వొల్లదు invitus, a, um.

ఒల్లియు 1 pueri vestimentum. 2 superius vestimentum.—వొల్లికొనియు circumdare sibi superius vestimentum.

ఒల్లు (verbum defectivum.)nolle. — నాకొల్లే nolo. (vid. Grammaticam.)

ఒల్లేవాటు superius vestimentum circà collum et suprà caput venusto quodam modo positum. — వొల్లేవాటుగాక vestimentum sic induere.

ఒశకి, వొశకే, వొసిగె ప్రస్త cæremonia quædam in quâ floribus, fructibus et frumento replent gremium puellæ, cùm ad puberem ætatem pervenit. — ఒసిగెబాగిణ munus à mulieribus conjugatis oblatum, feminæ quæ nuper pubuit aut filium enixa est.

ఒసంకిలు limen. vid. కొస్తలు.

ఒసగాలు fabulosa quædam gemma.

ఒసకు, ఒసుకు propter.

ఒసగె 1 nuntius, rumor. 2 vid. ఒశకి, ఒసిగె.

ఒసమి mœror, angustia, luctus.

ఒసరస volutare, circumvolvere.

ఒసరు, వొసురు s. fons. — v. stillare, per rimas fluere. 2 exsilire, erumpere(sanguis è vulnere, &c.) 3 procedere. (verba de ore, &c.)

ఒసి 1 modus inferiorem compellandi. — adj. parvus.

ఒసియు v. juvari, delectari, illici.

ಒಹ್ಹೊ, ಒಹ್ಹೊಹೋ interjectio indicans admirationem aut fastidium.

ಒಹಿಲು 1 deliberatio. 2 pulchritudo, nitor, elegantia.

ಒಳ್ (in compositis vocibus.) bonus, rectus, optimus.

ಒಳ internus, intimus. — ಒಳಕಾಲು planta pedis. — ಒಳಕೈ palma manûs, vola. — ಒಳಕೊಳ್ಳು,... ಗೊಳ್ಳು 1 diffundi, operire. 2 annecti, adjungi. 3 continere —ಒಳಕೊಂಡುಬರ cooperire, pervadere. — ಒಳಗಡೆ, ಒಳ್ಗಡೆ, ಒಳಗಡೆಯಣ, ಒಳಗಣ, ಒಳಕಟ್ಟು intrò, intùs, ad interiorem partem. — ಒಳಜ್ವರ interna febris. — ಒಳತಿರಿವಿಕೊಳ್ಳು intrà domum ambulare. — ಒಳದಾರಿ via devia. — ಒಳದೇಶ.. ಸೀಮೆ.. ನಾಡು mediterranea regio, interiora regionis. —ಒಳಂಗಳ, ಒಳದೊಡ್ಡಿ interius atrium habitationis. — ಒಳಪಕ್ಕ... ಪಾರ್ಶ್ವ pars interior — ಒಳಪಾಗಿ, ಒಳವಾಗಿ intùs. — ಒಳಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು aliquem sibi adjungere. — ಒಳವು, ಒಳುವು inclinatio, sive ad dexteram sive ad sinistram. — ಒಳವಾಗ internus aut conclusus fieri. — ಒಳಯೋಚನೆ secreta cogitatio,... intentio,... consilium. — ಒಳಸಂಚು 1 privata mediatio. 2 secreta conjuratio. 3 collusio, fraus. —ಒಳರ್ಗ domesticus, indigena, ab extrancis regionibus non oriundus... non allatus. — ಒಳಾಶೆ internum desiderium. — ಒಳಾಳು famulus domesticus.

ಒಳಂಕೆ 1 auctoritas. 2 interior pars femoris.

ಒಳಂಕೊಳ್ಳು 1 sibi ipsi devincire. 2 continere, comprehendere. 3 diffundi, operire, invalescere.

ಒಳಗನಾಭಿ umbilicus introrsùm recedens.

ಒಳಗೆ, ಒಳಗು in, intrà. — ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ intereà. — ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ad extrà et ad intrà, intrinsecùs et extrinsecùs. — ಒಳಗಿಂದಬರ ab intrinsecùs venire. — ಒಳಗಿರ intùs esse. — ಒಳಗಾಗ interior fieri, alicui adhærere (tanquàm comes,) sub alicujus auctoritate cadere. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗ peccatum committere. — ಒಳಗಾಗಿ intùs, internè. — ಒಳಗಾದವರು illi omnes qui in aliquâ re occupantur vel implicantur. — ಒಳಗೆಪ್ರವೇಶಿಸ introire in... —ಒಳಗಿಡ aliquid in mente suâ conservare.

ಒಳಗೇಯ 1 occultare, celare, abscondere. 2 intùs ponere, internum efficere. 3 adaptare (gemmas.)

ಒಳತೆ genus quoddam conchæ.

ಒಳ್ಳಾರ universus, a, um.—summa totalis.

ಒಳ್ಳಿಗೆ buccella. (*bouchée.*)

ಒಳ್ಳಿತು adj. bonus, aptus, exi-

mius. — ప్రొళితాగి, ప్రొళితాగి convenienter. — ఒళితుముట్టు 1 lautas dapes edere. 2 purificatâ cæremoniali immuuditiâ, copiosè famem explere.

ఒళి corrigia quâ caput equi alligatur. (*martingale.*)

ఒళ్గుట్టు, ప్రొళిగుట్టు profundum arcanum, occultum mysterium; domesticum secretum.

ఒళ్జన excellentia, bonitas.

ఒళ్పడియరసను gynæcei custos.

ఒళ్మాతు optimum verbum.

ఒళ్సంశి secretus nutus.

ఒళ్సాక్షి conscientia, (intimus testis.)

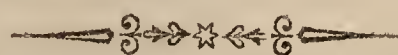
ఒళ్సుద్ది secretus nuntius.

ఒళ్ళ, ప్రొళ్ళియ, ప్రొళ్ళ, ప్రంళ్ళియ, ప్రొళ్ళద, ప్రంళ్ళద bonus, rectus, aptus, pulcher, optimus. — ఒళ్ళతు, ప్రొళ్ళదు, ప్రొళ్ళేతు, ప్రొళ్ళేదు, ప్రొళ్ళతు 1 optimè, benè. 2 bonum, optimum (quid.) — ఒళ్ళదను, ప్రంళ్ళదవను, ఒళ్ళవను, ప్రొళ్ళేవను, ప్రొళ్ళియను, ప్రొళ్ళియను, ప్రొళ్ళవను bonus vir.

ఒళ్ళ vetus vulpes.

ఓ

ఓ 1 interjectio quæ vocativis præfigi solet. ex. ఓరామా oh! Rama. 2 hæc vocalis in fine vocis affixa interrogationem indicat: v. g. ఇంగేమాడిదిరో num-quid sic fecisti? 3 sæpè dubium indicat. v. g, మళెసురియువదో ఏ నో నానరియె nescio utrùm cadet pluvia vel non. — v. a. 1 cum aquo amicitiam jungere. 2 carnaliter copulari.

ఓంగ, ఓంజ comprimere, deprimere.

ఓకరిస v. 1 nauseare, stomachi ægritudine laborare, vomere,. vomitare. 2 labi, fallente vestigio cadere. — ఓకరి, ఓకరికె 1 nausea, vomitus. 2 stomachi verminatio... convulsio. — ఒణఓకరికె morbida quædam dispositio. (*indisposition.*)

ఓకళి, ఓకుళి, ఓకిళి calcis, turmericæ et aquæ mixtura. — ఓకళియాట, ఓకళాట 1 aspersio idoli et consessûs cum prædictâ mixturâ. 2 caeremonia in matrimonio usitata; (sponsus et sponsa hâc mixturâ se invicem aspergunt.) 3

ludus quidam à pueris scholarum in festo *Mahânavami* exercitus. —ఓకళికుణి ..గొండ foramen ad pedes idoli in quo mixtura haec effunditur.

ఓకార littera ఓ.

ఓగటి aenigma.

ఓగర oryza cocta.—ఓగరగత్తె coqua. — ఓగరదసిక్కు crassamen oryzæ coctæ in imâ ollâ adhærens. — మేలోఁగర 1 eximia oryza. 2 quidquid oryzæ coctæ admiscetur, tanquàm ferculum aut condimentum.

ఓగాత్ర s. molestia, incommodum (è verbis nefastis procedens.) — adj. infaustus, nefastus.

ఓఘ 1 grex, multitudo. 2 inundatio, rivus, torrens.

ఓజ 1 præceptor, didascalus, pædagogus. 2 faber lignarius. 3 lapicida, æ. 4 impar numerus. (unus, tres, quinque, &c.) 5 prima nota et unaquæque è sequentibus successivè, alterâ omissâ. (arith.)

ఓజక proprius.

ఓజవు, ఓజస్సు 1 robur, fortitudo, animus. 2 splendor, lux, metallorum nitor.

ఓజాళు homo muneris expers.

ఓజీగిడ nomen cujusdam arboris.

ఓజె 1 justitia, æquitas, integritas. 2 splendor, fulgor. 3 aggregatum, massa, acervus. 4 animus, fortitudo. — ఓజేఁమాడ 1 quod æquum est facere. 2 in acervum aut massam colligere, gravem efficere.

ఓట 1 cursus. 2 equorum cursus (in stadio.) 3 cupiditas, votum, desiderium. — ఓటగార, ఓటకూళి 1 cursor. 2 homo cupidus.— ఓటగొళ్ళ cupere, optare. — ఓటగాతె, ఓటగారళు 1 femina cursui assueta. 2 mulier aliquid ardenter exoptans. — ఓటాప్రోఁడ celeriter currere. — ఓటాబిడ equum citatissimè agere. — ఓటాబిడియు currere cœpisse. — నీఁరినఓట fluxus aquæ.

ఓటి s. foramen, fissura, fractura. 2 fructuum nucleus. — adj. fractus. — ఓటిబోఁకి, ఓటికడిగె vas confractum, testa. — ఓటిఁతలె caput fractum. — ఓటిబాయి vana loquela, garritus.— ఓటి, ఓటిమాడ perforare. — మావినోఁటి nucleus fructûs *manga*.

ఓటికాయి *Garcina cambogia*, bot.

ఓడ navicula, ponto, nis. —ఓడగార portitor, pontonis dux. — ఓడకోఁలు pertica quâ utitur. — ఓడబిడ viatores in pontone trajicere.

ఓడణి conopeum, major umbella, velamen suprà caput extensum.

ఓడు s. 1 testa. 2 later. 3 fragmentum vasis in quo frumenta torrefiunt. 4 labrum figlini vasis confracti, quo mortarium circumdant. — కలెఓడు later in summo muri aut tecti capite locandus.

ఓడు v. n. 1 currere, fugere. 2 exilire, saltare.— ఓడిస in fugam agere, .. dare, fugare, in cursum agere. — ఓడిసికొండుపోవ pecora antè se minare. — ఓడిపోవ fugere, aufugere. — ఓడివ profugus. — ఓడిసియాడ persequi, fugare. — ఓడాడ, ఓడ్యాడ ambulare, vagari, circumcursitare. — ఓడాట, ఓడ్యాట 1 equi, elephantis, &c. exercitatio. 2 cursus, ambulatio.

ఓడుగులి profugus, desertor, ignavus. — ఓడుగులితన ignavia.

ఓడి 1 palatium. 2 navis. 3 ponto. 4 lata amphora figlina, in quâ frumenta reservantur. 5 vas quoddam ex annulis testaceis simul conjunctis confectum et in medio muro granarii positum, in quo frumenta reponi solent. 6 annulus testaceus, latus et solidus, quo muniuntur putei in imâ parte. — ఓడికట్టు figlinum vas plasmare. — ఓడికాయువవరు custodes regiæ. — ఓడికంబ malus navis. — మొంటోడి vas figlinum non torrefactum.

ఓణి 1 linea, series, ordo. 2 callis, angusta semita. — ఓణిలమని domus in angusto colle sita. — ఓణి బడియ.. బడిదుపోవ callem pertransire.

ఓతి, ఓతికాట, ఓతికేశ, ఓతిక్యాశ species quædam stellionis.

ఓతు 1 feles, is. 2 (part. præt. ab ఓలుపదు) diligere.

ఓత్వ littera ఓ consonanti annexa.

ఓదక్రిగడ *carum carui*, bot. (planta.)

ఓదన oryza cocta aut condita.

ఓదు s. lectio. — v. legere. — ఎక్కోదు tenax memoria. — కుదురికోదు labilis memoria. — బాయిపడిదువోద cum accuratâ pronuntiatione legere. — దిద్దిఓద emendatè legere. — తప్పాకారఓద incorrectè legere. — ధడబడసిఓద praecipitanter legere. — ఒత్తిఓద fidenter legere. — ఝుణాయిసిఓద, గడగడాయిసిఓద expeditè, vel altâ voce legere. — జాబూకొప్పదహాగిఓద correctè legere. — ఓదుకలిస, ఓదుకోరిస legendi modum pueros edocere; educare, erudire. — వోదుకలియ legendi modum addiscere. — వోదుగులి, వోదుగార lector, legendi cupidus .. studiosus. — వోదిస, వోదమాడ causa esse cur aliquis legat. — వోదికొళ్ళ addiscere, pro seipso legere. — వోదగొడ..

ಗೊಡಿಸ sinere ut aliquis legat. — ಓದೋಣ, ಓದಿಕೆ, ಓದುವಿಕೆ lectio, actio legendi. — ಓದನೋಡ 1 legentem aliquem videre. 2 legere conari. — ಓದುಬರಹ ars legendi et scribendi; lectio et scriptio. — ಓದಿಬಿಡ complere lectionem. — ಓದುಬಿಡ dimittere lectionem. — ಓದುವಮಠ... ಸಾಲೆ schola. — ಓದಿಸುವಯ್ಯ præceptor, ludi-magister.

ಓನಾಮ alphabetum. — ಓನಾಮ ಕಲಿಯ legere litteras alphabeti. — ಓನಾಮ ಬರೆಯ ...ಕಿದ್ದ se exercere ad scribendas alphabeti litteras.

ಓಪನು 1 procus. 2 dilectus maritus. — ಓಪಳು 1 amasia. 2 uxor.

ಓಪಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಓಪಾಡಿಯಲ್ಲಿ, ಓಪಾಡಿ sicut, velut, instar.

ಓಪು 1 amicitiæ formatio. 2 amor, dilectio. 3 patientia, indulgentia. — ಓಪಿಸ, ಓಪಮಾಡ efficere ut aliquis abstineat, parcat, &c. — ಓಪ abstinere, parcere. — ಓಪಿಕೊಳ್ಳ id. sens. — ಓಪಿಕೆ, ಓಪಿಗೆ, ಓಪಲು patientia, moderatio.

ಓಬಳಾಡ puerum oscillis agitando canere.

ಓಬೀಗಾಯಿ.. ಗಾಯಿ globuli lignei cum quibus ludunt pueri.

ಓಬಾಟ stultitia, dementia.

ಓಬೀ nomen proprium mulieris è vili genere oriundæ.

ಓಬೀಕಾಲ, ಓಬೀಗಾಲ antiquum vel longum tempus.

ಓಜಿ adj. calidus, ardens. — ಓಜಿಕಾಲ æstus, aëris calida temperies.

ಓಮ, ಓಮವು, ಓಮು, ಓವು *sison amomum*, bot.

ಓಯಸಿ (interj. ad compellandum) heus !

ಓರ margo, littus, ora.

ಓರಂತೆ, ಓರಂತು ad eumdem modum, item.

ಓರಗೆ, ಓರಿಗೆ, ಓರೆಗೆ s. æqualitas, similitudo. — adj. æqualis, similis, par. — ಓರಗೆಗೊಳ್ಳ æqualis esse, æquare. — ಓರಗಾಗಿರ id. sens.

ಓರಡಿ, ಓರಡೆ, ಓರಡಿಮಾರಡಿ vestes mutatoriae *vel* subsidiariae.

ಓರಣ 1 pulvis quidam ruber quo pinguntur dentes. 2 ordo, munditia. — ಓರಣ ಹಚ್ಚ ... ತುಂಬ.. ಬಳಿಯ hoc pulvere dentes depingere. — ಓರಣವಾಗಿ ordinatim, mundè. — ಓರಣಕೆಲಸ opus nitidè confectum.

ಓರಣಿ s. series, ordo, linea. — adj. rectus, nitidus, pulcher.

ಓರಣಿಸ v. n. in serie, in ordine stare.

ಓರಿಗೆ vid. ಓರಗೆ.

ಓರು s. 1 foramen. 2 linea rubra in pariete depicta. 3 pars de summâ. — v. cognoscere. — ಓ

ಡುಕೊಡು alicui partem de integrâ summâ solvere.

ಓರುಷ unicus homo. — ಒಂದುರುಷ ತನ solitudo, vita solitaria.

ಓರೆ, ಒಂದೆಕೋರೆ, ಒಂದೆಒಂದೆ adj. 1 asper, irregularis, devius. 2 æqualis, similis, par. 3 aptus, conveniens. — ಓರೆಕಿವಿ erecta auris. — ಒಂದೆಕಿವಿಯಾಗಿಕೇಳ aurem intentam præbere. — ಒಂದೆಕೈ manus mutila. — ಒಂದೆಕೊಪ್ಪು 1 vitta obliquè pendens. 2 inauris incurvata. — ಒಂದೆಕೊಯ್ inaequaliter praecidere. — ಒಂದೆಗೊಳ್ಳು, ಒಂದೆಗಾಗ in unam partem pendere. — ಓರೆಗಾಗಿ inaequaliter. — ಓರೆಗಿಡು, ಓರೆಗಿಟ್ಟು è parte reponere. — ಒಂದೆಕಟ್ಟು inaequaliter ligare. — ಒಂದೆಗೆ, ಒಂದೆಗೆ obliquè. — ಒಂದೆರಾಗಿ, ಒಂದೆಯಾಗಿ id. sens. — ಒಂದೆಗೋಚಿ interior panniculus quo operiuntur verenda. — ಒಂದೆಕಂಣು...ನೋಟ obliquus aspectus. — ಒಂದೆಮುಖ, . . .ಮೂತಿ contorta facies.

ಓಚೀದು è medio tollere, abscondere.

ಓಚು, ಒಂದೆಚೀಕೊಳ್ಳು tolerare, ferre, pati. — ಒಂದೆಚೀಸ, ಒಂದೆಚುಮಾಡು tolerandum curare, causa esse cur aliquis patiatur.

ಓಜದಂತ *Ganesha,* unicum habens dentem elephantinum.

ಓಪಟ್ಟು 1 determinatio, statutum, propositum. 2 unicus locus.

ಓಪ v. abstinere, indulgere.— ಒಂದೆಪಿಸ causa esse cur aliquis abstineat, toleret, &c. —ಒಂದೆಪಿಸಿಕೊಳ್ಳು abstinere.

ಓಪು s. tolerantia, patientia, moderatio. — ಒಂದೆಪಾಗ patiens fieri.

ಓಪುವಿಕೆ, ಒಂದೆಪುಕೆ, ಒಂದೆಪಿಕೆ, ಓಪಲು vid. ಓಪು.

ಓಮೆ 1 semel. 2 aliquandò, ut postulat occasio, identidem.

ಓವನು, ಒಂದೆವಳು unus, una.— ಒಂದೆವರು (honorif.) unus homo. — ಒಂದೆಓವರು unusquisque.

ಓಲು sicut, velut. — comparatio, similitudo. — ಒಂದೆಲಾಗ similis fieri. — ಒಂದೆಲಿಸ conferre, comparare. — ಒಂದೆಲಿಸಬಾರದ incomparabilis.

ಓಲಗ 1 cœtus, concilium. 2 musicorum turba. 3 officium. 4 major tibia. (*haut-bois.*) — ಒಡ್ಡೋಲಗ 1 congregatio (populi et ministrorum coràm rege.) 2 sessio (judicum in tribunali.) 3 solemnis regis sessio super thronum per decem dies, durante festivitate *Dassara.* 4 aulae consessus. 5 triumphus.— ಒಂದೆಲಗದವನು 1 musicus. 2 famulus. — ಒಂದೆಲಗಕೊಡು 1 officium praestare. 2 pro tribunali, vel in publico conventu sedere. — ಒಂದೆಲಗಮಾಡು 1 musicis instrumentis psallere. 2 minis-

trare, famulari. 3 assistere regi in consiliis suis. — ನಡವೋಲಗಜನ frequentissimus populi cœtus. — ವೋಲಗದಶಾಲೆ 1 curia, atrium, forum. 2 orchestra, æ. — ವೋಲಗಿಸ ministrare. — ವೋಲಗಿಸಿಕೊಳ್ಳ ab aliis ministrari.

ಓಲಾಟ blanditiae, dilectionis indicia.

ಓಲಾಡ 1 in aquâ jocari, in aquâ circumvolutari. 2 blandiri, blandè palpari.

ಓಲಾಯ, ವೋಲಾಯವಾಗಿ semper.

ಓಲಿ vid. ಓಕಿ.

ಓಲು adv. sicut, quasi. — s. 1 comparatio, similitudo. 2 obses, pignus. 3 redemptionis pretium. — ವೋಲುಕೊಡ 1 pignus, aut obsidem dare (v. g. puerum, in securitatem solvendi debiti) 2 redemptionis pretium solvere. —ವೋಲುಇರಿಸ.. ಇಡ.. ಇಕ್ಕ id. sens. —ವೋಲಿಗೆ in pignus, in obsidem (datus.) — ಓಲಿನವನು, ವೋಲಿರುವವನು, ವೋಲುಗಾರನು 1 obses. 2 redemptor. — ಓಲಿನಕೊಬ್ಬ redemptionis pretium. — ವೋಲುಕೆಕೊಳ್ಳ... ಒಡಿಯ pignus vel obsidem accipere in securitatem obligationis adimplendae. — v. diligere, benignus esse.. misericordiâ affici ergà aliquem.

ಓಲೆ 1 inauris. 2 folium palmae cujusdam (*Borassus flabelli-formis*) super quo Indi scribere solent stylo ferreo. — ಉಕ್ರಾಜಿಯೋಲೆ, ಜೀಕಸ್ತ್ರವೋಲೆ duplex et globosa inauris. — ಕರ್ನಾಟಕಿಯೋಲೆ, ಕರ್ನಾಟಿಗೆಯೋಲೆ inauris oviformis. — ಬಿಜ್ಜೋಲೆ folium palmae convolutum et in aure insertum. — ಶ್ರೀಕಾಳಿಯೋಲೆ tenue folium palmae. — ಕರ್ಕಾಳಿಯೋಲೆ crassum palmae folium. — ವೋಲೆಬೀಸಣಿಗೆ flabellum è palmae foliis confectum. —ವೋಲೆಕಿವಿ auris inaure adornata —ಓಲೆಚಳತುಂಬು, ವೋಲೆಜುಮಿಕಿ inauris semi-circularis et gemmis insignita. — ವೋಲೆಕಿರಗಣಿ inauris compages, sera. — ವೋಲೆಚಂಡು flos quidam calthae (*souci*) similis.

ಓಲೆಕಾರ satelles armatus, servus. — ಕಂದಾಚಾರದ ವೋಲೆಕಾರ satelles sicut miles armatus.

ಓಲೈಸ v. 1 servire, obsequium exhibere. 2 congregari, convenire.

ಓಲ್ಪು similitudo, comparatio.

ಓವರಿ adv. propè. — s. vicinia, proximitas.

ಓವು nutrire, protegere, educare, curare.

ಓವು, ವೋವಿನಕಾಳು vid. ವೋಮ.

ಓಷ combustio, conflagratio.

ಓಷಧಿ planta aut herba annua, quæ statim post maturitatem exarescit.—ಓಷಧೀಶ cognomen lunæ.

ಓಷ್ಠ superius labium.

ಓಷ್ಠ್ಯವರ್ಣ littera labialis. gr.

ఓసర propter,—adj. inæqualis, æquilibrium non habens. —s. robur. — ఓలసరవాగ inæqualis ponderis esse. (duæ sarcinæ.) —ఓలస రిస 1 cogere. 2 è viâ recedere. 3 inaequalis ponderis esse. 4 incurvari, pendere. 5 appropinquare. 6 decere, congruere. — ఓలసరిసిద అతొలజి consilium conveniens.

ఓసరు s.fons, scaturigo, rivus.—v. 1 effluere, supereffluere. 2 pondere excedere, inaequali pondere esse.

ఓసు, ఓలస్సుర, ఓలసుగ propter. —అవనిగోలస్సుర propter eum.

ఓడ acervus, congeries, multitudo.

ఓహోల interj. admirationis.

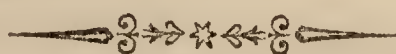
ఓళి 1 linea, series. 2 congeries, aggregatum. 3 nigra apis.

ఓళు carnaliter copulari.

ఓళ్ళు fluere.

ఔ

ఔంక, అవుంగ, అవుంచ, అవుంజ v. a. comprimere, deprimere, incumbere. — అవుంకిస comprimendum curare. —అవుంకికె, అవుంకుకె, అవుంకకె compressio.

ఔంచ operire, exstinguere, suffocare (ignem,) prævalere, obruere, protegere (sub alis.) అవుంచిస operiendum...etc. curare. —అవుంచికొళ్ళు cooperire (per seipsum,) (infantem) pectori adstrictum tenere. — అవుంచికె, అవుంచుకె, ఔంచువికె actio operiendi...etc.

ఔండ 1 mandere, rodere, masticare. 2 frumenta ventilabro purgare (lapillis, zizaniis, etc.)—ఔండిస rodendum ..etc. curare.—అవుండికె, ఔండువికె actio rodendi sive ventilandi.

ఔంప 1 expellere, fugare. 2 excutere. 3 supereminere, præstare. — అవుంపికొళ్ళు excutere (per seipsum.) —అవుంపిస excutiendum ...etc. curare.

ఔక timor.

ఔకణ apertus locus vel campus.

ఔకార littera ఔ.

ఔక vid. అవుంక.

ఔగామలగ v. n. determinari, statui. అరసిన అరమనెయల్లి ఆవ్వష హార అవుగామాగునదల్లది ఇన్నిల్లి...

కు బొగామాగదు lis illa nullibi componi potest, nisi in regis palatio.—(బొగాముమాడ v. a. determinare, statuere?)

బొగ, బొగికొళ్ళు v. a. 1 quatere, concutere. 2 examinare, dominari.—v. n. statui, ordinari.

బొగూలేల కాయి planta communiter dicta, amoris pomum. (*pomme d'amour.*)

బొచిత్య 1 contextus. 2 circumstantiæ, adjuncta. 3 convenientia, aptitudo.—బొచిత్యవాగిమాతాడ habitâ ratione circumstantiarum loqui.

బొచు v. a. 1 cooperire (ignem cineribus,) exstinguere, suffocare, obruere. 2 abscondere. 3 comprimere, depsere. 4 (infantem pectori) applicare,... apprimere. 5 gestare (sarcinam.) 6 protegere (alis, sicut gallina pullos.) 7 expellere, propellere.—బొచిన cooperiendum, comprimendum.... curare.—అవుచికొళ్ళు 1 abscondere se, latere. 2 infantem pectori adstrictum tenere. —అవుచుదముఖ (facies operta,) taciturnitas.

బొట, అవుంట v. a. 1 mandere. 2 ventilatione purgare.—బొటిన, బొటికొళ్ళు, అవుటికె, అవుటుకె vid. బొంద.

బొటికాయి genus quoddam baccæ.

బొడు s. 1 inferius labium. 2 os maxillare. 3 granum quodcumque.—adj. inconcinnus.—v. బొడ, బొడిన, బొడికె, బొడుకె vid. బొంద, 1

బొడ్ల, బొడల, బొండ్ల, బొండ్లు *Palma Christi*, vel, *ricinus communis*, bot.—బొడ్లెంణె oleum ex hâc plantâ expressum.—గాణద బొడ్లెంణె oleum è *ricino* cum trapeto expressum.—అట్టబొడ్లెంణె oleum è *ricino* per decoctionem expressum—అవుడ్లకాయి fructus *ricini*. — అవుడలను ద్దె fæces olei è *ricino*.

బొతణ, అవుతన convivium, epulæ, dapes.—అవుతనకెరె vocare, invitare ad convivium. — అవుతన మాడ dare convivium.— అవుతణిగ, బొతణఙ్గ, అవుతణదవ conviva, accumbens (cœnæ.) — బిగరద అవుతన convivium quod dat pater socero et affinibus filii sui, vel filiae suae.

బొత్తానపాద 1 *Druva*, nepos primi *Manu*. 2 stella polaris. 3 polus arcticus.

బొత్తారేయ septentrionalis.

బొత్వ littera బొ consonanti annexa.

బొత్సుక్య 1 anxietas, perturbatio. 2 desiderium. (*regret.*) 3 ardor, conamen, nisus.

బొదనిక coquus.

బొదరిక quae sua sunt quaerens, vorax.

బొదు aquae receptaculum, pis-

cina.

ఔద్దాలక nomen cujusdam philosophi.

ఔద్వాహిక munus mulieri oblatum in nuptiis ejus.

ఔద్ధతి, అవుద్ధత్య pinguis, crassus.

ఔన్నతి, అవున్నత్య s. excellentia, magnitudo. — adj. portentosus.

ఔపల, అవుపల lapideus, a, um.

ఔపహతి obstaculum, impedimentum.

ఔపాసన cultus, adoratio.

ఔచ 1 quatere. 2 caedere. 3 antecellere, praestare. — అవుపిన quatiendum, ... caedendum, etc. curare.

ఔబ fugare, propellere.

ఔరా, అవురా Eïa, Euge! Macte virtute!

ఔర levitas, suavitas.— అవురార adj. levis, exigui ponderis.— అవురగ adv. leviter, suaviter, leniter. —అవురాదపని opus leve.— అవురగెత్తిన facilè attollere...elevare. — అవురగబరియ levi manu scribere. — అవురగ ఒత్తు leviter comprimere.

ఔరస legitimus filius (ex uxore ejusdem tribûs ac pater.)

ఔరి hilaritas, gaudium, voluptas.

ఔర్మిళేయ filius *Latchmanæ.*

ఔర్వ, అవుర్వానలము 1 ignis submarinus. 2 nomen cujusdam Indici pseudo-sancti.

ఔవ్వ, అవ్వ 1 mater. 2 avia.

ఔవ్వప్పజ్జి genus quoddam ludi.

ఔవ్వయ్య 1 exclamatio prae dolore. 2 clamor pueri matrem vocantis.

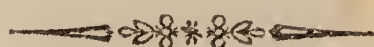
ఔషధ, అవుషధ remedium, medicamentum.— అవుషధద్రవ్య medicinalis materia.

ఔష్ట్రక camelorum armentum.

ఔసు adj. commodus, conveniens.—అవుసాగ adv. commodè, aptè, convenienter.

ఔసుగాడు procus, amasius. — అవుసుగారతె, అవుసుగాత్తె concubina, amasia.

ఔక్షక armentum boum.

క

క 1 *Brahma.* 2 *Wishnu.* 3 *Camadeva.* 4 *Yama.* 5 ignis, aër, ventus. 6 sol, splendor. 7 anima, mens. 8 vir insignis, rex, princeps. 9 corpus, nodus, compages. 10 pavo. 11 tempus. 12 sonus. 13 divitiae.

కం 1 aqua. 2 caput.

కంక 1 Indus eremita. 2 *Yama,* mors. 3 pseudo-Brahmana. 4 vir è tribu bellatorum. 5 una è 18 divisionibus continentis terrae.

కంకజయము avium grex vel caterva.

కంకటి lorica, arma ad seipsum tegendum.

కంకటి, కంకటి cucumis, cucumer.

కంకతి pecten, vel aliud quodcumque instrumentum ad comam mundandam.

కంకట species quaedam taedae.

కంకణ 1 armilla. 2 vitta sacra quam brachio alligant, ineuntibus nuptiis. 3 ornamentum, nugæ. 4 columnæ corona. 5 acervus, grex. — స్వర్ణకంకణ armilla aurea. — వివాహకంకణ vitta flavi coloris quam alligat sponsus manui dextræ, sponsa verò sinistræ, in tempore sponsalium. — పాత్రకంకణ labrum eminens ænei aut lutei vasis. — యుద్ధకంకణ votum quo bellator, pugnam aditurus, sese obligat ad vincendum. — గోపురకంకణ muri altissima corona. (*corniche.*) — పెట్టెకంకణ vinculum (sive ex funibus, sive è viminibus) quo alligant cistas, ne frangantur. — కంకణపోటరాతి epistylium. (*architrave.*) — బద్ధకంకణ armilla quam gerunt viri docti in signum provocationis. — పటకంకణ nota quâ insignitur celeberrimus palæstrita. — యజ్ఞకంకణ cornu cervinum quod manui appensum gestant brahmanæ in tempore sacrificii. — యాత్రకంకణ filum aureum quod gestant peregrinantes. — ముద్రాకంకణ sigillum brachio alligatum. — ఉత్సవకంకణ filum viride, flavum aut rubrum tempore festi gestatum. — కంకణగ్రహణ eclipsis annularis solis. — కంకణరవ armillæ tinnitus. — కంకణకొంము radix turmericæ quam manui alligant sponsus et sponsa, in tempore sponsalium. — కంకణబద్ధుడు 1 bellator votum vin-

cendi emittens, 2 quicumque aliquam rem complendam in se suscipit.

కంకణము sonitus vasis percussi.

కంకణించ (prædicto modo) sonare.

కంకణియు cucumis, cucumer.

కంకణబళి armilla duplex è *laccâ* et metallo germanico confecta

కంకరళు, కంకరికళు vid. కంకటికి.

కంకనామకను, కంకశొట్టను *Dharma radja* sub specie anachoretæ.

కంకను 1 vir inordinatus moribus et indole. 2 vagabundus, erro.

కంకపత్త్రు sagitta.

కంకపిళను 1 *Yama*. 2 *Panda raja*.

కంకమాళవు actio complodendi manus ad moderandum concentum.

కంకముఖవు forceps (*pincettes.*)

కంకరరు homines officii expertes, mendici.

కంకరి, కంకిరి glareæ, arena crassior.

కంకాలమాలికను *Siva* gerens torquem ex ossibus insertis.

కంకాళ sceletus. (*squelette.*)

కంకాళరక్షసను nomen proprium cujusdam gigantis.

కంకాళియు macilentus homo.

కంకి spica. — కంకికాళుపొడియు in spicas coalescere. (seges.) — కంకికాస, కంకిసుడ spicas torrefacere. — కంకిడ spicas in mercedem laboris dare.— కంకితుళిన spicas à bobus conculcandas curare.— కంకిబడియు spicas perticis flagellare.— కంకిబాణె ligneum flagellum, pertica. (*fléau.*) — కంకిబాళు,...వాళు, falx messoria, uncus messorius. —కంకికాయు...కొరడ,...ఒడియు, germinare, crescere, oriri (spicæ.) — కంకిసొక్కు arista. — కంకిమొక్క acervos spicarum congerere.

కంకుడ lampadis ellychnium.

కంకుడికి, కంకుణికి, కంకుళికి interior oculi angulus.

కంకుణి, కంకుళి fossæ oculorum.

కంకుళ axilla. —కంకుళరోమము pilus sub axillis crescens.

కంకెజకుపట్ట clitellarum summitas anterior et posterior.

కంకెడ, కంకెట్టుకొనగ 1 cæcus fieri. 2 confundi, turbari. 3 defatigari.

కంకెలి, కంకెళి *asoca*, bot. (planta.)

కంకోళ *vesica*, anat.

కంఖాణ 1 equus. 2 sagittarum emissio.

కంజణిలు æris aut vitri sonitus.

కంగ, కంగమంగ, కంగామంగ, కంగిరి, కంగిరిమంగిరి sinuosus, curvatus, irregularis, (scriptura. etc.)—కంగగుణ inconstans...sibi ipsi dispar indoles. —కంగమంగతన irregularitas, curvamen.—కంగమూతి,...మోరి facies longa nimis, turpis, defor-

mis. — కంగాగు 1 ægrè ferre, molestiam pati, indignari. 2 stupere.—కంగాటు stultitia, inconstantia, repentinus animi impetus.— కంగాడమాట verbum contumeliosum.

కంగణి vid. కంకణ.

కంగడి cucumis, cucumer.

కంగర offensa, molestia, injucunditas.

కంగాలి 1 cæcus. inops, amicis et omni auxilio destitutus.— కంగాలితనము 1 caecitas. 2 praxis quaedam mendicantium, qui in viis jacent, pulvere super totum corpus oculosque consperso. —కంగాలిది 1 caeca. 2 omni ope destituta.

కంగసు oculi.—కంగసురగ 1 bubo 2 vespertilio. — కంగసుడేగ aquila. —కంగసులగ accipiter.

కంటాణ videri, conspici. —కంటాడిన conspiciendum praebere. — కంటాడిక actio conspiciendi.

కంటాయి immaturum olus.

కంటార 1 vid. కంగర. 2 contumelia.—కంటారమాడ probro afficere. — కంటారవాగ offendi, aegrè ferre.

కంటాలు, కంటాలి vid. కంగాలి.

కంటాలితనము, కంటాలితనము 1 vid. కంగాలితనము 2 actio ad convivium non invitatus accedendi.

కంసిసురు funestus influxus oculorum.

కంసైగటు, కంసైగటిచేయు innuere, nutibus indicare.

కంగ, కంసిడ 1 tabescere, contrahi, rugari, marcescere. 2 niger fieri.

కంజు 1 conscientiae remorsus. 2 panicus pavor.

కంజుకికొ interior angulus oculi.

కంటిడ, కంటిట్లర 1 caecus fieri. 2 confundi, turbari, agitari. 3 macilentus fieri. 4 prae lassitudine deficere.—కంటికిన 1 caecare. 2 confundere. 3 obscurare. 4 defatigare.—కంటిదుమ్ముపయ్యసవు homo macilentus.

కంటినవ visibilis, apparens.

కంటూపిన videri, apparere.

కంటూరిడి *panicum Italicum*, bot.

కంటూరన torvus aspectus.

కంటూరిబ, కంటూరిరు acupictile in fimbriâ linteaminis.

కంజర aquaticus, in aquâ habitans.

కంజరవిరర mendicus pertinens uni è classibus opificum.

కంజరి lis, contentio, rixa.

కంచా globulus lusorius. (*bille à jouer.*) — కంచాడ globulis ludere. —కంచాటు, కంచాచాటు ludus globulorum.

కంచానకు exigua vacca.

కంచాకపుష్ప flos arboris cui nomen *hibiscus populneus.*

కంచి 1 *Condjivaram* (urbs.) 2

genus quoddam acidi et amari mali aurei. (*orange amère.*)— ఒ రికంచె magnum malum aureum. — కంచెగాని aureus quidam stellio (qui in templo *Condjivaram* conspicitur.)— కంచెమేక parvus hircus albus.

కంచెగ nomen proprium inter *Shutras.*

కంచెట్లి, కంచెట్లు, కంచెల్లి tumor aut apostema in palpebrâ.

కంచెత puella saltatrix.

కంచు æs fusile (*fonte, métal de cloches.*) — కంచుకలం, కంచెనపాత్ర vas ex prædicto metallo. — కంచెనకంనాడి speculum ex hoc metallo confectum.— కంచెనజాగటి 1 catinus æneus orbicularis figuræ quo utuntur mendici. 2 bellica campana. (*tamtam.*) — కంచుగాడు, కంచెగాడు, కంచువాయి faber ærarius. — కంచెగాడ జిరంగయి apis quædam cujus alæ smaragdino fulgent colore. — కంచెకళన largus catinus æneus quo utuntur in nuptiis.— కంచానమెంచాగ 1 in mundo subitò erigi. 2 subitò evanescere. — కంచుపసరం fabri ærarii taberna in publico exposita.

కంచుక 1 lorica. 2 constrictior quidam thorax (*corset*) ad usum Indarum mulierum. 3 virilis tunica. 4 serpentina pellis. 5 armatura. — కంచుకతొడిన 1 puellæ thoracem induere, cùm primùm desponsatur. 2 idolum aut puerum thorace induere. — కంచుకిని 1 mulier thorace induta. 2 largum tympanum aeneum.

కంచుకిగలు gynaecei custodes.

కంచువిక fistula, syrinx.

కంచుటియు directa scloppeti emissio. (*ligne de tir.*)

కంచె, కంచె 1 malum aureum. 2 sepes, vallum. — కంచెవాక vallo aut sepe munire.

కంజారపు *bauhinia variegata,* bot. (*sorte d'ébène.*)

కంజ *nymphæa,* bot. (*lotus.*)— కంజకుట్మల, కంజకోరక dehiscens *nymphææ* germen. — కంజకింజల్క fibrae circumdantes pericarpium *nymphææ.* — కంజగర్భుడు, కంజపతిను, కంజోదరు, కంజాక్ష *Wishnu.* —కంజగర్భపు seminis receptaculum in mediâ *nymphæâ.*—కంజజ, కంజజాత, కంజోదయ, కంజోద్భవ, కంజాసన *Brahma.*—కంజదళ, కంజపత్ర *nymphææ* petalum. — కంజనయన, ..నేత్ర... లోచన.. కంజాక్షియు, కంజేక్షణ, mulier habens pulchros oculos (sicut *nymphæa.*)— కంజవాసి, ... సతి *Lakshmi.* —కంజనాళ *nymphææ* culmen. — కంజజోద్భవ *Narada.*— కంజజ nitor *nymphææ.* — కంజబాణ . . . శర *Kama* habens *nymphæam* (pro arcu.) — కంజవైరి, కంజారి luna (*nymphææ* in-

festa.)—కంజసఖు, కంజాప్తు sol (*nymphææ* amicus.) — కంజాకరము stagnum *nymphæis* abundans.

కంజరియు tribus restiariorum.

కంఠ 1 collum. vid. కంఠ్. 2 stylus ferreus. vid. ఘంట. — కంఠతా పాఠ memoriter scitum.

కంటక 1 periculum, discrimen, trepidatio. — కంటకుడు exitiosus, scelestus homo. — ప్రాణకంటక periculum vitae. — కంటకమాగు 1 impedimento vel obstaculo esse. 2 in periculo versari. — కంటకపరిహారమాయెను periculum transiit. — కర్మకంటకులు hi qui hominem ab officio suo deterrent. — 2 odium, detestatio. 3 spina. 4 horripilatio. 5 severitas.

కంటకారి 1 zizyphus. (*jujubier.*) 2 portentosa res aut factum. 3 calceamentum. (prout à spinis [కంటక] protegit.)

కంటకారిక *solanum jacquini*, bot.

కంటకికి 1 adversarius, ille qui impedit. 2 spinis repletus.

కంటకిలి పుష్ప flos plantae cui nomen *Pandanus odoratissima*. bot.

కంటకిఫల *artocarpus integrifolia*, bot. (*fruit dujacquier.*)

కంటగించ, కంటెగించ 1 impedire, retardare. 2 appropinquare. 3 odisse, deserere.

కంటని saccus, cilicium.

కంటాలు, కంటాని 1 maximum periculum. 2 cilicium, vestis è crassâ telâ ad usum mendicorum. 3 bovis onus.

కంటాగిన odisse, abhorrere.

కంఠి torques virilis aureus. vid. కంఠె.

కంటగి inimicitia, discordia.

కంఠీరాయివరహా nummus *pagoda*, 10 aureis *fanam* aequivalens. (mel.. కంఠీరవహ.)

కంటు 1 odium, inimicitia, contentio. 2 tenuis trabes.—కంటుపడు.. కొట్టు.. కట్టుకొట్టు ab aliquo naturali odio refugere, ergà aliquem malè se habere, dissidere. — కంటకవడు, కంటుగాడు, కంటూరుడు adversarius, inimicus. — కంటు కట్టు, కంటుపడ inter aliquos simultates fovere.

కంటె 1 aureus aut argenteus torques. 2 laqueus. 3 gutturis inflammatio.

కంటె muliebris torques aureus.

కంఠోడియు, కంఠోరియు exspuere, exscreare.

కంఠోరని tyrannus, oppressor.

కంట్లె, కంటై, కంటైవ్, కంటెవ్ clitellae perulis instructae, ad usum Indorum viatorum.

కంఠ s. 1 collum, guttur. 2 stylus ferreus. 3 sonitus (gutturalis,) — adj. proximus. — కంఠగత, కంఠజీల, కంఠగత ప్రాణ extrema, *orum*; summae vitae angustiae.—

కంఠగద, కంఠరుజవు, కంఠశూలే dolor gutturis. — కంఠగరళుడు *Siva* (qui venenum sorbuit, dùm agitaretur mare lacteum.) — కంఠగాలు 1 laqueus. 2 uncus, hamus.—కంఠగోళవు spiritûs meatus. (*trachée artère.*)— కంఠశల collum integrum. — కంఠచాము .. మాలే .. హార .. సర torques. — కంఠపాఠ.. కంఠరూఢిమాడ memoriter addiscere. — కంఠపూరితా perfectus, impletus usque ad summum. — కంఠలగ్నమాడ super collum ruere, amplecti. —కంఠశుద్ధిమాడ guttur abluere (post somnum.) — కంఠశోషణె 1 defatigatio gutturis (propter longum sermonem.) 2 industria quâ praestigiatores res quasdam in gutture abscondunt, ità ut nihil appareat. — కంఠాభరణ aureus torques. — కంఠసూత్ర funiculus è quo suspenditur తాళి q. v. — కంఠవర్ణ... అక్షర littera gutturalis.— కంఠణియ బలుశాప saeva maledictio, gravis maledictio. —కంఠణ, కంఠన dolor.— కంఠణిస 1 dolere. 2 concludi. (flos expansus.)

కంఠాణ 1 obstaculum, impedimentum. 2 pervicacia, mala indoles.

కంఠాణి subula quaedam, cujus extremitas est paululùm denticulata, ad extrahendum filnm.

కంఠి torques aureus ad usum virorum.

కంఠీరవ leo. —కంఠీరవను homo ardens (sicut leo.)

కంఠీరవ రాయన హణ aureus *fanam.* — కంఠీరవ రాయన వరహ vid. కంఠీరాయి వరహా.

కండ fragmentum. vid. ఖండ.

కండకడిగె, కండకడె ubicumque, ubique.

కండకావర...గావర superbia vitae, arrogantia.

కండకిత్తు carnem forcipibus frustatim dilacerare.

కండణి statutus, fixus. (v. g. census annui quantitas.)

కండవరు 1 extranei, propinquitate haud conjuncti. 2 homines noti...visi,...inventi.

కండాతుండామాడ severè agere, decretorio modo statuere, absolutè exigere. — కండాతుండవాగిమాతాడ verum dicere; praecisè loqui.

కండాబట్టె irregularis, confusus, è loco suo remotus.

కండి hiatus, foramen, apertura, fissura, rima.—కండిమాడ...బిడ sibimetipsi viam aperire, irruere, sese insinuare in.—కండిఇడ 1 occludere rimam. 2 ingressum sibi patefacere. 3 perforare. — కండి యాగ,...బీళ rimosus fieri.

కండికె 1 filum in orbem glomeratum. 2 fragmentum, frustum,

pars. — కండెకోకదరు fusus.—కండె ముళ్ళు virga longis spinis haerens, super quibus filum arefieri solet. —కండెరాట్న rota nendo filo accommodata. (*rouet.*) — కండెలావి textorius radius.—కండెనరి aqua oryzacea densa, in quâ filum immergitur. — కండెనుత్తు filum in globulos convolvere.

కండిక s. severitas. ఇవనల్లి బహు కండిక valdè severus est. — adj. 1 certus, verus. 2 severus.—కండిక వాగి 1 certè. 2 severiter.

కండిస 1 aptare, accommodare. 2 in duas partes scindere, dividere, in frusta comminuere. 3 confutare, rejicere, refellere.

కండు, కండూతి 1 pruritus. 2 scabies.

కండు (partic. verbi కాణ, videre.) videns, cum vidisset.—కండుకొళ్ళు, కండరియు 1 invenire, reperire, detegere. 2 per seipsum videre, intelligere. — కండుహిడియు intelligere, animadvertere. — కండుకాణద obscurus, ignotus, inextricabilis. — కండుకాణదె అడికొళ్ళు secum murmurare, submissâ voce conviciari.—కండుకాణదవను homo crassioris ingenii —కండునోల్డ examinare, perpendere, experimentum facere.—కండుమాడు, కండుశావిన imitari, juxtà exemplar facere.—కండెడె 1 notus locus. 2 ubique. — కండెడెగె తిరుగ ubique vagari. — కండ్యా, కండేయా nùm vidisti?

కందాయ statuta censûs quantitas.

కండూయమాన 1 scabies. 2 pruritus.

కండూరవు herba medicinalis.

కండేయవు, కండేలవు, కండాయుధ ensis rectus.

కండేరాయ, కండోలెజ deus pastorum patronus.

కండోలు 1 magna cista. 2 cella promptuaria.

కండోలవి oculorum fossae.

కండోలగె mensura quaedam viginti *colagis* (కొలగ) aequivalens.

కంణకుడికర caeci, orum.

కంణాడి speculum. vid. కంనడి.

కంణి, కంణియు funis quo alligantur pecora. — కంణిగూట paxillus cui annectitur funis praedictus. —కంణిబిడు.. బిజ్జు, pecora solvere, in pascua pecora emittere —కంణి కగలిన.. కట్టు, pecora, fune ad collum immisso, alligare.

కంణిలిమొగ 1 caecus. 2 lapidea moles, saxum.

కంణు 1 oculus, visus, conspectus. 2 gemmae in caudâ pavonis. —కెంగణ్ణు, కెండగణ్ణు 1 oculus ardens. 2 oculus flammeus *Sivæ.*— మంజుగణ్ణు, మబ్బుగణ్ణు, caligans oculus—బిరిగణ్ణు micans oculus.— జిమటుగణ్ణు nictans aut luscus o-

culus —కూలకంను, మెళ్ళకంను distortus, torvus oculus. — ఉరికంను 1 oculus ardens...inflammatus. 2 oculus igneus *Sivæ*.—అరికంను, కంతరి oculus morbidus. — గుడ్డి.. మిడ్డి కంను prominens oculus.—పిసరుకంను oculus morbidas secretiones emittens.—ఒకర్కంను 1 unum habens oculum. 2 *Shucra* (*Vénus.*) —బిల్లికంను glaucomate laborans.— గుంటకంను oculus cavus.— ఎసరుకంను pulcher oculus.—కొల్లికంను oculus cujus angulus exterior est dilatatus.—రాచకంను usus oculorum statim post nativitatem. — కొర్కంట effeminatus vir supercilio barbâ que carens. —కంటక్కి oryza certo modo præparata quæ in oculis cadaverum immitti solet.—కంటచిల్లిగసబిల్ల cæruleus lupillus quo ut collyrio utuntur.— కంటుఇడ ..ఇడ్కు...ఇడిన oculos conjicere, animadvertere, sentire.— కంటరికి notitia, perceptio, observatio. — కంటలుపికి oculorum defatigatio.. defectio. — కంటపసు, కంటిగసు, largos oculos habens. —కంటాగట్టికొర్కొ benignus esse ergà aliquem, eum propitius intueri.—కంటాగిర 1 omnium oculis objici, spectaculum fieri. 2 oculis laborare. — కంటాగిరుపసు torvo oculo exceptus.— కంటాజ్ఞయు jussum nictu tantùm datum.—కంటా

టా, కంటాసట, కంటాటా, nictari.—కంటాట,కంటముజ్జాలి, myinda, æ. (*colin-maillard.*)—కంటాడ oculos huc et illùc circumjicere. —కంటాడిన oculi nictatione vocare, vel aliquid ostendere. — కంటాణి juramentum per oculos. — కంటా తురను cupidus videndi. (*curieux.*) —కంటు అబ .. అబికొర్కొ .. ఆముకొర్కొ intentis oculis stupens haerere. — కంటార, కంట్టార visio distincta :... కొల్లగ amitti (usus oculorum.)—కంటార్ invigilare, inspicere. — కంటిగి బిల్లి in conspectum venire —కంటిమి palpebra.— కంటిరు, కంటుదారి.. ధారి, lacrymae ; ... ఇర్కు.....ఇడ...దార్....బిడ lacrymas fundere. — కంటుకట్టబిడ desolare ;.. కట్టినపసు praestigiator ;.. కట్టువిద్య praestigiarum ars —కంటుకపటి.. కప్పటి, vespertilio. — కంటుకిసురు.. దిట్టి.. దృష్టి, funestus oculorum influxus (quo pueri infestari censentur.) —కంటుకు క్కు, 1 oculos fulgore perstringere. 2 oculos eruere (aquila.)— కంటుకుడికి oculi angulus ;.. కుదురు oculi fossa ; ...కురుపు, కుటి, బిట్టి apostema in palpebrâ ;.. కప్పు, కాటి కి collyrium pro oculis. — కంటు కొనిగికియు vid. suprà కొల్లికంను. కంటుగిల్లికొర్కొ... మాట...మాటకొర్కొ —.. ఎళియు, oculo annuere, motione oculorum aliquid indicare.—

కంటిగుడ్డు—...oculi globulus.—.. గొంజి, పాప, oculi pupilla —.. చిపు టు, చిమటు —.. oculi nictus...పొ టి, గురి collimatio oculi ad metam. ... జీరు, venæ sanguinolentæ in albo oculi...జొట్టు fungus aut tumor carneus, qui in oculis puerorum crescere solet, quandò morbidè inflammantur. —.. కొలు 1 extremitas oculi. 2 pulchritudo oculi. —..చూలిసు oculus caligans, cæcutiens.—..ధైర్యం, తొలకర ficta fortitudo—.. నాళి *lachrymalis fistula*—.. పట్టు externum remedium ad sedandam oculorum inflammationem —.. పరె, oculi suffusio, cataracta —...దూసి, పిసరు, ఉరుబ్బు, పిళ్ళు fluxus oculorum. — .. పూవు stigma variolarum in oculo remanens.—...పొట్టి alba macula in oculis inflammatis apparens. —.. ఒత్తు, పోటు, acutus dolor in oculo.—...నోవు, బేనె, బ్యాసె, పూతె oculi morbidi—.. బిలజ, బొడ్డె tumor oculorum.—..బొబ్బు supercilium—...మణి lapillus quidam quo ægros oculos tangere solent.—.. మసక, మంజు 1 caligo in oculis diffusa. 2 crepusculum—.. యవె, ఎవె, రెప్ప, cilia oculi—.. లొట్టి oculus vacuus, sensu visionis carens.—.. విడి laxa textura, pannus interstitia habens—.. పురువు, జాడి levis et transitorius aspectus.—.. సోంగు, సోగు fascinatio oculorum—.. సంకె signum oculo datum.—.. సెప్పు notitia. —.. సెవను nictus.—..చాదర, జార, oculos effugere, præterire—..తుంబానోడ 1 fixè intueri, 2 benignè aspicere. —... తుంబావిశ్రమాడ securè, placidè dormire.—...కొరువుళి homo malignus, ad nocendum paratus. — .. హుబ్బుగంటాకికొళ్ళు torvis oculis aspicere. — ...మరెమాడ è conspectu subducere —.. మరెయాగి incognitè, clàm.—...మాడ severè intueri. —.. మిక్కికొళ్ళు, మిత్తుకొళ్ళు; మిత్తుహాకికొళ్ళు sanie occludi —.. మిక్కిరిస, extollere oculos subitò præ timore.—.. ఎగర nictari.—.. ఎగరిస signo oculorum admonere. —కంణెత్తినోడ elevans oculos videre.—కంణెప్పినవను sapiens et peritus homo.—కంణుకూడియ oculis connivere. (*cligner.*) —కంణుకూర వాగినోడ attentè inspicere, perfectè contemplari.

కంణుగోళద visu jucundus, a, um.

కంణెంజలు vid. దృష్టిదోష.

కంణెపంణి mulier illecebris plena.

కంణోటపాగిర inspicere, invigilare. — కంణోటదవను inspector.

కంణె massa, fustum, gleba.

కంణ్గది oculi splendor.

ಕಣ್ತಣಿವು, ಕಣ್ದಣಿವು amœnus, aspectui jucundus.

ಕಣ್ತೆರೆಯ... ತೆರೆಯ aperire oculos.

ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಟ myinda. (*colin-maillard.*)

ಕಂತಕ,ಕಂತು 1 statutum solutionis tempus. 2 elapsum tempus. 3 pars summæ in posterum solvendæ.-ಕಂತುಕಟ್ಟು..ಮಾಡು..ಇಕ್ಕು 1 tempus pro solutione constituere. 2 dilationem quamdam concedere. — ಕಂತುಗೊಳ್ಳು 1 de tempore solutionis convenire. 2 de summâ per partes solvendâ consentire. —ಕಂತುಕೇಳ್ differre solutionem, dilationem aliquam petere. — ಕಂತಿಗೆಬರ tempore statuto venire —ಕಂಶಾಗ transire, adimpleri: (tempus solutionis.) — ಕಂತುಪತ್ರ instrumentum in quo inscribitur tempus solutionis.

ಕಂತೆಟಿ, ಕಂತೆಡಿ vestis lacera, panniculus laceratus.

ಕಂತು 1 *Kama.* 2 cor (sedes perceptionis et sensûs.) — ಕಂತುಕಾಟ ... ಬಾಧೆ *Kamæ* tormenta. — ಕಂತುವಿನಹಯ psittacus (*Kamæ* jumentum.)

ಕಂಥಿ, ಕಂತಿ 1 laceratus panniculus. 2 vestis è panniculis consutis. 3 excogitata narratio. 4 corpus. 5 manipulus (spicarum.)— ಕಂಥಿಕೊಚ್ಚುವವನು mendax, jactator. — ಕಂಥಿಕಾವಿ vestis rubra è panniculis consutis. — ಕಂಥಿಜಂಗಮ sacerdos *Linganista.* (prædictâ veste indutus.) — ಕಂಥಿಬಿಡ ...ಒಗೆಯ mori, spiritum emittere.

ಕಂದ, ಕಂದಗಡ್ಡೆ 1 bulbosa radix. 2 *jacca pinnatifida*, bot. (radix.) 3 radix lilii aquatici. — ಕಂದಪದ್ಯ genus quoddam carminis.

ಕಂದ, ಕಂದಸ, ಕಂದಯ್ಯ, ಕಂದಪಾಪ infans, lactens. — ಕಂದನಾಡಿಸ parvulum in cunis agitare. — ಕಂದನ ತಾಯಿ mulier quæ lactat puerum.

ಕಂದಕ fossa, lacuna, scrobs.

ಕಂದಣೆ, ಕಂದನಿ oleum aut adeps, quo ungitur axis rotarum.

ಕಂದರ್ಪ *Kama.* — ಕಂದರ್ಪಕೇಳಿ carnalis copula.

ಕಂದಮೂಲ bulbosa radix.

ಕಂದರ 1 concha marina 2 vallis. 3 caverna.

ಕಂದಲಿ cultrum ad usum aucupis.

ಕಂದಲು figlinum vas aquarium.

ಕಂದರಾಳ *hibiscus populneus*, bot. (planta.)

ಕಂದಳ germen, surculus.

ಕಂದಳಿ cervus, dama. (*antelope.*)

ಕಂದಾಚಾರ militaris. — ಅಠ್ವಪಣೆ ಕಂದಾಚಾರ civilis et militaris. — ಕಂದಾಚಾರದವನು armatus satelles. — ಕಂದಾಚಾರದ ದಫೇದಾರ ... ಶಿಲೇಗಾರ dux satellitum armatorum. — ಕಂದಾಚಾರದ ಹೋಬಳಿದಾರ ...ಸರಚೆಷ್ಟ್ರಿ hujusmodi agmini præpositus. —

గురుకారు . . . præfectus superior.

కందార్థగద్యంధ్రికి carmen prosâ mixtum.

కందాయ 1 spatium quatuor mensium. 2 tributum, vectigal. — కందాయతీర solvere tributa. — కందాయకిట్టి census vel tributum annuum agris impositum.

కందార fibrata radix è ramis *ficûs Indicæ*, &c. oriens. 2 radix *Nelumbii speciosi*.

కందాకు non cohærentia verba à dormientibus emissa.

కంది vacca quæ enixa est. — వరుసకంది vacca annuum dans fœtum. — ముక్కంది vacca tertio quoque anno semel fœtum dans. — ఎలకంది nuper enixa vacca. — కడికంది 1 vacca quæ ante multos dies fœtavit sed cujus lac adhùc crassum est. 2 vacca quæ raro fœtum edit.

కందిల్, కందిలు laterna.

కందివి, కందిపి notitia, amicitia. — కందివియవసు notus, amicus.

కందిష్టి funestus oculorum influxus. — కందిష్టితగలు funestè afficere. (oculi.)

కందు s. 1 vitulus. 2 lunæ maculæ. — adj. niger, ater, adustus, marcidus, flaccidus. — v. 1 sole aut igne aduri. 2 ater aut ruber fieri; inflammari. (ictu.) 3 marcessere, arescere, contrahi, tabescere. 4 abortum pati. (pecora.) 5 (vitulos) edere. 6 pallidus fieri. — కందుకర vitulus abortivus. — కందకాప usque ad combustionem torrefacere, . . . coquere. — కందిప causa esse cur evanescat, arescat, aduratur, &c. — కందిడ . . . కాక vitulum edere. — కందక్కిన ఆకవు vacca quæ abortum passa est — కందినమొగ pallida facies. — కందుబిళ్ళ impurum argentum. — కందుగాచి livor ex ictu proveniens. — మనస్సుకందు pungi, vexari, offendi. (mens, animus.) — కందిపోగ marcessere, ater fieri.

కందు clibanus ferreus in quo placentae torrefiunt.

కందుక pila lusoria.

కందుకొరలు *Siva* (nigrum collum habens.)

కందుపు, కందువ notitia, amicitia.

కందూరి, కందోరి mahumetanorum festum.

కందుతిరితిగవు stigmata in corpore prægnantis mulieris aliquandò apparentia.

కందోళీ crumena è crassâ telâ confecta.

కంద్లు vas figlinum ad portandam aquam.

కంధర collum.

కంన s. foramen à furibus in

domûs pariete effossum. — adj. dilectus, permulcens, amabilis.— కంనకాక.. కొరియు perfodere parietem ad furandum. — కంనగన్నె instrumentum ad hoc destinatum. — కంనగాఁడ, కంనకర్త, కంనదొంగ, fur praedicto modo furans.—కంన బెట్టు.. ఇక్కిన.. కాకిదమని domus à furibus perfossa.

కంనడ 1 nomen Indici carminis. 2 Canarensis, is, e; Carnaticus, a, um. — కంనడ దేశ regio Canarensis. — కంనడిన in Canarensi idiomate vertere. — కంనడిగ Canarensis vir.

కంనడకక్కి psittacus.

కంనడి, కంనడీ 1 speculum. 2 conspicillum. — కంనడిగుడు speculi (lignea, plumbea &c.)margo. — కంనడికరకు... బిల్లే speculum sine margine (ligneâ, plumbeâ &c.) — కంనడిబళే armilla vitrea. — కల్లుకంనడి speculum pede instructum, ità ut stare possit. —దూరదృష్టికంనడి telescopium. — భూతకంనడి 1 speculum res objectas augens. 2 (తాకు ... భూతకంనడి) speculum concavum ? 3 megascopium. (*lanterne magique, chambre obscure* &c.) — మూగుకంనడి conspicilla. — కంనడికలన vas aquae speculo instructum, in matrimonii ritibus usitatum.

కంనడిగను *Siva* (habens additum oculum.)

కంనపూరం auris ornamentum. vid. కణ్ణపూర.

కంనికె, కంనిక్య, కంని virgo. — కంనితాజాత spurius. — కంనితాదేవి dea inter *Vaysias* coli solita. — కంనిరుతు, కంనితన virginitas. —కంనితనకెడిన corrumpere virginem. — కంనిగడ arbor quae nondùm protulit fructus.—కంనిరికేయాదసకు virgo stuprata. — కంనిరికెఇడ virginem in concubinam penès se habere.

కంనిల ferax terra, fecundum solum.

కంన్నెదలు, కంన్నెదళె caeruleum lilium aquaticum.

కంమోటి fur.—కంమోటి బ్రాహ్మన రు quædam tribus nefariorum brahmanarum.

కంప lutum, cœnum.

కంప trepidatio, tremor, quassatio, agitatio. — కంపజ్వర febris cum tremore. — కంపకర్త.. కిడియు tremore corripi.—కంపిత tremens, agitatus. — కంపిస v. n. tremere, concuti, moveri, agitari.

కంపనె s. 1 trepidatio, motus, agitatio. 2 tremulus motus.—adj. tremens, agitatus.—భూకంపనె terræ motus, — శిరఃకంపనె, దేహకంపనె capitis *aut* corporis tremula agitatio.

కంపరలు, కంపలరు flos odorifer·

కంపళ్, కంపిణ acervus, aggregatum, multitudo.

కంపు 2 odor (generatim sumptus.) 2 odor suavis. 3 odor fetidus. (hæc est propria vocis hujus significatio.) — కంపుబడియ.. కొడియ.. ఒడియ.. నార.. గొళ్ళ fetere.— కంపుతుంబెగిడ *fetida mimosa*, bot. —కంపిలి mus moschum redolens, —కంపుమాడ, fetidum efficere. — కంపొగెయ diffundi (odor.) —కంప్రొసు ventris crepitus.

కంబ vid. కంభ.

కంబని lachrymæ. — కంబనిఇడ.. ఇక్క్రు... సురియ flere, lachrymas fundere.

కంబల, కంబళ్, కంబళ, కంబళి stragulum aut pallium è lanâ confectum.—రత్నకంబళి tapes.—ఉజ్జుకంబళి densum stragulum. — పట్టెకంబళి 1 stragulum simplex. 2 stragulum variis coloribus insignitum. —కంబళిహుళ్ eruca (cujus pili, si cuti adhæreant, inflammationem afferunt.)

కంబి 1 filum ferreum. 2 linea quâ decoratur fimbria vestimenti. 3 *linga* in ornatâ gestatum cistâ- కంబియకంచుకిగళు, lictores, gynæcei janitores. — పట్టెకంబి lata fimbria è serico. — జిన్నదకంబియుప్పటి pallium aureo limbo decoratum. — బ్రస్తకంబి vetus vestimentum compactum.

కంబికిత్తు.... కిత్తునడియ celeriter aufugere.

కంబు 1 concha. 2 *holcus spicatus*, bot. 3 salutatio.

కంబుళి vid. కంబల.

కంబిచ్చు, కంబియచ్చు, కంమచ్చు, instrumentum ad metalla in filum deducenda. — కంబిచ్చు ఎళియ deducere fila metallica.

కంభ columna, postis. — కొలు కంభ columna in extremâ quâque parte trabis posita.—చదరకంభ quadrata columna.. — సురాయి కంభ columna rotunda, medium versùs dilatata, — గుండుకంభ rotunda columna.—కంభకట్టు brachiis aut pedibus columnæ alligatis, corporalia exercitia agere.—కంభదపాద.. గద్దిగె columnæ pes; stylobata, æ.—.. బోదిగె, capitellum, epistylium. — ... పూజె, adoratio columnæ quae prior in aedificiis erigitur, exhibita.

కంభావళి vestis serica, pretioso limbo adornata, quam in epulis viri ac mulieres gestare solent.

కంమ ver, is. — కంమకత్తురి moschus gravem redolens odorem. — కంమగగరి nomen plantae cujusdam. — కంమకణెయను *Kama*, fragrantem gerens sagittam.

కంమగె, కంమనె adv. fragranter, suaviter.—కంమగెర suaviter redolere.

కంమఠ malleus major.

కంమడు magnum stagnum non manufactum.

కంమరలు flos odorifer.

కంమరి stagnum non manufactum, in monte situm.

కంమరు coxa, ae.

కంమవళి ventus, odorum fragrantium vehiculum.

కంమారను, కంమాళను faber ferrarius.—కంమారతి, కంమారగిత్తి, కంమాళి mulier è tribu ferrariorum. —బైలు కంమారరు ferrarii ambulatorii. —కంమారన కులుమి ferrarii furnus fabrilis.

కంమి deficiens, expers, carens. —తూక కంమి pondere carens. — అళతె కంమి mensurâ deficiens — కంమి రూక *fanam* pondere debito carens.

కంమిరు s. 1 fragrantia, suavis odor, odor. 2 fetor. — v. n. olere, diffundi (odor.)

కంము, కముకొళ్లు irruere in, aggredi, impugnare. — కంమిన causa esse cur aliquis irruat, aggrediatur, etc.

కంమికుల quaedam tribus agricolarum.

కంస 1 patera. 2 nomen gigantis.

కంసాళక, కంసాళి faber auri et argenti.

కకవికేయు s. vacillatio (ebrii hominis.)—adj. distortus, inversus, sinuosus, praeposterus.

కకాపిక, కకాబిక, కకావిక homo suî impos (prae ebrietate, morbo, etc.) amens (prae stupore.)

కకార littera consonans క.

కకుదము, కకుత్తు 1 gibba bovis Indici. 2 insigne quoddam regiae potestatis. (v. g alba umbella.) 3 dux, excellens. 4 montis cacumen.—కకుద్మంతను 1 bos gibbosus. 2 mons.

కకుభ 1 spatium, regio, praecipuae mundi partes. (*points cardinaux.*) 2 pulchritudo, splendor. 3 soluta caesaries, inconcinna coma. 4 sertum florum *champaca*. 5 montis vertex, culmen, cacumen.

కకుస్సు latrina.

కకలతి, కకుళతి, కకులాతి s. 1 agitatio. 2 festinatio. 3 importuna petitio (pro debitis solvendis,) obsecratio. 4 improbitas, instantia, (in rogatione.) — కకులతి, కకులాతి పడ 1 vexari, fatigari (precibus importunis.) 2 instare, impatiens esse. — కకులాతి పడిన vexare.

కకుత్స్థకులజను unus è posteris *Ramæ*.

కక్రను patruus (patris frater natu minor.)

కక్రచి amita (prædicti uxor.)

కక్కజ amor, bonitas, misericordia.

కక్కడ, కక్కడి, కక్కడీ 1 parva tæda lintea. 2 telum quoddam,

కక్కబిక్కరి, కక్కెబిక్కరి distortus, irregularis, confusus, è suo loco aut ordine abstractus.

కక్కరిగ rusticus et inurbanus homo.

కక్కరి irregularitas, inordinatio, confusio.

కక్కలాతి 1 necessitas. 2 agitatio. 3 vexatio, importunitas. vid. కకలాతి.

కక్కస s. 1 ira erumpens. 2 stomachus ultrà modum repletus.—adj. 1 difficilis. 2 incommodus. 3 nimius. 4 constrictus, rigens, rigidus. 5 severus, crudelis. —కక్కసపుఱొమ్ము, కకఱొమ్ము pectus rigidum. —కక్కసగాఁడు 1 homo iracundus. 2 homo crudelis et severus. — కక్కసపడ 1 suffocari. 2 nimio cibo opprimi. 3 iratus esse.

కక్కరిప provocare iram.

కక్కాబిక్క homo timidus *aut* timens.

కక్కాబిక్కి, కక్కాబిక్కరి, కక్కాబిక్కి s. timor, trepidatio, terror. —adj. curvatus, irregularis.—కక్కాబిక్కాగిచూచు præ stupore aut metu amens considerare, ..circumspicere.

కక్కి vid కక్కజ.

కక్కు nitidus, purus, mundus.

కక్కు s. 1 vulnus. 2 incisio, crena. (*coche.*)—adj. denticulatus. —కక్కుమూడ...ఇక్క 1 incidere. 2 notare. 3 vulnerare. — కక్కినమర lignum crenis repletum. —కక్కువిడి, asper, incisus, denticulatus.

కక్కు, కక్కికొక్కు 1 vomere. 2 fluere. (aqua) 3 exscalpere. —కక్కింబిడ 1 vomitum ciere, evomendum curare. 2 vexare, cruciare, exagitare, extorquere (pecuniam solutu difficilem.) — కక్కుకుడియు vomitorium remedium (*émétique*) sorbere. — కక్కుదిర 1 in stomacho remanere, digeri. 2 ferre non posse. — కక్కాకారతింను ultrà modum manducare.

కక్కుంబరి agrestis cucurbita.

కక్కుటక ille qui lapides praecidit.

కక్కుతిఁ, కక్కులాతి, కక్కులాతి 1 vid. కకలాతి. — 2 cupido, vanum desiderium. 3 impatientia. 4 temeritas.

కక్కుసి solutus paxillus.

కక్కి 1 filum rubrum aut album quod in brachii carpo alligatum gestant pugiles et palestritae. —ఆకుపచ్చకక్కి viride filum. (provocationis signum.) 2 *Cassia fistula* aut *Cæsalpina pulcherrima*, bot.

కక్కొలకశాస్త్ర liber in quo de mulieribus sermo se habet.

కగ్గొబ్బెరపుల్ల genus quoddam herbae è quâ fiunt everricula. *Aristida setacea*, bot.

కగ్గు, కగ్గుచు, కగ్గుటకు comprimere, deprimere, violenter premere.

కకేరపెట్టు elevatâ voce clamare.

కగిలు tumultus, seditio, turba concitata.

కగుచు incurvare, inclinare.

కగ్గ s. carmen in honore Deæ quam colunt aromatarii.

కగ్గ adj. 1 falsus, à vero alienus, commentitius, fictus. 2 pravus, malus. 3 stupidus. 4 iracundus, iratus, crudelis. — కగ్గడు rusticus, rudis homo. — కగ్గతనము 1 perversitas. 2 stupiditas 3 inurbanitas. — కగ్గవాడు 1 impostor, mendax. 2 qui hymnos in alicujus deae festivitate canit. — కగ్గమాడ fingere, ementiri.— కగ్గపడ, కగ్గపడ, confundere, obscurare, miscere. — కగ్గ చీకటియు, కగ్గ చీకటి, కగ్గ చీ spissa caligo.

కగ్గంటు 1 nodus qui explicari nequit. 2 implicatio, implexus, confusio. — కగ్గంటువేయు 1 nodum insolubilem connectere. 2 confundere.

కగ్గాడ spissum, densum, invium nemus.

కగ్గాయి 1 fructus immaturus. 2 pravus fructus qui nunquàm maturescet.

కగ్గారు, కగ్గాల tempus inediae, fames.

కగ్గాళిమి magna arrogantia.

కగ్గొలెయడు nefarius homicida.

కగ్గొట్టు confortari; firmus, constans animo esse. — కగ్గొండు cùm firmiter statuisset.

కచ 1 crines, capilli, coma, cæsaries. 2 nomen filii *Bruhaspatii*. 3 vinculum. 7 cicatrix. 5 nubes. 6 muliebris vitta in summo capite annexa, capital, is. — కచకట్టె funiculus quo alligatur coma. —కచబంధ... గ్రంథి....బంధ, capital muliebre.—కచ ప్రసవము flos summo capiti insitus. — కచమండన, కచాంచిత capital adornatum. —కచశోభిత venustum capital.

కచకచ...కచకచి...కచిపిచి కుట్టు, terere donec in viscum convertatur.

కచక్రుమ్ము, కచక్రు sonare (sicut lapis in luto cadens, etc.)

కచము 1 gramen 2 folium.

కచపచి, కచపిచి s. confusio, inordinatio. — adj. in viscum redactus, a, um.

కచమాలము linea, aut nubes fumosa.

కచాక fumus.

కచాకచియుద్ధ pugna in quâ ambo certantes sibi invicem crines

evellunt.

కచాయిన, కచాయిసి పోవు defatigari, exhauriri.

కచి mollis, glutinosus, viscosus.

కచింపు sonitus.

కచిత 1 certus, statutus. 2 insitus. —కచితమాడ, కచిన 1 statuere, determinare. 2 gemmas inserere

కచు radix esculenta, (*Arum colocasia.*) bot.

కచుంకు, కచుంకన్న, కచుంగు vid. కచుక్రన్న.

కచేవాగు tædere.

కచేరి locus litibus aliis que publicis negotiis designatus; curia, forum, tribunal, prætorium. — కచేరియవను munere aliquo fungens in tribunali. — కచేరిమాడ sedere pro tribunali, forum agere. —కచేరి ఏఱు tribunal adire, in jus vocare —దివాన... మాలాకేరకచేరి curia vectigalium.—సవార కచేరి, సాన్దరకచేరి indigenæ equitatûs curia. —కంబా జాదకచేరి armatorum satellitum curia.—కిల్లకచేరి ducis castelli tribunal. — కార్ఖానా కేరకాకచేరి curia in quâ Gubernii elephantes, cameli, etc. reservantur, et viæ duces iter facientibus præbentur. — బారకచేరి curia pedestrium copiarum indigenarum — అరుచూంక చేరి id q. కంబాజాద కచేరి — జాగీర కచేరి hastatorum curia.—జిల్లకట్టు న జాగీర కచేరి regiorum excursorum curia.—అంచెల కచేరి generale epistolarum diribitorium. (*bureau central des Postes.*)— అమ్నత మహాలకచేరి statio in quâ sumptibus Gubernii vaccæ nutriuntur.— కమటాల కచేరి tribunal judiciale.— మిరమిరా కచేరి aulicorum atrium. — ఫిర్యాదికచేరి civilium controversiarum curia. (*bureau de police.*)—ఆబ్కారీ కచేరి publicanorum curia.—బాగాయత కచేరి hortulani sedes.—బాడిగాడు కచేరి corporis custodum prætorium — బార గిర కచేరి vid. సవార కచేరి.

కచోరము *curcuma zerumbet*, bot.

కజ్జగి, కజ్జంగి, కజ్జని 1 tacitè, quietè 2 celeriter.

కజ్జడ familiaritas, mutua dilectio, amicitia.

కజ్జడి adj. fixus, retentus, impeditus.—s. 1 vir solutus moribus. 2 quodcumque legumen in butyro frixum, cum sale, tamarindo, *capsico frutescenti*, semine sinapis, etc. contusis, et in densum jusculum aquæ admixtione conversum. vid. కిజ్జడి.

కజ్జర fœdus, immundus, impurus, contaminatus.

కజ్జలి planus, *horizontalis*.

కజ్జి aptus, decens.

కజ్జు, కజ్జీలు, కజ్జులే 1 honorifi-

cum insigne. (*croix d'honneur, ruban, médaille, etc.*) 2 arundinea armilla.

కచ్చా 1 infimus, vilis. 2 inutilis. 3 viridis, crudus, immaturus, asper, invenustus. —కచ్చాకేలస turpe aut præmaturum negotium. —కచ్చాఖరడు 1 inconcinnum exemplar, rudis delineatio. 2 ratio quam accipit scriba pecuniæ ab agricolis traditæ. —కచ్చామాండ depravare, inutilem efficere. — కచ్చాశేరు *ser* quidam, 24 *rupiarum* pondus habens. —కచ్చాపక్కా rude simul cum polito, maturum cum immaturo, crudum cum cocto, conditum cum incondito.

కచ్చాశుద్ధి vid. కచ్చాశుద్ధి.

కచ్చు s. 1 incisio, crena. 2 vulnus. 3 aqua cum quâ ablutæ sunt paropsides, vel in quâ mundata est oryza cruda. etc. — అక్కా కచ్చు, కచ్చునీరు id. sens. — కచ్చుకళియ, కచ్చోంగకళియ oryzam lavare. — కచ్చిన దోణి.. — రంజణి 1 vas in quo excipitur aqua cloacæ 2 alveus è quo potantur pecora. — కచ్చుకొఇర asper, rigidus esse. (ventus, frigus, aqua, etc.) — కచ్చుమాండ 1 incisionem, crenam facere. 2 purgamenta oryzæ ablutæ colligere. —కచ్చుహిండియ ventris dolore laborare.

కచ్చు v. 1 mordere. 2 jungere, adunare. 3 pungere. (scorpio.) 4 dolere. (stomachus.) —కచ్చిన, కచ్చిడ, కచ్చులిడ, కచ్చునిడ, కచ్చుకూడ 1 causa esse cur aliquid adhæreat, uniatur, jungatur, etc. 2 causa esse cur aliquis mordeat. etc. — కచ్చికొళ్ళ 1 mordere. 2 adhærere, sese agglutinare, amplectere, inter dentes comprimere. —కచ్చుకె, కచ్చికె, కచ్చికొళ్ళవికె, కచ్చాట actio mordendi, inter dentes apprehendendi, adhærendi, etc.— కచ్చాగిర amicè, concorditer secum habitare. — కచ్చాట 1 morsus. 2 lis, rixa, contentio, jurgium.—కచ్చాడ, కచ్చాటమాడ, conviciari —కచ్చిడ, కచ్చికొ compaginibus adunare, conjungere.—కచ్చినిల్ల firmiter stare.— కచ్చిబిడ mordendo abripere,

కచ్చె, కచ్చెడ 1 plica linteaminis quo operiuntur verenda. 2 fimbria inferioris vestimenti, vel linteamen ad posteriorem partem succinctum et sub zonâ insertum.— కచ్చెయుచ్చు.. బిచ్చు.. బిడ.. కెగియ solvevere inferius vestimentum, vestes deponere.—కచ్చెబిగియ (lit.) interius linteum constrictum habere. (met.) continens, castus esse. —కచ్చెఇక్కు.. శిగిస.. ఏరిస.. హాక inferius linteamen à tergo alligare. —కచ్చెశుద్ధి castitas, continentia.— కచ్చెహరక...హరకు vir incontinens. —కచ్చెహరికె mulier impudica.

కచ్ఛ adj. aquæ proximus, aquaticus.—s. fimbria vestimenti ad zonam succincti.

కచ్ఛక arbor quædam, è cujus ligno conficiunt supellectilia, arcas, etc.

కచ్ఛప 1 testudo. 2 unum è thesauris *Cuberæ* 3 fulcrum ?—కచ్ఛపాగరము 1 locus in quo inveniuntur testudines. 2 unum è thesauris *Cuberæ*.—కచ్ఛపియు 1 testudo (femina.) 2 genus quoddam citharæ. 3 cithara *Saraswati*.

కచ్ఛురుహ genus quoddam graminis.

కచ్ఛు scabies.—కచ్ఛురము 1 scabiosus, pruriginosus. 2 libidinosus, impudicus.

కజానియు gazophylacium. vid. ఖజాని.

కజూరము vid. ఖజూ్ఱరము.

కజ్జ 1 opus, negotium.—ముంగిట కజ్జ opus in posterum faciendum.—కజ్జమిదుశేలసు hoc est optimum opus. 2 excusatio, prætextus.—కజ్జవిడ sese excusare, prætextus fingere. 3 rixa, controversia.—కజ్జాబిలిశ, litigare, rixari.—కజ్జాత్రిడ litem, jurgium fovere.

కజ్జడియు confusio, inrdinatio.

కజ్జల, కజ్జళ collyrium quo depinguntur oculi (apud orientales.)

కజ్జాయ, కజాయ placenta è contusâ oryzâ, saccharo crasso et butyro confecta.

కజ్జి, scabies. (*herpes exedens*, med.) — కజ్జికాట...ఘూలిర scabiei dolores.—కజ్జికేరల...ఏళ exsurgere (scabies.)—కజ్జికేరియ.. తురిస scabiem radere,…scalpere. — కజ్జిగిడ quæcumque arbor baccis onusta. —కజ్జిగుళ్ళె, scabiei pustula.—కజ్జిహిడియ..దత్త, scabie corripi. — కజ్జితురియు species quædam scabiei sine pustulis. — కజ్జిపురుక..బురుకి, scabiosus. — కజ్జిహుళ vermes mortui in corpore inventi, qui habentur tanqnàm causa scabiei.

కజ్జూర vid. కజూ్ఱర.

కజ్జోలిశ cicindela. (*ver luisant.*) vid. ఖద్యోలిశ.

కజ్జోలిశియు scintilla ignis. vid. ఖద్యోలిశి.

కట s. 1 coxa, latus. 2 renes et latus. 3 elephantis tempora. (*tempes.*) 4 vinculum è paleâ intortâ. 5 cadaver. 5 tempus. (*saison.*) 7 locus sepulturæ. 8 feretrum, loculus, lectulus. 9 annua planta. 10 tenuis tabella è ligno. 11 matta—adj. multus, magnus, nimius.

కటక 1 latus montis aut collis. 2 plana regio. 3 sal. 4 annulus quo decoratur elephantis proboscis. 5 regia civitas, metropolis. 6 exercitus. 7 circulus, orbis. 8 armilla. 9 provincia vel urbs *Cuttack*.

కటకటాఎన్న clamare: hei! hei!

కటకటకడియు stridere dentibus.

కటకటియని fortis vociferatio pugnantium.

కటకటచేన్న strepitum facere.

కటకటము 1 vexatio, incommodum, perturbatio, labor. 2 parva maceries cui adnituntur Mahumetani tanquàm dorso lectuli.

కటకాముఖ circulus, orbicularis figura.

కటకి ironia.—కటకియాగి ironicè.

కటకు s. 1 argilla alba. 2 pulvis calcis combustæ.—adj. aridus, siccus.—కటకుబాక in tabellâ calcis pulverem imponere, scribendi causâ.

కటకుట ægritudo viscerum, nausea, dolor stomachi.

కటకొత్తు insculpere, incîdere.

కటకొంపు sputorum receptaculum.

కటగుట్టు dolere, lamentari.

కటఱల్లు dens molaris.

కటపిటి 1 vexatio, molestia, incommodum. 2 garritus.—కటపిటిగాఁర garrulus.

కటబాయి, కటవాయి, కటవాయిమూరి, కటమూరి angulus vel extrema pars oris.

కటమస్తి validissimus aut pertinax homo.

కటఱ 1 agger, vallum. 2 cœmeterium.—నికటకటఱ vicinum cœmeterium.

కటాకటి longa abstinentia (cibi.)

కటాకరవసు lanio, macellarius.

కటారి 1 plica, ruga. 2 pugio lato capulo instructus.

కటాహ 1 lebes quidam minimè profundus. 2 concha testudinis. 3 junior bubalus, cujus cornua vix apparent. 4 olla ad torrefaciendა grana. 5 infernus. 6 sartago.

కటావు messis.

కటాక్ష 1 obliquus oculorum conjectus. 2 favor, misericordia. కరుణకటాక్ష misericordiæ aspectus.—పూర్ణ-కటాక్ష insignis favor.

కటాక్షీస 1 obliquè aspicere. 2 favere, misereri.—కృపాకటాక్షవాగిచూఁడ benignè, clementer aspicere.—కటాక్షవీక్షణము furtivus aspectus obliquè conjectus.—కటాక్షతప్ప alicujus favorem amittere.—కటాక్షోదయ initium benevolentiæ.

కటి cinctura, lumbi, media pars corporis.—కటిపురోభాగ abdomen.—కటిప్రోథఘళ clunes, nates.—కటిబద్ధ lumbi praecincti.—కటిభాగ cinctura —కటిసూత్ర zona.

కటి, కఁటి insculpere, praecidere, tornare, amputare.—కటిదకల్లు lapis insculptus.—కటియుసకేలస opus tornatile.

కటిక 1 macellarius. 2 avis quædam. (*shrike.*)

కటకటయని stridor dentium.

కటకు s. 1 stridor scalpri, vel dentium.—v. n. perforare, transfodere.

కటిన vid. కఠిన.

కటిపెటిమాడ licitari, de pretio contendere.

కటు s. 1 acrimonia. 2 soliditas, firmitas.—adj. 1 acer. 2 solidus, robustus, densus, durus 3 invidus. 4 ferox, vehemens, ardens. 5 fragrans. 6 fetidus. 7 injucundus. 8 abstrusus, enucleatu difficilis.

కటుక 1 planta quaedam in dysenteriâ, et quibusdam aliis morbis usitata. 2 *asclepias magna,* (planta.) 3 sinapis. —కటుకరోహిణి *helleborus niger.* bot. (purgativa planta.)

కటుకాయ *Chebula terminatia.* bot. (planta astringens.)

కటుకార sapor valdè acer.

కటుకు, కటుంకు 1 alba argilla, pumex lapis. 2 glarea alba.—కటుకుబిలిశ I impediri (rota in mediis lapidibus.) 2 ad stratum argillosum effodiendo pervenire.

కటుగ్ర s, furor nimius. — కటుగ్రవాడ crudelis, durus.

కటోరి patera figlina, ærea, aut cuprea.

కట్టంక 1 signum fixum. 2 signum portentosum.

కట్టంబలి genus quoddam acidi pulmenti è tuso milio confecti.—కట్టంబలిగ 1 helluo. 2 piger.

కట్టన్న oryza cocta nullo condimento admixta.

కట్టకడి, కట్టకడిగె, కట్టకడె.. కడిగె tandem, demùm, postremùm, novissimè omnium, extrema pars, ultimum punctum.

కట్టడక scripta conventio, scriptus contractus.

కట్టడవి, కట్టరణ్య densum et impervium nemus.

కట్టరసు incitæ. (*échec et mat.*)

కట్టళి, కట్లె, కట్టళి, కట్టలి. 1 jussum, statutum, regula. 2 constitutum, compactum.

కట్టశలికె magnus mœror.

కట్టాజ్ఞ severum jussum, rigidum mandatum.

కట్టాణి torques in centro habens quadratam effigiem, et gemmis, aureis globulis, oblongisque lamellis alternatim dispositis confectus.

కట్టాడు v. regere, gubernare, administrare. s. 1 famulus, servus, subjectus. 2 homo moderatus. 3 vir fortis, heros.—కట్టాడిదవసు rector, gubernator.

కట్టాళ్తన valor, animus, fortitudo.

కట్టి 1. s. canalis circularis ad radices arboris. 2 gravis quidam furunculus. 3 lignorum fascis.— adj. castus, continens.

కట్టింబు conclusus, arctus locus.

కట్టికరియు v. a. 1 alligare et mulgere (vaccam.) 2 vexare, torquere. — v. n. sine fine cadere (pluvia.)

కట్టికొను 1 occupare. 2 concludere. 3 incurrere.— పాపకట్టికొను peccatum committere.— సంసారకట్టికొను suscipere onus familiæ sustentandæ.— పట్టాకట్టికొను 1 ordinari (sacerdos.) 2 consecrari, inungi, (rex.)— విరుద్ధకట్టికొను alicui infensus esse.— జతె కట్టికొను comitari— గర్భకట్టికొను concipere, gravida fieri.— గడ్డికట్టికొను coagulari, densus fieri.

కట్టికట్టు, కట్టిరిస 1 congregare, reponere. 2 paratum habere — గంటుకట్టికట్టు 1 colligare (sarcinam) 2 onus super aliquem imponere.

కట్టిగె, కట్టిగెకంప lignum, virgulta, baculus, ligneum fragmentum. —కట్టిగెగుణ.... మనస్సు 1 immisericors animus. 2 ferreum pectus. 3 pervicacia.—కట్టిగెగాడు, కట్టిగెయవ. 1 lignarius. 2 hastatus miles. 3 durus homo. — కట్టిగెకడియు ligna præcidere. —కట్టిగెకొబాడ onus lignorum, tantùm quantùm bos vehere potest.

కట్టిన 1 ædificatus, constructus, alligatus. 2 prægnans. (dicitur de animalibus.)— కట్టినకెరి stagnum manufactum.

కట్టెదిరి ex adverso, in conspectu.

కట్టినగుదికె baculus ferreis annulis mobilibus instructus, ità ut, dùm agitatur, det sonitum.

కట్టుబిడ compedibus irretita pecora in pascua emittere.

కట్టెరివ, కట్టెరివె nigra formica major.

కట్టు 1 vinculum, ligamen. 2 fasciculus, sarcina, (lignorum) fascis. 3 impedimentum, prohibitio, restrictio. 4 jussum, lex, mandatum, regula. 5 incantatio. 6 votum, resolutio. 7 conventio, conjuratio. 8 systema. 9 servitus. 10 tubulus ferreus quo adornatur fustis. 11 aqua in quâ grana lota sunt.— Insuper, haec vox varias induit significationes, prout variis adjungitur vocibus: v. g. కబ్బిణదకట్టు 1 ferreus annulus. 2 compages lignea.— కైకట్టు armilla— కంణుకట్టు magia, praestigiae —నడుకట్టు cingulum, zona. — ఒండు కట్టు. 1 unio, aggregatum. 2 compactum, regula. 3 argumentatio stricta. 4 uniformis agendi ratio ex praevio compacto procedens.- సమకట్టు praeparatio ad bellum.— పణ ......బణికట్టు genus,...series...

aggregatum hominum, natio.— నతికట్టు. 1 cœtus adunatus. 2 edictum aut lex à societate latum.— మడికట్టు terra in quâ jampridem oryza sata fuit— గద్దికట్టు ager in quo oryza nuper sata est, vel aptus ad suscipiendum semen oryzae.— దిన్నెకట్టు solum eminens.— గులుసుకట్టు locus lapillis plenus.— బంణకట్టు coloris adhacsio (in depictis linteaminibus.) — రసకట్టు alchymia.— భూతకట్టు incantatio spirituum malignorum. — మేరకట్టు 1 conventio. 2 limes.—ఉలవకట్టు aqua in quâ *cicer arietinum* concoctum est.— మీసకట్టు pubertas, primæ barbæ ortus.—తలకట్టు ductus quidam capiti litterarum annecti solitus — ఆయకట్టు 1 æquum ratiocinium. 2 verbum convenienter dictum. 3 uniformitas sermonis inter plures, ex praeviâ conventione oriens.—జాతికట్టు vinculum. . . . mos tribûs (*les lois de la caste.*) — ముంకట్టు, ముంగట్టు. 1 frons, pars anterior domus. 2 prævisio, providentia. 3 aliquem jamjam locuturum invincibili argumento mutum efficere — వెంకట్టు, వెంగట్టు 1 posterior pars domûs 2 aliquem, ne promissis desit, impedire. 3 à tergo alligare.— ఒట్టుకట్టు aggregatum. — మణికట్టు carpus manûs. (*poignet*)—కాజీకట్టు aedes è politis lapidibus constructa.—బిరికట్టు vinculum quo alligatur mulier post partum.—ఇక్కట్టు angustia. — పడికట్టు specimen.—జాలికట్టు ornamentum in summo capistro equi aut bovis.—మరకట్టు ligneus paries quo muniuntur quaedam stagna.

కట్టు v. a. 1 alligare, devincire. 2 connectere, adunare. 3 aedificare, construere, erigere. 4 incantare, fascinare, per magicas artes irretire 5 scuto protegere. 6 in ominosam viam abire. 7 concipere. (animalia.)— కట్టుకట్టు 1 incantationibus detinere. 2 vulnus alligare. — దండుకట్టు exercitum congregare.—గంటుకట్టు 1 sarcinam colligare. 2 crumenam implere, pecuniam reponere. —తలకట్టు 1 comam alligare. 2 caput illotum servare.— మోదుకట్టు indurescere. (caro, vulnus.) — బాయికట్టు 1 tacere. 2 os obstruere alicujus (sive per incantationes, sive per invictum argumentum.) 3 (sacci os) alligare. — కన్నుకట్టు oculos fascinare, decipere.—కైకట్టు coràm superiore, decussatis brachiis, stare. — ముద్దికట్టు coagulari (ebulliendo.)—గడ్డికట్టు 1 coagulari (lac.) 2 indurescere. (vulnus.) —కంశాకట్టు corporalibus exercitiis vacare.—కట్టుపాటు 1 jussum. 2 re-

taliatio. — వడికట్టు colare (liquorem)—ఏరకట్టు jaculare. — ఉడికట్టు 1 nutriendum tradere. 2 anteriorem tunicae partem in speciem sacci alligare.—మోఁడకట్టు nubibus obduci, operiri (coelum.)—మూఁగు కట్టు 1 obstrui· (frigore. . nasus·) 2 alicui annonam substrahere.—అడ్డకట్టు 1 detinere, coercere 2 mole concludere. — దారికట్టు viam obstruere. — కయాసకట్టు, ఊహికట్టు suspicari, conjicere, arbitrari.—జారకట్టు mulierem adulterio insimulare.—సాలుకట్టు 1 per ordines incedere. 2 in ordines disponere. —జడికట్టు intricari (coma.)— ఎడికట్టు coalescere, (pus.) —మఱికట్టు 1 lumen intercipere,...obstruere· 2 vallo munire. — తెరికట్టు cortinam suspendere. —నీరుకట్టు irrigare.—ఇరువాయికట్టు obstrui (urina·)—దద్దుకట్టు I inturgescere, tumefieri. (pellis.) 2 inflare. — బాచులుకట్టు (flagellationis stigmatibus) notari.—యంత్రకట్టు incantare.—కడికట్టు 1 detinere, impedire· 2 incantare serpentem. — ప్రోత్రికట్టు per incantationes coërcere. — బట్టికట్టు vestes succingere.— పుత్రికట్టు adjutores sibi adjungere. — డెంసకట్టు protegere (scuto.)—కవనకట్టు versus fingere. -బండికట్టు curriculo jumenta alligare. — బుత్తికట్టు 1 oryzam coctam in linteamine alligare (pro viâ.) 2 cibaria quaecumque secum in viam asportare.—ఖర్చుకట్టు id. sens. — నడుముకట్టు I lumbos praecingere. 2 castitatem servare. — ధనకట్టు 1 tributa solvere. 2 divitias congregare.—వెలకట్టు appretiare. —పొట్టకట్టు appetitum(ciborum) continere.—మేళకట్టు musicum concentum disponere.—సూడుకట్టు manipulos (aristarum) alligare. — బంతికట్టు boves alligare ut grana conculcent.—దాణికట్టు boves per ordinem alligare, funi duobus paxillis contenso. —కపిలికట్టు haurire aquam ope boum. vid. కపిలి.—కాగదకట్టు libellum parietibus publicè affigere (*afficher.*)—గడువుకట్టు stipulari. —తిరగకట్టు impedire ne aliquis retrorsùm abeat.—దురాయికట్టు detinere. —కడముడికట్టు pedes manus que vincire.—వాసనకట్టు 1 suffire. 2 odorem retinere —దనకట్టు copulari (animalia.)—కట్టికొడుచు alligare et percutere. — కట్టికొండ కింగసు mulier sub jugo maritali. — కట్టికొడ 1 alligare et dare· 2 pro alio aedificare. 3 (rem) dimittere ut in tribunali dirimatur —దేశమ కట్టికొను regionem subigere. —ఒబ్బంన కట్టికొను aliquem complecti. —కట్టుఇడ reponere (in horreo, granario, etc.)—కట్టిదాక alligare, confiscare. — కట్టుబిడ pactum vio-

lare. — కట్టిస ædificandum,...alligandum curare. — కల్లుకట్ట lapidibus ædificare.—సూజికట్ట lapides... lateres perpendiculariter ponendo, ædificare.- గుడారకట్ట lapides.. lateres obliquè ponendo ædificare.

కట్టుకథ fabula, figmentum, narratio fabulosa.

కట్టుకాలివ latus canalis ad irrigandos agros.

కట్టుకూలి constitutum salarium.

కట్టుకోలు 1 ædificantis regula. 2 sceptrum.

కట్టుకంబ postis vico proximus ad quem alligantur fures aut pecora.

కట్టుగార ædificans, architectus, cæmentarius.

కట్టుగూళి.. కోడె taurus admissarius

కట్టుగ్ర, furor sævus.

కట్టుఠర instrumentum litis diremptæ.

కట్టుదలె 1 ratio censûs. 2 ædificatio. 3 compactum, condictum.

కట్టుప్పు acre sal.

కట్టుబడికె fustis plumbatus.

కట్టుబడిజన homines agros tributo exemptos possidentes et ad militiam, proüt necesse fuerit, obligati.

కట్టుబీళ్ళ alligari, devinciri.

కట్టుపడి linteamen in epulis aut cultu divino tantùm usitatum.

కట్టుమణక juvenca, aut junior bubalus ad generationem apta.

కట్టుమస్తి robustus, pertinax.

కట్టుమాడ jubere.

కట్టుమొసరు lac coagulatum, colatum et aquâ calidà mixtum.

కట్టురస.. సార 1 jusculum ex aquâ, pipere, capsico, tamarindo, etc. et leguminibus minutatim concisis confectum. 2 hydrargyrum resolutum.

కట్టుచి 1 acris, ingens flamma. 2 acris inflammatio.

కట్టువకోలు fustis quo abiguntur canes venatici.

కట్టుపడియు alligari.

కట్టుఉఱు vehemens sonitus.

కట్టువారి 1 arthritis. (*la goutte.*) 2 rheumatismus.

కట్టువాన involucrum, vel pannus quo subsuuntur vestes.

కట్టుహుళి, కట్టుళి sapor acidissimus.

కట్టుహొరె fascis fœni.

కట్టొలిగ arduus labor, durus famulatus.

కట్టె 1 agger, moles. 2 exiguum stagnum quod in æstivo tempore arescere solet. 3 canalis circularis ad radices arboris. 4 pons. 5 altare. 6 magnum stagnum.— మంటుకట్టె sedile terreum. — గగర

కట్టి ædis plana superficies. —జగతి కట్టు, జగలి agger vel structura terrea. antè domos Indorum elevata. (*vestibule.*)—సుంకదకట్టు telonium.—రచ్చకట్టు locus in quo proceres vici convenire solent.—అరటిల కట్టు nundinæ gossipii — కట్టలుకట్టు, molem exædificare. — కట్టుడురికొను disrumpere molem.

కట్టిడాంగ valdè solitarius.

కట్టుమాడియు 1 promissis non stare, 2 alligatum cædere. 3 molem aut aggerem disrumpere.

కట్టుబాలుమి vehemens dilectio, magnum studium.

కట్టరపాగ concludi, ad incitas redigi. (*être fait échec et mat.*)

కట్ఫలి *Gmelina arborea*, bot. (frutex.)

కట్టి 1 vid. కట్టి 2 pondus legale. —కట్టికల్లు lapis quo ad ponderandum utuntur. —కట్టిగట్టి ponderum quodcumque receptaculum.— దిన కట్టిగూడ quotidianus, a, um.

కట్లెరి venenosus quidam serpens niger.

కఠ 1 nomen sancti, 2 sonitus. 3 mystica oratio.

కఠారాపాళ్ 1 validus et robustus vir. 2 ineptus et rudis homo.

కఠారి, కఠారు 1 ruga, plica. 2 pugio.

కఠిన, కఠిన durus, arduus, solidus, crudelis, invius. — కఠినతర magis arduus. —కఠినపాపి, కఠినగార vir crudelis et durus —కఠినవాగ్ durè, crudeliter. — కఠినమాడ 1 obdurare. 2 vexare — కఠినమాట durum verbum —కఠినమూకక obduratio.

కఠోర 1 invius, arduus, induratus. 2 terribilis, horrendus.— కఠోరవాక్కు verbum durum. — కఠోరకోప ira vehemens. — కఠోరసూర్య æstus meridianus. — కఠోరతర crudelior, magis arduus. — కర్ణకఠోర auditu molestus.

కడకడ finalis, ultimus, extremus, postremus.

కడ 1 mutuum sinè lucro. 2 vadus.—కడకొను, కడతీకొను mutuum accipere.—కడతీడు 1 in mutuum dare. 2 rem mutuò acceptam restituere. —కడవాగ mutuatim, mutuò.—దరిగొలుకడ vadus in quo cymba pertransit.—కడచీటి cautio, chirographus.—కడగార debitor. — కడతీరిన debitum solvere. 3 parvus canalis è majori præcisus.

కడంగర 1 palea, festuca. 2 spica exilis. . sterilis.

కడంగ, కడంగ, కడగ v. n. conari, niti. — s. 1 anxietas, perturbatio. 2 zelus, conatus. 3 gaudium, lætitia. 4 canalis. 5 animus, fortitudo.

కడందురు rubra apis stimulum habens.

కడంబడియుబడు aequalitas.

కడకత్తి securis, falx.

కడకబళి triplex armilla.

కడకలు hiatus, fissura.

కడగ armilla. vid. కటక.

కడగంటి oculi externus angulus.

కడగదమర *rottleria tinctoria*, bot. (arbor.)

కడగిబర vehemens, ardens, studiosus esse.

కడగు s. canalis irriguus circà radices arboris. —కడగుకెగియు effodere hunc canalem. — చిట్టకడగు exiguus canalis in loco *musis* (*banane*) consito.— v. n. I. mundus fieri. 2 exclamare. 3 conari. 4 vehemens, ardens esse.

కడకొంక్ర 1 præcidere (per seipsum aut pro seipso.) 2 incîdere, insculpere.

కడగోలు virga ad lac agitandum. — కడగోలు గుత్తి crux vel circulus in extremitate ejus.— కడగోలు మలై *mons Mandarra* quo usi sunt semidei ad agitandum mare lacteum.

కడగోలు దుంటు *solanum lycopersicum*.— (*pomme d'amour*.)

కడచ, కడంచ, కడచిబర vix è periculo emergere, ab angustiis se expedire.

కడచేలమర *mimosa shirisha*, bot. (arbor.)

కడజ vespa.

కడత 1 linteamen glutine et carbone illitum, quo utuntur quasi pugillaribus. 2 incisio, crena, morsus, vulnus. — కడత బరియు in prædicto pugillari testà scribere.

కడతి, కడంతి, cervus alce. (*é-lan*.)

కడతేర.... బేర.... గేయు ad se redire, periculo se expedire, angustiâ se eximere.—కడతేరిన aliquem morbo, angustià eximere.

కడచాట rixa, contentio. — కడదాడ rixari, contendere.

కడదు adj 1 robustus. 2 vehemens, altus. 3 acer, animi passionum impotens.—కడదాగ 1 invalescere. 2 iracundus, amore ardens ... fieri. — కడదు మాటు expressio acerba. — కడదుగార vir validus, aut ardens, aut passionibus suis deditus.

కడదుబర supergredi, superare, assequi. — కడదు జోగ pertransire, evadere.— కడదుబిడ cædere, amputare.

కడదురిగిడ nomen cujusdam virgulti.

కడదురు vid. కడందురు.

కడన పత్రు vid. కడచేటు, కడ.

కడబు placenta in vapore cocta. vid. కడుబు.

కడమి vid. కడిమి.

కడలిడుకొ abundans, immensus, profusus.

కడలు mare, oceanus. — ఇంగడలు mare lacteum. — కడలకుమరి, *Lakshmi*. — కడలఱుగ luna. — కడలురి, కడలిచ్చు ignis sub mare latens.

కడలె *cicer arietinum* (*sorte de pois-chiche.*) కడలేఁబిల్ల cicer arietinum torrefactum et cum saccharo crasso mixtum. — కడలేఁబేఁడు cic. ariet. minutatim concisum. — కడలేఁ పులి acidissimum jus ex hoc legumine expressum. — నాన గడలె cic. ariet. humefactum.

కడవ equus admissarius.

కడవ, కడఱు మర *nauclea cadamba*, bot. (arbor.)

కడవరం s. 1 aurum, divitiæ. 2 cupido, desiderium. — adj. gravis, mansuetus.

కడవస pellis arefacta (quâ utuntur ut sede mendici, ascetæ, etc.)

కడవి alce. (*élan.*) vid. కడతి.

కడసు juvenca, junior vacca.

కడస expedire; è difficultate emergere.

కడకుట్టు natu minimus.

కడా vid. కడ — కడాఖండిగామాడ v. n. rigidus esse, (debita) rigidè expostulare.

కడాఖడి 1. æquus, in neutram partem propensus. 2 rigidus, severus. 3 accuratus, exactus. — కడాఖడి మనుష్య 1 homo severus, æquus et constans. 2 homo sincerus, candidus, ab omni simulatione alienus.

కడాబోఁడు fragorem emittens.

కడాయి, కడాహి, lata olla (metallica) ad fervefaciendum saccharum, etc.

కడాయిస 1 adigere (pulverem nitratum in tormento bellico.) 2 infigere (clavum.).

కడార color aureus.

కడారి 1 juvencus. 2 aries.

కడాస, కడాసి, కడాసు pellis arefacta tigridis, etc. vid. కడవస.

కడి 1 fragmentum, buccella. 2 segmen, ramen. 3 testa. 4 annulus (testaceus, latus) quem mortario imponunt, dùm oryza tunditur. 5 foculus portatilis. (*réchaud.*) 6 lac acidum fervefactum, quod oryzæ miscetur. 7 quodcumque acidum et fermentatum, (acetum, etc. 8 scabies, prurigo. 9 (additur quoque vox ista verbis ad convertendum ea in substantiva. v. g. నిల్ల stare. నిలకడి actio standi.) — దారపుకడి fili glomus ..pila. — కడిచోఁడ fili globulum convolvere. — మజ్జిగెకడి oryza lacte coagulato, capsico, et aromatibus variis condita. — కడితాన oryzam

eo modo præparare. — పగడికడి placenta è stercore vaccino.—కడి పోక stercus......fimum emittere. —పోరి.... పరకడి 1 evacuatio. 2 latrina.— చింకికడి vas igniarium, furnus. (*poêle*.). సరకడి secreta fuga.—పొకకడి pecunia præsentaria. — adj. extremus, nimius, ultimus. vid. కడే.

కడియు v. a. 1 mordere, mandere, rodere. 2 amputare, præcidere, mactare, insculpere. 3 lac agitare. (*baratter*.) — v. n. prurire.— బిరికడి amputando evertere.— పల్లుకడి dentibus stridere. — తుండు తుండాగి కడియు in frusta concidere. —కడియిన, కడిన, కడిచ amputandum curare.—కడిదుపోక... బిడ amputare et prosternere, abscidere. —కడిద మోటు truncus vel stipes arboris.— కడిబిళి vid. కడకేర.

కడికు truncus sine capite. vid. కడుకు.

కడిఖండ మాడ in exigua frusta concîdere.

కడిగెపోక extrà viam movere.

కడిత amputatio, morsus.

కడిబాడ se invicem trucidare. (ut in prælio)

కడిదియ్య amputare et dare.

కడిబిన కాళగ ludus quidam superstitiosus apud paganos usitatus.

కడిబు vid. కడుబు.

కడిమిగిడ vid. కడపమర.

కడిమె s. 1 defectus, imperfectio. 2 reliquum.—adj. 1 defectivus, imperfectus. 2 reliquus, a, um. 3 cæteri, æ, a; alius, a, ud. 4 minor, us.—కడిమె మాడ minuere. — కడిమెయాగ imminui, deficere; imperfectus fieri.—హెచ్చుకడిమె propèmodum, ferè, plùs minùsve.

కడియాగి demùm, tandem, postremùm. vid. కడేయాగి, కడే.

కడియాణ chamus, habenæ. vid. కడివాణ.

కడిలు occanus. vid. కడలు.

కడివాణ, కడివార habenæ. — కడివాణపోక.. ...ఇడ habenas (equo) adhibere —కడివాణబారు lorum habenarum.—కడివాణద కస్సుగళు habenarum frenum.

కడిలి stipulæ milii majoris in pabulum pecoribus datæ.

కడిశ arbor quædam cujus bacca fusca in auribus annectitur.

కడిహిడియు v. a. 1 stercus pecorum colligere, (ut arefactum comburatur.) 2 filum bombycinum ad suendum parare. 3 multa tenuia fila in unum torquere.

కడిహురి filum, quod crispatur, cùm torquetur.

కడు 1 nimius, magnus, multus, severus, extremus, ultimus, pessimus. 2 contortus. — కడు బిళుపు valdè albus. —కడుకేడు summum

damnum. — కడుజాణ vir benevolus valdè.

కడుంగలి vir fortissimus.

కడుంగి, కడుంగలిమిన fortitudo magna.

కడుంబ vid. కడుబు.

కడుంబె, కడుంజి cervus quidam alacer et maculis interspersus.

కడు కాగి avarus.

కడుకాకొఱికంగళ్లు irâ ardentes oculi.

కడుకిరిదు minimus, maximè exiguus.

కడుకిపోగ sequi, ire post aliquem.

కడుకు 1 fissura, rima. (in saxis.) 2 repercussio (lucis.) 3 truncus sine capite. 4 inauris.

కడుకు హలిగె tabula albâ argillâ et pulvere lateritio illita, ut in eâ scribatur.

కడుగలిమిన magna fortitudo.

కడుగేయు festinare.

కడుగొళ్లు vid. కడగొళ్లు.

కడుగ vid. ఖడ్గ.

కడుగాయి olera aut fructus nondùm matura.

కడుగిబర vid. కడజ, కడన.

కడుగు v. n. 1 vacillare. 2 tremere.

కడుదు 1 magnus, validus, robustus. 2 brevis, circumscriptus.—కడదుమాడ 1 corroborare 2 abbreviare.

కడుదు præcipitium.

కడునురువు vespa.

కడునేణు funis quo circumagitur virga, in agitando lacte usitata.

కడువు s. 1 pruritus pellis. 2 ardor, agitatio, vehementia, impetus, trepidatio 3 administratio.—adj. crudelis, ferox.

కడుబు placenta aut farcimen in vapore coctum—కూరగడుబు placenta saccharo leguminibusque concisis repleta.—ఉద్దినకడుబు vid. ఉద్దు. — కుయ్యకడుబు farcimen farinae multâ aquâ subactae, in vapore coctum.

కడుమూక్కు valdè commotus esse.

కడుపు æger, arduus, difficilis, severus, ferox.

కడుఱ, కడుఱు adj. nimius.—s. 1 nimietas. 2 fortitudo.

కడుఱుం, vid. కడునేణు.

కడూర 1 horrendus, terrificus. 2 crudelis. 3 arduus, durus.

కడచు v. a. 1 lac agitare. (*baratter.*) 2 tornare. 3 sculpere, incìdere. 4 abscidere, amputare.- v. n. consummari, finem habere. — కడియువ కోలు.... నేణు, vid. కడగోలు, కడునేణు.

కడి adj. ultimus, postremus, extremus, finalis.— s. 1 extremitas, os, margo, ora 2 conclusio, finis.

3 latus, pars, locus. — ಕಡೆಗೂ usque in finem. — ಕಡೇಲಿ demùm. — ಒಂದುಕಡೆಯಾಗ in unum locum convenire. — ಕಡೇಕೇರುವ ಕಾಲ tempus consummationis rei alicujus. — ಕಡೆಗೊಳ್ಳು separari. — ಆ...ಈಕಡೆ ex illâ *vel* ex hàc parte. — ಕೆಳ.. ಮೇಲ್ಗಡೆ pars inferior...pars superior. — ಬೈಲ್ಗಡೆ latrina.

ಕಡೆಗಣಿಸ v. n. consumi, impendi, præterire

ಕಡೆಗಜ್ಜ v. n. dubitare, hæsitare.

ಕಡೆಗಜ್ಜು apostatus fieri.

ಕಡೆಗಾಗ v. n. 1 se expedire. 2 litem examinare. 3 menstrua pati. — ಕಡೆಗಾಗಿರ secedere, remotus, austerus esse.

ಕಡೆಗಿಡ, ಕಡೆಗಿರಿಸ 1 ex parte reponere. 2 ejicere, expellere, excommunicare. — ಕಡೆಗಿಟ್ಟವನು è communi consortio ejectus.

ಕಡೆಗಿರ 1 solitarius vivere; sine impedimento esse. 2 removere se, ex parte secedere. 3 menstrua pati.

ಕಡೆಗೆಈಡೇರ ad extremum consummari. — ಕಡೆಗೆಬಿಜ್ಜ, separare, dividere, amovere. — ಕಡೆಗೆಣಿಸ contemnere. — ಕಡೆಗೆಳೆಯ usque in finem, quàm maximè trahere . . .. producere. — ಕಡೆಗೆ ಹಾಕ ... ಇಡ 1 expellere, ejicere, excommunicare. 2 concludere, finire, consummare, perficere.

ಕಡೆತುರುಬ se se expedire ab aliquâ difficultate.

ಕಡೆದ ವಿಗ್ರಹ sculptile, sculptilis imago.

ಕಡೆದುಬಿಡ 1 pertransire, prætergredi. 2 insculpere. 3 abscidere. 4 succidere.

ಕಡೆಬೆ vid. ಕಡುಂಬೆ.

ಕಡೆಯ 1 pugnæ campus. 2 ornamentum in pavimento domûs Indicæ.

ಕಡೆಯ, ಕಡೆಯಣ adj. ultimus, postremus, ulterior. — ಕಡೆಯಾಗ consummari, perfici. — ಕಡೆಯಾಗಿಹೋಗ exhauri, perfici, impendi — ಕಡೆಯಾದ 1 finalis. 2 consummatus. 3 separatus, elongatus.

ಕ ಹಗಲು vesper, vespera, ae. serò.

ಕಡೆವಳಿಯ pavimenti decoratio quaedam.

ಕಡೇಕಟ್ಟಂಬಲಿ ludi consummatio.

ಕಡೇಕಟ್ಟು tandem, postremò.

ಕಡೇಕಡೇಲಿ usque ad extremam partem, in extremâ orâ, usque in finem. — ಕಡೇಕಡೇಲಿರ se se retrahere, à turbâ secedere; abesse; austerus, remotus esse. — ಕಡೇ ಕಡೆಯಾಗಿ ಹೋಗ paululum declinare ab uno loco, nullo dato signo, pertransire.

ಕಡೇಕಾಲ 1 novissimum tempus, postrema tempestas. 2 mors.

ಕಡೇಕುಲ infima tribus.

కడఁకోఁపు finis, conelusio, consummatio.

కడఁగంటు 1 oculi angulus externus. 2 circumpectio, austeritas, severitas.—కడఁగంటఁజూఁడ torvis oculis aspicere.—కడఁగంబాఁగిర, parvipendere.

కడఁగంటి vacca quae rarò parturit.

కడఁగడ confiuia, ora, margo, os, extremitas.—కడఁగడయాగ tandem.

కడఁగానద sine fine aut termino.

కడఁగాల vid. కడఁకాల.

కడఁగొఁడి vid. కడఁగంటు.

కడఁగొఁడ 1 extrà viam, à latere. 2 usquè in finem currere.

కడఁతేఁరద sine fine, inexplicabilis.

కడఁసోఁట obliquus aspectus.

కడఁసోఁడ ergà aliquem austerus, circumspectus, infensus fieri.

కడఁదేఁరు 1 è morbo convalescere. 2 periculum aut angustiam effugere. 3 sese expedire, solvi.—కడఁదేఁర్చ expedire, liberare, redimere, salvare. solvere.

కడఁమాడ 1 alicujus consortium abjicere. 2 divortium facere. 3. finire, consummare.

కడఁమొదలిల్లద sine principio aut fine.

కడఁలి, కడఁలు, కడఁకే demùm, postremò.

కడఁ పాపఁ దేఁరు (à peccato) absolvi.

కడఁబడగలు vid. కడబడగలు.

కడఁబాయు pertransire, periculum effugere, ab infirmitate convalescere, etc.— కడఁబాయున salvare, redimere, recuperare.

కడ్డ rusticus, hebes, stultus, rudis dexteritatis expers, inurbanus —కడ్డతన rusticitas, dexteritatis defectus. —కడ్డబాకు obtusus ensis —కడ్డబుద్ధి hebes ingenium.

కడ్డాట pervicacia, obstinatio, pertinacia, perversitas, stultitia.

కడ్డాయ 1 bonorum ablatio, *Gubernii* jussu. 2 violentia, vis, coactio. 3 contemptus, neglectus, incuria, despectus. — కడ్డాయ పాకి ultrà id quod aequum est, exigere (sicut tyrannus) —కడ్డాయమాడ vim inferre, cogere, compellere. —కడ్డాయవాగ violenter.—కడ్డాయద బదుకు 1 parcus vivendi modus, victus aegrè comparatus. 2 iniquum tributum. — కడ్డాయగాఁర contemptor, negligens, acediosus. —కడ్డాయద మాతు superbum verbum.

కడ్డాకు vid. కడ్డ, అకు.

కడ్డి 1 folii fibra. 2 festuca, virgula, bacillus.—కడ్డిఁకన peripsema.—కడ్డి మురిదు చేఁడ vehementer contestari, asseverare; à proposi-

to deterrere . (fractâ fibrâ folii, in conspectu renitentis)—కడ్డి కా క divinare, (fibrâ folii inter paginas libri inconsultò immissâ·) —కడ్డికట్టు 1 provocare, excitare, movere, exasperare. 2 signo notare trabem in canali transversim positam. (in irrigatione agrorum.) 3 in auriculâ perforatâ inserere fibram folii.

కడ్రుముడ్రు confusio, inordinatio.—కడ్రుముడ్రిడ 1 repugnare, sese opponere · 2 obscurare . 3 tumultum ciere. —కడ్రుముడ్రుమా తు loquela barbara, intellectu difficilis.

కడ్లె vid. కడలె. — కేలకడ్లె cicer arietinum torrefactum et concisum, cum lacte acido, capsico, sale, etc. mixtum et in butyro coctum.—దుండుకడ్లె cic. ariet. torrefactum, sed non concisum. — నేలకడ్లె bulbosum legumen.— కుదక డ్లె tumor in labiis, vel axillâ, vel collo apparens et ex alio vulnere originem ducens. — కడ్లెబుడ్డి valvulus qui cicer continet. —కడ్లెగం గర herba quædam rufa. — కడ్లె హూణ cic. ariet. cum saccharo coctum et dein tusum.

కడ్ఢాయ vid. కష్టాయ.

కణ s. 1 germen grani. 2 gemmæ latusculum. (*facette.*) 3 gutta. 4 scintilla. — adj. exiguus, minutus, —కణజీరిగె exiguum semen cumini. — కణకణవాగి guttatim.

కణ 1 area (ad conculcandam messem.) 2 pugnæ campus. 3 quadrangulare linteamen. —కాళి నకణ area. — కుప్పసకణ fragmentum linteaminis è quo fit muliebris thorax. (*corset.*) — కణసారిస ...బళిస aream stercore vaccino illinire. — కణఅళియ grana in areâ effusa metiri. — కణకాలు granorum. (sic effusorum) probabilis æstimatio.

కణంజ vid. కణజ.

కణక 1 triticea farina 2 farina aquâ subacta. — adj. viscosus, glutinosus. — కణకద హోళిగె placenta è farinâ triticeâ, saccharo et ciceribus confecta.

కణకణ vasis aut tympani sonitus —కణకణిస è vase sonitum elicere.

కణకాలు sura. — కణకాలుగంటి tumor in surâ.

కణకిదవను ignavus.

కణకై, కణకై గిణకై pars brachii à cubito ad carpum manûs pertinens.

కణగినబేరు *nerium odorum*, bot. (*lotus bleu.*)

కణగ vid. కడంగ.

కణజ, కణంజ, కణుజ 1 granarium, horreum . 2 vespa.—కణజ ఇడ

...ఱాక్, in horreum congregare.

కణక nodus fustis.

కణత tempora· (capitis·)

కణదురిగిడ frutex producens fructum rubrum.

కణబు agger vel tumulus (inter duos oryzæ agros situs et viatoribus viam præbens.)

కణమి, కణవి vid. కణిచి.

కణాయన్న applaudere ; dicere : Euge! *vel*, utique.

కణాయిన sonitum elicere (è vase vel tympano.)

కణి 1 lapillus quidam mollis quo ad scribendum utuntur· 2 vaticinatio, hariolatio.—కణిగాడ hariolus.—కణిగారి divinatrix.—కణిచెప్పు vaticinari, divinari. —కణికట్టె 1 fragmentum. 2 fustis harioli.—కణిగెబుట్టి harioli cista·

కణి plaustrum bovinum·

కణికణి sonitus vasis percussi.—కణికణిస è vase sonitum elicere.

కణిగిన కుల్లు quædam herba aurei coloris·

కణిగిలే, కణిగిలు *nerium odorum* bot. (*lotus bleu.*)—చెలవకణిగిలు album aut flavum *nerium*.

కణితి cervus maculatus·

కణిబలప lapillus mollis quo utuntur ad scribendum·

కణిచి, కణిమి, కణివి 1 agger inter duos oryzæ agros. 2 vallis, angustiæ, arcta via inter duos montes.

కణిశ, కణిస 1 spica, arista· 2 æquum pondus·

కణు vid. కంణు, కణ్ణు.

కణుంగ hærere, infigi· (in luto·)

కణుక I far, farina· 2 farina subacta. — కణుకనాడ depsere farinam.

కణుకప్పెటి vespertilio·

కణుగాయ immaturus fructus.

కణుకెరి *solanum jacquini*, bot.

కణుపు, కణుబు, కణుపు nodus (in baculo, paleâ, etc.)

కణులు 1 primum germen è semine oriens· 2 summum ac molle culmen calami (*bambou* ,) quod in sale conditum manducari solet.

కణె 1 sagitta.—పొందుగణె sagittarum acervus.—కణెయపొది pharetra.—కణెగరియ immittere sagittas· 2 cylindrus in moletrinâ adhibitus — అలెలకణె. perpendicularis aut horizontalis cylindrus molæ ad saccharum conficiendum.—చిక్కిలకణె parvum quoddam instrumentum quo xylinum seminibus suis exuitur.— సింణుకణె lævus cylindrus. — గండుకణె dexter cylindrus.

కణ్రుప్పెటి vespertilio·

కణ్రుయి inferius brachium.

కణ్రుయిగట్టె membrana oculum operiens.

ಕಣ್ಕಾವಲಿ inspector.

ಕಣ್ಕುೞಿ oculi fossa

ಕಣ್ಗಡ್ಡವಾಗ visibilis fieri.

ಕಣ್ಗವೆ palpebra.

ಕಣ್ಗೊಪ್ಪಿಗೆ aspectui jucundus.

ಕಣ್ಜಡಿ conniventia, nutus.

ಕಣ್ಣಿಡಿಯನು *Siva*, (cui *Wishnu* obtulit unum è propriis oculis.)

ಕಣ್ಣಯವೆ palpebra.

ಕಣ್ಣಮುಚ್ಚಾಲೆ myinda, æ. (*colin-maillard.*)

ಕಣ್ಣೀರು lacrymæ.—ಕಣ್ಣೀರಿಕ್ಕು, ಕಣ್ಣೀರುಕರ, flere.—ಕಂಣೀರುಸೋರ fluere (lacrymæ.)

ಕಣ್ಣು 1 oculus. 2 foramina cribri, interstitia in textili opere, retis maculæ, etc. 3 gemmæ in pavonis caudâ. 4 unguium pars interna.— ಮೊಣಕ್ಕೈಕಂಣು extremitas cubiti —ಮೊಣಕಾಲುಕಂಣು extremitas genu.—ಸೂಳಿಕಣ್ಣು morbus quidam in quo oculi cilia decidunt. —ಜೀಪಿರಿಕಣ್ಣು infirmitas oculorum post inflammationem remanens. —ಕಂಣುಕಿಳಿಯದವನು cæcus. — ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಹುವ್ವು cataracta, macula in oculo. — ಕಂಣುಕೆರೆಯ aperire oculos.

ಕಣ್ತಲೆ tempora capitis.

ಕಣ್ತು muneris alicujus traditio.

ಕಣ್ದೊಡರು oculorum splendor.

ಕಣ್ಮರೆ alienatus, absconsus, distans.

ಕಣ್ಮಾಯ deceptio, illusio, hallucinatio.

ಕಣ್ವನು nomen proprium cujusdam philosophi.

ಕಥಂ propter; quare ?

ಕತಕ *strychnos potatorum*, bot. (planta.)

ಕತಜಗ lis, contentio. rixa, controversia.

ಕತನ causa, motivum.

ಕತಕಿ, ಕತಚಿ, ಕತಬಿ obligatio, conventio, contractus.

ಕತಾಂತರ vid. ಕಥಾಂತರ et ಉಪಕಥೆ.

ಕತಿಪಯ aliquot.

ಕತಿಮಾಡ irritare, ad iracundiam provocare, exacerbare.

ಕತುಕು, ಕತಕು, ಕತಂಕು 1 rima. 2 aliquid glutinosum. 3 concussio, quassatio. — ಕತುಕುಬೀಳ infigi, inhærere. — ಕತುಗಾಡ 1 subsilire, quassari. 2 labi.

ಕತುಪು grex, pecus, armentum.

ಕತೆ vid. ಕಥೆ.

ಕತ್ತ crassus quidam panis.

ಕತಗುರುಬ genus quoddam damæ.

ಕತ್ತರಿ, ಕತ್ರಿ, ಕತರಿ 1 forficulæ. 2 forceps. —ಕತ್ತರಿಸ forficulâ amputare.—ಕತ್ತರಿಗನು fur.

ಕತ್ತರಿಕೈ prodigus.

ಕತ್ತರೀಬಾವುಲಿ ornamentum summæ auri annexum.

ಕತ್ತಲೆ, ಕತ್ತಲು tenebræ, caligo.—ಗವುಗತ್ತಲೆ, ದಟ್ಟಯಿದಗತ್ತಲೆ, ಬಲ್ಗತ್ತಲೆ spissa caligo. — ಮುಂಗತ್ತಲೆ tempus plenilunii (quandò prior pars noctis

obscura est.) — ಹಿಂಗತ್ತಲೆ tempus post novilunium (quando posterior pars noctis obscura est.) — ಕತ್ತಲಾಗ, ಕತ್ತಲಿಸ, caligare.—ಕತ್ತಲು ಗವಿಯ diffundi (caligo.)—ಕತ್ತಲುಕಟ್ಟ lumen intercipere — ಕತ್ತಲುಬಿಡ è parte recedere (ut alicui lux affulgeat.)

ಕತ್ತಾಗಿಬರೆಯ litteras inter se confuso modo connectere (in scribendo.)

ಕತ್ತಾಳಿ aloë (planta.)—ಕತ್ತಾಳಿ ಪಟ್ಟೆ folium aloës.

ಕತ್ತಿ 1 cultrum. 2 ensis, gladius. 3 novacula.—ಕಿರಿಕತ್ತಿ brevis gladius in extremitate curvatus.—ಗುಜ್ಜುಗತ್ತಿ ensis cujus lamina est lata. — ಪಂಕಿಣಿಗತ್ತಿ gladius satellitum (*pions.*)—ನೆಟ್ಟಾಗತ್ತಿ ensis rectus—ಪಟ್ಟಾಗತ್ತಿ ensis capulo instructus.— ಮಡಪುಕತ್ತಿ ensis flexilis —ಬಿಚ್ಚುಕತ್ತಿ ensis districtus.—ಸುರಗತ್ತಿ longum jaculum cujus quadruplex est acies. —ಸುರಾಯಿಕತ್ತಿ latus gladius herois, curvatum habens acumen.— ಕೊಡಗತ್ತಿ genus quoddam pugionis.—ಮಚ್ಚುಗತ್ತಿ falcula, parva securis. — ಚೂರಿಗತ್ತಿ, ಲೇಕಣಿಗತ್ತಿ cultellus. (*canif.*) — ಅಡಗತ್ತಿ cultrum ad præcidendam nucem *areca*. —ಕೋಳಿಗತ್ತಿ calcar quo armantur galli pugnatorii—ಕರಗತ್ತಿ longus flexilis gladius ad usum præstigiatorum.— ಕತ್ತಿ ಯಲಗು cultri lamina. — ಕತ್ತಿಮೊರೆ,... ದಸ್ತು vagina gladii.— ಕತ್ತಿಚೀಕಲೀಮಾಡ.... ಸಾಣೆಹಿಡಿಯ, gladium perfricando mundare, vel acuere. —ಕತ್ತಿ ಕೀಲ.... ಬಿಚ್ಚ exuere gladium.—ಕತ್ತಿಗಾರ, ಕತ್ತಿಬೊಂಮ ensiger.— ಕತ್ತಿಚಮಕಿ ...ಝಳಕು fulgor ensis.—ಕತ್ತಿ ಝಳಪಿಸ vibrare gladium...ಝಾಡಿಸ, id. sens. —ಕತ್ತಿದವಾಲಿ zona e quâ pendet gladius.—.... ಧಾರೆ, ಮೋರೆ, os, acies gladii. —...... ದುಡುಕ, ರಿವಿಯ gladio transfodere.—ಕತ್ತಿ ಹಿರಿದು ಕಡಿಯ eximere gladium et præcidere.— ಕತ್ತಿ ಹದನ acies cultri aut ensis. — ಕತ್ತಿ ಮಶಿಯುವ.... ಕೀಡುವ.... ಉಜ್ಜುವ ಕಲ್ಲು cos, tis. — ಕತ್ತಿಮದವೆ matrimonium regis per procuratorem. (ensis regis defertur ad sponsam, quæ cum illo ense init matrimonium.)—ಕತ್ತಿ ಮಾತು denuntiatio belli inter duas nationes.—ಕತ್ತಿ ಮೆರವಣಿಗೆ processio gladii. (gladius regis, ipsius regis gerens personam per vias circumfertur et vibratur, ad annuntiandam conclusionem matrimonii regalis.)— ಕತ್ತಿಮೆರಿಸ suprà dictam processionem agere.

ಕತ್ತು v. n. accendi. (ignis.)— ಕತ್ತಿಸ accendere ignem.

ಕತ್ತು s. collum, guttur.— ಕತ್ತುಕೊಯ್ಯ jugulare — ಕತ್ತು ಉರುಗಾಗ incurvari (collum.)—ಕತ್ತುಳುಕು articulorum colli distortio. (*crampe, torticolis.*) — ಕತ್ತು ಮುರಿಯ cervicem frangere.

కత్తు adj. lectu impossibilis, confusus, sibi invicem adhærens. (litteræ.) —కత్తుబిగిశ inter se connecti.—కత్తు బరియ confuso modo scribere.

కత్తురి, కత్తూరి vid. కస్తూరి.

కర్తృఞు 1 agens. 2 nominativus, gr. vid. కర్త.

కత్తె asinus. — కత్తెఁదుడికి durus labor.—కత్తెఁబడక rudis et tardioris ingenii homo, (regendus tanquam asinus.)—కత్తెఁకడ asina.—కత్తెఁకాలు conterta crura habens. —కత్తెఁకివి amplas aures habens.—కత్తెఁగురక fera quæ vorat asinos. —కత్తెమీఁర asino insidere.— కత్తెఁమీఁరిస asinam copulandam curare. —కత్తెఁరుట్టు genitalia asini.— కత్తెఁశంటకి లుప్ప expressio improbationis aut incredulitatis. — కత్తెఁసించి pannus sarcinæ asini suppositus. —కత్తెహార copulari. (asini.)— కత్తెఁ లద్ది stercus asini.

కత్రి vid. కత్తె.

కథన 1 negotium . 2 narratio, fabula. 3 causa.

కథె fabula, historia, narratio. —కథాప్రసంగ historiæ narratio.— కథెగను, కథెయవను, కథెగార historiographus, fabulator.—కథెకట్ట, narrationem, fabulam è variis scriptis excerpere . — కథాంతర episodus, narratio secundaria . — కథె సూత్ర historia archetypa.

కద 1 janua. 2 januae valva.—క్రోఁటికద janua prominentia tympana habens. — నవరంగద కద janua tympana habens. —కంనడిఁ కద janua, aut fenestra vitrea tympana habens. —తొరుకద janua duplicem valvam habens.—కిటకిఁ కద janua opus reticulatum habens. —కదద కివి januae manubrium. — కదద కీఁలు januae cardo— . . . . కీఁలి clavis januae. — ...... కంకణ, medius postis, tympana januae complectens.—... కంబ postis januae. —...చాటు, patens spatium januae, ipsum iter. —కద చిల్కు fibula vel catena ferrea quâ concluditur janua. — కద తెగియ aperire januam. —కదకట్ట pulsare januam. — కదద లబ్బుగొరడు ponderosa trabes, quae ponè januam ponitur ad eam occludendam.— కద యిడ...ముచ్చు... హాక claudere januam. — కదపరి januae cancelli .

కదంక v : n . quati , moveri, perturbari.—కదంకిస quatere, movere .

కదం నడిస celeriter agere (equum, etc.

కదంప gena vid. కదప .

కదంబ 1 multitudo, turba, grex, acervus. 2 sagitta. 3 aromatum collectio. 4 *nauclea cadamba*, bot. (arbor.) — నృపాలకదంబ regum cœtus.—కదంబగాగిర densus, com-

pactus esse.

కదంబకిచ్చడి ferculum è variis granis confectum.

కదకదిస moveri, vacillare.

కదక్కుదిస id sens.

కదచు, కదచూ, miscere, confundere, perturbare.

కదచే lis, rixa, contentio.

కదడిద turbidus, agitatus. (aqua.)

కదడు nuntius, rumor, fama.

కదడు, కదటు v. n. misceri, turbidus fieri. — adj. densus, glutinosus.—కదడు, కదడికి mixtio.

కదత్రొవ prava via.

కదన pugna, prælium.— కదనమాట sermo ad iracundiam provocans.

కదపు, కదంపు gena. — కదపినకేలు manus fulciens genam.

కదమ, కదిమ scriptus contractus, obligatio scripta.

కదరిస moveri, quati, vacillare.

కదరు 1 instrumentum in quo sartores Indi nent filum. 2 fusus.

కదర్యు cupidus, avarus, parcus.

కదలీఫల *musa sapientum*, bot. (*banane*.)

కదలు v. n. quati, vacillare, moveri, agitari.—కదలిస, కదల్చు 1 quassare, agitare, movere. 2 conare, adniti.—కదలిసిబిద dispergere, fundere (exercitum.) — కదలిపోవు interire, mori.

కదస, కదసిబిద unire, adunare.

కదళి, కదతి acervus, massa, multitudo.

కదళి 1 vexillum. 2 *musa sapientum*, bot.—కదళీవంధ్య mulier quæ unum tantùm peperit infantem. 3 genus quoddam damæ, cujus pelle pro sede utuntur.

కదళీసార camphora.

కదాచిత్తు rarus, insolitus, insuetus.—కదాచిత్తుగా raro.

కదిక, కదికర densus esse. (aqua lutosa.)

కదియు furari. — కద్దు furatus, a, um.—కదిద id. sens. — కద్దుకొను aufugere.—కద్దుకొండు కొను surripere.

కదిర *mimosa catechu*, bot. vid. ఖదిర.

కదిరి పండు agrestis quidam fructus.

కదురు 1 splendor, fulgor, radius. 2 culmus oryzæ. 3 fusus. 4 sucula. (*bobine.*) 5 spica.—కమలాప్తునకదురు radii solis.

కదిలు moveri, quati, vacillare. vid. కదలు.

కదీము 1 vetus famulus. 2 à principio habitans. (in aliquo vico.)

కదుక, కదుంక, కదుకాడ, కదుడ 1 agitari, quati. 2 subsilire, jactari.

కదుపు, కదుంపు grex, multitudo,

turba. — ಕದುಪುತುರುಬು grex pecudum.

ಕದುಬಿ festinatio, præcipitatio.

ಕದುರಾಗ decrescere, tabescere, tenuis fieri.

ಕದುರು 1 fusus. 2 trabes quo perpendicularis columna trapetis (*moulin à huile*) conjungitur inferiori scapo. 3 subula.

ಕದುಲು vid. ಕದಲು.

ಕದುವವನು fur.

ಕದುವಿಕೆ actio furandi, furtum.

ಕದುಸಿಡ jungere, unire, juxtà ponere.

ಕದ್ರುಂಕ, ಕದ್ರುಕ rostro appetere.

ಕದ್ರು uxor *Kasyapæ*, serpentium genitrix.

ಕದಿಯ uniri, adunari, proximus esse, appropiare. — ಕದೀಬೀಳ id. sens.—ಕದೀಬೀಳಿಸ.. ಮಾಡ adunare. —ಕದೀಹಾಕ affigere, firmè stabilire.—ಕದೀಹಿಡಿಯ firmiter apprehendere. — ಕದೀಹೇಳ distinctè dicere.

ಕದ್ದ subreptus, a, um. vid. ಕದಿಯ. —ಕದ್ದಮಾತು arcanum verbum. — ಕದ್ದಮೋರೆ astuta facies.

ಕದ್ದಣ coma intricata.

ಕದ್ದಾಡ contradicere, negare.

ಕದ್ದಿಕೆ furtum, actio furandi.

ಕದ್ದುಕೊಳ್ಳು (propter propriam utilitatem) furari.—ಕದ್ದುಬಿಡ, ಕದ್ದೋಗ auferre, subripere; aufugere. —ಕದ್ಧೋಡ furari et abire.

ಕಥಿಕ historicus, historiographus, fabulator. — ಕಥಿಸ narrare, referre.

ಕನಕ aurum. — ಕನಕಮಯ totus aureus. —ಕನಕಖಣಿ auri fodina. — ಕನಕರಜ aureus pulvis. — ಕನಕಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡ super caput alicujus nummos aureos effundere.—ಕನಕ ಶೀಟಿಯುಳ್ಳಶಲು pallium aureis floribus insignitum.

ಕನಕದಾಸ nomen proprium.

ಕನಗ, ಕನಂಗ (præ mœrore aut confusione) humiliari, deprimi.

ಕನತಿ spatium, distantia.

ಕನದ್ರೂಪ splendida forma.

ಕನರು acer, amarus, injucundus sapor.

ಕನಲು, ಕನಲ್ಕೆ ira, indignatio, furor, rabies.

ಕನಲು v. n. dolere, in angustiâ versari, iratus esse, ægrè ferre.

ಕನವಣ mœstus, mœrens, iracundus.

ಕನವರಿಸ per somnum loqui. — ಕನವರಿಕೆ somniantis locutio.

ಕನವಿಕೆ mœror, mœstitia.

ಕನಸಿಲ್ಲದವರು semi.-dei qui nunquàm dormiunt aut somniant.

ಕನಸು somnium. — ಕನಸುಕಾಣ.. ಕಂಡುಕೊಳ್ಳು.. ಬೀಳ, somniare.

ಕನಾತು paries tabernaculi.

ಕನಿಕರ misericordia, compassio, dilectio.—ಕನಿಕರಿಸ, ಕನಿಕರಪಡ

misereri. — కనికరదవను misericors.

కనికష్ట servile opus.

కనిష్ఠ s. 2 juvenis homo. 2 minimus digitus. — adj. 1 parvus, exiguus. 2 juvenis. 3 inferior, demissus. —కనిష్ఠజ్యేష్ఠ frater primogenito natu minor.—కనిష్ఠాంశ extrema pars minimi digiti.

కనిష్ఠికె minimus digitus.

కనీనికె pupilla oculi

కనీయసి soror junior.

కనుము pristini vulneris cicatrix.

కనులు s. ira, molestia,—v. iratus esse. vid. కనలు.

కన్న vid. కంన.

కన్నడ vid. కంనడి.

కన్నడపక్కి psittacus.

కన్నడి vid. కంనడి.

కన్నదర inauris habens speciem floris.

కన్నపురం vid. కర్ణపూరం.

కన్నికె virgo, puella.

కన్నెవ్రదలు lilium aquaticum ; *nymphæa cœrulea*, bot.

కన్యకె
కన్య, కన్యె { vid. కంనికె.

కన్యకామణి virginum princeps.

కన్యాకుమారి 1 nomen proprium fluvii. 2 *Parvati*.

కన్యాకుబ్జ *Kanyacoubja*, antiqua et celeberrima civitas in Indiâ septentrionali.

కన్యాదాన .. ప్రదాన traditio puellæ in matrimonium cum debità pompâ et cæremoniis.

కన్యావరరు sponsi. (vir et mulier.)

కన్యావ్రత 1 votum virginitatis. 2 ipsa castitatis conservatio.

కన్యాసంక్రమణ *Virgo*. (signum zodiaci.)

కన్యావరణ recitatio genealogiæ sponsorum, in ipsâ matrimonii caeremoniâ.

కపకపతిన్న avidè comedere.

కపట fraus, deceptio, fallacia, simulatio, hypocrisis.—కపటి, కపటగార, కపటస్తను fraudulentus, hypocrita. — కపటతన hypocrisis. — కపటమాడ decipere, fallere.—కపటవాగి fraudulenter. —కపటదవేష hypocritae modus. — నిష్కపటను simplex, candidus, sincerus, ab omni simulatione alienus.

కపటి motacilla, (*hoche—queue*. zoo.)

కపడి vestitus , vestimentum, apparatus.

కపణీ *anthericum tuberosum* , bot.

కపర్ద intertexta *Sivæ* coma.

కపని ruber pannus quidam, ad usum sacerdotum *linganistarum*,

కపలి, కపిలె instrumentum quo hauriunt aquam è stagnis, puteis etc. (utri coriaceo alligatum et

super trochleâ circumductum funem, ope boum, trahendo, Indi aquam hauriunt et in canalibus irriguis effundunt.) —ಕಪಿಲಿಮೋಕು ipse funis .... ಬಾನಿ uter coriaceus. —.... ಸೊಂಡ್ಲಿ os prædicti utris,— ...ಬಾರಿ, summa pars canalis irrigui.—ಕಪಿಲೀಹೊಡಿಯ.... ಕಟ್ಟ aquam modo supradicto haurire.

ಕಪಾಲ 1 calvaria, cranium. 2 tempora (capitis.) 3 utraque dimidia pars amphoræ.—ಕಪಾಲಧರ, ಕಪಾಲಿ *Siva* (torqnem gerens è craniis insertis confectum.)— ಕಪಾಲಹಸ್ತ *Siva* (in manu tenens cranium è quo cibum sumit.)

ಕಪಿ simius. — ಕಪೀಗುಣಿ mimicus homo.

ಕಪಿಕಲ್ಲು vid. ಕಪ್ಪಿಕಲ್ಲು.

ಕಪಿಂಜಲಪಕ್ಷಿ genus quoddam avis.

ಕಪಿತ್ಥ *feronia elephantum* bot. (*pomme sauvage.*)

ಕಪಿಲ s. 1 fuscus color. 2 nomen philosophi, qui *sankhya* adinvenit. 3 fabulosa quædam vacca.— adj. fulvus, fuscus.

ಕಪಿಲೇ ಆಕಳು vacca quæ lac multum reddit.

ಕಪಿಲೋಹ æs.

ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯ pugillo fortiter comprehendere.

ಕಪಿಶವರ್ಣ fuscus, vel fulvus color.

ಕಪೀಬೀಗ sera pensilis.

ಕಪುರ vid. ಕರ್ಪೂರ.

ಕಪೋತ columba—ಕಪೋತಪಾಲಿ columbarium.— ಕಪೋತಾಂಘ್ರಿ aroma quoddam rubri coloris.

ಕಪೋಲ gena. — ಕಪೋಲಸ್ಥಳ tempora capitis.

ಕಪ್ಪ 1 locus subterraneus. 2 tributum. 3 oblatio. — ಕಪ್ಪದ ಹಣ pecunia tributi—ಕಪ್ಪಕಟ್ಟ tributum solvere—ಕಪ್ಪ ಹಿಡಿಯ tributum imponere, vel exigere.

ಕಪ್ಪಗಿವಕತ್ತಲೆ perobscura vel atra caligo.

ಕಪ್ಪಟ, ಕಪ್ಪಟಿ, ಕಪ್ಪಡ, ಕಪ್ಪಡಿ, involucrum, cucullus, tegumen.— ಕಪ್ಪಡ ಹಾಕ.... ಹೊಡೆಯ cooperire.

ಕಪ್ಪಟಿ ಹಕ್ಕಿ quoddam genus avis.

ಕಪ್ಪಟಿಕೆ grillus. (insectum.)

ಕಪ್ಪಡೆ 1 sordidus pannus. 2 operculum.

ಕಪ್ಪರ, ಕಪ್ಪರೆ, 1 vas quo utuntur mendici ad eleemosynas colligendas, 2 testa. 3 cranium quo utebatur *Siva* mendicans.—ಕಪ್ಪರ ಕಾಯಕ conditio religiosi mendicantis. - ಕಪ್ಪರದ್ವಯ್ಯ *linganista* sacerdos ex eleemosynis victum quærens.— ಕಪ್ಪರೆಯವರು societas religiosorum mendicantium.

ಕಪ್ಪಲುನರಿ vulpes. (*chakal.*)

ಕಪ್ಪಳೆ operculum, cucullus, involucrum.

ಕಪ್ಪಳಿ ludus quidam puerilis. vid.

ఒంకిళ్లె.

కప్పాళి id. sens.

కప్పికల్లు glareæ, lapides minutatim concisi.

కప్పు s. 1 niger color, nigritudo. 2 carbo lignarius.— adj. కప్పు, కప్పిన, కప్పాద niger, ater.— కప్పిన భరణి.... కొళవి.... కరడిగె pixis in quo continetur collyrium. — కప్పిన భూత dæmon quidam (quem maculâ nigiâ fronti suo illitâ Indi fugare putant.) — కప్పు కాడిగె collyrium— కప్పు కాపు nigra macula fronti illita.— కప్పు జన nigritæ, arum; nigri homines.-కప్పు కిీర omninò niger.—మసీకప్పు ater sicut gagates. (*jai*) — కప్పారువడు evanescere, decrescere. (color niger.) —కప్పగె, కప్పాగి obscurè, nigro colore.

కప్పు 1 locus subterraneus. 2 fossa ad apprehendendos elephantes.

కప్పు గొరలకాగి species quædam corvi.

కప్పుర vid. కప్పూర.

కప్పె 1 rana. 2 bufo.—కప్పె కాలిన palmipes. — కప్పెీ కుణి foramen quod effodiunt Indi, quando domûs fundamenta excavant.—కప్పెీ చిప్ప concha bivalva.—కప్పెీకురు... హుణ్ణు ulcus quod in palmâ manus, aut plantâ pedis exoriri solet.— కప్పెీ కంణు lati oculi.— కప్పెీగుడ్డు ranæ aut bufonis ova. —కప్పెీహారికె ranæ aut bufonis saltus.

కఫ pituita.— కఫ హారియు quodcumque removet pituitam.

కబ cæcus.

కబంధ 1 truncus sinè capite. 2 aqua.

కబంధను 1 nomen cujusdam gigantis. 2 ascendens nodus lunæ.

కబక, కబకికొళ్ళు prætentare (manibus in tenebris.)

కబట vespertilio.

కబడిస 1 irruere. 2 ingurgitare, avidè haurire.

కబరి nodus quo Indæ mulieres comam suam in summo capite alligant.

కబళ 1 pugillus, buccella. 2 pilula medicata pro equis.— కబళిస vorare, avidè deglutire. — కబళాంన buccella oryzæ.

కబాడ 1 sarcina lignorum aut palearum jumento imponenda. 2 elephantum pabulum.—కబాడద ఎత్తు bos sarcinarius. — కబాడిగ jumentorum ductor.

కబాకు vid. కవాకు.

కబాయి vestis solida subsuto panno instructa.

కబికొళ్ళు diffundi, serpere. (planta.)

కబిలె liber quidam continens genealogias, etc.

కబీరదాసను celeber quidam In-

dorum pseudo-sanctus.

కబుజు 1 perdix (quâ ut avi pugnatoriâ utuntur.) 2 manubrium.

కబురు 1 fama, rumor. 2 nuntius, narratio. 3 mandatum. (*commission*)

కబురుదారు sedulus, cautus, diligens, attentus.

కబుస, కబుసిబిడ canes provocare (ad pugnam, ad mordendum, etc.)

కబూలు concessio, contractus, consensus. — కబూలియతు, కబూలాతి contractus reciprocus. — కబూలాగ consentire. — కబూలుమాడ ad consentiendum inducere.

కబోదిగ cæcus.

కబోద 1 columnæ corona. 2 muri coronis, idis.

కబ్బ poëma, poësis. — కబ్బకట్ట poëma componere. vid. కావ్య.

కబ్బత్రాగి నోడ fixè respicere,

కబ్బక్కి grus, is. — కబ్బక్కాకర gruum latebra.

కబ్బకిగస vagus, erro, errabundus.

కబ్బళి arbor quaedam nigrum et dulcem ferens fructum.

కబ్బారి ducis vici famulus.

కబ్బి fræni equorum lupatum. (*mors.*)

కబ్బిగ, కబ్బిక poeta. — కబ్బిగర కైపిడి (speculum poetarum) collectio vocum synonymarum.

కబ్బిణ ferrum. — కబ్బిణపారె ferreus paxillus. — కబ్బిణకొలిమె fabrica ferraria. — కబ్బిణదుసుబు ferreus pulvis. — కబ్బిణసలాకు ferrea virga. — కబ్బిణదకొడతి cæmentarii ferreus malleus. — కబ్బిణ కోలు vectis ferreus, — కబ్బిణదఅదురు ferrum crudum (nondùm elaboratum.)

కబ్బిన gen. substantivi కబ్బు q. v.

కబ్బినాలె 1 torcular ad conficiendum saccharum. 2 nomen proprium vici.

కబ్బిలిగ homo è tribu *Shudrarum*.

కబ్బు v. a. circumdare, concludere.

కబ్బు s. canna saccharifera. — అడికబ్బు ligna ad comburendum. — కబ్బుకడియ cannas sacc. succidere. — ..... కిత్త è cannâ sacc. fragmenta quædam evellere. — కబ్బిన గాణ moletrina ad conficiendum saccharum. — కబ్బినరస.. హాలు succus cannæ sacc. — రస్తాళికబ్బు succo plena canna. — చిగిడికబ్బు exigua quædam species cannæ sacc. — కాకబ్బు, కుబ్జకబ్బు agrestis canna sacc. (è quâ sepes plantant. etc.) — కబ్బుగణె, కబ్బిన కోలు ... జల్లె, baculus è cannâ sacc. — మరకబ్బు optima quædam cannæ sacc. species. — పట్టాపట్టికబ్బు canna variis insignita venis — కబ్బినగద్దె, ..వన, ager cannis sacc. consitus, — కబ్బు

ఆలె ఆడిన moletrinam saccharo conficiendo destinatam agere.

కబ్బుర 1 vid. కర్పూర. 2 aurum. —కబ్బురికె aurea flamma.

కబ్బార piscator, nauta.— కబ్బారగిత్తి mulier ad hanc conditionem pertinens.

కమండల vas quoddam ad usum asceticorum. — కమండలయతి, కమండలి, కమండలధారి asceticus, eremita.

కమటికచేరి curia judiciaria.

కమఠ testudo. — కమఠి femina hujus animalis.

కమటేశ్వర nomen quo aurifices *Sivam* vocant. — కమటేశ్వరి *Parvati.*

కమత 1 cultura quam colonus propriis rebus per alium exercet. 2 agri quos *Jamindarus, Jaghirdarus,* etc. tanquàm suos retinent et colendos curant. — కమతగారను ille qui agrum domini sumptibus colit.

కమదిద, కమరిద adustus, combustus, torrefactus.

కమనీయ pulcher, jucundus, amœnus.

కమపుడు actio irruendi, aut apprehendendi. vid. కవియ.

కమరదమర genus quoddam arboris cujus lignum nigrum est.

కమరి 1 adustus, torrefactus. 2 lacuna. (*ravin.*)

కమరు s. fetidus odor (olei, capillorum adustorum, etc)

కమర v. n. 1 torreri, aduri. 2 imminui. 3 arefieri (fenum præ siccitate.) —కమరాగ id. sens.—కమరిస torrere, adurere.

కమల 1 *nymphœa nelumba,* bot. (*lotus.*) 2 aqua. 3 dama (*antelope.*) 4 *Lakshmi.*— కమలనాభ *Wishnu* è cujus umbilico egreditur lotus. — కమలాసన *Brahma,* qui sedet super lotum istum.—కమలబాణ *Kama,* cujus arcus est loteus. — కమలిని 1 lotorum congeries. 2 locus lotis consitus. — కమలోదర, కమలదకంద *Brahma*. — కమలాలయె *Lakshmi*. —కమలాక్ష *Krishna*. —కమలదబళ్ళి serpens lotus.

కమలాహణ్ణు quoddam exiguum et dulce malum aureum.

కమాను 1 fornix. 2 fornix irregularis in cacumen desinens, (*ogive.*) — కమానుకత్తరిస fornicem è papyro præcidere. 2 instrumentum ad usum parantium xylinum. 4 arcus. — కమానుహొడియ xylinum arcûs fune percutiendo, expandere.

కమావిషి, కమాయిషి rerum administratio.—కమాయిషిదార agrorum non locatorum inspector.

కమిజ, కమిచి equestre flagellum.

కము 1 diffundere. 2 circumdare. 3 cooperire. vid. కవియ.

ಕಮುಟುವಾಸನೆ, ಕಮುರುವಾಸನೆ. vid. ಕಮರು s.

ಕಮ್ಮ ver, eris.

ಕಮ್ಮರನು faber ferrarius. vid. ಕಂಮಾರನು.

ಕಮ್ಮರಿಗೆ lacuna. (*ravin*)

ಕಮ್ಮಿಚೆ lamina perforata per quam ferrum in fila producitur.

ಕಮ್ಮುವಿಕೆ raucitas.

ಕಮ್ಮ್ಯಕುಲಿ tribus quædam agricolarum.

ಕಮ್ರ 1 ruber. 2 ardens, libidinosus.

ಕಯಕ್ಕನೆ sonus in collo exauditus, quando subitò percutitur.

ಕಯಾಸ ಕಟ್ಟು suspicari, conjicere, arbitrari.

ಕಯಿ vid. ಕೈ.

ಕಯಿಗಡ mutuum sine usurâ.

ಕಯಿಗಾರ peritus, solers, expeditus.

ಕಯಿಗುಣ praxis, usus, experientia.

ಕಯಿದುಮಾಡ servare, custodire, in custodiâ detinere.

ಕಯಿಫು ebrietas.

ಕಯಿಬರಹ chirographus, sigillum.

ಕಯಿಬಿಡ in miseriâ relinquere, deserere.

ಕಯಿಮಾಡ percutere.

ಕಯಿವಾರ circinus. (*compas.*)

ಕಯಿಶಸ್ತ್ರ pugio acutus, quo fanatici Indi seipsos transfodiunt.

ಕಯಿಸರಸ palpatio (sive ludi, sive vexationis causâ.)

ಕರ 1 manus. 2 scintilla, radius. 3 fiscus regius, tributum, vectigal, portorium, etc. 4 elephantis proboscis. 5 grando. 6 (in vocibus compositis, indicat agentem.)

ಕರಂಕ pixis ad reponendum nucem *areca*, folia *béthel*, etc.

ಕರಂಜ *Galedupa arborea*, bot. (planta.)

ಕರಂಡ, ಕರಂಡಕ exigua pixis.

ಕರಂದರುಷಿ eremita aut asceticus.

ಕರಂಬ turba, tumultus. vid. ಕದಂಬ.

ಕರಂಜೀ placenta lacte coagulato mixta.

ಕರಕ grando.

ಕರಕಂಠ 1 *Siva* (nigrum collum habens.) 2 passer. 3 pavo. 4 serpens.

ಕರಕರ s. 1 acrimonia, acumen. 2 sonus mandentis. 3 sonus styli scribentis in palmarum foliis, etc. — ಕರಕರ ಕೊಯ್ಯ præcidendo strepitum stridulum producere. (v. g. serrando lapides. etc.)

ಕರಕರಿ 1 oppressio, vexatio. 2 dolor, mœror. 3 confusio. 4 admixtio. 5 violentia, vis. — ಕರಕರಿ ಮಾಡ vexare, affligere. — ಕರಕರಿಯಾಗ mœstus esse, confundi, permisceri. — ಕರಕರಿ ಕೊಂಡ confusus,

mixtus.

కరకంజ, కరకమల manus *loto* similis.—కరకమలసంజాత discipulus, alumnus.

కరకష్ట difficillimus, valdè arduus.

కరకు s. asperitas (in superficie.); obtusio, retusio (serræ, cultri, etc.) adj. I ater (adustione obscuratus.) 2 asper.—కరకరపడు vexatus, molestiâ aut dolore affectus.—కరకుమూడ 1 obtundere, asperum efficere. 2 nigrum efficere. — కరకాద 1 acutus, acer. 2 incensus.— కరకేర acutus aut acer fieri. — కరకు పొడి 1. ferreum ramentum. 2 cineres tabaci, etc.

కరకొల్కొ 1 propter se vocare. 2 se invicem vocare.

కరగ exigua amphora non cocta quâ in annuis festivitatibus utuntur.

కరగస serra.

కరగ, కరగిపోగ 1 dissolvi, liquefieri. 2 macilentus aut tenuis fieri, tabescere, consumi. 3 affici, commoveri, (misericordiâ, etc.) —కరగిస 1 liquefacere, conflare. 2 animum alicujus commovere, cor ejus (misericordiâ, amore) afficere.-కరగిడ liquefaciendum ponere. — కరగువ మన mens tenera, animus in misericordiam pronus.

కరచ adhærere, infigi.

కరజ, కరజాత digitorum ungues.

కరజికాయి placenta leguminibus concisis, fructu *coco*, saccharo crasso, etc. confecta et in butyro frixa.

కరట corvus.

కరటక nomen proprium cujusdam vulpis. (in *Pancha tantra*)

కరటి elephas.

కరడకుల్లు fenum siccum in montibus collectum.

కరడాగ inimicitias cum aliquo suscipere, offendi.

కరడాబత్త parvum mortarium ad conterendum pigmenta, cibi condimenta, etc.

కరడి ursus.—కరడీమరి ursulus, ursi catulus.—కరడీమ్యొయ్యవను vir habens crura robusta.— కరడియాగ ursi larvam assumere.

కరడిగె pixis continens *linga*.

కరడీవాద్య, కరడీసమేళ duplex tympanum ad usum linganistarum.

కరడు 1 inchoatus, primâ vice expositus. (v. g. ratio, supputatio.) 2 densus, crassus.— కరడు కట్టా post expositionem approbatus. (supputatio.) — కరడు కాగద 1. charta densa. 2 charta inutilis, inscripta, etc. — కరడు బరియు inconcinnè scribere. — కరడు మాడ perdere, deturpare.

కరణ 1 organum sensûs. 2 cau-

sa. 3 instrumentum, ratio, quibus fit actio— కరణత్రయ tria instrumenta actionis, scil. corpus, loquela, et mens.

కరణి 1 laterarii trulla. 2 modus, via, ratio. 3 similitudo. 4 vaccini stercoris siccata massa. 5 robur. —కరణిచూపు proprium robur ostentare.

కరణిక scriba vel ratiocinator vici alicujus.— కరణికతన ejus officium.

కరణీయ practicus; agendus.

కరడి 1 massa, acervus.—కరడి కట్టు in massam coalescere. 2 longa quædam tuba. 3 pulvis ferreorum ramentorum cum farinâ triticeâ mixta et in globulos redacta, ut ex eis ungantur tympana.

కరతంత్ర manualis opera.

కరతర vocare.

కరతల palma manûs.—కరతలామలకమైన adeptus, a, um.

కరతాళ 1 *borassus flabelliformis*. bot. 2 modus quidam musicos concentus manu dirigendi.

కరద కడుబు placenta è farinâ triticeâ, concisis leguminibus, saccharo, etc. confecta, et in butyro frixa.

కరద (part. praet. à కరియు) 1. vocatus. 2 effusus. (imber.) 3. emulsus.— కరదు vocans.—కరదు వయ్య secum abducere.—కరద నిదా-యు chirographus.

కరపత్ర 1 serra. 2 sutoris cultrum.

కరపాలిక brevis clava vel ligneus ensis.

కరప v. 1 facere. 2 mittere. 3 dicere.

కరపిచ (canem) ad mordendum provocare.

కరపుట manus ad aliquid tenendum junctae.

కరవలి adj. cupiens, anhelans. appetens (sicut infirmus cibum.) —కరవలిగల cupidus.—కరవలితన appetitus, desiderium.

కరప్పరు pugiles, palaestritae.

కరబిచ apprehendere, occupare

కరబూజ aquaticus melo.

కరబూజుపాలి quoddam puerile crepundium.

కరభ 1 metacarpus manûs (à minimo digito ad brachium pertingens.) 2 junior camelus. 3 asinus.

కరభజిడాత grana semi-parata, id est, parùm torrefacta ità ut manducari possint.

కరరుహ digitorum ungues.

కరలాఘవ præstigiatio.

కరలుమలము lutum quod super domibus illinire solent ad arcendam pluviam.

కరలోభి avarus.

కరవ vid. కరియుచ, కరియు.

ಕರಪಠಿಕೆ uter, tris.

ಕರವಸ್ತ್ರ orarium, sudariolum.

ಕರವಾಯಿ convexa quædam incus.

ಕರವಾಲ, ಕರವಾಳ acinaces, vel gladius duorum ferè cubitorum longitudinem habens.

ಕರವಾಲಿಕೆ vid. ಕರಪಾಳಿಕೆ.

ಕರವಿದ್ಯಕಾರ 1 alienis rebus seipsum officiosè intermiscens. 2 homo plurimis officiis vacans, in nullo autem eminens.

ಕರವೀರ *nerium odorum*, bot.

ಕರವೈದ್ಯಗಾರ empiricus.

ಕರವು, ಕರವೋಣ 1 actus emulgendi. (lac.) 2 pluviæ effusio. 3 emissio.

ಕರಶಾಖ digiti. — ಕರಶಾಖಾಗ್ರ extremi digiti.

ಕರಸಿಕೊಳ್ಳು vocandum jubere.

ಕರಸ 1 emulgendum curare. 2 pluviam immittere.

ಕರಸುಂಗದ ಹಕ್ಕಿ graculus cæruleus.

ಕರಸ್ಥಲದವರು ordo quidam religiosorum mendicantium. (hi sunt sacerdotes aurificum.)

ಕರಹತ್ತು acutus, asper fieri.

ಕರಹಾಟ radix *nymphææ* floris.

ಕರಳೀಬಟ್ಟೆ xylinum linteamen impressum.

ಕರಂಗುಳ annulus digitalis.

ಕರಾಚೂರಿ breve jaculum manu emittendum.

ಕರಾಟ 1 perula, saccus. 2 perula ad reponenda medicamenta. —ದಿವ್ಯಕರಾಟ speciosa perula ad recondendas margaritas, etc.

ಕರಾಡ 1 terribilis, horrendus. 2 nomen cujusdam regionis. — ಕರಾಡಜನರು incolæ hujus regionis, crudelitate et perversitate insignes.

ಕರಾಬು immundus, sordidus, lutosus.

ಕರಾಮಗಿ vas figlinum, latum os habens.

ಕರಾರಿ strigilis. (*étrille.*)

ಕರಾರು concessio, compactum, contractus. — ಕರಾರುಮಾಡ contrahere, determinare, fœdus inire. — ಕರಾರುನಾಮೆ instrumentum contractus aut conventionis.

ಕರಾವಲಂಬನೆ auxilium, porrectio manus ad adjuvandum aliquem. — ಕರಾವಲಂಬನೆಕೊಡ auxilium præbere.

ಕರಾಸಿ gladius.

ಕರಾಳ adj. 1 terribilis, horrendus. 2 dentibus prominentibus instructus.— s Indus *Pluto*. — ಕರಾಳಭೈರವ cognomen *Sivæ*. —ಕರಾಳಿ mulier rixosa.

ಕರಿ s. 1 carbo ligneus. 2 dies quæ sequitur festum *ponghel*, aut quamcumque eclipsim. (prior vocatur ಕರಿ ಹರಿಯುವ ಹಬ್ಬ; posterior autem ಗ್ರಹಣದಕರಿ.) —ಕರಿಹರಿಯುವದು

fornicem triumphalem, postridiè *ponghel* frangere. 3 elephas.—కఱిమొగ *Ganesha.*

కఱి, కఱియ, కఱు 1 niger, ater. 2 lividus, hyacinthinus.—కఱియవు vir niger; కఱియఖ mulier nigra; కఱియదు res nigra, nigrum.

కఱింకు s. fuligo.—adj. acutus.

కఱిగ 2 vir niger. 2 nomen proprium inter *Chandàlas.*

కఱిగడుబు laganum in oleo aut butyro frixum, et saccharo leguminibus que concisis fartum.

కఱిగమని mulier cujus incessus est quasi elephantis.

కఱిగుడ్డు, కఱీగుడ్డు pupilla oculi.

కఱిచేఁడు కొప్పలు quædam folia in medicamentis usitata.

కఱిజాలీ చెక్క *acacia Arabica.* bot. (arbor.)

కఱిజిగి rubigo spicis infesta.

కఱిడీన మీఁశవు duplex tympanum.

కఱిణి elephas femina.

కఱిద (partic. præt. à కఱియ q. vid.)

కఱిసీల్లి జంఱు *cicca disticha.* bot. (fructus.)

కఱిబేఁవు *Bureja Koenija*, bot. (arbor.)

కఱియ v. a. 1 forficulis præcidere; tondere. 2 vocare. 3 in cineres combustione redigere. 4 torreri, in oleo frigi, etc.

కఱియ మొక్క *jasminum villosum.*

కఱియవి hordeum viride aut immaturum.

కఱియాలియు pupilla oculi.

కఱిమొలవ xylinum nigrum.

కఱివణ actio emulgendi. (lac.)

కఱిఘుంటివి vid. కఱిజఱియువ జబ్బ.

కఱీది pretium.—కఱీదియాగి carus, pretiosus fieri. (merx.)

కఱీనెల oryza in pluviis maturescens.

కఱీర 1 arundinis surculus. 2 planta quædam in desertis frequens.

కఱీష stercus vaccinum desiccatum.

కఱు vitulus.—కఱుమఱిప ablactare vitulum.

కఱుంకు, కఱుంకని sonitus in manducandis cucumeribus editus.

కఱుంగ vid. కఱగ.

కఱుంబ v. invidere, indignari propter felicitatem alterius. — s *canna saccharifera.*

కఱుంపు, కఱుంమని vid. కఱుంకు.

కఱుకు s. 1 crena, incisio. 2 *capsicum frutescens* alia que materia medica in pulverem redacta, aquæ immixta, etc. — adj. 1 dentatus, asper, petrosus. 2 ater, adustus. — కఱుకు మాడ 1 nigrum efficere. 2 laciniosè incidere. — కఱుకాఁగ niger aut dentatus fieri.

కఱుగాపిఁగఱు vitulorum custodes.

కరుజు oryzæ lotura. — కరుకొట్టె abdomen, viscerum locus.

కరుణ 1 misericordia, clementia, compassio. 2 venia. 3 favor. —కరుణాసముద్రుఁడు, కరుణానిధి Deus, oceanus misericordiæ.—కరుణాలయుఁడు Deus, sedes misericordiæ. — కరుణాకర మూర్తి corpus aut forma, in quibus misericordia residet. — కరుణి homo misericors. — కరుణపడు, కరుణించు benignus esse, misereri, favere, misericordiâ moveri, dignari.—కరుణాభరితన misericordia, ut est attributum (divinum.)

కరుబ vid. కరుంబ. —కరుబరు, కరుబదరు, కరుబినదవరు invidi homines.

కరుమాడ superior contignatio domûs.

కరువగల్లు lapis fundamentalis.

కరువాడ id. sens. —కరువాడ తోరణ arcus triumphalis ex unâ parte viæ ad aliam partem pertingens, et in adversarum domuum superiori contignatione fixus. — కరువాడ గండి fenestra superioris contignationis.

కరువిడ perfricare.

కరుళు viscera, exta, intestinum, i.—దొడ్డకరుళు intestinum colon. కిరికరుళు ilia. — సిరలుకరుళు intestinum rectum.—కరుళుసులియు.. సులియు dolere. (viscera.)—కరుళుఎళియు commoveri. (viscera.). — కరుళుకుప్పు viscerum collectio. — కరుళుకట్టు frenare appetitum. (cibi.)—కరుళుకిత్తు contrahi, distorqueri, (viscera præ fame.) —కరుళుబిరియు 1 corrumpi (viscera.) 2 herniâ laborare. — కరుళుబ్బు viscerum inflatio, tumor. — కరుళు కరియు disrumpi. (viscera.)

కరూశ nomen cujusdam regionis.

కరి s. 1 fimbria aut limbus telæ. 2 finis, conclusio, extremitas. 3 littus, ripa. 4 macula, immundities, lutum. 5 nigredo.—కరికట్టు 1 annectere limbum. 2 commaculare.—కరియిడు fimbriam immittere.—adj. niger, gra, um. — కరివన్నె niger color.—కరియాగు 1 niger fieri. 2 commaculari.

కరియు 1 vocare. 2 invitare. 3 emulgere. 4 rorare, cadere (pluvia.) — కరిచికొను 1 propter proprium commodum vocare. 2 se invicem vocare.—కరిపు, కరపు, కర్పించు accersere, per alium vocare.—కరిపించికొను 1 seipsum ab alio vocandum, invitandum curare. 2 propter propriam (vocantis) utilitatem accersere per alium. — కరికళుపు ad alium vocandum aliquem mittere.—కరికొండు బర secum adducere. —.... కొనిగ secum abducere. — కరిమోపుణ, కరివణ, కరియువణ, కరియువడు actus vocandi,

vocatio.

కరియ adj. pollutus, lutosus, maculatus, ater.

కరీల్లు duo lapides ab inchoante civitatis ædificationem erecti, ab ipsoque et hæredibus ejus annuatim adorati.

కరీగొరల *Siva* (nigras fauces habens.)

కరీజీరిగె nigrum semen cumini.

కరీటు *grus Numidica.*

కరీణు elephas femina.

కరీకిగడిగిడ nomen cujusdam arboris.

కరీబంట celeber gigas quidam.

కరీజోఁళ quædam materia medica.

కరీ మద్దు 1 opium. 2 nitratus pulvis.

కరీలక్కి nigrum cardamomum.

కరీవుంమెత్తిన జాలు *andrachne cadisshaw*, bot.

కరిశాలంమ, కరిశిరంమ dea quædam domestica.

కరీప్రోఁకు inferior gemma.

కరోఁటి calvaria, capitis ossa.

కరోఁడ simius.

కరోఁడియు cymbala.

కరోలు తుబాకి tormentum bellicum igniario fune instructum.

కర్క I speculum. 2 albus equus.

కర్కంధు *Ziziphus jujuba.* bot.

కర్కంబు sagitta acuta.

కర్కట I cancer, ri. (animal.) 2 *cancer* (in zodiaco.)

కర్కటి, కర్రుడి 1 cucumis. 2 cancri femina.

కర్కరనికడియు dentibus stridere.

కర్కరి 1 aquæ cursus. 2 minor amphora. 3 equus albus.

కర్కశి 1 vexatio. 2 noxa, incommodum. 3 oppressio, persecutio.

కర్కరీటు vid, కరీటు.

కర్కశ I violentus. 2 arduus, durus. 3 intactilis. 4 crudelis. 5 immisericors. 6 asper, immitis. 7 avarus.—కర్రశత tyrannia, crudelitas, oppressio, severitas, inhumanitas.

కర్కాగ v. n. ater fieri.—కర్రాగసుడ in cineres redigi, in carbonem verti. — కర్రాగమాడ 1 provocare, iram incendere. 2 acuere. 3 in carbonem redigere:

కర్కాణి vid. కార్రాణి, కాకాణి.

కర్కాటక *cancer* (in zodiaco.)

కర్కారుక *convolvulus paniculatus.* bot.

కర్కిన, కర్కిప 1 vexare, molestiam inferre. 2 solutionem exigera. 3 increpare, objurgare.

కర్కు 1 vid. కరుకు. 2 కర్కుమాడ acuere, in cineres redigere, solutionem exigere, asperè loqui.

కర్కోశ్య vid. కరికోశ్య.

కర్గసి ferox vel imperiosa mulier.

కర్బూజంబుక *cucumis utilissimus*, bot. (*citrouille.*)

కర్గు, కర్గించు, vid. కరగు, కరగించు.

కర్జూరపు purpureus.

కర్చు dispendium, impensa, sumptus.—కర్చుగాడు, కర్చాణి, కర్చుదారు prodigus.—కర్చుపెట్టు, కర్చుచేయు sumptum facere. — కర్చాగు 1 impendi. 2 in sumptus induci.—కర్చుదాచు.... ఇడు seponere pecuniam pro sumptu suo.—కర్చుకిచ్చు pecuniam pro sumptu (suo vel alieno) dare.—కర్చైన impensus.—కర్చీను తాకదు charta in quo conscripta est supputationis alicujus rudis inchoatio.—కర్చీబడు sumptus intermittere.—కర్చీకలు minuti nummi, pecunia ad præsentes usus. — కర్చీలోదు in debitis magis ac magis involvi.

కర్చు v. 1 mordere. 2 lavare.— s. aqua in quâ oryza cocta est.

కర్చీలడి కొప్పలు genus quoddam foliorum medicinalium.

కర్జారి *Phlomis Indica*, bot. (planta.)

కర్జి scabies, prurigo, vid. కజ్జి, ఖజ్జి.

కర్జికాయ placenta è ciceribus, semine papaveris et saccharo in butyro frixis, confecta.

కర్జీదారు debitor vel creditor.

కర్జూరి *dactylus* fructus.(*datte.*) vid. ఖర్జూరి.

కర్జ s. gramen in montibus oriens. — adj. malus, spurius.—కర్జుగుణ crudelis indoles. — కర్జుడబ్బు falsa moneta. — కర్జుడు homo sordidus. vid. కరడు, కరడ.

కడిగి, కర్జగి vid. కరడిగి.

కడు rudis, asper, inutilis charta.) — కడు కిడితిరుగు emendatè exscribere. —కర్జుడుపుస్తకు charta inscripta, in quâ pueri formandis litteris se exercent. vid. కరడు.

కర్ణ 1 auris. — కర్ణపత్రం.... తాటి folium *borassi flabelliformis* convolutum et in aure insertum. — కర్ణకుండలు inauris. — కర్ణమూల tumor sub aure subitò exoriens. 2 primogenitus principum *Pandu*, (qui ex aure *Kountidevi* natus esse dicitur.) — కర్ణశ్రవణ auditus. — కర్ణకోచరమ attentus. — కర్ణగోచరమాడు certiorem facere. — కర్ణహీన 1 sine aure. 2 surdus.— కర్ణించు audire, auscultare.

కర్ణధారు nauta, navigator.

కర్ణాటకం regio *Carnataca*. (id est, regnum Mayssurense, simul ac nonnullæ contiguæ provinciæ, ad septentrionem.)

కర్ణి 1 potestas, robur. — కర్ణి కొలదు proprium robur ostendere. 2 tuba, buccina. 3 vid. కరణి.

కర్ణిక 1 inauris. 2 *nymphææ* pericarpium. 3 medius digitus. 4 proboscidis elephantinæ extrema

pars. 5 fructûs caulis vel pediculus.

ಕರ್ಣಿಕಾರ nomen cujusdam plantæ.

ಕರ್ಣೀಕ, ಕರ್ಣಿಯವ vid. ಕರಣೀಕ.

ಕರ್ಜಿ massa, gleba.

ಕರ್ತ 1 agens, factor. 2 proprietarius. 3 dominus, herus. 4 auctor. 5 hæres. 6 nominativus (prop. ಕರ್ತೃ v.) — ಕರ್ತರಾದ ದೇವರು Dominus Deus. — ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತನು auctor libri.

ಕರ್ತೃ subjectum vel nominativus, gr.

ಕರ್ತೃತ್ವ dominium, dominatio, operatio.

ಕರ್ತರಿ forceps vel forficulæ.

ಕರ್ತರಿಗೈ infelix dextera.

ಕರ್ತವ್ಯ agendus, faciendus, factu congruus.

ಕರ್ಠಾಳಪತ್ರ folium *borassi flabelliformis*, ut in eo scribatur, præparatum.

ಕರ್ಠಾಳಿ agrestis grossularia. *Phaseolus angulatus*, bot. (*sorte de groseiller.*)

ಕರ್ದಮ 1 lutum, cœnum, argilla. 2 peccatum.—ಕರ್ದಮಜಾಪತಿ philosophi cujusdam nomen.

ಕರ್ದೀವಿಗೆ ferrea lampadis columella.

ಕರ್ದು niger, hyacinthinus.

ಕರ್ದುಗೆ, ಕರ್ದುವಿ 1 fuligo (lignea.) (*suie.*) 2 fuligo (lampadis vel cerei flammâ producta. (*noir de fumée.*)

ಕರ್ದು ಪೋಗಿರ incolumis esse.

ಕರ್ನಾಲು sclopus grandior. (*espingole, gros mousqueton.*)

ಕರ್ಸು, ಕರ್ಜು aciditas; mucor.

ಕರ್ನೆ, ಕರ್ನಿ lituus, cornu, concha.

ಕರ್ಪಟ vestis lacera aut sordida.

ಕರ್ಪಡ stragulum aut involucrum.

ಕರ್ಪರ cranium, calvaria.

ಕರ್ಪು niger.—ಕರ್ರಾಗು niger fieri. —ಕರ್ರಗೆ fumus ater. v. ಕಪ್ಪು.

ಕರ್ಪೂರ camphora.— ರಸಕರ್ಪೂರ (*calomel.*) — ಕರ್ಪೂರಬಾಳೆ agrestis quædam species *musæ sapientum.* —ಕರ್ಪೂರವಳ್ಳಿ ಎಲೆ folium *béthel* habens fragrantiam camphoræ.— ಕರ್ಪೂರದವಳ್ಳಿ *lavandula carnosa*, bot. —ಕರ್ಪೂರದ ಅರಶಿನ turmerica odorifera.— ಕರ್ಪೂರ ಶಿಲಾಧಾತು gypsum foliatum (quo utuntur ad mundanda ulcera, etc.)

ಕರ್ಬು vid. ಕಬ್ಬು.

ಕರ್ಬುರ 1 aurum. 2 color varius.

ಕರ್ಬೂಜ pepo aquaticus.

ಕರ್ಮ 1 actus, actio (generatim loquendo.) 2 aliquis specialis actus, morale officium, obligatio è conditione, paternis consuetudinibus, etc. oriens; 3 actus religiosus practicus, v. g. sacrificium, ablutio. 4 regimen, gr. - ಕರ್ಮ ವಾಕ್ಯ verbum passivum. 5 pecca-

tum.—కర్మాంతర justa, exequiæ.—కర్మసాక్షి sol (actionum omnium testis.). కర్మేంద్రియము organum actionis. (quinque numerantur, juxtà Indos; vid. manus, pes, guttur, verenda, anus.)—కర్మకరి famula, ancilla.—కర్మగతి conditio è propriis factis oriens.—కర్మదోషము peccatum actionis.—కర్మతంత్రు cæremoniales vel morales observantiæ, etc.-కర్మసాధకుడు...నియతుడు...యుక్తుడు sedulus observator religiosorum officiorum — కర్మభ్రష్టుడు violator officiorum religionis aut tribus suæ.—కర్మజిత్తు mens in observatione cæremoniarum intenta.—కర్మానుష్ఠాన cæremoniarum peractio,—కర్మపరిపాక 1 absolutio. 2 tractatus quidam de modo obtinendi absolutionem.

కర్మడువు (niger fluvius.) *Jumna.*—కర్మడువినంత Indus *Pluto.*

కర్మఠ sedulò perficiens.

కర్మణ్య salarium, stipendium, pretium locationis.

కర్మి 1 operarius. 2 peccator.

కర్మొగిలు nigra nubes, nubes pluviis fœta.

కర్లెక్కిగిడ *vitex negundo.* bot. (frutex.)

కర్లాగ arefieri.

కర్పరి vas ad comedendum usitatum.

కర్షోరకల్ magnes lapis.

కరాణకుడు, కర్మాడు, కర్మారిసవడు consanguineus.

కర్ళు 1 intestinum, viscera, exta. 2 bonitas, misericordia, compassio.—కర్ళ్ళతొరిచు.... ఇరిచు alicui bonitatem, misericordiam exhibere.—కర్ళ్ళవరి.... తొట్టి 1 diaphragma. 2 abdomen.—కర్ళ్ళసాక funis è visceribus animalium confectus.—కర్ళ్ళదండె.... మాలె viscera gigantis cujusdam, quibus *Narasimha* (*Wishnu*) pro torque utitur.—కర్ళ్ళలుచ్చిబర egredi (viscera.)—కర్ళ్ళరియడు homo esuriens valdè.—కర్ళ్ళవణగట్ట vacuum stomachum habere.—కర్ళ్ళకదల (viscera.) moveri. vid. కరుళు.

కల 1 octo momenta (8 *secondes.*) 2 murmur, submissa sed suavis quædam modulatio. 3 seditio. vid. కలకు.

కలం calamus scribentis. (arundineus.)

కలంగ agitari. (aqua, etc.) —కలంచిన agitare, miscere, perturbare.

కలంగర fructus quidam refrigerans.

కలందాను atramentarium.

కలంబ 1 avis. 2 sagitta.

కలంబలి acida quaedam polenta oryzacea.

కలంబి *convolvulus repens,* bot.

కలంబు nota, signum.

కలఁక 1 decoctura. 2 turbidus aquæ status. 3 mentis agitatio vel anxietas. 4 *trechosanthes diæcia*, bot. (planta.)

కలకంఠ 1 niger cuculus. 2 anser. 3 cycnus 4 columba.—కలకంఠరవ.... నాద cantus cuculi, etc.—కలకంఠి mulier cujus vox similis est voci cuculi.

కలకల multitudinis confusus sonitus, murmur, etc.

కలకలిస dolere, dolorem pati.

కలకాలపు diuturnissimum tempus.

కలఁచు, కలఁగు, v. n. 1 turbidus esse. (aqua.) 2 agitari, turbari. (mens.) 3 impeditus esse, ægrè ferre.— v. a. 1 perturbare, confundere, miscere. 2 fundere, profligare. (copias.)

కలగజ్జు aqua in quâ lota est oryza, donec fermentetur reservata, et pecoribus data.

కలగలిమి amicum consortium, unio, amica conversatio.

కలసి (part. præt. à కలియు) adjunctus, unitus etc. — కలసికొను 1 adjacere, adhærere. 2 copulari. 3 sese alicui adjungere. 4 attingere, assequi, deprehendere.— కలసికూర్చ adunare, conjungere.— కలసిపాడ unà canere.—కలసిర sociari.—కలసిమాడ simul facere.— కలసినడచు simul ambulare.—కలసి కూడ copulari. — కలకవ homo addictus,...adjunctus alii.— కలసి బరమాడ prosperare, ad bonum exitum perducere.

కలఁట turbidus. (aqua.)

కలధౌత 1 argentum. 2 aurum.

కలన pugna, bellum, prælium.

కలప aggregatum unguentorum odoriferorum, ad cultum corporis.

కలపు 1 charta inutilis. 2 quisquiliæ. 3 promiscua collectio materiarum ædificanti utilium.

కలబెరికె mixtio, aggregatum.—కలబెరికెయాగ commisceri.—కలబెరికెమాడ miscere.

కలభ junior elephas.

కలమ 1 oryza in junio mense sata et in decembri maturescens. 2 calamus arundineus.

కలము 1 signum, impressio, cicatrix. 2 arundineus calamus.—కలముదాని atramentarium.—కలము, కలమాగిర variolarum impressione signari, cicatricibus cooperiri. — కలము ముట్టి chirographus.

కలమి 1 variolarum vestigia. 2 cicatrix. 3 paragraphus. 4 seges oryzæ.

కలరవ columba.

కలవరికె 1 profunda cogitatio, intenta meditatio. 2 de absente quopiam anxia cogitatio. 3 loquela inter somniandum. — కలవరిస

1 inter somniandum loqui. 2 de aliquâ re anxiè aut seriò cogitare.

కలవింక passer.

కలపు calamus.

కలపురి nonnulli fili inter se conjuncti.

కలవె vid. కలమె.

కలశ amphora (mediocris capacitatis, ex argillâ aut metallo confecta, aquae hauriendae aut reservandae utilis.) — కలశపనఙ 1 folium habens formam paterae. 2 folia *béthel* ad os amphorae concinnè posita. — కలశ స్థాపన caeremonia in nuptiis adhiberi solita, in quâ munera in variis vasibus planetis offeruntur.

కలశాబ్ధి mare lacteum. — కలశాబ్ధిజ *Lakshmi*.

కలవన్న jus tamarindi aut citri, farina sesami, phaseolus mungo, capsicum frutescens, etc. cum oryzâ coctâ admixta et in butyro frixa.

కలచ v. a. 1 miscere. 2 (varios liquores baculo) agitare. 3 turbidum efficere (v. g. amnem, aquam, etc.) 4 confundere.

కలహ 1 turbatio. 2 rixa, jurgium. 3 tumultus, seditio. 4 pugna, bellum, praelium.— కలహకారి, కలహ కంటి, కలహ కంటక seditiosus, rebellis, aggressor. — కలహ కేశరు quidam linganistae controversiarum cupidi.

కలహంసి rufus anser, vel fabulosus quidam cycnus.

కలహాశనుడు cognomen philosophi *Narada*, qui dicebatur controversiis et litibus vesci.

కలహ, కలహిస mittere, dimittere.—కలహిసువణ missio, dimissio.

కలాచి 1 vas sputis excipiendis idoneum. 2 vid. కామాటి.

కలాద aurifex.

కలాప 1 ornamentum. 2 pharetra. 3 pavonis pluma aut gemma. 4 aggregatum, multitudo. 5 domestica tribulatio, afflictio, aut rixa.—కలాపదదను 1 homo in angustiis versatus. 2 homo litigiosus.—కలాపమూడ rixari, litigare.

కలాపి 1 pavo. 2 mulier exornata.

కలాబత్తు fimbria auro, argento aut alio metallo insignita.

కలారి adj. depravatus, vitiatus — s. sicerae vulgò dictae *arrack* monopolium.

కలాయ, కలాయి plumbi illitus. (*étamage*.) —కలాయగారు metalla plumbo illiniens. — కలాయ పూడ metalla plumbo illinire.

కలాలుబాసి vid. కలారి, s.

కలాశి 1 fossor castrensis. 2 Indus nauta.

కలియుగ, కలి aetas ferrea.

(quarta mundi aetas, juxtà Indos.)—కలిభయ timor peccandi —కలిమల aetatis ferreae iniquitas.— ...మాయ, hujus seculi illusio.

కలి parvus fasciculus, aut racemus.

కలి vir fortis, heros. — కలితన alacritas, animus, fortitudo.—కలిమాగి, కలితనది fortiter. — కలియాగ్గాని 1 in aleâ felix est. 2 fortis est. 3 formosus est. — కలియాగ animum recipere, seipsum excitare.— కలిమీర fortis fieri.— కలితనజూపు fortitudinem ostentare.

కలియు v. a. 1 studere, addiscere. 2 miscere, componere. 3 sese alicui adjungere. 4 copulari, in coïtu esse.—కలితవను, కలిదవను vir doctus. — కలిత నడకె consueta agendi ratio. — కలిసికొను 1 miscere. 2 sese adjungere, deprehendere. 3 aggredi. 4 in coïtu esse. 5 consociari. 6 spontè, aut propter propriam utilitatem studere.

కలింగ quaedam avis. (ossifraga? bubo?) vid. కసువుదవుకి.

కలింజన 1 matta, soli objecti clathri.

కలింజని vicus tonsorum tuguriis constans.

కలిక 1 collyrium.(causticum in oculis inserendum.) — కలిక కెగియు hoc medicamentum parare.— కలిక వాక illud oculis injicere. 2 flos nondùm dehiscens.

కలికాల చోళ nomen proprium regis cujusdam.

కలికిమితారి hilaris aut celebris mulier.

కలినపశుక gemma quaedam.

కలిప vid. కలిస. — కలిపను præceptor.

కలిభూప, కలిభోజ, కలిమారక haec sunt nomina trium regum, quorum ultimus ætatis suæ reformator fuit.

కలిస 1 miscere, jungere, unire, sociare. 2 docere, educare, addiscendum curare.

కలీయ equi habenæ.

కలుంగు vid. కలకు.

కలూంబ turbidum efficere.

కలుకు vid. కలకు.

కలుకంజ lapidea columna.

కలుపు, కలుబు, కలుపు noxiæ herbæ segetibus admixtæ.—కలుపుకెగియ sarrire, sarculare.

కలుబండి, కలుబండు urbes sic dictæ.

కలుమఠదయ్య *linganistarum* sacerdos.

కలుము articulus (in supputatione.)

కలుష s. peccatum.—adj. turbidus, sordidus, lutosus.— కలుషహరణ..భంజన Deus (peccati destructor.)—కలుషాత్మ peccator.

కలుస vid. కలిస.

ಕಲೆ 1 nota, cicatrix. 2 fulgor. 3 decima sexta pars diametri lunæ.

ಕಲೆಯು v. n. 1 misceri. 2 jungi, connecti. 3 includi. 4 aliquo familiariter uti. 5 in coïtu esse.— v. a. 1 adunare, connectere, sese adjungere. 2 occurrere alicui. 3 dcprehendere. 4 carnaliter cognoscere.—ಕಲೆಕೂಡ notas (arithmeticas) addere. — ಕಲೆಯಾಗ, ಕಲೆಗೊಳ್ಳು, ಕಲೆಬೀಳ್ adunari.—ಕಲೇ ಮಾಡ.. ಬೀಳಿಸ.. ಹಾಕ...ಕಲಿಸ, miscere, adunare. — ಕಲೇಹಿಡಿಯು simul apprehendere.

ಕಲೇಗಂವು associatio, reconciliatio, concordia, fœdus.

ಕಲ್ಕ 1 decocta medicamina post aliquot dierum jejunium sumenda. 2 peccatum. 3 fraus. 4 fæces, immunditia, sedimentum.

ಕಲ್ಕಡಿಯು lapides præcîdere.

ಕಲ್ಕದಿರ limpidus, ... mundus esse.

ಕಲ್ಕಿ *Wishun* (in decimâ incarnatione suâ orbem terrarum destructurus.)

ಕಲ್ಕಿತನ 1 pulchritudo. 2 peritia, celebritas.

ಕಲ್ಕೀ ತುರಾಯಿ gemma cidaris, (vulgò *turban* dictæ.)

ಕಲ್ಕಿಯ ಕುದುರೆ equus generosæ stirpis.

ಕಲ್ಕುಟಕ lapicida, vel cæmentarius.

ಕಲ್ಗೆಜ್ಜೆ campana lapidea (proüt est ædificii ornamentum.)

ಕಲ್ಗಚ್ಚು vid. ಕಲಗಚ್ಚು.

ಕಲ್ತವ vid. ಕಲಿತವ, ಕಲಿಯು.

ಕಲ್ತುಕೊಳ್ಳು vid. ಕಲತುಕೊಳ್ಳು.

ಕಲ್ಡ vid. ಕಡೆ, ಕಾಚಿ et ಹಂಚಿಕಲ್ಲು.

ಕಲ್ನಾರು asbestus.

ಕಲ್ಪ 1 liber sacer, unus ex sex *vedanga*, religiosos ritus describens. 2 unus dies et una nox Brahmæ, 432,000,000 annos includentia. 3 præceptum ob finem specialem. 4 congruentia, aptitudo. 5 optio, alternatio, dubium. 6 resolutio, propositum, determinatio.

ಕಲ್ಪಕ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ .... ತರು, arbor quædam in paradiso *Indræ*, quodcumque optatum subministrans.

ಕಲ್ಪಟುಕು fragmentum lapidis.

ಕಲ್ಪದುವು fulcrum lapideum.

ಕಲ್ಪಣುಕು lapidis splendor.

ಕಲ್ಪಣೆ, ಕಲ್ಪನೆ 1 figmentum, fabula. 2 adinventio, excogitatio, fabricatio. 8 mandatum, præceptum. — ಕಲ್ಪನ ಕಥೆ figmentum, fabula, excogitata narratio. — ಕಲ್ಪನಿಕ adinventor, fabricator. — ಕಲ್ಪಣೆ ಮಾಡ, ಕಲ್ಪಿಸ 1 jubere, mandare. 2 adinvenire, fabricare, excogitare. 3 producere, plasmare, facere. 4 statuere, stabilire. 5 resuscitare.

ಕಲ್ಪರಟಿ vas lapideum.

కల్పరి lamellæ lapideæ. (*talc, ardoise, etc.*)

కల్పోక్తి legis præceptum, littera legis.

కల్వఱు lapideum mortarium.

కల్బందు planta sanandis oculis utilis.

కల్బసరి *hibiscus populneoides*. bot. (planta.)

కల్పిక్ర, కల్మోరి, కల్మగి nomina trium arborum ignotarum.

కల్మష 1 vis corrodendi, ærugo, impuritas, pollutio, immunditia. 2 peccatum. 3 pus è vulnere oriens. — కల్మషవాద depravatus, impurus, immundus.

కల్మశి grando. (imber lapideus.)

కల్మాపు *manga agrestis.*

కల్మాష diversus color.

కల్ము vid. కలుషము.

కల్ముడి stupidus, hebes.

కల్యపు 1 diluculum, aurora. 2 sicera. 3 sermo faustus.

కల్యాణ 1 prospera fortuna, beatitudo, prosperitas. 2 matrimonium, nuptiæ. 3 nomen cujusdam civitatis. — కల్యాణగర్భ *Brahma.*

కల్యాణి quadrangulare stagnum gradibus ex unaquâque parte instructum.

కల్యాణి రాగ nomen cantilenæ cujusdam.

కల్యాణిశేవె...సావె, cupediæ quædam.

కల్ల perula textilis. — కల్ల కూటు saccus cibariorum.

కల్లంగడి దంసు *cucurbita citrullus*, bot. (*melon d'eau.*)

కల్ల గాణ trapetum, aut mola lapidea ad conficiendum oleum, etc.

కల్లడి vestigia dei in saxo impressa.

కల్లప్ప, కల్లయ్య nomen proprium. (Petrus.)

కల్లణుబి fungus vel boletus inter saxa oriens, quo abstergitur porrigo capitis.

కల్లత్తి గిడ, కల్లరశిగిడ nomina arborum ignotarum.

కల్లమరి exercitus, copiæ.

కల్లరి, కల్లరిగ mendax. — కల్లరితన mendacium.

కల్లరివాణ catinus ad comestionem.

కల్లదూపు benzuinum. (aroma.) *Lichen rotundatus.* bot.

కల్లాట ludus in quo lapilli in altum conjiciuntur, etc.

కల్లాయ్తు 1 lapicida. 2 vir doctus.

కల్లావిల్లి depravatus, vitiatus, dirutus. — కల్లావిల్లియాగ depravari, dirui, everti. — కల్లావిల్లితన ruina. — కల్లావిల్లిమాడ evertere, depravare.

కల్లి 1 racemulus — కల్లిక్ర racemos edere. 2 laqueus quidam in quo pastores ollas suas deferunt.

కల్లిలము osculum.

కల్లిగూడలు......మీసె barba genarum. —కల్లిగిడ్డ eam componere.— కల్లిబిడ eam promittere.

కల్లిదారియంగి vestis muliebris.

కల్లి కాణ adulterina moneta.

కల్లు lapis, lapillus, petra.— కల్లి న రూపు in lapidem conversio. — కల్లు ఎసియ .. ఒగెయ .. హాక, lapidare, lapides jacere aut mittere. — కల్లిసిగె దూర ad jactum lapidis. — కల్లు హాసిద నెల pavimentum lapidibus stratum.- కల్లుకొరెయ insculpere foramina in lapidibus.—కల్లుఒడెయ frangere lapidem.— కల్లు ఒరటు హా రిస lapidem adamussim cælare.— కల్లు నయమాడ lapidem polire.—క ల్లు కట్టె lapidea sedes, lapideum scabellum.— కల్లు కట్ట cum lapidibus ædificare.— కల్లు గాలి lapidea rota—కల్లు శిగుడి templum lapideum idolorum. — కల్లు మొగటు lapideæ columnæ fragmentum.— కల్లు రుళిస volutare lapides. — కల్లొళు ముచ్చిన lapidibus operire. — కల్లు హాస lapidibus sternere.— కల్లొత్తు offendere (pedem, sicut lapis.)— కల్లంహాయ.... హాయ, ad petram allidere —కల్లడియ sub lapide.

కల్లు sicera quædam. vid. కళ్ళు.

కలుకుటిగ.... కుటుక...కుటిగరవను, 1 lapicida. 2 cæmentarius —... కు క్క picus Martius. (avis.)

కల్లుప్పు sal è fodinis extractus. (*sel gemme.*) —కల్లుప్పిన పళుకు gleba salis.

కల్లు బసిరి *hibiscus populneoides*, bot (planta.)

కల్లు మరిగె vas lapideum.

కల్లు మరి exercitus.

కల్లు మావినకాయి olus quoddam.

కల్లు ముళ్ళాడిస...ముళ్ళు హాక mundare molam.

కల్లుహువ్వు *lichen rotundatus*, bot. (*benjoin.*)

కల్లు సక్కరె flos sacchari purgati. (*sucre candi.*)

కల్లుళి cæmentarii scalprum.

కల్లేటు lapidei ictûs nota, vulnus.

కల్లొడ్డను vid. కల్లుకుటిగ.

కల్లోజ id. sens.

కల్లోల magnus fluctus.

కల్హార rubrum et fragrans lilium aquaticum.

కవ par, jugum. v. కవలు.

కవకవ contentio, rixa, jurgium. —కవకవ హత్తికొళ్ళు rixari.

కవకొళ్ళు irruere in, obruere, operire, apprehendere, etc. vid. కవియ.

కవక్కనె కజ్జ, objurgare, increpare, corripere, etc.

కవకత్తి 1 furca. 2 uncus summæ perticæ annexus, è quo Indi suspendunt laternam, etc.

కవచ 1 lorica, thorax. 2 superna vestis, tunicella strictior. 3 quædam oratio, cuidam numini

directa, ad obtinendam membrorum incolumitatem. —ಕವಚ ತೊಡ induere loricam, tunicellam, etc. —ಕವಚ ಪಠಿಸ recitare precem suprà dictam.

ಕವಚ obsidendum, apprehendendum jubere, etc. vid. ಕವಿಯು.

ಕವಡ ಹಾಕ imminuere.

ಕವಡಿ, ಕವಡೆ, ಕವಂಡೆ *cyprea*, sive parva concha, quâ pro minimâ monetâ utuntur.

ಕವಡಿಕೆ, ಕವಡಿ ornamentum textile juxtà fimbriam lanei pallii. vulgò *cambli*.

ಕವಡು v. irruere in, operire, obruere.— s. 1 deliquium. (*évanouissement.*) 2 austeritas (vultûs, conversationis, etc.)

ಕವಡೆ ಕಾಯಿ *cucumis melo*, bot. (olus.)

ಕವಡೆ ಸರ torques è parvis conchis insertis.

ಕವಣೆ funda — ಕವಣೆಕಲ್ಲು ಹೊಡಿಯ .... ಬೀರ.... ಎಸೆಯ fundâ lapidem projicere. —ಕವಣೆಕಟ್ಟು fundam parare.

ಕವಡುಕೊಳ್ಳು vid. ಕವಿಯು.

ಕವತೆ vid. ಕವಟು.

ಕವದಿ, ಕವುದಿ vestis consuta, lacera.—ಕವದಿಗೊಲಿ vetus commissura. —ಕವದಿಹೊಲಿಯ consuere,... emendare vetera vestimenta.

ಕವನ poësis, versus, poëma.— ಕವನಕಟ್ಟು.. ಮಾಡ componere, scribere versus aut poëmata. — ಆಶು ಕವನ poëma extempore, ex abrupto compositum. — ಚಿತ್ರಕವನ poëma cujus strophae figuram quamdam exhibent. (v. g. serpentis, etc.)

ಕವರು quicumque color leviter impressus.

ಕವರು, ಕವರಿಕೊಳ್ಳು vid. ಕವಿಯು.

ಕವಲಂಬು sagitta acuta cuspide instructa:

ಕವಲು 1 par (*une paire*) 2 medius vel interior arboris ramus. —ಕವಲು v. n. in duos ramos dividi. — ಕವಲು ಒಡೆಯದೆ ಇರ inseparabiliter conjungi. (duo amici.)— ಕವಲು ಒಡೆಯದೆ ಹೋಗ pergere recto itinere, non deflectendo à viâ. —ಕವಲು ಕಟ್ಟಿಗೆ furcatus baculus.— ಕವಲು ದಾರಿ bifurcata via.— ಕವಲು ಹೋಗ.... ಆಗ.... ಒಡೆಯ in duas partes separari, instabilis esse.

ಕವಳ buccella. vid. ಕಬಳ.

ಕವಳಿಗೆ, ಕವಳಿ 1 patera. 2 fasciculus foliorum. — ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಕವಳಿ fasciculus è foliis *béthel* (sive quinquaginta, sive centum.)

ಕವಳಿಗೆ ಮನೆ compluvium, appendix. (*hangar.*)

ಕವಸು vid. ಕವಡು, subst. — ಕವಸು ಹಿಡಿಯ animo deficere.

ಕವಳೀ 1 quædam arbor. 2 quoddam olus.

ಕವಾಟ janua.

ಕವಾಡ 1 onus bovinum. 2 fenum, pabulum.—ಕವಾಡಿಗ bubulcus, jumentorum ductor.

ಕವಾತು exercitium bellicum. (*parade*, *revue*, etc.)

ಕವಾಯಿ ampla tunica ad usum mahumetanorum.

ಕವಾಲ್ಚೀನಿ *cassia* (aroma.)

ಕವಿ 1 poëta. 2 avis. 3 *Shucra*, aut *Venus*. — ಕವಿಕಬ್ಬ .. ಕೃತಿ poëtae opus, ... poëma. — ನರಕವಿ ineptus poëta.—ವರಕವಿ musis afflatus poëta.—ಕವೀಶ್ವರನು poëta.

ಕವಿ elephas.

ಕವಿಯು v. 1 obsidere, apprehendere, irruere in..... 2 obducere, cooperire, obruere. 3 induere, assumere. 4 praeposterè, in inverso ordine convertere. 5 dilacerare, vexare. 6 obscurare, aemulari, superare, praestare, supereminere. 7 attrahere, illicere, incantare. — s. freni annulus. — ಕವಿಸ, ಕವಿಜ, ಕವಿಯುಮಾಡ in causâ esse cur aliquis aggrediatur, obsideat, etc.

ಕವಿಕ freni annulus.

ಕವಿಕಾಳಿದಾಸ nomen famosi poëtae.

ಕವಿತೆ, ಕವಿತ್ವ poësis, poëma. — ಕವಿತ್ವಮಾಡ versus, poëmata conscribere.

ಕವಿತುಕೊಳ್ಳು irruere in, apprehendere.

ಕವಿದುಕೊಳಗ in loco suo firmiter consistens pugnare.

ಕವಿಲೆ instrumentum ad hauriendam aquam ope boum. vid. ಕಪಿಲೆ.

ಕವಿಲೆ ಬಣ್ಣ flavus color.

ಕವೀಶ್ವರ poëta.

ಕವು latratus canis.—ಕವುಕ್ಕೆಂದು ಕೂಗ latrare.

ಕವುಕೊಳ್ಳು 1 obruere, cooperire, apprehendere, obsidere. 2 congregari, convenire, praevalere.—ಕವುಕೊಂಡಿರ turbâ repleri.

ಕವುಚು fetor carnis crudae, ovorum, sanguinis, piscium, etc.

ಕವುಚು, ಕವುಚಿಬಿಡ vid. ಕವಿಸ.

ಕವುಜು perdix. —ಕವುಜಿನ ಚೀಟಿ aves ope illicis (perdicis) aucupari.

ಕವುಟು vid. ಕವುಚು subs.

ಕವುತಕ admiratio, stupor; res nova. — ಕವುತಕ ಹೇಳ mirum aliquid narrare.

ಕವುರು obscurus, obtusus, caligans.

ಕವುಲು 1 contractus inter Gubernium et colonos (de censu agris imponendo.) 2 compactum, conventio. 3 deditio, induciae. 4 conditio commoda; stipulatio; securitas.—ಕವುಲು ಕರಾರು, ಕವುಲುಬಂದ conscriptum pactum. — ಕವುಲು ಕೊಡ 1 rebelli securitatem promittere, ut faciliùs resipiscat. 2

incultos agros per certum tempus censu eximendos concedere. —ಕವುಲುಗಿಳಿಯ deditionem offerre —ಕವುಲು ಮಾಡ contractum facere. —ಕವುಲು ಮುರಿಯ pactum violare.

ಕವುಘಡಿ hebes, stultus.

ಕವಿ vid. ಕವಲು.

ಕವೋಜಿ caecus. vid. ಕಚೋಜಿ

ಕವೋಷ್ಣ s. mediocris calor. — adj, tepidus.

ಕವ್ಯ munera Manibus oblata.— ಕವ್ಯ ಹವ್ಯ oblatio Manibus et semi-diis facta.

ಕಶ funiculus (tunicae aut tunicellae Indicae.)

ಕಸಿ 1 tenera planta. 2 herba inutilis. 3 robur. 4 inimicitia.—ಕಸಿ ಕಟ್ಟು novelleta transplantanda alligare. — ಕಸಿಗತ್ತಿ sarculum.— ಕಸಿಗಾರ robustus vir. — ಕಸಿಕೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳು inimicitiis finem imponere

ಕಸಿಕಸಿ ಮಾಡ in pulverem aut gluten contundendo redigere.

ಕಸಬಿ, ಕಸಬೆ ars, negotium, mercatura, vitae institutum.

ಕಸೀದ, ಕಸೀದಿ acu pictum opus.

ಕಸೆ 1 funiculus. 2 flagellum.

ಕಸೇರು *scripus kysoor*, bot. (gramen.)

ಕಸೇರುಕ spina dorsi; *columna vertebralis*, anat.

ಕಶ್ಮಲ 1 deliquium. (*évanouissement.*) 2 peccatum.

ಕಶ್ಯ 1 sicera. 2 equi latus.

ಕಶ್ಯಪ nomen cujusdam *Rushi*, patris semi-deorum, etc. — ಕಶ್ಯಪನಂದನ *Garuda*, filius ejus.

ಕಷಾಯ 1 potio medicata, decoctura, maceratum aut expressum medicamentum. 2 astringens sapor. — ಕಷಾಯ ಕಾಸ decoquere, aut macerare (medicamen.)

ಕಷ್ಟ s. 1 corporalis dolor aut molestia. 2 defatigatio, labor. 3 difficultas. 4 vexatio, mœror, calamitas, tribulatio. 5 periculum. — adj. 1 dolore plenus, 2 operosus. 3 arduus, difficilis. 4 ærumnosus, molestus. 5 periculosus. — ಕಷ್ಟಕಾಲಕ್ಷೇಪ victus aegrè quaesitus. — ಕಷ್ಟಜಾತಿ famulorum tribus. — ಕಷ್ಟಪಡ laborem, aerumnam, etc. pati. — ಕಷ್ಟ ಉಡ.... ಹಾಕ affligere.- ಕಷ್ಟಕೊಡ laborem afferre. — ಕಷ್ಟಪಾಪಿ miser peccator.— ಕಷ್ಟ ಬೆಳಿಯ crescere (capilli capitis.) — ಕಷ್ಟ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು caput radendum curare. — ಕಷ್ಟಾರ್ಜನೆ quaestus labore comparatus. — ಕಷ್ಟಾನುಕೂಲ, ಕಷ್ಟಾನುಸಾರ aerumnae aut calamitati consentaneus.— ಕಷ್ಟಲೋಭಿ homo avarus valdè.

ಕಷ್ಟತನ difficultas.

ಕಷಣ 1. rivus, fluvius. 2 pondus duobus *pagodis* cum dimidiâ aequivalens.

ಕಷಣಕ colonus, agricola. — ಕಷಣಕನ ಕೃತ್ಯ agricultura.

ಕಸ 1 sordes, purgamenta, peripsema. 2 herba, gramen, fenum. 3 palea.—ಕಸ ಕೂಡ colligere purgamenta. — ಕಸ ಗುಡಿಸ..... ನೂಕ..... ಬೋಳಿಯ ..... everrere purgamenta. —ಕಸ ತಿಪ್ಪೆ stercorarium, acervus purgamentorum. — ಕಸದ ಪುಟ್ಟಿ, ಕಸ ಚೆಲ್ಲುವ ಮೊರ cista aut ventilabrum ad auferendas sordes.

ಕಸಂಬ್ರಾಯಿ paedagogi virga.

ಕಸಕಸಿ, ಕಸಕಶೆ semen opii. — ಕಸಕಸಿ ಪಾಯಸ puls quaedam ex opio.— ಕಸಕಸಿ ಲಡ್ಡಿಗೆ cupediae quaedam ex opio confectae.

ಕಸಕು immaturus, crudus.

ಕಸಕೊಳ್ಳು arripere, furari, defraudare, fraude aliquid extorquere, subripere.

ಕಸಗಳೆಯ amittere. — ಕಸ ಗಳೆದು (cùm amisisset), amittendo.

ಕಸಟು, ಕಸಡು, ಕಸಡಿಗೊಳ್ಳು rejicere, repellere.

ಕಸಪಿಸಿ inordinatio, confusio.

ಕಸಬರಿಗೆ, ...ಬೋರಿಗೆ everriculum.

ಕಸಬಾ, ಕಸಬೆ praecipuus locus districtûs.

ಕಸಬು ars, negotium, industria (quâ aliquis vivit.)

ಕಸಮಾಳ sordidus et squalidus homo.

ಕಸರ confusus, inordinatus, è debito ordine inversus. — ಕಸರಾಬಸರ confusio, inordinatio.— ಕಸರಾಬಸರಮಾಡ turbare, subvertere.

ಕಸರಿಕೆಯಕಾಪಥ via insolita, solitaria aut prava.

ಕಸರಿಕೊಳ್ಳು propellere, excutere.

ಕಸರಿ ಸಂಬಳ 1 fictum stipendium. 2 deductio unius *fanam* in menstruo stipendio.

ಕಸರು s 1 corporis pravi humores. 2 lucrum aut damnum in monetarum commutatione. — v. n. saporis astringentis esse.

ಕಸವರ aurum.

ಕಸಾಬುತನ abjectio, indigna et fœda agendi ratio.

ಕಸಾಯಿ, ಕಸಾಬ lanionis, macellarii officium.— ಕಸಾಯಿಗಾರ lanio, macellarius. — ಬಕರಿಕಸಾಯಿ macellarius ovinam carnem vendens. — ಗಾಯಿಕಸಾಯಿ macellarius carnem bovinam vendens.

ಕಸಾಯಿಸ, ಕಸಾಸ defatigari, vexari, fastidire.

ಕಸಾರ campanarum conflator.

ಕಸಾಲೆ confusio, inordinatio.

ಕಸಾವಿಸಿ labor, defatigatio, molestia.—ಕಸಾವಿಸಿಪಡ molestiam pati.

ಕಸಿ tenuis imber.

ಕಸಿಗಾಯಿ fructus immaturus, aut qui non maturescet.

ಕಸಿಪಿಸಿ s. confusio, inordinatio, tumultus.— adj. confusus, contusus, in gluten reductus. — ಕಸಿಪಿಸಿ ಮಾಡ 1 subvertere, confundere, tumultu et confusione miscere. 2 conterere.

కసియు 1 ruere, collabi. 2 dimittere, sinere ut excidat, labatur. (aliquid.) 3 sudare, stillare. —కసిడు బిరిగి corruere (domus.) —కసిడు కొంగ frustatim labi.

కసు 1 præmaturus. 2 exiguus. 3 submissus. (vox.) 4 levis.

కసుకొట్టు subripere, furari, arripere, apprehendere, auferre.

కసుగంద paululùm evanescere, ...deflorescere.

కసుగాయ vid. కసిగాయ.

కసుగుసను murmurare.

కసుబా, కసుబి vid. కసబా.

కసుబు ars, vitae institutum.

కసుమాలి squalidus, immundus, sordidus.— కసుమాలితన immunditics.

కసురు vid. కసరు.

కసురుగాయ vid. కసిగాయ.

కసువికొట్టు manu ejiccre.. excutere.

కసూతి opus acupictum. — జిర్వాద కసూతి opus polymitum.

కసి vid. కశి.

కసికసి vid. కసకసి.

కసిపాసడ laxa et ampla crocota. (*large jupon.*)

కస్తి 1 moeror. 2 vis, violentia.- కస్తిమాడ compellere, vim inferre.

కస్తియమాడ componere, disponere, statuere.

కస్తూరి moschus. (odoramentum.) —కస్తూరికడ్డి nigra vestis quadrangularibus lineis albi coloris distincta. — కస్తూరిమృగ cervus moschus. — కస్తూరిజాజి *gelsiminum* repens.

కహకహయని clamor pugnantium.

కహళి buccina.

కహి 1 amarus. 2 jussum. — కహిపీరెకె amara cucurbita.

కహిజు, కహిస apprehendere.

కహిసబళి *trichosanthes diœcia*, bot.

కళ్ళ grus, is.

కళ 1 vir immitis. 2 mendax. 3 area ad terendas segetes. 4 campus pugnæ.

కళంక 1 macula, labes, vitium. 2 ærugo. 3 ignominia. 4 suspicio.

కళంబ sagitta.

కళకంఠ niger cuculus.

కళకళని 1 murmur oryzæ (cùm ferè cocta est.) 2 confusus strepitus.

కళకళిస cachinnari.

కళకొట్టు amittere, privari, eximi, sese expedire. — కళకొండు హోగు v. n. amitti, removeri, consumi, absolvi, dissipari. —v. a. 1 solvere, laxare. 2 trahere, exspoliare.

కళచు solvi, refigi. — కళచికొళ్ళ exuere se (vestimentis.) — కళచి బర exui (cortex arboris, etc.)— కళచికొడ extrahere et dare.

కళతమాడ v. a. jungere, sociare.

— కళసుకొళ్ళు misceri, uniri, sociari.

కళత్ర 1 ischia, orum ; coxa. 2 uxor.—(కళత్రరు propinqui?)

కళదుబిడ amittere, sese expedire, absolvere, purgare, dissipare. —కళదుకొళ్ళు 1 seipsum perdere. 2 amittere.

కళనగుళి ima colli vertebra.

కళపళని strepitus oryzæ jamjam ebulliturae.

కళపళియాగ laxus, solutus fieri.

కళపు, కళుపు v. 1 mittere. 2 sequi. 3 extrahere (sordes lavando, etc.) — s. quodcumque remotum aut ejectum est.

కళభ junior elephas.

కళమ, కళమి, కళమిగె 1 seges oryzæ. 2 hiatus, fissura, ruina.

కళలు v. n. contentus esse. — v. a. lac agitare. —s. 1 cruris armilla. 2 macies, tenuitas.—కళలు ఒడలు macilentum corpus.

కళ్లు 1 è loco suo amoveri. 2 solvi, conspergi. (crines.) 3 in frusta comminui.

కళవళ, కళవళికె 1 anxietas, angustia, mœror. 2 profunda cogitatio. 3 locutio per somnum. 4 spinosa quædam planta. — కళవళగొళ్ళు anxius, agitatus esse : profundè meditari ; mente commoveri ; animo deficere.—కళవళిస, కళవళగొళిస, కళవళపడిస desolare, anxium efficere, agitare, perturbare mentem, in deliquium conjicere.

కళవి, కళివి adulterinus, spurius, fictus, malus.

కళవు furtum, latrocinium. —కళవు బిలిశ furtum pati.— కళవు మాడ furari, latrocinium exercere, latrocinari.

కళశ 1 urna in portæ columnâ posita. 2 amphora, hydria. — కళశగిత్తి mulier quæ nuptialibus interest cæremoniis.

కళసిగె figlinus lebes ad usum lotorum.

కళసు deducendum, substrahendum, etc. curare. vid. కళియు.

కళఱు vid. కళుఱు et. కళుపు.

కళాకాష్ఠ quædam mensura temporis. (540 oculi nictus.)

కళాకాంత, కళానిధి luna.

కళాచంద్ర luna plena.

కళాచంద్రికె lunæ splendor. (*clair de-lune.*)

కళాప mœror, tristitia, miseria.

కళాబళి sonitus puerorum ludentium.

కళాజీరద famæ discrimen.

కళాశాస్త్ర liber de voluptatibus carnis tractans.

కళాసి 1 Indus fossor castrensis. 2 nauta Indus.

కళి s. 1 puls quædam. 2 servus. —adj. remotus, distans.

కళియు v. a. 1 substrahere. 2 occidere. 3 spoliare, exuere. 4 furari. 5 lavare se. 6 satiare. (famem.) — v. n. 1 maturescere. 2 sese expedire, liberari, absolvi, &.

కళింగ 1 rudis, inurbanus homo. 2 quædam avis. (ossifraga ? bubo ?)—కళింగదేశ nomen proprium regionis.

కళింద unus è montibus *Himalaya*.

కళిందజ,కళిందనందిని rivus *Jamna*

కళింప, కళిప 1 sociare, adunare. 2 exuere (frumentum è sordibus.)

కళికె 1 flos nondùm expansus. 2 lampas.

కళిత maturus, adultus, mitis.

కళికుబిడ, కళిదుబిడ vid. కళదుబిడ.

కళిపిసికుళియు (conculcando) seipsum inquinare.

కళిపిళికొగు strepitus ludentium puerorum.

కళియు v. n. fugere, labi, consumi. (tempus.) — v. a. 1 transire. 2 transgredi, violare. 3 supereminere. 4 consumere. (tempus.) vid. కళియు.

కళిలు surculus calami *bambu*.

కళివి nomen cujusdam arboris.

కళిన v. 1 mittere, delegare. 2 transmittere, promovere.

కళిఖు, కళిలు crepitus, vel tinnitus gemmeorum ornatuum.

కళు v. subripere, furari, latrocinari, defraudari.

కళుకు 1 articulorum luxatio. (*entorse.*)— కళుక్కునలు articulorum divulsorum strepitus. — కళుకిన luxare (membrum, articulum, etc.) 2 dolor pungens.

కళుబు vid. కలువు.

కళుచు, కళుచిన, కళిచిన 1 in causâ esse cur aliquis eat, mittere, delegare. 2 transmittere, mittendum curare (aliquid.) 3 deducere —దారికి కళుచిన alicui, urbanitatis causâ, paululùm in viâ comitari. — కళుచికరిన (aliquid aut aliquem) accire.

కళుచొయిడు quod amissum aut devium est.

కళ s. 1 fulgor, splendor, claritas. 2 pars, divisio. 3 decima-sexta pars diametri lunæ. 4 lunæ phases. 5 ars mechanica, 6 litteratura, scientia. 7 octo momenta. (8 *secondes.*) 9 nota, ductus, lineamen. (faciei.) — కళకుందు,...ఇళియు 1 evanescere. (splendor.) 2 decrescere. (luna.) — కళబిరలు diffundi. (fulgor.)—కళముఖ...మొగ jucunda faciei delineamina. — కళగొలిప splendorem conferre.

కళ herbæ inutiles, segetibus noxiæ. — కళకుజేగె sarculum. — కళతెగియు.... తిరి sarrire, sarculare.—కళచేను ager herbis inutili-

bus plenus.

కళిగూసు puellulus, infans.

కళిబిళి tumultus puerorum ludentium.

కళిమాగిద maturus, mitis.

కళేబర, కళివర corpus humanum, cadaver.

కళియ 1 substrahere. 2 ab omni vituperio absolvere. 3 sese expedire ab, absolvi. 4 abolire, removere. — పాపకళియ ignoscere, à peccato absolvere.— కొట్టెకళియ 1 viscera (medicamento) purgare. 2 cacare. — కీలెటికళియ à pruritu eximi.—కీలెటికళకొళ్ళ propria negotia disponere. —ముట్టు చెట్టు కళియ à caeremoniali immunditiâ se purificare. —కొత్తు,...కాలకళియ consumere tempus. — కళికొళ్ళ 1 amittere, 2 (propriâ virtute) se expedire.—కొట్టెకళి purgatio, medica potio.

కళియాణ్మ luna.

కళ్కనె subitò, insperatò, ex improviso.

కళ్కు s. satisfactio. — v. n. timere.

కళ్తెన్ని 1 oblivio, corporis aut animi stupor. (*insensibilité.*) 2 inscitia, ignorantia.

కళ్తెవణియ luna.

కళ్ళ fur, latro. —కళ్ళి (de muliere dicitur.) — కళ్ళకొరవను insignis latro.—కళ్ళతన, కళ్ళాట, కళ్ళవు furtum, latrocinium, rapina. — కళ్ళతన, కళ్ళాటమాడ furari, rapere, latrocinari. — కళ్ళజాడె latronum vestigium.

కళ్ళకండి ostium secretum in interiori parte domûs.

కళ్ళకుణి arena mobilis. (*sable mouvant.*)

కళ్ళకుణికె colli ima vertebra.

కళ్ళగండ adulter.

కళ్ళగడ్లె species quædam leguminis.

కళ్ళదన pecora devia, aut maligna.

కళ్ళదారి .... హాది 1 privata via, callis pedestris. 2 via latronibus plena.

కళ్ళపడి adulterina mensura.

కళ్ళబావు temporarius tumor.

కళ్ళబీగదకై instrumentum ad seras furtim aperiendas.

కళ్ళమాతు mendacium.

కళ్ళరికె anxietas, angustia, etc. v. కళవరికె.

కళ్ళహొటె falsa graviditatis species.

కళ్ళి 1 *Euphorbia*, bot. (*arbuste laiteux.*) 2 magnum et crassum rete. 3 nomen ludi cujusdam. — కళ్ళియ హాలు *Euphorbiæ* succus.

కళ్ళియ హాస conopæum, lata umbella.

కళ్ళు sicera inebrians. (*jus fer-

menté du palmier.)

కక్ష్యసుబు, కక్ష్యసువు vid. కక్ష్యపుటి.

కక్ష్య *cicer arietinum*, bot.

కక్ష 1 axilla. 2 omoplata, humerus. — కక్షపాలి vas quod super humerum gestant mendici.

కక్షి 1 objectio. 2 responsio (ad argumentum.) 3 pars adversa.

కక్ష్య 1 axilla. 2 arefactarum arborum nemus. 3 superna contignatio, porticus. 4 spatium inter externam et internam castelli januam comprehensum, vel కక్ష్యాంతర.

కా vid. కాయ.

కాంక, కాంకే calor morbidus, vis æstûs.

కాంచన 1 aurum. 2 *Michelia champæa.* bot. (arbor.)— కాంచన ద్విరణి vas aureum in nuptiis usitatum.

కాంచీపట్టణ *Candjiveram,* (urbs sacra.) — కాంచీదామ 1 mulieris zona. 2 sertum ê floribus *abri precatorii.*

కాంచీకుల్లు quoddam genus fragrantis graminis.

కాంజి nucum *areca* decoctarum sedimentum. — కాంజీనగుళిక globulus ex eo sedimento cocto confectus.

కాంజిక acida quædam puls.

కాండ 1 sectio, divisio, pars. (libri.) 2 clava. 3 culmus. 4 aqua. 5 opportunitas. 6 sagitta. 7 equus. — కాండపట, velamen quo circumdatur tentorium. — కాండజ ex aquâ natus. — కాండ ధనువు arcus et sagittæ. — కాండధి mare. — కాండజాన *Brahma.*

కాండన quædam tribus brahmanarum.

కాండి jugum boum.

కాండీరర nomen proprium cujusdam regionis.

కాంత adj. permulcens, jucundus, amœnus. — s. 1 lapis 2 ferrum. 3 luna. 4 *Krishna* — కాంతా uxor. — సూర్యకాంత 1 lens crystallina. 2 planta quædam repens.

కాంతార 1 nemus. 2 verbum difficile aut malum. 3 *canna saccharifera,* bot.

కాంతాళ indignatio, ira.

కాంతి fulgor, splendor, lux, pulchritudo. — కాంతిదప్పు...... మజ్జు obscurari (splendor.) — కాంతిగొను 1 irradiare. 2 polire. — కాంతి ప్రసరిను diffundi. (fulgor, radii.)

కాండవ quædam tribus brahmanarum.

కాందిశీక fugiens, in fugam versus, fugatus. — కాందిశీకుడు homo meticulosus, ignavus.

కాంచ (part. pres. verb. కాఞ; meliùs కాఞున) videns.

కాంబడ, కాంబుకి, కాంచోలిఞ actus videndi.

కాంబళి stragulum laneum (*cambouli.*) — కాంబళిధర eo stragulo coopertus.

కాంబావలి inauris.

కాంభోజ 1 una è septentrionalibus Indiæ regionibus. 2 nomen cujusdam modulationis.

కాంస్య 1 æs fusile. 2 patera.

కాంక్ష votum, desiderium, propensio, passio, appetitus, ardor, cupido.

కాక, కాకి corvus.

కాకంచి *abrus precatorius.* bot.

కాకంబి saccharum purificatum, sive, condensatum jus *cannæ saccharifera.*

కాకకలిస 1 deficere, perire. 2 mortem alicujus exoptare. 3 cachinnari.

కాకగుడ *sesami orientalis* semen.

కాకజంబు nomen cujusdam cantilenæ.

కాకజ్వర ardens febris.

కాకతాళన్యాయ minimè connexus.

కాకతొండి, కాకదొండిగిడి *leea æquata*, (frutex.)

కాకపణి nomen cujusdam arboris.

కాకపక్ష capilli in temporibus puerorum crescentes.

కాకప్పనాగి తిరుగ stultè et vanè circumerrare.... palari.

కాకబ్బు, కాడ కబ్బు agrestis *canna saccharifera.*

కాకభాజన corvi portio. (dicitur de re aliquâ consumptà aut inutili.) — లోభియ ధన కాకభాజన divitiae avari partes corvi erunt.

కాకమంచి.... మాచి *solanum trilobatum*, bot.

కాకరిగిడ *momordica charantia*, bot. (frutex.)

కాకరీటు nigra quaedam avis aquatica.

కాకరోగ nervorum convulsiones.

కాకలి vox dulcis et jucunda.

కాకళను 1 homo affectatus. 2 homo cui imminent angustiae.

కాకి vid. కాక.

కాకికడుబిన పురు insectum quoddam in siccato stercore vaccae inventum, quo vescuntur corvi.

కాకిగిడ *Webera tetrandra*, (frutex.)

కాకిబళగ corvorum grex.

కాకిబంగార 1 *talcus.* 2 aurichalcum, aenea lamella quasi aurum fulgida.

కాకిఱంబు fructus *Weberæ tetrandræ.*

కాకిసోంపురోగ epilepsia.

కాచు 1 ardor, (aestus, sive mentis. sive corporis, sive naturalis, sive factitius.) కాచార sedari. (ardor.) — కాచాగ calefieri. 2 cachinnus. — కాచు దాక, కాచు దాకి

ಕೊಂಡು ನಗ cachinnari. 3 malus, pravus. 4 ironia. 5 mutatio vocis (prae dolore, trepidatione, etc.)

ಕಾಕುದ 1 pars interior genae. 2 palatum.

ಕಾಕುಧ್ವನಿ clamor dolorosus.

ಕಾಕು ಮಾಡ à viâ deflectere, à consueto agendi modo recedere; aegrè ferre.

ಕಾಕು ಮಾತು pravum verbum; ominosè dictum.

ಕಾಕುರುಳು vaccinum stercus siccum in silvis inventum.

ಕಾಕುಲತೆ necessitas, vexatio.

ಕಾಕುಸ್ಸು latrina. vid. ಪಾಯಿಖಾನೆ.

ಕಾಕುಸ್ವರ vox dolorosa.

ಕಾಕುಳ್ಳಿ ಬೂದಿ cineres stercoris vaccini.

ಕಾಕೆ adj.— calidus, calefactus. — s. corvus.

ಕಾಕೋಟಿ pertica ad vehenda onera.

ಕಾಕೋದರ serpens.

ಕಾಕೋಲ 1 venenum. 2 corvus. —ಕಾಕೋಲಧರ *Siva* (qui venenum sorbuit.)

ಕಾಕೋಳಿ qui ubiquè sine utilitate circumcursat

ಕಾಗಜ, ಕಾಗದ, ಕಾಗಿದ 1 papyrus, charta. (*papier* .) 2 epistola . 3 charta lusoria.—ಕಾಗದಗಳಾಡ chartis ludere . — ಕಾಗದ ಲಕೋಟೆ ಮಾಡ epistolam in involucro recondere et sigillo munire. — ಕಾಗದ ಕಳಿಸ epistolam transmittere .... dirigere. — ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಬರೆಯ responsum ad epistolam scribere, epistolae rescribere. — ಕಾಗದ ಮುಟ್ಟ pervenire ad destinatum finem. (litteræ.)—ಕಾಗದ ಖಾನೆ officina in quâ conficitur papyrus. — ಕಾಗದ ಒಡೆಯ aperire epistolam. — ಕಾಗದ ಹಚ್ಚ .... ಕಟ್ಟ 1 conficere papyrum. 2 ad parietem affigere libellum, notificationem, etc.

ಕಾಗಿ corvus, cornix.—ಕಾಗೆಕಟ್ಟು à sinistrâ spectantis ad dexteram volando transmeare. (corvus.) —ಕಾಗಿಬಳಗ grex corvorum. —ಕಾಗಿ ಚೋರಿ nomen cujusdam arboris. —ಕಾಗಿಬಂಣ ater color.— ಕಾಗಿಮೋ ಶಿಬೀಜ *monospermum cocculus*, (materia medica.) — ಕಾಗಿರೆಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲು species quaedam oryzae.

ಕಾಗಿನ ಶೀರೆ nigrum muliebre vestimentum, aureâ fimbriâ insignitum.

ಕಾಗುಣಿತ litterarum appellatio, vocum inchoata pronuntiatio. (v. g. incipientium legere.)

ಕಾಗುಸ fervefacere, calefacere.

ಕಾಗೆ vid. ಕಾಗಿ.—ಸುಬ್ಬಕಾಗೆ, ಸಂಬರಕಾಗೆ corvus rufus.

ಕಾಗೆಯು inconstans, caducus, instabilis.

ಕಾಗೆಶಿಳ್ಳ parva avis nigra. (ominosa reputatur ab Indis.)

ಕಾಚ 1 vitrum. 2 laqueus è fu-

niculis confectus ad transferenda onera. 3 oculorum morbus. —కాచడికె vitri coctio.—కాచ పాత్రి vitreum vas.—కాచమణి vitreum rosarium. — కాచలవణ sal fossilis tanquàm medicamen adhibitus .

కాచాట lis, contentio, morsus.

కాచీఁగిడ *solanum nigrum*, bot.

కాచీఁతుల్లు herba quaedam longa et lata quâ utuntur ad cooperienda tuguria.— కాచి కొదికె tectum è stipulis confectum.

కాచు globulus è sedimento *arecæ* nucis coctæ. — కాచుగారె prædicta massa calce mixta.

కాజ, కాజి sacerdos mahumetanorum.

కాజు vitrum.

కాట 1 molestia, vexatio. 2 diabolica possessio, diaboli infestatio.—తొండె కాట genus quoddam lacertæ.— దోఁమ.... చెక్రాడి కాట ciniphum molestia.

కాటంణ tumulus ex aliquot lapidi bus dealbatis, floribus adornatus, qui à venatoribus tanquam deus adoratur.

కాటక 1 fames aut sterilitas. 2 auceps, deprædator.

కాటక, కాటకాయి adj. 1 deprædans, spolians, diripiens. 2 aucupatorius, a, um.

కాటకతన, కాటకాయితన deprædatio, vel aucupium.

కాటమరాజ nomen regis cujusdam.

కాటమ్మ్రయ్య vid. కాటంణ.

కాటికె mixtura fuliginis et olei, quæ oculis pro collyrio et ornamento inungitur.

కాటిపాప magus, veneficus, incantator.—కాటిపాపవిద్య magia.

కాటి fuscus, rufus. — కాటియరంగు fuscus color.

కాటు 1 morsus (alicujus animalis.) 2 punctio (scorpionis.) —కాటుకళుకు dolor ex hâc punctione proveniens.

కాటి , కాటిగంజి , కాటియంబలి puls è quibuscumque granis facta.

కాట్లాట jurgium aut rixa.— కాట్లాడ rixari.

కాడకవడి *cucumis madraspatamus*, bot.

కాడకబ్బు agrestis *canna saccharifera*.

కాడగిచ్చు, కాడ్గిచ్చు ignis in silvis spontè exardescens.

కాడచీక్రాడు genus quoddam ciniphis,

కాడడవి invia et densa silva.

కాడత్తీఁగిడ agrestis ficulnea.

కాడసోణ œstrus.

కాడపాపరిగిడ vid. కాడకవడి.

కాడ బసవంణ effigies bovis in nemore erecta, cui sacrificia offerunt Indi, in tempore *epizootiæ*.

కాడబీఁళ mente capi, in deli-

quium labi.

ಕಾಡಮಿನಿಕೇಕಾಯಿ *Bryonia callosa.*

ಕಾಡಸೀಗೆಗಿಡ arbor quaedam.

ಕಾಡಹಂದಿ aper.

ಕಾಡಹಕ್ಕಿ agrestis anas.

ಕಾಡ ಹಲಸಿನ ಮರ species quaedam arboris. (*artocarpus integrifolia.*)

ಕಾಡಾಡಿಗಳು homines in silvis viventes aut errantes.

ಕಾಡಾರಂಬ arida cultura.

ಕಾಡಾವು agrestis vacca.

ಕಾಡಿ 1 stipula, festuca, (quibus dentes mundant.) 2 acetum è succo acerbato palmae (arboris.)

ಕಾಡಿಕಾಲಿಲೊರಸಿಬಿಡ vexare et dejicere, molestare et evertere.

ಕಾಡಿಕೆ 1 molestia , vexatio . 2 vid. ಕಾರು.

ಕಾಡಿಗ anas, tis.

ಕಾಡಿಗಂಣು caligans oculus.

ಕಾಡಿಗೆ 1 vid. ಕಾಟಕೆ. 2 rubigo in segetibus. — ಕಾಡಿಗೇಬಂಣ color niger.—ಕಾಡಿಗೆ ಹಿಡಿಯ rubigine vitiari. (seges.)

ಕಾಡಿಗೆ ಬಂಣದ ಹಕ್ಕಿ motacilla . (*hoche-queue.*)

ಕಾಡಿಬೇಡ instanter petere.

ಕಾಡು s. 1 nemus, silva. 2 cœmeterium, locus in quo comburuntur cadavera.—adj. 1 niger. 2 impervius, arduus, difficilis. 3 agrestis.—ಕಾಡಿನಮಯ omninò desertus, omninò nemorosus. — ಕಾಡಿಗೆ ಕಾಲು ಚಾಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ jàmjàm in sepulchrum descensurus est.

ಕಾಡು 1 servare, protegere, tueri. 2 extendere. 3 probris afficere. 4 vexare, molestare. — ಕಾಡಿಸ 1 servandum curare. 2 in causâ esse cur aliquis vexetur, etc.

ಕಾಡುಕಿಚ್ಚು vid. ಕಾಡಗಿಚ್ಚು.

ಕಾಡುದೊಂಡೆ agrestis *Bryonia grandis.*

ಕಾಡುದ್ದು semi-maturus *dolichos.*

ಕಾಡುನುಗ್ಗಿ agrestis *moringa.*

ಕಾಡುಬುಡುಮೇಕಾಯಿ *Bryonia callosa.*

ಕಾಡುಹಾಲು *Cardiospermum halicacabum.*

ಕಾಡುಹೀರೆ agrestis quidam cucumis. —ಹೊಂಬಂಣದ ಕಾಡುಹೀರೆ varia species flavi coloris.

ಕಾಡೆ puls quædam. vid. ಕಾಚಿ.

ಕಾಡೆಳ್ಳು agreste *sesamum.*

ಕಾಡ್ಪೊಲ ager à civitatibus distans.

ಕಾಣ 1 cocles, tis . 2 cornix , corvus.

ಕಾಣಕಾಣ ಕದ್ದುಕೊಳ್ಳು apertè , in conspectu alicujus furari. — ಕಾಣಕಾಣಬೀಳ in laqueo, periculo, etc. apertis oculis cadere.

ಕಾಣಾಚೆ hæreditas, bona patrimonialia. — ಕಾಣಾಚೆಗ್ರಾಮ vicus hæreditarius.—ಕಾಣಾಚೆಗಾರ hæres, dis.

ಕಾಣಿ 1. $\frac{1}{46}$ *a* pars unitatis. 2 inæqualitas (in lancibus stateræ.) 3 ager inferioris valoris, ab agris censui subjectis distinctus.—ಕಾಣಿ ದಂಡೆ statera inæqualis, ..non ponderata. —ಕಾಣಿಕಟ್ಟು stateram æquilibrem efficere.

ಕಾಣಿಕಸರು minima summarum vulgò memoratarum.

ಕಾಣಿಕೆ 1 munus, oblatio, donum (ab inferiore ad superiorem.) 2 collecta, donum. — ಕಾಣಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಕೈ ಮುಗಿಯು munere oblato, manus elevando jungere (in signum reverentiæ.) 2 species, visus, conspectus.

ಕಾಣಿಗಿನಗಿಡ *galedupa arborea*, bot.—ಕಾಣಿಗೆಣ್ಣೆ oleum ex ejus fructu expressum.

ಕಾಣೀಪಿಚ್ಚು, ಕಾಣೀಪೀರು pondus quo statera æquilibris efficitur.

ಕಾಣು, ಕಾಣಿಸು 1 videri, apparere. 2 experiri, sentire (dolorem.) 3 (aliquo morbo) laborare.— ಅವನಿಗೆ ತಲೆನೋವು ಕಾಣಿಸಿ ಇದೆ capitis dolore laborat.— ಕಾಣಲಾರದ, ಕಾಣಬಾರದ absens, imperceptibilis, invisibilis.— ಕಾಣಬರುವ praesens, visibilis.—ಕಾಣದಹಾಗೆ ಕದ್ದುಕೊಳ್ಳು callidè furari.—ಎಷ್ಟು ಕಾಣುವದು quantùm esse potest ? — ಕಾಣುತ್ತಾ ಹೋಗು aliquid prospiciens ire. — ಕಾಣ್ಬಡು, ಕಾಣಲ್ಪಡು, ಕಾಣಬರು,.... ಬೀಳು videri, apparere, in conspectu venire. — ಕಂಡು ಕಾಣದ ಹಾಗಿರು (in re aliquâ) connivere. — ಕಂಡು ಶಾವಿಸ imitari. — ಕಾಣದೆ ಹೋಗು è conspectu, ab oculis evanescere. — ಕಾಣೆ nescio. — ಕಾಣೆ ಕಾಣೋ id. sens.

ಕಾಣೆ, ಕಾಣೋ particulæ quædam quæ addi solent affirmationi ಹೌದು, loquendo cum inferioribus, scilicet; viro dicitur: ಹೌದುಕಾಣೆ etiam; mulieri autem: ಹೌದುಕಾಣೋ etiam.

ಕಾಣೆ palustris locus, parvum stagnum.

ಕಾಣ್ಕೆ vid. ಕಾಣಿಕೆ.

ಕಾತದ್ದು (præt. verbi. ಕಾಯು.) — ಕಾತಗಿಡ arbor quæ fructum dedit. —ಕಾತಿರುವ ಮರ arbor fructuosa.

ಕಾತರ s. lascivia, petulantia.— adj. lascivus, petulans, jocosus.

ಕಾತರಿ ಕ್ರೈಯ್ಯ nomen cujusdam philosophi.

ಕಾತರಿಸ v. n. 1 temerarius aut præproperus esse. 2 anxius, impatiens esse (propter iram.) 3 lascivus, solutus, petulans fieri.

ಕಾತಳ್, ಕಾತಳಿಗೆ temeritas, impetus, præcipitatio.

ಕಾತಾಳ್ ira, indignatio, indoles ad irascendum prona, præcipitatio.—ಕಾತಾಳ್ ಏಳ್ 1 irasci, irâ succendi. 2 præproperus esse.

ಕಾತುರ, ಕಾತುಳ್ s. temeritas, præ-

cipitatio.—adj. præceps (in iram, etc.)—కాతుర పడు irasci.

కాతి vid. కాతిగా.

కాత్యాయని 1 *Parvati*. 2 vidua mediæ ætatis vestimentis pœnitentiæ induta.

కాచ (partic. præt. à కాయు.) 1 observatus, custoditus. 2 calefactus, frixus. 3 qui, quæ, quod produxit.

కాదంబ 1 *nauclea cadamba*, bot. (arbor.) 2 anas. (*canard* ou *sarcelle*.) 3 sagitta. —కాదంబిని longa nubilorum series.

కాదలను amasius, procus, maritus.—కాదలి amasia, uxor.

కాదల్మి amor, dilectio, amicitia.

కాదాట prælium, pugna, bellum. —కాదాడు v. n. præliari, pugnare. —కాదాకు pugnator.

కాదింబు calidus locus.

కాదికి prælium.

కాదికొట్టు sine provocatione pugnam inire.

కాదిర 1 expectare, praestolari. 2 in alicujus obsequio assiduus esse.

కాదిలబట్ట pannus rubri coloris (quo pro cidari utuntur.)

కాదు bellare, praeliari.

కాదుకొట్టు expectare, praestolari.—కాదుకొండిర id. sens.

కాదుచూలడ 1 expectare et videre. 2 tentare et pugnare, — కాదువణ, కాదుచూలణ actio expectandi aut praeliandi.

కాద్యాట contentio, bellum.—కాద్యాడ pugnare.

కాద్రవేయు infernus serpens.

కానకాన nomen ludi cujusdam.

కానన nemus vel desertum.

కానబాదవి inauris.

కానిగిన గిడ *dalbergia arborea*, bot. (arbor.) — కానిగిన ఎంసె oleum ad usum lampadis ex hâc arbore expressum.

కానీన illegitimus filius, spurius.

కాను durus, arduus, induratus, solidus, congelatus, saccharo conditus. — కానుకాన liquorem coctione condensare.—కానుమజ్జిగ lac solidè coagulatum. - కానుమాడు firmum, durum efficere.

కానుగొంయు magno districtui praepositus.

కానూను regula, constitutio.

కాపట్యు, కాపట 1 hypocrisis, deceptio, dissimulatio, propriae intentionis callida occultatio. 2 calliditas, dolus. 3 fucus, illusio. 4 fraus. — కాపటిక hypocrita v. కపట.

కాపథ prava via.

కాపర familia. — కాపరస్తుడు pater familiâs.

కాపాడు 1 defendere, alere, servare, tueri. 2 favere, patrocinari.

— కాపాడువాడు sustentator, protector.

కాపాలి, కాపాలికాడు quædam secta inter adoratores *Siva*.

కాపాల్ 1 tempora (capitis.) 2 genus quoddam cucumis.

కాపి 1 nomen cujusdam cantilenæ. 2 *coffæum*. (meliùs కాపీబీజ vel బుంరు.)

కాపింజల్ nomen avis cujusdam.

కాపిక custodia, actio invigilandi, etc.

కాపిన adj. servatus, custoditus. — కాపిన ఫల fructus servatus.

కాపిస custodiendum, etc. curare.

కాపు 1 protectio, custodia, tutela. 2 cæremonia in sextâ aut septimâ die puerperii celebrata. 3 productio (arboris, agri, etc.) 4 (metallorum) calefactio. 5 fomentatio. 6 actio invigilandi, cura.— కడగద కాపు probatio armillæ (metallicæ) per ignem.—కుంజిన కాపు vulneris fomentatio. — కణ్ణాపు fomentatio oculi.—కాపు కట్టు amuletum. — కాపిడ custodiam ponere.— కాపినవరు custodes, vigiles.— కాపుకాయు.... మాడ custodire, curare.

కాపుట, కాపుణ, కాపుడి, కాపుళ్ actus vigilandi, etc.

కాపుర vid. కావర.

కాపురుష pravus homo.

కాబ 1 custos, curator, servator. 2 quod videtur, apparet (mel. కాణబ.)

కాబళ్ tenebræ.

కాబాదార tributorum agrariorum imminutio (propter culturam *cannæ sacchariferæ*.)

కాబిడ vid. కాపిడ.

కాబూజి effigies in agro erecta, ad terrendas aves.

కాబూజిగ cæcus homo.

కామ libido, cupido, carnale desiderium. — కామాతుర, కామ వికార, కామశ్రావ luxuria, inordinata affectio. — కామవాద verba liberiora. —కామభోజ్య cibus secundùm proprium desiderium sumptus. — కామచార agendi ratio secundùm libitum suum. — కామకేళి meretricium, lascivæ blanditiæ. —కామజనక *Wishnu*. —కామదుక్కు, కామధేను vacca quædam fabulosa, optatum quodcumque tribuens. — కామరూపి varias, pro libitu, formas assumere valens.—కామజ *Aniruddha*, filius *Kamæ*. — కామి libidinosus vir.— కామిని impudica mulier.— కాముక luxuriosus, a, um. — కామన, కామదేవను *Kama*, Indus Cupido. — కామదేవి *Rati*, uxor *Kamæ*.

కామంజి genus quoddam fragrantis graminis.

కామకర 1 vectigal. 2 superbia

ಕಾಮಕಾರ operarius. — ಕಾಮಕಾರಿ opus, eris; opera, æ.

ಕಾಮಠ testudineus, a, um.

ಕಾಮನ ಕಣಕಂಗ voluptates carnales.

ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು arcus cœlestis, arcus pluvius; iris, dis.

ಕಾಮನ ಮಕ್ಕಳು pueri liquore(ಓಕುಳಿ) se invicem et obvium quemque conspergentes, in festo *Kamæ*.

ಕಾಮನ ಸುಡುವದು effigiem *Kamæ* in festo ejus comburere.

ಕಾಮನ ಹುಂಣಿವೆ .... ಆಟ. annua festivitas in honore *Kamæ*.

ಕಾಮಠ superbia, arrogantia.

ಕಾಮಠಹೀನ castus, continens.

ಕಾಮಾಟ laterarius, a, um.—ಕಾಮಾಟತನ, ಕಾಮಾಟಿಕೆ ars vel professio structoris laterum.

ಕಾಮಾಟಿ, ಕಾಮಾಟಿಗನು 1 laterum structor. 2 fossor castrensis.

ಕಾಮಾಕಾರ 1 invidia. 2 zelotypia. 3 odium.

ಕಾಮಾರಿ *Siva, Kamæ* inimicus.

ಕಾಮಾಲಿ, ಕಾಮಾಲೆ species quædam icteri. (*jaunisse.*) — ಉಂಡು ಕಾಮಾಲೆ icterus cum magno tumore. — ಬಳಲು ಕಾಮಾಲೆ icterus magnae imbecillitati adjunctus. — ಪಿತ್ತಕಾಮಾಲಿ icterus nimietatem salivae afferens. — ಕೂಳು ಕಾಮಾಲಿ icterus morbidae fami adjunctus.

ಕಾಮಾಚಿ 1 dea. 2 species quaedam fidiculae. (*violon.*)— ಕಾಮಾಚಿಗಾರ fidicen. — ಕಾಮಾಚಿ ಬಾರಿಸ ficulam pulsare.

ಕಾಮಿಲ, ಕಾಮಿಲಿ, ಕಾಮಿಲು ರೋಗ icterus.

ಕಾಮಿಸ concupiscere, optare, cupere.

ಕಾಮುಖಾ certè, precisè, in quocumque casu.

ಕಾಮ್ಯ optabilis.

ಕಾಯ corpus. — ಕಾಯಕಷ್ಟ corporeus labor.

ಕಾಯಂ sicut priùs, permanens, non abolitus.—ಕಾಯಮು ಮಾಡ statuere, stabilire, permanentem efficere. — ಕಾಯಂ ಇಬಂಧಿ permanens statio (satellitum, &c.)

ಕಾಯಕ 1 professio, ars, industria, commercium, negotium. 2 eleemosyna.— ಧೂಪದ ಕಾಯಕ professio ostiatim mendicantis, cum lampade et incenso. — ಕಪ್ಪರದ ಕಾಯಕ professio mendicantis, qui vas eleemosynis excipiendis destinatum in manu gerens, rotundam pulsat scutellam metallicam. — ಚೊಬ್ಬ ಕಾಯಕ professio mendici, qui spinis insidens, et seipsum pugione pungens, eleemosynas sic extorquere solet. — ಕೊಲ್ಲಾದಾಸನ ಕಾಯಕ professio mendicantis è sectâ *Wishnu*, qui tubâ canere, campanamque pulsare solet. — ಕಾಯಕ ಮಾಡ professionem a-

liquam exercere. — కాయక బేడ eleemosynam petere.

కాయకోలుదివిటీ magna lampas aeneâ columellâ instructa, quam antè idolum in processionibus gestant.

కాయజ deus amoris.

కాయతి genus quoddam brahmanarum.

కాయము vid. కాయం.

కాయలు febris. — కాయలాడ aegrotus. — కాయలాగి బడ్డాడి aegrotat.

కాయవ densus, concinnus, compactus. (pannus.)

కాయ 1 ira. 2 nux palmae (coco.) 3 quodcumque olus bulbosum aut in siliquâ inclusum. 4 quicumque fructus immaturus. (bacca, nux, etc.) — తలకాయ caput. — గుండెకాయ cor (physicè sumptum.) — కాయకసు quicumque fructus immaturus.

కాయ v. a. 1 expectare. 2 parcere, excusare. 3 invigilare. — కోపకాయ refrenare iram — చేయి కాయ cohibere manum — మాన కాయ famam tueri. — కాయకాయ బేడ veniam flagitare.

కాయకంటు oculus cujus pupilla periit.

కాయకట్టు indurari (manus prae labore.)

కాయక actio salvandi, protegendi, tuendi, etc.

కాయగసు ille qui vendit legumina, herbas, etc.

కాయజుట్టు densus fibrarum globus in summâ parte nucis *coco*.

కాయధాన్య olera, legumina.

కాయపత్రి, కాయపొప్పు olera sive siliquosa, sive graminea.

కాయతి, కాయదా jussum, praeceptum.

కాయన custodiendum curare.

కాయరస lac è nuce *coco* expressum et cum admixtis saccharo et aquâ coctum.

కాయసాలు jus vel lac è nuce *coco* expressum.

కాయారంపు ira, indignatio.

కాయు v. a. 1 calefacere, fervefacere. 2 coquere. 3 protegere, defendere, tueri. 4 excusatum habere, parcere. 5 producere, ferre. 6 expectare.—v. n. 1 febri laborare. 2 calefieri. 3 fulgere. (sol aut luna.)

కాయు s. ira, indignatio, aestus.

కాయుడుకు exaestuare, ebulliri.

కార vid. కారు.

కార 1 particula quae substantivis annectitur ad designandam alicujus indolem, professionem aut nationem. ex. చాడికార calumniator. — బండికార auriga. — ఇంగ్లీషుకార anglicus. 2 desinentia quarumdam vocum neutri gene-

ris, ex. సజ్జికార resina —సబ్బుకార sapo fullonum. — పటకార forceps fabri ferrarii.— పరికార indusiolum à puellis gestatum. 3 adj. niger, humidus, madefactus.

కార 1 s. mordax vel urens condimentum. 2 secunda messis oryzae.—adj. acer, acutus, mordax, corrodens.

కారం custodia, carcer.

కారండవ genus quoddam anatis.

కారంజి fons manufactus. (*pompe, puits artésien.*)

కారక agens. —కర్మకారక qui actionem facit.—కారకజ్వర vehemens febris. — కారకశరీర corpus morbidè calidum.

కారకాల tempestas pluviarum.

కారకృ crassa oryza.

కారగడ్డి agri madefacti.

కారగత్తెలు spissa caligo, densæ tenebræ.

కారడవి invia, densa sylva.

కారణ 1 causa, motivum, ratio. 2 fatum, sors, fòrtuna. 3 narratio, historia. — దృష్టకారణ manifesta causa.—ఉపాదాన కారణ materialis causa.—నిమిత్త కారణ causa efficiens. — మూలకారణ causa primaria. — స్వయంకారణ causa immediata. — కారణ పురుష vir magni pretii.-కారణకర్త vir auctoritatem aut ingenium habens, cui commissa sunt negotia magni momenti.

కారణజన్మ, కారణజీవ propheta, futura praedicens.

కారణి linea rubra in imâ parte murorum depicta.—కుంకుమ కారణి id. sens.

కారపరి florilegus, serta componens.

కారబారు administratio, imperium, directio

కారవల్లి, కారవెల్లి *momordica charantia.*

కారవి crassum et rubrum pannum.

కారవొంటె quaedam arbor.

కారశి *solanum trilobatum* (planta.)

కారసంబాళిసెల్లు genus quoddam oryzae, quod per octo menses crescere solet.

కారహబ్బ oblatio quam faciunt *Shudræ* in honore quorumdam lapidum. aut in tempore *epizootiæ*.

కారాగార, కారాగృహ carcer, custodia.

కారామణి genus quoddam lentis.

కారావళి promontorium, moles in mare projecta.

కారి agens; opifex, artifex. — టెంకికారి vestium elegantiae studiosus —ఉపకారి benefactor.

కారిక 1 ars, professio. 2 versus.

కారికొక్కు vomere, nauseare.

కారిడు 1 nigrum efficere. 2 fumo *capsici frutescentis* suffire.

కారిజి linea rubra in pariete domûs Indicae depicta.

కారియు vid. కార్యు.

కారిరకు obscura nox.

కారిస vomitum ciere. — కారిసి బిడు pecuniam, etc. ab aliquo dilapidatam recuperare... expetere.

కారిజారియు stillare, manare, (per linteamen, rimam, etc.) colari, diffluere.

కారీక *dactylus.* (*datte*)

కారు s. 1 tempus pluviarum. 2 faber ferrarius. 3 vomer. 4 seges oryzacea in mense Aprili seminata et in Junio aut Julio collecta. — adj. 1 niger, obscurus. 2 urens, mordax. 3 agrestis, sylvestris, nemorosus. 4 ad tempus pluviarum pertinens. — సముద్రపు కారు fretum. (*détroit, bras de mer.*) — కాడిసీ కారు vomer ferreus. — కారు మళీ prima pluvia. — కారు మాడు 1 calefacere. 2 nigrum efficere. 2 vomitum ciere. 3 subreptum quid repetere. — కారు మొబ్బిను odorem *capsici* combusti excitare. — కారు కట్లు spissa caligo.

కారు v. 1 vomere. 2 mordere.

కారుణ్యం misericordia, bonitas, pietas. — కారుణ్య మూర్తి benignus et misericors homo. — కారుణ్య వర్తన benigna agendi ratio.

కారుకన ముష్టి fabri lignarii scalprum.

కారు మగ్గి genus quoddam nigrae *moringæ.* (planta.)

కారుప్పి గిడ frutex quidam spinosus et niger.

కారుప్పు sal nigrum.

కారువల oryza in tempore pluviarum seminata.

కారు బెండ *hibiscus esculentus sylvestris.* (olus.)

కారుభారి, కారుబారి administrator, delegatam potestatem habens, inspector.

కారుభారు, కారుబారు administratio, imperium, gubernatio.

కారు బొక్క furunculus in cruribus.

కారుకూయరకు exclamare, vociferari.

కారుముల్లంగి *raphanus* quidam acerrimus. (*radis.*)

కారుల్లి cæpe quoddam mordax.

కారు జక్షిగిడ *xylon* nigrum.

కాశి species quaedam plantae *myrobolan.*

కాశిక్షి agrestis bubalus.

కాశీగార 1 caementarius, qui lateres caemento adunat. 2 malignus, malefactor.

కాశీగిడ frutex quidam spinis refertus.

కారుమొడ్డణ aggregatum nubilorum atrorum.

కారుమొడకి dea pluviæ.

కారుమొడలుం 1 corpus nigrum· 2 *Wishnu.*

కారుమోర్త్తసు 1 fermentum. 2 spuma.

కార్య 1 negotium, opus, opera, objectum, res· 2 effectum, (proüt causæ opponitur.) —కార్యకై బోవు ad negotium quoddam exire. — కార్యగాఁడు negotiorum peritus.—స్వకార్యధురంధర, కార్యార్థిగ, కార్యవాదిగ propriis tantùm commodis intentus. —కార్యసిద్ధి bonus rei exitus.—కార్యప్రవీణ negotiorum peritus. — కార్యశాగ bellum. —కార్యశాగ మాడు in bellum proficisci.

కార్ఖాని 1 officina. 2 negotium, industria, munus.

కార్కాల, కార్గాల tempus pluviarum.

కార్గంటు oculus cujus pupilla vitiata est·

కార్గత్తలు spissæ tenebræ.

కార్చిచ్చు, కార్చిచ్చు ignis in sylvis et montibus spontaneè exardescens.

కార్గోంచె, కార్గోంచె prædium in tempore pluviarum cultum.

కార్గోసి genus quoddam oleris.

కార్గోలుకాకి corvus.

కార్గోదె agrestis bubalus.

కార్చకాయ.... బళ్ళ, *momordica dioica,* (planta repens.)

కార్జోంన claritas lunæ in tempore pluviarum.

కార్నుగ్రగిడ species quædam *nigræ moringæ.*

కార్తస్వర aurum.

కార్తవీర్య nomen regis cujusdam.

కార్తి 1 quædam constellatio. 2 prima messis (oryzæ.)

కార్తిక octavus mensis lunaris. —కార్తిక దామోదర *Wishnu,* qui in hoc mense speciatim adoratur.

కార్తికేయ deus belli, *Sivæ* filius.

కార్తిచిందు stillare, guttatim cadere· (pluvia·)

కార్పణ్య molestia, persecutio, vexatio, incommodum.

కార్పాస 1 xylinum, gossipium. 2 xylinum linteamen.

కార్పొగ, కార్పొగ fumus ater.

కార్పొద niger dumus.

కార్బుర aurum. vid· కర్బుర.

కార్బులి 1 tigris niger· 2 ferus tigris.

కార్బొన ferrum. vid. కర్బొన.

కార్ముదుసు flumen *Jamna* (nigrum flumen.)

కార్మొది prima pluvia.

కార్ముక arcus.

కార్మొగిల్ densa, imbribus gravida nubes.

కాముఁడి vitta nigra summum caput adornans.

కామొఁక, కాఱ్మొగ 1 fera, æ. 2 sæva aut nigra facies.

కామొఁగిలు, కాఱ్మొయిడ vid. కాఱ్మొగిల్.

కామొఁబ్బు densa caligo.

కావఁక్రి quindena obscura (per quam latet luna.)

కాఛొఁట్టిగ ignis (deificatus.)

కాల 1 tempus. 2 tempus (verbi) gr. 3 tempestas, divisio anni. — భవిష్యత్కాల futurum tempus.—వర్తమాన కాల præsens tempus. — భూత కాల præteritum definitum. — అద్యతన భూత కాల (tempus) imperfectum.—అనద్యతన భూత కాల (tempus) plus quàm perfectum.— అపరోక్ష భూత కాల præteritum indefinitum. —Tempora anni in sex dividuntur, scilicet: వసంత కాల tempus vernum, ver. ‖ గ్రీష్మ కాల tempus æstivum. ‖ వర్షాకాల, మళి కాల tempus pluviarum. ‖ శరత్కాల tempus autumnale. ‖ హిమంత కాల tempus hiemale. ‖ శిశిరుతు కాల tempus frigidum. —మోక్ష కాల tempus quod sequitur eclipsim. — త్రికాల tres partes diei : manè, pomeridianum tempus et nox. —సమ కాల equinoctium.- విషమ కాల inequalitas diei et noctis. — కాలవకండను defunctus est.

కాల bubalus.

కాలందిగ armilla pro cruribus.

కాలకంధర *Siva* (nigrum habens collum.)

కాలకడగ vid. కాలందిగ.

కాలకర్త sol (anni regens tempora.)

కాలకళియ tempus consumere.

కాలకాలను, కాలకంఠను *Siva*.

కాలకూట venenum.

కాలక్రమేణ decursu temporis.

కాలక్రయపత్ర alienationis instrumentum.

కాలఖండ jecur.

కాలగతి 1 cursus temporis. 2 status temporum.

కాలజ్ఞ, కాలజ్ఞాని 1 propheta, hariolus, divinator. 2 (Deus) omnia cognoscens, præterita, præsentia et futura. — కాలజ్ఞాన futurorum cognitio. — కాలజ్ఞ gallus (proüt horas cognoscere supponitur.)

కాలచక్ర revolutio vel decursus temporis.

కాలట్రా pertica muro domûs parallelo modo affixa, è quâ ollas, vasaque alia suspendere solent.

కాలదేశవర్తమాన tria colloquii humani objecta : tempora, patria, rumores publici.

కాలధర్మ mors.— కాలధర్మఁపాగ mori.

కాలనిరీక్షణె opportunitatis exspectatio.

ಕಾಲಪಾವಾಡ stapes. (*étrier.*)

ಕಾಲಪ್ರವೃತ್ತಿ temporum consuetudo.

ಕಾಲಭೈರವ nomen cujusdam dei.

ಕಾಲಮಡಿ urina.— ಕಾಲಮಡಿಗೆ ಹೋಗು mingere.

ಕಾಲಮಣೆ scabellum, mensula.

ಕಾಲಮರಿ, ಕಾಲಮರೆ calceamentum ad usum pauperum.

ಕಾಲಮೂರ್ತಿ numen.

ಕಾಲಮೇಘ obscura nubes.

ಕಾಲಮೇಷಿಕೆ nigrum piper.

ಕಾಲರುದ್ರ *Siva.*

ಕಾಲವಾದ prophetia. — ಕಾಲವಾದ ನೋಡು prophetiam exquirere.

ಕಾಲಶಕ್ತಿ dea quædam destructiva.

ಕಾಲಸಂಧಿ spatium inter duo crura.

ಕಾಲಹರಣ, ಕಾಲಕ್ಷೇಪ temporis jactura,.. ...absumptio.

ಕಾಲಾಂತಕ *Siva* (destructor.)

ಕಾಲಾಟ deambulatio (recreationis causâ.) — ಕಾಲಾಟ ಕಲಿಯು modum incedendi discere (puer.)— ಕಾಲಾಟವಾಡು propter recreationem ambulare.— ಕಾಲಾಟಗ ille qui sic ambulat.

ಕಾಲಾಡಿ, ಕಾಲಾಡಿಯವ pedes, viator, qui pedibus viget.

ಕಾಲಾಡಿವಂಟೆ camelus. (*dromadaire.*)

ಕಾಲಾಡಿಸು iter facere, multùm ambulare.

ಕಾಲಾನುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದರು aut nunc aut in posterum.

ಕಾಲಾನುಸರಣೆ 1 actio sese temporibus accommodandi. 2 quodcumque tempori congruum.

ಕಾಲಾಯಸ ferrum.

ಕಾಲಾರಿ 1 pedes, itis. *Siva.* — ಕಾಲಾರಿಗೆ pedibus. — ಕಾಲಾರಿಗೆ ಹೋಗು pedibus incedere.

ಕಾಲಾವಧಿ anni aut temporis finis.

ಕಾಲಾಳು pedestris miles.

ಕಾಲಿಗೆರಗು procidere ad pedes.

ಕಾಲಿವೆ 1 canalis irriguus. 2 rivulus, aquæ decursus. — ಕಾಲಿವೆ ತೆಗೆಯು canalem effodere.— ಕಾಲಿವೆ ಹರಿಯು in alveo fluere.

ಕಾಲಿವೇಕಡಿಗೆಹೋಗು ventrem purgare.

ಕಾಲು 1 crus. 2 pes. 3. ¼ *a* pars unitatis. —ಮರಕಾಲು 1 grallæ. (*échasses.*) 2 virga mensuralis. — ಮೊಣಕಾಲು genu. — ಕಣಕಾಲು sura, crus à genu usquè deorsùm.— ಹಿಂಗಾಲು pes posterior quadrupedis. —ಮುಕ್ಕಾಲು ¾ *a* pars unitatis.—ಅರಕಾಲು ⅛ *a* unitatis. — ನಾಲ್ಕುಕಾಲು 4 cum ¼.—ಒಂದುಕಾಲುರೂಪಾಯಿ 1 *rupia* cum ¼.—ಪಿಕ್ಕಿಕಾಲು una è brevioribus trabibus quæ tectum sustinent. — ಒಕ್ಕಾಲು unum habens pedem. — ಇಕ್ಕಾಲು duos habens pedes. — ಕಾಲಿನ ಹಲಿಗೆ filum quo textor stamen panni constringit.

—కాలునడిగళు pecora. —కాలు కెరె యు 1 ungulis solum quatere (sicut equus.) 2 aggredi. 3 provocare. — కాలు కొళి rivus vadum præbens.

కాలుంగర annulus argenteus qui in secundo pedis digito inseri solet.

కాలుంగట major digitus pedis.

కాలుకెదర ungulis terram ferire (equus.)

కాలునడి adj. vadosus. — s. 1 pedestris incessus. 2 pecora oneribus vectigali obnoxiis onusta.

కాలు కొడరు, కాలు కొడిగె cruris ornamentum.

కాలు బల pedestres copiæ.

కాలు బెరళు pedum digiti.

కాలుమడి s. urina.

కాలుమడిస v. a. mingere.

కాలుమరి vid. కాలమరి

కాలుమణి vid. కాలమణి

కాలురిజ 1 mendicus 2 tonsor. 3 *Shudra* quicumque.

కాలువాడ stapes.

కాలువె vid. కాలివె.

కాలూర pede premere nitens.

కాలెత్తిరదవ longa crura habens.

కాలేయక nomen cujusdam arboris.

కాలేళదవను incedere non valens.

కాలొండియు præ frigore findi vel dehiscere. (crus.)

కాలొత్తు pedem constringere, (v. g. calceamentum arctius.)

కాలొళియు pedem incedendo contorquere.

కాలొంచిత 1 opportunus. 2 prædictus. —కాలొంచిత క్రమణి congrua temporis usura.

కాల్కుప్పస femoralia.

కాల్గెడ impediri. — కాల్గెడిస impedire.

కాల్గెర 1 aggredi. 2 unguibus terram percutere (v. g. equus.)

కాల్నడి vid. కాలునడి.

కాల్పిల్లి annulus aureus in quarto digito insertus.

కాల్పెండి rotundum crepitaculum cruri appensum.

కాల్బళె cruris armilla.

కాల్మణి vid. కాలమణి.

కాల్వడియు (meliùs కాలుహిడియు q. v.)

కావ vid. కాము.

కావంచె *andropogon shœnanthus*, (herba.)

కావంణ adj. vitiatus, depravatus. —s. ædis appendix; (*hangar, pandel*)—కావంణరు viatores.

కావచెక multitudo virorum armatorum.

కావడి virga flexilis vel pertica transversa, quam humeris imponunt bajuli ad circumferenda onera.—కావడిగార prædictus bajulus. — కావడిదండె.... దబ్బె pertica

suprà dicta — కావడిమోఁచు onus eo modo portare.— కావడి నెలువు laqueus ex utraque parte perticae annexus ad imponenda onera.

కావణ ornamentum quoddam januis per festivitates adjunctum — కావణం servatio, subsidium, tutela. —కావణముపన్న destructio — కావణముపన్నమాడు delere, perdere.

కావత్తు semi-littera. ర vel ఱ

కావరు superbia, insolentia, ferocitas, pinguedo.—కావరదవ superbus. — కావరిసు 1 superbire. 2 pinguis esse.

కావలి, కావలు custodia, vigilia, excubiae. —కావలిడు custodes ponere.—కావలిరు, కావలికాయు, కావలిమాడు excubias agere, custodire.—కావలిగారు, కావలవను custos. —కావలల్లిరు in custodiâ esse, observari.

కావవరు protectores, custodes, defensores.

కావళి tenebrae, caligo.—కావళికవియు diffundi (tenebrae.)

కావి ruber (*rouge*.) —కావిబంణ color rubeus. — కావిచాటి vestimentum rubeum ad usum ascetarum. — చంగావి obscurior rubeus color (*rouge foncé.*) — చిత్రగావి rubrum dilutius. (*rouge clair.*) — కావికల్లు rubra creta.

కావిగె కూత్రు ovis incubare (v. g. gallina.) — కావిగె హాకు ex ovo pullum excludere.

కావిసు excogitare.

కావు v. a. invigilare, protegere, tueri, servare. — s. 1 calor, æstus. 2 caulis, culmus. 3 nota superstitiosa nigri coloris, quæ fronti depingitur. 4 manubrium. (securis, etc) — ఉళికావు scalpri manubrium.— జ్వరద కావు æstus febris. — ఎలెయకావు folii culmus. — ఎళెయకావు tepidus calor. — ఉగికావు 1 vaporis calor. 2 balneum in vapore. —కావుచొట్టు, కావుకట్టు amuletum brachio alligatum et nota nigra fronti depicta, ad præcavenda veneficia.

కావుకావని అరను 1 vagire. (infans.) 2 crocitare. (corvus.)

కావుకుళ్ళు siccatum stercus vaccinum quod in agris invenitur.

కావుదు 1 venia, indulgentia 2 productio. (arboris.) 3 præservatio, tutamen. 3 actio calefaciendi, fomentandi, fovendi.

కావె కెంగిను equum per habenas circumducere.

కావేరి కల్లు vid. కావిరి కల్లు.

కావేరి *Kavery*, (flumen.)

కావ్య 1 poësis 2 planeta *Venus.* — పద్యకావ్య poëma. — వచనకావ్య prosa poëtica. — ద్విపదకావ్య versus bipedalis.

కావ్యకె festinatio, necessitas.

కాశి, కాశీలయ దట్టి zona, cinctura.

కాశి *Benares*, civitas quæ ab Indis ut sacra reputatur.— కాశీజొన్న frumentum Indicum. (*maïs.*)- కాశీరోగ phrenesis, lunaticus morbus. — కాశీ కీలన concinna ædificatio. — కాశీ కాగద alba charta. — కాశీ కావడిగాడ qui peregrinatur *Benares*, ut indè aquam Gangeticam reportet.— కాశీ విశ్వనాథ numen tutelare civitatis *Benares*.

కాశ్మరి *Gmelina arborea*. bot.

కాశ్మీర 1 planta quædam tuberosam radicem habens. 2 *Kashmir*. (civitas.)

కాశ్యపి 1 tellus, terra. 2 auriga solis.

కాషాయ ruber.

కాష్ట stercus (animalium.)

కాష్ఠ lignum. — కాష్ఠకుద్దాల ligneus ligo, (ad ejiciendam aquam è naviculâ, etc.)

కాస 1 *saccharum spontaneum*, (gramen.) 2 tussis, epiphora, (*catarrhe*)—రక్తకాస tussis cum hemoptysi. — పిత్తకాస biliosa tussis. — శ్లేష్మకాస tussis è frigore proveniens.— మేహకాస tussis è morbo venereo proveniens.

కాసమర్దము *cassia esculenta*. (planta.)

కాసర bubalus.

కాసరి vid. కాసార.

కాసార stagnum aut lacus.

కాసావిసి confusio, inordinatio.

కాసి nihilum, nulli pretii.

కాసీ ధావళి album stragulum aut pallium.

కాసు s. 1 quadrans, obolus. (*liard.*) 2 pecunia (generatim sumpta.) మేలుగాసు munus publicanis datum, præter impositum vectigal. -నీరుగాసు munus brahmanæ balneum precibus purificanti oblatum. — బాడుకాసు merces meretricis. — పుత్తళికాసు nummus aureus 15 rupiis æquivalens. —సారాణ కాసు alia species nummi.

కాసు 1 fervefacere. 2 calefacere, fovere. — బెంకి కాస calefacere (igne.)— కబ్బిణ కాస ferrum liquefacere. — నీరు కాస aquam calefacere. — ఎండలు కాస in sole calefacere.

కాసె fimbria aut extrema pars vestimenti ponè succincta et in zonâ alligata.

కాశ్మీర దేశ regio Cashmirensis.

కాహళి buccina. — కాహళీడు, కాహళియుడు ille qui sonat buccinâ.

కావలినాయకరు præfecti militum custodias agentes.

కాహు vid. కాసు, v. a.

కాహుర, కాహురతి 1 superbia, insolentia. 2 molestia 3 dolor, ve-

xatio. — కడుకాకుర magnus dolor.

కాల niger, obscurus. — కాలకవియు diffundi. (tenebræ.) — కాలకగ్గలు spissa caligo.

కాలంజి 1 scopula, flabellum. 2 fons.

కాలంను 1. nomen cujusdam deæ. 2 nomen proprium mulieris. -అంకాలంను nomen alterius deæ.

కాలకూటవిషఁ serpens igneus, basiliscus.

కాలక్రౌంచ rusticula, scolopax. (*bécasse.*)

కాలగ pugna, prælium, bellum. — కాలగనలికె tympanum bellicum.

కాలగిచ్చు ignis in sylvis spontaneè exardescens.

కాలభైరవ deus quidam, *Sivæ* filius.

కాలయుక్తి 52 us annus (in cyclo Indico 60 annorum.)

కాలరక్షస niger quidam gigas.

కాలరాయ nomen dei cujusdam.

కాలవ furnus ad coquendos lateres.

కాలహస్తి *Calahasti*. (urbs.)

కాలాంజి ferculum quoddam.

కాళి 1 *Parvati.* 2 alia dea.

కాళింగ 1 avis quædam 2 serpens. 3 elephas. — కాళింగ నగర niger serpens. — కాళింగమడుగు venenosum stagnum.

కాళింది నది *Jamna,* fluvius.)

కాళింది భేదనుడు *Balarama,* (8 *a* incarnatio *Wishnuvi.*)

కాళిక 1 auro admixtum metallum. 2 cancer.

కాళిదాస nomen insignis cujusdam poëtæ.

కాళియోరగర niger serpens.

కాళు s. 1 granum. — adj. niger. — కుగ్గికాళు vid. కుగ్గి — పాలుకాళు 1 lac. 2 phaseolus albus. — నుజ్జికీకాళు mixtura seri cum granis. — ఆళుకాళు operarius, famulus, conductitius. — కాళుగియు vaporem emittere. (grana humo diù recondita, etc.) — కాళుసుఱ్ఱు grana coquere. — కాళాగ 1 ater fieri. 2 deturpari, occultari, destrui.

కాహళి, కాహళ buccina.

కాకోదర niger serpens.

కార్చిచ్చు vid. కాలగిచ్చు.

కాకృత malum opus, damnum, facinus.

కాసార niger rivus.

కాంక్ష desiderium, votum, cupido, appetitus, ardor, propensio. — కాంక్షిన optare, cupere.

కింకర famulus, servus. — కింకరి famula, serva. — కింకరత్వ, కింకరతన servitus, famulatus.

కింకర anxietas. — కింకరపడ anxius esse.

కింకార strepitus ramorum inter se collisorum.

కింకిణి zona è crepitaculis con-

fecta. — కింకిణికట్టు crepitaculum pro cruribus. — కింకిణీలమొలత్రాడు crepitacula circà lumbos suspensa.

కింకర 1 Indus cuculus. (avis.) 2 nigra apis major . 3 equus . 4 *Rama.*

కింగారు homo iracundus.

కింగిలిమంగిలి inordinatus, è solito ordine inversus, confusus.

కించిత్తు, కించిత్తు paululùm. — కించిత్తైనను, vel minimùm.

కించుపిక parvum insectum rufum, *caris.*

కింజల్కు vesicula seminalis *nelumbii speciosi*, bot.

కిందెర 1 cithara. 2 fidicula.— కిందెరమీటు. . . . మీటు citharam pulsare.— కిందెరమీటుకట్టె fidium canteriolus. — కిందెరసొరకాయ cucurbita è quâ facta est cithara.

కింపురుష monstrum habens humanam faciem et corpus avis.

కిమ్మతు pretium, valor.

కిమ్మీర 1 color varius. 2 nomen proprium gigantis.

కింవదంతి rumor, fama.

కింశారు arista frumentorum.

కింశుక *Butea frondosa.* (arbor)

కికీదివి graculus caeruleus.

కిక్కిరియు fluctuare. (unda)

కిర్రునగవు notae seu lineae in corpore mulieris praegnantis discernibiles.

కిక్కిరిసిన refertus turbâ, arctus. vid. కిక్కిరిదు.

కిక్కిరిబిక్కిరి fœdus, deformis.

కిక్కిరియు, కిక్కిరియను, కిక్కిరిసు v. n. arctus, exiguus esse.

కిక్కు rima, apertura , ostium. vid కిటుకు.

కిట్టుకొంచెరు in insidiis stare, exspectare.

కి కొర్రుమను altâ voce clamare.

కిగుటు parvum vinculum, vitta.

కిగురు tenuis pluma avium. (*duvet.*)

కిగురు, కిగురువాడు, కిగ్గువాడు vetus, deficiens, vitiatus.

కిగ్గాలు 1 parvum crus. 2 pars tenuior cruris.

కిగ్గాడు nanus, pygmus, pumilio.

కిగి, కిగ్గీ positivus, certus.

కిచకచ, కిచకిచ avium garritus.

కిచుకిచు januae strepitus. — కిచుమనుట stridere.

కిచిడి vid. కిచ్చిడి.

కిచికిచి adj. contritus, in viscosam massam redactus.

కిచిలీపండు malum aureum dulce.

కిచ్చాటు jurgium, lis, contentio.

కిచ్చిడి, కిచిడి oryza cum oleribus minutatim concisis cocta et in massam redacta . — కిచ్చిడి పచ్చడి praedictus cibus sale, cucumeribus, etc. conditus . — కిచ్చిడి రంగు color ruber cum albo colore mixtus .

కిచ్చు s. ignis — adj · ardens, igneus. —కిచ్చుగంటు oculus igneus. కొట్టెకిచ్చు (lit. ardor ventris .) 1 invidia. 2 interna angustia.— కిచ్చుమోరె facies irata·

కిటకు, కిటుకు 1 dolus, artificium. 2 arcanum.

కిటగుట్టు murmurare, demissâ voce loqui.

కిటికి fenestra —కిటికి గూడు fenestrae margo lignea. —కిటికి బాగిలు porta fenestrâ instructa. (*porte vitrée.*)—కిటికి బావలి ornamentum auri appendendum.

కిటుకాడిస vexare, molestare, (jlocalariter·)

కిట్టు 1 scoria, vel lamina quae è candenti ferro deciduut, cùm in incude percutitur.—కిట్టద దుడి pulvis ex his laminis proveniens. — కిట్టకట్టు scoriosus fieri. 2 quaedam species tormenti.

కిట్టళి locus arctus, angustus·

కిడి scintilla. —కిడికట్టె, కిడికొళ్లి titio. — కిడిగెండ pruna, carbo ardens. — కిడికంటు oculus ardens. — కిడిపుగుఱు spuma rabidi (canis, viri, etc.)—కిడిగొళ్లు in furorem verti.

కిడిగేడి susurro , dissensionem promovens, incendiarius.

కిడుగు malum, damnum, injuria.

కిణ naevus, verruca, cicatrix·

కిణికిణియని stridor cymbalorum, crepitaculorum, etc.

కిణిసొప్ప genus quoddam oleris.

కితవను 1 fraudulentus vir. 2 aleo.

కితాబు titulus.

కిత్తడము faeces, sedimentum.

కిత్తడి nomen Indi pseudosancti.

కిత్తళి vid కిట్టళి.

కిత్తళి, కిత్తళిపండు malum aureum. — కడగోలు కిత్తళిపండు praedictus fructus prominentia segmina habens.—కిరికిత్తళి malum aureum minimum.

కిత్తె vicis, series.

కిత్తాట, కిత్తులాట vid. కిచ్చాట.—కిత్తాడ contendere·

కిత్తనారు tela crassior; cannabum, i. (*canevas.*)

కిత్తికొళ్లు extorquere, per vim eripere, evellere, abripere.

కిత్తు 1 evellere, eradicare, è manibus eripere· 2 è munere aliquo tollere·—కిత్తిబిడ eradicare, exterminare· -- కిత్తిడ, కిత్తుక evellere et reponere. —కిత్తుకొనగ atteri· (cutis.—*s'écorcher*·)

కిదిస.. కిదిచెబర appropinquare·

కినకు, కినుకు levis displicentia, offensa.—కినకు పుట్టు offendi.

కినార, కినారి separatus, remotus, distinctus; declivis.

కిని irasci, ægrè ferre·

కినిజు s. ira, displicentia —v. irasci, offendi.

కినివను vir iracundus.

కినిసు vid. కినిజు.

కిఫాయతి, కిఫాయత్తు s. commodum, lucrum, quæstus. — adj. modici pretii.

కిబ్బరి radices montis.

కిబ్బసురు abdomen, ima pars stomachi.

కిబ్బిబ్బి s. clamor, vociferatio.— v, కిబ్బిబ్బిను exclamare.

కిబ్బెరవు minimus digitus.

కిబ్బొట్టె vid. కిబ్బసురు.

కిమఖాపు sericum sumptuosum.

కిమి vid. కివి.

కిమ్మిశ manu cædere ..verberare.

కిముక్కురను hùc atque illùc versari; levem stridorem emittere.

కిమ్మీర color varius— కిమ్మీరను *Kimmira*, gigas.

కియ్యన, కియ్యయ్యన quarumdam avium garritus.

కిర (in compositis vocibus.) adj. juvenis, brevis, parvus, exiguus.

కిరంచు parva fimbria vel ora.

కిరంట frater (loquente natu major, licet respectu primogeniti sit natu minor.)

కిరక్కురన, కిరకిర, కిరకిరి sandaliorum, rotarum currûs, etc. stridor vel strepitus.

కిరకరాట్న parvum instrumentum ad exuendum xylinum seminibus suis.

కిరకసాతి radix *amaranthi sylvestris*. (planta diuretica.)

కిరకుకిరకు stridor moletrinæ olearíæ.

కిరుకుఖర్చు minutæ expensæ. (pro chartâ, atramento, calamis, etc.)

కిరగుట్టు stridere.

కిరణ radius.—కిరణజాలి radii fulgor.

కిరడు parvus, exiguus, juvenis, brevis.

కిరబ 1 hyena 2 leopardus.

కిరశ parvus, juvenis, exiguus.

కిరాణి, కిరాణీ invectus, importatus.

కిరాత 1 barbarus, venator, (qui è venatione suâ victum sibi comparat.) — కిరాతి femina ad hanc tribum pertinens. 2 gulosus.

కిరాతక దేశ una è 56 regionibus in Indicâ geographiâ enumeratis.

కిరాయి 1 parva munera. (v. g. grana, fruges, etc)—కిరాయగారు qui in pago talia munera accipere solent.

కిరి 1 aper. 2 nodus in filo.

కిరి adj. parvus, exiguus, brevis, junior. — కిరియన్న vid. కిరన్న.—కిరియప్ప patris frater natu minor. —కిరియరూ పెరియరూ juvenes et senes, parvuli et majores.

కిరియు v. a. præcidere.-v. n. minui.

కిరికిటాక eradere.

కిరికి calamorum inter se mu-

tuus affrictus.

కిరిగంటు 1 oculus leviter inflammatus. 2 parvus oculus,

కిరిగంనికె planta quædam repens.

కిరిగె tunicella ad usum puellarum.

కిరిగ్రై exigua manus.

కిరిగొరఱు breve collum.

కిరిజోడు sandalia stridorem emittentia.

కిరిశేగిన గిడ quædam arbor.

కిరిదంకర 1 exiguum spatium. 2 parvum otium.

కిరిదారి callis pedestris, via devia.

కిరిడుబిడ agere, concitare (boves.)—కిరిడోడ celeriter currere.

కిరినగవు lenis risus. (*sourire.*)

కిరినాలిగె uvula.

కిరినుడి verbum submissâ voce prolatum.

కిరినెల్లి exigua quædam species *Phyllanthi emblicæ.* (planta febrifuga.)

కిరినొసలు exigua frons.

కిరినోట avaritia, cupiditas.

కిరిబదియ abdomen.

కిరిబాళె suavis et exigua quædam species *musæ sapientum* (*petite banane.*)

కిరిబెరళు minimus digitus.

కిరిమావు exiguum quoddam genus *mangæ.*

కిరియణ్ణ, కిరియప్ప vid. కిరి.

కిరిలికొళ్ళు præ timore exclamare.

కిరీట corona.—కిరీటి *Arjuna.*—కిరీటప్ప Stephanus.

కిరుంబు 1 cancer (morbus.) 2 corrosio, rubigo.

కిరుకుణికె 1 cervix, ima colli vertebra . 2 extremitas minimi digiti.

కిరుకుళ s. molestia, incommodum.—adj. 1 malitiosus. 2 tenuis, parvus, parvi momenti, abjectus, humilis.—కిరికుళఖర్చు minutæ expensæ (pro chartâ , atramento, etc.)

కిరుకోళ vexatio à publicanis in proprietarios agrorum arbitrariò illata.—కిరుకోళ పడిస vexare, incommodum.... molestiam inferre.

కిరుగట్టిగె brevis fustis.

కిరుగత్తి brevis ensis.

కిరుగెజ్జె tintinnabula , crepitacula.

కిరుగోణి quoddam olus.

కిరుదంగి junior soror.

కిరుదాల paludosa *Phænix.* (*dattier.*)

కిరునాలిగె vid. కిరినాలిగె.

కిరునెల్లి, కినెల్లి vid. కిరినెల్లి.

కిరుపిల్లి exiguus annulus in minimo pedis digito insertus.

కిరుబ vid, కిరబ.

కిరుచెమట, కిరుచెమరు modicus sudor.

కిరిచొట్టు, కిరుచిట్టు minimus digitus .

కిరుచోరి exiguus taurus.

కిరుశ adj. communis, ordinarius.

కిరుజాలె *celtis orientalis.*

కిరిరు juvenes, inferiores.

కిరిపు adinventio, conatus, industria. — కిరిపుకట్టు rationem excogitare.

కిరోలుమొత్తు exclamare.

కిర్రున stridor (portæ, etc.)

కికారి agitatio, anxietas. — కికారిమాడు, కికారిపు premere, in angustiis ponere. — కికారియాగు premi, anxius esse.

కిటుకా vid. కిరికి.

కిగాజ్జ vid. కిరుగజ్జ.

కిడాద 1. incultus, aratus, ad seminandum præparatus. 2 parvus, exiguus, brevis. — కిడాక 1 incoli, arari. 2 parvus fieri.

కిదా, కిదు celer, alacer.—కిదాగొన్ను celer esse. — కిదాబిడు in cursum agere.... concitare. — కిచోదోట celer aut brevis cursus.

కిదారవి festum secundarium, majus festum దారవి nuncupatum subsequens.

కినాలిగె vid. కిరినాలిగె.

కినాడి vid. కిరినడి.

కిసోరట vid. కిరిసోరక.

కినగి parvum vas figlinum.

కినగు parvulus.

కిలా tumultus è repentino terrore proveniens. — కిలాకొన్ను tumultuari.

కిచేరళు minimus digitus.

కిలకిల vehemens risus. — కిలకిలార్చి నగు, కిలగుటి నగు vehementer ridere.— కిలకిలార్చివాడ ఘోర ఘోరవని vehemens fragor.

కిలల clamor.

కిలార్చి vehemens acclamatio aut sonitus.

కిలారవ columba.

కిలాన scabrities (vulneris.)

కిలింజన matta.

కిలికిలి vehemens aut effusus risus .

కిలుబు, కిలుపు, కిలుంబు ærugo, rubigo, corrosio. (*rouille, vert-de-gris.*)

కిల్లికిల్లి nomen cujusdam regis.

కిల్లుగురు sarcoma juxtà ungues excrescens.

కిల్లెపు, కిల్లా, castellum. — కిల్లేదార castelli præfectus. — కిల్లెపు సాధిన castellum expugnare.

కిల్బిష flagitium, culpa, scelus, peccatum. — కిల్బిషను peccator.

కివుచు, కివుచిబిడు comprimere, exprimere.

కివడ surdus vir. — కివడు adj. surdus. — కివడుబిలు surdus fieri. — కివడి, కివవి surda mulier.

కివడుకన surditas.

కివారిరు benigni homines.

కివి auris.— మరగివి, మరికివి surdus tanquàm lignum. — పిరంగి కివి tormenti bellici posterius foramen. (*lumière* .) — తుపాకియ కివి scloppeti conceptaculum ... auricula. (*platine de fusil.*) — బిగడ కివి seræ foramen.— రాట్నదకివి fulcimenta quibus nititur axis rotæ netoriæ. — కివి కొడ aurem præbere. — కివి కేళ audire. — కివి కూకణి auris gummi. — కివియగురు auris labrum. — కివి తోళె ... యాలె auris lobus, auricula. — కివిము రియ...కిరిగిస...హింద vellere aurem. — కివిదోడిగె quoddam genus inauris. —కివి హూవు... హూంవు inauris formam habens floris.—కివి హరికె, mulier laceram habens auriculam. — కివిమూళి 1 mulier surda. 2 mulier quæ nullum inserit in auriculâ suâ ornamentum 3 id q. కివి హరికె—కివిమాతు murmur, submissa vox.— కివి పాన మాడ, కివిగొట్టు కేళ, కివియార కేళ auscultare, aurem attentam præbere- కివిచాటు attentio — కివి కొళల హాక consentire, libenter auscultare. — కివి జంపు genus quoddam inauris. — కివి శూలె auris morbus quidam.—కివిమేలె హాక certiorem facere. — కివి మూడ conceptaculum scloppeti pulvere igniario munire.

— కివి ముచ్చికొండు బర præ inediâ languescere. (lit. auribus demissis incedere.) — కివియరక vir sinè auribus. — కివి హావు centipeda.

కివుక్రుని strepitus, sonitus.

కివుడ vid. కివడ.

కిశి 1 risus sardonicus. 2 hinnitus. 3 perula vestimento annexa. — కిశికిశి, కిశుకిశు risus sardonicus, cachinnus. — కిశికిశి నగ ironicè ridere, cachinnari. — కిశి కాలు crura varicata, ... extensa.— కిశిబిశి murmur. — కిశిబిశి మాతాడ mussitare, demissâ voce loqui. — కిశి హల్లు dentes præ risu hiantes.

కిశిరికొళ్ళు rejicere, expellere.— కిశిరికొండు హోగ sese è manibus alicujus extricare.

కిశోర 1 infans. 2 pullus (animalium.)

కిష్క్రింధె nomen proprium montis cujusdam.

కిష్క్రింధవాగిర turbâ repleri.

కిష్కు 1 palmus, spithama. 2 cubitus.

కిసక్రుసి సీను fragosè sternutare.

కిసకాలు , కిసుగాలు adj. valgus, distorta habens crura. — s. crura dilatata,. . . . varicata.

కిసగొళిహాక cruciare, pueros in scholâ punire.

కిసరు fastidire.

కిసలయ surculus, germen.

కిసవాయను fatuus.

కిసి 1 expandi, dehiscere. (flos.) 2 disrumpi, frangi . 3 sardonicè ridere. — s. vestimenti perula.— కిసిబాయి, కిసుబాయి 1. os cujus dentes prominent. 2 os prae risu inhians. — కిసికిసియని cachinnus. — కిసికొళ్ళ crura varicare.

కిసు ruber, igneus, iratus —కిసుకన్ను, oculus ardens... iracundiam indicans.

కిసుకు singultantis sonitus. — కిసుకుగుట్టు singultire.

కిసుకుళ calumniator, detractor, obtrectator.

కిసుగంటు vid. కిసు.

కిసుగల్లు carbunculus.

కిసుడి quoddam genus mali aurei.

కిసుము vid. కిసు.

కిసురు 1 morositas. (puerorum, etc.) 2 faeces, sedimentum. — v. sibi invicem convellere...... abripere. — కిసురు కేగియ influxum nefastum aspectûs alieni, pueri oculos fumo *capsici* frutescentis suffiendo, avertere.

కిసువరు, కిసువరి lapis ruber à medicis adhibitus.

కిసుళు quidam morbus puerorum.

కిస్తి, కిస్తు 1 integræ solutionis, censûs, etc. divisio, vel pars.—కిస్తుబంది solutio certis temporibus per partes facienda. —కిస్తువాయిది epocha aut tempus ad solvendam partem integri censûs statutum. 2 femoralium media pars. vid. పిస్తి.

కిహికిహియని equi hinnitus.

కిళిపిళి passerum garritus.

కిళిర hinnire.

కిళుకు vid. ఉలుకు.

కిళ్ళుకొళ్ళు præ subito terrore turbari.... tumultuari.

కిశ్యు v. n. purulentus fieri.

కీకస os, *ossis.*

కీకరిస screare, conscreando spuere.

కీడాకు solutionis causâ inflicta vexatio, etc. —కీడాకుమాడ propter solutionem angariare.

కీడారణ్య inculta et horrida solitudo.

కీకీఎన్ను garrire (avis.)

కీకిరిస sardonicè ridere.

కీకు molestia, dolor, angustia.

కీచంతకూగ exclamare.

కీచక 1 nomen proprium cujusdam regis. 2 arundo vento agitata et stridens.

కీచన్ను stridere, exclamare. — కీచన్నిస in causâ esse cur aliquis exclamet.

కీచపాల *galeopithecus*, zoo. (*chat-volant.*)

కీచరు, కీచరి Indicæ tunicæ perula.

కీచిరిబాచిరి 1 confusio. 2 res

quæcumque, propter malam administrationem, inordinata aut perturbata. — కీచిరిబాచిరియాగి మాటాడ insulsè loqui.

కీచు id q. కీచి.

కీచుగుబ్బి metallicus illex (quo vocantur aves.)

కీచుబుడ్డి varicocele, anat.

కీచె vid. కీచరి.

కీట insectum quodcumque.

కీటక, కీటకజంతు vermis quicumque.

కీటకత్వ abjectio, ignobilitas.

కీటకరాజ nomen cujusdam insecti.

కీటకుడు abjectus homuncio.

కీల్కి vexatio, molestia, incommodum.

కీడు 1 malum, pravitas. 2 ruina, destructio, perditio. 3 calamitas, pernicies. — కీడుజన perversi homines. — కీడాగు perdi, in ruinam labi. — కీడారిప in infortunio consolare.—కీడార్పెన alicui malum exoptare.

కీదృశము quis? cuinam similis?

కీనాశ 1 gigas. 2 *Yama*, deus mortis.

కీము pus. — కీము పుళి insectum in pure vivens.

కీయావడి semi-littera ఽ, (alio nomine యావత్తు.)

కీయ్యన్న, కీయొయ్యెన్న vid. కీచన్న.

కీర 1 psittacus. 2 lac. — కీరి psittaci femina.

కీరిచి vid. కీర్తి.

కీరబిడ exclamare; stridere.— కీరిన in causâ esse cur exclamet aliquis, etc.

కీరు stridor, acutus clamor.— కీరుగాసు eleemosyna per importunos clamores extorta.

కీరుళి insectum quoddam indesinenter stridens.

కీరుపిగ avis quædam insectis vescens.

కీరికాయి *cucumis acutangulus*, bot. vid. బీరికాయి.

కీరిసొప్పు *amaranthus polygamus*, bot. (planta.)

కీరియు eradicare, exstirpare.

కీర్ణ turbâ refertus, densus, —కీర్ణోర్ణదగ్గ refertissimus.

కీర్తన 1 laus, encomium. 2 psalmus, hymnus. — నామ కీర్తన encomium de alicujus nomine. — కీర్తన పాడ alicujus laudes celebrare.

కీర్తి fama, celebritas, gloria, bona existimatio, popularitas. — కీర్తివంత populo gratus, celebris.—కీర్తిబర celebris evadere. —కీర్తిప famosum efficere, magnificare. — కీర్తిపొగడు fama et adulatio. — కీర్తి పరియు diffundi (fama.)

కీల 1 splendor aut flamma ignis. 2 spina aut fragmentum quodcumque pedi inhærens. 3 sanguis.

కీలక 42us annus in Indico cyclo sexaginta annorum.

కీలాడుడు detractor, censor.

కీలారము tuguriolum aut stabulum bovinum.

కీలాలము 1 sanguis. 2 aqua.

కీలి vid. కీలు.

కీలిడియు 1 articulorum luxationem pati. 2 dolorosam nervorum contractionem pati. 3 rheumatismo laborare.

కీలిత connexus, alligatus, vinctus.

కీలించు 1 deprehendi aut affigi in. 2 inseri, (gemmæ in auro, etc) 3 unire. 4 attingere, pervenire. —కీలించికొను sibi metipsi adaptare, (catenas, etc.)

కీలు 1 articulus, compago. 2 cardo. 3 rotae paxillus (transversè in axi positus.) 4 impages, alveolus. 5 adeps aut pix (rotis illinienda.) 6 machinatio, occultum organum. (*ressort*) 7 clavus ferreus. 8 acicula lignea. 9 (armillae, torquis, etc.) nexus, compages. 10 cochlea; (*vis.*) II arcanum, mysterium. — కీలు ఊడ్చు... తీయు aperire.... solvere nexum; runcinâ laevigare. — కీలు తప్పు vitiari (compages, organum, etc.) — కీలు తప్పించు vitiare compagem (instrumenti alicujus.) — కీలు తిరుగు educere cochleam. — కీలు కొట్టు clavum adigere. — కీలు కనుగొను secretam rei artem adinvenire. — చేతి కీలుగంట articuli manuum. — వాతపు కీలు rheumatismus, podagra. — ఓడల కీలు pix navibus illinienda. (*goudron.*)— వసతి కీలు articulorum distortio. — కీలు కత్తి cultrum habens laminam in manubrium flexilem. (*couteau de poche.*) — కీలొత్తు occultum organum comprimere. 2 in serâ (Indicâ) clavem intromittere. — కీలొసగు articulorum luxationem pati. — కీలెండు cuneus.

కీవు, కీడు pus.—కీవుకట్టు .. కూడు congregari (pus in vulnere.)

కీశ simius.

కీశరి కాయ nomen cujusdam oleris.

కీశి, కీసరి vestimenti perula.

కీసు s. 1 massa glutinosa. 2 sonitus. — v. a. 1 corticem detrahere. 2 comprimere.

కీళ adj. abjectus, vilis, mediocr is, exiguus, inferior. — s. infamis homo. — కీళుమాడు 1 eradicare, exstirpare. 2 vitiare, corrumpere, perdere.

కీళడి 1 parvus pes. 2 ima pars pedis.

కీళాళు 1 ille qui peregrinan-

tibus dat aquam. 2 subditus, inferior.

కిఁదించు 1 exstirpandum curare. 2 humiliare, degradare. 3 figere, stabilire.

కిఁదు, కిఁదు కొట్టు 1 eruere, eradicare. 2 abscindere. 3 ludere, jocari.

కిఁదు 1. lupatum habenarum. (*mors.*) 2 homo pravus, vel infimo genere, vel perditis moribus. 3 linea, series, ordo. 4 malum, infortunium. — కిఁదు మీఁదుగ ను bonum et malum.

కిఁదుధర, కిఁదుతర s. inferior species. — adj. inferior, mediocris.

కిఁదు జుటి *amaranthus polygamus.* (planta.)

కిఁదు పొట్ట abdomen.

కిఁది lupatum aut annulus habenarum.

కిఁదిడ inferior locus.

కిఁద్రు actio eruendi, eradicandi.

కిఁద్ధర vid. కిఁదుధర.

కిఁద్దుటి inferius labium.

కిఁద్వడ obedire. — కిఁద్వడిచు subjicere, domare, humiliare, deprimere, degradare.

కిఁద్బొట్ట abdomen.

కిఁద్మీఁదులు bonum et malum.

కుంకుమ mixtura turmericæ et juris mali citrini, etc. (quo pagani notas superstitiosas fronti depingunt.) — కుంకుమ పువ్వు *crocus sativus.* (flos.) — కుంకుమ కేసరి mixtura supradicta odorata.

కుంకె cervix, ima pars colli.— కుంకెమీఁదిడిచు sarcinam collo imponere.

కుంగించు v. a. 1 deprimere, domare. 2 minuere, abbreviare, decurtare. 3 retrahere. 4 reducere, redigere, imminuere, sedare.

కుంగు v. n. 1 imminui. 2 decidere, labi, subsidere. 3 humiliari, deprimi, dejici, decrescere. —కుంగదవను vir indomitus, qui non vult cedere nec humiliari. — కుంగుబడికె humiliatio, depressio, etc.

కుంచ I capillorum aut barbæ rasura. 2 flabellum, scopula.

కుంచిగె 1 pallium laneum. 2 everriculum quo textores stamen telæ mundant. — కుంచెడ, కుంచె దాల్ pallium laneum capiti imponere.

కుంచిక inclinatus, pronus.

కుంచు, కుంచె pecten textoris.

కుంజ 1 frondosum tabernaculum. 2 inferior maxilla.

కుంజర elephas.

కుంజరారి 1 *Siva.* 2 leo.

కుంజరాశన *ficus religiosa.* bot.

కుంట s. claudus, brachium, pedem, aut aliud membrum mutilum habens.—కుంటగాలు crus mutilum. — v. claudicare, mutilus

esse. — ಕುಂಟಿಸ mutilum efficere, mutilare.

ಕುಂಟಗರಗ arbor quædam.

ಕುಂಟಣಿ 1 leno. 2 criminatio sive falsa sive ex odio. — ಕುಂಟಣಿಗಿತ್ತಿ lena, lupa, adultera. vid. ಕುಟ್ಟನಿ.

ಕುಂಟಣಿಗ, ಕುಂಟಣಿಗಾರ ganeo, leno, scortator.

ಕುಂಟಿಗೆ instrumentum ad noxias herbas sarculandas.—ಕುಂಟಿಗೆ ಕುಂಜಣ vomer in imâ parte hujus instrumenti.

ಕುಂಟು vid. ಕುಂಟ.

ಕುಂಟೆ 1 instrumentum ad exæquandos agros aratos. 2 sarculum. (id. q. ಕುಂಟಿಗೆ) 3 stagnum, lacus, palus, *dis*. 4 jugum textorium.— ಕುಂಟೇದಿಂಡು,... ಕೊರಡು.... ಬುರುಡ, pars quædam supradicti jugi. — ಕುಂಟೇಪಾಳ ferrea pars ejus.

ಕುಂಟೇಟು cassus ictus.

ಕುಂಟೆಹರುಗ,... ಹೊಡೆಯ 1 segetes sarculare. 2 arva exæquare.

ಕುಂಠ 1 piger, acediosus. 2 asper.

ಕುಂಡ, ಕುಂಡಕ 1 adulterinus filius. 2 vas figlinum. 3 vas sacro igni excipiendo et recondendo destinatus.— ಕುಂಡ filius, vivente patre, ex adulterio natus.

ಕುಂಡಲ, ಕುಂಡನ 1 inauris. 2 signum propter adulteram scripturam impressum.

ಕುಂಡಲಿ serpens.

ಕುಂಡಳ rotundus, circularis.

ಕುಂಡಿ vid. ಕುಂಡೆ.

ಕುಂಡಿಕೆ, ಕುಂಡಿಗೆ eremitæ vasculum.

ಕುಂಡಿನ ಪಟ್ಟ nomen cujusdam civitatis.

ಕುಂಡು 1 aculeus scorpionis. 2 morsus serpentis.

ಕುಂಡುಗುಂದಿ textoris scabellum.

ಕುಂಡೆ, ಕುಂಡೆಗಿಂಡೆ 1 clunes, nates. 2 fundus, ima pars. — ಕುಂಡೆಇಲ್ಲದಪಾತ್ರೆ vas quod planum non habet fundum. — ಕುಂಡೆಕಾಯಿ os quod cum clunibus immediatè jungitur (*sacrum*.) — ಕುಂಡೆ ಹಡಕ catamitus, sodomita.

ಕುಂತ jaculum, lancea.—ಕುಂತಗ್ರಯ್ಯ, ಕುಂತದವ 1 hastatus miles. 2 *Nirutta*.

ಕುಂತಲ capillus. — ಕುಟಿಲಕುಂತಳೆ mulier cincinnatam cæsariem habens. —ಕುಂತಲ ದೇಶ regio quædam ad etesiam sita (respectu Indiæ.)

ಕುಂತಿ ***Kunti***, mater principum *Panduvorum*.

ಕುಂತಿರ sedere.

ಕುಂತೀರೊಟ್ಟಿಹಬ್ಬ annua festivitas à puellis celebrata.

ಕುಂತುಕೊಳ್ಳು sedere. — ಕುಂತು ಮಾತಾಡ sedere et loqui.

ಕುಂದ 1 unus è novem thesauris *Kubera*. 2 *jasminum multiflorum*. (flos.)

ಕುಂದಕ 1 defectus, necessitas. inopia. 2 impedimentum, obsta-

culum. — కుందక మాడ impedire, obstare. — కుందకవాగ 1 impediri. 2 deficere, imperfectus esse.

కుందకుట్మల floris germen.

కుందట impedimentum, obstaculum.

కుందణ, కుందన aurum purum.

కుందలి lepus vel cuniculus. — కుందలిగరుల్లు optima herba.

కుందళిగె, కుందాణి mortarii operculum aut labrum (ità dispositum ut coërceat materias conterendas.)

కుందాలు saltus, (*saut.*)

కుందిలి vid. కుందలి.

కుందిస 1 deprimere. 2 humiliare, domare, redigere, reprimere, supprimere.

కుందు s. 1 defectus, vitium, inopia. 2 anxietas, mœror, mœstitia, dolor. — v. n. 1 marcescere, tabescere. 2 attenuari, macilentus fieri. 3 mœrore affici vel deprimi. 4 mori. — కుందిబీళ deficere, deesse. — కుందిహోగ flaccescere, arescere, deperire, consumi, corrugari. — కుందిట్టు జరియ criminari et objurgare. — కుందుగళు varietates. — కుందదానంద immarcescibilis lætitia.

కుందుకురుజ exiguus quidam scorpio.

కుందుగద్దె ager feracissimus.

కుందురోగ morbus quidam pecorum.

కుంఠిలి, కుంఠీలి vid కుందలి.

కుంస lens, pediculus.

కుంసార vitrea vasa.

కుంని canis.

కుంపటి 1 foculus mensarius. 2 rixa, lis, jurgium. — కుంపటి యిడ litem movere.

కుంపిర vid. కుపిర.

కుంపుటి vid. కుంపటి.

కుంబ vid. కుంభ.

కుంబళకాయి *cucurbita agenaria*, bot. — బాలుకుంబళకాయి alba species hujus cucurbitæ.

కుంబార, కుంబర figulus. — కుంబారకన ejus officium. — కుంబారకెలస, ... పాత్రరూప vas figlinum. — కుంబారతి, కుంబరతి femina ad tribum figulorum pertinens. — కుంబార సా లె .... తిగరి rota figuli. — కుంబార హక్కి......గుబ్బి parva et nigra quædam avis. — కుంబారతిగరితె, కుంబారతి గరిచుక్కి nomen cujusdam stellæ. — కుంబారుళ genus quoddam insecti.

కుంబిట్టు 1 cornu petere. (pecora.) 2 percutere. (sicut elephas proboscide suâ.)

కుంబు s. salutatio, inclinatio, venerationis signum. — v. n. sese inclinare, procidere, salutare.

కుంచి, కుంబి clathratum septum. (*balustrade.*)

కుంభ 1 vas, vas figlinum. 2 *aquarius* (in zodiaco.) 3 orbis fron-

talis in capite elephantis. 4 acervus oryzæ coctæ.

కుంభకర్ణ *Kumbacarna*, frater *Ravanæ*.

కుంభకార, కుంభకారక figulus.

కుంభకాటి vid. కుంబటి, కుంబార.

కుంభజ, కుంభసంభవ 1 *Drona*, præceptor filiorum *Pandu*. 2 *Agastya*.

కుంభతల (vid. కుంభ et స్థల.) orbis frontalis in capite elephantis.

కుంభపోఁడ deæ cibos apponere.

కుంభని కుంభరు duo fratres gigantes.

కుంభరాశి *aquarius* (signum zodiaci.)

కుంభాబవిడ foliorum vapore corpus fervefaciendo, gravedinem removere.

కుంభాండ nomen cujusdam philosophi.

కుంభి elephas. — కుంభి కుంభ vid. కుంభస్థల.

కుంభిని tellus. — కుంభినీధర serpens portans terram.

కుంభీనస serpens.

కుంభీపాక unus ex infernis locis. (juxtà Indos.)

కుంభీర crocodilus.

కుంభోద్భవ, కుంభోదడు *Agastya*.

కుంమయ adjutorium, auxilium, ops.

కుంపట, కుంపటి vid. కుంపటి.

కుంమర vid. కుంబార.

కుంమరిస, కుంమలిస I effundere. 2 depromere. 3 vacuare, exinanire, emittere.

కుంమల immundus, squalidus.

కుంమి multitudo, acervus, grex.

కుంమికె vid. కుంమయ.

కుంము, కుంమికొను in mortario paululùm conterere. — కుంమిస conterendum curare. — కుంమిసికొను (ad proprios usus) conterendum jubere. — కుంము యిడ conterendum ponere.

కుకంబి malus. — కుకంబిగార naviculæ clavum tenens.

కుకవి ineptus poëta. — కుకవన versus incompti.

కుకిలు v. hinnire. — s. 1 cuculus. 2 vox cuculi.

కుకుందురు genus quoddam perdicis.

కుకుమికె trepidatio, absconsio. (à facie periculi.)

కుకూల foramen, ostium.

కుతోఁ lætitia, gaudium.

కుక్కు acervus quatuor granorum tamarindi.

కుక్కుటి actio rostro impetendi. (sicut avis.)

కుక్కుడి, కుక్కిడి, కుక్కుడి filum in orbem convolutum. — కుక్కుడి కట్టు ... అగ... పెల brachium propter subitam nervorum percussionem inflari.

కుక్కరిన, కుక్కరికొళ్ళు 1 tremere. 2 exsurgere, germinare. 3 adulari, repere.

కుక్కులామరికె modici pretii, abundans.

కుక్కిడ, కుక్కలిడ caput lendibus et pediculis purgare.

కుక్కి venter. vid. కుక్షి

కుక్కిరిన 1 tremere, præ frigore quati. 2 repere, adulari.

కుక్కిలి vid. కుక్కటి.

కుక్కు grus.

కుక్కు linteamina in lapide depsere (dum lavantur.) 2 rostro appetere. 3 destruere (pediculos, sicut simius.) 4 virus vaccinum inserere,.... inoculare. 5 supprimere. 6 propellere. 7 percutere, tundere. 8 forare, penetrare. 9 erumpere. (lepra, variolæ, etc.)

కుక్కుట 1 gallus. 2 gallina. — కుక్కుటధ్వజ deus belli, (gallo insidens.)

కుక్కుటాసన in clunibus et pedibus simul sedere.

కుక్కుమిక్కునకి tacitè, sine strepitu.

కుక్కుర canis.

కుక్కె s. sportula, — adj. laxus, fluxus — కుక్కెలి విరియు laxari.

కుక్కోటి citatus equi cursus. (*trot.*)

కుగిబిరు impetu ruere,...cadere.

కుగ్గట humilis, curvatus, servilis.

కుగ్గాల adversa tempestas.

కుగ్గు 1 humiliari, deprimi, decrescere. 2 imminui. 3 immergi, procumbere. 4 (sub onere) cadere. 5 plicare.— కుగ్గిన 1 humiliare, domare, redigere. 2 minuere, abbreviare. 3 demergere.

కుగ్గుడి adj. humilis, curvatus, depressus.

కుగ్గోలు inclinis, pronus, supplex, adulatorius.

కుగ్రామ abjectus vel vilis pagus.

కుచ 1 pectus muliebre. — కుచచూచుక, కుచాగ్ర papilla, mammæ extremitas. 2 compages.

కుచాలి mala indoles, prava natura.

కుచుకుచు murmur, confusus strepitus. — కుచుకుచు మాటాడ submissâ voce loqui, mussitare.

కుచేల malè vestitus, laceris aut sordidis vestibus indutus. — కుచేలుడు nomen cujusdam philosophi.

కుచోద్య 1 ludibrium, subsannatio, irrisio. 2 jocus, facetia. 3 mimica imitatio. — కుచోద్యగార facetus homo. — కుచోద్యమాడ 1 jocus. 2 illudere.

కుచ్చిత malus, pravus, vilis, contemptibilis.

కుచ్చు 1 sertum florum. 2 sericus

apex. (*gland, houppe, touffe, etc.*) 3 (globulorum) acervus. 4 (olerum) fasciculus.

కుజ్జు v. n. ebullire, coqui. — కుజ్జుకాన usquè ad ebullitionem fervefacere.

కుజ్జుమట్టి penicillus ad dealbandos parietes.—కుట్టుమట్టికొట్టియ dealbare (parietem.)

కుత్సిత pravus, malus.

కుజ 1 arbor. 2 *Mars* (planeta.) —కుజవార feria tertia.

కుజనమ pravus, perversus homo.

కుజాతి vilis, abjecta tribus.

కుట 1 arbor. 2 domus.

కుటక palus circà quem volvitur funis situlæ lactariæ gallicè *baratte* dictæ.

కుటకుటయని interior viscerum strepitus.

కుటజ spinosa arbor.

కుటరాజ genus quoddam centipedæ.

కుటిల s. 1 artificium, fraus, commentum. 2 hypocrisis, dissimulatio.—adj. 1 curvatus. 2 intortus, crispatus. — కుటిలకుంతలి mulier intortos habens crines.—కుటిలత్వ fallacia, commentum. — కుటిలస్త్రీ, కుటిలగాత్రి mulier maligna.—కుటిలతి hypocrisis, duplex animus:

కుటి, కుటీర tugurium, casula.

కుటుంకు siccitas.

కుటుంబ 1 familia. 2 uxor. 3 cognatus.—కుటుంబి, కుటుంబిక paterfamiliâs —కుటుంబిని matrona, mulier cujus maritus, frater et liberi adhuc vivunt. — కుటుంబానక్తమ vitam domesticam immodicè diligens.

కుట్టని, కుట్టని lena, lupa.

కుట్టనక్కి oryza nondùm contusa.

కుట్టికొన్ను pro seipso contundere.— బాయమన్ను కుట్టికొన్ను manibus os suum percutere (in signum doloris.)

కుట్టడ, కుట్టక్కి in mortario ponere, ut mundetur. (v. g. oryzam.)

కుట్టిమ adj. contusus, percussione exæquatus.—s. pavimentum.

కుట్టు 1 tundere, pugno ferire aut impetere, verberare. 2 conterere, in mortario contundere.—కొట్టికుట్టు.... ఏళ.... ఉండుట, dolere (stomachus.) —కుట్టిన, కుట్టుకూడ percutiendum, tundendum, etc. curare. — కుట్టాడ, కుట్టాడ sese invicem verberare.

కుట్టుచాకానవిక్ష conjuratio.

కుట్టుమూటి nodus, nexus, tuber.

కుట్టి ruina, putredo. — కుట్టి ఉండియ marcescere (arbor.)—కుట్టిహుళ vermis arboribus infestus.

కుట్మల dehiscens germen.

కుఠార securis.

కుడ ferrea lamina sarculo an-

nexa.

కుడక actio bibendi.

కుడప auri massa.

కుడమోకి instrumentum ad serendum.

కుడి 1 amicitia, respectus, amor, dilectio. 2 colonus vel *Shudra*. 3 surculi, germina (in arborum ramis.) 4 ellychnii recisamentum. 5 lampadis ellychnium. 6 extremitas — పవళపు కుడి corallinus globulus. — కనుబ్బొమ కుడి extremum supercilium. — కుడిచేపుట .. కత్తిరించు lampadis ellychnium emungere. — కుడికత్తెర forficula ad hoc usitata.— కుడికనుబ్బు expansum supercilium.

కుడియు bibere. — కుడియుకలిరువాడు ebriosus. —కుడిపు 1 curare ut aliquis bibat. 2 adaquare, (greges.)

కుడికరుకు cineres ellychnii lampadis.

కుడికప్పు lampadis fuligo.

కుడికె atramentarium; vasculum figlinum.

కుడిగంటు 2 oculi externus angulus. 2 obliquus contuitus.

కుడికట్టు lampadis ellychnium non mundatum.

కుడిగాయ fructus recens formatus.

కుడికెరోర్చు marcescere, cadere (folia ex arbore.)

కుడిసోలెట vid. కుడిగంటు, 2.

కుడిముసుకు pallium super humero dextro positum.—శిరగు muliebre vestimentum sic positum.

కుడు parvus, exiguus.

కుడుంగ umbraculum frondeum.

కుడుకు v. rostro appetere.—s. 1 nasus. 2 rostrum.

కుడుత pugillus, modica quantitas.

కుడుగలు, కుడుగుళ vid. కుడుగోలు

కుడుగోలు falx, falcula vel quodcumque instrumentum quo demetuntur grana.—కుడుగోలు నూరు acuere falculam. — కుడుగోలిన బళి circulus ferreus quo munitur manubrium falculæ.— కలుకుడుగోలు sarculum ad herbas evellendas.

కుడుకె, కుడకె militis tunica.

కుడుదు abruptus.

కుడునీలు aratri fabrica.

కుడుప 1 tympani radius.... bacillum. 2 mensura quædam continens duodecim circiter pugillos.

కుడువిల్లు *Kama*.

కుడుచె curvatus.

కుడుకు 1 plectrum quodcumque quo pulsatur musicum instrumentum. 2 materia quæcumque in camino immissâ, ad percipiendum utrùm massa liquefacta sit.

కుడుపు కుల్లు fidiculæ plectrum.

కుడ్మళ flos nondum expansus.

కుడ్య murus.

కుణపు
కుణర } saltatio.

కుణరదవ saltator. — కుణదాడ saltare.

కుణంబవు *amaranthus tristis*, bot.

కుణప, కుణబ cadaver.

కుణి s. foramen, fossa, gurges, vorago. — కాళ కుణి arida fossa. — కాడిన కుణి sepulchrum. — కుణి ఇక్క.... మాడ.... తోండ, fossam excavare.... effodere.

కుణి adj. contortam, macilentam aut aridam habens manum.

కుణియ, కుణిదాడ saltare, exsilire. — కుణిదవళ, కుణివవళు puella saltatrix. — కుణిస, కుణిసాడమాడ curare, efficere ut aliquis saltet, agitare (pupas.) — కుణిక saltatio.

కుణిగంణు.... కంణు cavatus oculus.

కుణిగంపు stercorei acervi fetor.

కుణికి 1 amentum, nodus curreus, arcus. 2 ima pars cervicis 3 fibula, ligamen. 4 lumborum fossula.

కుణిగాలు nomen ludi cujusdam.

కుణుకు celer, citatus.

కుణుజు musca oculis infesta.

కుణి vid. కుణి, adj.

కుతకవు 1 factitius, artificialis. 2 admiratio.

కుత కుత కుదియ cum stridore ebullire.

కుతర్క vana et insipiens disputatio. — కుతర్కవాది, కుతార్కిక homo vanè disputans.

కుతణి, కుతని, కుత్ని, కుతిని sericum multicolor. — కుతణీశాను sericum pannum.

కుతప tempus meridianum.

కుతల, కుతళ una è septem infernis regionibus.

కుతాప sitis vehemens.

కుతుక, కుతూహల impetus, ardor, vehementia, fervor, magnum desiderium.

కుతుకొళ్ళ vid. కూతుకొళ్ళ.

కుతుప 1 phiala ex corio ad recondendum oleum. 2 vid. కుతప.

కుతుబీ హబ్బ nomen festi cujusdam.

కుత్కీల mons.

కుత్త molestia, vexatio.

కుత్తట adj. 1 circumstrictus, compressus. (turbâ.) 2 anhelans.

కుత్తరిస, కుత్తరి తోంగ, కుత్తలవాగ, కుత్తలపడ ex cursu anhelare,...exhauri viribus.

కుత్తిగిడ seipsum obtruncare (antè idolum.)

కుత్తిగె, కుత్తిగి, కుత్తుగె collum.

కుత్తిదంబిన ఘాయ plaga vel vulnus sagittá illatum.

కుత్తు 1 emittere (sagittam.) 2 trucidare.

కుతుంబరి, కుత్తుంబరి semen coriandri.

కుత్తురు, కుత్తరు 1 rubus, dumetum.

2 morbus.

ಕುತ್ಸೆ 1 vituperium, reprehensio. 2 exprobratio. 3 contemptus. 5 calumnia, obtrectatio. — ಕುತ್ಸಾಲಾಪ calumnia.

ಕುತ್ಸಿತ mediocris, abjectus, demissus, vilis.

ಕುಥವು elephantis phaleræ.

ಕುದಬಿಸು, ಕುದಸು fervefacere, decoquere.

ಕುದಾಪ, ಕುದಾಹ rabida sitis.

ಕುದಿ s. 1 dolor, mœstitia, anxietas. 2 contritio, pœnitentia. 3 inflatio (liquoris cujuscumque ebullientis.) 4 catena. vinculum. —adj. vinctus, catenatus.—ಕುದಿಕಾಲು pes compede constrictus.

ಕುದಿಯು 1 ebullire. 2 præ ebullitione inflari,. . . . exsurgere.—ಕುದಿಕೊಳಿಸು, ಕುದಿಸು fervefacere. —ಕುದಿಗೆಬರ, ಕುದಿಹಿಡಿಯು ebulliturus esse.—ಕುದಿಯುಕ್ಕು ebulliendo erumpere.—ಕುದಿಸುವಬೇಗೆ calor gravissimus. —ಕುದಿಕೆ, ಕುದುಕೆ ebullitio, inflatio (liquoris ebullientis.)

ಕುದುಕು lentè vel moderatè currere.

ಕುದುಪು aliquid semi-coctum. — ಕುದುಪಲಕ್ಕಿ vid. ಅಕ್ಕಿ.

ಕುದುರು 1 in arte scribendi exercitatus esse. 2 sanari, convalescere ab infirmitate. 3 sedari, mitigari, etc. — ಕುದುರಿಸು, ಕುದಿರಿಸು 1 in arte scribendi exercitare. 2 sanare, curare. 3 sedare, mitigare, pacificare. — ಕುದುರಾಗು 1 exercitari, usum acquirere (scribendi.) 2 stabilis fieri. 3 sanari.

ಕುದುರು 1 labrum mortario superpositum ad cohibendum materias terendas. 2 murus.

ಕುದುರುಪಾಟು 1 institutio, stabilimentum, firmitas.—ಕುದುರುಪಾಟುಮಾಡು stabilire, statuere, firmum efficere, supplere.

ಕುದುರೆ 1 equus. 2 scloppeti conceptaculum. (*platine de fusil.*) 3 eques. (in ludo latrunculorum.) 4 murus. — ಕುದುರೆ ಮೊಗದವರು celestes musici (habentes caput equinum.) — ಕುದುರೆಸ್ವರ sexta nota diagrammatis musici.—ಕುದುರೆಓಡು spatium quod uno cursu equus peragrare potest. — ಕಲಿದಕುದುರೆ edoctus equus.—ಕುದುರೆಯವ, ಕುದುರೆಕಾರ stabularius. — ಕುದುರೆರಾವುತ, ಕುದುರೆಸ್ವಾರ equestris miles, eques. — ಹಲ್ಲಣಿಸಿದ ಕುದುರೆ equus phaleratus, aut jumentum. — ಕುದುರೆಜವಿ plectrum è crinibus equinis.—ಕುದುರೆಮುಸುಡೀನಿಗಳು piscis quidam marinus. (*requin.*)—ಕುದುರೆವಾಹನ lignea fabrica in formâ equi.

ಕುದುವು 1 pignus, arrhabo. 2 hypotheca.

ಕುಣಿ adj. constrictus, alligatus, concatenatus. — s. catena, vinculum.

కుచికుడియ.... ఐర vid. కుదియ.

కుద్దాల ligneus quidam ligo, occa.

కుద్దుకుద్దుసాయ dolore obrui. — కుద్దుకొళ్ళ anxietate aut mœrore affici.

కుత్రిగేడికెన invidia.

కుత్రిస 1 sanare, curare. 2 sedare, mitigare, pacificare. 3 manum ad scribendum exercitare. 4 stabilire, instituere.

కుధర, కుధ్ర mons.

కుని v. n. procidere, incurvari. —v. a. contrahere brachium.

కునిష్ట adj. deformis, curvatus, mutilus, obliquus. — s. impedimentum, obstaculum.—కునిష్టి mutilus

కునిసు ira, indignatio.

కునుంగ v. n. vid. కునుగ.

కునుకు hinnitus.

కునుగ sese inclinare, procidere, succumbere (oneri.)

కుపిత iratus, incensus. — కుపిత చిత్తను homo iracundus.

కుప్పజ్జీఆట puerilis ludus.

కుప్పరిసvid. కుప్పళిస.

కుప్పస 1 thorax muliebris, (*corset*.) 2 pellis serpentis. 3 baccarum cutis exterior. — కుప్పసప్రశ్త cæremonia sponsalium.

కుప్పళిస, కుప్పళిస v. n. exultare (lætitiâ.)—v. a 1 jactare, projicere (in altum.) 2 linteamina quatiendo lavare. 3 junctis pedibus saltare, exsilire.

కుప్పి lagena. vid. శీశె.

కుప్పికొండుహోగ saltare (sicut rana.)

కుప్ప quidam morbus lien afficiens.

కుప్ప v. n. 1 saltare, exsilire. 2 citatè currere (*petit galop.*)—v. a. coacervare, in unum colligere.

కుప్పె 1 acervus, collectio, congeries. 2 vasculum. — కుప్పెబడియ flagellare (triticum, etc.) — కుప్పెకొళ్ళ...ఆగ,... బీళ congregari.

కుప్పెకట్టు మాత్రె pilula.

కుప్పెగిడ genus quoddam anisi.

కుప్పెకూడికొళ్ళ congregari.— కుప్పెకూడిస congregare.

కుప్పెగెడ sterquilinium.

కుబస, కుబుస vid. కుప్పస (1 et 2.)

కుబిలు, కుబులు v. n. 1 ardere. (ignis.) 2 vehemens, luxurians esse. — adj. ferox, robustus, adauctus.

కుబిస deprimere. (grana in saccis, etc.)

కుబుజ nanus, pumilio.

కుబుటి calidus vapor.

కుబుళ adj. 1 luxurians. (arbor.) 2 vehemens (ignis.) 3 numerosus. (stirps.)

కుబేర Indus Pluto.— కుబేర దిశె septentrio. — కుబేరంశ dives, opulentus. — కుబేరాక్షి flos quidam.

కుహోధక doctor errans aut fal-

lens.— కుబోధన error, mala doctrina.

కుబ్జ nanus.—కుబ్జి mulier pumila.

కుబ్బిబ్బి lamentatio.

కుబ్బి metallicus globulus ad ornamentum. — కుబ్బియమణి scabellum prædictis globulis adornatum.

కుమంత్ర pravum monitum; maligna incantatio.

కుమకి adjutorium, auxilium.

కుమరీ కాయ nomen cujusdam oleris.

కుమల, కుములు, కాముళ 1 vehemens, ardens (ignis.) 2 acer, iracundus. 3 ferax, luxurians. (ager.) — కుమలపడ iratus vel iracundus esse.

కుమరి terra nemoribus purgata et pro uno vel duobus tantùm annis irrigata.

కుమార్తె, కుమారితె filia.

కుమార 1 filius. 2 Deus belli, *Kumaraswami*.

కుమారి, కుమారికె 1 puella tres annos nata. 2 filia.

కుములిపోగ consumi.

కుముకు vid. కుమకి.

కుముటు fetor.

కుముద 1 elephas qui stat Africum versùs. 2 aquaticum lilium— కుముదగళు id. sens.

కుముదిని stagnum aquaticis liliis abundans.

కుమ్ము in mortario moderatè tundere, etc.

కుమేరు meridionalis polus.

కుయక్తి solertia, calliditas.

కుయలుకుణి locus in quo puerpera quasdam cæremonias purificationis peragit.

కుయుక్తి solertia, prava adinventio.

కుయులుముక్త్రికి puerpera quibusdam purificationibus subjecta.

కుయో clamor dolorosus.

కుయ్యి కుయి stridor; ululatus.— కుయ్యిడ ululare.

కుయ్యో మొర్రో lamentum, amara ejulatio.

కురంగ 1 simius. 2 moschus. (dama.) — కురంగనాభి moschus. (unguentum.)

కురంట, కురంటక flavus amaranthus. (flos.)

కురంజీబంగ rubrum perobscurum.

కురంద్ర కల్లు *corundum*, (lapis durissimus.)

కురకుపణ effossio; actio in cavum subeundi.

కురచికి, కురచిగి sarculum.

కురటిగిగిడ nomen cujusdam arboris —. . . . పురు quoddam insectum — . . . . బీజ exiguum quoddam semen.

కురడ cæcus.

కురబ pastor. — కురబతన condi-

tio pastoris.

కురర ossifraga.

కురరి ovis. (femina.)

కురవక coccineus amaranthus. (flos.)

కురవి bonus, optimus, rectus.

కురలు కూదలు capillorum textura aut cincinnus unicus.

కురియ v. ad metam collimare. — s. meta; ad metam collimatio.

కురియు s. ovis.— కురికట్ట fœta esse (ovis.)—కురికత్తరిన tondere oves. — కురికాయు custodire oves— కురిగావను .... కాయువవను, pastor ovium.— కురిమరి agnus.— కురిపోతేత aries. — కురిమందె... హిందు grex ovium. — కురిదొట్టి ovile. — కురి పిక్కె .... పిజ్జికె stercus ovinum. — కురి మేయిన pascere oves.

కురిజీగె, కురిజీ sedile, cathedra.

కురితు 1 propter. 2 de. 3 ad. — నీను నంనన్ను కురితు బంది *propter me* venisti. — ఆ వర్తమానవన్ను కురితు జోను హేళుత్తారె, quid dicunt *de* eâ re ? — దేవరన్ను కురితు ప్రార్థిసిదను, oravit *ad* Deum.

కురిముట్టద గిడ arbor quædam.

కురు 1 nomen cujusdam regionis septentrionalis . 2 nomen proprium regis cujusdam 3.vid కురుపు.

కురుంకె ronchus.

కురుంటకు præfecti militum.

కురుంబ 1 pastor ovium. 2 dux exercitûs.

కురుంబు furunculus ; magnum ulcus.

కురుంబి 1 furunculus. 2 nux *coco* non habens nucleum. 3 serum auris.

కురుకు mandere, masticare.

కురుకురు రోగ morbus equinus.

కురుకె ronchus.

కురుగణి 1 filum laneum. 2 serum auris.

కురుగళు comæ textura aut cincinni.

కురుగుట్టు v. ronchos edere, stertere.

కురుజు demissus, exiguus, parvus, minimus.

కురుజా munimentum manu factum.

కురుటిగన గిడ arbustum quoddam.

కురుడ, కురుండ cæcus. — కురుడు బీళు cæcus fieri. — కురుడి cæca.

కురుడు vid. కురుడ.

కురుడుతన cæcitas.

కురుడ గజ్జగ frutices spinosi.

కురుడియహుళు insectum quoddam.

కురుపడి nota, signum.

కురుపాండవరు principes *Pandu* cum fratribus suis.

కురుపు signum, nota, indicatio. — కురుపిడ , కురువిడ notam imponere, notâ signare. — కురుపిట్టుహొడెయు metam instituere et attingere.

కురుబ pastor (ovium) —హండేఁ కురుబరు prima tribus inter pastores. (tenuia pallia è lanâ nere solent.) — కాల కురుబరు alia tribus. (crassiora nent pallia.) — కంబళి కురుబరు alia tribus. (laneis palliis induti incedere solent.) — మేఁన కురుబరు alia tribus.

కురుబతన pastoris conditio.

కురుచి vid. కురుంచి.

కురులు vid. కురలు.

కురువణి vid. కురుగణి, 1.

కురువింద 1 flos quidam. 2 pyropus. (*rubis.*)

కురుపు furunculus, ulcus.

కురువేరులు unguentum ad cultum corporis.

కురుహు s. 1 signum, meta, nota. 2 protectio. 3 locus.—adj. parvus, exiguus.

కురుగిబెరళు parvus digitus.

కురుళు, కుఱుళు 1 coma, cæsaries. 2 cincinnus. 3 ensis. 4 placenta è stercore vaccino dessiccato.

కురుట్టు vestimentum agitare.

కురుక్షేత్ర nomen cujusdam regionis.

కురూప deformitas, corporis fœditas.—కురూపి fœdus, deformis.

కుఱియు genus quoddam pulicis.

కుకుఁర canis.

కుకుఁరిబిళోఁగ vid. కురుకురుబిళోఁగ.

కుగఁ vid. కుంగ.

కుగుఁట్టు stertere, ronchos edere.

కుచీఁ sedile, cathedra,

కుచీఁగె 1 sedile. 2 sarculum.

కుచీఁగిన కొప్పులు quoddam genus remedii.

కుటాఁటు andabata. (*colin-maillard.*)

కుడిఁగిన బళ్ళి planta repens sic dicta.

కుడుఁ vid. కురుడు.

కుతఁ 1 diligens. 2 optatus, cupitus.

కుతిఁకె, కుతిఁగె vid. కుక్కిగె.

కుపుఁ vid. కురుపు.

కుల 1 familia, genus, tribus, *casta*. 2 grex, armentum, &c. ex animalibus ejusdem speciei.—కులజ homo ex honesto genere oriundus.—కులజె, కులస్త్రీ casta mulier.—కులటె impudica mulier, concubina.—కులతిలక tribûs dux.—కులధర్మ, కులాచార praxis aut observantia alicui tribui peculiaris.—కులభ్రష్ట,.... నాశక,.... హీన,.... గెట్టవ,.... గేడి homo è *castâ* expulsus.—కులపుత్ర filius legitimus.—కులస్థను, కులదవను homo ejusdem *castæ*, contribulis.—కులకెడ amitti (jura *castæ*.)—కులకెడిసు 1 in causâ esse cur aliquis jura *castæ* amittat; 2 propriæ tribui infamiam inurere (per vitia sua, etc.) —కులకెడిసికొళ్ళు jura *castæ* (proprio facto) amittere.

కులకర్ణి scriba aut ratiocinator vici alicujus. — నాడకులకర్ణి, జిల్లా కులకర్ణి districtûs ratiocinator. — సరకార్కులకర్ణి provinciæ ratiocinator.

కులాచారము conditio aut vitæ institutum hæreditarium.

కులట vid. కుల.

కులాయము, కులాయి nidus avis.

కులాలు, కులాలకుడు figulus.

కులావి, కులాయి calantica, pileolus.

కులాసా lætitia, hilaritas, gaudium.

కులికెను fatuè incedere, superbiam præ se ferre, cum vanâ delectatione contemplari.

కులుకు, కులికి nimis accurati gestus, superbus incessus, etc.

కులీనుడు vir nobilis, ex honestâ familiâ natus.—కులీనత్వము nobilitas generis.

కులిశము *Indræ* fulmen.

కులుంగు imminui, contrahi.

కులుకు 1 agitando coacervare, comprimere. (v. g. grana in modio, etc.) 2 tremulâ voce cantare. 3 citatè currere. (*trotter*.)

కులుకు s. vid. కులుకు.

కులుకోట equi citatus cursus. (*trot.*)

కులుమి, కొలుమి furnus fabrilis. (*forge.*)—కులుమిసర furnus fabrilis cum omnibus accesoriis.—కులుమికొట్టిగె fabri ferrarii officina.—కులుమియుక్కు fabrilem furnum statuere.

కుల్యాషం 1 acida puls. 2 caper, hircus.

కుల్య canalis (irriguus.)

కుల్ల malus, vitiatus, pravus. — కుల్లతనము pravitas.

కుల్లగించు emollire solum, leviter effodere terram.

కుల్లట, కుల్లుట, కుల్లుడి invidia, dolor de alterius felicitate.

కుల్లరి ambitiosus, cupidus.

కుల్లాయి vid. కులావి.

కుల్లి fraus (in ludo.) — కుల్లియాడు in ludo decipere.

కుల్లు omne, totum.

కుల్లు, కుల్లికొను 1 invidere alterius felicitati. 2 morosus esse. 3 putrescere, labi. — కుల్లుది, కుల్లిడి invida aut morosa mulier. — కుల్లువిడి 1 invidia, morositas. 2 labefactatio.

కువకు hypocrita, fraudulentus, fallax.

కువర vid. కుమార.

కువరి vid. కుమారి.

కువలి 1 zizyphum. (*jujube.*) 2 aquaticum lilium.

కువలయము 1 orbis terrestris. 2 aquaticum lilium.

కువాకు dissimulatio, fallacia.

కువాడ,కువ్వాడ 1 jocus, facetia. 2 ludibrium, subsannatio. 3 mi-

mica imitatio.— కువ్యాడిక, కువాడదవ facetus, mimus, scurra, irrisor.

కువాద detrahens; censor.

కువింద textor.

కువేణి cista ad reponendos pisces.

కుశ 1 herba sacrificii. *Poa cynosuroïdes*, bot. 2 aqua. —కుశగ్రంథి annulus ex hâc herbâ confectus. —కుశజాత lilium.

కుశంక్రు 1 jocus, facetia. 2 irrisio.

కుశద్వీప una è magnis orbis divisionibus.

కుశల adj. peritus, celeber, ingenio præditus.—s. corporis valetudo. — కుశలప్రశ్న interrogatio de alicujus valetudine.

కుశలత 1 præsens animus. 2 celebritas, peritia.

కుశలవరు duo filii *Ramæ*.

కుశాగ్రబుద్ధి mens acuta, ingenium sagax.

కుశామతి adulatio, blanditia. — కుశామతిగార adulator.

కుశాలు lætitia, gaudium.—కుశాలుపిరంగి కొడియు tormentum bellicum in signum lætitiæ explodere,

కుశాస్తరణ, కుశాసన sedile ex herbâ *cusa* confectum.

కుశి, కుశి 1 compages. 2 cavus in quo tabula inseritur. — కుశికట్టిగె lignum è quo fiunt clavi. —కుశిగూటి clavus ligneus duas connectens trabes.

కుశియు 1 imminui, contrahi. 2 immergi, residere, subsidere.

కుశికిదియు elevare et ad terram indignans projicere.

కుశిబి *carthamus tinctorius*, bot. (crocus.)

కుశేశయ *nymphæa*, bot. (*lotus*)

కుశ్వభ్రు fissura in solo.

కుషి 1 gaudium, lætitia, hilaritas. 2 libitum.

కుష్ఠ, కుష్ఠ lepra. — రక్తకుష్ఠ erysipelas, *tis* —శ్వేతకుష్ఠ alba lepra. — కుష్ఠ రోగి, కుష్ఠను, కుష్ఠదవను leprosus.

కుసంధి indebita litterarum adunatio.

కుసకు suppressus clamor. — కుసగుట్ట leviter exclamare. — కుసకుసు మాతాడ demissâ voce loqui.

కుసాకుళి comessator.

కుసి ferrum elaboratum, chalybs.

కుసింబి vid. కుశిబి et కుసుంబె.

కుసియు 1 corruere, labi. 2 contrahi, decrescere. 3 occidere. (sidera.) — సూర్య కుసిద sol occidit.

కుసుంక 1 pulpa aliquot olerum et fructuum. 2 *pollen* sive pulvis seminalis florum.

కుసుంబరి condimentum è sinapi, pipere, sale, nuce *coco*, *assâ fetidâ* aliis que aromatibus compositum.

కుసుంబీ, కుసుంభి, కుసుబీ crocus. (*carthamus tinctorius*, bot.)

కుసుకు vid. కునకు.

కుసుబు 1 pulvis seminalis florum. 2 genus quoddam grani.

కుసుమ flos (generatim sumptus.) — కుసుమ రోగ fluxus sanguinis. — కుసుమగంధి mulier venustissima. — కుసుమ గర్భ coma muliebris floribus intexta. — కుసుమ అస్త్ర.... శర ... యుద్ధ ... ఇషు, *Kama* (habens sagittas è floribus confectas.)—కుసుమాకర 1 *Kama*. 2 vernum tempus. 3 hortus. కుసుమాంజన collyrium quoddam.

కుసుము 1 fibra floris. 2 pulvis seminalis florum.

కుసురి pulpa, mollis caro fructuum.— కుసురికాయ olus aut fructus ad maturitatem non perveniens.— కుసురిచరియ minutatim concidere.

కుసులాయిన blandiri, palpare, demulcere, confortare.

కుసుళు, కుసులు vid. కుసుము.

కుసుపు *cannabis sativus*, bot.

కుసుకు unguentum ad cultum corporis.

కుసూల 1 granarium, horreum 2. pilum.

కుస్మృతి 1 malitia, pravitas. 2 incantatio, artificium, præstigium.

కుసిలబడిరి graviter corruere.

కుస్తరిన blandiri, demulcere, confortare, laudare, præconiis efferre.

కుస్తాడ pugnare, verberibus rem dirimere.

కుస్తి pugna, rixa, contentio. — కుస్తిబడ rixari. — కుస్తి పట్టియ sibi invicem manus apprehendere in rixando.

కుస్తుంబరు coriandrum.

కుస్తుభ 1 nomen *Wishnuvi*. 2 mare.

కుస్వర nota musica dissona.

కుహక fraudulentus, fallax. — కుహకతాపసి anachoreta fallax.

కుహర caverna, foramen.

కుహిత insalubris.

కు హుయోగ nefasta planetarum conjunctio.

కుహూరటపు niger aut Indus cuculus. (avis.)

కుళ 1 colonus. 2 quicumque censui obnoxius.— కుళకట్టు tributorum quotam partem determinare.—కుళవరీ lucra quædam indebita, Gubernii ministris et præfecto vici ex parte colonorum obvenientia. — కుళసాగ locare prædia agricolis.

కుళంబ confusio, inordinatio.

కుళనష్ట hæreditas sine domino.

కుళర ముగు nasus patulus.

కురాంజనపు remedium tussi congruum.

కురాప dolor, angustia.

ಕುಳಿ fossa, foramen. — ಕುಳಿಗೊಳಿಸ effodere, excavare fossam. — ಬಿರುಕುಳಿ fissura in solo præ ariditate.

ಕುಳಿ v. 1 excavare fossam. 2 tueri. 3 iter agere. — s. otiosus, ignavus.

ಕುಳಿ particula quæ substantivis affixa, ea convertit in adjectiva, consuetudinem quamdam indicantia : v. g. ಭಯ timor. — ಭಯಗುಳಿ timidus.

ಕುಣುಂಕು 1 claudicare. 2 saltare.

ಕುಣುಂಗು 1 passer. 2 cornix.

ಕುಣಿಕಾಲಾಡ saltitare.

ಕುಳಿಗೆ pilula.

ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳ sedere.

ಕುಳಿರು adj. frigidus. — s. 1 frigor. 2 ros. — v. n. frigidus, algidus esse. — ಕುಳಿರು ಘಾಳಿ, ಕುಳಿರ್ವೆಲರಿಯು frigidus ventus. — ಕುಳಿರ್ವೆಲರನ frigidè flare (ventus.)

ಕುಳಿವಲೆ aucupis laqueus.

ಕುಳಿರ್ಗಲ್ fabulosa quædam gemma.

ಕುಳಿರ್ಮನೆ frigida domus.

ಕುಳಿರ್ವಣೆ planta quædam aquatica.

ಕುಳಿರ್ವೆಟ್ಟು *Himalaya*.—ಕುಳಿರ್ವೆಟ್ಟಣುಗೆ *Parvati*, filia Himalayæ. — ಕುಳಿರ್ವೆಳಗನು luna.

ಕುಣಿಸ in causâ esse cur aliquis saltet.

ಕುಳೀರ cancer. (*crabe.*)

ಕುಲುಕ, ಕುಲುಂಕ 1 madefacere. 2 vanè et superbè incedere.

ಕುಳುಥ *glycine tormentosa*, bot.

ಕುಳುಪು 1 massa aurea. 2 nota, signum.

ಕುಳುಮು propter pruritum perfricare corpus.

ಕುಳುವಾಡಿ vici famulus.

ಕುಳುವಾರ censuum aut tributorum determinatio. — ಕುಳುವಾರ ಪಟ್ಟಿ fundi locationis privatus codicillus. — ಕುಳುವಾರಪಟ್ಟಿ ಬರೆಯ fundi elocati instrumentum conscribere.

ಕುಳುವು vomer.

ಕುಳುಸ putridum efficere.

ಕುಳ್ಳ, ಕುಳ್ಳನು nanus, pumilio.

ಕುಳ್ಳಕೆ, ಕುಳುಲು putredo.— ಕುಳ್ಳಿದ, ಕುಳ್ಳಣ putridus.

ಕುಳ್ಳಗಿಸ vid. ಕುಲ್ಲಗಿಸ.

ಕುಳ್ಳಿತುಕೊಳ್ಳ sedere. — ಕುಳ್ಳಿರ id. sens. — ಕುಳ್ಳಿರಿಸ, ಕುಳ್ಳಿಸ jubere ut sedeat aliquis.

ಕುಳ್ಳು 1 nanus. 2 placenta stercoris vaccini dessiccati. — ಕುಳ್ಳು ಜೋಳಿ acervus stercoris vaccini siccati. — ಕುಳ್ತಿಟ್ಟ hunc acervum erigere.

ಕುಳ್ತುಕೊಳ್ಳ vid. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳ.

ಕುಳ್ಳೊಟ್ಟ vid. ಕುಳ್ತಿಟ್ಟ.

ಕುಕ್ಷಿ venter, abdominis cavitas. — ಕುಕ್ಷಿಂಭರಿ 1 vorax. 2 *Wishnu.*

ಕೂಂಕ acutus. — ಕೂಂಕು ಮಾಡಿದ exacutus.

ಕೂಕ fraudulentus, fallax.—vid.

ಕುಕುಕ.

ಕೂಕಣಿ, ಕೂಕಳಿ, ಕೂಗಣಿ 1 serum auris. 2 vid. ಕೂಗಿಟಿ.

ಕೂಕು puella octo annos nata.

ಕೂಕುವ puellam cum debito ritu in matrimonium tradere.

ಕೂಕೂ ಹೆಬ್ಬಿಸ.... ಮಾಡ stultum, aut ridiculum efficere.

ಕೂಗಿಟಿಕಾಯಿ nux quædam ad extergendum adhibita.

ಕೂಗಳಿ spatium in quo clamor magnus extendi potest.

ಕೂಗಿನಮಾರಯ್ಯ *linganistæ* quidam mendicantes, qui in summâ arbore clamantes, eleemosynam rogitant.

ಕೂಗಿನಮೋರೆ ಬೀಜ nomen seminis cujusdam.

ಕೂಗು v. n. clamare, exclamare, vociferari. — s. 1 clamor, exclamatio. 2 tumultus. 3 vox (animalis.) — ಕೂಗಿಡ, ಕೂಗಿಬಿಡ exclamare. — ಕೂಗಿ ಹೇಳ್ altâ voce dicere, clamare. — ಕೂಗಿಸ causa esse cur aliquis clamet.— ಕೂಗುಮೋರೆ, ಕೂಗು ಮೂಳಿ, ಕೂಗುಳಿ homo qui semper clamat. — ಕೂಗೋಣ actus clamandi.

ಕೂಗುಟಿ serum auris.

ಕೂಚಿಪಚಾರಿಯು vociferatio.

ಕೂಚೆಳ sonitus, strepitus. — ಕೂಚೆಳಪಾಚೆಳ ಯಿಲ್ಲ silentium, neglectus, despectus. — ಕೂಚೆಳಮಾರಿ mulier modestiæ expers.

ಕೂಚು castrorum motio, cohortis aut exercitûs incessus. — ಕೂಚುಮಾಡ castra movere. — ಕೂಚುಗಾರ castrorum excitator — ಕೂಚುಭಾರಿ tumultus exercitûs iter facturæ. — ಕೂಚುನಗಾರಿ tympanum quo excitantur milites ut iter faciant.

ಕೂಜ testacea lagena.

ಕೂಜಲು sonitus.

ಕೂಟ 1 domus. 2 malleus. 3 cacumen. 4 acervus (granorum, etc.) 5 fraus, deceptio, hypocrisis. 6. congregatio, societas, aggregatum. 7 junctio, unio. 8 copula carnalis. 9 vomer. — ಕೂಟಗೊಳ್ಳ, ಕೂಟಕೂಡ uniri, adunari. — ಕೂಟ ಪಾಲಕ್ febris biliosa.— ಕೂಟಯಂತ್ರ laqueus, tendicula. — ಕೂಟಶಾಲ್ಮಲಿ gossipium bombyce mixtum.— ಕೂಟಸ್ಥನು 1 generis aut progeniei cujusdam stirps, ... primus antecessor. 2 variarum familiarum stirps. — ಕೂಟಸ್ಥತ್ವ immutabilitas.

ಕೂಟಾಕ malleus.

ಕೂಟಾಗುಳ್ಳಪ್ರಜೆ multitudo famelicorum.

ಕೂಟಾಮಾಡ 1 copulare. 2 addere. (arith.)

ಕೂಟಾಳಿ amicus, socius.

ಕೂಟಿಳಪಾಟ carnalis copula.

ಕೂಡ, ಕೂಡಾ 1 cum, simul, unâ. 2 quoque. — ಕೂಡ ಹುಟ್ಟಿದವ frater uterinus. — ಕೂಡ ಬೀಳ್ 1 adunari. unâ cadere. — ಕೂಡ ಬಾರದ insociabilis.

ಕೂಡದ (part. neg. à ಕೂಡುವದು.) 1 impossibilis. 2 improprius, indecorus. — ಕೂಡದ ಮಾತು improprium verbum. — ಕೂಡದ ನಡತೆ indecora agendi ratio.

ಕೂಡದು (neg. à ಕೂಡುವದು) fieri non potest, impossibile est.

ಕೂಡಲಸಂಗ nomen vici in quo duo rivi conveniunt.

ಕೂಡಲೆ, ಕೂಡ್ಲೆ confestim, statim.

ಕೂಡಿಕೆ, ಕೂಡುವಿಕೆ 1 occursus, unio. 2 copula. 3 aggregatio. 4 additio. (arith.)

ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳು 1 sese jungere cum. 2 carnaliter cognoscere.

ಕೂಡಿದ ಹಾದಿ ...... ಮಾರ್ಗ 1 quatuor viarum compitum. 2 semita transversa. — ಕೂಡಿದ ಮಟ್ಟಿಗೂ, ಕೂಡಿದ ವರಿಗೂ, ಕೂಡಿದಷ್ಟು, in quantùm fieri potest, pro posse suo.

ಕೂಡಿದವಳು concubina. — ಕೂಡಿದವನು 1 concubinarius. 2 consociatus. — ಕೂಡಿರನು homo insociabilis, solitarius.

ಕೂಡಿಸ, ಕೂಡಿಮಾಡ 1 miscere. 2 baculo agitare (varios liquores, ut commisceantur.) 3 adunandum curare. 4 unire. — ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು 1 sibi conjungere, congregare secum. 2 addere. (arith.) — ಕೂಡಿಸಿಬಿಡ 1 sinere ut adunentur. 2 conjungere.

ಕೂಡು 1 adhærere, uniri. 2 conjungi, miscere. 3 cum aliquo amicitiâ conjungi. 4 in coïtu esse. 5 concordare (in musicâ.) - ಕೂಡಿಕಟ್ಟು, ಕೂಡಿಡ unà ponere, congregare. — ಕೂಡಿಬರ convenire. — ಕೂಡಿರ congregatus esse. — Insuper, ಕೂಡುವದು aliquando adjungitur verbis, ad significandam possibilitatem: v. g. ನೀನು ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲ ಕೂಡುವದು tu illic stare *potes*.

ಕೂಡೆ 1 cum, unà, simul. 2 quandò, statim ac. 3 confestim.

ಕೂಡ್ರು sedere. — ಕೂಡ್ರಿಸ jubere ut aliquis sedeat.

ಕೂತರ ಬುಡಿಮೆ, ಕೂತುರು ಬುಡಿಮೆ *Bryonia callosa*. bot.

ಕೂತುಕೊಳ್ಳು sedere. — ಕೂತುಮಾಡ sedere et facere. -- ಕೂತುಂಬುವನು, ignavus, ad manducandum et sedendum tantùm idoneus.

ಕೂದಲು, ಕೂದಲುಗೀದಲು, capillus, coma, cæsaries. — ಕೂದಲುಕೆದರ spargi. (crines) — ಕೂದಲು ಬಿಡ capillos promittere. — ಕೂದಲುಹೆಣೆಯು intexere crines.

ಕೂನ 1 gibba. 2 notitia, memoria. — ಕೂನನು 1 gibbus. 2 notus, consuetudine junctus (vir.) — ಕೂನ ಮಾಡ 1 agnoscere aliquem. 2 alicujus meminisse. — ಕೂನ ಹಿಡಿಯು agnoscere.

ಕೂನಿ, ಕೂಣಿ vitium, defectus, labes, crimen. — ಕೂನೀ ಕಾಗದ vadimonii instrumentum. — ಕೂನೀಗಾರ, ಕೂನಿಯವ reus, sons. — ಕೂನಿ ಕ

ఉ మాడ aliquem reum demonstrare.

కూను v. n. sese inclinare, procidere, sese submittere. — s. 1 nota, signum. 2 alicujus memoria. — కూను కురుహు vestigium, indicium.

కూప puteus. — కూపకూర్మము ignavus, desidiosus.

కూపక 1 lumborum cavitas. 2 puteus ad tempus effossus. 3 malus (navis.)

కూపర amasius, procus, scortator.

కూపార mare.

కూపిడ clamare, vociferari.

కూబర 1 pertica cui jugum annexum est. 2 pertica currûs.

కూబరి currus, plaustrum, curriculum.

కూమరిగిడ species quædam virgulti medicinalis.

కూమిడ protrudere, dejicere, prosternere. — కూమిర prostratus esse. — కూమిశి కొళ్ళు seipsum ab alio prosternendum jubere,.... sinere, curare, etc.

కూయ్యగిలెరి quoddam olus.

కూయ్య v. n. vociferari, exclamare.

కూర్ (in compos. vocib.) adj. 1 acutus. 2 ferox, crudelis.

కూరంబు acuta sagitta.

కూరఁగు acuta cuspis teli.

కూరసి acutus gladius.

కూరిగే, కూరిగి machina ad seminandum grana. — కూరిగెమణి foramen quo exeunt semina. — కూరిగె కొళవె hujus machinæ tubus. — కూరిగెసాలు decursus granorum in tubo. — కూరిగెహొడెయ cum prædictâ machinâ seminare. — కూరిగెదండు trabes major hujus machinæ. — కూరిగికాఱు ferreus vomer hujus machinæ.

కూరిశ 1 acutus. 2 ferox, crudelis.

కూరు id. sens.

కూరు v. 1 diligere. 2 sedere. 3 infercire, adigere, adimplere. 4 tormenta bellica (pulvere nitrato et plumbo) munire.

కూరుమ vid. కూమఁ.

కూరి tinea, pulex. — కూరికుక్కు elidere pulicem. — కూరిలెకాటు morsus pulicis, aut dolor ex eo proveniens.

కూకిఁడ stertere, ronchos edere. — కూకిఁ ronchus.

కూగఁ vid. కుగ్గ.

కూగెఁ vid. కూరిగె.

కూగొఁలు acuta sagitta.

కూచఁ 1 barba. 2 spatium inter supercilia. 3 sericus apex.

కూచెఁ penicillus pictorum.

కూచెఁక 1 condensatum lac. 2 torvus aspectus. 3 penicillus pictorum.

కూర్ర 1 delectatus. 2 amicus, affectione plenus.

కూర్చుకొల్పు vid. కూరుకొల్పు.

కూర్కి defectus, vitium, menda.

కూర్దసి palus acutâ cuspide instructus, ad transfodiendum caput aut corpora reorum.

కూర్నాయి ferus canis.

కూర్పర 1 cubitus. 2 genu.

కూర్పాస thorax muliebris. (*corset.*)

కూర్పారి amicus, consocius.

కూర్ప, కూర్పిడ v. a. colligere, congregare.—s. signum, nota.

కూర్మ testudo.—కూర్మగద morbus quo incurvatur corpus. —కూర్మావతార incarnatio *Wishnuvi* in testudinem.

కూర్మయ్య nomen proprium.

కూర్మాకర stagnum, lacus, palus.

కూర్మి, కూర్మి amicitia, amor, bonitas, affectio, amœna conversatio, veneratio, modestia.

కూల ripa, littus. — కూలంకష s. rivus usque ad ripam plenus. — కూలంకష adv. plenè, funditùs.

కూలఁబడు corruere, cadere.—కూలద్రోయ prosternere, deponere. — కూఁమాడ evertere, dejicere (vas, etc.) — కూలారికొల్పు spontè corruere. (murus.) — కూలుట, కూలికె, collapsio.

కూలి, కూలినాలి, కూలికుప్పటి quotidianum salarium, merces operarii, conductionis pretium.—కూలిక, కూలిగార, కూలియాడు, కూలియవ operarius, mercenarius, conductitius.—కూలికత్తె operaria, mercenaria, etc.

కూలికొల్పు vid. కూలారికొల్పు, కూల.

కూలు cardines Indicæ januæ.

కూల్చ dejicere, prosternere.

కూల్బడు vid. కూలఁబడు.

కూవ vid. కూప.

కూవక vid. కూపక.

కూవలు vid. కూగు.

కూవాడ illudere, irridere.

కూశ్మాండ, కూష్మాండ, pepo. (fructus.)

కూసాట puerilis ludus.

కూసు infans, puer infrà quinque annos.— ఎతికూసు infantulus.—మొతెకూసు lactens. — ఎడగూసు infans jamjàm ablactandus.

కూటక derisor, subsannator, hypocrita, deceptor —కూటకమాడ irridere, dissimulare.

కూళ malus, pravus, corruptus, depravatus.

కూళాడు homo qui præter victum, nihil emolumenti accipit.

కూళి 1 crassum quoddam rete. 2 crassum cribrum. 3 vid. కోళు.

కూడు oryza cocta.—కూడువండు oryzam coquere. — కూడుకుట్టదవడు homo cibo carens. — కూడునీరు

aqua in quâ oryza cocta fuit.—కూటికరి famis tormentum. — కూటుసరి massa.

కూటు invidere.

కూశ్వణిక, కూశపాండ్య, కూశ్దణిక helluo, vorator.

కృక 1 larynx, guttur. 2 vertebræ colli.

కృకలాస 1 chamæleon, *ontis*. 2 stellio.

కృకవాకు 1 pavo. 2 gallina. 3 gallus. 4 vetus chamæleon.

కృకాటికె ima pars colli.

కృచ్ఛ్ర 1 culpæ expiatio, pœna. 2 dolor corporeus. — కృచ్ఛ్రరోగ morbus urinarius.

కృత adj. factus. — s. 1 bonitas, beneficium. 2 creatio. 3 radix verbi.

కృతక factus, non spontaneus, arte vel manu factus.

కృతకర్మ శుభాశుభ bonum aut malum, ex operibus in præcedenti vitâ factis, proveniens. (juxtà Indos.)

కృతకృత్యుఁడు vir eximius.

కృతజ్ఞ memor beneficii, gratus. — కృతజ్ఞతె gratitudo.

కృతఘ్న ingratus. — కృతఘ్నతె ingratitudo.

కృతయుగ prima ætas mundi (juxtà Indos. Continet 1, 728, 000 annos.)

కృతహస్త peritus manubalistarius.

కృతాంతుఁడు *Yama*, deus mortis.

కృతార్థ 1 prosper, beatus, fortunatus. 2 bonum exitum habens. —కృతార్థి homo prosper, cui omnia succedunt.

కృతి 1 fortunatus, bonum habens exitum. 2 sapiens, doctus.— కృతినాయక, కృతికర్త auctor. (libri.)

కృత్త divisus, præcisus, evulsus.

కృత్తి pellis. — కృత్తివాస, *Siva*, elephantinâ pelle indutus.

కృత్తికా శివయోగ quædam planetarum conjunctio.

కృత్తికె, కృత్తిగె *Pleïades*, tertia mansio lunaris.

కృత్య 1 actio, factum. 2 numen quoddam. 3 pestis. 4 obligatio, officium, munus, agendi ratio. 5 quæcumque actio factu congrua. —నిత్యకృత్య quotidiana praxis. — దుష్కృత్య opus malum.—సత్కృత్య opus bonum.

కృత్రిమ s. artificium, solertia, dolus, fallacia. — adj. fallax, solers, astutus.—కృత్రిమదవసు fallax aut solers.

కృత్స్న totus, integer, universus, omnis.

కృపణ 1 avarus. 2 fraudulentus, fallax. — కృపణతె, కృపణత్వ avaritia.

కృపద్రోణరు ministri familiæ

Pandu.

కృపాకటాక్షము oculus misericors, aspectus benignus.

కృపాకరుడు homo benignus, misericors.

కృపాణము acinaces. — కృపాణపాణి .... ధారి manus acinaci assueta.

కృపాదృష్టి.... వీక్షణ vid. కృపాకటాక్షము.

కృపాబ్ధి.... సాగరు mare,... oceanus misericordiæ.

కృపాళు misericors, benignus, clemens.

కృపీటము aqua.

కృప misericordia, benignitas, favor, miseratio, clementia.—కృప కొందు invenire gratiam apud aliquem. — కృపచేయుట.... చూచు misericordiam facere cum, miseranter se habere ergà.

కృవి textor.

కృశ 1 macilentus, tenuis, debilis, gracilis. 2 exiguus, parvus — కృశించు macilentus fieri.—కృశోదరి mulier gracile habens corpus.

కృశానువు ignis.

కృషి agricultura. — కృషికుడు, కృషీవలుడు agricultor, colonus.

కృచ్ఛ్ర æger, difficilis.

కృష్ణ s. 1 *Krishna*, octava *Wishnuvi* incarnatio. 2 *Ardjuna*. 3 nigredo. 4 fluvius sic dictus. 5 filia *Drupadæ*.-adj. niger —కృష్ణజయంతి natalis dies *Krishnæ*.

కృష్ణవర్త్ముడు ignis.

కృష్ణసారము cervus niger. (*antelope noire.*)

కృష్ణాగ్రజుడు *Balarama.*

కృష్ణాజినము pellis nigri cervi కృష్ణసారము.

కృష్ణాభ్రకము niger *talcus.* (lapis) —కృష్ణా తీరదేశము ora Coromandelica.

కృష్యము 1 agricultura. 2 ejus proventus.

కృసరము oryza cum minutatim concisis leguminibus cocta.

కెం (in compos. vocibus.) 1 ruber, purpureus, coccineus. 2 igneus, iratus, incensus.

కెంగొల్లెట్టు planta quædam medicinalis.

కెంగంటికోయిల niger Indorum cuculus.

కెంగదిరు sol. (igneos habens radios.)

కెంగిడి ignis (rubras emittens scintillas.)

కెంగరియు mons è cretâ rubrâ.

కెంజాన బిళ్ళ rotunda tabella, superscriptam habens idoli effigiem.

కెంజాగి, కెంజాడ, కెంజగి 1 rubro colore. 2 indignanter.

కెంజాం, కెంజాయ s. rubor, rubedo — adj. 1 ruber. 2 rufus, flavus, venustus.

కెంచు, కెంచువి 1 cupreum habens

colorem. 2 venustissima, (aut flavam comam habens) mulier.

కెంజడి rubra capillorum intextorum matta.

కెంజొన్న quædam species milii rubri et alti.

కెండ pruna, carbo ardens. — కెండగొను v. n. inflammari, accendi. — కెండడ కిడి ardens scintilla — కెండ కెంపు igneum rubrum.

కెంద adj. 1 ruber. 2 flavus, venustus. — కెందన rubra pecora, — కెందలి rubra coma. — కెందామరి ruber lotus.

కెందళ్ solum rubrum.

కెందళి rubrum germen.

కెందారి tempora (capitis.)

కెంధూళి ruber pulvis.

కెంన magnus, multus.

కెంనీరు (aqua rubra) sanguis.

కెంవి 1 gena. 2 caseus, lactis pinguedo. (*crème.*)

కెంనిగ్గిలు సొప్పు *rubra centaurea*, bot.

కెంన్నైదలి rubrum lilium.

కెంపగె adv. 1 rubro colore. 2 iratè. 3 venustè, flavo colore.

కెంపు adj. 1 ruber. 2 flavus, pulcher. 3 igneus, iratus. — s. 1 rubor, rubedo. 2 pyropus — నసుగెంపు rubrum perobscurum. — కంఋ కెంపెర rubescere (oculi.)

కెంపుకంఠపక్కి vid. కెంగంఠపక్కి.

కెంపురాజగిరి rubrum quoddam legumen.

కెంబందుగె lilium aquaticum rubrum.

కెంబక్తక్కి vid. అక్కి.

కెంబత్తి gossipium rubrum.

కెంబరలు pyropus.

కెంబరవు rubra eruptio in pelle puerorum apparens.

కెంబల్లు rubri dentes.

కెంబాళె rubra *banana* aut *musa sapientum*, bot.

కెంబూక vid. కెంగంఠపక్కి.

కెంబూతి quædam species oryzæ.

కెంబోరెర vid. కెంబూక.

కెంమట్టి, కెంమణ్ణు, terra rubra.

కెంమని in vanum, sine utilitate, aut consilio, incassùm.

కెంము, కెంబు s. tussis. — v. tussire. — కెంము కేకరిస tussire et exscreare. — నాయి కెంము tussis impetus, crebra tussis.

కెంముగిలు rubra nubes.

కెక్కరికె కాయి *Bryonia callosa.*

కెక్కరిస } tremere, pavere;
కెకళిస } irâ moveri.

కెక్కొంద multitudo, acervus, aggregatum.

కెక్కుయు vid. కెంవి.

కెచెవాగ vid. కచెవాగ.

కెజ్జగె vid. కెంపగె.

కెజ్జట, కెజ్జడ, కెజ్జణ textrinæ præparatio.

కెజ్జణ textoris radius.

కెజ్జలు mamma (vaccæ, bubali,

etc.) —ಹಿಗ್ಗೆಚ್ಚಲು larga mamma. — ಒಳಗೆಚ್ಚಲು mamma exigua sed lacte plena. — ಹೋರಗೆಚ್ಚಲು mamma lata sed parùm lactis continens. —ಕೆಚ್ಚಲಿಕ್ಕು.... ಇಡ, distendi (mamma.) — ಕೆಚ್ಚಲು ಹೋರಿಯು, spontè fluere (lac è mammâ.)

ಕೆಚ್ಚಿದಮಗ್ಗ textrina præparata.

ಕೆಚ್ಚಿನ ಮರ species quædam arboris duræ.

ಕೆಚ್ಚು 1 superbia, arrogantia. 2 medulla, essentia. 3 interior pars ligni.

ಕೆಚ್ಚು, ಕೆಚ್ಚಲಿಡು, ಕೆಚ್ಚಿಡು, stamen in textrinâ annectere.

ಕೆಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿಗೆ durum quoddam lignum.

ಕೆಚ್ಚೆದೆ firmum aut forte pectus.

ಕೆಟಾಯಿಸು, ಕೆಟಾಯಿಸಿ ಹೋಗು separari ab, relinquere, consortium alicujus dimittere.

ಕೆಟ್ಟ (partic. præter. ab ಕೆಡು q. v.) corruptus, vitiatus, depravatus.—adj. 1 malus, pravus. 2 corruptus, putrefactus. 3 exitiosus, iniquus. 4 odiosus, abominandus. 5 ferox, sævus. 6 nimius. — ಕೆಟ್ಟವಳು mulier corrupta, adultera.

ಕೆಟ್ಟತನ corruptio, pravitas, malitia, exitium, damnum, ruina.

ಕೆಟ್ಟುಬದುಕಿದವ qui ex adversâ fortunâ convaluit.

ಕೆಟ್ಟುಹೋಗು 1 perdi, vitiari. 2 corrumpi, violari. 3 malus, pravus fieri.—ಕೆಟ್ಟುಹೋದವ homo perditus (fortunâ vel moribus, etc.)

ಕೆಟ್ಟಹುಳ genus quoddam insecti venenosi.

ಕೆಡಂಗು, ಕೆಡಗು v. emittere (è manibus in terram.)— s. corruptio, damnum, vitiatio.

ಕೆಡಹೊಡರು, ಕೆಡನೋಡು alicujus ruinam machinari.

ಕೆಡದುಬಿಡು 1 corrumpere, labefactare. 2 violare.

ಕೆಡನುಡಿಯು ad perniciem alicujus loqui.

ಕೆಡವು è manibus dimittere.

ಕೆಡಬಿಡು projicere in terram.

ಕೆಡ ಬೊಡೆಯು immisericorditer verberare.

ಕೆಡಮಾಡು vid. ಕೆಡದುಬಿ.

ಕೆಡವಿಬಿಡು,.. .ಹಾಕು dejicere, evertere, ad terram prosternere.

ಕೆಡವು, ಕೆಡಹು, ಕೆಡಹಿಬಿಡು 1 è manibus deorsùm dimittere. 2 projicere in terram, causa esse cur aliquis cadat.

ಕೆಡಿಸು, ಕೆಡಿಸಿಬಿಡು, ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು 1 depravare. 2 vitiare, corrumpere. 3 labefactare, laedere. 4 violare, stuprare.

ಕೆಡು, ಕೆಡೆ v. 1 pravus, putridus, corruptus fieri. 2 vitiari, labefactari, destrui. 3 ruere. 4 è tribu suâ ejici. 5 à rectâ viâ deerrare. —ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟವನು homo pudoris omninò expers. — ಕೆಡೆಹೊರಿಯು usque

ad internecionem verberare.—కెడెగిఁడి destructioni obnoxius.

కెడుకె, కెడుగె, కెడువికె, కెడుగు depravatio, ruina, destructio, damnum, vitiatus status.

కెణ scintilla.

కెణకు, కెణంకు, కెణగు v. a. provocare, exacerbare.—కెణకిసు in causâ esse cur aliquis provocet.

కెత్తని insitus (sicut gemmæ in metallis, etc.)

కెత్తవారి sarculus.

కెత్త 1 cælare. 2 insculpere. 3 excavare. 4 incidere. 5 præsecare, exæquare, distringere, in frusta concidere, imminuere.—కెత్తిసి బిడ insculpendum, etc. curare.—కెత్తిడ, కెత్తిడాక includere (gemmas in auro, etc.) — కండ కెత్త 1 carnem in frusta concidere. 2 verberare.—కెత్తిగె కెలస opus insculptum aut cælatum.—హుల్లుకెత్త præcidere fenum, herbam, etc.

కెత్తికె, కెత్తిగె actio insculpendi, cælandi, etc.

కెత్తియు secamentum, frustum, schidia, orum.

కెత్తె insertus, inclusus. (gemmæ in metallis, etc.)

కెన్నసలోఁధ్ర cortex infectorius.

కెదకు, కెదఖు s. rubra formica. — v. కెదకికెఁళ scrutari, interrogare (testes.)

కెదరు, కెదురు v. 1 spargi (coma, capilli.) 2 anterioribus ungulis quatere solum. (equus, etc.) 3 alas expandere, (ad volandum.) 4 pedibus aut unguibus radere,.... scabere. 5 irâ commoveri.—కెదరుకిడి 1 scintilla erumpens. 2 lampyris, pyrogonus. —కెదరికొళ్ళ spargere crines suos. —కెదరు కూదలు passi capilli.

కెదఖు 1 vid. కెదకు. 2 irasci.—కెదఖిస exacerbare, ad iracundiam provocare.

కెనె 1 spuma. 2 lactis pars pinguior. (*crême.*)—కెనెకట్టు exsurgere (pinguedo lactis.)—కెనెహాలు lac è quo succus pinguior non extractus est.

కెన్నెఁరు vid. కెంనెఁరు.

కెన్నె vid. కెంనె.

కెప్ప 1 surdus vir. 2 locus in quo deprehenduntur elephantes.

కెబ్బరిస præ terrore exclamare.

కెమ్మంణు rubra terra.

కెర calceamentum aut sandalium coriaceum, quod in maximo digito pedis annectitur. —కెరతొడ.... మెట్టు.... హాక, prædicta sandalia induere.

కెరంట, కెరట unguibus solum scabere (sicut aves.)

కెరద 1 erasus, scalptus. 2 exstirpatus. 3 nomen *Pareis* commune.

కెరదుబిడ solum mundare, (ex-

stirpando herbas, virgulta, etc.)

ಕೆರಳಿಕೊಳ್ಳು vid. ಕೆಬ್ಬರಿಸ.

ಕೆರಸಿ magnum vas figlinum in quo reconduntur grana.

ಕೆರಳು v. n. 1 irasci. 2 diffundi. 3 crescere. 4 exire.—ಕೆರಳಿಸ, ಕೆರಳ್ಚು, 1 recrudescere, (vulnus, dolor, etc) 2 provocare ad iracundiam.

ಕೆರಯು, ಕೆರೆಯು 1 scabere. 2 eradere. 3 sapore astringens esse.

ಕೆರು v. n. fulgere.

ಕೆರೆ 1 stagnum (manufactum.) 2 quidam ludus.—ಕೆರೆಕಟ್ಟು effodere et exædificare stagnum.—ಕೆರೆಹೊಂಗಟ್ಟು exterior pars molis stagni.—ಕೆರೆಮುಂಗಟ್ಟು interior pars molis.—ಕೆರೆಪಡಲು,...ಒಳರು interior pars stagni. —ಕೆರೆಹಾವು innocuus quidam serpens.

ಕೆಸಱು lambere (vulnus.)

ಕೆಪಱಬ್ಬು sepes.

ಕೆಪೞು, ಕೆಪುೞು vid. ಕೆರ.

ಕೆಮಾಱವು genus quoddam *mangæ*.

ಕೆಲಱು, ಕೆಲಱಿಕೊಳ್ಳು 1 præ subito timore exclamare. 2 extendi (vulnus, plaga, ignis, etc.) — ಕೆಲಱಿಸ causa esse cur alter exclamet.

ಕೆಲುಱಕೆ, ಕೆಲಱಿಕೆ actio exclamandi.

ಕೆಲ 1 amphora. 2 nonnulli, aliquot. 3 latus, vicinia, proximitas. —ಕೆಲಕ್ಕೆ ಕರೆಯು in aliquam partem advocare.

ಕೆಲಂಕೆ, ಕೆಲಂದಿ, ಕೆಳಂದಿ, ಕೆಳದಿ amica.

ಕೆಲಗಂಟು ramus è plantagine excerptus.

ಕೆಳಗೆ, ಕೆಳಗು 1 inferior pars. 2 infrà, sub, subter.

ಕೆಲಜು adjutorium, auxilium.

ಕೆಲಬರು, ಕೆಲವರು nonnulli; aliqui, æ; aliquot; pauci, æ. —ಕೆಲವು, ಕೆಲವು, ಕೆಲವುಗಳು nonnulla, aliquot, pauca.

ಕೆಲಸ, ಕೆಲಸ ಬವುಸ 1 labor, opus, opera, munus. 2 res, negotium. 3 officium. 4 usus, utilitas, commodum. 5 status, conditio. 6 actio. —ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸ 1 bonum opus. 2 bona actio.—ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರ prodesse, utilis esse.—ಕೆಲಸ ಇಡು officium tradere alicui—ಕೆಲಸತೀರಿಸ 1 perficere opus aliquod. 2 occidere.— ಕೆಲಸದ ಮುಟ್ಟುಗಳು instrumenta laboris.

ಕೆಲಸಗಳ್ಳ piger, ignavus.

ಕೆಲಸಾರ 1 è viâ excedere, ex unâ parte stare. 2 occultari.

ಕೆಲಸಿ, ಕೆಲಸಿಗ tonsor, barbista.

ಕೆಲಸಿಡಿ pulcher, amabilis, optabilis.

ಕೆಲಸಿಡು moveri, ambulare, errare, circumcursitare.

ಕೆಲಿಸಿರೆರ vid. ಕೆಲಸಿ.

ಕೆಲೆಯು 1 probris afficere, conviciari. 2 præ lætitiâ exclamare.—ಕೆಲೆತ convicium, contumelia.

ಕೆಲ್ಲಯಿಸ erigere, elevare, attollere.

ಕೆಲ್ಲೆಯು vid. ಕೆಲ್ಲೆಯು.

కీస calamus, juncus. — చిప్పకీస juncus ad cujus radices conchae multæ inveniuntur. — కుసుంబకీస juncus quo utuntur quasi olere.

కీసరంకరు palæstritæ, pugiles.

కీసరు, కీసురు lutum, cœnum, mollis argilla. — కీసర్పుల్లికే *nymphæa* bot. (*lotus.*)

కీసు ruber, purpureus. —కీసుసంజె purpureus solis occasus.

కీళ్, కీళ్గణ, కీళ్గాడ inferior, infernus, alii submissus. -- కీళ్గడె, కీళ్కట్టు pars inferior.

కీళ్గే sub, subter, infrà, deorsùm. — ఒబ్బన కీళ్కీళ్గే sub alicujus potestate constitutus. — కీళ్గే మేలే situ inverso, præposterè.— కీళ్గాగి deorsùm.

కీళ్డి, కీళడి planta pedis.

కీళ్ది amica.

కీళ్లోక inferi, orum; infernus.

కీళ్హొట్టె abdomen, inferior pars stomachi.

కీళురు 1 erumpere (scintillæ, etc) 2 crescere, extendi, diffundi.

కీళ్గొళ్ళు amicitiâ conjungi.

కీళ్య amicus.

కీలంగళా solum rubrum.

కీలయ 1 recumbere (ad dormiendum.) 2 carnalibus voluptatibus operam dare.

కీలంకార sonitus, strepitus.

కీలకయ దేశ una è 56 regionibus ab Indicis geographis enumeratis.

కీలకర torvus oculus.

కీలకరిస exscreare, cum strepitu conspuere.

కీలి pavo. — కీలిజాకు gemmæ caudæ pavonis.— కీలిలెంఫ pavonis penna.

కీలీ, కీలకు 1 clamor, exclamatio. (prae laetitiâ.) 2 vox pavonis. — కీలీల హాక...నగ...హొడెయ cachinnari, laetitiâ exsultare...... exclamare.

కీలగాయి immaturus fructus. — కీలగాయిహొయ్యు calumniari.

కీలకు vid. కీలీ.

కీలజర aethereus.

కీలట ludus, jocus.

కీలటిస exscreare.

కీలడి vid. గీలడి.

కీలడు malum, damnum, periculum, jactura, destructio, ruina, calamitas, pernicies — బుద్ధియకీలడు rationis amissio — మాన గీలడు famae jactura. — కీలడాసి cupiditas perniciosa. — కీలడు నుడియ in alicujus perniciem loqui. — కీలడు సాధిస jacturam resarcire. — కీలడు సుద్ది malus nuntius. —కీలడునగెయ alicujus ruinam meditari.

కీలడేలవు clypeus.

కీలద్వీపియు ferus tigris.

కీలణ 1 via, indignatio. 2 odium, simultas, malitia. 3 pudor.

కీలజె, కీలణె I circumforanea mer-

catura. 2 stagnum, palus. —కేణి దవను, కేణీగారను circumforaneus mercator.

కేత fama, publica notitia.

కేతకిపుష్పు *Pandanus odoratissimus.* bot.

కేతన vexillum, signum.

కేఠార, కేదార 1 pars quædam jugi montium *Himalaya.* 2 ager.

కేతు 1 nodus descendens, *Ketu.* 2 vexillum, signa bellica.

కేదగి, కేదగి vid. కేతకి.

కేదాట carnales voluptates.

కేదార vid. కేఠార.

కేదారగౌరీవ్రతము festum in honore *Parvati.*

కేడ్య vid. కేడెము.

కేనిపాతన 1 remus latus quo utuntur pro gubernaculo. 2 gubernaculum ipsum.

కేపు cibaria, annona, pabulum. — కేపుదార annonæ curator,

కేమపు verruca.

కేమరీకు (vox corr. pro *cambric.*) tela tenuis, *batiste.*

కేయన clamor.

కేయూర ornamentum quod reges in humeris deferunt.

కేరగిడ *semicarpus anacardium,* bot.

కేరజ nomen proprium.

కేరళ దేశ provincia Malabarensis.

కేరళి dulce malum aureum.

కేరి callis.

కేరు v. 1 ventilare. 2 radere, signa aut lineas inscribere. — s. murus. — కేరిన ventilandum curare — కేరాట ventilatio.— కేరాది mulier quæ grana ventilat.

కేరుడీగె *ovieda verticellata,* bot. (arbor.)

కేశాంజను mixtura quædam ad corroborandos dentes.

కేవణ్కు latebra.

కేవు vid. కేర.

కేలు larga amphora figlina.

కేలమొల్లె, కేలిమొల్లె, కేలువల్లె focus ad eam excipiendam præparatus.

కేవల adv. maximè , integrè, omninò.—adj. integer, omni modus, nimius, multus.

కేళి carnalis copula.

కేశ capilli, coma. — కేశపాశ, కేశపక్ష coma luxurians aut ornata. — కేశఘ్న morbus capillorum propter pediculorum nimietatem oriens. — కేశమార్జన pecten. — కేశబేశ crines intexti.— కేశ పద్ధతి capillorum divisio in summo capite.

కేశని *andropogon aciculatum,* bot. (herba.)

కేస adj. ruber. — కేసక్రి vid. అక్రి

కేసర 1 fibra. 2 *mesua ferrea* (arbor.) 3 pulvis seminalis flo-

rum. 4 leonis juba.

కేసరి s. 1 leo. 2 sanguis—adj. ruber. — కేసరిభాతు oryza cocta variis aromatibus condita. —కేసరిగంధ ruber *sandalinus* pulvis.

కేసరు pugiles, palæstritæ.

కేసు 1 agricultura. 2 folium palmæ convolutum et in aure insertum.— v. a. 1 prædium conducere, arare. 2 mercaturam exercere.

కేసుండలు planeta *Mars.*

కేళి 1 linea, ordo, series. 2 ludus, jocus, recreatio. 3 carnales voluptates. 4 saltatio. — కేళిగృహ dormitorium. — కేళీవిలాస lascivus jocus.

కేళు 1 audire. 2 quærere, interrogare, petere.—కేళికొన్న pro seipso petere. —కేళిక causa esse cur aliquis petat vel audiat.— కేళిలాలిక audire et approbare.— కేళినటను surdus.—కేళి, కేళి కేళ్వు actio audiendi aut petendi

కై s. 1 manus. 2 brachium. 3 manica. 4 quinque, quatuor, duo. (dicitur de placentis stercoris stercoris vaccini siccati, de fasciculis lignorum, etc.) 5 ager aut terra pastinata. — adj. amarus.— అంగై palma manûs. — మిక్కై aversa manus, pars exterior manûs. — మోచే......మోచేకై cubitus. —బలగై manus dextera. — ఎడగై manus sinistra. — కైసంగడి కట్టుకొందు బట per vim adducere. — ఒందుకైయాగిబర in unam convenire factionem. — కైకెల్సదవను... కై కెలసదవను 1 peritus opifex. 2 peritus scriba. — కైనోడు venarum pulsum explorare. — కైబరహ 1 propria scriptura. 2 proprium chirographum. — కైహిడియు 1 apprehendere manum, ducere. 2 fovere, nutrire, tueri. 3 rapere. (mulierem.) — కైకట్టిగె parva pixis. —కైకాగద cautio, syngrapha. — కైకడసాగి, కైసాలవాగి కేళియు mutuum accipere, nullâ, praeter promissionem, datâ securitate - కైగూడి బర benè succedere, prosperare, lucrativus fieri. — కైకాలు తొళె తొళెన్న naturae requisita perficere, ventrem exonerare. — కైగారికె peritia. — మదనకై ornamenta columnae tectum sustinenti affixa. — కైవశ apprehendi. — కై జోడిస...ముగియు palmas manuum in signum venerationis jungere. —కైయింద sæpè adhibetur in eodem sensu ac *à, ab, per*: అవన కైయిందాయితు *per* eum, *ab* eo factum est. — నన్న కైయిందలాగదు non possum illud facere : illud *per* me fieri non potest.

కైంకర్య 1 ministerium. 2 servitus.

కైకట్టు armilla è corallinis et

aureis gemmis consertis.

కైకలిసివచ్చు prosperare, benè succedere.

కైకాచు manum cohibere (ne percutiat aliquis provocantem.)

కైకుంచె parvum everriculum.

కైకూడు,.... కూడు 1 rem feliciter gerere, bonum exitum habere. 2 obtinere, adipisci. — కైకూడిన causa esse cur res prosperè cedat.

కైకూరిక gladius.

కైకూలి stipendium post opus peractum immediatè solutum.

కైకూను infans inter ulnas gestabilis.

కైకెలసదవాడు 1 operarius, labore manuum victitans 2 vir utilis. — కైకెలసబారదవాడు 1 homo manibus operari non valens. 2 homo inutilis,.... ignobilis.

కైకేశి mater *Ravanæ*.

కైకొడవు manus excutere, ad projiciendum aliquid.

కైకొప్పన in curam alterius transferre, alicui committere.

కైకొను 1 sumere, accipere, recipere. 2 possidere, acquirere, obtinere. 3 suscipere, aggredi, moliri. 4 assumere, induere (formam.) 5 consentire, annuere.

కైకోలవారు nomen tribûs cujusdam in quâ plurimi textores.

కైగంటు 1 securitas (recuperandi rem mutuò datam, etc.) 2 pecunia præsentaria, aut seposita

కైగండకెలస opus consuetum.

కైగడ, కైకడ temporarium mutuum aut commodatum sine cautione datum. — కైగడక కొను ad tempus mutuari.

కైగడ్చు v. violare, excedere, transgredi.

కైగద్ది sarculum.

కైగశి 1 eripere, abripere. 2 amittere.

కైగాయు 1 tueri, defendere. 2 manum suam cohibere, (ne percutiat aliquis provocantem.)

కైగురుతు chirographus.

కైగెడ causâ cadere, vinci. — కైగెట్టవాడు victus.

కైగెకడ.... దొరియుడ....ఒడగడ quod attingi nequit.

కైగోలు fustis ad lac agitandum.

కైచళక, కైచురుకి dexteritas, agilitas manûs.

కైచిటికె,.. కైచిటుంకిమాడ cum digitis talitro ferire. (*donner une chiquenaude.*)

కైత hypocrisis. — కైతవ, కైతక hypocrita.

కైతట్టు 1 manu palpare in signum incitamenti. 2 manus complodere. 3 pecuniam numerare.

కైతప్పిపోగ amitti, desiderari, deesse.

కైతప్పు 1 error, menda (ama-

nuensis.) 2 error (in numerandâ pecuniâ admissus.)

ಕೈತಾಳ cymbalum.

ಕೈತಾಳು cohibere, continere manum suam. —s. instrumentum quoddam ad demittendum januæ interius repagulum.

ಕೈದಂಡೆ 1 baculus (ad deambulandum, etc.) 2 florum sertum. (*guirlande.*)

ಕೈದವಂ 1 hypocrisis, fraus. 2 deceptor.

ಕೈದಸ್ತು possessio. — ಕೈದಸ್ತಾಗ occupare, possidere.

ಕೈದೀವಿಟಿಗೆ facula.

ಕೈದೀವಿಗೆ lampas portatilis.

ಕೈದು 1 detentio, coërcitio. incarceratio.— ಕೈದುಮಾಡ concludere, in carcerem mittere, 2 sagitta. 3 telum. — ಕೈದುಖಾನೆ carcer, custodia.

ಕೈದುದುಂಕು,...ದುಕು s. alapa, colaphus, pugna.—v. a. pugnare, pugnis cædere. 2 cogere, violentus esse.

ಕೈದುತ್ತು pugillus cibi cujuscumque.

ಕೈದುಸ್ತು 1 chirotheca. 2 tutamen pro brachio. 3 vestes à lotore scissæ.

ಕೈದೊಡಿಗೆ annulus tertio digito insertus.

ಕೈನೆರವು auxilium, adjutorium. — ಕೈನೆರವಾಗ adjuvare.

ಕೈನೆಳೆಯರು sociæ, amicae, ancillae.

ಕೈಸೋಂಜೆಯ conatus, tentamen.

ಕೈಪ್ inebrians.

ಕೈಪಟ್ಟಾಗಿ ಹಿಡುಕೊಳ್ಳ manum firmiter apprehendere.

ಕೈಪರಿ cymbalum. — ಕೈಪರಿಗುಟ್ಟ 1 cymbala pulsare. 2 manibus plaudere.

ಕೈಪಿಡಿ speculum.

ಕೈಪು beatitudo, virtus, meritum.

ಕೈಪೋಡೆ sagittae penna.

ಕೈಫೀಯತು 1 circumstantiae litis. 2 testimonium, attestatio; (*déposition*)

ಕೈಪು ebrietas.

ಕೈಬದಲು mutuum. — ಕೈಬದಲು ಕೊಡ mutuare, in mutuum dare.

ಕೈಬಾಳು falcula, cultrum ad herbam praecidendam.

ಕೈಬಿಡ deserere, dimittere, opem suam abstrahere, in angustiis derelinquere.

ಕೈಬೊಗಸೆ mensura ; (quantùm ambae manus conjunctae et concavae capere possunt.)

ಕೈಮರೆಯ oblivisci.

ಕೈಮಸಕ 1 praestigiae, incantatio. 2 lentum venenum.

ಕೈಮಾಡ 1 vibrare (telum.) 2 de pretio contendere. 3 pro primâ vice uti. 4 projicere, ejicere. 5 pugnare.

ಕೈಮಿಗ excedere, superare, aemulari.

ಕೈಮೀರ transgredi, violare.

ಕೈಮುಗಿವಿಕೆ actio jungendi manus. (in signum venerationis.)

ಕೈಮುದ್ದೆ massa (oryzae coctae aut cujuscunque cibi.)

ಕೈಮೋ malitia, improbitas, fraus, deceptio.

ಕೈಮೇಲೆತೆಕೊಡು in ipsâ creditoris manu solvere.

ಕೈದೊಡ್ಡುಮಾಡು 1 extendere manum. 2 liberalis, beneficus esse.

ಕೈಯನ್ನೆತ್ತು exaltare, promovere, provehere.

ಕೈಯಡಿಕೊಡು manus extendere.

ಕೈಯಾರದ ಹಿಡಿಗೆ cista quâ duo homines utuntur ad exhauriendam stagni aquam.

ಕೈಯಿ, ಕೈಯಿಗ vid. ಕೈ.

ಕೈಗಾಯು protegere, tueri, manum cohibere.

ಕೈಯಷ್ಟಿಕಂಜೆ baculus, fustis.

ಕೈಯಾಳಿ per manus.

ಕೈಯಾಳಿಕೆ potestas, dominium.

ಕೈಯಾಳಿಕೆಯವರು, ಕೈಯಾಳಿಕೆ ಕೈಕೆಳಜನ clientes, sub alicujus potestate constituti, famuli.—ಕೈಯಾಳು id. sens.

ಕೈಯುಗದಿ captivus, vinctus.—ಕೈಯುಗದುಖಾನೆ custodia, carcer.

ಕೈಯುಗ terra aliquatenùs culta.

ಕೈಯೊಗದರು manum retrorsùm retrahere (ad indicandum contemptum.)

ಕೈರವ lilium aquaticum esculentum.

ಕೈರಾಟ contentio, rixa.

ಕೈಲಾಗ cum, juxtà, propè.

ಕೈಲಾಗು v. possibilis esse. — ಕೈಲಾಗುಕೊಡು alicui brachium præbere (ut nitatur.) — ಕೈಲಾದಷ್ಟು quantùm fieri potest. — ಕೈಲಾದ ಕೆಲಸ res quae effici potest.— ಕೈಲಾಗದ ಕೆಲಸ res impossibilis.— ಕೈಲಾಗದವನು homo imbecillis, inutilis aut desidiosus.

ಕೈಲಾಸ 1 mons quidam in jugo *Himalaya*. 2 paradisus aut sedes *Sivæ* — ಕೈಲಾಸದ ವಸ್ತ್ರ linteamen novum quo ut sindone utuntur ad involvenda cadavera immolanda.

ಕೈವಟ್ಲು, ಕೈಬಟ್ಲು 1 pala (ad effundenda grana, etc.) 2 catillus. vid. ಗಿಣ್ಣ.

ಕೈವಯು 1 manus complodere. 2 percutere. 3 vovere, statuere.

ಕೈವರ್ತ, ಕೈವರ್ತನು piscator.

ಕೈವಶಿಸು in alicujus curam committere.

ಕೈವಲ್ಯ æterna beatitudo, felicitas.

ಕೈವಶ್ಯ, ಕೈವಶ præsens possessio, dominium. — ಕೈವಶವಾಗಿರ in alicujus potestate esse. — ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು occupare, in proprium subigere dominium.

ಕೈವಸ್ತ್ರ orarium, sudarium.

కైవాడ opificium, ars, labor, opus, artificium. —కైవాడవరు mechanici opifices.

కైవార 1 circinus. (*compas.*) 2 laus, encomium. 3 nomen cujusdam pagi. — కైవారిన 1 laudare, commendare, præconiis efferre. 2 manus librare,......jactare.

కైవడ cum aliquo amicitiâ conjungi.

కైవీన ad pugnam ciere, excitare.

కైశికి eroticum poëma.

కైసారు 1 bonum exitum habere, prosperè succedere. 2 obtinere, consequi. — కైసారితు completum est.

కైసాలె ambulacrum, porticus antè domum.

కైసూరె præsens possessio, dominium. — కైసూరెగొల్లు 1 in alicujus potestate esse. 2 alicui obtingere. (præda, etc.)

కైమొక్కడని continuò, confestim.

కైసోలు 1 vinci, causâ cadere. 2 præ lassitudine deficere. (manus.)

కైకొడి s. speculum.— v. 1 tueri, fovere. 2 rapere.

కైజిడి coriaceum tutamen pro brachio.

కైకూరె leve onus quod quilibet, sine alieno adjutorio, tollere potest.

కొంకణ *Concan*, regio juxtà Goanense territorium. —కొంకణి vir ex hâc regione oriundus.

కొంకాలు distorta crura.—కొంకాలినవసు distorta crura habens.

కొంకు s. gravis accentus.—adj. 1 distortus. 2 curvatus. — v. n. 1 distorqueri, incurvari. 2 sese inclinare. — కొంకిద్దు cum sese inclinâsset.—కొంకిద 1 curvatus, irregularis. 2 concameratus.

కొంకువిల్లు *Kama*, curvum habens arcum.

కొంకుళు axilla. —కొంకుళబూసు infans inter ulnas gestandus.

కొంకె s. uncus vel lancea. — adj. curvus, incurvatus, inclinatus.

కొంగ avis quædam. (*courlieu.*)

కొంగమంగ, కొంగరిమంగరి homo qui absurdè aut incohærenti modo agit.

కొంగరు 1 *Pareæ* (hi speciatim qui, in castris, apud Anglos degunt.) 2 viri è regione *Concan* ?

కొంగాట ludus irregularis aut injucundus.

కొంగాళు homo pervicax aut intractabilis.

కొంకి curvata virga è quâ supellectilem variam suspendunt.

కొంకితన pervicacia; stultitia.

కొంగు adj. 1 inclinatus. 2 curvatus. — v. sese inclinare.

ಕೊಂಗೆ ramus arboris.

ಕೊಂಚ s. parva quantitas.—adj. 1 paucus, a, um. 2 infimus. 3 vanus, nugatorius.—adv. paululùm, parùm. — ಕೊಂಚದವ, ಕೊಂಚಗಾರ, ಕೊಂಚೆ, homo vilis, infimus, nullius momenti. — ಕೊಂಚಗಾಲ breve tempus. — ಕೊಂಚಮಾಡ minuere. — ಕೊಂಚಕೊಂಚವಾಗಿ sensim— ಕೊಂಚದಲ್ಲಿ aliquot verbis. — ಕೊಂಚವಾಗಿಮೆಣಿಸ parvi pendere.—ಕೊಂಚತನ mediocritas, vilitas, paucitas. — ಕೊಂಚೆಗೆ, ಕೊಂಚೆಟಿ, ಕೊಂಚೆಡಿ, ಕೊಂಚೆರ parva quantitas.

ಕೊಂಚಡಿಯಾಟಬಟ್ಟೆ vestis lacera.

ಕೊಂಚೆ 1 *arquata*, avis. (*courlieu.*) vid. ಕೊಂಗ et ಕ್ರೌಂಚ. 2 stragulum laneum in forma cuculli contractum.

ಕೊಂಜ, ಕೊಂಜಗ, ಕೊಂಜಲಿ 1 ignavus, timidus. 2 eunuchus.

ಕೊಂಟತನ, ಕೊಂಟಗಾಯಿತನ, ಕೊಂಟಿಗಾಯಿತನ versutia, improbitas— ಕೊಂಟಗುಣ 1 inverecunda indoles. 2 astuta indoles. — ಕೊಂಟ ಚೇಷ್ಟೆ, ... ಶಾಷ್ಟೆ puerile artificium, puerilis jocus. — ಕೊಂಟೀ ಮಾತು verbum ludicrum aut malum.

ಕೊಂಡ 1 latum stagnum. 2 fossa. 3 nomen *chàndàlis* proprium. — ಹೋಮದ ಕೊಂಡ fornax vel receptaculum ignis pro sacrificiis.

ಕೊಂಡಾಡ 1 plaudere, laudare, glorificare, magnificare, præconiis efferre. 2 celebrare. (festum.) — ಕೊಂಡಾಟ laus, encomium, glorificatio.

ಕೊಂಡಾಮುಸುಡಿ magnus simius nigram habens faciem.

ಕೊಂಡಿ 1 ferreus uncus. 2 catenæ annulus. 3 armillæ fibula. 4 annulus in quo inseritur catenaria (gallicè *cadenas* dicta.) 5 stimulus, aculeus. — ಕೊಂಡಿ ಕೋಲು mendici baculus, laminis ferreis appensilibus instructus. — ಕೊಂಡಿಕಾರ mendicus. — ಲಗಾಮಿನ ಕೊಂಡಿ freni commissura. — ನೊಗದ ಕೊಂಡಿ uncus aut annulus in extremâ parte jugi.— ಕದದ ಕೊಂಡಿ cardo januæ.

ಕೊಂಡಿಗ calumnia, infamatio, detractio. — ಕೊಂಡಿಗ, ಕೊಂಡಿಯವ, calumniator, detractor. — ಕೊಂಡಿಗ ಹೇಳ infamare, calumniari.

ಕೊಂಡು (part. pass. à ಕೊಳ್ಳು q. v.) — ಕೊಂಡುಬರ afferre. — ಕೊಂಡು ಕಳಿಹಿಸ 1 mittere, expellere. 2 foràs abducere. — ಕೊಂಡು ಹೋಗ auferre. — ಕೊಂಡು ಮಾರ emere et vendere. — ಕೊಂಡು ಹಾಕ accipere et ejicere.

ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳು propter propriam utilitatem emere. — ಕೊಂಡ ಕ್ರಯ pretium emptionis. (*prix coûtant.*)

ಕೊಂಡುವಿಗ proxeneta, negotiator.

ಕೊಂಡೆ 1 calumnia, detractio. 2 umbella. 3 præsidium, patrocinium, auxilium, refugium, asylum. — ಕೊಂಡೆತನ infamatio, actio calumniandi. — ಕೊಂಡಿಗನು, ಕೊಂಡಿಗಾರನು detractor, calumniator.

ಕೊಂಡೆಪ್ಪು scorpio.

ಕೊಂಡೊಯ್ಯು auferre, abducere.

ಕೊಂಡೋಗು id. sens.

ಕೊಂತ 1 telum ab utrâque parte acutum, lancea. 2 molæ (oleariæ, etc.) columna.

ಕೊಂಕಿ vid. ಕುಂಕಿ.

ಕೊಂಕೆಂಮ dea quædam.

ಕೊಂದಳ, ಕೊಂದಲ confusio, inordinatio.

ಕೊಂದಾಡು pugnare. — ಕೊಂದಾಟ pugna.

ಕೊಂದುಹಾಕು, ಕೊಂಧಾಕು, ಕೊಂದಿಡು, ಕೊಂದಿಕ್ಕು, ಕೊಂದುಬಿಡು occidere, mactare, trucidare.— ಕೊಂದಿರು occisus esse. — ಕೊಂದಿಪ್ಪ, ಕೊಂದಿಹ, ಕೊಂದವ interfector, homicida. — ಕೊಂದಪಾಪ cædes, homicidium.

ಕೊಂಪೆ 1 domus. 2 pagus.— ಕೊಂಪೆಯವನು, rusticus.

ಕೊಂಬ, ಕೊಂಬುವದು, (antiquæ formæ verbi ಕೊಳ್ಳುವದು, q. v.) v. g. ಕೈಕೊಂಬ (ಕೈಕೊಳ್ಳುವನು) accipiet. — ಮಾಡಿಕೊಂಬುವದು, (ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು) facere.— ಕೊಂಬಕಾರ್ಯ res facienda.

ಕೊಂಬಾಳೆ funiculus è capillis contextis.

ಕೊಂಬು 1 (vaccæ, bubali, etc.) cornu. 2 ramus arboris. 3 statutus ad conveniendum locus. 4 concha, lituus. 5 fragmentum siccatæ radicis. 6 pertica sellæ gestatoriæ (gallicè *palanquin* dictae.) 7 forma vocalis ು consonanti annexæ.— ಕೊಂಬಿನವರು homines conchâ sonantes. — ಕೊಂಬೂರು pulverem nitratum in cornu inclusum in terram abscondere.— ಕೊಂಬಿನಿಂದ ಹಾಯು cornu impetere.

ಕೊಂಬುವವನು emptor.— ಕೊಂಬುವಣ actio emendi.

ಕೊಂಬೆ 1 ramus arboris. 2 destinatus ad conveniendum locus.

ಕೊಂಬೆ ಬಾಳೆಗಿಡ *musa sapientum* Bengalensis. (*banane*.)

ಕೊಂಬೋಣ vid. ಕೊಂಬುವಣ.

ಕೊಂಚಿತ್ತಾಳೆ æs auro simile.

ಕೊಕಕೋಯನೆ gallinæ garritus.

ಕೊಕ್ಕುಟೆ 1 gallina. 2 gallus.

ಕೊಕ್ಕರಸು, ಕೊಕ್ಕರಿಸು 1 rugire, fremere (sicut fera) 2 confortari. 3 sperare, concupiscere.

ಕೊಕ್ಕರೆ grus. (avis.)— ಕುರುಡಕೊಕ್ಕರೆ grus unum habens oculum.

ಕೊಕ್ಕರೆ ಬಿಕ್ಕರೆ 1 contortus. (v. g. litteræ in scribendo.) 2 ineptus, dexteritate carens. 3 malè dispositus. — ಕೊಕ್ಕರಿಗ homo deformis, aut mutilus.

ಕೊಕ್ಕೆ 1 uncus ad evellendas herbas. 2 rostrum (avis.) 3 uncus. — ಕುಕ್ಕಿಹಾಕು 1 rostro impetere. 2

connectere, amplectere. —ಕೊಕ್ಕೆಬಿಡ 1 (caput) pugno ferire. 2 rostro impetere.

ಕೊಕ್ಕು 1 fauces, guttur. 2 rostrum (avis.) 3 grus.

ಕೊಕ್ಕೆ aduncus baculus.

ಕೊಕ್ಕೆಗಿಡ nomen cujusdam arbusti.

ಕೊಗ್ಗ, ಕೊಗ್ಗರ inclinatus, curvus, pronus.

ಕೊಚಿಕು parva quantitas.—ಕೊಚಿಕಾಗಿ ಉಣ್ಣು parùm manducare.

ಕೊಚ್ಚೆ lutum, cœnum.

ಕೊಚ್ಚಿಗ, ಕೊಚ್ಚಿದವ qui domos frangit.

ಕೊಚ್ಚಿದೇಶ *Cochin*.

ಕೊಚ್ಚು, ಕೊಚ್ಚಿಕ್ಕು, ಕೊಚ್ಚಿಹಾಕು v. 1 agitare grana (ventilando.) 2 abscidere. (dumeta, etc.) 3 in frusta concidere. — ಕೊಚ್ಚಿಸು ventilatione purgandum curare. —ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡುಹೋಗು aquâ exedi. (littus.)—ಕೊಚ್ಚಿಕೆ, actio exedendi; pars consumpta vel imminuta ; fricatio.

ಕೊಚ್ಚು s. 1 garrulitas, loquacitas. 2 odor urinæ.— v. n. gloriari, jactare se, garrire.— ಹರಟೆಕೊಚ್ಚು vana gloriatio.—ಸುಳ್ಳು.... ಬುರುಡೆಕೊಚ್ಚು vanè gloriari.

ಕೊಚ್ಚೋಳು, ಕೊಚ್ಚಿದಅಡಿಕೆ nux *areca* minutatim concisa.

ಕೊಟಕಶನ lapicidæ ars;.... conditio.—ಕೊಟಗಾರ, ಕೊಟಗ lapicida. ಕೊಟಗಾತಿ, ಕೊಟಗಾತಿಣ mulier ad tribum lapicidarum pertinens.

ಕೊಟಕೊಂಬೆ.... ಕೊಂಗೆ.... ಕೊಂಚೆಟಿ, summus arboris ramus.

ಕೊಟಲೆ dolor, angustia, tormentum.

ಕೊಟಾಯಿ, ಕೊಟಾರ, ಕೊಟಾರಿ 1 tuguriolum domui affixum. (*hangar*.) 2 ambulacrum antè domum.

ಕೊಟಾಯಿಸು adigere, infercire.

ಕೊಟಿಕೆ immaturus, crudus, immitis.

ಕೊಟ್ಟ 1 extremus, extimus, summus. 2 (part. præt. à ಕೊಡು) (qui, quæ, quod) dedit; datus, a, um.

ಕೊಟ್ಟಣ operatio quâ oryzam primâ vice folliculis tundendo eximunt.—ಕೊಟ್ಟಣಕುಟ್ಟು prædicto modo oryzam tundere.

ಕೊಟ್ಟತಿ mulier quæ oryzam primâ vice tundit.

ಕೊಟ್ಟಾರ, ಕೊಠಾರ, ಕೊಠಾರಿ 1 vid. ಕೊಟಾಯಿ 2 quodcumque umbraculum ab aëris intemperie. — ದನದ ಕೊಠಾರ stabulum.

ಕೊಟ್ಟಿ 1 aurum inferioris qualitatis. 2 homo obscenus et cynicus.

ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ 1 stabulum aut compluvium pro pecoribus. 2 ambulacrum antè domum--ಕೊಟ್ಟಿಗೆಚಾವಡಿ diversorium habens ambulacrum adjunctum. — ಕೊಟ್ಟಿಗೆಬಂಡಿ currus cujus rotæ non sunt ferro circumligatæ.

ಕೊಟ್ಟಿಗೆತೆರೆ maximus fluctus.

ಕೊಟ್ಟಡಿ, ಕೊಟ್ಟಡಿ, ಕೊಠಡಿ cubiculum, dormitorium.

ಕೊಟ್ಟು (part. præt. à ಕೊಡ) cùm dedisset,.... dans.

ಕೊಟ್ಟೆ 1 vid. ಕೊಟ್ಟೆ 2 nucleus fructûs. 3 (1ª pers. praet. à ಕೊಡ) dedi.—ಕೊಟ್ಟೆತನ, ಕೊಟೆಗಾಯಿತನ obscenitas, scurrilitas, turpiloquium; fraus, versutia.

ಕೊಟ್ಟೋಲೆ tributum.

ಕೊಡ 1 magnum vas figlinum. 2 mel.—ಕೊಡಪಾನ amphora.

ಕೊಡಂಕಿ auris.

ಕೊಡಂಕೆ, ಕೊಡಕೆ 1 actio dandi, donatio. 2 auris.

ಕೊಡಂಕಿ, vid. ಕೊಡಕಿ.

ಕೊಡಕೈಯವನು, liberalis, generosus homo.

ಕೊಡಗದೇಶ *Coorg* (regio.)—ಕೊಡಗರು incolae hujus regionis.

ಕೊಡಕತ್ತಿ, ಕೊಡಗುಕತ್ತಿ latus ensis aut culter.

ಕೊಡಗು, ಕೊಡಕ್ಕಿಬಿಡ v. sese invicem propellere.

ಕೊಡಗೆ ramus arboris.

ಕೊಡಗೂಸು infantulus.

ಕೊಡಗ್ಗೆ vid. ಕೊಡಗೆ.

ಕೊಡಚು, ಕೊಡಚಿಬಿಡ rejicere, expellere.

ಕೊಡತ adj. frigidus.— s. 1 virga canis collo alligata. 2 plagae palpitatio. 3 instrumentum quo gossipii opifex arcum suum percutit.

ಕೊಡಕಿ 1 malleolus ligneus. 2 malleus ferreus major. 3 virga ad percutiendum gossipium.

ಕೊಡಮಿ cista scirpea ad apprehendendos pisces.

ಕೊಡವು, ಕೊಂಡವು 1 dejicere, evertere. 2 excutere (pulverem.)

ಕೊಡಲಿ, ಕೊಂಡ್ಲಿ 1 securis. 2 profunda et angusta cista (ad recondendos flores.)

ಕೊಂಡಶಿಗನಗಿಡ, ಕೊಂಡಸಿಗನಗಿಡ *nerium antidysentericum*, (planta.)

ಕೊಡಹು 1 excutere. 2 quatere, movere (caput.) 4 expedire, solvere.

ಕೊಂಡಾಳಿ liberalis vir.

ಕೊಡಿ 1 lampadis ellychnium. 2 rami extremitas. 3 vexillum.

ಕೊಡಿಗೆಮಾನ್ಯ praedium censu exemptum (propter constructionem stagni.)

ಕೊಡಿಕಾಣ.... ಬೀಳ 1 metam attingere. 2 conjecturâ assequi.

ಕೊಡಿಮೊಲೆ focus cum foramine ad emittendum fumum.

ಕೊಡಿಸ vid, ಕೊಡು.

ಕೊಡಿಸೋಕು flammâ lampadis attingi (murus, etc.)

ಕೊಡ 1 dare, donare, largiri. 2 si verbum ಕೊಡ aut ejus causativum ಕೊಡಿಸ jungatur cum infinitivo alterius verbi, significat: *sinere.* — v. g. ಅವನ್ನ ನನ್ನ ಹತ್ರಕ್ಕೆ ಬರ ಗೊಡಿಸು *sine* eum venire ad me.

—మాడ కొండ *sinere* ut fiat. —కొడిస curare, jubere ......ut detur.—కొడుకొకొళ్ళువడు 1 mutuare et mutuò accipere. 2 per mutua connubia sibi invicem affines fieri.

కొడుపు vid. కొడపు.

కొడి 1 umbella. 2 (mel. కొడిస) non do, non dabo. vid. కొడ. 3 actio dandi.—కొడి బడిపి కొళ్ళ umbellam super proprium caput extendendam jubere.... curare, etc.

కొడియ excavare, cavum efficere.—కొడిక actio excavandi.

కొడియాళ *Mangalorum*, (urbs.)

కొడ్డ stultus, stupidus, malignus.

కొడ్లి securis.

కొణ stagnum aut puteus.

కొణకల్లు asper lapis.

కొణకిడ transire, meare.

కొణగ stupidus, stultus homo.

కొణగుట్టు stertere, ronchos edere.

కొణజు muscula.

కొణబిగె, కొణబిగె catinus ligneus.

కొణసు pullus.

కొణికె imae cervicis fossa.

కొతకు, కొతకకు, కొతకుబిళ haesitanter et balbutiendo legere.

కొతుంబరి semen coriandri.

కొత్తు, కొత్తని కొడు arborum radices putare (antè stercorationem.)

కొత్తరి, కొత్తటి 1 caterva cornicum. 2 habitatio (bajulorum, etc.)

కొత్తవాల *Cotual*, magistratus apud Indos.

కొత్తళ propugnaculum vel turris oppidi. — కొత్తళ కొళవర speculator qui in summâ vici turre vigilat.

కొత్తళిగొబ్బర హాక ad radices arborum stercus ponere.

కొత్తళి caterva cornicum.

కొత్తుంబరి, కొత్తుంబరి vid. కొతుంబరి.

కొత్తి feles, is.

కొదంకు, కొదంగు sese inclinare

కొద్దిగె quod decet aut requiritur.

కొనబు, కొనపు s. germen, surculus, ramus tener. — v. germinare, sese expandere, gemmare.

కొని 1 cuspis, angulus, ora, extremitas. 2 ramus.—కొనియల్లి demùm. — కొనిగెకెళ oram versùs fluitare.—కొనిసాగ prosperare;

కొప్పలు suburbium.

కొప్పరిగె olla, cacabus.

కొప్ప 1 extremae partes arcûs. 2 nodus currax funis arcûs. 3 inauris ex utrâque parte conica. 4 capital muliebre.

కొంళ్ళ stragulum laneum in formâ cuculli alligatum.

కొంళ్ళరి vid. కొప్పరిగ.

కొబ్బట్టు oryzæ folliculi, ... acera.

కొబరి, కొంబ్బరి nucleus albus nucis *coco*—కొంబరికాయి.nux *coco* — కొంబ్బరి చెగిణి cupediæ ex hoc nucleo confectæ. — కొబ్బరి జెట్టి prædictus nucleus cum sale, tamarindo, capsico frutescente, etc. mixtus. — కొబ్బరినర nuces *coco* insertæ et pro torque à quibusdam mendicis gestatæ.

కొంబ్బు s. 1 adeps, pinguedo. 2 superbia, arrogantia, nimia suî fiducia. — v. 1 pinguescere. 2 de se præsumere. —కొబ్బిదవను, కొబ్బిగ, కొంబ్బిరి 1 homo pinguis. 2 homo superbus. — కొంబ్బు అణగిన ......తగియు superbiam alicujus deprimere. 2 adipem extrahere.—తల కొంబ్బిద pertinax, intractabilis. — కొబ్బిన, కొబ్బుమూడ saginare.

కొమలు furere, sævire (flamma.)— కొమన ciere flammam.

కొంమార vid. కుమార.

కొమారిత vid. కుమారిత.

కొంమార కొట్టిగ vasta domus.

కొంయండ arcûs funis.

కొయలు pertica bifurcata collo tauri alligata.

కొయితి, కొయిగ, కొయిక messis, actio praecidendi, etc.

కొయిలు stipula, culmus.

కొయ్య, కొయ్యు, 1 demetere, frumenta caedere 2 secare (cum falculâ tantùm.) 3 serrare.—కొయిన demetendum curare — కొయ్యతి, కొం యుద్దవితి actio demetendi. — కొంయ్యవ కాల, కొం య్యగకా లు tempus messis. — కొంయ్యలాగ jamjàm demetendus esse, ad messem maturus esse.

కొయ్యొయ్యొ, కొం య్యొమొఱ్ఱొ clamor, ululatus, lamentatio.

కొంర brevis, deficiens.—కొంర సుగిపి opus meritorium quidem sed incompletum.

కొరంతి 1 obsoletus. 2 deficiens. 3 excavatus.

కొంరకంచె *arquata*, (avis.) vid. కొంచె.

కొంరకలు asper, scaber, petrosus.

కొరకు, కొంరకు v. 1 sejungi, abscidi. 2 obsoletus esse. 3 excavari — adj. sejunctus, tritus, obsoletus — కొంరకు కురుపు ulcus exedens carnes. — కొరకు ముగు naso carens.

కొర కొంచుకొగ exedi (littus aquis.)

కొరగు 1 exprimi (jus è fructibus, etc.) 2 excavari.

కొంరగుట్టు raucus esse.

కొరగున మేఘ nubes fulmine gravida.

కొరచరు tribus hominum, in sylvis et montibus praesertim habitantium quorum lingua, usus, etc. ab Indicis valdè discrepant.— కొరచతన praedictorum hominum conditio.

కొరచాట 1 jocularis imitatio. 2 exprobratio. 3 ludibrium, subsannatio.

కొరచాడ 1 exprobrare. 2 joculariter imitari. 3 deridere, illudere.

కొరచు excavare.

కొరజా vid. కొణజా.

కొరటతన versutia, calliditas, improbitas.

కొరటి పుర్వు vermis quidam quo in incantationibus utuntur.

కొరటిన గిడ arbor quædam.

కొరటు ముడి *Indræ* arcus non tensus.

కొరడు, కొరుడు, కొడుకు, కొరంటు, కొరంపు 1 ardor cædua, truncus breves tantùm ramos et surculos habens. 2 flagellum. 3 stipes, brevis baculus. 4 torpor. 5 januæ margo quadrata.—adj. obtusus, stupidus.— కొరడుబిఱ్ఱ torpere. — కొరడు మాడ 1 truncum facere. 2 torpidum efficere.— దనద కొరడు bifurcatus stipes collo bovis alligatus

కొరతి, కొరతె, కొరంతె, కొరత, కొతె s. defectus, imperfectio, menda, mutilatio.—adj. deficiens, minor, mutilus, imperfectus. — కొరతెబిఱ్ఱ..అగు 1 imperfectus fieri. 2 deesse, deficere.— కొరతెమాడ 1 imperfectum efficere. 2 occidere. — కొరతెదాడువ homicida. - కొరతెహిడియు 1 culpam deprehendere. 2 detegere.

కొరద, కొరత, కొరింద, కొరింత 1 tritus, obsoletus. 2 perforatus. — కొరదుబిడ 1 exedere. 2 excavare.

కొరసారి గడ్డె *cyperus rotundus.*

కొరప, కొరింప 1 vexator, persecutor. 2 strigil.

కొరపు, కొరబు, కొరింపు 1 exedere. 2 excavare.

కొరబడి 1 excavatio. 2 instrumentum ad excavandum aut terebrandum.

కొరముట్టు materia, utensilia, instrumenta, vasa, etc.

కొరఁమిడుకు labi, fugere (vitæ tempus.)

కొరలు vid. కొరళు.

కొరవరు, కొరమరవరు vid. కొరచరు — కొరవతి, కొరవంజి mulier ad hanc tribum pertinens, ut plurimùm, divinatrix.

కొరవిన fulgore (oculos) perstringere.

కొరళు collum. — కొరళునర vena jugularis. — కొరళుమాడ altâ voce clamare.— కొరళుగొయిక si-

carius, homicida. — కొరళుగట్టు alter alterius collum apprehendere. — కొరశరియు .....నడిగెదబిన guttur præcidere.

కొరి vid. కొఱి.

కొరిపిడి vexatio, persecutio.

కొరియలు pharetra.

కొరిసిగిన గిడ vid. కొడశిగిన గిడ.

కొరిన exedendum......atterendum curare. 2 excavandum curare.

కొరు raucus sonitus.

కొఱియు, కొరియు, v. n. exedi, imminui. — v. a. 1 effodere, excavare. 2 perforare, terebrare. — adj. obsoletus, vetus, brevis, deficiens. — కొరి కొంచెట obsoleta vestis. — కొఱేప్రాణ 1 semianimus. 2 articulum mortis.

కొఱి *panicum Italicum*. vid. నవణె.

కొఱిగొఱవి titio ad caput cadaveris positus.

కొఱిప్రాణ, కొఱిజీవ vid. కొఱి.

కొఱిముట్టు vid. కొరముట్టు

కొఱిబాయి os obscenum aut contumeliosum.

కొఱ్ఱు asper, scaber, petrosus.

కొఱ్ఱోమెన్న vociferari.

కొగుఱట్టు 1 raucus esse. 2 glocitare (sicut gallina.)

కొజారు, కొజారవరు, కొవారు vid. కొరజారు. — కొజారి, కొజారవళు, కొటారిబి femina ad hanc tribum pertinens.

కొజూ s. 1 loquacitas. 2 fetor urinæ. — v. 1 abscidere aut eradicare (dumeta) 2 excavare.

కొపాడిగె vid. కొప్పరిగె.

కొపాటు excavatio, consumptio. — కొపాడ atteri, exedi.

కొలంపు assensus.

కొలను stagnum, palus.

కొలికి, కొలికె vimineus circulus.

కొలిగ 1 sicarius. 2 percussor. — కొలిగె 1 punitio, castigatio. 2 cædes.

కొలిమి, కొలిమె furnus fabrilis. vid. కులుమె.

కొలె 1 cædes. 2 percussio. — కొలెగెడి, కొలెగెడిగ, కొలెహ్యానదవ, కొలెపాతక, కొలెగ్రైయ్య homicida, occisor. — కొలెగొళ్ళు... పడ occidi. — కొలెముట్టు s. instrumenta cædis. — v. cædem ulcisci... vindicare. — కొలెకిన్న vapulare.

కొలెపు 1 cædes. 2 ictus. 3 assensus. — కొల్పిన assensum obtinere.

కొల్లటిగ saltator, funambulus.

కొల్లటిగె flagellum ad dirigendos boves.

కొల్లణిగె jocus, saltatio, funambuli exercitium.

కొల్లి s. fretum. (*bras de mer, détroit*.)—adj. curvus, distortus.

కొల్లు 1 occidere, mactare, trucidare. 2 percutere, verberare. —

కొల్లరి percussor aut occisor. — కొల్లె vid. కొలె.

కొల్లార angustiæ, difficilis aditus.

కొవరి vid. కొమాళిగ.

కొష్ట horoscopium.

కొసగు, కొసగె, కొసంగె *nymphæa* montana aut sylvestris. bot.

కొసరు, కొసరికొళ్ళు sese expedire ab alterius manibus.

కొసరు, కొసురు quidquid, præter venditionis pretium, à vendente superadditur (*pot-de-vin.*)

కొసి v. carnaliter amplecti. — s. actio equum per habenas circumducendi.

కోసాట carnalis copula.

కొళ vid. కొకు.

కొళంబ, కొళంబర adj. 1 tardus, lentus. 2 profundus.

కొళకు, కొళగు, కొళంకు, కొళంకు. adj. 1 squalidus, immundus. 2 putridus. 3 putrescens. — కొళకుతన immunditia, squalor, illuvies, putredo. — కొళకునార tabere, in putredinem labi.

కొళగ, కొకుగ 1 ungula equi 2 vigesima pars mensuræ బంటగ.

కొళగరవతి æneum vas in formâ cylindri.

కొళగొలికినవల్లి olus quoddam.

కొళజు causa esse cur aliquid putrefiat, etc.

కొళచె s. cloaca, fossa; balnearia. — adj. obsoletus, ruinosus, putridus, fetidus.

కొళర, కొళిర adj. putrescens, ruinosus, putridus, squalidus. — కొళకుపోగ putrefieri. — కొళకిర putridus esse.

కొళను vid. కొలను.

కొళపు, కొళంపు s. 1 putredo. 2 assensus. — v. putrefacere, putredinem inducere. — కొళపిమాడ libentem aut acceptum efficere.

కొళలు 1 tibia. (*fifre, chalumeau*, etc.) 2 calamus ad incendendum ignem. — కొళలు హిడియ .. ఊద, tibiam inflare, tibiâ canere.

కొళవి, కొళవె, కొళబి 1 vid. కొళలు. 2 stagnum, palus.

కొళవేరు fragrans herba.

కొళిసు, కోళిసు putridum, squalidum efficere.

కొకు 1 magnus puteus quadrangularis, gradus habens ex utrâque parte. 2 vastatio, præda, ruina. — కొకుపోయితు, perii, perditus sum. 3 vid. కొక్కు.

కొకుకొడె vid. కొడు కొక్కువడు.

కొకుకె emptio.

కొకుగుళ bellum, pugna, contentio.

కొళి v. 1 putrescere. 2 invidere 3 secretò dolere. — adj. squalidus, fetidus. — s. illuvies, squalor.

కొళ్ళి tertia messis oryzæ.

ಕೊಳ್ಳುದಿಗುದಿಉಸುರು altum suspirium.

ಕೊಳ್ಪಟ್ಟೆ vitta collo alligata.

ಕೊಳ್ಮಿಗಗಳು feræ.

ಕೊಳ್ಹರಿಯ guttur lacerare.

ಕೊಳ್ಳ nomen *chandâlis* commune.

ಕೊಳ್ಳಗೊಯಿಕ sicarius.

ಕೊಳ್ಳಬೀಳ urgere, molestare(debitorem.)

ಕೊಳ್ಳುಹಳ್ಳ malus, pravus, asper, scaber, petrosus.

ಕೊಳ್ಳಾಗಿರ aduri, atteri, (pellis præ frictione.)

ಕೊಳ್ಳಾರದ ಕೂಸು infans, qui clamando defessus est.

ಕೊಳ್ಳಿ titio, tæda.—ಕೊಳ್ಳಿಕೊಂಬ, ಕೊಳ್ಳಿಕೊಂಪ, incendiarius, exitiosus.—ಕೊಳ್ಳಿದೆವ್ವ.... ಪಿಶಾಚಿ *ignis fatuus.*—ಕೊಳ್ಳಿಕ್ಕು rogam incendere.—ಕೊಳ್ಳಿಸೂಟು, flamma tædæ.—ಕೊಳ್ಳಿಚೇಳು genus quoddam scorpionis, urentem stimulum habentis.

ಕೊಳ್ಳು 1 emere. 2 accipere, sumere.—ಕೊಳ್ಳಿಸ 1 emendum curare. 2 sumendum curare.—quando verbum ಕೊಳ್ಳು adjungitur gerundio alicujus verbi, frequenter significat agentem *propter seipsum* agere.—v. g. ಮಾಡ facere.—ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು *propter propriam utilitatem* facere.—ಓದ legere. ಓದಿಕೊಳ್ಳು *propter propriam utilitatem.*—In quibusdam aliis circumstantiis, sensum verbi aliquatenùs immutat. v. g. ಸೆಳೆಯ trahere. ಸೆಳೆದು ಕೊಳ್ಳು accipere, sumere.—ನಡೆಯ ambulare. ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳು conversari.

ಕೊಳ್ಳುರಿ, ಕೊಳ್ಳುರುಳ್ 1 laqueus (patibuli) 2 laqueus, quo latrones è summis arboribus viatores incautos apprehendunt et suspendunt.

ಕೊಳ್ಳೆ præda, spoliæ, vastatio.—ಕೊಳ್ಳೆಹಿಡಿಯ.... ಇಡ populari, deprædari, spoliare, vastare.—ಕೊಳ್ಳೆಕೊಳ್ಳೆ utilissimus.—ಕೊಳ್ಳೆಗಾರ deprædator.—ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯ 1 magnum percipere lucrum. 2 abigi. (pecora.)

ಕೋ filo instruere (acum.)

ಕೊಂಚೆ vid. ಕೋಂಚೆ.

ಕೋಂಟೆ vid. ಕೋಟೆ.

ಕೋಕ 1 lupus. 2 rufus anser.

ಕೋಕನದ *rubra nymphæa*, bot.

ಕೋಡಾಟ jocularis imitatio, ludibrium, irrisio.

ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ *Barteria longifolia*, sive, *capparis spinosa.*

ಕೋಕಿಲೆ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕೋಗಿಲ 1 niger Indorum cuculus. 2 psittacus.—ಕೋಕಿಲಸ್ವರ septima nota diagrammatis musici.

ಕೋಗರು ephippium, clitellæ equestres.

ಕೋಗಿ curvatus, concameratus, intortus.

కొజ్జ, కొజ్జె, కొజ్జెగ ignavus, homo effeminatus, imberbis. — కొజ్జతనము, కొజ్జెతనము ignavia, muliebris indoles.

కొఱ్జ angustus, arctus, coërcitus.

కొఱ్జు 1 corrupta caro (in vulnere.) 2 vestigium, nota, signum.— కొఱ్జు తీయుట 1 removere carnem corruptam. 2 culpam detegere.— కొఱ్జునాత fetor carnis corruptæ.

కొజ్జ, కొజ్జగాడు custos gynæcei, eunuchus.

కొజ్జు vestigium, nota, signum, argumentum,

కోట frigidus, algidus.

కోటజ copula carnalis.

కోటయ్య nomen commune.

కోటరు 1 arboris cavitas 2 cavea (pro avibus.)

కోటలి, కోటలి, కోట్లి, labor, difficultas, dolor, ardua opera.— కోటలిగ homo qui improbo incubuit labori. — కోటలిగొను defatigari.

కోటి 1 centiès centum millia. (10,000,000.) 2 cuspis gladii. 3 extremitas arcûs. 4 multitudo. — కోట్యనుకోటి innumerabilis: —దశకోటి (100,000,000.) milliès centum millia. — శతకోటి 1 milliès mille millia. 2 *Wishnuvi* telum.— కోటిధర్మ summè justus.

కోటిక species quædam occæ. (*herse.*)

కోటీరు diadema, corona.

కోట castellum. — కోటతీ . . . . కోంచి castelli munimenta. —కోటతెనెకండి cancelli munimentorum. (*meurtrières.*) — పది కోట fundamentum castelli.— కోటముంచెలు declivus ascensus ad erigenda tormenta super muros.— కోట కొత్త....బురుజు turris.— కోట కొరవ castelli specula. — కోటలెక్కెరు per scalas ascendere muros castelli.

కోటమోజి tributum.

కోటాన్కోటరు id. q. కోటి.

కోట్లి vid. కోటలి.

కోఠి repositorium, receptaculum.

కోడగ 1 simius. 2 homo stupidus, stultus aut mimicus. — కోడంగి simia.

కోడణము annulus ferreus quo muniuntur cornua bovis.

కోడబలె, కోడబెలె, కోడబలు placenta è farinâ oryzaceâ aut miliaceâ confecta.

కోడి 1 exitus per quem nimia aqua è stagno supereffluit. 2 defectus.

కోడిగ mimicus, aut facetus homo, mimus, scurra. — కోడిగీయాడు, కోడిగెమాడు illudere, jo-

cari, mimicè ludere.—ಕೋಡಿಗೆತನ imitatio jocularis; indoles faceta.

ಕೋಡಿದಕ್ಕಿ oryza ventilabro purgata aut cribrata.

ಕೋಡಿಸ grana in ventilabro agitare.

ಕೋಡು v. præ frigore contrahi.

ಕೋಡು 1 cornu. 2 frigus. 3 timor. 4 vertex aut cacumen montis. 5 ramus arboris.—ಪಾವುಕೋಡು sandalium ligneum.

ಕೋಡುಗಲ್ಲು, ಕೋಡ್ಗಲ್ಲು 1 petra prominens, in monte posita. 2 cacumen montis.

ಕೋಡುವೀಸ quædam mensura tritici, inspectori portitorum concessa.

ಕೋಡೆ, ಕೋಡೆಕಾಲ tempus æstivum (à Maio ad Septembrem.)—ಕೋಡೆಗದ್ದೆ ager irrigatus ut in eo seratur oryza per tempus æstivum.

ಕೋಣ 1 angulus, recessus. 2 os acutum gladii. 3 plectrum. 4 quæcumque pars indicis nautici. —ತ್ರಿಕೋಣ 1 triangulum. 2 partes pudendæ mulieris. — ಚತುಷ್ಕೋಣ quadratum.—ಪಂಚಕೋಣ pentagonus.—ಷಟ್ಕೋಣ hexagonus. — ಸಪ್ತಕೋಣ heptagonus. — ಅಷ್ಟಕೋಣ octogonus. — ನವಕೋಣ ennagonus.—ದಶಕೋಣ decagonus.

ಕೋಣ bubalus. — ಕೋಣಕರ pullus bubali.—ಕೋಣಕಿದ್ದ.... ಸಾಧಕಮಾಡ, jugo assuefacere bubalum.

ಕೋಣಂಗಿ 1 simia. 2 scurra, mimus. — ಕೋಣಂಗಿದಾಸರಿ secta quædam mendicantium.

ಕೋಣಿ terra, tellus.

ಕೋಣೆ 1 privatum cubiculum, dormitorium. 2 angulus, recessus, callis extremitas. 3 exigua amphora. —ಕೋಣೆತುಂಬಹಾಸು 1 stratum totum replens cubiculum. 2 improbus labor, ardua opera.

ಕೋಣೇಶ *Nirutti.*

ಕೋತಿ simius.—ಕೋತಿಯಾಟದವರು homines, qui simios ad diversos jocos edoctos circumducere solent.—ಕೋತಿಕೊಂಗ simius.

ಕೋತಿಪಿ ಕ್ರಿಸಿಲ್ಲು quædam oryza.

ಕೋತು frigidus, algidus.

ಕೋತುಕೊತ್ತಳ 1 domus juxtà morem Europæ ædificata. 2 specula.

ಕೋದಂಡ 1 quædam punitio pueris in scholâ degentibus imposita. 2 arcus.

ಕೋದ್ರವ *paspalum frumentaceum*, bot.

ಕೋನ, ಕೋನೆ, vid. ಕೋಣ.

ಕೋನಂಗಿ mimus.

ಕೋನಮ್ಮ homo effeminatus.

ಕೋನೇರಿ, ಕೋನೇರು stagnum quadrangulare, habens gradus ex utrâque parte.

ಕೋಪ ira, furor, indignatio. — ಕೋಪಶಾಂತಮಾಡ mitigare iram.— ಕಿಡಿಇದುವ ಕೋಪ ira ardens.— ಕೋಪ

తాప irae aestus. — కోర్కోర్లిర్క id. sens. — కోపి, కోపిష్టి, కోపగాడ iracundus homo. — కోపిన, కోపమాడ, irasci. — కోపతెంచు కొన్న, simulare iram.

కోపు extremitas arcûs.

కోమటి divisio quædam in tribu mercatorum. — కోమటిగ mercator. — కోమటిగిత్తి mulier ad prædictam tribum pertinens. — కోమటితన conditio mercatoris.

కోమల, కోమలి dulcis, suavis, delicatus, jucundus, amœnus. — కోమలాంగి, కోమలాంగి, కోమలి, కోమలి mulier venustâ corporis formâ.

కోమశాస్థి cartilago.

కోమారగంచు planta *banana*, (*musa sapientum*,) in ipso ætatis suæ vigore.

కోయండ arcus.

కోయట్టిగ vanellus. (avis.)

కోయలుగుళి balneum pro puerperis.

కోయష్టిక vid. కోయట్టిగ.

కోర vid. కొమార.

కోరంగి maurica tunica.

కోరంబ ephippiorum opificis scalprum semicirculare.

కోరక gemma floris.

కోరడ, కోరడె flagellum.

కోరానక్కు శ్రేయస్సు ordo quidam mendicantium.

కోరి vetus, tritus, obsoletus. — కోరికొంచుడె vestis lacera.

కోరికె 1 votum, cupido, desiderium. 2 expectatio, spes.

కోరిశెట్టి præcipuus mercator in civitate.

కోరిఖుక nigra eruca hirsuta.

కోరు, కోరువారు pars messis quæ obtingit agricolis. — కోరు తాళు......ధాన్యం frumenta inter colonum et proprietarium fundi aequaliter divisa. — కోరిసాగు sub hâc conditione fundum colere.

కోరు 1 cupere, optare, concupiscere, desiderare. 2 sperare, expectare, praestolari.

కోరె s. dens falcatus. — adj. acutus, asper. — కోరెకల్లు lapis impolitus aut acutus.

కోరెయంగి vid. కోరంగి.

కోరె vid. కోరికె.

కోలమాణి ager benè excultus, cujus fruges inter dominum et colonum æqualiter dividuntur.

కోల 1 aper. 2 rates. 3 zizyphum. (*jujube.*)

కోలంటి nomen quoddam *Sivæ*.

కోలంనకట్టె brevis virga quâ utuntur pueri in festo *Dassara*.

కోలంబక cucurbita è quâ cithara confecta est.

కోలక granum piperis.

కోలకళి species quædam *Euphorbiæ*. vid. కళి.

కోలకాడ 1 inferior minister

telonii. 2 famulus publicus pagi.

కోఁలెగి బెళియు adolescere, altus fieri.

కోఁలడి longus pes.

కోఁరదంష్ట్రము apri dens falcatus.

కోఁలాగు longus, altus fieri.

కోఁలాట ludus (in quo pueri bacillos in manibus tenentes, illos inter se numerosè pulsant, saltantes, hymnos canentes, etc)

కోఁలారకట్టు...కుదురు, jumentum, equus robustus (ad trahendum aut vehendum aptus.)

కోఁలాహల multitudinis murmur, sonitus confusus.

కోఁలాఘ 1 vir magnæ staturæ. 2 nomen vici cujusdam.

కోఁలు 1 virga, baculus, fustis 2 sagitta, telum. — కోఁలు ఊఁర baculo inniti.

కోఁలుగుద్దలి species quædam ligonis.

కోఁలుగుళికి *barleria longifolia*, sive, *capparis spinosa*. bot.

కోఁలుగొంజిగిడ *Bottleria tinctoria*. bot.

కోఁలచెయ్యి longa manus.

కోఁలాగ్ర vid. కోలకార.

కోఁలగ్గడి longus vectis ferreus.

కోఁల్ని littera స.

కోఁవణ 1 linteolum quo operiuntur verenda. 2 ..., కోఁవశ ambulacrum antè domum.

కోఁవర specula castelli.

కోఁవళి lilium aquaticum, seu, *alba nymphæa esculenta.*

కోఁవి 1 scloppetum. 2 quicumque tubus concavus — దొర కోఁవి scloppetum juxtà morem Europæ. — కర్ణాటక కోఁవి scloppetum fune igniario instructum. — గంట కోఁవి parvum et breve tormentum bellicum. — ఊదుగోఁవి tubus ad excitandum ignem — చెంమన కోఁవి syrinx. — పిళ్ళంగోఁవి, lituus. — కోఁవికాలిచ explodere (scloppetum, etc.)

కోఁవిద 1 celeber, peritus. 2 fortis, potens.

కోఁవిదార *bauhinia variegata*, bot. (ebenus.)

కోఁవికోఁగ species quædam dysenteriæ in pueros sævientis.

కోఁవిపురు vermis pueris datus ad coërcendam diarrhaeam.

కోఁవె caminus, fornax. (*creuset*.) — కోఁవెగిడ arbor quædam.

కోఁశ, కోఁష 1 germen, gemma (floris, etc.) 2 vagina. 3 quoddam judiciale experimentum, ordalium. 4 aurum aut argentum. 5 thesaurus, divitiae. 6 gazophylacium. 7 vulva, uterus. 8 penis. 9 scrotum. 10 ovum. 11 dictionarium. — Hoc verbum generatim significat: illud ex quo aliquid egreditur aut evolvitur.

కోఁశగిబేఁడ famosus venator

ಕೋಶಪಂಚಕ aggregatum quinque partium in homine; scilicet: 1° ಅನ್ನಮಯಕೋಶ receptaculum cibi. 2° ಅಗ್ನಿಮಯಕೋಶ sedes digestionis. 3° ಆನಂದಕೋಶ sedes voluptatis. 4° ಅಗ್ನ್ಯಾನಕೋಶ sedes ignorantiae. 5° ಜ್ಞಾನಮಯಕೋಶ sedes sapientiae.

ಕೋಶವೃದ್ಧಿ *hydrocele*, scroti dilatatio.

ಕೋಶಾತಕಿ *tricosanthes diœca*, (olus.)

ಕೋಕೆ s. 1 ligneus uncus. 2 sinuositas. —adj. curvus, distortus. — ಕೋಕೆಗ homo deformis,... distortus.

ಕೋಷಿಯು *convolvulus paniculatus niger.*

ಕೋಷ್ಟ s. 1 granarium. 2 cubiculum. 3 stomachus. — adj. stupidus, stultus. — ಕೋಷ್ಟತನ stultitia, stupiditas.

ಕೋಷ್ಣ s. calor. — adj. tepidus, calidus.

ಕೋಸ adj. distortus, deformis. — ಕೋಸಗ vir contortus.

ಕೋಸಕೆ, ಕೋಸಗೆ, ಕೋಸರ, propter, ut, causâ.

ಕೋಸು s. brassica, caulis. — v. filo instruere.

ಕೋಸುಂಬರಿ condimentum quoddam ex oleribus confectum.

ಕೋಸ್ಕರ, ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ vid. ಕೋಸಕೆ vel ಓಸ್ಕರ.

ಕೋಹಟ, ಕೋಹಟೆ, ಕೋಹಳ, ಕೋಹಳಿ, ಕೋಹಾಟ provocatio ad certamen.

ಕೋಳ compedes. — ಕೈಕೋಳ manicae ferreae. — ಕಾಲುಕೋಳ compedes.

ಕೋಳ aper. vid. ಕೋಲ.

ಕೋಳಾದ ಹೊಲ ager cujus seges ex pristinis germinavit radicibus.

ಕೋಳಿ 1 volucris. 2 gallus aut gallina. — ಕೋಳಿಹೆಟ್ಟೆ gallina.

ಕೋಳು 1 olera, frumenta, etc. in pristinis caulibus rursùs germinantia.— ಕೋಳುಕಾಪು.... ಬೆಳೆ seges horum frugum. 2 praeda, vastatio. vid. ಕೊಳ್ಳೆ.

ಕೋಳುಗುಳ pugna, bellum, contentio.

ಕೋಳೆ albumen ovi.

ಕೋಳ್ಕಂಕಿ, ಕೋಳ್ತೆನೆ vid. ಕೋಳು et ಕಂಕಿ, ತೆನೆ.

ಕೌಂಕು, ಕೌಕು 1 circumdare, amplecti. 2 inclinari. — ಕೌಂಗಿಸ amplecti. — ಕೌಂಗಿಳಿ amplexus.

ಕೌಂಗು nux *areca.*

ಕೌಂಚ vid. ಕೊಂಚೆ.

ಕೌಂಜು perdix.

ಕೌಂಟು odor olei combusti aut fetidi. — ಕೌಂಟುಸುಳಿಯ diffundi (odor.)

ಕೌಂಡಿನ್ಯ philosophi cujusdam nomen.

ಕೌಂತೇಯರು principes *Panduvi.*

ಕೌಚು, ಕೌಚಿಕೊಳ್ಳು v. 1 apprehen-

dere, irruere in, obruere, invadere, cooperire. 2 subvertere.

కౌచు s. fetor piscis putrescentis.

కౌజు vid. కౌంజు.

కౌటిల్య 1 incurvatio, inflexio. 2 hypocrisis, simulatio. — కౌటిల్యుఁడు hypocrita.

కౌటు vid. కౌంచు.

కౌడికాయ *cucumis melo*, bot. — కౌడిబళ్ళి species quaedam repens.

కౌత saltatio quaedam rapida.

కౌతుక 1 spectaculum. exhibitio, aliquid novum....mirum. 3 ardor, vehementia, impetus, impatientia 3 gaudium, lætitia, felicitas. 4 studium, cupido, inclinatio. 5 matrimonii annulus aut funiculus.

కౌతూహల vehementia, impetus, ardor.

కౌప, కౌపిన linteolum quo operiuntur verenda.

కౌబేర *Kubera*, Indus Pluto.— కౌబేరదిశ septentrio.

కౌమార 1 adolescentia. 2 pueritia, juventus.

కౌముది lunæ fulgor. (*clair-de-lune.*)

కౌమోదకి *Krishnæ* clava.

కౌరవరు vid. కౌంతేయరు.

కౌరు adj. obscurus, caligine opertus, indistinctus.—s. fetor (olei combusti, cadaverum, etc.)— కౌరుకత్తలు crepusculum.

కౌకౌఱు obscurus, caligine coopertus.

కౌగాఱు, కౌనాఱు fetor olei combusti.

కౌలటేయుఁడు 1 spurius. 2 filius mulieris mendicantis.

కౌలాచారు census annuus (in agro, domo, etc.) impositus.

కౌలీక operarius, mercenarius, conductitius.

కౌలు 1 pactum, promissum, conventio. 2 æqua conditio,...stipulatio aut cautio. 3 deditio. 4 induciæ, (dedito hosti) incolumitas.

కౌవరి 1 gaudium, lætitia, voluptas, jucunda mentis evagatio. 2 circumcursatio, deambulatio.

కౌశల 1 felicitas, prosperitas. 2 salutatio, urbanitatis exhibitio, amica interrogatio.

కౌశిక 1 *Indra*. 2 *Viswamitra*. 3 bubo.

కౌశేయ adj. sericeus, a. um.— s. sericum.

కౌసల్యాదేవి mater *Ramæ*.

కౌస్తుభమణి gemma *Wishnuvi*, è collo ejus pendens.

కౌశడి zona quâ alligantur puerperæ statim pòst partum.

కౌళికవ deceptor, hypocrita.

కౌక్షింభరి vir gulosus aut sua tantùm quærens.

కౌక్షేయక genus quoddam gladii.

క్యాకరిస, క్యాకరిసియుగియ exscre-

arc, cum strepitu spuere.

క్యాదగి, క్యాదగె *Pandanus odoratissimus.*

క్రందన, క్రందిత 1 lamentatio, luctus. 2 mutua provocatio ad certamen.

క్రకచ serra.

క్రకచార strigilis.

క్రతు sacrificium, oblatio.—క్రతుభుక్కులు numina quæ has oblationes comedere censentur.

క్రతుధ్వంసి nomen *Sivæ.*

క్రథకేశ una è 56 regionibus quas numerant Indi.

క్రమ 1 ordo, methodus, progressus, regula, dispositio. 2 sacrum praeceptum, sive praxis in *Vedis* praescripta.—క్రమక్రమముగా regulariter, ordinatim. — క్రమించ 1 transgredi, excedere. 2 gradiri.

క్రమణ usura (temporis)

క్రమపరిపాటి successio.

క్రముక 1 *Areca faufel*, seu, *catechu.* (arbor.) 2 nux *areca*.

క్రమేణ successivè, ordinatim, decursu temporis.

క్రమేళక camelus.

క్రమ్యమాణ vid. క్రమేణ.

క్రయ 1 pretium, valor. 2 emptio.—క్రయకట్టు statuere pretium. —క్రయకను emptor.—క్రయనిర్ణయ pretii determinatio.—క్రయవిక్రయ negotiatio, commercium.

క్రయాసి conjectura, hypothesis. —క్రయాసికట్టు... మాడ, conjicere, conjecturâ nosse, supponere.

క్రవ్య caro cruda.—క్రవ్యాద gigas (carnes crudas vorans.)

క్రాంతివృత్తి linea ecliptica.

క్రి 1 farina. 2 bonitas.

క్రిమి vermis, insectum.

క్రియ 1 actus, actio, opus. 2 medium, ratio. 3 cultus. 4 medicalis operatio, vel experimentum. 5 initiatio religiosa. 6 justa, exequiae. 7 purificationes. 8 verbum. (gr.)—9. jusjurandum. —క్రియావంత vir probus.—క్రియావాచకగళు nomina verbalia —క్రియామాల conjugatio. — క్రియాకెగదు కొళ్ళు juramento sese obligare.

క్రీడె ludus, jocus, oblectamentum, recreatio, voluptas.—క్రీడాగృహ dormitorium.

క్రీస్తు CHRISTUS, salvator mundi. —క్రీస్తవ, క్రీస్తునవ christianus.

క్రుధము furor, indignatio, ira.

క్రుద్ధము iratus, indignans.

క్రూరము adj. 1 crudelis, immitis. 2 terribilis, ferus. 3 calidus. 4 acutus.—క్రూరతన crudelitas.

క్రోడ 1 pectus. 2 porcus.

క్రోడీకరిస abstrahere, contrahere, abbreviare.

క్రోధ ira, indignatio, furor.

క్రోధన 59 *us* annus in cyclo Indico sexaginta annorum. — క్రోధి 38 *us* in eodem cyclo.

క్రోశ leuca.

క్రోష్టు vulpes. (*chakal*)

క్రౌంచ 1 vid. కొంచె. 2 mons quidam è jugo *Himalaya*.

క్రౌంచద్వీప una è praecipuis mundi divisionibus. (juxtà Indos.)

క్రౌంచారణ *Cumāra sāmi*, deus belli.

క్రౌర్యము crudelitas, saevitia, tyrannia.

క్లము, క్లమథ defatigatio, virium defectio.

క్లిన్న, క్లిష్ట humidus, madidus.

క్లీబ eunuchus. — క్లీబలింగ neutrum genus, gr.

క్లిప్త brevis, compendiosus, abbreviatus.— క్లిప్తమాడ abbreviare.

క్లేశ afflictio, dolor, angustia.

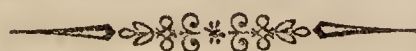
క్వచిత్తు alicubi.

క్వణ, క్వణన modulatio, cantilena.

క్వథితము decoctus, digestus.

క్వాచిత్కార్యము parùm utilis.

క్వాణ vid. క్వణ.

ఖ

ఖంగు malignitas, odium.

ఖంజ mutilus, mancus; decrepitus.

ఖంజన, ఖంజరీట motacilla. (*hoche-queue.*)

ఖండ 1 frustum, pars, fragmentum, segmen, portio. 2 caput, sectio. 3 caro.

ఖండకొబ్బు adj. superbus, fatuus, insolens.

ఖండగ, ఖండుగ quaedam mensura capacitatis.

ఖండదకావర .... గర్వ superbia vitae.

ఖండన 1 divisio. 2 dissertatio. 3 censura.— ఖండనమాడ dividere.— ఖండని ధన statuta pecuniae summa.

ఖండపత్ర stipulationis alicujus instrumentum.

ఖండపరశు nomen quoddam *Sivæ*.

ఖండమండల non integer, divisus, dispersus.

ఖండవిడ recuperare sanitatem.

ఖండసక్కరె saccharum purgatum. vid. కల్లుసక్కరె.

ఖండశశి luna crescens aut decrescens.

ఖండతుండుమాడ in frusta concîdere.

ಖಂಡಿ 1 foramen. 2 neutrum genus, gr. — ಖಂಡಿಕೊರೆಯ perforare. —ಖಂಡಿಬೀಳ್ 1 in fragmenta labi. 2 in foraminibus cadere.

ಖಂಡಿತ adj. 1 exactus, severus, rigorosus. 2 secatus, abscissus, confractus. — s. severitas.— ಖಂಡಿತಮಾಡ rigidus, severus esse.— ಖಂಡಿತವಾದಿ ille qui accuratè, aut justè loquitur. — ಖಂಡಿತವಾಗಿ strictè, praecisè.

ಖಂಡಿತೆ mulier viro exprobrans adulterium.

ಖಂಡಿಸ va. 1 in frusta concîdere, lacerare, frangere. 2 rejicere, confutare, inutilem efficere. 3 pretium determinare. 4 destruere.

ಖಂಡೀಯವು fixus, certus, positivus.

ಖಂಡೋಬನು deus quidam *Marahtarum*. — ಖಂಡೋಬನ ಜಾತ್ರೆ festum inter pastores celebrari solitum.

ಖಂಡ್ರಿಸ 1 statuere, stabilire. 2 concîdere. 3 confutare.

ಖಗ 1 avis. 2 sagitta 3 avis quædam.

ಖಗತಿ regio ætherea.

ಖಗಪತಿ, ಖಗರಾಟ್ಟು nomen *Garudæ.*

ಖಗೋಳ cœlestis orbis.

ಖಚರರು semi-dei.

ಖಚಿತ 1 distinctus, insitus. 2 mixtus, conjunctus.

ಖಚಿಸ gemmas (auro vel metallo cuicumque) inserere.

ಖಜಾಕ cochlear.

ಖಜಾನಿ, ಖಜಾನೆ 1 thesaurus. 2 gazophylacium — ಖಜಾನೆಪೆಟ್ಟಿಗೆ nummaria arca. — ಖಜಾಂಜ mensarius, nummularius.

ಖಜ್ಜಿಯು rixa, contentio, lis. — ಖಜ್ಜಾಖೋರ litigiosus.

ಖಜ್ಜಿ scabies, prurigo, cuticularis morbus. vid. ಕಜ್ಜಿ.

ಖಜ್ಜೋತ meteorum.

ಖಟ pugnus conclusus.

ಖಟ್ವ lignea lectuli compages.— ಖಟ್ವಾಂಗ ejus materia.

ಖಡಾಖಡಿ adj. severus, exactus, specialis.—s. singulare certamen.

ಖಡುಗ, ಖಡಿಯ, ಖಡ್ಗ 1 ensis, acinaces. 2 cornu rhinocerotis. — ಖಡ್ಗಧಾರೆ acies, sive os gladii.—ಖಡ್ಗಪಾಶಿ aurea armilla ad usum mulierum. —ಖಡ್ಗಮೃಗ rhinoceros. — ಖಡ್ಗ ಶೀಳುವದು modus orandi, gladio districto.

ಖಣಿಲ್ಲನ strepitus annuli.

ಖಣಿಖಣಿಯನೆ sonitus vasis figlini quod non fissum est.

ಖಣಿಖಣಿಸ sonitus tympani.

ಖತಮಾಲೆ 1 nubes. 2 fumus.

ಖತಾವಣಿ rationes. (*compte.*)

ಖತಿ 1 ira, indignatio. 2 festinatio. 3 dolor. 4 dilemma. — ಖತಿಗೊಳ್ಳು, . . . ಯಾಗ 1 indignari. 2 durè tractari.

ఖతిలక sol.

ఖత్తు confertus, adhærens. — ఖత్తు ఖరదు scriptura cujus litteræ cohærent.

ఖదిర *mimosa catechu*, bot.

ఖదిరనారసింహ nomen quoddam *Wishnuvi*.

ఖదీమను veteranus.

ఖద్యోత 1 sol. 2 lampyris.

ఖద్యోతిని dea quædam *Sivæ* et *Durgæ* inserviens.

ఖనన effossio — ఖనక domorum effossor.

ఖని fodinæ. — ఖనిక fossor.

ఖనిత్ర ligo, rastrum.

ఖపుర *areca faufel*, sive *catechu*, (arbor.)

ఖప్రవాహ cœlestis *Ganga*. — ఖప్రవాహజూట *Siva*.

ఖబరు 1 narratio, rumor. 2 nuntius, fama. 3 cautio. — ఖబరుదారాగ cautus esse.

ఖబాబు, ఖబాయి quoddam ferculum.

ఖబూలు vid. కబూలు.

ఖమావిషి, ఖమాసి prædium sub immediatâ *Gubernii* inspectione aratum.

ఖయచోటీ calumniator.

ఖయ్యు acerbus, amarus.

ఖర s. 1 25 *us* annus cycli Indici sexaginta annorum. 2 asinus. 3 calor. — adj. 1 acutus, mordax, calidus. 2 severus, crudelis. 3 rarus, magni pretii.

ఖరకర sol.

ఖరణస 1 acutum nasum habens. 2 emunctæ naris homo?

ఖరకర mula.

ఖరదంష్ట్ర acuti dentes.

ఖరా verus, exactus, certus, honestus, acutus. — ఖరాచూరి 1 acutus culter. 2 genus quoddam pugionis.

ఖరాడియవరు genus quoddam brahmanum.

ఖరాబు squalidus, fastidiosus.

ఖరామతి verus, certus.

ఖరారు, ఖరారి strigilis.

ఖరాసి acutus gladius.

ఖరాసియవరు vid. ఖరాడియవరు.

ఖరాసురను nomen cujusdam gigantis.

ఖరాబి malus, pravus. — ఖరాబి గొడ్డు malignus bos.

ఖరి verus, correctus, certus.

ఖరీఖలెపు alea.

ఖరీది, ఖరీదు pretium, valor. — ఖరీదుకట్టి… ..మాడ æstimare. — ఖరీదిగెకిక్కొ_గ్ర secundum statutum pretium emere. — ఖరీది తాయిన pretium determinare.

ఖరీయ vid. ఖరి.

ఖరుపు vid. ఖర, adj.

ఖరీపు vid. ఖరి.

ఖరోటా simius. — ఖరోటాకీయ nomen cujusdam regionis.

ఖర్చు, ఖర్చువెచ్చ, sumptus, im-

pensa, dispendium. vid. కొఱఁ

ఖజూరఁరు *dactylus* fructus. (*datte*.)

ఖజూరఁరి arbor quæ *dactylos* producit, *phœnix*, bot.

ఖర్వఁ adj. brevis, infimus, parvus.—s. millies millia millium. (1,000,000,000; *un billion*.) — దశ ఖర్వఁ decem milliès millia millium. (*dix billions*.)

ఖర్వఁట civitas quadringentorum vicorum caput.

ఖర్వఁరు ærugo. (*vert-de-gris*.)

ఖల adj. 1 vilis, abjectus, inferior. 2 crudelis, exitiosus.— area ad terendas segetes. — ఖలాధమను vilissimus omnium.

ఖలతి calvus.

ఖలభు multas manus habens.

ఖలభుగ improborum hominum turba.

ఖలవాగి dumetum.

ఖలాలుమాడు delere, vitiare, injuriam facere.

ఖలీన frenum, lupatum.

ఖల్వ mortarium lapideum parvum (in quo teruntur pharmaca, etc.)

ఖల్వాట calvus.

ఖశిమాడు 1 putare et stercorare radices arboris. 2 castrare.

ఖసూజి fatuus, stultus.

ఖస్తి, ఖస్తు 1 colaphus, pugna. 2. vexatio (ad obtinendam solutionem), pressura. — ఖస్తికట్టు 1 colaphizare. 2 pecuniam mittere. — ఖస్తుపడిస vexare, molestare, angariare. — ఖస్తుగార 1 infirmus. 2 vexator. 3 pugnator, colaphizans.

ఖళ్ళా vid. ఖల.

ఖరూరి locus militaribus exercitiis destinatus.

ఖాణ cibus, annona.

ఖాతి 1 inæqualitas (in lancibus staterae.) 2 lingula stateræ. 3. $\frac{1}{64}$ a pars unius *fanam*. — ఖాతిల తూక quodcumque pondus pro equilibrio lancium additum, — ఖాతిలపాడు pondus superadditum ad compensandam lancium differentiam. — ఖాతి పాలు $\frac{1}{64}$ a pars unius *fanam*. — ఖాతి భూమి sterile solum.

ఖాద } vid. ఖాణ.
ఖాదన }

ఖాది crassior tela.

ఖాదిత voratus, manducatus.

ఖాదిర nucis *arecæ* sedimentum.

ఖాదిరి *mimosa catechu* sive *pudica*, bot.— ఖాదిరియంగి tunica constrictior.

ఖాన titulus à mahumetanis dari solitus; aequivalet voci canarensi అప్ప, aut latinae voci: *dominus*. — ఖానరు mahumetani.

ఖాని minutae merces. (*mercerie*.)

ఖాసగి, ఖాసగీ adj. 1 domesticus. 2 privatus. 3 clandestinus. — s. propria negotia.

ఖానేసుమారులెక్ఖ descriptio numeri incolarum, statûs, etc. alicujus regionis. — ఖానేసుమారి incolarum numerus, census.

ఖామఖా, ఖాముఖా certè, in quocumque casu, absolutè.

ఖార s. 1 pharmacum pro puerperis. 2 sapor pungens, acer. — ఖారవాద pungens, adurens.

ఖారవి species quædam panni rubri.

ఖారి 1 mensura capacitatis tribus modiis(*boisseau*) æquivalens. 2 ...సముద్రదఖారి, vel ఖారివె, fretum.

ఖారిగె torrens, rivus.

ఖాలీ adj. 1 vacuus, inanis, vacans. 2 munere destitutus.—ఖాలీహాతు manus vacua —ఖాలీఇరిసికొళ్ళు insimulare sine causâ.

ఖావంద dominus, herus, rex, proprietarius. — ఖావందగిరి, dominium.

ఖాస, ఖాసా adj. proprius. privatus.—ఖాసగి, id. sens.

ఖాస్వారి 1 equorum caterva. 2 comitatus, apparatus.

ఖిన్న 1 dejectus, oppressus. 2 pudens.—ఖిన్నత్వ angustia, dejectio, tristitia.

ఖిల adj. vetus, tritus, lacer.—s. ager incultus.

ఖిల్లత్తు titulus honorificus.

ఖిస్తి 1 tributum. 2 vid. కిస్తి.

ఖుద titulus quem Deo tribuunt mahumetani.

ఖుడాయిసి తీగియు 1 funditùs exstirpare. 2 intrinsecùs scrutari.

ఖుద్దు adj. proprius.—ఖుద్దుకామగారి proprium opus.

ఖుర 1 ungula (equi.) 2 novacula.—ఖురకుటి pixis pro novaculis. —ఖురణస simus.

ఖురళి vid. ఖజూరిక.

ఖురాను *Coranus*, liber sacer mahumetanorum.

ఖుదాన jocus, ludus, facetia.

ఖుదుఁపుదుఁ dilapidatio (pecuniæ commissæ.)

ఖుర్నీసు inclinatio, salutatio, honoris indicium.

ఖులాయిసు adj. clarus, plenus, distinctus, integer.

ఖుల్గ homo invidus.—ఖుల్గతన invidia.

ఖుల్ల adj. pravus, malus, corruptus.—ఖుల్లతన malitia, pravitas.

ఖుల్లు summa integra.

ఖుశాలీ lætitia, gaudium, hilaritas, voluptas. — ఖుశాలీనామె lætus nuntius.

ఖుషీ, ఖుశీ 1 hilaritas, gaudium, lætitia. 2 libitum.

ఖుషఖరీది pretium, valor.

ఖుషామతి vid. ఖుశాలీ.

ఖుషిగీ ager incultus.— ఖుషిగీజ

సాయించి agrum incultum colere.

ఖుస్తీ colaphus, pugna.

ఖూర pravus, malus, perversus. —ఖూరదేశ్ quædam septentrionalis regio.

ఖూన nota, signum.

ఖూని homicidium, cædes. — ఖూనీకోర, ఖూనిగార homicida.

ఖూబ bonus, excellens.

ఖూళ్ vid. ఖూర.

ఖేచర semi-deus.

ఖేట, ఖేటక 1 clypeus. 2 suburbium. 3 stella.

ఖేడీలు, ఖేడ్య clypeus.

ఖేద mœror, angustia, pœnitentia —ఖేదిం, dolere, pœnitere.

ఖేయ fossa, vallum, scrobs.

ఖేల, ఖేలన, ఖేళ్ jocus, ludus, recreatio. — ఖేళ్మేళ్ cœtus jocantium.

ఖేపు series, ordo, vices. —ఖేపు ఖేపాగ alternis vicibus.

ఖైయ్య amarus.

ఖైరు divitiæ, beatitudo, felicitas.

ఖోజా eunuchus.

ఖోజు, ఖోదు nota, signum.

ఖొప్పరి olla metallica.

ఖొబ్బరి vid. కొబరి.

ఖోటి 1 calumniator, exitiosus homo. 2 malum. 3 cuspis v. కొట్టి.

ఖోరు injuria, damnum, ruina, destructio.

ఖ్యాతి s. fama, bona existimatio celebritas. — adj. famosus, celeber, notus.

గ

గ affixum quoddam convertens substantiva in adjectiva: v. g. మాట verbum. —మాటగ verbosus, loquax.

గంగమారం Indicum calceamentum vel sandalium.

గంగంబ nomen deæ cujusdam.

గంగయ్య nomen quoddam appellativum.

గంగాధర, గంగాజూట nomen quoddam *Sivæ*.

గంగాళ్ magnum vas æneum ad continendam aquam.

గంగడోలు palearia bovis. (*fanon*.)

గంగ, గంగాభవాని fluvius *Ganges* (*deificatus*.) —గంగాపుత్ర, *Bhishma*. —గంగెయ మక్కళు nautæ, piscato-

res.—గంగెద్దు bos ad saltandum edoctus.—గంగెద్దువాడు mendicus qui bovem talem circumducit.

గంచాణి, గంచాళ laceratus panniculus.

గజ caupona.

గంజరగడ్డ rubrum olus bulbosum.

గంజరగోళము confusus, mixus, inordinatus.

గంజడి s. fetor urinæ.—adj. fastidiosus, squalidus.

గంజనికె herba quædam fragrans

గంజాము nomen proprium urbis.

గంజాయి *cannabis sativa*, bot. —గంజాయిత్రాగు haurire fumum hujus plantæ.

గంజి 1 aqua in quâ oryza cocta est, vel puls quædam ex istâ aquâ, sale, etc. confecta. 2 amylum ex hâc pulte confectum.—గంజికూడ్రు sibi invicem adhærere (grana oryzæ coctæ) —గంజిరంజిగె vas in quo reservatur aqua oryzæ coctæ pro pecoribus. —గంజిసోలేధిన grana oryzæ coctæ in aquâ remanentia colligere —గంజిపట్టు amylo imbui. (linteamina, etc.)

గంజిగాయి fructus immaturus.

గంజీటార amylum.

గంజీటాలాడుచు ludus in quo duo pueri alium super decussatis manibus suis sedentem efferunt.

గంజీఫ chartæ lusoriæ apud Indos usitatæ.—మొగలాయి...., రవాన టార.... సంసరిగ.... టాగద గంజీఫ variæ species hujus ludi.

గంజు urina pecorum.

గంటం stylus ferreus.

గంటకామలుబు, గంటలుబు genus quoddam graminis.

గంటడి sarcina vel pera.

గంటల, గంటశ 1 fauces, guttur. 2 vox. — గంటలగాణ 1 hamus. 2 laqueus (patibuli) — గంటమొరె.... గంట్లొడియమాటాడ raucè loqui. — గంటమొడియికె raucitas.

గంటాశె avaritia, cupiditas.

గంటాడు homo dives.

గంటి inauris è filo aureo contorto.— గంటిచాశకుంబు, గంటిజూమికి inauris pendulum.

గంటిడి, గంటుడి, గంటుక fascis, sarcina (pecuniæ aut cujuscumque alterius rei.)

గంటు 1 articulus (calami, culmi, etc.) 2 nodus. 3 debitum. 4 sors, summa pecuniae (è quo fit negotiatio.)—నరాగశ గంటు pecunia reposita. — బరిగంటు falsus, adinventus. — నరిగంటు nodus currax. —మలగంటు pars vestis muliebris quae circà renes alligatur.— కగ్గంటు constrictus nodus. — గంటు బిగశ.... యిక్కు convenire, manus conserere, aggredi.-గంటుకశ్శ్య fur. —గంటుజడ coma implicata.—గంటుచిక prodigus.—గంటుబావు articulorum tumor.—గంటుబిగశమాడ pros-

perum efficere. — గంటుకుబ్బు.... కొలిచి supercilium torvum, facies indignans. —గంటువాన్సజ్జ lis injusta.— గంటుభారంగి radix quaedam medicinalis.

గంట 1 campana. 2 hora (sexaginta minutis constans.) 3 discus metallicus (ad pulsandas horas.) 4 varii surculi ex eàdem radice exsurgentes. 5 cista — గంటనాలిక campanae lingula... tudicula.—గంటనాద...గలగల...ధ్వని, sonitus campanae.

గంట్లు 1 guttur. 2 vox.—గంట్లనాళ spiritûs meatus. (*trachée-artère.*) vid. గంటు.

గండ s. 1 periculum, angustia. 2 gena. 3 pars vigesima ecliptici circuli. 4 masculus. 5 vir, maritus. — adj. virilis, superior, magnus.—గండతన virilitas.

గండక 1 rhinoceros 2 pullus piscis cujuscumque.

గండకత్తెర 1 craticula ad os molis (*écluse*) posita. 2 forceps, magnae forficulae.

గండగాడుతన, గండగర్వము, గండగలి, గండవదన virilitas, fortitudo, animus.

గండగొడ్డలి species quaedam securis.

గండదీప lampas è farinâ subactâ confecta.

గండనామకుయోగ quaedam planetarum conjunctio.

గండపెండార insigne quoddam honorificum.

గండభేరుండ fabulosa avis.

గండమృగ rhinoceros.

గండమాల 1 dolor in gutture 2 scrofula.

గండశిల fragmentum è rupe lapsum.

గండసు 1 masculus, vir. 2 maritus. —గండసుతన 1 virilitas. 2 status mariti.

గండస్థల genae.

గండహెండరు vir et uxor.

గండాక్షర littera aspirata.

గండాంతర periculum, discrimen.

గండాగుండి audacia, impudentia.

గండాడు vir fortis.

గండామాల vid. గండమాల.

గండి 1 apertura, interstitium (in sepe, etc.) 2 foramen (manufactum.)—కోటగండి cancelli (in muro castelli) — ఇంటిగండి fenestra in ipso tecto adaperta.—దొడ్డిగండి privatum ostium.—గండికాపరి 1 janitor, qui ad januae ostiolum (*guichet*) excubias agit. 2 portitor, publicanus (pontis, viæ, etc. vectigalia colligens.)

గండికడుపుతన cupiditas, avaritia.

గండిగ *arum campanulatum*.

గండు 1 masculus. 2 fortis, robustus. 3 magnus —గండుకొడుకు infans masculini sexûs. vid. గండ.

ಗಂಡುಕಲಿ, ಗಂಡುಗಲಿ vid. ಗಂಡಗಾಯಿತನ.

ಗಂಡುಗೊಳ್ಳು fortis, animosus, constans. . . . esse.

ಗಂಡುದೊರಿ nomen cujusdam rivi.

ಗಂಡುಸು vid. ಗಂಡಸು.

ಗಂಡೂಪದ vermis terrestris.

ಗಂಡೂಷ 1 gargarizatio. 2 aqua in volâ manûs hausta.

ಗಂಡೋಲಿ genus quoddam graminis.

ಗಂಡೌಷಧ genus quoddam remedii ad sanandam linguam.

ಗಂಣಿಕೆ supputatio, ratio.

ಗಂಣಿಪು, ಗಂಣಿಸು supputare, numerare, existimare.

ಗಂಣ್ಯ existimatio, respectus.

ಗಂಥ vid. ಗ್ರಂಥ.

ಗಂಥಿ vid. ಗ್ರಂಥಿ.

ಗಂತು saltatio. — ಗಂತುಹಾಕು saltare.

ಗಂದ vid. ಗಂಧ

ಗಂಧರ vid. ಕಂದರ.

ಗಂದರಗಾಳಿ conversatio, societas, consortium.

ಗಂದವಟ್ಟಿಗೆ tabulae transversales portae.

ಗಂದವಡಿ vid. ಗಂಧವಡಿ.

ಗಂದಸರಿ optima oryza fragrans.

ಗಂದಳಿ 1 caverna. 2 tumultus, confusio.—ಗಂದಳಿಗ, ಗಂದಳಿಮಾಳಿಗ homo tumultuosus.

ಗಂದಿ vid. ಗ್ರಂಥಿ.

ಗಂದಿನಿ vid. ಗ್ರಂದಿನಿ.

ಗಂಧಿಲ cardamomum.

ಗಂದು 1 venenum. 2 niger. 3 cicatrix aut tumor.—ಗಂದುಗೊರಲ Siva.

ಗಂಧ *sandala*, (arbor) —ಶ್ರೀಗಂಧ optima species *sandalæ* — ಚಂದನ ಗಂಧ rubra *sandala*. —ಗಂಧಕರ್ದಮ, ಗಂಧವರ್ಗ aromatum aggregatum. —ಗಂಧಗಾಳಿ fragrans *sandala*.— ಗಂಧ ತೆಗೆಯು.., ತೇಯು *sandalam* in pulverem conterere.

ಗಂಧಕ sulphur.—ಗಂಧಕದ್ರಾಕಿ acidum sulphuricum. —ಗಂಧಕಇಳಿಸ acidum sulphuricum elicere.

ಗಂಧಗಂಧವಾಗದ adunatu impossibilis.

ಗಂಧಫಲಿ 1 quaedam arbor fragrans. 2 flos *champacæ micheliæ*.

ಗಂಧಬೀಡು sal quoddam medicinale.

ಗಂಧಮಾರ್ಜಾಲ felis Sabaea, *viverra*, zoo.

ಗಂಧಮಾಧನ ಪರ್ವತ nomen montis cujusdam.

ಗಂಧಮೂಷಿಕೆ mus quidam moschum redolens.

ಗಂಧವಟ್ಟಿಗೆ vid. ಗಂದವಟ್ಟಿಗೆ.

ಗಂಧರಾಗೋಳಿ confusio, tumultus

ಗಂಧರ್ವ cœlestis musicus.

ಗಂಧವತಿ 1 nomen cujusdam civitatis. 2 tellus. 3 mater *Viyasæ*.

ಗಂಧವಹ, ಗಂಧವಾಹ aër (odorum vehiculum.)

ಗಂಧವಿಡಿ pulvis *sandalinus*.

గంధసింధురము elephas venere ardescens.

గంధసారము fragrans pulvis *sandalinus.*

గంధాఖు vid. గంధమూషికి.

గంధాగాళి vid గందరగాళి.

గంధిని nomen arboris cujusdam.

గంధిలి vetus vulpes.

గంధోత్క్రమము *phœnix communis.* bot. (*dattier.*)

గంన s. astutia, fallacia. — adj. magnus, venerabilis. — గంనదొంద furtim. — గంనఘాతక perversus vel fallax homo.

గంపు vid. కంపు.

గంచి cista.

గంప్పూర vid. కప్పూర.

గంజారి *margosa*, bot. (arbor.)

గంభీర adj profundus. — గంభీరస్తుడు vir pompae et magnificentiae studiosus. — గంభీరవేది elephas venere ardescens aut intractabilis.

గంమత్తాగు jucundus fieri.

గంమని 1 vid. గమమని 2 celeriter.

గంముకొను circumdare, obsidere.

గంమ్యతి mobilitas.

గంవ increpare, in aliquem debacchari.

గంహర cavitas in rupe.

గక్రుని celeriter.

గక్రుటిగ homo mutilus, deformis.

గగటవే *ocimum sanctum*, bot. — బిరియగగటవే *ocimum gratissimum.*

గగన firmamentum, aether, aër, cœlum.

గగారి confractum tympanum.

గగ్గర, గగ్గరి 1 indusium muliebre inferius. (*jupon.*) 2 tintinnabulum sphericum. 3 laminae metallicae (in habenis equi) 4 annuli ferrei (in baculo cursorum, viatorum, etc.) — గగ్గర గిగ్గర turbo (*toupie*) qui non rectè circumvolvitur.

గగ్గాడ conculcatus.

గగ్గిన శిల solum petrosum, ... asperum.

గగ్గిపడుగు seges bis conculcata.

గగ్గుడి asper, petrosus.

గగ్గుత్రిగె collum incurvatum.

గగ్గురి horripilatio. — గగ్గురి కట్టు, horrere (crines.)

గగ్గులు infima tribus.

గగ్గుసు solutus paxillus.

గగ్గీడ petrosus vel asper locus.

గగ్గీన stultus, insipiens.

గగ్గోఁటి agreste quoddam olus.

గచ్చిక్రుసి, గచ్చుక్రుసి, punctio spinæ in pede.

గచ్చును lutum, cœnum.

గజ్జి, గజ్జె potus admotis labiis haustus.

గజ్జరి s. increpatio. — v, 1 adunare. 2 complere.

గజ్జరుప కల్లు lapis ad terendam

calcem.

గజిబిజి 1 festinatio. 2 confusio.

గజ్జాలు 1 mendax. 2 jactator, thraso. 3 ebriosus.

గజ్జి mixtio calcis et arenæ. (*mortier*)

గజ్జికి, గజ్జికి insolentia, arrogantia.

గజ్జినూనె oleum siccativum, vel encaustum. (*vernis.*)

గచ్చు 1 mixtio calcis et arenæ, cæmentum, humor viscosus. 2 jactantia. 3 increpatio. — గచ్చు కొట్టు gloriari.—గచ్చు మాడు increpare.

గచ్చుగారె cæmentum aut gypsum. (pro muris.)

గచ్చుగాడు, గచ్చుపోతు 1 thraso, jactator. 2 inurbanus homo.

గచ్చుగొరవ larvatus vir pueros terrens. (*croque-mitaine.*)

గచ్చులు jactantia, gloriatio.

గచ్చువలకి trulla.

గజ్జెకొండెయ mori.

గజ 1 ulna. 2 virga ulnæ longitudinem habens. 3 virga scloppeti. 4 elephas.—గజగవర elephantis pabulum. — గజపిల్ల pullus elephantis. — గజఘట.... కొండ.. పుంజ...., నికర, armentum elephantum. —గజలక్ష్మి cæremonia in quâ idolum *Lakshmi* super elephante circumducitur.

గజకర్ణ impetigo.

గజగుంకు humeros percutere. (sicut palæstrita, etc.)

గజదండ quoddam telum.

గజనిమ్మ magnum quoddam genus mali citrini.

గజనిమాలిక contradictio, negatio.

గజపతి rex, monarcha.

గజపిప్పలి longum piper.

గజపుర *Delhi* (civitas.)

గజపాండు quidam morbus.

గజమూలాక quaedam arbor.

గజరు debacchari, prosilire, fremere, agitare, etc.

గజవిద్యాంస homo eruditissimus.

గజాగజి confertus, turbâ repletus.

గజాగొరత్తు promiscua turba variarum tribuum.

గజిబిజి implicatio, confusio, commixtio. —గజిబిజిగుట్టు mussitare, submissâ et confusâ voce loqui.

గజుంకుకి vid. గజగుంకు.

గజుగు, గజ్జుగు, గజ్జిగిన, గజ్జగదమొక *guilandina bonducella*, bot.—గజగినకాయ bacca seu fructus ejus.—గజుగుకిపెదకండు oculus vitiatus in quo albus tumor excrevit.

గజుమాడు abigere pecora, etc.

గజె fustis plumbatus.

గజ్జలు 1 inguen. 2 vaccae mamma.—గజ్జలమలుకు cavitas inguinis.

గజ్జె tintinnabula rotunda quae cruribus alligantur. — గజ్జెకట్టుకొట్టు sonare. (tintinnabulum.)—గజ్జెపూస

cæremonia in quâ saltatrices tintinnabulis adornantur.

గటి 1 corpus. 2 vas. (speciatim, vas excipiendo liquori *sârâia* destinatum.)

గటిక potens, robustus.

గటికచి litigiosus, contentiosus.

గటకు , గటుకు siccatus, sive torrefactus; arefactus.

గటగటకుడియు bilbiendo bibere.

గటని prosperitas, bonus exitus.

గటాణి, గటాయికే confertus, compactus. — గటాయించ comprimere.

గటిన inter se collidere.

గట్ట I angustiæ montium.(*passe.*) 2 sarcina. vid. ఘట్ట.

గట్టడికే latum quoddam folium *béthel.*

గట్టణి, గట్టని 1 actio tundendi pannos ad eos emolliendum. 2 actio viam glareâ coopertam percussione exæquandi.

గట్టుప్పు sal marinum.

గట్టి s ferrea massa , metallica moles.— adj. 1 solidus, durus, firmus. 2 peritus, idoneus. 3 vehemens, altus. (sonitus, etc.) 4 pertinax, inflexibilis. 5 potens 6 accuratus, aptus, jocundus. — గట్టిగ, గట్టిగాడ peritus, solers homo. — పాఠ గట్టిమాడ memoriter addiscere. — గట్టిమాడ probare. — గట్టిగ, గట్టియాగి firmiter, fortiter, altè. — గట్టితన, గట్టిగతన peritia, solertia.

గట్టిగెపాయున placenta è tritico, lacte, saccharo , semine papavereo, etc. confecta.

గట్టిర 1 tritus. (callis.) 2 emollitus (pannus.)

గట్టిన 1 pertransire, meare, vadare. 2 percussione emollire (pannos.)

గట్టు 1 morbi paroxysmus, crisis. 2 angustiæ. (montium.) 3 rupes. 4 quædam mercatoria civitas.

గట్టుణి telum *Indræ.*

గణ్టి vid. గట్టణి.

గ(టు) gibba bovis Indici.

గడ 1 vadus. 2. tempus ad solutionem præfixum — రాయగడ vadus in quo cymba pertransit . 3. vid. కడ. — గడవిడ 1 tempus præfigere. 2 baculum denticulare.

గడంచె , గడగంజు crates ad imponenda vasa.

గడగడ interj. ho ! ho ! — గడగడనడుగ cum dentium crepitu fremere. (præ ardore febris.) — గడగడ ఓడ, గడగడాయిసి ఓడ vid. ఓడ

గడగుట్టి కూరళ præ angustiâ in terram provolvi.

గడగుట్టినడుగ cum strepitu concuti.

గడగుడన 1 tonitru. 2 sonitus in visceribus.

గడతాడ robustus, fortis.

గడణ aggregatum, massa, multitudo.

గడన bona existimatio, respectus, cura — గడనచేయు magni facere, curare, respicere.

గడతేర robustus, densus, solidus.

గడబిడ, గడబిడి tumultus, murmur, strepitus, confusio. — గడబిడకాడు 1 qui facilè turbatur. 2 qui tumultum ciet.

గడదిమ .... గడిగడ కూర్పు *nauclea cadamba*, (flos)

గడసరి robustus, solidus.

గడాకి, గడాకు mulier aliena dicta parvipendens. — గడాకితనము inobedientia, jugi impatientia.

గడారు, గడారి, గడారె vectis ferreus (quo franguntur rupes, etc.)

గడాటము ostentatio, pompa, ambitiosus apparatus.

గడారి vir qui in rebus suis prosperavit.

గడి 1 provincia, districtus. 2 oppidum, castellum 3 fines, finitima. 4 Indicæ januæ vinculum. 5 locus, sedes. — గడిదాటు, గడిదాటికి exilium. — గడిదాటవేయు, గడిదాటించు in exilium mittere.

గడితాగడ decem chartarum scapi. (10 *mains de papier.*)

గడితి consecutio, congregatio.

గడిగి, గడిగ, గడిగిగడ్డ vas figlinum (ad aquam hauriendam aut reponendam.) — గడిగిగంజి culinæ utensilia. —గడిగివాని vas figlinum materiis ad comburendum aptis repletum.

గడించు colligere, congregare, assequi.

గడుసు, గడుసు densus, robustus.

గడుగొట్టు vid. గడుగొట్టుతనము.

గడుతరు s. soliditas, densitas, robur. — adj densus, robustus, potens, fortis.

గడుపు crena. aut incisio in baculo.

గడువు, గడువు, గడుపు 1 statutum tempus (pro solutione, etc.) 2 solutio *partialis* è summâ integrâ.

గడులు gibba.

గడుసాడ, గడుసిన severus, accuratus, asper, arduus, crudelis, rigorosus.—గడుసు, గడుసుతనము severitas, rigor, crudelitas.

గడుకు robur, potestas, fortitudo.

గడె pertica. vid గడ.

గడ్డ 1 mentum. 2 barba. — సన్న గడ్డ tenuis barba. — బలిసిన గడ్డ densa barba. — గడ్డము ..... పెంచు barbam promittere.

గడ్డ 1 radix bulbosa. 2 ulcus 3 gleba, massa, acervus.— నదియొక్క గడ్డ ripa fluminis.— పెరుగు గడ్డ coagulum lactis. — దీవిగడ్డ extrema pars insulæ.— తేరుగడ్డ plana superficies currûs idolorum. — గడ్డకట్టు coagulari.

గణము massa, collectio, aggregatum.

గఘోషము rumor, fama, strepitus.

గణ 1 grex, multitudo, tribus, series. 2 agmen quoddam. (29 curribus, 81 equitibus, et 135 peditibus constans.) 3 series quædam inferiorum numinum. 4 numerus. (arith.) 5 quoddam genus unguenti. 6 secta philosophica aut religiosa. — గణంగళ్లు 1 servi *Sivæ* 2 sacerdotes *Linganistæ*.

గణకు 1 qui epistolam defert 2 astrologus.

గణకూటు constellatio sub quâ aliquis natus est.

గణతేలోటి summa. (arith.)

గణగణధ్వని sonitus campanæ. — గణగణిస sonare. (campana)

గణగలు vid. కణిగెలు.

గణకోసణ 1 inceptum, molitio. 2 supputatio.

గణజీలు 1 *variola* levis. (*petite vérole volante*) 2 rubrum insectum.

గణజరి, గణజిరి, గణజరిచెట్టు 1 *Boerhavia diffusa alata*. 2 variola levis.

గణదాఱు series quædam numinum.

గణత్రయము Dii, semi-dii et mortales.

గణద్రవ్య publica bona.

గణనాథు...గణనాయకు.....పతి, *Ganesha*.

గణన 1 bona existimatio, respectus.

గణారాధన ceremonia quædam in quâ *linganistæ* bibunt aquam, è quâ laverunt pedes sacerdotum suorum.

గణాష్టకు octo versus in honore *Ganeshæ*

గని 1 fodina. 2 lapicidina. — సుద్దగని fodina cretæ albæ.

గణిక 1 vici rationarius. 2 vid. గణకు.

గణికె 1 saltatrix puella. 2 nodus (in baculo.) 3 articuli digitorum 4 radius textorius. — గణికె గిడ frutex quidam.

గణిగెలొటొటి *Baringtonia acutangula*, bot.

గణితము s. 1 supputatio, computatio arithmetica. 2 astrologicus tractatus. — adj. numeratus, supputatus. — గణితజ్ఞ, గణితగాడు astrologus, qui horoscopum fingit. — గణితవిద్య ...శాస్త్రము 1 arithmetica. 2 astrologia. — గణితము గుణిస horoscopum describere. — గణితసూత్ర astrologiæ explanatio — గణితము లెక్క చేకొను rationem accipere.

గణిల్లని campanæ tinnitus.

గణిస 1 supputare, numerare 2 adipisci, acquirere, lucrari.

గణుపు articulus digiti, nodus baculi, etc.

గణె 1 remus, pertica ad dirigendam scapham. 2 baculus. 3 quæcumque pertica. 4 sagitta. — మూరాబిగణె virga quâ utuntur pu-

eri in festo *Dāssara*. — గడికాడు 1 nauta. 2 saltator.

గణిగిరిముఖ్య vid. గణిగెల కొలికి.

గణేశ *Ganesha*, deus, cui caput elephantinum, et qui habetur tanquàm impedimenta removens.

గణ్య numerabilis. — గణ్య మాడ numerare.

గత 1 præteritus, pristinus, prior. 2 notus.— అస్థిగత 1 in ossibus insitus. (febris.) 2 usque ad dissolutionem ossium suorum vivens —మాంసగత.... చర్మగత.... అన్నగత 1 vivens donec caro aut pellis aut cibus deficiat. 2 (febris) in carne aut pelle residens. — గత తీరు surgere. (sidus.)—గత విడు occidere. (sidus)

గతకు v. lambere. (canis.) — s 1 hæsitatio (in legendo.) 2 pedis distortio (in ambulando) 3 concussio, subsultus.

గతపోలిపు obsoletus rumor aut nuntius.

గతాంధుడు qui visum amisit.

గతార్తవ-డి anus, ûs.

గతాబ్ద præteritus annus.

గతి 1 fatum, fortuna, sors 2 patrocinium, protectio, tutela. 3 futura beatitudo. 4 potestas, aptitudo, animi capacitas. 5 motio, progressus.—సద్గతి 1 sors beata. 2 cœlum.—దుర్గతి 1 sors misera. 2 infernus. — అగతి futurum. — రాగతి quod non eventurum est.—కాలగతి decursus temporis.—గ్రహగతి motio siderum.—వక్రగతి retrocessio.—గతిచేయ salvare, tueri.—గతిస, గతిగిపోవు 1 interire. 2 transire.—గతిలేక inops esse.

గతుకు vid. గతకు.

గత్తు s. jactatio, vociferatio, increpatio, convicium, tumultus.—గత్తునాయన, గత్తుగాడు turbulentus homo.

గత్యంతర securus, incolumis. protectus.

గద 1 morbus, infirmitas. 2 nota superstitiosa in formâ rhombi.

గదగంపు confusio.

గదగద.... గదగద్దనడుగు cum strepitu fremere.

గదగదిస concuti, quati, fremere.

గదుం, గదీ 1 fetor urinæ. 2 fetor pecorum, etc. — గదుకంపుచ fetere.

గదుపు grex, armentum.

గదుం, గదుము minare greges. — గదిమి, గదము actio minandi greges.

గదిచేయు, గదిమ, గదిర v. increpare, corripere, in aliquem debacchari. — గదిరి increpatio, exprobratio, correptio.

గదాగ్రజుడు *Krishna*.

గదాయుధ fustis quo aliquis pro telo utitur.

గదాయుద్ధ pugna fustuaria.

గడిను hæsitare in legendo.

గదిత dictus, effatus.

గదిమిన, గదిమిబిడ, గదిసిబిడ, గదిరిబిడ abducere, abigere pecora.

గదిరు fulgor, radius, splendor.

గదుకము superbia.

గదుకు vid గతకు.

గదుడు vid. గదడు.

గదువు, గదువు 1 grex, acervus. 2 mulcta.

గదుము v. a. propellere, extendere.

గదురు v. n. torvis oculis aspicere, increpare.

గదె clava, fustis.

గడగ, గడదిక murmur, vox submissa et indistincta.

గడ్డవాపు angina, gutturis inflammatio.

గడ్డర, గడ్డల, గడ్డలు 1 confusio. 2 absurdus sermo. 3 familiaritas. 4 strepitus, sonitus, tumultus. — గడ్డల మూడ, గడ్డలిన tumultum excitare.

గద్దె, గద్దెకె 1 thronus. 2 sedes 3 vaticinium. (*bonne aventure.*)

గద్దిపు, గద్దిన, గద్దన v. a. increpare. — v. n. debacchari, furere.

గడ్డ 1 arvum, terra irrigata (seminibus apta.) 2 massa, glomer, gleba. 3 agger, tumulus. — గడ్డగడ ...తేవరు...కడిమి...గణుబు agger aut tumulus quo dividuntur sata oryzacea. — గడ్డిబడకొరియ, గడ్డికడిమి తే. prædictos aggeres exæquare— గడ్డి ఫుటన...దూడిన .. కొడిన arvum oryzaceum arare. — గడ్డి తేత, గడ్డి మదపూలు messis tempore pluviarum succidenda. — గడ్డి తెడలు agri aridi et agri irrigati. — గడ్డి జడక qui colit oryzam. — గడ్డి కోళి avis aquatica. — గడ్డిమడి arvum in quo sata est oryza.

గడ్డిమడి మడూలు magnum orarium.

గడ్డిమర instrumentum quo exæquantur arva aratro subversa.

గడ్డి మొలకె germen oryzaceum.

గద్య oratio soluta, prosa.

గద్యాణ pondus ad appendendum argentum.

గన s. honor, dignitas, majestas. — adj. magnus, venerabilis. vid. ఘన.

గనబు grex, armentum.

గనడ nomen *Sivæ*. — గనదరు brahmanes, viri graves, etc.

గని fodina.

గనిటు inimicus, hostis, adversarius.

గని massa.

గన్న vid. ఘన.

గపగప తిన్న voraciter edere. — గపగపబడుకొళ్ళ fremere (in febri.)

గపుర vid. కర్పూర.

గప్పిట operculum. — గప్పిటి, గప్పిడ quodcumque operculo munitum.

గవ్వెక, గవ్వెకె circumvolvi do-

nec vertigo oriatur.

గబ 1 palpitatio (vulneris inflammati.) 2 aviditas in manducatione.

గబుక్కున మింగుట deglutire, voraciter absorbere.

గబడు, గబరు apprehendere, irruere in, obruere.

గబాయిత్తు cupiditas, avaritia.

గబాయితిత్తన్ను voraciter edere.

గుబుక్కున vid. గబుక్కున.

గుబగుబలు terror, trepidatio, tumultus.

గబ్బూరు vid. కర్పూరు.

గబ్బ vid. గవ. vel గర్వ.

గబ్బిరు 1 fodere. 2 tangere.

గబ్బి mulier superba.

గబ్బితనము superbia.

గబ్బు fetor, odor fetidus.—గబ్బుమాట jocus turpis aut fastidium afferens. — గబ్బుకొట్టుట.... కొట్టుట fetere.

గభస్తి radius solis aut lunae.

గభీర altus, profundus.

గమ odor.

గమక s. arrogantia, insolentia, superbia.—adj. arrogans, superbus, dyscolus.

గమకసమాస exemplum variis sensibus aptum.

గమకిన 1 exsilire, saltare. 2 tentare, conari.

గమకు, గమగమనాల fragrantia, odor.

గమకి fremitus, tumultus.

గమన 1 incessus, motio. 2 attentio. 3 cursus. 4 cohabitatio.— పరస్త్రీగమన cohabitatio cum alienâ uxore. — సహగమన immolatio uxoris super rogo viri defuncti. — గమనాగమన itus et reditus.

గమని incestuosus.—గమనీయన incestus.

గములు lucere, ardere. (flamma)

గమాయించున fragrans, odorifer.

గమిన, గమించు ire, ambulare, moveri.

గమ్య vid. కమ్య.

గమ్య pervius, impetrabilis, accessibilis.

గయ 1 *Gaya*, (locus peregrinationis pro Indis.) 2 nomen hominis cujusdam.

గద fasces, clava.

గయ్యాళి, గయ్యాళిమారి, గయ్యాళి తెరవ 1 mulier pervicax, litigiosa. dyscola, et indomita. 2 mulier callida. — గయ్యాళితనము 1 calliditas. 2 pertinacia, indomita indoles. 3 indoles jurgiis addicta.

గర 1 venenum. 2 spiritus malus. vid. గ్రహ.

గరకరణ quædam planetarum conjunctio.

గరకు, గరబారు asper, petrosus esse.

గరగిల్లు, గరగ సంబళ్లు species quædam tenuis oryzæ.

గరగరకంటాముచ్చులాట genus quoddam myindæ. (*colin-maillard.*)

గరగరి genus quoddam tinnitûs.

గరగరికె 1 amœnitas, jucunditas. 2 munditia, puritas.

గరగస serra.

గరగాఱర fragilis esse.

గరగొంటు ronchos aut alium quemlibet similem sonitum edere.

గరజావాకరణ quædam planetarum conjunctio.

గరజు 1 opus, opera, labor, negotium. 2 necessitas.

గరజుబంది, గరీజుబందు 1 in neutram partem propensio, socordia, indolentia. 2 incuria (in opere faciendo.)-గరజుబందిలేన id. sens.

గరడి 1 gladiatorium gymnasium. 2 ars lanistarum. — గరడిసాము...సాధక...సాధన exercitia gymnastica.

గరణ vid. గ్రహణ.

గరశ vid. గ్రహస్త — గరసి vid. గ్రహస్తి.

గరశి genus quoddam teli.

గరఫిస jubere.

గరబడేయు percutere. (malus spiritus.)

గరశని frictio.

గరశ, గరశె mensura quaedam, 400 *marcalis* æquivalens. (*environ* 4000 *sers.*)

గరసు calculus.

గరళ venenum.

గరాగరి eximia quædam species *palmyræ* arboris.

గరాణాదార vir venerabilis.

గరాస vid. గ్రాస.

గరి s. 1 penna. 2 ala avis. 3 ramus (quarumdam arborum quæ non habent folia, v. g. palmarum.) — adj. plenus. — గరిగెదర expandere alas. — గరియుదలిస exuere pennas. (aves.)

గరిదొక్కు aggredi, irruere in.

గరికెలహుల్లు, గరికెలక్రించె, గరుకె, *panicum dactylon*, gramen aculeatum. (*chiendent.*) — బిక్కుగరికె species quaedam repens.

గరిజ radix quaedam medendis oculis apta.

గరిణి vid. గ్రహణి.

గరిపుచ్చు alas extendere.

గరిమ pondus, gravitas.

గరిమి calor.

గరిముడి rigens, flecti nescius.

గరిమె decus, existimatio, honestas natalium.

గరిలు folia aut grana prae defectu pluviae arefacta.

గరివిరిస vid. గసే.

గరిపూవు *Pandanus odoratissimus*, bot. (flos.)

గరిష్ఠ valdè ponderosus.

గరిసోపు falsa narratio.

గరీబడు pauper.

గరీజనిగె trabes quaedam in summâ parte januae.

గరిఁకూపు vid. గరిఁప్రూప్వ.

గరుకు 1 rigiditas, fragilitas. 2 nigritudo.

గరుగ *Eclipta*, seu, *verbesina prostrata.*

గరుగుట్టు, గరుగుర్రు vid. గరగెంటు.

గరుడ, గరుక్మంతను, గరుడార్వ్రనః milvus, nomine *Garuda*, *Wishnuvi* jumentum. — గరుడముఖ్యప్రాణ imagines *Garudæ* et *Anumantæ* in ingressu templorum. — గరుడాగ్రజ *Aruna*, — గరుడధ్వజ *Wishnu*. — గరుడకంబదీప 1 lampas ferreâ columellâ instructa. 2 lampas cui imago *Garudæ* insculpta est. — గరుడవాహన lignea imago *Garudæ*, cui idolum imponitur.— గరుడాసన sedes idoli imagine *Garudæ* insignita. — గరుడగంభ.. స్తంభ 1 columna lapidea antè templum. 2 *Wishnuvi* vexillum.— గరుడ చంనాగి యక్రి vid. అక్రి — గరుడాద్రి nomen cujusdam montis.

గరుడి 1 gymnasium gladiatorium. 2 asylum.

గరుత్తు ala.

గరువు, గరుబు 1 agere. 2 casus. 3 festinatio.

గరుకుగరుమన vid. కరుంకు.

గరులాగ desiccari, arefieri.

గరుస vid. గసా.

గరుసలి ventus.

గరుసు calculus.

గరుసుగరుసాగ vid. గరులాగ.

గరుసురతి coma rigens et erecta.

గరేయ vid. కరేయ.

గఱిఁబి vir honesto loco natus. — గఱిఁబితన honestas natalium.

గర్రని తిరుగ velociter rotare. — గర్రని తీఁగు cum sonitu ronchos edere.

గుర్రుగర్రన strepitus inter somniandum factus.

గసారి oppressio, tyrannis, vexatio.

గసాల్లు asper lapis. — గసీ ఁడ scabrosus locus.

గసీనట్టు solum vepribus coopertum.

గగారని sonitus rei cujuscumque velociter rotatæ.

గగారి vas in quo agitatur lac coagulatum. (*baratte*.)

గగాట్టు, గగారన్న ronchos edere, murmurare.

గజాన, గజీరె, గజాని 1 tonitruum fragor. 2 leonis aut elephantis rugitus. — గజీన 1 intonare. 2 rugire.

గజీ lituus, concha.

గరా 1 foramen. 2 fossa 3 cavitas lumborum.

గరాటి mus maximus.

గరీ vid. గుడ్డు.

గడాశ asinus. — గడాశాసుర gigas speciem gerens asini.

గడాశాండ arbor quædam.

గడాశ confusio, tumultus.

ಗರ್ದಿಷ್ಟು, ಗರ್ದಿಸು vid. ಗದರಿಸ.

ಗರ್ಕಿ vid. ಗದ್ದಿ.

ಗರ್ಧನ avidus, avarus, cupidus.

ಗರ್ಶ aciditas, mucedo.

ಗರ್ನಿ vid. ಗರ್ಣಿ.

ಗರ್ಬ vid. ಗರ್ವ vel ಗರ್ಭ.

ಗರ್ಭ 1 fœtus, embryo. 2 uterus, vulva. 3 venter 4 puer. 5 interna pars. — ಗರ್ಭಸಾಟ.... ಸಾಟಿ, ignifer globus. (*bombe.*) — ಗರ್ಭಕರಗಿಹೋಗ.... ಕೆಡಿಸವಾಗ.... ಇಳಿಯು abortum pati. — ಗರ್ಭಚೀಲ secundinæ. — ಗರ್ಭಧಾರಣೆ prægnatio. — ಗರ್ಭಧರಿಸ.... ಸಿಲ್ಲ prægnans, gravida esse; uterum ferre. — ಗರ್ಭಿಣಿ ಗರ್ಭವತಿ mulier prægnans. — ಗರ್ಭಪಾತ್ರ, ಗರ್ಭಪಾತ abortus. — ಗರ್ಭಾಗಾರ interius cubiculum. — ಗರ್ಭಸ್ಥಾನ, ಗರ್ಭಾಶಯ vulva, uterus. — ಗರ್ಭಾಧಾನ cæremonia antè conceptionem peracta. — ಗರ್ಭದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು 1 in mente retinere. 2 occupare. — ಗರ್ಭವ ಕಳುಹಿಸುವದು procurare abortum. — ಗರ್ಭವಾಸ patrocinium, tutela. — ಗರ್ಭಿತ connexus, inclusus, pendens ab aliquâ re.

ಗರ್ಭಿಣಿ 1 culcitra semicircularis. 2 mulier gravida.

ಗರ್ಮಣ್ಣು 1 quodcumque genus calami, herbæ, graminis, etc. 2 quicumque arefactus fructus.

ಗರ್ಮಸಾಲಿ cibus quidam vid. ಸಲಾಪು.

ಗಲರ್ಜಿ, ಗಲ್ಲರ್ quæcumque planta arefacta (præ defectu pluviæ.) — ಗಲಾರ್ಗ arefieri, arescere.

ಗಲ್ಲರ್ vid. ಗಲ್ಲು.

ಗರ್ವ, ಗರ್ವಿಕೆ superbia. — ಗರ್ವಿಸ superbire. — ಗರ್ವಿಷ್ಟ, ಗರ್ವಗ, ಗರ್ವ, ಗರ್ವ(ಗ)ಂಧ superbus. — ಗರ್ವ ಹಿಂಗ.. ಗರ್ವ ಮುರಿಮಾಡ superbiam domare, humiliare.

ಗರ್ಷಣೆ frictio. vid. ಘರ್ಷಣೆ.

ಗರ್ಹಣ correptio, vituperium.

ಗರ್ಹ್ಯ contemptibilis, infimus, vilis.

ಗಲ sonitus.

ಗಲಂಡಿಕೆ parva amphora.

ಗಲು tinnitus armillarum. — ಗಲಗಲಿಕೆ id sens.

ಗಲಗಲ ಒಣಗಿಹೋಗ omninò arefieri. (præ defectu pluviæ.)—ಗಲಗಲ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡ debacchari, strepitum magnum edere.

ಗಲಕು genus quoddam calami.— ಗಲಕು ಲೇಖನಿ stylus arundineus.

ಗಲಿಬಿಲಿ vid. ಗಲಿಬಿಲಿ.

ಗಲಿಕೆ tumultus, confusio.— ಗಲಿಕೆ ಯಾಗ confusus fieri.

ಗಲಾಟ indesinens pluvia.— ಗಲಾಟ ಹೋಡಿಸು (in equo, curru,) celeriter, nullâ intermissâ morâ, incedere.

ಗಲಿಬಿಲಿ confusio, inordinatio, tumultus.— ಗಲಿಬಿಲಿಗಾರ 1 qui tumultum excitat 2 qui facilè turbatur. — ಗಲಿಬಿಲಿತನ id. q. ಗಲಿಬಿಲಿ.

గలిమనసు fortis animus.

గలిమి opes, bona propria, bona acquisita.

గలుంగు turbidum efficere, excitare, agitare.

గలుకు, గలఘల్లన tinnitus.

గలుగు vid. గలగు.

గలేబు culcitræ tegumen linteum.

గట్టోలేడు s. flagellum habenis alligatum. — adj. firmus, robustus.

గబ్బరిస 1 excitare, quatere. 2 agitare. (aquam.) 3 (domum.) tumultu replere.

గబ్బరికె vid. కలబెరికె.

గత్తె confusus, inordinatus.

గల్ల genæ pars inferior. — గల్లకుశి cavitas inter superiorem et inferiorem maxillam. — గల్లగల్ల బడుకొట్టు manibus utramque genam percutere (in signum doloris, timoris, etc.) — కొగల్ల depressæ genæ.

గల్లజిస, గల్లగిస comprimere (grana in sacco)

గల్లత్తు clamor, vociferatio, tumultus.

గల్లా frumenta, grana (generatim sumpta.)

గల్లిస vid. గల్లజిస.

గల్లు suspendium (rei ad patibulum.) — గల్లుమర, గల్లిసమర patibulum.— గల్లుకంబ patibuli palus. — గల్లుదాక.... ఎక్కియ.... కెగియ, గల్లిగి దాక suspendere ad patibulum.

గల్లె 1 nummularii pixis. 2 vas coriaceum ad reponendam aquam. 3 massa, acervus, grumus.

గల్లెబూతు exclamare, tumultum excitare.

గల్లిబిల్లి confusio, inordinatio.

గవంజగవడి puerilis quidam ludus.

గవగంపు confusio, tumultus.

గవగవ ఉత్తికొట్టు super aliquem iratus irruere.

గవర parva fossa in circuitu agri, etc.

గవటి vid. కవడి.

గవన attentio.

గవయు agrestis bos.

గవరికొట్టు obsidere, apprehendere, irruere in.

గవరిగ cistarum fabricator.

గవల 1 bubali cornu. 2 equinum medicamentum.

గవసణిగె tegumen linteum.

గవళి semen quoddam nigrum et fragrans.

గవళిగె foliorum fasciculus.

గవార infames aut stupidi homines.

గవాలు equinum medicamentum.

గవాక్షు, గవాక్షి fenestra, cancellus.

గవి caverna, cella.

గవిడి, గవిణి, గపుడి ancilla. vid. గోడి.

గవీన vaccinus, a, um.

గవ్వ exigua concha.

గవుగత్తె densa caligo.

గవుగువ్వన latratus. (canis)

గవుడ vid. గౌడ.

గవుర vid. గౌర.

గవులి } vid. గౌలి.

గవులు } .... గౌలు.

గవుళి } .... గౌళి.

గవుళ vid. గవళి.

గవేషిన scrutari, quærere, investigare.

గవ్య vid. గవిలెన.

గవ్వాక్షి vid. గవాక్షి.

గవ్యూతి distantia duarum leucarum.

గవ్వ I ostrea margaritifera. 2 alba concha.

గసగస కిసుక cum strepitu perfricare. — గసగసని sonitus lapidis molaris.

గసగసి vid. కసకసి.

గసణ frictio, contritio, molitura. vid. ఘర్షణ.

గసటి, గసటీ oppressio, tyrannis, vexatio.

గసల, గసళ్ squalidus, conspurcatus, non extersus.

గసాటమాడ opprimere, affligere.

గసి 1 fæces olei purificati. 2 surculi superflui *nicotianæ*. (*tabac.*) 3 funiculus tunicæ.

గసికిబిడ abluere (os, pateram, etc .)

గసిగారను vir industrius.

గసికొళ్ళ operari, laborare.

గసితీయు 1 laborem exigere 2 fæces removere. 3 superfluos aut noxios *nicotianæ* surculos præcidere.

గసురు squalor herbarum, olerum etc. antequàm mundentur.

గస్తీ custodia. (*patrouille*)— గస్తీగార custos.

గహగహికె risus vehemens. — గహగహిన vehementer ridere.

గహన adj. impervius. — s. nemus, silva.

గహనరు Brahmanes.

గహ్వర I caverna, spelunca. 2 locus repentibus plantis circumfusus. 3 nemus, silva.

గళ 1 collum aut guttur. 2 vid. గళుకు.

గళంకికె, గళంకిగె 1 scabellum. 2 urceus.

గళకంబళ palearia bovis. (*fanon.*)

గళగళని velociter, festinanter - గళగళకుడియు avidè bibere, sorbere.

గళగంటె tintinnabulum collo bovis appensum.

గళగాట, గళగుణన loquacitas, garrulitas.

గళగుసంని loquacitas ex amentiâ oriens, insania.

గళదిగె sedes, scabellum.

గళనాళ spiritûs meatus. (*trachèe artère.*)

గళపు garrire, vanè loqui.

గడరవ s. vox. — adj. oralis.

గడసాధక praxis deglutiendi et evomendi lapides, etc.

గడసు 1 vid గడస. 2 vociferari.

గడితి bona comparata, possessiones.

గడగ ruga, plica,

గడిగె 1 vas magnum ad recondenda grana. 2 actio subsuendi pannum vestibus. 3 hora Indica (24 minutis æquivalens.) — గడిగె బుడ్లు vas in mediâ parte perforatum et in aquâ summissum (ad dimetiendum tempus.)

గడచి dimissus, lapsus. — వస్త్ర గడచిపాడు colare in linteamine.

గడబడి vid. గడబడ.

గడంగ్న sonitus vasis metallici in petram cadentis.

గడెలు, గడ్డెలు tenelli arundinis surculi.

గడసాలి alacris et industria mulier.

గడన, గడించుకొను comparare, consequi, adipisci, acquirere, congregare.

గడ్డు calamus fissus, sive regula ad sustinendos lateres. (*latte*)

గడుసాడు industrius et gnavus vir.

గడ్డము pertica.

గడి 1 baculus. 2 virga ad agitandum lac. (*manche de baratte.*)

గడిగుంజెగె virgula glutine illita. (*gluau.*)

గడేపు integer aratorius apparatus. — గడేద మెత్తు jugum boum. — గడేపు కూడ....కట్టు, jugo boves alligare.

గాంగేయ cognomen quoddam *Sivæ.*

గాంజాయి, గాంజి *cannabis sativa*, bot. (*chanvre.*)

గాంటడి sarcina.

గాండీవ *Arjunæ* arcus.

గాండీవి *Arjuna*, filius *Pandu* — గాండీవి సారథి *Krishna.*

గాండుగుడిగె genus quoddam cruciatûs. (brachiis cruciati ad tergum reflexis, dorsum ejus repetitis genuum ictibus tunditur.)

గాంజెరా loquela inter somniandum.

గాంధర్వ cœlestis. — గాంధర్వవివాహ genus quoddam matrimonii solo et spontaneo consensu sponsorum contracti — గాంధర్వవిద్య ...గాన musica cœlestis. — గాంధర్వవీరుడు celeber musicus cœlestis.

గాంధారదేశ regio *Candahar.*

గాంధారి uxor *Drutarashtræ.*

గాంప deses, stupidus, hebes.

గాంపు timor, trepidatio.

గాంభీర్య 1 magnificentia, pompa, luxus 2 gravitas gestuum.

గాకుడి altitudo, profunditas.

గాకుడి, గాకు, గాకుర repentinus pavor. — గాకుమోఁరతిదీర in vultu

terroris indicia præbere.

గాఁగప్పనాగిలిరుగ anxius deambulare.

గాఁగరియువణ luctus, lamentatio.

గాఁగరిన anxius esse.

గాఁగీ repentina trepidatio.

గాఁచార 1 sors, fatum. 2 planetarum motio.— గాఁచారసామాన్య infortunium.

గాఁచీఁకడ్డి.... తుల్లు genus quoddam herbæ.

గాఁజరి rubra quædam bulbosa radix.

గాఁజు 1 vitrum. 2 Sinensis porcellana. — గాఁజినగూడు cancelli in pixide depicti.

గాఁటు odor tabaci, *capsici* combusti, etc. — గాఁటిరువకొంప్పులు tabacum graviter olens.

గాఁటి vid. కాఁటి.

గాఁడ 1 velox, maturus. 2 firmus, adstrictus. — గాఁడని, గాఁడాగి velociter. vid. గాఁఢ.

గాఁడవ pertinax homo.— గాఁడవతన pertinacia.

గాఁడాడినజో vestigium pedis.

గాఁడి 1 plaustrum, currus Indicus. 2 ornamentum nari dextræ appensum. 3 rota. — గాఁడిఁబతి ferreus rotæ circulus.— గాఁడివాఁడ auriga.

గాఁడి s. 1 fortunatus homo. 2 pulchritudo. 3 fama. 4 sors prospera. — adj. faustus.

గాఁడిగె పఁడియ rubigine obduci. (seges.)

గాఁడిగెతన austeritas, oris circumspectio, dissimulatio.

గాఁడినత్తు, గాఁడిఁమూగుతి ornamentum naso appensum.

గాఁడిఁవుఁ scalpellum.

గాఁడిన ferire.

గాఁదు incongrua consuetudo.

గాఁడుగె, గాఁడిగె rubigo (*nielle.*)

గాఁఢ adj. robustus, firmus, constrictus, nimius, magnus, multus, — గాఁఢఁబట్టె densum linteamen. — గాఁఢతో nimietas, massa.

గాఁణ moletrina (ad oleum conficiendum), trapetum. — గాఁణిగ, గాఁణిగరవ qui oleum conficit. — గాఁణపు బరకు truncus arboris excavatus in quo exprimitur oleum.— గాఁణపు కొక్కెమర.... బిఁగుమర variæ trabes moletrinæ oleariæ. — ముళ్ళు గాఁణ moletrina spinis horrens (in quâ rei in inferno torqueri censentur.) — ఎడిగాఁణ centrum moletrinæ.— గఁగాఁణ guttur.

గాఁణ 1 linea piscatoria. 2 filum sarcinarium. 3 vid గ్రకణ.

గాఁణాపత్య nomen cujusdam sectae.

గాఁతిక్య saltatricum chorus.

గాఁఢ్యతి pertinax, obstinatus, durus.

గాఁత occisio, cædes. —గాఁతక homicida.— గాఁతకతన proclivitas ad

malum, cædes, etc.

గారర vid. గాథ.

గాశి particula quae nominibus affigitur ad formandum fœmininum. v. g. సంగాతి, జతిగాతి, socia.

గాతి caedes. — గాతివాడు homicida. — గాతిచు occidere.

గాత్రి s. 1 corpus. 2 membrum. — adj. robustus, solidus.

గాత్రవాత rheumatismus.

గాత్రసంకోలేజే 1 magna lacerta 2 veso, putorius. (*putois.*)

గాథ 1 versiculus. 2 quaedam heroum historia.

గాదె 1 culcitra, lectulus (plumâ, etc. refertus.) 2 receptaculum quoddam testaceum ad reponenda grana. 3 proverbium. vid. గాది.

గాదిలి amor, dilectio.

గాడు,గాడులు flagelli ictûs vestigium.

గాది 1 cicatrix, aut pustula (è punctione muscarum oriens.) 2 dictum,proverbium.3mendacium.

గాధ fictus, falsus.

గాధి pater *Viswamitræ.*

గాధిచు poëma fingere.

గాధే vid. గాది

గాన psalmodia, musica vocalis aut instrumentalis. — గానస్వర nota musica.

గానజి quodcumque torrefactum.

గాబరి, గాబర confusio, turbatio, inordinatio, anxietas. — గాబరిచేయు turbare, anxium efficere. — గాబరి పడు.. చెంద.. అగు, turbari.

గాబళ్, గాబలు densa caligo.

గాబాళిర obscurus esse.

గాబాదిచు voraciter edere.

గాబాడ మనె obscura domus.

గాబి, గాబీ obscuritas, cæcitas. — గాబిగ, గాబిలగంగ cæcus vir.

గాబు, గాబిళ్, గాబిణ, గాబిడ. 1 caligo. 2 ros. 3 pulveris nebula. — గాబు కరియు rorare.

గాబ్రి vid. గాబరి.

గామ vid. గ్రామ.

గామణి vid. గ్రామణి.

గామ్ము vid. గ్రమ, 3.

గాయ vulnus. — గాయ మాయుట, vulneris sanatio.

గాయక cantator, cymbalum pulsans. — గాయక శిరోమణి dux cantorum. — గాయకి cantatrix.

గాయత్రి 1 *mimosa catechu*, bot. 2 sacerrimus versiculus mentaliter tantùm recitandus.

గాయన vid. గాన.

గార particula quæ substantivis affigitur ad designandam alicujus conditionem. v. g. వేషగార alienâ specie indutus, larvatus. — ఎలెగార folia *béthel* vendens, etc.

గార కాయు spinosus frutex.

గారడ, గారడి 1 incantatio. 2 dolus, deceptio. — గారడిచేయు id. sens. — గారడిగార incantator, deceptor.

గాగరుకుఁ publicus.

గారకెంపు linea rubra quo adornantur muri domûs.

గారాబు blanditiæ.

గారి vid. గారె.

గారిగె placenta è farinâ triticeâ èt oryzaceâ, et phaseolis confecta.

గారిజె vid. గారకెం.

గారిప vexator, molestus hom o.

గారిస 1 grana lotione mundare. 2 fricare. 3 exquirere, quærere. 4 vexare, molestare. 5 dejicere, evertere.

గారు 1 stomachi esurientis tormentum 2 tempus pluviarum 3 eruptio, inflammatio in cute. 4 honestas, decus.

గారుడ adj. ad *Garoudam* spectans. vid. గరుడ. — గారుడమణి fossilis quædam gemma quâ utuntur ut antidoto adversus morsum serpentium. — గారుడమంత్ర 1 incantatio adversus venenum serpentis. 2 noxia monitio, pravum consilium — గారుడవిద్య incantatio. — గారుడించ decipere.

గారుత్మత smaragdus.

గారుహస్థ్య paterfamiliâs.

గారె 1 cæmentum è calce. 2 jactantia, gloriatio, vana ostentatio. — పజ్జగారె cæmentum lapillis mixtum (pro pavimento.) — ముద్ద.. బరటుగారె crassum cæmentum. — సన్న... సున్నపుగారె tenue cæmentum. — గారెకొఱి trulla. — గారెతొంరశు cæmenti alveus. — గారెకాఁడ cæmentarius.

గాకరాఁయి olus quoddam.

గార్గేయముని nomen cujusdam philosophi.

గార్చెఁకాయి vid. గారకాయి.

గార్ధఁభి asinus. — గార్ధఁభాగ్ని nomen cujusdam arboris. — గార్ధఁభాసుర nomen cujusdam gigantis: — గార్ధఁభాసురమర్దన *Wishnu*.

గార్దఁబిల్కెశు lilium album.

గాబోఁబ్బి, గామోఁక్యి pustula quædam.

గాఱఁ vid. గారిస.

గార్హస్థ్యము 1 honestas 2 status conjugati viri.

గార్హుఁ vomitus

గాఁ linea piscatoria. — గాఁగాఁర piscator eâ lineâ utens.

గాఁస, గాఁజిబిడ vid. గారిస.

గాలాడి, గాలాడికెస iter, strenua deambulatio, longa peregrinatio.

గాలాడి, గాలాడిగ strenuus pedes, vel indefessus deambulator.

గాలి rota. — చక్రిడిగాలి rota radiis instructa. — గాలికీలి rotæ paxillus. — గాలిసుద్ది falsus nuntius. — గాలిబిల్లె puerilis quidam ludus.

గాలిక actio colandi in tenui linteo. — గాలికమాడ colare.

గాలిస vid. గారిస.

గాలిగాఁలిమాడ propter solutio-

nem debiti vexare.

ಗಾಲಿಗೋಪುರ excelsa janua.

ಗಾಲಿಚಾವಿ magnum stagnum.

ಗಾಲುಮೇಲಾಗಿ inverso ordine, præposterè. (*sens dessus dessous.*)

ಗಾವ custos.

ಗಾವದ distantia quatuor leucarum (ಹರದಾರಿ), sive decem *millium* anglicorum.

ಗಾವದಿ fatuus, stupidus, hebes. — ಗಾವದಿತನ hebetudo, stultitia.

ಗಾವಣಿ aptus, conveniens.

ಗಾವರ 1 murmur, sonitus. 2 ebrietas (præ vino, aut amore.) — ಗಾವರಿಸ, ಗಾವರವೆತ್ತು 1 murmurare, stridere. 2 inebriari.

ಗಾವಳ 1 cornu bubali. 2 agmen, multitudo.

ಗಾವಳಿ rumor, fama, muntius.

ಗಾವಾಗಿರ adaptari, decere, convenire.

ಗಾವಾದವ peritus, industrius homo.

ಗಾವಿ cæcitas.

ಗಾವಿಲ 1 fatuus, ineptus. 2 rusticus. 3 vici ratiocinator. — ಗಾವಿಲತನ ineptia, defectus dexteritatis.

ಗಾವು 1 quædam religiosa cæremonia. 2 color. vid. ಕಾವು.

ಗಾವುಹೊಡಿಯ 1 supradictam cæremoniam agere. 2 dentibus agnum dilacerare et ejus sanguinem diis libare. — ಗಾವುಬಿಡಿಸ 1 victimam seligere. 2 agni sanguinem libare.

ಗಾವುಮಾಡ aptum efficere.

ಗಾವುಳು tenebræ. vid. ಕಾವಳ.

ಗಾಚಾರ sors, fatum. vid. ಗ್ರಹಚಾರ

ಗಾಸಾಳು vid. ಗ್ರಾಸದಾಳು.

ಗಾಶಿ, ಗಾಸಿ labor, defatigatio, (currentis, anhelantis, etc.) — ಗಾಶಿಯಾಗ, ಗಾಸಿಗೊಳ್ಳು 1 defatigari. 2 morosus aut pudens fieri. — ಗಾಸಿಯುಡ laborem alicui imponere.

ಗಾಸ 1 victus. 2 pabulum. 3 stipendium. vid. ಗ್ರಾಸ.

ಗಾಸಿ, ಗಾಸಿ 1 lectulus. 2 vid. ಗಾಶಿ. — ಗಾಸಿ... ಗಾಸಿಕಟ್ಟು vestimenta quædam induere ad idolum adorandum,

ಗಾಹ 1 ablutio, actio se lavandi. 3 squalus, carcharius. (*requin.*) .

ಗಾಹು ingressus. — ಗಾಹುಗೊಳ್ಳು 1 ingredi. 2 admittere, introducere.

ಗಾಢ adj. obscurus, niger. — s. caligo.

ಗಾಳಿ s. 1 aer, ventus. 2 spiritus malus. — ಗಾಳಿ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳು, ಗಾಳಿ ಸವಾರಿಮಾಡ, ಗಾಳಿತಿಂನ auram captare. — ಗಾಳಿಗೆ ಒರಗು aperto cœlo cubare. — ಗಾಳಿಗಂಟುಮಾಡು mendacium, figmentum. — ಗಾಳಿಚಾಟು tutamen à facie venti. — ಗಾಳಿಜೀವ 1 serpens qui aere vesci dicitur. 2 caduca hominis vita. — ಗಾಳಿಪಟ milvus chartaceus. (*cerf-volant.*) — ಗಾಳಿಬಿಡಿಸ.... ಮಂತ್ರಿಸ exorcisare. —

ಗಾಳಿವಾಟ 1 ventus secundus. 2 cursus celerrimus. —ಗಾಳಿರೋಗ morbus ex aeris pravitate oriens. —ಗಾಳಿಸೋಕು vento tangi, aut maligno spiritu obsideri.

ಗಾಳಿಪೂಜೆ nomen cujusdam civitatis.

ಗಾಳಿಪಟ್ಟಿ firmamentum.

ಗಾಳಿವಾಟು aurâ secundâ recreatus.

ಗಾಳಿಮಾತು verba obscena aut contumeliosa.

ಗಾಳಿಸ grana è sordibus lotione expedire.

ಗಾಢ್ಗತ್ತಲು densa caligo.

ಗಿಂಜಿಕೊಳ್ಳು (manus, pedes, etc.) convulsivè agitare.

ಗಿಂಜು parare xylinum. — ಗಿಂಜಾಸು, ಗಿಂಜುಕೆರೆಯ mundare xylinum, singula semina extrahendo.

ಗಿಂಟ duplex textura. —ಕಂಟಗಿಂಟ *mons Veneris,* anat.

ಗಿಂಟು claudicare, mutilus esse.

ಗಿಂಟುರಿ duplex filum.

ಗಿಂಡಿ, ಗಿಂಡಿಚಂಬು parvum vas metallicum os angustum habens.

ಗಿಂಣ caseus. — ಗಿಂಣದಹಾಲು lac vaccæ quæ nuper fœtavit. —ಗಿಂಣಗಡ್ಡೆ, caseus. —ಗಿಂಣಕೆಗೆಯ caseum figurare. vid. ಜುಂಣು, ಹಾಲುಗಟ್ಟು.

ಗಿಂಣತನ 1 exiguitas. 2 tenuitas. 3 macies.

ಗಿಂಣಿ patera, scutella.

ಗಿಂಣು vid. ಗಿಂಣದಹಾಲು.

ಗಿಂನಿ vid. ಗಿಂಣಿ.

ಗಿಂಮನಿ 1 tinnitus in capite. 2. vertigo. 3 deliquium. —ಗಿಂಮನಿಕಿರುಗ circumvolvi donec vertigo oriatur. —ಗಿಂಮನಿಬಡಿಯ deliquium pati —ಗಿಂಮುಹಿಡಿಯ id. sens.

ಗಿಂಮು vid. ಗಿಂಮನಿ, 3.

ಗಿಂಬು vid. ದಿಂಬು.

ಗಿಚ್ಚಾಟಮಾಡ 1 vellicare. 2 turbonem versatilem (*toupie*) in alium impingere. —ಗಿಚ್ಚಾಡ id. sens. —ಗಿಚ್ಚಾಟ actio vellicandi aut impingendi turbinem in alium.

ಗಿಚ್ಚಿಕ್ಕುವಾಟ 1 actio se invicem scabendi. vid. ಗಿಚ್ಚಾಟ.

ಗಿಚ್ಚಿನಂಕ ಬಿಸುಲು adurens æstus.

ಗಿಚ್ಚಿಬಿಡ 1 vellicare. 2 disrumpi. (pustula.) — ಗಿಚ್ಚಿಸ vellicandum jubere,.... curare. — ಗಿಚ್ಚಿಕೊಡಿಯ vid. ಗಿಚ್ಚಾಟಮಾಡ, 2.

ಗಿಚ್ಚು, vid. ಕಿಚ್ಚು.

ಗಿಚ್ಚ್ರಹಾಕ,... ಕೊಡಿಯ vid. ಗಿಚ್ಚಿ ಕೊಡಿಯ, ಗಿಚ್ಚಾಟ. etc.

ಗಿಜಕಟ್ಟ turbâ repleri, confertus esse. (locus.)

ಗಿಜಗ avis quædam, quæ folia consuendo nidum suum fingit.

ಗಿಜಗಿಜ garritus avium antè solis ortum.

ಗಿಜಟಿ, ಗಿಜಬಿ, ಗಿಜಡ, ಗಿಜಡು, ಗಿಜರು, pulpa aliquot fructuum aut olerum — ಗಿಜರು ಕೆಗೆಯ...ಮುರಿಯ 1 humiliare. 2 pulpam detrahere.

ಗಿಜರು contagio.

కిచకిచ 1 mollis, pulposus 2 confertus. — కిచకిచ చేయు conculcando mollem efficere. (argillam, etc.)

కిచగుట్టు, కిచాగుట్టు vid. కిచకుట్టు.

కిచరు, కిచారు vid. కిటికి.

కిటక nanus.

కిటకాయించు vid. కిట్టించు.

కిటకరియు, కిటకరించు os conclusum habere.

కిటకు, కిటుకు, కిటకు nucis coco nucleus.

కిటకిటకి mandentis sonitus.

కిటికించు separare.

కిటుకు చెల్లు, కిటుకాడగు impediri (incrementum.)

కిట్టడు, కిట్టకు inimicus, vir intractabilis.

కిట్టుపొట్టి nanus, pumilio.

కిట్టించు, కిట్టించు efficere — కిట్టాగు, కిట్టరు prosperare, benè succedere.

కిట్టాడు solutus, laxus.

కిడు, కిడుగంటె arbor, virgultum.

కిడుగ, కిడుగు 1 accipiter. 2 vid. కిటక.

కిడియు deprimere.

కిడిగంబు Siva. (కిడి, కంబు.)

కిడిగేడి invidus.—కిడిగేడితనము invidia.

కిడిబిడి, కిడిమిడి exiguum tympanum rotundum.—కిడిబిడిగాడు mendicus illo utens.

కిడుగతనము, కిడుగుతనము puerilitas.

కిడుగనకోటి perdix.

కిడుగపు nigra apis.

కిఱ్ఱు, కిఱ్ఱాడ brevis, exiguus, inferior — కిఱ్ఱుడు, కిఱ్ఱుగాడు, కిఱ్ఱాడు nanus.—కిఱ్ఱుచెల్లు impediri (incrementum staturæ.) —కిఱ్ఱుతనము brevitas, parvitas.

కిడ్డంకి, కిడ్డంగి taberna, repositorium.

కిడ్డుజొన్న milium magnum, (brevi tempore crescens.)

కిడ్డుంబలిగడ *Galega spinosa*, bot. (virgultum.)

కిణలు, కిణెలు articuli digitorum.

కిణాయించు increpare, sonare. (tuba.)

కిలి psittacus. — అరకిలి psittacus sciens loqui.— మరకిలి 1 psittacus nesciens loqui. 2 psittacus ligneus.

కిలికోల manubrium rastri.

గిలిగిలి *crotalaria retusa*, bot. (planta)

కిలికిలి ధ్వని tinnitus parvorum cymbalorum.

కిలిచేరు *Kama.*

కిలిమూగు ornamentum in postibus januarum.

కిలికొరగ morbus in quo digiti manuum et pedum decidunt.

కిఱుగ homo exigui ingenii.

కిఱుగాట puerilitas, ineptia.

కిఱ్ఱు, కిఱ్ఱ vid. కిఱు.

కీ (desinentia femininum genus ostendens.) ఒక్కిలు agricola.

ఒక్కలుగిత్తి mulier ejus *castæ*.

గిజదు, గిజరు, గిజకు, గిదకు, గిజుదు, గిజుకు, గిజురు, pulpa.

గిదిరించు v. a. terrere.

గిద్దన pars decima sexta unius మానెడు.

గిద్దాణి, గిగ్గాణి, గిడ్డగాణి $\frac{1}{256}$ a pars unius *rupiæ*.

గిద్ద mensura granorum (quatuor సోలిగె æquivalens) vid. గిద్దన.

గిజగిజ తిరుగ, గిజగొట్టి తిరుగ. గిజితిరిగిబిరిగి, vid. గిఱ్ఱున తిరుగ. — గిజిగపొట్టి id. sens.

గిజిబిడియు animo deficere, deliquium pati.

గియ్యగియ్యన quarumdam avium cantus.

గిర loquela.

గిరకట్టు instrumentum quoddam ad castranda animalia.

గిరక్కున strepitus, stridor. (januæ, etc.)

గిరతాలు $\frac{1}{16}$ a pars unius *rupiæ*.

గిరడు, గిరటు constrictus, angustus, arctus.

గిరకి 1 clavicula pedis. 2 machina ad exuendum xylinum seminibus suis. 3 rota in fune versatilis (puerilis ludus.)

గిరగిరన, గిరగొట్టు murmur, strepitus, (turbonis velociter agitati, etc.)

గిరదాటుచు circumdare.

గిరిగిలుక్కు in somno exclamare.

గిరాకి vendibilis, ab emptoribus exquisitus.

గిరాయకి privata alicujus negotia.

గిరాశి sumptuosus, magni pretii.

గిరాడి కూర 1 quoddam olus. 2 ornamentum deambulacri.

గిరి mons. — గిరికందర latera montis. — గిరిశృంగము summitas montis. — గిరికన్యక, గిరిజ *Parvati*. — గిరీశు, గిరీశ *Siva*. — గిరిధర *Wishnu*. — గిరిభిత్తు telum *Indræ*.

గిరిక 1 sorex, musculus. 2 uxor regis *Vasu*.

గిరికర్ణిక *clitoria ternatea*. (arbor.)

గిరికి vid. గిరకి, 2. — గిరికీమెట్లు calceamenta strepitum edentia.

గిరికొయ్య acutus visus.

గిరిగిరితిరుగ velociter rotari.

గిరిగి, గిరిగె vid. గిరకి, 1

గిరిజాకల్యాణము cæremonia annua in quâ repræsentatur matrimonium *Sivæ* cum *Parvati*.

గిఱుతాడు stridere.

గిరుసుమర janua per quam homines, non autem pecora, intrare possunt. — గిరుసుపిండె rotæ paxillus. — గిరుసుపాలె *amaranthus campestris*, (olus.)

గిరుసు parvus, demissus, parvi pretii.

గిరుకి vid. గిరకి, 2.

గిరుగొట్టి vid. గిరకి, 3.

గిరుగుట్టు 1 stridere. 2 in somno ægrè spiritum ducere.

గిరుగీ exiguus, parvus.

గిరుదు rotundus, orbicularis.

గిరుఘు clamor vehemens.

గిరి loquela, sermo.

గిర్రట, గిర్రన, గిర్రుగిర్రని s. stridor. — adv. celeriter, velociter.

గిగీర్రన stridor.

గిగీరిరిరుగ vid. గిరిగిరి.

గిగీన deprimere, humiliare.

గిగీకల్లు vid. గిరకె, 2.

గిదే quarta pars unius *fanam*.

గిదేణ, గిద్దేన vid. గిదై

గిదానగ octava pars unius fanam.

గిదాయిన vid. గిరచాయిన.

గిదీమాడ.... కిగియ (bovem.) celeriter agere.

గిదుే rotundus. — గిదుేకొంగ circumire.

గిమాేగళ radix quædam esculenta.

గిలే, గిలుేకె, గిలుేటు, గిలుేకు vociferatio, clamor vehemens — గిలిేన, గిలిేకొట్టు, గిలిేబిడ exclamare, vociferari.

గిలకు, గిలికె, గిలంకు tintinnabula collo bovis appensa.

గిలగించెగిడ *crotolaria juncea*, (virgultum.)

గిలిగుట్టన cachinnari.

గిలాబు, గిలావు cæmentum, gypsum.

గిలి timor, trepidatio.

గిలికె 1 crepitaculum. 2 puerile tintinnabulum. (*hochet.*)

గిలిగించి 1 vid. గిలిగించి. 2 laganum è cicere arietino, nuce *coco*, saccharo, butyro, etc. confectum.

గిలిగిల్లిన strepitum edere.

గిలిబిలి confusio, tumultus, inordinatio.

గిలకు, గిలుంకె, గిల్కె vid. గిలికె.

గిల్లామాడ 1 obtrectare. 2 deridere. — గిల్లాకొంర obtrectator.

గిల్లి 1 jocus, cavillatio. 2 vid. జిళ్ళిఆట.

గిల్లు vellicatio.

గిల్లి vid. గిల్లి, 1

గివుచ exprimere, comprimere.

గిశకొంర exhauri.

గిసగుట్టు, గిసగిసిన vagire.

గిసరు funestus oculorum influxus, (qui pueros afficere censetur.)

గిసిరికొట్టు, గిసిరిబిడ ex alicujus manibus sese extricare.

గిసుతాలు crura divaricata.

గిసుకు vid. గిసగుట్టు.

గిసుక్కని insperatò, improvisè.

గిసుగిసుగ vid. గిలిగుట్టగ.

గిస్తు despectus, derisus. (adj.)

గిస్తి 1 margo Indorum femoralium, (in quo funiculus inseritur.) 2 vid. కిస్తి, 2.

గిళ vid. గిచి. — గిళకొంగ. vid. గిచికొంగ — గిళచెంర vid. గిచిచెంర.

గిళిక్కిరిద పిల్లి annulus in formâ psittaci.

గిళిముంగు 1 nasus aquilinus, nasus aduncus 2 postis januæ adornatus. 3 psittaci rostrum.

గిలిగిలిజి sonitus pluviæ in aquam labentis.

గిల్లికొల్లు 1 pustulam comprimere (ad pus educendum.) 2 (pilos carnis) extrahere.

గీంబు locus, sedes, habitatio.

గీకరబాకిర curvatus, irregularis, inordinatus.

గీఠార solitarius, tristis, recessus. — గీఠారవాదగిడ 1 confertum nemus. 2 dumetum garritu avium personans.

గీకియన ominosæ cujusdam avis cantus.

గీకు s. litura.

గీకు v. vid. గీచు, 2. — గీకువ కినిసు pruritus in pelle. — గీకిన, eradendum curare. — గీకుప మణి radula ad frangendum nucleum *coco*. — గీకోకణి, mollis quidam lapis, quo ut stylo ad scribendum utuntur. — గీకోపళి sarculum. — గీకుపళ్ళి radula. — గీకోమళి terebra.

గీచాలుబాచాలు, గీచులు బాచులు cicatrix, nota (ictûs cujuscumque.) vibices, stigmata, etc.

గీచళిన eradere.

గీచికొల్లు, గీచిడ, గీచిక్కు vid. గీచు, 2.

గీచేరి, *cucumis acutangulus*, bot.

గీచు 1 lineas ducere. 2 calamo obliterare, eradere. 3 siceram inebriantem (కల్లు) extrahere. — గీచుప సాటు pala.

గీచుగి actio eradendi.

గీచువళి agricultura.

గీజగ, గీజిగ, గీజీగ 1 vid. గజగ 2 avarus.

గీజిగతన avaritia.

గీటాట puerilis ludus. (*marelle* ?)

గీటాడిన quatere, solvere, laxare (clavum è loco suo.)

గీటు s. linea, ductus, nota, litura, punctum. — v. lineam ducere, notam facere. — గీటుక్కు, గీటిడ, గీటుకిగియ... ఎళియ... కొడియ id. sens.

గీట్పుటు prosperare.

గీట్పాటు bonus exitus.

గీత 1 musica vocalis, cantus, hymnus. — గీతరత్నాకర opus de psalmodiâ. — గీతవాద్య musica tùm vocalis tùm instrumentalis. 2 nomen quibusdam libris inditum

గీతి 1 hymnus. 2 rhythmus quidam poëticus.

గీతాడ difficilè incedere (propter graviditatem.)

గీబాడ manibus prætentare (in tenebris.) — గీబాట actio sic præ-

tentandi.

గీచు, గీసు vid. గీయు.

గీయుస్వన cantus quarumdam avium.

గీరంజు parva et tenuis vestimenti lacinia.

గీరణి, గీరటి instrumentum quo depingunt lineas in corpore.

గీరబళి striata armilla.

గీరు, గీరిక్కు v. a. 1 lineas ducere, notam imprimere, calamo obliterare. 2 in cavum subire. — s. 1 linea; ductus, nota. 2 foramen. — గీరాట obliteratio, actio eradendi. — గీరాడ agros aratos exæquare. — గీరుగంధ lineæ, ornamenti causâ, in corpore depictæ cum pulvere *sandalino*. — గీరు బాగు .... వారు ..... మారు linea. — గీరునామ linea tenuis quam pagani in fronte perpendiculariter depingunt

గీకెనడగ vid. గీరబళి.

గీకెనపడే, గీచినవ్వ concha quâ utuntur ad illiniendum corpori *sandalinum* pulverem.

గీడి actio deglutiendi.

గీదుడి inflammatio è perfrictione oriens.

గీనాణము canis variegatus.

గీర్వాణము numen quoddam.

గీర్వాణభాష lingua sanscrita

గీర్వాణి *Sarasvati*, dea eloquentiæ.

గీశాక numen quoddam.

గీష్పతి *Bruhaspati*, semi-deorum præceptor.

గీళిడు rugire. (elephas.)

గీఘనదు fletus, lamentatio.

గుంకు 1 exsilire, saltare: 2 causâ cadere, profligari. — గుంకట, గుంకరు, గుంకికే saltatio, actio exsiliendi. — గుంకిప profligare, causa esse cur aliquis amittat.

గుంకె, గుంకెమాళే ima colli vertebra.

గుంగముస్తి *Cyperus rotundus* bot.

గుంగాడి, గుంగారి, గుంగారి ciniphes.

గుంగుమాయిన emittere fragrantiam.

గుంగురు musca oculis infesta.

గుంగురకొండలు capilli cincinnati.

గుంగె apis nigra.

గుంజెపక్కి passer.

గుంఛ florum aut gemmarum acervus,.. racemus.

గుంజాటమాడ sesè invicem, aprehensis vestibus, vellere. — గుంజాట id. s.

గుంజాలాడు ferculum quoddam.

గుంజాయిసు s. licitatio, oblatio majoris pretii. — గుంజాయిసికమాడ licitatione vincere, majorem censum offerre pro agro, etc.

గుంజి, గుంజి 1 *abrus precatorius*, bot. 2 salina. — గుంజి కార pulvis *abri precatorii*. — గుంజియ వండే

corona deprecatoria, vel torques è baccis hujus fruticis.—గురుగుంజ rubra bacca. — కాలుగుంజ pertica bifurcata. — గుంజెనాట.... కూర్ erigere hanc perticam.

గుంజు v. trahere, vellere, abscindere. — s. 1 fibræ, aut capillamenta nucis *coco*. 2 coma intricata.—గుంజుబడిన è trahentis manibus extricare. —గుంజుగంటు nodus firmiter constrictus.

గుంజి vid. గుంజ.

గుంటగలిజేరు medicinalis frutex.

గుంటగూల verbum contumeliosum.

గుంటకే, గుంటకి, గుంటక 1 genus quoddam occæ. (*herse.*) 2 instrumentum ad seminanda grana. — గుంటకే దంతు trabes in quâ dentes orsæ fixæ sunt. — గుంటకమొళ్ dens occæ.

గుంటకిపొడుచు cadaver erectum ad columnam alligare.

గుంట servus, famulus.

గుండ adj. rotundus, sphericus, circularis. — గుండటి, గుండాగి, గుండగాగి, rotundè.

గుండగొయ్య rusticus et inurbanus homo. — గుండగొయ్యతన, గుండతన, గుండరిగ్ rusticitas, inurbanitas.

గుండబాతు abjecta vivendi ratio.

గుండాట pilæ ludus.

గుండాంత్రరమాడ funditùs evertere, fundamenta evertere.

గుండానిన portæ lapidem magnum advolvere.

గుండాదిన explodere tormentum bellicum.

గుండాడిన, గుండాలిన paxillum laxare.... quatere.

గుండాణు vir fortis.

గుండాగ్రా fortis.

గుండి 1 fossa, foramen. 2 fossa ad apprehendendos elephantes. 3 cibus.

గుండెకాయ cor.(physicè sumptum)

గుండెగండిదను homo habens unum oculum majorem altero.

గుండెగె 1 cor. 2 fortitudo. 3 patera ascetæ. 4 pectus, stomachi cavitas. 5 guttur, fauces. — గుండె గె చెదరు.... బిజ్జు, animo deficere, ignavus esse, elanguescere (cor.) — గుండెగెబెదరుకోళ్ళ jamjàm deliquium passurus esse.—గుండెగెపాక globulum plumbeum è sclopo emittere.

గుండు 1 globulus. (sclopi aut tormenti bellici.) 2 ipsum tormentum bellicum. 3 lapis molaris. 4 tuber, bulla. 5 acervus, concursus, multitudo. 6 delectatio. 7 quodcumque rotundum aut sphericum.—adj. rotundus, circularis, sphericus. — గుండుగుడుతి equus admissarius. — గుండుగోళి annulus. —గుండుతాక్ .... కొడుచు

explodere tormentum bellicum. 2 in sclopo globulum adigere.—గుండుకాకిసుడ (sclopum aut tormentum bellicum) globulo instructum explodere.

గుండుగోలయాకన vid. గుండగొయ్యకన.

గుండుళి, గుండుళి 1. cæmentarii scalpellum. 2 rotunditas.

గుండె 1 animus, fortitudo, audacia. 2 cor (sive physicè sive moraliter sumptum.) — గుండెకాయి vid. గుండికాయి — గుండెగొళ్ళు... మాడ confortari. — గుండె ఒడుకొళ్ళు, vid. గుండిగె. — గుండెయవస vir fortis.

గుందు marcescere, tabescere, exhauri, deficere. — గుందికె tabes, marcor, languor. — గుందాద multus, abundans.

గుంట parvus, brevis. — గుంటక, గుంటప్ప pumilio.

గుంటాగారి mulcta (in eos qui spicas furantur, etc.)

గుంటాపట్టి charta aurichalco deaurata.

గుంటామంచె flavum oleum.

గుంటాయి canis parvæ staturæ.

గుంటారి, గుంటావి, గుంటాళి nana.

గుంటిక vid. గుంటక.

గుంటి juvenis. — s. pullus quorumdam animalium. — పందిగుంటి porcellus.

గుంటిగారి vid. గుంటాగారి.

గుంపాలు ludus quidam puerilis.

గుంపిక్కు prosilire, saltare. — గుంపికె, గుంపిగె saltus.

గుంపు grex, multitudo, aggregatum, turba, acervus. — గుంపుగొళ్ళు,.... కట్టు.... ఆగ.... కూడ, colligi, congregari.

గుంపి 1 saltatio, saltus. 2 acervus. — గుంపిమాడ 1 saltare. 2 in acervum congerere.

గుంబ arcanus, obscurus, mysticus.

గుంబార vid. కుంబార.

గుంబవాద్య tympanum fictile.

గుంబళ vid. కుంబళ.

గుంబిగ vir circumspectus, mysticus.

గుంబిడ congregare.

గుంబారతి vas quoddam in oblatione (ఆరతి) usitatum.

గుంబుట effigies tumuli è chartâ deauratâ, (quam fingunt mahumetani in festo *mahóram.*)

గుంబుసు comprimere (grana in modio, etc.)

గుంబుళ arbor sic dicta.

గుంబె clathrum vel columella.

గుంభ vid. గుంబ — గుంభాధ్యగావాగర arcanus esse.

గుంజిత alligatus, insertus.

గుంజిస flores inserere aut colligare.

గుంభకాంబోధి cantus sic dictus.

గుంము terriculum.

గుంపటి 1. arca ad puparum spectaculum exhibendum. 2 fornicatum tectum. 3 sella gestatoria ad vehendum idolum adornata. 4 tumulus chartaceus mahumetanorum. vid. గుంబుటి.

గుంపులవారగు turbâ refertus esse, comprimi.

గుంపటిడు ad pugnandum provocare.

గుంపను tundere (grana in mortario.)

గుంమడి *cucurbita agenaria* (planta.) — గుంమడికాయ ejus fructus.

గుంమాటి pugna, colaphus.

గుంమారు vid. కుంబారు.

గుంమాలి mulier valdè circumspecta.

గుంమి, గుంమిగరిసె magna cista è calamis contextis, (ad congerenda grana.)

గుంము 1 grana in mortario tundere. 2 colaphizare.

గుక్కుచు, గుక్కుసు superare, profligare.

గుక్కురిసికొళ్లు præ frigore aut timore horrere.... contrahi.

గుకాటు actio currendi, continenti spiritu.

గుక్కి-గుకాడు, గుక్కిమాటాడు balbutire, linguâ hæsitare. — గుక్కిబిడు respirare, halitum ducere.

గుక్కు 1 quantùm os continere potest. 2 unica aspiratio vel respiratio. — గుక్కుపెడియు halitum continere. — గుక్కుబిడు attrahere spiritum. — గుక్కుమిక్కుసిమలగ tacitè, sine ullo strepitu dormire. — గుక్కుమిక్కు nullum edere strepitum.

గుక్కురు vid. కుకురు vel కుక్కురు.

గుక్కుపపను homo lentus, tardus, deses.

గుక్కి auris serum. — గుక్కిబిడు vid. గుక్కుబిడు.

గుగ్గి madefacta grana in aquâ ferventi cum sale immissa.

గుగ్గరికాయి horripilatio. — గుగ్గరిగొను puero sedenti manus ambas sub genibus alligare, in castigationem culpæ.

గుగ్గలు, గుగ్గిలి, గుగ్గెలు bdellium (fragrans resina.)

గుగ్గాసి vanum et inutile desiderium.

గుగ్గురు mus grandioris staturæ. vid. ఉగ్గు.

గుగ్గిలి vid. గుగ్గలు.

గుగ్గి vid. గుక్కి.

గు(గ్రి)కాఉ vid. గుగ్గరి.

గుచ్చు, గుచ్చిబిడు varias figuras corpori inurere (*tatouer.*) — గుచ్చి, గుచ్చిటి. actio sic inurendi.

గుచ్చు s. 1 racemus florum. 2 (sericus, laneus, etc.) apex. 3 plica, ruga. — గుచ్చుకట్టు 1 sertum alligare. 2 apicem fingere. — గుచ్చుకొండి sertum apicibus intermix-

tum. — గుజ్జు ఇడ.... ఇర్చు, plicas fingere, corrugare.

గుచ్ఛ 1 torques 32 funiculos habens. 2 sertum, racemus florum germinantium.

గుజరాతి దేశము Guzarate.

గుజరాతిమాడ secundùm proprias facultates vivere.

గుజరిలేవేళ tempus circà solis occasum.

గుజస్త, గుదస్త præteritus. (propriè significat annum nuper elapsum.)

గుజి, గుజె vid. గుచ్ఛ. s.

గుజిరి vid. గుజరి.

గుజుగుజు murmur, arcana confabulatio. — గుజుగుట్టు submissâ voce, arcanè colloqui.

గుజ్జ brevis, demissus, exiguus. — గుజ్జగ pumilio.

గుజ్జర, గుజ్జరి vid. గుజరాతి.

గుజ్జారి s. pumilio. — adj. nitidus, venustus, compactus.

గుజ్జి vid. గుచ్ఛ.

గుజ్జిగె, గుజ్జుగె chrysanthemum Indicum, bot. (flos.)

గుజ్జిన కూడు pueriles epulæ.

గుజ్జు, గుజుణ adj. tenuis, parvus, minutus, brevis, etc. — s. 1 sertum, racemus. 2 trabs minor perpendicularis trabem tecti horizontalem trabi obliquæ connectens. — గుజ్జుకట్టు puerilem quemdam ludum exercere. (leap-frog.)

—గుజ్జుమావు quædam species fructûs mango. — గుజ్జుమాడ,.... ఒడియ .... హోగు, corrugari. — గుజ్జుతన exiguitas.

గుటరుహాకు mugire. (sicut taurus.)

గుటుకు s. haustus. — గుటుకుమాడ deglutire. — గుటుకునీరు aquæ unicus haustus. — v. pullos enutrire. (passer.)

గుటుగుటన, గుటుగుటంన, గుట్కరిసి sonitus deglutientis. — గుటుగుట నుఙ్గు expirare, mori.

గుటాయిస conterere. (pharmaca.)

గుటార 1 malleolus. 2 vid. కుఠార

గుటికె pilula, bolus medicinalis.

గుటుకు vid. గుటుకు.

గుట్ట collis, tumulus. — గుట్టకెడిస destruere, evertere.

గుట్టారి vid. గుంమారి — గుట్టాళు vid. గుంబిగ.

గుట్టె cœmeterium. — గుట్టెకావలి fossor. — గుట్టారిహోగలి (destruatur sepulchrum tuum!) formula quædam imprecationis.

గుట్టెకొట్టు vid. గుంటికె బోడియ. — గుట్టెగె దీప lampas juxtà cadaver accensa.

గుట్టు 1 verus propriorum negotiorum status. 2 propria secreta. 3 fama, honor, publica existimatio. — గుట్టాగద, గుట్టెనద vir circumspectus, non candidus. — గుట్టు

కుటు vulgare vel patefacere secretum.

కుట్టి 1 funereus rogus simul cum cadavere in pulverem redactus. 2 cœmeterium. — కుట్టికల్లు lapis sepulchri. — కుట్టిగడిగె urna in quâ colliguntur ossa mortuorum.

కుట్లంగి vid. కుంయూరు.

కుట్టు sutura.

కుడ 1 jus condensatum *cannæ sacchariferæ*. (*mélasse*.) 2 saccharum crassum. vid. బెల్లం, బెల్లం. — కుడబెల్లు saccharum crassum cum foliis margosæ mixtum.

కుడపుష్ప flos sic dictus.

కుడసలు vid. కుడిసలు.

కుడసు littera ఇ consonanti annexa.

కుడాక indolentia, somnus.

కుడాకేశ *Ardjuna*.

కుడాకు mixtura quædam narcotica tabaci, opii, sacchari, *musarum* (*banane*), aliarumque materiarum.

కుడాం, కుడాడి maximum vas figlinum.

కుడార tabernaculum. — కుడార కాక.... కొడుటు figere tentorium.

కుడాలు quicumque tumor in corpore exoriens.

కుడి 1 templum. 2 rami extrema pars. 3 festum publicum, cœtus. — కుడి ప్రాకార... కొని septum templo annexum; — కుడికట్టు 1 convivium publicum facere. 2 congregare cœtum. 3 ædificare templum. 4 circumdari nubibus. (luna.) — కుడికట్టుడి discus lunæ, aut solis.

కుడికార tornator arcas conficiens.

కుడిగె, కుడిగె, కుడిగెచల్లాం femoralia infrà genu pertingentia.

కుడిగిసురియు intonare et pluere.

కుడికు tremere et deprimi.

కుడికె manus ad aliquid accipiendum concavata. — కుడికె ధాన్య pugillus granorum.

కుడికొంరణ vexillum et fornix triumphalis.

కుడిసలు, కుడిసలి, కుడిసె tugurium calamis, mattis, etc. constructum et nullos vel parvos tantùm muros habens.

కుడిసు v. 1 everrere. 2 coacervare, colligere.

కుడు vid. కొడు.

కుడుగాడు quemdam ludum agere.

కుడుగిస 1 irritare; ad iracundiam provocare. 2 (plaustrum, etc.) propellere.

కుడుకు s. tonitru. — v. intonare. — కుడుకుడింస id. sens.

కుడుకుడి tubulus *huca* (హుక్కా) dictus, vel sonitus ejus.

కుడుపు, కుడ్పు, vectis ferreus.

కుడుసు vid. కుడసు.

గుండుగులు vid. గుండిగలు.

గుట్ట s. mons, collis, rupes — adj. brevis, humilis, demissus, exiguus. — గుట్టచదును planities in summo montis cacumine. — గుట్ట చటుసుర montana quædam arbor. — గుట్టదేవుడు. 1 numen montis alicujus · 2 nomen proprium hominis. — గుట్టదార ... ...జలపాతము præceps aquæ lapsus — గుట్టచరియ, echo montana.

గుడ్డు 1 ovum. 2 pupilla oculi. 3 bulla. 4 herba musco similis (in superficie aquæ fluitans.) — గుడ్డుపాము materia in oculo vitiato crescens. — గుడ్డుపెకలు .... పీకు .. పెరుకు eruere oculos. — గుడ్డీలు in aquæ superficie exsurgere. (bulla.)

గుడ్డ 1 acervus. 2 fragmentum lintei.

గుడ్డీలు præter intentionem, per accidens, sine conatu.

గుడ్లురుము torvo oculo aspicere, oculo terrorem incutere.

గుద్దులాట rixa, colaphi. — గుద్దులాడు colaphizare.

గుర్రుగుర్రు porci grunnitus.

గుడ్లు vid. గుండిగలు

గుడ్డు 1 vid. గుడను. 2 v. occludi. (flos.)

గుణ 1 attributum divinum. 2 qualitas (sive bona sive mala mentis aut corporis.) 3 indoles. 4 recuperatio sanitatis, reditus ad meliorem frugem. 5 color. 6 accidentia Eucharistica, (rel.) 7 effectus, commodum, usus 8 bona conditio, bonus status. 9 rectum judicium, ratio, sapientia. 10 excellentia, meritum, perfectio 11 gradus, series, vices, *um.* (*fois.*) 12 funis arcûs. 13 medium, ratio. — సద్గుణ moralis excellentia. — క్రూరగుణ crudelis indoles. — గుణమాగు. 1 sanitatem recuperare 2 ad meliorem frugem redire. — అతని సంగతి మాట్లాడితే గుణములేదు, etiamsi cum eo loquaris, nulla est utilitas. — గుణమాని వినుట patienter audire — గుణకథ indolis alicujus declaratio. — గుణముఖము, emendatio vel morbi remissio inchoata. — గుణశీలుడు delectari, diligere. — గుణమణి, ...మండన ... రత్నాకర .... రంజన, ... శ్రేష్ఠ .... సింధు .... భూషణ .... సాంద్ర.... ఆధార .... శిరోమణి .... గుణవంత hæ omnes voces indicant aliquem optimis dotibus præditum. — గుణవికార ... విపరీత ... విపరీత hæ voces indicant deviationem à consuetâ agendi ratione, indolem inusitatam, extraordinariam, atc. — గుణాతిశయ indolis excellentia.

గుణక multiplicator. (arith.)

గుణకురాలు (అతడు, అది), amans vir aut mulier.

గుణకారము multiplicatio (arith.) — గుణకారమాడు multiplicare.

గుణగుట్లు murmurare, mussitare, infremere, conqueri.

గుణగుణ మాటలాడు submissâ voce loqui.

గుహ్య secretus, mysticus, remotus, impervius.

గుణగ్రాహి, గుణజ్ఞ indolem cognoscendi peritus.

గుణటంకారము, గుణఝంకృతి stridor funis arcûs.

గుణధర్మ virtus quædam è naturali indole oriens.

గుణన multiplicatio.

గుణపుడుసి tentorium, tabernaculum.

గుణవిశేషము specialis alicujus indoles.

గుణాకారము vid. గుణకారము.

గుణాది ducis castelli famulus.

గుణి 1 vid. కుణి. 2 concavus.

గుణికీయు 1 externus oculi angulus. 2 ima colli vertebra. 3 summum caput. 4 multiplicatio.

గుణికి పుండు ulcus in articulis digitorum.

గుణికంటు oculus concavus. — గుణిగిల్లు gena concava.

గుణిగిపాట puerilis quidam ludus. (*la fossette.*)

గుణితము 1 multiplicatus. (arith.) 2 collectus, coacervatus. — గుణితము చేయు multiplicare.

గుణినక్క species quædam vulpis.

గుణించు 1 multiplicare. 2 numerare. 3 syllabas connectere. (*épeler.*)

గుణుకు, గుణుకి cantandi modus quidam.

గుణుకిను 1 coagitare (grana) 2 tremulâ voce canere.

గుణుగు vir modestus, circumspectus, timidus, sibi ipsi diffidens.

గుణిగిగొణ్గు vid. గుణగుట్లు.

గుణుగు v. n. 1 se retrahere (præ timiditate, modestiâ, etc.) 2 confusum sonitum edere, murmurare. — s. 1 murmur, querimonia. 2 exilia grana.

గుణుగుట్లు, గుణగుణ అన్న, vid. గుణగుట్లు.

గుణుత 1 multiplicatio. 2 actio syllabas connectendi.

గుణ్రల్లు lapis lævis.

గుణ్రాకారము vid. గుణకారము.

గుణుర్ర s. citatus gradientis incessus. — adj. 1 rotundus, sphericus. 2 valens. perfectus.

గుణ్య optimis dotibus præditus.

గుణ్య vid. గుణిసు.

గుత్త 1 vid. గుస్త. 2 — గుత్తగ, గుత్తద, గుత్తలి, గుత్తాన laxus, solutus.

గుత్తి florum sertum.

గుత్తిపోయిన dejectus.

గుత్తే 1 census, agrorum taxatio. 2 opus secundùm certam taxationem conductum. (*ouvrage*

à la tâche, entreprise à forfait.) — ಗುತ್ತಿಗೆಕಟ್ಟು .... ಮಾಡ locare prædium. — ಗುತ್ತಿಗೆದಾರ ille qui à Gubernio vicum aliquem conducit. — ಗುತ್ತಿಗೆತೆರ taxationes solvere. — ದವಸದ. ..ಫಲದ ಗುತ್ತಿಗೆ 1 locatio granorum, fructuúm, etc. locatarii periculo. 2 taxatio ex ipsis frugibus soluta. — ರೊಖ್ಖದ ಗುತ್ತಿಗೆ taxatio nummis soluta.

ಗುತ್ತು v. 1 constrictus esse. 2 inserere, imponere.

ಗುದ anus, i. — ಗುದ ಕಂಡೂತಿ ani inflammatio. — ಗುದಕೀಟಕ vermis in corpore oriens. — ಗುದಮೂಲ sanguineus fluxus. — ಗುದರಂಜನ culcitra ephippio imposita. — ಗುದ ಮೈಥುನ sodomia. — ಗುದಮೈಥುನಿ sodomita.

ಗುದಿ 1 pedibus calcare. 2 ebullire. 3 dolere, ægrè ferre. vid. ಕುದಿ.

ಗುದಿಕಾಲುಕಟ್ಟು 1 pecorum pedes à tergo alligare, dùm lac eorum emulgetur. 2 aliquem cruciare.

ಗುದಿಗೆ, ಗುಡುಗೆ 1 fustis, clava. 2 obex ligneus collo animalium circumligatus.

ಗುದಿಗೋಳ್ modus quidam pueros cruciandi.

ಗುಡುಗುಡು strepitus ebullientis, (aquæ, etc.)

ಗುಡುಗುಮರ obex ad januam occludendam admotus.

ಗುಡುಳ್ಳು, ಗುಡುಕಿ, ಗುಡುಪೆ, ಗುಡುಕು, ಗುಡುಕೆ 1 tumor in corpore. 2 nodus seu articulus (calami, virgæ, etc.)

ಗುಡುರು, ಗುಡುಕು circularis culcitra è paleis confecta ad deponendas ollas.

ಗುದ್ದಣ 1 vapulatio, verberatio actio colaphizandi, pugna. 2 membrorum luxatorum compressio.

ಗುದ್ದನಾಕಿನ ಪಲ್ಯ nomen cujusdam oleris.

ಗುದ್ದಲಿ, ಗುದ್ದಿಲಿ, ಗುದ್ದಲ ligo, rastrum. — ಮೊನೆ... ಕೋಲು... ಉಳ ಗುದ್ದಲಿ ligo acutus. — ಎಲೆಗುದ್ದಲಿ ligo latus. — ಗುದ್ದಲಿಯಶಿ alia species ligonis. — ಗುದ್ದಲಿಕಾವು ligonis manubrium. — ಗುದ್ದಲಿಕೊಬು tubus in quo inseritur manubrium. — ಗುದ್ದಲಿಸ 1 terram terebrare (mus.) 2 effodere. 3 transfodere (pugione.) 4 comprimere, (mammam vaccæ.) — ಗುದ್ದಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರ, remittere. — ಗುದ್ದಲಿಸಿಬಿಡ evertere.

ಗುದ್ದಿ ಕೊಲ್ಲ usque ad necem verberare.

ಗುದ್ದು, ಗುದ್ದಿಕೊಳ್ಳು, ಗುದ್ದ್ಯಾಡ v. a. colaphizare, verberare (pugno.) — ಗುದ್ದು s. 1 colaphus, ictus pugno impactus. 2 pugnus. 3 robur. — ಗುದ್ದ್ಯಾಟ vid. ಗುದ್ದಣ 1 — ಗುದ್ದಿಗೇ ನೀರು par pari relatum. — ಗುದ್ದುಗುದ್ದಾಗಿ id. sens. — ಗುದ್ದುಬಿಲ್ಲೆ nomen ludi cujusdam. — ಗುದ್ದುಮೊಳ parvus cubitus (ad extremam minimi digiti par-

tem pertingens·)

గునకిన, గుఁకిన quatere, agitare, aut ventilare aliquid manu.

గునకు sursùm deorsùm que efferri,. . . . exsurgere.

గునగున నడియు brevibus passibus incedere.

గునాగారి mulcta.

గునారి famulus principis mercatorum in aliquâ civitate.

గుని 1 tinea lanæ infesta. 2 macula nigra in granis *holchi saccharati.*

గుఁగు, గుఁగుట్టు vid. గుంగుట్టు.

గునిసు vid. గుఱుకిన, 1.

గుమకు, గుమ్ము rotundus, globularis.

గుస్మిగారి, గుస్మిగారి vid. గునాగారి.

గుపణ avarus· vid. కృపణ.

గుప్త 1 arcanus, absconditus . 2 protectus, præservatus· — గుప్తకేళి pucrilis quidam ludus. (*cache-cache.*) — గుపగంగ rivus per certa tantùm tempora fluens. — గుప్తగామిని rivus, cujus fons adinveniri nequit

గుప్పని, గుప్పున celeriter.

గుప్పికొళ్ళ coacervari· vid. కుప్ప.

గుబగుబలు 1 trepidatio, commotio. 2 pustula. 3 currentis sonitus.

గుబడలు vid. గుడుపు.

గుబరు densus, compactus, impervius. — గుబరుకట్టు, గుబరాగిర intricatus aut impervius esse.

గుబలు, గుబళి vid. గుబగుబలు.

గుబాట, గుబారు, గుబాలు, id. sens.

గుబిరి 1 avis quædam. 2 serum auris.

గుబిలిగ vir robustus.

గుబుకు 1 pedibus calcare. 2 colaphizare.

గుబుగుబని కుడియు cum strepitu deglutire.

గుబచెగూడు foramen ad emittendum fumum.

గుబురు adj. vid. గుబరు. — s. conopæum.

గుబులుమాడ clamare.

గుబున vid. కుప్పన, 1 et 2.

గుబ్బ globulus, nodus, etc. (in summitate virgæ aut ensis.) 2. pectus muliebre. — గుబ్బి sphericus. — గుబ్బాళి mulier prominens pectus habens.

గుబ్బని vid. కుప్పని.

గుబ్బాడ ex acervo in acervum transilire.

గుబ్బాళి vid. గుబ్బ.

గుబ్బి 1 vid. గుబ్బ. 2 passer. — గుబ్బిక్రొగెరె rotundus malleus. — గుబ్బిబీళసీరకుల్లు herba quædam. — గుబ్బిమొళె clavus rotundum et latum caput habens. — గుబ్బిమోరెయవను vir exiguam faciem habens. — గుబ్బియాగ tabescere. — గుబ్బిరోగ tabes, consumptio.

గుబ్బ్యళి vid, గుబ్బాళి.

గుబ్బ్య res quæcumque rotunda.

aut spherica. — గుబ్బగూడు, foramen in quo postis januæ Indicæ circumvolvitur. — గుబ్బకొరడు vid. గుడుగుమర.

గుబ్బడి prudens administrator. —గుబ్బడితన prudens administratio.

గుబ్బ్యము ludus puerilis. — గుబ్బ మ్మాగర pladicus aut quietus esse.

గుబ్బిత్తు bullis vel ectypis adornare.

గుభులు vid. గుబగుబలు, 1.

గుమగాయిన, గుమక్కిన rebellare, insurgere.

గుమకు colaphis aut pugnis cædere.

గుమగుమ వాసన fragrantia; odor diffusus.

గుమట tumulusaut fornix in festo mahumetanorum erectus.

గుమట కొబ్బరి nux coco fetorem emittens.

గుమడు, గుమడి alba *mimosa*, bot.

గుమరు puerilis, simplex, fatuus. — గుమరుతన puerilitas.

గుమలు, గుముగు densus.

గుమాన dubium, suspicio. — గుమాని in suspicionem proclivis.

గుమాస్త, గుమాస్తి procurator, vices gerens, ratiocinarius (in tabernâ), inferior scriba (in Indico tribunali), etc.)

గుమి, గుంపు cœtus, concilium, multitudo, acervus.— గుమిగికొర్చ ad pugnam accendere, inter se committere.

గుముటికాయి olus sic dictum.

గుమురు s. ruminatio.— adj. densus. — గుమురుహాక ruminare.

గుములు clarus, lucidus, ardens. (radius, pruna, etc.)

గుమ్మిట్టిగె annulus aureus mulierum digito maximo pedis insertus.

గుమ్మి vid. గుమి.

గుమ్ము colaphis cædere, pugno verberare.

గుయగుయ్యగుట్ట, గుయుగుట్టు grunnire. (porcellus.)

గురగాయిన cum impetu regredi adversùs aliquem; rebellare.

గురకె, గురికె ronchus. — గురగు ర్రుస్తు, గురగుట్టు stertere, ronchos edere.

గురచికె, గురజి 1 vid. గొరజి 2 vid. గురిచికె.

గురణ conatus.

గురతు 1 meta. 2 signum. — గు రతుమాడ signo notare.— గురతు ఓ ఢియ agnoscere.

గురవ్వ 1 pastorum deus. 2 nomen quoddam proprium.

గురబడి, గురము vexatio, oppressio, tyrannis.

గురస్త vid. గ్రహస్త.

గురాణ vid. గురాణి.

గురాణి clypeus, scutum.

గురి 1 meta. 2 signum. — గురి

మాకిర obnoxius esse, objici, expositus esse. — నంమ స్నేహకర్తగు రియాద జేసునాథరు, JESUS objectum amoris nostri. — గురి యుడ,... ఒడ్డు ......సాధిన ad metam collimare. — గురి బిరి......కుట్ట verus evadere, verus adinveniri. (sermo.) — గురిమాట verbum verum. — గురియాగ కలపిన curare ut ad intentam metam perveniat.

గురికార I peritus manubalistarius. 2 dux armatorum satellitum. 3 dux. (generatim)

గురిజేగి sarculum.

గుజిబుడి nomen cujusdam arboris.

గురియాళ్ ludus quidam à *Panduvis* exercitus.

గురిడి mulier robusta.

గురు adj. 1 gravis, ponderosus, robustus. 2 nobilis genere, venerabilis.—గురుకుచ prominens pectus.

గురు s. 1 spiritualis director, rituum religiosorum præceptor, sacerdos. 2 *Bruhaspati*, (semideorum præceptor.) 3 pater, aut quicumque cognatus veneratione dignus. 4 summus sacerdos cujuscumque sectæ. —గురువార dies Jovis, seu *Bruhaspatii*. — గురుదక్షిణ munus sacerdoti oblatum. — గురు శేషప్రసాద reliquiæ ciborum sacerdotis, quæ à discipulis ejus ut sacræ comeduntur.

గురుకాయిన vid. గురకాయిన.

గురుగ్గున grunnitus.

గురుకిరియరు nobiles simul ac plebeii.

గురుగుట్టు, గురుగుత్తు, stertere. 2. rugire. 3 murmurare.

గురుగుంమ silentium, quies — గురుగుమని tacitè, quietè.

గురుపాటి myinda. (*colin-maillard*)

గురుచ brevis, demissus.

గురుజు conopæum.

గురుటకి, గురుటగి quædam planta spinosa.

గురుటు solidus, densus.

గురుతర latior, magis extensus

గురుతు 1 signum, nota 2 symbolum (loco chirographi adhibitum.) 3 agnitio, recordatio. —గురుతెరిగి కేల్ de aliquâ re diligenter percontari. — గురుతు ఎల్ల aliquem de facie nosse. (*connaître de vue.*)

గురుత్వ 1 gravitas, honestas. 2 sacerdotium.

గురుమ circumspectus, ægrè ferens.

గురులఘు 1 accentus gravis, simul ac accentus brevis. 2 magni et parvi.

గురుపట్టి sacerdotium

గురుశక్తి magnum robur.

గురుకి, గురుకి navicula rotunda.

గురువు 1 rotundus, sphericus 2 majestas, gloria — గురుశు id. sens.

గురిఏటు ictus ad metam directus.

గుర్రని 1 murmur canis aut felis. 2 viscerum malè se habentium murmur.

గుర్రాయ 1 sacerdos. (honorificè.) 2 nomen proprium.

గుగ్గూర mus maximus.

గుజూ, గుజీ vid. గుజ్జు, 3.

గుతూ vid. గురుతు

గుదూలి vid. గుద్దలి

గుడూ vid. గుడ్డు

గుదూటి rectus, decens, conveniens.

గుదిలీడి vid. కదిలీడి.

గుబులు metus, terror, trepidatio.

గులుక్కు gestus nimis accurati, vanus incessus.

గులుకు, గులుకిన, గులుకాయిన gestus affectatos agere.

గులుగ ineptus, stupidus, fatuus.

గులుగంజి *abrus precatorius.*

గులుటి vid. కులుటి.

గులుబ vid. గుల్ఫ.

గులాబి .... గులాబుపుష్ప *rosa sinensis*.

గులాము servus, famulus. — గులామతన, famulatus, servitus.

గులాజుక్కిలేశలేటి muliebre vestimentum rubris maculis insignitum.

గులాలుపొడి pulvis ruber quo Indi se invicem conspergunt in festo *Kamæ*.

గులి interfector. v. g. నాయిగులి canum interfector.

గులికాడు, గులికిసు, గులుకాడు, nimis exquisitam speciem præ se ferre. — గులుకునడియ cum ostentatione incedere.

గుల్ఫ, గుల్జ, pedis clavicula.

గుల్మ 1. planta repens. 2 virgultum. 3 agmen quoddam (9 elephantibus, 9 curribus, 27 equitibus et 45 peditibus constans.) 4. splenicus morbus. — గుల్మరోగ hepatarius morbus.

గుల్మిని planta repens.

గుల్ల severus, rigidus.

గుల్లసు venereum actum imitari. (pueri.)

గుల్లారి puerilis. — గుల్లారితన puerilitas.

గుల్లిగుల్లినడియ brevi et affectato gessu incedere. — గుల్లిగుల్లిమాటాడ lentè aut submissè loqui.

గుల్లు magnus fragor, acclamatio, tumultus.

గువర vid. కుమార.

గువరి vid. కుమారి.

గువాక *areca faufel*, bot.

గువుట vid. గుంబుట.

గువురు, గువులు densus, confertus, spissus. (frondes, nemus, etc.)

గువ్వక్కు, గువ్వన్న passer.

గువ్వస్పుస్సాగిర macilentus, tenuis, consumptus esse.

గువ్వయ్య nomen proprium.

గుశతాక, గుశతాక extollens ad terram allidere. — గుశతిండియ firmiter apprehendere.

గుశ, గుశ కట్టిగె, గుశగూట clavicula, paxillus (ad compages connectendas.)

గుష్టిగిన గడ planta quædam.

గుష్టు adj. fetidus. — s. fetor.

గుసగుస murmur.

గుహ, గుహి 1 caverna, spelunca, specus. 2 cognomen *Kartikeyæ*. 3 venatorum princeps. — గుహిస్వర echo, ûs. — గుహాశయ 1 ursus. 2 leo. 3 tiger regius.

గుహిలిక్రు cachinnari, immoderatè ridere.

గుహ్య adj. recessus, secretus, solitarius. — s. genitalia. — గుహ్యకరు semidii *Cuberæ* famuli. — గుహ్యకేశ్వరు *Cubera*, deus divitiarum. — గుహ్యరోగ morbus venereus.

గుళ 1 vomer aratri. 2 (equi aut elephantis) phaleræ. 3. vid. గుహ.

గుళక్కున మింగు cum strepitu sorbere, ...deglutire.

గుళగుళధ్వని murmur rivuli.

గుళస చెట్టు *solanum Indicum*, bot.

గుళస కాళి dea quædam.

గుళము equorum hinnitus, elephantum mugitus.

గుళి 1 fluctus. 2 foramen, fossa. 3 particula quæ substantivis addita, ea convertit in adjectiva, et indicat alicujus consuetudinem, indolem, etc. v. g. భయ timor; భయగుళి timidus.

గుళికె, గుళిగె pilula, bolus, globulus quicumque. vid. ఘుటికె — గుళిగె నూలు tenue filum. — గుళిగె తిగ globulus è filo tenui.

గుళుచ్ఛ, గుళుంఛము sertum florum.

గుళుగుళిని vid. గుళగుళధ్వని.

గుళుము s. globulus ferreus primùm liquefactus. — adj. lacus, solutus.

గుళూచి 1 *monispermum cordifolium*. 2 arbor è quâ educitur bdellium.

గుళి concha, cochlea, putamen.

గుళ్ళాపటి farcimen e farinâ triticeâ, saccharo, butyro, etc confectum.

గుళ్ళ farcimen è leguminibus minutatim concisis et saccharo, confectum.

గుళ్ళకాళి dea quædam.

గుళ్ళదానయి *solanum Jacquini*. — రామగుళ్ళ spinosa quædam species. — నెలగుళ్ళ alia species.

గుళ్ళపాపటి vid. గుళ్ళాపటి.

గుళ్ళరి, గుళ్ళరి delicatus, nitidus, parvus.

కుప్పె atramentarium.

కుప్పెరొట్టె tenue laganum.

కుప్పె 1 bulla 2 vesica, pustula. — కుప్పెకట్టు.... కొట్టు.... పడు 1 intumescere, exsurgere (vesica.) 2 exsurgere (bulla.)

కుప్పె ముత్యము margarita inferieris qualitatis.

కుప్పరొట్టె siliqua papaverei seminis.

కూకు bubo. vid. పూకు.

కూకటిపిట్ట avis quædam.

కూగి vid కూగు — కూగిబతుకు..... బాకు ..... బాకు longa et miserabilis vita.

కూగిరిన avaritia.

కూగు arista. — కూగుకాలి vulnus è manducatione hastatorum granorum proveniens. — కూగుకాల tempus messis.

కూగి vid. కూగు.

కూట 1 paxillus. 2 palus, postis. 3 sagitta. — కూటకట్టెతాడు funis quo bos alligatur ad paxillum.

కూటు oryza cocta acido lacte, etc. condita.

కూడ secretus, privatus. vid కూఢ.

కూడపడమ.... మ్మి fluggea leucopyrus, (planta)

కూడపరమ nomen quoddam Sivæ.

కూడప్ప villa pago proxima.

కూడాకు mixtura cujus fumum hauriunt in tubulo *huka*.

కూడాల vid. కుడాల

కూడి vid. కూడు.

కూడినకూరలు olera in acervum congesta. (ut serventur.)

కూడు 1 nidus. 2 cavea. (*cage*) 3 loculamentum, arca. 4 cavitas sigilli (in quâ inseritur lapis.) 5 corpus. — కంకికూడు spicarum congeries. — కూడువాకిలి fornicata janua. — కూడుపక్క umbraculum frondeum. — కూడుకొయ్యు spicas è paleis abscidere.

కూడె cista cujus os est latum. — విష్ణుకూడె cophinus in quo *Wishnuvistæ* idolum, signa superstitiosa, etc. circumferunt.

కూఢ 1 secretus, obscurus. 2 invisibilis, absconditus. 3 abstrusus. — కూఢచారి, speculator, explorator. — కూఢపాదము quidam serpens. — కూఢభావన occulta cogitatio.

కూతంగము nanus, pygmæus.

కూతురుబుడమ *Bryonia callosa*, (planta.) vid. బుడమకాయ.

కూనతలం vid. కడకొట్టుకలం.

కూని ani prominentia. — కూనివెళ్లు prominere. (anus.) — కూనిపారకొట్టు aliquem verberare donec anus ejus promineat. — కూనికట్టు, కూనిగడ virgultum quoddam.

కూనికలం vid. కడకొట్టుకలం.

గూని, గూని, గూను, గూబ gibba. — గూనియవను gibbosus.

గూనియ avarus.

గూను vid. గూని. — గూనుకంటు oculus maculâ vitiatus. — గూనుచెంను dolor in dorso, (quo incessus impeditur.)

గూనులు oculorum morbus.

గూబలు tympanum. (auris.)

గూబిడి, గూబిరి, గూబికి auris serum.

గూబుమూకి ulcus in extremâ parte oris.

గూబులు vid. గూబలు.

గూబె 1 auris serum 2 bubo. 3 auris. — గొబెకివి aures demissæ. — గూబెగల్ల gena distensa. — గూబెకంటు oculi prominentes.

గూమటికాయ vid. ఉమత్తికాయ.

గూత్రాడ solum effodere. (porcus.)

గూరు, గూరలు, గూరిన కింపు asthma, tussis. — గూరుంక raucus esse. — గూరుగీర asthmate laborare.

గూరుటి, గూరుడి actio effodiendi solum. (sicut porcus.)

గూరిక్షి, గూరిశ్యెంజి species quædam olei è *sesamo*.

గూరిశు species quædam *sesami*.

గూణ vid. ఘూణన.

గూఫు, గూసు effodere solum ad effodiendam aquam. — గూపిడి, గూబడి effossio.

గూఫు gravitas, honestas. vid. గౌరవ

గూర్జంపు vid. గురక.

గూర్జ vid. గుర్జ.

గూహన amplexus.

గూళి 1 taurus sacer stigmate notatus et, ut passim vagetur, emissus. 2 pediculus, lens. — ఇరిగూళి taurus cornupeta. — కంజరగూళి taurus è cujus cornibus nodus currax suspensus est. — గూళిపట్టు vid. గూళి, 1.

గూళె, గూళెపు migratio populorum à facie famis aut belli.

గూళియ radix, origo, fons.

గృంజన allium.

గృధ్నువు avarus, cupidus.

గృధ్రము vultur.

గృష్టి 1 vacca quæ semel peperit 2 porcus.

గృహ s. domus. — adj. 1 domesticus. 2 cicuratus. — గృహపతి, గృహి, 1 pater-familiâs 2 vir conjugatus. — గృహమేధి pater-familiâs. — గృహగోధిక parva lacerta.

గృహద్రుమము *Tectona grandis*, bot. (*tèque.*) vid. టేకన మర.

గృహిణి hera, uxor, domina.

గృహ్యకము animal quodcumque domesticum aut cicuratum.

గృహ్యము 1 (ab aliâ re) pendens. 2 acceptabilis.

గెంటు adj. 1 æqualis, decens, rectus. 2 remotus, distans.

గెంటి s. radix, origo. — adj. proximus, contiguus. — గెంటిగొర్ర

contiguus esse.

గిండె 1 scirrhus, tumor in ventre. 2 penis.

గిండక్కున adv. 1 subitò. 2 celeriter.

గిజ్జరి, గిజ్జరీ, గిజ్జరిగడ్డ olus bulbosum rubri coloris.

గిజ్జలు formica alba, *termes*, zoo.

గిజ్జె, గిజ్జై tintinnabulum parvum et rotundum ; ornamentum tinnitum emittens. — గిజ్జెపిల్లి annulus argenteus tintinnabulo adornatus.

గిజ్జెపురుగు grillus.

గిటుకు, గిటుకుకొండుబోఁగ tangere.

గిడుకొనఁగ separari, ab aliquo secedere.

గిడ్డె radix lilii aquatici.

గిణతి, గిణతె amica.

గిణుపు, గిణుబు, గిణుపు, గిణుపు 1 articulus digitorum 2. nodus (in baculo, etc.)

గిణుసు, గిణుసుగడ్డ *dioscorea aculata*, bot. (*patate douce.*)— పెనుగిణుసు magna quædam species hujus oleris.

గిత pertica, aut vectis ferreus.

గితకారి amicus, socius.

గితతె, గిత్తె vid. గిణుపు.

గితతన, గితయతన amicitia.

గితతె, గిత్తె, గితగాతె vid. గిణతె.

గితబు, గితటి agger inter areas arvi oryzacei erectus.

గిబు, గిజె gladius.

గిణె virga lignea aut ferrea. — గిణెగారను saltator.

గిత్తు (partic. act. à గిరు) q. v.

గిదలు, గిదళు vid. గిజ్జలు.

గిద్ద (partic. act. à గిల్లు) q. v.

గిబ్బ carnalis copula.

గియు, గియ్యు, గియ్యు facere. — గియ్యస faciendum curare.

గిరతి mulier honesta.

గిరజోఁడు testa ad radenda vasa.

గిరబారు vibices, nota, cicatrix.

గిరవి, గిరివి, గిరుని magnum vas figlinum in quo reconduntur grana.

గిరిజుంగ, గిరిజుంగ flavus color.

గిరితి vid. ఓటి, 6.

గిరు 1 scabere, scalpere. 2 notare, signare. 3 discere, comperire; certiorem facere, statuere.

గిరి, గిరి 1 linea continua. 2 dominus.

గిరిచిన్న vid. గిరిజుంగ.

గిరిగీరుపు circulum in terrâ describere.

గిరిజాడు victor.

గిజాడుడు scabere.

గిడు (part. act. à గిల్లు g. v.)

గెలుచు... గెలుచుకొను vincere, obtinere.

గిరపు s. alacritas, vigor, animus. — adj. fulgidus, acer, triumphans, amœnus.

గెలుపు, గెలుపాటు (in ludo, bello, lite, etc.) victoria.

ಗೆಲುವು vid. ಗೆಲವು.

ಗೆಲ್ಲು, ಗೆಲು, ಗೆಲಿತುಕೊಳ್ಳು, ಗೆಲಿದುಕೊಳ್ಳು lucrari, vincere, superare. — ಗೆಲ್ಲಿಸ, ಗೆಲಚ, ಗೆಲ್ವ causa esse cur aliquis vincat. — ಗೆಲುಕ, ಗೆಲುಗೆ, ಗೆಲ್ಲುವಿಕೆ victoria, lucrum. — ಗೇಲುವು ಸೋಲು amittere lucra facta.

ಗೆಳತಿ, ಗೆಳದಿ, ಗೆಳೆಗಾತಿ vid. ಗೆಣತಿ.

ಗೆಳೆ adj. amicus. — ಗೆಳೆತನ amicitia.

ಗೇಂಟು remotus, distans, longinquus.

ಗೇಂದುಕಂ pila lusoria.

ಗೇಕಿನ.... ಗೇಗಿನ ಗಡ್ಡೆ *cyperus rotundus*, bot.

ಗೇಟೆ nucleus fructûs ಗಜ್ಜುಗ (q. v.)

ಗೇಟು ಪಡ rectus esse, decere, convenire.

ಗೇಡಿ corruptor, ille qui pervertit, vel amittit. — ಮೋಸಗೇಡಿ deceptor. — ಕುಲಗೇಡಿ è tribu suâ ejectus. — ಮಾನಗೇಡಿ infamis. — ಮತಗೇಡಿ apostata.

ಗೇಣು 1 spithama, palmus. (à summo pollice ad extremitatem minimi digiti.) 2 gladius. — ಗೇಣುಹಾಕ palmo dimetiri. — ಗೇಣು ಇಟಡಿ pes palmi longitudinem habens.

ಗೇದಗಿ *Pandanus odoratissimus*, (virgultum.)

ಗೇದಹೊಲ, ಗೇದಾರ arvum, ager aratus.

ಗೇದಾಟ 1 aratio. 2 carnalis copula.

ಗೇದಾಡ 1 arare. 2 carnaliter amplecti.

ಗೇದಿಕ್ಕು, ಗೇದಿಡ, ಗೇಯ್ದುಬಿಡ arare.

ಗೇನ vid. ಜ್ಞಾನ.

ಗೇನಯ nomen proprium.

ಗೇಪಕ vid. ಜ್ಞಾಪಕ.

ಗೇಮೆ negotium, opera, opus, factum.

ಗೇಯ laudabilis.

ಗೇಯು agere, facere, fingere. — ಗೇಯಿಕೆ, ಗೇಯುಗೆ, vid. ಗೇಮೆ.

ಗೇರಡಿಗಾರ calumniator, detractor.

ಗೇರಾಯಿಸ sese opponere, obsistere; stare.

ಗೇರಿ vid. ಗೇರು, 2.

ಗೇರು 1 *semicarpus anacardium*, bot. (nux.) — ಗೇರುಮರಿಕೆ macula nucis hujus in vestibus. 2 linea continua. 3. asthma. — ಗೇರುಗೇರನ ægra respiratio.

ಗೇರುಮಾವಿನಗಿಡ *anacardium occidentale*.

ಗೇಲಿ ludibrium, subsannatio, contumelia.

ಗೇಲು magnum vas figlinum.

ಗೇಸ್ತ vid. ಗ್ರಹಸ್ತ.

ಗ್ಲೇಹ vid. ಗ್ರಹ.

ಗೇಹೋನದಿ vir effeminatus.

ಗೈದ (part. act. à ಗೈಯು q. v.)

ಗೈಯು, ಗೇಯು, 1 agere, facere. 2 percipere, experiri — ದುಃಖಂಗೈ

ಹು mœrens. — ಕೋಪಸಂಗ್ರಹು irascens.

ಗೈರಾದ 1 sine incolis, desertus, incultus. 2 debitus.

ಗೈರಿಕೆ 1 creta rubra, auripigmentum rubrum. 2 aurum.

ಗೈರುವಾಜಿಬಿ injustus, illegitimus. — ಗೈರುಹಾಜರು, absentia.

ಗೈರೇಯ 1 lapis quidam fulgidus. 2 creta rubra.

ಗೊಂಗಡಿ stragulum laneum. (*cambouli.*) — ಗೊಂಗಡಿ ಕಾಯು piperis longi fructus.

ಗೊಂಗು pars vestimenti muliebris super humeros rejecta.

ಗೊಂಚಲು 1 sertum florum. 2 racemus florum. — ಗೊಂಚಟಿ, ಗೊಂಚಡಿ, ಗೊಂಚಿಡಿ, ಗೊಂಚಿಗಿ congregatus collectus.

ಗೊಂಜಿ ager. — ಗೊಂಜಿಗಾರ dominus aut locatarius agri. — ಗೊಂಜಾಕು custos agri.

ಗೊಂಜಿ putrescens, marcescens, vermibus consumptus.

ಗೊಂಜ pertinax. — ಗೊಂಜತನ pertinacia.

ಗೊಂಜರು turbidus, condensatus.

ಗೊಂಟು s. 1 una è partibus indicis nautici; angulus, pars. 2 ænigma.

ಗೊಂಟು adj. obscurus, arcanus, mysticus, incomprehensibilis. — ಗೊಂಟಾಟ ludus lucri aut damni expers. — ಗೊಂಟುಕಾಲ tempus inediæ. — ಗೊಂಟುತನ severitas, crudelitas.

ಗೊಂಟಿ 1 guttur, spiritûs meatus. 2 nux *areca.*

ಗೊಂಡಾರಣ್ಯ desertum quoddam ad septentrionem.

ಗೊಂಡೆ, ಗೊಂಡ್ಯೆ 1 acervus, racemus. 2 apex (laneus, sericus, etc.) 3 vitta in summo capite. — ಗೊಂಡೆಪರುಳಿ fimbria apicibus adornata.

ಗೊಂದ್ರಕಪ್ಪೆ magnus et clamosus bufo.

ಗೊಂಣೆ mucus.

ಗೊಂತು locus, pars.

ಗೊಂದಣ 1 cultus *Parvati* exhibitus. 2 tympaniolum.

ಗೊಂದಣ, ಗೊಂದಣಿ, ಗೊಂದಲ multitudo, acervus, cœtus, agmen. — ಗೊಂದಣಿಸ congregare.

ಗೊಂದಳ. ಗೊಂದ್ಲಿ vid. ಗೊಂದಣ, 1.

ಗೊಂದಲಿಗೆ præsepe, vas figlinum ad excipiendum pabulum pecorum.

ಗೊಂದಿ s. callis, angusta via.

ಗೊಂದು s. vid. ಗೊಂದಿ. — adj. arcanus, obscurus.

ಗೊಂಡೆ 1 bos 2 vid. ಬಸವ.

ಗೊಂಬಾಟ vid. ಗೊಂಬೆ.

ಗೊಂಬೆ 1 ramus. 2 puppa, imago. 3 acervus, racemus, multitudo 4 pupilla (oculi.) — ದೃಷ್ಟಿಪಾಟದ ಗೊಂಬೆ id. sens. — ಗೊಂಬಾಟ, ಗೊಂಬೆಹೂಟ pupparum citeriarum lu-

ḋus. — గొంబిగాఁడు ille qui puppa-rum spectaculum exhibet.

గొంమని citò. celeriter.

గొగ్గ mendicans è tribu pastorum.

గొగ్గర, గొగ్గరి, గొగ్గిరి, గొగ్గీరి 1. inæqualis. 2 vacillans . 3 raucus.

గొజంగి flos quidam.

గొజగు garrire (infans.)

గొజిబిజి confusus, lectu impossibilis.

గొజరు confusa mussitatio .

గొజ్జ eunuchus . — గొజ్జి eunuchus veste muliebri indutus.

గొజ్జకుణి 1 balneum. 2 cloaca.

గొజ్జలు 1 fetida pecorum urina 2 quæcumque aqua fetida aut stagnans.

గొజ్జాగిర densus esse.

గొజ్జడికొప్పలు quoddam folium medicinale.

గొజ్జు jus acidum quorumdam fructuum, coctum et cum quibuscumque oleribus mixtum.

గొజ్జేరవ eunuchus.

గొటకు,గొటకాయ fructus quicumque in incremento suo impeditus et nunquàm maturescens;

గొటగుట్టు garrire .

గొటగొట కుడియ cum sonitu bibere,. . . . sorbere.

గొటరుడాక murmurare, frendere .

గొట్ట calamus quo medicamenta animalibus adhibentur.

గొట్టకుణి 1 ludus quidam puerilis . 2 modus quidam in ludo latrunculorum usitatus .

గొట్టరు cavitas .

గొట్టు adj . carus , rarus , modicus . — s . 1 paucitas , raritas. 2 limes , terminus , confinia.

గొట్టుగుణి vid . గొట్టకుణి .

గొట్టుణిగ homo qui ægrè vivit.

గొట్టులెక్క supputatio intricata.

గొట్టె 1 rima , fissura . 2 clunis. 3 coxa .

గొడగు stagnans.

గొడగూరి eradicatus.

గొడగొడనిఅఋ singultiendo flere .

గొడచెన. . . . గొడశినగిడ virgultum quoddam.

గొడవ interventus , conversatio , commercium , connexio .

గొడసు 1 lectu impossibilis, confusus , intricatus . 2 severus , rigidus .

గొడుగు 1 turbidus , stagnans. 1 murmurans.

గొడ్డలి , గొడ్డిలి , గొడ్డిళి securis. vid . కొడలి.

గొడ్డు adj. 1 sterilis . 2 severus.

గొడ్డుతన sterilitas.

గొడ్డు సారు vid. పెణస్సునీరు .

గొడ్డుళి succus acidissimus.

గొణంగు murmurare .

గొణకల్లు lapis asper , acutus.

ಗೊಣಕು 1 murmurare 2 offendere pedem . (ad lapidem .)

ಗೊಣಗ murmurator .

ಗೊಣಗುಟ್ಟು 1 murmurare . 2 stertere .

ಗೊಣಸು I argentea catena (pro cruribus .) 2 uncus.

ಗೊಣಗಿಕೊಳ್ಳು murmurare.

ಗೊಣು spiritûs meatus.

ಗೊಣುಗು murmurare .

ಗೊತಕು , ಗೊತಂಕು , ಗೊತುಂಕು hæsitare , balbutire (loquendo .)

ಗೊತ್ತು 1 nota, signum, indicium. 2 habitatio , sedes , domus. —ಗೊತ್ತಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿಸ ad intentum terminum dirigere .— ಗೊತ್ತುಗಾರ , ಗೊತ್ತುದಾರ, ಗೊತ್ತಿನವ herus, aliis præpositus.— ಗೊತ್ತುಮಾಡ.... ಹತ್ತಿಸ,.... ಹಿಡಿಯ agnoscere , invenire. — ಗೊತ್ತುಗುರಿಯಿಲ್ಲದ confusus , permixtus.—ಗೊತ್ತುಯಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು animadvertere—ಗೊತ್ತಿಗೆಬರ præfixo tempore venire.— ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವನು I ignotus homo. 2 homo fiduciâ indignus.

ಗೊದಕು , ಗೊದಗು, ಗೊದುಗು, ಗೊದುಱು vid. ಗೊತಕು.

ಗೊದಗುದಿ defatigatio, virium defectio.

ಗೊದಡು , ಗೊದಱು , confusio, obscuritas .

ಗೊದಿ præ frigore tremere . vid. ಗುದಿ.

ಗೊಡೆ caudex ligneus pecorum collo alligatus.

ಗೊದ್ದ 1 magna formica nigra . 2 stellio , lacerta .

ಗೊದ್ದೆ 1 humana excrementa . 2 stercus porcinum .

ಗೊನಪು , ಗೊನಬು decens, conveniens .

ಗೊನಲು surculus . vid . ಕುಡಿ.

ಗೊನೆ fructûs caulis.

ಗೊಪ್ಪ 1 vitta in summo capite mulieris . 2 ornamentum auriculæ virginis desponsandæ appensum . 3 extrema quæque pars arcûs .

ಗೊಬ್ಬರ stercus.

ಗೊರಕು ronchus, actio stertendi.

ಗೊರಗು pallium quoddam è foliis palmarum contextis .

ಗೊರಚೆ ಗೊಂಡುಹೋಗ exedi (littus aquis.)

ಗೊರಜಿಪಲ್ಯ *flacourtia catafracta*, bot. (olus.)

ಗೊರಬ sacerdos pastorum.

ಗೊರವ 1 vid . ಗೊರಬ . 2 *Siva*.

ಗೊರವಂಕ vid . ಮೈನದಹಕ್ಕಿ.

ಗೊರವಣಿ vid . ಕೊರವಣಿ .

ಗೊರವಿಕಟ್ಟಿಗೆ fax vel tæda lignea.

ಗೊರಶೆ, ಗೊರಸೆ , ಗೊರಿಸೆ , ಗೊರುಸು. 1 ungula (animalium .) 2 vid . ಗೊರಗು. — ಹಾಸುಗೊರಸೆ lata et plana ungula . — ವಿಡಿಗೊರಿಸೆ, ಪಂಗಲಗೊರಸೆ, ungula bisulca.— ಮಿದುವುಗೊರಶೆ mollis ungula . — ಹಿದುಗೊರಸೆ magna ungula.

ಗೊರಿಕೆ ronchus

గొరిజె.... గొరుజెప్పు vid. గొరజె

గొరిమిడి *Barleria longifolia*, bot· (planta medicinalis .)

గొరవిగడ arbor è cu jus ramis fiunt tædæ.

గొరిశెకల్లు asper , acutus lapis.

గొరు haurire aquam .

గొర్రస ronchus , sonitus stertentis .

గొర్కలు inæqualis , asper .

గొటార్దబావి puteus cujus accessus est difficilis.

గొకుర్డి serpens , sese diffundens , (v . g . morbus.)

గొకేర్ vid. గొఱికె — గొకేర్టొఁడు homo qui valdè stertere solet.

గొకేర్దికన rebellio, inobedientia, renixus.

గొవిర్డ inflatus, elatus , insolens.

గొబ్బంగర solidus annulus.

గొతె nodus currax arcûs, sive extremæ partes ejus.

గొజ్జిడిగాడ virgultum sic dictum·

గొల్ల pastor (præsertim armentorum; nomen est *castæ* simul ac professionis.) — మేఁకగొల్ల , హాలగొల్ల , కాడసాఁగొల్ల , ఎఱ్ఱగొల్ల variæ divisiones in tribu pastorum. — గొల్లతి, గొల్లస్త్రీ femina ad hanc tribum pertinens· — గొల్లాళి lactaria.

గొల్లన , గొల్లిన conopæum quod suprà caput sponsorum elevare solent.

గొల్లార asper, abruptus, petrosus.

గొల్లి partes sexuales mulieris. — గొల్లిచిల్లి.... గింజె os vulvæ·

గొల్లె putamen tamarindi·

గొసంబి , గొసుంబి chamæleon·

గొసబు palus, cœnosus gurges·

గొస్టుమర columna aut arbor cui pecora sese affricare solent.

గొళిగోఁకుదురి equa.

గొళ్ళె I nigra macula in granis. 2 palea, festuca. 3 tumultus, confusus sonitus . — గొళ్ళె కడువవను sodomita (activus·) — గొళ్ళెకడిపి కొంబువవను sodomita (passivus.)

గోఁ 1 cœlum. 2 taurus . 3 radius luminis. 4 fulgur. 5 luna . 6 sol. 7 vacca·

గోఁకు unguibus scalpere.

గోఁటు durus, immaturus.

గోఁదళి cæremonia quædam idololatrica·

గోఁదు gummi (*gomme arabique.*) — గోఁదుబాసి lagena gummi impleta.

గోకర్ణ peregrinationis quidam locus·

గోఁకార crudelis ,severus , rigidus . vid . ఘోరాకార .

గోఁకిబీజ , గోఁకిలిబీజ pharmacum quoddam·

గోఁకిరిబాకిరి negligenter factum

గోకు, గోకీగోర్వు, vid. గోరంకు.

గోకుల pastorum statio.— గోకులాష్టమి natalis dies *Krishnæ*.

గోఖండ orbis terrarum.

గోగలాకి arbor quædam.

గోగు planta quâ vescuntur quasi olere et è cujus fibris fiunt funes. vid. పుంటి.

గోచర perceptio, intelligentia, objectum sensationis. — గోచరము perceptibilis. — గోచరించు, గోచరపడు visibilis esse.

గోణాగర curvus, flexus, deformis esse.

గోచీ panniculus quo operiuntur verenda.

గోజు caro corrupta. (in vulnere.)

గోజ vid. గొజ్జ.

గోజికొమ్మ arbor quædam.

గోజా 1 interventus. 2 connexio, commercium, conversatio. 3 confusio, implicatio, intricatura.

గోటు s. 1 pallium laneum. 2 opus acupictum. 3 lacinia. 4. densus laneus pannus. (*serge*.) —adj. 1 durus, immaturus. 2 sterilis. 3 stupidus, sensu carens. — గోటుతనం rigor, durities, severitas.

గోడంబి .... డంబి nux *catechu*.

గోడబాణి genus quoddam placentæ.

గోడిగ equa.

గోడు 1 lamentatio, dolor. 2 stercus, fimus ex imis stagnis extractus.

గోడ, గోడి murus. — గోడచెంబి projectura, coronis muri. (*larmier*.) — కడిగోడ murus è ruderibus constructus.

గోణ్డక్రి vid. గోండక్రి.

గోణ 1 nasus. 2 collum. vid. ఘోణ.

గోణి 1 saccus. 2 vid. గోనె. 3 nomen cujusdam arboris.

గోణికాపుత్ర auctor operis de mulieribus tractantis.

గోతు collum.

గోత urina pecorum.

గోత్ర, గోత్రసూత్ర, 1 familia, tribus, stirps. 2 terra. 3 mons. — గోత్రజ ex honesto loco natus. — గోత్రభిత్తు *Indra* (montes feriens.) — గోత్రౌఘ montium congeries.

గోద cerebrum.

గోదణ, గోదని, గోదలు, గోదని præsepe.

గోదరుడు fractura.

గోదావరి *Godavery*, (fluvius.)

గోధ, గోధని, గోధి frumentum, triticum. vid. గోధు, 2.

గోధు 1 frons. 2 frumentum.

గోధి crocodilus *alligator*.

గోధూళి vespera.

గోధ్రి ænigma.

ಗೋನಗಡ quædam arbor.

ಗೋನರ್ದೀಯನು *Pantanjali* (Indus philosophus.)

ಗೋನಸ serpens *boa constrictor.*

ಗೋನಾಳಿ spiritûs meatus. (*trachée-artère.*)

ಗೋಪ 1 bos. 2 pastorum dux. — ಗೋಪತಿ id. sens. — ಗೋಪಸ್ತ್ರೀ, mulier pecorum custos.

ಗೋಪಥ via æetherea.

ಗೋಪನ secretus, occultus.

ಗೋಪಾಲ, ಗೋಪಾಲಕ 1 pastor. 2 *Brahma.* 3 mendicus.

ಗೋಪಿ mulier pecorum custos. — ಗೋಪೀಚಂದನ flava ocra.

ಗೋಪೀಥವು 1 diluculum, aurora. 2 alveus ad adaquanda pecora.

ಗೋಪುರ 1 turris 2 urbis aut civitatis porta — ಗೋಪುರದ ನೆಲೆ turris contignatio, vel gradus.

ಗೋಪ್ಯ secretus, abstrusus.

ಗೋಪ್ರದಕ್ಷಿಣ actio orbem terrarum circumnavigando perlustrandi.

ಗೋಬೃಂದ armentum boum.

ಗೋಬೆ vermibus consumptus, obsoletus.

ಗೋಭರ್ತ proprietarius vaccæ

ಗೋಭಿತ್ತು *Indra.*

ಗೋಮಯ stercus vaccinum.

ಗೋಮಾಸ ಕುದುರೆ equus ominosis notis insignitus.

ಗೋಮಾಯು vulpes. (*chakal.*)

ಗೋಮಾರಿ ricinus pecoribus infestus.

ಗೋಮಾಳಿ collum, guttur.

ಗೋಮಿನಿ *Lakshmi.*

ಗೋಮು 1 signum ominosum. (in equo.) 2 dilectio, bonitas.

ಗೋಮೂಳ unctio pavimenti cum stercore vaccino.

ಗೋಮೇಧ flava quædam gemma.

ಗೋರ terribilis, sævus, severus, arduus — ಗೋರಿಸ, ಗೋರಸ vexare, opprimere.

ಗೋರಂಟಿ, ಗೋರಂಟೆ, ಗೋರಟೆ *lawsonia spinosa.* (planta) — ಬದವಿನ ಗೋರಂಟಿ species quædam hujus plantæ.

ಗೋರಂಚು exigua vel tenuis fimbria.

ಗೋರಕು, ಗೋರಂಕು ronchus.

ಗೋರಡಿ molestia, incommodum, vexatio.

ಗೋರಕ್ತ 1 sol. 2 luna.

ಗೋರಥ *Siva,* (bovi insidens.)

ಗೋರಸ 1 lac coagulatum. 2 butyri serum.

ಗೋರಕ್ಷ pastor.

ಗೋರಾಟ effossio aquam inveniendi causâ.

ಗೋರಿ sepulchrum.

ಗೋರಿಕಾಯಿ *dolichos fabæformis.*

ಗೋರಿಮುಡಿ *acalypha Indica,* planta.

ಗೋರು v. a. 1 optare, cupere, appetere. 2 lacerare. 3 trahere.

ಗೋರುಕಲ್ಲು albus quidam lapis.

ಗೋಳಕುಪ್ಪೆಗೆ aurificis instrumentum quoddam.

ಗೋಳಾಟ vexatio, molestia, persecutio.

ಗೋಳಿ 1 cacumen. 2 angustiæ montium. (*passe.*) 3 deus falcatus. — ಗೋರಿಮೀಸೆ mystax in extremis labiis.

ಗೋರೋಚನ *calculus cysticus*, (concretio biliosa in felle bovis.)

ಗೋರೋಜನ ಬಣ್ಣ fuscus color.

ಗೋರ್ಗರಿಸು 1 adamussim everrere. 2 mugire. (elephas.)

ಗೋಳ್ಗರೆ, ಗೋಳುಹೊಯ್ opprimere, vexare, fatigare, molestare.

ಗೋಳಾಡಿಕೆ, ಗೋಳಾಡಿಸು, ಗೋಳಾಟಿ. ಗೋಳಾಟ, vexatio, molestia, persecutio.

ಗೋರಂಟೆ *achyranthes polygonoides*, (olus .)

ಗೋರಂಟ cerebrum.

ಗೋಲಂದಾಜ quidam ludus.

ಗೋಲಕ vas figlinum in quo reconditur pecunia.

ಗೋಲಕೊಂಡ *Haïderabad*, (civitas .)

ಗೋಲ್ಕುಟಿಕ motacilla. (*hoche-queue*.)

ಗೋಲುಂಡೆಕೊಲ simius.

ಗೋಲಾಗಿಬೆಳೆ rectè vel altè crescere.

ಗೋಲಾಟ vid. ಕೋಲಾಟ.

ಗೋಲಾಸು ಗೋಲುಮಾಡು populari, vastare, deprædari.

ಗೋಲಿ globulus figlinus, aut lapideus. (*bille*.) — ಗೋಲಿಚಿಣ್ಣಿ actio percutiendi fragmentum ligneum (globulis.)

ಗೋಲಿಗೆ arbor sic dicta.

ಗೋಲು s. 1 coronis. 2 annulus, circulus. — adj. longus, magnus, altus, procerus. — ಗೋಲುಂಗರ solidus annulus. — ಗೋಲುಕಳ್ಳಿ species quædam *Euphorbiæ*. — ಗೋಲುಕಾರ satelles vectigalibus præpositus. — ಗೋಲುಕೈ.... ಕಾಲು longæ manus vel longi pedes.

ಗೋಳಿಸೊಪ್ಪು species quædam graminis repentis.

ಗೋಳ್ವಡು in manus inimici cadere.

ಗೋವ, ಗೋವೆ civitas *Goa*.

ಗೋವಳರು pastores.

ಗೋವರ್ಗ vaccarum armentum.

ಗೋವಜೂ arbor quædam *guava*.

ಗೋವರ್ಧನ rivus quidam. — ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿ mons quidam quem *Krishna* in digito suo portâsse fertur. — ಗೋವರ್ಧನಸಾಜು *Dolichos fabæformis*.

ಗೋವರ್ಧನಿಸೊಪ್ಪು olus sic dictum.

ಗೋವಳಿಗ, ಗೋವಳನು pastor, bubulcus.

ಗೋವಾಹನ *Siva* (in bove equitans.) — ಗೋವಾಹಿನಿ cœlestis *Ganga*.

ಗೋವಿಂದ cognomen quoddam *Wishnuvi*.

గొలికె ligneus uncus. — గొలికె కట్టె adunctus baculus.

గొలుసు cortina quâ velantur mulieres in gynæceo degentes.

గోలసువారి, గోలుసాస్త్ర summarium supputationis alicujus, index, codex.

గోష్ఠ, గోష్ఠాన 1 stabulum pro vaccis. 2 sermo, colloquium.

గోష్ఠి cœtus, concilium.

గోసంగిదవారు coriarii, sutores.

గోసగి nomen vici cujusdam.

గోసాయిదవారు sectarii quidam qui non nubunt et negotiationem exercent.

గోసు nomen oleris cujusdam.

గోసుమంబరి vid. కుసుంబరి.

గోషి mugitus. vid. ఘోషణ

గోస్త 1 uva. 2 momordica charantia. bot.

గోళ 1 globus, orbis. 2 foramen. — అర్ధ గోళ hemisphærium, semi-orbis. — ఖగోళ orbis cœlestis.

గోళక spurius è viduâ natus.

గోళాట lamentatio, fletus. — గోళాడ plorare, lamentari.

గోలిపల్లి nyctanthes tristis bot. (olus.) — పచ్చగోలి, కుసిగోలి variæ species. — గోలి గుండు fructus ejus, quo pueri utuntur ut globulo.

గోలిగ equa.

గోలిస, గోళిస in butyro aut oleo frigere.

గోళు dolor, lamentatio. — గోళిడ flere, lamentari, ululare

గోళ్ళు persecutio, vexatio, molestatio.

గోక్షీర lac vaccinum.

గోక్షురక tribulus terrestris. (planta.)

గోకీర్ణ ager à vaccis conculcatus.

గౌకృణ latratus canis.

గౌజ vid. కవజ.

గౌడ princeps vici aut pagi. — గౌడగిత్తి, గౌడసాని uxor ejus. — కుట్టగార గౌడ princeps vici indigena. — హట్టిగార గౌడ princeps vici advena. — గౌడదేశ districtus Gaur in regione Bengalensi.

గౌడి ancilla, famula.

గౌడికాయి cucumis melo, vid. కసి కాయి.

గౌతమ nomen cujusdam Rushi. — గౌతమి 1 ejus uxor 2 fluvius Godavery.

గౌధేయ iguana stellio.

గౌర adj. 1 leviter rubeus. 2 albus. 3 flavus.

గౌరమ్మ Parvati.

గౌరవ 1 honestas, fama. 2 pondus, gravitas. 2 existimatio, respectus. 4 distinctio.

గౌరవ్య Duryodhana.

గౌరి 1 Parvati. 2 puella decem

annos nata . — గౌరీవ్రతము vid. వ్రతము. — గౌరీపూజ cæremonia quædam in honore *Parvati*.

గౌరు obscurus, non clarus. — గౌరు కొను obscurus esse. — గౌరుకాలము crepusculum.

గౌడి ferculum quoddam è farinâ subactâ et lacte.

గౌలు fetor.

గౌసంచి; గౌసంచి saccus, pixis, operculum.

గౌళ nomen cujusdam regionis.

గౌరజంబూర pulvis odoratus.

గౌర్జర ఫలము fructus quidam.

గౌరీకాంత nomen cujusdam cantûs.

గౌళి lacerta. — గౌళిపాటు lacerta in aliquem cadens. — గౌళి శాస్త్రము liber de lacertis tractans.

గొల్ల. . . . గొల్లకత్తె vir aut mulier butyri serum vendens.

గౌళిగె fasciculus centum foliorum *bethel*.

జ్ఞాతికులు descendentes. (in lineâ rectâ consanguinitatis.)

జ్ఞాన vid. జ్ఞాన.

జ్ఞానజ vid. జ్ఞానజ.

గ్రంథ 1 liber, scriptum quodcumque (sive poëticum sive prosaïcum.)2 carmen quoddam 32 litteris aut syllabis constans. — గ్రంథకర్త 1 auctor libri. 2 ille qui librum faciendum curat. — గ్రంథకారుడు auctor libri. — గ్రంథాక్షర character quo scribunt Tamulenses linguam samscritam.

గ్రంథి 1 pharmacorum fasciculus. 2 nodus aut articulus fustis.

గ్రంథిల arbor quaedam.

గ్రంథిపాము camelus.

గ్రంథికి *flacourtia sapida*, (planta.)

గ్రసను 1 comedere. 2 deglutire, vorare.

గ్రస్త 1 confusè pronuntiatus, vitiatus. 2 manducatus. 3 contentus.

గ్రస్తవ్య manducatu aut contentu aptus.

గ్రహ 1 planeta. 2 nodus ascendens. 3 malus spiritus. — నవగ్రహ novem planetæ ab Indis enumeratæ (hæ sunt: Sol, Luna, Mars, Mercurius, Jupiter, Venus, Saturnus, Caput Draconis et Cauda ejusdem.)— భూతగ్రహ dæmonum classis quaedam. — బాలగ్రహ deae quædam pueris infestae.— గ్రహకూటమి planetarum conjunctio — గ్రహచారము, గ్రహచారము, fatum. — గ్రహపతి, sol.

గ్రహణ 1 receptio, acceptatio. 2 eclipsis solis aut lunae. 3 actio intelligendi, aut suscipiendi doctrinam.

గ్రహరాశి mansiones planetarum.

గ్రహశాంతి pacificatio maligni spiritûs.

గృహస్థ vir conjugatus, paterfamiliâs.

గ్రహించు 1 intelligere. 2 accipere. 3 apprehendere, sumere. 4 discere.

గ్రామము vicus. — గ్రామప్రవేశము actio divertendi in aliquo loco, unâ tantùm nocte.

గ్రామణి adj. princeps, optimus, excellens, præeminens. — s. 1 dux vici. 2 tonsor. 3 rusticanus 4 homo voluptati deditus. 5 meretrix. 6 cognomen mercatorum sicerae చెట్టి (apud Tamulenses.)

గ్రామదూష్య infamatio, calumnia.

గ్రామస్థ incola vici.

గ్రామ్య rusticus, vico oriundus. — గ్రామ్యధర్మము 1 consuetudo vici 2 carnalis copula.

గ్రావ mons. petra, rupes.

గ్రాస cibus, sustentatio, victus. — గ్రాసహేతువు ratio victûs. — గ్రాసనిమిత్తముగా propter cibum.

గ్రాహము 1 porcus. 2 *alligator*, crocodilus.

గ్రాహకి intelligentia.

గ్రాహ్య 1 intelligibilis. 2 acceptabilis.

గ్రీవ collum. — ఏకగ్రీవ intima amicitia.

గ్రీష్మ s. 1 calor, æstus. 2 tempus calidum, vel aestivum. — adj. calidus.

గ్లహ 1 ludus. 2 sponsio. (*gageure.*)

గ్లాని languor, defatigatio corporis aut mentis.

గ్లౌ luna.

ఘ

ఘంట stylus ferreus. — ఏలికఘంట stylus globulo instructus in summâ parte. — వారసఘంట stylus ex utrâque parte acutus. — గిలిగిన ఘంట stylus, crepitaculis instructus.

ఘంటలంకి nomen cujusdam deæ

ఘంటాగారము turris campanam continens.

ఘంటాపథ, ఘంటామార్గము via regia, via major.

ఘంట, ఘంటిక inauris. — ఘంట కొప్పు superius ac inferius auris ornamentum.

ఘంటిక , ఘంటికి , ఘంటిక nodus.

ఘంటి 1 campana. 2 tintinnabulum. 3 discus metallicus (in quo pulsant horas.) 4 hora. (60 minutorum.) 5 nodus, fascis, fasciculus.

ఘంక foramen.

ఘామని celeriter, simul, subito.

ఘామము fragrantia, odor.

ఘక్కని celeriter, festinanter.

ఘగ్గర vid. గగ్గర, 3 et 4.

ఘట vid. కట.

ఘటకత్వ robur, potentia.

ఘటని 1 vid. కటని 2 agmen elephantum ad pugnam instructorum. 3 conatus. 4 cœtus, congregatio. 5 fortunata sidera.

ఘటనాఘటని possibilis simul cum impossibili.

ఘటాకాశ sol et firmamentum in aquâ reverberata.

ఘటాని, ఘటాలి, ఘటనాలి mulier animo virili, virago.

ఘటి exiguum vas figlinum.

ఘటకే vid. కటకే, 3. — ఘటికాశత గ్రంథ centum versus in unâ horâ recitans.

ఘటిత insitus, junctus.

ఘటీయంత్ర quodcumque instrumentum ad hauriendam aquam.

ఘటిస v. n. 1 obtineri. 2 occurrere, evenire, accidere. — v. a. peragere.

ఘటుక్కన tigridis rugitus.

ఘటోత్కచుడు filius *Bhimæ*.

ఘటోదయ tempus nativitatis.

ఘట్ట 1 littus, ora maris. 2 angustiæ montium. (*passe*.) — ఘట్టక్కనిల్చన in conveniente stationis loco detinere.

ఘట్టణ 1 actio percutiendi linteamina ad emolliendum ea. 2 actio tundendi lapillos ad exæquandum iter, etc.

ఘట్టని 1 motus, incessus. 2 actio cooperiendi. 3 vid. ఘట్టణ. 4 extersio, obliteratio. — ఘట్టని మాడ 1 in solidam massam percussione redigere. 2 scloppetum pulvere nitrato, etc. instruere. 3 obliterare. 4 contundere.

ఘట్టద మెణసు acre piper.

ఘట్టాలి vid. ఘటాని.

ఘట్టి 1 firmus, securus. 2 durus, solidus, compactus. 3 altus. 4 peritus, fortis, capax. vid. కట్టి. — ఘట్టితన, ఘట్టిగార, vid. కట్టి.

ఘట్టిస vid. ఘట్టనిమాడ.

ఘడ pertica. — ఘడఘడాయిస rugire. (tigris.)

ఘడగని rugitus tigridis.

ఘడని, ఘడణ veneratio, respectus, bona existimatio.

ఘడతర firmus, robustus, fortis.

ఘడబడాయిస perdere, vitiare (v. g. sicut mures.)

ఘడాయిస percutere aut movere (vecte ferreo.)

ఘట్రాక్కు, ఘట్రావు vectis ferreus.

ఘటావశ్యకత ardor, festinatio.

ఘడి vid. గడి, 3. — ఘడిఘడిస consumere (horam.)

ఘడియారం horologium. (*montre, pendule, horloge*, etc.)

ఘడిస obtinere, adipisci, congregare. — ఘడికి acquisitio. — ఘడితార్థి ille qui comparavit sibi (divitias, etc.)

ఘణ, ఘణఘణలు, ఘణఘణింపు tinnitus campanæ. — ఘణఘణిస tinnire, sonare.

ఘన s. 1 veneratio, honor, dignitas, majestas 2 instrumentum quodcumque metallicum (quod pulsatur.) 3 saltatio moderata. 4 ferrum. 5 pellis, cortex, putamen. 6 extensio. 7 durities. 8 soliditas. 9 nubes. — adj. 1 gravis, magni momenti. 2. auspicatus, fortunatus, propitius — ఘనగర్జిత, ఘనగర్జన tonitru. — ఘనతర magis venerabilis, gravior.

ఘనచ్ఛాయల fulgur.

ఘనత magnitudo, gravitas, gloria, nobilitas.

ఘనపుష్ప 1 aqua. 2 arbor *moringa*.

ఘనరస 1 aqua. 2 camphora.

ఘనసార camphora.

ఘనవాచి loquacitas.

ఘనాఘన 1 nubes imbribus fœta 2 elephas malignus aut venere ardescens.

ఘనీభూతత condensatio.

ఘనోపల grando.

ఘమ fragrantia, odor. — ఘమిస, ఘమాయిస fragrans esse.

ఘరట్ట moletrina manualis.

ఘరఘరసి strepitus serræ.

ఘఘరి vid. గగ్గె.

ఘర్మ 1 calor, æstus, tempus calidum. 2 sudor.

ఘర్షణ, ఘర్షణె 1 actio tundendi .... attercudi. 2 lis, rixa contentio.

ఘల్లణె vid. ఘర్షణె, 2.

ఘల్లన crepitaculorum tinnitus,

ఘసణె sonitus perfricantis lævem superficiem.

ఘసిఘసికొ (in manibus) perfricare, ungere, etc.

ఘస్మర edax, helluo, vorator.

ఘస్ర dies. — ఘస్రకరము, sol.

ఘళిగె vid. గళిగె, 3. — ఘళిగె బట్లు vid. ఘడియార.

ఘళింకె celeriter, festinanter. — ఘళిలు celeritas.

ఘళిస vid. గళిస et ఘడిస.

ఘాంట insidiæ.

ఘాంట ima colli vertebra.

ఘాటు gravis. (odor.)

ఘాత 1 cædes, occisio. 2 ictus, percussio. 3 quadrangulare aquæ receptaculum. — ఘాతక homicida, sicarius, occisor. — ఘాతిస necare, mactare, jugulare, occi-

dere. —ఘాడకతన id. q. ఘాడ.

ఘాడర, ఘాఢ fortis, robustus, procerus, densus.

ఘాతుక 1 malignus, noxius. 2 crudelis, barbarus, violens, ferox.

ఘాబరి s. confusio, perplexitas. — adj. confusus, perplexus.

ఘాయ vid. గాయ.

ఘారాఘార vis, violentia, oppressio.

ఘారిక, ఘారిగె genus quoddam cupediarum.

ఘారిస in butyro aut oleo frigere.

ఘాలి vid. గాలి.

ఘాలుమేలు status periculosus.

ఘాస gramen. — ఘాసకపల్ id quod paleæ admiscetur ad saginanda pecora.

ఘాసి vid. గాశి, గాసి.

ఘాటక vir fortis. — ఘాటకతన fortitudo.

ఘాళి 1 ventus, aër. 2 spectrum, phantasma, malignus spiritus. — సుంటర .... సుంటరఘాళి turbo vehemens. — ఘాళిహాగి vento (expositus.)— ఘాళిపట milvus chartaceus.

ఘాళిగోపురద్రైయ్య 1 *Siva* 2 una è montibus *Hampi*.

ఘీరుగుట్టు, ఘీర్రుట్టు, ఘీర్రసు stridere. (rota.)

ఘీరాయిస obsidere, circumdare.

ఘీంకార mugitus elephantis. — ఘీంకారిస, ఘీంకరిస, ఘీంకోయిడు rugire.

ఘుట, ఘుటి pedis clavicula.

ఘుటకాయిస, ఘుటాయిస vid. ఘట్టణె. (మాడ.)

ఘుటికె 1 pilula, bolus medicinalis. 2 pedis clavicula. 3 remedium magicum.

ఘుడిఘుడి శబ్దమాగు, ఘుడిఘుడిసు tonare.

ఘుడుఘుడిస grunnire. (porcus.)

ఘుణ insectum quod in ligno invenitur.

ఘుమఘుమాయమాన fragrans. — ఘుమాయిస diffundi. (fragrantia.)

ఘురకాయిస vid. గురకాయిస.

ఘుర్ఘుర grunnitus.

ఘుసృణ crocus, turmerica.

ఘుళుఘుళు sonus avidè bibentis.

ఘూక bubo.

ఘూర్ణన, ఘూర్ణిత circumactio, rotatio, vertigo.

ఘూర్ణిస fremere. (mare.)

ఘృణి radius solis aut lunæ.

ఘృణె 1 aversatio, antipathia. 2 exprobratio, vituperium, critica.

ఘృత 1 butyrum liquefactum. 2 aqua.

ఘృతాచి unus è cœlestibus *Indræ* aulicis.

ఘృష్టి 1 porcus. 2 vacca quæ semel parturiit. 3 radius solis aut lunæ. 4 attritio, molitura, contusio. 5 memoria.

ಘೀರಾಯಿಸು vid. ಘುರಾಯಿಸು.

ಘೀರಿಸಿರಿಗಿಸು equum in circo circumagere.

ಘೋಂಟೆ nux *areca*.

ಘೋಟಕ equus — ಘೋಟಿ equa.

ಘೋಣೆ 1 nasus. 2 nares equi.

ಘೋಣಿ porcus.

ಘೋರ adj. terribilis, tremendus. — s. tigris.

ಘೋಲ, ಘೋಳ butyri serum.

ಘೋಷ 1 statio pastorum. 2 sonitus, strepitus. — ಘೋಷಿಸು obstrepere.

ಘೋಷಣ alta vox, exclamatio, magnus strepitus.

ಘೋರಿಡು, ಘೋರ್ರಂದಿಗುಟ್ಟು rugire. ululare.

ಘ್ರಾಣ 1 nasus. 2 olfactus, odoratus — ಘ್ರಾಣಿಸು odorare. — ಘ್ರಾತ odoratus.

ಙ

Nulla vox Canarensis ab istâ incipit litterâ.

ಚ

ಚಂಗ actio aquam effundendi in canalibus irriguis. — ಚಂಗಮಾಡು eo modo irrigare.

ಚಂಗಚಂಗಾಗಿ vicissim.

ಚಂಗಣಿಗೆ rubrum *nelumbium*. (*lotus*.)

ಚಂಗದಿರ sol.

ಚಂಗನೆ celeriter, velociter.

ಚಂಗಲಕೋಷ್ಟ pharmacum quoddam.

ಚಂಗಲನೆ cæruleum lilium aquaticum.

ಚಂಗವರಿತ alternata vici alicujus administratio.

ಚಂಗಾಗಿಹಾರು citatissimè currere (equus.)

ಚಂಗಾಳಿ ventus rubrum eliciens pulverem.

ಚಂಗಾವಿ ruber.

ಚಂಗಮಂಗಿ, ಚಂಗಮಂಗ repentinus impetus vel saltatio, tripudiatio.

ಚಂಕುಡಿ corallium.

ಚಂಕುಹಾರಿಸು 1 calcitrare. 3 evertere ascensorem. (equus, bos, etc.)

ಚಂಗೂಲಿ sol.

ಚಂಗೂಲಿಜನ operarius, mercenarius.

చంచపరేకు folium aureum, aurea lamina.

చంచరీక apis nigra major.

చంచు tribus quædam barbara in sylvis habitans — చంచిత mulier ex hâc tribu.

చంచల adj. inconstans, mutabilis, titubans, instabilis, caducus. — s. 1 molestia animi. 2 vacillatio animi fluctuantis. 3 fulgur. — చంచలాక్షి mulier vagos habens oculos.

చంచువు avis rostrum.

చంజి vid. సంజి.

చండ 1 vehemens, ferus, ardens, calidus. 2 bonus, excellens, magnus.

చండవాలు 1 pecunia in arrhabonem data. 2 venditionis primitiæ.

చండాకె muliebris tunicella. (*jupon*.)

చండాలుఁ, చండాల్ homo è promiscuo genere ortus, ideò que ignobilis, juxta Indos.

చండి 1 pertinacia, inobedientia, perversitas. 2 mulier pertinax. — adj. pertinax, protervus. — చండితన pertinacia vid. డంగి

చండిక 1 *Parvati*. 2 cirrus (in summo brahmanæ capite.)

చండిమోర vir pertinax.

చండిచాముండి dea quædam.

చండిముండి dea quædam *Sivæ* aut *Durgæ* ministrans.

చండీవాళ్ vid. చండవాలు.

చండీశ్వర, *Siva*.

చండు pila lusoria. — పుట్టిచండు pila *elastica*. — కోలుచండు missile quoddam. — పూవినచండు sertum aut pila è floribus. — చండుమురియగొట్టు imam cervicis partem percutere.

చంపువ్వ flos quidam calthæ similis.

చండీశ్వరి dea quædam octo manus habens.

చంద 1 pulchritudo. 2 conditio, incolumitas. 3 genus, modus, via 4 auxilium. — చందాన pulchrè, benè. 5 vid. చంద్ర.

చందకల్ fabulosa quædam margarita.

చందణి morbus equinus.

చందన *sandala* (tùm arbor, tùm lignum, tùm unguentum ex eo confectum.)

చందప్ప vid. చంద్ర.

చందస్సు 1 scriptura. 2 rhythmus poëticus. 3 significatio, intentio. 4 votum, desiderium.

చందవిరు rubeum germen.

చందిర vid. చంద్ర.

చందు novilunium.

చందింగు species quædam rubræ nucis *coco*.

చంద్ర 1 albumen simul cum luteo ovi. — బిలిచంద్ర albumen. — కెంపుచంద్ర luteum ovi. 2 pig-

mentum rubrum.

చంద్రుడు luna. — చంద్రోదయము .... అభ్యుదయము 1 ortus solis 2 umbella, conopæum. — చంద్రకాంతి fabulosa quædam margarita. — చంద్రగావి rubeus color lunæ orientis. — చంద్రచూడుడు.... శివుడు Siva —చంద్రజుడు. .. బుధుడు, Mercurius. — చంద్రజ్యోతి lux cærulea — చంద్రికలు.... వెన్నెల fulgor lunæ. — చంద్రపాతి nodus ascendens.

చంద్రధారసరము torques mille filis aut margaritis confectus.

చంద్రశాల superna contignatio, supernum cubiculum.

చంద్రసూర్యలు ornamenta aurea in capite gestari solita.

. చంద్రహారము torques ex aureis gemmulis planis et rotundis confectus.

చంద్రహాసము 1 lenis risus. 2 gladius. 3 rex quidam.

చంద్రిక 1 fulgor lunæ. 2 involucrum epistolæ in foliis palmeis scriptæ—చంద్రికాదేవి, చంద్రిక dea quædam.

చంద 1 ruber. 2 pulcher.

చందనంబియ్యము species quædam rubrae oryzae.

చందనంగిరి vulpes quaedam rubra.

చందగి vid. చందాగి.

చందపట్ట Madras.

చందాగి benè, rectè, convenienter, pulchrè, salubriter.

చందనిగత mulier eximio oris colore. — చందనిగతన pulchritudo.

చందము s 1 pulchritudo, forma, lætitia, gaudium. — adj. formosus, laetus.

చందివిటిబడు vir elegantiæ vestium nimis studiosus.

చెంగల్వ rubra nymphæa, bot.

చంపక michelia champaca, bot. — చంపకవాన rosa huic flori similis. — చంపకమాలావృత్తము rhythmus quidam poëticus. — చంపకశేఖరుడు nomen quoddam Sivæ.

చంపకొప్పు 1 coma super temporibus promissa. 2 ornamentum quoddam muliebre.

చంపూప్రబంధ liber partim carminibus, partim soluto sermone conscriptus.

చెంప gena aut tempora.

చంబు, చంబి, చంబీగింజ virgultum ferens magnum cicer. — చంబగింజలు prædictum cicer.

చంబు vas aquarium parvum (ut plurimùm, metallicum.)

చంబొంగారు aurum flavissimum.

చెము humor, mucedo. — చెముగిల humidus aut mucidus fieri.

చముటికీ 1 flagellum. 2 magnus malleus.

చముడ్డు lutum rubrum.

చముకి descendens nodus, astr.

చమారు 1 sutor. 2 ephippiorum

confector.

చంమాళిగె magnum calceamentum.

చంకూ, చంపు, చఁడు vid. చండు.

చంపి vid. సంపెఁగ.

చకచకాయమాన, చకచకిత scintillans, fulgens.

చకడి, చక్కడి plaustrum, currus.

చకళిమాడు obtruncare, decollare.

చకార copulativa *el*, *que*, etc.

చకిత timidus, pavidus.

చకముకి, చక్కముక్కి fragmentum chalybeum quo elicitur ignis. — చకముకిదూది gossipium quoddam ad suscipiendum ignem.

చకోరపక్షి rufa perdix. (*bartavelle.*)

చక్కంద cavillatio, subsannatio, irrisio. — చక్కందగార irrisor.

చక్కడపారె ligo quo utuntur ad eradicandum gramen. — చక్కణి, చక్కడి, చక్కుడి actio eradicandi gramen.

చక్కత్రి runcina quædam.

చక్కని celeriter, velociter.

చక్కలగిలిమాఁక titillari. — చక్కలగిలిమాడిన titillare.

చక్కలి, చక్కులి placenta è farinâ, assâ fetidâ, sale, etc. in butyro frixis.

చక్కవక్కి vid. చక్రవాక.

చక్కఁబక్కఁ కూర్చు cruribus decussatis sedere.

చక్కు fascis xylini crudi.

చక్కుబంది mensura agraria.

చక్కుముక్కి vid. చకముకి.

చెక్క 1 fragmentum, frustum, secamentum, schidia, orum. 2 arborum cortex. (secata.)— చెక్కదాసు *raia clavata*, zoo. (piscis.)

చెక్కొరకసిల్లి olus quoddam. — బొరెలచెక్కొరెక quædam species.

చెక్కొరెకి, చెక్కొరెకడ పండు citrium quoddam. (*pamplemousse.*)

చక్ర 1 rota. 2 circulus. 3 regnum, regio. 4 multitudo, acervus. 5 rufus anser. 6 trapetum, olearia 7 acutum et circulare telum. 8 vorago, vortex. 9 provincia, vicorum aggregatio. 10 aciei positio quædam circularis. 11 figura quædam astrologica aut mystica. 12 anatomica quædam corporis divisio. 13 nummus quidam olim usitatus —చక్రవర్తి 1 imperator sive rex. 2 nomen proprium regis cujusdam. — భూచక్ర orbis terrarum.

చక్రవాక rufus anser.

చక్రవాళ series quaedam montium.

చక్రాంగ 1 currus. 2 fabulosus cycnus.

చక్రవాద్య tympanum quoddam.

చక్రి 1. figulus. 2. serpens. 3. *Wishnu.*

చకటిగిడ...చుర virgultum quoddam nigrum prabens colorem.

చజ్జర festinatio, celeritas. — చజ్జరన celeriter, citatè.

చజ్జు percutere, verberare.

చజ్జౌక quadrangularis.

చజ్జి *holcus spicatus*, (granum.) vid. సజ్జి.

చట 1 praxis, consuetudo. 2 cogitatum, consilium. — చట కెలని తొర్చు consuetudinem quamdam abrumpere.

చటక 1 passer. 2 oblatio Manibus defunctorum patrum.

చటకాయిసు defatigari, taedere.

చటకు I crepitus, fragor. 2 strepitus calceamentorum (ambulantis.)

చటకీలొర్చు torpescere, rigere.

చటచటాయమాన I trabis confractae sonitus,...crepitus. 2 fragor tonitru.

చటచటాయమ్ను..... చటచటయనిసు, stridere, perstrepere, crepitare.

చటశి fastidium, contemptus. vid. శటశి.

చటని meretrix, scortum.

చటపట, చటపుటని 1. strepitus granorum (dùm torrefiunt.) 2. crepundia. 3 sonitus ambulantis.

చటపటగి solertia.

చటాకు 1. ¼ a pars unius పావు 2 paululùm.

చటాకి strepitus alapae aut flagelli.

చటాయనిసు vid. చటచటాయమ్ను.

చటాయిసు vid. చటకాయిసు.

చటి vid. చట్టి.

చటికే, చటుకు crepitus articulorum digitorum.

చటిణి, చట్టిణి vid. చట్న.

చటిల lapidum in igne ardentium crepitus.

చటుకర, చటుల, చటులకర 1 pulcher. 2 tremens, tremulus. 3 constrictus.

చటువటికే dexteritas, alacritas.

చటీ vid. చట, 1.

చట్ట adj. nitidus, commodus, bonus. — s. 1 ima aut plana pars cûrrus, tensæ, etc. 2 series. 3 abacus. 4 locus. 5 sella gestatoria (pro cadaveribus.) — చట్టగొర్చు...పడ, constitui, stabiliri.

చట్టణిసు, చట్టసిసు, vid. చటచటాయమ్ను.

చట్టని కడియ, subitò diffindi. — చట్టనిరూర exsilire cum strepitu.

చట్టబీఱ regularis evadere, succedere.

చట్టి 1 parvum vas figlinum. 2 sextus dies lunaris. vid. షష్టి.

చట్టిగ 1 vid. శెట్టిగ. 2 dux jumentorum granis onustorum

చట్టిగే vid. చట్టి.

చట్టు adj. immaturus, tener. — s. 1 puteus sinè scaturiginibus 2

calculus. — చట్లుదారి petrosa via.

చట్టు 1 fasciculus centum foliorum *béthel*, 2 saccus nucibus *areca* plenus. 3 perula nucibus *coco* referta. — చట్టుప్రోగు acervus saccorum *areca* nucibus repletorum.

చట్ల operculum figlinum.

చట్ని genus quoddam granorum aut fructuum contusorum, et cum sale, *capsico*, aquâ, etc. commixtorum, quibus utuntur ut condimento.

చట్రాయిమనసు homo pertinax et obduratus.

చరాన చీరిడు flagello insonare. — చరాని కొట్టు vid. చట్టని కొట్టు.

చరాయిమన్సు, చట్రాయిమను, vid. చట చట్రాయిమన్సు.

చడిగ కొట్టు vehementer percutere.

చడంకి, చడకి compactus (pannus), confertus, pressus. — చడకి కూడు 1 adigere, infercire. 2 constringere tramam.

చడన, చడక 1 actio infercìendi 2 actio constringendi tramam.

చడపుడని celeriter, velociter.

చదాచది iter valdè citatum.

చదాకి, చదాయికి defatigatio, labor. — చదాయిన defatigari.

చదావు incrementum. — దరచదావు, incrementum fisco publico proveniens è venditione frugum ultrà commune pretium.

చడి flexilis virga aut baculus, fragmentum ligni.

చడి vid. చడ్డి.

చడుక flagellare.

చడుగు malus, corruptus, pravus.

చడుదాతి infima tribus.

చడుకు vid. చడక.

చడుపుడని vid. చడపుడని.

చడి linteum in formâ sacci in quo super humeros gestantur infantes.

చణ vid. చెణ.

చణ 1 præcipuus, principalis. 2 peritus, gnarus.

చణక, *cicer arietinum.*

చణకిణ, laxa femoralia.

చణి, *cicer lens.*

చతుక acervus, massa, aggregatum.

చతుర peritus, dexter. — చతురత peritia.

చతురంగ ludus latrunculorum.

చతురంగబల pedites simul cum equitibus, elephantibus et curribus, vel, Indi exercitûs aggregatum.

చతురంత 1 terra 2 sella gestatoria.

చతురస్ర quadrangularis.

చతురానన *Brahma*, quatuor facies habens.

చతురాస్య 1 *Brahma*. 2 quoddam canarense dictionarium.

చతుర vir dexter aut peritus.

చతుర్గతి testudo.

చతుర్దంతి elephas *Indræ*, quatuor dentes falcatos habens.

చతుర్థకులు quarta Indorum tribus, *Shudræ*.

చతుర్థి quartus. — నాగచతుర్థి festum in die 4â quinti mensis lunaris, in honore serpentium celebratum. — గణేశచతుర్థి festum, in die 4â sexti mensis in honore dei sapientiæ celebratum.

చతుర్దశి decimus quartus dies à novilunio aut plenilunio.

చతుర్దిక్కు, చతుర్దిక్కులు quatuor venti præcipui.

చతుర్వీధి quatuor viarum compitum

చతుర్భుజ *Wishnu*, habens quatuor brachia.

చతుర్ముఖ vid చతురానన. — చతుర్ముఖశీలి linteamen mendici in humero alligatum ad excipiendas eleemosynas.

చతుర్వర్గ quinque optabilia, scilicet, justitia, divitiæ, voluptas, cœlum.

చతుర్వింశతి viginti quatuor.

చతుర్వేద quatuor *Vedæ* Indorum, videl. *Rigveda, Yajurveda, Sama veda, Atharvana veda.*

చతుశ్శాస్త్ర quatuor scientiæ. scil. తర్క grammatica; తర్క, controversia; మీమాంస, philosophia; ధర్మ, jurisprudentia.

చతుశ్శాఖలు quatuor *Vedarum* divisiones.

చతుష్పథ vid. చతుర్వీధి.

చతుష్పాద quadrupes.

చతుస్సంఖ్య vid. చతుశ్శాస్త్ర.

చతుష్టయ, చతుష్కం quatuor.

చత్వారి poëma.

చత్రి, చత్రిగె umbella major.

చత్వర 1 vid. చతుర్వీధి. 2 atrium ante domum Indicam.

చత్వరి vidua.

చత్వారింశత్తు quadraginta.

చత్వారి 1 quatuor. 2 oculi caligantes.

చద folium quodcumque (arboris aut floris.)

చదకు, చదపు, చదుపు percutere, verberare, flagellare.

చదన vid. చద.

చదర 1 planus, æquus. 2 quadratus.

చదరు, చదురు, 1 dispergi, dissipari, consumi. 2 guttatim stillare. 3 oculis perstringi. — చదరిన, చదరమాడ dispergere, profligare, fundere.

చదలు formica alba, *termes*.

చదుగు cœnosus.

చదుర vid. చదర — చదురకట్టు planum aut quadratum efficere.

చదురంగ ludus latrunculorum. — చదురంగ హాసు..... హలిగె tabella quadratis albis et nigris dis-

tincta.

ಚದುರು 1 peritia, vid. ಚತುರ . 2 aula vel cubiculum regis 3 thronus.

ಚದುಳು vid ಚದಲು.

ಚದಿ palea stercore mixta.

ಚನಕು, ಚನುಕು aggredi.

ಚನಟ pertinax, pervicax.

ಚನವು, ಚನುವ 1 amicitia. 2 familiaritas, libertas.

ಚನ್ನಬಸವ ಪುರಾಣ liber quidam de *linga* tractans.

ಚನ್ನೈದಲು ruber *lotus*.

ಚಪಕುಚಪಕನ್ನು, ಚಪಚಪಾಡಿಸು cum sonitu manducare.

ಚಪಟೆ, ಚಪ್ಪಟೆ 1 planus 2 vid. ಚಪ್ಪಟೆ.

ಚಪರಿಸ, vid. ಚಪ್ಪರಿಸ.

ಚಪಲ, ಚಪಳ adj. 1 vacillans, agitatus. 2 instabilis, mutabilis, caducus. 3 velox, celer, promptus. 4 momentaneus. 5 timore perculsus. — s. 1 hydrargyrum. 2 perplexus animus.

ಚಪಳತೆ, ಚಪಳತ್ವ, ಚಪಳತನ inconstantia.

ಚಪಳೆ mulier eximia.

ಚಪಾಚಪ ಕಡಿಯ frustatim concidere.

ಚಪಾಟಿ panis è majori milio confectus.

ಚಪಾಟಿಹೊಡೆಯ colaphizare, alapas dare.

ಚಪಾಡಿಸ vid. ಚಪಕು ಚಪಕನ್ನು. — ಚಪಾಡಿಸಿ ಕೂರ irruere in aliquem.

ಚಪಾಯಿಸ 1 furari. 2 irruere in. — ಚಪಾಯಿಸಿ ಕಡಿಯ irruere in aliquem eumque occidere.

ಚಪೇಟ 1 alapa. 2 colaphus, ictus.

ಚಪ್ಪಗೆ, ಚಪ್ಪನೆಯಾಗಿ insulsè, sine sapore.

ಚಪ್ಪಟೆ s. alapa. — adj. planus. — ಚಪ್ಪಟೆ ಮೂಗು nasus depressus vel planus. — ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿ planè, *horizontaliter*. — ಚಪ್ಪಟೆಕಾಯಿಕೊಡ puerum alicui ludo, alapâ datâ, initiare.

ಚಪ್ಪಡಿ 1 insulsitas. 2 pars latior columnæ ligneæ, vel trabis.

ಚಪ್ಪಡಿಬೀಳ insulsus evadere.

ಚಪ್ಪಂನ quinquaginta sex.

ಚಪ್ಪರ, ಚಪ್ರ 1 lectum vel tugurium culmis textum. 2 conopæum in quo idolum circumfertur. — ಚಪ್ಪರದ ಮಂಚ 1 lectulus columnâ et cortinis instructus. 2 sella gestatoria idoli. — ಚಪ್ಪರದ ಮಂಚವೇಷ quidam ludus mimicus. — ಚಪ್ಪರದ ಕಾಯಿ olera quæcumque postibus tugurii maritata. — ಚಪ್ಪರದ ಬದನೇಕಾಯಿ *solanum lycopersicum* (*pomme d'amour.*) — ಚಪ್ಪರವಳ್ಳಿ ಎಲೆ species quædam *béthel*. — ಚಪ್ಪರದವರೆಕಾಯಿ phaseolus diffusilis. — ಚಪ್ಪರ ಮನೆ domus cujus tectum non est satis inclinatum.

చప్పరణ latus, amplus, extensus.

చప్పరిస labia sua lambere, cum sonitu sugere. — కేలుచప్పరిస manibus plaudere,.... complodere.

చప్పలి genus quoddam sandaliorum.

చప్పట manuum complosio.— చప్పటకొ manibus complodere.

చప్పా sigillum telonii in mercibus impressum.

చప్పాణి tabula in quâ stamen telæ annectitur.

చప్పాట vid. చప్పట — చప్పాటిగాఁర ille qui tympanum manu pulsat.

చప్పి 1 sigillum telonii. — చప్పిదార qui hunc sigillum imprimit. 2 insulsus, insipidus.

చబకార, చబుకార sapo ruralis, terra fullonum.

చబకు, చబుకు flagellum.

చబట peritus, dexter.

చమకు, చమకాయించు, 1 gladium vibrare. 2 flagello sonare. 3 terrere, minari.

చమటిగె fabri ferrarii malleus major.

చమడ vid. చమఁ.

చమట sudor.

చమత్కార 1 peritia, dexteritas. 2 stupor, admiratio. 3 ingenium, facundia. 4 quodcumque rarum, extraordinarium, artificiosè factum, — చమత్కారవాని solerter, peritè. — చమత్కారి vir ingenio præditus.

చమత్కృతి, చమత్కార, 1 et 4.

చమర, చమరిమృగ 1 *bos grunniens*. 2 vid. చవర.

చమన ministerium.

చమార, చమాల sutor.

చమాట magnum calceamentum quod adorant Indi, quasi numinis alicujus calceamentum.

చమిన vid. జమిన.

చము 1 exercitus. 2 manus, agmen (exercitûs.) — చమూప dux exercitûs.

చమూరు genus quoddam cervi.

చయ 1 collectio, acervus, aggregatum, multitudo. 2 tumulus terræ pro fundamento domûs erectus. 3 tumulus vel agger castelli.

చయన holocaustum.

చర adj. 1 mobilis. 2 instabilis, tremens, vacillans. — s. animal. — చరాచరవు omnia entia sive animata sive inanimata.

చరంతి cælibatus. (dicitur de Linganistis.)

చరచర,.... చరకాన కోయు, cum stridore amputare.... secare.

చరగుట్ట murmur edere (sicut apis.)

చరటు, చరటి 1 residuum (quod in cribro colari nequit.) 2 reliquiæ, vel culmi foliorum tabaci,

3 pulpa è quâ jus expreessum est. —ಚರಟು ಶೋಧಿಸ cribrare aut colare.

ಚರಣ 1 pes. 2 radix arboris. 3 vagatio, circumambulatio. — ಚರಣಾಯುಧ gallus. — ಚರಣಯುಗ್ಮ ambo pedes. — ಷಟ್ಚರಣ apis nigra (sex pedes habens.)

ಚರಶಾಗಿಸ deserere, aufugere.

ಚರ್ತಿ ಬಂಣ color operi tornatili inditus (dùm massa adhuc in torno est.)

ಚರಮ 1 finalis, ultimus. 2 occidentalis.

ಚರಮೋಗ, ಚರಶಾಗ fuga.

ಚರರು famuli; exploratores.

ಚರಲು moveri, agitari, vacillare.

ಚರಯಿಸ ire, oberrare.

ಚರವಣಿ manducatio vid. ಚರ್ವಣಿ.

ಚರವಗೆ, ಚರಿವಿಗೆ olla metallica.

ಚರಸಾಲೆ vid. ಶರಸಾಲೆ.

ಚರಾಕು ira; odium. — ಚರಾಕು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ægrè ferre.

ಚರಾಣಿ, ಚರಾಯಿ pecora in pascua emittere.—ಚರಾಯಿ ಹೆಂಣು mulier penès se custodita (propter quam tributum solvitur.) — ಚರಾದಾಯದ ಹೆಂಣು serva. — ಚರಾದಾಯದ ದನ pecora sine domino, quæ pertinent ad Gubernium.

ಚರಾನ ಹರಿಯ cum strepitu scindere.

ಚರಿಗೆ 1 sedula religiosorum aut civilium rituum observatio. 2 consuetudo. 3 actio vid. ಚರ್ಯೆ.

ಚರಿತೆ, ಚರಿತ್ರೆ 1 historia, narratio, fabula. 2 bona agendi ratio. 3 statutum, institutum, peculiaris observantia.

ಚರಿಷ್ಣು viator, vagus.

ಚರಿಸ iter facere, vagari, moveri.

ಚರು oblatio butyri et lactis Diis Manibus que facta.

ಚರುಪು oblatio torrefactorum leguminum, idolo facta.

ಚರ್ಕು scabere, unguibus vulnerare.

ಚರ್ಚಿಕ unguentorum illitus.

ಚರ್ಚೆಮಾಡು deridere, subsannari. — ಚರ್ಚೆಗಾರ, ಚರ್ಚಿಗ irrisor. — ಚಚ್ಚರ್ಕನ, ಚರ್ಚಿಕನ, ಚರ್ಚಿಗೆ, ಚರ್ಚೆ irrisio, subsannatio.

ಚರ್ಚೆ 1 consideratio, reflexio, meditatio. 2 actio seipsum unguentis illiniendi, rixà aut controversia.

ಚರ್ಚರನೆ strepitus scindentis aliquid.

ಚರ್ದಿ, ಚರ್ದಿಕ tussis cum hemoptysi.

ಚರ್ಬಣ, ಚರ್ಬಣೆ quodcumque legumen frixum.

ಚರ್ಮ 1. pellis. 2. corium. 3. cortex arboris. — ಚರ್ಮಕಾರ coriarius.

ಚರ್ಮಗತ 1 in pelle residens, (v g. febris.) 2 usquè ad finem

vitæ perseverans. — చర్మదండము penis (tur.)

చరమాణి vid చరమాఁ.

చర్య 1 sedula rituum religiosorum aut consuetudinum observatio. 2 agendi ratio. 3 actio. — దినచర్య diarium.

చరలింగమతుడు *Linganista* ascetes.

చర్వణ actio mandendi aut ruminandi. — చర్వించు manducare, ruminare.

చర్విక vid. చర్వణ.

చర్వితము 1 manducatus. 2 actio ruminandi.

చలము 1 malitia. 2 pertinacia. 3 constantia. 4 morositas. — చలపట్టు in affirmando tenaciter adhærere. — చలగొను, చలపడు 1. infensus esse alicui. 2 firmiter statuere — చల తీర్చుకొను ulcisci, complere vindictam suam. — చలము కట్టు id. q. చలగొను — చలపాతకుడు vir constans, pertinax.

చలచల tumultus itineri prævius. — చలచలలాడు tumultuari.

చలదళము *ficus religiosa*, bot.

చలది, చల్ది molesta quædam scabies. — చలది పురుగు insectum album quod in locis frigidis et humidis invenitur.

చల్లక rana.

చలిత s. motus, motio. — adj. 1 errans, vagans. 2 tremens, agitatus.

చలవాది servus *linganistarum* mercatorum.

చలువ s. dealbatio linteorum. — adj. dealbatus, mundatus.

చలాయించు, చలాయించి పోవు castra movere, aufugere.

చలామణి probatus, receptus, genuinus. (dicitur de monetâ.)

చలి 1 frigus. 2 inimicitia, malitia. 3 beatitudo, tranquillitas. — చలి కాగుకొను vid. చలి.

చలిత 1 tremens. agitatus. 2 instabilis, inconstans. 3 egressus.

చలిక morbus, infirma corporis dispositio.

చలిమ, చలిమె, చెలమ foramen in siccato stagno aut rivo effossum, ut ex inferiori fonte aqua educatur.

చలివి formosa mulier.

చలించు 1 moveri, agitari. 2 instabilis, incertus esse. 3 proficisci, abire.

చెలువు, చెలువము pulchritudo, elegantia, forma. — చెలువుడు vir pulcher. — చెలువ pulchra mulier. — చెలువము aliquid pulchrum.

చెల్లాచెదరు dispergi.

చల్ల adj. 1 pulcher. 2 acceptabilis. — s. lenis risus. — చల్లనాతి mulier amabilis.

చల్లడము femoralia ad medium fe-

mur tantùm pertingentia . — కొ చికి చల్లా femoralia infrà genu pertingentia .

చల్లద adulterinus , non receptus. — చల్లవడు homo pravæ agendi rationis . vid. కల్లద.

చల్లబడియు 1 propellere , dimittere, dispergere . 2 profligare .

చల్లదనము 1 frigus . 2 voluptas , lætitia.

చల్లవర్తులు adulatores , fraudulenti .

చల్లవరిడ errans, vagans.

చల్లాచల్ల mobilis cum immobili.

చల్లాట, చల్లాట్లట mutuus ludus, aut jocus. — చల్లాడ inter se jocari.

చల్లాణ 1 femoralia usque ad medium femur pertingentia . 2 curvatus pugio.

చల్లావల్ల, చల్లాపిల్లి, చల్లాబల్ల confusio, inordinatio.

చల్లు 1 effundere , spargere (aquam, sementem , etc .) 2 debitum gradatim solvere . — చల్లి కొను 1 seipsum aspergere . 2 pro semetipso seminare . — చల్లి కట్టు . . . చల్లిడ debitum exsolvere. — చల్లిద 1 effundendum jubere . 2 debitum gradatim exsolvendum curare . 3 voti aut promissi adimpletionem procurare. — చల్లు బాకి తీర్చు debitum in dies decrescens.— చల్లుబాకి soluta inscribere.

చల్లు immodicus imber.

చల్లి speculum.— చల్లికంగను fulgentes oculi.

చవుగు folium *béthel*.

చవికి, చలువ , చక్కు , చవుక్కన , pulchritudo, elegantia. — చవికి నాగ venustè. — చక్కు, చక్కి , చక్కని, చలువగారిది, చలువగత్తె mulier formosa.

చకిగ, vid. చలువ.

చన æqualis, rectus. vid. సమ.

చనగాట , చనంగడ ఆట ludus puerilis. (*la fossette* .)

చనచనకి quadrangularis, quadratus.

చనడికి, చవడికి, cithara unam habens chordam.— చనడికి, చన టకి citharœdus hoc instrumento utens.

చవర 1 flabellum è crinibus *bovis grunnientis* . 2 crines hujus animalis ad alliganda ornamenta in capite mulierum.

చవల octava pars unius *pagodæ*.

చవలంబ palpebra.

చవకరాయు *Dolichos fabæformis*.

చవి fulgor. vid. ఛవి.

చవికి 1 domus habens quatuor columnas. 2 sedes , scabellum . 3 custodia , præsidium (militum.)

చఫు adj . quatuor . — s . nomen cujusdam morbi . — చఫుగడ quatuor partes.

చవుక adj. quadratus, quadrangularis, cubicus. s. 1 pixis continens *Linga*. 2 quatuor rupiæ. 4 quatuor semina tamarini, in aërem emissa et inverso sensu cadentia. — చవుకసుదార in negotiatione nundinarum peritus.

చవుకళి variegatum linteamen. — చవుకళిముత్తు inauris è quatuor gemmis.

చవుకార terra fullonum.

చవుకి 1 vid. చవికి, (2 et 3). 2 tugurium sine muris.

చవుకు modicus, parvi pretii.

చవుటు, చవుడు salsus.

చవుడి nomen cujusdam Deæ.

చవుడికె vid. చవడికె.

చవుకట్టు puerum sopire.

చవుతి quarta dies lunaris sive à novilunio sive à plenilunio. vid. చతుర్థి.

చవుదరి princeps mercatorum apud *linganistas*.

చవుపదన rhythmus quidam poëticus.

చవుపట్టి I quadratum. 2 aggregatum quoddam folii *béthel*, caryophylli et cardamomi.

చవుర vid. చవర.

చవుల vid. చవల — చవులద వస్త్ర .... పంక్తి, cæremonia quæ fieri solet antequàm brahmana sacro fune decoretur.

చవుళు 1 terra fullonum. 2 terra copioso imbre indigens.

చవి lignea virgula cui alligatur igneum missile (*fusée.*)

చవ్వ genus quoddam pharmaci.

చవ్వని పోక velociter abire.

చవ్వాకి folium palmæ in aure insertum pro ornamento.

చషక patera metallica.

చష్రూల nomen cujusdam ferculi.

చఱుబు 1 dexteritas, peritia. 2 gressus (equi.)

చళక dexteritas, solertia, peritia.

చళకు, చలకు flagellare.

చళక్కని clarus, lucidus, nitidus.

చళగిస agitare, movere.

చళచళ, చళపళని strepitus aquæ ebullientis.

చళది laxus, flaccidus, crassus, inconcinnus.

చళకుంబు inauris formam habens duplicis coni.

చళని vid. చలని.

చళపళరాయ *Wishnu*.

చళపూవ్వాడ ludum quemdam exercere.

చళమళ aquæ ebullitio.

చళాన బడియ cum strepitu flagellare.

చళి adj. frigidus, alsus. — s. I frigus. 2 febris frigus. 3 ros. 4 rigor, austeritas, inimicitia. — v.

defatigari. — చలిజ్వర febris cum tremore.

చలికోలందు corona deprecatoria ex aureis gemmis rotundis confecta.

చలికరుడ luna.

చలికొండ mons *Himalaya*.

చలిగు oryzam aceribus suis (secundâ vice) tundendo mundare.

చలుకు, చలుక్కు, చలుపు 1 dolores rheumatici. 2 articulorum distortio. (*entorse*, *effort*, etc.)

చలుపు fastidium, labor, torpor.

చలువ vid. చలువ.

చల్లు, చల్లించు 1 effundere. 2 aspergere.

చల్లమర......గడ, *cordia myxa* (arbor.) — చల్లంటు resina è fructu ejus expressa.

చల్లని sonitus flagelli.

చల్లపట్ల vid. చల్లమర.

చల్లపూవాట vid. చల్లపూవాడ.

చల్లవరిలెనాడు species quædam *dolichos*.

చల్లగోరు ungues acuti.

చల్లి pustula.

చల్లిమర vid చల్లమర.

చక్షు, చక్షుస్సు oculus. — చక్షుశ్రవ serpens. — చక్షుష్ష్య Siva.

చాంగాల amœnus, jucundus.

చాంగుపు humerus.

చాంచల్య 1 inconstantia. 2 motus.

చాంచాల, చాంచార vid. చంచాల.

చాండాలిక vulgaris cithara.

చాంతరాసి herba quædam amara.

చాందణి, చాందన, చాందని, చాంద్రి 1 tentorium 2 cortina (antè tribunal, curiam, etc.) 2 linteamen vel laquear in summâ parte cubiculi.

చాంద్రమాన temporis mensura, secundùm lunæ cursum.

చాంద్రాయణ religiosus aut expiatorius quidam ritus, ætate lunæ mensuratus. — చాంద్రాయణచరిత per orbem universum (propter pia motiva) peregrinari.

చాంపేయ *michelia champaca*.

చాకచక్య sapiens, peritus, dexter.

చాకట్టు armilla ex aureis et corallinis gemmis.

చాకణి catinus, paropsis, vas metallicum.

చాకర, చాకరివాన famulus, minister. — చాకరి, చాకరతన, చాకరిపూకరి, ministerium, famulatus.

చాకిబండ petra in quâ lotores vestes mundandas concutiunt.

చాకు cultellus (ad præcidendos calamos.)

చాకోలిపచ్చ olus quoddam.

చాగ liberalitas, munificentia. vid. త్యాగ.

చాగి, చాగిగ, చాగకాడ, munificus vid. త్యాగి.

చాగు durus, solidus. (lignum.)

చాకచక్కి arbor quædam.

చాచి papilla. — చాచిపిల్లవాడు puer nondùm ablactatus.

చాచు 1 extendere. 2 inclinare. — చాచుతలుపు janua univalvis, foris. — కడచాచు removere.

చాటగ్రహ tempestas inopportuna, tempus nefastum.

చాటకము incantatio ad subigendum aut interficiendum aliquem. — చాటకుడు incantator.

చాటి flagellum è loris.

చాటించడ.. తీర్చ్,చాటించ publicare, vulgare vid. చాటు.

చాటిమీదిపోగరి communis turbo. (toupie, subot, etc.)

చాటు 1 amœnus sermo. 2 velum, cortina, umbella, etc. — చాటుగండు myops, luscitiosus.

చాటుకార vid. చాకట్టు.

చాడి, చాడిముకాలి, detractio, infamatio. — చాడీకార, చాడీకోర, detractor, maledicus, obtrectator. — చాడిరన vid. చాడి.

చాణూరమల్ల nomen cujusdam gigantis.

చాతకపక్షి cuculus *melanoleucos*. (avis.)

చాతరాశిపల్య olus quoddam.

చాతాని Shudræ sectatores *Wishnuvi*.

చాతుర్య, చాతుర్యి s. 1 solertia, dexteritas. 2 peritia. 3 eloquentia. — చాతుర్యవంత solers, peritus.

చాతుజాతక aggregatum seminum cardamomi, caryophylli et foliorum ejus, unà cum germinibus *messuæ ferreæ*.

చాతుర్భాగ quarta pars annui reditus.

చాతుర్వర్ణ్య quatuor primariæ tribus, videlicet: Brahmanarum, Kshatryarum, Veisyarum et Shudrarum.

చాదిగె vid. చాతకపక్షి.

చాదణి, చాదని, vid. చందణి.

చాదర velum quod pòst idolum suspenditur.

చాదస్త simplicitas, hominum rerum que inscitia. — చాదస్తగార, fatuus.

చాదళ confusus, inordinatus, sordidus.

చానచానద మొళె scalprum.

చానస piger, segnis. — చానసతన pigritia.

చాప 1 arcus. 2 typus. 3 scloppeti conceptaculum vel auricula.

చాపగల్లు latus et planus lapis.

చాపగుణ arcûs funis.

చాపఘ్న *Rama*.

చాపలేయరు mulieres malis moribus.

చాపల్య inconstantia, mutabilitas, instabilitas. — జిహ్వాచాపల్య irregularis cibi appetitus.

చాపళ vid. చాపళతె.

చాపు s. 1 scloppeti rostrum. 2

volumen telæ vel panni (in multis orariis, cidaribus , etc. vel aliis vestimentis dividendum .) — adj. longus.

చాప, జాపి matta. — చీనిచాప matta Sinensis, tenuis et variegata. — చాపకాలిన palmipes . — చాపఖాని typographium .

చామంచేగిడ arbor quadam.

చామర vid. చవర.

చామీకర aurum.

చాముండే, చాముండి dea quædam *Sivæ* aut *Durgæ* ministrans.

చాయ 1 color , pigmentum . 2 umbra. 3 latus . — చాయవాద ; చాయాద coloratus.

చార vir. — చారకృత్య. . . . కర్మ humana negotia.

చారచేంబి latrina.

చారజామె culcitra equo imponenda.

చారణ 1 saltator. 2 deorum panegyrista. 3 scripturæ lector.

చారణి series quædam dearum.

చారకు explorator , secretus emissarius.

చారపప్పు acidum quoddam legumen.

చారవాక 1 religionem irridens. 2 materialista. — చారవాకతన levitas . — చారవాకమత materialismus .

చారవాకే , చారివాకే fructus quidam.

చారి s. 1 accuratus ictus. 2 opportuna occasio. 3 viator. — adj. 1 modici pretii. 2 stans ex adverso. — చారిడ ex adverso ponere .

చారిత్ర 1 historia, narratio, fabula 2 stabile institutum , peculiaris observantia. 3 bona agendi ratio.

చారు pulcher, amœnus, elegans. — చారురసోక్తి amœnus , sermo.

చారుప్పు sal fossile.

చారిపప్పళి variegata vestis muliebris.

చారిమొగ magna facies.

చాచఁంబి , చాచఁంబె vid . చారచెంబి.

చాజేఁంబి insectum quoddam alas cæruleas habens.

చాపఁప్పు vid. చారపప్పు.

చావాఁక vid. చారవాక.

చావాఁళి vid. చారవాళి.

చాలాకీ acer, dexter, peritus.

చాలరి tenuis texturæ (pannus, etc .)

చాలని ille qui colat aut cribrat.

చాలి 1 natura. 2 praxis. 3 dispositio. — చాల్పడ assuetus esse.

చాలివరియ in uno homine aut alio objecto mentem intentè figere .

చాలిన cribrare, colare.

చాలు vid. చారలు, 2.

చాక, చాకకట్టు crassus, compactus .

ಚಾವಡಿ, ಚಾವಣಿ, ಚಾವುಡಿ 1 diversorium, sive locus viatoribus destinatus. 2 tugurium publicum in vico 3 custodia, excubiarum statio. — ಅಂಚೆ ಚಾವಡಿ veredariorum statio. — ಬಾರ ಚಾವಡಿ peditum statio.

ಚಾವದ vid. ಚಾವ.

ಚಾವರ vid. ಜವರ.

ಚಾವರಿ, ಚಾವುರಿ maleficus. (dicitur de animalibus. — ಚಾವರಿತನ malitia.

ಚಾವುಶೇಸಾಡು celebrare festum *Moharum*.

ಚಾವಳಿ vid. ಚಾವರಿ.

ಚಾಷ graculus cæruleus.

ಚಾಷ್ಟಿ vid. ಚೇಷ್ಟಿ.

ಚಾಳಕ peritus, dexter. — ಚಾಳಕತನ peritia, dexteritas.

ಚಾಳನಿ, ಚಾಲನೆ iter.

ಚಾಳಿ vid. ಚಾಲಿ.

ಚಾಳಿಗೆ mysterium, secretum.

ಚಾಟಿಷ 1 falsa dans promissa. 2 deceptor.

ಚಾಳಿಸು ventilabro paleas, festucas, etc. è granis expurgare.

ಚಾಳೀಸು 1 myops, luscitiosus. 2 quadragesimus.

ಚಿಂಚ tamarindus.

ಚಿಂಣ puer. — ಚಿಂಣಿಕೋಲು puerilis quidam ludus.

ಚಿಂತನೆ cogitatio, consideratio, memoria.

ಚಿಂತಾಕುಲತ್ವ tristis cogitatio.

ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತ dolore, anxietate aut cogitationibus oppressus.

ಚಿಂತಾಮಣಿ 1. fabulosa quædam gemma (præstans omne optatum.) 2 quidam canarensis liber 3 vicus. — ಚಿಂತಾಮಣಿ ಮಂತ್ರ quædam formula incantationis. — ಚಿಂತಾಮಣಿ ಯಂತ್ರ amuletum. — ಕಡ್ಡಿ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಶಕುನ, divinatio per immissionem fortuitam fibræ folii inter paginas libri.

ಚಿಂತಾಲ magna statera. — ಚಿಂತಾಲ ಕಂಬಿ trabes eam sustinens.

ಚಿಂತಿತಾರ್ಥ objectum cogitationis aut sollicitudinis.

ಚಿಂತೆ 1 cogitatio, consideratio. 2 anxietas, sollicitudo. 3 dolor, mœror. — ಚಿಂತಿಸ anxius esse, considerare, etc.

ಚಿಂನ 1 aurum. 2 nomen tribui mercatorum proprium. — ಚಿಂನವರದ nummularius, cambium exercens.

ಚಿಂನಾಟ puerilis ludus.

ಚಿಂನಾಲಿ, ಚಿಂನಾಳಿ mulier impudica. — ಚಿಂನಾಲಿತನ immodestia.

ಚಿಂನಿ *calypha betulina*.

ಚಿಂಸಿಗ puer.

ಚಿಣಿ vestium elegantia, ornatus.

ಚಿಂನೆಲುಬು columna vertebralis, spina dorsalis.

ಚಿಂಪಡಿ, ಚಿಂಪಿಡಿ, ಚಿಂಪಣಿ, ಚಿಂಪರಿ, ಚಿಂಪಿಗೆ vestis lacera. — ಚಿಂಪಿನ lace-

rare.

చింపిగ sartor.

చింపిరి తల cæsaries incompta.

చింపు 1 concha. 2 laceratus pannus.

చింబి vid. గుదురు.

చింమట volsella.

చింమనగోవి syrinx.

చింమాట, చింమికె, చిఁమిగె animalia sese invicem cornu ferientia.

చింమిన ventilare, abigere muscas.

చింము 1 manu aut pede movere. 2 exsilire. 3 syringe injicere. 4 digito jaculare. 5 cornu petere. 6 talitro impingere.

చికట vid. చిగట.

చికిలి, చికిలీ actio detergendi vel poliendi. — చికిలిగాడు politor, detersor.

చికిలించు detergere, polire.

చికిచి sapidus, lautus, splendidus.

చికిత్స, చికిత్ఛ artis medicæ praxis. — భూత చికిత్స antidotum contra dæmonii possessiones. — చికిత్సకుడు medicus.

చికీర్ష desiderium agendi.

చికురు coma, capilli.

చికుట vid. చిగట.

చిక్కు s. 1 chamus, capistrum. 2 opus reticulatum, rete. — adj. 1 parvus, exiguus, brevis, minutus. 2 juvenis, tener. 3 levis, nugatorius. 4 vilis, infimus. 5 turpis. — చిక్కతన 1 pueritia, juventus. 2 dedecus, infamia. — చిక్కమాటాడు ignobiliter loqui.

చిక్కంన 1 frater natu major. 2 nomen proprium.

చిక్కంమ 1 soror natu minor propriæ matris. 2 pusulæ, arum. (*rougeole.*)

చిక్కకలివి పండు *carissa spinarum.* (fructus)

చిక్కని 1 suavis, lævis, oleaceus. 2 amicus.

చిక్కప్ప frater natu minor proprii patris.

చిక్కపుట్ట parvulus.

చిక్కమ్మ, చిక్కవ్వ, చిక్క తల్లి vid. చిక్కంమ, 1.

చిక్కాడి, చిక్కాడు, చిక్కాలి muscula.

చిక్కుమడి sericum flavum rubris lineis distinctum.

చిక్కిలిగిలి titillatio.

చిక్కు scabere, unguibus vulnerare.

చిక్కులిను irridere, subsannare.

చిక్కిలి చబ్బిగె tamarindus.

చిగట, చిగటి, pulex, icis.

చిగరు expansus.

చిగురుదాటు insilire.

చిగరి, చిగిరి cervus, dama.

చిగురు germen, gemma. — చిగిరించు germinare, gemmas proferre.

చిగళి; చిగిలి semen *sesami* cum

saccharo mixtum.

చిగియు 1 unguibus perstringere. ... vellicare. 2 germinare. 3 insilire, transire.

చిగిరిబోండి juvenis et robusta mulier.

చిగిరి dama. (*antelope*.)

చిగుట I actio perstringendi unguibus. 3 vid. చిగట.

చిగుదోఁడ velocissimè currere.

చిగురు, చిగుచు 1 vid. చిగరు. 2 germinare. 3 scabere, vulnerare.

చిచ్చు ignis.

చిచోఁ, చిచ్చోఁలల్లా nænia soporifica.

చిటకు vid. చిటికె.

చిటకొబ్బరి bonum quoddam genus nucis *coco*.

చిటగుట్టు ebullire, latrare (stomachus.)

చిటగుబ్బి exiguus passer.

చిటచిటని, చిటపట 1 crepitus trabis quæ frangitur. 2 strepitus flammarum incendii.

చిటాముటి radix quædam medica.

చిటాయిస vapidus, insulsus fieri.

చిటి parvus, exiguus.

చిటికె 1 crepitus digitorum, (*chiquenaude*.) 2 actio adurendi candenti acu aut calefactâ turmericâ corpus (infirmorum, præsertim infantium.) 3 parvum cymbalum. 4 crusmata. (*castagnettes*.)

చిటిగుట్టు levi dolore affici.

చిటిగె vid. చిటికె.

చిటిచిటి కడియు.... కొన్న cum crepitu mandere.

చిటితాళ parvum cymbalum.

చిటిదుబోఁగ diffindi, disrumpi. (vas præ calore.)

చిటిపాల.... ముటి *zizyphus trinervius*. (pharmacum.)

చిటియు, చిటివిబోఁగ.... విఁగ præ calore diffindi.

చిటియురళి *Glycine tomentosa* cocta et sale mixta.

చిటికిస aspergere.

చిటుకు digitibus sonitum edere.

చిటు adj. malignantibus oculis vitiatus. — చిటువాఁగ malignantibus oculis vitiari.

చిటుకు పుటుకు 1 sonitus guttarum aquæ cadentium. 2 sonitus ambulantis. 3 tinnitus crepitaculorum cruri annexorum.

చిట్టి tessera.

చిట్టి 1 mensura (pro granis) quatuor సోలిగె æquivalens. 2 inchoata supputatio. 3 genus quoddam insecti.

చిట్టాడ్గ, చిట్టహరళు quoddam genus *palmæ christi*.

చిట్టపట్టకాయ ludus quidam puerilis.

చిట్టపుడి varia olera comminuta et secum mixta.

చిట్లు 1 exsilire (scintillæ.) 2

diffindi præ calore. 3 vid. చిటు 4 vid. చిటుకుపుటుకు, 1.

చిఙ్గి; చిఙ్గొ vid. చిట్టి, 2.

చిడపడలార stridere (grana dùm friguntur.)

చిన్న parvus puer.

చిన్ని s. puella— adj. parvus, exiguus.

చిన్నెక vid. చిన్న.

చిన్నికోలాట ludus quidam puerilis. vid. ఓశ్రే.

చిరకు, చిరగు mollis, luteus esse. (terra.)

చితరకురన, చితారారన, చితారికి obscenæ familiaritates (adolescentis cum puellâ.)

చితాభస్మ rogi funerei cineres.

చితి rogus, sive lignorum congeries ad comburendum cadaver.

చితుకు, చితుపు 1 crepare (fructus maturus.) 2 pus edere.

చితీ vid. చితి.

చిత్పురుషి, చి(త్ప్ర)కాశ, etc. Deus (utpote spiritualis.)

చిత్త 1 voluntas, arbitrium, votum, libitum. 2 mens seu intellectus. — చిత్తవిరగదవ homo vix suadibilis. — చిత్తజ, *Kama*. — చిత్తధర్మ 1 opinio. 2 mentis status. — చిత్తుడు propensus ad, obnoxius; v. g. సంతోషచిత్తుడు vir hilaris — భక్తిచిత్తుడు propensus ad pietatem — నిర్మలచిత్తుడు nulli vituperationi obnoxius. — చిత్తగిన velle? vid చిత్తవిన.

చిత్తర vid. చిత్ర — చిత్తరిన pingere. — చిత్తరిగ pictor.

చిత్తరి, చిత్రి aprilis.

చిత్తరరేఖ uxor *Kuberæ*.

చిత్తవిన 1 consentire, acquiescere, annuere. 2 in mente retinere. 3 auscultare, attendere. 4 legere.

చిత్తవృత్తి naturalis indoles.

చిత్తసమున్నతి superbia, arrogantia.

చిత్తాభోగ 1 voluptatis aut doloris sensus. 2 attentio mentis circa sensationes suas.

చిత్తారదగొంటి tabella depicta.

చిత్తు 1 inchoata et rudis delineatio. 2 litura, macula.

చిత్తి *Virginis spica*. (constellatio.) — చిత్తిమనే pluvia (quæ cadit dum sol stat in hâc constellatione.)

చిత్త్వన 1 in mente custodire. 2 auscultare, attendere. 3 legere, 4 dignari. (sedere, venire, aspicere, etc. dignari.)

చిత్ర s. 1 pictura, delineatio, scriptura. 2 admiratio, stupor.— adj. 1 mirus. 2 variegatus. variis maculis interspersus. — చిత్రగారను, చిత్రకను, చిత్రకారకను pictor; sculptor. — చిత్రకాంత jaspis. (gemma.)

చిత్రకాయ tigris.

చిత్రగుప్తుడు scribæ dei *Yamæ*, (Indi Plutonis.)

చిత్రబింబ vetus chamæleon.

చిత్రభాను 1 *Agni.* 2 ignis. 3 sol. 4 annus 16us cycli Indici sexaginta annorum.

చిత్రమూలద గిడ *plumbago zelanica*, (virgultum.)

చిత్రరథను unus è cantoribus Indræ assistentibus.

చిత్రవధి actio inauditis tormentis necandi.

చిత్రవాల graculus cæruleus.

చిత్రవిచిత్ర opus sculptile.

చిత్రరేఖ 1 uxor præcipui ministri *Banasuræ*. 2 nomen uxoris *Kuberæ*. — కెంపు చిత్రరేఖ *plumbago rosea*.

చిత్రాంగ nomen regis cujusdam. — చిత్రాంగి nomen reginæ cujusdam.

చిత్రాంన oryza cocta cum tamarindo, semine napi, lacte coagulato, etc. mixta.

చిత్రాసన tapes quadratus et variegatus.

చిత్రిక 1 indicium vel signum in libro positum. 2 fabri lignarii runcina.

చిత్రిణి mulier pertinens ad unam è quatuor Indicis tribubus, vel, mulier impudica.

చిదంబర locus quidam peregrinationis in orâ Coromandelicâ.

చిదకు, చిదరిపోగు, చిదియు 1 pus emittere. 2 disrumpi. (fructus valdè maturus.) 3 cohærere inter se (litteræ.)

చిదానంద vid. చిదంబర — చిదానందమూర్తి *Siva*.

చిదుకు, చిదుంకు 1 manu agitare, ... commiscere. 2 cohærere.

చిదుగుకలు bacilli.

చిదుగుతన vid. చితకుతన.

చిదుగోడి confusio, inordinatio.

చిదుపు, చిదుము 1 è vulnere pus exprimere. 1 comprimere. (fructum, etc.)

చినుకురుకి olera minutatim concisa, torrefacta, et cum capsico frutescente, ciccribus, etc. mixta.

చినుగు tenuis, subtilis.

చిన్న aurum. — చిన్నవరడ nummularius. — చిన్నదకోడ insigne honorificum ex auro.

చిన్మయ, చిన్మయాత్మక, చిన్మయానంద Deus.

చిహ్న signum, indicium.

చిప్పకురుకు placenta vaccini stercoris siccati.

చిప్పగి.... చిప్పగిన హుల్లు bonum gramen.

చిప్పళి instrumentum quoddam ad comprimendas manus.

చిప్పిగ sartor. — చిప్పిగిత్తి mulier ad hanc tribum pertinens.

చిప్ప concha, cochlea, cortex. (quorumdam fructuum, ovorum

etc.) — తలచిప్ప cranium. — మోకాలిచిప్ప rotula genu. — చిప్పాడ excavare. -- చిప్పిన పురుగు limax, cis. — కప్పిచిప్పిన మీను ostrea. — చిప్పసుట్టు cochlear ligneum majus.

చిప్పి quisquiliæ, cortex, purgamenta (fructûs, etc.)

చిబకు, చిబికు, చిబుకు, చిబుచిబు చిముగుట్టు 1 sugere. (ubera.) 2 mandere.

చిబటి glutinosus.

చిబళ్ admiratio, stupor.

చెబుట actio evellendi pilos faciei.

చెబ్బలు cribrum scirpeum quo utuntur ad colandam oryzam coctam.

చెబ్బ maculæ albæ in corpore virili.

చెబ్బు v. urere.

చెబ్బులు, చెబ్బె, చెబ్బెకట్టె { vid. చెబ్బలు.

చెమకిస aquâ aspergere.

చెముకు decidere (folia arborum etc.)

చెమగుట్టు leviter palpitare.

చెమట, చెమటి 1 volsella. 2 vid. చెబుట.

చెమటు 1 evellere pilos cornis. 2 nictari.

చెమచెమిస 1 garrire. (sicut parvuli.) 2 titubare, impingere in.

చెమణి actio cornibus impetendi.

చెసురు decidere (folia arborum) — చెమరిస, చెమికిస vid. చెమకిస.

చిమిడి actio ejiciendi, exsiliendi. (de liquoribus dicitur.)

చిముకు, చిముకాగు vid. చిమగుట్టు.

చిముటు vid. చిమటు.

చిముళు cuticulæ revulsio, leve vulnus.

చిర s. longum tempus. — adj. permanens, durabilis, firmus, stabilis. — చిరతర durabilior.

చిరంజీవి s cornix. — adj. parennis. (vox ista adhibetur ad apprecandam alicui longam vitam.)

చిరంటి 1 mulier adulta in paternâ domo vivens. 2 mulier conjugata quam, post mortem ejus, adorant propinqui.

చిరత్న vetus, antiquus, longus, permanens.

చిరకఱువి *Glycine tomentosa* torrefacta, et cum sale mixta.

చిరకు చిరక్కుమను stridere. (linteamen dùm scinditur.)

చిరగుట్టు, చిరుగుట్టు nares emungere.

చిరచిరధ్వని stridor (linteaminis quod scinditur.)

చిరజీవి vid. చిరంజీవి.

చిరతె leopardus.

చిరలు præ terrore exclamare.

చిరాఖు lampas.

చిరాయు longa vita.

చిరిచు cachinnari.

చిరుకురుఁ vid. చిరకురుఁ.

చిరుకన్న vid. చిరగుట్ట.

చిలిమిబొక్క annulus quidam ligneus semicircularis ad alligandas clitellas boum.

చిలుకు olus, semen, etc. cortice suo exuere. — చిలుకడ్లి cicer cortice suo exutum.

చిచ్ చిల aquæ ebullientis sonitus.

చిలికి vid. చిలుకు, s.

చిలికకూర olus quoddam.

చిలిము 1 pars superior tubuli dicti *huka*, seu, globulus in quo ignis continetur. 2 excavatio in alveo fluminis aut aggere stagni ad eliciendam aquam. 3 scaturigo?

చిలుకు manu agitare.

చిలుకు, చిలుంకు v. manu aquam ejicere. — s. annulus oblongus ad claudendam januam.

చిలుచి కుర vermiculus in stomacho aut visceribus oriens.

చిలుము, చిలుము ærugo.

చిలువాడ vid. చిల్లి.

చిలుబ్బు vid. చిలిమిబొక్క.

చిల్బడి, చిల్బిడి, చిలుబడి vid. చిలుకు, s.

చిలుబ్బచిల్బన sonitus lactis dùm agitatur.

చిల్లిపగారము homo exitiosus, incendiarius.

చిల్ల s. accipiter, milvus. —adj. lippus. — చిల్ల కట్టె virga in quodam puerili ludo adhiberi solita.

చిల్లగింజ, చిల్ల విత్తు planta cujus nucibus utuntur Indi ad purificandam aquam.

చిల్లంగొండితన malitia, inobedientia, mala agendi ratio.

చిల్లర genus quoddam pugionis.

చిల్లున cum magno impetu (exsilire, erumpere, fluere.)

చిల్లర, చిల్లరి, చిల్లి adj. exiguus, minutus, pravus, levis, abjectus. — s. minuti nummi.

చిల్లార vid. చిల్లర.

చిల్లాపల్లి, చిల్లపిల్లి, చిల్లిపిల్లి ubique sparsus, in varias partes agitatus.

చిల్లి exiguum foramen in vase figlino.

చిల్లు fossula super quam pueri ludum quemdam (గోళీ) exercent.

చిల్లాగున aliquod insuper addendum. — v. g. వేయిన చిల్లాగున mille et ampliùs. (viginti, triginta, etc.)

చివరిడ, చివరిబిడ scabere, unguibus vulnerare.

చిప్పుకు 1 sugere (ubera.) 2 mandere, rodere. 3 extrahere. (emplastrum.)

చిప్పటు, చిప్పడు comprimere vel evellere unguibus.

చిప్పురు vid. చివరిడ.

చిర్రున, చిఱ్ఱచిర్రున confestim, ce-

leriter.

చిప్ప corticem aut superficiem detrahere.

చిహ్న signum, nota, macula.

చిలుకు aspergere.

చిర్చిర్లాడు (నీరు) usque ad ebullitionem fervefieri.

చిళ్చిళి బడియు cum sonitu flagellare.

చిళుకు vid. ఉలుకు, 1 et 2.

చీ interjectio indicans fastidium. — చీమారి homo despicabilis.

చీక caecus.

చీకబెడు infanti ubera admovere.

చీకాకు confusio, inordinatio, dedecus.

చీకారి, చీకారి mulier exosa.

చీకిరిచీబి vespertilio ternatensis. (roussette.) — చీకిరిచీబికపస్సు positio hujus animalis (ex arbore) per pedes pendentis.

చీకు, చీకిటికొళ్ళ vid. చిప్పు.

చీకు infirmitas, morbus.

చీటకత్వ malitia, rusticitas.

చీటకూళి avarus aut cupidus homo. — చీటకూళితన avaritia, cupiditas.

చీటి 1 vid. చీటు. 2 linteamen coloribus variis impressum. — చీటిఖాను....దుప్పడు linteamen gossipinum impressum. — బందరు చీటి telae impressae in regione Vizagapatam.

చీటిశీను, చీటిసీను scriba, amanuensis.

చీటిసాటి ornamenta et vestes.

చీటి హుండి nota promissoria.

చీటు 1 epistolium. 2 syngrapha, nota promissoria. — కాయడి చీటు, కసబేదవర చీటు syngrapha in tribunali confirmata. — రహదారి చీటు, commeatus. — చీటు హాక sortem mittere.

చీటిక్వీను vid. చీటిశీను.

చీడి morbus leguminum aut animantium.

చీన Sinae, arum. — చీనీయవ Sinensis. — చీనాంబర Sinensis pannus.

చీనిసక్కరె saccharum purgatum album. (sucre candi blanc.)

చీపకూళి, చీపుకూళి avarus, cupidus. — చీపకూళితన avaritia, cupiditas.

చీపర, చీపరి sordidus, squalidus, injucundus, fastidium afferens. — చీపరిబాళు grana exilia aut vacua.

చీబిరకూళి vid. చీపకూళి.

చీపు succum alicujus cibi sugere.

చీర 1 plumbum. 2 cortex. 3 vestis corticea.

చీరణ vid. చీణు.

చీరణకెలస opus delicatum.

చీరనాయి canis qui multùm la-

trat.

చీరబొత్తు vestis variis lineis distincta.

చీరు 1 exclamare. 2 scabere, cutem unguibus perstringere. — చీరుపడ scabi. — చీరాట, చీకే actio sese invicem scabendi. — చీకొను se scabere.

చీకొనవి syrinx.

చీణె, చీణి scalpellum (pro operibus delicatis.) — ముట్ట... రాష్ట... సంకుగు చీణె variæ species scalpelli. — చీణిన scalpello uti.

చీదినె exilis spica. — చీదెరి parvus fluctus.

చీలు exclamare. — చీలిన causa esse cur aliquis exclamet.

చీల saccus, pera. — పట్టడచీల saccus in varias compages divisus. — పదరద చీల id. sens. — కంట్లి.... పట్టిఁచీల saccus pro foliis *béthel*, aromatibus, etc. — నిమిత్త చీల astrologi saccus. — కుప్పిసిచీల saccus sericus.

చీలారి, చీలాళ, చీలాళకళ్ళు peritus fur.

చీలి feles mascula.

చీలిడ rugire.

చేఁశీరు illi qui per violentiam Mahumetani facti sunt.

చీరీజుళ్ళు కళ్ళు vid. చీలారి.

చీళణ scalpellum.

చీపర lacera vestis mendici.

చుంగడి, చుంగుడి 1 lucrum è mutuatâ pecuniâ perceptum. (*intérêt.*) 2 discrimen, dissensio.

చుంగాడిస cum extremâ vestis parte ventilare.

చుంగాణి, చుంగి tubulus ad tabaci fumum hauriendum. — చుంగాణి బత్తి idem tubulus accensus.

చుంగు vestimenti extremitas.

చుంచాలు 1 extrema ora tecti. 2 ambulacrum, porticus antè domum.

చుంచు adj. parvus, infimus, minutus. — s. 1 extrema ora tecti. 2 ambulacrum, seu porticus. 3 rostrum avis. 4 mus quidam moschum redolens. 5 sorex.

చుంచుందరి vid. చుంచు, 4.

చుంణ mendacium, falsum.

చుంన contumelia, convicium.

చుంబన osculum. — చుంబిత qui, quæ osculum accepit. — చుంబిస osculari.

చుంమక్రీగరి quoddam aurificis instrumentum.

చుంయి stridor aquæ in ignem vel fervens ferrum effusæ.

చుకణి, చుకాణి, చుకలి, చుకాలి mendacium, calumnia.

చుకాయిస statuere, determinare (pretium.)

చుక్రాడి muscita.

చుక్రాణి venustus, nitidus, pulcher.

చుక్రాటి 1 vid. చుక్రాణి 2 gu-

bernaculum navis.

చుక్క, చుక్క 1 macula, apex 2 signum in fronte mulierum depictum. 3 stella (speciatim, planeta *Venus.*)

చుక్కపల్గ legumen sic dictum.

చుచ్చు 1 perforare. (aures, etc.) 2 pungere. 3 palpitare (vulnus.) 4 urere 5 vid. చుఱచుఱ, adj.

చుటకు pulicis punctio.

చుటక్కుని కుట్టిన pungere. (sicut pulex.)

చుట్టాయిసి కొనగ circumire.

చుట్టి, చుట్టు, చుట్టి 1 tabacum convolutum. 2 virgula è tabaco (*cigare.*) — చుట్ట కాగియ .....కుడియు... కేద haurire fumum hujus virgulæ. — చుట్టుమీటికె actio emittendi fumum tabaci.

చుదురు in pulverem redactus.

చునాయికె ruga, plica (vestium.) — చునాయిన 1 plicare. 2 investigare, examinare.

చున్న vituperium, culpa, offensio.

చుబుక mentum.

చుమచుమ levis dolor.

చుయిచుయ్యని vid. చుంయి.

చుర vid. క్షుర.

చురచుర సుక్కు calore corrugatus. — చురచుర సుడ cum crepitu ardere.

చురుకు s. 1 velocitas, impetus. festinatio 2 ardor. 3 acrimonia, nimius calor. 4 vis, robur, violentia. — adj. 1 velox, ardens, promptus. 2 acer, acutus. 3 molestus, dolorem afferens. 4 magni pretii.

చురుచురని 1 ardor (solis.) 2 acies acuta.

చుర్రని vid. చుంయి.

చురుకా vid. చురుకు.

చుచుకా vid. చుచ్చు.

చులక manus ad aliquid accipiendum concavata.

చులుకు, చులక 1 levis, exigui ponderis. 2 instabilis. — చులుకన levitas.

చుల్లి fornax, caminus ignis.

చువ్వనిబిదన sibilare, (ventus.)

చువికె, చువికె flagellum.

చుళుకు vid. ఉంయికు.

చూచుక papilla.

చూటి 1 meta, directio. 2 intentio, propositum. — చూటికట్టు ad metam collimare — చూటిగాడ solers, ad excogitandum peritus. — చూటి లెక్క supputatio memoriter facta.

చూడ unicus capillorum cincinnus in capite post tonsuram remanens.

చూడాకర్మ cæremonia tonsuræ.

చూడామణి...రత్న gemma in diademate aut apice gestari solita. — శేవచూడామణి Deus, omnium entium optimum.

చూళ్యుపు armilla aurea.

చూరాకీ vid. మూరాకీ.

చూకి prep. antè — adj. anterior, primus, prior. — s. 1 primum exercitûs agmen. 2 robur. — చూకిగ, చూకిలని, antè.

చూత mangifera indica.

చూపట vexillum, signum.

చూపద quadrupedis pes anterior.

చూపాకార venusta species. — చూపానద్దు res bonam exhibens speciem. — చూపాకారి, చూపాకారదవ, vir aut mulier bonæ speciei. — చూపానిర bonam exhibere speciem.

చూపాలి vid. చూపాకారి, fem.

చూరి 1 parvus gladius. 2 cultrum, scalpellum. — ముడికేచూరి cultrum quod claudi potest. — ఖంజరచూరి acinaces.

చూరు pulvis quicumque. — చూరుబాసు frustatim.

చూర్ణ, చూన్ణ 1 pulvis quicumque. 2 calx. — చూర్ణకుంతల, ... కుంతళ cincinni. — చూర్ణిం న in pulverem redigere.

చూర్ణికే sanscrita prosa.

చూమార్ణరు pulvis tenuissimus.

చూలు prægnatio, (pecorum.) — చూలాదదన fœta pecora. — చూలు నిల్లు, ... ఆగు fœta esse (pecora.)

చూషణ actio sugendi.

చూళి radix elephantinæ auris.

చూళిక 1 tænia capitis. 2 folium palmæ indicæ.

చెంగల్వకోష్ఠ radix medicinalis.

చెంగనేరు nerium odorum rubrum.

చెంగలువ lilium aquaticum rubrum.

చెంగావి rubrum dilutius. — చెంగావికుల్లి genus quoddam rubri feni pro pecoribus.

చెంగాలి ventus rubro pulvere gravidus.

చెంగుచెంగునదాటు .... దూకు junctis pedibus exsilire.

చెంగుడి corallium.

చెంగూలి vid. చంగూలి.

చెంచుకులదవ vir semibarbarus in montibus et sylvis habitans. — చెంచెత mulier ad hanc tribum pertinens.

చెండి vid. చండి.

చెండికే cirri capillorum in summo brahmanæ capite.

చెండూపు Æschynomine aspera.

చెంద, చెందర, చెందిర adj. ruber. — s. 1 luna. 2 rubrum signum quod mulieres in fronte depingunt. — చెందమామ luna.

చెందచిరు rubri surculi.

చెందామరి ruber lotus.

చెంన, చెంనయ, pulcher, formosus.

చెంస్పైదిలు vid చెంగలువె.

చెంబరి timoris expers esse.

చెంబు, చెంబిగె vid. చంబు.

చెంబెకాయి olus quoddam.

చెంబొంసు aurum fuscum.

చెంమీను *cyprinus denticulatus.*

చెంమి, చెంము humidus, madefactus.

చెకడ fabri lignarii runcina.

చెక్కున veirociter, celeriter.

చెక్కారమాడ proclamare, edicere.

చెక్కు s. 1 dimidia pars oneris bovini. 2 cylindrus moletrinæ oleariæ.— v. 1 herbam præcîdere 2 lævigare, præsecare, in frusta concidere, imminuere. 3 abscidere, incîdere, insculpere. vid. కొ

చెక్కుబంది అళియ agros cum catenâ dimetiri.

చెక్కి segmen, frustulum (*copeau*). — చెక్కిమెబ్బిస corticem detrahere— పరంగిచెక్కి exoticum pharmacum quoddam. — పతంగ చెక్కి segmen quo rubrum colorem inficiunt.

చెగిచె *moringa* (olus.)

చెచ్చెర, festinatio. celeritas.

చెజ్జె *holcus spicatus*. — చెజ్జెకూగు hujus plantæ hastatum folium.

చెటాయిస monita abjicere, suasioni non acquiescere, petitionem rejicere.

చెట్టిగె, parvum vas figlinum.

చెట్టి vid. చెక్కు subs.

చెత్రణం poëma, poësis.

చెత్ర 1 umbella. 2 diversorium. vid. ఛత్ర.

చెదరు vid. చదరు.

చెదలు vid. చదలు.

చెదరుకెస vid. చకుర.

చెయంగు Judæa cithara.

చెరాదాయ 1 lucrum Gubernio obveniens è venditione mulierum vagarum. 2 tributum in eis qui saginant pecora impositum.

చెరాశ్రాగిస fugere, aufugere.

చెరాఖు pascua in montibus.

చెచెఱ rixa, jurgium. — చెచెఱగార jurgiosus.

చెబవె vid. చెంమి.

చెలిది, చెద్ది venereus morbus. — చెద్దిపదార్థ esca febricitantibus insalubris.

చలిమె vid. చలిమి.

చెలిస circùm movere.

చెలువు s. pulchritudo, venustas. — adj. చెలువాద 1 pulcher, venustus. 2 bonus, rectus. — చెలువళిగె ornatus, vestimentum.

చెద్దిపక్వ scabrities venerei ulceris.

చెల్లి 1 facetia, jocus 2 debitum. చెల్లికట్ట .... మాడ. ... హాక debitum exsolvere.

చెల్లణ, చెల్లాణ vid. చల్లణ.

చెల్లనత్తను deceptor, fraudulentus.

చెల్లాట actio dispergendi, circumjiciendi. — చెల్లాడ dispergere, circumjicere.

చెల్లు 1 fundere. 2 exsolvere. (debitum.) — చెల్లుకొడ ... హాక,

1 abjicere. 2 conficere rationes, absolvere computationem. — చెల్లుబడిచేయు inscribere quidquid hucusque solutum est. — చెల్లు బాకీ reliquum exsolvendum. — చెల్లిన లెక్క supputatio confecta.

చేడె adj. pulcher. — చేడియ pulchra mulier. — చేడియకే pulchritudo. — s. beatitudo, bonum.

చవికె sedes alta præstanti viro destinata.

చీకుకొను fastidire, tædere.

చెళుకు vid. ఉలుకు.

చేరిచెల్లు, చేరివాక .... మాడ, aspergere.

చెళ్ళగురు acuti ungues digitorum.

చెళ్ళమర *sebesten cordiaryxa*, bot. (*prunier*.)

చేంపు lac (in vaccæ mammâ.)

చేగ s. intima pars ligni. — adj. compactus, durus.

చేటక famulus, servus. — చేటి famula, serva.

చేడి indoles insociabilis — చేడిగ omnium societatem fugiens.

చేడు argilla quædam glutinosa.

చేతన 1 vita, spiritus. 2 robur. 3 animal, ens animatum. — చేతనాచేతన animata simul cum inanimatis.

చేతస్సు mens, intellectus.

చేదిదేశ una e 56 regionibus quas enumerant Indi.

చేపినగిడ arbor cujus folia in pabulum dantur vaccis ad augendum lac earum.

చేపు, చేపడి, చేపికే vid. చేంపు.

చేపు pigmentum pro facie.

చేరిగేడి, చేరిగేడితన vid. చేడిగ et చేడి.

చేరు testiculi propter morbum venereum inflati.

చేగుండ, చేగుండి vir aut mulier qui alios molestant, ut ipsi sibi victum comparent.

చేల superius vestimentum — చేలాంచల ejus extremitas. — చేలాంచిత qui hoc vestimento induitur.

చేవ compactus, durus.

చేష్ట 1 oris contorsio. 2 facetia 3 gestus, corporis positio. 4 mores, agendi ratio. — కుచేష్ట ridicula oris contorsio. — చేష్టకోర 1 qui sibi os fœdè contorquet. 2 vir solutis moribus. — చేష్టాభావ gestus mentis affectum exprimens.

చేళు scorpio. — ఓరిచేళు exiguus quidam ruber scorpio — ఎంమి ...కబ్బెడ .... కరే.... కెక్క_చేళు, major quidam et niger scorpio cujus punctio est periculosa. — చేళుకుటుకు ..... ఊరు, pungere (scorpio.)

చైతన్య 1 fortis, robustus. 2 animosus.

చైత్యము altare, tugurium vel locus quicumque sacrificio destinatus.

చైత్రము primus lunaris mensis. (mediam circiter partem aprilis, mediam que Maii includens.) — చైత్రరథము hortus *Kuberæ*. — చైత్రసఖుడు *Kama.*

చైత్రి 1 dies plenilunii. 2 dies plenilunii in mense చైత్రము.

చైత్రిక vid. చైత్రము.

చైద్యరాజు nomen cujusdam regis.

చొంగి figlinus tubulus (ad hauriendum fumum tabaci.)

చొంచు, చొంచుగ mutilus.

చొక్క-చొక్కట purus.

చొక్కటికె pulchritudo, forma, venustas.

చొక్కటు, beatus, jucundus, amœnus.

చొక్కాటు, చొక్కాటి nitidus, electus, amœnus. — చొక్కాటితన vid. చొక్కటికె.

చొజ్జలు, చొజ్జెలు, చొజ్జులు primogenitus (sive hominum sive pecorum.) — చొజ్జలుస్వాతంత్రికే... బాధ్యత్యము jus primogeniti.

చొచోరమొందు పాడు puerum in cunis agitando canere.

చొళ్లెము mulieris thorax. (*corset.*)

చోగుట్ట vid. చొచోర ఎన్న.

చోచకు 1 cassia sylvestris. 2 nux coco.

తోచోర vid. చొచోర.

చోజిగ stupendum, prodigium, mirum. — చోజిగవాని mirè, curiosè.

చోట jurgium, rixa.

చోటు spithama (ab extremitatem indicis pertinens.) — చోటుడు nanus, pumilio.

చోద్యము s. 1 mirum, stupendum. 2 admiratio. — adj. mirus, stupendus.

చోపడి, చోపని, చోపరి, చోపాట actio abigendi muscas.

చోపు, చోపాడు abigere muscas.

చోబదార, చోపదార lictor, fasces gerens.

చోర nebulo, fur, latro. — చోరతన furtum, latrocinium. — చోరపథ privatus callis. — చోరజార secretus amasius.

చోరి vid. చోరతన. — చోరిచేపాటు spoliatus, raptus.

చోల, చోలి, చోళే constrictior tunica, muliebris tunica.

చోష్యము actio gustandi ex aliquo cibo.

చోళదేశ ora Coromandelica. — చోళరాజ్బ్రహ్మ 1 deus quidam regionis Coromandelicæ. 2 ascetes.

చోళి vid. చొళ్లెము.

చౌ quatuor.

చౌక s. 1 quadratum. 2 pixis continens *lingam*. 3 ascetæ sacrarium, in quo cibos coquere et dormire debet. — adj. quadratus, a, um. — చౌకసాగి పాడు lentè canere. — ధాన్యచౌకసాగిది frumenta modico pretio væneunt.

చౌకట్టు portæ fabrica quadrata.

చౌకడీ, చౌకిడీ quadrangularis.

చౌకన కుప్పె aureus globulus in pixide *lingæ*. — చౌకప బిరిడీ argentei pedes hujus pixidis.

చౌకీసు s. solers emptio, actio vili pretio comparandi — v. vili pretio venumdari.

చౌకళి inauris quatuor adornata gemmis. — చౌకళి కోక muliebre vestimentum quadratis figuris distinctum.

చౌకరవభూమి solum mediocre.

చౌకాలినపీట scabellum quadratum quatuor habens pedes.

చౌకి 1 telonium. 2 custodum habitatio. 3 custos, vigil. 4 agger quadratus in Indicâ domo erectus. — చౌకిమనె atrium quadrangulare in mediâ parte habitationis.

చౌకికిమాడు rem aliquam infrà statutum pretium conficere.

చౌకు s. flagellum. — adj. salsus, amarus.

చౌకుళి vid. చౌకళి.

చౌకీకాక scabellum admovere.

చౌఖండ quadratus.

చౌఖాదీ, చౌఖాదే quadratus pannus ruber equo imponendus.

చౌచదరు quadratus.

చౌదంతి albus elephas *Indræ*. (quatuor dentes habens.)

చౌజాతి quatuor præcipuæ tribus inter Indos.

చౌటునేల, చౌటూపనేల solum sterile, infructuosum. — చౌటుకతి caput squalidum — చౌటుప్పు sal fossile — చౌటుమంటు argilla fullonum.

చౌడంవ, చౌడాంబి 1 textorum dea quadam. 2 mulieris nomen proprium.

చౌడాలు clypeus quadratus.

చౌడికె doliolum tympani instar adhibitum.

చౌడు salsa terra, glutinosum et sterile solum.

చౌడుప్పు vid. చౌటుప్పు.

చౌకట్టు vid. చొచొః ఎన్న.

చౌతాయి, చౌతా quarta pars.

చౌతాళ quadraginta quatuor.

చౌతి vid. చతుర్థి.

చౌథాయి vid. చౌతాయి.

చౌదరి 1 dux vici. 2 bajulorum dux — చౌదరీకరన professio ejus.

చౌదిశే....దిశే....దిశే quatuor venti, quatuor orbis partes.

చౌపంచ quinque.

చౌపట quatuor modi.

చౌపథ quatuor viæ.

చౌపద, చౌపది quadrupes. — చౌ

పదము carmen quod canunt pueri in festo *Dassara*.

చౌబిని ligna, materies.

చౌబీడి 4 viarum compitum.

చౌభాగ 1 quatuor partes habens. 2 cubicus. 3 quarta pars. ¼

చౌముఖ *Brahma*, quatuor faces habens.

చౌర vid. చామర — చౌరద బిబి meretrix flabello ventilans idolum.

చౌరి vid. చామర.

చౌర్య latrocinium, furtum.

చౌల 1 tonsura pueri. 2 octava pars *pagodæ*. — చౌలాంగ festum occasione primæ tonsuræ celebratum.

చౌలోపనయన tonsura simul cum porrectione fili brahminici.

చౌవు parvum pondus argenteum.

చౌవ్వాంగ ludus quidam.

చౌవ్వాంజ quatuor. (in ludis dicitur.)

చౌవ్వపన quinquaginta quatuor.

చౌశత quadringenti.

చౌశీతి octoginta quatuor.

చౌషష్టి sexaginta quinque.

చౌటు vid. చాటు.

చౌళీకాయి legumen quoddam.

చ్యుత stillatus, effusus, lapsus.

ఛ

ఛంద pulcher, venustus.

ఛందస్సు 1 rhythmus poëticus. 2 libri *Vedæ*. 3 votum, cupido 4 pertinacia, summa libertas, agendi ratio à nullo coërcita.

ఛంన coopertus, absconditus, secretus, solitarius.

ఛంమని flagelli stridor.

ఛక్కా sex.

ఛక్కడి communis currus.

ఛగల caper, hircus.

ఛగలాండి genus quoddam *convolvuli*.

ఛటఛ్ఛట, ఛటఛటాయమాన tonitruum fragor.

ఛటక aggregatum, multitudo, turba, grex.

ఛటకాయిన severè flagellare.

ఛటకు, ఛటక్కాని, ఛటల్లని flagelli stridor.

ఛటఫట crepitus calceamentorum Indi gradientis.

ఛటాయిన defatigari.

ఛడాఛడి celeriter.

ఛడాయిన vid. ఛటాయిన.

ఛడావు 1 actio extollendi, ele-

vandi . 2 pretii auctio . — ఛడావు పడ extolli, augeri. — ఛడావుమాడ extollere, augere.

ఛడాయ stupiditas, hebetudo.

ఛడావిలస coma intertexta.

ఛడి, ఛడిలబరిగె virga è calamo. — ఛడియాడ.... హారిస, virgam agitando circumstantes è viâ removere.

ఛడీలశఫుజు exercitus expeditus, vel confertus .

ఛణక్కన హార, ఛణాన హార cum impetu exsilire.

ఛణిఛణి tympani sonitus .

ఛత్తరిగె umbella.

ఛత్తిసు, ఛత్తీసు triginta sex.

ఛత్ర 1 diversorium, statio pro viatoribus. — అంనద ఛత్ర xenodochium . — ఛత్రదూట refectio gratis data in diversorio . 2 umbella. 3 fig. auctoritas. — ఛత్రభంగ 1 subversio dominationis , amissio imperii. 2 viduitas. — ఏక ఛత్రాధిపతి imperator, rex universalis.

ఛత్రాకు fungus, boletus.

ఛత్రి vid. ఛత్ర, 2 et 3.

ఛద, ఛదన 1 folium. 2 ala.

ఛది culmi aut tectum domus.

ఛద్మ 1 persona, larva. 2 deceptio, fraus, dolus 3 conjuratio . — ఛద్మవంత accusator, detractor. — ఛద్మమాడ 1 accusare . 2 malè loqui de aliquo .

ఛపఛప 1 sonitus porci edentis. 2 sonitus gladii occidentis .

ఛప్పన్న దేశ 56 regiones ab Indis geographis enumeratæ.

ఛప్ప subitò.

ఛప్పటె actio complodendi manus .

ఛప్పర vid. చప్పర.

ఛప్పళి sonitus, fragor.

ఛప్పరిస 1 sonitum edere. 2 cum crepitu mandere . 3 proprios humeros percutere.

ఛపాటిబడియ manus complodere.

ఛపాయిసి కడియ ex improviso, subitò concîdere .

ఛపాయిస decipere, blandiri, defraudari , abscondere . — ఛపావు absconsio, fuga, fraus .

ఛప్పా, ఛప్పె telonii sigillum, ... nota, ...signum .

ఛమకు actio increpandi, corripiendi .

ఛరఛర stridor ignei missilis.

ఛరాకు indignatio, ira.

ఛ్రసి కలె cum sonitu diffindere .

ఛది vomitus . — ఛర్దిరోగ cholera morbus .

ఛల 1 statuta intentio , fixum propositum. 2 odium, malitia. — ఛలగార , ఛలవంత , ఛలపాతక vir constans animo . — ఛలసాధిస 1 in proposito perseverare . 2 odium habere in .... — ఛలతీరిస ul-

cisci. — ఛలవాది vir pertinax.

ఛలవాది 1 servus præcipuo mercatorum vici subjectus. 2 vid. చలవాది.

ఛలి vid. ఛల.

ఛవి pulchritudo, splendor, fulgor, lumen.

ఛర్ coruscatio gladii.

ఛర్ఛర్ని flagelli sonitus.

ఛళ్ vid. చళ్ — ఛళ్ఛళ్బడియు severè et cum sonitu flagellare.

ఛళ్ళత linteamen solutæ texturæ.

ఛళుకు 1 punctio vel dolor lateris. 2 vid. ఉలుకు.

ఛళ్కి festinatio, celeritas.

ఛాంగుభళి Euge! Eïa!

ఛాందణి, ఛాందని tabernaculum, tentorium. — ఛాందణిరోగం morbus equinus.

ఛాందస vir sacrarum scientiarum peritus. — ఛాందసగుణం indoles singularis, inutilis mora.

ఛాగ caper aut hircus.

ఛాగన timidus. (equus, bos, etc.)

ఛాగదాన oblatio centum *rupiarum* brahmanæ facta ad immolandum hircum.

ఛాజ్జ multiplicandus numerus. (arith.)

ఛాడి detractio, calumnia. — ఛాడికోరు .... వాడు .... తాడు, calumniator, maledicus.

ఛాతరక్కొట్టిడు equum citato cursu agere. (*lancer au petit galop.*)

ఛాత్రుడు discipulus, tyro, novitius, alumnus.

ఛాదన operculum, tegmen.

ఛాదర sericum vestimentum.

ఛాదస్థ insanus, amens.

ఛాదిత coopertus, absconditus.

ఛాదస 1 pigritia. 2 indoles minutulis addicta, vel singularis. — ఛాదసగాడు piger.

ఛాపా vid. ఛప్పా — ఛాపాదారు ad impressionem sigillorum pertinens.

ఛాయి, ఛాయ 1 umbra. 2 imago, umbra repercussa. 3 uxor Solis. 4 pulchritudo, splendor, fulgor. 5 similitudo 6 pigmentum, color.

ఛాయాక్రమం progressio umbræ solis.

ఛాయాక్రాంత obumbratus.

ఛాయాగణిత modus supputandi nativitates, etc. per solis umbram.

ఛాయాగ్రహం *Ketu*, (cauda draconis, sive nodus descendens, astr.)

ఛాయాచోరకమాడ in opere faciendo defraudari, opus negligenter facere.

ఛాయాచ్ఛురిత 1 obumbratus. 2 illuminatus.

ఛాయాకరిత vid. ఛాయాక్రమం.

ఛాయానందన.... శని, *Saturnus*. (planeta)

ఛాయాపతి sol.

ఛాపరి, ఛాపరీ, ఛాపరి malignus.

(de pecoribus dicitur.)

చాకచక్యత peritia, dexteritas, solertia.

ఛిద్రితంబు scissus.

ఛిన్నాభిన్నమైన divisus, repercussus. (radius.)

ఛట ignis scintilla.

చిటుకు, చిటుకు, crepitus avis grana comedentis.

చిటుకుమురియు digitorum articulos frangere.

చిటుక్కుని కుట్టు pungere (sicut pulex.) — చిటుక్కునితుమ్ము vehementer sternutare.

చిటుకొట్టు palpitare (præ dolore.)

చిటచిటవిరియు.... పోవు, crepare, diffindi, etc.

చిటపట, చిటాపటి crepitus granorum dum friguntur.

చిట్లుని sonitus lapidis præ ardore ignis crepantis.

చిట్టినితుమ్ము vehementer sternutare.

చిదురుచిదురుగా in pulverem reduci.

ఛిద్రు 1 foramen, vacuum. 2 defectus, menda, culpa. — ఛిద్రించు perforare.

ఛిన్న divisus, præcisus.

ఛిలఛిలకాచు usque ad ebullitionem fervefacere. — ఛ ... exsilire, erumpere.

ఛీఛీ vid. ఛీ.

ఛీమూర .... ముక్క .... మొండ voces quædam contumeliosæ.

ఛుటుక్కుని scorpionis punctio.

ఛురిక cultrum.

ఛుషుక్కు vid. ఛుషకు.

ఛూబిడు canem immittere.

ఛేక genus quoddam rhythmi poëtici. — అంత్యఛేక rhythmus in vocalem semper desinens. — ఆదిఛేక rhythmus à vocali semper incipiens.

ఛేకగణ animalia domestica aut cicurata.

ఛేకుఛేకు 1 sonitus cymbalorum 2 sonitu tympani cujusdam.

ఛేగు vid. చేగు.

ఛేదన divisio, amputatio, abscissio, sectio. — ఛేదించు, ఛేదనసేయు 1 abscidere, secare, amputare. 2 dividere.

ఛోకట్టిన vid. ఛూబిడు.

ఛోద్యము 1 admiratio. 2 portentum. 3 cupiditas videndi.

ఛోటా 1 crepundia puerilia 2 igneum missile.

ఛోడిచేయు damnum afferre.

ఛోబడియు vid. మోసపోవు.

ఛ్రాక galea.

జ

జంఖాణి tapes.

జంకువ, జంకుప acervus, collectio. aggregatum, massa.

జంగమ mobilis — జంగమస్థావర animata simul cum inanimatis. — జంగమయ sacerdos inter *linganistas*. — జంగమసాని mulier ad ordinem *jangamarum* pertinens.

జంగర, జంగరి terra sterilis.

జంగిర solutus, laxus.

జంగాలవన్నె *subacetatum* plumbi, chy.

జంగె ornamentum quoddam vel tintinnabulum quod cruribus alligatum ferunt *Jangamæ* mendicantes.

జంగెపు దాటు pedibus junctis exsilire.

జంగువ 1 pecora totius vici . 2 congregatio, massa, acervus. — జంగువకాపరి qui curam habet pecorum totius vici.

జంగ magnus gressus.

జంఘాలు, జంఘాలికలు tribus quædam *Shudrarum* pharmaca ostiatim vendentium.

జంఘ 1 crus. 2 sura. 3 actio pedes jungendi. — జంఘించు, జంఘయిడు, pedibus junctis exsilire. — జంఘిక saltator.

జంజాట molestia, dolor, mœror.

జంజణము tympani sonitus.

జంజరబందిలేజాదినాను, జంజవాడినాను, cautio pro captivo.

జంజిరి catenæ, vincula.

జంజాట molestia vel incommodum è numerosâ familiâ oriens.

జంజాలి species quædam tormenti bellici in turribus castelli ponendi.

జంజారి magnus tubulus *huca* dictus.

జంట s. 1 sutura. 2 societas. 3 par. 4 acupictile. — adj. duplex. — జంటకొయ్యగానుగ reciproci contractûs instrumentum. — జంట విల్లు arcus annexam habens sagittam. — జంటగాడు socius.

జంటించు unire, concatenare.

జంత ebur, dens elephantinum.

జంతువు 1 creatura, animal quodcumque (præsertim ex inferioribus.) 2 vermis. — జ్ఞానజంతు ens rationale. — నిర్జ్ఞానజంతు ens ratione destitutum.

జంతి, జంతీ, breve quoddam et minutum lignum trajiciens trabes. — జంతీబల్ల lectus e tabulis strictè adunatis.

జంత్ర tornus. — జంత్రిచేయు tornare.

జన్న holocaustum. vid. యజ్ఞ.

ಜಙ್ಗಿ 1 butyrum depuratum et idolo sacratum. 2 res quæcumque sacrata. 3 sanguisuga.

ಜಂಟ duæ tesseræ quodam modo cadentes.

ಜಂಪತಿ vir et uxor.

ಜಂಪಾಕೊಂಡಾಟ ludus concharum.

ಜಂಪು 1 longitudo. 2 dilatio. 3 pigritia, acedia. — ಜಂಪಿನವಾಲೆ ornatus quidam in infimâ parte auris annectendus. — ಜಂಪುಬರ inæqualis esse. (v. g. onus bovis.)

ಜಂಪುಹಿಡಿಯು dormitare.

ಜಂಪಿಯಾಟ ludus quidam.

ಜಂಪೆತಾಳ modus quidam concentus musicos moderandi.

ಜಂಬ lentus, tardus, serus, indolens, piger. — ಜಂಬಗಾರ, piger.

ಜಂಬರ negotium, res— ಜಂಬರದವ homo alicui rei vacans.

ಜಂಬಲ tilia. (arbor.)

ಜಂಬಾಟ mora, tarditas.

ಜಂಬಾಲ lutum, cœnum, argilla.

ಜಂಬೀಗಿಡ *mimosa senna*, bot. (arbor.)

ಜಂಬೀರ vid. ಜಂಬಲ.

ಜಂಬು 1 species quædam arundinis. 2 *eugenia*, bot. (arbor.) — ಜಂಬುನೇರಳೆ.... ನೇರಳೆಮರ, major quædam species.

ಜಂಬುಕ vulpes. (*chakal.*)

ಜಂಬುಕಾನ, ಜಂಬುಖಾನೆ tapes.

ಜಂಬುಕೇಶ್ವರ locus quidam peregrinationis, juxtà urbem *Trichinopolim.*

ಜಂಬುಮಾಲಿ primus *Ravanæ* minister.

ಜಂಬೂದ್ವೀಪ quædam orbis terrarum divisio, juxtà sacros Indorum libros. — ಜಂಬೂನದಿ fabulosus fluvius è monte *Meru* profluere dictus.

ಜಂಭ 1 pompa, ostentatio, ambitiosus apparatus. 2 jactatio.

ಜಂಭ ಭೇದಿ cognomen *Indræ*, (qui occidit gigantem *Jamba*.)

ಜಂಭಹೊಡೆಯು differre, procrastinare.

ಜಂಭಾಟ pompa, ostentatio.

ಜಂಭಾರಿ vid. ಜಂಭಭೇದಿ.

ಜಪ್ತಿ sequestratio; agrorum ad Ecclesiam pertinentium subductio; actio principem tributarium regno suo spoliandi.

ಜಕಾತಿ, ಜಕಾಯತಿ tributum, vectigal.

ಜಕೀರಿ, ಜಕೀರು, ಜಖೀರಿ, ಜಕೀರೆ, repositorium, acervus.

ಜಕ್ಕಂಡೋತಿ bubalus.

ಜಕ್ಕಜವನಿ juvenis mulier.

ಜಕ್ಕಣಾಚಾರಿ celeber quidam architectus.

ಜಕ್ಕಬಕ್ಕಿ vid. ಚಕ್ರವಾಕ.

ಜಕ್ಕಲವರು qui celebrant sacra deæ alicujus.

ಜಕ್ಕು scabrities vulneris.

ಜಕ್ಕಿಣಿ, ಜಕ್ಕಿಣಿ, ಜಕ್ಕಣಿ mulier quæ, vivente viro, moritur et di-

vino cultu honoratur.

జత్రుడు 1 in errore aut culpâ esse. 2 vadare, trajicere.

జక్కులించు colere, adorare.

జక్కులు obsequium, adulatio.

జగచ్చక్షువు sol (mundi oculus)

జగజంపు nimietas, magna quantitas.

జగజ్జన genus humanum.

జగజ్జగించు fulgere, micare.

జగజ్జెట్టి celeber quidam palæstrita.

జగజ్జిగేయమానమైన fulgidus, splendidus.

జగజ్జ్యోతి, luna.

జగడ vid. జగడు.

జగణ pes amphibrachus (∪—∪)

జగత్ప్రభుడు, జగత్పతి dominus mundi.

జగత్ప్రాణ ventus, aër.

జగతి, జగతి కట్టు, జగితి 1 ambulacrum, agger (antè domum.) 2 terra.

జగత్తు 1 mundus, orbis terrarum 2 genus humanum.

జగదంతరాత్మ Deus (ut animus mundi habitus.)

జగద్దీప్తి, జగద్బంధు sol.

జగదీశ్వరుడు Deus, mundi gubernator.

జగన్నాథ 1 id q. జగదీశ్వరుడు. 2 celeber quidam peregrinationis locus in orâ *Orissâ*.

జగన్నాయకుడు vid. జగదీశ్వరుడు.

జగన్మయ ; జగన్మూర్తి vid. జగదంతరాత్మ.

జగన్మాత *Parvati*, mater mundi.

జగత్స్రష్ట *Brahma* (creator.)— జగత్స్రష్టి conjux ejus (proüt causa immediata et activa creationis.)

జగమొండి omnium hominum turpissimus vel maximè obscenus.

జగలి, జగిలి, జగులి 1 ambulacrum vel agger antè domum. 2 murus (podio tenùs pertingens)

జగడు pugna, rixa, jurgium. — జగడగండు homo jurgiosus. — జగడగంటి, id. sens. (fem.) — జగడమాడు, pugnare, rixari.

జగతె, జగటె discus vel catinus metallicus ad usum mendicorum.

జగిను fulgere.

జమున fluvius *Jamna*.

జరుగు 1 labi, decidere. 2 titubare, pedibus offendere. 3 laxus fieri. 4 stillare. 5 secedere, fugere.

జకిగట్టు cruribus decussatis sedere.

జగ్గున celeriter, festinanter.

జగ్గు, జగ్గిలు 1 incurvari. 2 superbè incedere — జగ్గన incurvare — జగ్గి 1 deflexus, incurvatio 2 superbus incessus. — జగ్గినడ superbè incedens.

జగ్గాడు conari, luctari

జగ్ధి manducatio.

జఘన్య ultimus, abjectus, vilis.

జఘన 1 clunes. 2 *mons Veneris.*

జఘ్ఘాకు, జఘ్ఘొడియు, exsaturare.— జఘ్ఘాకి కూడు quietus, immobilis sedere.

జజకు colaphizare, percutere.

జజాలి vid. జంజాలి.

జజూరి vid. జంజూరి.

జజ్జు v. terere, tundere. — s. జజ్జు, జజ్జికి 1 actio terendi. 2 contusio, livor.

జర్ఝ్ఝూర bellatores, milites.

జటంగిగుడ్డ mons in quo *Ravana* occidit avem జటాయు.

జటభటాయమాన fragor tonitruum.

జటాస్వాధ్యాయి qui legit *Vedam* జట.

జటాజూట coma intertexta.

జటాధారి brahmana qui, post elapsa duo priora vitæ curricula, (conditionem scilicet discipuli et conjugati,) fit anachoreta.

జటాయు avis quædam fabulosa.

జటి nomen philosophi cujusdam.

జటిల intertextam habens comam.

జట్టి 1 palæstrita. 2 vir fortis. — జట్టికుళ్ళు calcar pugno palæstritarum alligatum. — జట్టి ఒడక luctatio. — జట్టి సాహస violentia palæstritæ.

జట్టిగ numen palæstritas protegens.

జటి 1 coma intertexta. 2 radix quædam fibrata.

జట్టి pauper, indigens. — జట్టిన్వ dea pauperum.

జఠరించ 1 manducare. 2 digestionem ciere.

జఠర s. venter. — adj. durus, firmus. 2 alligatus, vinctus.

జడ adj. 1 frigidus, algidus. 2 stupidus, socors, sensu hebes. 3 inanimatus. 4 infirmus. — జడకాల tempus frigidum aut morbidum.

జడతి actio adigendi..... infarciendi.

జడకు timor, trepidatio.

జడగతి socordia, pigritia.

జడజ, జడజాత, lotus. — జడజాప్త sol. — జడజారి luna.

జడజీవి... జంతు ens aquaticum.

జడధి oceanus.

జడమానవ 1 homo infirmus. 2 homo stupidus.

జడాతి s. virga, fistuca. — adj. adactus, infercitus.

జడాయిస adigere, infercire.

జడారు liber ab omni turbâ, nitidus, quietus.

జడి 1 terrere. 2 concutere, agitare. 3 adigere, infercire. 4 figere. 5 stillare, penetrare. 6 deprimere. — శిలువకి జడియ, crucifigere.

జడివానే 1 pluvia continua. 2 imber tenuissimus.

జడికెధార extrema fila staminis.

జడిక vid. జడకి.

జడికి acer.

జడికిచూడ supputationem examinare, duas supputationes conferre.

జడిసూస terrere.

జడుకు, జడుగు terreri, trepidare. — జడుబు, జడుపు terror, trepidatio.

జడుల nævus, nota.

జడ 1 coma intertexta. 2 coma intricata. — మరద జడ radix è superiori ramo in terram descendens. — జడనూలు .... నారు filum (sive lineum, sive corticeum,) intertextum. — జడ గూవు exiguæ et circulares lamellæ aureæ quas in comâ intertextâ alligant mulieres. — జడ బిళ్లె, జడబంగార id. sens.

జడ్డు 1 levis infirmitas. 2 (pellis) callositas. — జడ్డుతన hebetudo, stupiditas, gravitas. — జడ్డు బుద్ధి tardum ingenium. — జడ్డువశి familia morbosa.

జణకు, జణశ, జణత్కార, జణాయమాన sonitus tympani.

జణజణశ solitarius, desertus.

జణుబు *cannabis sativa* vid. సణుబు

జణాయింపి శీశి . . . మాశాడ, (dicere, . . . loqui,) distinctè.

జతన, జతన s. cura, diligentia.— adj. securus, diligens. vid. యత్న

జతి ascetes.

జతు *lacca* gummi.

జతుక 1 vid. జతు. 2 vespertilio.

జతుశ compactus. (pannus.)

జత 1 par unum. 2 congeries, series. 3 formæ æqualitas 4 societas — adj. æqualis, socius. — జతగార consocius, condiscipulus, comes, etc — జతగాతె fem. id. sens. — జతగొన్న æqualis esse.— జతపడియు. . . . బోవు, comitari. — జత మాడ colligere (pecuniam.)

జత్తుక hypocrisis, simulatio, calliditas.

జత్తాయి densus, compactus, interstitia non habens.—జత్తాగ 1 densè. 2 concorditer, unà.

జత్తిగ funis quo boves jugo alligantur.

జత్తిగె machina quâ utuntur ad seminandum.

జత్తు 1 vid. జత్తాయి. 2 hypocrisis, deceptio.

జత్తుశ spuma, fæces.

జత్రు clavicula.

జత్న vid. యత్న.

జదపు verberare.

జదరు 1 dispergi 2 deficere vid. చెదర, v.

జదలు firmamentum.

జదురు vid చెదురు.

జన homo (singillatim aut col-

lectivè) genus humanum, natio, populus,. — జనశ్రుతి publicus rumor, fama. — మునిజన sapientes — భక్తజన homines devoti. — పంచజన homo (prout quinque elementis corpus ejus coalescit)

జనంకు excitare, provocare.

జనంగమము vid. చండాల.

జనక 1 pater, genitor. 2 rex quidam, pater *Sitæ*.

జనకు, ciere, exasperare, excitare.

జనజనిత vulgatus, notarius.

జనతె genus humanum.

జనన 1 nativitas, productio. 2 familia, genus, stirps.

జనని mater. — జననీ జనకరు parentes.

జనపతి rex, gubernator.

జనపద 1 regio incolis frequens, vicus. 2 incolæ, populus.

జనయిత pater, genitor. — జనయిత్రి mater.

జనలు fenestra.

జనవాడికె hominum consuetudo, societatis experientia. — జనవాడికె మాడ mundi usus et consuetudines aliquem docere.

జనాంగ natio.

జనరంజన s. publica notitia. — adj. notus, publicus.

జనసంఘ natio; magna aggregatio hominum.

జని nativitas, productio, 2 planta odorifera.

జనివార funiculus brahminicus.

జనిసు, జన్మిసు, 1 oriri 2 produci, nasci.

జనుమ vid. జన్మ.

జనె flava pars ovi, ovi luteum.

జనేశ, జనేశ్వర rex.

జనోపద్రవ calamitas publica. — జనోత్సవ festivitas publica.

జన్న vid. యజ్ఞ.

జన్మ nativitas, origo, productio. — జన్మ ఎత్తు, జన్మిస nasci. — జన్మపత్రికె schedula in quâ scriptum est horoscopium. — జన్మదేశ patria. — జన్మాఘ, జన్మపాప peccatum originale. — జన్మాంతర prior nativitas. — జన్మాంతరానుభవ consequentiæ vel effectus prioris nativitatis.

జన్య adj. natus. — s. 1 bellum, pugna, prælium. 2 fama, rumor. — జన్యగుణ inhærens dispositio vel indoles. — జన్యపాప originale peccatum.

జహ్నుకన్యె fluvius *Ganges*.

జప 1 oratio. 2 recitatio nominum deorum. — జపతపశ్శీల in oratione et pœnitentiâ assiduus. — జపమాలె, జపసర rosarium. — జపమూల 1 numen cujus nomina recitantur. 2 objectum orationis. — జపస్వాంత orationis cupidus. — జపిస, జపమాడ orare.

జపజపయన్ను sonitus porci manducantis.

జపాపుష్పు *hibiscus rosa Sinensis. bot*.

జప్తి sequestratio.

జప్పిగు latere, sese abscondere.

జబ్బ pars inferior femoris.

జబరదస్తు s. 1 violentia, vis, robur, vexatio (ad solutionem obtinendam.) 2 densitas. — adj. compactus, densus. — జబరదస్తుగాడు vexator.

జబరు adj. multus. — జబరాగి multùm.

జబరుగంగ vid. జంజాటి.

జబరుదస్తు adj. nitidus, conveniens, compactus. — s. vis, violentia.

జబాట, జబాటికి, జబాటకడ pompa, ostentatio.

జవాబు responsio. — జవాబుదారు reddendæ rationi obnoxius. (*responsable.*) — జవాబు సవాలు interrogatio et responsio.

జబ్బగ 1 negligens, tardus, iners esse. 2 corpulentus fieri. — జబ్బుడ, జబ్బన robustus, obesus. — జబ్బినడ id. sens.

జబ్బిన reprehendere, increpare, admonere.

జబ్బు s. 1 defectus attentionis, negligentia, incuria. 2 mora. — adj. non attentus, negligens.

జబ్బునర poplitis nervus.

జబ్బులు limus, cœnum, argilla.

జబ్బ 1 femoris pars exterior, 2 brachium. 3 jecur. — జబ్బకూలిగల ischiaticus, lumbos debiles habens. — జబ్బిగొ impotentia ex eo morbo proveniens.

జబ్బాట pompa, ostentatio, ambitiosus apparatus, magnificentia.

జముకాయిన 1 vibrare (gladium.) 2 citatè agere equum. 3 arroganter respondere.

జముకి, జముడి adj. duplex. — తాటియ జముకి folia palmarum in eodem caule insita. — జముకిగ బట్ట pannus duplex.

జముదండి 1 vero, præpilatus gladius. (*fleuret.*) 2 arbor medicinalis.

జమాఖర్చు acceptum et expensum, pecuniaria coactio simul cum impensâ.

జమాబంది taxationis vel tributi determinatio.

జమాయిన colligere (propriè, pecuniam tributorum.)

జమాన సూలు బాకి solutorum et solvendorum tributorum ratio comparata (*balance, état final d'un compte.*)

జమీందారు, జమీనుదారు fundi proprietarius. — జమీందారి 1 agri sub ejus dominio constituti. 2 ipsa ejus jurisdictio.

జమీను solum, terra, agri.

జముకాన vid. జంబుకాని.

జమున Jamna, (fluvius)

జమా tributorum collectio.

జమేదారు Indus centurio.

జయ 1 victoria, triumphus, bonus exitus. 2 vigesimus quartus annus cycli Indici sexaginta annorum. — జయించు, vincere. — జయప్రాప్తి victoriæ consecutio. — జయఘంట discus metallicus quo ut campanâ utuntur in templis.

జయంతు heros quidam semideus, filius Indræ.

జయంతి festum annuale in die natali numinis alicujus.

జయతీర్థులు series quædam Indorum sanctorum.

జయముని philosophus quidam.

జయరామాయణకథ poëma quoddam de Ramâ tractans.

జయవంతు, జయశాలి victor, triumphator.

జయవిజయులు janitores *Vicuntæ.*

జయిన మత secta quædam inter Indos. — జయినుడు *Jaïna*, ad eam sectam pertinens.

జయించు vincere, superare, prosperare.

జర vid. జ్వర.

జరంజర integer, omnis. — జరంజరగా integrè.

జరంగు 1 differre, procrastinare. 2 tempus consumere. 3 progredi, procedere.

జరక్కున జారు velociter elabi.

జరగు vid. జరుగు.

జరజర strepitus rei alicujus in terram pertractæ.

జరఠ adj. 1 vetus, confectus, infirmus. 2 durus, solidus. — జరఠతన 1 senectus. 2 socordia, in neutram partem propensio, austeritas.

జరడి cribrum. — జరడిపుండు ulcus quoddam fistulosum.

జరదు vacuus, inanis.

జరతారి, జరతారు aureum aut argenteum filum.

జరదుడిరోగ phtisis.

జరదా కుదురు equus subfuscus.

జరదు పోగ differre, procrastinare.

జరబు auctoritatis abusus, tyrannis, oppressio.

జరాయితి agricultura, vel agricolæ prædium.

జరాయు vulva, uterus. — జరాయుజము viviparus.

జరాసంధ gigas quidam.

జరి 1 scolopendra, centipes. (insectum) 2 præcipitium. 3 filum argenteum aut aureum.

జరియు 1 labi, elabi, decidere. 2 è viâ excidere. 3 è monte sedens delabi. 4 consumi, corrodi. (aquis) 5 retrorsum aut è latere recedere. 6 cadere. 7 derelinquere, deserere. 8 superare, præstare. 9 contemnere, 10 deridere, probris

aut contumeliis afficere. II aufugere — వెంజరియు retrorsùm abire. — ముంజరియు procedere. — నెరెమిరెజరివవ derisor,contemptor. — జరికె actio movendi, propellendi, labendi, deridendi, etc.

జరిగిన vid. జరుగిన

జరిగి కొంగ vid. జరుగ.

జరిగెయలంకార opus acu pictum.

జరిడి cribrum.

జరిదాడ 1 probris afficere, deridere. 2 reprobare.

జరిదుబిడ 1 procedere. 2 propellere. 3 aliquem audire nolle, aurem attentam præbere nolle 4 dimittere, deserere,derelinquere.

జరిపశనస్థల præcipitium.

జరిప్పోఁకు magnus et innocuus serpens.

జరిపు præceps aquæ lapsus.

జరిన, జరయిన, digerere.

జరికోఁకు vid. జరిప్పోఁకు.

జరీబు actio metiendi agros.

జరు contemptus,ludibrium, contumelia.

జరుకొళ్ళ vid. జరియు.

జరుగిడ 1 sic ponere ut labatur 2 differre, procrastinare.

జరుగిన 1 proerastinare 2 tempus consumere. 3 promovere,propellere.

జరుగు, జరుంగు 1 labi, 2 consumi, elabi, transire. 3 fugere. 4 procedere. 5 reptare. 6 concludi, finem habere.

జరుచు 1 vana confabulatio. 2 rejectio.

జరుట్ల vicus quidam, in quo est præceps aquæ lapsus.

జరుకుకోఁగ vid. జరియు, జరుగ.

జరుదుబిడ vid. జరిదుబిడ.

జరుపిన vid. జరుగిన.

జరుబు tyrannis, ostensio vel abusus auctoritatis. — జరుబుదార, జరుబినవ, oppressor, tyrannus.

జరువు, lacuna, eluvies.

జరూరు urgens necessitas, opus. —adj. necessarius, requisitus, urgens.

జరి 1 filum aureum aut argenteum. 2 senectus, ætas decrepita.

జరెయు deridere, contemnere.

జర్రని celeriter, velociter.

జర్రనిజారు è declivi loco sedens labi.

జర్రబుర్రసురుకొళ్ళ cum sonitu sorbere.

జజఁరని తిరుగ cum murmure celeriter circumvolvi.

జఝఁరి adj. 1 timore concussus, tremens. 2 agitatus, murmurans.

జదాఁకుదురి vid. జరదాకుదురి.

జదాఁడ 1 probris afficere, illudere. 2 è monte delabi.

జపుఁ, జపిఁన, vid. జరుగు, జరుగిన

జబుఁ torvè aspicere, frontem corrugare, increpare.

జలుఁ, జలుఁ కొళ్ళ 1 labi. 2 so-

nare (funis arcûs.)

జల్లించ cribrare.

జపుల increpatio, admonitio, redargutio.

జలము aqua. — జలకమాడ sese lavare. — జలచంద్రకోల pluviæ indicium. — జలజ *nymphæa*, bot. — జలకస్ఫుర, జలదస్వ sol. — జలధర nubes. — జలధి, జలనిధి, oceanus. — జలవాగికోల mingere.

జలంగ crescere, augeri.

జలక corporis ablutio.

జలకలి gigas sic dictus.

జలదారి lotio arenæ ad inveniendum aurum.

జలకు pellucidus, clarus.

జలక్కని adv. 1 velociter, festinanter. 2 clarè, lucidè.

జలగార qui aureas lamellas in arenâ, etc. exquirit.

జలగ sanguisuga.

జలజాతనేత్ర *Wishnu* (oculos *loto* similes habens.)

జలడి cribrum. — జలడిపిడియ cribrare. — జలడి పుండు ulcus fistulosum.

జలతరంగ septem pateræ metallicæ aquâ repletæ, quas bacillis percutiunt.

జలదాగి velociter, festinanter.

జలదారి canalis vel fistula ad emittendam aquam.

జలది, జలదు adj. celer, velox, festinus.

జలదుర్గ vicus quidam.

జలనీలి planta quædam aquatica.

జలపతి Indus Neptunus.

జలప్రవాహ inundatio, fluxus aquarum.

జలప్రళయ diluvium.

జలపాన aquæ potus.

జలపాత్రి patera ad bibendum.

జలపుష్ప piscis.

జలబాధ necessitas meïendi.

జలబుద్బుద bulla aquae.

జలఫోగి.... పాము, serpens aquaticus.

జలమయవాడ inundatus.

జలయంత్రి machina ad hauriendam aquam.

జలరాగ gemma imperfecta.

జలరాశి oceanus, congregatio aquarum.

జలాయిన deserere, abire, fugere.

జలారి canalis, fistula ad emittendam aquam.

జలార్ణవ 1 tempus pluviarum. 2 mare quoddam dulces aquas habens.

జలాలిబులాలి larvatus ludus in festo Mahumetanorum.

జలావర్త aquarum vortago.

జలాశయ, జలాశ్రయ, జలాస్పద stagnum.

జలిగ sanguisuga.

జలిడి vid. జలడి. — జలిడిపాటు cochlear ad colandum liquores.

జలుదు velox. — జలుదాగి veloci-

ter — ಜಲುಜುಗಾರ homo acer.

ಜಲುಜು vid. ಜಜ್ಜು.

ಜಲೂರ vid. ಜರಿಗೆ.

ಜಲೆ scaturigo. — ಜಲೆಯಬಾವಿ puteus scaturiginibus plenus.

ಜಲೋದರ hydropisis.

ಜಲ್ಕರಿಸು, ಜಲ್ಲರಿಸು aliquid in aquâ agitando abluere.

ಜಳ್ಪಿಸು vibrare (gladium.)

ಜಲ್ದಿ, ಜಲ್ದು celer, velox. — ಜಲ್ದಾಗಿ celeriter.

ಜಲ್ಪನೆ 1 jurgium, loquacitas. 2 actio dicendi.

ಜಲ್ಪಾಕ loquax. — ಜಲ್ಪಿತ dictus, a, um.

ಜಲ್ಪು vid. ಜಜ್ಜು.

ಜಲ್ಲಡೆ, ಜಲ್ಲಡೆ vid. ಜಲಡೆ.

ಜಲ್ಲನೆ trepidatio, palpitatio. — ಜಲ್ಲನೆ ಸ್ವೇದರು.... ಗಗರ, sudor aut horripilatio è subito passionum motu proveniens.

ಜಲ್ಲಿ 1 fracti lateres. 2 calculi. 3 gloriatio, jactantia. 4 mendacium. 5 ornatus pro equo. — ಜಲ್ಲಿಕದಬಾ apices è pilis bovinis. — ಜಲ್ಲಿಹೊಡ್ಡು.... ಹೊಗು gloriari. — ಜಲ್ಲಿಯ ಹೊರ.... ಬುಕ್ಕ jactator, thraso. — ಗೊಬ್ಬರದ ಜಲ್ಲಿ cista viminea currûs stercorei. — ಜಲ್ಲಿಯ ಹೊಗ vid. ಜಲ್ಲಿಕದಬಾ.

ಜಲ್ಲು ಬಡಿ propelli. (imber vento.)

ಜಲ್ಲೆ vid. ಗೊಬ್ಬರದ ಜಲ್ಲಿ.

ಜವ vid. ಯಮ.

ಜವ 1 festinatio, celeritas, velocitas. 2 robur. — ಜವಗೊಳ್ಳು acer esse. — ಜವತ್ವ velocitas. — ಜವತರ velocior.

ಜವಳು, ಜವಗು 1 humor, mucor. 2 palus, gurges lutosus.

ಜವಗತಿ celer incessus.

ಜವಡಿ par unum.

ಜವಣ cibus, victus.

ಜವದಾಟದೆ ಇರ non transgredi, obedire.

ಜವನಿಕೆ, ಜವನಿಕೆ 1 cortina, velum 2 cortina exterior tentorium circumdans.

ಜವರು, ಜವರಾದ laevis, planus, clarus. — ಜವರಾಗಿ planè.

ಜವಳಿ, ಜವಳು gemelli.

ಜವಸತ್ವ animus, robur, potentia.

ಜವಳಿ 1 linteum. 2 gemelli. 3 similitudo, æqualitas, proportio. — adj. aequalis, consentaneus, proportionalis. — ಜವಳಿಕಾರ 1 minutarum rerum mercator. 2 pannorum aut linteorum mercator. — ಅವಳಿಜವಳಿ gemelli.

ಜವಳಿಕಾಯಿ fructus quidam.

ಜವಾಜಿ zibettae odoramentum. — ಜವಾಜಿ ಬೆಕ್ಕು zibetta.

ಜವಾನನು satelles, publicus famulus.

ಜವಾಬು responsio. — ಜವಾಬುನವಿಸನು scriba responsiones conscribens. — ಜವಾಬುದಾರ reddendae ra-

tioni obnoxius. (*responsable*) — జవాబు సవాలు 1 quaestio et responsio. 2 sermo, conventio.

జవాహిరు lapides pretiosi.

జప్రరు laevis, planus, clarus.

జత్తు coma.

జవి 1 fabrica, sedes. 2 pili caudae equinae. — జవియక్కి. 1 hordeum mundatum. 2 vid. సామియక్కి.

జవఁజీవుక్కి varix in cruribus.

జవ్వన s. juventus, virilitas. — జవ్వని puella.

జవ్వని *Durga*. vid. యువతి.

జవాద్ది, జవ్వాది vid. జవాజి.

జవ్వాలె vid. ఉయ్యాలె.

జప్తి, జప్తీ, infortunium. — జప్తికన id. s.

జస 1 piscis. 2 fama.

జస్రు defatigatio.

జహగీరు concessio uni facta tributorum à provinciâ magnâ solvendorum.

జహజు navis.

జళ vid. జల.

జళంబి cucullus.

జళక 1 vid. జలక. 2 splendor.

జళకు, జళుకు 1 vid. ఉలుకు. 2 punctio in latere.

జళక్కున limpidè, clarè.

జళబళ strepitus liquoris ebullientis.

జళుకు calor, æstus (solis.)

జళవి longus calamus.

జళగ sanguisuga.

జళిపిన, జళిన vid. జళిక్కున.

జడకిన, జడుపిన, జడ్క్కరిన terrere, timorem injicere.

జల్మ vid. జన్మ.

జళ్ళకాయ vid. జవళకాయ.

జళ్ళ vacuus, tenuis, levis, macilentus, exilis.

జళ్ళగురు acuti ungues.

జళ్ళపుళ్ళ నడచు crepitacula crurum incedendo agitare.

జక్ష్మరోగ induratio splenis cum tussi et hemoptysi. vid. యక్ష్మరోగ

జాంకణి, జాంగణి, magnus metallicus alveus.

జాంగటి metallicus discus loco campanae adhibitus.

జాంగల ruralis, depictu aptus, nemorosus.

జాంగలిక, జాంగాలీక, జాంఘాలిక, qui serpentes apprehendit.

జాంగుళ, జాంగళ prava resolutio.

జాంఘిక velox vir, nuntius, cursor.

జాండి, జాండ signum, vexillum.

జాంఫల *psidium pyriferum*, bot. (fructus.)

జాంబవంత fabulosus ursus, socer *Krishnæ*.

జాంబాల cœnum, lutum.

జాంబు, జాంబు పండు *Eugenia*, bot. (fructus.)

జాంబూనద aurum.

జాంబూనది fluvius è monte *Sumeru* defluens.

జాకిబండి 1 nomen vici cujusdám. 2 petra super quâ lotor lintea lavat.

జాగ 1 sacrificium. 2 locus, spatium. 3 habitatio. 4 solum.

జాగటి, జాకటి, జాకణి, జాగిటి discus metallicus quo utuntur loco campanæ.

జాగర, జాగరణ 1 vigilantia. 2 vigilia. — జాగరవారిర, జాగరించ vigilare.

జాగర smaragdus.

జాగరూక vigil, abstinens à somno.

జాగిలి.... జాగిలిబడు toto corpore procumbere.

జాగవరలు vid. జాగర.

జాగీరు vid. జహగీరు.

జాగు s. mora, tarditas. — adj. viridis. — జాగుగ నడుచు lentè incedere. — జాగుమాడు differre.

జాగ్రత్త 1 diligentia, vigilantia, cura, cautio, circumspectio. 2 festinatio, alacritas.

జాగ్రత్స్వప్న somnium vigilantis, visio in vigiliâ habita.

జాజి 1 *jasminum grandiflorum* (flos.) 2 myristica nux (*noix muscade*.) — జాజిన గిరి ruber mons.

జాజిపత్రి, జాపత్రి nucis myristicæ involucrum.

జాజి మల్లిగె *jasminum italicum.*

జాజు 1 rubrum. 2 navis. —adj. ruber, ra, rum. — జాజుగాడు nauta. — జాజనిడు rubrum signum in fronte depingere.

జాజ్వల్యమాన fulgens, micans, nitidissimus.

జాఠర ad ventrem pertinens.— జాఠరాగ్ని vis digestiva.

జాడ textor. — జాడగిత్తి, జాడది, mulier ad hanc tribum pertinens.

జాడన పుర్, జాడబత్తి. aranea. — జాడనపరి tela araneæ.

జాడీకంబళి duo pallia in unum consuta.

జాడి æqualis, similis.

జాడిస 1. excutere (vestem.) 2. agitare (caudam.) 3. subitò expandere (brachia, crura, etc.) 4 lavare 5 reprobare.

జాడు 1 immaturæ spicæ tempore messis derelictæ. 2 exiles spicæ *magni milii*. 3 vestigium, signum. — జాడు తెగియ.... జాక్, vestigiis insistere.

జాడ 1 vestigium, pedis impressio 2 tacitum indicium, occulta monitio aut significatio. — జాడ తోర్ innuere. — జాడ తెగియ vid. జాడు. — జాడమాని తొలగ furtim evadere; notitiam effugere.

జాడ్య 1 ægritudo, morbus. 2 apathia. 3 dementia, stultitia. 4 gravitas, pondus, onus.

జాణ s. sapientia, peritia. — adj. peritus, gnarus. — జాణతన

peritia — అంతజాణ propriæ utilitati sedulò consulens. — జాణ, జాణగాతి, జాణతనంబ, జాణతనంపు, mulier sapiens aut perita.

జాణపక్షి 1 psittacus. 2 edocta avis.

జాత 1 multitudo, collectio. 2 genus, species. —adj. natus, productus, generatus.

జాతక 1 thema nativitatis, horoscopium. 2 prædictio. — జాతక వ్రాయు 1 scribere horoscopium alicujus. 2 futura prædicere. — జాతకఫలాఫల horoscopium.

జాతకపక్షి *cuculus melanoleucos.*

జాతరి, జాత్రి, vid. యాత్రి.

జాతరూప aurum.

జాతవేదస్సు ignis.

జాతాజాతి liquidus reditus.

జాతి 1 genus, species, series. 2 tribus. (*caste.*) 3 nativitas. 4 natio. 5 vid. జాజి. గండుజాతి sexus masculinus. ఆడుజాతి sexus femininus. — వెలజాతియువరు è tribu ejecti. — జాతికెట్టవాడు ille qui juribus *castæ* indignus evasit. — ఇ జాతియువ ex aliâ tribu oriundus. — జాతి గుఱ్ఱ generosus equus. — జాతిభ్రష్ట vid. జాతి కెట్ట. — జాతిగాడు comœdi. — జాతిపత్రి, జాతిఫుష్ప, జాతిఫల vid. జాజి. — జాతిరత్న genuina margarita. — జాతివచన, vox generalis. — జాతివిద్య propria scientia tribûs alicujus. — జాతిసంకర.... సంకీర్ణల, tribuum variarum commixtio. — జాతిభ్రంశ tribus infima.

జాత్రి, vid. యాత్రి.

జాదగి పక్షి, vid. జాతకపక్షి.

జాది adj. ruber. — s. 1 nux myristica. 2 jasminum.

జాదుకల్లు creta rubra.

జాన vid. ధ్యాన.

జానకి, జానకిదేవి *Sita*, uxor *Ramæ.*

జానపద vicus.

జాను genu.

జాహ్నవి *Ganges.* (fluvius.) — జాహ్నవీజనక *Wishnu* — జాహ్నవీధర *Siva.* — జాహ్నవీనందన *Bhisma.*

జాపత్రి vid. జాజిపత్రి.

జాపాళ కడ్డి pharmacum quoddam.

జాబిత, జాబ్తా, జాబిత, epistola, memorandum, catalogus, ratio.

జాగు adj 1 tardus, cunctator. 2 longus. — s. 1 pigritia, apathia 2 inconstantia. — జాగుజాగు piger, cunctator.

జాప్య s. mora, cunctatio — adj. lentus, cunctator. — జాప్యగాడ, socors. — జాప్యసేయు, moram facere, piger esse.

జాబాలుడు caprarius.

జాబు epistola.

జామదగ్న్య *Parasurama.*

జామపండు *psidium pyriferum.*

జామాత్రుడు gener.

జామారు longum linteum nullam habens coloratam fimbriam.

జామిని nox.

జామిత్రు frater ex eâdem matre, licet ex diverso patre, natus; frater uterinus.

జామీను cautio, vadimonium.— జామీనుదార sponsor, fidejussor.— మాలుజామీనుదార, cautio pecuniaria. — హాజరు.... నఫరుజామీను cautio personalis.

జాము vigilia (tres horas complectens.)

జాయ, జాయా jactura, injuria, damnum. — కాళ్లుచేతులు జాయాయెను, manus pedesque mutilata sunt.

జాయాజీవ comœdus, saltator, ludio.

జాయి sopor.

జాయికాయి vid. జాజికాయి.

జాయె uxor.

జార s. adulterium. — జారత్వ id. s. — జారుడు adulter. — జారస్త్రీ, జారిణి, జారస్త్రీ, జారకాంతే, జారకామిని adultera, meretrix, scortum.

జారి 1 actio praedium à sequestro liberandi. 2 prædium censu exemptum. — జారిచీటు concessio scripto data.

జారు 1 deorsùm labi. 2 procedere. 3 fugere. 4 elabi, transire. 5 pedibus offendere, titubare 6 solvi. (nodus.) — జారుపనెల solum lubricum. — జారపడు in lubrico labi. — జారిచు causa esse cur aliquis labatur. — జారిపోవు 1 præterire, negligere 2 labi, titubare. 3 è manibus elabi. 4 decorticari. — జారుట actio labendi. — జారవిడు dimittere (litem, negotium, etc.)

జారుపుగుడి ludus quidam puellis proprium.

జావుడు vid. జారు.

జాల 1 prætextus. 2 jactantia. 3 mendacium. 4 mora. — జాలగాడ in promittendis largus, sed in adimplendis fallax. — జాలమాడు procrastinare, differre, inanibus illudere promissis.

జాల 1 ars magica, incantatio, supernaturalis illusio. 2 superbia, arrogantia. 3 laqueus. 4 fenestra. 5 multitudo. 6 flos nondùm expansus. — ఇంద్రజాల vid. ఇంద్ర — మహేంద్రజాల incantatio quâ, jubente præstigiatore, quodcumque optatum produci dicitur. — మీనిసజాల rete ad capiendos pisces.— జాలగార 1 incantator, veneficus, magus. 2 qui aurum in aurificis peripsematibus exquirit. 3 piscator, venator. — జాలగాతె saga. — జాలమాడు incantare, magicas artes exercere — జాలగిస, జాలిస in aurificis peripsematibus auri lamellas inves-

tigare. — జాగుచేయు 1 decipere, illudere, 2 differre.

జాలకం 1 fenestra, clâthrum, cancelli. 2 germen, gemma. 3 laqueus, rete. 4 aggregatum.

జాలరు opus reticulatum, fimbria.

జాలవాటకర, జాలరంధ్రం fenestra.

జాలి 1 *ocymum gratissimum*. bot. (spinosa arbor.) 2 miseratio. 3 mœror (de absentiâ, de facto præterito, etc.), tristitia. — జాలిపొందు, జాలిపడు 1 misereri. 2 dolere. — జాలిగ 1 homo benignus, misericors. 2 dux nautarum.

జాలికాడు piscator, venator.

జాలిపొంత locus spinis జాలి refertus.

జాలిజంబి spinæ et vepres.

జాలిడి, జాలిడి cribrum.

జాలిబ penicillus (ad pingendum aut scribendum.)

జాలిబిరు vid. జాలిపొందు.

జాలిమాలి virium defectio, defatigatio.

జాలిచు 1 (oryzam, grana, etc) in vase lavare, ita ut sordes in imâ parte subsideant. 2 in cribro agitare. 3 colare.

జాలు leniter fluere.

జాలీ vid. జాల్లి.

జాలీకాయ vid. జాలి.

జాలీగాడు vid. జాలిక.

జాల్ము 1 crudelis, durus, severus 2 imprudens, temerarius. 3 humilis, abjectus.

జాము vigilia (trium horarum)

జావగ rubrum pigmentum unguibus digitorum illitum.

జావట vir loquax.

జాసతి 1 habitatio, locus. 2 genus quoddam rhythmi poëtici.

జాసరి vid. జాసతి.

జాసకి, జాసరి s. 1 coma in summo capite, tempore tonsuræ, remanens. 2 vir simplex, vulgaris. 3 canis venaticus. 4 æqualitas. 5 inconstantia. — adj. 1 ordinarius, communis. 2 inconstans. — జాసకిరు 1 homines mundani. 2 plebs, vulgus.

జావిగె, జాపగె.... (తుపాకి) sclopetus fune igniario instructus. — జావిగె బత్తి.... తాడు, ipse funis. — జావిగె కుదురు locus in quo inseritur.

జావిగె genus quoddam tædæ.

జావిడి, జావుడి genus quoddam rhythmi poëtici.

జావిన కోడి gallus in singulis cantans vigiliis.

జావ oryza contusa sive confracta, pro infirmo præparata.

జాస్తి 1 nimietas, excessus, incrementum. 2 injustitia, 3 violentia. — జాస్తిచేయు 1 cogere. 2 augere. — తొగుంజాస్తి censûs annui incrementum. — జాస్తికన in-

justitia, violentia.

జాహగీరు vid. జహగీరు.

జాహిరు obvius, clarus, manifestus.

జాల్ vid. జాల.

జాలంత్రు vid. జాలాంత్రు.

జాలరి 1 piscator, venator. 2 disertus orator. 3 acervus. 4 gemma, surculus.

జాగుడికీ tarditas, segnities.

జాడి similis, æqualis.

జాడిగె 1 acervus. 2 saccus. 3 pera. 4 magna cista in quâ reconduntur grana. 5 thesaurus, summa pecuniæ congregata. 6 aggregatum.

జాడిస 1 vid. జాదిస. 2 domare, vincere.

జాబు 1 malus, pravus, inutilis. 2 exilis, tenuis. 3 inferior.

జాతి lunæ ascendens nodus.

జింకె dama, cervus. (*antelope.*) —జింకెతలచుక్క quinta mansio lunaris.

జింగిలేఁగిలేస, జింగిరిమింగిరి turbatio ex ebrietate oriens. — జింగిలేఁగాలు ebrietate turbatus.

జిందగి, జిందగాని thesaurus, pecunia, bona.

జింబిగె hæreditas, possessio, agri. — జింబిలఖానె gazophylacium.

జిన nomen quo *Jaïnistæ* et *Buddhistæ* vocant sanctos quosdam, quos Diis superiores fingunt. — జినమత religio *Jaïnarum*.

జింపిరితలె caput sordidum.

జింమనగోరివి vid. చింమనకోరివి.

జింము vid. చింము.

జింమె, జింమ, జింమా possessio, cura. — జింమెమాడ .... ఒప్పు, in curam alicujus tradere, committere.

జింహ్వ vid. జిహ్వ.

జిగజిగ, జిగిజిగి sonitus saltantis.

జిగటు, జిగడు, జిగరు, massa glutinosa, gummi, resina.—adj. glutinosus. — v. è massâ aliquid detrahere.

జిగలి, జిగిణి, జిగలి, జగిటి sanguisuga.

జిగి adj. 1 constrictus. 2 robustus. — s. 1 morbus quidam grana et plantas afficiens. 2 resina, gummi. 3 robur. — జిగికొళ్ళు conglutinari, adhærere. — జిగిబిగి తోరిస proprium robur ostendere. — జిగిదునిల్లు firmiter stare. — జిగియాదవను 1 vir robustus. 2 vir dives.

జిగిబిగి densus, fortis, in bono statu consistens.

జిగిలేయుఫు æmulus. — జిగిలేకి æmulatio, desiderium excellentiæ.

జిగుటు vid. జిగటు.

జిగుప్సె 1 desiderium, dolor, mœror. 2 fastidium. — జిగుప్సెబిలెగ్, 1 dolere, angi. 2 fastidire, tædere.

జిగురంటు gluten ad capiendas aves.

జిగురు laqueus ad capiendas aves. — v. a. unguibus scabere aut vulnerare.

జిఘత్సు esuriens.

జిఘాంసు malignus, homicida, malum inferre cogitans.

జిజిగొట్టు, జిజిబజియు. . . మాడ contundere, in pulposum statum redigere.

జిట్టి 1 parvum insectum, chartam corrodens. 2 parva quædam avis.

జిడ్డు quodcumque adipeum aut oleosum in superficie aquæ fluitans. — జిడ్డుకారి insectum quoddam fetidum. — జిడ్డుగొడ homo dives.

జిరాయించ linteum plicare.

జిడిను, జింజిడిను, sonitus tympanioli.

జిలుగు, జిలుగాడ, జిరగు tenuis. (de telâ, panno, etc. dicitur.)— జిలుగు వ్రత tenuis scriptura.

జిత victus, domitus, superatus, subjugatus. — జితగిలొను 1 firmus, fixus esse. 2 saluber esse. 3 assuetus esse. 4 aptus esse. — జిత పడిచ stabilire, subjugare, assuefacere, aptum efficere. — జితబుద్ధి mens stabilis.

జితాయుచ firmus esse. — జితాయి చి నిల్చ firmiter stare.

జితాక్రుధుడు homo mansuetus, iræ nescius.

జితుకు adj. cœnosus. — జితుకుర్రు మను sonitum (ambulantis in cœno) edere.

జితేంద్రియం sensuum subjugatio, mortificatio.

జిత్వర victor, triumphans.

జిత్తు 1 aratrum tres habens vomeres. 2 machina ad seminandum.

జిటగ pravus vel obscenus puer.

జిటగితన nimia licentia, obscenitas, pravitas. — జిటగి adj. obscenus, a, um.

జిద్దు 1 jurgium, rixa, contumelia. 2 odium, inimicitia. — జిద్దుకట్టికొను 1 contumeliam pati. 2 aliquem odio habere. — జిద్దుగాడు, జిద్దుగాడి 1 vir aut mulier ad rixas propensus, ... a. 2 inimicus; inimica.

జిన vid. జింన.

జినగు vid. జినుగు.

జినిగిన liquefieri.

జినుగు s. 1 quodcumque minutissimum, atomus. 2 tenuis imber. — adj. 1 tenuis. (textura.) 2 humidus, humefactus.

జినుజిని కురియు tenuissimè cadere. (pluvia.

జినువి *amandava* (avis.)

జినిసు, జినసి, జినసు, జినుసు I res, articulus, bona. 2 species. vid దినుసు.

జినుకు imber tenuis.

జినుగు v. 1 murmur edere. 2 murmurare, conqueri. 3 humidus esse. 4 absorberi, stillare. (aqua in vase figlino.) — s. 1 tenuis imber. 2 murmur. — adj. 1 tenuis, delicatus. 2 humidus. — జినుగుతనము exiguitas, tenuitas,

జిపురు, జిపురి, avarus.

జిబుకు, జీబుకు v. sugere. — జిబికించు lactare, sugendum præbere.

జిబిజిబి mollis (ut fructus nimis maturus.)

జిబ్బిలి, జిబ్బిలి vid. జిగి.

జిమ్ము vid. జిగురు.

జిమ్ము 1 vid. జిమురు 2 vulnus incidere.... adaperire.

జియ్యరు 1 pater. 2 rex. 3 herus. 4 dominus.

జిక్కుసు fastidium, nausea, aversatio. vid. జిడ్డు.

జిర్రుజిర్రు murmur querundam insectorum.

జిరజిర strepitus rei cujuscumque velociter rotatæ.

జిరా tunica ferrea, lorica. (*cotte de mailles.*)

జిరాజూరి cultrum chalybeum.

జిరాతి, జిరాయి, merces quædam. (aromata, condimenta, etc.)

జిరాతి, జిరాయితి 1 agricultura. 2 actio utendi, in proprios usus adhibendi. 3 annua pensio.

జిరాసంతకు vid. అక్కు.

జిలుగుసరిగంచు pallium cum aureâ aut argenteâ fimbriâ.

జిర్రున celeriter, velociter.

జి ర్రుమనిపిచ్చు vagire.

జిలీ insectum quoddam. (*kakerlaw.*)

జిలుఁ increpatio, admonitio.

జిలుకరించు, జిలుకరించు, aspergere.

జిలుగు prurire.

జిలిబిలిబాధపడు ægerrimè ferre, vix se continere posse (videndo aliquod molestum;) —జిలిబిలి.....

జిలిబిలి దూరు sese insinuare. (venenum.)

జిలేబి quædam cupediæ. — జిలిబిలి మాటలు modus quidam submissè quidem sed jucundè loquendi.

జిలుగు 1 valdè parvus et coactus. 2 molestus.

జిలేబు comitatus hastatorum, etc. nobili viro præeuntium.

జిల్లా districtus, provincia. — జిల్లాదారు, జిల్లేదారు præfectus multorum vicorum. — జిల్లాదారి, జిల్లాదారికి, ejus auctoritas seu jurisdictio.

జివకు, జివుకు, sugere.

జివటిక్కు, జివిటిబిడు, జివరిడు, unguibus evellere.

జివుజివుకిగేయు.... కరియు, gravare, fatigare.

జివురు scabere, cutem leviter perstringere.

జివ్వాళి, జువ్వాళి vid. ఉయ్యాలి.

జిష్ణుకర్మ, జిష్ణువు vid. జిష్ణు.

జిష్ణు nomen *Wishnuvo*, *Indræ* et *Ardjunæ* commune.

జిహాసి 1 aversatio, fastidium. 2 festinatio.

జిహ్మ adj. 1 curvus. 2 pravus. 3 lentus. — జిహ్మగ serpens. — జిహ్మయంత్రము hamus.

జిహ్వ, జింహ్వ lingua. — జిహ్వ జాపల్య appetitus edendi.

జీకినమెట్టుగళు sandalia strepitum edentia.

జీకిరీడి galeopithecus. (*rousette, chat volant.*)

జీకు vid. జీనకు.

జీజీ succus aut resina è culmo fructûs *mangæ* defluens.

జీడి *semicarpus anacardium*. (planta.) — జీడిపురువు insectum quoddam nuci plantæ hujus infestum.

జీత stipendium, salarium. — జీతగాడు 1 mercenarius, stipendiarius. 2 agricola prædium parvum in utilitatem proprietarii colens.

జీతవృక్షము olea (arbor.)

జీన, జీని, జీను ephippium, clitellæ. (*selle*) — జీనగాడు operarius qui ephippia conficit. — జీనుపోశము, pannus ephippio imponendus. — జీనుబారు ...... బంది, ephippii cingulum.

జీనిగోలివి, జీన్గోలివి genus quoddam tibiae. (*cornemuse?*)

జీబి, జీబు area inter primam et secundam civitatis portam, vel inter murum et antemurale castelli.

జీబిగడ్డ insula.

జీమూత 1 nubes. 2 mons. — జీమూతవాగిమాడ pro solutione urgere vel molestare. — జీమూతవాహన *Indra*.

జీయ్య 1 pater. 2 avus. 3 quicumque superior, rex, dominus, herus, etc.

జీర 1 semen cumini 2 linea. 3 rima, defectus, nævus 3 florilegus.

జీరంగి insectum quoddam formosas alas habens.

జీరంచు pulchra fimbria.

జీరక, జీరణ, జీరికె vid. జీర1.

జీరు v. 1 unguibus vulnerare. 2 scabere, cutem leviter perstringere. 3 lineas ducere. — s. levis incisura, continuus ductus. — జీరికి actio scabendi.

జీరు బొంగరి.... బుగరి, lusorius verticillus. (*pirouette.*)

జీరుండి grillus.

జీర్వాణపడ terreri, trepidare.

జీరోణిగవి, జీరగణ్టి, జీరగణ్లి, syrinx.

జీగాయ leve vulnus.

జీర్ణ, జీర్ణ s. digestio. (ciborum.) — adj. 1 in stomacho

concoctus. 2 vetus, consumptus, tritus, lacer.— జీర్ణమాడ, జీర్ణించ, జీర్ణిస, cibos digerere. — జీర్ణకారి pepticus, digestionem juvans. — జీర్ణాంగ emaciatum corpus.

జీవ 1 vita, anima sensitiva. 2 nomen *Bruhaspatii*. — జీవకళె తుంబు vitam in idolo infundere (per cæremonias. etc.)

జీవంజీవ perdix.

జీవంతి *celtus orientalis*. (flos.)

జీవక 1 animans. 2 famulus, servus. 2 homo serpentes apprehendens. 4 usurarius. 5 mendicus.

జీవకాంత maritus.

జీవడ ligna ad comburendum.

జీవన victus, ratio victum comparandi. — జీవనోపాయ id. sens. — జీవనోపాధి difficultas victum comparandi.

జీవపత్ని mulier cujus vir vivit.

జీవరాశి animale genus, collectio omnium animantium.

జీవరేఖె zoophorus auratus. (*frise dorée*.)

జీవహిడియు 1 vivere. 2 prudens, circumspectus esse.

జీవాజీవవాగిర intimè conjungi, habere cor unum.

జీవాత్మ anima sensitiva.

జీవాధారి ille qui victum suppeditat.

జీవాళ 1 lingula (tibiæ, etc.) 2 alacritas, agilitas.

జీవాక్షర littera vocalis.

జీవి creatura vivens.

జీవిక vid. జీవన.

జీవిత vivens, existens, vivus. — జీవితేశ maritus.

జీవిస vivere, existere.

జీపు acuere.

జుంగ, జుంగి, జుంగిలోంగి ebriosus. — జుంగిలోంగితన ebrietas.

జుంజుం murmur apum.

జుంజుగార aleator.

జుంజురికూదలు coma sparsa.

జుంజోటి cantilena sic dicta.

జుండు porrigo capitis.

జుంణు, జుంను caseus. — జుంనుపాలు lac vaccæ quæ nuper foetavit.

జుంమగె vid. సుంమగె.

జుంము torpor (in crure.) — జుంజుంమన్న pòst acuti doloris cessationem, leviter dolere. — జుంమిడ horrere. (capilli, pili corporis, etc.)

జుంమనె horripilatio.

జుంమ్లా totum, integra quantitas. — జుంమ్లాబాకి summa integra.

జుకుతి adinventio, astutia, artificium.

జుక్త్రాశి deceptio, fraus.

జుక్త్రివల్లి olus quoddam.

జుగ 1 gemelli; par unum. 2 ætas, seculum.

జుగుప్స vituperatio, probrum, contumelia.

జాటజాటకేగియు dolere.

జాట్టు 1 cirrus capillorum in summo capite promissus. 2 galli et quarumdam avium crista. — జాట్టువాడ puer cirrum capillorum in fronte gerens.—జాట్టుసుత్తె mal-leolus ex unâ parte rotundus, et ex aliâ bifurcatus.

జాణగు, జాఱుగు, జారగు recedere, abire.— జాఱుగిపోవు furtim, clan-culum recedere. — జాఱికె actio recedendi — జాఱుగాడ్డ procras-tinare, differre, moras innectere.

జాక్త vid. యుక్త.

జాద్ధ vid. యుద్ధ.

జామకి, జామిడి, జాముకి 1 inauris pendulum. 2 flos persicus.

జామజామ torpor (in membro.)

జామ్మని vid. జాంమని.

జారి fluere, stillare, manare.

జాలారి textor.

జాలాలు, జాలాబి-impensa nimia, prodigalitas — జాలాలుతన id sens. — జాలాలుదార prodigus.

జాలిక, జాలుక, cirri capillorum antè et suprà aures crescere per-missi.

జాలిమి, జాలుమి, oppressio, tyran-nis, injustitia.

జాలుకని leviter.

జాలుగు recedere, secedere, re-trorsum abire.

జాలుమాన mulcta. — జాలుమాన హాక mulctam imponere.

జావ్వని celeriter, velociter.

జావ్వాళి, జావ్వాలు, జావ్వాళిబడత కి vid. ఉపాత్రకి.

జావ్విగిడ ficus infectoria, bot.

జాష్వజాష్వ vid. జిష్వజిష్వ.

జుకురాలు 1 luna. 2 equus. 3 ventus.

జుంగాడుకొత్తవడేయు reptare. lentè procedere.

జూగు juba equi. — జూగుకేశబాలు frontales cincinni.

జూజూ 1 alea. 2 sponsio. (gageu-re.) — జూజూగార, జూజూతిగ, alea-tor. — జూజాడ aleâ ludere. — జూ జివకోళి gallus pugnatorius— జూ జివదడి aleatorum societas.

జూట coma intertexta.

జూటు protervia, mala agendi ratio. — జూటుగాలె mulier pudo-ris expers. — జూటుతన id q. జూటు

జూతి tributum agris impositum, census.

జూతి calceamentum coriaceum.

జూద, జూదు, జూజ alea, actio lu-dendi.— జూదగార, జూదాళియు, alea-tor.

జూలు pannus quo operitur e-phippium. (housse de cheval.)

జూర్లని ఏళ్ leniter assurgere.

జృంభ, జృంభణ 1 oscitatio 2 expansio. 3 dilatatio. — జృంభిత s. id sens.— adj. apertus, expan-sus. — జృంభిన oscitare.

జెంఝూరి magnum tormentum

bellicum.

జంట par unum. — జంటమనసు socius.

జంబి 1 parvus ensis. 2 sarculum.

జెట్టి luctator, palæstrita. — జెట్టికుస్తీ luctatio.

జడి vid. జడి.

జనివార vid, జనివార.

జరి vid. జరి, subst. — జరిపోతు genus quoddam serpentis.

జల్లి apices è crinibus confecti, quos juxta aures equorum annectunt. — జల్లికల్లు minuti lapides (quibus fit cæmentum durissimum వజ్రగారి dictum, etc.)

జిల్లీ magnus, altus, summus.

జవళి vid. జవళి.

జవి vid. యవి — జవిబూది pulvis quidam quo dicuntur fures soporare eos quos deprædari cupiunt.

జిష్టి, జిష్ఠి, infortunium, calamitas.

జళిపిన vibrare gladium.

జేగట, జేగంట discus metallicus pro tintinnabulo usitatus.

జేగీయమాన commendandus valdè, laudabilis multum.

జేజే nomen cuilibet deæ congruum.— జేజేమాడ adorare deam.

జేడను textor. — జేడది mulier ad hanc tribum pertinens.

జేడపురి aranea.

జేడి.... జేడు మంటి terra glutinosa, argilla.

జేన stragulum laneum.

జేత victor, triumphator.

జేను mel. — జేనుతుప్ప id. sens. — జేనుపురి.... ఈగ, apis. —జేనగూడు.... తెట్టె.... తెర favus mellis.

జేబు perula. (*poche.*)

జేమన cibus, cibaria.

జేరు 1 robustus. 2 densus. 3 solidus, durus. asper. — జేరుజాడ్యము, elephantiasis. — జేరుగట్టకట్టలు densa caligo. — జేరుగండి 1 foramen ad emittendum fumum. 2 cancelli turris in quibus ponuntur tormenta bellica. — జేరుబందు .... బంది 1 ephippii cingulum. (*sangle.*) 2 flagellum. — జేరుచట్టి, fascia, ligamen, (pro herniis, etc.)

జేవడియు arcûs funem tentare.

జేవన vid. జేమన.

జైత్ర adj. victor, triumphator — s. *Indræ* currus.

జైవాతృక pharmacum. — adj. diuturnus.

జొంకు vehementer comprimere.

జొంగురు deliquium (*évanouissement.*)

జొండు, జొండలు 1 insulsus, sine succo. 2 vacuus, inanis.

జొంన, జొన్న fulgor lunæ, (*clair de lune.*)

జొంప, జొంపలు s. fasciculus,

racemus. — adj. 1 sopore gravatus. 2 torpidus. 3 densus. (frons, folia, etc.)

జొంపిల 1 palpitare. 2 repentino metu terrere.

జొగ్గ vid. డొఁగ్గు.

జొట్టి 1 favus mellis. 2 massa granorum humidorum.

జొడరు 1 lampas. 2 flamma ejus. 3 odor olei combusti.

జొణగ canis. vid శునక.

జొత్తిగె vinculum bovis collo circumligatum et in jugo insertum.

జొత్తిని 1 femina eremiticam vitam agens. 2 uxor eremitæ.

జొత్తు 1 spissus, confertus, densus. 2 severus, ferox. 3 compactus. 4 permanens, solidus.

జొత్తై junctus, unitus, consociatus. — జొత్తై కూడ sociari. — జొత్తైగార socius. vid. జతై.

జొన్న vid. జొంన — జొంనపక్కి perdix.

జొన్ను caseus.

జొబ్బలు, జొల్లు s. densum lutum. — adj. densus, a, um.

జొల్లు 1 saliva. 2 habitatio. — జొల్లునుడి 1 puerile verbum. 2 vana jactantia.

జొల్లె 1 florum sertum. 2 mentum.

జొవ్వాలు, జొవ్వాలి vid. ఉయ్యాలి

జొహరను eques.

జొహారను præco, panegyrista.

జోఁజోఁ పొయ్య celeriter effundere.

జొళ్ళు exilis, vacuus, gracilis, — జొళ్ళుబుక్క jactator, thraso mendax.

జోఁపు abigere.

జోఁకరికె cura, diligentia, cautio.

జోఁకుమార imago quædam figlina quæ vocatur filius *Sivæ*. — జోఁకుమారన చాటు publicatio dierum in quibus idolum istud circumfertur.

జోఁకె cura, diligentia, cautio.

జోఁగ vid. డోఁగ.

జోఁగమ్మ, జోఁగతి vid. జొత్తిని.

జోఁగప్ప, జోఁగయ్య ille qui deam colit.

జోఁగపట్టిగె modus quidam sedendi.

జోఁగళ, జోఁగుళ 1 cantus ad sopiendos infantes. 2 jocus in aquâ.

జోఁగాడిస oscillis agitare. — జోఁగాడిసికొళ్ళ seipsum oscillis librare.

జోఁగి vid. డోఁగి — జోఁగి ముత్తు inferior quædam margarita. — జోఁగి అరశేఁగడ *hibiscus populneus*. bot. (arbor.)

జోఁగిజేఁజేత్తి dea quædam.

జోఁగితొఁద్ర piger, socors.

జోఁగు 1 verbum (à cultoribus deæ alicujus usitatum.) 2 tor-

por . — జోఁగుతిరుగు corpus et caput rotare (sicut mulier, dæmonium habens.) — జోఁగుపుట్టి cista divinatoris.

జోఁగులాంబ nomen deæ alicujus.

జోఁగుళ్ళు 1 celeriter linguam agitare. 2 in aquâ jocare.

జోఁజగ admiratio, stupor, videndi cupiditas.

జోఁజోఁ interjectio ad apprecanda fausta.

జోఁడ 1 heros. 2 homo aptus.

జోఁడగ ganeo, scortator.

జోఁడణి s. præparatio, procinctus. — adj. conveniens. — జోఁడణి మాడు 1 præparare, in promptu habere. 2 jungere.

జోఁడి 1 moderatus census . 2 uncus quo fructus excutiuntur.

జోఁడిగె, జోఁడికె 1 compages. 2 junctio, unio , societas.

జోఁడించు 1 copulare, unire, adunare. 2 obtinere, comparare, assequi.

జోఁడు s. 1 par unum. 2 æqualitas staturæ . 3 (calceamentorum, sandaliorum) par unum. 4 armatura, lorica. — adj. æqualis, similis. — జోఁడించు, జోఁడ్చు unire. — మేజోఁడు caligæ. (*bas* .) — జోఁడుతిగ commensalis . — జోఁడు మాడు tueri, opitulari, favere.

జోఁడు కప్పెర patera quaedam metallica oblonga. vid. కంచుపాత్రి.

జోఁడుకొక్కు anser rufus.

జోఁడె 1 meretrix 2 pharetra.

జోఁడ్రె vid జోఁడణి.

జోఁడ్లు id. sens.

జోఁడ్తె cum.

. జోఁతిగె principiom, initium.

జోఁబు tenuis et compactus, sicut mel. — జోఁబిజోఁబిగావుండు in prædicto statu esse.

జోఁత suspensus, pendens. — జోఁకాడు vacillare, moveri, librari.

జోఁతి 1 lux, lumen. 2 splendor 3 lampas — జోఁతి కుంకుమ 1 rubra nota sandalina quam in fronte depingunt mulieres conjugatæ, cùm lampades accenduntur. 2 reliquiæ sandalini pulveris quo usi sunt in ministerio idoli. — జోఁతి రత్న gemma eximia.

జోఁతిరేఖ fulgur.

జోఁతిలింపి vid. అగ్నిబిపి.

జోఁతిర్మండల firmamentum, cœlum sideribus resplendens.

జోఁతిన, జ్యోతిష astrologus.

జోఁకు votum, desiderium, cupido.— జోఁకుగొను 1 optare, concupiscere. 2 manibus pedibusve hærens pendere. — జోఁకుడిగ, voluptati deditus.

జోఁకు sermo obscenus.

జోఁతర్య nomen quoddam proprium.

జోఁప elephantum bubulcus.

ಜೋಡಾಡ vid. ಜೋತಾಡ.

ಜೋತಿಗ vid. ಜೋಜಿಗ.

ಜೋಕು depressus, humiliatus.

ಜೋಗ canis. — ಜೋಗಂಗಿ canis venaticus.

ಜೋನಿ, ಜೋನಿಕೆ, ಜೋನಿಗೆ saccharum liquidum nondùm purificatum.

ಜೋನಿಗರು Mahumetani lapidarii tamulicè loquentes.

ಜೋಪಗೆ, ಜೋಪಟ, ಜೋಪಾಟ, ಜೋಪಣಿ, ಜೋಪಡಿ, actio abigendi muscas. — ಜೋಪಾಡ abigere muscas.

ಜೋಪಡಿ 1 tentorium, tabernaculum. 2 tugurium.

ಜೋಪಾನ, ಜೋಪಾಸ, diligens. cautus, circumspectus. — ಜೋಪಾಸವಾಗಿ cautè.

ಜೋಪ್ಪಿಡಿ, ಜೋಪ್ಪಡಿ, ಜೋಪ್ಪಲಿ vid. ಜೋಪ್ಪಡಿ.

ಜೋಪು, ಜೋಬು vid. ಜೋಪಾಡು.

ಜೋಬು vid. ಜೇಬು.

ಜೋಮಾಲೆ 1 aureus torques. 2 rosarium.

ಜೋಮು torpor (membri quod diù immobile remansit.)

ಜೋಯಿ vid. ಚೋಗಿ.

ಜೋಯಿಸ astrologus.

ಜೋರಗಟ್ಟು ಕರೆಯು abundanter sudare.

ಜೋರಾವರಿ, ಜೋರು vis, violentia. —ಜೋರಾವರಿಯಾಗಿ violenter.— ಜೋರು ಬರಾತ, ಜೋರು ತಗಾದೆ vexatio propter solutionem debiti.

ಜೋರಕೆ, ಜೋರೆಗೆ saccharum crassum liquidum.

ಜೋರುಬಾರು vestigia sudoris siccatæ.

ಜೋಜೋರು ಕರೆಯು lac è mammis vaccæ continuo fluxu exprimere.

ಜೋಲಿ societas, conversatio, interpositio. — ಜೋಲಿಬಾರದವ homo cujus vitanda est societas. — ಜೋಲ್ಲಿಬರು consociari.

ಜೋಲು, ಜೋಲಾಡು vacillare, librari, moveri, oscillare. — ಜೋಲಬೀಳ pendere, adhærere.— ಜೋಲಕಟ್ಟು .... ಹಾಕ suspendere aliquid è loco aliquo. — ಜೋಲುಕಿವಿ auris pendens, non perforata. — ಜೋಲು ಮುಖ dejecta facies. — ಜೋಲು ಕರುಳು viscera latrantia. — ಜೋಲು ದಬ್ಬೆ pertica transversa ad ferenda onera. — ಜೋಲುಜೋಲಾಗ rugatus esse. — ಜೋಲುಬಾವಲಿಗ galeopithecus. — ಜೋಲ್ಬೀಳ ab aliquo tanquam à parte pendere.

ಜೋಳು abigere (muscas.)

ಜೋಯಿಸಗ astrologus vel astronomus.

ಜೋಪ silentium, taciturnitas.

ಜೋಸ್ಯವು astrologia aut astronomia.

ಜೋಸ್ಯನು vid. ಜೋಯಿಸಗ.

ಜೋಹ larva, persona, aliena species.

ಜೋಹಾರಿ vid. ಜೋಹಾರನು— ಜೋಹಾರಿಕೆಸ præconis officium.

ಜೋಹು vid. ಜೋಮು.

ಜೋಳ milium majus. — ಕಾಕೇ ಜೋಳ milium quoddam crassum, quod à bubalis tantùm editur. — ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ sesamum. (*maïs.*) — ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳ species quædam nigri et crassi milii. — ಜೋಳದರಳು milium frixum aut torrefactum. — ಜೋಳದ ಜೀಳಿಸಿ granum milii nondùm solidum. — ನೀರುಜೋಳ milium per irrigationem exortum. — ಜೋಳದ ನುಚ್ಚು crassum milium semi-tusum. — ಜೋಳದ ಕಡುಬು placenta è farinâ miliaceâ, saccharo, nuce *coco*, etc. confecta. — ಜೋಳದ ನಾಕು lues pecoribus teneram milii paleam edentibus obveniens.

ಜೋಡಿ 1 proportio, accommodatio. 2 portio. 3 par unum. 4 opus, negotium. — ಇಜ್ಜೋಡಿ duplex negotium.

ಜೋಳಿಗೆ perula ad excipiendas eleemosynas.

ಜೋಳ್ಗಾ viatoris perula.

ಜೌವನ 1 muliebre pectus. 2 juventus.

ಜೌವ್ವಾಜಿ quoddam fragrans gummi.

ಜೌಳಿ linteamen. — ಜೌಳಿಗಾರ linteamina vendens.

ಜ್ಞಪ್ತಿ I memoria, recordatio. 2 intellectus.

ಜ್ಞಾತ notus, intellectus.

ಜ್ಞಾತಿ consanguineus remotus, longinquâ cognatione conjunctus.

ಜ್ಞಾನ 1 scientia. 2 intelligentia 3 sapientia, scientia mystica. — ಜ್ಞಾನಿ 1 sapiens, doctus, philosophus. 2 astrologus, divinator. — ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು (oceanus sapientiæ) liber quidam canarensis de morali tractans. — ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗ spiritualis agendi ratio. — ಜ್ಞಾನಜೀವಿ creatura rationalis. — ಜ್ಞಾನಸ್ನಾನ baptismus. — ಜ್ಞಾನಸ್ನಾನಿಕ baptista.

ಜ್ಞಾಪಕ memoria, recordatio. — ಜ್ಞಾಪಕಮಾಡ in memoriam revocare. — ಜ್ಞಾಪಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ meminisse, recordari.

ಜ್ಯಾ 1 terra 2 arcûs funis.

ಜ್ಯಾನಿ senectus, ruina, infirmitas.

ಜ್ಯೇಷ್ಠ adj. 1 optimus, eximius, præeminens. 2 primogenitus. — s. 1 nummus dictus *pagoda*. 2 infortunium. 3 dea paupertas. 4 soror natu major. 5 decima octava mansio lunaris. 6 tertius mensis lunaris — ಜ್ಯೇಷ್ಠಕನಿಷ್ಠ natu major et natu minor ex liberis alicujus familiæ.

ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಂಬುವು spuma aquæ in quâ oryza cocta aut lota est.

ಜ್ಯೋತಿ, ಜ್ಯೋತಿಸ್ಸು 1 lumen, lux. 2 lampas. 3 stella. 4 pupilla oculi. — ಜೋತಿಃಪ್ರಕಾಶ, ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯನು Deus (lux vera.)

జ్యోతిషము vid. జోస్యము.

జ్యోతిష్కుడు vid. జ్యోతిక.

జ్యోతిష్టోమము species quædam holocausti pro cujus oblatione sexdecim requiruntur sacerdotes.

జ్యోతిష్పతి nomen regis cujusdam.

జ్యోతిష్మతి 1 civitas sic dicta. 2 genus quoddam olei.

జ్యోత్స్ని nox fulgore lunæ illuminata.

జ్యోత్స్న fulgor lunæ.

జ్వర febris. — శ్లేష్మజ్వర febris pituitosa. — వాతజ్వర febris ex (aëris aut terræ) humore proveniens. — దోషజ్వర febris maligna — పరిశేజ్వర febris intermittens. — శీత.... ఛళిజ్వర febris cum horrore. — విషమశీతజ్వర febris *typhoïda*. — సంనిపాతజ్వర. febris *cerebralis*. — చాతుర్థికజ్వర febris quartana. — జ్వరదప్పిక febris æstus. — జ్వరకట్టు febris temporaria coërcitio.

జ్వల ignis, calor.

జ్వలన ignis, flamma.

జ్వలిత flammeus, incensus. — జ్వలితాగ్ని ignis exardescens.

జ్వాలె flamma. — జ్వాలెత్తు inflammari. — జ్వాలాగ్ని id q. జ్వలితాగ్ని.

ఝ

ఝంకృతి 1 contumelia, opprobrium, humiliatio. 2 sonus musicæ. 3 despectio, contemptus.

ఝంకార 1 murmur. 2 irascentis tumultus. — ఝంకారిన murmurare, rugire.

ఝంకిన, ఝంగిన 1 vibrare gladium. 2 saltare, exsilire. 3 minari.

ఝంఝణాయమాన tinnitus armillarum cruribus annexarum. — ఝంఝణిన prædictum sonitum edere.

ఝంఝామారుత, ఝంఝాపవన turbo, procella.

ఝంటి trabecula. vid. జంటి.

ఝండ, ఝండా vexillum, signum;

ఝంప, ఝంపతాళ modus quidam concentus moderandi.

ఝటాయిన 1 vexare, molestare. persequi. 2 inebriari.

ఝడిన, ఝడ్డిన probris afficere, contumeliam inferre, conviciis appetere.

ఝగఝగిన fulgere. — ఝగఝగిత micans, fulgens.

ఝగళ pugna, bellum, rixa, jurgium. — ఝగళగంటి .... మోర, litigiosus, jurgia promovens. — ఝగళవాడ .... మాడ, præliari, rixari.

ఝగాయిస, ఝగిస fulgere, splendere, micare. — ఝగికే, ఝగిక fulgor.

ఝగ్గని celeriter, velociter, festinanter.

ఝటకాయిస, ఝడకాయిస I equum citatissimè agere. 2 violenter detinere. 3 adversùs superiorem insolenter invehi.

ఝటపట, ఝటాపటి 1 mutuum jurgium 2 frictionis sonitus.

ఝట్టి vid. జట్టి.

ఝటి planta quædam.

ఝడపు fulgor, splendor.

ఝడికి, ఝడ్తి 1 supputationis examen, rationum inquisitio. 2 promptus, celer.

ఝడియు 1 adigere (pulverem nitratum in fistulis ferreis, etc.) 2 indesinenter cadere. (pluvia.)

ఝడిస 1 excutere. 2 probris afficere. 3 ejicere.

ఝన్ఝన్కని vid. ఝంఝణాయమాన.

ఝమకాయిస gladium vibrando terrere.

ఝమకిస gladium vibrare.

ఝర, ఝరి præceps aquæ lapsus.

ఝరఝర యీడియు extrà portam, pedibus apprehensis, trahere.

ఝర్ఝర cymbalum.

ఝల్లంను præ timore fremere — ఝల్ palpitatio.

ఝల్లక laxioris texturæ (pannus.)

ఝల్లడి, ఝల్లణి, ఝల్లరి 1 cribrum. 2 craticula.

ఝల్లని subitus terror.

ఝల్లి vid. జల్లి, 5.

ఝల్లిస cribrare, agitare.

ఝష piscis. — ఝషకేతన.... ధ్వజ, *Kama*, (habens piscis effigiem in vexillo suo.)

ఝషఫష, ఝషపిషి simulatio, sinceritatis defectus.

ఝస fama, celebritas.

ఝళ calor.

ఝళంబ, ఝళి cucullus, velum.

ఝళంబాయ్తు ille qui flabello abigit muscas.

ఝళక lotio, balneum.

ఝళఝళ తోళియు lavare donec res lota splendeat.

ఝళఝళాయిస, ఝళఝళిస polire, nitidum efficere.

ఝళపిస, ఝళిపిస, ఝళ్క్రిస, ఝళిస vibrare.

ఝళత్కార fulgor, splendor.

ఝాంకణ, ఝాంఝణ, sonus tintinnabuli.

ఝాండ, ఝాండె vid. ఝండ.

ఝాట umbraculum frondeum, nemus, sylva.

ఝాటీధాటి via lata.

ఝాడణి 1 everriculum. 2 ablatio.

ఝాడాఝాడ integrè solvere. — ఝాడానాగి కొడ copiosè largiri.

ఝాడి 1 duo vel plura stragula (*cambouli*) simul juncta. 2 rivus. 3 massa.

ఝాడిన excutere. (linteum.)

ఝాము vigilia (trium horarum.)

ఝాలరి, ఝాలరు opus reticulatum, fimbria adornata (*frange.*) — ఝాలరి కిటికి fenestra cancellis instructa. — ఝాలరి శిబ్బి cribrum quoddam ad colandam oryzam.

ఝావు vigilia. (trium horarum.) — ఝావిన గస్తి excubitor. — నడు ఝావు dimidia vigilia. — ఝావిన త్రాసు campana cujus pulsatione vigilias indicant.

ఝారిగె cortina.

ఝింటి 1 arbor sic dicta. 2 quoddam insectum.

ఝిరడి పుళ్ maximum quoddam nigrum insectum.

ఝిల్లికె 1 cicada 2 grillus.

ఝిల్లుఝిల్లనె 1 sensatio è punctione scorpionis oriens. 2 impetus rivi.

ఝిల్లిమృగ *bos grunniens,* zoo-

ఝిపఝిప కేగియ defatigari.

ఝింకార, ఝింకృత murmur quorumdam insectorum.

ఝుంమనె horripilatio.

ఝుకాయిన figere, statuere, stabilire.

ఝుంఝుంమనె vid. ఝింకార.

ఝుప్పనె మెగర vehementer exsilire.

ఝుళుంపిస ensem vibrare.

ఝుళుఝుళు హరియ leniter fluere.

ఝూటి mendacium.—ఝూటామోర mendax.

ఝూలు elephantum, equorum, et boum apparatus.

ఝోంకార vid. ఝింకార — ఝోంకరిస, ఝోంగ్రెయ్య, sonare, murmurare.

ఝేంకకత్రె sonitus quo moderatur concentus.

ఝూంకీర horrescere. (pili, crines, etc.)

ఝూంమనె vid. ఝుంమనె.

ఝూంను lætitiâ exsultare, præ gaudio fremere.

ఝూరింపిస torpere (membrum iners.)

ఝోపడి 1 tugurium sinè muris. 2 tentorium.

ఝోలిలికొడెయు inebriari.

ట

టంక 1 borax. 2 scalprum lapicidæ. 3 instrumentum quoddam ad perforanda folia palmarum. 4 superbia.

టంకణ *sub-boratium sodæ* . chi.

టంకసాలె officina ad nummos cudendos.

టంకార, టంక్రుతి stridor funis arcûs.

టంకి genus quoddam tympanioli.

టంకె virga, fustis, baculus.

టంగు cingulum ephippii.— టంగుకరియు præ lassitudine deficere.

టంగని, టటటని, sonitus tympani

టంటె baculus, fustis.

టకాయిస in memoriam revocare.

టకోరవాద్య parvum et duplex tympanum.

టక్కుస terreri, trepidare.

టక్కరి, టక్కరి fur.

టక్కు 1 simulatio, prætextum, hypocrisis. 2 deceptio, calliditas, fraus. — టక్కు, టక్కుగ, deceptor, fraudulentus, fallax.— టక్కుట, టక్కుతన, deceptio, fraus. — టక్కుచేయ mentiri. — టక్కుస decipere.

టగరు aries.

టగచే చెటె *cassia tora*, bot.

టణకలిగడ *Æschynome aspera* bot. (arbor.)

టణాయన్సు sonare. (vas percussum.)

టపాకి, టపాసు igneum missile (*pétard.*)

టప్పా, టప్పాలు, టప్పి 1 epistolarum diribitorium. (*bureau de poste*.) 2 ipse currus vel cursor per quem litteræ perferuntur. 3 veredarii (equi, tauri, bajuli.) — టప్పాలార్రన, టప్పాదవను 1 cursor. 2 epistolarum distributor. — టప్పాగుమాస్త scriba in diribitorio epistolarum. — టప్పి గుఱ్ఱె veredus. (equus) — టప్పియాగ.... టప్పాలమీదెక్కె చేయగ per veredos iter facere.

టమట tympanum.

టముకు బడియు tympanum pulsare.

టలాయిస 1 eludere, differre, procrastinare. 2 expellere. 3 agere. (equum.)

టవణి additio simplex et multiplex, arith.— టవణిస addere.

టప్పి 1 sigillum. 2 typus. (*timbre*) 3 signum pecoribus impressum. — టప్పికాక sigillo imprimere.

టూకణ, టూకణి incessus tolutaris equi. (*amble.*) — టూకణాకుఱ్ఱె equus tolutarius, equus *Peguvensis.*

టూకాటూకు citatissimus, velocissimus.

టూకాకాక pannum aciculis aut laxâ suturâ annectere, donec constrictiùs consuatur.

టూకిస vid. టకాయిస.

టూకు 1 calami scriptorii acus. 2 camera, fornix. 3 vallis. 4 su-

tura, unus fili ductus.

టాకుటీకు conveniens, bonus, optimus, nitidus.

టాకోటాకు citatus, festinus, velox.

టాణా 1 oppidum. 2 præsidium. 3 caput unius districtûs.

టాణాకోలు baculum annulo ferreo instructum.

టాణాదీవిగె 1 lampas in columellâ fixa 2 lampas semper ardens.

టాణె s. 1 æquilibrium. 2 locus. 3 lampas semper accensa. — adj. firmus, fixus, perpetuus.

టాఠాటోళి deceptio (verbo aut facto), fraus in opere faciendo, improbitas.

టావు domus, habitatio, locus, sedes.

టింబరి *garcinia glutinifera* bot.

టింబరి, టిమిరి, టిరిరి tympaniolum puerile.

టిట్టిభ, టిట్టిభా.... పక్షి *parra jacana* aut *Goensis*. zoo.

టిపాయిస (lusorias chartas) miscere.

టిప్పణి 1 commentarium, glossa, interpretatio. 2 nota explanatoria. — టిప్పణికట్ట explanare, interpretari. — టిప్పణిగార interpres.

టీక, టీకు sensus, significatio, interpretatio, glossa. — టీకిస interpretari. — టీకాకారను interpres, commentaria scribens.

టీకీమణి aureus torques.

టీకుటీకాగిర conveniens, bonus, nitidus, pulcher esse.

టీపు 1 vid. టిప్పణి, 2o. — 2 pecunia in pignus bonæ agendi rationis deposita.

టుమకు vid. టమకు.

టూకి 1 suspicio, conjectura. 2 analysis aut compendium epistolæ. — టూకిస, టూకీమాడ conjicere. — టూకీలెక్క supputatio memoriter facta.

ఠంకసాలె vid. టంకసాలె.

ఠంకలు meridies.

ఠంకి, ఠంకీ 1 domus. 2 fictitius nummus (quatuor argenteis *fanam* æquivalens.)

ఠంటణిస, ఠంకణిస habere, possidere, obtinere, consequi. — ఠంటణిగార qui possedit aut consecutus est.

ఠక్కె 1 vexillum. 2 amplexus. — బలువిన ఠక్కె actio fortiter apprehendendi aut amplexandi.

టొంక, టొంకె cinctura, lumbi, media pars corporis, coxa. — టొంకకుదురు coxa.

టొంగు 1 pugnus. 2 colaphus, alapa, ictus. 3 ludus quidam.

టొంగి ramus arboris.

టొంగె 1 flosculorum racemus 2 rima (in tecto, etc.) 3 pu-

gnus.

ಟೊಂಣಿ, ಟೊಂಣೆ fustis, clava.— ಟೊಂಣೆಯಾಗಿರ robustus esse. - ಟೊಂಣಿಗ robustus homo.

ಟೊಕ್ರುಣಿ sonitus vasis fissi.

ಟೊಣಪಿ, ಟೊಣಾಕಿ fustis. fasces (lictoris.)

ಟೊಣಿಯ dicere, effari, déclarare.

ಟೊಪ್ಪ, ಟೊಪ್ಪಿ 1 operculum. 2 valvulus, siliqua, concha.

ಟೊರ್ರಿ 1 rimosus. 2 cavus. — ಟೊರ್ರಿಬಾಯಿ os dentibus carens. — ಟೊರ್ರಿ ಗಡಿಗೆ vas figlinum confractum. — ಟೊರ್ರಿ ಬಿರಿಯ rimis patere.

ಟೊಶಿ 1 siliqua. 2 scabrities veteris vulneris.

ಟೊಳ್ಳು, ಟೊಳ್ಳೆ concavus, non solidus, vacuus. — ಟೊಳ್ಳುಮಾಡ.... ಕೊರೆಯ excavare.

ಟೋಕು, ಟೋಕುವಡ್ಡು, ಟೋಕಿ summa totalis, quantitas integra, aggregatum.

ಟೋಪಿ 1 pileus 2 galea.— ಟೋಪಿ ಹಾಕ.... ಇಡ 1 pileum gerere 2 decipere — ಟೋಪಿವಾರ 1 pileatus. 2 Europæus, Indo-Europeus etc. (contemptìm dicitur.)

ಟೋಂಪು pallium laneum.

ಠ

——0——

ಠಂಕ್ರಿ vid. ಟಂಕಾರ.

ಠಂಠಣಿಸ, ಠಂಠಣಾಯಿಸ stridere. (funis arcûs.)

ಠಕಾಯಿಸ vid. ಟಕಾಯಿಸ.

ಠಕ್ರುಮ, ಠಕಾಕ್ರುಶಿ vid. ಟಕ್ರುರಿ, ಟಕ್ರುಗ.

ಠಕ್ಕು vid. ಟಕ್ಕು.

ಠಣಾಯಿಸ sonare (tympanum.)

ಠರಠರಾಯಿಸ trepidare multùm.

ಠರಾಯಿಸ statuere, determinare, figere.

ಠಲಾಯಿಸ 1 eludere, differre. 2 agere (equum.)

ಠವಣೆ vid. ಟವಣೆ.

ಠವಳಿ deceptio, fraus, cavillatio, pretextum. — ಠವಳಿಕೋರ deceptor — ಠವಳಿಗಾರ್ತಿ deceptrix.

ಠಸ್ಸಿ vid. ಟಸ್ಸಿ — ಠಸ್ಸಿಜಳಿ armilla vitrea stellis adornata.

ಠಾಕಣೆ, ಠಾಕಣಿ vid. ಟಾಕಣ.

ಠಾಣೆ, ಠಾಣ್ಯ, ಠಾಣ 1 oppidum. 2 præsidium. 3 præcipua statio districtûs. 4 dominatio, jugum. — ಠಾಣೆದಾರ, ಠಾಣಾಗಾರ, præsidii dux. vid. ಟಾಣ.

ಠಾಲಾಕೋಲಿ vid. ಟಾಲಾಟೋಳಿ.

ಠಾವಿಕೆ, ಠಾವುಕೆ scientia, cognitio —ಠಾವಿಕೆಮಾಡ certiorem facere.

ಠಾವುಠಿಕಾಣ 1 locus, domus, habitatio. 2 causa, occasio.

ಠಾಬಿಕೆ vid. ಠಾವಿಕೆ.

ಠಾಬು mendacium. — ಠಾಬುಬಾಬಾ

కుడు impostor.

ఠంగున sonare. (vas figlinum.)

ఠికాణి, ఠికాణె, ఠికాణా 1 sedes, habitatio, statio. 2 medium, ratio, occasio, opportunitas, locus.

ఠీకు 1 conveniens, justus, aptus. 2 exactus, completus. 3 verus.

ఠీవి 1 ostentatio. 2 conditio, status.

ఠేవణి, ఠేవణావి 1 pecunia in pignus data. 2 pecunia in antecessum numerata. 3 depositum: 4 pecunia mensariis tradita. — ఠేవణిగాడు ille qui pecuniam in pignus deponit. — ఠేవణావియిచ్చి సిద్ధోక్కు pecuniam in antecessum numerandam curare.

ఠొంటె, ఠొణగ stupidus, hebes.

ఠొంమిడుకియ, ఠొకాయించు in capite verberare.

ఠక్కు cavillatio, deceptio, fraus. — ఠకిగాడు deceptor, mendax.

డ

డంక, డంకణి, డంకి, s. magnum et duplex tympanum (quod in equo, bove, aut camelo gestari solet.) — adj. velox, celer, citatus. — డంకాదారు, డంకావాజి, డంకీయడు, tympanista.

డంకి baculus, fustis.

డంగరు, డంగురు, promulgatio cum tympani sonitu. — డంగురుకొట్టించు promulgandum jubere. — డంగురు హాకు denuntiare, promulgare.

డంగా, డంగీ vexatio ad obtinendam solutionem, actio sedendi ad portam debitoris donec solvat. — డంగావు, డంగీదారు, ille qui alium propter solutionem vexat.

డంగురవాట myinda. (*colin-maillard.*)

డండణని, డంఢణని sonitus magni tympani.

డంబు, డంభు, s. ostentatio. —adj. ambitiosus, fastuosus. —డంబుగారు, డంబరుడు, vir pompæ et fastûs studiosus. — డంబరీను, డంబాటికి, డంభాట vid. డంబు. — డంబుచేయు gloriari. — డంభాచారు vid. డంభు.

డంముకి fragor tormenti bellici.

డక్కి, డక్కీ, డక్కె, tympaniolum.

డబ్బాటికి vana auctoritatis exhibitio.

డబరి 1 metallica paropsis ad apponendam oryzam. 2 vehemens dolor in genibus.

డమరి genus quoddam tympani.

డబ్బి cornu in quo reconditur

nitratus pulvis.

డబ్బాదర 1 homo magnæ statu-ræ. 2 homo ambitiosus, · ...pompæ studiosus.

డబ్బి 1 parva pixis. 2 vas ad excipiendas peregrinorum oblationes in templis positum. — డబ్బిగడిగె vas in quo deponitur pecunia tributorum.

డబ్బు 1 nummus quidam (20 *cash* æquivalens.) 2 mendacium. 2 divitiæ, splendor, ostentatio. 4 sonitus tympani. 5 volumen. 6 concava pars tympani. — డబ్బుగార vir pompæ cupidus. — డబ్బుకొ frigore occludi (auris.) — డబ్బునడచు vacillando, titubando incedere.

డబ్బునబీళు cum sonitu cadere.

డమర jurgium, prælium, rixa.

డమరు, డమరుక, డమరుగ vid. డక్క.

డమారవు vid. డంక.

డమారనుచు, డమాలనుచు personare. (tormentum bellicum.)

డయనము 1 actio volandi. 2 avis volatus. 3 sella gestatoria.

డలాయిత satelles, publicus famulus.

డవకి vas sputis excipiendis destinatum.

డవణె tympaniolum quod in unâ tantum parte pulsatur.

డవరు sinus vestimenti.

డవాడోలు 1 tumultus. 2 trepidatio propter hostilem incursionem.

డవాలు, డవాలి, cingulum.

డవి baculus.

డవురు 1 sagum vel tunica ad usum puellarum Indiæ. 2 vid. డవరు.

డవులు appretiatio, æstimatio. — డవులుజమాబంది probabilis taxatio alicujus vici. — డవుల్దార qui appretiat probabilem messis reditum. — నిలువుడవులు æstimatio segetis adhùc stantis. — కుప్పడవులు æstimatio segetis jàm præcisæ. — డవులు కట్టు, appretiare.

డహు *artocarpus lacucha.* (arbor.)

డాంకణి tympanum.

డాంఛిక, డాంఛిగ vid. డంబగార.

డాకి, డాకిని, genus quoddam lati gladii.

డాకు signum. impressio, macula.

డాగు 1 latebra. 2 signum pecoribus inustum. 3 macula. — డాగమాడ abscondere aliquem. — డాగికొళ్ళు sese abscondere. — డాగిరువవ in latebrâ aut insidiis stans. — డాగునిలి insidiæ.

డాడె armilla in insigne honoris gestata.

డాణ, డాణి, డాణె grana ad usum equorum.

డాణీకోలు, ..., బడిగె, baculus

annulo ferreo instructus , ex utrâque parte.

డాణెయుగుగ్గరి grana cocta in pabulum equorum .

డాబు 1 muliebris zona. 2 catalogus, index libri.

డాలరి æqualis. — డాలరికన æqualitas, similitudo. — డాలరివరహ aureus quidam nummus .

డాలు 1 clypeus, scutum. 2 symbolum vexillo inscriptum. — డాలిన కరవారు vinculum clypei .

డావణి funis ad quem pecora ordinatim alligantur.

డావర vid. డవడోలు, 2.

డావు, డావె actio in insidiis standi , et motiones hostium observandi. — డావు బీళ్.... కీర in insidiis capi . — డావుకాక.... ఇడ.... మాడ in insidiis latere. 2 latitare, adulari. — డావుగార, డావుదార insidiator. — డావేసార insidias, vel ultionis desiderium patefacere .

డాళ్ 1 fulgor, splendor. 2 clypeus.

డింకిడ saltare , exsilire . — డింకికొడియ percutiendo fugare.

డింకుడింకు hilaritas . — డింకుడింకాగి hilariter .

డింగరడు, డింగరిగడు 1 famulus. 2 devotus, sectator. 3 vir pinguis.

డింగు, డింగుకొన vid. డింకు.

డింటి ripa, agger.

డిండిమ tympaniolum.

డిండీర spuma.

డింపు adj. inferior, infernus. — s. imminutio.

డింబాకవ jurgium inter pueros.

డింబి, డింబు, culcitra.

డింభ, డింభక infans, puellulus.

డిబ్బణ , డిబ్బళ్ , డిబ్బి s. obturamentum quodcumque. — adj. velox, maturus.

డిళ్ళ adj. vacuus, inanis. — s. imbecillitas , (è longâ inediâ oriens.)

డీకాడ , డీకొళ్ళ , డీయ్యాడ arietare, cornu ferire .

డీనవు volatus.

డీలిపడ 1 profligari . 2 macilentus, debilis, infirmus fieri . — డీలిపడిన 1 profligare. 2 debilitare .

డుంకణి præceps aquæ lapsus.

డుండుభ serpens quidam biceps.

డుక్కు , డుక్కుపడ.... బీళ్ immobilis mutus que latitare.

డుబాయిన , డుభారిన 1 diffundi, crescere , inflari , dilatari. 2 renuere, contemnere.

డుబుడుబు tympani sonitus.

డుబ్బ 1 tergum, dorsum. 2 tumor. 3 gibba cameli. — డుబ్బకరియ atteri, vulnerari. (tergum.) — డుబ్బదవ gibbosus .

డులి testudo femina.

డెంకణి vexillum in turre castelli.

డేగ accipiter.

డేర, డేరె, డేరెలు tentorium.

డొంక, డొంకు, డొంకుడొసుకు aduncus, curvatus, inclinatus. — డొంకమాడ curvare, inclinare.

డొంకెని, డొంకణి jaculum, lancea.

డొంకె fustis, clava. — డొంకె ముగు ingens nasus.

డొంబరు, డొంబారరు funambuli. — డొంబారతి funambula. — డొంబసరి, tympanum.

డొంబి, డొంబె turba ad videndam rixam congregata.

డొంబు pompa, ostentatio.

డొక్కర aduncus, curvatus.

డొక్క 1 venter. 2 cortex nucis *coco*. — డొక్కపుండు ulcus Regium (dorsum afficiens.)

డొగరు, డొంగర cavitas, foramen. — డొగరుచేయు excavare. — డొగరు బడు 1 concavus fieri. 2 subsidere, corruere.

డొగ్గు incurvari, inclinari. — డొగ్గిచేయు sese inclinare. — డొగ్గుబడు 1 pedibus manibus que repere. 2 sese incurvare. — డొగ్గిన inclinare, deprimere. — డొగ్గికె inclinatio. — డొగ్గాడ, vid. డొగ్గుబడు, 1 — డొగ్గాట actio sic reptandi.

డొణె 1 aqua stagnans, stagnum. 2 pharetra.

డౌర్బల్య languor, macies (è senio proveniens.)

డొఱ్ఱి foramen (in vetusto muro, etc.)

డొల్ల s. 1 pastoris tympanum 2 inanis jactantia. — adj. 1 cavus. 2 pinguis, robustus. — డొల్లకొట్టు jactare se, gloriari. — డొల్లగాడ jactator, thraso.

డోకణి 1 gramen eradicatum. 2 punitio quædam in puerili ludo inflicta.

డోకారి puer qui conqueritur, etiamsi nullam passus fuerit injuriam.

డోకు 1 atteri. (dorsum equi.) 2 pedibus manibusque reptare. 3 super clunes reptando incedere. 4 eradicare, præcidere. (gramen.)

డోణి 1 navicula. 2 alveus ad adaquanda pecora. 3 sipho, aquæ jactus, colliquiæ. 4 labrum vasis.

డోలుగి actio circumvolutandi.

డోరి variegatus.

డోరు sinus vestimenti. (*basque, pan.*)

డోలాయమాన perplexus, confusus.

డోలి, డోల, డోలీ sella gestatoria. — డోలిమంచ.... తొట్లు, lectulus libratilis. — డోలిపుండు ulcus pessimum in capite diffusum.

డోలు genus quoddam tympani.

డోఁవి s. cranium, calvaria. — adj. concavus. — కలేఁడోఁవి cranium.

డోఁపు exaggeratio, falsa exhibitio, falsa accusatio.

డోఁక vid. డోఁలు.

డాఁడి fuga.

డారు sagum quod gerunt saltatrices.

డాలు vid. డబ్బులు. — డాలు కొట్టు gloriari.

ఢ

ఢంక, ఢంకిణి, ఢక్క duplex tympanum.

ఢక్కాముక్కి చేయు .... తినియు, asperè tractare, verberando, in terram raptando, etc.

ఢక్కపడు .... బడు 1 incidere in manus latronum. 2 opprimi. sub auctoritate tyrannicâ versari.

ఢగి calidus, siccus, sitiens.

ఢలాయితు satelles, famulus publicus.

ఢవు locus, habitatio.

ఢాక, ఢాకు 1 latronum aggressio. 2 calor. 2 indebita auctoritas. 4 punitio. 5 terribilis quæcumque species. — ఢాకుబడు 1 incidere in manus latronum. 2

ఢాలు vid. డాలు.

ఢాళ్ splendor, fulgor. — ఢాళు మాడు fulgidum efficere.

ఢిక్కిఢిక్కి కలు.... ఆడు arietare.

ఢిగురు 1 foramen, rima. 2 partes sexuales mulieris.

ఢిల్లి *Delhi*, (civitas.)

ఢులి, ఢుళి vid. డులి.

ఢేర vid. డేర.

ఢోకా, ఢోకు, ఢోకి 1 læsio, defectus. 2 impedimentum, obstaculum. 3 timor, trepidatio. 4 suspicio, dubium. — ఢోకి తగలు injuriam pati.

ణ

ణంగ balbutire.

ణకార virilia.

త

తక్తా 1 tænia chartacea quâ alligatur fasciculus schedarum. 2 thronus, sedes regia. 3 latitudo (vestis.) 4 tabula.

తంగదిర luna. — తంగదిర్కక్కి perdix.

తంగవల్లి, తంగడిగిడ *cassia auriculata*. (olus.)

తంగశు vid. తంగుశు.

తంగాలి aura frigidiuscula.

తంగి 1 soror natu minor. 2 modus compellandi mulierem seipso juniorem.

తంగినబతె corrigia. (*martingale*.)

తంగు s. cingulum ephippii (*sangle*.) — v. n. divertere, commorari.

తంగుబిసి tepidus.

తంగుశు oryza pridiè cocta, et ut in diem posterum manducetur servata. — తంగుశన్న id. sens.

తంగేడి vid. తంగవల్లి.

తంఘాలి vid. తంగాలి.

తంచె grus, *gruis*.

తంజావూరు *Tanjaur*, (civitas.)

తంటు convenire, congregari, adunari.

తంటి, తంటా, తంటకతన 1 debitum. 2 artificium, dolus, calliditas. 3 falsus nuntius. 4 injusta detractio, calumnia. 5 mediatio, interventio. 6 lis, jurgium. 7 conjugium. 8 molestia, vexatio. — తంటిగార, తంటిమోఁర, తంటిబాజా 1 astutus, deceptor, mendax. 2 vir debitis oneratus 3 vir jurgiis addictus, aut discordias favens. — తంటికగావి 1 vexatio (è debitis oriens.) 2 molestia — తంటిబచేఁటి debitum et jactura. — తంటిమాటు 1 calumnia 2 verbum malignum — తంటిమాడ 1 solutionem differre. 2 ære alieno gravari. 3 molestare. 4 inter amicos discordiam seminare.

తండ turba, acervus, multitudo, aggregatum. — తండతండవాగి, catervatìm. — తండగొట్ట colligi, congregari.

తండలు brachii carnosa pars

తండస, తండాస aurificis forceps.

తండసిగిడ arbor quædam.

తండావవరు tribus *Lambadiorum*.

తండు *Tandu*, genitor *Sivæ*.

తండుల oryza aceribus mundata sed cruda. — తండులపిష్ట farina oryzacea.

తండే ornamentum argenteum super claviculis pedum gestari solitum.

తండోఁపతండ turbâ refertus, plenus, coacervatus.

తండోఁపముండోఁపాసుచేఁస ab omni domestico vel quocumque alio impedimento liber.

తంణ, తంణిదు frigidus, fridigiusculus, lenis, tranquillus.

తంణగె, తంణ్ణె, తంణనె adj. id. q. తంణ. — adv. 1 frigidè, frigidiusculè. 2 placidè, suaviter, mansuetè. 3 in bonâ valetudine. — తంణగాక 1 frigescere. 2 defer-

vescere, sedari, pacificari. — తం గారిర frigidus esse. — తంణగారించ 1 refrigerare 2 sedare, reprimere, pacificare. — తంణగేమాడ id. sens.

తంణాన frigidus, frigidiusculus. — తంణానతన frigus, mansuetudo, apathia.

తంణీరు aqua frigida.

తంజేరు aura frigidiuscula vel amœna.

తంణ్వు vid. తంపు.

తంతర vid. తంత్ర.

తంతి filum metallicum.

తంతు 1 filum. 2 holocaustum. 3 progenies, posteri. 4 squalus. (*requin.*) 5 vid. తంత్ర.

తంతునాగ vid. తంతు, 4.

తంతునాభ aranea.

తంతుమేహ modus quidam morbi *gonorrhϾ*.

తంతువాయ textor.

తంత్ర 1 dolus, calliditas, astutia. 2 adinventio, artificium. 3 conjuratio. 4 sacer quidam ritualis aut pars quædam *Vedarum*, (formulas magicas et mysticas docens) 5 vestitus. 6 causa aut ratio. 8 famulatus, ministerium, subjectio. — పంచతంత్ర liber quidem fabularum, notissimus in India. — తంత్రోపాయ vid. తంత్ర et ఉపాయ. — పిశాచితంత్ర tentatio diabolica. — తంత్రమార్గ decipere. — తంత్రగాడ astutus, fallax. — తంత్రబొంత్రమాడ contaminare, adulterare.

తంత్రకు linteamen novum et nondùm dealbatum.

తంత్రి vid. తంతి.

తంద (part. act. à verbo తర q. v.) — తందవను qui attulit.

తందనతాన, తందానతాన, తంటాన తాన sonus sine significatione, vox incohærens (quæ adhibetur pro modulatione cantilenæ.)

తుంపరు gutta aquæ, tenuis imber vel spuma.

తుంపలు id. sens.

తంటర 1 indistincta pronuntiatio. 2 ostium sepis spinis confectum.

తందుకొన్ను afferre. vid. తరుచు.

తంద్రి exinanitio, defatigatio, sopor.

తండ్రి pater. — పెదతండ్రి patris frater natu major. — చిన్న తండ్రి patris frater natu minor. — జ్ఞాన తండ్రి patrinus.

తంద్ర, తంద్రి vid. తండ్రి.

తంన (genitivus pron. తాను q. v.) — తంన్దొర vir jugi impatiens, vir sui juris.

తంనసతి mixtio, conjunctio.

తంనీరు aqua frigida.

తంపు s. 1 frigus jucundum. (*fraicheur.*) 2 moderatio, mansuetudo. — తంపిన మాట verbum

mite, lenis. moderatum. — adj. frigidus, frigidulus. — తంపుసేయు frigescere. — తంపైన frigidus. — తంపుగా, తంపుగ frigidè. — తంపు మాని కొను sedari, seipsum continere. — తంపిన, తంపుచేయు refrigerare aut sedare. — తంపు.... తంపి గాలి ventus frigidiusculus.

తంబెట tympaniolum.

తంబాకు *nicotiana*, (*tabac.*)

తంబిగె, తంబుగె vas metallicum. vid. చెంబు.

తంబిట్టు, తంపిట్టు farina oryzæ crudæ cum lacte aut aquâ et saccharo crasso misceri solita.

తంబిచు 1 sedare, pacificare, quietare. 2 detinere. 3 ferre, pati 4 desinere, cessare.

తంబురి vid- తంబుర.

తంబుల vid. తాంబూల. — తంబులిగ vendens nuces *areca* et folia *béthel*.

తంబుర 1 cithara quinque chordas habens. 2 tympanum (consuetum.) — తంబురిగ tympanista.

తంబేరు vid. తంబేలు.

తంముడు frater natu minor.

తంమట tympanum aut tympaniolum.

తంమణి, తంమరి, తంమిణి, తంమిరి, sedatus, refrigeratus, pacificatus.

తంమలు massa, aggregatum, multitudo.

తంపె auris ima pars.

తకరారు 1 tributum. 2 syngrapha, cautio. (*billet.*)

తకసీరు culpa aut error.

తకతి, తక్తి, thronus.

తకరారు 1 lis. 2 objectio. 3 impedimentum, interpositio.

తకావి pecunia à Gubernio colonis in antecessum data, ad colendam terram.

తక్కు aptus, decens, congruus, adæquatus, dignus, conveniens. — తక్కును decet, oportet, convenit aut decet.

తక్కెడ, తక్కెడ statera magna, trutina. — తక్కెడ తట్ట.... తట్ట, pondera stateræ. — తక్కెడ గిన్నె... పళ్లెము... ... బిళ్లె, lanx stateræ. — తక్కెడ కొంబు, extremæ partes jugi. — తక్కెడ దండె jugum stateræ. — తక్కెడ ముల్లు... తను, propendere. (statera.) — తక్కెడ తాలి... తేరు, inæqualitas stateræ vacuæ. — తక్కెడ టొకి æquæ lances.

తక్కాళి *solanum lycopersicum*. bot. (*pomme d'amour.*)

తక్కిలిడ virgultum quoddam.

తక్కు titubare, pedibus offendere.

తక్కుగిడు decrescere, imminui.

తగ్గె 1 culcitra dorso supponenda. 2 amplexus 3 ratis. 4 quodcumque in aure (loco inauris) insertum. 5 musica. 6 sacrificium.

7 vinculum aut tænia 8 multitudo.

కౌగిలించు amplecti, amplexari.

కౌగిలిపాము serpens quidam.

కౌగిలిపు vid. కౌగిలి.

కైకొను suscipere, accipere, sumere, recipere. vid. కైకొను.

కైకొలపు arbor quædam.

కైచ్చు butyri serum aquâ mixtum.

కైల్పు scelus, culpa, mala agendi ratio.

కోడిపాయి culcitra.

కొటారు verus.

కొట్టు, కొట్టి 1 thronus. 2 tabula. 3 latitudo vestis. 4 fascia chartacea.

కగతి, కగతీ, కగతీగిడ cassia tora, bot. (planta.)

కగచు 1 causa esse cur aliquis tangat; admovere. 2 applicare, suspendere, affigere.

కగటుపట్టు grana aceribus purgare.

కగడు lamella metallica tenuis.

కగణ rhythmus quidam poëticus.

కగతి, కగతి cimex. (punaise.)

కగరు 1 stannum. 2 ferrea lamella stanno illita. — కగర భస్మ stannum perustum.

కగరపిగిడ vid. కగతీగిడ.

కగరు s. aries. — v. 1 detinere, morari (act.) 2 deorsùm trahere. 3 deformare.

కగరువాహన Agni, (arieti insidens.)

కగలు 1 tangere. 2 apprehendi, irretiri. 3 inveniri. 4 obvenire. (expensa), constare. 5 persequi. 6 acutus esse. (gladius, ensis, culter, etc.) — కళ్ళకగలిదను fur deprehensus est. — ఖర్చుకగలువదు, in sumptus induci. — కగలిడ, కగలుహాకు, కగలిస, appendere, affigere, annectere. — కగలిసు 1 causa esse cur aliquis tangat 2 pugione transfodere. — ఈకత్తి బహళ కగలుత్తది; culter iste acutissimus est. — కగలికొను, కగలాడ, offendere in aliquid. — కగలాడిస collidere inter se. — మనస్సిగె కగలు in mente imprimi. — కగలాట, contactus, collisus. — కగలువది expensa, sumptus.

కగపు peremptoria debiti expostulatio. — కగపిర, కగపుమాడ, pecuniam modo peremptorio expostulare.

కగరు occludi. (floris petala.)

కగాది, కగాది, 1 vexatio propter solutionem exercita. 2 reclamatio, lis, rixa. 3 oppressio. — కగాద్దార, కగాదిగేయోర exactor pecuniæ.

కగుడు vid. కగడు.

కగుతి vid. కగతి.

కగురు vid. కగరు.

కగులు, కగులాట, కగులువది, vid.

ಕಗಲು, ಕಗಲಾಟ, etc.

ಕಗ್ಗು lis.

ಕಗ್ಗ elephantis clitellæ.

ಕಗ್ಗರಿಸಿಕೊ increpare, fortiter admonere, terrere.

ಕಗ್ಗು 1 repellere 2 reprobare, increpare. 3 sequi. 4 tangere.

ಕಗ್ಗು I vid. ಕಗಲಿಸ. 2 conari, tentare. 3 accendere ignem. 4 odisse, despicere.

ಕಗ್ಗಿ, ಕಗ್ಗರಿ, actio repellendi, aut increpandi.

ಕಗ್ಗಿಸು, firmum efficere.

ಕಗ್ರಹಮಾಡ munus detrahere, exauctorare, à munere dimittere.

ಕಗ್ಗ s. 1 demissus locus, vallis, descensus, declivitas. 2 paupertas. — adj. 1 rarus, deficiens, (ideò que magni pretii, v. g. oryza.) 2 humilis, inferior. — v. humilis, demissus, modestus esse. — ಕಗ್ಗಿಸ, ಕಗ್ಗುಮಾಡ, humiliare, deprimere, minuere. — ಕಗ್ಗಿಕೊ seipsum humiliare.— ಕಗ್ಗಾತ vir humilis. — ಕಗ್ಗಿದಮನುಷ್ಯ 1 vir staturâ pusillus. 2 vir humilis — ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಕಗ್ಗು in illo vico oryza rara est. (ideò que cara) — ಕಗ್ಗಬೆಳ್ಳಿ argentum inferius. — ಕಗ್ಗಿಕೆ, ಕಗ್ಗಾಟ actio humiliandi seipsum.

ಕಚ್ಚರ, vid. ಕಡರ.

ಕಜಬಿಜ, ಕಜಬಿಜೆ s. 1 confusio, perturbatio. 2 meditatio, profunda cogitatio. — adj. sine fine, perpetuus (lis.)— ಕಜಬಿಜಗೊಳಿಸ, aliquem anxium efficere, vel confundere.

ಕಜಬಿರಿಜು conatus, tentamen.

ಕಜ್ಜ extemporalis, subitus.

ಕಜ್ಞನು vir doctus.

ಕಟ 1 littus, ripa. 2 locus. — ಕಟಹಾಯ, ಕಹಾಯ vado transire, trajicere, transmeare. — ಕಹಾಯಿಸ 1 transvehere. 2 transfodere.

ಕಟಕು gutta aquæ. — ಕಟಕ್ಕನೆ ಬೀಳ guttatim cadere, stillare.

ಕಟಗುಟ್ಟು palpitare (vulnus.)

ಕಟಮಟ deficiens, insufficiens.

ಕಟಪಟ 1 loquacitas. 2 mendacium. 3 fallacia, simulatio, prætextus. — ಕಟಪಟಗಾರ mendax, loquax.

ಕಟವಾಣಿ vid. ಕಟಾಕ್ಷಿ.

ಕಟಸ್ಥವಾಗ, ಕಟಸ್ಥಿಸ 1 in neutram propendere partem. 2 rem benè gerere. 3 appropinquare. — ಕಟಸ್ಥನು vir in neutram propendens partem.

ಕಟಾಕ lacus.

ಕಟಾರನೆ celeriter, velociter.

ಕಟಿ vid. ಕಟ.

ಕಟಿಕೆ cancelli, sepimentum, cortina è paleis confecta, etc.

ಕಟಿಕ್ಕು fulgur. — ಕಟಿಕ್ಕಿಲ nubes.

ಕಟಿವೆ rivus.

ಕಟುಕು, ಕಟುಗು, vid. ಕಟಕು.

ಕಟ್ಟನೆ velociter.

ತಟ್ಟಾಗಿ ಮಲಗು 1 in latus cubare 2 fessus recumbere. — ತಟ್ಟಾಗಿರ 1 extrà viam stare, è parte secedere 2 viribus deficere.

ತಟ್ಟಿ s. cortina, umbraculum. vid. ತಟಿಕೆ — adj. planus.

ತಟ್ಟು 1 aurea armilla. 2 rubentes pusulæ. (*rougeole*.) 3 pallium *Jainæ* 4 catinus, paropsis. 5 plana cista (in quâ exponuntur fructus, etc.) 6 equus parvus. 7 levis ictus. 8 latus. 9 defatigatio, exinanitio, labor.

ತಟ್ಟು v. 1 leviter percutere, alapam dare. 2 pulsare. 3 tangere. 4 commovere. (cor, pectus.) 5 allidere, impingere. — ಬೆಂನು ತಟ್ಟು 1 animum erigere, exhortari. 2 admonere. — ಕೈ ತಟ್ಟು complodere manus. — ತಟ್ಟಿ ಮಲಗಿಸ puerum soporare, ei blandè palpando. — ತಟ್ಟಿಹಾಕ (placentam) comprimendo complanare. — ತಟ್ಟಿ ಹೋಗು 1 locum attingere, iter faciendo. 2 alicui appropinquare. — ತಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು 1 (ictum) declinare, 2 à difficultatibus sese expedire. 3 protegere, defendere. 4 occupare, anticipare. — ತಲೆಗೆ ಎಂಣೆ ತಟ್ಟು oleo caput ungere.

ತಟ್ಟುಜ್ಜು projicere, propellere.

ತಟ್ಟುಡು tristis, miserabilis esse.

ತಟ್ಟು ಬಳೆ lata et striata armilla aurea. — ತಟ್ಟುಬಿಂದಿಗೆ armilla aurea à pueris gestari solita.

ತಟ್ಟುಬೀಳ್ viribus deficere.

ತಟ್ಟುಮುಟ್ಟು 1 culinaria vasa. 2 domestica supellex. 3 angustia, dilemma.

ತಟ್ಟೆ s. 1 metallica scutella. 2 operculum sportæ (quo ut colo utuntur.) — adj. planus. — ತಟ್ಟೆ ಕಾಲು pars quædam textrinæ. — ತಟ್ಟೆಕೈ 1 manus lata aut tenuis. 2 manus tenens clypeum. — ತಟ್ಟೆ ಡ locus vacuus,. . . . desertus.

ತಟ್ವಾಣಿ equa parva.

ತಠಾಯ vid. ತಟ.

ತಡ, ತಡಕಾಯಿಸ, ತಡಮಾಡ. vid. ತಡೆ.

ತಡಂಕು 1 palpari, prætentare. 2 quærere.

ತಡಂಚು detinendum curare aut jubere.

ತಡಂಬಡ confusio, perplexitas.

ತಡಂ ಬರಿಯು æquus, planus, lævis.

ತಡಕಟ್ಟು cooperire, protegere.

ತಡಕಿಸ detinere, impedire.

ತಡಕು s. impedimentum, obstaculum. — v. n. prætentare, palpari, (in tenebris) quærere.

ತಡಕೊಳ್ಳು moram facere.

ತಡಗಸ molestia, vexatio, miseria.

ತಡಗುಣಿ, ತಡಗಣಿ *dolichos catiang*, (olus.)

ತಡಗುಂಡಿಗೆ, hydria.

ತಡದ impeditus, coërcitus, ces-

satus, remissus.

ಕಡವು 1 sericus pannus. 2 linteamen.

ಕಡಮಾಡಿ ತೋರಗ prætentare, ineptè tractare. — ಕಡಮಾಟಗಾರ. prætentaus, vel ineptè tractans. — ಕಡಮಾಟ prætentatio, inepta tractatio vel administratio.

ಕಡವು v. palpari, prætendere, attrectare.

ಕಡವು s. 1 otium. 2 sopor. 3 pigritia, mora, cunctatio. 4 provocatio, aggressio. 5 vices, *um.* series. 6 impedimentum, obstaculum. — ಕಡವಿಡ, ಕಡವುಮಾಡ differre, detinere, impedire.

ಕಡವೆ vicis, series. — ಒಂದು ಕಡವೆ semel, unâ vice, olim.

ಕಡಹಾಯ trajicere, transmeare, sese expedire ab.

ಕಡಹು 1 tangere. 2 prætentare. 3 palpari.

ಕಡಾಖೆ...ಕಡಾಖಾಹೊಡೆಯ præ gaudio manus complodere.

ಕಡಾಸು, ಕಡಾಯಿಸು transire juxtà.

ಕಡಿ I ripa, littus. 2 mediocre ephippium. 3 baculus, fustis. — adj. 1 frigidus, frigidiusculus. 2 humidus. 3 robustus, densus.

ಕಡಿಕೆ sepimentum, cancelli, cortina è paleis (quâ arcetur solis ardor.) — ಕಡಿಕೆವಲೆ cavea quædam ab aucupibus adhibita.

ಕಡಿಕೋಲು baculus.

ಕಡಿಗೆ ಕಡಿಗೆ frequenter, constanter.

ಕಡಿಧಾರಿ butyrum liquefactum.

ಕಡಿವಲೆ, ಕಡೀಬಲೆ rete quoddam ad usum aucupantium.

ಕಡಿವೆ, vid. ಕಡವೆ — ಕಡಿವೆ ಕಡಿವಿಗೆ vid. ಕಡಿಗೆ ಕಡಿಗೆ.

ಕಡಿಹಾಕ 1 ante januam aspergere aquam. 2 equo ephippium imponere.

ಕಡು stare, exspectare.

ಕಡುಕುಹಾಕ 1 silvestrem bovem simul cum cicurato ad jugum alligare. 2 alicui obsequiosè famulari.

ಕಡುವು vid. ಕಡವು, 2 et, 3.

ಕಡುಮಾಡ errare, in errorem labi.

ಕಡುವು s. vid. ಕಡವು, 3 et 6. — v. n. vid. ಕಡವು, v.

ಕಡೆ s. 1 incantamentum. (pro serpentibus.) 2 impedimentum, obstaculum, umbraculum, tegumen. — v. 1 consumere. (tempus) 2 ferre, pati. 3 impedire, detinere, prævertere, morari. — ಕಡೆಕಟ್ಟ .... ಹಾಕ 1 incantare. 2 detinere (per magiam.) 3 morari, tenere, detinere. — ಕಡೆಗಾರ incantator serpentium. — ಕಡೆಬಿಡಿಸ ab incantamento liberare. — ಕಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೋದ legere sine hæsitatione, vel sine interruptione. — ಕಡೆಹಿಡಿಯ, incantari.

ఠగాఠాయిసు, ఠగరు, ఠగఠ్రిను v. n. fulgere, micare.

ఠగలు 1 scintilla. 2 gemma, margarita.

ఠణాయను sonare. (vas percussum.)

ఠణియు satiari, saturari, contentus esse. — ఠణిస, satiare.

ఠగరు luna.

ఠగాణి vid. ఠంగణి.

ఠగ్గు vid. ఠంఫు.

ఠఠ s. musicum quodcumque instrumentum fides habens. — adj. extensus, diffusus, expansus.

ఠఠగ ventus.

ఠఠ్ఛర *musa sapientum* (*banane*.)

ఠఠి 1 turba, multitudo. 2 linea, series. 3 opportuna tempestas. (ad serendum, etc.)

ఠఠింను, ఠఠిన్ను adv. insuper. — s. reliquum, residuum.

ఠఠ్ఠర, ఠఠ్ఠరిఠ్ఠరి 1 turbatio, confusio, perplexitas, anxietas. 2 hæsitantia linguæ, balbuties. — ఠఠ్ఠర కొళ్ళు.... పడు.... బిళ్, turbari, anxius esse.

ఠఠ్ఠరిస vacillare, titubare.

ఠఠ్ఠె 1 confusio, perplexitas, defatigatio. 2 tremor, horror. —

ఠఠ్ఠెస, ఠఠ్ఠె కొళ్ళు 1 (præ timore aut debilitate) tremere. 2 turbari, anxius esse. 3 hæsitare, dubitare. — ఠఠ్ఠెయ మాడు confundere, profligare.

ఠఠ్ఠాబిట్టి vid. ఠఠ్ఠర, 2.

ఠఠ్ఠి ovum.

ఠఠ్ఠిగ herniosus.

ఠఠాగలు in illo tempore, tunc.

ఠఠ్ఠర diligens, anxiè et sedulò alicui rei attendens.

ఠఠ్వ 1 essentia vel natura animæ humanæ. (habetur ab Indis tanquàm pars Divinitatis in toto mundo diffusæ.) 2 Ens supremum, sive *Brahma*. 3 veritas, substantia, realitas, (proüt opponitur falso aut fallaci.) 4 *identitas*. 5 facultas (animæ. v. g. memoria, intellectus, voluntas.) 6 mens. 7 theologia mystica. — అఠ్ఠ ఠఠ్వ suprema anima (mundi.) — అధ్యాఠ్మ ఠఠ్వ cognitio præsentis rerum statûs. — ఠఠ్వజ్ఞానవంఠ qui mysticam novit theologiam. — పంచవింశతి ఠఠ్వగళు viginti quinque partes metaphysicæ aut moralis.

ఠఠ్ఠు illex, carnis frustulum ad capiendos pisces.

ఠఠ్ఠను adj. è linguâ samscritâ derivativus.

ఠఠ్క్షణ statim, extemplò.

ఠథ్య s. veritas. — adj verus.

ఠదనంఠర deinceps, posteà.

ఠదారభ్య ex hoc tempore, ab illo tempore.

ఠదలు 1 indistincta pronuntiatio 2 janua è spinis confecta (in

sepe.)

ತದಿಗನಗಿಡ virgultum sic dictum.

ತದಿಗೆ tertia sive decima octava dies lunæ. — ತದಿಗೆಯ ಗೌರಿ festum deæ in his diebus celebratum. — ತದಿಗೆ ಬಾಗಿನ mutua munerum oblatio (inter mulieres conjugatas.)

ತದ್ದಂಮಾಗಿರ silens, quietus, mutus esse.

ತದ್ದಿನ annua cæremonia pro majoribus.

ತದ್ಧರ್ಮ aoristus verbi gr. — ತದ್ಧರ್ಮಾರ್ಥಕರೂಪ infinitivus.

ತದ್ಧಿತ vox derivativa gr.

ತದ್ಭವ vox samscrita corrupta.

ತದ್ವತ್ತು sic, ità, sicut.

ತನ 1 affixum quoddam vocibus abstractis addi solitum, v. g. ಮೂಢ stupidus; ಮೂಢತನ stupiditas. 2 genitiv. pronominis ತಾನು: v. g. ತನ ಮನೆ domus sua.

ತನಕ donec, usquedùm, usque ad. — ಆ ತನಕ usque ad illud tempus. — ಈ ತನಕ usque nunc, usque adhuc.

ತನಖ, ತನಖೆ, ತನಖೀ assignatio in agrorum reditibus. — ತನಖೇದಾರ qui a Gubernio facultatem accepit aliquid è reditibus percipiendi.

ತನಯ filius. — ತನಯಾತ್ಮಜ nepos.

ತನಿ plenus, maturus, completus, integer, eximius. — ತನಿಕೆಂಡ ardentissima pruma. — ತನಿಬಡಿಯ plenè, omninò adigere.

ತನಿಕೀ supputationum excussio, inquisitio vel comparatio.

ತನು s. corpus: — adj. exiguus, minutus, delicatus, tenuis, gracilis. — ತನುಮನ corpus et anima. — ತನುಮರವೆ mentis evagatio. — ತನುಜ, ತನೂಜ, ತನುಜಾತ filius. — ತನುಜೆ filia. — ತನುತ್ರ, ತನುತ್ರಾಣ armatura, lorica. — ತನುತ್ರಯ tria corporum genera; videlicet: — ಸ್ಥೂಲ crassum. — ಸೂಕ್ಷ್ಮ subtile. — ಕಾರಣ ingenitum.

ತನುಪು humidus, madefactus.

ತನೂನಪಾತ್ತು ignis.

ತನೂರುಹ pili corporis.

ತನ್ನು vid. ತಂಪು.

ತನ್ವಿ 1 gracilis femina. 2 mulier.

ತಪಟೆ 1 tympaniolum. 2 siliqua.

ತಪ vid. ತಪಸ್ಸು.

ತಪತಪಬಡಿಯ in capite verberare. — ತಪತಪಹಾಕ emittere. (fimum.)

ತಪನ 1 sol. 2 divisio quædam inferni. 3 calor, ardor.

ತಪನೀಯ aurum.

ತಪರಾಖೀಬಡಿಯ genam palpari.

ತಪಸೀಲಾ, ತಪಸೀಲು, ತಪಶೀಲು supputationis alicujus minuta descriptio, analysis.

ತಪಲೆ olla metallica.

ತಪಸಿ ascetes, pœnitens.

తపస్సు 1 corporis afflictatio, oratio. religiosum exercitium, etc. 2 septimus mensis lunaris. — తపసేయ, తపస్సుమాడ corpus afflictare (devotionis causâ.)

తపస్య duodecimus mensis lunaris.

తపస్య vid. తపసి.

తపాయిమునుగు panno operire faciem.

తపాలు vid. టప్పాలు.

తపాపరిమాడ decipere, defraudari.

తపితి linguam magnam habens.

తపిస, తపయిస urere, ardere, inflammari, calidus esse.

తపోధన vid. తపసి.

తపోలోక pars cœli ascetis reservata (juxtà Indos.)

తప్త calefactus, inflammatus, adustus, dolore aut mœrore affectus.

తప్పజ్జె incessus titubans (puerorum.) — తప్పజ్జె ఇడ titubare.

తప్పట magnum tympanum. — తనతప్పట tympaniolum quoddam.

తప్పడి vid. తప్ప జ్జె.

తప్పతోయ saturare, adaquare, humefacere.

తప్పని velociter.

తప్పర magnus, ingens.

తప్పలు 1 plana terræ superficies. 2 montis clivus.

తప్పళి vid. తపళి.

తప్పు v. 1 prætermitti, elabi. 2 deesse, non stare (promissis.) 3 fugere, evadere. 4 errare, à rectâ viâ deflectere, falli. — తప్పిస 1 in errorem inducere, causa esse cur aliquis erret. 2 eximere, liberare. — తప్పించుకొను vitare, sese eximere, seipsum salvare. — తప్పిస బిడ 1 prætermittere. 2 liberare. — తప్పిపోగ 1 amitti (munus.) 2 violari, frangi, (fides data.) 3 perire, aberrare. (*s'égarer.*)

తప్పు 1 culpa, peccatum. 2 error. 3 menda. — తప్పుదారి falsum iter. — తప్పునోడ inspicere utrùm sit aliquis error, vel non. — తప్పు కొన్న...పడ, in culpâ esse, vitupario dignus esse, errare. — తప్పుకెలస 1 prava actio. 2 opus malè factum. — వ్రాతప్పు 1 menda in scribendo. 2 defectus in opificio quocumque.

తప్పుటజ్జె incessus titubans. (infantis.)

తప్పి vid. టప్పా.

తఫరీదు tributum extraordinarium inter plures divisum,

తఫశీలు vid. తపరీతా.

తఫా, తఫావత్తు fraus, deceptio.

తబక, తబకు, తబకా, discus, scutella, alveolus.

తబల 1 tympanum. 2 siliqua. — తబలేవాడు tympanista.

తబదు vir firmus, pertinax, immobilis, stupidus.

తబరగత్తి latus ensis.

తబలకు, తబలాకి, schedulæ rationum in fasciculo alligatæ.

తబలి 1 abjectus, vulgaris, rudis, obscenus, malus. — తబలికెలస opus inconcinnè factum. 2 vid. తబ్బిలి.

తబసు vid. తపస్సు

తబాల condimentum.

తబికేఁబాయి os cujus lingua est nimis crassa. — తబికెమాటు vox indistinctè pronuntiata.

తబిస pacificare, sedare.

తబిసిఁగిడ arbor quædam.

తబిఁయకు (corporis) constitutio.

తబుకుతట్టె vid. తబక.

తబుటె 1 tympanum. 2 siliqua.

తబేఁల, తబేఁలె equorum stabulum.

తబ్బసి vid. తప్పసి.

తబ్బరిన turbare, amentem efficere, confundere, stupefacere.

తబ్బిచూగ confundi, turbari, suî compos non esse.

తబ్బికొళ్ళ 1 amplecti. 2 ad aliquem confugere. 3 sub umbrâ alarum protegere.

తబ్బిబ్బి, తబ్బిబ్బు 1 distractio, confusio, intricatura, stupor. 2 variatio, differentia, irregularitas. — తబ్బిబ్బిచూగ, తబ్బిబ్బికొళ్ళ distrahi, turbari. — తబ్బిబ్బు మాటు verbum incohærens.

తబ్బిలి 1 orphanus, amicis destitutus. 2 vid. తబలి, 1.

తబ్బిన detinere, tenere, comprehendere.

తబ్బు v. amplecti, apprehendere. — s. 1 amplexus. 2 quantùm inter ulnas contineri potest. 3 protectio, tutela, azylum.

తమ vid. తమస్సు.

తమక 1 cupido, libido. 2 amor. — తమకిన appetere, anhelare, concupiscere. — తమక cupidus, libidinosus, anhelans, gestiens.

తమట oryza cocta, contusa et cum saccharo mixta.

తమట, తమటె, magnum tympanum.

తమన marcor, languor, tabes.

తమరక plumbum.

తమస్సు 1 obscuritas, caligo. 1 obscuritas, sive caecitas spiritualis. (tertia è qualitatibus animae, quae sunt; *satwa*, bonitas. *radja*, impetus. *tama*, ignorantia.)

తమసూకు vid. తంసూకు.

తమస్విని obscura nox.

తమాను longa et ampla femoralia.

తమాము s. integra quantitas, totum. — adj. totus, universus.

తమాల arbor quaedam.

తమాషి, తమాసి, spectaculum,

exhibitio mimica, facetia —తమాషగార 1 facetiarum cupidus · 2 scurra. facetus.

తమిటి, తమిటె tympanum.

తమిస tabescere, marcescere.

తమిస్రి vid. తమస్విని.

తముకు 1 tympanum. 2 tympaniolum.

తమోపహను 1 sol. 2 ignis. 3 luna.

తమోమణి cicindela.

తమ్మ 1 (gen. plural. pron. తాను) suus, a, um. 2 frater natu minor.

తయారు adj. paratus. — s. præparatio. — తయారాగ paratus fieri. — తయారుమాడ parare.

తర s. 1 genus, species, series. 2 ordo, gradus 3 prosapia, stirps. 4 linea 5 stratum (laterum, lapidum, etc.) — adj. 1 rectus. 2 utilis. 3 exquisitus, desideratus. 4 æqualis. 5 gradualis. — తరతర వాగి అనుభవిస jure hæreditario possidere. — మేల్తర excellentia. — కీళ్తర inferior status.

తరంగ unda, fluctus.

తరకలు asper, non lævis, rudis. — తరకలాగి asperè, scabrosè.

తరకస pharetra.

తరకారి quodcumque genus olerum.

తరకిస vid. తకీస.

తరకు vid. తరకలు.

తరకొళ్ళ decere, convenire.

తరగతి 1 præsens conditio. 2 ratio victum comparandi, 3 series, ordo.

తరగు, minui, deficere. — తరగిస imminuere, delere.

తరగుట్టు multùm agitari. — తరగుట్టినడుగ prae metu tremere.

తరగెలె siccum folium.

తరచు, తరచిబిడు evellere, detrahere (folia ex arbore, etc.)

తరటు 1 solidus 2 crassus, non tenuis.

తరడు scrotum. — తరడుకేగెయ .... బడియ, castrare.

తరణ 1 rates. 2 transitus, actio trajiciendi.

తరణ vid. తరుణ, s.

తరణి 1 navis. 2 sol.

తరణి, తరణె 1 tornus. 2 coronis muri. — తరణియుళి tornatoris scalpellum.

తరతర s. 1 agitatio. 2 locus, dignitatis gradus. 3 ordo, methodus. — adj. gradatus, ordinatim dispositus.

తరదుకొళ్ళ 1 propriam cutem detrahere, evellere (spinis, etc.) 2 folia arboris evellere.

తరద్దుదు 1 conamen, nisus, adinventio. 2 agri exculti. — తరద్దుదు మాడ multis conatibus aut industriis perficere. — తరద్దుబిన పట్టి fundorum numerata descrip-

tio.

తరపన్యము vectigal, portorium, vecturæ pretium.

తరపు, తరపిన కల్లు 1 lapis quidam pretiosus; topazium ? 2 — తరపినకర, juvenca.

తరఫు, తరఫు s. 1 pars 2 parva provinciá. 3 de summâ detractio- తరఫుదార praefectus parvae provinciae.— adv. ergâ.

తరము v. 1 detinere, retardare. 2 persequi, venari. — s. vid. తరపిన కల్లు.

తరబీతి, తరబీతి, institutio, disciplina, educatio.

తరము, తరపు vid. తరము.

తరహర్ లెక్క supputatio summae totalis tributorum perceptorum.

తరవాయ vid. తరువాయ.

తరవారి gladius.

తరఫుకాక fundamentum ponere.

తరన caro.

తరసు pavor, trepidatio.

తరక్షు 1 tigris regia. 2 nuntius, missus, veredarius.

తరహ, తరహా 1 genus, species. 2 modus, via, ritus, mos.

తరహరిన praestolari, patienter ferre, prudenter agere.

తరణ్ puer, adolescens. — తరణ్తన pueritia, adolescentia.

తరణి puella, virgo.

తరక్షు hyaena, vel leopardus.

తరాజు, తరాసు vid. త్రాసు.

తరాతర 1 recta linea consanguinitatis, prosapia, genus, stirps 2 discrimen, differentia (dignitatis, gradûs, conditionis, etc.) — తరాతరవాగ 1 secundum lineam rectam consanguinitatis. 2 secundùm dignitatis vel conditionis gradum.

తరావళి genus, stirps, linea recta consanguinitatis.

తరాతురియాగ velociter, celeriter.

తరి adj. crassus, asper, non laevis. — s. 1 textrina. 2 *mimosa catechu*, bot.

తరియు v. 1 evellere, decorticare. 2 colligere. (flores.) 3 trucidare.

తరియు navis. — తరికంబ 1 malus. (navis.) 2 vid. కడగోలు.

తరిచు 1 vid. తరియు, 1 et 2 — 2 atterere (cutem), obliterare.

తరిమింది puella quae pubertatis annos excessit.

తరినలు componere, adaptare.

తరిసు 1 pertransire 2 introire. 3 trajectis inferis ad aeternam beatitudinem pervenire. vid. తరు.

తరు s. arbor.

తరు v. afferre. — తరిన afferendum curare, afferri jubere.

తరుకు asper, petrosus.

తరుకొన్న cutem suam atterere.

తరుగరి penna evulsa.

తరుగు s. 1 proxenetarum munus. 2 pecunia è solutione deducta. 3 labes, defectus. — v. 1 imminui, deficere. 2 deprimi, subsidere. — adj. asper, petrosus.

తరుచాగ valdè, abundanter.

తరుడు vid. తరడు.

తరుణ s. circumstantia, opportunitas. — adj. 1 juvenis. 2 novus, recens. — తరుణి virgo (à sexto ad trigesimum ætatis annum.)

తరుపు 1 vitula quæ nondùm peperit. 2 topazium.

తరుము 1 vid. తరము. 2 minare (greges.) 3 persequi.

తరుపరి inconstans, instabilis, vacillans.

తరువాయ post, posteà, deinceps.

తరుపు 1 solutionis importuna postulatio. 2 inferior quædam margarita. (*topaze?*) 3 aliquid de summâ solvendâ detrahendum.

తరుసార 1 medulla, intima pars ligni. 2 camphora.

తరుడు vid. తరుము.

తరుళ, తరుళి vid. తరుణ, తరుణి.

తరుషు tenerum foluim, tener surculus.

తరిగిడ arbor quædam.

తరియు v. radere, evellere, leviter perstringere. (cutem.) — తరియాడ evulsus, rasus. — తరిపాక boves aratro assuefacere.

తర్క 1 controversia, disputatio, lis. 2 conjectura, suspicio. 3 per ellipsim omissa supplere. 4 dialectica. — తర్కించ, తర్కమాడ... గొన్న, 1 disceptare, litigare. 2 ratiocinari. 3 meditari, considerare, secum cogitare. — తర్కదీపిక liber quidam de logicâ se habens. — తర్కవాది 1 logicæ peritus. 2 ille qui disceptat aut controvertit.

తర్కటిక corvi nidus.

తర్రు adj. asper, abruptus, petrosus.

తర్గు v. vid. తగ్గు.

తర్చు 1 evellere folia rami. 2 radere, evellere.

తర్జన 1 ira, indignatio. 2 punitio. — తర్జించ castigare, verberare.

తర్జని index (digitus.)

తర్జుమి, తర్జుంమి, versio, interpretatio.

తర్ణక vitulus recens natus.

తర్పణ, తర్పణి 1 voluptas (data vel accepta), delectatio, jucunditas. 2 satietas, plenitudo. 3 religiosa quædam cæremonia, sive oblatio aquae Manibus defunctorum. — తర్పించ, juvare, delectare, satiare, propitium reddere.

తర్లె mendacium, impostura.

తర్వాయ vid. తరువాయ.

ತವಾಱಿ vid. ತರವಾರಿ.

ತಷೆ, ತಷೆಣೆ 1 sitis. 2 votum, desiderium.

ತಝೆ proficisci vel redire.

ತಲ 1 essentia rei alicujus. v. g. ಮಹೀತಲ tellus ipsa. 2 altitudo, profundum, ima pars, inferna pars, locus inferior. 3 palma (manûs) 4. planta pedis. — ಮಹಾತಲ terra.

ತಲಕಟ್ಟಾದವ homo eximius, superior.

ತಲಕಟ್ಟು ductus superior litterarum canarensium.

ತಲಕಾಯಿ caput.

ತಲಕು concuti, tremere. — ತಲಕಿಸ agitare, quassare.

ತಲಕೆಳಗೆ præposterè, inverso situ.

ತಲಗಿಂಬು culcitra.

ತಲಪು, ತಲುಪು, ತಲುಬು pervenire, advenire, transmitti, tradi, (epistola, sarcina, etc.) — ತಲಪಿಸ, ತಲ್ಪಿಸ mittere, dirigere, transmittendum curare.

ತಲಬಾಗಿಲು porta major.

ತಲಬು 1 stipendium, salarium. 2 citatio, in jus vocatio, accersitus.

ತಲಾ adv. viritim.

ತಲಾಂತರ, ತಲಾಂತ್ರ generatio, progenies.

ತಲಾರಿ custos vici, excubitor.

ತಲಾವು latum stagnum. — ತಲಾವುಕಾಮಗಾರಿ cæmentarius qui stagna construit.

ತಲಾಷು inquisitio. — ತಲಾಷು ಮಾಡ inquirere.

ತಲಿ vid. ತಲೆ.

ತಲಿರು teneri surculi, tenera folia vel germina.

ತಲುಕು refulgere.

ತಲುಗು, ತಲುಗೆ funis quo alligantur pedes pecorum.

ತಲುಬು stipendium, salarium, pretium locationis.

ತಲೆ, ತಲೆಕಾಯಿ, caput. — ಬೋಳ ತಲೆ caput calvum. — ಮುಂದಲೆ frons. — ಹಿಂದಲೆ occiput, pars posterior capitis. — ನಡುತಲೆ media pars capitis. — ತಲೆಬಾಗಿಲು porta anterior aut principalis. — ತಲೆತೂಗ.... ಒಸೆಯ.... ತಿರುಪು, annuere, consensum nutu capitis ostendere. — ತಲೆ ತೂರಿಸ ægrè penetrare. (caput immittere.) — ತಲೆ ಒಡೆಕೊಳ್ಳ 1. caput proprium frangere. 2 magnam capitis defatigationem pati. (præ studio, nimiâ attentione, etc.) — ತಲೆ ಜಜಿಕೊಳ್ಳ proprium caput percutere (in signum doloris, desperationis, etc. — ತಲೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳ delere. — ತಲೆ ಕೊಡ 1 aggredi, moliri. 2 comam propriam idolo offerre. — ತಲೆ ಮೇಲೆ ಬೀಳ super aliquem recidere, alicui imputari. — ತಲೆಸವರ ಕೊಡಿಯ conferre, coagitare (gra-

na.) — తలకొడియ lenocinari. — తలకొడియువాడు lenocinator — తలకొడియువది lena. — తలచిప్ప .. .. బుర్రయు, cranium. — తలయొగ్గి నడుచుట obedire. — తలయెత్తు caput erigere — తలకట్టు consummare. — తలయెత్తించు 1 promovere, exaltare. 2 resuscitare. — తలకెదరు conspergi, (crines.) — తలకొవ్వు arrogantia, insolentia. — తలమట్టు .. .. మట్టుగా, usque ad verticem capitis. — తలపట్టె capillorum cincinni, (in adulteræ mulieris capite novaculâ excisi.) — తలపట్టు cataplasma pro dolore capitis. — తలతిరిగికె .. తిరుగికె.. తిప్పటి, 1 vertigo capitis. 2 ferocia, arrogantia. — తలయాదవ dux — తలయావు optima vacca. — తలతాకు sapiens fieri — తలకెళగె s. inordinatio, confusio — adj. præposterus, in inverso ordine positus. — తలకొట్లమారి vir insolens, ad cædendum pronus. — తలగింబు... ...దింబు ..... దిండు cervical. — తలఁగసువాడు famulus — తాలితాళి galea. — తలదిసి lectuli caput — తలచుడ vid. తలకొడ, 1 — తలఏరిసికొళ్ళు plùs æquo audax esse. — తలవాసి grana in fenus tradita, pro granis mutuatim datis. — తలసూరికొళ్ళు amittere animam. — తలదాక rem augere. — తలపిడి manubrium aratri. — తలబొయికతన protervia, pertinacia, petulantia. —... బొయికను protervus, petulans, etc. — తలబోఁగునమాట verbum propter quod aliquis ad mortem damnari potest. — తలకొయిన decollandum jubere.

తల్పైన 1 superbus, arrogans esse. 2 congregari, colligi.

తలోదరి 1 mulier. 2 uxor, domina.

తల్ప lectulus.

తల్లకెళగె vid. తలకెళగె.

తల్లజి 1 excellentia, beatitudo. — adj. excellens, beatus.

తల్లట, తల్లటి, defatigatio. exhaustio, imbecillitas, vexatio.

తల్లడ, తల్లడి, తల్లళ adj. agitatus, turbatus, vacillans, inconstans. — తల్లడిన, తల్లడియాగ.... గొళ్ళు, agitari, anxius esse, vexare, timore concuti. — తల్లళిన concutere, agitare.

తల్లైన vid. తల్పైన.

తవ pro నిన. (pronomen samscritum.)

తవక 1 alacritas, aviditas. 2 festinatio, præcipitatio. — తవక కొళ్ళు.... పడ acer esse, festinare. — తవకిన anxium, acrem efficere, urgere, maturare.

తవగు turris portæ principali templi alicujus superposita.

తవజ్జి stipendium quoddam proprietariis agrorum concessum.

తవటు agitare grana in ventilabro, ad excutiendas festucas.

తవటి siliqua (phaseolorum, etc.)

తవర *oxidum album plumbi* (*blanc de céruse.*)

తవరాజ saccharum optimum.

తవసి 1 arbor quædam, *Guilandina bonducella*, bot. 2 vid, తపసి.

తవళి rana.

తవళువడు super genibus aut manibus reptans incedere.

తవక్షీర manna calami *bambu.*

తవాయి 1 incursus deprædatorum. 2 bellum, pugna, lis.

తవిస 1 sedare, pacificare. 2 calore opprimi. 3 ferre, pati.

తవు decrescere, imminui.

తవుకు vid. తబుకు.

తవుటు vid. తవటు.

తవుడు furfur.

తవుబిసి vid. తంగుబిసి.

తవురవరు parentes uxoris. (ab ipsâ tantùm eo nomine designantur.)

తవుసు vid. తవస్సు.

తవె s. 1 pars, directio. 2 mœror, dolor. — adv. rursùm, insuper.

తవెజొరకు pœnitere, resipiscere.

తష్ట imminutus, attenuatus.

తసకు, తసుకు, fraus, dolus, fallax promissio. — తసకిజొఁగ, తసిగిజొఁగ elabi è manibus.

తసదీకు, తస్తీకు, stipendium à Gubernio templis concessum.

తసరీఫు, తసలీఫు donum, munus.

తసుకులు, తస్కాలు vid. తసకు. — adj. fallax.

తస్కర fur, latro. — తస్కరిస furari. — తస్కరజంట miles perfidus.

తస్త vas os latum habens, ad adaquanda pecora.

తస్స pigritia. — తస్సాదవ piger.

తహ, తహా, s. 1 consensus, compactum. 2 ratio aliquid perficiendi. 3 cura, onus; possessio. — adj. sedatus, pacificatus. — తహకట్టు in curam alicujus tradere. — తహబిరే rationem adinvenire aliquid perficiendi.

తహకీకు verus, accuratus.

తహతహ mœror, dolor, molestia, defatigatio.

తహరీరు concessio facta operum exactoribus (cujusdam lucri in unoquoque centenario numero.)

తహశీలు collectio, exactio (tributorum.) — తహశీలుదార Indus collector.

తళ 1 manus. 2 inferius solum, vallis. 3 locus. 4 ima pars. — తళదవ ex eodem loco oriundus. — తళమాడ, morari.

తళంక confusio, agitatio, trepidatio. — తళంకు trepidare, agitari.

తళంచు meditari, cogitare de aliquâ re.

తళకిణాక jugo alligare (bovem nondùm assuetum cum assueto.)

తళుకు s. splendor, fulgor. — adj. scintillans, micans.

తళకెళగి vid. తళికెళగి.

తళజూ 1 agitatus vagari. 2 pertransire.

తళతళ, తళథళ s. splendor, fulgor — adj. scintillans, nitens. — తళథళగుట్టు, తళతళాయిన, fulgere, micare.

తళసూడి hæsitatio aut error in loquelâ, è timore oriens.

తళపట vacuus, inanis, desertus, incultus.

తళపు vid. తళకు, s.

తళమళ, తళవళ 1 vid. తళంక. 2 exinanitio, defatigatio.

తళరు 1 proficisci. 2 concuti, agitari. 3 laxus fieri.

తళవళ vid. తళమళ.

తళవార publicus vici famulus.

తళవెగళు stupor, admiratio, turbatio, trepidatio.

తళసు moram facere, tardus aut circumspectus esse.

తళడగ్గ magnus funis.

తళఉది fundamentnm domûs.

తళబొళ vid. తళంక.

తళాయికె, తళాయిన, vid. తళథళ.

తళి s. 1 genus, prosapia, generatio. 2 fustis. 3 xenodochium. 4 calumnia, detractio 5 umbella. 6 germen, gemma. — v. 1 humefacere, aquâ aspergere. 2 evellere (folia arboris.) 3 germinare. 4 stare, expectare. 5 induere, assumere. — తళిబోంర calumniator.

తళికిణాక vid. తళకిణాక.

తళిగారలి discus metallicus.

తళిగె id. sens. — తళిగెబాఠిస discum metallicum, completâ matrimonii solemnitate, pulsare, ad dimittendum invitatos.

తళిత, తళిత, తళితా, germinans, surculos proferens.

చిళిచిరు, తళిచిూరు germinare, surculos vel gemmas proferre.

తళిదన pecora optima, eximii generis.

తళినీరు aqua limpida, pellucida.

తళిరు v. germinare, surculos gemmas aut folia proferre. — s. germen, surculus, gemma.

తళిఃకుల్లు tenerum gramen.

తళిలు vid. తళిరు, s.

తళివన hortus florescens. — తళివనసి lectulus floridus.

తళిసు, తళిపు 1 polire, detergere. 2 oryzam mundare.

తఱు stare, commorari, moras nectere.

తఱుకు v. jugo alligare. — s. fulgor, splendor.

ఠకొను v. 1 commorari, consistere. 2 diversari, divertere.

ఠక్కు, ఠకుకు vid. ఠకు. — ఠకున, detinere, impedire.

ఠకి 1 umbella 2 diversorium.

ఠకించు v. 1 onerare, onus imponere. 2 obtinere, adipisci, acquirere, possidere. 3 germinare.

ఠకిగంజు stercus vaccinum aquâ mixtum.

ఠకిదవారు homines mites, longanimes.

ఠకిదీగు amputari. (caput.)

ఠకియిక్కు .. .. తాక vid. ఠకి తాక.

ఠక్కుపడ corpus unguentis linire.

ఠకి complexus. —ఠకిలోతాక, ఠకిన్న 1 amplecti. 2 ad jugum alligare.

ఠక్కు deficere, labasci.

ఠక్కు 1 despicere, rejicere. 2 detinere, impedire.

ఠక్కుయిక్కు alienari ab aliquo, in aliquem offensus esse.

ఠక్కు complexus.

ఠగ్గ dilatio, mora.

ఠగ్గిలోన, ఠగ్గంలోన, detinere, impedire.

ఠగ్గట, ఠగ్గడ, ఠల్లన, ఠల్లటి, angustia; actio seipsum præ mœrore circumvolutandi.

ఠగ్గన id. sens.

ఠక్కి 1 conversatio, societas, intercessio, conjunctio, amicitia. 2 calumnia, detractio, alienæ famæ læsio. — ఠక్కిజొక్కి sese immiscere rebus alienis; cum alio societatem facere. — ఠక్కిగుణ indoles audax, inopportunè sese intermiscens rebus alienis. — ఠక్కి జొరి calumniator, detractor. — ఠక్కిమాడ infamare, calumniari.

ఠక్కు, ఠక్కిబిడు, propellere, ejicere, trudere.

ఠక్కురి flamma vehemens.

ఠక్షక 1 serpentum dux. 2 faber lignarius. — ఠక్షి opus lignarium. — ఠక్షిన secare.

ఠక్షణవు statim, in eo momento.

తా (imper. sing, à ఠర) affer.

తాం (pro తాను.) — తాంతాని ipse.

తాంకు, తాంగు vid. తాకు, తాగు.

తాండ agmen *Lambadiorum*. vid. లంబాడి, సుగాలిగరు.

తాండవ saltatio (cum gestibus.) — తాండవరుద్ర *Siva*, (insanè saltans.)

తాండావ adj. pertinens ad *Lambadios*. — తాండావ ఠిరవు *Lambadii* ducentes boves granis onustos. — తాండావ బిడిశి locus stationis eorum.

తాండ్రి arbor quædam.

తాంఠ 1 marcescens. 2 pertæsus, mœrens, fessus.

తాంబ్ర, తాంబర 1 æs, æris. (*cuivre rouge.*) 2 rubrum· vid. తాంమ్ర.

తాంబాణ, తాంబాళ్, తాంబాళే, తాంబాళి, తాంశాళి, patera metallica.

తాంబూలు folia *béthel* cum nucibus arecæ. — తాంబూలి, తాంబూలవల్లి planta dicta *béthel*.

తాంబేలు testudo·

తాంమ్ర vid. తామ్ర. — తాంమ్రపర్ణి rivus sic dictus.

తాకట్టు 1 cura, onus. 2 pignus, arrhabo. — తాకట్టుమాడ 1 oppignerare. 2 curæ alicujus committere. — తాకట్టుబిళ్ 1 in pignus tradi. 2 sub alicujus custodiâ esse.

తాకణ adj. velox, citatus equi gressus. (*amble*·) vid. టాకణ.

తాకీదు, తాకీదు jussum, mandatum·

తాకు v. 1 tangere, adhærere, infigi. 2 resistere, adversari. (in pugnâ·) 3 sustinere, fulcire, ferre. — adj. domesticus, indigena. — తాకిన causa esse cur aliquis tangatur, imprimere, infigere. — తాకికె tactus, collisio, contactus. — తాకాడ sese invicem collidere· — తాకాట mutuus collisus.

తాకుబడి impensa extraordinaria.

తాగాయతి in posterum, ex hâc horâ.

తాగు 1 tangere, ferire, adhærere. 2 fulcire, sustinere. 3 saltare, exsilire. — తాగికొల్లు tangere (per seipsum·)—తాగిన tangendum curare,...... præbere.

తాగుడి, తాగుపు, తాగెడ insidiæ, latebra·

తాజాకలం postscriptum.

తాజీమకొడ comiter excipere convivam (ei occurrendo, cum salutando, eique sedem juxtà se offerendo, etc·)

తాజా, తాజా 1 recens, novus. 2 aptus, bonus, nitidus. 3 jucundus. 4 purus, non mixtus.

తాట 1 cutis, cortex (fructuum.) 2 cortex (arborum·)

తాటంక inauris quædam (ad usum Indarum mulierum.)

తాటకి, తాటకి mulier quædam gigantea. — తాటకాంతక *Rama*, qui eam occidit.

తాటగత్తె mulier rixas fovens.

తాటదికె magna quædam nux *areca.*

తాటపట్టె tela quædam crassior (è fibris foliorum palmæ Indicæ confecta.)

తాటిమర *Borassus flabelliformis* (species quædam palmæ, super foliis cujus scribere solent Indi.)

తాటాడ 1 inter se collidi. 2 è loco in locum oberrare. — తాటాడిన inter se collidere.

తాటు hilaritas, ornatus, corpo-

ris pompa, magnificentia. — తళుకుజేయుట 1 lepidè aut hilariter aliquid facere. 2 concinnè exornare. — తాటు.... తాటమాడ adornare. — తాటాగల hilaris, laetus, alacer esse.

తాకీలుటు 1 mendacium. 2 dolus, deceptio, fallacia.

తాడని, తాడ్నై percussio, flagellatio. — తాడిన flagellare. — తాడిత, percussus, flagellatus.

తాణ vid. స్థాన.

తాణకుణి vir superbus et arrogans.

తాణాంక statio.

తాల్మి patientia. vid. తాళ్మి.

తాత 1 avus. 2 *Bramha*. — ముత్తాత proavus.

తాతకుపడ...బిరి, mœrore affici.

తాతూతూతు, తాతుతూతు adj. foraminibus plenus.

తాకీమణికనక torques gemmis et lamellis aureis alternatim insertis confectus.

తాత్కాలిక pertinens ad hoc vel illud tempus.

తాత్పర్య 1 intentio, consilium, motivum. 2 sensus, significatio. 3 sententia, opinio. — తాత్పర్య కి లిన.... చేసిన.... సెలి 1 propriam aperire sententiam. 2 sensum explicare .....manifestare.

తాదృశ talis.

తాన 1 vid. స్థాన. 2....,తానక, tonus, modulatio. — తానకతాగి concorditer, unico sono. 3 extensio 4 objectum sensationis.

తానాగి suâ sponte, liberè, voluntariò.

తాను (pron. masc.) 1 ipse. 2 persona (abstracto sensu.) — తాని aliquando adhibetur cum alio pronomine, in singulari numero, ratione non habitâ generis; v. g. అవళు తాని మాడిదెనెందు సెలిదళు, illa dixit *semetipsam* hoc fecisse. — ఇదు తాని దొడ్డదు hoc *ipsum* majus est. (sed, in his casibus, elegantiùs additur pronomini particula ఏ, q v.; ex. అవళే సెలిదళు, illa *ipsa* dixit; ఇదే దొడ్డదు hoc *ipsum* majus est.)

తాప 1 calor, ardor, æstus. 2 inflammatio, febris. 3 angustia. — తాపజ్వర ardens febris. — తాప శమన.... శాంతి, ardoris remissio.

తాపత్రయ 1 dolor, mœror, angustia, sollicitudo, molestia. 2 miseratio. — సంసారద తాపత్రయ domesticæ curæ vel sollicitudines. (Indi tres enumerant tribulationes [తాపత్రయ] præcipuas, videlicet 1º ఆధ్యాత్మిక తాపత్రయ, tribulatio è propriâ unius cujusque naturâ oriens. 2º ఆధిదైవిక తాపత్రయ, tribulatio è mutationibus et phænomenis aëreis proveniens. 3º ఆధిభౌతిక తాపత్రయ,

tribulatio è venenosis reptibilibus, feris, malis hominibus o-riens)

తాపస ascetes, devotus, sapiens. — తాపసి femina ascetes.

తాపాళ pessulus, obex.

తాపించ arbor quaedam nigra proferens germina.

తావు latebra, insidiae. — తావు మాడ, తావుగొళ్ళు sese abscondere, latere.

తాళి 1 vicis, (i, em, e) — series, casus. 2 actio emolliendi fila staminis amylo imbuta. 3 trulla caementarii 4 chorus (saltatricum, musicorum, etc.)

తాప్తి, తాప్తె, తాక్తి, sericum quoddam modici pretii.

తావ్య solis calore adustus.

తాళి vid. తాళి, 4.

తాబకు cura, munus. — తాబకు మాడ in curam alicujus tradere.

తాబూతు arca quam Mahumetani è serico et chartâ conficiunt in festo *Mahorum*.

తాబేలు testudo.

తామరస *nymphæa*, seu, *nelumbium speciosum*, bot.

తామరి 1 vid. తామరస 2 lichen, impetigo.

తామస s. 1 mora, socordia, pigritia. 2 ira, indignatio — adj. tertiâ qualitate animae (తేమస్సు q. v.) praeditus. — తామసగార, socors, cunctator. — తామసిస, తామసమాడ, differre, moram facere, procrastinare. — తామసి 1 cunctator. 2 iracundus.

తామ్ర 1 cuprum rubrum. 2 rubrum. — తామ్రపణి 1 elephas. 2 rivus — తామ్రచూడ gallus. — తామ్రముఖదవ Europaeus. — తామ్రదళస్మ *oxidum cupreum*. — తామ్రాక్ష, తామ్రాక్షి, vir aut mulier rubros habens oculos.

తాయారు mater. (honorificè.)

తాయి mater, genitrix. — తాయొడని హుట్టిదవళ మగను, consobrinus, (*cousin- germain du côté maternel*.) — తాయితందెగళు, parentes, pater et mater. — సవతితాయి, మలతాయి, మారుతాయి, noverca.

తాయితి tubulus aureus aut argenteus in quo continetur amuletum.

తారద, తారది, vid. తరు, v.

తార adj. quatuor. — s. $\frac{1}{3}a$ pars unius *fanam*.

తార s. 1 stella, sidus. 2 arbor quædam. 3 palea. 4 fulgor. 5. nota musica acuta. 6 nitida gemma. 7 transitus. — adj. 1 acutus, elatus. (sonus.) 2 fulgens, micans. 3 bonus, optimus, eximius.

తారక, తారకె 1 pupilla oculi. 2 stella. 3 tutela, asylum, refugium.

తారకజిత్తు *Shanmuka*, deus belli.

తారకాధిపతి luna.

తారగె stella.—తారగెయాళ్లు luna.

తారగట్టడికె genus quoddam optimum nucis *arecæ*.

తారణ 1 annus 18 us cycli Indici sexaginta annorum. 2 transitus. 3 persecutio.

తారతమ్య 1 plùs minùsve. 2 status, conditio. 3 collatio, comparatio, distinctio. 4 disparitas, discrepantia.

తారతిగడి mala fides, dolus, fraus. — తారతిగడియవ vir fraudulentus.

తారమండళ genus quoddam ignei missilis. (*pièce d'artifice*)

తారసు, తాసుఁ, solarium, tectum planum è parvis lateribus confectum.

తారహార torques è viginti septem margaritis insertis.

తారాపథ firmamentum, cœlum.

తారాబల aspectus stellarum.

తారాశశాంక nomen libri cujusdam.

తారిణి dea quædam quam colunt *Jaïnæ*.

తారిమర arbor quædam tinctoribus et medicis utilis.

తారిస, తారయిస 1 transire, vadare, meare. 2 vastare, attenuare, macilentum reddere.

తారీఖు, తారీకు 1 quota dies mensis. 2 epocha, æra, tempus.

తారీఫుమాడ commendare, laudare.

తారు v 1 attenuari, imminui, macilentus fieri. 2 siccari. 3 præ lassitudine deficere. — s. 1 omen. 2 vectis januæ. 3 arbor quædam. — తారికె, తారుకె, తారుగె, తారుటి, imminutio, attenuatio, ruina, etc. — తారిద tenuis, macilentus, siccatus.

తారుగడ janua biforis.

తారుణ్య juventus.

తారుమారు 1 confusio, inordinatio. 2 concubinatus.

తారి 1 stella. 2 uxor *Wali*. 3 uxor *Bruhaspatii*, 4 pupilla oculi. —శతతారి vigesima quarta stella.

తారీకాయి olus quoddam.—తారీకూచు *terminalia belerica*.

తార్కికను dialecticus, controversans.

తార్క్ష్య *Garuda*, rex avium.

తాళ 1 pessulus, repagulum, obex. 2 *palmyra* seu *Borassus flabelli-formis*, bot. (arbor.) 3 cymbalum. — తాళజంఘ, saltus ingens. (sicut altitudo palmyræ arboris.) — తాళాంక, తాళధ్వజ *Balarama* (cujus telum est arbor palmyra.)

తాళి 1 metallica patera. 2 lamella aurea rotunda in mediâ parte torquis inserta. (est signum matrimonii et quasi annu-

lus nuptialis.) తాలియుప్పట్టు placenta quædam.

తాలు palatum. —తాలుజిహ్వ crocodilus.

తాలూకా, తాలూకు divisio provinciæ (*canton.*) — తాలూకుదార, præfectus talis districtûs.

తావి pupilla oculi.

తావక, తావకీన (pron. sams.) tuus, a, um.

తావడ torques.

తావడికె multitudo, congeries, massa, acervus.

తావర fixus, immobilis.

తావరి lotus *nymphæa*, *nelumbium*, bot. — అడితావరి lotus pedi similis.— తావరిగంటి cognomen *Wishnuvi*.— తావరియిలుగ.... గండ *Brahma* (è loto natus.) — తావరివసియిడు *Lakshmi*, (in loto residens.) — తావరిమొక్కు_డు *Wishnu* è cujus umbilico oritur lotus *Brahmam* continens.

తావళి monile, torques.

తావళి ab ægritudine recreatio, valetudinis restauratio.

తావి jucundus odor, fragrantia.

తావికె notitia, consuetudo, familiaritas. — తావికెమాటు verbum consuetum.

తాపు (pronomen plurale) 1 illi, illæ, illa. 2 tu, vos. (honorificè) v. g. తాపు దయమాడ బేకు, venire digneris, *vel* dignemini.—

తానె ipsi, ipsæ, ipsa. (vid. ఎ emphaticum.)

తాణు s. 1 locus, spatium, sedes, habitatio. 2 refugium, asylum.

తాసీలుదార, *Tasildar*, Indus publicanus.

తాసీలు బడియ.... కొండు, puniri (propter transgressionem usuum tribûs, etc.)

తాసు 1 hora 2 statera. — తాసాళు, తాసినవను, qui horas (in cymbalo) pulsat. — తాసినవేళె spatium horæ.

తాళ 1 actio concentum moderandi. (*batter la mesure.*) 2 ipse modus musicus. 3 exiguum spithama, parvus palmus (à pollice ad extremam medii digiti partem pertingens.) 4 *Borassus flabelliformis*, bot. vid. తాటి, తాళె.— ఆది.... అట.... త్రిపుడె.... జంపె ఏక.... రూపక.... మట్టె.... తాళ, septem varii modi concentus moderandi. — తాళహాకిద..... బడియ concentus moderari. — తాళగతి, vid. తాళ, 1. — తాళదండిగె.... దం ఒడి, quoddam musicum instrumentum.

తాళక flavum auripigmentum.

తాళద (adj. negat. à తాళు) intolerabilis. — s. condimentum quoddam fragrans (è leguminibus in butyro frixis, etc.)

ತಾಳ್ಪತ್ರ 1 concavus cylindrus aureus (cum aut sine annulo inserto) quem in auriculâ intromittunt, ornatûs causâ. 2 folium palmæ convolutum ad eumdem usum destinatum.

ತಾಳ್ಪತ್ರಿಕೆ cymbalum.

ತಾಳ್ಪಲ್ಯ olera cocta in butyro condita.

ತಾಳ್ವಾರ ambulacrum, (cum declivi tecto columnis fulto.)

ತಾಳ್ವ್ಯಜನ flabellum è foliis palmeis.

ತಾಳಿ 1 vid. ತಾಳೆ, 2. — ತಾಳಿಹರಿದವಳು vidua,(lit. ea cujus ablatus est annulus nuptialis.) 2 acervus placentarum stercoris vaccini desiccati, ad comburendum.

ತಾಳಿಕೆ patientia.

ತಾಳಿಗೆ 1 sepes, obstaculum, obex. 2 guttur.

ತಾಳಿದ vid. ತಾಳ್ದ, s.

ತಾಳಿಮೆ, ತಾಳುವಿಕೆ vid. ತಾಳ್ಮೆ.

ತಾಳಿಸ cibos condire.

ತಾಳುಹೋಳಡಿಕೆ nux *areca* in duas partes fissa.

ತಾಳೀಸರದ ಗುಂಡು globuli in utroque latere ತಾಳಿ.

ತಾಳು, ತಾಳಿಕೊಳ್ಳು v. 1 ferre, tolerare. 2 induere. 3 assumere, (formam.) 4 fovere (iram.) 5 parcere, dimittere. 6 detinere, coërcere, impedire. 7 invidiæ expers esse. — s. 1. vinculum cui vectis januæ Indicæ annectitur. 2. pessulus, repagulum. 3 ima pars. 4 caulis, culmus. 5 tectum. 6 pars quædam machinæ satoriæ aut sarculi.

ತಾಳೆ, ತಾಳೆಮರ *Borassus flaelliformis*, bot. (palma quædam.) — ಶ್ರೀತಾಳೆ maxima quædam species hujus arboris. — ಕರತಾಳೆ minor quædam species.

ತಾಳ್ಕೊಳ್ಳು vid. ತಾಳಿಕೊಳ್ಳು.

ತಾಳ್ದು vid. ತಾಳು.

ತಾಳ್ಮೆ patientia, tolerantia.

ತಾಳ್ವರಿ latus montis.

ತಾಳ್ವಾರ vid. ತಾಳ್ವಾರ.

ತಾಹವನು pro ತರುವವನು. vid. ತರು.

ತಿಂಗಳಿಗೆ nota fronti mulierum, ornatûs causâ, depicta.

ತಿಂಗಳು 1 mensis. 2 luna 3 rotundus quidam ornatus aureus, (quem Inde mulieres in fronte gerunt.) — ತಿಂಗಳ್ಮಗ Indus *Mercurius*, lunæ filius. — ತಿಂಗಳ್ ಸೂಡಿದ *Siva*. — ತಿಂಗಳುಡಿಗ lunæ nodus ascendens.

ತಿಂಡಿ 1 cibus 2 manducatio. 3 scabies. — ತಿಂಡಿಪೋರ, ತಿಂಡಿಗಾರ, ತಿಂಡಿಪೋತು, helluo, vorator. — ತಿಂಡಿಗಾತಿ, ತಿಂಡಿಬಾಕಳು edax mulier. — ತಿಂಡಿಹುಳ minimum quoddam insectum (quod scabiei causa esse dicitur.) — ತಿಂಡಿಪೋತುತನ gula, voracitas.

ತಿಂಣ 1 rigidus, constrictus. 2

gravis, ponderosus. 3 magnus.— ತಿಂಣಗೆ rigidè, constrictè, graviter.

ತಿಂತಿಣಿ multitudo , cougregatio, massa.

ತಿಂತ್ರಿಣಿ arbor tamarindus — ತಿಂತ್ರಿಣೀಕ fructus tamarindi.

ತಿಂಥಿಣಿ 1 vid. ತಿಂತ್ರಿಣಿ. 2 vid. ತಿಂತಿಣಿ .

ತಿಂದ , ತಿಂದು vid. ತಿಂನು.

ತಿಂದೋಡಿಗ, ತಿಂದೋಡುವವ, ille qui inventa quæque arripit et aufugit.

ತಿಂದುಕ species quædam ebeni.

ತಿಂನು 1 manducare. 2 exedere, destruere , dissipare, impendere. 4 accipere, pati — ಪೆಟ್ಟುತಿಂನ vapulare. — ಬೈಗಳುತಿಂನ, contumeliam pati. — ಮಂಣುತಿಂನ, ಹುಲ್ಲುತಿಂನ, stultus esse . (lit . terram , fenum comedere.) — ತಿಂಬುವಿಕೆ, ತಿಂಬುವಣ, manducatio.

ತಿಂಮ, ತಿಂಮಯ್ಯ 1 nomen quoddam proprium 2 simius. 3 *Wishnu.*

ತಿಂಮಳಿಸ, accelerare, urgere .

ತಿಕ elunes, nates . pars posterior. — ತಿಕಮುಖವರಿಯದವ, stupidus, stultus. — ತಿಕಕೇಯುವವ sodomita .

ತಿಕಡಿ fusus, sucula. (*bobine* .)

ತಿಕಾಣಿ locus, sedes, habitatio.

ತಿಕಾಳಿ commissura in imâ parte sacci consuta.

ತಿಕ್ಕುಬುದ್ಧಿ mens turbata, insania. — ತಿಕ್ಕುಮೊಗ stulta facies .

ತಿಕ್ಕಲು s. 1 amentia, insania. 2 balbuties — adj . amens.

ತಿಕ್ಕುಮಾತಾಡ .... ಓದ, loquendo vel legendo balbutire.

ತಿಕ್ಕು v. 1 fricare , abstergere. 2 vexare , opprimere . 3 balbutire . — ತಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳ sese affricare alicui rei. — ತಿಕ್ಕಿಸ perfricandum curare. — ಕಾಲುತಿಕ್ಕು 1 pede atterere, fricare. 2 inter crura perfricare. — s. amentia, insania.

ತಿಕ್ತ s. amaritudo. — adj. amarus .

ತಿಖಡಿ 1 vid. ತಿಕಡಿ 2 vexatio, molestia. 3 turbatio, confusio.

ತಿಗ 1 s. tres, tria. (in ludo latrunculorum dicitur .) 2 ima pars columnæ vertebralis . 3 clunes . — ತಿಗ ಹಿಂದುಳಿಗ tardigradus, à tergo incedens.

ತಿಗಿಚು, ತಿಗುಚು, colligere . (flores, folia, etc.)

ತಿಗಟು cibos ingurgitare,.... adigere . — ತಿಗಟುಹೋಗ vapidus fieri.

ತಿಗಟೆ 1 arborum cortex. 2 pharmacum quoddam.

ತಿಗಣಿ vid. ತಗಣಿ.

ತಿಗಡಿ , ತಿಗಡೆ , ತಿಗಡು cæmentarii libella vel amussis. (*niveau* .) — ತಿಗಡಿಬಿಗಡಿ, ತಿಗಡಿಬಿಗಡಿ, confusio, cohæsionis defectus.

ತಿಗರಿ, ತಿಗರು figuli rota.

ತಿಗಳರು tribus quædam hominum (canarico sermone imperfectè loquentium, agros colentium aut herbas,calcem, etc. vendentium.)

తిగిశ *convolvulus turpellicus*, bot.
తిగుడు cortex arborum.
తిగుడీ 1 planta quædam purgativa. 2 cortex arborum.
తిగురు v. 1 extergere, palpare 2 ungere, linire. 3 scabere. —s. 1 odor. 2 fragrantia, thymiama.
తిగుళ, తిగుళు Tamulensis, sis, e.
తిగాదముగ sollicitatio assidua, vexatio, molestia.
తిగు vid. తిరుగు, v.
తిగ్మ s. calor. — adj. calidus — తిగ్మాంశు, తిగ్మకర, sol.
తిటపుట, dolor, angustia.
తిట్ట tumulus, collis, editus locus. — తిట్టబడ scripturam adornare.
తిట్టు v. 1 timere. 2 conviciari, probris afficere. 3 dare. — తిట్లాట mutua convicia. — s. 1 locus editus, tumulus, collis. 2 probrum, verba obscena.
తిణ herba, gramen. 2 festuca, res nihili, nuga. vid. తృణ.
తిణి v. 1 misceri. 2 infercire, adigere.
తిణుకు, తిణకు v. 1 alvum constipatum habere. 2 crepitum ventris edere. — s. ventris crepitus.
తితలుపు cribrum.
తితి vid. తిథి.
తితిక్ష patientia, tolerantia. — తితిక్షువు patiens, tolerans.
తిత్తి 1 coriacea perula. 2 follis. (*soufflet*.) 3 crumena. — కొలిమి తిత్తి follis fabrilis. — మసక తిత్తి follis instrumenti musici.
తిత్తిరి perdix.
తిత్తిరిబిత్తిరి fraus, fallacia.
తిథి s. 1 lunaris dies (majoris aut minoris durationis.) 2 annualis cæremonia in honore majorum defunctorum. — తిథిమసతి, id. sens. ac 2.
తిద vid. తిథి.
తిద id. q. తిత్తి — కైతిద follis manualis. — తిదబశి annulus quidam ferreus in rostro follis.
తిద్దు v. 1 corrigere, emendare. 2 reficere, resarcire. 3 edocere. 4 obliterare. 5 mutare. 6 exornare. — తిద్దికొన్ను 1 emendare. 2 edocere. 3 debita solvere, rationes conficere. — తిద్దిగొను, తిద్దడ errata scripturæ, etc. emendare. — తిద్దిక, తిద్దుపాటు, తిద్దుబడి 1 emendatio, correctio. 2 institutio, eruditio. — తిద్దారి 1 vir emendatus. 2 ille qui edomat equos.
తినసాగ 1 tentare, conari. 2 prurire.
తినసు pruritus in pelle.
తినబాక 1 alicui cibos apponere. 3 muneribus seducere.
తినాశి helluo, vorax, ventri mancipatus.
తినిశ *dalbergia Ujeinensis*. bot.
తిన్ను vid. తిను.

తిపరి, తిప్పరి, తిప్పణి, తిపణి rotatio, circumactio, vertigo. — తిపరికొం డవాడ prono in terram capite circumvolvi. (*faire la culbute.*) తిపరి కొండవ prædictus modus saltandi.

తిపుడికొట్ modus quidam concentus moderandi.

తిపుర tres civitates à *Siva* destructæ.

తిప్ప nomen quoddam *Shudris* commune.

తిప్పట్టి vid. తిపరి.

తిప్పలి vid. పిప్పలి.

తిప్పలు, తిప్పలుపాటు 1 turbatio, molestia, vexatio. 2 oppressio, tyrannis, asperitas —తిప్పలిడ affligere, opprimere, vexare.

తిప్పసుత్తు quidam frutex medicinalis.

తిప్పతు avis penna aut pluma.

తిప్ప, తిప్ప 1 acervus 2 collis, tumulus. — కసవ తిప్ప, తిప్పల తిపరు sterquilinium.— తిప్పల గుంట ..కుణి ...కొళ్ళ fossa sterquilinii. — తిప్పల పాలాగ deleri, vitiari. — తిప్పల రు ద్రు celeber quidam ascetes (ad cujus sepulchrum pagani peregrinantur.)

తిబరి vid. తిగరి.

తిబ్బ vid. తిలద్రు.

తిబ్బతికి తందుకొళ్ళ, తిబ్బతిపికొళ్ళ, animum recipere, ad se redire.

తిచ్చి, తిచ్చి opus acupictum in thorace muliebri.

తిముట, తిమడ, తిమర, తిమరు, vid. తినస్సు.

తిమి fabulosus quidam piscis, (300 circiter leucas longus)

తిమియ vid. తిమియ.

తిమింగిల piscis satis magnus ut piscem తిమి vorare possit.

తిమిర caligo.

తిమురు v. 1 provocare, excitare, exasperare. 2 scabere (pellem, propter pruritum)

తిర vid. స్థిర.

తిర adv. 1 invisibiliter. 2 distortè, præposterè.

తిరక 1 mendicus. 2 nomen *Shudris* commune. — తిరకి mendica. — తిరకన కలిగి cæmentarii amussis. (*niveau.*)

తిరకకొర్రలు forceps fabri ferrarii.

తిరగబడల్ rebellare.

తిరగంటి, తిరగంజ, processio matrimonialis ter repetita.

తిరగణి, తిరగుణి, 1 cochlea. (*vis.*) 2 pessulus versatilis (ad occludendam fenestram, januam, etc.)

తిరతర vid. స్థిరతర.

తిరస్కరణి tabernaculum externum, protegens et circumdans aliud tabernaculum internum.

తిరస్కార, తిర స్కార్యము, contemptus, irreverentia, exprobratio, contumelia, convicium. — తిరస్క రిస, contemnere; despicere; ex-

probrare, contumeliis afficere.

తిరశు nucleus nucis *coco*.

తిరా క్రి vid. క్రిరా క్రి.

తిరి v. 1 errare. 2 contorquere. 3 colligere, demetere. — s. cuspis acuta.

తిరిక, తిరికి vid. తిరక, తిరకి.

తిరిగ, తిరిగీ rursùm, adhùc.

తిరిచు, తిరిచిఱాకు, 1 obtorquere, frangere, (collum avis, etc.) 2 evellere, eradicare, (herbam.) 3 evellere, detrahere, (folia arboris, etc.)

తిరిటవృక్ష arbor quædam.

తిరిక, తిరివికె actio vagandi, oberrandi, mendicandi.

తిరిపెకోళ్ళు mendicare. — తిరిప ణగ mendicus.

తిరిడొంగలు pellis corrugata.

తిరియు vid. తిరి.

తిరు funis arcûs.

తిరు, తిర, తిరి adj. sacer, sacratus, ad usus religiosos destinatus. — తిరుచూర్ణ 1 media è tribus lineis superstitiosis (quas Indi perpendiculariter in fronte depingunt.) 2 pulvis sandalinus ad usum hunc adhibitus. — తిరునామ duæ lineæ exteriores signi తిరుచూర్ణ.

తిరుక, తిరుకుళి, తిరుగుళి, తిరుకోలర mendicus, vagus.

తిరుగడి actio frequentandi (locum.)

తిరుగణి, తిరగణి 1 cochlea. (*vis.*) 2 pessulus versatilis, (ad occludendum januam, fenestram, etc.) 3 ligneus scapus, in quo infigitur cardo januæ. 4 ipse cardo.

తిరుకల్లు, తిరికల్లు 1 lapis sacer. 2 actio duos lapides in altum projiciendi et iterùm suscipiendi.

తిరుగాడ 1 oberrare, vagari. 2 ambulare. — తిరుగాట ambulatio.

తిరుగ, తిరగ 1 adv. iterùm, rursùm, adhuc. 2 (participium præsens verbi తిరుగు) conversus, rediens, etc. — తిరుగబడలె 1 rebellare. 2 mutare. 3 deesse promissis. — తిరుగబడలివ 1 equum retrahere. 2 in rebellionem agere.

తిరుగవ v. a. 1 vertere, volvere. 2 solutionem differre. 3 evellere, eripere. 4 obtorquere. (collum avis, etc.) — ముఖతిరుగవ faciem avertere, retrò aspicere.

తిరుగు v. n. 1 rotari, circumvolvi. 2 retrorsùm converti. 3 mutari. 4 irrita facere (jussa) 5 vagari, aberrare. 6 vertigine corripi. 7 recedere, cessare. (morbus.) — తిరుగకోళ్ళు 1 redire. 2 converti, mutari. 2 rescindi (jussum.) 3 in fugam verti. (exercitus.) — తిరుగకి actio vertendi, mutandi, etc. — శకప సతిరుగ deambulare recreationis causâ.

తిరుగుళి 1 fabri lignarii circinus. (*compas* .) 2 instrumentum quoddam ad perforanda folia palmea. 3 instrumentum ad adigendas cochleas. (*tournevis*) 4 vagus, errabundus.

తిరుపతి mons *Tirupati* .

తిరుపు v. rotare, circumvolvere. — s. funis arcûs .

తిరుపుగూడె .....బుట్టి, cista in quâ *Wishnuvistæ* suam supellectilem religiosam reponunt.

తిరుపె , తిరిపె , తిరప 1 eleemosyna. 2 mendicatio, vagatio. —తిరుపెఁ యెత్తు.... చేఁయ , mendicare . — తిరుపెగాఁడు, తిరిపెగాఁడు, తిరచేఁటి mendicus. — తిరుపెగాతెఁ mendica. — తిరుచేఁటితన , తిరుబోఁటితన , mendicatio, vagatio.

తిరుమణి 1 alba argilla (quâ notam superstitiosam in fronte depingunt .) 2 nota ipsa superstitiosa .

తిరుమల 1 nomen *shudris* et *brahmanis* commune. 2 . *Tirupati*. 3. *Wishnu*.

తిరుమురు permutatio.

తిరుమొగ, తిరమొగ 1 facies aversa. 2 morbi modus .

తిరువలు vid. తిరశు.

తిరువు, తిరవు v. contorquere, rotare, convolvere. — తిరుకొళ్ళు sese circumvolvere . — తిరువిడ inverso ordine ponere .

తిరుపోఁయ arcui funem adaptare .

తిరుశు 1 medulla ligni. 2 pulpa fructuum.

తిరి terra. vid. స్థిరా.

తిరోధాన operculum, tegmen, vagina, velum, cortina, pallium, quidquid tegit, operit vel occultat .

తిరోహిత coopertus , occultatus , absconditus , è conspectu sublatus.

తిగుఁ vid. తిరుగు.

తిపుఁ vid. తిరుపు.

తిపెఁ 1 eleemosyna. 2 mendicatio.

తియఁక్కు tortuosè incedens ; sinuosè , obliquè gradiens.. — తిర్యగ్జంతు, animal , (quod non incedit erecto vultu sicut homo .)

తిర్రని celeriter .

తిల *sesamum orientale.*—తిలోదక semina *sesami orientalis* et aqua, (defunctis patribus oblata.)

తిలక 1 signum quodcumque, sive superstitionis , sive ornamenti causâ, fronti illitum. 2 naturalis macula in corpore impressa . 3 titulus quidam excellentiam indicans . — తిలకవిడ 1. signum supradictum gerere . 2 decorare.

తిలకంఠ passer.

తిలకద మర arbor quædam.

తిలకాలక naturalis macula corporis.

తిలకిస adornare, decorare.

తిలకుసుమ flos *sesami orientalis*.

తిలకూశ్మాండదాన munus quoddam brahmanæ oblatum ad porpitiandum *Saturnum*.

తిలఘాతక ille qui oleum conficit.

తిలచూర్ణ sesamum orientale in pulverem redactum.

తిలపింజ *sesamum sterile*.

తిలప్రతిమాదాన oblatio brahmanæ facta, figuræ è sesamo confectæ et aureis nummis repletæ.

తిలయంత్ర moletrina olearia, trapetum.

తిలిప్సవు ingens quidam serpens.

తిలుకుములుకు confusio, perplexitas.

తిల్లాణ, తిలాణ, sonus confusus et sensu destitutus, quem edunt cantores incipientes cantilenam.

తివ perdix.

తివంచ ludus quidam Indicus.

తివచు transfigere, perforare.

తివణ zona.

తివరు, తివురు s. pruritus in pelle. — v. 1 provocare, exacerbare. 2 pellem propter pruritum scabere. 3 fragrantibus unguentis corpus linire. — తివరికొను scipsum ungere.

తివార vid. తిరుగుడి, I.

తివాసి genus quoddam tapetis.

తివి s. longus fustis.

తివియ v. 1 perforare, transfigere. 2 (ad pugnam) provocare. — తివిస 1 transfigendum jubere. 2 (avis collum) obtorquere. — తివికి, తివుకి, తివిక, తివుక actus transfodiendi, perforandi, etc. — తివికొను, seipsum transfodere. — తివిదాడ sese invicem transfodere.

తిసుళ vid. త్రిశూల — తిసుళి vid. త్రిశూలి.

తిళ vid. తిల. — తిళక vid. తిలక.

తిళి s. 1 patera. 2 via, rota.

తిళి adj. 1 proximus, contiguus. 2 pellucidus, limpidus, clarus. — తిళినీరు, aqua limpida. — తిళిమాడ .... కాక, (liquorem, aquam) colare, pellucidum efficere.

తిళియ v. 1 scire, intelligere, comprehendere. (nomen personæ cum dativo, nomen rei cognitæ cum nominativo adhibetur. v. g. ఇదునిమిగెతిళికదో? numquid illud scitis? — attamen si addatur verbum auxiliare కొను, nomen personæ in nominativo ponitur. v. g. అదనువ్వు తిళిదుకొండను, illud cognovit.) — తిళిదరువదు, notus esse — తిళియదరువదు, ignotus esse. — తిళియలాగువదు, in notitiam devenire. — తిళిస, తిళియపడిస .... మాడ, certiorem facere aliquem de aliquâ re. — తిళియువికె, తిళికె, తిళుప

ళకి, తెలుపు, తెలువికి, scientia, notitia. intelligentia — 2 aspergere.

తెలిదు (part. à తెలియు q. v.) cognoscens. — తెలిదుమాటాడ sciens et prudens loqui. — తెలిదుసోడ aliquid investigare, de aliquâ re meditari.

తెలినాలి helluo, vorator.

తీ s. ignis. — v. a. 1 urere. 2 torrere, comburere.

తీంటి vid. తిపురు.

తీంకెరాగ 1 dispergi. 2 spoliari, privari.

తీటకసందితీబేరు radix quædam medicinalis.

తీటపాళి frutex quidam.

తీట 1 scabies. 2 pruritus. 3 lascivia, inordinata cupiditas. 4 propria negotia. — తీటగొళ్ళు prurire. — తీటతీరిసికొళ్ళు.... కళకొళ్ళు 1 intenta adimplere. 2 libidinem suam implere. — తీటగార vir inquietus, sibi aliisque gravis.

తీడు 1 via, modus. 2 infirmitas, morbus, possessio maligni spiritûs. 3 pellis inflammatio vel pruritus.

తీఁడు 1 perfricare, tenuem reddere. 2 comprimere. 3 illinire (filum cerâ.) 4 emollire. (fricando) 5 circumligare. 6 ungere. 7 necare, obterere (cimicem.) 8 invadere, possidere. 9 trahere. 10 flare. — తీదాకు 1 sese invicem ferire aut transfodere. 2 inter se collidi. — తీడి కొళ్ళు 1 seipsum fricare. 2 aliquid affricare alii rei. 3 emittere (sagittam.)

తీద (part. præt. à తీయు, q. vid.)

తీని esca, cibus.

తీబర vid తీత్రు.

తీయు v. 1 comburere. 2 torrefacere, percoquere. 3 mori, in rogo comburi.

తీర littus, ripa, margo.

తీరంబు arcus cum fune.

తీరకండ, తీరగండ, తీగ్గెండ 1 completus, consummatus. 2 mortuus.

తీరద (neg. partic. à తీరు, v.) q. v.

తీరాద adj. 1 completus. 2 paratus. 3 congruæ ætatis.

తీరామాడ.... ముగిస, finire, consummare, complere.

తీరాళు, తీరాళి 1 vir dives. 2 egregiis dotibus præditus.

తీరికె 1 otium, quies, 2 conclusio, finis.

తీరిద (partic. perf. à తీరు q. v.) — తీరిద మనుష్య, vir rem quamdam probè noscens, exercitatissimus.

తీరివ determinatio, definitio, (v. g. tributorum.)

తీర్చు v. 1 finire, complere, concludere, consummare. 2 determinare, statuere, definire. 3 solvere (debitum.) 4 adornare idolum. 5 aptum efficere. 6 satiare, exstinguere (sitim), implere (desiderium.) — కసితీర్చు ulcisci. — సంశయతీర్చివేయు suspicionem removere.

తీరు s. 1 pulchritudo. 2 modus, ratio, via. 3 funis arcûs.

తీరు v. 1 deglutire, comedere. 2 compleri, finem habere. 3 elabi. 4 alicui rei aptus esse, alicujus rei peritus esse. 5 definiri, statui, determinari. 6 absolvi (debitum) 7 exornari (idolum) —Si modo impersonali adhibeatur, 1° cum dativo casu, significat: *otium habere.* నాకి తీరలేదు, otium mihi defuit. 2° cum ablativo casu, significat *impossibilitatem,* sive physicam, sive moralem; అంధాకెలస నన్నిందతీరదు, hoc opus facere *non valeo*, vel, *nolo.* — తీరిపోవు 1 mori. 2 finem habere.

తీరుకమాన్ arcus.

తీరుగడి 1 otium, quies. 2 consummatio.

తీరుపడి, తీరుపాటు, vid. తీరుగడి, 1.

తీరుమాడు vid. తీర్చు.

తీరుమాన 1 conclusio, consummatio. 2 determinatio. — తీరుమానించు 1 statuere, proponere; determinare. 2 complere, finire. — తీరుమాన వెల pretium infimum statutum.

తీరువ vid. తీర్వ, 2.

తీరుపు vid. తీర్పు.

తీరె, tæniæ, arum (morbus.)

తీర్థాణద్వాదశి festum quoddam in sexto mense lunari celebratum.

తీర్వ vid. తీర్పు.

తీర్జు vid. తీర్చు et తీర్పు.

తీర్ణ, తీర్నం transitus, actio vadum transeundi.

తీర్థ 1 aqua. 2 aqua (lustralis, benedicta, sacra.) 3 locus quicumque peregrinationis, (in littore sacri fluminis situs.) — తీర్థరూప.... స్వరూప, pater. — తీర్థపాద spiritualis præceptor. — తీర్థయాత్ర peregrinatio. — తీర్థక్షేత్ర id. sens. — తీర్థవిధి oblationes Manibus factæ, in quibusdam celebribus locis. — తీర్థకూజె vas siphone instructum.

తీర్పు 1 determinatio, definitio, conclusio. 2 decretum. 3 funis arcûs. — తీర్పిన మాట verbum dirimendæ controversiæ aptum.

తీర్పడి, తీర్వడి, తీర్వఱి, తీర్వరి, otium, quies.

తీర్వాని, తీర్వాగి 1 definitio, statutum. 2 interitus. 3 judicium.

తీర్పు 1 judicium. 2 conclusio, finis. 3 definitio. 4 mors, interitus. — తీర్పుడ cœmeterium. — తీర్పుగొళ్ళు statuere.

తీలు, తీలికొళ్ళు 1 jacere, immittere, (globulos unum in alium.) 1 solvere (debitum.) — తీర్లాట ludus globulorum.

తీవంచ pars ludi tesserarum.

తీవర vid. తీవ్ర — తీవరిన accelerare, urgere.

తీవరను venator, auceps.

తీవి nigra apis major.

తీవికి rubigo, uredo, lues.

తీవు v. 1 repleri, prævalere, supereffluere, abundare. 2 replere. — తీవిన replendum curare.

తీవ్ర s. celeritas, festinatio. — adj. 1 velox, celer, festinus. 2 acutus, subtilis. 3 acidus, urens, acer. — adv. valdè, nimis. — తీవ్ర మాడ accelerare — తీవ్రపడ .... గొళ్ళు.... ఆగ, festinare, celer esse. — తీవ్రవాగి, velociter.

తీక్ష్ణ s. 1 festinatio, præcipitatio. 2 æstus, calor, acrimonia. — adj. 1 acer, zelo repletus. 2 calidus, urens, pungens. 3 acutus, subtilis (ingenio.) 4 argutus, perspicax.

తీక్ష్ణకరను sol.

తీసుకట్టు defectus, inopia.

తుంకరిస inconsideratus, præcipitatus esse.

తుంగ 1 altus, elevatus, excelsus. 2 præcipuus, princeps. 3 ardens, acer, calidus.

తుంగభద్ర *Tungabadra*, fluvius.

తుంగముస్తె ... గడ్డ radix quædam esculenta.

తుంగెతుల్లి genus quoddam herbæ fragrantis.

తుంచికె 1 fragmentum, frustum. 2 actio evellendi, vel frangendi. — తుంచిబడ frangere, evellere, colligere.

తుంట malignus, inconstans, pravus, protervus, improbulus. — తుంటతన, తుంటాట malignitas, improbitas. — తుంట కట్టె.... కాలు, brevis fustis.... pes.

తుండ 1 rostrum (avium) 2 os, (oris) 3 facies.

తుండకాయ *Bryonia grandis*, vid. తొండికాయ.

తుండి 1 pullus elephantis. 2 avis.

తుండికేరి *momordica monadelphis*, bot.

తుండిల 1 habens prominentem umbilicum. 2 severè loquens

తుండిస frustatim concîdere, in frusta frangere vel secare. — తుండిత in frusta vel fragmenta concisus.

తుండు s. frustum, fragmentum — adj. 1 parvus, inferior. 2 brevis. — తుండుతుండుగా frustatim. —

కతితుంటు ima colli vertebra. — తుంటుబిళ్ళ కడియు in frusta concidere. — తుంటు సార్వభౌర regulus.

తుంటి, తుంటె, తుంటెగింటె, penis.

తుంతురు 1 tenues guttulæ, spuma, nebula. 2 saliva (ex ore prodiens inter loquendum)

తుందర venter.

తుంది 1 ventricosus. 2 habens prominentem umbilicum.

తుందిల్, తుందిలు helluo, vorax.

తుందుడుకు malignus, pravus homo.

తుంపరి vid. తుంతురు.

తుంబ s. oblonga cucurbita. — adj. plenus, repletus, refertus.

తుంబ 1 nigra apis major. 2 vid. తుంబ, s.

తుంబిక 1 repletio. 2 proboscis elephantis. 3 *bombilius alter*, zoo.

తుంబిన 1 plenus, repletus. 2 abundans, copiosus, nimius, magnus, multus. — తుంబినమనస్సు plenus consensus. — దినతుంబినచూలింగసు mulier partui proxima. — తుంబిన మనుష్యు vir honorandus.

తుంబిశింటియుసు *Kama*.

తుంబు s. 1 caulis (folii, floris, etc.) 2 canalis, eluvies, cataracta. 3 rotæ modiolus. (*moyeu.*)

తుంబు v. 1 repleri, plenus esse. 2 implere, replere. — తుంబికొళ్ళు pro seipso implere. — తుంబిసికొళ్ళు pro seipso implendum curare — తుంబిస 1 implendum curare. 2 animal femineum masculo submittere.

తుంబుగె vas ad hauriendam aquam.

తుంబుర ordo quidam cœlestium cantorum.

తుంబునితి plenilunium.

తుంబె vid. తుంబి, 1.

తుంబెగిడ *Phlomis Indica*, bot. (planta.)

తుకడి 1 panniculus, (vestis laceræ, panni, etc.) segmentum. 2 fragmentum, frustum. 3 ordo, series. 4 panis. 5 agmen, acies, caterva, legio, cohors. 6 districtus, provincia. — తుకడితుకడియాగి 1 frustatim. 2 catervatim.

తుకార partes sexuales sive viri sive mulieris.

తుక్కడి adj. conculcatus, depressus. — s. vid. తుకడి, 1, 4 et 5.

తుక్కు s. 1 rubigo, ærugo, actio exedendi. 2 progenies. — v. vagari.

తుగు dividi, in duas partes scindi.

తుగ్గగ pannos aut minutas merces vendens.

తుచ్ఛ 1 parvus, exiguus, infimus, mediocris. 2 vacuus, inanis. 3 desertus, derelictus.

తుజను affectatus incedendi aut

sese exornandi modus, ostentatio. — తుజను మూడ alicui decorem addere, venustum efficere.

తుటక్కున విరియ acriter confringere.

తుటాయించ 1 violare, transgredi, inobediens esse. 2 præproperus. festinus aut temerarius esse. 3 parvipendere, contemnere. — తుటాయింకె inobedientia, violatio.

తుటి 1 labium. 2 extremitas, acies. — తుటి కుదురు,.. కుదుళు, fossula menti. — తుటి జారిన మాట, lapsus linguæ. — గడసు తుటి ingens, vel latum labium..... ఉరు కుతుటి leporinum labium.

తుట్టతుద extrema pars.

తుట్టి carus, rarus, magni pretii.

తుట్టిచేరు radix quædam medicinalis.

తుట్టించ 1 vid. తుటాయించ. 2 pudore afficere. 3 nocere, injuriam facere. 4 litigare. — తుట్టినమాటాడ negare, contradicere, contemptim loqui.

తుట్టె 1 coma propter incuriam intricata et sordida. 2 farina agglomerata et acida. vid. తొట్టి.— తుట్టెపురుగు insectum quoddam in farinâ mucidâ apparens.

తుటారి protervia, audacia, temeritas, insolentia.

తుడకు, తుడంకు, 1 apprehendere. 2 attingere.

తుడగ, తుడుగ s. infimus, impudens aut malignus homo. — adj. 1 impudens, vitiosus, malignus. 2 vagus, fugax, errabundus. — తుడుగుచొరగ in arva irruere. (pecora.)

తుడు psittacus.

తుడుకు 1 vid. తుడకు. 3 manu agitáre. (aquam, etc.)

తుడుగు v. vagari, aberrare.

తుడుపు, తుడుబు 1 error aut menda (ductu calami notata.) 2 litura. 3 allucinatio.

తుడుమి, తుడుము tympanum geminum.

తుణ vid. క్రూణ.

తుణకె, తుణికె fragmentum, frustum, segmen.

తుణజి, తుణజె, insectum, musca. — తురుతుణజి, œstrum.

తుణియ 1 conculcare. 2 tentare, aggredi, conari. 3 festinus aut temerarius esse. — తుణిన conculcandum jubere. — తుణిదాట 1 mutua rixa, controversio, jurgium. 2 actio conculcandi. 3 (తుణిదాటవాడ.) rarus, carus, magni pretii.

తుణిల procumbere, salutare, procidere.

తుణుకు, తుణుంకు, తుణుక్కు 1 agitari, moveri. 2 agitare, movere (aquam manu, etc.)

తుణి vid. స్తుతి.

ತುತೂರಿ, ತುತ್ತಾರಿ buccina, concha, lituus.-- ತುತೂರಿಊದಿಯು tubâ sonare ... canere.

ತುತ್ಥ *sulfatum cupri*, chi. (*vitriol bleu.*)

ತುತ್ತಾರಿ, ತುತ್ತರ festinatio, præcipitatio, temeritas.

ತುತ್ತಿದವ homo peritus aut doctus.

ತುತ್ತಿಸ nutrire, pascere.

ತುತ್ತು s. buccella cibi cujuscumque.—v. pauxillùm manducare.—ತುತ್ತುಗೊಳ್ಳ id. sens. — ಒಂದುತುತನ್ನ quantitas oryzæ quæ solet apponi unaquâque vice coràm singulis discumbentibus.

ತುದಷ್ಟೆ mulier adultera.

ತುದಿ acies, acus, extremitas — ತುದಿಕೈ brachium à cubito ad extremam manum — ತುದಿಕಾಲು calcaneum. — ತುದಿಬುಡ à vertice ad imam partem. — ತುದಿನಾಲಿಗೆಯಮಾತು verbum irritum, ... vanum. — ತುದಿಮುಟ್ಟು usquè in finem, perfectè. — ತುದಿಮುಟ್ಟಿಸ, perficere. — ತುದಿಯಪರೆ præcipuus arboris ramus.

ತುನಿಕೆ, ತುನಕೆ, ತುನಗೆ, frustum, fragmentum.

ತುಂನಾಯಿಗ sartor.

ತುಪ್ಪ butyrum (mundatum) — ತುಪ್ಪದ ಮುರು fetor olei combusti.

ತುಪ್ಪಟ, ತುಪ್ಪಳ 1 lana. 2 capilli. 3 avium plumæ. — ಕರಿಕೆಯ ತುಪ್ಪಟ lana tenuis.

ತುಪ್ಪದ ಕೋಮಟಿ nomen tribûs cujusdam.

ತುಪ್ಪನೆವುಗುಳ vehementer et cum impetu conspuere.

ತುಪ್ಪಳು, ತುಪ್ಪುಳು vid. ತುಪ್ಪಟ.

ತುಪ್ಪಹೀರೆಕಾಯಿ, ತುಪ್ಪೀರೆಕಾಯಿ, *cucumis sulcatus* bot.

ತುಪ್ಪೆಳ್ಳೆಂಣೆ oleum *sesamimum* eximium.

ತುಫಾನು 1 procella. 2 calumnia.

ತುಫಾನಿ calumnia, falsa imputatio. — ತುಫಾನೆಯಖೋರ, calumniator.

ತುಬಾಕಿ, ತುಪಾಕಿ, sclopetus. — ಬಾರ ತುಬಾಕಿ sclopetus rostro instructus. — ಕರ್ನಾಟಕ ತುಬಾಕಿ sclopetus igniario fune instructus.— ತುಬಾಕಿ ಬಾರುಮಾಡ,.... ಘಟ್ಟಿಸ, sclopetum pulvere nitrato, etc. implere. — ತುಬಾಕಿ ಸುಡ, scloppetum explodere. — ತುಬಾಕಿಯಗಜ virga scloppeti.

ತುಬುಕ್ಕನೆ ಉಗುಳ vid. ತುಪ್ಪನೆ.

ತುಬುರು tumultus, seditio.

ತುಬ್ಬು s. aqua in quâ oryza cocta est. — v. 1 inveniri, reperiri. 2 in jus, vocare, diem alicui dicere. — ತುಬ್ಬಿಸ detegere, reperire. — ತುಬ್ಬಿಕೆ manifestatio, adinventio, detectio.

ತಮಕಿಯಗಿಡ arbor quædam.

ತಮರಿಯಗಿಡ genus quoddam ebeni.

ತುಮಾನು ampla femoralia.

ತುಮುಲವು s. certantium turba tumultuans; clangor, sonitus con-

fusus. — adj. tumultuosus, fragosus.

తుమున, తుమునీన accelerare, urgere.

తుర velocitas, celeritas, festinatio.

తురంకు 1 inserere (filum acui, etc) 2 adigere, infercire, implere.

తురంగ, తురంగము equus. — తురంగవృత్త rhythmus quidam poëticus. — తురంగి 1 equa. 2 stabularius.

తురంజీగిడ, arbor quædam.

తురంబు sedari. (mare.)

తురక vid. తురుక.

తురకీచాలు tolutarius equi incessus.

తురకు v. vid. తురంకు — తురకికొళ్ళు 1 festinanter comedere. 2 infercire.

తురగ 1 equus. — తురగదళ armentum equorum. — తురగారూఢను eques. 2 aggregatio, acervus, multitudo.

తురజీగిడ *Dolichos pruriens*, bot. (virgultum.)

తురత velox, celer, festinus.

తురదు బిడ, తురుదుబిడ 1 extrahere, excavare. 2 occidere.

తురాయణ adj. alicui rei specialiter addictus, vel intentus — s. peculiare studium, vel intentum.

తురాయి s. florum sertum. — adj. adornatus. — తురాయికంబ columna cælaturis adornata. — తురాఝిరాజగిరి *hibiscus rosa Sinensis*. bot. — తురాయిగిడ cupressus. — తురాయికుదురి, equus aureis frontalibus exornatus.

తురాసాహను cognomen *Indræ*.

తురి 1 scopula, virga quædam fibrata (quâ utuntur textores.) 2 radius textorius. 3 pictoris penicillus. 4 scabies, vel quicumque cuticularis morbus. 5 impotentia. — తురికొళ్ళు prurire. — తురిస, తురిసికొళ్ళు, తురుసు, తురిజ scabere, perfricare (pellem.)

తురిజ vid. త్వరిత.

తురియము quartus.

తురు vacca. — తురుగాపిగళ . . . కాయువవరు, custodes armentorum vaccarum.

తురుంబు v. 1 inserere. 2 adigere, infercire 3 radere, lævigare. 4 aliquid ponderosum extollere(vecte, vel alio instrumento.) — s. fluctus.

తురుక Turca, Mahumetanus. — తురుకత mulier ad sectam Mahumetanam pertinens.

తురుకు, తురుగు vid. తురంకు.

తురుగజ్జి vid. తురి, 4 et 5.

తురుగు v. pervadere, vagari.

తురుజు vid. తురిసు.

తురుటు, తురుంటు 1 coma muliebris in fasciculum alligata. 2 atomus.

తురుత velox, festinus.

తురుపు vid. తురకబిడ.

తురుబు vid. తురుటు.

తురుబు vid. తురుంబు.

తురుమిండి puella nubilis.

తురుము 1 lapidem molarem versare. 2 nucleum nucis *coco* extrahere, (circumvolvendo nucem in quodam instrumento.)

తురువశీరు gregum custodes, pastores.

తురువేఁగిడ *sida populifolia.*

తురుష్కు vid. తురుక.

తురుకుదాణ arctus vel angustus locus.

తురి vid. త్వరి.

తుటాఱి 1 salutatio, capitis aut poplitis inclinatio. 2 fortitudo. —తుటాఱిలసంద 1 heros, vir fortis. 2 *chandâla*, vir ignobilis.

తుర్ణమాడ festinare.

తుదిఁక్కు, తుదిఁడు vid. తురుము 2.

తుబుఁ vid. తురుటు.

తుర్యఁ quartus.

తుల 1 statera, libra, bilanx. 2 *Libra*, signum zodiaci. 3 similitudo, effigies.

తులవ 1 bellator clypeo munitus. 2 vilis, infamis, impudens aut obscenus homo.

తులవతన abjectio, malignitas, pravitas.

తులసి *ocymum sanctum*, bot. (virgultum istud ab Indis ut sacrum habetur.)

తులాకోటి ornamentum quoddam pro pedibus.

తులాకోటి probatio quædam judiciaria. (in quâ reus in staterâ appenditur.) — తులాభార తూగ actio seipsum auro appendendi aurumque istud in eleemosynas distribuendi.

తులా రాశి .... లగ్న..... సంక్రమణ, vid. తుల, 2.

తులిత similis, analogicus, consentaneus.

తులే తూక pondus unius rupiæ.

తుల్లు partes sexuales mulieris.

తుల్య vid. తులిత—తుల్యపాన compotatio.

తువర s. 1 sapor astringens. 2 figulus. — adj. 1 astringens, pungens. 2 velox.

తువరి *cytisus cadjan.* bot. (phaseolus.)

తుష granorum cortex vel acera.

తుషార 1 nix, gelu. 2 nebula, tenuis imber. — తుషారద్రి mons *Himalaya*.

తుష్ట 1 plenus, completus. 2 contentus, satiatus. 3 beatus, hilaris, jucundus. — తుష్టపడిస satiare, beare, contentum efficere, alicui satisfacere. — తుష్టిస 1 lætus esse. 2 contentus esse.

తుష్టి 1 voluptas, gaudium, delectatio, oblectamentum. 2 lu-

crum, commodum.

ತುಸ, ತುಸು, adv. parùm, paululùm. — adj. 1 parvus, paucus, exiguus. 2 vilis, abjectus, inferior, mediocris.

ತುಸಕು, ತುಸಗು elabi (è manibus.)

ತುಸಕ್ಕನಿಶೀಲದ vehementer apprehendere.

ತುಸುಕ propter, ob.

ತುಹಿನ vid. ತುಷಾರ — ತುಹಿನಾಗಮವು, hiems.

ತುಳ vid. ತುಲ.

ತುಳಕು, ತುಳಕಾಯಿಸು 1 commoveri. (aqua in hydriâ asportata.) 2 agitari. (folia vento.)

ತುಳಜಂಮ proprium mulieris nomen.

ತುಳಜಾ *Tulajâ*. civitas ad septentrionem Indiæ.

ತುಳಕಿ, cortex, putamen, pellis.

ತುಳಸಿ vid. ತುಲಸಿ.

ತುಳಿಯ, ತುಳಿದಾಡ 1 conculcare. 2 calcare. 3 obscurare, alicui præstare. — ತುಳಿದಾಳಿ damnum oriens è pecoribus segetes conculcantibus. — ತುಳಿದವಾಗ, ತುಳಿಬೀಳ conculcari.

ತುಳಿಯು grex, armentum.

ತುಳಿಗೆಂಡ actio incedendi super carbones.

ತುಳಿಚಿಬಿಡ expedire, solvere.

ತುಳಿಲಾಳು heros, vir fortis.

ತುಳಿಲು vid. ತುಟಿಲ.

ತುಳುಕು 1 vid. ತುಳಕು. 2 inflari, lætitiâ exultare. 4 erumpere (lacrymæ.)

ತುಳುವ, ತುಳುವು nomen regionis *Visapur*. — ತುಳುವಭಾಷೆ lingua *tuluvu*. (illic usitata.)

ತುಳುವರಕತ್ತಿ species quædam gladii.

ತುಳ್ಳು lascivire, exsilire. (vitulus.) — ತುಳ್ಳುವಿಕೆ tripudium, saltus.

ತೂಕ pondus. — ತೂಕನೋಡ pondus examinare — ತೂಕದಗುಂಡು .. ಕಟ್ಟೆ .... ಕಲ್ಲು, pondera (lege aut usu determinata.) — ತೂಕದಭಾರ, libramen, pondus equilibrium statuens. — ತೂಕ ಹಾಕ .... ಇಡ.. ಮಾಡ, appendere, ponderare.

ತೂಕಡಿಕೆ, ತೂಗಡಿಕೆ, sopor, propensio ad somnum, capitis gravamen — ತೂಕಡಿಸ, ತೂಗಡಿಸ dormitare, sopore capi. — ತೂಗಂಣು oculi sopore gravati.

ತೂಕಿಕೆ conjectura. — ತೂಕಿಸ conjicere, arbitrari.

ತೂಗ 1 appendere. 2 pendere, suspendi. — ತೂಗುಹಾಕ, ತೂಘಾಕ (ad patibulum, etc.) suspendere. — ತೂಗಿಡ, ತೂಗವಿಡ, id. sens. — ತೂಗಿನೋಡ 1 rei alicujus pondus scrutari. 2 aliquem tentare, probare, examinare. — ತೂಗಾಡ, ತೂಗ್ಯಾಡ 1 pendere, librari, oscillare. 2 dormitare. — ತೂಗುಮಂಚ lectulus libratilis — ತೂಗುಮರ pa-

tibulum, palus. — తలకూగు annuere, assensum inclinatione capitis significare.

కూణీర pharetra.

కూటి robustus, crassus. — s. 1 imago ferrea. 2 columna domûs. 3 incus. 4 morbus quidam.

కూకాకొండి ludus quidam puerilis.

కూతు foramen. — కూతాడ perforatus. — కూతుకొరియ.... మాడ, perforare.

కూద *areca faufel*, bot. (arbor.)

కూని papilio (antè imbrem videri solitus.)

కూపర taurus aut bos cornuum expers.

కూపిరియ in faciem insufflare (ad avertendos malos oculorum influxus.)

కూబర 1 vid. కూపర. 2 vir imberbis. 8 eunuchus.

కూబళి turba, populi concursus.

కూబు 1 fissura aut canalis stagni. 2 foramen (acûs, securis, etc.) 3 foramen, excavatio. — కూబుకాక occludere canalem stagni. — కూబుమెక్కు, canalem adaperire. — కూబినగుండి receptaculum in quo aqua stagni derivatur.

కూబుకాతి instrumentum quoddam ad usum fabrorum ferrariorum.

కూరిక actio ventilandi, expurgandi (grana.)

కూరు 1 ventilare, emundare (grana.) 2 introire, ingredi. 3 penetrare, perforare. 4 sese insinuare. 5 irruere. — కూరిస 1 introducere. 2 ventilandum curare. — కూరిద రాశి acervus ventilabro emundatus.

కూకోఁళ్ళు pro కూరికొళ్ళు. vid. కూరు.

కూఙఁ s. velocitas, festinatio, celeritas. — adj. velox, celer.

కూయఁ quodcumque musicum instrumentum.

కూలిఁక్కు, కూలిఁడ 1 ventilare. 2 præparare ut ventiletur.

కూఌ s. gossipium, xylinum. — adj. robustus, crassus. vid. స్థూల.

కూలికి 1 pictoris penicillus. 2 calamus (scribentis.) 3 culcita lanea aut plumea.

కూలికొళ్ళు titubare (sicut ebrius aut deliquium patiens.) — కూలిగ, titubans.

కూలిని xylinum (è *bombaci heptaphyllo* proveniens.)

కూలు 1 titubare, vacillare. 2 deliquium pati, imbecillis fieri. 3 pendere.

కూళు rejicere, expellere, projicere.

కూశ 1 divina inspiratio. 2 maligni spiritûs possessio. 3 phreneticus, dæmonium habens. 4

exstasis.

తూర్ adj. vid. స్తూర్.

తూలు 1 abire, fugere, castra movere. 2 vibrare. projicere.

తృణ 1 gramen, herba, (calami, segetes, etc) 2 festuca, res nihili. — తృణ గ్రాహి succinum, electrum aut gemma quæcumque habens vim attractoriam.

తృణ ద్రుమ nomen arboribus palmis commune.

తృణధ్వజ calamus *bamboo* dictus.

తృణ ప్రాయ contemptibilis, nugatorius, facilis.

తృణరాజ arbor palma quæ dicitur gallicè *cocotier*.

తృణీకరించ despicere, contemnere, parvipendere. — తృణీకారము contemptus, despectus.

తృతీయము tertius.

తృప్తి saturitas, delectatio, voluptas — తృప్త contentus, oblectatus, satur. — తృప్తిపడ.... తీర్చు .. కొను, contentus esse, saturari. — తృప్తిపరచ.... satiare, satisfacere, delectare.

తృష, తృష్ణ 1 sitis. 2 votum, desiderium. — తృషిత 1 sitiens. 2 optatus.

తృప్తి delectatio, satietas.

తెంక, తెంకణ, తెంగణ meridies.

తెంగాడు fluitare super aquas.

తెంగు, తెంగినమర, arbor quæ dicitur gallicè *cocotier*. — తెంగినకాయి nux hujus arboris — తెంగినగరి .... మట్ట, folium aut ramus ejus — తెంగిననారు filum è cortice nucis extractum. — తెంగిన కాయి తెరువు, extrahere nucleum nucis *coco*. — తెంగినకాయిరాలు .. .. తెళినీరు, aqua in nuce contenta. — తెంగిన పీచు pars fibrata nucis hujus. — తెంగినకొండ sicera quædam ex hâc arbore expressa. — తెంగినగడ్డె ... కురుకె pars intima surculi hujus arboris. — తెంగుత్తి racemus nucum *coco*.

తెంగు aspergere, effundere, projicere.

తెంగుడు 1 psittacus 2 cavea 3 actio unguibus constringendi. (avis.)

తెంటు grana ventilatione purgare.

తెంపు, తెంపరి, liberalitas, munificentia, prodigalitas, eleemosyna.

తెంబలు, pascua pecoribus reservata.

తెండు, తెండులు, multitudo, acervus.

తెక్కు timere, terreri, trepidare.

తెక్కరి strictus, non laxus.

తెక్కెయు v. amplecti, apprehendere, comprimere. — s. 1. amplexus. 2 jugum boum. 3 amicitia. — adj. 1 multus, magnus. 2 constrictus. — తెక్కెగి తెక్కె mutuus amplexus. — తెక్కె

కాక boves jugo alligare. — తెక్కెర బొజ్జ, తెక్కెర కడమి valdè diversus. — తెక్కెరించు amplecti.

తెగ magnus, procerus, excelsus, altus.

తెక్కొను vid. తెగదుకొను.

తెగడు convitiis appetere, infamare.

తెగదుకొను 1 accipere, sumere, suscipere. 2 emere 3 bibere. 4 auferre. — అపరాధ తెగదుకొను mulctam imponere. — ఉద్యోగము తెగదుకొను auferre ab aliquo munus suum. — తెగదుకొందు బర afferre. — తెగదుకొందు పోగ auferre. — తెగదుకాక, id. sens. — తెగదు పోగ 1 auferre. 2 abire.

తెగవరి liberalis homo. — తెగవరితన liberalitas, vel, prodigalitas.

తెగిడ probris afficere, asperè tractare.

తెగటు v. id. q. తెగిడ. — s contumelia, probrum. — తెగిడి, తెగ్డి id. sens.

తెగియు, తెగీయు 1 amovere, trahere. 2 aperire. 3 assumere, accipere. 4 auferre (munus, etc.) 5 extrahere, detegere, invenire. 6 terere (v g. lignum *sandalam* super lapide.) 7 emere. 8 colligere. 9 fodere, excavare. 10 secedere, minui, abire, desinere, evanescere. 11 contrahi (membra corporis.) — తెబ్బెతెగీయు percutere. — గూళ్లై.... వలసె తెగీయు catervatim emigrare. — కైవ తెగీయు, derelinquere. — తెగిన sumendum, accipiendum, auferendum, etc. jubere vel curare.

తెగులు infirmitas, morbus.

తెజస vid. తేజస.

తెట్టు 1 mons, collis. 2 sepes circumdans civitatem aut castellum. — తెట్టుణి fulmen. — తెట్టురి ardens flamma.

తెట్టె 1 congelatio, coagulatio, grumus. 2 moles herbarum, algarum (in aquis fluitantium). — తెట్టె పుర్వు insectum quoddam in stercore vivens.

తెడ్డు 1 ligneum cochlear. 2 penis. — తెడ్డుకై brachium sinè armillis.

తెలుపు, తెల్పు, 1 tenuis. 2 clarus, pellucidus.

తెత్త (part. præt à తెరు, v. q. vid.) — తెత్తకాసు pecuniâ tributorum. — తెత్తకుడు, తెత్తిగ incola, qui tributa solvit.

తెత్తిన 1 inserere (gemmas auro, etc.) 2 secare, securi vel runcinâ exæquare, etc.

తెత్తు s. balbuties. — part. præt. à తెరు, q. v.

తెత్తుకొడ, తెత్తుకొను 1 compensare, damnum resarcire. 2 tributa solvere.

తెన scabies aut alia quæcum-

que cuticularis eruptio.

తెనతెన gradatim, sensim, unus super alium.

తెనుగు vid. తెలుగు.

తెనె 1 spica (frumenti, tritici, etc.) 2 prægnatio (pecorum) — తెనెచాపు spicæ maturæ. — తెనె కొడు caulis spicæ non detritæ. — పాలు తుంబుకొను, succo repleri (spica.) — తెనె నిల్లక ఆకళు vacca quæ abortum passa est.

తెపక్కని బిక్కి præ debilitate cadere. — తెపక్కని పాక præ timore subitò projicere. (hydriam in capite gestatam.)

తెప్ప, తెప్పా, 1 rates. 2 tabulatum vasibus figlinis vacuis impositum (quo utuntur quasi rate.)

తెప్పగ, తెప్పని 1 liberè. 2 festinanter. 3 tacitè.

తెప్పరిపికొను à deliquio animum recipere.

తెప్పరియాగ exactè.

తెమలిన excitare, animos addere, agitare, movere.

తెమళు colligere, congregare.

తెమడ phlegma.

తెమ్మ, తెమ్మలు, massa, collectio, acervus.

తెర s. 1 modus, ratio. 2 similitudo. 3 via, callis. — ఆతెర illo modo. — ఈతెర eo modo.

తెరంగొకి, తెరంచోకియు fulgor magnus.

తెరకొను aperire per seipsum. — తెరకొంటిర apertus esse.

తెరత actio aperiendi.

తెరదరపాగ peritâ motione vincere (in ludo latrunculorum.)

తెరచు part. præt. à తెరియు, q. v.

తెరపు, తెరపు, తెరచు 1 remissio (morbi, iræ, pluviæ, etc.) 2 otium. 3 conclusio, finis. 4 voluptas, beatitudo. — తెరపాగ imminui. — తెరపుకొను 1 convalescere. 2 consummari. 3 concludi.

తెరవు 1 pretium solutum amicis puellæ jamjàm desponsandæ. 2 via, callis. 3 ratio, modus. 4 ordo, jussum. 5 actio aperiendi. — తెరవు తప్పదవడు vir probus.

తెరపి vid. త్రోవగా.

తెరదాయు limites excedere, transgredi.

తెరచు extendi, diffundi.

తెరళు v. proficisci. — s. turba, massa, acervus. — తెరళ్లు, తెరళ్లి, id. sens.

తెరిగె, తెరిగి, tributum, vectigal.

తెరు 1 tributa solvere. 2 dare pretium puellæ desponsandæ. — తెరిన 1 tributa solvenda curare. 2 aperiendum curare.

తెరియు, తెరియు, aperire.

తెరియు s. 1 cortina. 2 ruga. 3 fluctus. 4 paries (dividens duo cubicula.) — పరదాతెరి 1 cortina in domo suspensa (ad efforman-

dam mansiunculam.) 2 cortina lectuli. — తెరచాప 1 velum navis. 2 cortina è mattis confecta. — తెరచాటు area è cortinis confecta. — తెరచాడీ cortina è stragulis. — తెరగప్పు, caligare (oculi.) — తెరతెరయాగ gradatim, successivè.

తెరచుకొను, తెరచు, aperire.

తెలుగు s. lingua Telugica. —adj. Telugicus, a, um. — తెలుగ vir Telugensis. — తెలుగది mulier Telugensis. — తెలుగిస in linguam Telugicam vertere.

తేలితి munus, donum.

తెల్లంటి tributum.

తెల్లుటిగ vid. తేలితి.

తెల్లగ oleum conficiens aut vendens.

తేవటు grana in ventilabro agitare.

తేవడి బడ్డర asper, inæqualis esse. (ager.)

తేవరు, తేవరి s. 1 agger, tumulus, moles (inter duos agros.) 2 collis. 3 vadus, scopulus (ad superficiem aquæ.) 4 insula. 5 vallis. — adj. humidus. — తేవరుపోవు humidus fieri. — v. amittere.

తేవళు, ముడుకాల తేవళు super clunibus reptare.

తేవుళు morbus, dolor.

తేవి ferrea sartago.

తేరలు egressus, profectio.

తేల్పు, తేలుపు adj. 1 tenuis. 3 clarus, pellucidus.

తేల్పడు corpus in mediâ parte gracile.

తేల్పు vid. తేలుపు.

తేల్పుగ, తేల్పుగా adv. 1 tenuiter. 2 clarè, pellucidè. — తేల్పుగ మాడ, attenuare.

తేరంగు, తేరంగొ consistere. (v. g. aqua in stagno.)

తేగ vid. త్రేగ.

తేకు, తేకదమర *Tectona grandis.* (arbor.)

· తేకు s. eructatio, ructus. — v. eructare.

తేకుడు vid. తెంకుడు.

తేకుళు morbus comam destruens.

తేజ, తేజస్సు, 1 fulgor, splendor, lumen. 2 fama, gloria. — తేజిస fulgere — తేజోమయ fulgidus, splendidus. — తేజోవంత *Agni*.

తేజి equus generosus.

తేజిర 1 acutus. 2 politus.

తేటి s. 1 luciditas, puritas. 2 pulchritudo 3 acutum ingenium. — adj. 1 nitidus, purus. 2 pulcher. 3 evidens, manifestus. — తేటిప జిస demonstrare, clarum efficere.

తేది dies. (in mense solari.)

తేనతేన altissimus, excelsus valdè.

తేమతోపెలు laganum è farinâ

oryzaceâ.

తేశి 1 commissura, assumentum. 2 trulla cæmentarii. — తేశి మెళియు cæmentum trullâ exæquare.

తేమన jus, condimentum.

తేమాన s. jactura è probatione metallorum oriens. — adj. piger, desidiosus. — తేమానదవ, తేమానస్తు vir laborem fastidiens · 2 vir exhaustus viribus.

తేయు, తేదుకొను 1 conterere, perfricare. 2 atteri, exedi. — తేయువికె, actio atterendi, perfricandi.

తేరాట vid. తేరు, s.

తేరికొను convalescere ab infirmitate.

తేరిజు supputatio exhibens singulos articulos et summam totalem.

తేరు s. 1 currus in quo idolum circumfertur. 2 currus bellicus. — తేరిన గిలికి puerile crepitaculum.

తేఱు v. 1 periculum effugere. 2 ab infirmitate convalescere. 3 assequi, attingere. — కడితేరు consummari. — నీఱుతేరు limpida fieri (aqua.) — తేఱుగడ supputationis conclusio, debitorum solutio. — తేరుగడమాడు rationes conficere. — తేరుపడి determinatus, absolutus; restauratus. — తేరు కట్టు purificari (saccharum, oleum, etc.) — తేరిడు desidere (aqua lutosa.) — తేరిను 1 clarum efficere. 2 sanitati reddere.

తేర్కట్టు, తేర్కడి, తేర్జూ, etc. vid. తేరు కట్టు.... కడి ....., తేరిను, etc.

తేలు 1 fluitare. 2 labi, cadere, undatim agitari (vestimenta.) — తేలిశి actio fluitandi. — తేలుగంఱు languidi oculi.

తేలుగురుకలు *andropogon aciculatum*. (planta.)

తేల్చైన lentus esse, morari.

తేవ, తేమ, humidus, humefactus. — తేవగొను humidus fieri.

తేళు v. vid. తేలు.

తేళు s. scorpio. — తేళ్వాహన, తేళ్భైరవ *Kalabhirava*, scorpioni insidens.

తై decimus mensis solaris (juxtà Indos.)

తైనాతి 1 ab uno sustentatus, alii deservire. 2 alicui commissus.. traditus.

తైలం oleum (è plantis per distillationem expressum.) — కర్పూరద తైలం oleum terebinthinæ.

తైలపాయిక muscita. (circà lampadem volitans ad vesperam.)

తొంగలు racemus flosculorum gemmantium.

తొంగిచూడు (per rimam) speculari.

తొంచె auricularia ?

తొండలు 1 proboscis. 2 florum racemus . 3 sponsorum solemnis circumductio.

తొండు s . seges . — adj . malignus. (dicitur de pecoribus segetes invadentibus.) —తొండినకొట్టిగె sepimentum ad pecora concludenda. —తొండుగెడరు psittaci garritus. — తొండుమేయు, edere segetes .

తొండి , తొండికాట 1 chamæleon, 2 hirudo.

తొండికాయి *Bryonia grandis*, bot.

తొండ్ల , తొండ్లు vid. తొండలు

తొంర్తు v. 1 glomerare, contorquere. 2 intricari. — adj. 1 curvus, aduncus. 2 densus , crassus.

తొందరి 1 molestia, incommodum, vexatio. 2 intricatura, confusio. 3 perplexitas, turbatio. 4 hæsitatio. 5 trepidatio. 6 angustia. 7 periculum. — తొందరిబందరి యాగ confusè.

తొంది corporis robur , corpulentia .

తొంను alba macula in corpore virili.

తొంబు aggregatum , collectio, massa .

తొంబత్తు, తొంభత్తు nonaginta.— తొంభత్తొంభత్తు nonaginta novem.

తొంటె 1 fasciculus, 2 lata cista.

తొక్కుబిడ conculcare.

తొక్కు 1 fructus aut grana cum paucâ aquâ contusa et quasi condimentum adhibita. 2 cortex arborum.

తొగటరవరు tribus quadam textorum.

తొగటు, తొగడు cortex fructuum aut arborum.

తొగరంచు parva licinia purpurei coloris (in orâ vestimenti.)

తొగరి *cytisus cadjan* , bot. (olus .) — తొగరిఆవడకలు .... చేతే, idem olus minutatim concisum. — మిణిచేలె తొగరి exigua quædam species hujus oleris.

తొగరు sapor astringens.

తొగలు, తొగురు 1 pellis. 2 corium. — తొగలు సులియు pellem extrahere.

తొగె quodcumque legumen minutatim concisum .

తొగ్గట్లపట్టిగె curva lata que securis.

తొటకు stillicidium. —తొటగుట్టు, తొటకుబీళ్ళ, stillare.

తొటజె multitudo, collectio, congregatio.

తొట్టని velociter , libenter , acriter .

తొట్టి I latus alveus (metallicus, ligneus aut lapideus.) 2 præsepe. — తొట్టియు మని platea quadrata, ædibus undique circumdata .

తొట్టరు 1 indutus vel armatus esse. 2 adaptari. (sagitta arcui.)

తొట్టు 1 caulis, culmen (foliorum, fructuum, etc.) 2 gutta.

తొట్టుకణి tempori (capitis.)

తొట్టుకొను, తొట్టువిడ 1 induere (vestimenta.) 2 (sagittam arcui) adaptare. 3 armis se accingere.

తొట్టె 1 apum cellulæ cereæ, favus mellis. 2 massa farinæ mucidæ, etc. 3 siliqua, valvulus, cortex.—తొట్టెకట్టు.... కొను, 1 agglutinari. 2 cellas construere. (apes.) — తొట్టెయీఁగ apis.

తొట్లాయి *Jatropha glauca*, sive *cucumis tuberosus*, bot.

తొట్ల 1 cunæ, cunabula. 2 lecti compages lignea.

తొడ ornamenta, crepundia, gemmeus ornatus, etc.

తొడంకు, తొడకు v. 1 misceri, turbari, confundi, intricari. 2 sese opponere, impedire, resistere, adversari. — s. inordinatio, confusio, implicatio.

తొడంగు vid. తొడగు.

తొడంబు arcus sagittâ instructus, vel tensus.

తొడంచి, తొడచి flosculorum racemus.

తొడకు s. intricatura. — adj. perplexus, intricatus, permixtus. — v. implicatus esse, — తొడకు విడిచ intricata solvere.

తొడగు 1 incipere, cœpisse. 2 sese opponere, adversari. —తొడగిచ inchoare, causa esse cur aliquid incipiat.

తొడగి indutus.

తొడచు vid. తొట్టుకొను, 1 et 3. — miscere, pervertere, confundere.

తొడద మని domus dealbata.

తొడరు విడ 1 radere, delere 2 dealbare.

తొడప, తొఁగప 1 exitiosus, damnosus. 2 obliterans.

తొడపు vestium supellex.

తొడమి caulis seu culmen fructuum.

తొడయిచ 1 gypso linire. 2 deaurare.

తొడయు obliterare, eradere, delere.

తొడరు s. 1 gemmeus ornatus. 2 quodcumque insigne honorificum.

తొడరు v. 1 tangere, ferire, offendere (pedibus) 2 insequi, persequi. 3 intricatus aut intertextus fieri. 4 lacessere, impetere, irruere in, etc. 5 expedito manûs usu privari.

తొడలు actio induendi.

తొడవు, తొడుపు vid. తొడరు.

తొడసు amicitia, familiaritas, consuetudo.

తొడగు 2 destruere, occidere. 2 obliterare, delere.

తొడిగి, తొడిగె 1 ornatus. 2 vestimentum.

తొడు v. 1 induere (vestimenta) 2 præparare. 3 (funi sagittam) adaptare. 4 incipere.

తొడ femur. — తొడయప్పళించ manu femur suum percutere. (in signum provocationis.) — తొడ సందు inguen.

తొడియు 1 extergere, linire, perfricare. 2 dealbare. 3 obliterare. 4 movere caput.

తొణగ crassus et hebes homo.

తొణచి, తొణజి, తొణజి cynomyia, musca canina.

తొణకి, తొణచి fustis, clava.

తొణె æqualis, similis, consentaneus. — తొణెగాడు socius, par, æqualis. — తొణెమాడు adæquare.

తొణెయు aggredi, apprehendere, irruere in.

తొత్మలె alienari.

తొత్రి corvus.

తొత్తిగ famulus. — తొత్తు famula. — తొత్తియరు, ancillæ. — తొత్తు పెలన, ancillæ opus.

తొదలు 1 balbuties, pronuntiatio imperfecta. 2 mendacium. — తొదలడు, తొదలాడడు, balbus, blæsus, linguâ hæsitans.

తొదళు vid. తొదలు, 2 — తొదక్కలు filum intricatum.

తొనచి, తొనజె, œstrum.

తొనియు 1 rursùm prorsùm que oscillare, vibrare. 2 lætari, gaudere.

తొప్ప lepra.

తొప్పెటె cortex, putamen, siliqua, pellis. (arborum, fructuum, etc.)

తొప్పలు, పొగతొప్పలు 1 *nicotiana*, bot. (*tabac.*) — తొప్పలు సేవ fumum *tabaci* sorbere. — తోప్పల కొ surculus quidam *nicotianæ*, (quem solent evellere, ne planta hæc semina producat.) 2 quodcumque exiguum folium (arborum.)

తోప్పిగె pileus.

తోప్ప 1 placenta stercoris vaccini desiccati. 2 cavitas capitis juxtà tempora. 3 medulla. 4 robur, soliditas. — తోప్పయడు, vir corpulentus.

తోబటె vid. తోప్పటె.

తోబలు vid. తోగలు.

తోయ్యడ humidus. తోమ్మ humor. — తోయ్య, తోయ్యన, humefacere. — తోయ్యడ siccus, non humefactus, aridus.

తొర festinatio, celeritas.

తొరగు adj. 1 crassus, rudis. 2 falsus. 3 cavus. — s. 1 crassitudo, inconcinnitas. 2 falsitas.

తొరటు, తొరంటు, vestigium fallens, offensio pedis.

తొరడు 1 uncus ad colligendos fructus et flores. 2 vid. తరడు — తొరడుయెక్కు, scroti tumore laborare.

తొరత, తొరద 1 attenuatus. 2 derelictus, alienatus, separatus. 3 fluens. — తొరదుబిడ .... తొలఁగ derelinquere, dimittere.

తొరకత్తె vir fortis.

తొరియ, fluere. (lac.)

తొరి 1 vid. త్వరి. 2 rivus, torrens. 3 portus, littus. 4 nauta, piscator. — దప్పతొరి fulcrum trabis oleariæ moletrinæ.

తొరియ 1 vid, తొరియ. 2 dimittere, deserere, cessare.

తొరిమత్తి *terminalia alata glabra*, bot.

తొర్రి 1 vacuus. 2 cavus. — తొర్రిబాయి os dentibus carens.— తొర్రిమాకు inane verbum, mendacium.

తొగుఁ vid. తొరగు.

తొలగు, తొలంగు v. 1 discedere, abire 2 amittere. 3 è loco in locum migrare. 4 è viâ recedere. 5 transgredi. — తొలగితొలఁగ, derelinquere, separari ab, declinare à viâ. — బట్టతొలఁగుపడు, abruptio sive lapsus uteri. — తొలగిన 1 causa esse cur aliquis recedat deserat, etc. 2 prohibere, vetare.

తొలఁచివిడ (nucleum nucis *coco*) extrahere.

తొలపు, తొలియ, luxari, è loco moveri. — తొలపిన, తొలిన, luxare, è loco proprio amovere. (membrum.)

తొలి 1 pondus unius rupiæ. 2 trabs major (in quâ ponuntur tigilla vel trabeculæ.)

తొలియ à molestiâ aut dolore se eximere.

తొవటి, తొవడి vid. తొప్పటి.

తొవడు vid. తపుడు.

తొవరి vid. తొగరి.

తొవలు vid. తొగలు.

తొవి 1 vid. తొఁయ. 2 vid. తొక్కవి.

తొళకు v. è latere removere.— s. motus tremulus, agitatio.

తొళకొళ్ళు seipsum abluere.

తొళగ iterùm, rursùm.

తొళగు v. fulgere, micare. — s. fulgor.

తొళచి vid. తులసి.

తొళపు vid. తొళగు.

తొళలు 1 vagari. oberrare, inquietus esse. 2 mente divagari, turbari. 3 in aquâ jocari.

తొళసి vid. తులసి.

తొళసు lavandum curare.

తుళసు 1 vid. తొళసు. 2 oryzam tundere donec folliculis exuatur.

తొళుకు agitari aut effundi. (aqua circumlata.)

తొళియు, తొళియు, 1 lavare, ablucre. 2 extergere. 3 in aquâ jocari.

ತೊನೆ 1 foramen, cavitas. 2 segmina (mali citrini, artocarpi, etc. et aliorum fructuum.)

ತೊನೆಹತ್ತಿ xylon in siliquâ inclusum.

ತೊಟ್ಟು 1 indui (vestimento) 2 fulgere. — ತೊಟ್ಟಿಸ fulgorem indere. — ತೊಟ್ಟಿ actio se induendi. vid. ತೊಡಗೆ.

ತೊತ್ತು vid. ತೊತ್ತು, ತೊತ್ತಿಗ.

ತೊಳ್ಪು fulgere.

ತೊಳ್ಳೆ s. fossa oculi (qui vitiatus est.)

ತೊಳ್ವ s. 1 cineres 2 ruina, destructio, ad nihilum redactio. — adj. exitiosus, delens, funditùs evertens.

ತೋ vid. ತೋಯು, v.

ತೋಂಟ vid. ತೋಟ.

ತೋಂಡು vid. ತೋಡ.

ತೋಕ puer, progenies, proles.

ತೋಕಿಸ 1 numerare. 2 incipere.

ತೋಕೆ cauda (canis, etc.) — ತೋಕೆಮೊಂಡ cauda decurtata. ತೋಕೆಚುಕ್ಕೆ cometes. — ತೋಕೆಲೀ ಪೀಕಡಿಗಾರ desertor.

ತೋಗು humidus esse. — ತೋಗಿಕೆ humor.

ತೋಗಿರು equi ephippium.

ತೋಚಿಬಿಡ expellere, propulsare.

ತೋಚು videri, arbitrari, putare, conjicere. — ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋಚುತ್ತದೆ sic mihi videtur. — ತೋಚದಿರು ignotus esse, non animadverti. — ತೋಚಿಸ indicare, ostendere. — ತೋಚಿಕೆ conjectura, opinio, species.

ತೋಟ, ತೋಟದೊಡ್ಡಿ, hortus. — ತೋಟವಳ, ತೋಟಗಾರ, hortulanus. — ತೋಟದೈಯ್ಯ nomen cujusdam *Jangamæ* mendici. — ತೋಟಮಾಲಿಕಾವ್ಯಕ್ತ genus quoddam poëseos.

ತೋಟಿ 1 vici famulus. 2 tributum. 3 bellum.

ತೋಟಿಗ vid. ತೋಟಿ, 1.

ತೋಟೆ capsula nitrato pulvere plena. (*cartouche.*)

ತೋಟೆಯ sponsio. (*gageure.*)

ತೋಡು 1 par unum. 2 similitudo — adj. similis, par, æqualis. — ತೋಡಾಳು socius.

ತೋಡು v. 1 fodere, cavare. 2 haurire. 3 glomerare. (filum.) 4 amovere (lutum cum palâ.)

ತೋಡೆ paululùm; parva quantitas.

ತೋತ್ರ 1 vid. 2 stimulus ad dirigendos elephantes. 3 quicumque aculeus ad minanda pecora.

ತೋತ್ರಾಣಿ herba medendis oculis idonea.

ತೋದನ 1 stimulus. 2 dolor (morbi, etc.)

ತೋಪರ 1 runcina fabri lignarii. 2 vid.. ತೋಬರಿ.

ತೋಪಿ pileus.

ತೋಪು s 1 locus arboribus con-

situs. 2 rubus, dumetum — adj. ruber.

తోపు tormentum bellicum majus.

తోబ culpa, delictum, flagitium.

తోబందు ornamentum pro brachio.

తోబడి vid. తోపర.

తోబరె, తోబిరె saccus (in quo equus manducat.)

తోము acervus. vid. స్తోమ.

తోమర 1 vectis ferreus. 2 pharetra.

తోమాలి sertum florum.

తోయ aqua. — తోయజ lotus. — తోయజజన్మ Brahma. — తోయజనాభ, తోయజాక్షుడు Wishnu. — తోయజమిత్ర sol. — తోయజారి luna. — తోయద nubes. — తోయధి mare.

తోయపిప్పలి Jussieva repens. bot.

తోయు v. humidus esse. — తోయుకి humor. — తోయున humefacere.

తోర s. 1 magnitudo. 2 pulchritudo. 3 armilla. — adj. 1 robustus, magnus. 2 pulcher. — దేహదతోర corporis robur.

తోరదప్పు, hypotheca.

తోరణ 1 sertum florum vel foliorum, arcus triumphalis, etc. (guirlandes.) 2 porta exterior. 3 opus tornatile? vid. తరణి.

తోరబదని arum campanulatum, bot. (olus.)

తోరు 1 videri, apparere, arbitrari, conjicere. 2 exhibere, ostendere. — తోరిస, తోరికె మాడ ostendere. — తోరికె apparentia, species; sententia, opinio. — తోరిద్దుహేళ sententiam suam aperire. — కుదురెగెనీరుతోరిస adaquare equum. — తోరిసికొడ prodere, indicare. — హేళి తోరిస explanare. — బెళకుతోరిస alicui lumen præferre. — తోరికొళ్ళ existimare. — తోరిమోగ facies versùs aliquem directa. — తోరు బెట్టు index (digitus.)

తోర్కు vid. తోరు. — తోర్పు id. sens.

తోర్పడి quod apparet vel quod videri decet.

తోల్బలగ vir eximius, cœtûs alicujus antesignanus.

తోలు 1 via, callis, semita. 2 pellis, cutis, corium.

తోలు బావలిగ vespertilio ternatensis, zoo. (roussette.)

తోవరె vid. తోబరె.

తోవు agger, munimentum.

తోవె cytisus cadjan, minutatim concisus et coctus.

తోస్తాను 1 perula. 2 coriacea pixis (ad reponendos calamos, etc.)

తోష gaudium, lætitia, volup-

tas.

తోగిడిగిలాని gazophylacium.

తోగరు pavonis penna.

తోడేళు lupus.

తోళు brachium. — తోళ్ళెడ derelinquere, deserere. — తోళ్ళె humerus. — తోళుగళు postes januæ.

తొంగలు ruina, tabes.

తౌటు, తౌడు, తౌరు, vid. తపటు, తపుడు, తపురపరు.

తౌర్యత్రిక symphonia; cantûs, chorearum et musicorum instrumentorum conjunctio.

త్యక్త derelictus, abdicatus, dimissus.

త్యజన derelinquere, deserere, dimittere, resignare.

త్యపడి vomer aratri.

త్యాగ s. 1 liberalitas, munificentia. 2 munus, donum. — adj. 1 liberalis, generosus. 2 dimittens, obliviscens. — త్యాగి, త్యాగ పరి vir munificus, ad donandum propensus. — త్యాగభోగగారాయ vir qui ipsè luxuriosè vivit et ergà alios est liberalis.

త్యాజ adj. portentosus, nefastus. — త్యాజగారము vir pravus.

త్యాట clarus, pellucidus.

త్యావ, త్యాము, humidus. — త్యావిన irrigare? — త్యావిసికొన్న, త్యావాగిర humidus esse.

త్యమురు lavare, sordes amovere.

త్రపు 1 stannum. 2 plumbum.

త్రప pudor, modestia, rubor.

త్రయ tres, tria. — త్రయస్త్రింశత్తు triginta tres.

త్రయీతను sol (proüt in *vedis* passim celebratur.)

త్రయి tres libri *vedæ* nuncupati. (omisso *Atharvanâ vedâ*.)

త్రయోదశ decimus tertius. — త్రయోదశి, decima tertia dies lunaris (in quindenâ sive obscurâ sive clarâ.)

త్రస motabilis.

త్రసక paleæ fragmentum.

త్రసర radius textorius.

త్రస్త timidus, pusillanimis.

త్రాడిన, త్రాడనసేయడ cædere, percutere. — త్రాడన, ictus.

త్రాణ potestas, robur, vis, animus, habilitas, peritia. — సర్వత్రాణి omnipotens (Deus.) — త్రాణకొన్న.... పడ confortari.

త్రాణన protectio, tutela, patrocinium.

త్రాత servatus, custoditus, salvatus.

త్రాస 1 timor, terror. 2 defectus, nævus (in margaritâ.)

త్రాసు statera, libra. — త్రాసిన గూడు rima in quâ stateræ lingula oscillat, trutina. — త్రాసినబట్లు 1 lances stateræ. 2 clepsydra quædam apud Indos usitata.

త్రాయ, త్రాయి, trabecula.

త్రింశత్తు triginta.

త్రిక 1 lignea fabrica in ore putei. 2 stratum in imâ parte putei, (super quo cæmentitia structura residet .) 3 ima pars spinæ dorsalis; clunes. 4 tres, tria.

త్రికటుక nigri piperis, sicci zinziberi et longi piperis aggregatum.

త్రికరణ cogitatio , verbum, opus; vel, mens, os, manus. — త్రికరణశుద్ధియాగా కొడ toto corde largiri .

త్రికర్ణ దేశ una è 56 regionibus quas Indi auctores enumerare solent.

త్రికాల mane, meridies et vespera.

త్రికూట 1 mons quidam in Indiâ. 2 mons quicumque tria habens cacumina.

త్రికోణ vid. కోణ.

త్రిగుణ adj. triplex, ter repetitus. — s. tres qualitates animæ quas Indi philosophi enumerant, scil. veritas, impetus, spiritualis cæcitas. — త్రిగుణాకృత ter aratus.

త్రిజగత్తు tria loca, scil. cœlum, terra, infernus.

త్రితయ tres, tria.

త్రితాప vid. తాపత్రయ.

త్రిదశ, numen (perpetuâ fruens juventute .) — త్రిదశాలయ, habitatio semideorum.

త్రిదివేశ numen.

త్రిదండి 1 ascetes vagus tres baculos in manu gestans . 2 homo suî ipsius perfectè compos; (cogitationum verborum operumque suorum dominus.)

త్రిద్వయ sex.

త్రిపథ trivium.

త్రిపాది నక్షత్ర quæcumque infausta constellatio.

త్రిపుటీస్థాన media pars frontis inter supercilia.

త్రిపుట .... త్రిపుటి తాళ modus quidam concentus moderandi.

త్రిపురాంతక *Siva*.

త్రిపుండ్ర tres lineæ superstitiosæ quas Indi in fronte depictas gerunt.

త్రిఫల tria genera *Phyllanthi* in medicinâ adhibita.

త్రిభాగ annuæ messis pars tertia .

త్రిభువన vid. త్రిజగత్తు.

త్రిమత tria religiosa systemata, scil. 1° ద్వైత deismus. 2° అద్వైత, atheismus. 3° విశిష్టాద్వైత pantheismus . — త్రిమతస్థరు tres sectæ brahmanicæ, scil. ‖ స్మార్తరు, doctrinam in libris Legis contentam profitentes ‖ మాధ్వరు, *Wishnuvo* adhærentes . ‖ వైష్ణవరు, triplicem lineam perpendicularem in frontibus suis depictam feren-

tes .

త్రిమూర్తి Trias Indorum Deorum, scilicet: *Brahma*, *Wishnu*, et *Siva*.

త్రియామిని 1 nox. 2 *Pluto*. 3 *indicum*, bot. (*indigo* .)

త్రిలింగ 1 regio Telingana . 2 tria genera.

త్రిలోక vid. త్రిజగత్తు.

త్రివళి triplex ruga in pectore.

త్రివిక్రము *Wishnu.*

త్రివిష్టప cœlum.

త్రివేణీ సంగమ confluens amnium *Gangis*, *Yamanæ* et *Saraswatidis.*

త్రిశుద్ధి tertium exemplar.

త్రిసంధ్య vid. త్రికాల.

త్రిస్థాన, త్రిస్థాయి, triplex diapason, (in psalmodiâ.)

త్రిస్రోతి *Ganges.*

త్రైకాలమూర్తి Ens supremum.

త్రేత, త్రేతాయుగ s. 1 argentea ætas mundi. 2 conjunctio triplicis ignis, in sacrificiis adhibiti.

త్రేతాగ్ని 1 triplex ignis in sacrificio usitatus. 2 aggregatum ignis communis, ignis spontaneè exardescentis et ignis submarini.

త్రైలోక్య cœlum, terra et infernus.

త్రోటి rostrum.

త్రియంబక *Siva* .

త్వక్కు pellis, cortex, putamen vel siliqua. (fructuum, arborum, etc.)

త్వక్కుపుష్ప cuticularis inflammatio, scabies.

త్వరి festinatio, velocitas, celeritas. — త్వరియాగి, త్వరితవాగి celeriter, festinanter. — త్వరిమాడ. ... పడిస, urgere, accelerare . — త్వరిపడ.... బేళ్, festinare. — త్వరిగార festinus.

త్వష్ట 1 faber lignarius. 2 *Viswacarma*, (faber inter deos.)

త్వక్షీర medulla calami *bambu*.

త్వక్ఛేద circumcisio .

త్విష, త్విషి 1 lux, splendor . 2 pulchritudo.

త్సరువు manubrium ensis, capulus .

ఠ

ఠండ vid. టండ.

ఠంకాన frigidus.

ఠట్టని velociter.

ఠట్టు 1 propugnaculum, vallum. 2 massa, acervus, multitudo. — ఠట్టుణి clypeus. — ఠట్టుజ్జు agmina aciei rumpere.

ఠణఠాయిస, ఠణాయిస fulgere, scintillare.

ఠర 1 series. 2 fundamentum.

— adj. conveniens, etc. vid. తగ

థరథరగుట్టి తొలఁడి పోవు, territus aufugere. — థరథర వడఁకు præ metu tremere.

థళథళాయించు, థళథళ మెఱయు fulgere, micare, scintillare.

థళి 1 sella gestatoria. 2 umbella in cæremoniis nuptialibus usitata.

థళిచు oryzam tundere ad ejiciendos folliculos.

థళుక్కుని మించు subitò micare.

ఠాటు vestium concinnitas. — ఠాటుగాఁడు elegantiæ vestium studiosus. — ఠాటుబజాయించు 1 aliquid concinnè facere. 2 elegantiam vestium exquirere.

థాలి patera. vid. స్థాలి.

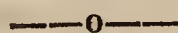
థుబుక్కునియుమియు vehementer exspuere.

థూ interjectio indicans fastidium.

థిరి fluctus.

ద

దంగరి crassa tela.

దంగా, దంగీ 1 expostulatio peremptoria. 2 rebellio. — దంగీదారు 1 rebellis. 2 rem aliquam importunè efflagitans.

దంటు caulis aut culmus aliquot granorum aut leguminum. — దంటుదాసని species quædam *rosæ Sinensis* vel *hibisci*. bot.

దండ 1 punitio. 2 baculus. 3 mulcta. 4 mensura quatuor cubitorum. 5 agmen militum. 6 salutationis modus. (ergà brahmanas vel eximios viros usitatus.) — దండకోలు .... కాష్ఠ, baculus.

దండక species quædam rhythmi poetici.

దండఖండని verbera et convicia.

దండధర 1 *Yama*. 2 rex. 3 janitor.

దండనీతి scientia moralis, Ethica.

దండయాత్ర 1 regionis subjectio. 2 nuptialis processio.

దండహస్త *Yama*.

దండాజినము fraus, dolus, astutia.

దండాహతము butyri serum.

దండి s. 1 lictor, fasces gerens. 2 ruina, destructio.

దండి adj. multus, magnus, ingens, abundans, copiosus, generosus.

దండిగె 1 cithara duabus fidibus instructa. 2 sella gestatoria.

దండించు punire.

దండు 1 exercitus. 2 castra. — దండువాడు miles, ad exercitum pertinens. — దండుమూఁక .... ఠాటి,

via regia aut principalis. — దండె త్తు .... కూడిను, congregare exercitum .

దండె 1 gymnastica exercitia. 2 sertum, corolla, torques. 3 punitio, castigatio. — adv. juxtà. — దండెగొక్కు genuflectere — దండేదాసరి mendicus, qui citharam (దండిగె) pulsans, emendicare solet. — దండోరి proclamatio cum pulsatione tympani.

దంత 1 dens. 2 ebur. — దంతకాష్ట 1 frustulum ligni ad mundandos dentes. 2 dentiscalpium.

దంతచ్ఛద coxendix, coxa.

దంతధావన 1 *mimosa catechu*, bot. 2 dentium scopula.

దంతశఠ genus quoddam citri (*limonier*.)

దంతఘాత ictus in dentibus.

దంతావళ, దంతి, elephas. — దంతిముఖ, *Ganesha*.

దంతివైరి, leo (elephantis adversarius.)

దంతుర largos et prominentes habens dentes.

దంతురిన fulgere.

దంత్య *dentalis*, ad dentes pertinens.

దందణ, దంధణ, sonitus tympani.

దందసి 1 mora, procrastinatio, actio retardandi falsis promissis. 2 apathia. — దందసియాగ tardè, lentè.

దందశూక serpens.

దంటి rixa, lis.

దండు lentus, tardus, piger, socors — దండుతిగ lentus in manducando. — దండిత్తు bos tardus.

దండుగ jocus, cavillatio, ludibrium, subsannatio.

దండుశి lætitia, gaudium, hilaritas.

దంపతి vir et uxor.

దంబ, దంబాట, ostentatio, pompa, arrogantia, insolentia, etc.

దంబటి vid. దంమటి.

దంభ 1 arrogantia, superbia, præsumptio. 2 ostentatio. 3 fraus, deceptio, fallacia. 4 hypocrisis. 5 pravitas. 6 jactantia. — దంభాచార, దంభశీల, id. sens. — auctoritas arbitrariò usurpata.

దంభోళి *Indræ* fulmen.

దంమ 1 Indus Pluto. 2 justitia.

దంమటి, దంమడి, దంమిటి, దంమిడి, species quædam tympanioli. — దంమిడిగాడ, tympanista. — దంమడి, దంమిడి, quinque *cash*.

దంమిన placidus, circumspectus, perturbationis expers.

దంము పడియ ..... గొక్కు, attrahere.

దంమ్మియ, parce, ignosce. (modus quidam veniam petendi.)

దంశ œstrum.

దంష్ట్ర dens falcatus, dens cani-

nus vel magnus. — దంష్ట్రి, దంష్ట్రాయుధ aper.

దక్కన, దక్కిన vid. దక్షిణ.

దక్కు 1 penès aliquem venire aut remanere. 2 servari. 3 digeri. — దానికి దక్కితిని 1 illud possideo. 2 illud digessi. — దక్కించుకొను 1 adipisci, occupare, penès se habere. 2 aliena occupare. 3 servare, tueri. — దక్కించుకోలు possessio, dominium. — దక్కికొనగ 1 in stomacho concoqui, digeri. 2 securè possidere. — దక్కక ఉండు 1 inaccessibilis esse. 2 penès se retinere non posse. 3 digeri non posse. — దాక్కిపెట్టుకొను penès se servandum aliquid accipere.

దక్కు stipula, culmus.

దఖను, దక్షను, regio *Deccan*.

దగదగ oculos fulgore perstringens.

దగలా, దగలి, దగలె s. lorica, tunica ferrea. — adj. nimis latus, nimis amplus.

దగల్బాజి, దగాబాజి, deceptor, fallax, fraudulentus, mendax.

దగా, దగి, cavillatio, deceptio, fraus, mendacium — దగాకోరు vid. దగాబాజి.

దగి 1 sitis. 2 calor. 3 ardor, impetus.

దగ్గనపుడియు, subitò excandescere.

దగ్ధ adustus, torrefactus, crematus. — దగ్ధహస్త manus dexteritatis expers.

దజ్జి octo. (in ludo dicitur.)

దఝుంపి vid. కొంటె.

దటాయించు minari, corripere, increpare.

దట్ట, adj. 1 densus. 2 crassus, rudis. 3 compactus. — s. 1 turba, agmen, multitudo. 2 vestis è commissuris variis confecta. 3 densitas. — దట్టముగ 1 densè. 2 crassè. — దట్టాన, id. sens.

దట్టడి incessus titubans.

దట్టయించు, దట్టవించు, densus, solidus, rudis esse.

దట్టి 1 zona. 2 quodcumque linteamen circà lumbos alligatum. — కావిడిదట్టి zona quâ utuntur bajuli.

దట్టించు delere, obliterare, abstergere.

దట్టు adj. 1 robustus, solidus, densus. 2 excelsus, altus. — s. massa, acervus, multitudo. — దట్టుమోడియు profligari, rumpi (agmina exercitûs). — దట్టుమోగియు, congregari, colligi.

దట్టిల్లు 1 coagulari. 2 robustus, densus fieri. 3 increpare, corripere.

దడ, littus. — దడకొను ad ripam appellere. — దడతుంచిపారియు, pleno alveo fluere.

దడకరియు festinus, conturbatus, commotus esse. — దడగరిక festinatio, impetus, turbatio.

దడదడ sonus celeriter ambulantis.

దడప, దడఫ, lectulus mulieri menstruæ assignatus.

దడబడ velociter, celeriter.

దడబిడిగార turbulentus.

దడాడిసి ..... దడాయిసి ఉరియు, cursu rapido fluere.

దడాఫడి celer, rapidus, acer.

దడాన id. sens.

దడార rubentes pustulæ. (*rougeole*.)

దడి 1 cortina è foliis palmarum intertextis. 2 clava, fustis. 3 ripa, littus. 4 ephippium — దడివలె aucipula quædam è mattis confecta.

దడికె vid. దడి, 1.

దడికెత్తెయ్య *Yama.*

దడిగ solidus, densus, robustus.

దడుపు vestium series.

దడుము vid. దడిగ et దడప.

దడె stercus vaccinum.

దడెయ pondus æquivalens quartæ parti unius మణ.

దడ్డ stupidus, stultus, fatuus. —దడ్డక్షర consonans sub aliâ consonante scripta.

దడ్డన histrionis tympanum.

దడ్డి sellæ gestatoriæ pertica.

దడ్డు vid. కరడు.

దడ్డి adj. callosus. — s. cortina, umbraculum (è juncis intertextis, etc.) — దడ్డికట్టు, indurescere, (pellis.)

దఢల్లని ధుముకు impetu in aquam ruere.

దఢాయన్న resonare, (lapis in aquâ cadens.)

దణగ pastor.

దణదణధ్వని sonitus tympani.

దణాయిన resonare. (tympanum) — దణాయిసి ఉరియు, cum ingenti flammâ conflagrare.

దణి vid. ధ్వని et ధని.

దణియు fessus esse, defatigari, tædere. — దణిప fatigare. — దణిక, దణిద defatigatus.— దణిదు id. sens. — దణికె, labor, defatigatio.

దణుపు, దణుము, labor, exinanitio, defatigatio. — దణువాగిర, దణుకొళ్ళు, defatigari.

దత్త adj 1 datus, donatus, largitus. 2 adoptatus. 3 servatus.— మనోదత్త determinatio. — ధారాదత్త actio offerendi munus aliquod, aquam simul in manu effundendo. — దత్తను, దత్తుమగ filius adoptivus. — దత్తతె, దత్తత్వ adoptio. — దత్తవాగికొడ gratis dare.— దత్తన్న మాడికొళ్ళు in filium adoptare. — దత్తాపహార doni alicujus repetitio, vel receptatio.— s. donum. munus.

దత్తూరిగిడ *Dattura fastuosa,*

bot. (carduus .)

ದಡ್ಡ s. erysipilas, *herpes*, (morbus.) — adj. fissus, ruptus.

ದಡ್ರುಂಚೆ adultera.

ದಧಿ lac coagulatum. — ದಧಿ ಖಂಡ spuma ejus . — ದಧಿಮುಖ hortulanus *Sagrivæ* .

ದಧಿತ್ಥ 1 *feronia elephantium*, bot . vid . ಬೇಲದ ಗಿಡ . 2 fructus hujus arboris .

ದಧೀಚಿ nomen Indici cujusdam philosophi.

ದಧ್ಯೋದನ oryza cocta cum lacte coagulato , seminibus sinapis et zinzibere mixta.

ದಧ್ಧಲಿ ಹಂಣು citrus *aurantium*, bot.

ದನ 1 pecora , armenta (vaccarum, bubalorum , oviumque et caprarum.) 2 divitiæ . — ದನಗಾವಿ pastor . — ದನದ ಬಂಧಿ mulcta in eis qui pecora per sata vagari sinunt. — ದನದ ಹಿಂಡು.... ಮಂದಿ..... ಸೀಣಿ, grex.

ದನಿ vid. ಧ್ವನಿ.

ದನು filia *Dakshæ*, et uxor *Kasyapæ* .

ದನುಜ gigas.

ದಪ್ತರ 1 fasciculus schedarum, instrumentorum , etc . 2 series, apparatus.

ದಪ್ಪ adj. densus, crassus, spissus. — ದಪ್ಪಾದವ vir pinguis.

ದಪ್ಪಕ *Kama*.

ದಫಾ, ದಫಾಕಿ 1 vices , series, ictus, etc. (*fois*). 2 satellitum caterva.

ದಫೇದಾರ dux satellitum .

ದಬಕ್ಕನೆ ಬೀಳ subitò cadere .

ದಬದಬ 1 cordis palpitatio (præ timore aut angustiâ .) 2 sonus currentis.

ದಬರಿ magna hydria metallica.

ದಬಾಡುಬಿ mala fides , fraus , deceptio. — ದಬಾಡುಬಿ ಬಡಿಯ , crudeliter percutere.

ದಬಾಯಿಸ 1 increpare , corripere , terrere . 2 debitum solvere nolle. 3 compescere, deprimere.

ದಬಾವಣಿ terror, trepidatio. — ದಬಾವಣೀ ಮಾಡ terrorem incutere.

ದಬುರು fimbria, ora, limbus. (vestimenti .)

ದಬ್ಬಕೆ copiosus, vehemens , radus. (imber .)

ದಬ್ಬಣ, ದಬ್ಬಳ, subula , magna acus. — ದಬ್ಬಣ ತೂಬು foramen magnæ acûs. — ದಬ್ಬಣದ ಬರಿ cauterium puero inustum cum ardenti subulâ.

ದಬ್ಬನೆ velociter, celeriter, festinanter, subitò.

ದಬ್ಬರಿ falsus, mendax . — ದಬ್ಬರಿ ಯವನು mendax.

ದಬ್ಬಿಡಿ cista viminea currui imponi solita.

ದಬ್ಬಿಲಿ vilis, infamis, malus, abjectus.

ದಬ್ಬನೆ vid. ದಬ್ಬನೆ.

ದಬ್ಬೆ pertica vel virga, (è fissâ arundine *bambu*, vel alio ligno confecta.)

ದಭ್ರ parvus, exiguus.

ದಮಕು increpatio, minæ, tumultus. — ದಮಕಾಯಿಸ debacchari. — ದಮಕಿನವ homo turbulentus, violentus.

ದಮಡಿ quarta pars nummi *dub* nuncupati.

ದಮದಮೆ propugnaculum, tumulus, agger.

ದಮನಕ celeber quidam heros (in *Pantcha tantra*.)

ದಮಯಂತಿ uxor *Nellatchakravartii*.

ದಮಾಸಿ, ದಮಾಸು, ದಮಾಷು, sericum *Damascenum*. (*damas*.)

ದಮಿತಾರಿ qui inimicum suum subegit. — ದಮಿತಾಘ, qui cupiditates suas edomuit.

ದಮೆ, ದಮ, 1 suî ipsius dominatio, propriarum cupiditatum repressio, corporis afflictatio. 2 actio edomandi.... subjiciendi.

ದಯೆ, ದಯೆ, gratia, favor, bonitas, clementia, misericordia, benignitas, benevolentia. — ದಯಮಾಡ 1 gratificare, gratiam in aliquem conferre. 2 vox ista, pro contextu, varias induit significationes, et adhibetur ab inferiore relativè ad superiorem. v. g. (invisere, sedere, venire) dignari. — ರಾಯರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿದರು, rex hùc venire *dignatus est*. — ದಯತಪ್ಪಿಸ gratiam vel favorem retrahere ab aliquo. — ದಯಾಕಟಾಕ್ಷ misericors oculus. — ದಯಾಕರ fons pietatis. — ದಯಾಬಿಡ misereri, fovere, gratiam præstare. — ದಯಾಧಾರನು, ದಯಾಪರನು clemens, bonus. — ದಯಾಶೀಲನು qui delectatur in bonitate. — ದಯಾರಸ essentia bonitatis. — ದಯಾಜಲಾಲ fons bonitatis.

ದಯಾಳು benignus, propitius, clemens, tener, misericors.

ದಯಿತ maritus dilectus. — ದಯಿತೆ uxor dilecta.

ದರ 1 pretium, valor. 2 metus, terror. 3 fossa. 4 concha. 5 parùm.

ದರದುಡಿ raucitas vocis.

ದರಖಾಸ್ತು licitatio, pretium oblatum, (pro conductione vel redemptione quâcumque.)

ದರಗ habitatio, diversorium pro mendicis *fakir*.

ದರಗು imminui, decrescere, deleri, extenuari, siccari.

ದರಜಾಸ್ತಿ tributum extraordinarium (quod fisco obvenit è venditione, ultra commune pretium) portionis messis Gubernio attributæ.

ದರಜಿ sartor vestium.

దరటు crassus, non tenuis.

దరణ moneta fictitia *duobus fanam* æquivalens.

దరదరవిందము lotus expansus.

దరదూరు incrementum, actio perficiendi, melioratio.

దరధారి *Wishnu*, (habens concham in manu suâ.)

దరబారు aula, curia, tribunal, forum, prætorium. — దరబార ఖర్చు 1 tributum quoddam extraordinarium è proprietariis fundi exactum. 2 pecunia ad corrumpendum data. — దరబారుకాయు in aulâ assiduus esse. — కాణద దరబారు curia iniqua, in quâ munera multa accipiuntur. — నాజూకు దరబారు curia in quâ negotia accuratè perficiuntur.

దరమహా menstruum stipendium.

దరవాజు, దరవాజా, దరవాజే janua.

దరి 1 excavatio naturalis aut manu facta in monte, cavitas, spelunca. 2 ratio victûs. 3 littus, ripa 4 latus, pars. 5 refugium, tutela. — దరిచేర్చు 1 ripam attingere. 2 auxilium impetrare.

దరింపిల్లా vox quædam significans, *nunc* vel *juxtà*.

దరిద్రు pauper, inops. — దరిద్రు, దరిద్రత్వ, దరిద్రతన paupertas.

దరియాప్తి adinventio, inquisitio, investigatio.

దరిశన torques è conchis insertis.

దరిస vid. ధరిస.

దరువస్త్ర Indus vultur.

దరువు 1 versus quidam exiguus. 2 modulatio.

దరుశన vid. దర్శన.

దరుశి vid. దర్శి, దర్శ.

దరె tellus, orbis terrarum.

దరోగగిరి, దరోగతన inspectio, præfectura. — దరోగదార, præfectus, inspector.

దరోబస్తు omninò, integrè, universè.

దర్జీ vid. దరజీ.

దర్ప arrogantia, superbia, ferocia. — దర్పదస metuendus.

దర్పక *Kama*.

దర్పణ speculum.

దబాయిస, దబాయిస, increpare, terrere, corripere, exagitare.

దబార్ రు vid. దరబారు.

దర్భ *poa cynosuroides*, bot. (gramen in sacrificiis adhibitum.) — దర్భాసన sedes è prædicto gramine confecta. — దర్భశయన nomen regionis juxtà *Tanjaur*. — దర్భకాయు *Rama*.

దమ్ 1 virtus. 2 usus. 3 officium. (*devoir*.) 4 eleemosyna. — దమ్ వంత, దమ్మాత్మ, దమిష్ట 1 vir bonus; vir justus. 2 vir liberalis, eleemosynam largè tribuens.

— దర్మపర్వన constitutus, determinatus. (dona quædam usu recepta .) — దర్మరాయ , *Dharmaradja* .

దర్యాప్తి investigatio, examinatio .

దర్వాజా porta, janua.

దర్వి 1 cochlear . 2 expansus cucullus serpentis . — దర్వీకర serpens.

దర్శ, దర్శి 1 dies novilunii . 2 aspectus, actio videndi.

దర్శన 1 visitatio . 2 visio . 3 conspectus . 4 scientia (శాస్త్ర) sive unum è philosophicis systematibus, videlicet: *Yoga*, *Sankhya Visheshya* , *Nyaya*, *Purva* , *Uttara Mimansa*. — దర్శనకొళ్ళ visitari . — దర్శనమాడ 1 visitare, invisere. 2 manifestare. — దర్శనహుండి , syngrapha pecuniâ præsente statim exsolvenda . — దర్శిస 1 ostendere , exhibere . 2 videre . 3 invisere.

దల్లాళి proxeneta. — దల్లాళితన ejus officium.

దవ incendium , sylvæ conflagratio.

దవడె 1 maxilla. 2 gena. — దవడెహల్లు dens maxillaris — దవడెకట్టు maxillarum constrictio. (morbus)

దవని , దవ్వని , fragrans quoddam virgultum, balsamum.

దవరు, దవురు, vid. దబురు.

దవస grana, fruges, seges.

దవహుతాశనసు 1 vid. దవ 2 ignis spontaneè exardescens.

దవళ albus.

దవాగ్ని , దవానల vid. దవ.

దవాలి, దవ్వాలు satellitis zona.

దవిణ vid. ద్రవిణ.

దవిష్ట valdè remotus vel distans.

దవుడు 1 militaris incursio . 2 citatissimus equi gressus (*galop.*) దవుడుమాడ ad pugnam sese accingere .

దవురుచల్లణ femoralia infrà genu pertingentia.

దవురు vid. దవరు.

దవుసు mendacium , falsitas . — దవుసుగార mendax.

దవుళి deceptio, dolus. — దవుళిగ deceptor.

దశ decem. — దశమ, decimus.

దశక id. sens.

దశకామజ వ్యసన decem defectus è cupiditate orientes , videlicet: venatio , alea , somnus per diem , convicia , impudicitia , ebrietas , saltatio , cantus , ludus et hypocrisis.

దశన dens . — దశనవాసస్సు labium .

దశమి decima dies lunaris.

దశరథ *Dasaratha*, pater *Ramæ* et rex *Aud*.

దశశిరసు . . . . ఆస్యసు . . . . ముఖసు, *Ravana* (decem capita habens)

దశాంగ aggregatum decem rerum quæ idolis offeruntur.

దశార్ణదేశ pars quædam Indiæ interioris.

దశావంత vir dives vel fortunatus.

దశావతార *Wishnu.*

దశాహీన pauper, adversus, infelix.

దశియ spina aut segmen pedi inhærens.

దశ 1 conditio. 2 fortuna, sors. influxus planetarum. 3 pars indicis nautici. 4 fimbria vestimenti. 5 lampadis ellychnium. 6 auctoritas, potestas. 7 vitæ gradus. 8 divitiæ.

దశేంద్రియ septem organa sensûs et actionis.

దష్టు serpentis morsus.

దసక vid. దశక.

దసకత్తు, దస్క్రత్తు, దస్తకత్తు, chirographus.

దసకు, దసగు, దస్కు, squalidus, sordidus. — దసకుతూర purgare grana.

దసన vid. దశన.

దసమాహి decem mensium stipendium pro toto anno datum.

దసరి, దసరే, decima dies lunaris. — దసరిపబ్బ festum in septimo mense, decimâ die, in honore arboris *Sami* celebratum.

దసవంత prædium censu exemptum propter ædificationem stagni.

దసవి vid. దశమి.

దసి 1 pertica acuta (ad transfigendum hominem.) 2 instrumentum quoddam ad aperiendas nuces *coco*.

దస్తకు 1 licentia, commeatus vel jussum. 2 citatio, in jus vocatio.

దస్తా 1 fasciculus foliorum chartaceorum. (*main de papier*.) 2 fasciculus viginti quatuor sagittarum simul alligatarum.

దస్తాని, దస్తాను tutamen, clypeus. (pro brachio.)

దసావేజు, దస్త్రైవజు 1 sponsor, adstipulator. 2 documentum aliquid adstruens aut testificans.

దస్తు 1 pecunia collecta. (శిస్తు pecunia colligenda.) 2 pecunia in nomine Gubernii ab aliquo collecta, sed fisco nondùm tradita. (శిస్తు pecunia à tributariis nondùm soluta.) 3 imperium, dominium. 4 symphonia. — దస్తుగిపాడ concorditer canere — దస్తుగ in alicujus dominium venire. — దస్తు బదస్తు è manu ad manum.

దస్తూరి 1 chirographus. 2 consuetudo, modus. 3 similitudo. 4 vestitus?

దస్యు 1 fur, latro. 2 inimicus.

దహ 1 decem. 2 decussis, arith.

(*dizaine*)

దహన 1 ignis· 2 crematio, adustio (cadaveris.) — దహనుడు *Agni*. — దహనబలి holocaustum.

దహనోపలము crystallina lens, speculum adurens.

దహించు, urere, cremare, comburere.

దహ్య ad comburendum idoneus.

దళ 1 exercitus. — దళకట్టు..... బద్ధ.... బంధుర.... మోహర.... సిస్తు, acies instructa. — దళవాయి, దళముఖ్య dux exercitûs. — దళము గ్గు.... మురియు.... ప్రోగు ...ప్రోడి యు.... ప్రోగసరిసు, profligari. (exercitus.) — దళముకదలిక impetus exercitûs. — దళమోగ్గియు victoria, triumphus exercitûs. — దళవాంక దండు exercitus integer, (peditibus, equitibus, elephantibus camelisque constans.) — 2 ima pars. — కడిగెయదళ hydriæ ima pars. — 3 littus, ripa. 4 *corolla* floris. 5 pars, portio, fragmentum. 6 folium quodcumque. — దళమంటప tugurium è foliis confectum. — adj. దళవాద, robustus, solidus, sanus. — దళంగొళ్ళు, fortis, robustus esse.

దళదళకుదియు vehementer ebullire.

దళదళి actio se circumvolutandi propter angustiam.

దళసు blanditiæ venereæ.

దళసర, దళసు, robur, soliditas, sanitas.

దళాళి, దళ్ళాళి vid. దల్లాళి.

దళిత 1 expansus· 2 divisus, fissus.

దళుకోట s. sepimentum. — adj. circumdatus.

దళి 1 funis ad alligandos pedes vaccæ (dùm lac emulgetur.) 2 arvum, satum (oryzæ.) — adj. eximius, bonus.

దళ్ళన circumdare, obsidere.

దళ్ళురి magna flamma, incendium magnum.

దక్ష 1 *Daksha*, filius *Brahmæ*. 2 vir peritus· 3 vir in potestate constitutus, dominus, magister. — దక్షకన్య *Parvati*, filia *Dakshæ*.

దక్షత peritia, habilitas.

దక్షిణ s. meridies—adj. 1 meridionalis. 2 dexter, (proüt opponitur sinistro vel lævo.) 3 candidus, sincerus, rectus. — దక్షిణుడు, దక్షిణాధిపతి *Yama*.

దక్షిణ pecunia in munus oblata (sive diis sive brahmanis.)

దక్షిణోత్తర వృత్త linea meridiana. (*le méridien*.)

దాంటు vid. దాటు.

దాండిక homo pertinax et obstinatus — దాండికతన pertinacia.

దాండిగె కోలు fustis brevis et densus (quo utuntur quasi telo.) — దాండిగెకార ille qui hunc fus-

tem gestat.

డాంక్రి suî ipsius imperium; corporis afflictatio.

డాంభిక vir fastuosus, ostentationis cupidus.

డాఖలు, డాఖలీ 1 supputationum, documentorum, etc. discussio 2 argumentum, probatio 3 adventus. 4 descriptio in libro .... in tabulis. — డాఖలాగు 1 describi. 2 advenire. 3 perpendi, examinari. — డాఖలుతీర్చిన, probare.

డాగు, డాగికొను, డాగుపడు latere, abscondi.

డాగడిపల్లి *monispermum glabrum*, (planta.) — డాగడిబళ్ళి, quædam species hujus plantæ.

డాగుజూచీ reparatio, refectio. — డాగుజూచీమాడు restaurare, reficere.

డాజని, డాజనీ dentifricium.

డాటికే transitus.

డాటు v. 1 transire, vado meare. 2 transilire, salire. 3 assilire, copulari. (pecora.) 4 transgredi, excedere. — డాటిస, causa esse cur aliquis transeat, etc. — s. altus. — డాటుగాలినడ, డాటుగాలుహాకువడ, magnis passibus incedens.

డాడి, డాడీ, dentes incisores vel molares. 2 barba.

డాడిమి malogranatum.

డాణ, డాణీ, డాణే, grana (ad pabulum equorum.)

డాణ 1 locus, habitatio, sedes. 2 donum, munus. 3 liquor quidam è temporibus elephantis stillans.

డాతే, డాతార, generosus, liberalis. — అశీయడాతే ille qui animos auget. — విద్యాడాతే qui gratis docet.

డాతు 1 (arteriarum) pulsus. 2 radix verbalis, gr. — డాతు నోడు arteriæ pulsum explorare. — డాతుపుష్టి.... శక్తి, virile robur. — డాతుపుష్టి కడమెయాగు, impotens fieri.

డాతృత్వ generositas, liberalitas.

డాత్యూహ gallinula.

డాత్రి falx messoria.

డాద vid. తాత.

డాది nutrix.

డాన 1 donum, munus. 2 vid. డాణ, 3 — డానధర్మ, డానగుణ indoles munifica. — డాని 1 donator. 2 elephas. — డానపత్రి..... శాసన, instrumentum donationis.

డానవ gigas, dæmon.

డాపిత 1 damnatus. 2 addictus, adjudicatus. 3 ille cui res aliqua adjudicata est, manceps.

డాపు insidiæ, latebræ.

డాబు catalogus.

డాబు, డాబుజరుబు, డాబుకి severitas, rigor, terrificatio. — డాబుమాడు terrere, in timore compescere, severè imperare.

ದಾಮ 1 sertum, corona. 2 funis, ligamen.

ದಾಮಾಸೀ ಪ್ರಕಾರ, 1 secundùm dignitatem aut seriem. 2 per collectam. (*par souscription.*)

ದಾಯ 1 ludus quidam. 2 sedes, habitatio. 3 justitia, integritas. 4 hæreditas. 5 donum à parentibus oblatum. 6 lucrum.

ದಾಯಕ dator, donator. — ಶುಭ ದಾಯಕ qui alios ditat (v. g. Deus.) — ಫಲದಾಯಕ remunerator.

ದಾಯವು adinventio, methodus, ratio.

ದಾಯಾದಿ, ದಾಯಿಗ 1 remotè cognatus. 2 ex eodem stipite masculino oriundus. — ದಾಯಾದಿತ್ವ remota cognatio. — ದಾಯಾದ್ಯರು, ದಾಯಾದಿ ಜನರು, remotè cognati.

ದಾಯಿನಿ donatrix.

ದಾರ 1 filum, funiculus, funis. 2 uxor.

ದಾರಕ 1 filius. 2 infans, puer.

ದಾರಣೆ 1 pretium, valor. 2. actio ferendi, gerendi, sustentandi.

ದಾರದ 1 venenum quoddam. 2 hydrargyrum. 3 minium.

ದಾರಢ್ಯ vid. ದಾರ್ಢ್ಯ.

ದಾರಬಂದರ.... ಬಂಧವು.... ಪಂದರ, fabrica januæ.

ದಾರಸರಂಜಾಮು lignea utensilia.

ದಾರಾಳಿಯು vir mitis, iracundiæ expers.

ದಾರಿ via, iter, callis, semita. — ದಾರೀಬಡಿಯ, in viâ aggredi (latrones.) — ದಾರಿಕಾರರು, ದಾರಿಖಾರರು viatores. — ದಾರಿಬಡಕರು, latrones. — ದಾರಿಗೆದಾರಿ ಹೋಗ à viâ errare, ignotus evadere. — ದಾರಿಗೆದಾರೀಮಾಡ 1 cupiditatibus indulgere. 2 derelinquere. — ದಾರಿನುಡಿ rumor vanus. — ದಾರಿಬುತ್ತಿ.... ರೊಟ್ಟಿ.... ಕಲ್ಲಿ cibaria in viam. — ದಾರೀನಡೆಯ... ಹೆಟ್ಟ, iter facere. — ಹೆದ್ದಾರಿ via major. — ಕಾಲುದಾರಿ, trames, callis, semita. — ದಾರೀಸೊಪ್ಪು, olus quoddam.

ದಾರಿತ scissus, divisus.

ದಾರಿಸ scindere, dividere, mactare.

ದಾರು vid. ಯಾರು.

ದಾರು lignum. — ದಾರುಶಕ್ತಿ ignea imago deæ. — ದಾರುಮಯ ಮಂಟಪ, templum è ligno penitùs constructum. — ದೇವದಾರು arbor quædam medicinalis.

ದಾರುಕ auriga *Krishnæ*.

ದಾರುಣ adj. terribilis, horrendus. — s. horror, metus.

ದಾರುಹರಿದ್ರೆ *curcuma*, (lignum *sandala.*)

ದಾರೆ acies (gladii, ensis, etc.)

ದಾರೋಗುಗಿರಿ inspectio horti. (culturæ et fructuum ejus.)

ದಾರ್ಢ್ಯ 1 firmitas, stabilitas. 2 robur. 3 scientia.

ದಾರ್ಣೆ 1 vid. ದಾರಣೆ 2 vestitus.

ದಾರ್ವಾಘಾಟ picus Martius. (*pi-*

vert.)

దాఁచిఁని, దాల్చిని cinnamomum.

దాలుచెక్కు cælaturæ in portæ fabricâ ligneâ.

దావ , దావాగ్ని ignis in sylvis spontaneè exardescens.

దావ 1 vid. యావ. 2 lis, accusatio, querimonia.

దావణిత్రాడు, longus funis (ad alligandum pecora.)

దావతి afflictio , calamitas, molestia.

దావ దహన,దావానలము, vid. దావ.

దావడు vid. యావడు.

దావళి stragulum laneum album (*cambouli*)

దావాదార accusator, petitor.

దావాశిమాడ gypsum illinire .

దావె, దావా vid. దావ. 2 — దావెదార vid. దావాదార.

దాశ piscator.

దాశరథి *Rama* , filius *Dasarathæ.*

దాశార్హుడు *Krishna.*

దాష్టీక s. 1 imperium, auctoritas , robur . 2 tumultus , actio debacchandi , increpandi . — దాష్టీకతన, id. sens. — adj. tumultuans, debacchans, increpans.

దాస 1 famulus, servus. 2 sectator *Wishnuvi*, ostiatim mendicans et saltitans. 3 piscator . 4 *Shudra.* — దాసళు, దాసాకిఁ , దాసి, దాసరసాని 1 famula, ancilla, serva. 2 meretrix. — దాసత్వ servitus .

దాసర హావు magnus serpens .

దాసరి vid. దాస, 2.

దాసవాణ, దాసవాళ, దాసవాళద గిడ } *hibiscus rosa Sinensis* .

దాసీర è famulo aut servo oriundus.

దాసీరక camelus.

దాసోమఠ locus in quo sacerdotes *Jangamæ* divertere solent.

దాస్య servitus.

దాహ sitis , ardens desiderium — దాహ పడ.... గొళ్ళు, sitire.

దాళ 1 libramen in unâ lance additum (ne præponderet vas in alterâ positum.) 2 tabula tesserarum. — దాళకట్టు æquare lances staterae.

దాళకాయి olera in butyro aut oleo frixa.

దాళహాక vaccae pedes posteriores alligare.

దాళి vastatio , depraedatio . — దాళికొళ్ళు vastari, spoliari. — త్రిశదాళి funereus rogus.

దాళింబ , దాళింబర , malogranatum.

దాళికు, దాళిడ aufugere .

దాళు 1 splendor. 2 vid. దాళి.

దాక్షాయణి 1 constellatio. 2 *Parvati.*

దాక్షిణ్య 1 honor alicui exhibitus (in praesentiâ ejus ,) vere-

cundia exterior. (*respect humain*) 2 concordia, consensio. 3 personarum acceptio. 4 reverentia. 5 bonitas, misericordia. — ముఖదాక్షిణ్య 1 reverentia exteriùs tantùm alicui exhibita. 2 adulatio. — దాక్షిణ్యశాలి .... మూర్తి, దాక్షిణ్యపరుడు 1 vir egregius, nobilis, gravis. 2 pius, bonus, mansuetus. — నిర్దాక్షిణ్య agendi ratio à personarum acceptione aliena.

దాక్షిణాత్య meridionalis.

దండ lens, (lendis.)

దండించు transgredi, excedere, transire.

దండిగ, దండియుడు, 1 vir robustus. 2 vir crudelis. — దండితన, దండిగతన 1 robur. 2 crudelitas.

దండు s. 1 culcitra, pulvillus. 2 pars interior plantae *banane*. 3 fulcrum. (*arc-boutant*) 4 stipes. truncus ligneus. 5 robur. — adj. 1 densus, robustus. 2 cibus valentissimus. — పడియ దండు ligamina densa quibus connectuntur paginae libri. — బాగులదండు compages quibus copulantur tabulae januarum. — కొత్తదండు caulis seu culmus palearum. — దండుకొ... ..., pinguescere, roborari. — దండుదరియు debilitare. — దండురుకు necari, mori.

దండి 1 robustus. 2 pertinax, temerarius. 3 ingens. — దండితన 1 fortitudo. 2 magnitudo. 3 temeritas.

దంకి tumulus, agger, collis. — దంకిలగట్టు montes et valles. — దంకిలకోయు aggerem exaequare.

దంము 1 cuneus. 2 brevis densaque trabes. 3 ligneum obturamentum. 4 basis, ima pars. 5 moles

దంముకు quodcumque magnum vel latum.

దంముదరు brahmanae.

దండు s. dolor. — v. 1 latus, ingens, eminens esse. 2 propellere.

దంమిలరు superbus, pertinax vel ferox esse.

దిట్టు, దిట్ట egregius, amoenus. (formâ, dotibus, etc.)

దిక్కుటందతే 1 celeriter. 2 tacitè.

దిక్కరించు contemnere, despicere, arguere, exprobrare.

దిక్కు 1 regio. 2 spatium. 3 orbis terrarum pars. 4 divisio indicis nautici (*boussole*) 5 pars, latus. 6 refugium, asylum, tutela. — దిక్కులేని orphanus, (parentibus, amicis, opibus, etc.) destitutus. — దిక్కుతోచక inconsultò aufugere. — దిక్కుదిక్కుపోవు passìm abire — దిక్కుల పోవు id. sens. — దిక్కుంజరములు elephantes qui in singulis orbis terrarum partibus stare dicun-

tur. — దిక్పాలకులు numina quæ ventis variis præesse dicuntur. — దిగ్భాగ .... దిక్ప్రదేశ .... దిఙ్మండల, variæ divisiones indicis nautici. — దిక్కుదిక్కు id. sens.

దిగంబర nudus.

దిగంత horizon, tis.

దిగదిగ sonitus celeriter gradientis.

దిగధిపులు vid. దిక్పాలకులు.

దిగీశాంగజము vid. దిక్కుంజరగజము.

దిగులు, దిగిలు 1 metus, trepidatio. 2 ignavia.

దిగిచు humiliare, deprimere.

దిగ్గజము vid. దిక్కుంజరగజము.

దిగ్గన statim.

దిగ్ధ illitus, unctus.

దిగ్బంధన incantatio ad removenda omnia mala.

దిగ్భ్రమణ, దిగ్భ్రాంతి 1 vertigo (capitis) 2 vagatio, erratio.

దిగ్వార్తలు nuntii vel rumores è variis partibus allati.

దిగ్విజయం integra victoria.

దిట vid. దృఢ.

దిట్ట 1 audax. 2 potens, fortis. 3 decens, idoneus. — దిట్టగాడ vir peritus. — దిట్టవాగ convenienter — దిట్టపడు 1 firmus, stabilis esse. 2 convenire, decere. — దిట్టపరచు ordinare.

దిట్టి vid. దృష్టి.

దిడ, దిఠ vid. దృఢ.

దిడ, దిడని, celeriter.

దిడ్డి 1 janua postica. 2 porta cancellis munita, porta castelli. 3 foramen. — దిడ్డిదారి collis, trames, diverticulum, semita.

దిణ్ణె vid. దిండె.

దితి una ex uxoribus *Kasyapæ*; mater gigantum.

దిధిషు virgo vidua quae ad secundas nuptias convolavit.

దిన dies. — దినకర .... మణి .... రత్న, sol. — దినదిన, దినగల్లి, దినేదిని, దినంప్రతి, అనుదిన, quotidiè. — దినహాని dies perdita. — బహుదినవయసు vir actate provectus. — దినదొబ్బు tempus consumere. — దినముఖ manè. — దినవర్తని stipendium diurnum. — దినవహి, దినవారి diarium —. దినావసానము, vespera.

దినుసు, దినిసు, దినుసువస్తు 1 genus, species. 2 merces, bona, opes.

దిరాది stultus, fatuus.

దినేశ sol.

దిప elephas.

దిబ్బ ignis.

దిబ్బెడ ligneum obturamentum. — దిబ్బెడదరు conjugati.

దిబ్బలు, దిబ్బు 1 lutum, cœnum. 2 via aspera et inaequalis.

దిబ్బ 1 pecunia (in terrâ abscondita.) 2 clunes. 3 tumulus, collis.

దిబ్బరికె, దిబ్బరిక, vigilans, providens, cautus.

దిబ్బ collis, agger.

దిబ్బేవు pecunia, divitiæ.

దిమరు pellis pruritus.

దిమాకు insolentia, ferocia, arrogantia, superbia, contemptus.

దిల్ mens.

దిలీప celeber quidam rex à sole oriundus.

దివ 1 firmamentum, æther. 2 cœlum. 3 tempus diurnum.

దివస vid. దిన — దివస్పతి *Indra*, firmamenti rector.

దివాంధ vid. దివాభీత, 1.

దివాకర sol.

దివాకీర్తి barbitonsor.

దివాణ palatium, aula. — దివాణ దవరు aulici, regii officiales.

దివాను Indus magistratus curiæ aut tribunali præpositus. — దివానుఖాని publicum atrium.

దివానా stultus, fatuus.

దివాభీత 1 bubo. 2 vir timidus.

దివాల్ murus.

దివాళి bonorum cessio. (*banqueroute*.) — దివాళిమోరను, debitis solvendis impar. — దివాళిమోరతన bonorum ruina. — దివాళిమోరు .... తిగియ .... పోగ, debitis solvendis impar fieri.

దివి 1 cœlum. 2 firmamentum, æther. — దివిజరు, దివౌకసరు, semidii — దివిజారి gigas. — దివినాయక *Indra*. — దివిద్రుమ arbor paradisi.

దివిటి fax, tæda.

దివ్య 1 divinus, cœlestis, supernaturalis. 2 eximius, egregius, jucundus, pulcher. — దివ్యకటక civitas *Indræ*. — దివ్యకళి participatio cum naturâ divinâ. — దివ్యగాయన cœlestis cantor.

దశ, దిశ 1 una è divisionibus indicis nautici. 2 pars, latus. 3 spatium, regio. — దిశాంతవు horizon.

దిష్ట 1 fortuna, fatum, sors beata vel misera. 2 tempus.

దిష్టి vid. దృష్టి.

దీంటి vid. దింసి.

దీగొళ్ళ, arietare.

దీటు æqualitas, similitudo, conformitas — adj. æqualis, similis, conformis. — దీటాళు compar, socius. — దీటుమాడ adæquare. — దీటుగొళ్ళ .... పడ, similis esse.

దీన pauper, inops, afflictus, mansuetus, timidus, humilis. — దీనత్వ, దీనతె, paupertas, inopia — దీనదయాళు., దీన దయాపరను, Deus auxiliator pauperum.

దీనార aureus nummus.

దీప lampas — దీపస్తంభ candelabrum, lampadis columella. — దీపాళీకంభ pertica è quâ suspenditur lampas (in quibusdam diebus festis paganorum.) — నందాదీప lampas antè idolum indesinenter ardens. — దీప ఆరిస..... తుంబ, . .. తంణగెమాడ, exstingue-

re lampadem. — దీపకుం కట్టిన, ... కట్టిన ..... ముట్టిన, accendere lampadem. — దీపస్తంభం, candelabrum.

దీపక 1 cuminum parvum. 2 lepores styli. 3 avis quædam. 4 vir illustris.

దీపన 1 fames 2 vis digestiva.

దీపని 1 *amomum*. vid. ఓమ. 2 *fenum græcum*, bot.

దీపాంధకు mus quidam grandior.

దీపారాధన linteamen novum, in butyro intinctum, quod accendunt pagani in honore *Kartikeya*.

దీపాళి vid. దీపారాధన.

దీప్తి 1 lux, lumen, splendor, fulgor. 2 forma, venustas, pulchritudo. — దీప్త adj. 1 splendens, fulgens, radians. 2 adustus.

దీప్య vid. దీపని, 1 — vid. దీపక, 1.

దీబి, దీబికట్టె vid. దివ్వె.

దీమస 1 ratio, adinventio, modus, stratagema. 2 fortitudo.

దీము 1 apathia, socordia, pigritia. 2 levis dolor aut morbus.

దీర్ఘ adj. longus, diuturnus. — s. signum quo notatur vocalis longa. — దీర్ఘాలాగించు distinctè legere. — దీర్ఘకోల cochlea (piscis.) — దీర్ఘదర్శి propheta. (à longè prospiciens.) — దీర్ఘదర్శన .. దర్శనము prophetia. — దీర్ఘనిద్ర mors. — దీర్ఘసూత్రుడు vir peritus, vel strenuè laborans.

దీర్ఘిక stagnum.

దీవన, దీవెన, benedictio, faustorum precatio. — దీవనపొందు.. పడు benedici. — దీవించు, దీవెనలిచ్చు, benedicere, fausta precari.

దీవి vid. దీప.

దీవటి, దీవటీగె, దివటి, దివటీగె tæda, fax. — ఇనుప దీవటీగె, tæda magna in ferreo vase posita.

దీవు vid. ద్వీప.

దీక్ష 1 corporeæ mortificationis assumptio. 2 initiatio (sacro ritui, etc.) 3 sacrificium aut cultus. — దీక్షపెంచుకొను promittere comam. (v. g. maritus mulieris prægnantis.) — దీక్షగొను assumere filum brahminicum, *lingam*, etc.

తుంక, తుంకించు, insilire.

తుంటరాడు 1 vacillare. 2 inæqualis esse.

తుంటి 1 mulier. 2 muliebris armilla.

తుంటిగె.... తుంటిగెన గిడ *Jatropha curcas*, (arbor.)

తుంటెలి genus quoddam muris moschum redolentis.

తుంటు adj. rotundus, sphæricus. — s. 1 sphæra, rotunditas. 2 vertex capitis. 3 armilla. 4 vi-

cinia. — దుండు మల్లిగె *Jasminum sambac*, bot. — దుండిగె rotundè, sphæricè. — దుండుసలిగె medium fulcrum staminis telæ.

దుండు prodigus, opes suas vanè impendens. — దుండగాఱ id. sens. — దుండగాఱతన prodigalitas.

దుందుభి 1 annus 56us Indici cycli sexaginta annorum 2 tympanum.

దుంధుమార nomen regis cujusdam. 2 feles. 3 genus quoddam rubri vermis. 4 fumus.

దుంపరాష్ట్ర radix medicinalis sic dicta.

దుంబాళి vexatio, molestia, mœror.

దుంమచె, దుంమ్ముచె postilena (*croupière*.)

దుంమన, దుంమర, దుంమళి mœror, tristitia, angustiæ.

దుంమాన mœror ex humiliatione oriens. vid. దుర్మాన.

దుంమికు, దుంముకు, exsilire, descendere, insilire.

దుంము pulvis. — దుఁము జాడిసి కొండు పోఁగ iratus abire (excutere pulverem pedum suorum, etc.)

దుఃఖ 1 mœror, tristitia, afflictio, angustiæ, infortunium. 2 dolor. — దుఃఖపడ..., గొళ్ళు, దుఃఖిస, contristatus esse. — దుఃఖి, దుఃఖిత, tristis, mœrens. — దుఃఖకర dolorem, tristitiam afferens. — దుఃఖోత్కృష్ణవాగి permolestè. — దుఃఖోపశమన consolatio.

దుకాను, దుకాణా tabernarius, taberna. — దుకానుదార tabernarius, mercator.

దుకారు pluvia prior et pluvia posterior.

దుకాళి duplex, (pannus.)

దుకీల vid. దుకూల.

దుకుణి, దుకులు, vid. దుకాళి.

దుకూల pannus sericus, quodcumque linteum tenue.

దుక్క vid. దుఃఖ.

దుక్కర factu difficilis.

దుక్కలిన in stomacho assurgere. (cibus.)

దుక్కి præparatus, aratus (ager)

దుఖ్ఖ vid. దుఃఖ.

దుగ par, duo. — దుగబిళి vinci, causâ cadere. (in ludo.)

దుగుడ invidia, odium.

దుగుల 1 vid. దుకూల. 2 decima quarta pars *pagodæ* unius.

దుగ్గ vid. దుగ.

దుగ్గాణి nummus cupreus (tribus teruncciis æquivalens.)

దుగ్గు 1 palea conculcata et in festucas redacta. 2 sordes in leguminibus.

దుగ్ధ 1 lac. 2 levis morbus. 3 mœror.

దుగ్ధిక *asclepias*, bot.

దుగ్ధి 1 inimicitia, odium. 2 vana

spes. 3 invidia.

దుట్ట vid. దుష్ట.

దుడిమి 1 ministerium. 2 res comparata, possessio, opes.

దుడియు 1 laborare, domestica opera exercere. 2 adipisci, comparare (divitias.) — దుడిమ, industrius.

దుడుంకి deambulatio, equitatio.

దుడుంమి 1 subitò. 2 firmiter.

దుడుకు s. 1 festinatio, præcipitatio, temeritas. 2 imprudentia, inconsiderantia. 3 pueriles nugæ. 4 violentia, injustitia. — adj. 1 inconsideratus, stultus. 2 pravus. 3 temerarius.

దుడుదుడునలేచు celeriter aut subitò exsurgere.

దుడుమి opes, facultates. — దుడుమిగాడు vir dives. — దుడుమిమాడు comparare pecuniam.

దుడ్డు 1 nummus æneus (quatuor *cash* æquivalens.) 2 clava. — దుడ్డాసి avaritia, pecuniæ cupiditas — దుడ్డుకొడదవ sordidè avarus. — దుడ్డాట puerilis quidam Indus. (*la fossette*.) — దుడ్డుగోలు fustis quo conteruntur legumina

దుండంకి, దుండుంకి, meretrix.

దుప్పుంపరిగు casus, fortuna. — దుప్పుంపరిగుడు fortunæ temerarius assectator.

దుత్తరి, దుత్తారి, variegatus.

దుత్తూర, దుత్తూరి vid. దత్తూరిగడ.

దుద్దకుల్లెగోసి aurificis instrumentum quoddam.

దుప్పటి, దుపటి 1 stragulum. 2 pallium. 3 linteum, mappa.

దుప్పునబడు subitò cadere.

దుప్పి, దుప్పి cervus variegatus.

దుప్పిలేత్తు *calamus draco*.

దుబుదుబు sonitus tympani.

దుబారి, దుబారీ prodigus, improvidus, stultè dissipans rem familiarem. — దుబారితనము prodigalitas. — దుబారిచేయు stultè dissipare.

దుభాషి interpres. vid. ద్విభాషి.

దుమచి, దుముచి, equi postilena. (*croupière*.)

దుముకి genus quoddam gemini tympani.

దుముకు, vid. దుంబుకు.

దుయ్యం secundarius, alteri subjectus.

దుర్, దుస్, దుష్, దుః, particula samscrita quæ in vocibus compositis indicat 1° difficultatem, molestiam. 2° pravitatem. 3° prohibitionem.

దుర 1 bellum, prælium. 2 robur adæquatum. 3 ætas matura.

దురంగి bis intinctum.

దురంజి *annona squamosa*, bot. (fructus.) vid. సీతాఫల.

దురంత sempiternus.

దురగొన్ను præliari.

దురదృష్ట infortunium, casus adversus.

దురద pruritus.

దురభిమాన s. inanis gloria, vanitas, præsumptio. — దురభిమాని præsumptuosus, de se vanè confidens. — దురభిమానిస de se nimiùm præsumere.

దురభ్యాస mala consuetudo.

దురవస్థ misera conditio.

దురస్తు conveniens, bonus, rectus. — దురస్తుమాడ restaurare, disponere.

దురహంకార vid. దురభిమాన — దురహంకారి vid. దురభిమాని.

దురళ pravus, malus. — దురళతన malitia.

దురాచార mala consuetudo, malus usus.

దురాయి 1 protestatio. 2 citatio in jus nomine Gubernii.

దురాశె 1 vana vel amissa spes; desiderium quod quis assequi non potest. 2 pravum desiderium.

దురిత 1 peccatum, scelus. 2 calamitas, pœna.

దురుంబితన indigestio, ebrietas.

దురుగళు vid. మొంజలు.

దురుసు 1 velocitas, impetus. 2 robur. 3 pinguedo, soliditas. 4 densitas.

దురుస్తు vid. దురస్తు.

దురుళ vid. దురళ — దురుళతన vid. దురళతన.

దురోదర alea, ludus.

దుర్కీ taurorum mugitus. — దుర్కీదాక .... కొడియ, stertere.

దుర్గ, దుర్గస్థాన castellum.

దుర్గంధ odor fetidus.

దుర్గతి 1 infernus. 2 sors misera.

దుర్గపథ mala via.

దుర్గమ invius, inaccessus.

దుర్గా గణపతి *Ganesha*, filius *Parvati*. — దుర్గా దాస servus *Parvati*.

దుర్గాదేవి, దుర్గి, దుర్గీ, *Parvati*.

దుర్గుణ mala indoles vel natura, mala cupiditas.

దుర్గట, దుర్గటని, assecutu difficilis.

దుర్జన pravi homines.

దుర్జాతి abjecta tribus.

దుర్దిన 1 dies mala 2 dies nebulosa.

దుర్దెశె infortunium.

దుర్దోష gravis culpa; ingens malum.

దుర్ధర 1 intolerabilis. 2 assecutu difficilis.

దుర్ధర్ష 1 invidus. 2 intolerabilis. — దుర్ధర్షతన invidia.

దుర్నడతె mala agendi ratio.

దుర్నయ crassus, non tenuis.

దుర్నర vir pravus.

దుర్నామ infamia.

దుర్నీతికార 1 insipiens 2 debilis aut pravus gubernator.

దుర్నీతి 1 exitiosa doctrina,

error. 2 mala administratio.

దుర్వాదము prava excusatio.

దుర్బలు imbecillitas, debilitas, impotentia. — దుర్బలుడు debilis homo.

దుర్బీజము mala stirps, infamis progenies.

దుర్బుద్ధి 1 mala indoles 2 stultitia, amentia. 3 malum consilium.

దుర్బోధన, దుర్బోధ, mala doctrina.

దుర్భగ mulier marito suo exosa.

దుర్భర intolerabilis.

దుర్భాషు probrum, convicium.

దుర్భిక్షు, fames, inedia, annonæ raritas.

దుర్మతి 1 prava mens. 2 55 us annus cycli Indici sexaginta annorum.

దుర్మన prava mens.

దుర్మరణ præmatura aut mala mors.

దుర్మార్గు via mala, pravitas, vitium. — దుర్మార్గుడు, దుర్మార్గి, pravus homo. — దుర్మార్గత per-versitas.

దుర్ముఖి 1 trigesimus annus cycli Indici sexaginta annorum. 2 indignantem vel malam habens faciem. 3 obscena aut scurrilia loquens.

దుర్యోధన Duryodhana, filius natu major principum *Kuru*.

దుర్లభ 1 rarus, comparatu difficilis. 2 charus, dilectus.

దుర్వచస్సు verbum obscenum aut contumeliosum.

దుర్వర్ణ 1 argentum. 2 infamis tribus.

దుర్వార్త malus nuntius.

దుర్వాసన fetor.

దుర్విదగ్ధ imperitus, sensu destitutus.

దుర్విధ pauper, inops.

దుర్వ్యయ stulta impensa.

దుర్వ్యసన
దుర్వ్యాపార { vid. దురభ్యాస.

దుర్వ్యయ inutilis impensa.

దులాబి prodigus. — దులాబితన prodigalitas.

దువ్వాళిన corpus exercere, deambulare.

దుశ్శరీర vir perversus.

దుశ్శకున nefastum omen.

దుశ్శాలు duo pallia.

దుశ్శాసన *Dushasana*, frater natu minor *Duryodhanæ*.

దుశ్శీల vid. దురభ్యాస.

దుష్కర్మ flagitium, scelus, pravè factum. — దుష్కర్మి peccator, flagitiosus, nefarius.

దుష్కర factu difficilis.

దుష్కామేచ్ఛ, (దుః, కామ, ఇచ్ఛ) inordinata cupido, luxuria.

దుష్కాల tempus calamitosum.

దుష్కృత perversè factum, pra-

va actio.

దుష్ట 1 malus, pravus. 2 abjectus, vilis. 3 crudelis. 4 debilis, infirmus. — దుష్టత్వ pravitas. — దుష్టమృగ fera. — దుష్టశాశ్యగ vitæ reformatio.

దుస్తర difficilis, arduus.

దుస్తు 1 vestium instructus, ûs. 2 linteaminis texturam lavando solvere, vel distrahere. (*érailler.*) — దుస్తాగిర distrahi. (textura panni, etc.)

దుస్థల malus locus.

దుస్థితి paupertas, inopia.

దుస్స్వప్న somnium nefastum.

దుస్స్వభావ prava natura.

దుస్స్వర nota musica discors, vox absona.

దుస్సంగ, దుస్సాంగత్య incongrua connexio.

దుస్సంతతి mala proles.

దుస్సంధాన mala mediatio.

దుస్సహము latu difficilis aut intolerabilis.

దుశ్శికొళ్ళ purgari. (pecora.)

దుశ్శేనను frater natu minor *Duryodhanæ*.

దుహి odium, malitia, malignitas. — దుహిగార inimicus, osor.

దుహిత, దుహితరను, filia.

దుహిరి duplex.

దుఃఖ mœror, tristitia, molestia.

దూంటు vid. దూటు.

దూంపిక్కు, దూంపిడు, దూంపిసు, vehementer contristari, viribus deficere, devinci, superari.

దూటు 1 obtrectare, famam alienam violare. 2 exsilire. 3 lac sugere.

దూడు propellere.

దూత nuntius — దేవదూత angelus.

దూతి lena, libidinum internuntia.

దూదపేణి placenta è farinâ, lacte et saccharo.

దూదవి 1 ancilla. 2 lena.

దూది 1 gossipium sericum. 2 gossipium quoddam rubrum (quo utuntur quasi igniario. [*amadou*]) 3 vid. దూతి.

దూప 1 vapor aromaticus (è resinâ combustâ oriens, etc.) 2 incensum, thus. — దూపకలశ ... పాత్రి.... కరణి, navicula incensi. — దూపార్తి thuribulum. — దూపదక్షైల .... దూపరసాయన, succus è thure expressus. — దూపాకోరిస, ... హాక, incensare.

దూబరిదిండి prodigus, sumptuosus, insulsus.

దూబాని, దూబిణి, దూబిని pecten.

దూబు crines pectere.

దూమ fumus. vid. ధూమ.

దూమళ, దూమర, fumi colorem habens.

దూముధాము vastatio.

దూర s. intervallum, spatium,

distantia. — adj. distans, remotus. — దూర స్త్రీ mulier menstrua. — దూరదృష్టి 1 spiritus propheticus. 2 visus acutus; prævisio. — దూరదృక్కు 1 providus. 2 à longè prospiciens. 3 propheta. — దూరవాగి longè, remotè.

దూరకోఁపాన్న distans, remotus.

దూరవంటి mulier menstrua.

దూరాట 1 obtrectatio, calumnia. 2 actio pellendi. — దూరాడ obtrectare, calumniari, probris afficere.

దూరిన introducere, adigere, impellere.

దూరు s. calumnia, vituperatio, exprobratio. — v. a. 1 vituperare, exprobrare, calumniari. 2 introire. 3 penetrare. 4 sese insinuare, irrepere. — దూరికొల్లు exprobrare, vituperare, calumniari. — దూరు కర in seipsum inducere vituperium.

దూబీణని, telescopium.

దూర్వ *agrostis linearis* bot.

దూల trabs.

దూలగొండి *Dolichos pruriens*, bot.

దూశి coqua, caupona, in publico diversorio cibos vendens.

దూషక conviciator, maledicus. — జీఁవదూషక blasphemator.

దూషణ 1 maledictio. 2 vituperium, exprobratio. 3 culpa aut defectus. 4 convicium, probrum. — దూషిన maledicere, exprobrare, vituperare, carpere, probris afficere.

దూషిక secretio vel humor oculi.

దూష్య adj. reprehensibilis, contemptibilis, vilis, maledictus. — s. tentorium.

దూసర color cinereus.

దూసిగ, దూశిగ 1 pannos aut minutas merces vendens. 2 sartor.

దూసిన vid. దూషిన.

దూళు pulvis, vid. దూళి.

దూళిక sinapis nigra.

దూళిత cinis precibus consecratus.

దృక్కు 1 oculus. 2 visus.

దృఢ 1 multus, nimius. 2 firmus. 3 potens. 4 solidus — దృఢదంశక *squalus*, zoo. — దృఢాంగి vir robustus.

దృశ్య visibilis. — మనోఁదృశ్య menti perceptibilis.

దృష్ట visibilis, apparens.

దృష్టాంత 1 probatio, argumentum. 2 metaphora, parabola. 3 scientia. 4 mors. — దృష్టాంతవాగి evidenter.

దృష్టి 1 visus. 2 oculus. — దృష్టి దోఁష influxus funestus oculorum. — దృష్టిన videre. — దృష్టిసి నోఁడ fixis oculis intueri. — దృష్టిగొలిన attrahere oculos. videndum præbere.

ದಿಂಗುದಿವಲು venereus morbus.

ದಿಲ್ಲಾಗಿ jocus, ludus, oblectamentum.

ದಿಗಟು, ದಿಗಡು, ದಿಗಡಿಬಿಡ, in fugam vertere, profligare.

ದಿನ್ನವರ್ತ್ತನ vid. ದೈನ್ಯವರ್ತ್ತನ.

ದೆಬ್ಬೆ, ದೆಬ್ಬಲು, ictus, plaga. — ದೆಬ್ಬೆತಿನ್ನ.... ಕೊಳ್ಳು.... ಪಡ, vapulari, verberari. — ದೆಬ್ಬಲುಮಾರಿ qui sæpè sæpiùs verberatur.

ದೆವಸ vid. ದಿವಸ.

ದೆವ್ವ dæmonium, malus spiritus, spectrum, phantasma. — ದೆವ್ವಗಾಳಿ procella, turbo. — ದೆವ್ವತಿಂಡಿ helluo. — ದೆವ್ವಬಡಿಯ.... ಹಿಡಿಯ.... ಹೊಡೆಯ, obsidere, apprehendere. (spiritus malus aliquem.) — ದೆವ್ವಬಿಡಿಸ à dæmonio liberare. — ದೆವ್ವಬೇನೆ dolor excessivus. — ದೆವ್ವಸೋಕು.... ಸೋಗಡು.... ಸಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳು, dæmonio infestari.

ದೆಶೆ, ದೆಸೆ 1 sors, fortuna, fatum. 2 conditio, status. 3 pars quæcumque indicis nautici. — ದೆಶೆಯಾಣ್ಬ numen præsidens alicui ex orbis partibus. — ದೆಶೆಕೂಡಿಬರ prosperare. — ದೆಶೆದೆಶೆಗೆ ಹೋಗ dispergi. — ದೆಶೆಗಾರ, ದೆಶಾವಂತ, vir dives vel prosper.

ದೆಸೆಯಿಂದ è, ex, à, ab.

ದೇಕು, ದೇಂಕು, ದೇಕಾಡು, ದೇಕಿಡು reptando incedere.

ದೇಖಾಲು adj. 1 pertinens vel spectans ad .... 2 universus, integer, omnis, totus.

ದೇಗಲ vid. ದೇವಾಲಯ.

ದೇಗುಲ vid. ದೇವಕುಲ.

ದೇಣ donatio. — ಲೇಣಾದೇಣ donatio et acceptio.

ದೇಬೆ inutilis, stultus, imperitus.

ದೇಯ datu aptus vel congruus.

ದೇವ 1 uumen, deus. 2 rex. — ದೇವಂಮ, dea. — ದೇವಕೞು semidei.

ದೇವಕಿ, ದೇವಕೀದೇವಿ mater *Krishnæ*.

ದೇವಕಾಂಚನ arbor sic dicta.

ದೇವಛಂದವು torques è centum filis confectus.

ದೇವಡಿ 1 palatium 2 tentorium.

ದೇವತೆ numen (cujuscumque sexûs, divino cultu honoratum.) — ದೇವತೆಗಳು, ದೇವತೆಯರು, dii, semidii, etc.

ದೇವತ್ವ 1 divinitas. 2 unio cum divinitate. 3 apotheosis.

ದೇವದತ್ತ 1 à deo datus. 2 quidam. 3 concha *Ardjunæ*. 4 aura (quæ emittitur ex ore oscitantis.)

ದೇವದಾಯ, ದೇವತಾಪುತ್ತಾರ, prædia à Gubernio concessa et tributis exempta ad sustentandum templa paganorum.

ದೇವದಾಸಿ meretrix. (ministerio templi addicta.)

ದೇವನ 1 numen quodcumque. 2 ludus, jocus. 3 nubes. — ದೇವನಹಕ್ಕಿ vespertilio aut vanellus.

ದೇವನಾಂಪಟ್ಣ castellum sancti Davidis in orâ Coromandelicâ.

ದೇವನಾಳ calamus.

ದೇವಭೂಜ arbor quædam Paradisi.

ದೇವಭೂಮಿ pulchra regio.

ದೇವಮಣಿ 1 cincinnus quidam jubæ equorum. 2 ornamentum in collo equorum. 3 margarita *Krishnæ*.

ದೇವಮಾತೃಕ imbre irrigatus.

ದೇವಮಾದಳ acidum quoddam malum citrinum.

ದೇವಮಾರ್ಗ 1 recta agendi ratio. 2 clunes.

ದೇವಯಜ್ಞ holocaustum *hôma*.

ದೇವಯಾನ numinis alicujus vehiculum.

ದೇವಯಾನಿ filia *Shukræ*.

ದೇವರಂಗ media pars templi.

ದೇವರನು mariti frater. (natu minor.)

ದೇವರಿಸ humiliter deprecari.

ದೇವರು 1 Deus. (honoris causâ, pluralis adhibetur numerus.) 2 ...... ದೇವರುಗಳು, dii. 3 domine. (hâc voce utuntur honorificè loquendo sacerdotibus, regibus, aut aliis eximiis viris.)

ದೈವಲ quidam eremita aut philosophus.

ದೇವಲಕ sacerdos celebrans.

ದೇವಲೋಕ cœlum (proüt est sedes semi-deorum.)

ದೇವವರ್ಧಕಿ *Viswacarma*, opifex inter deos.

ದೇವಸ್ಥಾನ templum, domus Deî.

ದೇವಳ vid. ದೇವಾಲಯ.

ದೇವಕ್ಷ್ಮಾಧರ mons aureus *Mahameru.*

ದೇವಾಂಗದವರು tribus quadam textorum. — ದೇವಾಂಗದ್ದಮರಿ ... ಮೃಗ, simius.

ದೇವಾದಿದೇವರು Deus deorum.

ದೇವಾದ್ರಿ vid. ದೇವಕ್ಷ್ಮಾಧರ.

ದೇವಾನಾಂಪ್ರಿಯನು pertinax, obstinatus.

ದೇವಾರಿ gigas, deorum inimicus.

ದೇವಾರ್ಚನೆ divinus cultus.

ದೇವಾಲಯ templum, fanum, sacellum.

ದೇವಿ 1 dea, uxor unius semideorum. 2 *Parvati*. 3 regina. 4 variolæ.

ದೇವಿಕೊಳ್ಳು fluvium, rivum scrutari (ad inveniendum aliquid amissum.)

ದೇವು 1 vid. ದೇವಿಕೊಳ್ಳು 2 manu extrahere oryzam (ex aquâ in quâ lota est.)

ದೇವೇಂದ್ರ, ದೇವೇಶ *Indra*, semideorum dux.

ದೇಶ regio, terra, districtus.— ದೇಶಗೇಡಿ, ದೇಶಭ್ರಷ್ಟ, qui patriam dereliquit. — ದೇಶಕೆಟ್ಟ amissus, absconditus. — ದೇಶಪಾಂಡೆ .... ಪಾಂಡಿ provinciæ alicujus archivum. — ದೇಶಮುಖ præcipuus pu-

blicanus Indus—దేశస్థుఁడు 1 civis, incola. 2 quædam brahmanarum series.

దేశదుష్వ arena quædam (quâ utuntur ad poliendum.)

దేశాంతర 1 extera regio. 2 exsilium.—దేశాంత్రపాలాగు exsulare, in exsilium pelli — దేశాంత్రి viator, exul, hospes, peregrinus.

దేశాయి, దేసాయి, princeps mercatorum (apud *Linganistas.*)

దేశావార adj. exterus, exoticus, invectus. —s. 1 donum, munus. 2 eleemosyna.

దేశిక, దేశిగ, 1 spiritualis dux aut præceptor. 2 advena, extraneus, viator.

దేశిరాగ nomen cantilenæ cujusdam.

దేశ్య s. regionis lingua vel loquela. —adj. regioni proprius.

దేహ corpus. — దేహి corporeus. — దేహదండని mortificatio corporalis.—దేహగుణ.... ధర్మ, corporis constitutio. — దేహధారిగళు creaturæ corporeæ. — దేహపరవశ exstasis. — దేహబాధ్య.... సంబంధ consanguinitas. — దేహబాధి naturæ requisita.

దేహళి portæ limen.

దైర maritus. — దైరి conjux.

దైరేయ, దైత్య gigas, dæmon.

దైన్య humilitas. 2 paupertas. 3 servile obsequium. 4 parcimonia.

దైవ s. 1 numen. 2 fatum, sors, fortuna. 3 malus spiritus. —adj. divinus, cœlestis. — దైవాధీన, దైవయోగ, దైవగతి, దైవయత్న fatum, Dei decretum. — దైవజ్ఞ astrologus, hariolus, vaticinator.— దైవజ్ఞె, దైవకోవిదె 1 saga. 2 stellio quidam.

దైవత s. Deus, numen. — adj pertinens ad deum.

దైవిక propheta, vaticinator.

దైవీక s. tribulatio divinitùs immissa. — adj. divinus.

దైవిష్టిక fato aut prædestinationi omnia attribuens.

దొంగ bos. — దొంగతొగలు palearia bovis.

దొంగర 1 cavitas. 2 foramen, fissura, apertura.

దొండుళి multitudo, massa, acervus.

దొణ్ణె fustis, clava. — దొంణే ఖరమ vir qui fuste semper armatus incedit. — దొంణే ముగు nasus grandis vel aduncus.

దొంతి, దొంతె 1 acervus vasorum superpositorum. 2 par unum. — దొంతి తోఱణె duplex epistylium.

దొంద par unum. — దొందడి ambo pedes.

దొంతి vasculum è foliis confec-

tum — డొంకెచెవి magna auris.

డొంబళి vid. డొండుళి.

డొంబ, డొంబర, funambulus, histrio gymnicus. — డొంబతి, డొంబరతి, డొంబళు mulier ad tribum funambulorum pertinens.

డొంబి 1 multitudo, turba. 2 tumultus, confusus sonitus. 3 certantium fragor. — డొంబిగ, డొంబిగార qui tumultum ciet. — డొంబిడ, డొంబికెగియు tumultum excitare. — డొంబీస్వాధ్యాయ confusus. — డొంబీచాసరి, genus quoddam comœdorum.

డొంబురు vid. డొంబ.

డొఁకలు pectus.

డొగరు cavitas.

డొగెయు 1 depromere (è sacco.) 2 extrahere (pus è vulnere.)

డొగ్గాలు actio reptandi. (super manus et genua.)

డొగ్గు sese inclinare.

డొడ్డకేసరి బత్త genus quoddam oryzæ.

డొడ్డ 1 magnus, grandis, ingens, amplus, extensus, spatiosus. 2 præcipuus, principalis. 3 sapiens. 4 vetus, antiquus. 5 longus. 6 elatus, altus. (vox.) — డొడ్డమనుష్య vir magnus vel venerabilis. — డొడ్డప్ప, డొడ్డతండె (eo nomine vocat quis, 1o patruum suum, si sit natu major patre loquentis. 2o maritum materteræ suæ, si ipsa sit natu major matre loquentis.) — డొడ్డకొంచు, డొడ్డమ్మ, డొడ్డవ్వ 1 soror natu major matris, respectu loquentis. 2 uxor patrui, (si sit patruus natu major patre loquentis.) — డొడ్డాకె, డొడ్డపళు, puella nubilis. — డొడ్డణ్ణ frater natu major eo qui loquentem ætate proximè antecellit. — డొడ్డతన, డొడ్డస్తన, డొడ్డస్తికె 1 magnitudo 2 excellentia 3 divitiæ, potestas. 4 ostentatio, superbia, sublimitas. — డొడ్డమాంస caro bovina. — డొడ్డమద్దు sal ammoniacum. — డొడ్డముంజూనె valdè manè, diluculo.

డొడ్డి 1 septum ad concludenda pecora 2 via. 3 repositorium (in quo servantur ligna, ferrum et cœteræ materies ad ædificandum necessariæ.) — డొడ్డిపాషాణ *arsenicum rubrum*.

డొడ్డికె magnum quoddam et acidum malum aureum.

డొడ్డీ fustis quidam in ludo usitatus.

డొడ్డిన saltatio ad modos citharæ. etc.

డొణె 1 pharetra 2 aqua in rupe stagnans.

డొడ్డి 1 exercitus, 2 cœtus, multitudo. 3 bellum.

డొక్కు vid. డొంకె.

దొబ్బు 1 propellere, præcipitare. 2 differre, procrastinare. — దొబ్బిడి actio propellendi. — కాల దొబ్బు consumere tempus.

దొమ్ములించు exsilire, lascivire. (pecora.)

దొరకు invenire, obtineri. — దొరకొను, దొరకిపోవు 1 pro seipso obtinere. 2 deprehendi, irretiri — దొరకించు præbere, procurare.

దొర 1 rex. 2 dominus, herus 3 lucrum. 4 æqualitas, similitudo. 5 armilla aurea lata et tenuis. — దొరతనము imperium, dominium — దొరతనపువాడు, దొరయహంకారము homo nimiùm præsumens de seipso. — దొరసాని 1 regina. 2 domina — దొరపట్టము regis inauguratio.

దొసిలి meretrix.

దొసిలు clarus, immaculatus, pellucidus.

దోకు, దోగాడు, దోగు 1 reptare. 2 gramen succidere. — దోగిపోయినదోగు atteri (cutis.)

దోచు, దోచుకొను, deprædari, latrocinari, vastare.

దోటి longa pertica unco instructa.

దోనె 1 navicula. 2 colliquiæ 3 alveolus juxta puteum. 4 pelvis ovata. 5 stagni canalis ejector. — దోనెదోనెపొట్ట, latus venter.

దోవతి stragulum (quo Indi, renes et inferiora corporis membra circumdant.)

దోపు præda, spoliatio.

దోమ muscita. — దోమమోగడ arbor quædam.

దోర vid. దావర.

దోరపండు, దోరకాయ, fructus ferè maturus.

దోరకాపురము civitas in quâ regnabat *Krishna*.

దోరహారము torques è margaritis insertis.

దోర్మధ్యము media pars brachii.

దోర్మూలము axilla.

దోర్లతికలు, దోర్దండము, brachia.

దోర్దండన nomen proprium cujusdam regis.

దోసె laganum quoddam è farinâ oryzaceâ, phaseolis, etc. confectum. — దోసెపెనము discus ferreus in quo torrefit.

దోషము 1 culpa, defectus, macula, reatus. 2 peccatum, offensa, scelus. 3 error. 4 signa mortis proximæ. 5 brachium. 6 influxus nefastus. — దోషకారి 1 peccator. 2 vilis homo. — దోషజ్ఞ peritus medicus. — దోషహరుడు Deus (peccata remittens.) — దృష్టిదోషము vid. దృష్టి. — దోషించు morbum aggravare (violatione diaetae injunctae, etc.)

దోషా nox.

దోష, దోషి vid. దోషా et దోషీ.

దోస్తాను 1 tutamen pro brachio, clypeus. 2 amicus. — దోస్తి amicitia.

దోహద, దోహదమ, cupiditas, desiderium, libido (praegnantis.)

దోహము 1 votum, desiderium, libitum. 2 *linum*.

దోలు tympanum.

దౌటు agitare grana ad excutiendas festucas.

దౌడు 1 incursio, irruptio, militaris expeditio. 2 citatissimus equi gressus. — దౌడుమాడ incursionem facere. — దౌడుబిడ equum citatissimè agere.

దౌతి atramentarium.

దౌత్య ad exploratorem aut nuntium spectans.

దౌర్జన్య § rapina, injusta occupatio.

దౌరు vestimenti fimbria aut pars inferior.

దౌర్భాగ్య paupertas, inopia, aerumna, infelicitas.

దౌలత్తు dominatio, imperium.

దౌవారిక bajulus, vector.

దౌహిత్రుడు nepos.

దౌహృదము uterus. — దౌహృది mulier prægnans.

ద్యుతి lux, fulgor, splendor, pulchritudo.

ద్యుమణి sol.

ద్యుమ్నము 1 divitiae, opes, substantia. 2 robur, potentia.

ద్యుషద numen, deus.

ద్యూత alea, ludus. — ద్యూతకార aleator.

ద్యోత solis splendor, fulgor, calor.

ద్యోధుని *Ganges*.

ద్రఢిష్ఠ firmissimus.

ద్రప్స lac coagulatum tenuissimum.

ద్రవ 1 jus, succus, humor. 2 saliva. 3 fusio. 4 fuga. 5 jocus.

ద్రవణ vid. ద్రవ, et 3.

ద్రవిణ 1 vid. ద్యుమ్నము. 2 aurum.

ద్రవిస stillare, sudare.

ద్రవిడ Tamulensis.

ద్రవ్య 1 divitiae, opes. 2 res, substantia (proüt opponitur modificationibus, phil.) 3 elementum. (Indi novem enumerant, scilicet: aqua, terra, ignis, aër, aether, tempus, spatium, anima et intellectus.) 4 res. 5 sponsio, pignus à lusoribus depositum. 6 pharmacum, medicamentum. — ద్రవ్యవంతు, ద్రవ్యవంత, dives. — ద్రవ్యాశ auri fames, cupiditas divitiarum.

ద్రాఘిష్ఠ valdè longus.

ద్రాకి ineptus, laevus, industriae expers, inutilis. — ద్రాకిమాట ignobile verbum.

ద్రావక 1 unguentum. 2 distil-

latio. 3 quantitas. 4 fur. 5 persecutor 6 ganeo.

ద్రావక 1 distillator. 2 saliva.

ద్రావిడ Tamulensis.

ద్రాక్షగడ vitis. — ద్రాక్షపండ్లు, uva — ద్రాక్షరసము vinum. — ద్రాక్ష తోట vinea. — పెద్దద్రాక్ష major quaedam species uvarum.

ద్రాక్షారామపురి locus quidam peregrinationis religiosae.

ద్రుఘణ 1 clava, malleolus, ferreum telum. 2 securis.

ద్రుణి testudo.

ద్రుత adj. 1 velox. 2 liquefactus, fusus. 3 liquidus.— s. numerus acer, citatus. (*cadence animée*)

ద్రుమ arbor.

ద్రుహిణ *Brahma* creator.

ద్రోణ 1 mensura capacitatis. 29 libris aequivlens. 2 scorpio. 3 praeceptor filiorum *Pandu.*

ద్రోణకాక 1 corvus. 2 cornix. (vorans cadavera.)

ద్రోణి 1 pelvis in formâ naviculae. 2 hiatus inter duos montes.

ద్రోహ 1 proditio, rebellio. 2 malum, malitia, delictum, injuria, peccatum. 3 perfidia, infidelitas, fiduciae alterius abusus. — ద్రోహి proditor. — మాతృద్రోహి *Parasurama,* qui propriam matrem occidit. — ద్రోహ చింతిస... యోచిన, perfidiam meditari.

ద్రౌపది *Draupadi,* uxor quinque filiorum *Pandu.*

ద్వంద్వ 1 par unum. 2 controversia, lis, rixa. 3 quaedam grammaticalis vocum conjunctio.

ద్వయ par unum, duo. — ద్వము, id. sens.

ద్వాదశ 1 duodecim. 2 duodecimus. — ద్వాదశాత్మ sol.

ద్వాదశి duodecima lunaris dies in unaquâque quindenâ.

ద్వాపరయుగ tertia aetas mundi. (includit 864,000 annos.)

ద్వార 1 janua, porta. 2 foramen. 3 ratio, adinventio, modus. — ద్వారపాలక, ద్వాస్థ janitor. — ద్వారబంధన .... యంత్ర, sera, pessulus, catenaria. — ద్వారకవాట 1 janua. 2 januae tympana.

ద్వారకాపురి, ద్వారవతి, ద్వారావతి, civitas in quâ regnabat *Krishna.*

ద్వి duo. — ద్విగుణ duplex.

ద్విగుసమాస exemplum. (gr.)

ద్విజ 1 vir pertinens ad tribum Brahmanarum vel Kshatryarum vel Veisyarum. (per initiationem fili sacri *bis* nasci censentur, secundum vim nominis (ద్వి bis, జ natus.) 2 animal oviparum. 3 deus. — ద్విజరాజ 1 luna 2 *Garuda.*

ద్విజాళి vid. ద్విజ.

ద్విజిహ్వ 1 serpens. 2 susurro, bilinguis.

ద్వితయ par unum.

ద్వితీయ secundus. — s. 1 accusativus casus, 2 secunda dies lunaris uniuscujusque quindenæ.

ద్విత్వ duplex consonans.

ద్విధాగతి crocodilus.

ద్విప, ద్విరద elephas.

ద్విభాషి interpres.

ద్విరసన serpens.

ద్విరేఫ nigra apis major.

ద్విషత్తు, ద్విషద inimicus, hostis.

ద్విహల్య bis aratus.

ద్వీప 1 insula 2 una è divisionibus orbis terrarum. (juxtà Indos.)

ద్వీపి s. tigris regia. — ద్వీపి చిత్ర leopardus.

ద్వేష inimicitia, odium — ద్వేషి inimicus, hostis — ద్వేషిన odisse, detestari.

ద్వేష్ట s. hostis; inimicus. — adj. inimicus, a, um.

ద్వైపాయన *Vyasa*, compilator *Vedarum* et *Puranarum*.

ద్వైమాత్ర nomen *Ganeshæ*.

ద్వైహాయన spatium duorum annorum.

ధ

ధండోరాహాక in sonitu tympani promulgare.

ధంధని mora, procrastinatio.

ధక్కాముక్కీమాడ urgere aliquem, modo peremptorio postulare.

ధగద్ధగిస, ధగద్ధగాయమానవాగ fulgere, scintillare.

ధట s. bilanx, statera. — adj. firmus, stabilis,. — ధటాయిస firmare.

ధటిని vinculum gossipinum circà renes alligatum.

ధట్టి zona lintea.

ధట్టిస obliterare, radere.

ధట్టియ hypocrita, fallax.

ధట్టు, ధట్టుటి 1 metus 2 exercitus.

ధట్టుగ difficilis, molestus esse.

ధట్టి mulier stupida.

ధడ littus, ripa.

ధడక potestas, robur, fortitudo. — ధడగ vir potens.

ధడధడని, ధడభడని 1 strepitus aquæ ebullientis. 2 sonitus pedum currentis.

ధడబిడలాగ inordinatè, præcipitanter.

ధడాయిస adigere, infercire.

ధడి 1 divisio, cortina, sepimentum. 2 phaleræ elephantis. 3 fimbria vestimenti.

ధడ్డ stultus, stupidus. — ధడ్డతన stupiditas. — ధడ్డి, ధడ్డరండి mu-

lier stupida.

ధనగర pastor.

ధని 1 vir dives. 2 dominus, superior, rector, herus.

ధన divitiæ, opes, thesaurus, substantia. — ధనిక, ధనవంత vir dives.

ధనంజయ cognomen *Ardjunæ*.

ధనాఢ్య vir dives.

ధనగాని serpens.

ధని vid. ధణి.

ధని vid. ధన్వి.

ధనిష్ఠ vigesima tertia mansio lunaris.

ధను, ధనుస్సు 1 arcus. 2 *Sagittarius*, (signum zodiaci.) — ధనుర్ధర, ధనుర్ధారి, ధన్వి, sagittarius.

ధన్య fortunatus; virtute præditus.

ధన్యాసి cantilena sic dicta.

ధన్వంతరి, ధన్వంత్రి deorum medicus.

ధమకు auctoritatis ostentatio, vel species.

ధమని 1 cartilago 2 tubus.

ధమిణి lorum habenis equi alligatum.

ధమ్మిల్ల cirrus comæ muliebris (floribus, gemmis, etc. ornatus.)

ధర 1 pretium. 2 mons.

ధరణ 1 occupatio, possessio. 2 psittacus cicuratus. 3 moneta fictitia octo rupiis æquivalens.

ధరణి tellus, terra.

ధరాంక *Wishnu*. — ధరాత్మజ *Sita*. — ధరాసుత planeta *Mars*.

ధరిత్రి tellus.

ధరిన, ధరియిన 1 gerere. 2 induere. 3 assumere. 4 in mente retinere. 5 tenere. — మనస్సుధరిన statuere. — దుఃఖ ధరినజా లోక 1 mœrori ferendo impar esse. 2 mori. — మౌనధరిన tacere. — కీర్తి ధరిన gloriam adipisci. — ధరిన కొక్కన alium induere. — ధరిసి కొన్న induere se. — అవతారవ ధరిన sese incarnare. — గర్భధరిన prægnans esse.

ధరి terra. — ధరాధర mons.

ధర్మ 1 justitia. 2 eleemosyna, munificentia. 3 virtus, meritum. 4 usus, consuetudo. 5 officium. 6 convenientia 7 natura, indoles, normalis status. 8 innocentia. 9 sacrificium. 10 quodcumque opus præscriptum. 11 sermo bonus et utilis. 12 arcus. 12 *Yama*. — ధర్మవంత, ధర్మిష్ఠ, ధర్మనిష్ఠ vir justus aut munificus. — ధర్మాధికారి, judex. — ధర్మరాయ, ధర్మజ, 1 *Yama*. 2 natu maximus principum *Pandu*. — ధర్మకర్త 1 arbiter. 2 impensarum templi moderator. — ధర్మఛత్ర xenodochium. — ధర్మపత్ని mulier conjugata. — మనోధర్మ mentis sensus. — ధర్మార్థమరణ martyrium, mors propter virtutem

tolerata. — ధర్మత్యాగి apostata.

ధర్ష eunuchus.

ధర్షణ 1 irreverentia, contumelia, contemptus. 2 arrogantia, vanitas. 3 actio terrendi. 4 copula carnalis.

ధర్షణి 1 mulier impudica. 2 cauda leonis, 3 gladius vel acinaces.

ధవ maritus.

ధవళ adj. albus. — ధవళాంగ *Siva.* — ధవళాంగి *Sarasvati.* — ధవళాంశు luna.

ధళ exercitus. — ధళవుళియ stare, commorari. (exercitus.)

ధాకు, ధాకె metus, terror, trepidatio.

ధాటి 1 actio progrediendi adversùs hostem. 2 festinatio, celeritas. 3 similitudo. 4 methodus, modus. — adj. 1 rectus, aptus. 2 velox, acer. 3 expeditus. — ధాటికొళ్ళు...పడ..... బీళ 1 velox esse. 2 similis esse. — తురంగధాటి 1 lectio concitata. 2 equi velocitas. — శయాధాటి lectio lenta. — పద్యధాటి modus legendi versus.

ధాత, ధాత్రు, ధాతారను 1 Brahma. 2 servator, salvator.

ధాతు 1 arteriæ pulsus. 2 qualitas quædam afficiens corpus (v. g. phlegma, bilis, flatus, etc.) 3 quæcumque pars essentialis corporis. (v. g. caro, sanguis, etc.) 4 elementum. (aër; terra.) 5 proprietates corporum. (odor, gustus, color, tangibilitas, sonitus.) 6 radix. gr. 7 mineralia, fossilia. 8 creta rubra. 9 annus decimus cycli Indici sexaginta annorum. 10 stratum terræ. (in montibus.) — ధాతు నడియ....ఆడ, moveri, pulsare (arteriæ.) ధాతు యిళియ.... కెడ.... గుంద, imminui, deficere. (pulsus) — ధాతు పుష్టి robur. — ధాతునష్టి.... నాశన, impotentia. -- ధాతుశబ్ద radix verbalis. — ధాతుప *chylus*, med. — ధాతునోడ, explorare pulsum arteriæ.

ధాత్రి 1 terra 2 *emblicus myrobalan*, bot. 3 nutrix 4 obstetrix.

ధానగళు oryza frixa.

ధాన్య grana quæcumque. — ధాన్యసార grana aceribus educta. — రసధాన్య grana fetida. — సిరసధాన్య grana exilia.

ధామ 1 domus, habitatio. 2 fulgor, lux, splendor. — ధామనిధి sol (fons luminis.)

ధార ferens, gestans, portans.

ధార filum. — పట్టుధార sericum filum. — సోంకిధార filum brachio alligatum, durante religiosâ cæremoniâ. — శివధార filum quo suspenditur *Linga.*

ధారణపారణె praxis alternis diebus jejunandi aut manducandi.

ధారణ 1 pretium . 2 actio tenendi, habendi, præservandi, aut gerendi.

ధారాట equus.

ధారాధర 1 nubes· 2 ensis.

ధారాసంపాతే copiosus imber.

ధారాళ 1 tranquillitas, prudentia, patientia· 2 munificentia, generositas. 3 facundia, linguæ volubilitas. — ధారాళ్వాగ కురియు abundanter pluere·

ధారుణి terra.

ధారె 1 acies (gladii, cultri, etc.) 2 stillatio· 3 fluentum, decursus aquæ· 4 gressus equi· — ధారె తొ రెయు.... పోయు, 1 filiam in matrimonium dare· 2 prædium, pecuniam, etc. largiri· (in prædictis casibus, effunditur aqua [ధారె] in manu donantis ·) — ధారాదత్త, quodcumque datum eo modo· — ధారాగృహీత quodcumque acceptum eo modo.

ధార్మిక virtute præditus, pius, justus.

ధావంత , ధావతి 1 mœror, ærumna, dolor· 2 passio. 3 defatigatio.

ధావన 1 mundatio, purificatio. 2 motus, incessus.

ధావళి pannus quidam laneus et albus. — హాళిధావళి species quædam eximia· — ధావళివాడ ille qui tales pannos vendit.

ధావళ్య albedo , candor.

ధాళ fulgor, splendor.

ధాళాధూళి alacritas , gaudium, exstasis·

ధాళి 1 præda, vastatio. 2 acervus placentarum stercoris vaccini . 3 molestia , calamitas . 4 emigratio populi trepidantis . — ధాళిడు, procul aufugere. — ధాళిజన deprædatores·

ధింకిడు salare, insilire·

ధింభు nimis obsequiosus.

ధింమరి stupens, vertigine laborans·

ధిక్కరిస , ధిక్కారమాడు 1 contemptim loqui , despicere, spernere. 2 ex abrupto dimittere vel expellere· — ధిక్కార irreverentia, contumelia, contemptus·

ధిగులు vid· దిగులు.

ధిగ్గని citò,velociter, festinanter.

ధిట 1 vid. ధృఢ· 2 rectus , verus .

ధిటపుట ab infirmitate recreatio.

ధిట్ట 1 fortis . 2 illustris , nitidus, venustus, bonus · 3 protervus, pudoris nescius . — ధిట్టతన 1 fortitudo. 2 peritia.

ధిడ vid. ధృఢ.

ధిమాకు tumultus, turba, animi impotentis effrenatio.

ధిషణ 1 sapientia, prudentia. 2 intellectus. — ధిషణుడు 1 *Bruhaspati*.. 2 vir doctus·

ధిష్ణ్యము 1 stella. 2 domus.

ధీ intellectus. — ధీమంత prudens, intelligens. — ధీమతి mulier sapiens.

ధీకొన్న provocare.

ధీర 1 fortis. 2 firmus, stabilis. 3 sapiens, doctus. — s. heros. — ధీరత, ధీరత్వ, fortitudo. — ధీరుడు, రణధీర, సంగ్రామధీర, heros. — వాదధీర 1 robur argumentorum. 2 peritus controversiæ.

ధీవర piscator.

ధుంమిక్కు vid. దుమిక్.

ధుంము pulvis.

ధుని rivus, fluvius.

ధుర s. 1 bellum. 2 onus. 3 jugum.

ధుర adj. juvenis.

ధురంధర, ధురీణ, ధుర్య onus ferens.

ధురధుర వణుకు magnus tremor.

ధురి, ధురికి, onus.

ధూత 1 quassatus, agitatus. 2 contumeliis affectus, argutus. 3 derelictus, desertus.

ధూప thus, incensum. vid. దూప.

ధూపిస exsufflare.

ధూమ fumus. — ధూమకేతు 1 cometes. 2 *Agni.* — ధూమార్కుడు sol nebulis circumtectus. — ధూమాక్రాంత fumo repletus. — ధూమిస fumare.

ధూమ్ర 1 ruber subfuscus color. 2 camelus. — ధూమ్రపత్ర *nicotiana*, tabacum. — ధూమ్రాక్ష gigas fuscos habens oculos.

ధూసర cinereus color.

దూళి, ధూళు 1 pulvis. 2 mille నిఖర్వ. (*un trillion*.) — ధూళి కొర.... యుడ, in aliquem pulverem excutere. — ధూళి దవస..... వారి, quædam quantitas frumenti mensoribus data. — ధూళ్యక్షరాభ్యాస usus scribendi in arenâ. (exercitationis gratiâ.) — ధూళి మరి currûs stapes.

ధూర్జటి cognomen *Sivæ*.

ధూర్త 1 fraudulentus. 2 aleator. — ధూర్తత్వ pravitas.

ధూవరుడు bajulus.

ధృత possessus, retentus, contentus.

ధృతరాష్ట్ర *Drutarashtra*, avunculus filiorum *Pandu*.

ధృతవిలంబితవృత్త rhythmus quidam poëticus.

ధృతప్రజ్ఞ vir sapiens.

ధృతి 1 actio tenendi, servandi, possidendi. 2 firmitas, stabilitas. 3 voluptas, beatitudo.

ధృష్ట 1 audax, protervus, impudens. 2 peritus, acer.

ధేను vacca lactaria.

ధేనుక 1 vid. ధేను. 2 pediculus, lens.

ధైర్య 1 fortitudo, animus. 3 firmitas, stabilitas. — ధైర్యవంత, ధైర్యశాలి, ధైర్యస్థ, ధైర్యగార, for-

tis. — ధైర్యగొళ్ళు.... పడు...మాడు, confortari. — ధైర్యపడిస confortare, animos addere.

ధైవత sexta nota diagrammatis musici. (*la*)

ధోడియ పుళు locusta.

ధొప్పని celeriter, velociter.

ధొరె vid. దొరె.

ధోకె calamitas, molestia, tribulatio.

ధోబి, ధోబీ vestium lotor.

ధోరణె, ధోరణి 1 scribendi modus, stylus. 2 modus, via, ratio. 3 traditio. 4 usus, experientia. 5 linea, series. 6 peritia. — విక్రమధోరణి peritiæ militaris exhibitio. — వాగ్ధోరణి 1 eloquentia. 2 emphasis.

ధౌత lotus, purificatus, dealbatus.

ధౌమ్య minister filiorum *Pandu*.

ధౌరితక equi gressus citatus. (*trot.*)

ధౌరేయ adj. onera ferens.

ధౌర్య onus quodcumque.

ధ్యాన meditatio, profunda cogitatio. — ధ్యానిస meditari, cogitare. — ధ్యానదొళగ in altâ contemplatione demersus.

ధ్రువ 1 stella polaris. 2 cardo septentrionalis orbis terrarum, polus. 3 confirmatio, certa rei cognitio.

ధ్వంస jactura, destructio, exstinctio.

ధ్వజ vexillum. — మీనధ్వజ vexillum *Kamæ*. — గరుడధ్వజ vexillum *Wishnuvi*. — వృషభధ్వజ, vexillum *Sivæ*. — హంసధ్వజ vexillum *Bramhæ*. — కామధ్వజ virilia. — ధ్వజభంగ impotentia. — ధ్వజద్రుమ *Phœnix* seu *Elate sylvestris*, bot.

ధ్వజిని exercitus.

ధ్వని sonns, vox, strepitus, sonitus, fragor. — ధ్వని హుట్టు.... ఆగ, sonare, stridere, etc. — ధ్వనిమాడు .... గెయ్య sonitum elicere,.... excitare. — ధ్వని కొడు 1 sonum repercutere. 2 respondere. — ధ్వనిగొళ్ళు, vid. ధ్వని కొడు, 1 — ధ్వని తెగెయ, exclamare. — ధ్వని హిడియ vocem alicujus agnoscere. — ధ్వని సాగ producere notam musicam. — ధ్వని హీన vocem discordem habens. — ధ్వని ఒడెయ, mutari (vox.— *muer.*) — ప్రతిధ్వని echo.

ధ్వస్త lapsus.

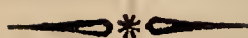
ధ్వాంత obscuritas, caligo.

ధ్వాంక్ష cornix.

ధ్వాన vid. ధ్వని.

——o——

న

నంగనాచి 1 muscita quædam. 2 astuta mulier ineptiam simulans.

నంగి adj. 1 è naso ductus. (sonus.) 2 *nasiloquus.* — నంగిమాటు, నంగివాటు, 1 balbuties. 2 sonus è naso ductus.

నంగిలు uvula. (*luette*)

నంగు v. balbâ de nare loqui.

నంజనగూడు peregrinatio celebris juxtà *Maysur.*

నంజావట్టు *nerium coronarium,* bot.

నంజికి actio gustandi, aut delicatè comedendi.

నంజు s. venenum. — నంజన వైరి 1 *Siva.* 2 pavo. — నంజుధర, నంజుండేశ్వర, *Siva.* — నంజుపుడి *asclepias prolifera.* bot. — నంజు రోగ, languor, consumptio. — నంజేరు, నంజురుకు, inflari. — v. 1. gustare, paululùm sumere. 2. cum studio exquisito, aut cum fastidio comedere.

నంట cognatus, propinquitate conjunctus. — నంటకి, cognata. — నంటకన cognatio.

నంకొత్తి cranium, media pars capitis.

నంద 1 pater nutritius *Krishnæ.* 2 ultimus regum *Kshatrya.*

నందక ensis *Wishnuvi.*

నందగోప 1 vid. నంద. 2 pastores qui cum *Krishna* puero ludebant.

నందన 1 filius. 2 hortus *Indræ.* 3 voluptas, lætitia. 4 26us annus cycli Indici sexaginta annorum. — నందనవన 1 hortus *Indræ.* 2 hortus, lucus. — నందన చక్రవర్తి nomen regis cujusdam.

నందనవరీక, నందవైదీక, tribus quædam Brahmanarum.

నందాదీప lampas semper ardens.

నంది, నందా, lætitia, voluptas. — నందావన paradisus terrestris. — నందిస 1 gaudere, lætari. 2 beare, lætificare. — నందిగ్రామ vicus quidam.

నందికేశ్వర princeps inter *Sivæ* ministros.

నందిధ్వజ vexillum apud *Linganistas* usitatum.

నందిని vacca quædam cœlestis.

నందివర్ధన arbor quædam.

నందివాహ *Siva.*

నందిస 1 vid. నంది. 2 obscurare, splendorem auferre.

నందిక్షేత్ర peregrinatio quædam.

నందు marcescere, deficere, obscurus fieri.

నందె 1 primus, sextus, et undecimus dies quindenæ lunaris. 2

vacca cœlestis.

నందావర్త vid. నందావట్టు.

నన (gen, pronom నాను) 1. meî. 2 meus, a, um.

నంపి amor, dilectio.

నంబిక, నంబిగె, నంబుగె fiducia, fides, spes.

నంబు, నంబికొల్లు, credere, confidere, sperare. — నంబికస్థ, నంబుగ, నంబికయు మనుష్య vir fidelis, fiduciâ dignus. — నంబిన fiduciam dare, in spem aut fidem alicujus rei adducere. — నంబిసి కెంబువవ deceptor, fallax.

నంబియవస sacerdos inter *Wishnuvistas*. — నంబితన sacerdotium.

నంబ్రు humilis, obediens, obsequiosus, docilis.

నము (gen. pron. నాము) 1 nos. 2 noster, a, um.

నమకు sal.

నమిగె fiducia, vid. నంబిక.

నము credere. — నమిన fidem dare, suadere.

నఖ unguis digiti.

నకలి ludibrium, satira.

నకలు 1 exemplar, transcriptum. 2 pseudographia. (*écrit faux*.) — నకలు వ్ర...తాగద, id. q. నకలు, 1.

నకషి, నకషీ, నకాషి, నకాసు opus encausto pictum.

నకార inutilis, indignus. — నకారపొల్లు signum న finalis. (ౕ)

నకీబు lictoris munus. — నకీబుదార lictor.

నకుల 1 *herpestes*, zoo. (*mangouste*.) 2 quartus filiorum *Pandu*. 3 infima tribus.

నకులాక్షి arbor quædam.

నకులారి serpens.

నక్కు (à verbo నగ) 1 qui, quæ, etc. risit. 2 ille, illa, etc. risit.

నక్కు *Siva* vid. నగ్న.

నక్కు 1 resorberi. (rubentes pusulæ.) 2 atteri, crenis vel incisuris notari. (vas metallicum.) 3 lambere, vid. నిక్కు.

నక్త nox.

నక్ర crocodilus. — నక్రాలయ, mare. — నక్రజిత్తు *Wishnuvi* telum.

నఖ, నఖర unguis. (hominum, avium, ferarum, etc.) — నఖరాయుధ, 1 feles. 2 leo. — నఖముఖ acies, extremitas unguium.

నఖోదా nauclerus.

నగ 1 bovis onus. (de butyro dicitur.) 2 margaritæ, opes, divitiæ. 3 arbor. 4 fons. 5 fissura.

నగడి genus quoddam panni aut ornamenti aenei.

నగదు pecunia praesentaria.

నగర్తాలు tribus quaedam mercatorum.

నగర, నగరి, civitas, urbs. — నగరద దేశము *Nagar*, regio.

నగరాజ mons *Himalaya*.

నగవైరి, నగారి *Indra*.

నగారి, నగారు, magnum tympanum geminum (quod in elephante gestari solet.)

నగు ridere, subridere. — నగువికె risus.

నగవు, నగె vid. నగువికె. — నగెగార ad risum propensus. — ముగుళు నగె lenis risus. (*sourire.*)

నగెయు expandi, dehiscere (flos.)

నగెగేడి, నగెగేడు, ludibrio objectus.... patens.

నగ్గిలు *tribulus terrestris*, bot.

నగ్గు s. livor, contritio, collisio. — v. 1 collidi, conteri, crenis vel dentibus incîdi. 2 imminui, dejici. — నగ్గిస conterere, crenis incîdere. — నగ్గి హోగు 1 pronus incedere. 2 animo fractus esse. — నగ్గికె 1 vid. నగ్గు. s. 2 inclinatio. 3 mœror, anxietas.

నగ్న, నగ్నక 1 nudus, a, um, 2 *Siva*. — నగ్నాంగను vir nudus. — నగ్నాంగి mulier nuda.

నగ్నికె 1 puella nondùm nubilis. 2 mulier nuda.

నచ్చణ saltatio. — నచ్చణి saltatrix. vid. నర్తన, నర్తకి.

నచ్చు v. 1 credere, sperare, confidere. 2 sollicitare, vexare. — నచ్చుకొళ్ళు, 1 sperare. 2 hæsitare. 2 de pretio contendere. — s. 1. spes, votum, desiderium. 2 dubium, hæsitatio. 3 mora, cunctatio. — నచ్చుమాతాడ hæsitanter loqui. — నచ్చికె fiducia, fides.

నజరాణి, నజరుబందీ, నజరుకాణికె, tributum injustum, mulcta per violentiam extorta.

నజరు 1 munus superiori oblatum. 2 honor, dignitas. — నజరు మనుష్య vir honorabilis.

నజాతవైరి *Dharmaraya*, (malitiæ osor.)

నజ్జు, నజ్జునికె vid. నగ్గు, నగ్గికె.

నటనె, నటణె, 1 saltatio, mimicus ludus. 2 veneratio mendax, obsequium fictum.

నటమండన flavum auripigmentum.

నటిస 1 saltare. 2 alterius speciem et gestus mimicè imitari. — నట saltator. — నటి saltatrix. — నటన, నటనె ars mimica, ars saltatoria.

నట్ట 1 medius. 2 densus. 3 infixus. — నట్టనడువె centrum, media pars.

నట్టణె via, semita, callis.

నట్టదిట్టి (నట్టదృష్టి) vir cæcus.

నట్టు s. 1 actio digitis concrepandi. 2 radices graminis repentis.

నట్టుకొళ్ళు transfigere, infigi. (spina, sagitta, etc.

నట్టువగార, నట్టువ saltator.

నట్టువనె cœnaculum.

నట్టిడె locus in mediâ viâ situs.

నట్టెలుబు, columna vertebralis.

నడకట్టు, నడుకట్టు 1 zona. 2 lumbi, media pars corporis.

నడకొల్లు 1 sese habere, agere. 2 obedire.

నడకోల్లు baculus ad ambulandum.

నడగాలు actio pedibus incedendi.

నడత agendi ratio. — నడత బిద్దల్లు non est consuetudo. — నడతవాడు, నడతవంత comis, urbanus homo. — నడతమాడ comis esse.

నడతర 1 decens, conveniens. 2 mediocris.

నడద్దు quod factum est vel pertransiit. vid. నడచు.

నడదాడ ambulare. — నడిదాట ambulatio.

నడనుడి decens sermo.

నడబావి puteus gradibus instructus, piscina.

నడమాడ 1 causa esse cur aliquis ambulet 2 dirigere. 3 informare. 4 navigare.

నడమీను piscis quidam.

నడమంతర recens.

నడవడి, నడవళి, నడవడికె, నడవళికె, నడవళిక agendi ratio.

నడపు folium graminis.

నడవి 1 centrum, media pars. 2 janua exterior.

నడస vid. నడచు.

నడియు ambulare, incedere, etc. vid. నడచు.

నడిగె, నడగె 1 gressus 2 ambulatio.

నడిస 1 causa esse cur aliquis ambulet, gradiatur, etc. 2 (equum) instituere, informare. 3 promissa adimplere, ab alio optata perficere. 4 navem dirigere. 5 negotium dirigere, familiam administrare, etc. — కాలక్షేప పసన్ను నడిస tempus consumere.

నడు adj. medius. — s. నడుకట్టు 1 lumbi, media pars corporis. 2 zona. — నడుబావి vid. నడబావి. — నడుకెంపు rubrum dilutius. — నడుదార zona. — నడుపట్టి 1 muliebris zona. 2 linea gypsi super tegulas in mediâ parte imposita. — నడుపాళి lunæ nigræ maculæ.

నడు v. plantare, infigere. vid. నెడు.

నడుక 1 crus aut brachium torpentia. 2 tremor. — నడుకంగొల్లు tremere.

నడుగ, నడుంగ, tremere, fremere. — నడనడుగ magno tremore corripi.

నడుగురోగ paralysis.

నడుగొంబు, నడుగొంగె; ramus medius.

నడుపిస 1 (incertos pueri gressus) informare. 2 dirigere, accelerare. (negotium.)

నడుమనె atrium publicum, cœnaculum.

నడుమంట centrum.

నడుచంకర recens.

నడుచగలు, నడుమగలు meridies.— నడువిరుళు media nox.

నడుచడి 1 agendi ratio. 2 usus, consuetudo.

నడుచణ medius.

నడుచణి cingulum aureum aut argenteum.

నడురాజ్య regio intrà montes *Ghat*.

నడుపు 1 medium. 2 lumbi, media pars corporis. — నడుపు ఇడు కొళ్ళు constringi. (renes.) — నడుపు కట్ట.... కట్టికొళ్ళు 1 præcingere lumbos. 2 (fig.) castè vivere. — నడుపు బిడ.... బిజ్జ...నడ్ల, actum venereum exercere. — నడుపుకొడ, juvare. — నడుపు బిట్టు హోగ præ lassitudine deficere (renes.) — నడుపు హోగ.... కుదియ, animo deficere, timore corripi.

నడువె medium, media pars.

నడెయ 1 incedere, ambulare, ire, moveri. 2 progredi. 3 accidere, occurrere, fieri. 4 se gerere, agere. 5 adimpleri. 6 perseverare. 7 pulsare. (arteriæ.) — నడెదు హోగ pedibus incedere.— నడెయబారద నడతె mala agendi ratio.

నడె 1 incessus, gressus, modus ambulandi. 2 vicis, series, semel.

నడెకట్టు vid. నడుకట్టు.

నడెకండవను alterius agendi rationem cognoscens.

నడెకంనడి speculum columellâ instructum.

నడెగోలు baculus ad ambulandum.

నడెగుంగ ambulando defatigari.

నడెఘంటె campana ad pulsandas horas.

నడెజంపు incessus affectatus.

నడెజాడు vestigium pedis.

నడెజోము defatigatio præ itinere.

నడెనడిగె vid. నడుచడి.

నడెనాడు regio interior.

నడెమాడపు s. currus semideorum (spontaneè procedens.)

నడెతె vid. నడతె.

నడెమడి linteamen sub pedibus stratum. (in religiosâ processione, etc.)

నడెముట్టు assequi, præcurrere.

నడె యూద ఎత్తు bos longo itineri aptus.

నడెచక్ర cycnus.

నడెవళిక, నడెవళికె 1 agendi ratio. 2 ambulatio.

నక్షి incurvatio, fossa (in pariete narium, aut in spinâ dorsali.) — నక్షివిద్దవ, నక్షిగ. vir cujus dorsum intrinsecùs incurvatur.

నక్షెణ్ణు bona cogitatio, benevolentia.

నఙ్ఞు frigidus.

నత inclinatus, incurvatus, recumbens. — నతమాడ , నతిన se inclinare, pronus salutare.

నతి salutatio, prostratio.

నత్తి balbuties , hæsitatio in loquelâ. — నత్తిబాయి, నత్తియువను, balbus, blæsus. — నత్తి కొడియ..... బిగి .... మాటాడ, balbutire, hæsitare in loquendo .

నత్తు, నత్తుముంగఱ, gemmeus ornatus pro nare sinistrâ.

నత్తి limax.

నర్వ dubium, suspicio , anceps animus.

నద 1 fluvius . (de his tantùm dicitur qui coluntur ut *dii.*) 2 arundo.

నదరు vid. నజరు. 1 — amabilis. — నదరుబంది vid. నజరాణి .

నది fluvius, flumen , rivus . — నదీమాతృక fluviis irrigatus . — నదీవాస in ripâ fluminis sita habitatio.

నదీజర stannum .

నన vid. నన్న, నాను.

ననంది, ననాంది mariti soror.

నసు fastidium.

ననచు v . humectare , madefacere. — s. surculus, germen . — adj. tener, delicatus .

ననగోలయ, ననవిల్లు, ననవిలుకాడ, *Kama.*

నన్న veritas.

నన్నూఱు quadringenti.

నపుంసక neuter , neutra , neutrum. — నపుంసకను vir impotens vel eunuchus . — నపుంసకత్వ impotentia.

నఫూరి buccina metallica.

నప్త్రువు , నప్తార , nepos aut pronepos. — న(ప్త్రి) neptis aut proneptis.

నఫ, నఫీ, lucrum , commodum, utilitas.

నఫరు persona. — నఫరు జామీను personale vadimonium, personalis cautio.

నభ, నభస్సు 1 æther, firmamentum. 2 quintus mensis lunaris.— నభశ్చర 1 numen. 2 semideus. 3 nubes . — నభస్య sextus mensis lunaris. — నభస్వంతను numen quod vento præesse censetur .

నము (genitiv. pron . నాను .) 1. nostrî. 2 noster, ra, rum.

నమన prostratio.

నమః vid. నమస్య.

నమలు, నములుచిబడు, masticare, rodere, ruminare.

నమస్కార , నమస్కృతి 1 veneratio, adoratio . 2 salutatio ; inclinatio, prostratio . — నమస్కరిన venerari, adorare.

నమస్య veneratio, cultus, adoratio.

నమస్కారి planta sensitiva.

నమిన vid. నమస్కరిన.

నముచి nomen dæmonis cujus-

dam. — ನಮುಚಿಸೂದನ *Indra*.

ನಮೂನೆ, ನಮೂನು 1 habilitas, peritia 2 nota, signum, exemplar.

ನಮೂದಿಸಿದ patefactus, indicatus.

ನಷಿ 1 atteri, consumi. 2 pauper fieri.

ನಮೇರು *callophyllum*, bot. (arbor.)

ನಮ್ಮಿಸ decipere, fallere. — ನಮ್ಮಿಸುಗುಳಿ deceptor. — ನಮ್ಮಿಸುಗುಳಿತನ fallacia.

ನಮ್ರ 1 humilis, obediens, venerabundus. 2 inclinatus, curvatus, aduncus. — ನಮ್ರವಾಗಿಬೇಡಿಕೊಳ್ಳು humiliter deprecari. — ನಮ್ರತ್ವ, ನಮ್ರತೆ, humilitas, obedientia, obsequium. — ನಮ್ರೀಭೂತವಾದ humiliatus.

ನಯ adj. 1 tenuis, delicatus, subtilis. 2 benignus. 3 humilis, mansuetus. 4 modici pretii. 5 convalescens ab ægritudine. — ನಯವಾಗಿರ 1 ab ægritudine convalescere. 2 tenuis esse. — ನಯವಂತ, ನಯಶಾಲಿ vir amabilis, mansuetus, humilis. — ನಯಗಾರೆ gypsum tenuissimum.

ನಯ s. directio, institutio, etc.

ನಯನ oculus. — ನಯನವಾರಿ lacrymæ. — ಕಮಲನಯನ *Wishnu*. — ತ್ರಿನಯನ, *Siva*. — ದ್ವಿನಯನ homo.

ನಯಿಕೆ textura.

ನಯಿಸ afferre, deducere, dirigere.

ನರ, ನರಜನ್ಮ, ನರಜೀವಿ, ನರಕೀಟ 1 homo. 2 *Ardjuna* — ನರಜಾತಿ homines.

ನರ 1 nervus 2 vena. 3 *Yama*. — ನರದಬೀಳು nervus (chorda.)

ನರಕ 1 infernus. 2 gigas sic dictus. — ನರಕಾಂತಕ *Krishna*. — ನರಕಾಧಿಪತಿ *Yama*. — ನರಕಾರ್ಣವ mare quoddam in inferis.

ನರಟು adj. distortus, marcidus. — v. n. murmurare, ægrè ferre.

ನರಡ vir pertinax, obstinatus. — ನರಡು abruptus, asper.

ನರನರನೆ ಮುರಿಯ cum strepitu frangi.

ನರಪತಿ, ನರದೇವ rex, gubernator.

ನರಬೇದಿ pharmacum quoddam.

ನರಳು 1 suspirare, ingemere. 2 dolere. — ನರಳಿಸ cruciare, dolorem inferre.

ನರವಾಹನ *Hirutii*.

ನರಸಿಂಗ, ನರಸಿಂಹ *Wishnu*. (semi leo, semivir.)

ನರಸಖ *Krishna*, amicus *Ardjunæ*.

ನರನ nomen quoddam proprium.

ನರಹುಲಿ verruca.

ನರಹು vid. ನರಳು.

ನರಿ vulpes. (*renard*, *chakal*.) — ನರಿ ಬುದ್ಧಿ astutia, calliditas.

ನರಿಕೆ cortina ex herbis, etc.

ನರಿಗ *mangifera Indica*, bot. (ar-

bor.)

నరి(బాబద కుల్లు herba quædam.

నరు odor, fragrantia.

నరుకు vulnus, incisio.

నరుగు crassus, densus.

నరుటు vid. నరటు.

నరుపు s. 1 deceptio. 2 lutum. — v. humiliare, deprimere.

నరి canus, cinereus (capillus) — నరిదువ vir senescens . — నరియు 1 senescere . 2 pubescere. 3 adimpleri.

నరేశ్వర rex, gubernator .

నఱజాణాపు genus quoddam stellionis.

నర్తన saltatio , gesticulatio, scenicus ludus. — నర్తకి mima, saltatrix. — నర్తకుడు, histrio, mimus, præstigiator.

నర్మ ludus , oblectamentum, jocus, voluptas. — నర్మసఖ్యుడు mimus, histrio. — నర్మకుడు ganeo, scortator, libidinosus.

నర్మద fluvius qui vulgo dicitur *Nerbudda*.

నల్ vid. నల్ల.

నల 1 annus quinquagesimus in cyclo Indico sexaginta annorum. 2 nomen celebris cujusdam Indorum regis. 3 lætitia, gaudium, voluptas.

నలకూబర filius quidam *Cuberæ*.

నలచదర adj. quadratus , — s. planum solum.

నలద radix *Andropogonis muricati*, bot.

నలవత్తు vid. నాల్వత్తు.

నలి s . 1 noxiæ herbæ aut radices agri. 2 pulvis . 3 morbus, ægritudo. — adj. suavis, blandus, amœnus. — నలియేఱున, నలికూడిన evellere et colligere radices, etc. agri. — నలియాగిర infirmus esse.

నలియు, v. 1 diligere, delectari. 2 ambitiosè incedere . 3 ruber fieri. 4 allidi, conteri . 5 fessus, defatigatus esse. — నలిదద delectatus. — నలితాడ 1 delectari, gaudere. 2 affectatè ambulare. 3 — cunctari.

నలితాట 1 incessus affectatus. 2 tergiversatio, cunctatio.

నలికంఠిన పాపు genus quoddam lacertæ.

నలితాడ vid. నలి, v.

నలిన 1 lotus. 2 lilium aquaticum , seu , *nelumbium speciosum*, bot. — నలినజ *Brahma* — నలిబాణ, *Kama*. — నలిబాంధవ sol.

నలిసు, నలకు, నలుకు, నలుచు, నలుగిసు 1 causa esse cur aliquid marcescat, arefacere . 2 villos panni eradere . 3 in plicas aut rugas colligere. 4 polire, lenire. (perfricando in manibus.) 5 vexare, persequi, molestare. 6 exhaurire, exinanire. — నలుగు, నలగు, నలిగు 1 marcescere. 2 atteri, veteras-

cere. (pannus.) 3 (ægritudine) debilitari. 4 corrugari. 5 relaxari. -- నలుగ బడియు graviter percutere.

నలువు 1 lætitia, gaudium, voluptas. 2 debilitas.

నత్మి amicitia, amor, dilectio; amicitiæ inchoatio.

నల్ల 1 bonus, optimus. 2 amabilis; amans — నల్లడు amasius, vel maritus. — నల్లి, నల్లళు dilecta mulier, uxor. — నల్లని optimè, mirum in modum, amanter.

నల్లి filum in orbem glomeratum.

నల్వ spatium 440 cubitorum, stadium. (octava pars unius *mile.*)

నవ, నవక 1 novem. 2 novus, recens, optimus.

నవకొళ్ళు consumi, deficere, attenuari, macilentus fieri.

నవఖండ పృథ్వి terra (proüt novem partibus constare censetur.)

నవగ్రహ novem planetæ, videlicet: Sol, Luna, Mars, Mercurius, Jupiter, Venus, Saturnus, caput Draconis et cauda ejusdem.

నవచంద్ర novilunium.

నవణె 1 *panicum Italicum*, bot. 2 hordeum ?

నవశ, నవద tenuis, tabescens, languidus, emaciatus. — నవశం శావ, నవదవ vir tabescens, emaciatus.

నవతి nonaginta.

నవదుకూల sericum novum, vel tenue.

నవధాన్య novem genera granorum (quæ in India inveniuntur;) videlicet., అక్కి oryza, గోధి frumentum; కడ్లె *cicer arietinum*; కొగరి *citysus cadjan*; ఉరది, *phaseolus radiatus*; ఎళ్ళు *sesamum orientale*; అవరె *dolichos lablab*; ఉద్దు *phaseolus*, ఊసరు, *glycine tomentosa*.

నవనిధి novem thesauri *Cuberæ*.

నవనీత butyrum recens.

నవనీరద prima pluvia.

నవమ nonus.

నవమన్మథ *Wishnu*.

నవమాలికె *gelsiminum duplex*.

నవమాస tempus gestationis fœtûs.

నవమి nona lunaris dies in quâcumque quindenâ. — మహానవమి, festum puerorum in sexto mense. — శ్రీరామనవమి *Ramæ* dies natalis, in primo mense.

నవరంగ novem colorum aggregatum.

నవరత్న novem margaritarum aggregatum. — hæc autem sunt: వజ్ర, adamas, వైడూర్య *lapis lasuli*, గోమేధిక flava quædam gemma, పుష్యరాగ topazium, నీల sapphirus, మరకత, smaragdus, మాణిక్య amethystus, విద్రుమ corallium, మా

త్తి margarita.

నవరసాలు *mangifera Indica.*

నవరసాలంకారు novem affectus in poësiâ miscendi, videl. శృంగార amor, వీర magnanimitas, శాంత mansuetudo, కరుణ misericordia, అద్భుత admiratio, హాస్య hilaritas, భయానక terror, బీభత్స fastidium, రౌద్ర indignatio.

నవరాత్రి festum quoddam septimi mensis per novem dies celebrari solitum.

నవరంశక genus quoddam supputationis.

నవరోజు nomen cujusdam cantilenæ.

నవసిగ afflictor, vexator, molestus.

నవంకుర tener surculus.

నవారు, నవారు, నవారుపట్టి, tænia, vitta, funiculus.

నవాసాగర, నవాసార *sal ammoniacum.*

నవి pruritus.

నవియు consumi, deficere, attenuari. — నవిన, నవిడ, languidus, marcescens. — నవిక tabes, macies.

నవిరు pilus.

నవిలు 1 pavo. 2 pilus. — నవిలాడ .... కుంచియ, caudæ pennas extendere. (pavo.) — నవిలుతేరు *Kama.*

నవిస, నవుస, 1 causa esse cur aliquis, vel aliquid marcescat, languescat, consumatur. 3 vexare, molestare, incommodum afferre, persequi.

నవీన novus, recens, optimus. — నవీనరు innovationem promoventes.

నవుజి ferrea hasta.

నవుటు s. lens. — adj. marcidus, abortivus.

నవుడు sese invicem perfricare. (pecora.)

నవులు vid. నవిలు.

నవె vid. నవి.

నవ్య novus, recens.

నశి, నశిపుత vid. నస్య.

నశిస languescere, fatiscere, labasci.

నశీబు fatum, sors, fortuna.

నశ్వర caducus, fragilis, mortalis.

నష్ట s. injuria, damnum, detrimentum, jactura, destructio. — adj. perditus, destructus, ad nihilum redactus, amissus, desideratus. — నష్టవాగ, నష్టపడ damnum vel injuriam pati. — నష్టపడిన desvel… — నష్టకాంతి obscutruere, delere. — నష్టచేష్టి imratus splendor. — నష్టజీవి homo probus dolus. — నష్టజీవి homo defunctus aut animal mortuum. — నష్టచంద్ర luna decrescens. — నష్టధన.... ద్రవ్య opes dissipatæ. — నష్టబుద్ధి vir continuis damnis

obnoxius. — నష్టవార్త, నష్టబుద్ధి, infelix nuntius.

నసిక్కె valdè manè.

నఃఖుడి vid. నస్య.

నఃస vid. నశన.

నసీయత్తు, నశీయత్తు, punitio, castigatio.

నసు parvus, modicus, levis, non integer. — నసునగు levis risus.

నసుకు, నసుంకు; s. aurora, diluculum. — v. conterere, elidere, perfricare.

నసుగుంటి, నసుగుంని planta cujus contactus intolerabilem affert pruritum.

నసుగెంపు rubrum dilutius.

నసుడి frons.

నసుబిళిదు cinereus color.

నసి voluptas, gaudium, lætitia.

నసిగార Kama, Indus Cupido.

నసిమన vehemens desiderium aut ardor.

నస్య 1 pulvis tabaci. 2 pulvis quicumque in naribus (remedii causâ) haustus.

నహిప్రతి incomparabilis, similem aut æqualem non habens.

నహుష nomen Indi cujusdam regis.

నళ 1 50[us] annus cycli Indici sexaginta annorum. 2 celeber quidam rex. — నళపాక optima ciborum condimenta.

నళ gaudium, lætitia, voluptas.

నళనళికె, నళనళిప fulgens, blandus, lenis

నళసళిన præmaturus esse. (fructus.)

నళమీను *clupea cultrata*. (piscis.)

నళియ 1 sese inclinare vel incurvare. 2 dimittere (è manibus.)

నళి suavis, delicatus, blandus, lenis.

నళిన *nelumbium speciosum*, lilium aquaticum.

నళ్ళిత్తి capitis vertex.

నళ్ళి cancer. (*crabe.*)

నక్షత్ర 1 stella. 2 constellatio, mansio lunaris. — నక్షత్రమాలికె 1 fanum, capsa, ædicula idoli. 2 torques è viginti septem margaritis. — నక్షత్రేశ luna (stellarum domina.) — నక్షత్రసంఖ్యె 1 numerus stellarum Indis astronomis notarum, scilicet, vigintiseptem. 2 viginti septem *rupiæ*. నామ నక్షత్ర è nomine alicujus stellam sub quâ natus est indicare. — నక్షత్రేక vexator, molestus, persecutor.

నాంగ nomen antiqui cujusdam regis.

నాంచు pudere, confusionem pati.

నాంటు vid. నాటు.

నాంఠ vid. నాఠ.

ನಾಂದಿ 1 encomium regis aut numinis. 2 prosperitas, incrementum, divitiarum amplificatio. — ನಾಂದೀಶ್ರಾದ್ಧ oblatio Manibus facta, in principio cujuscumque faustæ cæremoniae.— ನಾಂದೀದೇವತೆ ipsi Manes sic venerati.

ನಾಂದು 1 investigare, inquirere, quaerere. 2 madefacere. — ನಾಂದಿಕೊಳ್ಳು madefieri — ನಾಂದಿಕೆ mucor, humiditas.

ನಾಂಪು id q. ನಾಂದು, 2.

ನಾಕ cœlum, paradisus, firmamentum, aether.

ನಾಕಾರಿ inhabilis, impotens, non aptus. — ನಾಕಾರಿಯಾದವನು vir inutilis — ನಾಕಾರಿತನ inhabilitas.

ನಾಕು 1 agger à formicis erectus. 2 serpentis foramen. 3 vid. ನಾಲ್ಕು.

ನಾಗ 1 serpens. 2 semi-deus (habens faciem hominis, collum verò et caudam serpentis.) 3 elephas. 4 stannum, plumbum. 5 pavo. — ನಾಗಕಟಕ, ನಾಗಕಂಕಣ, *Siva*. — ನಾಗಲೋಕ, infernus.

ನಾಗಕುಷ್ಟ morbus quidam.

ನಾಗಕೇತನ *Duryodhana.*

ನಾಗಕೇಸರಿ *mesua ferrea*, bot. (planta.)

ನಾಗದ್ರಾವಕ chalcanthum album. (*sulfate de zinc.*)

ನಾಗನಗರಿ *Hastinapura*, *Delhi*. (urbs.)

ನಾಗಬೆತ್ತ 1 baculus è virgâ cum radicibus evulsâ confectus. 2 arundo valdè flexilis.

ನಾಗಮಲ್ಲಿಗೆ *Justicia nasuta*, bot. (flos.)

ನಾಗರ 1 zinziberi siccum. 2 litteræ samscritæ, (quæ vocantur ದೇವನಾಗರ.) 3 *cobra capella*, (serpens.) ನಾಗರಹಾವು, id sens. — ನಂದಿನಾಗರ litteræ samscritæ in peninsulâ Indicâ usitatæ. — ನಾಗರ ಚವುತಿ festum in quartâ die lunari noni mensis celebratum, ad propitiandum regem serpentium. — ನಾಗರಪಂಚಮಿ festum in quintâ die lunari quarti mensis.

ನಾಗರವಕ್ರಗ *Wishnu*, in serpente *Seshâ* recumbens.

ನಾಗರಿಕ 1 concinnitas, elegantia vestium. 2 prudentia. — adj. peritus, solers.

ನಾಗರೀಕ vir peritus, solers.

ನಾಗವಲ್ಲಿ folium *bethel*.

ನಾಗವಾಕರಣ vox ab astrologis usurpata.

ನಾಗವಾಸ 1 uncus. 2 saltatrix. 3 chorea puellarum saltantium.

ನಾಗಶಯನ vid. ನಾಗರವಕ್ರಗ.

ನಾಗಶೇಖರ *Adisesha*, rex serpentium.

ನಾಗಸಂಪಿಗೆ flos quidam.

ನಾಗಸಂಭವ rubrum plumbum.

ನಾಗಸರ 1 instrumentum quoddam musicum. 2 tibia ad incan-

tandos serpentes.

నాగసుళి cirrus capillorum nefastus.

నాగస్వర id. q. నాగసర.

నాగఱ vortex quidam in *Godavery*.

నాగళి mensura quatuor మరకాలు æquivalens.

నాగాంబ soror *Baswæ*.

నాగాభరణ *Siva*.

నాగార్జున nomen antiqui cujusdam regis.

నాగాలు quadrupes. — నాగాలిచ్చోడు, నాగాలుదీరిచ్చోడు velociter currere. (quadrupes.)

నాగావుద quatuor గావద sive quadraginta *millia* anglica.

నాగాశన 1 rex avium. 2 leo. 3 fulgur. 4 ignis.

నాగాసన sedes in quâ ponitur idolum.

నాగిని, నాగిణి, monstrum habens formam serpentis et virginis.

నాగుళి mensura quatuor *colagis* æquivalens.

నాచికె pudor, rubor, verecundia. — నాచికెగేడి, impudens, effrons. — నాచికెగొళ్ళు.... పడ, vid. నాచు, v.

నాచు v. pudere, erubescere, confusionem pati. — నాచిన pudore afficere, rubore suffundere.

నాచు s. chorea, saltatio. — నాచుమాడ, saltare.

నాజరు vicecomes, magistratus.

నాజూకు delicatus, lenis, tenuis.

నాట saltatio, ludus scenicus.

నాటక comœdiæ vel tragediæ exhibitio, mimicus ludus. — నాటకస్త్రీ saltatrix. — నాటకధారి 1 numen. 2 ille qui pupas in scenam agit.

నాటరాగ, నాటీరాగ, præludium.

నాటు 1 plantare, figere in terram. 2 adigere (gladium, sagittam, etc.) — నాటిన plantandum, infigendum curare.

నాట్య scientia vel ars scenica, saltatio; cantûs, saltationis et musicæ conjunctio. — నాట్యగార, నాట్యదవ, comœdus, histrio. — నాట్యగాకి saltatrix. — నాట్యశాల.... రంగ, theatrum, scena, saltatorius ludus.

నాడ vid. నాట్య.

నాడదు tertia dies. vid. నాళిద్దు.

నాడాడి, నాడాడిగ viator.

నాడి 1 arteriæ pulsus. 2 quodcumque tubulatum organum corporis, (v. g. arteriæ, venæ, intestina, etc.) 3 culmus plantæ alicujus 4 fistula (ulcus.) 5 hora (20 minutis constans.) 6 tubus. 7 gramen quoddam repens. 8 aura vitalis, spiritus. 9 vid. నాగవాకరణ. — మధ్యైకనాడి stellarum infausta conjunctio (in nativitate.) ...... కింననాడి, mediocris con-

junctio .... సమనాడి fausta conjunctio. — నాడీకూట planetarum conjunctio in matrimoniis observanda. — ఇళా .... పింగళానాడి aura vitalis è dextrâ aut sinistrâ nare emissa. — సుషుమ్నానాడి aura vitalis ex utrâque nare emissa.

నాడింధమ aurifex.

నాడింధయ qui per calamum aliquid haurit aut sugit.

నాడిగ regulus. — నాడిగిత్తి uxor ejus.

నాడిందిగే, నాడిద్దర, నాడిద్దరింద, ad tertiam diem pertinens.

నాడు s. 1 provincia. 2 regio. — మహానాడు generalis convocatio. — మలనాడు sylva Mayssurensis. — నాడినమాటు vox usitata aut oppidana.

నాడు v. quærere, investigare.

నాడె adj. magnus, multus, altus, nimius. — s. 1 probrum, vituperium. 2 statutum tempus. 3 vid. నాళి.

నాడియు *premna herbacea*. bot.

నాణ్ pudor, rubor, verecundia. — నాణ్నుడి vid. నాడినమాటు. — నాణ్ముఖ, facies pudore suffusa.

నాణదంటి calamus.

నాణిలి impudens.

నాణెడె pudenda.

నాణేవార quædam cæremonia matrimonialis.

నాగ్గెడిన, నాగ్గేడి, vid. నాన్ et కెడ, గేడి.

నాణ్జు v. erubescere, pudere. — నాణ్జిన pudore afficere.

నాణ్య, నాణెము, pecunia, nummi. — నాణ్యగార 1 nummularius. 2 vir fidelis. — నాణ్యమురుపడి nummorum pro minutis assibus mutatio. — నాణ్యమూబదలు nummorum diversarum regionum cambium. — నాణ్యపరఖావణి monetarum probatio. — నాణ్యపట్టు pecuniæ negotiatio. (*agiotage*.) — నాణ్యవాడ 1 carus, pretiosus. 2 tenuis. — నాణ్యస్తు, నాణ్యవాదవ 1 vir formosus 2 vir fidelis.

నాఱ 1 fetor. 2 odor quicumque. (bonus vel malus.) — నాఱ గొళ్ళు .... పిడియు, fetere. — గంధదనాఱ fragrantia *sandalæ*.

నారి mulier.

నాథ dominus, herus, maritus.

నాద sonus, sonitus, vox. — మేఘనాద 1 tonitru 2 filius *Ravaṇæ*. — నాదిస sonare.

నాదని, నాదిని, soror uxoris, aut mariti.

నాదారి, నాదారు adj. pauper, infirmus. — నాదారికుళ id. sens.

నాదాళి, నాదానంద, musicæ studiosus.

నాదిస 1 sonare. 2 liquefacere, depsere, lavare.

నాదు 1 liquefieri. 2 depsere, subigere (farinam.) 3 lavare.—

నాడికి liquatio, actio depsendi.

నాదేయము adj. aquaticus, marinus. — s. planta quædam.

నాన్ , నాను v. humidus fieri , madefieri.

నానపరవషిణ 1 annua pensio. 2 stipendium gratuitum.

నానా varius, diversus , multus. — నానావిధ.... బగె ... రీతి, varii modi , diversæ viæ . — నానాకార్య, నానాకేలన res multæ.

నాను (pron. 1ae pers.) ego.

నానూరు quadringenti.

నాపిత, నాపిక barbitonsor.

నాఫరమానిరంగు subfuscus color.

నాభి 1 umbilicus 2 moschus. 3 venenum 4 modiolus rotæ. —

నాభిజన్మ Brahma, ex umbilico *Wishnuvi* ortus. — వత్స నాభి, వన నాభి, విష నాభి varia venenorum genera. — నాభిసూత్ర .... నాళ, funis umbilici.— మృగనాభి moschus. — కమలనాభ *Wishnu* . — ఊర్ణనాభ ovis.

నాభుక్త usum vel notitiam non habens.

నామ 1 nomen . 2 signum quoddam superstitiosum in formâ tridentis. 3 alba argilla quâ signum istud depingitur . — నామకరణ impositio nominis puero. — నామవాచక substantivum . — నామవాక్య tertia persona verbi. — నామకీర్తనని carmina in honore nominis dei alicujus. — నామకీర్తన observantia religiosa antè cibum . — నామధారి *Wishnuvi* adorator . — నామాష్టక octo carmina, (ut suprà) — నామాష్టోత్తరశతక carmina in quibus enumerantur 108 nomina dei alicujus.— నామాలబెట్టు 1 fronti depingere signum suprà dictum. 2 decipere aliquem.

నామదాణ vir abjectus...vilis.

నామధేయము nomen.

నామాంకిత dedicatus alicui . (liber .)

నామి nona dies lunaris.

నామీరూపాయి obsoleta quædam species *rupiæ*.

నాము morbus invadens pecora per teneras segetes pascentia.

నామె vid. క్రిసలు నామె.

నామూషి 1 dedecus . 2 pudor, verecundia.

నాయ vid. న్యాయ.

నాయక 1 dux, ductor . 2 imperator, caput, princeps . — నాయకి, నాయకసాని domina, uxor.— నాయకవాడి satelles vici custos, agricolis præpositus.

నాయి canis. — వేటనాయి canis venaticus. — పెంటినాయి catula . — పికలిగొండనాయి , పుచ్చనాయి , canis rabidus . — నాయిపిల్ల.... పరి .... గుంటె, catulus.—

ಹುಲಿನಾಯಿ , ಹುಲಿನಾಯಿ , canis in venandis tigridibus adhibitus.

ನಾಯಿಂದ, ನಾಯಿದ, barbitonsor. — ನಾಯಿಂದಗಿತ್ತಿ uxor ejus.

ನಾಯಿಕೋಲಿಗೆ fustis ad quem alligantur canes venatici.

ನಾಯಿಕೆಂಮು anhela tussis.

ನಾಯಿಛತ್ರಿಗೆ fungus, boletus.

ನಾಯಿತುಳಸಿ *ocymum album*, bot.

ನಾಯಿನೇರಳು planta quædam.

ನಾಯಿಮೊಸಳೆ piscis quidam.

ನಾರ 1 aqua. 2 turba , multitudo .

ನಾರಂಗ species quædam mali aurei.

ನಾರಟ್ಟ solum fissuris rimis que patens.

ನಾರದ 1 *Narada* , filius *Brahmæ*. 2 nubes.

ನಾರದಂಕಕ postes januæ.

ನಾರಾಚ, ನಾರಾಸ 1 ferrea sagitta. 2 ferreus stylus.

ನಾರಾಯಣ nomen *Wishnuvi*. (proüt consideratur tanquàm Deus antè omnem creaturam existens.)

ನಾರಾಯಣಿ 1 uxor *Sivæ* . (dea destructionis.) 2 uxor *Wishnuvi* (dea prosperitatis .) 3 fluvius *Ganges*. 4 *asparagus racemosus*.

ನಾರಿ mulier.

ನಾರಿಕೇಳ , ನಾರಿಳ, arbor (quæ gallicè dicitur *cocotier*.)

ನಾರುಹುಂಣು *dracunculus* , med. (ulcus quod anglicè vocatur *Guinea - worm*.)

ನಾರು s. capillamenta , fibræ plantarum, aut cortex fibrata palmarum . — ಪುಂಡೀ , ಪುಂಡ್ರಿಕೆನಾರು *cannabis* communis. — ಸಣಬಿನನಾರು alia species cannabis. — ನಾರುಮಡಿ tela corticea . — ನಾರಾದ fibratus.

ನಾರು v. 1 odorem spargere. 2 fetere.

ನಾರುಂಬೇಳೆ *ocymum sanctum*, seu *tricosanthes palmata*, bot.

ನಾರುಬೇರು , *acorus calamus*, bot.

ನಾಬೀಗಳ tabescere, macilentus vel tenuis fieri.

ನಾಲಬಂದಿ solearum equinarum faber.

ನಾಲಿಗೆ lingua . — ಕಿರಿನಾಲಿಗೆ uvula . — ನಾಲಿಗೇ ಪ್ರಮಾಣ fidelitas in adimplendis promissis. — ನಾಲಿಗೆ ಹೊರಳು .... ತಪ್ಪು , promissis non stare, priùs dicta mutare. — ನಾಲಿಗೇಕೂಟ textrinæ pars quædam. — ಎರಡುನಾಲಿಗೆಯವ 1 mendax. 2 in promissis instabilis.

ನಾಲು 1 soleæ equinæ. 2 ..... , ನಾಲುವೆ, rivus, canalis.

ನಾಲುವರು, ನಾಲ್ವರು, quatuor (de entibus ratione præditis tantùm dicitur.)

ನಾಲ್ಕು quatuor. (de rebus aut animantibus dicitur .) — ನಾಲ್ಕನೆ quartus . — ನಾಲ್ಕಡಿಮ್ಯಗ , ನಾ

లాళ్లుదన quadrupes. — నాలు
జీళ్లు. .. దిక్కు, quatuor venti. —
నాలుగు వీధి compitum quatuor viarum. — నాల్కోణాకార quadratus aut cubicus esse. — నాల్గు
లన కెలదవను vir cujusvis operis peritus — నాలుగు మాడ reconciliare conjuges.— నాల్గడి 1 quadrupes. 2 parvum spatium.

నాల్గోరు, నాలుగుకోరు 1 quatuor partes. 2 agri in quorum frugibus una pars Gubernio, tres verò partes agricolis obtingunt.

నాల్గోళ్ Wishnu (quatuor habens brachia.)

నాల్మొగ Brahma (quatuor facies habens.)

నాల్వది quadraginta.

నాల్వరు quatuor. (de entibus ratione præditis tantùm dicitur.)

నావ, నావి navis, navicula.

నావిక, నావిగ, nauta, nauclerus.

నావిదను barbitonsor.

నావు (pron. 1 pers.) nos.

నావ్య naulum, portorium.

నాశన, నాశ 1 destructio, ruina, damnum, jactura. 2 mors, exstinctio, deletio. — నాశనవాగ destrui. — నాశనమాడ, destruere. — నాశక destructor. — నాశ్య destructibilis.

నాసి, నాసికె, నాసక nasus. — నాసాశూల dolor in naso — నాసికాద్వయం nares. — నాసికాపుట ద్వయ ambæ nares. — నాసికోచ్ఛ్వాస flatus è naribus emissus. — నాసికాభరణ, నాసామణి, gemmeus nasi ornatus.

నాసిర velitatio, leve certamen.

నాస్తిక 1 *atheista.* 2 ille qui, inter Indos, divinam *vedarum* auctoritatem negat. — నాస్తికతన, నాస్తికతె, నాస్తిక్య atheismus, haeresis, futurae vitae negatio, etc.

నాళ 1 culmus lilii aquatici. 2 quicumque culmus tubulatus.

నాళి vid. నాడి, 5.

నాళింద vid. నాళి.

నాళిక culmus vel caulis leguminis.

నాళీక *lotus, nymphæa,* bot.

నాళె cras. — నాళెగె in crastinam diem.— నాళిన, నాళియ, crastinae diei — నాళెయింద à crastinâ die. — నాళిద్దు, నాళిద్దు tertia dies. (*après-demain, surlendemain.*)

నింత, నింతు (part. vel gerund. à నిల్లు, q. v.)

నింది 1 contumelia, convicium, probrum. 2 vituperium, exprobratio. 3 censura, reprehensio. 4 accusatio. — నిందిస exprobrare, conviciis afficere, accusare.— అపనింది falsa accusatio.

నింద్య vituperandus, reus.

నిందిర v. 1 stare. 2 commorari, consistere. 3 desinere, ces-

sare. 4 compleri. — నిండిరిన, నిండ్రిన, detinere, sistere. — నిండరికె actio standi.

నింన (gen. pron. నీవు) 1 tuî. 2 tuus, a, um.

నింనె heri.

నింబ *margosa*, seu, *melia azadiracta*, bot.

నింబు vid. న్యంబు.

నింబి citrum. (arbor.) నింబికాయ malum citrinum. (fructus citri nondùm maturus.) — నింబిపండు fructus citri maturus. — తీనింబి malum citrinum dulce.

నింమ (gen. pron, నీవు) 1 vestrî 2 vester, ra, rum.

నికట vicinus, proximus.

నికర 1 agmen, multitudo. 2 medulla, essentia.

నికష, నికషోపల lapis Lydius.

నికర్ష mediocritas, abjectio.

నికర్షణ area lusoria juxtà aut intrà civitatem.

నికషాత్మజ *Nirutti.*

నికామ valdè, abundanter.

నికాయ 1 grex, multitudo, congregatio, corona. 2 domus, habitatio. — నికాయ్య id. sens. ac. 2.

నికాశ similis.

నికాళి extremae partes laneae aut xylinae fascis.

నికుంజ tegmen frondosum, locus plantis repentibus consitus.

నికుంభ nomen gigantis cujusdam.

నికురుంబ vid. నికాయ, 1.

నికృష్ట ejectus, vilis, despectus, infamis.

నికేతన domus, habitatio.

నిష్క 1 aureus nummus *pagoda* dictus. 2 mutilus, imperfectus.

నిక్కరుణి vid. నిష్కరుణి.

నిక్కు in digitis pedum erectus attingere, elato capite vel arroganter incedere. — నిక్కరుపవ superbus et arrogans homo.

నిక్కువ veritas.

నిక్రమణ profectio.

నిక్వణ, నిక్వాణ nota musica.

నిఖిల integer, totus, omnis, universus.

నిగచు, నిగుచు incurvata erigere vel complanare, omninò educere, vel extendere. — నిగచేదక్కై manus extensa. — నిగచేబిడ extensâ manu projicere. — నిగచెపోయు erigens effundere.

నిగడి tempus solutioni assignatum. — నిగడీమాడ statuere, determinare.

నిగదిత dictus, effatus.

నిగనిగ, నిగ్గనిగ్గ, splendidè, fulgenter.

నిగమ libri *Vedæ* collectivè sumpti. — నిగమాశ్వ *Siva* (*vedis* insidens.) — నిగమాంత pars theologica *vedarum*. — నిగమాంత వేద్య,

Deus.

నిగర 1 dux, princeps, præeminens. 2 aptus, decens, rectus.

నిగరు produci, erigi, in totâ longitudine extendi. — నిగిడికొండుబర superbè incedere. — నిగిడిస, నిగరమాడ, producere, incurvata erigere. — నిగరికె, నిగురికె 1 actio extendendi, ... producendi. 2 motus carnalis.

నిగల longitudo? — అగలనిగల longitudo et latitudo.

నిగళ catena, vinculum.

నిగా, నిఘా 1 inspectio, cura. 2 opus, opera. 3 visus.

నిగ్రాద vox, verbum, loquela.

నిగాయిస fulgere, micare.

నిగార actio deglutiendi.

నిగాళ collum seu fauces equi.

నిగాస vid. నిగాయిస.

నిగుంబు, నిగురు } vid. నిగరు.

నిగుర్కె, నిగుర vid. నిగరికె, 1.

నిగృహ్యమాన impeditus, retardatus, restrictus.

నిగ్గ dens eburneus elephantis.

నిగ్గు s. vanus superbusque incessus. — adj. plenus, longus. — నిగ్గాగ, నిగ్గాగిర, 1 ambitiosè gradiri. 2 longus fieri, extendi. — నిగ్గాట, నిగ్గికె vid. నిగ్గు, 1 — నిగ్గుజగ్గు, id. sens. — నిగ్గారను, నిగ్గుగారను vir superbè incedens.

నిగ్రహ 1 aversatio, fastidium, improbatio, molestia. 2 à rectâ viâ aberratio, incongruentia. 3 punitio, occisio. 4 repressio. — నిగ్రహిస 1 punire, castigare. 2 domare, refrænare, reprimere.

నిఘంటు dictionarium.

నిఘ్న docilis, obsequiosus, domesticus, ab aliquo pendens.

నిఘస, concupiscens, exoptans.

నిఘాట robur, fortitudo, facinus.

నిఘార internecio, occisio.

నిఘామాడ inservire, in aliquem officium conferre.

నిచయ acervus, aggregatum, collectio.

నిచిత plenus, repletus. integer.

నిచుళ *Baringtonia acutangula*, bot. (planta.)

నిచోళ, నిచోల, operculum, pallium, velum, stragulum.

నిచోళన visio, aspectus.

నిజ్జ perennis, sempiternus, perpetuus, æternus. — నిజ్జనిజ్జలు quotidiè.

నిజ్జట sinceritas. — నిజ్జటదభక్తి sincera devotio.

నిజ్జణి, నిజ్జణికె scala.

నిజ్జయ vid. నిశ్చయ.

నిజ్జల, firmus, stabilis, permanens.

నిజ adj. 1 verus, certus, realis. 2 proprius. 3 perpetuus, æternus. — నిజకుల propria tribus. — s. veritas, certitudo, realitas

sinceritas.

నిటల frons, *tis*. — నిటలాక్షుడు *Siva* (oculum habens in mediâ fronte)

నిట్ట 1 procerus, excelsus, altus. 2 longus. 3 erectus. — నిట్టని, excelsè, elatè.

నిట్టడవి densa seu invia sylva.

నిట్టణి series, ordo, acervus.

నిట్టి visus, visio, conspectus. — నిట్టించ aspicere, videre. — కస్తదనిట్టించ furtim aspicere.

నిట్టు s. series, acervus. — adj. 1 erectus. 2 congestus, coacervatus. 3 longus 4 densus, confertus. — నిట్టునిల్చు erectus stare. — నిట్టాగ in acervum congeri. — నిట్టనిలువాగి, rectè. — నిట్టించ congerendum curare aut erigere. — నిట్టిడి confertus locus. — నిట్టుసురు, నిట్టూర్పు altum suspirium, singultus, respiratio difficilis. — నిట్టెలుపు longum os, (*ossis.*) — నిట్టెనశకంటు oculus cujus angulus externus est longior. — నిట్టోట cursus diuturnus.

నిట్టూర vid. నిష్టూర.

నిడి gravis odor.

నిడు, నిడి, నిడిద, నిడుద, longus, altus, procerus, excelsus, sublimis. — నిడుగొళ్ళు, నిడిదాగిర, longus vel altus esse. — నిడుస్వర vox alta, sonus acutus.

నితంబ 1 clunes, nates 2 ambitus, circulus. 3 latus montis.

నితాంత multus, nimius.

నిత్య 1 æternus, perpetuus, continuus, perennis, sempiternus. 2 immutabilis, fixus, accuratus. — నిత్య, నిత్యవాగి, perpetuò, in sempiternum. — నిత్యోత్సవ festum perpetuum. — నిత్యాత్మ Deus. — నిత్యయాత్రి quotidiana mendicatio.

నిదర్శన 1 exemplum, explicatio. 2 probatio, argumentum.

నిదాఘ æstas.

నిదాన 1 causa primaria. 2 cessatio vel ablatio causæ primæ. 3 puritas, rectitudo. 4 causarum investigatio. 5 judicium. 6 patientia, tranquillitas, tarditas. — నిదాని, నిదానస్థ, నిదానవంత, homo placidus, æquus, patiens. — నిదానించ, నిదానవాగిర, నిదాన పడ..... గొళ్ళు. .. మాడ, 1 attentè perpendere, considerare, judicare. 2 patiens, quietus, prudens esse. — నిదాన మాటు verbum mansuetum. — నిదానవాగి, lentè, placidè.

నిధి thesaurus.

నిదేశ mandatum, jussum.

నిద్ది vid. నిద్ర.

నిద్ర somnus, sopor. — నిద్రాళు somnolentus, somno gravatus. — నిద్రిత dormiens. — నిద్రె హోగ, dormitum ire. — నిద్రామొలలాగ somno gravari. — నిద్రిగొళ్ళు .....

ಗ್ರೈಯನ್ನ.... ಮಾಡ.... ಕಿಗಿಯ, ನಿದ್ರಿಸ dormire. — ನಿದ್ರೆ ಎಚ್ಚರವಾಗ.... ಕಿಳಿಯ, expergefieri. —ನಿದ್ರಾ ಕಷಣೆ, ನಿದ್ರೆ ಮೊಬ್ಬು sopor.

ನಿಧನ 1 destructio, mors, jactura, exinanitio. 2 prosapia, familia.

ನಿಧಾನ 1 thesaurus divinus. 2 locus, receptaculum, vas in quo reponitur aut confertur aliquid.

ನಿಧಾರ determinatio, constitutio. — ನಿಧಾರಮಾಡ satuere.

ನಿಧಿ 1 unus è thesauris *Cuberæ*. 2 receptaculum, repositorium.— ನವನಿಧಿ novem thesauri *Cuberæ*.— ನಿಧೀಶ, ipse *Cubera*.

ನಿಧುವನ carnalis copula.

ನಿನ vid. ನಿಂನ.

ನಿನದ, ನಿನಾದ, sonus. — ನಿನಾದಿಸ sonare.

ನಿನ್ನೆ vid. ನಿಂನೆ.

ನಿಪಾತ 1 projectio, actio demittendi,.... deprimendi. 3 regulis non consentaneus. gr.

ನಿಪಾನ alveus juxtà puteum positus, ad adaquanda pecora.

ನಿಪುಣ peritus, solers, probè exercitatus.— ನಿಪುಣೆ mulier perita. — ನಿಪುಣತ್ವ peritia.

ನಿಬಂಧನೆ 1 compactum, sponsio. 2 propugnaculum, tutamen.

ನಿಬಾಪು difficilis, impossibilis.

ನಿಬದ್ಧಿ s. certitudo, realitas, veritas. — adj. verus.

ನಿಬರ್ಹಣ cædes, occisio.

ನಿಬಿಡ, ನಿಬಿರೀನ, 1 rudis, crassus, latus, ingens, vastus. 2 densus, compactus, confertus, invius, impenetrabilis. — ನಿಬಿಡೀಕೃತ solidè confectus.

ನಿಬೋಧೆ apathia, mentis evagatio.

ನಿಬ್ಬಣ, ನಿಬ್ಬಣದವರು convivæ ad nuptias invitati. —ನಿಬ್ಬಣಿಗ, herus, dominus convivii.

ನಿಬ್ಬರ plenus, repletus, completus. — ನಿಬ್ಬರಿಸ replere.

ನಿಬ್ಬೆರಗು stupor magnus.

ನಿಭ similis, par.

ನಿಭಾವಣೆ, ನಿಭಾವು, ನಿಭಾವಿಕೆ, tolerantia, patientia. —ನಿಭಾಯಿಸ, ferre, tolerare, sustinere.

ನಿಮ vid. ನಿಂಮ.

ನಿಮಂತ್ರಣ convocatio ad sacrificia in honore defunctorum.

ನಿಮಜ್ಜನ actio urinandi vel sese in aquâ immergendi. —ನಿಮಗ್ನ corpus in aquâ immersum.

ನಿಮಶ quies, otium, immunitas ab omni molestiâ aut dolore.

ನಿಮಾಜು 1 liber ritualis aut forma orandi (ad usum Mahumetanorum) 2 festum eorum. — ನಿಮಾಜುಕಟ್ಟೆ locus orationis eorum.

ನಿಮಾನಿಮಿ æquus, accuratus.

ನಿಮಿರು, ನಿಮುರು erigi, germinare, exsilire.

ನಿಮಿತ್ತ 1 causa, ratio, instrumentum.

2 nota, signum, macula, indicium. 3 objectum, motivum, intentio, 4 necessitas, opus. 5 omen. — నిమిత్త శోధకుడ, నిమిత్తగార divinator, ominum interpres. — నిమిత్తవాగి propter, ob.

నిమిత్య vid. నిమిత్త.

నిమియు currûs axis.

నిమిరు, నిమురు, 1 extendi, corrigi, complanari (incurvata.) 2 exsilire, erumpere. (aqua.) 3 germinare.

నిమిచు erigere.

నిమిష, నిమేష ictus oculi, momentum.

నిమీలన palpebræ nictus.

నిమ్న altus, profundus.

నిమ్నగె rivus.

నిమ్మళ 1 quies, otium, immunitas à molestiâ aut dolore. 2 patientia. — నిమ్మళ మనస్సు mens tranquilla.

నిమ్మళికె quietus, placidus, solutus ab omni incommodo.

నియంత auriga.

నియత repressus, coërcitus. — నియతె vir cupiditatum suarum dominus.

నియతక femoralia usque ad genu pertingentia.

నియతి 1 fatum, sors bona vel mala fortuna. 2 religiosum officium.

నియమ 1 contractus, compactum. 2 assensus, promissio. 3 quodcumque religiosum opus, (voluntariè adimpletum.) 4 lex, regula. 5 certitudo, confirmatio, — నియమిస 1 jubere, mandare. 2 designare, assignare. — నియమవంత vir rectæ agendi rationis.

నియామక 1 vid. శేమక. 2 nauta, nauclerus.

నియామిస jubere, mandare.

నియుక్త 1 designatus. 2 adhærens, pendens ab.

నియుత unum కోటి. q. v.

నియుద్ధ pugna cominùs habita, collato pede dimicatio.

నియోగ 1 jussum, mandatum. 2 auctoritas, designatio. 3 occupatio, sedula applicatio mentis alicui rei. — నియోగిస imperare.

నియోగి 1 legatione aut alio publico munere fungens. 2 aulicus.

నియోజన determinatio, destinatio.

నియోజ్య servus, famulus.

నిర్, నిస్, నిష్, నిః, particula samscrita indicans 1° negationem vel privationem. 2° certitudinem 3° positionem exteriorem.

నిరంకుశ sine fræno aut moderamine, contumax, pertinax.

నిరంజన 1 Deus (ut potè immaculatus.) 2 anima in Deo absorpta vid. ముక్తి.

ನಿರಂತರ 1 continuus, sine fine. 2 densus, crassus, interstitia non habens. — ನಿರಂತರವಾಗಿ semper, perpetuò, frequenter, vulgò.

ನಿರಖು pretium currens vel taxatum.

ನಿರಗ dulcis *manga*.

ನಿರಗಿ plica, ruga. — ನಿರಗಿ ಇಡು plicare. — ನಿರಗಿ ಹಿಡಿಯು plicari.

ನಿರರ್ಗಳ non impeditus, non detentus.

ನಿರಘ sine peccato, innocens.

ನಿರತ adj. alicui rei toto corde incumbens. — s. vir beatus.

ನಿರತಿಶಯ magna excellentia.

ನಿರತಿ bonus, faustus, beatus.

ನಿರದ occisus, mactatus

ನಿರಪರಾಧ s. innocentia. — ನಿರಪರಾಧಿ, ನಿರಪರಾಧಸ್ತ, innocuus, innocens.

ನಿರಯ infernus.

ನಿರರ್ಥಕ vanus, inutilis, insulsus, sensu carens. — ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ vanè, inutiliter.

ನಿರವಯವ spiritus. (lit. membra non habens.)

ನಿರವಿಸ creare, producere.

ನಿರಶನ vir jejunus. — ನಿರಶನವ್ರತ votum jejunandi.

ನಿರಸನ rejectio, negatio, contradictio, improbatio. — ನಿರಸಿಸ rejicere, negare, improbare, contradicere.

ನಿರಸ್ತ 1 projectus, emissus, directus. 2 rapidè pronuntiatus. 3 derelictus. 4 improbatus.

ನಿರ್ಕ sanguisuga.

ನಿರಹಂಕಾರಿ, ನಿರಹಂಕೃತ vir humilis, modestus.

ನಿರಕ್ಷದೇಶ circulus æquinoctialis.

ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಷಿ vir illitteratus.

ನಿರಾಕಾಂಕ್ಷೆ satisfactio, animi delectatio.

ನಿರಾಕಾರ adj. formam non habens, incorporeus. — s. 1 cœlum, firmamentum, æther. 2 exprobratio, vituperium. — ನಿರಾಕಾರನು Ens supremum. — ನಿರಾಕರಿಸ 1 transgredi, non obtemperare, parvi pendere, contemnere. 2 dehonestare, infamare.

ನಿರಾಕೃತ rejectus, remotus, elongatus.

ನಿರಾಘಾಟ facilis, expeditus, sine hæsitatione. — ನಿರಾಘಾಟವಾಗಿ ಓದ expeditè legere.

ನಿರಾಛೇದವಾಗಿ gratis, sine ullâ solutione.

ನಿರಾಜಿ splendidus pannus fimbriam habens auream.

ನಿರಾದರಣೆ omni auxilio aut refugio destitutus.

ನಿರಾಮಯ sanus, ab ægritudine liber.

ನಿರಾಯಾಸ facilis.

ನಿರಾಶೆ 1 desperatio 2 immunitas ab omni desiderio. ?

ನಿರಾಶ್ರಯ 1 improbatio 2 sine refugio, azylo aut tutelâ.

ನಿರಾಹಾರ s. jejunium. — ನಿರಾಹಾರಿ jejunus.

ನಿರಾಳ clarus, mundus, purus.

ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣೆ nullo vituperio, nullæ controversiæ aut objectioni obnoxius.

ನಿರಿ, ನಿರಿಕೆ, ನಿರಿಗೆ rugæ aut plicæ anteriores vestimenti muliebris.

ನಿರಿವಿಣುಲು longa coma muliebris.

ನಿರಿಸು status, conditio, qualitas.

ನಿರೀಕ್ಷಣೆ exspectatio, præstolatio — ನಿರೀಕ್ಷಿಸ exspectare, prospicere.

ನಿರುಕು pretium currens, lege aut usu determinatum.

ನಿರುಕ್ತ unus è *Vedangis* libris, seu glossariis ad interpretationem *Vedarum*.

ನಿರುತ verus, accuratus, certus. — ನಿರುತದುರ್ಗ್ಯ festum perpetuum.

ನಿರುದ್ಯೋಗ 1 sine munere aut officio. 2 sine causâ.

ನಿರುದ್ಧ impeditus, retardatus.

ನಿರುಪಮ dissimilis, incomparabilis.

ನಿರುಪಾಧಿ quies, immunitas à dolore.

ನಿರೂಢಿ peritia, perfectum ingenium, facilitas loquelæ.

ನಿರೂಪ epistola.

ನಿರೂಪಣೆ 1 visus, visio 2 dubium, discussio, investigatio. 3 agnitio, determinatio — ನಿರೂಪಿಸ 1 investigare. 2 explicare. 3 determinare, agnoscere, compertum habere. 4 probare. 5 scribere epistolam ?

ನಿರುತಿ, ನಿರ್ಋತಿ 1 *Niruti*, numen partibus Africi præsidens. 2 infortunium, calamitas.

ನಿರೋಧ 1 jactura, damnum, exitium. 2 coërcitio, cohibitio, refrenatio — ನಿರೋಧಿಸ impedire, refrenare.

ನಿರ್ಕುಳಿಗೊಳ್ಳು, trahere.

ನಿರ್ಗಮ 1 profectio. 2 supellectilis ablatio è loco in locum alium. — ನಿರ್ಗಮಿಸ proficisci, egredi

ನಿರ್ಗುಂಡಿ 1 *vitex negundo*. (virgultum.) 2 radix *Nelumbii*.

ನಿರ್ಗುಣ 1 pravus, nequam, corruptus. 2 carens qualitatibus homini propriis.

ನಿರ್ಘಾತ 1 fulmen. 2 flatus venti, procella.

ನಿರ್ಘೋಷ sonus.

ನಿರ್ಜರ numen, ens immortale.

ನಿರ್ಜಿತ heros, victor, domitor.

ನಿರ್ಝರ præceps aquæ lapsus, torrens.

ನಿರ್ಝರಿಣಿ fluvius.

ನಿರ್ಣಯ 1 certitudo, certa conclusio. 2 statutum, determinatio. 3 constitutio, ultima dispositio. 4 decretum, exitus. — ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯದ ದಿವಸ, dies judicii. rel. — ನಿರ್ಣಯಮಾಡ, ನಿರ್ಣಯಿಸ statuere,

constituere, determinare.

నిర్ణేజక vestium lotor.

నిర్దేశ jussum, mandatum superioris.

నిర్దోష , innocens, à labe aut peccato immunis.

నిర్ధారణ, నిర్ధార, 1 certitudo, confirmatio . 2 statutum, propositum, determinatio.

నిర్ధూమమాడ destruere.

నిర్నయ vid. నిర్ణయ.

నిర్నామమాడ vid. నిర్మూలమాడ.

నిర్నిమిత్త, నిర్నేర , నిర్నర , sine causâ, immeritus.

నిర్బంధ 1 objecti alicujus studiosa consectatio. 2 violenta occupatio. 3 miseria, angustia, tribulatio . — నిర్బంధిస opprimere , coërcere.

నిర్బాధ ab afflictione aut molestiâ liber.

నిర్బుద decem అర్బుద sive mille కోటి. (10, 000, 000, 000.)

నిర్భయ intrepidus.

నిర్భర multus, nimius.

నిర్భాగ్య infortunium, miseria, paupertas.

నిర్భీతి vid. నిర్భయ.

నిర్భిడియ 1 impudens, intrepidus , impavidus , immodestus . 2 infaustus. 3 à studio partium alienus, in neutram partem propensus. — నిర్భిడియస్థను 1 vir protervus. 2 vir parùm officiosus 3 heros, vir intrepidus.

నిర్మండల *squalus* , zoo . (*requin*.

నిర్మల , నిర్మళ, immaculatus, intemeratus, purus, clarus, pellucidus.

నిర్మాణ creatio, productio, inventio. — నిర్మాణ కర్త Creator.

నిర్మాల్య reliquiæ eorum quæ idolis oblata sunt,(v. g. florum.)

నిర్మిస creare, producere, plasmare

నిర్ముక్త absolutus , dimissus, solutus , derelictus. — s. serpens qui pellem suam exuit .

నిర్మూల exstirpatio, destructio. — నిర్మూలమాడ delere , eradicare, exinanire.

నిర్మోక pellis vel exuviæ serpentis.

నిర్యాణ 1 mors , interitus. 2 suprema beatitudo . 3 extremus elephanti oculus.

నిర్యాతన 1 ultio , vindicta. 2 donum. 3 pignoris restitutio . 4 debiti solutio.

నిర్యాస succus plantæ in aquâ expressus, decoctus aut infusus.

నిర్యూహ 1 succus expressus. 2 janua . 3 mutulus, (*modillon.*)

నిర్లజ్జ impudens , pudoris nescius .

నిర్లక్ష్య neglectus , contemptus .

నిర్వంచని sinceritas, ingenuitas.

నిర్వర్ణన rei alicujus accurata inspectio.

నిర్వర్తని vitæ genus aut conditio, ars, ratio victûs.

నిర్వహించ 1 administrare, gerere, curare. 2 sustinere. 3 peragere.

నిర్వాణ s. 1 nuditas. 2 suprema animæ liberatio aut beatitudo, absorptio in Deo. — adj. 1 nudus. 2 profectus. 3 defunctus.

నిర్వాత lampas cum fulgore ardens.

నిర్వాపణ cædes, occisio.

నిర్వాహము, నిర్వాహకము 1 administratio. 2 habilitas ad perficiendum, sustinendum, aut exequendum. — నిర్వాహకుడు, administrator.

నిర్వికార pulcher, formosus, non deturpatus.

నిర్విఘ్న expeditus, ab obstaculo aut impedimento immunis.

నిర్విణ్ణ sensuum usu orbatus, timore aut dolore perculsus.

నిర్వృతి 1 felicitas. 2 requies, tranquillitas. 3 mors.

నిర్వేదము 1 humilitas, humiliatio suî ipsius. 2 desperatio. 3 defatigatio. 4 fastidium.

నిర్వ్యాజ్య sine lite aut controversiâ, placidus.

నిర్హేతుక sine causâ.

నిల (pro నిల్చుచు, part. præs. à నిల్చు q. v.)

నిఁల, నిలువు, నిఁలువు postes januæ.

నిఁలంకు, నిఁలుకు, attingere. — నిలికిన tangendum præbere.

నిఁలకడ cessatio, interruptio, detentio.

నిఁలయ domus, habitatio.

నిలువు, నిఁలుకు, reliquum exsolvendum.

నిలింపరు semi-dii.

నిలికె, నిలిగె vid. నిరి, నిరికె.

నిలు, నిలిచు vid. నిల్చు. నిల్చిసు.

నిలుకు s. vid. నిల, నిలువు. — v. vid. నిఁలంకు.

నిలుంబు 1 sese inclinare aut incurvare. 2 se inclinare et exsilire.

నిలుకుబాక్కి vid నిలువు, నిఁలుకు.

నిలుకుమాడ 1 detinere, morari, procrastinare. 2 moras nectere, differre (iter.)

నిలువంగి tunica talaris.

నిలువరిస 1 sistere. 2 sustinere, fulcire, curare. 3 progrediendum curare, urgere.

నిలువు 1 postes januæ. 2 reliquum exsolvendum.

నిలువే, నిలువికె actio standi.

నిల్పు 1 sistere, detinere, retardare. 2 confirmare (animum.)

నిల్చు 1 consistere, remanere. 2 cessare, desinere, interrumpi. 3 detineri. 4 stare. 5 sustineri. 6 servari, protegi. 7 superesse. 8

sedari, residere, pacificari, humiliari. — ನಿಲ್ಲಿಸ 1 erigere, statuere. 2 retardare, cohibere, interrumpere. 3 differre, procrastinare, detinere. 4 servare. 5 collocare, reponere (fiduciam in aliquo.) 6 reponere, reservare. (partem.) 7 coërcere, sedare, compescere. — ನಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗ indesinenter ire vel permanere. — ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡ detinere, differre, procrastinare. — ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮಾತಾಡ.... ಬರ, lentè venire vel loqui.

ನಿವಡಿಸ demittere.

ನಿವರಿಸ vid. ನೀವರಿಸ.

ನಿವರ್ತನೆ 1 cessatio, complementum. 2 remissio, absolutio, venia. 3 quies, otium. 4 derelictio. — ನಿವರ್ತನೆಯಾಗ dimitti, absolvi, desinere, cessare, compleri. — ನಿವರ್ತಿಸ, ನಿವರ್ತನೆಮಾಡ 1 dimitti, absolvere, veniam dare. 2 deserere, derelinquere.

ನಿವರ್ತಿ ಸಂಗಮ locus in quo septem rivi conveniunt.

ನಿವಸಥ vicus quidam.

ನಿವಸನ vid. ನಿವಾಸ.

ನಿವಹ 1 grex, multitudo, turba. 2 quantitas, copia.

ನಿವಾರಣ, ನಿವಾರಣೆ, ನಿವಾರಿಕೆ 1 remedium, curatio, sanatio. 2 actio avertendi, expulsio. 3 liberatio. 4 præoccupatio, anticipatio. 5 expiatio, remissio, purgatio. — ಪಾಪ ನಿವಾರಣೆ absolutio à peccato. — ನಿವಾರಿಸ, ನಿವಾರಣೇ ಮಾಡ 1 sanare, remedium afferre. 2 avertere, dissipare. 3 liberare. 4 prævertere, prævenire 5 dimittere, purgare.

ನಿವಾರಿತ aversus, anteoccupatus, liberatus, etc.

ನಿವಾಸ habitatio, domus, sedes, mansio. — ನಿವಾಸಿಸ, ನಿವಾಸಗೊಳ್ಳು, habitare, manere.

ನಿವಾಳಿ cæremonia quædam superstitiosa ad avertendos vel impediendos invidorum oculorum influxus. — ನಿವಾಳಿಕೆಗೆಯ.....ನಿವಾಳಿಸ, prædictam cæremoniam exercere.

ನಿವಿಡ 1 crassus, rudis. 2 densus, impervius.

ನಿವಿರು, ನಿಮಿರು 1 arrectus esse, horrere. (crines.) 2 dehiscere, expandi. (germen.) 3 exsilire, erumpere (aqua.)

ನಿವಿಸ vid. ನಿಮಿಷ.

ನಿವೀತ 1 pallium superius. 2 velum. 3 sacerdotalis funiculus, collo appensus.

ನಿವೃತ್ತಿ 1 cessatio, completio. 2 derelictio, abdicatio, cessio. 3 quies, otium.

ನಿವೇದನ 1 oblatio. — ನಿವೇದಿಸ offerre 2 petitio, supplicatio.

ನಿವೇಶ domus, habitatio.

ನಿವೇಶನ 1 spatium quadratum 2,400 pedum superficiem habens.

2 domus. 3 castra.

నివేష్టనము vestimentum. — నివేష్టితము vestitus.

నిశమనము auditio, actio auscultandi.

నిశాగు, నిశాగిల titubare propter ebrietatem.

నిశాణి, నిశాని 1 vexillum. 2 nota, signum. — నిశాణిలెత్తు.... ఎల్తిన, vexillum erigere.

నిశాతము acutus.

నిశామనము visus, aspectus, visio.

నిశాహ్వ turmerica.

నిశ simul, cum, unà.

నిశితము acutus, in cuspidem lævigatus.

నిశితగియు sol.

నిశి, నిశీథము, media nox.

నిశీఠి apocha. (*quittance.*)

నిశీథిని nox.

నిశి 1 nox. 2 turmerica. — నిశాంతము 1 diluculum, aurora, sive noctis conclusio. 2 domus, habitatio. — నిశాకరు, నిశాపతి, నిశానాథు, luna. — నిశాటు, నిశాచరు dæmon (in tenebris vagans.) — నిశాదరీ bubo — నిశామణి 1 luna. 2 pyropus.

నిశ్చయము 1 certitudo, confirmatio, certa conclusio. 2 firma resolutio, statutum, vel determinatio. — నిశ్చయించు, నిశ్చయమాడు 1 statuere, determinare, firmiter proponere. 2 pro certo habere. — నిశ్చితము confirmatus, certus, statutus.

— నిశ్చితార్థము sponsalia post determinationem conditionum matrimonii facta.

నిశ్చింత tranquillitas animi, immunitas à curâ aut anxietate. — నిశ్చింతుడు vir immunis à curâ.

నిశ్రేణి scala.

నిశ్రేయసము 1 fausta circumstantia. 2 cœlum.

నిశ్వాసము spiritus quem ex ore emittimus.

నిశ్శక్తి debilitas, impotentia. — నిశ్శక్తుడు vir debilis.

నిశ్శబ్దము tacitus, quietus, strepitûs expers.

నిశ్శలాకము solitarius, secretus.

నిశ్శేషము totus, integer, omnis, cunctus, universus.

నిషంగము pharetra.

నిషద్య 1 nundinæ, macellum. 2 taberna.

నిషద్వరము lutum, cœnum.

నిషధము 1 nomen montis cujusdam. 2 nomen regionis ad Euronotum Indiæ.

నిషాదము prima è notis musicis. (*ut.*) — నిషాదులు nomen tribûs cujusdam.

నిషాది ductor elephantum.

నిషిద్ధము prohibitus, vetitus.

నిషూదనము inimicus, hostis.

నిషేకము consummatio matrimonii.

నిషేచనము ablutio.

నిషేధ 1 prohibitio. 2 negatio. — నిషేధించు 1 prohibere. 2 negare.

నిషేవణ usus, experientia.

నిష్క pondus quoddam auri.

నిష్కపట s. sinceritas. — adj. . . . , నిష్కపటమైన, sincerus, candidus, doli expers.

నిష్కరుణ immisericors, immitis.

నిష్కర్ష 1 determinatio, statutum, ultima dispositio. 2 certitudo. — నిష్కర్షించు, నిష్కర్షమాడు statuere, determinare.

నిష్కలి, నిష్కళి mulier cujus desierunt muliebria.

నిష్కళంక, నిష్కలంక, purus, intemeratus, irreprehensibilis.

నిష్కాము castus, continens, à cupiditatibus immunis.

నిష్కుట 1 hortus, lucus. 2 cavitas in arbore.

నిష్కుహ vid. నిష్కుట, 2.

నిష్క్రమ, నిష్క్రమణ, egressio, exitus.

నిష్క్వాథ condimentum, jusculum.

నిష్ఠీవన sputum, actio exspuendi.

నిష్ఠుర, నిష్ఠూర, 1 crudelis, immitis, contumeliosus. 2 durus, solidus.

నిష్ఠ 1 dramatis vel fabulæ conclusio. 2 finis, consummatio. 3 ruina, destructio, exinanitio. 4 confirmatio, completio. 5 consueta praxis, ordinaria vitæ conditio. 6 bona agendi ratio, excellentia. 7 religiosa praxis, pietatis aut mortificationis exercitium.

నిష్పత్తి completio, consummatio.

నిష్పన్న 1 factus, completus, consummatus, finitus. 2 natus, productus.

నిష్పక్షపాత animus à studio partium alienus.

నిష్పావ *Dolichos lablab*, (olus.)

నిష్ప్రయోజన vanus, inutilis. — నిష్ప్రయోజకుడు vir inutilis.

నిష్ప్రవాణి linteamen novum et nondùm dealbatum.

నిష్ఫల inutilis, sterilis, vanus.

నిసర్గ natura, genuinus status, specialis indoles aut conditio.

నిసాది elephantium custos.

నిసి nox. — నిసినాయకుడు, sol.

నిస్తంద్ర acer, alacer, agilis.

నిస్తుల, నిస్తులిత incomparabilis.

నిస్తుషిత 1 derelictus, desertus. 2 pelle, corio, aut cortice exutus, politus.

నిస్తేజ vir mœrore oppressus, humiliatus.

నిస్తోక multus, abundans, copiosus.

నిస్త్రింశ 1 acinaces. 2 culter in sacrificiis adhibitus.

నిస్పృహ desideria sua compescens. — నిస్పృహచిత్త mundo mor-

tuus.

నిస్త్యాన densus, solidus, non liquidus.

నిస్వ pauper.

నిస్వన, నిస్వాన sonus, strepitus.

నిస్వస్థ infirmus, æger, malè habens.

నిస్సంగి vir mundo valedicens, anachoreta.

నిస్సంశయము, నిస్సంశయత certitudo. — adj. extrà dubium positus, certus.

నిస్సత్త్వ debilitas, infirmitas.

నిస్సరణ 1 exitus, egressus. 2 introitus in civitatem.

నిస్సాణ tympanum quoddam.

నిస్సార sine succo aut medullâ, aridus.

నిస్సాళము, నిస్సాణి, నిస్సాణము magnum tympanum in præliis usitatum.

నిహాక *iguana*, lacerta.

నిహిత datus, traditus, depositus, oblatus.

నిహ్నవ 1 negatio, dissimulatio, reticentia, cognitorum occultatio. 2 diffidentia, dubium, suspicio.

నిళయము vid. నిలయము.

నిళింపు vid. నిలింపు.

నిళుకు vid. నిల్కు.

నిగుడి, నిగిడి, నిగ్గిడి, cessatio, mora, quies,

నిగుడు 1 pervadere, diffundi. 2 vagari, errare. 3 attingere.

నిక్షేప depositum, pignus.

నీ vid. నీవు.

నీకాశ similis.

నీగు, నీంగు 1 dimittere, derelinquere. 2 delere, perdere. 3 amittere 4 sese expedire ab- 5 occidere. — పాపపు నీగ dimitti (peccatum.) — పుణ్య నీగి పోయె యెను meritum amissum est. — నీంగిన causa esse cur aliquis amittat. — నీగికే amissio, actio sese expediendi.

నీచ vilis, abjectus, demissus, contemptibilis.

నీచు fetor.

నీట longus, altus, extensus.

నీటు s. nimia vestium concinnitas. — నీటుకాడు, vir elegantiæ vestium nimis studiosus. — నీటుకాతె, fem. —adj. rectus, directus. — నీటుపలుకు accuratè loqui. — నీటుచు rectè disponere.

నీడ nidus. — నీడజ, నీడోద్భవ avis, volucris.

నీడు v. 1 dare, porrigere. 2 extendere. 3 apprehendere. — s. racemus flosculorum. — నీడించ porrigendum curare. — నీడుకొండు మలగ toto corpore prosterni. — నీడిపోత్సు munificentia.

నీత decens, conveniens, aptus. — నీతవాగ పలుకు accuratè loqui.

నీతి 1 justitia. 2 philosophia moralis 3 directio, gubernatio. 4 comparatio, acquisitio. — నీతిశాస్త్రం scientia philosophiæ moralis. — నీతివంతు, నీతిపరుడు, నీతియుక్తు, vir justus, vir bonus. — నీతివచనము... వాక్యము.... మాట, 1 verbum æquum... justum. 2 sermo ad informandos mores idoneus.

నీవు (pron. 2æ pers. æ sing) tu.

నీప nauclea cadamba, arbor.

నీరు maritus, amasius.

నీరంధ్ర densus, crassus, pinguis.

నీరుకట్టు irrigationis agrorum inspector.

నీరజ nymphæa, bot.

నీరుదప్పి sitis. — నీరుదప్పిను sitire.

నీరుమొగ luna.

నీరద, నీరధర 1 nubes 2 *Siva*.

నీరుకొట్లు sypho, syrinx.

నీరాట jocus in vel cum aquâ; corporis lavatio (ludi causâ)

నీరు v. tondere.

నీరు s. aqua. — పచ్చినీరు lixivium. — బంగారపు నీరు auratura. — నీరోట, నీరువెళ్లు, aquæ lapsus aut cursus. — నీరుడ సుడి, vortex. — నీరు సురియు కంటి lippi oculi. — నీరావరి పైరు seges in irrigatis arvis exorta. — నీరు మజ్జ potio. — నీరు గనేరు *Barringtonia acutangula*, bot. — నీరు గప్పెట pallium quo arcetur pluvia. — నీరు కాకి quædam avis maritima. — నీరుకావి, నీరువసరు, mulier portans aquam. — నీరుగి, నీరుకాపు, fomentum. — నీరు చప్పుడు sonitus aquæ. — నీరు నాయి *lutra*, zoo. — నీరుపాప... పిల్ల, siren quædam fabulosa. — నీరు కోయిల cuculus quidam aquaticus. — నీరుగోరవ *marsilia quadrifolia*, (olus.) — నీరుమొసలి *alligator*, zoo. — నీరుమండి *squatina*, zoo. (piscis) — నీరుమట్టు, linea horizontalis, aquæ amussis.

నీరుబొట్టు ferculum quoddam.

నీరుల్లి, నీరుల్లిగడ్డ, cæpe.

నీరెటి mulier.

నీరెసరు aqua ad culinæ usus calefacta.

నీరొట్టిరాజు *Varuna* Indus Neptunus.

నీర్గారుకనుడు qui facile ad fletum movetur.

నీర్గారుట liquefieri. — నీర్గార్చు liquefacere.

నీర్గల్లు grando.

నీర్కాగడి castellum, fossa, vallum.

నీర్చట్టు qui viatoribus gratis aquam præbet.

నీర్బుగ్గ aquæ bulla.

నీర్వాయి avis aquatica.

నీర్వాని margarita mediocris

qualitatis.

నీలోత్పలము *nymphæa*, bot. (*lotus.*)

నీల 1 sapphirus. 2 color niger aut hyacinthinus. — adj. lividus, niger, hyacinthinus. (*bleu foncé.*) — నీలకంఠ, నీలగళ, నీలగ్రీవ, నీలకంధర, 1 *Siva*. 2 pavo.

నీలంగు insectum.

నీలగిరి *Nilghiry*, mons quidam inter *Maissur* et *Koïmbatur*.

నీలగ గిడ arbor quædam.

నీలపట *Balarama*.

నీలమణి.... రత్న sapphirus.

నీలి s. 1 *Indigotifera tinctoria*, bot. 2 color lividus aut hyacinthinus — adj. 1 lividus, hyacinthini coloris. 2 falsus. — నీలి మద్దు *indicum* præparatum.—నీలివార్తే, నీలికెట్టవార్తే, falsus nuntius.

నీవార ager incultus.

నీవి 1 summa principalis. 2 sponsio. (*gageure.*) 3 vestis inferior mulierum circà renes succincta.

నీవు (pron. 2æ pers. æ plur.) vos.

నీవు v. leviter perfricare, depsere, palpare. — నీవుపడ..... కొర్వు. palpari. —నీవికె, నీవ్రోణ actio palpandi aut leviter perfricandi -నీవిన palpandum aut perfricandum jubere.... curare.

నీవృత్తు regio qurcumque incolis frequens.

నీవ్ర ora vel margo tecti.

నీహార gelu, pruina.

నీళ, నీడ్ఘ s. longitudo. — 1 longus. 2 altus, profundus. 3 excelsus, summus.

నీళు 1 extendere (manum ..) 2 gignere, producere.

నీళి uxor *Wishnuvi*.

నుంగిపాక్క *hyperanthera moringa*. bot.

నుంగు deglutire, absorbere.

నుంణనె, నుంణగె læviter, leniter, blandè.

నుంనాంబ vir piger et indolens.

నుంపిడ emollire, lævigare.

నుగియ 1 aquam trans molem trajicere. 2 introire ?

నుగుళు comprimere, adigere.

నుగ్గాడ occidere, in frusta concîdere.

నుగ్గి, నుగ్గె, *moringa*.

నుగ్గు s. 1 spuma. 2 stercus vaccinum siccatum.

నుగ్గు v. 1 conteri, in pulverem redigi 2 comprimere, infercire, adigere — నుగ్గుమాడ, నుగ్గిస, conterere, in pulverem redigere, tundere. — నుగ్గునుజ్జాగ frustatim, minutatim, in pulvere.

నుజ్జు 1 oculus vel gemma (granorum) 2 oryza minutatim contusa. 3 destructio. 4 pulvis. 5

stercus (ovium et caprarum.)— ನುಚ್ಚುಮಾಡು, minutatim conterere, in pulverem redigere.

ನುಡಿ s. 1 sermo, verbum, dictum. 2 elephas femina. — ನಾಣ್ನುಡಿ verbum modestum.

ನುಡಿಯು v loqui, colloqui, fari.— ನುಡಿಸು 1 ad loquendum impellere, vocem elicere. 2 (instrumentum musicum) pulsare. — ನುಡಿಕೆ loquela, sermo.

ನುಡಿವೆಂಣು *Saraswati.*

ನುಡುಕಲು eximia quædam oryzæ species.

ನುಡುಗು dicere, affirmare, exprimere.

ನುಣ್, ನುಣ್ಣ lævis, planus. — ನುಣ್ಣಗೆ, ನುಣ್ಣನೆ, ನುಣುಪಾಗಿ, læviter, æqualiter. — ನುಣ್ಣಿಸು, ನುಣ್ಣಗೆಮಾಡು complanare, lævigare. — ನುಣ್ಣಗಾಗು, ನುಣ್ಪಾಗು, lævis effici. — ನುಣ್ಪು lævitas.— ನುಣುಪಾದ lævis. — ನುಣ್ಗಾರೆ gypsum laevigatum vel politum.

ನುತಿ laus, encomium, commendatio, panegyris, applausus. —ನುತಿಸು, ನುತಿಗೈಯ್ಯು .... ಮಾಡು laudare, commendare, plaudere.

ನುತ್ತು, ನುನ್ನ missus.

ನುಬು dolor, angustia.

ನುರಿಯು in pulverem redigere.

ನುರಿಕಲು *chironia sapida.* (planta.)

ನುರುಕು, ನುರುಗು, 1 in grana coalescere, in pulverem redigi. 2 mitigare, domare, humiliare. 3 introire, ingredi, intrare. — ನುರುಕು ಮಾಡು in grana aut pulverem redigere.

ನುರುಗು 1 spuma. 2 stercus vaccinum desiccatum. — ನುರುಗುಕಾರು .... ಸುರಿಯು .... ಬೀಳು spumare.

ನುರ್ಗು vid. ನುರುಗು.

ನುಲಿ, ನುಲಿಕೆ, ನುಲ್ಕೆ 1 genus quodcumque funis cannabini. 2 verminatio in visceribus. — ನುಲಿಹುಳು vermis in visceribus.

ನುಲಿಯು 1 contorquere. 2 vellicare, cruciare.

ನುಲಿಗೆಯಗಣೆ cochlea quâ elevatur aut deprimitur trabes moletrinae.

ನುಸಿಯು 1 serpere, repere. 2 quietus stare. 3 atteri.

ನುಸಿಯು, ನುಸಿಹುಳು nigrum quoddam insectum grana aut pannos destruens. (*mite*, *charancon*, etc.)

ನುಸುಳು intrare, comprimere, introducere, adigere. — ನುಸುಳ್ಚು introducere. — ನುಸುಳಿಕೆ, ನುಸುಳ್ತೆ introitus, ingressus.

ನುಂಕ vid. ನೂಕ.

ನೂಂಗು 1 semen *Sesami orientalis*. 2 oculus aut gemma granorum.

ನೂಂಕು, ನೂಕು (partic. praet. à ನೂಲು, q. v.)

ನೂಕು 1 violenter propellere, coarctare, premere, 2 consumere

(tempus .) — నూకిన propellendum curare.

నూగు vid. నూంగు.

నూగాయి 1 inauris habens formam *sesami orientalis* . 2 bacca *sesami*.

నూగాకు granum aceribus non omnino purgatum.

నుఱు deglutire.

నూర (partic pass. à నూలు q v.)

నూతన, నూత్న 1 novus , recens, juvenis. 2 rarus , extraordinarius. — నూతనదశ,నూతనగారి , novus hospes.

నూకి cancer (ulcus)

నూరుకొరకు nere pro seipso.

నూన adj. 1 imperfectus , deficiens. 2 minor, paucior. — s. 1 defectus, nævus. 2 mutilatio, deformitas. 3 injuria. — నూనిమార్గ agendi ratio minùs recta.

నూపుర ornatus pro pede.

నూరు centum . — నూరుగుణ centuplum. — నూరవ centesimus.— నూరేండ్లు centum anni .

నూలు s. 1 filum. 2 linea serrae in ligno. — v. nere. — గుండ్ర నూలు filum crassum. — నూలు క్రోపిన filo instruere (acum , grana rosarii, etc .) — నూలు సుత్తున రాటి, colus. — నూలున రాటి. . . . రాట్న rota ad nendum filum.—నూలాట actio nendi. —నూలిన causa esse cur aliquis neat . — నూలర filum netum . — నూతికి filum simplex. — నూత్తె, నూలికి vid. నూలాట.

నృ magnus, multus , amplus.

నృత mendacium, falsitas.

నృత్త, నృత్య saltatio.

నృప, నృపతి rex, imperator, gubernator.

నృశంస malignus , pravus , noxius, injuriam afferens.

నృసింహ *Wishnuvi* cognomen.

నెంగి 1 balbâ de nare loquela. 2 adulterinus nummus.—నెంగియున balbus, nasiloquus.

నెంట cognatus, parens . — నెంటటు, నెంటటి, cognata.

నెండి jucundus , ab anxietate aut molestiâ immunis , quietus, beatus. —నెండిన్న, నెండివంత vir prosperitate fruens.

నెంపి ficta ignorantia.

నెంము, నెంబు v. confidere , credere, sperare. — నెంమ్మకి , నెంముకి , నెంముగ 1 fidelitas , devotio ad alicujus famulatum aut obsequium. — నెంమిన vir fiduciâ dignus. — నెంము పూడ, నెంమిన fiduciam ingerere.

నెంము, నెంమ్ము humidus . — నెంముకొండియు,నెంముగియు madefieri.

నెంముదల laetitia, gaudium, voluptas.

నెక్కు lingere , lambere.

నెగడు , నెగడిరాకు. . . . విడు causa esse cur aliquis saliat.

నిగడ gravedo. — తొడిగెనిగడ epiphora. — ముక్కునిగడ coryza.

నెగడు 1 publicus aut manifestus fieri, innotescere. 2 diffundi. — నెగడికె fama, rumor publicus, celebritas.

నెగడు (gerund à verbo నెగయు q. v.)

నెగపు, నెగ్గు extollere, erigere. — నెగపిన erigendum curare.

నెగసు vid. నెగపు.

నెగడు v. 1 tentare. 2 adhibere, uti. 3 incipere, aggredi, facere, agere. 4 manifestare, divulgare. 5 decere, convenire. 6 deorsùm labi. — s. 1 fama, celebritas. 2 crocodilus. — నెగడిన, నెగడ్చ, manifestandum, divulgandum, tentandum, etc. jubere vel curare. — నెగడ్రేడు Indus Neptunus vel *Varuna*, in crocodilo equitans. — నెగడికె, నెగడ్తి actio aggrediendi, tentandi, faciendi.

నెగయు, నెగెయు 1 salire, saltare, tripudiare. 2 fulgere. 3 publicus fieri 4 surgere, oriri, nasci. 5 facere, efficere, agere. — నెగయికె, నెగయ్కె, నెగడ్కె, నెగెక్కె, saltatio, saltus.

నెగలె vid. నెలగెసాలు.

నెగెటంబు, నెగె affinitas quæ juxtà Indos) inter uxores duorum fratrum existere censetur.

నెగ్గిలు planta quædam (*centaurea parva*, vel *tribulus terrestris*. bot.)

నెగ్గు 1 crenatus vel attritus esse. 2 comprimi, elidi. 3 subsidere, deficere, cedere. 4 extollere.

నెచ్చు credere, confidere. — నెచ్చించ suadere. — నెచ్చిగె, నెచ్చికె, fides, fiducia.

నెటుకె articulorum crepitus.

నెట్ట (part. praet à నెడు q. v.)

నెట్టకల్లు locus celeber *Anumantæ* cultui dedicatus.

నెట్టగె, నెట్టగె, నెట్టని 1 rectè, ad perpendiculum, rectâ lineâ. 2 subitò 3 benè, convenienter, feliciter, salubriter. — నెట్టనిమాడు 1 reficere, instaurare, curare. 2 erigere, complanare 3 benè agere. 4 disponere.

నెట్టనాద, నెట్టాన 1 rectus, erectus, stans. 2 bonus, rectus, decens. 3 pulcher, formosus.

నెట్టిన perforandum, plantandum, plantandum, figendum curare.

నెట్టుకెగెయు articulos digitorum, etc. vellicando, sonitum edere.

నెట్టెలువు *spina dorsualis*, anat.

నెడు 1 plantare, figere. 2 perforare. — నెడిన figendum aut perforandum curare. — నెడుగె, నెడిగె actio plantandi.

నెడెయు vid. నడెయు.

నెడెమడి, నడమాడి linteamina in viâ substrata, (propter processionem, solemnem sponsorum in-

gressum, etc.)

నిణ 1 carnis serum. 2 medulla ossium.

నిణిలమర arbor quædam fragranti semine.

నిణ్పు vid. నిప్పు.

నెత్త ludus, alea. — నెత్తడహలిగె tabula tesserarum, lusorius alveolus. (*damier.*)

నెత్తురు sanguis — నెత్తురుగడ్డె ulcus, furunculus . — నెత్తురుమాన్య prædium ad sustentandum filios occisorum in prælio.

నెత్తి 1 frons. 2 caput. — నంజెత్తి, నడునెత్తి, cranium — పట్టెనెత్తి, caput calvum .

నెత్తిముంజి fastigium rectum domûs .

నెనగడ్లె legumina contusa et madefacta.

నెనత, నెనద 1 humidus , madefactus . 2 cogitatus , in memoriam revocatus . — నెనదుకొంగ madefieri . — నెనకొళ్ళ , నెనదుకొళ్ళ, seipsum madefacere.

నెనపు, నెనెపు, 1 cogitatio. 2 intentio. 3 memoria, recordatio — నెనపుమాడ in memoriam revocare

నెనరు dileetio, amor , amicitia. — నెనరాదవ, నెనరినవ, vir benignus vel benevolus

నెనవి vestium ablutio aut dealbatio.

నెనపు, నెనపరికె vid. నెనపు.

నెనసు s. veritas. — v . 1 cogitare . 2 arbitrari , existimare. 3 intendere, statuere . 4 madefacere. — నెనసికొళ్ళ 1 sponte suâ cogitare. 2 seipsum madefacere. — నెసికె vid. నెనపు.

నెనియ, నెనెయ 1 madefieri, humidus fieri . 2 cogitare , recordari. 3 cognoscere, agnoscere. 4 facere, agere. — నెనెయిడ.. ..హాక. ... యిక్క, seponere ut madefiat . — నెనెద vid. నెనత.

నెప excusatio, prætextus.

నెప్ప 1 memoria, recordatio. 2 vid. నెప. — నెప్పుగొళ్ళ . . . . నిళియ, recordari, meminisse . — నెప్పుమాడ. . . . కొళ్ళ, 1 in memoriam alicujus revocare . 2 excusationem afferre, causari. — నెనపినవ 1 vir notus. 2 memoriâ vigens, vel pollens . — నెప్పారికొంగ è memoriâ excidere . — నెప్పహిడియ 1 in memoriâ figere. 2 agnoscere, recordari .

నెబ్బర cavillatio, jocus, contemptus . — నెబ్బరకార derisor , contemptor.

నెమరు mandere , ruminare . — నెమరినదన bestiæ ruminales.

నెమ్ము 1 credere, confidere, sperare 2 vecte attollere. — నెమ్ముగె fides, fiducia, spes.

నెయి butyrum depuratum.

నెయ్యు texere. — నెయిగె textura,

vel actio texendi.

ನೆರ 1 plenus. 2 cinerei coloris, canus. 3 consummatus.

ನೆರತ, ನೆರದ (part. præt. à ನೆರೆಯು q. v.)

ನೆರಪು 1 convenire, congregari. 2 docere. 3 producere. 4 replere. 5 adipisci, obtinere.

ನೆರಮನೆ domus contigua vel vicina. — ನೆರಮನೆಯವರು vicini.

ನೆರಯ vid. ನೆರೆಯ.

ನೆರಳು, ನೆರಳ 1 umbra. 2 effigies, similitudo, species, umbra. 3 asylum, refugium. 4 baculus, fustis. 5 gemitus. — ನೆರಳಾಗಿರ 1 obumbrare, umbrosus esse. 2 refugium præbere.

ನೆರವಣಿಗೆ 1 fortitudo, animus. 2 ostentatio.

ನೆರವಿ 1 multitudo, turba, acervus. 2 voluptas. 3 animi aberratio.

ನೆರವು adjutorium, auxilium. — ನೆರವಾದವನು 1 adjutor. 2 in alterius labore alternans. — ನೆರವಿಡಿಯ conjunctis cum alio viribus apprehendere. — ನೆರವುಕೈ adjutorium corporale.

ನೆರವು 1 congregari. 2 compleri, repletus esse. 3 copulari. 4 portionem duobus congruam, in tres vel plures partes dividere. 5 sternere, effundere.

ನೆರವೇರ compleri, fieri, perfici. — ನೆರವೇರಿಸ complere, consummare, perficere.

ನೆರಸು s. atomus — v. convenire, congregari.

ನೆರಳಿಕಕ್ಕೆ *calyptranthes caryophyllifolia*, bot.

ನೆರಹು 1 implere. 2 congregare.

ನೆರಿಕೆ cortina, umbraculûm.

ನೆಱಿಗೆ ruga aut plica.

ನೆರಿಯು s. 1 plica (in vestibus.) 2 vestis muliebris plica anterior. — v. 1 plenus, repletus esse. 2 congregare. 3 copulari. 4 pubes esse.

ನೆರೆ s. 1 pubertas. 2 canities. 3 vicinus. 4 pleonasmus. — adj. 1 plenus, repletus, integer, totus. 2 vicinus, contiguus, adjacens. — v. 1 contiguus esse, adjacere, junctus esse. 2 repletus esse. 3 copulari. — ನೆರೆಯದಿರ sejunctus remanere, non adunari. — ನೆರೆತ cinerei coloris, plenus, proximus, contiguus.

ನೆರೆದಿಂಗಳು plenilunium.

ನೆರೆಸೂಱು omninò deprædari.

ನೆರೆಬೊಟ್ಟು nota fronti depicta.

ನೆರೆಮನೆ vid. ನೆರಮನೆ.

ನೆರೆಮಿಂಡಿ mulier nubilis.

ನೆರೆವು carnaliter copulari.

ನೆರೆವೆಟ್ಟು lapis Lydius.

ನೆರೆಹೊರೆ vicinus (ನೆರೆ præsertim dicitur de vicinis habitantibus ad dexteram aut ponè ; ಹೊರೆ

verò de habitantibus ad sinistram aut in fronte.)

నెనఁవ vid. గినఁయు.

నెనెఁరు sine causâ.

నెపుఁ vid. నెప్పు.

నెఝుఁ vid. నంబు.

నెల 1 terra, humus 2 solum.— ఎఱ, కఱినెల humus ater vel pinguis. — కట్టాశినెల solum uber. — నెలకవ్వ fossa subterranea ad apprehendendos elephantes . — నెల కబ్బు species quædam *cannæ saccharif eræ.* — నెలకలను avarus ,parcus nimis . — నెలకుణి fossa manu facta ad reponendum grana . — నెలకోఁటి, castellum in planitie ædificatum . — నెలగట్టణి actio atterendi solum (ad ponenda fundamenta domûs .) — నెలగడ్డ 1. collis . 2 terra solida . — నెలకడ్లె dulce quoddam semen cum cortice torrefactum. — నెలగణిగలు exigua quædam species *nerii.* bot. — నెలగవి specus manu facta. — నెలకుంబళి *convolvulus paniculatus,* (olus .) — నెలగుంము talpa. — నెలగుళ్ళ, *solanum jacquini,* bot. — నెలగొన్ను habitare . — నెలదు , నెలకు, habitans. — నెలదవను incola. — నెలదాని, నెలకాచి *anthericum tuberosum ?* — నెలనడుచుఁడి brahmana. — నెలవేఁకు genus quoddam *gentianæ* . — నెలదూగుచేఁదు , *fluggea leucopyrus.* — నెలదాన stabilis habitatio. — నెలవాగ, adjutor fieri.— నెలవాడ, ostium ad ponendam januam — నెఁకడియు , decumbere, jacere.

నెలవు s. sumere. 2 complecti. 3 extendere. 4 congregari

నెలవర verus, exactus.

నెలవరి *cassia auriculata*, bot.

నెలవలి ; radices esculentæ quas arva producunt .

నెఁవు rete quoddam crassum, (in quo suspenduntur vasa domestica.)

నెలనరి solo adæquatus.

నెలసు 1 stare, permanere , habitare. 2 fixus esse.

నెఁజాగ æditui stipendium.

నెలపిప్పిలి *Verbena assedifora*,bot.

నెఁడు funis, funiculus.

నెలావరికె *cassia auriculata*, bot.

నెలువు vid. నెలవు.

నెలె s. 1 locus, sedes , habitatio 2 propria domus, 3 appretiatio. 4 contignatio superna 5 mysterium, artificium, arcanum. 6 ima pars. 7 tempus præfixum. — adj. 1 robustus, plenus. 2 stabilis, permanens, fixus.— నెలెకొన్ను 1 habitare, manere . 2 radices agere (planta) 3 permanere. perseverare, confortari. — నెలెకొఃవుర turris cum tabulatis superpositis. — నెలెకాణఃచుఁ appretiare , conjicere . — నెం

-క pars posterior. — వెనుకకుపోవు regredi. — వెనుకంజ, వెనుకంజకాఁడు, వెకనాఁడు, vir sagax vel perspicax. — వెకంటి 1 oculus perspicax. 2 oculus solo fixus. — వెకటిట్టు aliquem agnoscere. — వెకటిపోవు transire (tempus statutum.)

వెల్లి phyllanthus emblica. — వెల్లికాయ hujus fructus; quo utuntur quasi olere. — కొండవెల్లి vid. కొండవెల్లి.

వెల్లు oryza (aceribus nondùm purgata.) — వెల్లుగడి vinculum è paleâ oryzæ.

వెస, వెసను, 1 prætextus, excusatio. 2 fraus, dolus, deceptio. — వెసకల్పించు, వెసచూపు prætextus fingere. — వెసకాఁడు vir excusationes fingens. — వెసకట్టు మాటాడు insulsè aut vanè loqui.

వెసరు ruminatio. — వెసరు వేయు ruminare.

వెంట్రు coma.

వెంట్లు vid. వెంట్రు, వెండ్లు.

వెన vid. వెన.

వెంగు volare, salire, irruere, tripudiare.

వెక్కసము, వెకిలిమి, వెకిమోము arroganter se habere, pervicaciam aut malam indolem præ se ferre. 2 hùc atque illùc amens exsilire. — వెక్కెము 1 pervicacia, pravitas. 2 saltatio, saltus.

వెర vid వెఱ్ఱి.

వెలది mulier.

వెంబు vid వెంబు.

వెలు vid వెలకు, వెఱకులు.

వెను, వేదము, వేఱుకు 1 sedes, habitatio. 2 notitia, scientia. — వెరపాటు recordari, compertum habere.

వెఱంగు excelsus, altus.

వెఱ 1 terra, solum. 2 locus.

వెఱగలు aratrum simul cum utensilibus aratoriis. — వెఱగటికొఱ vomer aratri. — వెఱగటికట్టు boves aratro alligare. — వెఱగడిపలు trabecula aratri. — వెఱగడిదారులు sulcus.

వెఱగి vid. వెఱయాగి.

వెఱజి sagitta, telum, lancea, jaculum.

వెఱటాగ certè, indubitanter. — వెఱటు, certus.

వెఱటి, వెఱవు, funis.

వెఱజలయ్య Varuna.

వెఱదు, వెఱకారము herus, dominus, proprietarius.

వెఱలాడు pendere, librare, oscillare.

వెఱకు oculus. — వెఱకుపడ palpebra. — వెఱకుజబ్బు ophthalmia. — వెఱకుపటలము cataracta (in oculo) — వెఱకుకంటి Siva tres oculos habens. — వెఱకులేని cæcus. — వెఱకుపటము velum.

వెఱటు textus (part. præt. వెఱ వెఱయు.)

నేదిష్ఠ contiguus , proximus valdè.

నేపథ్య 1 vestimentum , ornatus, decoratio. 2 larva, falsa species aut persona.

నేపాళ arbor quædam.

నేపాళదళీజ *nyctanthes tristis.* (planta)

నేపాళదచీరు *asclepias vomitoria.* (radix.)

నేపాళద దేశ *Nepal*, (regio.)

నేమ 1 lex, statutum. vid. నియమ. 2 periodus, tempus, tempestas. 3 limes , terminus . 4 pars, portio . 5 vallum , propugnaculum, sepes. 6 foramen , hiatus 7 fraus, fallacia.

నేమక 1 regula, lex, statutum 2 electio, determinatio . 3 assignatio, distributio.

నేమన vid. నేమక, 1

నేమస్థుడు , నేమవంతుడు , regularum tribûs suæ observator.

నేమి 1 orbis rotæ. 2 trochlea. 3 instrumentum ad hauriendam aquam.

నేమిన 1 statuere, determinare. 2 assignare. — నేమిసిమాడ ritum religiosum observare.

నేమాకంటు *mimusops hexandra.* bot. (fructus.)

నేయిగె textura, actio texendi. — నేయిగెగార textor. — నేయిగె కోరు radius textorius.

నేయ్య texere.

నేర , నేరము 1 culpa , crimen, offensa 2 mulcta — నేరస్థ reus.

నేరచొట్టు signum aureum circulare (quod in fronte gerunt Indæ mulieres .)

నేరశేఱంటు *calyptranthes caryophylli folia*, bot. (fructus)

నేరిదరు Brahmanæ.

నేరు rectus esse. — నేపుగ adj. exactus, regularis, fidelis. — నేపఁడు rectus , decens , regularis esse. — నేపఁడిస juxtà ponere.

నేలు librare, pendere , oscillare .

నేలి, నేలు funis è quo suspenduntur vestes arefaciendæ.

నేవణ vid. నేయిగె.

నేవరిస 1 componere , ordinare. 2 blandiri, palpari . — నేవరికె blanditiæ.

నేవళ torques quidam ad usum mulierum.

నేవుర rotundum quoddam tintinnabulum pedibus appendi solitum.

నేసకుః, నేసబేడరు, tribus quædam venatorum, bajulorum, etc. barbaro quodam more loquentium.

నేసరు, sol. — నేసగఁల్లు fabulosa quædam margarita . — నేసకొఁవర *Saturnus*, *Pluto* , *Sagriva*, vel *Karna* (posteri solis.)

నిరు vid. న్యారు.

నైచికి eximium quoddam genus vaccarum.

నైచ్యము mediocritas, vilitas, abjectio, servilis indoles, humiliatio.

నైజ naturalis, inhærens, originalis.

నైజి lancea, telum; jaculum

నైదిలి, నైదలు *nymphæa cærulea*, lilium aquaticum. — కంనైదలి, కనైదలి lilium aquaticum cæruleum.

నైపథ్యము ornatus, vestitus, decor.

నైర్మల్యము splendor, nitor, puritas, claritas.

నైమిశారణ్యము sylva quædam.

నైల్యము nigritudo.

నైరుతి vid. నిరుతి.

నైవేద్యము 1 libatio, oblatio antè cibum. 2 quodcumque sacrificium.

నైషధ *Nala*, Indus rex

నైష్ఠిక mundus, purus; (munditiâ legali.) — నైష్ఠిక బ్రహ్మచారి brahmana qui vovit cælibatum.

నైష్కము collectio nummorum aureorum *pagoda* dictorum.

నైసర్గిక naturalis, naturæ consentaneus.

సొంకు, సొంగు, సొంగికి vid. నగ్గు, నగికి.

సొంద, సొందు (part. vel gerund. à సొయ)

సొందు mitigari, sedari, alleviari. — సొందించ mitigare, pacificare, sedare, exstinguere.

సొక్కు vid. నగ్గు.

సొగ jugum. — సొగగుదికి nodus currax jugi.

సొగియ vid. నగియ.

సొగ్గు, సొగి, సొగికి 1 vid. నగ్గు. 2 — సొగి putrefactus, tabefactus.

సొచ్చగా, సొచ్చని jucundè, amœnè. — సొచ్చనాగ delectari.

సొచ్చు dolere, laborare.

సొణ musca. — కాళ్ళణ œstrus. — జేను సొణ apis. — కురుడ సొణ culex. — సొణదరుబి musca quædam. — సొణజోలు .... కొడియ, abigere muscas.

సొతె edere, vorare.

సొది *saccharum cylindricum ?*

సొయ్యి, సొయిగొల్లు.... పడ, pati, dolere, laborare. — సొయిస dolorem inferre, cruciare

సొరజు, సొరంజు, muscita oculis infesta.

సొరటు abortivus, in accretione impeditus.

సొరి spuma. — సొరి సూర...సూస, spumare. (canis.) — సొరికట్టు... కొడ, spumare (fluctus.

సొవ్వు vid. సొల్వు.

సొసలు frons.

సొళ vid. సొణ.

సొవె 1 ingredi. 2 sese insinu-

are, repere.— ಬಾಯಿನೋಕೆಯು, disertus esse.

ನೋಕು anteire. — ನೋಕ್ಕ, ನೋಕಿಕೆ antecessio.

ನೋ vid. ನೋಯು.

ನೋಂಪಿ, ನೋಂಪು quicumque actus pietatis ergà Deum, voluntaria vel votiva observatio cujuscumque austeritatis aut mortificationis. — ನೋಂತು vid. ನೋನು.

ನೋಟ 1 visio, conspectus. 2 personæ species. 3 monetarum inspectio. 4 divinatio. 5 magia, veneficium.— ನೋಟಕರ್ತ spectator. —ನೋಟಕೆರುವು averti (effectus veneficii)—ನೋಟಗಾರ 1 nummularius. 2 veneficus, magus. — ನೋಟನಲಿಗೆ nummorum inspectio. — ನೋಟಗಾತಿ, ನೋಟಗಿತ್ತಿ saga, divinatrix—ನೋಟಕ spectator.— ನೋಟಗೊಂಬೆ pupa.

ನೋಡು 1 videre, cernere, conspicere. 2 animadvertere. 3 invisere. 4 occurrere. 5 exspectare. 6 probare, tentare. 7 considerare. 8 curare, curam habere (verbum hoc aliquandò usurpatur ad significandas sensationes gustûs, etc., secundùm contextum. v. g. ರುಚಿನೋಡ, gustare. — ವಾಸನೆನೋಡ odorari. — ಕೈನೋಡ, arteriæ pulsum explorare, etc.) — ಹಣಿಕಿನೋಡ, speculari, introspicere. — ನೋಡದಿಹೋಗ, parvipendere. — ನೋಡಿಸ, ನೋಡಮಾಡ, ostendere, videndum præbere. — ನೋಡಿಮಾಡ, opus aliquod attentè peragere.

ನೋತು (gerund. à ನೋನು, q. v.)

ನೋನು aliquem actum pietatis ergà Deum exercere, votum adimplere.

ನೋಯ್ದು, ನೋಯುವ vid. ನೋಯು.

ನೋವಿ educatio, cura; nutricatus.

ನೋವು dolor, cruciatus; ærumna, angustia. — ನೋವಾಗಿರ incommodus vel acerbus esse. — ನೋವುಪಡ.... ಗೊಳ್ಳ, dolere.

ನೋಹಿ vid. ನೋಂಪಿ.

ನೌ navis — ನೌಕಾಧ್ವಜ navis vexillum. — ನೌಕಾದಂಡ malus. —ನೌಕಾಜೀವಿ, nauta.

ನೌಕರ famulus. — ನೌಕರಿ famulatus, ûs.

ನೌಜಿ lancea, jaculum.

ನೌಮಿ nona dies lunaris.

ನೌರು tenuis, exilis (pannus, tela, etc.)

ನೌಲು pavo.

ನೌಸು, ನೌಸುಡಿ tabes, consumptio, attenuatio. — ನೌಸಾಗ, ನೌಸಿಗೊಳ್ಳ, atteri, attenuari. — ನೌಸಾದವ vir macilentus.

ನ್ಯೇಕ alumnus in domo præceptoris sui habitans.

ನ್ಯಂಕು genus quoddam cervi.

ನ್ಯಂಬು clavus anceps, compages.

ನ್ಯಕ್ಕಾರ irreverentia, contemptus.

న్య గ్రోధ ficus Indica. bot.
న్యబూరడ vid. నిబూరడ.

న్యస్త depositus, collocatus, traditus, commissus.

న్యాయ 1 justitia, æquitas. 2 aptitudo, convenientia, decentia. 3 lex. 4 scientia moralis. 5 logica. 6 causa, argumentum. — న్యాయవాద, న్యాయస్త, న్యాయపరత, aequus — న్యాయతీరిచ, న్యాయపంచాయితీ జరిపించు litem componere, rem judicare. — న్యాయాధిపతి judex. — న్యాయప్రమాణ.... పద్ధతి, lex, statutum.

న్యాస culpa; crimen; vituperium. — న్యాస్త reus.

న్యాసపరచ 1 blandiri, palpari. 2 ordinare, componere. — న్యాసపరిచి పలుకు mansuetè dicere.

న్యాసరి 1 zona aurea aut argentea. 2 torques.

న్యాస pignus, depositum.

న్యుబ్జ incurvatus, gibbus, contortus, flexus.

న్యూన 1 vituperio dignus, vilis, pravus, contemptibilis. 2 minor. deficiens, imperfectus. — న్యూన పాదకర్త్వయి mutila manus. — నామ న్యూన participium.

త్ర్యక్షమాలి nomen Sivæ.

ప

పంక 1 lutum, cœnum, argilla 2 peccatum. — పంకజ, పంకజన్మ, పంకరుహ, పంకేరుహ, lotus, nelumbium speciosum. bot. — పంకజగర్భ, పంకజాసన, Brahma (in loto è Wishnui umbilico oriente natus.) — పంకజరాగ, pyropus. — పంకజిని stagnum lotis refertum. — పంకజాస్త్ర, Kama. — పంకజోదర Wishnu. — పంకిల lutosus.

పంక్తి 1 linea, series, ordo. 2 (in compositis vocibus), decem. vid. పఙ్క్తి.

పంఖ flabellum.

పంగ partes sexuales mulieris.

పంగటిస 1 divaricatis cruribus sedere.... ambulare, etc. 2 è parte reponere.

పంగడ separatus, distinctus. — పంగడకాలు divaricata crura. — పంగడికాళ్లుగా cruribus divaricatis. — పంగడవాగిపోవు separari. — పంగడిస vid. పంగటిస.

పంగనామ superstitiosa nota in formâ tridentis.

పంగలు bifurcus, bisulcus.

పంగిరి, పంగిణి, పంగిడి, పంగుడి, exprobratio. — పంగిస exprobrare. — పంగిణిపడ vituperari.

పంగిరింజు carica papaya, (fructus.)

పంగు adj. mutilus, mancus,

claudus, etc.— s. 1 *Saturnus* (planeta.) 2 usu pedum privatus.

పంక్తి 1 linea, series, ordo, 2 decem. — సభాపంక్తి cœtus deliberativus. — భోజనపు పంక్తి convivantium cœtus. — పంక్తి యోగ్య consortio dignus. — పంక్తి గ్రీవ *Ravana*, decem capita habens. — పంక్తిరథ *Dasaratha*, decem currus habens.

పంచ 1 quinque. 2 latus, extensus, 3 prior, antecedens.

పంచక adj. pertinens ad numerum quinque, quinarius. — s. 1 mensura capacitatis (æquivalens quinque మరక్కాలు.) 2 pugnæ campus. 3 quinque.

పంచకజ్జాయ placenta è quinque variis confecta, quam *Ganeshæ* offerre solent.

పంచకారుక quinque species opificum: videl. aurifices, fabri ferrarii, fabri lignarii, fabri ærarii, et cæmentarii.

పంచగవ్య quinque res è vaccâ orientes: lac, butyrum, lac coagulatum, urina et stercus.

పంచగుప్త, పంచగూఢ testudo.

పంచ చామర వృత్త genus quoddam poëseos.

పంచతంత్ర quinque fabulæ inter Indos celeberrimæ.

పంచతత్వ quinque elementa. (aër, æther, terra, aqua, ignis.)

పంచతరు quinque arbores paradisi; scil. మందార, పారిజాతకసంతాన, కల్పవృక్ష, హరిచందన.

పంచత్వ, పంచతా 1 mors, interitus. 2 numerus quinque. 3 quinque elementa. vid. పంచతత్వ.

పంచదశ quindecim. — పంచదశ decimus quintus.

పంచనఖ 1 testudo. 2 elephas. — పంచనఖ stellio.

పంచపద rhythmus quidam poëticus quinque strophas habens.

పంచపల్లవ septem flosculi, scilic. *spondias*, *Eugenia jambos*, *marmelos*, *citrus*, *feronia elephantium*.

పంచపాండవులు quinque principes *Pandu*.

పంచపాత్ర 1 parva patera metallica. 2 quinque paropsides.

పంచపాళియ *Pantchapalia*, (provincia.)

పంచప్రాణ quinque vitales spiritus, seu quinque varii modi respirationis.

పంచబలి sacrificium quinque elementis oblatum.

పంచబాణ *Kama*.

పంచబ్రహ్మలు quinque genera opificum.

పంచభూత vid. పంచతత్వ.

పంచమ 1 quintus. 2 quædam nota musica. 3 cantilena quæ-

dam. 4 *Parea, Chandâla.*

పంచమి 1 quinta dies lunaris uniuscujusque quindenæ. 2 *Draupadi.* (uxor quinque maritorum.) 3 tabula tesserata. (*damier.*) 4 ablativus casus gr.

పంచమహాపాతక quinque grandia flagitia, scil. occidere brahmanam; furari aurum ; bibere potus ebrietatem afferentes ; magistri spiritualis uxorem corrumpere; sic facientes adjuvare.

పంచమహాయజ్ఞ quinque magna Indorum sacramenta: scilic. cultus deorum , spirituum , patrum, humani generis et *vedarum.*

పంచమహావాద్య quinque præcipua musicæ instrumenta: videl. cithara , cymbalum , geminum quoddam tympaniolum , buccina et tibia major.

పంచమార filius *Baladevæ.*

పంచమాస్య Indus cuculus .

పంచముఖ 1 *Siva.* 2 *Anumanta.*

పంచముద్ర quinque sigilla superstitiosa; scil. concha, rota, clava, *lotus*, ensis.

పంచరంగ quinque loca: scil. dormitorium, templum, theatrum, pugnæ campus, palæstritæ circus.

పంచరత్న 1 poëma quinque versiculis constans. 2 quinque res pretiosæ, videl. bona mulier, gladius, equus, prædium et scientia.

పంచరాత్ర aliquot dies.

పంచలవణ quinque genera salis.

పంచలక్షణ poëma quoddam de quinque argumentis tractans.

పంచలోహ metallicum aggregatum è cupro, ære, stanno, plumbo ferro que constans.

పంచవక్త్ర *Siva.*

పంచవటి locus quinque *ficis Indicis* consitus.

పంచవర్గ quinque ordines litterarum.

పంచవర్ణ quinque colores, scil. albus, ruber, niger, flavus et viridis.

పంచవల్లిమిరి nigra quædam species plantæ *béthel.*

పంచవాద్య 1 quinque genera tympani: కిరటి, మృదంగ, డిండిమ, డమరు, పటహ. 2 quinque species musicorum instrumentorum : ఢోలక, tympanum; డమరు, tympaniolum; మురళి, barbiton ? సన్నాయి tibia major.

పంచమి vid. పంచమి.

పంచశర *Kama.*

పంచశాఖ manus.

పంచశిఖ leo.

పంచశిఖ brahmana qui , pilos carnis in toto corpore radens, in summo capite, brachiis , pupillis oculorum, superciliis et clunibus tantùm eos promittere solet.

పంచసూనగళ quinque vasa do-

mestica (quibus animalia destrui possunt.) videl. mola in quâ condimenta ciborum conteruntur, everriculum; focus; pilum et mortarium; hydria.

పంచాంగ 1 testudo. 2 calendarium. (indicat 1° diem lunarem; 2° diem hebdomadis. 3° constellationem. 4° conjunctionem planetarum. 5° earum influxus [ఫల] , inter quos undecim numerantur .) — పంచాంగి astrologus, ille qui conficit et promulgat calendarium. — పంచాంగాలుచెప్పు 1 in calendario contenta enarrare . 2 mendicare.

పంచాంగ linteamen in humeris transversim alligatum. — పంచాంగరాయు, conopæum.

పంచాంగుల, పంచాంగులేన్ oleum è *palmâ Christi* expressum.

పంచాగ్ని quinque ignes (in quorum medio ascetes corpus castigare solet), videlicet: sol et quatuor foci ad quatuor ventos accensi.

పంచానన *Siva* , quinque facies habens.

పంచామృతం quinque liquores quibus utuntur ad lavanda idola, scil. aqua, lac coagulatum , butyrum et mel.

పంచాయితి concilium quinque aut plurium arbitrorum ad dirimendam litem congregatorum.

పంచాయితీపత్రిక syngrapha coràm quinque personis conscripta, nempè: coràm creditore, debitore, amanuensi , et duobus testibus .

పంచాలదేశ regio quædam ad septentrionem Indiæ.

పంచాదశ quindecim.

పంచాస్త్ర *Kama*.

పంచాణరు quinque genera opificum. vid. పంచాణవారు.

పంచె, పంచె, linteum quo Indi renes præcingunt.

పంచికె } vid. కంచికె.
పంచకు } vid. కంచకు.

పంజె vid. పంచె.

పంచేంద్రియ 1 quinque organa sensuum, nempè: oculus , auris, nasus, lingua, et pellis. 2 quinque sensus : visus, auditus, gustus, odoratus et tactus.

పంచకల్యాణ దవాజి equus regius.

పంజర 1 cavea. 2 sceletus.

పంజరకొలికి inauris exornata.

పంజరాతోలి nassa.

పంజార 1 laganum. 2 insignia *Wishnuvi* in aureâ lamella insculpta et collo infantis appensa.

పంజి, పంజికె, పంజికి, glomus gossipinum.

పంజు tæda, fax . — పంజుగాడ ille qui fert tædam.

పంజె vid. పంచె.

ಪಂಜಿವಾರ pauper.

ಪಂಟಿಕೆ carmina à pueris recitari solita in diebus festis. — ಪಂಟಿಕೆ ಕ್ರೋಡ.. ..ಹಿಡಿಯು, recitare carmina.

ಪಂಡಿಸು destruere, exinanire.

ಪಂಡ scientia, doctrina, sapientia, intellectus.

ಪಂಡಾರ sacerdos *Sudra*, Tamulensis genere, *Sivæ* adorator.

ಪಂಕ್ತಿ linea, series, ordo.

ಪಂಡಿತ 1 vir doctus. 2 medicus? — ಪಂಡಿತ ಮಾನ್ಯ ignarus vir sese doctum profitens. — ಪಂಡಿತ ಪಕ್ಷಿ psittacus.

ಪಂಡಿಕ, armatura, apparatus.

ಪಂಡು v. 1 facere, agere. 2 (equum phaleris, currum necessario apparatu) instruere. 3 maturescere. — s. fructus.

ಪಂತ 1 propositum, votum, statutum. 2 obstinatio, pertinacia. 3 sponsio. (*gageure.*) — ಪಂತಗಾರ, ಪಂತದವ 1 vir pertinax. 2 qui facit sponsionem. — ಪಂತ ಕಟ್ಟು.. ಮಾಡು vovere, statuere. — ಪಂತ ಹಾಕು.... ಇಡು, sponsionem facere.

ಪಂತರ 1 titulus honorificus. 2 ludimagister.

ಪಂತಿ vid. ಪಂಕ್ತಿ.

ಪಂತುವರಾಳಿ cantilena quædam sic dicta.

ಪಂಥ, ಪಂಥ್ಯ 1 pertinacia. 2 propositum. 3 sponsio. — ಪಂಥಗಾರ 1 vir pertinax. 2 ille qui facit sponsionem. — ಪಂಥಮಾಡು.... ಇಡು, statuere, pertinaciter velle.

ಪಂಥ, ಪಂಥಾನ, via, iter.

ಪಂಥಾ ಪಾಡು robur, fortitudo.

ಪಂದ ignavus. — ಪಂದತನ ignavia.

ಪಂದರ 1 tugurium pro matrimonio aut cultu idoli erectum. 2 pergula ad maritandas vites. 3 cavea.

ಪಂದಲೆ caput recens abscissum, cranium.

ಪಂದಿ vid. ಹಂದಿ.

ಪಂಚೇಲು vid. ಪಂಥ್ಯ.

ಪಂನ superbia, præsumptio. — ಪಂನಗಾರ superbus. — ಪಂನಗಾರಿಕೆ superbia.

ಪಂನಗ serpens.

ಪಂನಗಾಂತಕ.... ಗಾಶನ *Garuda.* (serpentium interfector.)

ಪಂನಗೇಶ್ವರ *Adisesha*, rex serpentium.

ಪಂನತೆ taciturnitas.

ಪಂನಿಕೆ superbia, vana gloria.

ಪಂನಾಳಿಕೆ aqua saliens, vel sipho.

ಪಂನೀರು 1 aqua odorata. 2 *ghertharda speciosa*, bot.

ಪಂಸಿ actio concinnandi comam, barbam, etc. — ಪಂಸಿಕಿದ್ದು.... ಕಿಗೆಯು .... ಕೊಳ್ಳು, componere comam aut barbam.

ಪಂಸಿರದು vid. ಹಂಸಿರದು.

ಪಂಕೊಂಡು vid. ಹಂಕೊಂಡು.

ಪಂಪ 1 pars dimidia. 2 portio debita.

ಪಂಪಕ portio, divisio.

ಪಂಪಾ *Hampi*, (qui ab Indis habetur tanquam locus sacer.)

ಪಂಪು 1 magia, veneficium. 2 spectrum, phantasma. —ಪಂಪುಗೊಳ್ಳು.... ಬೀಳ, incantari, fascinari. —ಪಂಪುಮಾಡ.... ಬೀಳಿಸ, incantare, veneficiis devincire. — ಪಂಪುಗಾರ veneficus, magus. — ಶೇಲಾಶ ಪಂಪು pactum cum principe dæmoniorum.—ಕಂನಪಿಶಾಚ ಪಂಪು pactum cum dæmone ad perfodiendas domos. — ಪಂಪುಜರಿಸ .... ಸುಳಿಯ, vexare, obsidere aliquem. (spiritus malus)

ಪಂಮು vid. ಹಂಮು.

ಪಕಪಕ ನಗ ridere cum maguo strepitu, cachinnari.

ಪಕಾಲಿ, ಪಕಾಲೆ uter coriaceus ad circumferendam aquam.

ಪಕೀರ mendicus mahumetanus, *fakir*.

ಪಕ್ಕ 1 latus, pars. 2 locus, occasio. 4 vicinia, proximitas. 4 ala. — ಪಕ್ಕಗೊಳ್ಳು, alicujus partes sequi, alicui favere. — ಪಕ್ಕದ ಎಲುಬು, costa. — ಪಕ್ಕಕೊಡ locum dare.

ಪಕ್ಕಣ habitatio aucupum aut virorum è tribu ejectorum.

ಪಕ್ಕರಿಕೆ clamor.

ಪಕ್ಕರಿ, ಪಕ್ಕಳೆ, ಪಕ್ಕಳೀ, vas sinè collo.

ಪಕ್ಕಾ aptus, congruus, decens, verus, magnus, nimius, perfectus, completus. — ಪಕ್ಕಾಶೇರು magnum *ser* (80 rupiarum pondus habens.) — ಪಕ್ಕಾಖರಡು probis nummis facta solutio.

ಪಕ್ಕಾಟ volatus (avium)

ಪಕ್ಕಾಣ vid. ಪಕ್ವಾನ್ನ.

ಪಕ್ಕಾಡವ, ಪಕ್ಷವಾದವ sectator, fautor.

ಪಕ್ಕಿ vid. ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ.

ಪಕ್ಕುಳಿಯಪಕ್ಕಿ Indus cuculus.

ಪಕ್ಕೆ 1 lectulus. 2 dormitorium. 3 stabulum, tugurium. 4 dimidia pars mensis lunaris. 5 latus. 6 vicinia. 7 refugium, asylum. — ಪಕ್ಕೆಶೂಲೆ jecoris inflammatio.

ಪಕ್ತ್ರಿಮ maturus, ad maturitatem perductus, coctus.

ಪಕ್ವ 1 maturus, paratus, coctus, naturâ aut arte ad maturitatem perductus. 2 putredini proximus. 3 congruus, tempestivus, usui aptus. —ಪಕ್ವಮಾಡ 1 parare (remedium.) 2 coquere (cibos.) —ಕೆಲಸ ಪಕ್ವ ತಿಳಿದವ naturæ aut modi operis alicujus gnarus.

ಪಕ್ವಕೃತ್ತು mentha (planta suppuratoria.)

ಪಕ್ವರಸ vinum aut liquor inebrians.

ಪಖಾಲಿ amphora.

ಪಗಡಿ, ಪಗಡೆ, ಪಗಡೆಕಾಯಿ 1 monas (*monadis*) 2 taxillus.

ಪಗಡೆ *nyctanthes tristis*, bot.

ಪಗದಸ್ತಿ eximiè confectum.

ಪಗದಿ tributum, vectigal, census, taxatio.

ಪಗಲು vid. ಹಗಲು.

ಪಗಿಡಿ pars anterior cidaris lata et excelsa.

ಪಗಿಲು repere.

ಪಗೆ vid. ಹಗೆ.

ಪಗ್ಗ vid. ಹಗ್ಗ.

ಪಚಂಡ vid. ಪ್ರಚಂಡ.

ಪಚಗಾರಿಸ exprobrare.

ಪಚನ actio coquendi, parandi, maturum efficiendi.

ಪಚಪಚತುಳಿಯು 1 calcare, conculcare. (lutum, etc.) 2 (imprudens) premere pedibus.

ಪಚಾಡಿಸ, ಪಚಾಯಿಸ, ಪಚಾರಿಸ 1 punire, castigare. 2 monere.

ಪಚಾರಿಸ iter facere, vagari.

ಪಜ್ಜ 1 auxilium, studium, favor 2 vid. ಪಜ್ಜೆ.

ಪಚಕರ್ಪೂರ genus quoddam campharæ.

ಪಜ್ಜಡ vid. ಪಜ್ಜವಡ.

ಪಜ್ಜಡಿ vid. ಪಜ್ಜಿಡಿ.

ಪಜ್ಜಡಿಸ 1 præstigiis mirabilia operari. 2 vestes largiri.

ಪಜ್ಜಮಾಲೆ torques è smaragdis.

ಪಜ್ಜರಿಸ obambulare, vagari —ಪಜ್ಜರಿಪ, vagus, errabundus.

ಪಜ್ಜವಡ par vestium, vestes mutatoriæ.

ಪಜ್ಜವಣೆ disquisitio, examen.

ಪಜ್ಜವೆಂಟು mulier pubescens.

ಪಜ್ಜಾಯಿಲ, ಪಜ್ಜಾಯಿಗ, ಪಜ್ಜಾಯಿಕ, ille qui smaragdorum mercaturam exercet.

ಪಚರಿಕೆ invidia, carpendi aut exprobrandi studium. — ಪಜ್ಜಾರಿಗ, invidus.

ಪಜ್ಜಾಸಿರ decem millia.

ಪಜ್ಜಾಳಿ peritus, solers, rectè administrans.

ಪಜ್ಜಿ vid. ಪಚ್ಚಿ.

ಪಜ್ಜಿಕೆ viriditas, novitas, viror.

ಪಜ್ಜಿಡಿ olera minutatim concisa.

ಪಜ್ಜಿಮ vid. ಪಶ್ಚಿಮ.

ಪಜ್ಜೀಸು quidam ludus taxillorum — ಪಜ್ಜೀಸುಗಾರ qui talem ludum agit.

ಪಜ್ಜೆ s. smaragdus. — adj. viridis, recens, tener. — ಪಜ್ಜೆಗಾರ qui in smaragdis opus exercet.

ಪಜ್ಜೆಕೆನೆ herba quædam fragrans.

ಪಜ್ಜೆಪಜ್ಜೆ 1 viriditas. 2 smaragdus.

ಪಜ್ಜೆಬಾವಲಿ inauris extremæ auriculæ appendi solita.

ಪಜ್ಜೆವೆಂಟು vid. ಪಜ್ಜವೆಂಟು.

ಪಝಾಡಿಸ, ಪಝಾಯಿಸ 1 admonere. 2 in extorquendis debitis laborare. 3 verberare, castigare.

ಪಜೆ vid. ಪ್ರಜೆ.

ಪಜ್ಜ, ಪಜ್ಜಳ fulgidus, splendidus,

— ಪಜ್ಜಳಿಸ fulgere.

ಪಜ್ಜೆ vid. ಹೆಜ್ಜೆ.

ಪಟ 1 vid. ಪಠ 2 pannus, linteamen,tela crassior. — ಪಟಕಾರ textor. — 3 velum navis.

ಪಟಕಾರ aurificis forceps.

ಪಟಕುಟಿ 1 vexillum 2 tentorium.

ಪಟಜ್ಜರ attritus pannus.

ಪಟನೆ lectio, recitatio, studium.

ಪಟಪಟನೆ ಜಾಡಿಸ 1 agitare (aures, sicut elephas .) 2 fremere (equus.) 3 excutere (pulverem è vestibus.) — ಪಟಪಟನೆ ಹೊಗರ 1 crepitare (grana frixa .) 2 personare. (tormentum bellicum.) — ಪಟಪಟನೆ ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯ dentibus stridere .

ಪಟಲ 1 tectum (è culmis .) 2 nota fronti impressa cum *sandalino* pulvere. 3 cataracta (in oculis) 4 cista. 5 comitatus . 6 acervus , copia, multitudo . 7 nævus (in margaritis.)

ಪಟವಾಪ, ಪಟವಾಸ, ಪಟವೇಶ್ಮ tentorium.

ಪಟವಾಸಕ pulvis odoratus.

ಪಟಹ tympanum bellicum.

ಪಟಹಿ 1 tympanista. 2 injuria, occisio, cædes.

ಪಟಳ vid. ಪಟಲ.

ಪಟಾಕಾಯಿ , ಪಟಾಕಿ pyrobolus, telum ignitum.

ಪಟಾಟೋಪ vestium concinnitas, pompa, ostentatio . — ಪಟಾಟೋಪು ಗಾರ elegantiæ vestium , sive fastûs studiosus.

ಪಟಾಣ, ಪಟಾಣಿ, miles *Patanus*, è regione *Mogolensi.*

ಪಟಾನಬಡಿಯ cum strepitu ferire.

ಪಟಾಪಟಿರೇಕಬ್ಬು variegata quædam species *cannæ saccharifera.*

ಪಟಾಲ agmen, cohors.

ಪಟಿ 1 peritia, habilitas. 2 vas ad excipienda sputa.

ಪಟಿಂಗ prodigus. 2 vir sinè familiâ. 3 infidelis . 4 adulter. — ಪಟಿಂಗತನ , ಪಟಿಂಗ ಚೇಷ್ಟೆ , prodigalitas .

ಪಟಿಕ 1 crystallum. 2 alumen.

ಪಟಿಕಾರ alumen.

ಪಟಿಕೆ , ಪಟೀಕೆ panniculus , vestis lacera.

ಪಟಿಮ , ಪಟಿಮಸ್ಸು , ಪಟಿಷ್ಠ peritus, gnavus, acer.

ಪಟೀರ lignum *sandala.*

ಪಟು 1 asper, acer . 2 peritus, expeditus, solers . 3 impiger . 4 sanus 5 calidus . 6 expansus. 7 crudelis, immitis, durus. 8 acerbus , contumeliosus . 9 callidus, fraudulentus. 10 loquax . — ಪಟುತ್ವ acrimonia, alacritas.

ಪಟುಕ 1 vid. ಪಟಿ, 2. — 2 genus quoddam cucurbitæ.

ಪಟುತರ acrior. — ಪಟುತಮ acerrimus.

ಪಟುಮಾಡ parare lampadem .

పటూక్తను vir disertus

పటూక్తి egregium verbum.

పటేల dux vici.

పటోలక, పటోలకికి, పటోలిక.
tricosanthes diœcia. (cucumis.)

పట్ట 1 talisma, amuletum. 2 ensis rectus. 3 consecratio, regis sacra inunctio, sacerdotis aut pontificis ordinatio. 4 character, jus spirituale. — పట్టద ఆనె... కుదురె, elephas vel equus regius. — పట్ట మహిషి .... రాణి .... అరసి .... హెండతి, regina, prima uxor regis. — గురుపట్ట 1 ordinatio sacerdotis. 2 character sacerdotalis. — పట్టామాడిసికొళ్ళు seipsum ad dignitatem regiam aut sacerdotalem promovendum curare. — పట్టగార qui regi aut aliis viam aperit.

పట్ట lapis molaris.

పట్టడి 1 torques. 2 provincia. 3 bovis cingulum. 4 tabellæ in summo muro trabibus suppositæ. 5 mensa super quâ lignarii laborare solent.

పట్టడె 1 vid. పట్టడి. 2 incus.

పట్టణ, పట్న, civitas. — పట్టణిగ civis.

పట్టణి vid. పట్టడి, 3.

పట్టభద్ర ordinatus, unctus, segregatus, consecratus.

పట్టవర్ధన regius elephas.

పట్టవణి thronus.

పట్టవాళి సీరె serica vestis muliebris.

పట్టసుద్ధి vid. పట్ట, 1.

పట్టాకత్తి, పట్టాయుధ ensis rectus et anceps.

పట్టాగి 1 constrictè, firmiter. 2 pertinaciter, constanter. 3 perseveranter. — పట్టాగి హిడియు 1 firmiter apprehendere. 2 alicui rei sedulò attendere. — పట్టాగి హేళు distinctè dicere.

పట్టాభిషేక vid. పట్ట, 3.

పట్టాయిత హులి ingens tigris.

పట్టారి హోగు deleri.

పట్టావళి, పట్టావలి, sericus, a, um.

పట్టాసు s. pyrobolus, telum ignitum. — v. gladium vibrare.

పట్టి 1 catalogus. 2 cataplasma. 3 cidaris plica. 4 collecta. 5 concussio, exactio. 6 pixis, arca. 7 locus. 8 dilapidationis crimen. 9 lamella aurea aut argentea fronti appensa. - మరణపట్టి, cœmeterium. — పట్టిమాడ.... హొరిస aliquem fraudis accusare.

పట్టిడి 1 torques. 2 incus. 3 provincia. 4 bovis cingulum. 5 stagni gradus latior.

పట్టిప, పట్టిరిస super pedibus manibus que reptans incedere.

పట్టిలవిళ్య folia *béthel* cum nucibus *areca*, calce, etc. in fasciculum alligata.

పట్టు 1 pertinacia, constantia,

propositum. 2 occupatio, firma apprehensio, constrictio. 3 locus, sedes, habitatio. 4 possessio, consecutio. 5 tutela, protectio, refugium, asylum. 6 regio. 7 limes, finitima. 8 tenuis pannus laneus. 9 pungens quoddam cataplasma. 10 sericum. 11 ità ut. 12 (part. à verbo పడ q. v.) — పట్టుకొ డియు 1 firmiter apprehendere. 2 ardenter suscipere vel moliri. — ముఖాపట్టు, pertinacia.

పట్టుధాను pannus sericus. — పట్టు ఛట్టె filum sericum longum et tenue. — పటుధార.... నూలు filum sericum — పట్టుపట్టావళి, పట్టుళి, pannus sericus. — పట్టుపట్టె vitta serica.

పట్టుబిలిశ.... పడ, assuetus esse, solere.

పట్టుళిగ vir inconstans et animo incertus.

పట్టె 1 arboris cortex. 2 fascia, tænia, vitta, limbus, linea. 3 frustulum. 4 ramus quarumdam arborum (v. g. *aloë*, *béthel*, etc.) 5 cirrus in capite relictus tempore tonsuræ. 6 tabula, axis (oblonga.) 7 sericum. 8 cidaris plica. 9 fascia (pro lectulis.) 10 species quædam locationis prædiorum. — సుంణడపట్టె linea vel limbus è cæmento. — దారవంద్ర పట్టె fabrica aut postes januæ. — పట్టెలదా locatarius fundi. — పట్టెగార sericum vendens. — adj. పట్టె calvus. — పట్టెనూలు vid. పట్టునూలు.

పఠ 1 milvus chartaceus. 2 picta imago, effigies. — కనక.... లాండపఠ, milvus chartaceus formam habens rhombi. — బిల్లు.... బి ర్రపఠ milvus chartaceus quadratus, in aëre stridens. — పఠపసూత్ర transversalis funiculus cui alligatur funis milvi.

పఠణి, పఠన, lectio. — పఠిన, పఠణిమాడ, legere.

పఠిల్లని, januæ strepitus.

పఠ్ఠావళి sericus pannus.

పడ, పడా, alveolus, cavus.

పడంగు, పడుగు vid. హడుగు.

పడంపు 1 vis, ardor. 2 libido (venerea.) — పడంపుగాతి meretrix.

పడకొళ్ళ vid. పడియు.

పడద (part. præt. à verbo పడియు, q. v.)

పడది cortina, velum.

పడపడ interj. ad exprimendum admirationem sive ad coërcendum aliquem.

పడపు vid. పడంపు.

పడగ్గొని dubium, suspicio.

పడల్పడ defatigari, fessus esse, laborare.

పడల్వడ commorari, habitare. — పడల్వడిస protegere, educare, nutrire, sustentare.

పడవర antecedere, præire.

పడవలకాయి *trichosanthes anguina*, bot. (cucurbita.)

పడవళి janitor.

పడవిడ 1 spargere. 2 cadere, labi.

పడవె, పడాపు morbus, infirmitas.

పడసాలె 1 vestibulum, porticus, deambulacrum (antè domum) 2 atrium, cœnaculum.

పడళి *nerium odorum*, bot. (planta.)

పడాపు 1 పడవె. 2 occupatio, invasio (ab hostibus.)

పడి 1 mensura quædam capacitatis, 2 aliquid, præter stipendium, superaddi solitum. 3 limen. 4 similitudo, æqualitas. 5 modus, ratio. — యావపడి quem ad modum? — ఆపడి illo modo. — పడికట్టు 1 pondus, mensura. 2 similitudo.

పడికోటె fulcrum vel erisma propugnaculi.

పడిగ vid. పటి, 2.

పడిచామాడ componere, disponere.

పడిచారరు satellites.

పడిజీతి solutio (in rerum naturâ non in nummis facta.)

పడితళిస 1 æmulari, decertare, contendere, fortiter se habere.

పడినీళలు umbra vel repercussus.

పడిపడి gradatim, pedetentim.

పడిబల vires inimici.

పడిబాటు, పడిపాటు, పడిబాట్లు, 1 angustiæ, d fficultas. 2 multarum molestiarum perpessio. 3 omissio, prætermissio. 4 vastatio, exitium, clades.

పడియచ్చు typus, sigillum, etc.

పడియర, పడియారి, janitor.

పడియర కక్కి niger Indiarum cuculus.

పడియ vid. పడెయ.

పడివళిను famulus qui, præter cibum, nullum habet stipendium.

పడిసణ examen, discussio.

పడిరుణ vid. పడి, 2.

పడికారి janitor.

పడు 1 recumbere. 2 mori, perire. 3 tolerare, pati, experiri, sentire, percipere, frui. — Insuper, vox ista verbis addita vim tribuit passivi. v. g. మాడ facere, మాడల్పడ fieri. — బరెయలు scribere, బరెయల్పడ scribi. — frequenter adhibetur ad significandam sensationem jucundam aut molestam. v. g. సుఖపడ felix esse. (lit. felicitate frui.) — దుఃఖపడ mœstus esse. (lit. dolorem vel mœstitiam pati.) — పడ expletivo modo additur verbo ఆగలు, sensu eodem remanente. v. g. ఆగల్పడ fieri. — పడిస afferre, conferre. ex. భయపడిస terrorem incutere, terrere. — ఆయుత్తపడిస, præ-

parare. (paratum facere.)

పడుగ larga hydria figlina.

పడుగు acervus spicarum in areâ jacentium.

పడుపు meretricis lucrum.

పడుమ, పడుమర, పడుమటి, occidens.

పడుమటిగిడ species quædam ebeni.

పడుమటిట్టు mons occidentalis.

పడియు 1 possidere, habere. 2 attingere, consequi, adipisci, acquirere. 3 gestare (in utero.) 4 gignere. 5 cadere. 6 carnaliter amplecti. 7 pati, tolerare.

పడి 1 vid. పడ. 2 exercitus. 3 fissura. (rupis.) 4 serpentis expansum collum. 5 currus deorum spontè procedens. — పడికట్టు ...మొత్తు.. కూడిన congregare exercitum. — పడిగార, miles.

పడిజ్జు vid. పడియజ్జు.

పడిను increpare. — పడినుక్త increpatio.

పడిపుగారి mulier celeris et industria.

పడివళ dux exercitûs.

పడ్డణి, పడ్డణిగె tripus quo utuntur linganistæ.

పడ్డళి, పడ్డళి nerium odorum, bot.

పధుమ vid. పద్మ.

పణ 1 sponsio. (gageure.) 2 salarium, stipendium. 3 alea, ludus. (tesserarum.) 4 pretium. 5 divitiæ, opes. 6 merx vendibilis. 7 negotium. 8 pondus, mensura. 9 pupa. 10 distinctio quædam tribuum ?

పణంబు sagitta.

పణశ granarium, repositorium.

పణశి pars lampadis quæ continet oleum.

పణవ tympaniolum.

పణాయిత, పణిత, laudatus.

పణి serpens.

పణితవ్య vendibilis.

పణియ vid. ఫణియ.

పణుకు, పణుంకు frustum, segmen, fragmentum.

పణె vid. ఫణె.

పణెగంట Siva, (oculum in mediâ fronte habens.)

పణెవక్కి anser rufus.

పణ్ణు vid. ఫంణు.

పణ్ణియు vid. పణ్య.

పత్తి vid. పంక్తి.

పణ్య vendibilis. — పణ్య స్త్రీ, పణ్యాంగని, meretrix. — పణ్యాజీవ mercator. — పణ్యవీధి taberna.

పత vid. పథ.

పతంగ, పతంగికె, పతంగపులు locusta.

పతంగ 1 avis quædam. 2 genus quoddam oryzæ. 3 sol.

పతంగికె genus quoddam apis.

పతంజలి 1 Indus quidam philosophus. 2 doctrina ab eo tradita. 3 auctor commentarii cujusdam

et medicinalis tractatûs.

పతగ, పతత్రి, avis.

పతత్ర ala. — పతత్రి avis.

పతద్గ్రహ, పతద్గ్రాహ vas ad excipienda sputa.

పతన, పతనీయము, labilis, ad cadendum pronus. — పతనమాడ, dejicere, evertere.

పతాకహస్త signum quoddam manu datum.

పతాకిని exercitus. — పతాకియు qui fert vexillum, signifer. — పతాకి vexillum.

పతి 1 maritus. 2 dominus, proprietarius, herus. rex. — పతిఘ్న mariti cædes, conjugicidium. — పతివ్రతి uxor fidelis. — పతింవర virgo eligens sibi virum. — పతిపత్ని 1 vir et mulier. 2 mulier cujus maritus vivit.

పతి vid. ప్రతి.

పతిత 1 lapsus, demissus. 2 profligatus. 3 malus 4 hæreticus (qui à verâ fide defecit.) — పతితపావన Deus, (culpas dimittens.)

పతి బర... బిలె, secundùm prædictionem evenire.

పతిభ 1 intellectus. 2 lumen. 3 audacia.

పతిమె vid. ప్రతిమె.

పత్తన, పత్తణ vid. పట్ట.

పత్తర vid. కత్తర.

పత్తల, పత్తళ, flavum linteum à puerperis gestari solitum.

పత్తళి epistola aut petitio ad superiorem.

పత్తారి vici famulus, pecuniam tributorum examinans et grana publica metiens.

పత్తి 1 vid. కత్తి 2 pedestris miles 3 heros.

పత్తిగాండ్రు, పత్తికరు, socii, participes.

పత్తిగిదార qui merces quasdam cum licentiâ Gubernii vendit.

పత్తిగె 1 portio, societas 2 tabulatum. — పత్తిగెమాడ societatem inire.

పత్తు vid. హత్తు. v.

పత్తుపళి 1 summa pecuniæ à magistratu subreptæ. 2 pecunia ad corrumpendum magistratum data. 3 crimen vel accusatio repetundarum.

పత్తె vestigium, nota, signum. — పత్తెహచ్చిన .... హుట్టిస, adinvenire indagari. (furem, etc.) — పత్తెదార, adinveniendis furibus operam dans.

పత్ని uxor. — పత్నీధర్మ conjugis fidelitas.

పత్య vid. పథ్య.

పత్ర 2 obligatio scripta, schedula. 2 arboris folium. 3 pagina libri. 4 alæ avis. 5 sagittæ penna. 6 vehiculum quodcumque. — పత్రనాడి fibra folii. — పత్రపరశు parva lima ad usum argenta-

riorum . — పత్త్రభంగ actio sese *sandalino* pulvere, curcumâ, etc. exornandi.

పత్త్రరథ, పత్త్రి avis.

పత్త్ర వల్లి..... వల్లి.... రేఖ , actio depingendi lineas corpori cum fragrantibus unguentis, etc.

త్త్రి 1 sagitta. 2 avis.

పత్త్రిక 1 epistola , litteræ .2 instrumentum alicujus gravis negotii. 3 limbus in imâ parte muri utrinque prominens. —జన్మపత్త్రిక charta in quâ describitur horoscopium —భూదాన పత్త్రిక instrumentum donationis fundi .

పత్త్రి surculus, ramus.

పథ via, callis, iter . — పథికు, పథగామి viator.

పథ్య s . diæta (ab infirmis observanda.) — adj. congruus, consentaneus. (valetudini .)— పథ్యవిరుపదు diætam observare.

పద 1 pes. 2 vestigium. 3 verbum, vox. 4 vox (secundùm casum, conjugationem etc. immutata.) 5 res. 6 tutamen, defensio. 7 industria , animi applicatio. 8 larva, falsa species. 9 locus . 10 signum, nota, macula. 11 poema quatuor strophas habens . — పదవాటి semita pedestris . — పదభావ versûs significatio . — పదశోజని prostratio ad aliquem adorandum. — పదచ్ఛేద ... విభాగ analysis grammatica.

పదక lamella ad ornandum pectus .

పదగ pedes, pedestris miles.

పదచాలని fuga, egressus.

పదభ్రాంయు deambulatio voluptatis causâ.

పదట 1 festinatio, præcipitatio, impetus . 2 loquacitas, garritus.

పదపు 1 superbia , arrogantia, protervia. 2 animus. fortitudo. 3 gloria, splendor, fulgor .

పదలుస concupiscere, exoptare.

పదర s. 1 plica, ruga, sinus anterior vestis muliebris. 2 præcipitatio — adj. duplex, geminus. — పదరపదరబిద్ద corrugatus . — పదర పదరవాగి ఉజ్జు decorticare.

పదరాట, పదట, పదరికె 1 loquacitas, garritus. 2 præcipitatio, festinatio, impetus. 3 anxietas, trepidatio . — పదరు , పదరాడు 1 loquax esse. 2 præceps , praeproperus esse. 3 subsilire , trepidare , festinus esse . — పదరు బాయి vanè et temerè loquens. — పదరిన terrere , exagitare . — పదరికొంగ inconstans esse.

పదరు s. tenerum folium. — adj. debilis.

పదరేణు pulvis pedum.

పదలంపటి fatigatio pedum (prae itinere.)

పదవాక్యప్రమాణజ్ఞ grammaticae

logicae, scientiae moralis et rituum religiosorum peritus.

పదవి 1 divitiae, opes, substantia, bona. 2 via, callis. 3 fortuna, sors. — స్థిరవాదపదవి, చిర .... నిత్య పదవి opes stabiles, divitiae aeternae, etc.

పదస్థ, పదస్త, vir moderatus et temperans.

పదాజి, పదాతి, pedes, miles pedestris.

పదార్థ 1 res. 2 genus, species, status. (septem numerantur praecipua rerum genera, scil. substantia, qualitas, actio, *identitas*, varietas, relatio, exinanitio.) 3 vocis alicujus significatio. 4 bona propria. 5 ferculum, cibus.

పదాసన scabellum.

పదిక, పద్గ, miles.

పదుమ vid. పద్మ.

పదుళ 1 divitiae. 2 felicitas, sors beata. — పదుళిన, beare.

పదియ 1 concupiscere. 2 adunari.

పదేపదే sœpè sœpiùs, frequenter.

పద్ధతి, పద్ధతి 1 modus. 2 consuetudo, usus. 3 via, semita. 4 regula, ordo, systema.

పద్మ *nelumbium speciosum*, bot. (lotus.) 2 genus quoddam aciei. 3 unus è thesauris *Cuberæ*. 4 maculae quaedam in facie et proboscide elephantis. — మహాపద్మ 100,000,000,000. (*cent billions*) — పద్మగంధి fragrans sicut lotus. — పద్మగర్భ.... నాభ, *Wishnu*. — పద్మపాణి *Bruhma*. — పద్మప్రియ, పద్మావతి uxor *Jaratcaræ*. — పద్మబంధు apis. — పద్మముఖి *solanum spinosum* bot. — పద్మవాసి, పద్మాలయ *Lakshmi*. — పద్మసాలె tribus quaedam textorum.

పద్మరాగ carbunculus.

పద్మలాంఛన 1 rex quidam. 2 *Brahma*. 3 *Cubera*. 4 sol.

పద్మాట species quaedam *cassiæ*.

పద్మాసన modus sedendi decussatis cruribus (sicut sartores.)

పద్మి elephas.

పద్మిని 1 locus abundans *lotis*. 2 formosa mulier. — పద్మినీవల్లభ .... కాంత, sol.

పద్మేశయ *Wishnu*.

పద్మోద్భవ *Bruhma*.

పద్య 1 rhythmus. 2 poëma. — సీస పద్య carmen continens quatuor breves et quatuor longos pedes in unaquâque strophâ. — కంద పద్య carmen cujus strophæ alternatim brevibus et longis pedibus constant. — వృత్త పద్య carmen cujus pedes ejusdem sunt quantitatis. — పద్యకావ్య.... కవిత్వ.... కవన, poëma. — పద్యగతి, పద ధాటి genus poëseos.

పనస vid. పణస.

పని vid. హని.

పన్న superbia, præsumptio, inordinatus amor suî-ipsius.

పంనంగ conopæum sellæ gestatoriæ Indicae.

పన్నతికె 1 potestas, fortitudo. 2 sublimitas, celsitudo.

పన్నాడె 1 cortex arborum. 2 fibratus laqueus (ramorum articulos operiens.)

పని luna.

పపీతి compotatio.

పప్పరికె 1 durities, obduratio. (physica.) 2 crudelitas, asperitas, severitas.

పప్పళి, పప్లి, variegatus.

పప్పాయి పండు *carica papaya*, bot. (fructus.)

పప్వ pulpa.

పబు vid. ప్రభు.

పబ్బ vid. హబ్బ.

పబ్బు vid. హబ్బు.

పబ్బేరుకు insectum quoddam.

పమద vid. ప్రమద.

పయ, పయస్సు 1 aqua. 2 lac.

పమణ, పయన vid. ప్రయాణ.

పయపాడు ordo, methodus.

పయలు instrumentum ad praeparandum xylinum.

పయస్య lacteus, ad lac pertinens, etc.

పయస్విని 1 rivus. 2 vacca lactaria. 3 nox.

పయోజన్మ, పయోద, పయోముక్కు nubes.

పయోధర 1 nubes. 2 mamma muliebris. 3 *canna saccharifera*, bot. 4 nux *coco*.

పయోవ్రత votum lacte vivendi per mensem unum.

పర 1 distans, remotus. 2 optimus, eximius. 3 subsequens. 4 alius, diversus. 5 inimicus, hostilis. 6 nimius, major, amplior. 7 anterior. — పరర స్నేహ dilectio proximi. — పరదల్లి in futurâ vitâ.

పరంగి 1 Europaeus. 2 Indo-Europaeus. — పరంగిరుశిసినపండు 1 *Bromelia ananas* 2 *carica papaya*.

పరంజ 1 moletrina olearia. 2 spuma 3 lamina gladii aut cultri.

పరంజన, పరంజయ, cognomen *Varunæ*.

పరంజూ vid. పరంజ, 3

పరంతప molestia alicui illata.

పరంతు insuper; attamen; sed.

పరంధమ vid. పరంతప.

పరంపద 1 aeterna beatitudo. 2 *Wishnuvi* habitatio.

పరంపర adj. ab alio ad alium continuâ successione procedens, haereditarius, per traditionem transmissus. — s. 1 genus, prosapia. 2 ordo, methodus, continua series.

పరక s. saccus duplex in quo

stercus circumfertur in agros. — adj. 1 color viridis saturatus. 2 invisibilis, sensibus impervius.

పరకలిస 1 implere. 2 dilatare, augere.

పరకాయము alienum corpus. — పరకాయప్రవేశ in alienum corpus transmigratio.

పరకావణి, పరఖావణి, monetae probatio.

పరకాసి linteamen longum.

పరకీయము alienus, extraneus.

పరకే 1 benedictio. 2 votum. 3 everriculum.

పరగడ hostilis regio.

పరగణ districtus, (*zillæ* subdivisio.)

పరతంత pendens, subserviens, subjectus.

పరజాత adoptatus, educatus, ab alio nutritus.

పరజిత 1 vid. పరజాత. 2 edomitus.

పరటి 1 exiguum vas figlinum. 2 muri projectura. 3 dedicatio. 4 cista ad stercus deferendum. 5 spissa et aspera coma. 6 sublatis pedibus corporis subversio. (*culbute.*)

పరడి ima colli vertebra. — పరడీ పరమాంన genus quoddam cupediarum.

పరడు s. pedis clavicula. — v. extendi.

పరణ vid. ప్రాణ.

పరతంత్ర subserviens, obediens, pendens.

పరతర excellentior, superior.

పరది cortina, velum.

పరదేశ extera regio. — పరదేశి, పరదేశిగ, advena, peregrinus, extraneus, amicis parentibus que destitutus.

పరపంచ vid. పరపంచా.

పరపక్ష, పరపతి, partium alicujus studium. — పరపక్షమిల్లని యుర, in neutram partem propendens.

పరపరని stridor panni dùm scinditur.

పరపాకనివృత్త cibos ab alio paratos edere nolens.

పరపాకరత, పరపాకరుచి 1 cibis ab alio paratis delectatus. 3 mendicus.

పరపిండాద ciborum ab alio paratorum manducatio.

పరచు spargere, ordinatim humi sternere.

పరపుట్ట
పరపుష్ట } niger Indiarum cuculus.
పరభృత

పరప్రోషిత vidua.

పరబ్రహ్మ Ens supremum.

పరభాగ 1 excellentia, primatus, dotes eminentes. 2 prospera fortuna, felicitas.

పరభాగిన fugere, abire.

పరభారి, పరభారె assignatio,des-

tinatio. — ಪರಭಾರೆಯಾಗಿ 1 separatim. 2 obliquè. — ಪರಭಾರೆಮಾಡಿಬಿಡ alteri tradere. — ಪರಭಾರೆಹೋಗ devitare, (viam, urbem, etc.) prætergredi, per aliam viam abire.

ಪರಮ 1 optimus, egregius, supremus. 2 præcipuus. — ಪರಮಗತಿ, ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥ, salus æterna, suprema beatitudo. — ಪರಮಪುರುಷ Ens supremum.

ಪರಮಂಡಲ firmamentum, cœlum.

ಪರಮತ extranea religio. — ಪರಮತಾವಲಂಬನ hæresis. — ಪರಮತಾವಲಂಬಿ hæreticus.

ಪರಮಹಂಸ ascetarum dux quidam.

ಪರಮಾಣು atomus, corpusculum

ಪರಮಾತ್ಮ Deus (proüt censetur esse Anima mundi.)

ಪರಮಾನ್ನ oryza cum lacte, saccharo, etc. cocta.

ಪರಮಾಯು vita æterna.

ಪರಮಾರ್ಥ præcipua intentio, primarium objectum.

ಪರಮಾರ್ಹತ rex quidam Indus.

ಪರಮಿ nigra apis.

ಪರಮೇಶ, ಪರಮೇಶ್ವರ *Siva*.

ಪರಮೇಷ್ಠಿ omnium Creator; *Bramha*.

ಪರಯಿಸ spargere, distribuere.

ಪರರು vid. ಪರ.

ಪರಲೋಕ cœlum. — ಪರಲೋಕಬಾಹಿರ cœlo indignus.

ಪರವಶ s. exstasis; excessus mentis (præ gaudio, vel tristitiâ vel admiratione, etc.) — adj. ಪರವಶವಾದ, 1 impos suî ipsius, in exstasim raptus. 2 subserviens, pendens, subjectus.

ಪರವರ್ಷಮಾಡ nutrire, curare, fovere, sustentare.

ಪರವಾದಿ 1 disputator. 2 vid. ಪವಾರ್ಡಿ.

ಪರವಾನಾ, ಪರವಾನಗಿ, ಪರವಾನೆ, ಪರವಾನಿ, mandatum, jussum, præceptum (scripto datum.)

ಪರವಾ, ಪರವೆ cura, negotium, momentum, anxietas, cogitatio. — ಪರವಾಯಿಲ್ಲ parùm refert, nullius est momenti, non sit curæ (tibi, mihi, etc.)

ಪರಶು, ಪರಶ್ವಧ genus quoddam securis. — ಪರಶುಧರ 1 *Ganesha* 2 *Siva* (securim gestantes.)

ಪರಶುರಾಮ heros quidam, vel semi deus qui tyrannidem *Kshatryarum* coërcuisse dicitur.

ಪರಶ್ವ tertia dies. (*surlendemain*.)

ಪರಶ್ಶತ plùs quàm centum.

ಪರಷೆ, ಪರಿಷೆ turba ad diem festum congregata.

ಪರಸಮಯ 1 intermissio negotiationis durante publicâ rixâ. 2 extraneæ sectæ concilium.

ಪರಸಾಧಕ qui futuræ vitæ rebus intentus est.

పరసు benedicere. — పరసిచ్చిపంపు benedicens dimittere.

పరస్థాన sarcinas et vasa itineris in alienam domum deponere.

పరస్పర mutuus, reciprocus. — పరస్పరవార్త తెలియు rem ab altero auditam per narrationem ejus cognoscere.

పరస్మైపద vox activa. (in verbis.) gr.

పరస్వ alterius bona.

పరస్సహస్ర plùs quàm mille.

పరహ sicarius.

పరహింస persecutio, vexatio, cædes.

పరహిత advenis exhibita gratia.

పరళిగ scortator.

పరా particula samscrita indicans: 1° excellentiam. 2° liberationem. 3 ordinis subversionem. 4 superbiam, contumeliam 5 occursum mutuum. 6 nimietatem. 7 victoriam, præcellentiam. 8 incessum. 9 cædem, destructionem, injuriam.

పరాంబరిస 1 discutere, investigare. 2 curare, invigilare, fovere, nutrire. 3 consolari. — పరాంబరిక, discussio, cura, etc.

పరాకు mentis evagatio, defectus attentionis. — పరాకుమాడ distrahere (mentem.) — పరాకు, interjectivo modo adhibetur ad silentium indicendum.

పరాక్రమ 1 potestas, robur. 2 conatus. 3 fortitudo, animus. — పరాక్రమశాలి heros. — పరాక్రమపుష్ట potens.

పరాగ 1 pollen seu pulvis florum. 2 pulvis quicumque. 3 pulvis fragrans post lotionem corporis adhibitus.

పరాఙ్ముఖ fatum inversum.

పరాజయ victoria, profligatio (hostium.)

పరాజిత devictus, superatus.

పరాత largus catinus metallicus.

పరాత్పరసు Deus (ut potè incomprehensibilis et perfectionibus ineffabilis.)

పరాధి venatio.

పరాధీన s. aliena dominatio — adj. ab alio pendens, alii subjectus vel subserviens.

పరాన్న alienis sumptibus vivens.

పరాపర, పరాత్పర, omnipotens (Deus.)

పరాభవ 1 annus quadragesimus cycli Indici sexaginta annorum. 2 clades, strages; victoria. 3 destructio.

పరాభూత 1 dedecoratus, exauctoratus. 2 profligatus, superatus, dissipatus.

పరామరిక, పరామరిన vid. పరాంబరిక, పరాంబరిన.

పరామర్శ vid. పరాంబరిశి. — పరామర్శన vid. పరాంబరిస.

పరాయణ, పరాయత్త adhæsio alicui rei, objecti alicujus studium.

పరాయి extraneus, alienus.

పరార్థ propter alium. — పరార్థప్రార్థన, intercessio. — పరార్థప్రార్థక, intercessor.

పరాశ్రయ planta alteri insita. — పరాశ్రిత, పరాశ్రయి ab alio pendens aut protectus. — పరాశ్రితత్వ obedientia, subjectio.

పరాసన occisio, cædes.

పరాసు defunctus, mortuus.

పరాహ్ణ tempus pomeridianum.

పరి 1 laceratus pannus. 2 cochlear ferreum. 3 similitudo. 4 modus, via. 5 similiter.

పరి samscrita particula indicans. 1° extensionem, diffusionem. 2° portionem. 3° dimissionem. 4° finem. 5° morbum. 6° magnitudinem, copiam. 7° distributionem, distinctionem. 8° infamationem. 9° venerationem 10° ornamentum. 11° signum. 12° mœrorem. 13° cessationem. 14° veritatem. 15° gaudium aut lætitiam.

పరికర, పరికర్మ 1 lectulus. 2 comitatus, asseclarum turba. 3 multitudo. 4 media convivii fercula. 5 utensilia. 6 corporis cultus.

పరికలిన implere, saturare.

పరికార puellæ vestis inferior.

పరికాంక్షిత res optata.

పరికిన, పరికి, vid. పరీక్షిన, పరీక్షి.

పరిక్రమ 1 methodus, ordo, norma. 2 deambulatio oblectationis causâ.

పరిక్రియ circumvallatio.

పరిఖ fossa, vallum.

పరిఖ్యాతి fama.

పరిగణన supputatio. — పరిగణిన numerare. — పరిగణిత veneratus.

పరిగ్రహ, పరిగ్రహణ acceptatio, susceptio. — పరిగ్రహిన suscipere, accipere, sumere.

పరిఘ, పరిఘాతన fustis ferro munitus, clava ferrea, vectis.

పరిఘాత 1 occisio, cædes. 2 telum.

పరిచయ notitia.

పరిచర 1 custos, satelles. 2 assecla, socius, famulus. — పరిచారక famulus. — పరిచారికి, పరిచరి famula.

పరిచర్య famulatus, obsequium, ministerium.

పరిచితి notitia, familiaritas. — పరిచితి కిన amicitiam inter duos fovere.

పరిచ్ఛద aula, comitatus, asseclarum turba.

పరిచ్ఛన్న, పరిచ్ఛాదని 1 cucullus. 2 tentorium. 3 operculum.

పరిచ్ఛేద sectio, caput, divisio libri. — పరిచ్ఛేదిన dividere.

పరిజన vid. పరిఛద.

పరిజు figura, forma, similitudo.

పరిటి figlinus catinus.

పరిఠవణి ostentatio, pompa, strepitus, vanitas. — పరిఠవిస, పరిథవిస 1 vanus esse, pompam adhibere. 2 præparare.

పరిణత adj. maturus. — s peritia.

పరిణమిస 1 mutari. (lac dùm coagulatur.) 2 aliam formam assumere.

పరిణయ matrimonium, nuptiæ.

పరిణామ 1 sanitas, bona valetudo. 2 prosperitas, fausta conditio. — పరిణామ శూలె hepaticus morbus, jecoris morbus.

పరిణాహ latitudo.

పరితపిస mœstus esse.

పరితర proficisci.

పరిత్యజిస derelinquere, dimittere. — పరిత్యాగ, పరిత్యజని derelictio, dimissio.

పరిత్రాణ 1 tunica ferrea, lorica. 2 sustentatio.

పరిచాడ 1 oberrare. 2 natare. — పరిదాట 1 vagatio. 2 natatio.

పరిదాన munus corrumpendi causâ oblatum.

పరదు బిసుడ.. హాక.... యుడ lacerare, scindere.

పరిదేర ascendere.

పరిదేవన lamentatio.

పరిధాన vestis inferior.

పరిధాప్య occultatus.

పరిధావి annus quadragesimus sextus cycli Indici sexaginta annorum.

పరిధి 1 orbis lunæ aut solis. 2 castellum. 3 circulus.

పరిపంథి inimicus, adversarius, hostis.

పరిపక్వ adj. valdè maturus. — s. perfecta maturitas.

పరిపట, పరిపణ summa principalis. (*capital.*)

పరిపరి varius, diversus. — పరిపరి విధ, పరిపరియాగి variè.

పరిపాక vid. పరిపక్వ.

పరిపాటి, ordo, methodus, dispositio.

పరిపాటు incommodum, molestia, vexatio.

పరిపాలని 1 tutela, cura, protectio. 2 perpetratio. 3 administratio, providentia, gubernatio. — పరిపాలిస 1 educare, nutrire, regere, tueri, sustentare, curare. 2 adimplere, perpetrare. 3 diem festum observare. — పరిపాళి ordo, methodus.

పరిపిడి in circuitu, ordinatim.

పరిపూర్ణ completus, plenus. — పరిపూర్తి plenitudo, satietas; abundantia.

పరిబర్హ asseclarum turba, comitatus, insignia regiæ dignitatis.

పరిబృఢ 1 maritus. 2 dominus,

herus, superior.

పరిభవిన contemnere. — పరిభవ contemptus, irreverentia.

పరిభాషణ, పరిభాషి 1 increpatio, contumelia, irrisio, exprobratio, contemptus. 2 colloquium, confabulatio. 3 compactum, contractus. 4 signum vel nota compendiosa. 5 vaticinium. 6 verbum sectæ alicui proprium.

పరిభూత contemptus, despectus, neglectus.

పరిభేధ differentia.

పరిభ్రంశే.... భ్రమణే..... భ్రాంతి vagatio, circumcursio.

పరిమండల orbis, sphæra, globus, circulus.

పరిమత్తి raptus.

పరిమరి ludus quidam.

పరిమళ fragrantia, unguentum, suavis odor, aroma. — పరిమళిస suavem odorem emittere.

పరిమార్జనె aspersio aquæ.

పరిమాణ mensura, quantitas.

పరిమిత 1 junctus. 2 mensuratus.

పరిముఖవాగి *et cætera.*

పరిముత్తు actio trahendi.

పరియంతర, పరియంత్ర 1 usquè ad, tenùs, 2 donec.

పరియాయ methodus, ordo, successio.

పరియానక ludibrium, irrisio.

పరియ vid. హరియ.

పరిరంభ amplexus,

పరిలగ్న apprehensus, irretitus.

పరిలబ్ధ, పరిలభ్య 1 qui, quæ, quod evenit. 2 acquisitus.

పరిలుళిత turbidus, decoloratus.

పరివట్ట 1 vestitus. 2 sacra cidaris.

పరివడ 1 dimittere, parcere. 2 convenire.

పరిపడి fulgor.

పరివర్జన occisio, cædes.

పరివర్తనె permutatio. (mercium, etc.)

పరివర్ధినీపట్టది genus quoddam hexametri.

పరివాద 1 probrum, exprobratio, vituperium. 2 accusatio, crimen. — పరివాదక, పరివాదియు accusator, litis actor, calumniator.

పరివాదిని cithara septem chordis instructa.

పరివాప 1 seminatio. 2 tonsio. 3 stagnum, palus.

పరివాపన actio tondendi vel radendi. — పరివాపిత, tonsus.

పరివార 1 comitatus, asseclarum turba. 2 minister, famulus. 3 exercitus integer.

పరివాహ inundatio (sive naturâ sive arte procedens.)

పరివిడి ordo, methodus.

పరివిత్తి frater natu major non conjugatus, minore conjugato.

పరివీత arcus *Brahmæ*.

ಪರಿವೃತ್ತ circumdatus, ambitus.

ಪರಿವೃತ್ತಿ permutatio (mercium, etc.)

ಪರಿವೇತ್ತೃ frater natu minor antè majorem conjugatus.

ಪರಿವೇದನ labor, molestia.

ಪರಿವೇದಿನಿ dolores partus.

ಪರಿವೇಷ, ಪರಿವೇಷಣ circulus (circà solem, lunam, etc.)

ಪರಿವೇಷ್ಟಿತ vid. ಪರಿವೃತ್ತ.

ಪರಿವ್ಯಾಧ canna in aquâ oriens.

ಪರಿವ್ರಾಜ, ಪರಿವ್ರಾಟ್ಟು, religiosus mendicans.

ಪರಿಶೀಲನೆ discussio, investigatio, scrutatio. — ಪರಿಶೀಲಿಸ investigare, inquirere.

ಪರಿಶುದ್ಧ 1 sanctus. sacer. 2 purus, mundus. — ಪರಿಶುದ್ಧವಂತ sanctus vir. — ಪರಿಶುದ್ಧಮಾಡ, sanctificare. — ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗ sanctus fieri.

ಪರಿಶುಷ್ಕ arefactus, corrugatus.

ಪರಿಶೆ congregatio populi (ad diem festum.)

ಪರಿಶೋಧಿಸ 1 tentare. 2 probare, investigare, scrutari.

ಪರಿಶ್ರಮ labor, difficultas, exinanitio.

ಪರಿಶ್ರಾಂತ recreatio ex labore, requies.

ಪರಿಷತ್ತು 1 turba ad diem festum congregata, audientium corona. 2 pecunia congregatis brahmanibus in expiationem delicti oblata.

ಪರಿಷಿಕ್ತ humidus, madefactus, saturatus.

ಪರಿಷ್ಕಾರ 1 decor, ornatus. 2 munditia, puritas. 3 dispositio, statutum. — ಪರಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡ, disponere, componere, complere, statuere. — ಪರಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ, certè, omninò?

ಪರಿಷ್ಕೃತ adornatus, decoratus. venustè politus.

ಪರಿಷ್ವಂಗ, ಪರಿಸಂಗ carnalis amplexus, copula.

ಪರಿಸರ adv. propè. — s. 1 campus in ripâ fluminis aut juxtà urbem. 2 mors. 3 sors, fatum.

ಪರಿಸರ್ಪ, ಪರುಸರ್ಮೆ, ಪರಿಸಾರ, circumcursio, ambulatio

ಪರಿಸಲ್ಲು evenire, accidere.

ಪರಿಸಾನ mors, interitus.

ಪರಿಸಿಡಿ vid. ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ.

ಪರಿಸಿ vid. ಪರಿಶೆ.

ಪರಿಸ್ತರಣ 1 lectulus. 2 matta graminea.

ಪರಿಸ್ತವ, ಪರಿಸ್ತುತಿ laus, encomium. — ಪರಿಸ್ತವ್ಯ laude dignus.

ಪರಿಸ್ತೋಮ 1 turba. 2 elephantis phaleræ pictæ.

ಪರಿಸ್ಪಂದ 1 flores in comâ intertexti. 2 motus. 3 comitatus.

ಪರಿಸ್ಪರ್ಧೆ 1 contactus, fricatio. 2 invidia.

ಪರಿಸ್ರುತ, ಪರಿಸ್ರಾವ stillatus, sudans, guttatim decidens.

ಪರಿಹರಿಸ 1 parcere, absolvere,

dimittere 2 reparare, resarcire curare (morbum.) 3 expiare.

పరిహార, పరిహరణె 1 venia, absolutio, remissio. 2 reparatio. 3 sanatio.— పరిహృత 1 absolutus. 2 sanatus, curatus.

పరిహాస్య, పరిహాస, పరీహాస subsannatio, ludibrium, jocus. — పరిహాస్యగార, పరిహాసక, derisor, subsannator.

పరిక్షిత్తు rex quidam.

పరిక్షిప్త circumdatus, circumvallatus.

పరిక్షిస investigare, probare, tentare, scrutari, examinare. — పరిక్షి discussio, inquisitio, investigatio, probatio. — పరిక్షక, పరిక్షిగార, inquisitor, scrutator, etc.

పరీత ubiquè diffusus.

పరీభావ irreverentia, contemptus.

పరీయ 1 fissura, rima. 2 frustum, fragmentum.

పరీరంభ amplexus.

పరీవాద exprobratio, censura, vituperium, probrum.

పరీవార vagina ensis.

పరీవాహ 1 naturalis inundatio. 2 fossa ad emittendam aquam nimiam.

పరీహార circumcursio, deambulatio.

పరీక్షిత discussus, investigatus.

పరీక్షి, పరీక్షణె, పరీక్షిస, vid. పరిక్షిస, పరిక్షి.

పరు 1 nodus vel articulus calami. 2 ulcus.

పరుంకు abire, aufugere.

పరుంబు diffundere, extendere.

పరుకీవరహా nummus aureus tredecim aureis *fanam* æquivalens.

పరుకు vitiatus, destructus, deletus.

పరుజు vid పరిజు.

పరుఠవణె 1 præparatio, procinctus. 2 pompa, ostentatio, fastus. — పరుఠవిసే præparare.

పరుత్తు praeteritus annus.

పరువ 1 advena, peregrinus, extraneus. 2 vir bonus. 3 deus. 4 inimicus.

పరువసలను inimicus, adversarius.

పరువు festum inter *linganistas.*

పరుశన vid. స్పర్శన.

పరుష 1 contumeliosus, asper. 2 arduus, abruptus. 3 severus, crudelis, immitis.

పరుషోక్తిక derisor, conviciator.

పరుసవేది vid. స్పర్శవేది.

పరుస benedicere.

పరుళి 1 niger cuculus. 2 *bombilius ater.*

పఱి v. 1 fulgere. 2 oblivisci. 3 eripere, evellere.

పఱి s. 1 manè 2 oculi suffusio.

3 tympanum. 4 sutoris cultrum. 5 reticulum. — జాడనపరి tela araneæ. — కావినపరి exuviæ serpentis. — కంతినపరి pellicula(quæ fructuum parietes operit.) — కుంతినపరి ulceris scabrities. — పిండదపరి secundinæ.

పరిగడియు in frusta concidere, secare.

పరేజు æqualis, congruus, consentaneus.

పరేత defunctus, mortuus. — పరేతకృత్య oblatio Manibus defunctorum. — పరేతరాజ *Yama.*

పరేద్యవు proximâ die.

పరేష్టుకె vacca fecunda.

పరేసక vid. పరిహాసక.

పరైధిత ad extraneo nutritus.

పరోపకార benignitas extraneis exhibita. — పరోపకారి ergà extraneos benignus.

పరోష్ణి *vespertilio.*

పరోక్ష invisibilis, sensibus impervius. — పరోక్షజ్ఞాని arcana cognoscens.

పర్కటి *ficus infectoria*, bot.

పర్కరి scabrities vulneris.

పర్కే 1 lectulus. 2 dormitorium. 3 quindena lunaris obscura 4 avis. 5 stabulum. 6 vid. శ్రీరికే.

పర్ఝ s. sonitus confusus. — v. 1 diffundere. 2 applicare.

పర్జన్య 1 *Indra*, deus pluviæ. 2 nubes fulgur gerens. 3 fulguris distans murmur.

పర్ణ 1 folium 2 *butea frondosa*, bot. 3 sectio, caput. — పర్ణభోజన hircus. — పర్ణాశన nubes — పర్ణశాలె, పర్ణోటజ tugurium frondosum, cella eremitæ.

పర్ణి nomen multis arboribus commune.

పర్దా cortina, velum.

పర్దు vid. కద్దు.

పర్దుగి mors. — పర్దిలరు immortales dii.

పర్పట tenuis placenta.

పర్పరికె 1 durus, induratus. 2 crudelis, ferreus.

పర్మర temo.

పర్యంక 1 lectulus. 2 femur.

పర్యంత vid. పరియంతర.

పర్యంతభూ agri flumini aut monti contigui.

పరియటన vagatio.

పర్యనుయోగ quæsitum, interrogatio.

పర్యయ consuetudinum neglectus.

పర్యయణ ephippium, phaleræ equi.

పర్యవస్థి, పర్యవస్థాన oppositio, contradictio.

పరియాప్త 1 acquisitus, comparatus. 2 capax, aptus, habilis. — adv. 1 libenter, alacriter. 2 aptè, potenter. 3 debito modo. — పరియాప్తి 1 bona voluntas, alacri-

tas. 2 acquisitio, comparatio. 3 præservatio. 4 declinatio ab ictu. 5 saturitas, plenitudo.

పర్యాయము 1 ordo, dispositio, regula, methodus. 2 modus, ratio, genus. 3 opportunitas, occasio. 4 præparatio, opificium, artis humanæ productio. 5 ordo (servandus in dictionario pro vocibus synonymis.)

పర్యాయశయన actio dormiendi aut vigilandi alternatim.

పర్యాస ordo vel situs inversus.

పర్యుదంచన debitum.

పర్యుషిత veterascens.—పర్యుషితభోజి carnes vetustas comedens.

పర్వ 1 nodus aut articulus (in calamo, etc.) 2 nomen quibusdam diebus mensis lunaris proprium. 3 divisiones anni (v. g. æquinoctium, solsticium, etc.) 4 sectio, caput. — పర్వదినము dies festus.

పర్వతము mons. — మేరుపర్వతము mons *Meru* in medio septem præcipuarum regionum situs. — రజతపర్వతము mons argenteus in quo *Siva* habitat. — పర్వతకాకి corvus. — పర్వతారి cognomen *Indræ*. — పర్వతాశయము nubes.

పర్వసంధి junctio quindecimæ et primæ diei quindenæ lunaris.

పర్వాటి, పర్వాటి, tabula è trabe inæqualiter præcisa.

పర్వాటి zelator.

పల 1 aliquot, nonnulli. 2 vid. ఫల. 3 pondus decem *pagodis* æquivalens. 4 caro.

పలంకష dæmonium, phantasma.

పలంగపోసు stragulum pro lecto.

పలంగి, vid. ఫలింగి.

పలకల కూర olus quoddam.

పలగండ cæmentarius,

పలకండ్లు *Indra* (multos oculos habens.)

పలగిణి మర arbor quædam.

పలక 1 tympanum. 2 tabula. 3 clypeus.

పలబు vid. ఫలబు.

పలల caro.

పలవరిస somnians loqui.

పలువు multa.

పలాండు *cæpe Ascalonicum*, bot.

పలాక ferculum.

పలాద gigas carnibus vescens.

పలాయన fuga, regressus, recursus. — పలాయనమాగు fugere. — పలాయిత profligatus, devictus.

పలార levis refectio.

పలాల palea.

పలావు ferculum vulgò dictum *palow*.

పలాశ folium. 2 *butea frondosa*, bot. 3 color viridis.

పలాశి arbor quæcumque.

పలిక్ని anus, mulier canos habens capillos.

పల్య , పల్లె , 1 olus, legumen . 2 oryzæ ferculum vel condimentum (è leguminibus confectum.) — సొప్పిన పల్లె legumina herbacea. — కాయి పల్లె legumina siliquæ vel fructûs speciem habentia.

పల్యంక fabrica quadrata lectuli.

పల్యకాయి vid. కాయి పల్లె.

పల్యయన ephippium.

పల్ల *Bombilius ater*, bot.

పల్లంగ vid. పర్యంగ.

పల్లకి, పల్లక్కి sella gestatoria apud Indos·

పల్లట 1 obrutus. 2 immutatus· 3 malè collocatus. — పల్లటిప, పల్లటిప, 1 immutare , varium efficere. 2 sedem suam, valetudinis causâ, transferre.

పల్లణ vid. పల్యయన.

పల్లమరి pullus elephantis.

పల్లవ 1 germen, surculus· 2 rami extrema pars . — పల్లవిప, germinare· — పల్లవాస్త్ర *Kama*. — పల్లవిత 1 diffusus, extensus· 2 nova emittens germina .

పల్లవి dimidia strophe·

పల్లవిక adulter, amasius·

పల్లాణ vid. పల్యయన.

పల్లి vid. బల్లి.

పల్లు vid. బల్లు.

పల్లె vid. పల్య.

పల్వల exiguum stagnum.

పవ ventilatio .

పవడ corallium .

పవడిప, పవడిసిర, jacere , recumbere, dormire.

పవణు vid. ప్రమాణ·

పవన aër , ventus · — పవనాసన serpens. — పవనాత్మజ *Anumanta.*— పవమాన deus venti.

పవళ corallium.

పవాడకాక.... శిఫకొక్క, proprium corpus incidere (sicut facere solent quidam mendici pagani , quandò eis denegatur eleemosyna .)

పవి *Indræ* fulmen.

పవిత్ర adj purus, mundus (sivè physicè sive moraliter .) — s. *poa cynosuroïdes*, bot . (herba sacra.) 2 jaculum *Wishnuvi*· 3 stercus vaccinum· 4 aqua . 5 *fistula*, (morbus.) 6 turmerica· — పవిత్రద బెరళు, digitus mundus sive annularis . — పవిత్రఉంగర 1 annulus aureus (tertio digito inseri solitus.) 2 annulus ex herbâ prædictâ.

పవిత్రక 1 filum sarcinarium· 1 laqueus vel funis ex eo confectus.

పవిత్రిత mundatus, purificatus.

పవుజు exercitus, agmen, copiæ.

పవుళి area circumdans templum paganum.

పవ్వసి celeriter, festinanter.

పశవ్య pecoribus aptus vel salutaris (herba, etc .)

పశు 1 animal· 2 bestia, 3 pe-

cora cornuta. 4 caper. 5 semideus *Sivæ* ministrans. — పశురజ్జు funis ad alliganda pecora.

పశ్చాత్తాప 1 contritio, pœnitentia, dolor, remorsus conscientiæ. 2 miseratio, misericordia.

పశ్చాత్తు dein, deinceps, ponè.

పశ్చిమ 1 occidens. — adj. 2 occidentalis. 2 posterior, inferior.

పశ్యతోహర 1 fur, fraudulentus. 2 (vulgo dicitur de aurificibus, etc.)

పస exultatio.

పసందు, పసంద, pulcher, formosus, rectus, amœnus.

పసదన 1 gemmei ornatus. 2 fulgor.

పసచెంబి stagnum vel palus.

పసరిస vid. ప్రసరిస.

పసలి, పసళి 1 pascua. 2 herba post pluviam oriens.

పసాద vid. ప్రసాద.

పసాయ, పసాయన munus.

పసార, పసారి, taberna, officina (*speciatim*, taberna pharmacopolæ.)

పసి 1 vid. బసి. 2 cavitas in trabibus.

పసిడి, పసిగె munusculum à vendentibus in macello datum Gubernii satellitibus.

పసిఁడి vid. బసిడి.

పసు dividere, partiri, distribuere.

పసుగె pars, portio.

పసుచెవళ్, పసుంజెవళ్, పసుదెవళ్, mercator, negotiator.

పసుపణి smaragdus.

పసుఁడు vacca.

పసుళి puer vel puella, infans — పసుళితన infantia.

పస్త్రెలు transversæ impages fenestrarum.

పహడి mons.

పళంచానే, పళ్చానె fulgidè. — s. taciturnitas, silentium.

పళంచు, పళ్చు 1 tangere, palpari. 2 dimicare.

పళక consuetudo, usus. — పళకిస assuefacere.

పళగ siccatus.

పళపళని 1 stridor granorum quæ effunduntur. 2 crepitus.

పళయిగె, పళవిగె vexillum.

పళస optare.

పళి 1 calumnia, contumelia. 2 accusatio, crimen. 3 peccatum, flagitium. 4 pannus. — పళియు, v. calumniari, carpere.

పళిక crystallum.

పళిదప్ప jusculum, condimentum.

పఱు 1 nemus, silva. 2 peripsema.

పఱుకు, పఱుక vid. పళిక.

పళ్ళి lectulus, stratum, cubile.

పళ్ళట vid. పల్లట.

పహరె excubitor, custos, speculator.

ಪಕ್ಷ 1 alterutra è duobus quindenis mensis lunaris. 2 ala. 3 sagittæ penna. 4 latus. pars. 5 partium alicujus studium. (*partialité.*) 6 dilectio, amor. 7 argumentum. 8 series, tribus. 9 conclusionis objectum. — ಆಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ si res ità se habeat. — ಪೂರ್ವ ಪಕ್ಷ major (propositio.) — ದ್ವಿತೀಯ ಪಕ್ಷ minor (propositio.) — ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ quindena lucida. — ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ quindena obscura. — ಪಕ್ಷಾಪರಪಕ್ಷ, ಪಕ್ಷಪಾತ, vid. ಪಕ್ಷ, 5. — ಪಕ್ಷದವನು assecla. — ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವ, adversarius. — ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, partibus suis lucrifacere.

ಪಕ್ಷಕ, ಪಕ್ಷದ್ವಾರ privatum ostium.

ಪಕ್ಷಜ, luna.

ಪಕ್ಷತಿ prima dies uniuscujusque quindenæ.

ಪಕ್ಷಭಾಗ latus elephantis.

ಪಕ್ಷಮೂಲ articulamentum alæ.

ಪಕ್ಷಾಂತ ultima dies uniuscujusque quindenæ.

ಪಕ್ಷಿ avis. — ಪಕ್ಷಿನಾಯಕ.... ರಾಜ *Garuda*. — ಪಕ್ಷಿರೋಮ pluma avium.

ಪಕ್ಷಿಣಿ nox una cum duobus diebus, vel dies una cum duabus noctibus.

ಪಕ್ಷ್ಮ 1 filum unicum. 2 cilium oculorum.

ಪಾಂಕ್ತ ordinatus, ad normam vel regulam redactus. — ಪಾಂಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡು ordinare — ಪಾಂಕ್ತವಾಗಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳು, ordinatim sedere.

ಪಾಂಗ forma, imago, similitudo.

ಪಾಂಗರಿಯು cum nimis exquisito incessu, gestu, etc. incedere.

ಪಾಂಗು s. 1 vid. ಪಾಂಗ. 2 pars, portio. 3 convenientia — adj. decens, rectus, bonus.

ಪಾಂಚಜನ್ಯ 1 *Wishnuvi* concha. 2 ignis. 3 concha quælibet.

ಪಾಂಚಭೌತಿಕ ಶರೀರ corpus (proüt quinque elementis coalescit.)

ಪಾಂಚರಾತ್ರರು illi qui sacrificia offerunt in templis *Wishnuvi.*

ಪಾಂಚಾಲಜಾತಿ vid. ಪಂಚಕಾರುಕ.

ಪಾಂಚಾಲ ದೇಶ una è 56 regionibus quas enumerant Indi geographi.

ಪಾಂಚಾಲಿ cognomen *Draupadiæ.*

ಪಾಂಚಾಲಿಕೆ 1 pupa. 2 imago in columnis insculpta.

ಪಾಂಜೇಬು ornamentum argenteum cruribus mulierum appendi solitum.

ಪಾಂಡರ color albus subflavus.

ಪಾಂಡವ quinque principes *Pandu.*

ಪಾಂಡಿತ್ಯ doctrina, scientia, eruditio.

ಪಾಂಡಿವಾಳ cultrum ab aucupibus adhibitum.

ಪಾಂಡಿ intervallum murorum inter trabeculas.

పాండు 1 rex quidam *Delhi*, pater quiuque filiorum. 2 vid. పాండర.

పాండుకంబళ 1 stragulum laneum, vestimentum supernum. 2 genus quoddam calcis.

పాండుభూమి, పాండుమృత్తిక regio cujus solum est subflavum. — పాండుమిశ్ర corpus albis maculis variegatum. — పాండురోగ lepra alba, icterus.

పాండ్యదేశ regio quædam meridionalis in Indiâ.

పాండర vid. పాం̱డ.

పాంథ viator, advena.

పాంసు 1 pulvis. 2 stercus.

పాంసులి mulier impudica.

పాక 1 maturitas (ex naturâ aut arte proveniens.) 2 pullus cujuscumque animalis. 3 electuaria, syrupus. — స్వయంపాక 1 à seipso coctus vel paratus. 2 culina. — అన్యపాక ab aliis coctus. — పాకమాడ coquere. — పాకసాలి, పాకస్థాన culina.

పాకనాడు regio quædam ad orientem Indiæ. — పాకనాడినవరు, harioli.

పాకపుటి figuli clibanus.

పాకఫల *caronda*, (fructus.)

పాకయజ్ఞ holocaustum cum oryzâ coctâ. — పాకయజ్ఞక qui illud offert.

పాకల species quædam *costi*, (planta medicinalis.)

పాకశాసన *Indræ*.

పాకి 1 pars duodecima unius డబ్బు (1 *cash* $\frac{1}{8}$) — 2 coquus.

పాగ vid. కాగ.

పాగడ annulus argenteus quem mulieres pedibus appendunt.

పాగద dialectos quædam samscritæ linguae.

పాగార, పాగలు, circummunitio, vallum, propugnaculum.

పాగి 1 munditics, rectus ordo. 2 solertia vel peritia in opere quodam. — పాగిచేయుర modum operis alicujus aliquem docere. — పాగి పడ,...ఉండ, in bono ordine esse.

పాగు 1 electuaria, syrupus. 2 longa quædam et arcta cidaris.

పాగుర vid. పాగార.

పాచక coquus. — పాచకస్త్రీ coqua.

పాచి adj. antiquus, vetus. — పాచి నీరు aqua pridiè hausta. — పాచి మొగి facies illota.

పాచి s. vid. పాచు, 2.

పాచికి tesseræ.

పాచు 1 viridis muscus aut spuma (in superficie stagnorum fluitans.) 2 spongia? 3 dentium caries. 4 lac fœmineum. 5 *vallisneria*, (*sorte d'indigo*.)

పాచ్ఛ gubernator, princeps. (*pacha*.)

పాజి famulus, servus.

పాటచ్చరు latro, fur.

పాటన destructio, occisio.

పాటల, పాటలి 1 rubrum dilutius. (*rose.*) 2 oryza tempore pluviarum maturescens.

పాటలానగరం, పాటలీపుత్రం *Patna* (urbs in Indiâ.)

పాటలి 1 vid. పాటల. 2 పాటలీపుష్పం, *Bignonia Indica.*

పాటవం 1 peritia, ingenium. 2 valetudo. 3 facundia.

పాటు litura, abolitio. — పాటూపాకు.... కొడియు, obliterare, eradere.

పాటి s. 1 convenientia, similitudo. 2 perpessio, experientia. 3 computatio, quantitas. 4 meretrix. — adj. exactus (quoàd numerum, pondus, mensuram, etc.) — పాటిబడు.... బిల్లు, convenire.— పాటియాగ, rectè, ad amussim.

పాటీరం 1 *sandala,* (arbor.) 2 ager. 3 genus quoddam raphani pungentis. 4 medulla calami *bambu.* 5 nubes. 6 cribrum. 7 stannum. 8 morbus quidam.

పాటు 1 similitudo. 2 passio, angustia, ærumna, infortunium, dolor. 3 labor, opera. 4 status in deteriùs vergens. 5 maris fluxus et refluxus. 6 modus, ratio. 7 tempus, occasio. 8 superbia, arrogantia, nimia suî fiducia. 9 affixum quoddam. —కట్టుపాటు definitio, vel constitutio alicujus negotii. — పడుపాటు 1 difficultas. 2 impedimentum. 3 superbia. — వేరుపాటు separatio, divisio. — పాటినవాడు, vir idoneus.

పాఠం 1 lectio. 2 actio legendi. 3 *vedarum* studium. 4 *cissampelos hexandria.* — పాఠకుడు 1 lector. 2 doctor. — వేద పాఠకులు, doctores Ecclesiae. 3 vates, cantor. — పాఠమొప్పగించు.... చేయు, memoriae mandare, menoriter addiscere. — పాఠ మొప్పించు, recitare lectionem. — పాఠ మడుగుకొను.... ఒప్పించుకొను, (à discipulo) ediscenda reposcere. — పాఠ చెప్పు docere. — పాఠశాల schola.

పాఠీనం 1 piscis quidam. 2 lector. 3 brahmana (qui studiorum curriculum confecit)

పాడగం 1 *tectonæ* arboris lignum. 2 annulus pedibus appendendus.

పాడి differentia è mutatione monetarum proveniens.

పాడియాగ rectè, ad amussim.

పాడు s. 1 ruina, damnum, exitium. 2 improbus labor, ardua opera. 3 passio, cruciatus, aerumna. —పాడుపాడాగు molestissimus esse.

పాడు v. cantare, canere. — పాడించు curare ut aliquis cantet, vel aliquid cantetur.

పాడీ famulus, publicus satelles.

పాడ్య, పాడ్యమి primâ dies lunaris utriusque quindenae.

పాణి manus.

పాణింధమ follis.

పాణిక 1 genus quoddam cochlearis. 2 remus latus.

పాణిగ్రహ, పాణిగ్రహణ, పాణిపీడని, పాణౌకరణ, matrimonium, nuptiae. — పాణిగ్రహీతి sponsa, secundùm ritus consuetos nupta.

పాణిపాద 1 ictus, colaphus. 2 tympanista (manu tympanum pulsans.)

పాణిపట్ట basis *Lingæ*.

పాణ్బి meretrix. — పాణ్బిను leno, scortator.

పాత lapsus, descensus.

పాతక 1 flagitium, culpa. 2 scandalum, offendiculum (sivè physicè, sive moraliter ;) 3 de censio. — పాతకి peccator.

పాతన 1 1 lapsus, descensio 2 capitis nutatio (in somno.)

పాతర comœdia, drama, saltatio. — పాతరగత్తె, పాతరి, mima.

పాతాళ infernus. — పాతాళనిలయ 1 serpens. 2 gigas.

పాతాళగరడి .... చేరి, uncus ad extrahendum res sub aquâ demersas.

పాతి, పాధి, alveolus ad radices arboris.

పాతివ్రత్య castitas.

పాతుక cadens, pronus ad cadendum.

పాత్ర s. 1 vid. పాతర. 2 alveus fluminis. — పాత్రదవరు saltatrices. — పాత్రవేశ scena aut actus (in dramate)

పాత్ర adj. dignus, aptus, conveniens, habilis, capax, adaequatus. — s. psittacus cicuratus. — పాత్రను 1 vir dignus. 2 regis primus minister. — పాత్రతే, పాత్రత్వ, dignitas, meritum.

పాత్రసంస్కార fluminis cursus.

పాత్రి 1 vas quodcumque. 2 vas sacrificiis destinatum, calix, patera. 3 saltatrix, mima.

పాత్రీసమిథ parasitus, epulo.

పాథ, పాథస్సు, aqua.

పాథేయ cibaria pro itinere, viaticum.

పాథోగ, పాథోదర, nubes.

పాథోధి, పాథోనిధి, mare, oceanus.

పాద 1 pes. 2 radices montis. 3 radius. 4 radix arboris. 5 pes, metrum (in versibus.) 6 basis columnae. — పాదచారి pedes, *itis*. — పాదత్రాణే, పాదరక్షే, calceamentum. — పాదజ, *shudra* (è pedibus *Brahmæ* ortus) — పాదప్రహర calcitratus, *ûs*. — పాదపద్మ pes loto similis. (expressio venerationis.) — పాదపీఠ scabellum. — పాదశాఖ digiti pedum. — పాదపాశ funis ad alligandos pedes equorum aut

pecorum. — ಪಾದಮೂಲ 1 pars pedis superior. 2 talus. — ಪಾದಹಾರಕ qui aliquid pede apprehendit. — ಪಾದಾಸ್ಫೋಟಕ ulcus in pedibus.

ಪಾದಪ arbor.

ಪಾದರ adulterium — ಪಾದರಿ adultera.

ಪಾದರಸ hydrargyrum. (*mercure*.)

ಪಾದರಿ, ಪಾ(ದ್ರಿ). (eo nomine designantur missionarii, praesertim protestantes.)

ಪಾದರಿಹೂವು vid. ಪಾಟಲೀಪುಷ್ಪ.

ಪಾದಾತ, ಪಾದಾತಿ, miles pedestris, pedes, *itis*.

ಪಾದಿ 1 alveolus ad irrigandas radices arboris. 2 via.

ಪಾದುಕೆ, ಪಾದುಗೆ calceamenta lignea.

ಪಾದೋದಕ aqua ad lavandos pedes.

ಪಾನ 1 potus 2 vid. ಪ್ರಾಣ. — ಮದ್ಯಪಾನ potus inebrians. — ಅನ್ನಪಾನಾದಿಗಳು cibus et potus. — ಪಾನಧಾರ, ಪಾನಧಾರಿ ebriosus, potator.

ಪಾನಕ 1 potus ex aquâ et saccharo mixtis. 2 jus *cannæ saccharifer*æ.

ಪಾನಪಟ್ಟ, ಪಾನಪಟ್ಟೆ, 1 aureum ornamentum in capite mulierum. 2 oblatio plantae *bethel*, nucis myristicae, caryophylli, etc.

ಪಾನವಟ್ಟ vid. ಪಾಣಿವಟ್ಟ.

ಪಾನೀಯ aqua. — ಪಾನೀಯಶಾಲೆ locus in quo aqua gratis distribuitur prætereuntibus.

ಪಾಪ 1 peccatum, transgressio, iniquitas. 2 infans. 3 pupa. 4 pupilla oculi. 5 repercussus objectorum visionis in pupillâ oculi. 6 interjectio commiserationem indicans. — ಪಾಪಾತ್ಮ, ಪಾಪಿಷ್ಟ, ಪಾಪಿ, ಪಾಪವಂತ peccator — ಪಾಪ ಪರಿಹರಿಸ.. ವಿಮೋಚನೆ ಮಾಡ.... ಬಿಡಿಸ.... ಹೋಗಲಾಡಿಸ, absolvere, dimittere peccata.

ಪಾಪಟೆ divisio capillorum in fronte mulieris.

ಪಾಪರೆಬಳ್ಳಿ *cucumis Madraspatanus*. bot.

ಪಾಪಾಸು, ಪಾಪೋಸು, calceamentum quoddam (ad usum brahmanarum.)

ಪಾಮ inflammatio cutis, *herpes exedens*, scabies. — ಪಾಮನ eo morbo laborans.

ಪಾಮರ 1 stultus, fatuus, stupidus. 2 pravus. 3 vilis, infamis. — ಪಾಮರತನ inscitia, stultitia, stolidum ingenium.

ಪಾಮರಿಯರು custodes agrorum oryzæ.

ಪಾಯ fundamentum. (domûs.)

ಪಾಯಕಾರಿ temporarius colonus. — ಪಾಯಕಾರಿಕೆ ejus conditio.

ಪಾಯಮಾಲಿ remissio taxarum ob de prædationem hostilem.

ಪಾಯಸ vid. ಪರಮಾನ್ನ.

ಪಾಯಿಖಾನೆ, ಪಾಯಿಖಾನಾ, latrina.

ಪಾಯಿದಾ lucrum, commodum.

ಪಾಯು v. vid. ಹಾಯು.

ಪಾಯು s. anus, i.

ಪಾಯಿದಳ್ pedites.

ಪಾರ 1 adversa ripa fluminis. 2 finis, extrema pars. — ಪಾರಮಾಡ trajicere — ಪಾರಗಾಣ, ಪಾರಗೊಳ್ಳು superare difficultatem.— ಅಪಾರದ, ಪಾರವಿಲ್ಲದ immensus. — ಆಪಾರದಲ್ಲಿ in eâ parte.

ಪಾರಂಗತ qui extrema loci aut negotii alicujus vidit.

ಪಾರಂಪರಿಯ, ಪಾರಂಪರ್ಯ 1 traditio, doctrina de manu ad manum transmissa. 2 ordo continuus, successio.

ಪಾರಗ valdè eruditus.

ಪಾರಣ nubes.

ಪಾರಣೆ cibus post jejunium.

ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ § servitus, subjectio, obsequium.

ಪಾರದ hydrargyrum.

ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ 1 vir futuræ vitæ rebus intentus. 2 vir justus.

ಪಾರಲೌಕಿಕ ad futuram vitam pertinens.

ಪಾರಶೀಕದೇಶ Persia.

ಪಾರಶ್ವಧಿಕ securi armatus.

ಪಾರಸೀಕ equus Persicus.

ಪಾರಸ್ಕಲ್ಲು philosophicus lapis.

ಪಾರಸ್ತ್ರೈಣೇಯ filius adulterinus.

ಪಾರಾಯಣ 1 integritas, summa totalis. 2 lectio quotidiana alicujus partis librorum sacrorum.

ಪಾರಾವತ columba.

ಪಾರಾವತಾಂಘ್ರಿ phaseolus quidam.

ಪಾರಾವಾರ, ಪಾರಾಪಾರ mare, oceenus.

ಪಾರಾಶರ್ಯ *Vyasa*, filius *Pârâsaræ*.

ಪಾರಿಕಾಂಕ್ಷಿ ascetes, religiosus mendicus.

ಪಾರಿಜಾತ arbor paradisi,

ಪಾರಿತಥ್ಯ ornatus in mediâ fronte pensilis.

ಪಾರಿಪಂಥಿಕ latro, fur.

ಪಾರಿಪ್ಲವ molestia ex hostili incursione procedens.

ಪಾರಿಭದ್ರ *erythrina fulgens.* (corallium.)

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ alicui arti proprius, technicus.

ಪಾರಿಯ suavis, mollis, delicatus, blandus.

ಪಾರಿಯಾತ್ರ nomen montis cujusdam.

ಪಾರಿವಳ್, ಪಾರಿವಾಳ್, ಪಾರಿವಾಣ, ಪಾರಿವ, columba.

ಪಾರಿಶೀಕದೇಶ vid. ಪಾರಶೀಕದೇಶ.

ಪಾರಿಷದ spectator, alicui cœtui assistens.

ಪಾರಿಹಾರಿಕ serta florum conficiens.

ಪಾರಿಹಾರ್ಯ armilla muliebris.

ಪಾರೀಂದ್ರ leo.

ಪಾರೀಣ vid. ಪಾರಂಗತ.

ಪಾರೀಕ್ಷಿತ rex quidam, *Ianameya*.

పారు 1 compluvium. 2 navicula. 3 finis, extremitas. 4 currus deorum. 5 desertum, vacuus locus.

పారు 1 quærere opportunitatem. 2 fugere, volare.

పారుంబళి telum circulare *Wishnuvi*.

పారుపత్య administratio, inspectio. — పారుపత్యగార administrator. — పారుపత్యమాడ, superare, vincere.

పారుమనె, పారు మాళిగె vid. పారు, 1.

పారువట్టి, పారువాట venatio.

పారుష్య 1 contumelia, exprobratio, convicium, asperum verbum. 2 severitas (sive in verbo sive in opere.)

పాతి meretrix.

పార్థ nomen quoddam *Ardjuna*. — పార్థి ejus filius.

పార్థివ rex. — పార్థివేంద్ర rex regum.

పార్వ brahmana. — పార్వతి mulier è *castâ* brahmanicâ.

పార్వణ 1 funebris quædam cæremonia in honore patrum defunctorum. 2 placenta in eâ cæremoniâ offerri solita.

పార్వతి *Parvati*.

పార్శ్వ 1 pars. 2 latus. 3 pars corporis infrà axillam. — పార్శ్వస్థ, పార్శ్వవర్తి, à latere stans. — పార్శ్వవాగి మాతాడ, propter aliquem, vel, causâ alicujus loqui.

పార్షద spectator, alicui cœtui assistens.

పార్ష్ణి talus. — పార్ష్ణిగ్రాహ inimicus à tergo aggrediens.

పార్ష్ణేయ cognomen *Wishnuvi*.

పాలక fautor, defensor, custos, protector, patronus.

పాలకి vid. పల్లకి — పాలకిగొంబిన చుక్కె decima mansio stellaris.

పాలగడలు mare lacteum. — పాలగడల కుమారి *Lakshmi*.

పాలఘ్న fungus, boletus.

పాలనె tutela, protectio, educatio, custodia, conservatio, cura. — పాలనెమాడ, పాలిస nutrire, defendere, protegere, tueri. — పాలిత nutritus.

పాల్మారికె socordia, negligentia; animi evagatio.

పాళి 1 propugnaculum. 2 linea. 3 pons. 4 compages. (*mortaise.*)

పాళిక vid. పాలక.

పాలు 1 pars, portio. 2 divisio, assignatio. — పాలిన ఫొక్కలు colonus frugum suarum partem Gubernio solvens. — పాలుగార particeps. — గుళ.... మేణ.... ఫొక్కల పాలు portio frugum agricolis obtingens. — రాజ పాలు portio regi, Gubernio, aut hero obtingens. — పాలు aliquandò indicat multiplicationem. v. g. నాల్కు పాలు quadruplex.

పాలుతుత్త chalcanthum album (*sulphate de zinc.*)

పాలుమడిజొన్న species quædam magni milii.

పాలుమడ్డి incensum odoriferum.

పావక 1 *Agni.* 2 vir per meditationem sanctificatus vel purificatus.

పావటిగె gradus.

పావడ 1 linteamen. 2 vestimentum. 3 tunicella muliebris. 4 tentorium, locus stationis.

పావన 1 purificatio. 2 pœnitententia. 3 aqua.

పావని 1 *Anumanta*. 2 *Bhîma.*

పావలె, పావలి, quarta pars unius *rupiæ*.

పావసి quædam planta aquatica.

పావాడిగ incantator serpentium.

పావు 1 quarta pars. 2 quarta pars unius శేరు. — పక్కాపావు pondus 6 *rupiarum*. — కచ్చా పావు pondus 5 *rupiarum*. అరిపావు pondus 2 ½ vel 3 *rupiarum*. — పావుకోడు sandalia lignea. — పావుగె id-sens.

పావుడ vid. పావడ.

పాశ 1 vinculum, catena. 2 vox ista pro contextu varios induit sensus et significat: *copiam*, *pulchritudinem*, *defectum* etc.

పాశక tesseræ.

పాశ్చాత్య orientalis.

పాశాకోర, పాశాగార fraudulentus, latrunculus.

పాశి *Varuna.*

పాశికి, పాశిగె vid. పాశక.

పాశుపత secta quædam *Sivaïtarum*.

పాశుపతాస్త్ర sagitta incantata.

పాశుపాల్య conditio armentarii.

పాశి planta aquatica.

పాషండ hæreticus, impostor, sectarius.

పాషండి fanaticus, sectæ suæ zelotes. — గుర్రపాషండి id-sens.

పాషాణ 1 lapis quicumque. 2 arsenicum. — పాషాణప్రాయ stolidus. — పాషాణత్వ qualitas lapidis.

పాసటి similitudo, convenientia, æqualitas.

పాసాలె lagena testacea, amphora.

పాసి genus quoddam herbæ.

పాళ frons, tis.

పాళకి actio observandi, speculandi, insidiandi, etc. — పాళకిచూడియ adinvenire. — పాళకిగార explorator, speculator.

పాళవు 1 massa (metallica.) 2 aurum infectum, massula auri.

పాళి 1 series, ordo, linea. 2 jocus, hilaritas. 3 os (gladii, cultri, etc.) 4 nota macula. 5 extrema auricula. 6 coxa

పాళిక extrema auricula.

పాళి, పాళెపు, పాళెయ 1 regio

regulo subjecta 2 suburbana civitatis. — పాళ్యగాఁడు, పాళెగాఁడు, regulus.

పాళెము statio.

పాళెల్లు 1 in dedecore esse. 2 dissipari, deleri.

పింక్కి verba aspera.

పింగ fuscus color.

పింగలు vespera.

పింగళ 1. 51us annus cycli Indici sexaginta annorum. 2 fuscus color. 3 vid. గాడి.

పింగాణి 1 vasa fictilia Sinensia. 2 catinus ex argillâ Sinensi.

పింగాక్షు cognomen *Sivæ*.

పించు v. 1 recedere. 2 exhauriri. — s. fructus immaturus.

పింఛ cauda pavonis.

పింజ 1 gossipium. 2 turmerica. 3 occisio.

పింజరి, పింజల color flavus vel fuscus.

పింజరి argentum. — పింజరిపేట mansio *Sivæ* (mons argenteus.)

పింజరిగ్ద genus quoddam avis.

పింజరితొలిగ morbus pecora afficiens.

పింజారి ille qui xylinum percutiendo præparat.

పింజె pars exterior murorum fenestræ contiguorum.

పింజూడు serum auris.

పింజె extrema pars linteaminis plicati aut succincti.

పిండ 1 massa, acervus, collectio. 2 orbis, globus. 3 buccella. 4 placenta Manibus oblata. 5 fœtus. — పిండజ è vulvâ egressus (nomen hominibus et animalibus commune.) — పిండవిడ placentam Manibus oblatam antè convivas apponere, illam que adorare. — పిండదానము partem ejus pauperibus distribuere. — పిండవిడ partem piscibus vorandam projicere.

పిండారుకు perfectus, rectus, bonus.

పిండి sarcina, onus, fasciculus.

పిండికె rotæ modiolus.

పిండి ఖర్జూరం mediocris quidam *dactylus*.

పిండు massa, collectio, grex, armentum.

పిఁడి, పింతు, పింఠి, పింఢు vid. పిం డి, పిండు.

పింతె pelvis aut paropsis testacea.

పిక *cuculus Indicus*. zoo. — పిక కూజిత .... పల్కు ejus vox.

పికలిగోట lignea turricula ad circumgestandum idolum.

పికవర్ధన corvus.

పిగులు propter nimiam tentionem disrumpi. — పిగలించు disrumpere.

పిరికి 1 debilis, infirmus. 2 timidus, pavidus, ignavus, diffidens (de se ipso.)

పిక్ౢ vid. ఒక్ౢ.

పిక్ౢలిగ, పిక్ౢలిక, పికలిలిక avis quædam.

పిగలిక్ౢ nigra quædam avis cujus cauda est rubra.

పిగురు accipiter.

పిచండ venter. — పిచండిల vir obesus.

పిచాడి pars posterior. — పిచాడిత్రాడు funis quo alligantur posteriores pedes equi.

పిచాణ cubile.

పిచారియవారు qui vetustos pannos culcitâ farciunt et vendunt.

పిచు, పిచుతూలి gossipium, xylinum.

పిచుక *vangueria spinosa*, bot. (planta.)

పిచుమంద *melia azadiractah*. bot. (arbor.)

పిచులి tamariscus. (arbor.)

పిచ్చట 1 plumbus. 2 stannum.

పిచ్చవణ caro.

పిచ్చవతిగ *Niruti*.

పిచ్చిలన fulgere.

పిచ్చి adj. amens, insanus, stultus. — s. amentia, insania.

పిచ్చికి stercus murium, avium, camelorum, etc.

పిచ్చు fel? — పిచుకుంటిజాతి genus quoddam mendicorum.

పిచ్చి s. 1 semen quorumdam fructuum. 2 bacca. 3 defectus in pondere aut mensurâ. — adj. stultus, insanus, amens. — పిచ్చియాట ludus quidam ludo globulorum similis.

పిఛాడి pars postica. vid. పిచాడి.

పిఛ్ఛ 1 gummi *Bombacis heptaphylli*. 2 cauda pavonis. 3 crista.

పిఛ్ఛిలి *Bombax heptaphyllum*.

పిట cista vel granarium ad recondenda frumenta.

పిటక 1 vid. పిట, 1. — 2 pustula. 3 pixis, arca.

పిటపిటలాడు murmurare.

పిట్టి bifidus, bisulcus.

పిఠర, పిఠరి, olla vas.

పిడిచి pugillus.

పిడి s. 1 manubrium. 2 elephas femina — adj. femininus — పిడివాద adj. pertinax, obstinatus — s. pertinacia. — కైపిడి septum clathratum. (*balustrade*, *parapet*.)

పిడుగ vir robustus.

పిడుగు fulminis ictus.

పిణియాలదమర species quædam ficûs Indicæ.

పిణిలు longa coma muliebris.

పిణ్యాక fæces olei coagulatæ.

పితూరి, పితురి, proditio, clandestinum consilium, conjuratio.

పితృ, పితర, పిత 1 pater. 2 పితృగణ, ... manes, progenitores humani generis in numero deorum repositi. — పితృవన cœmeterium. — పితృప్రసువు 1 patris mater 2 crepusculum. — పితృవ్య patruus. — పితృష్వస్ర, పితృష్వసి, patris

soror. — పితృతిథి...... దిన, dies novilunii in quâ munera patribus offeruntur.

పిత్త bilis. — పిత్తఘ్న monispermum glabrum, planta removend e bili idonea.

పిత్తలాటు fraus, mala fides.

పిత్తళి, పిత్తాళి, æs, cuprum.

పితృవ్య patris frater natu major.

పిత్సంత avis.

పిధాన vagina, operculum, stragulum.

పినద్ధ vestitus, indutus.

పినాక *Sivæ* arcus — పినాకి *Siva.*

పినాకిని rivus *Pennar.*

పిపరిషత్తు avis.

పిపాసిత, పిపాసు, sitiens. — పిపాసి sitis.

పిపీలికె magna apis nigra.

పిప్పల *ficus religiosa*, bot.

పిప్పలి vid. ఒప్పలి.

పిప్లు macula.

పిరంగి 1 tormentum bellicum. 2 .... పరంగి, Europæus.

పిరికి de seipso diffidens, timidus, modestus. — పిరికితన de seipso diffidentia, timiditas, modestia.

పిరికిని dæmonium.

పిరియాసి, cupiditas, avaritia.

పిరివిడి ordinatim.

పిర్యాది querela, lis, accusatio. — పిర్యాదీ మాడ accusare, conqueri.

పిర్రి clunes, nates.

పిల్లి, పిల్లె argenteus ornatus pedum digitis insertus.

పిశంగ subfuscus color.

పిశాచ, పిశాచి, dæmon, spiritus malus. — పిశాచి 1 dæmonium fœmininum. 2 à dæmone possessus. — కణ-పిశాచి dæmonium cujuscumque optati possessionem afferens.

పిశి 1 pili in inversâ facie pannorum. 2 segmen è tabulâ. 3 asperitas chartæ.

పిశిత caro. — పిశితాశ gigas edens carnem.

పిశున 1 susurro, speculator, delator. 2 vir crudelis aut malus. — పిశునత్వ, పిశునతన delatio, maligna insinuatio.

పిష్ట 1 farina 2 plumbus. — పిష్టక placenta è farinâ. — పిష్టచక్ర placenta rotunda habens foramen in mediâ parte.

పిష్టపచన lebes, olla.

పిష్టాతక pulvis odorifera.

పిసుకు comprimere, vel depsere manibus (vulnus, membrum luxatum, etc.)

పిసుణ vid. పిశున.

పిసుఫు fulgere.

పిసురు 1 asper, non lævis, non pellucidus. 2 viscosus.

పిస్తి commissura mediæ partis femoralium.

పిస్తుబీళ్ exhauriri viribus.

పిన్నతొగలు cuticula.

పిహిత coopertus, occultatus.

పిరపిర కంటు బడ efferato aspectu intueri.

పిలు è manu dimittere.

పిక్కంగోలె, పిక్కంగోళె tibia.

పిక్కపిసరకాయ *asparagus racemosus*, bot.

పిళ్ల, పిళ్లె, పిళ్లపిసికి 1 infans. 2 pullus animalium?

పిళ్లెకాయ trabeculæ tecti æquilateralibus triangulis juncti.

పిళ్లెజుట్టు parvus capillorum cincinnus.

పీకదాని vas ad excipienda sputa.

పీకు, పీకికొను 1 eradicare, evellere. 2 è munere aliquo expellere. — పీకలాట jurgium, altercatio. — పీకలాడ rixari.

పీచు, పీజు 1 plantarum fructuumque pars fibrata. 2 facies inversa aut pilosa pannorum. — పీచాగిర fibratus esse. — పీచుగొట్టె syrinx.

పీఠ 1 sedes, cathedra, scabellum. 2 thronus. 3 altare. 4 habitatio superioris, spiritualis, episcopi, etc.

పీఠమర్దన, పీఠమర్ద 1 vir voluptati deditus. 2 sodomita.

పీఠి magnus thronus.

పీఠిక præfatio, præludium libri.

పీడి generatio. — పీడిపీడియాగ, పీడీదరపీడీ à generatione in generationem, secundùm lineam rectam.

పీడ vexatio, dolor, cruciatus, angustia. — పీడించ molestare, torquere, angere. — పీడిక actio molestandi.

పీత color flavus. — పీతాంబర vestimentum flavum.

పీతదారు genus quoddam pini.

పీతద్రు genus quoddam *curcumæ*.

పీతన *spondias mangifera*, bot.

పీతలోహ aurichalcum, cuprum flavum.

పీతవాసస్సు cognomen *Kristshnæ*.

పీతి equus.

పీన pinguis, crassus, corpulentus.

పీనస 1 tussis, epiphora. 2 coryza.

పీనసరుక్కు *polypus*.

పీనిసి 1 vid. పీనస. 2 ulcus in naso.

పీనోధ్ని vacca plenas mammas habens.

పీప, పీపాయి, dolium.

పీయూష ambrosia, nectar, cibus deorum.

పీచుట attrahere, sugere.

పీలుగ, పీలుగదేవరు imago manûs quam adorant mahumetani.

పీలుగమర arbor *guava*.

పీలి 1 sortes. 2 pavo. 3 pavonis penna. 4 feles.

పీలిగంటు 1 oculus felis. 2 gemmæ in caudâ pavonis.

పీలు 1 arbor quædam. 2 elephas.

పీలుపర్ణి planta quædam.

పీవర pinguis, latus.

పీసు vid. పీఘూ.

పీశక magna apis nigra.

పీఢిగె stirps, progenies. — పీఢిగరు posteri.

పుంఖ penna sagittæ. — పుంఖానుపుంఖ sagittarum copia, ferreus imber.

పుంఖీభూత confertus, densus.

పుంగవ (in compos. vocib.) eximius, optimus.

పుంజ s. acervus, collectio. — పుంజిత, పుంజగొన్ను congregare, colligere. — adj. పుంజాన, robustus, fortis.

పుండ malignus, contentiosus, pravus. — పుండగార 1 fornicator. adulter. 2 licentiosus, pravus. — పుండగాశి, id. sens. fem. — పుండతన, పుండాట malignitas, pravitas. — పుండాటకి id. sens.

పుండరిక 1 *lotus* albus. 2 elephas stans ad Euronotum. 3 leopardus. 4 alba umbella. — పుండరికాక్ష cognomen *Wishnuvi.*

పుండి planta, cujus folia pro legumine, caulis verò pro cannabe adhibentur. — పుండీబీజ semen hujus plantæ in condimentis vel conficiendo oleo adhibitum. — పుండీనారు.... నూలు, funis vel filum ex fibris hujus plantæ confecta.

పుండుమాటు mendacium.

పుండ్ర 1 linea horizontalis è cineribus fronti illita. 2 species quædam *cannæ sacchariferæ.* — త్రిపుండ్ర prædicta linea triplex. — ఊర్ధ్వ పుండ్ర notæ superstitiosæ perpendiculares.

పుండ్రక 1 alba aut rubra species *cannæ sacchariferæ.* 2 nota è *sandalâ* fronti illita.

పుండ్రకధ్వని concha junioris principum *Pandu.*

పుండ్రికి vid. పుండి.

పుండ్రేక్షు vid. పుండ్రక, 1.

పుఁనాగ 1 *rotleria tinctoria,* (arbor.) 2 albus elephas. 3 serpens. 4 dux. — పుంనాగకోడి,.... పుంనాగవరాళి nomen cantilenæ cujusdam.

పుంభావ viri natura.

పుంశ్చలి meretrix, mulier impudica.

పుంస vir, virilitas.

పుంసవన festum occasione prægnationis celebrari solitum.

పుంస్త్వ vid. పుంస.

పుకళి, పుకుళి, anus, i.

పుకార, పుకారు fama, nuntius, trepidatio, fragor.

పుక్కడి s. 1 incus. 2 cauda. — adj. 1 vir timidus,.... meticulosus. 2 ignavus.

పుక్కటి, పుకటి, పుకసి adv. in vanum, sine causâ, gratis. — adj. falsus, commentitius. — పుక్కటిల బాయి, mendax.

పుక్కడిలు ignavia, timiditas. — పుక్కడిలాగ ignavè.

పుక్కిలిచు gargarizare.

పుక్కు 1 metus, ignavia. 2 partes sexuales mulieris.

పుకుడి sedens ambulare (sicut pueri.)

పుగలక్కి *phasianus gallus.*

పుకిలు vox cuculi.

పుకిళి, పుకిలి anus, i.

పుగ్గాయిలను vanus et arrogans homo.

పుచుకు 1 vid. పుక్కు, 2 — 2 exscreatio.

పుచ్చ cauda, pars posterior.

పుచ్ఛవణి, పుచావణ discussio, investigatio.

పుచ్చఱి, పుచ్చరి damnum, malum, ruina. — పుచ్చఱిచు delere, vitiare.

పుచ్చి vid. పుక్కు 2.

పుఛ్ఛ vid. పుచ్చ — విషపుఛ్ఛ scorpio.

పుట 1 res quæcumque in formâ pateræ plicata. 2 paginæ margo. 3 cilium oculorum. 4 actio purificandi aut decoquendi (metalla, pharmaca, etc, in igne.) 5 pilæ lusoriæ repercussus. 6 mimica imitatio. — భూపుట absconsio alicujus rei in terrâ. — సూర్య పుట 1 actio exponendi pharmaca in sole. 2 sericus et villosus pannus. (*velours.*)

పుటభేదన urbs, civitas.

పుటమరిచు rursùm erumpere. (vulnus.)

పుటకారిచు resiliendum curare, causa esse cur aliquid resiliat.

పుటాణి, పుతాణి 1 *cicer arietinum*, bot. 2 *glycine tomentosa*. bot. 3 quodcumque cicer frixum.

పుటారిచుకొను, పుటారు resilire, subsaltare.

పుటాకుర 1 nota margini apposita. 2 caput paginæ.

పుటి, పుటిక cavitas folii plicati aut manuum junctarum. — కరపుటి, manus junctæ ad aliquid accipiendum.

పుటిక sportella.

పుటిత apertus, expansus.

పుట్ట adj. parvus, exiguus. — s. partes sexuales mulieris. — పరపుట్ట 1 infans alienigenæ. 2 niger cuculus. — పుట్టాణి nanus, pumilio.

పుట్టి cista, sporta ad usum hortulanorum, cæmentariorum, etc.

పుట్టురాజన నెల్లు genus quoddam oryzæ.

పుర 1 probatio aut purificatio metallorum per ignem. 2 actio

abscondendi pharmaca in terrâ aut in igne (ad meliorandum ea.)

పుడి pulvis . — పుడిపుడిమాడు, in pulverem redigere.

పుడిపుజ్జు dubium, hæsitatio, suspicio.

పుడుకరిస oculos rapidè circumvolvere.

పుణకు 1 linteamen in aquâ intinctum super petrâ perfricare. 2 oculos circumvolvere (ad ejiciendum festucas, pulverem, etc. in eis pervadentia.)

పుణబు arcus.

పుణుగు *felis Sabaea.*

పుణ్కు accrescere, abundare.

పుణ్య s. 1 virtus, meritum. 2 egregiè factum. 3 puritas, purificatio. — adj. virtute præditus, bonus, purus, rectus, eximius. — పుణ్యభూమి pars centralis Indiæ inter montes *Himalaya* et montes *Vindhya*. — పుణ్యలోక cœlum. — పుణ్యజీవి, పుణ్యవంత, పుణ్యశీలుడు, పుణ్యచరిత, పుణ్యాత్మ, పుణ్యమూర్తి vir virtute præditus. — పుణ్యదశ prosperitas. — పుణ్య సాధన మాడు sese exercere ad virtutem. — పుణ్యక్షేత్ర locus peregrinationis sacræ — పుణ్యోదయ virtutis principium. 2 beata nativitas. — పుణ్య జన 1 dæmonium, gigas. 2 semideus ministrans *Cuberæ*. 3 *Niruti*. — పుణ్యశ్లోకను *Nala*, rex celeberrimus Indorum. — పుణ్యాహ purificatio.

పుత్తడి, పుత్తళి, పుత్తలి, imago, pupa.

పుత్తు 1 agger à formicis erectus. 2 serpentis foramen.

పుత్ర filius. — స్వీకారపుత్ర, filius adoptivus. — పుత్రవతియాగు liberos parere. — పుత్రసంతాన progenies, soboles. — పుత్రకామేష్టియాగ, పుత్రకామ్యాధ్వర sacrificium ad obtinendam sobolem. — పుత్రస్వీకార adoptio. — పుత్రవతి puerpera, materfamiliâs. — పుత్రవంత paterfamilias, vir habens liberos — duodecim genera filiorum apud Indos legislatores commemorantur, vid: ఔరస, filius legitimus, ex uxore natus. — పుత్రికాపుత్ర filius filiæ adoptivæ. — క్షేత్రజ filius ex alio patre, consentiente marito, natus. — గూఢజ adulterinus. — కానీన spurius antè matrimonium natus — పౌనర్భవ filius in secundis nuptiis natus — దత్త filius adoptivus. — క్రీత filius emptitius. — స్వయందత్త qui seipsum sponte in filium obtulit. — సహోఢజ filius mulieris in tempore matrimonii prægnantis. — అపవిద్ధ filius à proprio patre rejectus, ab alio autem adoptatus. — దాసీరత filius è servo natus.

పుత్రి, పుత్రిక 1 filia. 2 pupa, imago.

పుత్తి vid. పుత్రి.

పుడి s. fabrica portæ lignea. — v. cooperire, occultare, sepelire.

పుద్గల s. 1 corpus. 2 anima. — adj. formosus.

పునః, పునర్, పునరపి iterùm. — పునర్జన్మ metempsychosis, transmigratio animarum in varia corporum. — పునర్ధని vir quondàm dives, in paupertatem lapsus et in pristino statu restauratus. — పునఃపునః iterùm atque iterùm.

పునపు locus ad conveniendnm designatus.

పునరాగమ regressus, ûs.

పునరుక్తి repetitio.

పునర్నవ 1 herba quædam. 3 unguis digitorum.

పునర్భూ vidua cujus prior maritus antè consummationem matrimonii defunctus est et quæ alteri nupsit.

పునర్వసు septima mansio lunaris.

పునస్సంస్కార renovatio alicujus ritûs præcipui.

పునహ civitas *Punah*, in regno *Mahrattensi*.

పునీత à peccato immunis, innocens, purificatus.

పునుగు *felis Sabæa*, zoo.

పున్నాగ 1 *rottleria tinctoria*, bot. 2 albus elephas. 3 famulus 4 vir egregius.

పుప్పి, పుచ్చి, putredo, ruina.

పుప్పొడి *pollen* florum.

పుబ్బ undecima mansio lunaris. — పుబ్బకార్తె tempus pluviarum.

పుర 1 civitas. 2 corpus. 3 domus, mansio. 4 rivulus, lacus. 5 inflammatio.

పురంజన nomen cujusdam regis.

పురంజయ 1 nomen cujusdam regis. 2 *Siva*.

పురంతర saltatio *linganistarum* idolum solemniter circumferentium.

పురందర cognomen *Indræ*.

పురంధ్రి mulier. (cujus maritus et filii vivunt.)

పురగ్యేష్య, scævus, manu sinistrâ vulgò utens.

పురధ్వంసి .... శాసన .... హర.. అంతక *Siva*.

పురసత్తు 1 otium, 2 mora, cunctatio.

పురస్కృత adj. 1 veneratus, adoratus. 2 in anteriori parte collocatus. 3 ab hoste lacessitus. 4 cum hoste dimicans. 5 accusatus, calumniam passus. 6 aquâ lustrali conspersus, initiatus, inunctus. 7 promissus, transactus.

పురస్సర anterior.

పురహ rivulus.

పురి vid. మ్రానుదహక్కు.

పురా prior, antiquus, anterior. — పురాకృతపు occupatio anterior.

పురాణ s. liber politicus simul ac sacer, includens summam Indicæ theologiæ (decem et octo numerantur: *Brahma Purana, Padma Purana, Bramhanda Purana, Agni Purana, Wishnu Purana, Garuda Purana, Brahma Keivarta Purana, Siva Purana, Linga Purana, Narada Purana, Scanda Purana, Markandeya Purana, Bhavishyat Purana, Matsya Purana, Varaha Purana, Kurma Purana, Namana Purana, Bhagavat Purana.*) — adj. vetus, antiquus.

పురాణపురుష Deus. (ab æterno existens.)

పురాణికుఁడు legens aut enarrans historiam sacram.

పురాతన, పురాత్న, vetus, antiquus.

పురారి cognomen *Sivæ*.

పురి urbs, civitas.

పురిగొనిన colligere. — పురివిచ్చు separare.

పురీతత్తు viscera, exta.

పురీష, fæces, excrementa.

పుసుకు 1 crepitus ventris. 2 pecorum diarrhæa.

పురుడు 1 immunditia puerperæ. 2 æmulatio 3 zelotypia, invidia. — పురుడిన aemulari, decertare cum.

పురుద aurum.

పురుదంశ nomen *Indræ*.

పురుపు ulcus.

పురువస్తి sedes ascetæ.

పురుష 1 vir. 2 genus humanum. 3 maritus. — పురుషోత్తమ 1 cognomen *Wishnuvi*. 2 nomen commune. 3 dux sectæ *Jainarum*. — పురుషార్థ humanum desiderium. (quatuor numerantur: ధర్మ justitia; అర్థ divitiae; కామ, libido, మోక్ష cœlestis beatitudo.)

పురుసత్తు vid. పురసత్తు.

పురుహూత cognomen *Indræ*.

పురువి 1 psittacus. 2 *casta*, secta.

పురుఖ 1 significatio. 2 robur, habilitas. 3 res. 4 aemulatio.

పురూరవ filius *Bhuddæ*.

పురికొలుపు ciere, animos addere, excitare, exacerbare.

పురియిడ impedire, detinere.

పురోగ, పురోగమ, పురోగతి, పురోగామి, praecedens, antecedens.

పురోగవ coquus, pistor dulciarius.

పురోడాశ oblatio placentarum in butyro intinctarum.

పురోణి vid. పూర్వణి.

పురోధ, పురోధస్సు, vid. పురోహిత.

పురోభాగి 1 malevolus. 2 maledicus.

పురోఢక vid. కొబరి.

పురోహిత sacricola domesticus.

పులక, పులకాంకుర, పులకోద్గమ horripilatio, pilorum corporis erectio. — పులకిన, పులికిన, పులకరిన horrere (pili corporis.)

పులస్త్య unus è septem philosophis Indicis.

పులహ unus è septem filiis *Brahmæ*.

పులాక 1 grana adusta. 2 aqua oryzacea. 3 unicum granum oryzae coctae.

పులికల్లు petra juxtà vicum.

పులిన insula per alluvionem sive recessu aquarum formata.

పులివట్టు pecunia apud nummularios pro religiosis usibus deposita.

పులుకాపు actio lavandi idolum illud que unguentis liniendi.

పులుగరిన vomere; nauseare (stomachus.)

పులుగు 1 sonus, strepitus. 2 *felis sabæa*. zoo.

పులోమ quidam Indicus pseudosanctus. — పులోమజేశ *Indra*, maritus *Pulomae*, filiae hujus viri.

పుల్కస *chandala*, vir ignobilis.

పుల్గడి ignavus (lit. qui herbam momordit.)

పుల్ల expansus, germinans.

పుల్లవరద, పుల్లవడకార, florilegus.

పుల్లార tugurium ad tempus tantùm erectum, domûs appendix.

పుల్లింగ genus neutrum, gr.

పుల్లి cervus, dama.

పుష్కర 1 aether, aër, firmamentum, cœlum. 2 aqua. 3 *nymphæa*. 4 extremitas proboscidis elephanti. 5 pars in quâ pulsatur tympanum vel aliud musicum instrumentum. 6 *costus speciosus*, (pharmacum.) 7 nomen cujusdam peregrinationis sacrae. 8 lamina gladii 9 una è septem divisionibus orbis.

పుష్కరాహ్వ grus Indica.

పుష్కరి elephas.

పుష్కరిణి 1 locus *nymphæis* consitus. 2 sacrum stagnum.

పుష్కల 1 excellens, eximius, praecipuus, optimus. 2 multus. 3 plenus, repletus, completus.

పుష్ట adj. nutritus, educatus.— vir dives.

పుష్టి 1 incrementum, adauctus, prosperitas. 2 robur, pinguedo, adeps. — adj. fortis, robustus.— పుష్టిన 1 causa esse cur aliquis accrescat aut ditescat. 2 pinguescere.

పుష్ప 1 flos. 2 menstrua immunditia mulierum. — పుష్పలిట్టు, పుష్పలిహ, పుష్పంధయ, పుష్పలోలుప apis.

పుష్పక æs perustum.

పుష్పకేతన .. ..చాప......ధన్వ, పుష్పాస్త్ర, పుష్పేషు, Indus Cupidus.

పుష్పదంత elephas stans ad Etesiam.

పుష్పరథ, currus.

పుష్పరస mel florum.

పుష్పలావక flores vendens, florilegus.

పుష్పవంతరు sol et luna.

పుష్పవతి mulier menstruata.

పుష్పవాటిక hortus floribus consitus.

పుష్పాంజలి actio offerendi flores, manibus junctis et incurvatis.

పుష్పిణి vid. పుష్పవతి.

పుష్పిత floridus, florescens.

పుష్య octava mansio lunaris. — పుష్యమాస decimus mensis lunaris.

పుష్యరాగ topazium.

పుసలాయిన blandiri, palpari, permulcere, gratiam alicujus aucupari, adulari. — పుసలాయికె, blanditiae, adulatio, assentatio, etc.

పుసుక్కునె crepitus.

పుసుపు locus ad conveniendum designatus.

పుస్త adj. coopertus. — s. unctio, illitus, pigmentum.

పుస్తక, పుస్తుక, liber.

పుష్టి auxilium, adjumentum, subsidium. — పుష్టిమాడ auxiliari. — పుష్టిగార, auxiliator, adjutor.

పుస్సనె 1 emissio cassa sclopeti, (cùm scilicet ignis per posterius foramen erumpit.) 2 levis crepitus ventris.

పుళ 1 distinctus. 2 expansus.

పుళక horripilatio.— పుళకిస horrere. (pili carnis.)

పుళకజల elicitae gaudio lacrymae.

పుళింద barbarus, montanus, incultè loquens. — పుళింది id. sens. fem.

పుళిన 1 vid. పులిన 2 arena.

పుళిలు arena.

పుఘగు muris stercus.

పుళ్ళి oryza cocta cum sale, pipere, cumino, butyro et leguminibus mixta.

పుళ్ళి, పుళ్ళు, aridi surculi, festuca, palea, virga. — పుళ్ళిమురియ vid. కడ్డిమురియ.

పూ florere, germinare.

పూగ, పూగిఫల, nux *bethel*.

పూగంబ *Wishnu*.

పూగణియ.... గోల *Kama*.

పూగుచ్ఛ.... గుడి ... గొంచలు ..... గుత్తి .... గుడ.... గొంచి fasciculus vel sertum florum.

పూగొళ stagnum *nymphæis* repletum.

పూజె praeceps et incultus modus rem aliquam absolvendi. — పూజెయిడాటిస 1 rem aliquam promptim expedire. 2 seditiosum cœtum dissipare.

పూజక, పూజాకార, sacerdos.

పూజనీయ adorandus, cultu aut

veneratione dignus.

పూజాగజ regius elephas.

పూజారి vid. పూజరి.

పూజిత adoratus, veneratus.

పూజ 1 adoratio, cultus divinus, veneratio. 2 sacrificium. 3 nota arithmetica. — పూజ్జేరకట్టిన, idolum oliis *bethel* circumcingere, in signum adorationis. — పూజిస adorare, venerare, revereri.

పూజ్య 1 venerandus, adorandus, cultu divino dignus. 2 vacuus, inanis.

పూటు focus culinae.

పూత adj. purificatus, mundatus, justificatus. — s. పూతి purificatio, mundities.

పూతన daemonium fœmininum à *Krishna* occisum.

పూతాత్మ ascetes, vir sanctus.

పూతికర *cæsalpinia bonducella.* bot.

పూతికాష్ఠ genus quoddam pini.

పూతిగంధ fetor.

పూతురే Eïa! Euge!

పూను, పూనిన, పూనికె vid. ఊను.

పూప placenta.

పూమాలె sertum florum.

పూయన, పూయ pus è vulnere prodiens.

పూర 1 lacus, stagnum. 2 fluxus refluxus que maris. 3 sanatio aut mundatio ulceris.

పూరణ actio implendi. — పూరణార్థక affixum numerum ordinalem indicans. gr.

పూరది cantilena sic dicta.

పూరా plenus. — పూరామాడ, పూరాయమాడ, పూరాయిన, పూర్పైన, replere, adimplere, consummare.

పూరి, పూరె, పూరికె placenta azyma in butyro frixa.

పూరిత impletus, plenus.

పూరుష vir, masculus.

పూర్ణ 1 plenus, repletus. 2 omnis, totus. 3 robustus, potens, habilis. — పూర్ణపాత్రె 1 vas plenum. 2 vas plenum vestibus et ornatibus, (quae à convivis arripiuntur.) 3 vas oryzâ plenum, (sacrificis offerendum.) 4 mensura continens 256 pugillos oryzae, (vel quantumquodque sufficere potest ad esum viri edacis.)

పూర్ణమాస sacrificium in diè plenilunii.

పూర్ణవాహిని fluvius pleno alveo fluens.

పూర్ణనక, పూర్ణాలక vid. పూర్ణపాత్రె, 2.

పూర్ణికె actio implendi, plenitudo.

పూర్ణిమ plenilunium.

పూర్త actus quicumque munificentiae. (v. g. puteum publicum effodere, templum erigere, etc.)

పూర్తి vid. పూర్ణికె — పూర్తియాగ

compleri — పూర్తిమాడు complere.

పూర్వ 1 antiquus, prior, anterior, antecedens, ex adverso positus. 2 ad orientem situs. — s. 1 tempus praeteritum, dies antiqui. 2 oriens. 3 antiqua traditio. — పూర్వదల్లి olim.

పూర్వజ frater natu major.

పూర్వ దిక్పతి *Indra*, regens regionem orientalem.

పూర్వగీర్వాణగళు gigantes.

పూర్వపద prima syllaba vel prima vox alicujus phrasis, versiculi, etc.

పూర్వపక్ష propositio, affirmatio. phil.

పూర్వఫల్గుని undecimus *asterismus* lunaris.

పూర్వాభాషి alicujus vota praeveniens.

పూర్వస్థితి antecessio, prior locus.

పూర్వాపర 1 oriens et occidens. 2 præteritum et futurum. — పూర్వాపరజ్ఞ cæremonias faustas simul ac infaustas dirigere sciens.

పూర్వాభాద్ర vigesima quinta mansio lunaris.

పూర్వార్ధ 1 prius dimidium unius versiculi 2 prius dimidium, (diei vel cujuscumque rei.)

పూర్వాషాఢ vigesima mansio lunaris.

పూర్వాహ్ణ pars prior diei, tempus antemeridianum.

పూర్వికరు, పూర్వీకరు avi, majores, antiqui, prisci viri.

పూర్వోత్తర circumstantiæ, fasta et gesta vitæ alicujus.

పూలంగడి genus quoddam *pagodae*.

పూష sol.

పూర్ణ plenus, completus.

పూసు, illinire, ungere, depingere, obducere.

పృక్థ divitiæ, opes.

పృక్తి tactus, contactus, collisus.

పృచ్ఛ quæsitum, interrogatio.

పృతన exercitus, agmen. — పృతనాషాడు *Indra*.

పృథగ్భావ separatim, distinctè.

పృథక్కార్యతి discussio, judicium.

పృథక్త్వ *individualitas*, phil.

పృథగ్జన 1 ignarus, stultus. 2 vir ignobilis. 3 peccator, nequam, scelestus.

పృథగ్విధ varius, multiformis.

పృథివి, పృథ్వి tellus. — పృథ్వీపతి .... పాల, rex.

పృథు rex quidam.

పృథుక pullus cujuscumque animalis.

పృథురోమ piscis quicumque.

పృథుల largus, magnus.

పృథ *Kunti*, mater principum *Pandu*.

పృదాకు 1 serpens. 2 scorpio. 3

tigris.

పృశ్ని radius lucis. 2 nanus.

పృషత్కము sagitta.

పృషత్తు, పృషతము 1 gutta. 2 cervus.

పృషదశ్వ ventus (ut deus adoratus.)

పృషదాజ్య butyrum simul cum lacte coagulato oblatum.

పృషోదరర cervus (cujus venter est variegatus.)

పృష్ట interrogatus.

పృష్ఠ 1 dorsum. 2 pars postica. — పృష్ఠజాతము cancer — పృష్ఠమాంసాదము calumnia, obtrectatio.

పింకుళి 1 contumelia. 2 fastus. 3 inanis jactantia.

పింగి, పింగీ, morosus, austerus, pertinax. — పింగితన morositas, pertinacia.

పింజెయ liquidus, humidus, madidus.

పింజరి serpens qui in rupibus inveniri solet.

పింటి 1 coitus. 2 femina animalium. — పింటిగొళ్లు copulari.

పింతి 1 acervus pulveris. 2 gleba, coagulus.

పింరించ fulgere, micare, coruscare.

పిండవాన regale cubiculum.

పిండారి, పిండారు, pertinens ad *Pindaras*. — పిండారియడు, armatus prædator.

పిండు massa rudis et informis.

పింతరి, పింతడి panniculus, pannus laceratus.

పింసు superbia, arrogantia.

పింనొళియు 1 rivus *Pennar*. 2 latus fluvius.

పింపు adj. magnus, multus. — s. 1 nuntius. 2 fama, celebritas. 3 superbia. 4 incrementum, exaltatio, prosperitas. — పింపరి, పింపాళు, పింపుళి alterius divitias augens.

పికలించ solvere, laxare. — పికలింత actio solvendi.

పిక్కలు vid. త్రిప్పుట.

పిక్కిలి gleba.

పిక్కులి vid. పింకుళి, 2 et 3.

పిచ్చిలించ videri, apparere.

పిగ్గడిగ loquax, garrulus. — పిగ్గడితన loquacitas.

పిగ్గు offensa ex alterius dictis. — పిగ్గుడియ ex alterius verbis offendi.

పిగ్గుడిగ potator, ebriosus.

పిగ్గుతిగ vorator, edax.

పిచ్చపతిగ *Niruti*.

పిచ్చు s. lucrum ex permutatione monetarum. — v. crescere, adaugeri.

పిటపిటలాడించ vociferari.

పిటారి, పితారి magna arca vel pixis.

పిట్టలు in duas partes scindi. — పిట్టలుగొట్టి scloppus.

పిట్టలుప్పు, పిట్లుప్పు, sal nitrum.

పిట్టికె pixis, arca scirpea, etc.

పిట్టు ictus, plaga. — పిట్టుడాక

verberare. — పెట్టుకొను.... కొట్టు.
.... బడు, verberari, percuti.

పెడ pars posterior.

పెడసు, పెళుసు, fragilis, caducus.

పెనగు totis viribus contendere aut conari.

పెద్దోడయ *Siva*.

పెరడు pars posterior.

పెరటాసి sextus mensis solaris.

పెరమ vid. పరమ.

పెరుమారుపట్టె januæ aut fenestræ torus interior. (*moulure.*)

పెరియ v. superbus esse.

పెరిలడ స్రావకొడి aurificis instrumentum ad crenas faciendas.

పెచ్చు 1 augeri. 2 gloriari, jactare se. — పెచ్చించు v. a. 1 augere. 2 exaltare, promovere.

పెళుసు, పెళసు, fragilis, caducus.

పేచకము bubo.

పేచకి elephas.

పేచాట 1 contentio, lis. 2 turbatio, molestia. — పేచాడు contendere.

పేచీ, పేచు, molestia propter pecuniam, vel dilatam tributorum solutionem.

పేటి, పేటె magna cista.

పేటిక 1 arca. 2 pustula.

పేటె 1 vid. పేటి. 2 vestimenti ornata lacinia.

పేట 1 suburbium magnæ civitatis, sive, vicus adjacenti castello defensus. 2 civitas ipsa.

పేడు 1 timor, metus.

పేద pedes. (*pion, aux échecs.*)

పేయ 1 aqua. 2 potus generatim sumptus. 3 vitula.

పేరడి canis.

పేరణి 1 vid. ప్రేరణి. 2.... పేరణి, saltatio in sonitu citharæ.

పేరటి vid. ప్రేరటి.

పేరణిపడియచ్చు typus, sigillum.

పేరణ vid. ప్రేరణ.

పేరు inæqualitas in staterâ. — పేరొల్లర æquilibrium.

పేరెపణి vid. పేరణి.

పేరుగాంచు famam vel nomen sibi comparare.

పేరెము vid. ప్రేమ.

పేరెజామపండు fructus *guava*.

పేలవ 1 tener, delicatus, tenuis. 2 facilis.

పేలిక 1 laceratus pannus. 2 fragmentum.

పేశలు 1 expeditus, gnavus, peritus. 2 pulcher, jucundus. 3 fraudulentus, astutus.

పేశి 1 ovum (avis.) 2 expansum germen. 3 fulgur.

పేషణి moletrina manualis, lapis molaris, etc.

పేష్కసు, పేష్కషీ, పేష్కష్, పేష్కషి, tributum.

పేష్కారు famulus fiscalis *amildari* subjectus.

పైకము 1 pecunia, thesaurus. 2 caterva cuculorum.

పైని de, quoad.

పైగస్తు cohors vigilum, excubiæ.

పైగారవలి inspectio, administratio, cura.

పైజారు calceamenta.

పైఠణి nomen regionis cujusdam ad septentrionem.

పైఠర in ollâ concoctus.

పైనం iter.

పైకం pecunia, divitiæ.

పైతృక paternus, avitus. — పైతృష్వస్రీయుఁడు, పైతృష్వసేయుఁడు, filius aut filia amitæ.

పైత్యము 1 dementia, insania, stultitia. 2 bilis nimietas. 3 quicumque biliosus morbus. — పైత్యగారి పైత్యమువాఁడు 1 amens, lunaticus. 2 stultus, fatuus.

పైరు segetes, sata. — ముంగారు పైరు prir messis — పింగారుపైరు posterior messis. — మిరప్పైరు, fructus. — కిరప్పైరు grana.

పైరుదారు, పైదారీరు 1 ambulatorius mercator. 2 ligna, trabes, etc. vendens.

పైలవానరు, పైలావానరు genus quoddam saltatorum.

పైశాచ raptus virginis ab amasio suo. (genus istud matrimonii in jure Indico ut ratum habetur.)

పైశున్య 1 exploratio. speculatio. 2 pravitas.

పైష్టిక quatuor placentæ in ferreâ sartagine torrefactæ.

పైసర 1 altus, excelsus. 2 declivis, obliquus.

పైసరిను deprimi, complanari.

పైసలు, పైసలాతి determinatio, statutum, conventio. — పైసలు మాడ componere, dirimere. (rem, litem, etc.) — పైసలునామా negotium definitum.

పైసారు pascuorum communium detrimentum.

పొంక 1 rectus, æqualis. 2 formosus, venustus, pulcher.

పొంగలి, పొంగళ్లు, oryza cocta cum lacte, saccharo aliis que condimentis mixta. — పొంగలిపండ్లు festum *Ponghel*.

పొంగారిను ebullitionem infusione aquæ frigidæ compescere.

పొంకు 1 similitudo. 2 forma.

పొంచి armilla è flavis floribus.

పొంజుకొత్తి siceræ *arrack* dictæ conductio.

పొంజు fax, tæda.

పొంబసుర vid. పిరణ్యగర్భ.

పొంబాళె 1 flos palmæ *coco* et arboris *arecæ*. 2 *musa sapientum rubra*, bot.

పొంతు fascis, onus.

పొక్కు 1 pellis detractio. 2 pustula. — రసపొక్కు ulcus venereum.

పొగడ పండు fructus quidam.

పొగరి 1 terebra fabri ferrarii. 2 tributum.

ప్రోగమాఁరు fuga.

ప్రోగళి *nymphæa*, bot.

ప్రోగ్గడిన eructare, vomere.

ప్రోజ్జరిన rursùm erumpere.

ప్రోజ్జరు 1 fulgere. 2 palpitare. 3 luctari.

ప్రోజ్జళి insigne quoddam honorificum brachio alligatum.

ప్రోజ్జశి fulgor.

ప్రోట్ణ, ప్రోట్టణ, ప్రోట్టళ, ప్రోట్ల 1 species quædam syringæ. 2 fasciculus quicumque in chartâ convolutus. 3 fomentum.

ప్రోత్రి 1 fuligo. 2 arboris cavitas.

ప్రోక్షి aries.

ప్రోడకరిన ferre, pati, tolerare.

ప్రోడబలి cœmeterium.

ప్రోడమాడ sese inclinare vel prosternere, salutare.

ప్రోడరు moveri, quati.

ప్రోడజూఁ incipere.

ప్రోడవడికె salutatio, inclinatio — ప్రోడవడిన salutare, procidere.

ప్రోడవి vid. పృథివి.

ప్రోడస్తుకిగె exiguus quidam aurificum malleolus.

ప్రోడుపళకాయి *tricosanthes diœca*, bot. (olus.)

ప్రోడే 1 arista, spica. 2 sinus recumbentis. 3 macula, nota 4 pectus. 5 vitta. 6 foramen.

ప్రోణరు pugna. — ప్రోణరిన, pugnare.

ప్రోణరు v. 1 pugnare. 2 conjungi.

ప్రోణవఁక్రి anser rufus.

ప్రోత్త ser.e fabrica

ప్రోత్తదార, ప్రోత్తార, ప్రోత్తారి, nummularius rusticanus.

ప్రోత్తికట్ట diabolum magicis incantationibus ab aliquo fugare.— ప్రోత్తిగను magus prædictas incantationes faciens.

ప్రోత్తిగరు 1 vicini. 2 socii, participes.

ప్రోది 1 rubus, dumetum. 2 pharetra.

ప్రోనరు 1 inflammatio. 2 rivulus.

ప్రోప్పళి pannus variegatus.

ప్రోప్పిడి, ప్రోప్పడి *pollen* florum.

ప్రోరకుళి quodcumque nutritum vel educatum.

ప్రోరకె 1 everriculum. 2 ruga. 3 vestimentum. 4 suffocatio.

ప్రోరబిగ advena, peregrinus, cognatione non conjunctus.

ప్రోరి 1 humerus. 2 ala. 2 plica, folium libri. 4 squamæ piscis. 5 foramen. 6 fascis (lignorum, etc.) 7 virginitas. 8 omentum. — ప్రోరి ప్రోడియు stuprare.

ప్రోరియు 1 miscere, adunare. 2 inflari, exaltari. 3 nutrire, tueri. 4 cooperire.

ప్రోరికె vid. ప్రోరకె.

ప్రోలంకు, ప్రోళంకు 1 misericordiâ moveri. 2 sortem alienam luge-

re. . . . deflere.

పోలఁతి mulier.

పోలది ganeo, scortator.

పోసిబోయ్యువదు cæremonia quadam in principio sementis usitata.

పోస్తుక vid. పుస్తుక.

పోఁగోఁరి vir sine habitatione ignobilis, fiduciâ indignus, pravus.

పోఁక, పోఁకరి libidinosus. — పోఁకరితన luxuria.

పోఁగండ puer. (à sexto ad decimum sextum annum dicitur.)

పోఁగరి instrumentum quoddam ad usum aurificum.

పోఁట adj. audax, rudis, rusticus, inurbanus. — s. 1 vir protervus. 2 deceptor.

పోఁటణి stillatio. — పోఁటణిసురియ stillare.

పోఁటరి vir fortis, heros.

పోఁట్లాట certamen. — పోఁటాడిస molestare.

పోఁటి 1 fulcrum. 2 æmulatio, rivalitas. — పోఁటిగార æmulus.

పోఁటు 1 vulnus. 2 ictus 3 dolor.

పోఁటి mulier barbata.

పోఁణికె ordinatim.

పోఁణిస 1 filo instruere. 2 texere.

పోఁత 1 nomen *Shudris* commune. 2 pullus animalium. 2 navis, navicula. 4 domûs aut habitationis situs.

పోఁతప్ప nomen dei cujusdam.

పోఁతవాఁడు 1 remex, nauta, nauclerus. 2 speculator in summo malo vigilans.

పోఁతాధాన piscis quidam.

పోఁత్రు porci rostrum.

పోఁత్రి 1 porcus. 2 bubalus.

పోఁది actio dividendi et stercorandi radices arborum.

పోఁపడి latebra.

పోఁపోఁకెయ ornamentum fronti appendendum tempore matrimonii.

పోఁబళి ludus quidam.

పోఁర puer. — పోఁరతన pueritia.

పోఁరు 1 bellum. 2 foramen. 3 molestia. 4 labor. 5 acervus feni.

పోఁల nomen mercatoribus commune.

పోఁలమ్మ 1 nomen feminæ proprium. 2 nomen *Durgæ*.

పోఁలది vid. పోలది

పోఁలి malus.

పోఁలు 1 vitiatus, inutilis. 2 similis. — v. similis esse. — పోఁలిస conferre.

పోఁషణె sustentatio, nutrimentum, protectio. — పోఁషణె మాడ, పోఁషిస, sustentare, nutrire, servare. — పోఁషక protector, nutritor. — పోఁషిత nutritus.

పోఁస్తుకాయి *papaver somniferum*, bot.

పోలకఠ్ manubrium.

పోళిగె 1 placenta. 2 ictus.

పౌజు exercitus. — పౌజుదార 1. exercitûs imperator. 2 Indus publicanus.

పౌత్రు nepos (in lineâ masculinâ) — పౌత్రి neptis. (filia filii.)

పౌనఃపున్య repetitio, iteratio.

పౌనర్భవ filius mulieris bis nuptæ. (secundùm jus Indorum in hæredem admittitur.)

పౌర gramen fragrans.

పౌరస్త్య prior, initialis.

పౌరాణిక qui sacros libros publicè legit vel interpretatur.

పౌరుష s. 1 altitudo (ad quam homo, utrâque manu elevatâ, attingere potest.) 2 virilitas. 3 actio homini propria. 4 semen virile. 5 robur, potestas. — adj. 1. virilis. 2 humanus.

పౌరుషేయ vid. పౌరుష, adj.

పౌరోగవ culinæ inspector.

పౌరోహిత్య munus *purohitæ*. vid. పురోహిత.

పౌర్ణమాసి, పౌర్ణమి, పౌర్ణవమి plenilunium.

పౌర్వాహ్ణిక ad tempus antemeridianum attinens.

పౌలస్త్య 1 *Cubera*. 2 *Ravana*.

పౌళి grana cum butyro semicocta et in modum placentæ præparata.

పౌలోమి uxor *Indræ*.

పౌష decimus mensis lunaris.

పౌష్ణ ultimus è 27 asterismis lunaribus.

పౌష్పక ærugo cuprea.

పౌశి vid. పశి.

ప్యాదె publicus satelles.

ప్ర particula samscrita indicans 1o progressum. 2o excellentiam, copiam.

ప్రకంపన 1 ventus, aër. 2 infernus.

ప్రకట expansus, explicatus, manifestus, apparens, publicus. — ప్రకటిత id. sens.

ప్రకర acervus, copia, multitudo.

ప్రకరణ 1 prologus, præludium, præfatio. 2 poëma dramaticum. 3 caput, sectio, liber.

ప్రకాండ adj. optimus, beatus. — s. 1 truncus arboris. 2 excellentia, beatitudo.

ప్రకామ voluntariè, libenter.

ప్రకార s. 1 differentia. 2 similitudo. 3 modus, ratio, methodus. — adv. secundùm. — యీప్రకారవాగ sic, ad hunc modum. — ఆప్రకారవాగ ita, ad illum modum.

ప్రకాశ 1 lumen, lux, splendor. 2 expansio, diffusio. (floris, famæ, rumoris, etc.) — ప్రకాశిత evidens, apparens, manifestus, visibilis. — ప్రకాశరహిత obscuratus. — ప్రకాశిస 1 fulgere, splendidus esse. 2 illuminare.

ప్రకీర్ణము, ప్రకీర్ణకము cauda vaccae (pro everriculo adhibita .)

ప్రకీర్తితము declaratus , dictus, explicatus, revelatus.

ప్రకృత adj. factus, consummatus. — adj. nunc, in praesentiarum .

ప్రకృతి 1 natura. 2 sexus. 3 radix (vocum.) gr. 4 causa, origo.

ప్రకృష్ట praecipuus, praeeminens.

ప్రకోష్ఠ 1 lacertus . 2 pars fabricae januarum.

ప్రక్రమము 1 processus, incessus. 2 otium, opportunitas. 3 principium.

ప్రక్రియము 1 regalia insignia ferens . 2 conjugationis vel declinationis inflectiones recitans.

ప్రక్వణము, ప్రక్వాణము sonitus citharae.

ప్రఖ్యాత 1 celeber, famosus, notus. 2 beatus, felix, delectatus. — ప్రఖ్యాతి 1 publica rei notitia . 2 laus, encomium.

ప్రగండ brachium (ad humero ad cubitum.)

ప్రగతజానువు varus, distorta crura habens.

ప్రగల్భ 1 audax, firmus, promptus. 2 illustris. 3 fortis, habilis. 4 protervus, impudens. — ప్రగల్భత 1 audacia. alacritas . 2 arrogantia, superbia 3 potestas, excellentia. 4 pravitas, pertinacia.

ప్రగాఢ 1 multus, excessivus. 2 arduus, difficilis. 3 durus, solidus, firmus.

ప్రగుణ 1 rectus 2 aquus , justus .

ప్రగ్ఢి vid. ప్రజ్ఞి!.

ప్రగ్రహ 1 funis è quo suspenditur statera . 2 habenæ, lora. 3 captivitas , in carcere detentio, coërcitio. 4 radius (luminis.)

ప్రగ్రాహ vid. ప్రగ్రహ, 1.

ప్రగ్రీవ 1 fenestra , cancelli, podium . 2 villa . 3 turricula in summo castello . 4 septum clathratum, lorica vel repagula lignea in orâ tecti 5 stabulum. 6 arboris cacumen.

ప్రఘణ ambulacrum ante domum .

ప్రఘాణ porticus tecto coopertus .

ప్రచండ 1 intolerabilis. 2 adurens. 3 audax, ferox , de se ipso præsumens 4 iracundus. — ప్రచండవీర .... విక్రము, heros.

ప్రచక్ర exercitus (incedens vel pabulans.)

ప్రచయము acervus, copia , multitudo.

ప్రచలాకి pavo. — ప్రచలాక cauda pavonis.

ప్రచలాయిత circumvolutans , quassatus.

ప్రచుర 1 nimius, multus. 2 publicus, notus.

ప్రచేతస్సు *Varuna*, Indus Neptunus.

ప్రచోదిత servatus, directus.

ప్రచోదని *solanum Jacquini*, bot.

ప్రచ్ఛద, ప్రచ్ఛదపట, cortina, velum, operculum.

ప్రచ్ఛన్న s. 1 secreta janua intrà domum. 2 cancelli. — adj. coopertus, occultus, ignotus.

ప్రచ్ఛర్దిక vomitus, morbus.

ప్రచ్ఛాదిత coopertus, absconditus, occultatus.

ప్రజన 1 pecorum praegnatio prima. 2 pecorum venereus ardor.

ప్రజనన 1 nativitas. 2 vulva.

ప్రజవ festus dies.

ప్రజాగర diligentia, actio vigilandi.

ప్రజాపతి 1 *Brahma* 2 *Marishi*, *Atri*, *Angyras*, etc. 3 *Viswacarma*. 4 rex 5 membrum virile.

ప్రజావతి fratris uxor.

ప్రజ 1 subjecti, subditi, natio 2 progenies, posteri. — ప్రజేశ్వర, rex.

ప్రజోత్పత్తి quintus annus cycli Indici 60 annorum.

ప్రజ్ఞు distorta habens crura.

ప్రజ్ఞాన notitia, scientia, sapientia (spiritalis.) 2 nota, signum, indicium.

ప్రజ్ఞ intellectus, ingenium, sapientia, peritia. — ప్రజ్ఞతప్పు usum sensuum amittere, deliquium pati.

ప్రజ్వలన 1 fulgere, micare, coruscare, splendere. 2 inflammari. — ప్రజ్వలిత ardens, fulgens, adustus.

ప్రణత 1 inclinatus, incurvatus, procidens 2 peritus, solers.

ప్రణతి salutatio, obsequium, honoris exhibitio, inclinatio.

ప్రణలి pars lampadis in quâ continetur oleum.

ప్రణయ 1 dilectio, amicitia 2 petitio, rogatio. 3 amica deprecatio.

ప్రణవ mysticum Dei nomen. (syllaba *om.*)

ప్రణాద fragor, acclamatio, plausus.

ప్రణాము vid. ప్రణతి.

ప్రణాళి canalis, aquae exitus vel cursus.

ప్రణిధాన 1 conatus magnus, robur. 2 intenta meditatio de rebus sacris.

ప్రణిధి 1 speculator, secretus emissarius. 2 petitio, deprecatio, rogatio.

ప్రణిపాత 1 corporis inclinatio, salutatio, exhibitio honoris. 2 rogatio.

ప్రణిహిత 1 traditus , commissus 2 comparatus, acceptus, acquisitus . 3 agnitus , designatus, determinatus.

ప్రణీత ignis consecratus.

ప్రతతి 1 quæcumque planta repens. 2 diffusio, expansio.

ప్రతల manus aperta cum digitis extensis.

ప్రతానిని vid. ప్రతతి, 1.

ప్రతాప 1 majestas , dignitas, magnanimitas è sublimitate muneris aut potestate oriens . 2 calor. 3 facinus, fortitudo . — ప్రతాపిస, majestate clarere, fulgere.

ప్రతాపన unus ex inferis quos numerant Indi.

ప్రతారక deceptor, nebulo.

ప్రతారణ fraus, deceptio, dolus, astutia. — ప్రతారిత deceptus, dolo circumventus.

ప్రతి particula samscrita indicans: 1° substitutionem . 2° ordinem. 3° directionem. 4° portionem . 5° permutationem . 6° paucitatem. — s. quæcumque res alii substituta; exemplar. — adj. quisque, unusquisque . — adv. ప్రతియాగి, reciprocè, pro, loco , mutuò. — ప్రతిమాడ mutare, ad similitudinem effingere. — ప్రతిగిప్రతి కొండ mutuam vicem rependere.

ప్రతీకార 1 remedium , antidotum . 2 boni pro bono , vel mali pro malo mutua redditio.

ప్రతికూల contrarius, oppositus, adversus , inverso situ vel lævâ parte positus.

ప్రతికృతి effigies, imago, pictura, umbra.

ప్రతిగ్రహ 1 munus brahmanæ datum . 2 acceptatio , consensus.

ప్రతిఘటిన aciem adversam debellare.

ప్రతిఘాత ira, indignatio, rabies.

ప్రతిఛాయ imago, effigies vel pictura ectypa .

ప్రతిజాగర attentio, vigilantia.

ప్రతిజ్ఞ 1 promissio , consensus, compactum, contractus. 2 statutum, resolutio , votum, propositum.

ప్రతిజ్ఞాత promissus, statutus, voto addictus.

ప్రతిదాన 1 pignoris aut depositi redditio. 2 permutatio. 3 munus in compensationem alterius datum.

ప్రతిదిన, ప్రతినిత్య quotidiè.

ప్రతిదేయ pignus.

ప్రతిధ్వని echo, ûs.

ప్రతినిధి 1 realis objecti repræsentatio, imago , statua , effigies. 2 cautio. 3 vicarius.

ప్రతిపత్తి 1 fama . 2 consecutio, acquisitio. 3 actio. 4 arrogantia. 5 notitia, scientia.

ప్రతిపత్తు momentum accuratum

novilunii et plenilunii.

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ oppositus, adversus, ad hostilem partem pertinens.

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿ inimicus, adversarius.

ಪ್ರತಿಪಾದನ 1 donum, donatio. 2 confirmatio, certitudo, determinatio.

ಪ್ರತಿಫಲನ 1 speculi repercussio. 2 merces, fructus. 3 retributio, vindicta, ultio.

ಪ್ರತಿಬಂಧ obstaculum, impedimentum, obex.

ಪ್ರತಿಬಂಧಕ 1 offensio, peccatum. 2 possessio vel obsessio à dæmone. 3 vir aliis noxius vel molestus. — ಪ್ರತಿಬಂಧಕಮಾಡ detinere, antevertere.

ಪ್ರತಿಬಂಧನಿ vid. ಪ್ರತಿಬಂಧಕ, 2.

ಪ್ರತಿಬಲ habilis, capax, potens.

ಪ್ರತಿಬಿಂಬ effigies, similitudo, umbra. — ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸ repercutere.

ಪ್ರತಿಭಯ terribilis, tremendus.

ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ vir sagax vel præsentis animi.

ಪ್ರತಿಭೂ cautio, vas. (vadis.)

ಪ್ರತಿಭೆ præsens animus.

ಪ್ರತಿಮಾಲೆ recitatio versuum (memoriæ exercendæ causâ)

ಪ್ರತಿಮೆ, figura, imago, idolum, pupa, statua. — ಅಪ್ರತಿಮ, incomparabilis.

ಪ್ರತಿಯತ್ನ 1 desiderium, votum. 2 apprehensio, captio, in carcere detentio. 3 retributio, vindicta; criminis in accusantem rejectio.

ಪ್ರತಿರೂಪ vid. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ.

ಪ್ರತಿಲೋಮ 1 lævus, sinister. 2 inversus. 3 infimus, pravus.

ಪ್ರತಿವಚನ...ವಾಕ್ಯ, responsum.

ಪ್ರತಿವಾದಿ accusatus, reus. — ಪ್ರತಿವಾದಿಸ pro se dicere, responsionem dare.

ಪ್ರತಿಶ್ಯಾಯ 1 epiphora aut coryza. 2 ros, mucor.

ಪ್ರತಿಶ್ರಯ 1 cœtus, congregatio 2 locus sacrificiis destinatus.

ಪ್ರತಿಶ್ರವ promissio, consensus.

ಪ್ರತಿಶ್ರುತ sonus repercussus, echo.

ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧ prohibitus, vetitus.

ಪ್ರತಿಷೇಧ prohibitio, exceptio, contradictio.

ಪ್ರತಿಷ್ಟಂಭ impedimentum, oppositio

ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ 1 fama, celebritas. 2 consecratio 3 dos, (tis) 4 actio standi, figendi, statuendi. — ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆ cæremonia quâ idolo vita infundi censetur. — ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡ consecrare. — ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯತೋರ magnitudinis speciem præ se ferre.

ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 1 famosus, celeber. 2 completus 3 consecratus. 4 præditus.

ಪ್ರತಿಸರ 1 sertum florum. 2 armilla. 3 funiculus manui alligatus durantibus nuptiis.

ప్రతిసార exterius tabernaculum, tentorium, cortina.

ప్రతిసూర్యక 1 stellio. 2 chamæleon.

ప్రతిహత s. spei frustratio vel deceptio. — adj. impeditus, oppositus, dejectus.

ప్రతిహార janua. — ప్రతిహారక janitor.

ప్రతిహింస vindicta, ultio, retributio.

ప్రతీక 1 membrum. 2 locus è scriptore excerptus.

ప్రతీకార 1 vindicta, retributio. 2 remedium, pharmaci adhibitio.

ప్రతీకాశ similis.

ప్రతీచి occidens. — ప్రతీచీన, ప్రతీచ్య occidentalis.

ప్రతీత famosus, celeber, inclytus, notus.

ప్రతీతి 1 scientia, intellectus. 2 fama, notitia.

ప్రతీప 1 aversus, inversus, præposterus. 2 tropus quo parva magnis conferuntur.

ప్రతీపదర్శిని mulier.

ప్రతీర ripa, littus.

ప్రతీహార 1 janua. 2 janitor.

ప్రతీక్ష exspectatio. — ప్రతీక్షస exspectare.

ప్రతోద stimulus, aculeus.

ప్రతోళి via major.

ప్రత్న vetus, antiquus.

ప్రత్యంగ organum sensationis.

ప్రత్యంత barbarorum regio. — ప్రత్యంతపర్వత parvus collis juxtà majorem montem.

ప్రత్యక్ sequens, posterior (sive loco, sive tempore.)

ప్రత్యక్పుష్పి *achyranthes aspera*, bot.

ప్రత్యక్శ్రేణి *dantes*, bot (flos)

ప్రత్యగ్ర recens, novus. — ప్రత్యగ్రథి 1 vir novus. 2 vir egregius.

ప్రత్యనీక acies ordinata, justum prælium.

ప్రత్యభియోగ in accusantem retorta accusatio.

ప్రత్యయ 1 notitia, intelligentia. 2 fiducia, fides. 3 juramentum, tentamentum judiciarium. 4 causa. 5 terminatio (substantivorum, verborum, etc.) 9 pugna, prælium.

ప్రత్యుత్తర responsio.

ప్రత్యవసిత manducatus, voratus.

ప్రత్యవాయ 1 separatio. 2 peccatum.

ప్రత్యహ 1 quotidiè. 2 manè.

ప్రత్యక్ష perceptibilis, præsens, sensibus accessibilis. — ప్రత్యక్షమైన clarus, manifestus. — ప్రత్యక్షమాగు præsens vel visibilis esse. — ప్రత్యక్షదర్శన 1 testimonium de visis perhibitum 2 visio clara.

ప్రత్యాఖ్యాత 1 remotus. 2 cer·

tior factus. 3 impeditus, deterritus, prohibitus. 4 negatus. 6 celeber, famosus.

ప్రత్యాఖ్యాన 1 rejectio, confutatio, improbatio. 2 negatio.

ప్రత్యాదిష్ట remotus, segregatus.

ప్రత్యాదేశిత vid. ప్రత్యాఖ్యాన.

ప్రత్యామ్నాయ pro, loco.

ప్రత్యాయిత creditus, fidus.

ప్రత్యాలీఢ modus quidam, poplite flexo, decertandi.

ప్రత్యాసక్తి 1 necessitas. 2 familiaritas, notitia.

ప్రత్యాసత్తి proximitas.

ప్రత్యాసన్న proximus, contiguus.

ప్రత్యాసార extremum agmen exercitûs.

ప్రత్యాహరణ, ప్రత్యాహార cohibitio sensuum, circà voluptatem aut dolorem indifferens animus.

ప్రత్యుక్తి, ప్రత్యుత్తర responsio.

ప్రత్యుత్పన్న 1 reproductus, regeneratus. 2 promptus, paratus.

ప్రత్యుత్పన్నమతి adj. 1 confidens, audax, arrogans. 2 sapiens, præsenti animo pollens.

ప్రత్యుత్థాన comitas invisenti exhibita.

ప్రత్యుద్గమన actio occurrendi alicui.

ప్రత్యుపకార beneficium pro beneficio.

ప్రత్యూష, ప్రత్యూషస్సు, ప్రత్యుష, diluculum, mane.

ప్రత్యూహ obstaculum, impedimentum.

ప్రత్యేక separatus, distinctus. — ప్రత్యేకముగా separatim. — ప్రత్యేకించు separare.

ప్రథమ 1 primus, prior, initialis. 2 præcipuus. — ప్రథమపురుష 2 tertia persona. (gr.) 2 Deus. — ప్రథమ, ప్రథమావిభక్తి, nominativus casus. — ప్రథమ prima dies lunaris.

ప్రథిత famosus, celeber, vulgatus, declaratus.

ప్రథిమ magnitudo.

పృథుక pullus cujuscumque animalis.

ప్రథ fama, celebritas.

ప్రదత్త datus, collatus.

ప్రదర sagitta.

ప్రదర్శిత memoratus, ostensus, speciatim designatus.

ప్రదక్షిణి, ప్రదక్షిణ, modus quidam salutationis (circùm ambulando et personæ vel rei salutatæ dextrum latus porrigendo.) — భూప్రదక్షిణ actio peragrandi orbem.

ప్రదాన donum, donatio.

ప్రదిగ్ధ genus quoddam jusculi aut succi.

ప్రదీప magna lampas aut tæda.

ప్రదీపన, ప్రదీప్తి, genus quoddam veneni metallici.

ప్రదేశ locus, regio, districtus.

ప్రదేశని index digitus.

ప్రదోష vespera, prima pars noctis.

ప్రద్యుమ్న *Kama*, Indus cupido.

ప్రద్యోత radius lucis.

ప్రద్యోతన s. sol. — adj. flammeus, micans.

ప్రధన bellum, prælium.

ప్రధాన præcipuus, principalis, superior. — ప్రధానయాజక summus sacerdos. — ప్రధానా మాడ despondere.

ప్రధాని, ప్రధానను, primus regis minister.

ప్రధావన 1 aër, ventus. 2 cursus.

ప్రధి rotæ circulus.

ప్రనాళి canalis, aquæ cursus.

ప్రపంచ 1 orbis. 2 extensio. 3 copia. 4 illusio. 5 materia (generatim sumpta.) — ప్రపంచిస extendere, dilatare. — ప్రపంచిత declaratus, explicatus, fusè tractatus.

ప్రపత్తి cæremonia quâ adultus, absolutione à magistro spiritali receptâ, mundo valedicit.

ప్రపద pedis extrema pars, extremi digiti.

ప్రపాత 1 rupes, præcipitium. 2 aquæ lapsus. 2 ripa, littus.

ప్రపాథ via, iter, callis.

ప్రపితామహ paternus proavus.

ప్రపునాడ, ప్రపునాళ genus quoddam *cassiæ*.

ప్రపా locus in quo datur aqua *gratis*.

ప్రపౌత్ర pronepos.

ప్రఫుల్ల expansus. (flos.)

ప్రబంధ 1 narratio, dissertatio continua 2 liber, opus.

ప్రబల fortis, potens, eminens, — ప్రబలవాగ invalescere, multiplicari. — ప్రబలిస augere, multiplicare.

ప్రబుద్ధ 1 sapiens, doctus, peritus. 2 expergefactus, vigil. 3 expansus.

ప్రబోధ vigilantia, vigilia, diligentia.

ప్రబోధిస 1 aroma evaporatum excitare 2 excitare è somno.

ప్రభంజన aër, ventus.

ప్రభవ primus annus cycli Indici 60 annorum.

ప్రభవిష్ణుత gravitas, potestas, auctoritas, dominium.

ప్రభవిస nasci.

ప్రభాకర 1 sol. 2 ignis. 3 luna. 4 oceanus.

ప్రభాత diluculum, aurora.

ప్రభావ 1 majestas, dlignitas,

magnanimitas. 2 potestas, robur, virtus.

ప్రభావళి, ప్రభావళి capsa idoli.

ప్రభింన elephas furens seu venere exardescens.

ప్రభు dominus, herus, princeps, gubernator. — ప్రభుత్వ, ప్రభుతి potestas, auctoritas, dominium.

ప్రభూత multus, numerosus.

ప్రభూష్ణు fortis, habilis, potens.

ప్రభృతి 1 modus, genus. 2 *et cætera.*

ప్రభి lux, splendor.

ప్రభ్రష్టక sertum florum comæ alligatum.

ప్రమథ *Sivæ* minister.

ప్రమథన occisio, cædes.

ప్రమథాధిప *Sivæ* cognomen.

ప్రమద lætitia, gaudium, voluptas, exstasis. — ప్రమదవన, ప్రమదావన hortus voluptatis (gynæcæo annexus.)

ప్రమతి formosa mulier.

ప్రమాణ 1 mensura, statura, dimensio, quantitas. 2 argumentum, probatio, testimonium. 3 jusjurandum. 4 finis, terminus, limes. 5 causa. — ప్రమాణ మాడ jurare. — ప్రమాణ మాడిస juramentum ab alio præstandum curare. — (octo genera probationum agnoscuntur. 1o ప్రత్యక్ష ప్రమాణ testimonium è relatione sensuum. 2o అనుమాన ప్రమాణ testimonium ex inductione. 3o ఉపమాన ప్రమాణ testimonium ex analogiâ 4o శాబ్ద ప్రమాణ testimonium orale, vel scriptum. 5o అర్థాపత్తి ప్రమాణ, testimonium è ratiociniis deductum. 6o ఐతిహ్య ప్రమాణ testimonium è publicâ famâ. 7o అనుపలబ్ధి ప్రమాణ testimonium è probabilitate 8o అసంభవ ప్రమాణ testimonium ab absurdo. — ప్రమాణిస è verbis legis aut scripturæ probationem deducere.

ప్రమాణిక, ప్రమాణికత్వ fidelitas, sinceritas, probitas. — ప్రమాణికత్వస్థ, fidelis, sincerus, probus.

ప్రమాతామహ maternus proavus.

ప్రమాథి 1 afflictio, pœna, dolor. 2 occisio, destructio.

ప్రమాద 1 error, hallucinatio, imprudentia, incuria. 2 infortunium.

ప్రమాది decimus tertius annus cycli Indici 60 annorum.

ప్రమాదీచ quadragesimus septimus annus ejusdem.

ప్రమాపణ occisio, cædes.

ప్రమిత notus, intellectus, statutus.

ప్రమితి vera notitia, certitudo è probationibus oriens.

ప్రమీత 1 mortuus, defunctus. 2 immolatus, sacrificatus.

ప్రమీల labor, defatigatio, vi-

rium exinanitio

ప్రముఖ adj. 1 præcipuus, principalis, primus. 2 excellens, optimus. — s. *et cœtera.*

ప్రముగ్ధ magna stultitia. — ప్రముగ్ధుడు stupidus valdè.

ప్రమేయము s. opportunitas, occasio. — adj. intelligibilis, cognoscibilis.

ప్రమేహము morbus venereus. — ప్రమేహపు కల్లు *calculus* (morbus.)

ప్రమోదము voluptas, beatitudo, gaudium, lætitia. — ప్రమోదించు lætari, gaudere.

ప్రమోదూత quartus annus cycli Indici 60 annorum.

ప్రయత vir sanctus, castigatione corporis purificatus

ప్రయత్నము 1 conatus. 2 actio — ప్రయత్నించు, ప్రయత్నపడు, tentare, conari.

ప్రయాగ 1 sacrificium, oblatio. 2 celeber locus peregrinationis, (in confluenti duorum amnium.) 3 cognomen *Indræ.* 4 equus.

ప్రయాణము iter, profectio, egressus.

ప్రయాతి 1 *Brigu.* 2 piger aut somnolentus homo.

ప్రయాస, ప్రయాసము 1 difficultas. 2 labor, molestia. 3 dolor.

ప్రయుక్త adj. 1 præditus. 2 oriens, consequens. 3 determinatus, assignatus. — adv. quia, eo quod.

ప్రయుతము millia millium. (1,000,000)

ప్రయోగము 1 consequentia, causa finalis alicujus actionis. 2 operatio aut effectus magicarum incantationum 3 exemplum, similitudo. 4 conatus. 5 actus, actio 6 scriptoris testimonium ad demonstrandam vim alicujus vocis. 7 medicinæ adhibitio. 8 emissio sagittæ. 9 usus ? — ప్రయోగించు 1 uti, adhibere. 2 praescribere, ministrare. 3 emittere sagittam.

ప్రయోజనము 1 utilitas, commodum, lucrum. 2 causa. 3 origo. 4 negotium, occupatio. 6 usus. 7 sacra cæremonia. — ప్రయోజనశూన్యుడు inutilis. — శుభప్రయోజనము, matrimonium seu quacumque alia fausta cæremonia.

ప్రయోజకుడు utilis, peritus, gnavus.

ప్రయోజ్యము summa totalis. (*capital.*)

ప్రరోహము germen, surculus.

ప్రలంబ 1 nomen gigantis cujusdam. 2 stannum 3 mammæ. 4 surculus, aut germen plantæ repentis. — ప్రలంబారి, ప్రలంబఘ్న, *Balarama.*

ప్రలపితము dictus, effatus.

ప్రలయము diluvium universale.

ప్రలాపము 1 lamentatio. 2 ser-

mo non cohærens aut sensu destitutus. — ప్రలాపించు, dolere, lamentari.

ప్రవచన 1 *Veda*. 2 eximius sermo, lingua elegans. 3 revelatio, promulgatio.

ప్రవచనీయుడు disertus orator.

ప్రవణ 1 devotus, addictus, adhærens. 2 præditus.

ప్రవయణ stimulus, aculeus.

ప్రవర s. 1 posteri, progenies. 2 genus, familia. 3 multitudo — adj. eximius.

ప్రవర్గ్య ignis sacrificii.

ప్రవర్తక 1 alicujus actionis principalis motor, actor. 2 arbiter, judex. 3 causa.

ప్రవర్తన 1 actio, negotium, mundanæ curæ. 2 agendi ratio. — ప్రవర్తించు 1 agere. 2 moveri, procedere.

ప్రవర్ధన incrementum, prosperitas.

ప్రవర్ధిల్లు accrescere, augeri, prosperare. — ప్రవర్ధిత auctus, beatus.

ప్రవల్హిక ænigma.

ప్రవహణ currus coopertus.

ప్రవాద rumor, fama.

ప్రవాసి viator, à patriâ exul.

ప్రవాసన 1 occisio, cædes. 2 actio habitandi longè à patriâ.

ప్రవాహ cursus, fluxus. — ప్రవహించు fluere. — ప్రవాహిక diarrhæa.

ప్రవాళ 1 corallium. 2 tenerum folium, surculus. 3 citharæ manubrium.

ప్రవిష్ట ingressus, a, um.

ప్రవీణ peritus, gnavus. — ప్రవీణత్వ, ప్రవీణత, peritia, scientia.

ప్రవీర 1 heros, bellator. 2 dux, vir nobilis.

ప్రబుధ peritus, inclytus, sapiens.

ప్రవృత్తి 1 operosa vita. 2 nuntius, rumor. 3 ventris dejectio, diarrhæa; pharmacum purgativum.

ప్రవృద్ధ adultus, expansus, diffusus, dispersus.

ప్రవేక præcipuus, principalis.

ప్రవేణి coma contorta et sine ornamentis alligata.

ప్రవేశ 1 ingressus, introïtus. 2 adventus. 3 in scientiâ profectus. — ప్రవేశించు 1 introire, ingredi 2 advenire. 3 sese interponere.

ప్రవేష్ట 1 brachium. 2 lacertus.

ప్రవ్రజిత 1 pupillus aut famulus *Buddhistæ* aut *Jainæ* mendici. 2 ascetes.

ప్రవ్రజ్య actio vagandi, oberrandi, iter faciendi.

ప్రశంస 1 laus, encomium, adulatio. 2 subjectum, materia.—

ప్రశంసిస laudare, commendare, adulari.

ప్రశమన 1 occisio, cædes. 2 pacificatio.

ప్రశస్త 1 beatus, rectus, æquus. 2 bonus, eximius, inclytus. 3 decens, commodus.

ప్రశిష్ఠ exiguus, brevis, tenuis.

ప్రశ్న quæstio, interrogatio.— ప్రశ్నోత్తర dialogus.

ప్రశ్రయ 1 dilectio 2 sollicitatio

ప్రశ్రిత modestus, humilis.

ప్రష్ఠ dux, ductor, præses, antesignanus.

ప్రష్ఠౌహి vacca primo fœtu prægnans.

ప్రసంగ 1 sermo. 2 præfatio. 3 societas, connexio. — ప్రసంగిస prædicare, sermonem habere. — ప్రసంగి prædicator, orator.

ప్రసక్తి eventus, factum.

ప్రసన్న 1 clarus, fulgens, pellucidus. 2 delectatus, propitius, benignus. — ప్రసన్నత claritas, fulgor, puritas.

ప్రసభ vis, robur, violentia.

ప్రసర 1 via, iter. 2 cubile frondosum. 3 extensio. 4 velocitas. 5 radius textorius. 6 ferreus vectis. — ప్రసరిస 1 extendere, diffundere. 2 extendi, diffundi.

ప్రసరణ 1 actio circumveniendi hostes. 2 pabulatio. — ప్రసరత id. sens.

ప్రసవ 1 partus. 2 flos, germen. 3 nativitas, productio. 4 posteri, progenies. — ప్రసవిస parere.

ప్రసవిత్రు progenitor.

ప్రసవ్య contrarius, inversus, oppositus.

ప్రసహ fera.

ప్రసాద 1 claritas, puritas, splendor. 2 gratia, bonitas, benignitas. 3 salus, incolumitas. 4 cibus oblatus idolo aut magistro spirituali. 5 donum à magistro spirituali discipulis suis impertitum. — ప్రసాదిస dignari, favere.

ప్రసాదన oryza cocta aut alio modo parata.

ప్రసాధన vestitus, ornatus, decoratio. — ప్రసాధిత decoratus.

ప్రసాధిని pecten.

ప్రసార pabulatio.

ప్రసారణి *pæderia fetida*, bot. (planta.)

ప్రసారిస diffundi, extendi.

ప్రసిద్ధ 1 famosus, celeber, notus. 2 adornatus. — ప్రసిద్ధి fama, celebritas, notitia.

ప్రసూ 1 mater. 2 equa.

ప్రసూత, ప్రసూతిక, puerpera, quæ nuper enixa est. — ప్రసూతి partus.

ప్రసూన 1 flos, germen. 2 fructus.

ప్రస్తృత adj. 1 dispersus, dila-

tatus. 2 extensus . 3 modestus, humilis. 4 celer, velox. 5 profectus, a, um. 6 addictus, adhærens. — s 1 manus concavata. 2 crus.

ప్రసృతి manus concavata.

ప్రసేవకము 1 vas ligneum corio opertum, quod sub citharâ ponere solent. 2 aduncum lignum in extremâ parte citharæ.

ప్రస్త, ప్రస్తప్రయోజనము quæcumque cæremonia fausta. — అవసరప్రస్త negotium necessarium.

ప్రస్తరము, ప్రస్తారము 1 petra, rupes. 2 margarita. 3 cubile frondosum aut gramineum.

ప్రస్తారము 1 nemus, dumetum. 2 modus quidam carmina metiendi.

ప్రస్తావ, ప్రస్తావము 1 opportunitas, occasio. 2 transitoria rei aut personæ alicujus notatio. — ప్రస్తావించు congruam opportunitatem capere. — ప్రస్తావిత anteà commemoratus, opportunus, congruus.

ప్రస్తావన 1 principium. 2 præludium.

ప్రస్తుత adj 1 dictus, revelatus. 2 paratus. 3 laudatus. — s festum, cæremonia. — adv. nunc.

ప్రస్తుతి laus, plausus.

ప్రస్థ mensura quædam capacitatis.

ప్రస్థానము 1 hostis aggredientis incursus. 2 iter. (exercitûs.)

ప్రస్థాపించు mittere.

ప్రస్మృతి oblivio.

ప్రహరము 1 vigilia (trium horarum.) 2 పాదప్రహరము, calcitratus.

ప్రహరణము 1 telum. 2 ictus. 3. bellum.

ప్రహరి 1 excubiæ. 2 murus domum circumdans.

ప్రహసనము 1 cachinnus. 2 hilaritas. 3 subsannatio, satyra.

ప్రహి puteus.

ప్రహేళిక ænigma.

ప్రహ్లాదుడు 1 filius *Hiranyakassapæ*. 2 sonus. 3 lætitia, gaudium, felicitas.

ప్రళయము 1 diluvium, finis unius కల్ప 2 mors.

ప్రక్షాళన lotio, ablutio. — ప్రక్షాళిత lotus, ablutus, purificatus.

ప్రక్షేపణము 1 determinatio. 2 interpolatio.

ప్రక్ష్వేడనము 1 vectis ferreus. 2 hinnitus.

ప్రాంతము 1 margo, ora, finis, limes. 2 vicinia. — adj. vicinus, adjacens.

ప్రాంతరము 1 longum et fastidiosum iter. 2 finitima.

ప్రాంశు altus, excelsus, sublimis.

ప్రాకారము propugnaculum, vallum, septum, munimentum.

ప్రాకారక్రమ ab antiquis diebus et in posterum.

ప్రాకృత adj. vilis, abjectus, in-

famis — s. dialectus linguæ samscritæ.

ప్రాక్ adj. 1 anterior, prior. (loco vel tempore.) 2 orientalis. 3 præteritus, elapsus. — adv. quondàm,

ప్రాక్తన antiquus, vetus, anterior.

ప్రాగల్భ్యము 1 audacia, arrogantia, protervia. 2 gravitas, gradus, nobilitas.

ప్రాగభావ rei alicujus (quæ existere posset) defectus.

ప్రాగ్జ్యోతిష nomen regionis cujusdam.

ప్రాగ్వంశము cubiculum in quo familia et amici sacrificatoris conveniunt.

ప్రాఙ్న్యాయము momenta anterioris litis.

ప్రాచార్యుడు summus magister spiritualis.

ప్రాచి oriens.

ప్రాచీన adj. 1 orientalis. 2 prior, anterior. — s. limes, sepes, propugnaculum.

ప్రాచీనబర్హి cognomen Indræ.

ప్రాచీనామలకము *flacourtia cataphracta* bot. (fructus.)

ప్రాచీనావీతము funiculus sacerdotalis à dextro humero ad sinistrum latus alligatus.

ప్రాచేర 1 orientalis. 2 antiquus.

ప్రాచేతస 1 *Varuna*. 2 *Valmiki*.

ప్రాచ్యుడు vir orientalis.

ప్రాజనము stimulus, aculeus.

ప్రాజాపత్యము 1 genus quoddam matrimonii. 2 species quædam jejunii. 3 sacrificium quoddam. 4 auctoritas, potestas.

ప్రాజ్ఞ peritus, sagax, ingenio pollens.

ప్రాజ్యము multus, nimius.

ప్రాడ్వివాకుడు judex, magistratus.

ప్రాణము 1 vita. 2 spiritus. 3 aër, ventus. 4 robur, potestas. 5 vocalis littera, gr. — ప్రాణప్రతిష్ఠ, cæremonia quâ idolo vita infundi censetur. — ప్రాణనాథుడు, ప్రాణేశుడు, 1 maritus. 2 *Yama*. — ప్రాణస్నేహము intima amicitia. — ప్రాణాయామము modus quidam spiritum emittendi, dùm mentaliter recitantur nomina deorum. — ప్రాణాధారము 1 vitæ necessarius. 2 carus tanquàm ipsa vita.

ప్రాణి animal, ens animatum.

ప్రాణిద్యూతము de certamine animalium (v. g. gallorum, hircorum, etc) inita sponsio.

ప్రాతఃకాలము aurora, diluculum. — ప్రాతర్భోజనము jentaculum.

ప్రాతిపదికము 1. substantivum in statu absoluto. gr. 2 famosus quidam aleator.

ప్రాతిభావ్యము vadimonium.

ప్రాదేశము spithama (à pollice ad indicem digitum.)

ప్రాపక protectio, tutela.

ప్రాప్త adj. comparatus, acquisitus, receptus. — s. jus, meritum.

ప్రాప్తరూప 1 doctus, sapiens. 2 pulcher, amœnus.

ప్రాప్తి s. 1 lucrum. 2 consecutio. 3 prosper exitus, melioratio. 4 ascensus. 5 sors, fortuna. 6 jus, meritum. — ప్రాప్తించ, accidere, evenire, contingere. — ప్రాప్య comparabilis, accessibilis, quod acquiri potest.

ప్రాబోధిక diluculum.

ప్రాభవ excellentia, præeminentia.

ప్రామాణిక s. verus sermo. — adj. verus, magni roboris aut auctoritatis.

ప్రాయ s. 1 ætas. 2 jejunium usque ad mortem. — adj. similis.

ప్రాయశ్చిత్త 1 punitio, mulcta. 2 pœnitentia, expiatio. — సవాంగ ప్రాయశ్చిత్త cæremonia quædam ad puniendum transgressorem legum tribûs.

ప్రాయస్థ juvenis vir, adolescens. — ప్రాయస్థి, virgo, puella.

ప్రాయిక vulgo, universatim, plerumque, abundanter.

ప్రారంభ principium, initium — ప్రారంభించ incipere, inchoare, cœpisse.

ప్రారబ్ధ sors, fortuna, fatum.

ప్రార్థనీయ obsecratione dignus.

ప్రార్థన 1 oratio, precatio, obsecratio. 2 rogatio. — ప్రార్థించ orare, rogare, obsecrare. — ప్రార్థిత 1 rogatus. 2 dictus. 3 impeditus. 4 occisus, vulneratus.

ప్రాలంబ, ప్రాలంబిక, sertum florum collo pensile.

ప్రాలేయ nix, gelu.

ప్రావరణ, ప్రావార, exterius aut superius vestimentum.

ప్రావృట్టు, ప్రావృష, tempus pluviarum.

ప్రావృత s. velum, stragulum, pallium. — adj. coopertus, inclusus, circumdatus.

ప్రావృషాయణి *carpopogon pruriens*, bot.

ప్రావృషిజ rana.

ప్రాశన esus, manducatio.

ప్రాస 1 secunda littera cujusque pedis in carmine. 2 pennata sagitta.

ప్రాసంగిక ab aliâ re suggestus.

ప్రాసంగ్య jugum.

ప్రాసాద templum, palatium.

ప్రాహ్ణ manè, tempus antemeridianum.

ప్రియ adj. 1 carus, dilectus. 2 carus, magni pretii. — ప్రియతర carior. — s. maritus.

ప్రియంవద semideus.

ప్రియకరము *celosia cristata.* bot.

ప్రియదర్శిని *mimusops Kanki*, bot.

ప్రియవాది jucundè dictum.

ప్రియసఖ *mimosa catechu*, bot.

ప్రీణన satietas, saturitas, delectatio.

ప్రీత delectatus, beatus.

ప్రీతి 1 amor, dilectio. 2 lætitia, gaudium, felicitas. 3 secundus యోగ, q. v. — ప్రీతిమాడ diligere.

ప్రేంఖ 1 lectulus libratilis. 2 saltatio. 3 actio oberrandi vel iter faciendi.— ప్రేంఖోలిత, ప్రేంఖిత quassatus, agitatus, libratus

ప్రేత 1 dæmonium, phantasma, malus spiritus. 2 cadaver.

ప్రేమ 1 benignitas, dilectio, amor. 2 voluptas, jocus, gaudium.

ప్రేయసి dilecta mulier.

ప్రేరణ vid. ప్రేరేపణ.

ప్రేరిత missus, directus.

ప్రేరేపణ 1 missio, directio. 2 sensatio. 3 consilium, exhortatio, incitatio, impulsio, instigatio. 4 inspiratio. — ప్రేరేపించ inducere, impellere, suadere, inspirare. — ప్రేరేపక instigator.

ప్రేషణ vid. ప్రేరణ — ప్రేషిత vid. ప్రేరిత.

ప్రేష్ఠ dilectissimus.

ప్రేష్య famulus. — ప్రేష్యా famula.

ప్రేక్ష intellectus, ingenium.

ప్రోక్త adj. dictus, declaratus. — s. verbum, dictum.

ప్రోత sutus, alligatus.

ప్రోత్సాహ 1 conatus. 2 stimulus, incitamentum. — ప్రోత్సాహిత incitatus, instigatus, impulsus.

ప్రోథ nasus equi. 2 lumbi vel coxa.

ప్రోషిత absens, à patriâ exulans, in extraneâ regione commorans.

ప్రోషితభర్తృక uxor cujus maritus abest.

ప్రోష్ఠపద sextus mensis lunaris.

ప్రోక్షణ 1 aspersio. 2 immolatio. — ప్రోక్షించ aspergere. — ప్రోక్షిత aspersus, immolatus.

ప్రౌఢ 1 vid. ప్రవుఢ. 2 mulier triginta circiter annos nata. 3 mulier vehemens vel iracunda.

ప్లవ rates.

ప్లవగ, ప్లవంగ 1 simius. 2 rana.

ప్లవాక navicula, navis, rates.

ప్లక్ష *ficus infectoria.* bot.

ప్లుత vocalis litteræ productus sonus.

ప్లుష్ట adustus. — ప్లోష combustio.

ఫ

ఫకీరు *fakir*, mahumetanus mendicus.

ఫక్రుని 1 temerè, inconsideratè. 1 subitò. 3 nimiùm.

ఫజీలతు, ఫజీలతి, dedecus, ignominia.

ఫటఫట crepitus.

ఫటిక crystallum.

ఫటింగ vid. పటింగ.

ఫడఫ్రేలిసి, ఫడఫ్రేలి 1 responsum temerè datum. 2 alicujus rei inconcinna et præpropera consummatio.

ఫడాఘు vid పడాఘు

ఫడిజీల, ఫడిశా 1 inquisitio, discussio. 2 dispositio.

ఫడీ vid. పడీ,

ఫణ *cobræ capellæ* expansum collum.

ఫణి vid. పణి.

ఫణిర్జ్ఝక planta quædam fragrans.

ఫణిత 1 dictus. 2 laudatus.

ఫణితి 1 verbum, loquela. 2 opus de scientiâ tractans.

ఫణే vid. ఞణే.

ఫది, antrum, cavitas.

ఫత్తై 1 vestigium. 2 expugnatio.

ఫయిసలా vid. ఫైసలు.

ఫరంగి vid. పరంగి.

ఫరకు vanus, inutilis.

ఫరజా manubrium, capulus, hastile.

ఫరడీ 1 armilla. 2 genus quoddam placentæ.

ఫరది cortina, velum.

ఫరమాయిషి 1 jussum, mandatum. 2 voluntas, placitum. — ఫరమాయిస jubere, mandare, assignare, statuere. — ఫరమాయిసీల దినసు cibaria ad exercitûs usum comparata.

ఫరుజ capulus ensis.

ఫర్రుని చీలి cum crepitu scindi.

ఫల 1 fructus 2 consequentia, sequela. 3 prosperitas, incrementum, lucrum, commodum. — సుఫల merces bona. — దుష్ఫల mala retributio. — ఫలపూరణ fructûs maturitas. — ఫలాశన psittacus. — ఫలిస 1 fructum facere, ferax esse. 2 benè succedere. 3 commodus esse. — ఫలిత, ferax. — ఫలితార్థ intentio, significatio. — ఫలాహార, ఫలార 1 alimentum. 2 cœnula. — ఫలాలు fructus. (generatim sumpti.) — ఫలవత్తు, fertilitas. — ఫలస్తుత్తు census annuus (è frugibus hortorum oriens.)

ఫలకి vid. పలికి.

ఫలాని, ఫలానా, ఫలాణి, quidam, talis.

ఫలానుత్సేక్ష qui fructum pro-

priorum actuum metit .

ఫలాని arbor quæcumque.

ఫల్గుణ nomen quoddam *Ardjunæ*.

ఫలోదయ , ఫలోదర్కి 1 lucrum, commodum. 2 cœlum, paradisus. 3 lætitia, beatitudo.

ఫల్గు sine medullâ aut sapore, insipidus, vanus, vacuus.

ఫల్గుణ, ఫల్గున vid. ఫల్గుణ .

ఫల్గుని undecima et duodecima constellatio.

ఫల్లాక pullus cujuscumque avis.

ఫవుజు exercitus.

ఫసి v. calumniari, accusatio vituperium.

ఫసిన vid. ఫసిన.

ఫాంట decoctum.

ఫాజులు concussiones à publico magistratu exactæ.

ఫాణిత saccharum crudum.

ఫాయిదా, ఫాయిది, lucrum, commodum, utilitas.

ఫాల vomer aratri.

ఫాల్గుణ, ఫాల్గుణిక, ఫాల్గున duodecimus mensis lunaris.

ఫాల్గుణి filius *Ardjunæ* .

ఫిరుసరి, ఫిక్రూరి vid. పిక్రూరి.

ఫిదవి famulus.

ఫిరంగి 1 Europæus. 2 tormentum bellicum.

ఫిర్యాది, ఫిరయాది vid. పిర్యాది.

ఫురోక్తు venditio.

ఫుల్ల expansus.

ఫుల్లి cervus.

ఫేన spuma.

ఫేనిల s. *sapindus detergens* . bot. — adj. spumosus.

ఫేరవ vulpes (*chakal*)

ఫేరిస్తు catalogus.

ఫేరుఫటాయి equi gressus ostentare.

ఫేల reliquiæ ciborum.

ఫైసలు vid. ఫైసలు .

ఫోఫలిమోకు , ఫోఫలి మోకరికి , folia *bethel* et nux *areca* simul comminuta.

ఫూసబేరు conductio vel locatio pascuorum.

ఫౌజు exercitus.

ఫౌతి mors, interitus.

బ

బంక capistrum, rostrum.

బంకు curvatus.

బంకి s. gummi, resina. — adj. viscosus.

బంగ vid. బొంగ.

బంగరి vid. బంగారికాసు.

బంగర turbo lusorius. — ఫ్రి బంగర turbo murmur edens.

బంగళి, బంగళి, బంగలా, బంగళీ *bangalow*, diversorium.

బంగారు s. aurum.— adj. aureus.

బంగాళదేశ *Bengal*, regio Indiæ.

బంగారిగోరింజు bacca arboris cui nomen *hibiscus populneus*.

బంగారిలిద్య ars magica.

బంగి sicut.

బంగి s. *cannabis sativa*, bot. — బంగిమూజుమ్లు placentæ ex eâ plantâ factæ. — బంగిబొంటి potio *cannabis* cum opio et saccharo mixtæ. — బంగిబుడిడి *cannabis* in pulverem redacta — బంగిపీల... పెడియు, prædictæ plantæ fumum tubulo haurire.

బంగు insolitus quidam faciei livor.

బంజా vid. వంజా.

బంజాసి vid. వంజాసి.

బంజాము vid వాంజాము.

బంజర vid. పంజర.

బంజె, బంజరు adj. sterilis. — బంజరుభూమి terra sterilis. — బంజెగొ దనరు deprædatores. — కాకబంజె mulier quæ unum tantùm genuit infantem.

బంటు 1 heros, bellator. 2 pedestris miles. 3 famulus. 4 pedes. (in ludo latrunculorum.)

బంటన dividere.

బంటు 1 fortis, animosus, constans. 2 viscosus.

బండ adj. 1 obstinatus, perversus, morosus. 2 sine affectione, suî ipsius amans. — s. lana. — బండతన 1 contumacia, protervitas 2 suî ipsius amor.

బండణ prælium, pugna, bellum.

బండలు sedimentum, fæces.

బండవాల్ 1 summa principalis, sors, caput (*capital*, *fonds*.) 2 capacitas, habilitas.

బండాట adj. moderatus, mediocris, tolerabilis. — s. difficultas, magnus conatus. — బండాటపడ strenuè conari.

బండార gazophylacium. — బండారి repositorii custos.

బండి 1 currus. 2 foramen in muro (ad furandum.) — బండివార auriga. — బండితోడియు currum agere.

బండిగాల crura divaricata habens.

బండు 1 *pollen* florum. 2 vespa.

బండు obscenus, impudicus, inconcinnus, infimus. — బండు మాడ, aliquem probris vel contumeliâ afficere. — బండుతన obscenitas, contumelia, probrum.

బండె rupes, petra. — బండెసుడ rupem torrefacere (ad eam scindendam.) — బండెమెబ్బిన.... తొడియు, è torrefactâ rupe lapides, fragmenta saxorum extrahere. — తాసు.... చాపి బండె, petra pavimento apta. — రజ్జి బండె lapidea sedes antè januam vici. — చాకిల బండె lapis in quo lotores vestes suas lavare solent. — బదుకోలు బండె lapis tendiculæ.

ಬಂಡಿಸ್ಥು ಹೋಗ pudens abire.

ಬಂಣ color, pigmentum. — ಬಂಣಗಾರ pictor. — ಬಂಣಗಾರಸೃಷ್ಟಿ mendacium, commentum.

ಬಂಣಾಕಿ adulatio. — ಬಂಣಾಕಿಯವ adulator. — ಬಂಣಾಕಿಗಿತ್ತಿ adulatrix.

ಬಂಣಿಕೆ, ಬಂಣಿಕೆ encomium, laus, adulatio. — ಬಂಣಿಸ 1 laudare, adulari. 2 pingere. 3 describere. 4 falsum obsequium exhibere.

ಬಂಣಿತ 1 gravis, ponderosus. 2 magnus, solidus.

ಬಂಕಿ vid. ಪಂಕ್ತಿ.

ಬಂಕೇಗಳ್ಳಿ pirum spinosum.

ಬಂದ incitæ (in ludo latrunculorum.)

ಬಂದಕ, ಬಂದಾನ, custodia, in carcere detentio.

ಬಂದನ actio alligandi, devinciendi.

ಬಂದನಿಕೆ planta alteri insita.

ಬಂದಮಾವು dulcis *manga*.

ಬಂದಮುಡಿ vinculum ad pedes alligandos.

ಬಂದಾರೀಗಿಡ arbor quædam.

ಬಂದಿ 1 in carcere detentio. 2 captivus, vinctus. — ಬಂದೀಖಾನೆ carcer. — ಬಂದಿವಾನಸು ob suspicionem captivus.

ಬಂದಿಸ alligare, devincire.

ಬಂದು (part. præt. à ಬರ q. v.)

ಬಂದು ಕಟ್ಟು 1 obscuritas, mysterium. 2 unio, vera dilectio.

ಬಂದುಗ, ಬಂದುಗೆ *Pentapetes phœnicea*, (flos.)

ಬಂದೂಕು scloppetus. — ಬಂದೂಕು ಬಾರುಮಾಡ, pulvere nitrato scloppetum instruere.

ಬಂದೋಡಿ socors, piger. — ಬಂದೋಡಿತನ pigritia.

ಬಂದೋಬಸ್ತು, ಬಂದೋಬಸ್ತಿ 1 restauratio. 2 securitas. 3 dispositio, compositio, administratio. — ಬಂದೋಬಸ್ತುಮಾಡ 1 in bono statu redintegrare, restaurare, reparare, solidum efficere. 2 disponere, componere.

ಬಂಧ vinculum, catena. — ಬಂಧ ವಿಮುಕ್ತನಾಗ solvi, liberari.

ಬಂಧಕ 1 vinculum, in carcere detentio. 2 obligatio. 3 servitus. 4 meretrix.

ಬಂಧತಂತ್ರ exercitus integer (equis, elephantibus, curribus peditibusque constans.)

ಬಂಧನಿ s. 1 vinculum. 2 gummi, gluten, quodcumque viscosum. — adj. viscosus. — ಬಂಧನಿಮಾಡಿ ಕಟ್ಟ in custodiâ devinctum detinere.

ಬಂಧಿಸ 1 alligare, constringere. 2 alligari, impediri.

ಬಂಧು cognatus, remotâ cognatione conjunctus. — ಬಂಧುತೆ, ಬಂಧುತ್ವ, propinquitas, cognatio.

ಬಂಧುಜೀವಿ, ... ಜೀವಕ vid. ಬಂದುಗ.

ಬಂಧುರ adj. 1 inæqualis, undulatus 2 incurvatus 3 amœnus, formosus. 4 extensus, multus. — s.

cycnus.

బంధుల spurius.

బంధుక vid. బంధుగ.

బంద molestia, calamitas, infortunium.

బందిల మర *mimosa suma*, bot. (arbor.)

బందిలరుగట్టు nomen proprium cujusdam loci.

బంబలు acervus, multitudo, grex.

బంబాళిన prædari. (fera.)

బంబు arundo aut calamus *bambu*. — పెంకు మరద బంబు arundo major in quâ tectum nititur.

బంబుళి massa, acervus.

బంశోర nigra apis major.

బంమరి 1 rota figuli 2 deliquium. — బంమరి తిరుగ circumvolvi, verti.

బక grus. — బకవైరి *Bhima*, qui occidit gigantem grui similem.

బకాళబాబు helluo, vorator.

బకాళభాతు oryza cum lacte coagulato, butyro et lacte recenti mixta.

బకిషి 1 summus magistratus. 2 publicanorum inspector. — బకిషి గిరి hujus magistratûs munus.

బకుళి *mimusops elengi*, bot. (flos.)

బకుళాదేవి dea quædam.

బక్రు macilentus. — బక్రాటు, బక్రువాడు vir macilentus.

బక్రుగసు crura divaricare.

బక్రుతి 1 vas figlinum (quo utuntur pro sartagine.) 2 testa, vas figlinum confractum.

బక్కుడి, బక్కుడు admiratio, stupor.

బక్రిలసము *artocarpus integrifolia*, bot.

బకీలా, బకీలడి, బకీలడు fortunarum naufragium è debitis proveniens. — బకీలడియగు vir ad solvenda debita impar.

బకైరు liber quidam de mythologiâ et historiâ tractans.

బగటు vid. బక్రురసు.

బగటాళి propatulus.

బగడు కొండు కొరడ erumpere, è loco irruere.

బగరి turbo lusorius. — భక్రిబగరి, మోలరుబగరి, turbo murmur emittens. — బగరిలకల్లదు in versando turbine peritus.

బగరిగి 1 vas sinè collo 2 puteus ad tempus effossus.

బగలు latus (ab axillâ ad coxam.)

బగన concupiscere.

బగలి adj. 1 extensus, latus. 2 palma manûs. 3 ambæ manus concavatæ ad aliquid accipiendum.

బగళాంబి dea quædam.

బగాక foramen magnum in muro aut tecto.

బగాసి పురియ 1 flammas edere. 2 palpitare.

బగియ vid. బగీయ. — బగితి opinio, sententia.

ಬಗನಿ, ಬಗನೆ arbor quædam. — ಬಗನಿ ಹೊಂಬಾಳೆ flos ejus.

ಬಗಸು concupiscere.

ಬಗುಡಿಯಕ್ಕಿ genus quoddam oryzæ.

ಬಗುರು mirari.

ಬಗುಳು latrare. — ಬಗುಳುಸಂನಿ delirium. — ಬಗುಳ್ತೆ, ಬಗುಳಿಕೆ latratus.

ಬಗೆ s. 1 genus, species, modus, ratio. 2 sententia. 3 pulchritudo. — adj. 1 pulcher 2 diversus. — ಬಗೆಹರಿಸು litem componere. — ಬಗೆ ಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳು seipsum componere. — ಬಗೆಯು v. 1 putare, existimare. 2 cupere. 3 lædere, offendere. 4 discerpere (unguibus.) 5 extrahere (concavatis manibus hauriendo.)

ಬಗ್ಗ 1 tigris. 2 pastorum sacerdos.

ಬಗ್ಗಡ turbidus.

ಬಗ್ಗಡಿ piscis quidam.

ಬಗ್ಗಡಿಗ vir sincerus sed loquax.

ಬಗ್ಗನೆ citò.

ಬಗ್ಗರ temerè loquens, candidus, sincerus. — ಬಗ್ಗರತನ loquacitas, sinceritas.

ಬಗ್ಗು s. 1 curvamen, inflexio. 2 fastus. 3 stupiditas. 4 garritus avium. — adj. unitus. — v. 1 se se inclinare vel incurvari. 2 decumbere. — ಬಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳು sese inclinare. — ಬಗ್ಗಿಸು incurvare.

ಬಗ್ಗೆ 1 propter, ideò. 2 ut. vid. ಹಾಗೆ.

ಬಚಾವು tutela, auxilium.

ಬಚ್ಚ vid. ಪಚ್ಚೆ et ಪಚ್ಚೆ.

ಬಚ್ಚಲು canalis — ಬಚ್ಚಲುಮನೆ. . .. ಗಜ್ಜು balneum.

ಬಚ್ಚಲೆ 1 mulier dilecta. 2 *portulaca quadrifida*, bot.

ಬಚ್ಚೆ vid. ಬಚ್ಚಲೆ, 2.

ಬಚ್ಚಾ discus lapideus quem pueri, uno pede suspenso, altero propellunt.

ಬಚ್ಚಿಡು, ಬಚ್ಚಿಡಿಸು cooperire, occultare, abscondere.

ಬಚ್ಚಿಸು pingere.

ಬಚ್ಚು s. lana. — v. abscondere.

ಬಜಂತ್ರಿ 1 musicus. 2 musicum instrumentum.

ಬಜನೆ, ಬಜಕ vid. ಭಜನೆ et ಭಜಕ.

ಬಜಾಯಿಸು pulsare. (tympanum)

ಬಜಾರಿ mulier pudoris expers.

ಬಜೆ *acorus calamus*, bot. (planta astringens.)

ಬಜ್ಜಣೆ, ಬಜ್ಜಣಿಗೆ flabellum.

ಬಜ್ಜರ vid. ವಜ್ರ.

ಬಜ್ಜೆ olera in cineribus coquere.

ಬಟವಾಡೆ distributio stipendii famulis debiti.

ಬಟವಿಲ್ಲಿಸರಮಾಂಸ puls quædam oryzacea.

ಬಟವೆ pera ad reponenda folia *bethel*, aromata, etc.

ಬಟಾಣಿ *Pisum sativum*, bot.

ಬಟಾರಿ litigiosus, inobediens. — ಬಟಾರಿತನ indoles litibus aut ino-

bedientiæ propensa.

ಬಟು, ಬಟುವು adj. sphericus, rotundus. — s. orbis, sphæra.

ಬಟ್ಟ s. circulus, sphæra. — adj. 1 rotundus. 2 maculis distinctus. 3 calvus.

ಬಟ್ಟಕಡಲೆ vid. ಕಟಾಣಿ.

ಬಟ್ಟಬೈಲು locus vacuus, area, planities.

ಬಟ್ಟಲು patera, vasculum.

ಬಟ್ಟಿ 1 fornax lateraria. 2 vas ad distillandos liquores. 3 hernia. — ಬಟ್ಟಿಕಟ್ಟು vinculum ad comprimendam herniam.

ಬಟ್ಟು 1 vates, poëta. 2 lunæ discus. — adj. circularis, rotundus.

ಬಟ್ಟೆ vid. ಬಾಟೆ.

ಬಟ್ಟೆ linteamen, vestis. — ಬಟ್ಟೆಗೊರಕ linteum rodere solitus. — ಬಟ್ಟೆಕಾಲವ cruribus debilis.

ಬಡ, ಬಡವಾದ, pauper. — ಬಡತನ 1 paupertas. 2 macies.

ಬಡಕಲು, ಬಡಬಕ್ಕಲು, macilentus, tenuis.

ಬಡ, ಬಡಗ, ಬಡಗು, septentrio — ಬಡಗಲೆಯವರು brahmanæ *Wishnuvistæ*. — ಬಡಗದಿಕ್ಕಿನರಸ *Cubera*.

ಬಡಗಲ್ಲು petra lata et plana.

ಬಡಗಿ, ಬಡಗಿಯವ faber lignarius. — ಬಡಗಿತನ ejus conditio.

ಬಡಗೋಲು vectis januæ transversus.

ಬಡನುಡಿ murmur, vox submissa.

ಬಡಬಡ ಮಾತಾಡು temerè loqui aut garrire.

ಬಡಬಾನಲ 1 ignis submarinus. 2 ens quoddam ex *Urva* genitum, flammeum corpus habens.

ಬಡಬಾಸಿ linea pilorum in medio viri pectore.

ಬಡಬೆ 1 equa. 2 famula.

ಬಡಲಂಕೆ civitas quædam inferorum.

ಬಡವ vir lenocinium exercens.

ಬಡಾಯಿ 1 ostentatio, jactantia. 2 faber lignarius. — ಬಡಾಯಿಗಾರ gloriosus, jactator, thraso.

ಬಡಾವಣೆ jactantia, superbia, arrogantia.

ಬಡಿ clava, fustis.

ಬಡಿಯ 1 cædere, ferire, percutere, verberare. 2 segetes conculcare aut terere. — ಬಡಿಕೊಂಡುಹೋಗ (torrente, vento etc) auferri, abduci. — ಕಂಪುಬಡಿಯ, fetere. — ಗಂಟ.... ಹರಟೆಬಡಿಯ garrire. — ಚಕ್ಕೆಬಡಿಯ adversâ fortunâ affligi. — ದಿನಂಪ್ರತಿಮೆರಡುಕಾವದ ಬಡಿಯ, quotidiè viginti *millium* iter facere. — ಸಾಗಬಡಿಯ producere, extendere. — ಬಾಯಿಬಡಿಯ contradicere. — ಬಡಿದುಹಾಕ, confutare. — ಬಡಿತ percussio, verberatio, etc.

ಬಡಿಕೆ, ಬಡಿಗೆ malleolus.

ಬಡಿಗ 1 qui viatoribus aquam præbet. 2 faber lignarius.

ಬಡಿಗಂಣು oculis nictans.

ಬಡಿದಾಟ 1 lis, rixa. 2 pugna.

బడిసతె, బడిబతె rete.

బడివార adj. jactantiâ plenus, vanus. — s. gloriatio, jactantia.— బడివారతన id. sens.

బడిశ, బడిస, s. hamus.

బడిస v. 1 apponere. (cibos.) 2 percutiendum jubere.

బడుగు pauper, inops. — బడుగుతన paupertas.

బడుగోలుబండి latus quidam lapis.

బడిగొట్టిగె officina lignarii.

బడి baculus, pertica.

బడ్డి 1 lucrum è mutuo perceptum, fenus, usura. 2 scortum — బడ్డిగెబడ్డి, మారుబడ్డి, fenus de fenore, anatocismus.

బడ్డెగడ, malva communis.

బడ్డిగెబడ్డు umbilicus.

బణగ nomen *chandalis* commune.

బణగు mediocris, vilis, exiguus, infamis.

బణగుకుప్ప parvus simius.

బణజిగ, బణంజిగ, బణిజిగ, బణ్జిగ, nomen *castæ* cujusdam.

బణబి, బణవె, బణివె, acervus, strues, congeries.

బణావు, బణాయిశె, familiaritas, amicitia. — బణాయిస, బణావుపడ, aliquo familiariter uti.

బణిత laudatus.

బణ్ణ 1 color, pigmentum. 2 indoles, modus. vid. బాణ.

బణ్ణాణ obsequiosus, simulatæ comitatis.

బణ్ణిశె, బణ్ణిస vid. బంణిశె, బంణిస.

బతాయిసు inveteratæ usuræ.

బతిమాలిశె servilis adulatio, nimium obsequium. — బతిమాలిదవ serviliter obsequiosus.

బతుకు, బదుకు v. 1 vivere, subsistere. 2 superesse, convalescere. 3 liberari, salvari. — s. 1 victûs ratio, subsistentia.

బత్తేరి tormentorum bellicorum series vel apparatus. (*batterie.*)

బత్త 1 oryza (aceribus nondùm exuta) 2 quæcumque grana. — ఘట్టిబత్త (sub hoc nomine intelliguntur: *panicum Italicum*, frumentum, alia que grana grandiora.) — తుల్లుబత్త (sub eo nomine intelliguntur: *panicum semi-verticillatum*, sinapis, oryza, etc. etc.)

బత్తణిశె sagitta venenata.

బత్తలు, బత్తలె, nudus. vid. బిత్తలె.

బత్తళి, బత్తళె, బత్తళిశె, pharetra.

బత్తాసు cupediæ.

బత్తి ellychnium, igniarium. — హొగెబత్తి virgulâ tabaci. (*cigare.*) — మేణదబత్తి cereus. — ఉగెబత్తి telum ignitum.

బత్తీసపుత్థళి కథె triginta-duo fabulæ regi *Batti* enarratæ.

బత్తు arescere, siccari, evaporari. — శోలుబత్తు macilentus fieri బత్తిహోగ id. q. బత్తు.

బద sulcus. — గట్టిబద sulcus inter duo sata oryzæ. — పొలాల బద sulcus inter duos agros.

బదకు vid. vid. బదుకు vel బతుకు

బదగ altus, profundus.

బదనామి 1 accusatio, crimen, vituperium. 2 dedecus, infamia.

బదనికె radix quædam ad incantandos serpentes.

బదనేకాయి *solanum melongena*, bot. — ముళ్ళుబదనె, చప్పరద బదనె, *solanum lycopersicum*, bot.

బదరకె, బదరికె, præsidiariorum manus.

బదరి 1 *zizyphus jujuba*, bot. 2 xylinum.

బదరికాశ్రమ sedes *Vyasæ*.

బదలు, బదిలు, బదులు, s. permutatio, compensatio, substitutio, mutuæ vices. — adj. permutatus, substitutus. — బదలాయిస, బదలు మాడ permutare, mutare, substituere, licitari. — బదలాగి pro, loco. — బదలిగె బదలు par pari. — బదలు మాతు 1 responsum. 2 contradictio.

బది cœnum, lutum.

బదియల్లి, బదిగె, బదేలి coràm, juxtà, propè.

బదుకు vid. బతుకు.

బదుడు fæces, sedimentum.

బద్ద pedis vestigium —adj. constrictus, astringens, alligatus. — బద్దిస 1 constringere. 2 alienam mensuram cum propriâ conferre.

బద్దవణ 1 convivium facere. 2 omne genus tympanorum.

బద్దిపల్య olus quoddam.

బద్ధు 1 muneris traditio. 2 rivalitas 3 pertinacia. — బద్ధుమాడ 1 pertinax esse. 2 contendere cum.

బద్ధుగె vid. బంధక.

బద్ధ adj alligatus, constrictus. — s. limes, finis. — బద్ధకోష్ఠ ventris constipatio. — బద్ధిస 1 detinere. 2 alvo constipatus esse.

బధ venter.

బధిర surdus. — బధిరత్వ surditas.

బన vid. వన.

బనాతు pannus laneus.

బనాయిస 1 fingere, excogitare aliquid novi. 2 prosperè succedere.

బనావణె falsus, commentitius.

బబాట clamor, tumultus.

బబ్బళి 1 magnum virgultum spinosum. 2 copia, acervus.

బభ్రు s. 1 *herpestes*, zoo. (*mangouste*.) 2 deus ignis. 3 *Siva*. 4 *Wishnu*. 5 *Bramha*. — adj. subfuscus.

బమణి vid. భ్రమణి.

బమర vid. భ్రమర.

బమిస vid. భ్రమిస.

బయ vid. భయ.

బసుకె 1 ægritudo prægnationem

antecedens. 2 desiderium.

ಬಯಲು, ಬಯಲು 1 campus, planities, locus apertus. 2 aër, firmamentum. 3 publica rei notitia. — adj. clarus, evidens. — ಬಯಲು ಮಾಡು patefacere. — ಬಯಲುಪಡು .... ಆಗು, publicus evadere. — ಬಯಲು ಕೂಗು.... ನುಡಿ, oraculum. — ಬಯಲಾಸೆ vanum desiderium.

ಬಯಸು, ಬಯಿಸು, concupiscere, optare.

ಬಯಿಕೆ vid. ಬಯಕೆ.

ಬಯಿಗೆ vespera.

ಬಯಿದಲು ಕುದುರೆ deprædatoris equus.

ಬಯ್ಯು probris afficere, conviciari, maledicere.

ಬಯ್ಯಾರೆ directè

ಬಯ್ಗುಳ convicium, probrum.

ಬರವು fames. — ಬರಗಾಲ id sens.

ಬರಕ geminus saccus ad circumferendum stercus.

ಬರಕತ್ತು prosperitatis familiaris incrementum aut bona administratio.

ಬರಖಾಸ್ತು minuta investigatio.

ಬರಗು species quædam *panici Italici.*

ಬರಗುಡ ferreum instrumentum ad inurenda stigmata.

ಬರಗಿ testa, fragmentum vasis figlini.

ಬರಡು vacuus, vanus, inutilis.

ಬರತಿ plenus, repletus, completus. — ಬರತಿಮಾಡು replere.

ಬರತರ್ಫ dimissus, exauctoratus.

ಬರಬರ sensim, gradatim, magis, interdùm.

ಬರವಸ fiducia, fides.

ಬರವಿಕೆ 1 manuscriptum. 2 actio scribendi. — ಬರವಿಕೆಗಾರ, scriba, ratiocinator.

ಬರಹ scriptura, manuscriptum, ars scribendi. — ಕೈಬರಹ chirographus.

ಬರಾತ್ 1 studiosa investigatio, vexatio aut peremptoria expostulatio debiti. 3 assignatio, mandatum scripto datum. — ಬರಾತ್ ಗಾರ qui pro solutione debiti vexat.

ಬರಾಬರಿ adamussim, accuratus, rectus. — s. 1 rectus ordo. 2 æqualitas.

ಬರಾವರ್ದು supputatio.

ಬರಾಸ fabri lignarii instrumentum quoddam bisulcum.

ಬರಿಯು, ಬರೆಯು 1 scribere. 2 delineare. — ಬರೆಯುವದು, ಬರೆಯೋಣ, actio scribendi. — ಬರೆವಿಕೆ, ಬರೆವಣಿಗೆ manuscriptum.

ಬರಿ adj. 1 inanis, vacuus. 2 vanus. 3 inutilis. 4 falsus. 5 merus. — ಬರಿಕ್ರಿಯಯುವದು destructio, exinanitio.

ಬರಿಕ, ಬರಿಕೆ vid. ಬಕ್ಕ.

ಬರಿಗಂಟು 1 falsus. 2 vanus 3

inutilis.

ಬರಿಸ vid. ಹಹ಼ vel ಹರುಷ.

ಬರು 1 venire 2 accidere, evenire, occurrere -- ಬಂದು veniens, vel cùm venisset —. ಬರುತ್ತಾ veniens. ಬಂದ qui, quæ, quod venit. — ಬಾರ ದೆ non venire. — ಬರುವದು infinitivo alterius verbi adjunctum, indicat possibilitatem et negativum ಬಾರದು impossibilitatem; v. g. ಓದ ಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬರುವದು legere *possum*, scio, valeo. — ತುಂಬಿದ ಹೊಳೆ ದಾಟಿ ಹೋಗೆ ಬಾರದು, *impossibile* vel *difficile* est transmeare torrentem pleno alveo fluentem. — ಬರುವದು participio alterius verbi annexum indicat perseverantiam actûs; v. g. ದೇವರು ನಂಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ, Deus nos servat (continuè.) — ಬರುವಕಾಲ tempus futurum — ಬರುವ ಶನಿವಾರ proximum sabbatum. — ಬರಿಸ, ಬರಮಾಡ accire. — ಶೊಬ್ಬನ ಬರ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರ aliquem exspectare. — ಕಂಣಿಗೆಬಂತು oculi dolent.— ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದದ್ದು res memoriæ commissa.

ಬರೆ s. vid. ಬರಗುಡ — adj. vid. ಬರಿ, adj.

ಬರೆಯ vid. ಬರಿಯ, *v.*

ಬರ್ಜಿ lancea.

ಬದ಼ sapiens.

ಬಪ಼ರಿಕೆ mixtio.

ಬಬ಼ರ genus quoddam ciceris.

ಬಬ಼ರ ದೇಶ una è 56 regionibus quas Indi geographi commemorant.

ಬಬೂ಼ರ arbor quædam.

ಬಲು಼ everriculum.

ಬಹ಼ pavonis cauda. — ಬಹಿ಼ pavo.

ಬಹಿ಼ಮುಖ deitas, numen.

ಬಹಿ಼ಕೃಷ್ಣ, ಬಹಿ಼ಜ್ವಾಲೆ *Agni*.

ಬಹಿ಼ಷ್ಠ aroma.

ಬಹಿ಼ಸ್ಸು *poa cynosuroides*, bot.

ಬಲ 1 robus, potestas. 2 virtus, vis. 3 exercitus. 4 severitas. — ಬಲಹೀನ debilis. — ಬಲಕರ, ಬಲಶಾಲಿ, ಬಲವಂತ, ಬಲಯುಕ್ತ, ಬಲಗಾರ, ಬಲದಂತ robustus. — ಬಲವಡ invalescere. — ಬಲಮುಟ್ಟಮಾಡ pro posse suo facere. — ಬಲನಾಯಕ dux exercitûs.

ಬಲ adj. dexter. — ಬಲಕಡೆ.... ಪಾರ್ಶ್ವ dextra pars.

ಬಲಗಾಯಿಸಿಗೊಳ್ಳ munire (castellum.)

ಬಲಗೈ 1 manus dextera. 2 divisio quædam tribuum. — ಬಲಗೈಯವ, *Parea*. - ಬಲಗೊಳ್ಳ 1 dextram versûs converti. 2 invalescere.

ಬಲಧ್ವಂಸಿ *Indra*.

ಬಲಪುರಿ vid. ಬಲಗೊಳ್ಳ, 1.

ಬಲದೇವ, ಬಲಭದ್ರ, *Baladeva*, frater natu major *Kristhnæ*.

ಬಲಘಾತ್ತು, ಬಲಭೇದಿ, *Indra*.

ಬಲಮದ್ದು pulvis nitratus.

ಬಲಮುಡಿ.. ಮುರ vid. ಬಲಗೊಳ್ಳ, 1.

ಬಲರಕ್ಕಸಿಗೆ *Pavonia adorata*.

బలరాము vid. బలశీలవ.

బలవంత, బలవంతికి vis, violentia, raptus.

బలవర్ధన nomen bellatoribus commune.

బలవాగ 1 invalescere. 2 dextram versùs ire.

బలవరిన 1 copias congregare. 2 præsidio munire.

బలశాసన .... సూదన *Indra.*

బలసోదర *Kritshna.*

బలాక parva grus.

బలాత్కార 1 vis, violentia. 2 exactio. 3 raptus. 4 vexatio aut tormenta debitori ad extorquendam pecuniam illata — బలాత్కారిన cogere, violentiam inferre.

బలారాతి *Indra.*

బలాన phlegma.

బలాహక 1 nubes. 2 mons.

బలాళి copiæ.

బల్లాళి dux vici.

బలి 1 *Bali*, rex gigantum. 2 *Bali*, rex civitatis *Mahâbalipouræ* 2 taxatio, tributum. 3 oblatio, victima, sacrificium. 4 reliquiæ ciborum è sacrificio aut convivio remanentium. — సవాంగ దహన బలి holocaustum. — బలిధ్వంసి .... శిక్షక, *Wishnu*. — బలిపుష్ట .... భుక్కు, corvus. — బలిసద్మ infernus.

బలియ v. 1 robustus, pinguis, corpulentus fieri. 2 augeri, accrescere. — బలిత robustus, fortis.

బలిపాడ్య festum in honore *Wishnu*.

బలిమి robur, fortitudo.

బలిష్ట robustus valdè, firmus, crassus.

బలీవర్ద taurus vel bos.

బలు adj. 1 multus, numerosus. 2 magnus. 3 severus, violentus. —బలువడి impetus.

బలువళి, బలువరి uxoris dos.

బలువు, బరువు 1 pondus, gravitas. 2 munus, officium. 3 morbi oppressio 4 momentum, gravitas, (rei, negotii, etc.) — బలువు మాడ gravem aut solidum efficere, confirmare.

బలె rete. — కంఠిలబలె laqueus, tendicula. — కిడిబలె laqueus qui, laxato nodo, subitò extenditur. — బలెగార rete aut laqueo venans.—బలెబలెయాగ disjungi (textura vestimenti.)

బలోద్ధంథ, బలోద్ధంధి vid. బలాత్కార.

బల్మి vid. బలిమి.

బల్లంటి funis solidus.

బల్లత్తలె densa caligo.

బల్మి, బల్పు vid. బలిమి.

బల్మొనె crudele bellum.

బల్ల 1 cognoscere, scire. 2 valere, posse.

బల్లంద ingenio pollens, peritus.

బల్లరమధ్యస్థికె mediatio, pacificatio.

ಬಲ್ಲವಿಕೆ, ಬಲ್ಲತನ, notitia, scientia.

ಬಲ್ಲಾಬಟ್ಟೆಯಾಗಿಹೋಗ pro libitu, quibuscumque inconsultis, agere.

ಬಲ್ಲಾರಿ *Bellary*, (urbs.)

ಬಲ್ಲಾಳ s. regio quædam — adj. latus, expansus.

ಬಲ್ಲೆ hydropisis.

ಬಲ್ಯ, ಬಲೆಯ, jaculum, lancea, telum.

ಬಲ್ಮೋನೆ copiosus imber.

ಬವ quædam astronomica periodus.

ಬವಕೆ 1 desiderium. (prægnantis.) 2 cupiditas.

ಬವಣ, ಬವಣಿ, ಬವಣೆ, origo, nativitas.

ಬವನಾಸಿ mendici vasculum ad excipiendas eleemosynas.

ಬವರ pugna, bellum.

ಬವರಿ ವರಿಯ.... ಹಿಡಿಯ.... ತಿರುಗ, præ vertigine aut debilitate circumvolvi.

ಬವಳಿ, ಬವರಿ, ಬವಿರಿ vertigo, deliquium.

ಬವಸು, ಬವಸಿ optare, concupiscere.

ಬಶಿ vid. ಬಸಿ.

ಬಶೆ medulla carnis.

ಬಷ್ಕ್ಯಣಿ vacca fecunda.

ಬಸಂತ vid. ವಸಂತ.

ಬಸತಿ vid. ವಸತಿ.

ಬಸಲೆ gramen, pascua.

ಬಸವ 1 bos. (præsertim, divino cultu insignitus.) 2 nomen *Linganistis* commune.

ಬಸವಳಿಯ exhauri, atteri, percuti.

ಬಸವಿ, ಬಸಿವಿ meretrix templi ministerio addicta.

ಬಸಳೆ postulaca, bot. (*pourpier*.)

ಬಸಾರ alvi relaxatio.

ಬಸಿ stateræ centrum.

ಬಸಿಯ 1 colare. 2 stillare, guttatim labi. —ಬಸಿದ 1 immitis, crudelis. 2 asper.

ಬಸುರಿ 1 mulier prægnans. 2 vid. ಗುಡ್ಡ.

ಬಸುರು, ಬಸಿರು 1 venter. 2 vulva, uterus. 3 graviditas. — ಬಸುರು ನಿಲ್ಲ .... ಧರಿಸ, prægnans esse. — ಬಸುರು ಕರಗಿಹೋಗ, abortum pati.

ಬಸಿ 1 medulla. 2 elephas femina. 3 vacca sterilis.

ಬಸ್ತ caper, hircus.

ಬಸ್ತಾ mercium sarcina.

ಬಸ್ತಿ s. 1 habitatio. 2 vicus. 3 populi frequentia. 4 templum *Jainarum*. — adj. populo frequens.

ಬಸ್ತು coctus, paratus.

ಬಹಣೆ, ಬಹನೆ, prætextus, excusatio.

ಬಹದರೀವರಹ nummus aureus tredecim aureis *fanam* æquivalens. — ಬಹದರೀಬಂಣ flavus subfuscus.

ಬಹಳಿ, ಬಹಲು, in pristinum locum restitutus.

ಬಹಳ adj. multus, copiosus, numerosus. — adv. multum, valdè. — ಬಹಳವಾಗಿ, id. sens.

బహి foràs. — బహిరంగ, బాహిరంగ, publicus, exterior. — బహిఃప్రదేశ, బహిఃభూమి, latrina publica (extrà muros civitatis.)

బహిద్వార porta major civitatis.

బహిష్కరిస, బహిష్కారమాడ è tribu expellere, excommunicare. — బహిష్కార excommunicatio.

బహు 1 multus, numerosus. 2 valdè magnus. 3 severus, violentus.

బహుశర sœpè, frequenter.

బహుదు verbum istud defectivum indicat *possibilitatem* aut *facultatem*: నీను హోగ బహుదు, ire *licet*. — ఆ కెలస మాడ బహుదు, illud opus fieri *potest*.

బహు దేవార్చనె *polytheismus*, multorum deorum adoratio.

బహుధాన్య annus duodecimus cycli Indici sexaginta annorum.

బహునాయక aristocratia, multorum imperium.

బహుమాన s. 1 donum superioris ad inferiorem. 2 remuneratio 3 honor. — adj. honore aut bonâ existimatione dignus.

బహువచన pluralis numerus, gr.

బహువర్ణ s. 1. varii colores. 2 variæ litteræ. — adj. variegatus, diversus.

బహువిధ multiformis.

బహు వ్రీహి vox composita, gr.

బహుశ, బహుశా, sæpè, variis modis, plerùmque.

బహుస్వన bubo.

బహుళ s. quindena lunaris obscura. — adj. multus.

బహుళీకృత conculcatus et ventilatus.

బహ్వాశి vorax, gulosus.

బళ Eïa ! Euge !

బళకు quassari, fremere, fluctuare. — బళకిస quatere, vibrare.

బళకె familiaritas, consuetudo.

బళగ quantitas, acervus, multitudo. — బంధుబళగ cognati.

బళగండి aperta in tecto fenestra.

బళచు 1 abscidere. 2 uti.

బళప 1 argilla figlina. 2 creta alba (è quâ fiunt styli.)

బళలు 1 defatigari. 2 immobilis, vel quietus esse. — adj. laxus. — బళలికె defatigatio, labor. — బళలిస fatigare. — బళలుకామాలె morbus in quo alimenta ad corporis sustentationem nihil prosunt.

బళల్కె vid. బళలు, బళలికె.

బళసు 1 zona. 2 genus, prosapia. 3 via, iter. 4 agricultura. — బళసిగ agricultor.

బళసు v. 1 1 circumire. 2 appretiare. 3 consuetus esse. 4 impendi. (pecunia.) — బళసికొళ్ళు 1 impendere. 2 circumdare. 3 ab alio dicta repetere aut animadvertere. 4 proprium facere, adhibere, uti. — బళసిహోగ comita-

ri. — ಬಳಸುಮಾಡ miscere.

ಬಳಕೆ usus, impensa, consuetudo.

ಬಳಿ, ಬಳಿಗೆ, ಬಳಿಯಲ್ಲಿ, adv. juxtà, apud, coràm. — s. vicinia. 2 exigua arundo *bambu*. — ಬಳಿಸರಿಸ appropinquare.

ಬಳಿಯು 1 everrere. 2 quærere. 3 illinire.

ಬಳಿಕ, ಬಳಿಗ deinceps, pòst.

ಬಳಿಕಿಸ vid. ಬಳಕಿಸ.

ಬಳಿಕೆ communis, familiaris, consuetus. — adv. juxta, propè. — ಬಳಿಕೆಯ ಮನುಷ್ಯ vir suis ubique commodis serviens. — ಬಳಿಕೆಮಾಡ, cum aliquo consuetudinem jungere.

ಬಳಿಕೆಗೊಳ್ಳು disponere, componere.

ಬಳಿಗೆ juxtà, propè, apud.

ಬಳಿವಳಿ, ಬಳುವಳಿ 1 dos uxoris. 2 insectatio.

ಬಳುಕು vid. ಬಳಕು.

ಬಳುದು facilis descensus, levis clivus.

ಬಳುವು 1 pondus. 2 onus. 3 officium, munus, obligatio. 4 oppressio morbi.

ಬಳೆ 1 armilla. 2 vitta. 3 obesitas. — ವಂಕಿಬಳೆ armilla è vitro contorto. — ಗಾಜಿನ-ಬಳೆ, ಗಾಜಿನಬಳೆ variæ species armillæ vitreæ. — — ಜಲಿಬಳೆ armilla denticulato circulo cupreo munita. — ಚಿಕ್ಕಿನಬಳೆ armilla stellis insignita. — ಕಂಕಣ ಬಳೆ armilla rotunda. —[ಕಡಗಪಾತ್ರಿನ ಬಳೆ armilla è cornu rhinocerotis. — ಸಾಗಲಸಾಯಬಳೆ, vid. ಚಿಕ್ಕಿನಬಳೆ.

ಬಳೆಯು 1 augeri, pinguescere 2 circumstare. — ಬಳಸ, circumdare — ಬಳಸು s. 1 circulus. 2 strepitus, tumultus.

ಬಳೆನವಡ *Boerhavia diffusa*, bot. (olus.)

ಬಳ್ಳಿ quæcumque planta repens. — ಬಳ್ಳಿಹರಿಯು diffundi. (planta repens.)

ಬಳ್ಳಿಕೆ vid. ಬಳಲಿಕೆ.

ಬಳ್ಳಿನ ಸುತ್ತು funiculus inæqualis.

ಬಾ 1. v. intumescere 2 (imper. 2ª pers. à ಬರು, v. q. v.)

ಬಾಂಕಿ pugio, sica.

ಬಾಂಡ vas figlinum.

ಬಾಂಡಲಿ olla metallica.

ಬಾಂದಳ firmamentum.

ಬಾಂದಿ famulus.

ಬಾಂಧಕಿನೆಯ spurius, adulterinus.

ಬಾಂಧವ cognatus.

ಬಾಂಸವಿರ *Siva*.

ಬಾಂಬರ figulus.

ಬಾಂಜೊಜ್ಜ, ಬಾಂಜೊಳೆ cælestis *Ganga*.

ಬಾಂಮಣಿ sol.

ಬಾಕಿ, ಬಾಕಿಸಾಕಿ, reliquum solvendum. — ಬಾಕಿಕೆಳಿಸ solvenda putare vel absolvere. — ಬಾಕಿದಾರ debitor.

ಬಾಸು 1 vid. ಬಾಂಕಿ. 2 ascendere.

బాకుళి cupiditas, avaritia.

బాగ pars, portio.

బాగదార sutoris acus.

బాగమాలి hortus.

బాగరణిగ grammaticus.

బాగరి tympaniolum.

బాగలు , బాగిలు janua , ostium, porta. — కలిబాగిలు porta principalis. — బాగలు తెగియ aperire januam. — బాగలుహాక claudere januam. — బాగలు దారబంధ limen. — బాగలువాడ .... నిలువుచౌక , fabrica quadrata portæ.

బాగాయితి hortus.

బాగిణ, బాగిన 1 munus à mulieribus conjugatis deæ vici oblatum. 2 oblatio â reginâ idolo facta.

బాగిలు vid. బాగలు.

బాగిల్లల్లి *Aletris hyacinthoides*, bot.

బాగు sese inclinare, incurvari, in aliquam partem pendere vel pronus esse. — బాగిస incurvare. — బాగొత్త deprimere.

బాగుళు angustia, ærumna.

బాగె vid. బాగ.

బాగెరూవు *mimosa sécressa*, bot.

బాచణి, బాచణకె , బాచణిగె, pecten.

బాచాళి garrulus , verbosus. — బాచాళతన lopuacitas.

బాచి ascia, dolabra, securis.

బాచిస 1 studere, legere 2 pectinandum curare.

బాచు 1 pectere. 2 manibus colligere et ejicere, everrere.

బాచులు, బాచీలు , బాచళు stigmata flagelli, vibex.

బాజా musica, concentus.

బాజాబజంతెరి 1 musicus. 2 musica instrumenta.

బాజారి meretrix.

బాజారు emporium.

బాజిగ, బాజిసువ, musicus. — బాజిస musica instrumenta pulsare, etc.

బాజు series satellitum viro principi præeuntium.

బాజు బందు armilla quam gerunt pueri in summo brachio.

బాజె vid బాజా.

బాజేబాబు vectigal, portorium.

బాటె via, iter. — రాజబాటె via major.

బాడ 1 multus 2 arduus, durus.

బాడబ 1 equa. 2 mulier aquam ferens. 3 ignis submarinus.

బాడబరు Brahmanæ.

బాడబానల ignis submarinus.

బాడిగె locatio. — బాడిగెదార locatarius. — బాడిగెమనె .... ఎత్తు domus locata; bos locatus. — బాడిగెకెకొళ్ళు locare.

బాడిసికొళ్ళు cibis aliquid tanquàm condimentum admiscere.

బాడు 1 caro. 2 sepes, propugnaculum. 2 sella gestatoria. 4 meretricis stipendium.

ಬಾಡು v. 1 marcescere. 2 dejici. 3 siccari, curari. (vulnus)

ಬಾಢ vid. ಬಾಡ.

ಬಾಣಬೆಟ್ಟು, solum oryzæ parùm idoneum.

ಬಾಣ 1 sagitta. 2 igneum telum. —ಬಾಣಸರಂಜಾಮು, ... ಸಂಸಾಕು materia ad componenda ignea missilia. — ಗಜಗದಬಾಣ bacca quædam pulvere nitrato plena — ಜೇಲುಬಾಣ genus quoddam pyroboli. — ಬಾಣದಾರ...... ಗಾರ ignea missilia fingens. — ಬಾಣಗಾತಿ mulier è tribu hujuscemodi operariorum.

ಬಾಣಂತಿ, ಬಾಣತಿ mulier puerpera. — ಬಾಣಂತಿಗೆ potio quædam puerperis dari solita.

ಬಾಣದಬೀಲವರು effigies quædam teli *Ramæ* à mendicis adorata.

ಬಾಣಿ canalis.

ಬಾಣಲಿ, ಬಾಣಲಿಗೆ, ಬಾಣಲೆ, ಬಾಣ್ಲೆ, vid. ಬಾಂಡಲಿ.

ಬಾಣಸಿಗ coquus. — ಬಾಣಸ culina; actio coquendi.

ಬಾಣಾಕಟ್ಟಿಗೆ .... ಕೋಲು 1. ensis præpilatus. 2 clava ferro munita.

ಬಾಣಾಗ್ನಿ ignis teli missilis.

ಬಾಣಾರಿ 1 *Wishnu.* 2 poëta quidam.

ಬಾಣಾಸುರ gigas quidam à *Wishnuvo* peremptus.

ಬಾಣೆ 1 fuga 2 commentum.

ಬಾತ inflatus, tumidus. (part. à v. ಬಾ.)

ಬಾತಾಖಾನಿ loquacitas.

ಬಾತಿ similitudo, effigies. — ಬಾತಿಯಾದ similis.

ಬಾತಿಮುಟ್ಟುಗಳು culinæ utensilia vel vasa.

ಬಾತಿಮಿ, ಬಾತುಮಿ, actio explorandi vel speculandi incessum exercitûs hostilis. —ಬಾತಿಮಿಯವರು speculatores. — ಬಾತಿಮಿದರಿಕಾರ dux, ductor.

ಬಾತು tumefactus. vid. ಬಾ.

ಬಾದಣ vid. ಬಾಜಲು.

ಬಾದರಾಯಣ *Vyasa*, *Vedarum* compilator.

ಬಾದಾವಿ, ಬಾದಾಮಿ, amygdalum.

ಬಾದಿಸ vid. ಬಾಧಿಸ.

ಬಾದು vid. ಬಾಜು.

ಬಾಧಕ 1 quidquid impedit, detinet; argumentum ad confutandum. 2 vexatio, molestia. 3 exceptio. gr.

ಬಾಧೆ 1 dolor, tormentum, afflictio, angustia 2 oppositio, contradictio. — ಬಾಧಿಸ affligere, vexare, cruciare.

ಬಾಧ್ಯ 1 cognatio. 2 obligatio, officium. 3 jus ad aliquid possidendum. (præsertim, jus hæreditarium.)— adj. 1 cognatus. 2 incumbens. 3 jus habens ad. — ಬಾಧ್ಯಪಡ ergà alterum obligari. — ಬಾಧ್ಯಸ್ಥ, ಬಾಧ್ಯನು, hæres.

ಬಾನು 1 firmamentum. 2 congeries vaccini stercoris siccati. 3

vasorum fictilium acervus.

ಬಾಣಸಿಗ coquus. — ಬಾಣಸಿ coqua. — ಬಾಣಸತನ, ಬಾಣಸಿಗತನ munus coqui.

ಬಾನಿ vas magnum quodcumque.

ಬಾಣ್ಣವಿರ cognomen *Sivæ*.

ಬಾಪು, ಬಾಪುರೆವಿಜಯಾಂಕ, Eïa, Euge.

ಬಾಪು tumor.

ಬಾಪುರಿ armilla.

ಬಾಫೀಯತ್ತು ಬಾಷಂದು, sinè.

ಬಾಬ pater.

ಬಾಬತು, ಬಾಬತಿ 1 pretium, valor. 2 specimen.

ಬಾಬು 1 pater. 2 punctum, subjectum, materia.— adj. pertinens ad.

ಬಾಯಿ 1 os (*bouche*, *ouverture*, etc.) 2 os, acies. (gladii.) 3 compages. — ಬಾಯಿಬಡಿಯ....ಆರ, factum negare. — ಬಾಯಿ ಆರುವವ.... ಬಡಕ, loquax vel negare tentans. — ಬಾಯಿ ಸತ್ತವ os aperire non valens. — ಬಾಯಿಕಟ್ಟ refrænare appetitum. — ಬಾಯಿಕೊಡದೆಯಿರ silere, infensus esse. — ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟಳು, vagire. — ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟುಹೇಳ, liberè loqui. — ಬಾಯಿಬಂಣಿಗೆ commentum. — ಬಾಯಿ ಬಡಿಯ 1 os occludere.— ಬಾಯಸವಿ sapidus. — ಬಾಯಸೊಲ್ಲು 1. nuntius prolatus. 2 pueri profluens saliva.— ಬಾಯಿಫೊಡೆಯ, secreta vulgare. — ಬಾಯಿಫೊಡಕನು delator, susurro. — ಬಾಯಿಕಾದು convicia tacitè tolerare. — ಬಾಯಿಗೊಳ್ಳ prosperare, benè succedere. — ಬಾಯುಲ್ಲಿ ಚೆರಹು ಯಿರಿಸ desperare.

ಬಾಯಿನ vid. ಬಾಗಿಣ.

ಬಾಯು tumefieri.

ಬಾರ duodecim.

ಬಾರಕಚೇರಿ curia Indorum peditum.

ಬಾರದು (negat. â ಬರ q. v.) non licet, impossibile est, non venit.

ಬಾರಾಶಾಟೆ.... ಮಾರ್ಗ, via major.

ಬಾರಿ 1 clivus juxtà puteum. 2 vicis. (gen.), series, ictus. 3 statutum tempus, condictum. — ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ,.... ಬಾರಿಬಾರಿ, sœpè, frequenter.

ಬಾರಿಕ ille qui publicum apponit sigillum. — ಬಾರಿಕತನ, ಬಾರಿಕೆಲಚೇವು, ejus munus.

ಬಾರಿಗಾಟು.... ಬಾರಗೀರ ಕಚೇರಿ, equitum curia.

ಬಾರಿನವ miles.

ಬಾರಿಸ pulsare (musicum instrumentum.)

ಬಾರು 1 linea, ordo, series. 2 copiæ. 3 ulna. 4 militaris exercitatio. 5 vinculum, corrigia, lorum.

ಬಾರು v. liquefieri. (butyrum, etc.)

ಬಾರುಮಾಡ 1 in libro aut diario inscribere. 2 sclopetum pulvere nitrato infercire, aut explodere.

ಬಾರುಡ nomen cujusdam regionis.

బారి, బారోల్ vid- బా, 2.

బాహుస్పత్య annus sic dictus.

బార్లియక్కి, బాలియక్కి, *hordeum distichon*, bot.

బాల adj. 1 juvenis, tener . 2 puerilis. — s. 1 puer. 2 cauda animalium. — బాలతన, బాలత్వ. బాల్య, బాలావస్థ pueritia. — బాల గ్రహ morbi puerorum.

బాలక 1 puer. 2 stultus.

బాలకాండ caput primum *Ramayanæ*.

బాలగేణి temporarius colonus.

బాలగోపాల *Krishna*.

బాలఘ్న gigas quidam.

బాలచంద్ర novilunium.

బాలచుక్కి cometes.

బాలనాగర cultus quidam pueris jàmjàm desponsandis exhibitus.

బాలయోగి à juventute ascetes.

బాలరసాల tenera arbor *mangifera*.

బాలరక్షె nota superstitiosa in fronte puerorum.

బాలపక్ష columba.

బాలహంస anas.

బాలార్క sol oriens.

బాలి statutum. — బాలిబరకర కు excipere ac dimittere.

బాలికె puella (infrà octo annos.)

బాలె id. sens.

బాలేయ asinus.

బాల్య infantia.

బావ 1 filius avunculi seu amitæ, (si sit loquente natu major.) 2 frater propriæ uxoris, (si sit loquente natu major.) 3 frater mariti, (si sit marito natu major.) — బావమైదున 1 maritus sororis. 2 frater uxoris.

బావన, బావన్న *sandala* (lignum.)

బావలి ornamentum (quod gerunt mulieres in extremâ auriculâ.)

బావలి, బావలిహక్కి *vespertilio*.

బావి puteus, cisterna. — కాలంజి బావి aquæ receptaculum.

బావు tumor. — బంగారబావు tumor in collo.— కరిబావు tumor in axillâ.

బావుగ feles.

బాశింగ, బాశిగ vid. బాసిగ.

బాశె vid. భాషె.

బాష్ప 1 lacryma. 2 coryza, epiphora.

బాసణి cucullus, velum.

బాసణిస lævigare.

బాసిగ genus quoddam coronæ à sponsis tempore matrimonii deferri solitæ.

బాసుండె, బాసుళు, బాసురు vibex.

బాసి 1 linea pilorum in medio pectore. 2 lingua 3 juramentum

బాహాట lectio altâ voce facta.

బాహిర 1 è tribu ejectus. 2 è variâ tribu.

బాహు 1 tumor. 2 brachium, humerus. — బాహుజ *Kshatrya*. — బాహుపురి ornamentum ab Indis regis in humero gestari solitum — బాహుమూల axilla. — బాహుయుద్ధ pugna cominùs conserta, palæstra. — బాహురక్షె ... రక్షి, tutamen pro brachio.

బాహుట opus de medicinâ tractans.

బాహుర excommunicatus; è patriâ ejectus; extrà positus.

బాహుల mensis *Kartika*.

బాహులేయ *Kumaraswami*.

బాహువిజయ victor.

బాహుషీమనుష్య vir potens.

బాహుసహస్రక rex quidam.

బాహుళ్య abundans, copiosus, multus.

బాహి 1 locus. 2 brachium.

బాహ్య 1 externus. 2 publicus, notus.

బాహ్లీక 1 crocus. 2 *assa fetida*. 3 equus è regione *Balkh* oriundus. 4 ipsa regio *Balkh*.

బాళ్ 1 *andropogon muricatum*. 2 vid. బహళ్.

బాళ్క olera et fructus siccata et reposita.

బాళ్క vid. బాలక.

బాళ్వళ్ genus quoddam graminis fragrantis.

బాళాక్ష *Siva*.

బాళ్బండు 1 supputatio generalis. 2 alphabetum *devanagari*.

బాళు 1 prosperitas. 2 existentia, ratio victûs. 3 pretium, meritum. 4 ensis. 5 fragrans. — v. 1 vivere. 2 beatam vitam agere. 3 dignus esse, constare. 4 durare — బాళువతింతు mulier conjugata. — బాళికె, బాళ్కె, బాళ్తె, 1 vita. 2 prosperitas.

బాళేగిడ *banana, musa sapientum*, bot. — కొడిబాళె, పొడిబాళె ulcus venereum in femore. — మదరంగ .... కర్త్తీబాళె, genus quoddam *bananæ*. — సుగంధబాళె, suavis quædam *banana*. — బూదుబాళె inferior quædam species. — బాళే దిండు .... కంజ్, caulis plantæ hujus. — బాళేమీను *sparus spilotus*.

బింక 1 audacia, fortitudo. 2 superbia, arrogantia. 3 jactantia. 4 ostentatio. 5 deceptio, fraus, simulatio. — బింకగొళ్ళ superbus esse — బింకకోర jactare, ostentare — బింకవాడ gloriari. — బింక మాడ decipere, fallere. — బింకస vir arrogans.

బింకణికివియ *Ganesha*.

బింకరిస laudare.

బింగ్ s. 1 apis nigra. 2 avis quædam, 3 vespa, 4 sodomita, 5

arrogantia. 6 curvatura. 7 stultus. 8 color aureus. 9 extremum horizon. — adj. inflexus, incurvatus.

బింకజ్జికల్లు quicumque lapis mollis.

బింగారు 1 *mica.* (lapis) 2 *talcus* (lapis.)

బింగారి 1 propugnaculum. 2 vas.

బింగొ modus quidam *Ganesham* adorandi.

బింగొకులు, బింగికులు, genus quoddam pastorum mendicantium.

బించి vid. బింకచి.

బింజ 1 lotio capitis. 2 nemus. 3 montes *Vindhya*.

బింజాల deficiens, inferior.

బింజు xylinum è seminibus suis exuere.

బింజుడి exutus, spoliatus.

బింఠిర ponderosus, gravis.

బిణ్ణు adj. solidus, crassus, plenus. — s. pondus.

బింద acervus, massa, multitudo.

బిందిగె vas metallicum.

బిందు 1 gutta. 2 semen virile. 3 littera (ం) 4 calami ductus.— బిందిన guttatim stillare.

బిన్నగె silentium, taciturnitas.

బిన్నణి s. vir peritus. — s. peritia, solertia.

బిన్నపత్రిక petitio scripto facta.

బిన్నవిన petere, rogare, postulare.

బిన్నహ, బిన్నప petitio, efflagitatio.

బిన్నాణ cura, dilectio, peritia.

బింబ 1 discus vel orbis solis aut lunæ. 2 forma, umbra, figura. 3 imago repercussa. 4 cucurbita *momordicæ monadelphiæ.*

బింబసి diarrhæa.

బింబికె *momordica monadelphia.*

బింబిన repercutere.

బింబోష్ఠి mulier roseis labiis.

బిగువుగ, బిగువుని constrictè, firmiter.

బికారి 1 pauperrimus. 2 macilentus. (præ morbo.) — బికారితన paupertas, inopia.

బిక్కు vid. తిక్కు.

బిక్కుట constrictus, molestus.

బిక్కునాసి 1 mendicus. 2 abjectæ indolis.

బిక్కుమాటాడ, balbutire.

బిక్కురి minax, torvus; confusus.

బిక్కువెకి singultus. (*hoquet.*)

బిక్షాటన actio mendicandi.

కిక్కుబిక్కుయను vagire.

బిక్కు v. 1 singultire. 2 solidus esse. 3 singultu invadi. (*avoir le hoquet.*) — బిక్కిరి nimio aliquem amore prosequi.

బిక్కు s. 1 caro. 2 laqueus. 3 nux areca.

బిక్కుళ, బిక్కుళు, singultus. (*hoquet.*)

2 singultus. (*sanglots*.)

విక్కొఱపడిర tacitus, austerus esse, alicui succensere.

విక్కొఱపోవు contrahi.

విగట constrictus.

విగడాయించి offensa. — విగడాయించు offendi.

విగి s. 1 contentio, firmitas. 2 superbia, arrogantia. 3 rigor, austeritas. — adj. 1 constrictus. 2 superbus. 3 rigidus, austerus. — విగిఁబట్టు 1 constringere. 2 ergà aliquem austerè se habere. 3 compescere coërcere. — విగిపండు valdè maturus fieri. — విగిగొట్టు adigere, infercire. — విగిచి, tentio, rigor. — విగియు constringere. — విగి సడలు laxari. — విగి దాచు, occludere cautè.

విగ్గు s. 1 stupor, admiratio. 2 magnificentia, pompa. — 1 inflari. 2 gaudere. 3 confertus esse.

విగ్గుకుప్పి palearum acervus.

విగ్గుతు vid. విగి.

విగ్గురు terribilis. — విగ్గురు భైరవ terribilis *Kalibhirava*.

విగ్గువు adj. 1 strictus, confertus, rigens. 2 placidus, firmus, stabilis, augustus. — s. 1 fascis feni. 2 neglectus, contemptus.

విగ్గ manducando labiis strepitum edere.

విచ్చ, విచ్చగాడ vid. ఇచ్చ, ఇచ్చగాడ.

విచ్చని, విచ్చనికె pecten.

విచ్చర rapidus, citatus.

విచ్చలవి, విచ్చలి, విచ్చు 1 copia 2 diffusio 3 anxietas. — విచ్చలను, విచ్చలు 1 extendi, diffundi 2 dilatare.

విచ్చు 1 laxari, disrumpi, frangi. 2 solvere, laxare, explicare, expedire. — విచ్చికోలు aperire secreta. — విచ్చించు solvendum curare. — విచ్చిన కత్తి districtus ensis.

విచ్చోలె folium palmeum convolutum et in aure insertum.

విజ, విజయు vid. విజయ.

విజ్జ vid. విద్య vel విద్దె.

విజ్జన, విజ్జనికె, flabellum.

విజ్జబిళ్ళు præceps aquæ lapsus.

విజ్జిపతి, విజ్జపలి Ganesha.

విజ్జి vid. విద్దె.

విజ్జోదర, విజ్జాదర, semi-dii.

విటతి vagatio, morum immoderata licentia, impudicitia. (de mulieribus dicitur.) — విటతికాడు id. sens.

విట్ల (part. præt. à verbo విడు.)

విట్టి infimus et operosus labor (v. g. bajuli, etc.) — విట్టివాడు, విట్టియవడు, publicus bajulus.

విట్టు (part. à verbo విడు.)

విట్టెరు sulcus agri oryzacei.

విఠోలగ vid. విట్టు et వోలగ.

విడని (part. neg. à విడు) incessabilis, continuus.

విడాయించు 1 replere. 2 includere.

విడార 1 grex pecorum onusto-

rum. 2 ipsa onera in acervum congesta. 3 tentorium, tabernaculum.

బిడాలు feles.

బిడాలలవణ sal medicinalis.

బిడి *Brahma*.

బిడియము modestia, pudor.

బిడిమిలె folia collecta in unum.

బిడిప, బిడిపికొను (causat. à బిడ q. v.)

బిడ 1 relinquere, deserere, dimittere. 2 proficisci. 3 emittere, explodere. 4 solvere, laxare 5 sinere. 6 desinere. —బిడిప solvendum jubere.... curare. —బిడిపికొను redimere. — verbum బిడ aliis verbis adjungitur, vel expletivo modo, vel ad significandam completam rei consummationem; v. g. తెరిసిబిడు penitùs absolve.

బిడుగంణరు semi-dii.

బిడుగడె, బిడుదలె, libertas, licentia, remissio.

బిడుది domicilium gratuitum, habitatio publica.

బిడుపు, బిడువు, బిడుదు, spatium vacuum, inane.

బిడుముడియు, బిడుదలె, బిడుమండె, muliebris capitis vitta.

బిడువలె aucupis rete.

బిడౌజ cognomen *Indra*.

బిణ్ణాణ adulatio, mentitum obsequium.

బిత్తర 1 affectatus meretricis incessus. 2 vid. విస్తార.

బిత్తనె sementis.

బిత్తగ vir peritus.

బిత్తు v. serere, seminare. — బిత్తిప seminandum curare.

బిదరు, బిదురు arundo *bambu*. — బిదరక్కి semen ejus. — బిదరుదాసు tenuia semina hujus arundinis (è quibus fiunt cistae, mattae, etc.)

బిధి, బిధిగ, *Bramha*.

బిధి s. 1 cœnum. 2 vicinia. — adj proximus, contiguus.

బిదిగె luna crescens; vel secunda dies quindenæ lunaris.

బిదిరు 1 solvere, laxare. 2 quati.

బిదు 1 luna. 2 *Wishnu*.

బిదుకు, బిదుగు lac emulgere.

బిదురు 1 vid. బిదరు. 1 tremor, trepidatio — v. tremere, trepidare.

బిదుపు latus, spatiosus.

బిదుశి locus natalis *Sitæ*.

బిద్ద 1 robustus, densus. 2 lapsus, dimissus.

బిద్దణ vacuus campus.

బిద్దుసాయ vexare, molestare.

బిద్ది rima, fissura.

బినగ domus conviviis aut faustis cæremoniis destinata.

బినదిన sonare.

బినహ petitio.

బినుగు deletus, imminutus, attritus. — బినుగుమాట verbum submissâ voce prolatum

బిన్నహ, బిన్నప, బిన్నవ petitio. — బింకించు, బిన్నవించు rogare, petere, efflagitare.

బిప్పంద adj. junctus, unitus. — s. garritus avium.

బిప్పు 1 aperire. 2 expandere. (alas.) 3 divulgare.

బిబ్బిడికె genus quoddam nucis *arecæ*.

బిబ్బి uxor mahumetani.

బిబ్బోక ficta austeritas, amatorius astus. — బిబ్బోకవతి, mulier viros captare satagens.

బిభీషిక tremor, metus, trepidatio.

బియ్యగ vid. వ్రాస్యథ.

బియ్యళ 1 vid. వ్రాస్యళ 2 vid. బీడు et బీళు.

బియ్య affinis. — బియ్యకన affinitas. — బియ్యలూట convivium à parentibus sponsæ in die sponsalium oblatum.

బిరకు, బిరికు, బిరుకు fissura, rima.

బిరడి, paxillus, cochlea, obturamentum.

బిరజి granum.

బిరక fissus, scissus.

బిరడు vid. బిరి.

బిరయ vid. బిరహ.

బిరసు adj. arduus, firmus, asper. — s. 1 durities, asperitas, soliditas. 2 velocitas.

బిరాడ colonus, tributa solvens.

బిరాదారి tribunus.

బిరి 1 findi, scindi. 2 expandi. 3 frangi, patere. — adj. 1 impervius, constrictus. 2 severus. 3 durus, crudelis, violentus.

బిరింద massa, congeries, multitudo.

బిరిగల్లు lapis arcu emissus.

బిరిడి 1 pixis, arca. 2 vid. బిరడి.

బిరబిర celeriter. festinanter.

బిరిబు clamor, vociferatio.

బిగిమర januæ pessulus.

బిరియు vid. బిరి, v.

బిరిసు vid. బిరసు.

బిరు 1 vid. బిరసు. 2 fissus, patens, scissus. — బిరుఘాళి procella.

బిరుకు s. fissura. — adj. fissus.

బిరుదు 1 vid. బిరుకు, s. 2 insigne honorificum. — బిరుదినబంట, బిరుదంక, vir honorifico signo decoratus.

బిరుబు vid. బిరిబు.

బిరువు vid. బిరుకు, s.

బిరువాయ్లు ingens ictus.

బిరుసు, బిరిసు 1 vid. బిరసు. 2 telum ignitum.

బిరి 1 constrictus, firmiter alligatus. 2 durus. — బిరిహగ్గ 1 funis aratri. 2 quicumque funis constrictus.

బిర్రు 1 durus, arduus. 2 rigidus. 3 velox.

బిర్రసి, బిసీ cito, velociter.

బికురు vid. బిక్కు vel బికుకు.

బిల 1 foramen, fissura, rima. 2

cavitas, spelunca. — బిలవర్గ, బిలవర్గము subterranea via.

బిలుకు fundamentum.

బిలహరి nomen cujusdam cantilenæ.

బిలేశయము 1 quodcumque animal in foraminibus vivens. — బిలేశయశయనుడు Wishnu.

బిల్లార sagittarius.

బిల్లరు barbari.

బిల్లు arcus. — బిల్లినకిడి nodus currax funis arcûs. — బిల్లుగాడు sagittarius. — తుంటవిల్లు arcus vel balista ad emittendos globulos. — బండికబిల్లు ferreæ laminæ in quibus currus libratur.

బిళ్ల 1 lamina, discus, vel quodcumque objectum planæ aut orbicularis figuræ, etc. 2 commissura in vase metallico. 3 cochleæ receptaculum. 4 tympanum. (januæ, pixidis, etc.) — రేకజడబిళ్ల tiara aurea muliebris. — బిళ్లేమనె domus cum proclivi tecto. — చదర బిళ్ల tegula quadrata et tenuis.

బిళ్లోజ artis sagittariæ magister.

బిల్వ Bel Ægle marmelos. (arbor.)

బిల్హణ poëta quidam.

బిస 1 fibræ lilii aquatici. 2 venenum. 3 aqua.

బిసజ, బిసప్రసూన nymphæa, bot. — బిసిని nymphæarum copia.

బిసకంఠిక anser rufus.

బిసవరద 1 falsitas. 2 stupor, admiratio.

బిసాడు, బిసాటుబడ 1 projicere. 2 casu dimittere è manibus.

బిసాహారి cycnus.

బిసి, బిసి, calor. — adj. calidus, fervens, ardens. — బిసియార 1 frigescere 2 sedari. — బిసియారిన 1 refrigerare. 2 sedare.

బిసిగంట Siva.

బిసిగదిర radius solis ardens. — బిసిగల్లు fabulosa margarita.

బిసిజుగుకు recens surculus.

బిసలు calor, solis æstus. — బిసల్కుదరి, falsa aquæ species, in desertis apparens, (mirage.)

బిసు (in compos. voc.) calidus.

బిసుగంటి Siva.

బిసుగి deambulatio.

బిసుట 1 liber. 2 ejectus.

బిసుడ, బిసుడిన vid. బిసాడ.

బిసులు vid. బిసలు.

బిసుసుయ్య, బిసుసూయ, alta emittere suspiria.

బిళిగార borax.

బిళలు, బిళులు, ramus ex arbore in terram radices agens.

బిళద timidus.

బిళి, బిళు, బిళుపు, albus. — కడుబిళుపు albus valdè. — బిళికెంపు rubrum dilutius. — బిళియక్కి asclepias gigantea. — బిళిమొల్లక్కి Gelsiminum album.

బిళివిఁగు fulgor lunæ.

బిళుపనసంబు mediocris quædam species *artocarpi*.

బిర్క్రడి metus, terror, trepidatio.

బిర్వక్ర clara quindena lunaris.

బిఁవక్రి 1 cycnus. 2 alba avis.

బీ effeta esse. — బీకలు status feminæ effetæ.

బీగ 1 catenaria, sera. 2 pater nurûs, vel generi. — కత్తెరబీగ sera decussata. — బీగముద్ర.... కల clavis. — బీగముద్ర sigillum linteaminibus impressum. 3 affinis matrimonio. — బీగతి, బీగరాలు 1 mater nurûs vel generi. 2 mariti vel uxoris soror. — బీగతనము affinitas.

బీగు 1 dilatare, producere. 2 è manibus eripere. 3 tumefieri, inflari, dilatari. — బీగిబిరి inflari et disrumpi.

బీజ 1 semen plantarum. 2 causa, origo. 3 semen virile. 4 testiculi. 5 littera mystica, vel syllaba præcipua alicujus orationis.

బీజకోశ siliqua in quâ continetur semen plantarum.

బీజగణిత algebra.

బీజపూరకవృక్ష arbor *guava*.

బీజమంత్ర sacra formula orationis aut incantationis.

బీజాకృత post seminationem occatus.

బీజి adulter.

బీజ్యకి nobili genere oriundus.

బీటు, బీటి 1 pernio, ulcus. 2 rima, fissura, hiatus. — బీటిమర nigrum quoddam lignum.

బీడికె 1 grex pecorum onustorum. 2 eorum onera in acervum congesta. — బీడికెయవరు mercatores è loco in locum merces suas deferentes.

బీడు s 1 commoratio ad tempus. 2 ferrea ramenta. 3 ruina, strages. — adj. attritus, vitiatus.

బీడుకాడు .... భూమి, terra inculta.

బీడుకానికె donum subjectorum regi suo.

బీడుకొను numerosus fieri.

బీడుదారు vid. బీడు, 1.

బీడుబికారి 1 paupertas. 2 terra inculta.

బీడ fissura, rima.

బీణె vid. వీణె.

బీతి vid. భీతి.

బీదరు venatores.

బీద callis, semita. — బీదగరు in viis ambulantes.

బీభత్స *Ardjuna*.

బీభత్స s. fastidium. — adj. 1. fastidiens, abhorrens, animo immutatus 2 crudelis, malignus. 3 misericors. 4 pravus. 5 invidus.

బీయ adj. 1 vanus, inutilis. 2 vitiatus, destructus. — s. vitium. — బీయవాగు 1 vitiari. 2 effeta esse.

బీర 1 fortitudo 2 ostentatlo. 3 jactantia. 4 nomen proprium inter pastores. 5 *Virabadra*. 6 sol.

బీరజాగటి discus metallicus.

బీఱడ constringere.

బీరు 1 distribuere. 2 disrumpi. 3 projicere. 4 resonare. — బీఱడబాగిన vid బాగిన.

బీరేశీదేవరు deus pastorum.

బీపు, బీడు funis vel nervus (ex intestinis confectus.)

బీసణిగె flabellum.

బీసరంబోగ metam casso ictu prætermittere.

బీసాడ vid. బిసాడ.

బీసిగె 1 vid. వింశతి 2 pars, portio 3 pars decima sexta.

బీస 1 flabello ventilare. 2 molâ terere. 3 vibrare (gladium.) 4 in vento agitare. 5 flare. — బీసువకల్లు mola. — బీసుమర 1 januæ pessulus. 2 vectis.

బీసుగోలు fustis ab aucupibus adhibitus.

బీసూరిగె laganum.

బీళలు vid. బిళలు.

బీడు vid. బీడుబాడు.

బీళు 1 cadere. 2 deprehendi (in laqueo.) 3 occurrere, evenire. 4 interire (in prælio.) — బీళిస causa esse cur aliquis cadat. — బీళికె, బీళ్కు occasus, lapsus; ruina.

బీళ్కొడ, బీళ్గొడ, abeundi licentiam dare. — బీళ్గొళ్ళు abeundi licentiam petere.

బీత్తు semen plantarum, granorum, etc.

బుగె foramen, hiatus, apertura in tecto.

బుంటె alta et arcta cista (ad flores reponendos.)

బుక్క vox ista substantivis additur ad formanda adjectiva. v. g. సుళ్ళు mendacium. — సుళ్ళుబుక్క mendax.

బుక్కణి quicumque pulvis tenuissimus.

బుక్కిహిట్టు fragrans pulvis sandalinus.

బుక్కు buccella.

బుగటి, బుగుటి 1 bulla. 2 tumor, livor.

బుగడి, బుగుడి 1 inauris muliebris. 2 ludus quidam. — బుగుడీ అంచు fimbria triplex (cum duobus limbis exornatis, et uno communi.)

బుగుబుగనె సురియు effluere (saliva ex ore.)

బుగురి turbo lusorius.

బుగులు metus, terror.

బుగ్గె 1 fons. 2 bulla.

బుజరికె adj. altus, profundus, austerus. — s. austeritas.

బుజె litura. — బుజెహాక obliterare.

బుటేదారి floribus distinctus.

బుట్టి, బుట్టి, vid. బుంటి.

బుడ truncus, ima pars arboris. — బుడముంటాగ funditùs, radicitùs.

బుడక్కున, బుడబుడ, బుడబుడని vehementer, celeriter.

బుడ.... బుడ్డకోడి avis aquatica

బుడమొలక్కు magna quadam species oryzæ.

బుడమికాయి *Bryonia callosa*, bot. (olus.)

బుడుబుడికె tympanum mendici.

బుడ్డ nomen inter *Shudras* commune.

బుడ్డగిల intumescere.

బుడ్డి quodcumque vasculum oris arcti, lagena.

బుడ్డీ 1 siliqua, valvulus, cortex. 2 hernia.

బుడ్డీకాకరగిడ arbor quædam.

బుత్తి 1 cibus hesternus, seu veterascens; cibaria in viam præparata. 2 fasciculus foliorum *béthel*.

బుద్ది 1 vid. బుద్ధి. 2 obturamentum.

బుద్దిలి lagena coriacea, uter.

బుద్ధి 1 intellectus, ingenium. 2 sapientia. 3 monitum, increpatio. 4 studium, indoles, propensio. 5 cogitatio. — బుద్ధిహీన stultus. — బుద్ధిమంత sapiens. — బుద్ధిచెప్ప 1 admonere. 2 increpare. 3 exhortari. — బుద్ధితెచ్చుకొన్న resipiscere, ad se redire. — బుద్ధిసహాయ consiliarius.

బుద్ధీంద్రియ organum intellectûs.

బుద్బుద bulla.

బుధ planeta *mercurius*. — బుధవార feria quarta. — బుధప్రియ smaragdus. — బుధుడ primus rex lunaris seriei.

బుధ్న radix arboris.

బుభుక్ష fames. — బుభుక్షిత esuriens.

బురక operculum, velum.

బురుగు spuma saponis.

బురుచె *oxalis monadelphia. bot.*

బురుజు propugnaculum, turricula.

బురుడి 1 atramentarium. 2 pixis (ad reponendum tabacum.) 3 vasculum fictile. 4 lagena. 5 vesica. — ఉచ్చిబురుడి.... బుడ vesica urinalis. — adj. falsus, vanus. — బురుడీమల్లు mendax, thraso.

బురద lutum, cœnum.

బులులి avis quædam.

బుర్ర nomen mercatoribus commune.

బుర్రని strepitus avis volantis. — బుర్రబుర్రని subita eruptio.

బులాకు ornamentum in mediâ pariete narium appensum.

బుల్లి, బుల్లికాయి, membrum virile. — బుల్లికాయ ఘంటె ornamentum aureum, circà lumbos puerorum

appensum.

బుత్తైన meare, transire.

బుస 1 paleæ, festucæ. 2 coagulum lacteum.

బుస్స nomen mercatoribus commune.

బుస్సని sibilum serpentis.

బుశబుశని sonitus scorpionis incedentis.

బూందు *caffæum.*

బూచి s. 1 tela araneæ. 2 fuligo. 3 malus spiritus. — falsus.

బూజు rubigo, mucor.

బూటక adj. 1 simulatus. 2 falsus. — s. 1 hypocrisis, simulatio. 2 falsitas. — బూటకదారి hypocrita. — బూటాటికి, బూటకతన 1 inanis jactantia. 2 mendacium. 3 hypocrisis.

బూతు s. 1 exaggeratio. 2 tremor, metus. — బూతిలు vir intrepidus — intrepidus.

బూడి cinis.

బూదిగ nomen *Chandâlis* commune.

బూదిగుంబళికాయ genus quoddam cucurbitæ.

బూదు cinereus.

బూబూసాని matrona mahumetana.

బూమదపంకి భోంజన, convivium in nocte quartâ nuptiarum à sponsis eorumque parentibus celebratum.

బూమి vid. భూమి.

బూరగ *bombax pentandrum*, bot.

బూరి vid. భూరి.

బూరిగె genus quoddam placentæ.

బూష్టు, బూష్టి, mucor.

బృంద congeries, copia, aggregatum.

బృందారక 1 numen. 2 dux. 3 vir formosus.

బృందావన tumulus vel hortus, in quo brahmanæ *ocymum sanctum* colunt.

బృంహిత mugitus elephantis.

బృహతి 1 magna cithara. 2 *solanum melongena*, bot.

బృహత్తు adj. magnus, ingens, immensus. — s. hernia.

బృహద్భాను deus ignis.

బృహద్రథ nomen *Indræ*.

బృహస్పతి 1 *Bruhaspati*, filius *Angirassæ* 2 quidam philosophus et legislator. — బృహస్పతివార feria quinta.

బెంకి ignis. — బెంకిని కాచు igne calefacere. — బెంకిబెట్టిన ... రగిలిన .... పట్టుపుట్టించు, accendere ignem.

బెంబోళ్ళు sequi, persequi.

బెంగడ pars posterior.

బెంగటిర sol — బెంగటిరసుగ, *Yama*.

బెంగశు crudi phaseoli in modicâ aquâ cocti.

బెంగావలు cohors satellitum, cus-

todes.

ಬೆಂಚೆ, ಬೆಂಚೆ, lacus, rivus.

ಬೆಂಡು *Æschynome aspera*, bot. (planta quædam levis et spongiosa.)

ಬೆಂಡಿ *hibiscus esculentus*, bot. (planta.) — ಮೊಗಲಾಯಿಬೆಂಡಿ species quædam ejusdem plantæ.

ಬೆಂಡೇಳು macilentus, tenuis fieri.

ಬೆಂಣೆ butyrum. — ಬೆಣ್ಣೆಗಳ್ಳ *Kristhna.*

ಬೆಂಣೇಗರುಗು olus quoddam.

ಬೆಂದು vid. ಬೇಯು.

ಬೆಂದರು timor, terror, trepidatio.

ಬೆಂನಟ್ಟು sequi, persequi, venari.

ಬೆಂನಬರ aliquem comitari, vel sequi.

ಬೆಂನಬಳಿ ponè.

ಬೆಂನಲಗಿಸ transfigere.

ಬೆಂನಲಿ, ಬೆಂನಳಿ vid. ಬೆಂನಬಳಿ.

ಬೆಂನವಳ *Indra.*

ಬೆಂನಾಸರಿ auxilium, adjutorium.

ಬೆಂನು dorsum, tergum. — ಬೆಂನುಬಿಡ sequi. — ಬೆಂನುಕೊಟ್ಟೊರಗ supinus recumbere. — ಬೆಂನೀಯ fugere. — ಬೆಂನೆಲುವು columna vertebralis. — ಬೆಂನೊಡ್ಡ dorsum flectere — ಬೆಂನೊರೆಯ .... ಕೊರಸ, dorsum affricare alicui rei. — ಬೆಂನುಹುರಿ spina dorsalis.

ಬೆಂಬಡಿ, ಬೆಂಬಳಿ pone, retrorsùm.

ಬೆಂಬಳಿಸ vid. ಹಿಂಬಾಲಿಸ.

ಬೆಂಬರಿ fugere.

ಬೆಂಬಲ patrocinium, adjutorium.

ಬೆಂಬಾಗ pars posterior.

ಬೆಂಬಾಗು reclinare, anniti alicui rei.

ಬೆಂಬಿಡದಿರು alicui adhærere.

ಬೆಂಬೀಳ sequi.

ಬೆಂಬೂದಿ cinis, favilla.

ಬೆಂಬೊತ್ತು persequi.

ಬೆಕ್ಕನೆ celeriter.

ಬೆಕ್ಕಸ stupor, admiratio. — ಬೆಕ್ಕಸಪಡ mirari, stupere.

ಬೆಕ್ಕು felis. — ಪುನುಗಿನಬೆಕ್ಕು felis sabæa.

ಬೆಕ್ಕುಮಾಳಿಗೆ foramen ad emittendum fumum in summo tecto.

ಬೆಗಡು, ಬೆಗಡೊಂಡು, terreri, perterritus esse.

ಬೆಗಳು, ಬೆಗರು, stupor, admiratio.

ಬೆಗುಣೆ sanguisuga.

ಬೆಗ್ಗಾಡು desertum, terra inculta.

ಬೆಚ್ಚ vir doctus.

ಬೆಚ್ಚಗೆ adj. calidè. — adj. calidus. — s. calor. — ಬೆಚ್ಚಗಿಡ, ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಾಡ, ಬೆಚ್ಚಗಿರಿಸ, 1 calefacere. 2 cauterio inurere.

ಬೆಚ್ಚರ adj. velox. — s. festinatio, velocitas.

ಬೆಚ್ಚಿಕೆ metus, trepidatio.

ಬೆಚ್ಚು timere. — ಬೆಚ್ಚಿಸ terrere. — ಬೆಚ್ಚು, s. 1 timor. 2 terriculum.

ಬೆಜ್ಜ 1 foramen. 2 medicus. vid. ವೈದ್ಯ.

ಬೆಜ್ಜರ timor, metus.

ಬೆಜ್ಜಿ avium garritus.

బెట్ట mons, collis. — బెట్టబేగె ignis in silvis spontaneè exardescens.

బెట్టగు 1 constrictus. 2 durus, severus.

బెట్టు 1 digitus. 2 mons 3 gleba, grumus.

బెట్టె 1 calor magnus in corpore. 2 calor terræ. 3 nimia metallorum durities, fragilitas. — adj. 1 fragilis, non flexilis. 2 præmaturus, malus.

బెడగ vir superbiâ inflatus vel amabilis. — బెడగి id. sens. fem.

బెడగు, బెడంగు 1 stupor, admiratio. 2 mira res, portentum. 3 modus, via, ratio. 4 modus quidam non intelligibilis loquendi. 5 ostentatio. 6 affectatio (in incessu, gestu, etc.)

బెణచుకల్లు lapides politi (ad lævigandum cæmentum, etc.).

బెణ్డె vid. బెండె.

బెణ్డెగరగు *sida cordifolia* et *rhombifolia*. bot.

బెతకు quærere.

బెత్త juncus seu calamus Indicus. (*rotin.*)

బెత్తలె nudus.

బెదండె 1 tempus ardoris venerei (pro animalibus.) 2 stercus.

బెదకు quærere, investigare.

బెదడె mixtura quædam stercoris vaccini, argillæ et aquæ quâ liniuntur domus Indorum.

బెదరు, బెదరికె 1 repentinus motus. 2 timor, trepidatio. — v. బెదరుగొళ్ళు trepidare, terreri, subsilire. — బెదరిస 1 terrere. 2 repentino metu turbare.

బెదరుమళె, బెదమళె repentinus et copiosus imber.

బెదె s. vid. బెదండె, 1 — adj. procax, lasciviens, venere ardescens. — బెదెగాతి meretrix. — బెదెగొండవ, vir lascivus,

బెదలుపైరు seges in terrâ aridâ oriens.

బెనక 1 *Ganesha*. 2 calculus.

బెన్నీరు aqua calida.

బెన్న vid. బెంస.

బెప్ప 1 stupor, admiratio, exstasis. 2 suî-ipsius dominium.

బెబ్బరిస timere.

బెబ్బళు, బెబ్బళికె vid. బెప్ప.

బెమరు vid. బెవరు.

బెరంజు obtinere.

బెరంటు 1 scabere, radere (unguilis.) 2 talitro ferire.

బెరగు vid. బెప్ప.

బెరడు, బెరటు, vid. బెరంటు.

బెరణి placenta è stercore vaccino desiccato.

బెరకుకొళ్ళు,
బెరసికొళ్ళు,
బెరస, } vid. బెరెయు.

బెరఱు vid. బెప్ప.

బెరళు digitus. — బెరళినగింసు ar-

ticulus digitorum. — ತೋರುಬೆರಳು index digitus. — ಹೆಬ್ಬೆರಳು 1 pollex. 2 major digitus pedis. — ನಡುಬೆರಳು medius digitus. — ಪವಿತ್ರದ ಬೆರಳು annularis digitus. — ಕಿರಿ .... ಕೊನೆ ಬೆರಳು minimus digitus.

ಬೆರೆಯು misceri, adunari, copulari — ಬೆರಿಸ, ಬೆರಸ 1 commiscere. 2 propellere. — ಬೆರಸಿಕೊಳ್ಳು 1 cohabitare, copulari. 2 societatem inire. 3 pro seipso miscere. — ಬೆರಕುಕೊಳ್ಳು, ಬೆರದುಕೊಳ್ಳು 1 miscere. 2 in societate vel coïtu esse. 3 firmiter resistere. — ಬೆರಕೆ, ಬೆರಿಕೆ, ಬೆಕೇ mixtura, commixtio. — ಬೆರಿಕೆಯಾದ 1 mixtus 2 bigener, spurius. — ಕಲಬೆರಿಕೆ mixtura.

ಬೆಚ್ಚು terreri.

ಬೆಲಂಕು 1 aquam projicere. 2 agitare.

ಬೆಲಪಂಕ, ಬೆಲಪತ್ರ, *Bel ægle marmelos*, bot.

ಬೆಲೆ pretium, valor, impensa, sumptus. — ಬೆಲೆಕಟ್ಟು.... ಠರಾಯಿಸ... ನಿರ್ಧರಿಸ statuere pretium. — ಬೆಲೆ ತೀರಿಸ solvere. — ಬೆಲೆಚಾರಿಯಾಗಿ..... ಸುಲಭವಾಗಿ, modico pretio. — ಬೆಲೆ ಮಾತಾಡ de pretio contendere. — ಬೆಲೆಚಾಕಸುಮಾಡ.....ಮಥಿಸ, appretiare. — ಬೆಲೆವೆಣ್ಣು meretrix.

ಬೆಲ್ಲ saccharum crassum. — ಬೆಲ್ಲದಂತೇ ಮಾತು verbum suave. — ಬೆಲ್ಲಕಿಬ್ರೇ ಹೋಳಿಗೆ mistura sacchari, oryzæ et zinziberi in oleo coctorum. — ಬೆಲ್ಲಗೆಣಸು *dioscorea aculata dulcis*, bot.

ಬೆಲ್ಲಪತ್ರದ ಗಿಡ vid. ಬೆಲಪಂಕ.

ಬೆಲ್ಲವಕೇನ affinitas, cognatio, fœdus.

ಬೆವಟು actio detergendi vel perfricandi cineribus vasa metallica.

ಬೆವಡುಗೊಳ್ಳು. terreri.

ಬೆವರು, ಬೆವಗೊಳ್ಳು, ಬೆಬೆವರೇರು, 1 sudare. 2 humidus esse, stillare. — s. sudor —ಬೆವರ್ಕೇವನು, ಬೆವದೇವನು 1 sudans. 2 timidus, ignavus.

ಬೆವಸಾಯ, ಬೆವಸ vid. ವ್ಯವಸಾಯ.

ಬೆಸೆ, ಬೆಸ v 1 superbire. 2 agglutinare metalla. — s. arcus ad præparandum xylinum.

ಬೆಸ, ಬೆಸಗೆ 1 jussum. 2 vid ವಿಷ. — ಬೆಸಸ, ಬೆಸಗೈಯ್ಯ, ಬೆಸವಂಕೊಡ, jubere.

ಬೆಸಗೆ ಬೆಚ್ಚ..... ಹತ್ತಿಸ agglutinare, (metalla.)

ಬೆಸಗೊಳ್ಳು interrogare; petere, jubere.

ಬೆಸಬೆಸನೆ murmur.

ಬೆಸಲು 1 partus. 2 nativitas. — ಬೆಸಲಾಗ nasci.

ಬೆಸಸು vid ಬೆಸಗೊಳ್ಳು.

ಬೆಸೆಯ, ಬೆಸೆಯ vid. ಬೆಸೆ, 2 — ಬೆಸುಗೆ 1 actio agglutinandi metalla. 2 deambulatio. 3 radix auris.

ಬೆಸಿ (ಶೆಜ್ಞ) impar numerus. — ಸರಿ ಬೆಸಿ numeri tùm pares tùm impares.

ಬೆಸುಗೆ vid. ಬೆಸೆಯ.

బెసి, బెసి 1 occultum organum, tendicula. 3 vectis. 4 vis, virtus. 5 tributa. 6 arcus ad præparandum xylinum.

బెస్తవు piscator, nauta. — బెస్తర వ id. sens.

బెళకు s lux, lumen. — బెళకు బి డు, ne lucem arceas.

బెళగు v. 1 lucere, illucescere (aurora.) 2 fulgere 3 detergere, polire. —s. 1 lux diei, diluculum. 2 splendor.

బెళగ్గె manè.

బెళదింగళు vid బెళ్దింగళు.

పెళవ columba.

బెళవక్కి grus, cycnus aut anser.

బెళవినకాయి, బెళిలగాయి, *Bel ægle marmelos*, bot

బెళసు, బెళసి, బెళవి, బెళవిగె, బెళళిగె 1 incrementum. 2 seges.

బెళసు v. incrementum dare, educere, etc. vid. బెళెయు.

బెళఖు moveri, vacillare.

బెళ్గె, బెళవక్కిగె vid. బెళగ్గె.

బెళెయు crescere, adultus fieri.

బెళె 1 seges. 2 incrementum.

బెళ్దింగళు, బెళ్ళింగళు lunæ fulgor. (*clair-de-lune*)

బెళ్వళ, బెళ్వళ, బెళ్వల, s. exercitia equorum, elephantum, etc. — adj. 1 clarus, pellucidus. 2 instabilis, mobilis. — బెళ్వళి lucidi-tas.

బెళ్ప vid. బెళపు.

బెళ్మాడ 1 insanus fieri. 2 stillare.

బెళ్వక్కి quindena lunaris clara.

బెవ్వక్కి vid బెళవక్కి.

బెళ్ళగె candidè.

బెళ్ళడి 1 pastor. 2 cistarum textor.

బెళ్ళరియ 1 auceps. 2 *Siva*.

బెళ్ళి argentum. — కందుబెళ్ళి argentum impurum. — ముక్కరిబెళ్ళి argentum cum tribus partibus variorum metallorum mixtum.

బెళ్ళుళ్ళి allium.

బెళ్ళితె folium quoddam medicinale.

బే (particula privativa.) sinè. — బేబందు sinè ordine. — బేములాజు gratis, sinè causâ.

బేకు oportet, opus est. — బేకాద necessarius. — బేకాగి 1 necessariò. 2 voluntariè, spontè. (*exprès.*) —verbum బేకు aliquando indicat *cognationem* vel *affinitatem*. v. g. అవను నినగె ఏనాగ బేకు quæ est *affinitas* vel *cognatio* inter te et illum? — ననగెతం దెయాగబేకు, hic est pater meus.

బేకూఫ, బేఖూబ vir pravus vel stupidus.

బేగ, బేగని citò, velociter. — బేగదింద, id. sens.

బేగడి, బేగడె, బేగండి lamella stannea aut ænea.

బేగారను famulus publicus vici.

— బేగాతె mulier ejusdem conditionis. — బేగారి, publicus vici famulatus.

బేగు 1 vid. బేగ్. 2 calor. 3 actio speculandi.

బేగుగార, బేగినవ explorator, speculator.

బేగుడి; బేగుది mœror, tristitia.

బేగె 1 æstus, calor, inflammatio. 2 festinatio. 3 ignis in sylvis spontè exardescens.

బేచిరాకు vicus ab incolis derelictus.

బేజా malus, pravus.

బేజారు defatigatio, vexatio, molestia.

బేట debilitas. — బేటచాట ludus quo quis valdè delectatur.

బేటమన animus inquietus.

బేటు stratum, lamella, fragmentum. (saxi, etc.)

బేటె venatio. — మీనుబేటె, piscatio. — బేటెగార venator. — బేటెకుఁగోలు navicula ad traducendos publicos cursores ultrà rivos.

బేడ (neg. à v. బేకు) non necessarium est, noli. — బేడిరి nolite. — బరబేడ ne venias, non necesse est venire, non oportet venire.

బేడ, auceps, è venatione victum quærens. — బేడతి mulier hujus castæ.

బేడి 1 vincula, manicæ, compedes. — హాతబేడి manicæ. — పావుబేడి compedes. 2 (part. à verbo బేడు q. v.)

బేడికె obsecratio.

బేడిజన genus neutrum. — బేడియవ, బేడనమనుష్య eunuchus.

బేడు orare, rogare, obsecrare. — బేడికొళ్ళు id. sens. — s. 1 cacumen montis. 2 agmen aucupum. — బేడుగె, బేడుదలె, obsecratio, oratio.

బేతాళ 1 malus spiritus. 2 cadaver à demonio obsessum.

బేదండె vid. వేదంత.

బేదబిజ్జగ *Brahma.*

బేని dolor (corporeus.) — బేని బేసరికె exinanitio è dolore aut morbo proveniens.

బేపార vid. వ్యాపార.

బేఫర్వ, బేఫాము defectus attentionis, negligentia, socordia.

బేమాన్ vir pravus.

బేములాజె austeritas, rigor, defectus bonitatis.

బేయ 1 coqui. 2 comburi. — బేయిస coquere, comburere. — బెందు హోయితు, combustum est.

బేర vid. వ్యాపార.

బేరిజు summa tributorum in unâ provinciâ colligendorum.

బేరు radix. — బేరుకశి radix esculenta. — బేరుగొలె ruina omnimoda. — బేరుజనసు genus quod-

dam *artocarpi.*

ಬೇರಡಿ fragmentum (ligni , ossis, etc.) in pede equi.

ಬೇರುಂಡ fabulosa quædam avis biceps.

ಬೇರೆ alius , alter, varius, distinctus, separatus. — ಬೇರೆಬೇರೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸ separatim sedendum jubere. — ಬೇರೆಯೊಬ್ಬ, ಬೇರೊಬ್ಬ, alter, alius.

ಬೇರ್ಕೀಳ್ eradicare.

ಬೇರ್ಪಡ, ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿರ, ಬೇರ್ಪಾಟಾಗಿರ immutari, transformari. — ಬೇರ್ಪಡಿಸ immutare . — ಬೇರ್ಪಟ್ಟ immutatus.

ಬೇರ್ವರಡು diffundi (radices arboris.)

ಬೇರ್ವರಿಯ 1 id. q. ಬೇರ್ವರಡ. 2 eradicare.

ಬೇಲದಗಿಡ *feronia elephantium,* bot.

ಬೇಲಿ sepes, septum, vallum.

ಬೇವಸಮರ್ದು intentio maligna.

ಬೇವಶ mercator.

ಬೇವಾರಸು sine hærede aut porprietario.

ಬೇವು, ಬೇವಿನ ಮರ *margosa.*

ಬೇಸ 1 vid. ವೇಷ 2 pulpa.

ಬೇಸಂಕ exiguum stagnum.

ಬೇಸಗೆ calidus . — s. secundus mensis (anni Indici)

ಬೇಸತ್ತು 1 defatigatio 2 molestia .

ಬೇಸರ, ಬೇಸರಿಕೆ, ಬೇಸರು 1 defatigatio 2 vexatio. 3 fastidium. 4. ira, indignatio — ಬೇಸರ ಪಡ..... ಗೊಳ್ಳು, ægrè ferre , fessus esse. — ಬೇಸರ ಪಡಿಸ .... ಗೊಳಿಸ vexare, molestiam aut tædium afferre.

ಬೇಸರಿ ornamentum quoddam naso pensile.

ಬೇಸರು v. vid. ಬೇಸರಪಡ.

ಬೇಸಾಯ vid. ವ್ಯವಸಾಯ.

ಬೇಸಾರು vid. ಬೇಸರ.

ಬೇಸಿಗೆ vid. ಬೇಸಗೆ.

ಬೇಸು vid. ಬೇಯಿಸು.

ಬೇಸುಮಾರು ಬಾಕಿ perfecta solutio debiti.

ಬೇಹರಿಸ palari, vagari, errare.

ಬೇಹಾ vid. ಬೇಜಾ.

ಬೇಹಾರ vid. ವ್ಯಾಪಾರ. — ಬೇಹಾರಿ, ಬೇಹುಗಾರ, ಬೇಹಿನವ, mercator.

ಬೇಹು vid. ಬೇಯ.

ಬೇಳಂಬ anxietas, profunda cogitatio.

ಬೇಳಾಗ insanus fieri.

ಬೇಳಾರಬಲೆ laqueus aucupis.

ಬೇಳಿಡ lamentari, ejulare.

ಬೇಳು v. holocautomata offerre, in igne comburere. — ಬೇಳ್ವೆ, ಬೇಳಿಕೆ sacrificium.

ಬೇಳುಡಿ pastorum sacerdos.

ಬೇಳುವೆ 1 stupor , mentis stupiditas. 2 ficta ignorantia.

ಬೇಳೆ 1 nucleus. 2 $\frac{1}{8}$ *a* pars unius *rupiæ* . 3 legumen minutatim concisum.

ಬೈಕಸು mendicus.

బైకె 1 votum, desiderium. 2 appetentia, cupido, (mulieris prægnantis.)

బైగలు probrum, verba obscena, convicium.

బైగు vespera.

బైగుళు, బైగుళ vid. బైగలు.

బైకంక semper, continuò.

బైకరిస, బైకిరిన occultare.

బైకలె coma muliebris in utramque partem capitis divisa.

బైక్రు rates.

బైదండిక ille qui confutat.

బైదలుకుదురి deprædatoris equus.

బైనిమర *cadamba*, (arbor.)

బైయ్యు probris afficere, obscena verba proferre.

బైరిగె, బైరంగి terebra et arcus (quibus utuntur lignarii.)

బైరాగి vid. విరాగి.

బైలు 1 planities, campus apertus. 2 pars externa, exteriora. 3 aër, firmamentum. 4 notitia publica. — బైలుభూమి 1 campus undiquè patens. 2 latrina publica. — బైలుకొప్పలు tabacum sub dio expositum. — బైలుకంమార faber ferrarius ambulatorius.

బైశిక sic, ad hunc modum.

బైశికొళ్ళు, concupiscere, optare

బైసు actio expediendi vel præparandi. — బైసుమాడ expedire, liberare.

బొంకసి obliquè, torvè

బొంకు negare; prævaricari.

బొంగి, బొంగె foramen in muro aut tecto.

బొంగు 1 arundo *bambu*. 2 nigræ maculæ in facie.

బొంతె vestis lacera, pannniculus.

బొంది vid. బొ?గి.

బొంపళి mollis, succo plenus. — బొంపాగ, mollescere.

బొంపు *basella rubra* seu *lucida*, bot.

బొంబు 1 arundo *bambu*. 2 membrum virile.

బొంబుళి turba.

బొంబె 1 imago, simulacrum, statua. 2 pupa. 3 vid. గొంబె, 4. — బొంబెయాట puparum spectaculum. — బొంబెకట్టు per incantationem maledicere.

బొక్క 1 calvus. 2 dentibus carens 2 bos sinè cornibus.

బొక్కంణ nomen quoddam proprium.

బొక్కణ perula, sacculus. (in veste.)

బొక్కశి sacculus in quo equus grana manducat.

బొక్కస 1 thesaurus. 3 perula.

బొక్కి, బొక్కె 1 pustula. 2 sepulchrum. 3 foramen muris.

బొక్కెలి పనస eximius quidam *artocarpus*.

ಚೊಗರಿ 1 turbo lusorius 2 erisma vel fulcrum cælaturis adornatum.

ಚೊಜ್ಜ vid. ಚೊಕ್ಕು, 2.

ಚೊಜ್ಜು 1 lana ovis. 2 nidus avis. 3 pluma.

ಚೊಜ್ಜ, ಚೊಜ್ಜಂಣ, nomen *chandalis* commune.

ಚೊಜ್ಜಾರ eunuchus.

ಚೊಜ್ಜಿಗ vir obesus et corpulentus. — ಚೊಜ್ಜು, ಚೊಜ್ಜೆ, obesitas, ventris prominentia.

ಚೊಟ್ಟು 1 nota superstitiosa in fronte depicta. 2 digitus (sive manûs sive pedis.) 3 sexagesima quarta pars unius *pagodæ*. 4 muliebre quoddam ornamentum fronti appensum. 5 insigne matrimonii, vid. ತಾಳಿ. — ಹೆಬ್ಬೊಟ್ಟು 1 pollex. 2 maximus digitorum pedis. — ಕಿರಿ ಚೊಟ್ಟು minimus digitorum (sive pedis sive manûs.)

ಚೊಡಚೊಡನೆ ಸುರಿಯ copiosè effluere.

ಚೊಡಿಮಿ macula in corpore virili.

ಚೊಡಿಯ vid. ಬಡಿಯ.

ಚೊಡಿಸ vid. ಬಡಿಸ.

ಚೊಡ್ಡಿ vid. ಬಡ್ಡಿ.

ಚೊಡ್ಡಿಗೆ umbilicus.

ಚೊಡಿಗೆ adj. parvus, minutus. — s. parva fragmenta stercoris vaccini.

ಚೊಣಚೊಣನೆ ಹೊರಡ vid. ಚೊಡಚೊಡನೆ.

ಚೊದ್ದೇಗಿಡ virgultum quoddam.

ಚೊಪ್ಪ pater.

ಚೊಪ್ಪೆ s. cavitas. — adj. cavus.

ಚೊಬ್ಬಡೆ, ಚೊಬ್ಬಟೆ, ಚೊಬ್ಬುಡೆ 1 cortex 2 pellis, cutis (radicum, seminum, etc.)

ಚೊಬ್ಬಾಟ clamor, vociferatio.

ಚೊಬ್ಬುಳಿ 1 pustula. 2 vesica.

ಚೊಬ್ಬೆ 1 fletus, lamentatio, clamor. 2 vesica. — ಚೊಬ್ಬೆ ಇಡ.... ಕೂಗ.... ಹಾಕ.... ಮಾಡ, ಚೊಬ್ಬಿರಿಯ, flere, lamentari, plorare, vociferari, manibus os percutere. — ಚೊಬ್ಬೆಮೇಳ intumescere, erumpere (vesicæ, ulcera, etc.)

ಚೊಮನ planus, æquus.

ಚೊರಿಕೆ, ಚೊರಿಗೆ magnum foramen (à muribus ಇಲಿಗಳು effossum.)

ಚೊರ್ರಿ foramen, macula, hamus (in texturâ vimineâ)

ಚೊನಚೊನ 1 ex cursu anhelus esse. 2 stridor follis. 3 sibilum (serpentis.) — ಜ್ವರ ಚೊನಚೊನನೆ ಬರುತ್ತದೆ, febris invalescit.

ಚೊಳಿ 1 illinire, ungere, pingere. 2 everrere.

ಚೋಂಚನೆ velociter, celeriter.

ಚೋಟಣಿ vir imberbis.

ಚೋಟಿ testa, fragmentum vasis.

ಚೋಟಗ vid. ಶೋಟಗ.

ಚೋಟಗುಣಿ lata olla.

ಚೋಟಚೆ vid. ಚೊಕ್ಕು.

ಚೋರಾಟಿ agendi ratio pessima

aut infamis.

ಬೋಟ nomen regionis cujusdam.

ಬೋಟಿ mulier.

ಬೋಟು fructus tamarices.

ಬೋಡ, ಬೋಡಿ, ಬೋಡು calvus.

ಬೋಣಿ, ಬೋಣಿಗೆ venditionis primitiæ aut primordium.

ಬೋದಿಗೆ epistylium.

ಬೋದು vid. ಗುಣಿ, ಕುಣಿ.

ಬೋದಿ ಹುಲ್ಲು *andropogon nardus*. bot.

ಬೋಧ 1 sapientia, intellectus. 2 actio excitandi aut expergefaciendi.

ಬೋಧಕ doctor, magister, prædicator.

ಬೋಧನೆ, ಬೋಧೆ, 1 doctrina 2 exhortatio. 3 monitum. 4 incitatio. — ಬೋಧಿತ edoctus. — ಬೋಧಿಸ 1 docere 2 admonere. — ದುರ್ಬೋಧನೆ mala doctrina, pravum consilium. — ಸುಬೋಧನೆ bona doctrina, bonum consilium.

ಬೋಧಿಕೆ divinatrix.

ಬೋಧಿದ್ರುಮ *ficus religiosa*, bot.

ಬೋನ cibus. — ಬೋನಗಿತ್ತಿ coqua.

ಬೋನು 1 pedica, laqueus, insidiæ. 2 cavitas.

ಬೋರಲ adj. 1 pronus in faciem. 2 calvus — s. 1 caput calvum. 2 pharmacum. — ಬೋರಲ—ಬೀಳ pronus in faciem cadere.

ಬೋರವಂಣುಮೃಗ cervus rufus.

ಬೋರಗೆ vid. ಬೋರಿಕೆ.

ಬೋರು 1 vid. ಬೋನು 2 bellum.

ಬೋರೆ tumulus, editus locus.

ಬೋರೆಗಿಡ .... ಮರ *zizyphus jujuba*. bot.

ಬೋಳ myrrha

ಬೋಲು cavitas.

ಬೋವಿ 1 sellæ gestatoriæ bajulus. 2 piscator.

ಬೋಸಿ conditio, status.

ಬೋಳ, ಬೋಳಿ, ಬೋಳು. 1 calvus, strictim abrasus vel tonsus. 2 cornibus carens. — s. nomen *Shudris* commune. — ಬೋಳುಮನೆ domus supernam contignationem non habens. — ಬೋಳಿಸ radere, tondere.

ಬೋಳವಿಸ benedicere, fausta precari.

ಬೋಳೆ 1 acicula lignea. 2 ornamentum aureum fronti appensum — ಬೋಳೆಯರು semi-dii. — ಬೋಳೆಯರೊಜ *Bruhaspati*

ಬೋಳೈಸ 1 palpari, blandiri. 2 spoliare, deprædari.

ಬೌದ್ಧ *Buddhæ* adorator.

ಬ್ಯಾಗಡೆ vid. ಬೇಗಡೆ.

ಬ್ಯಾಣ, ಬ್ಯಾರ pascua ad ducem vici pertinentia.

ಬ್ಯಾನೆ vid. ಬೇನೆ.

ಬ್ಯಾಡ vid. ಬೇಡ.

ಬ್ಯಾರ 1 vid. ಬ್ಯಾಣ. 2 vid. ವ್ಯಾಪಾರ.

ಬ್ಯಾಸಗೆ vid. ಬೇಸಿಗೆ.

బ్రాసర 1 defatigatio . 2 fastidium.

బ్రాశి vid బేశి.

బ్రధ్న sol.

బ్రహ్మ 1 *Bramha* . 2 sacerdos celebrans. 3 primaria causa omnium , Deus supremus . 4 libri *Vedæ* . 5 devotio austera . 6 sacra scientia.

బ్రహ్మచారి discipulus *Vedis* studens; cælebs.

బ్రహ్మణ్య ad brahmanas pertinens.

బ్రహ్మత్వ absorptio entis in *Brahmâ* .

బ్రహ్మనాభ *Wishnu* (ex umbilico producens *lotum* in quo natus est *Bramha*.)

బ్రహ్మపుత్ర 1 venenum quoddam 2 *Narada* . 3 flumen quoddam Indiæ orientalis.

బ్రహ్మయజ్ఞ studium *Vedarum*.

బ్రహ్మరంధ్ర cranium.

బ్రహ్మరీతి 1 argentum. 2 æs.

బ్రహ్మవర్చస sanctitas (è *Vedarum* lectione oriens)

బ్రహ్మసాయుజ్య vid. బ్రహ్మత్వ.

బ్రహ్మసూత్ర vid. ఉపవీత.

బ్రహ్మాంజలి junctio manuum (per lectionem *Vedarum.*)

బ్రహ్మాండ s . orbis terrarum (lit ovum *Brahmæ*) — adj . 1 ingens , immensus . 2 terribilis 3 magnificus.

బ్రహ్మాణి *Sarasvati.*

బ్రహ్మానంద 1 magna felicitas. 2 cœlestis beatitudo.

బ్రాహ్మ modus quidam matrimonii.

బ్రాహ్మణ, brahmana. — బ్రాహ్మణి mulier ad hanc tribum pertinens . — బ్రాహ్మణాధమ brahmana ex opere conditioni suæ alieno victum quærens . — బ్రాహ్మణ్య 1 cœtus brahmanarum . 2 conditio vel status brahmanæ .

బ్రాహ్మముహూర్త diluculum antè solis ortum.

బ్రాహ్మి *Sarasvati.*

భ

భ 1 stella . 2 asterismus , constellatio.

భంగ 1 fluctus 2 fractio, scissura. 3 frustum, fragmentum. 4 clades , dedecus, ruina, degradatio. 6 rima 7 deceptio, fraus, fallacia — భంగపడ.... బడు 1 profligari 2 infamari. 3 decipi.

భంగారు aurum. — భంగరుపనితనము auratura.

భంగి 1 *cannabis sativa*, bot. vid. బంగి 2 modus, via, ratio.

భంగుర 1 inflexus, incurvatus. 2 mortalis.

భంజన destructio. — భంజిత destructus. — భంజక destructor. — భంజించ 1 percutere. 2 infamare, delere.

భండ miles, heros.

భండ obscenus, sordidus. — భండతన impudentia, protervia.

భండణ, భండన 1 bellum. 2 armatura

భండార 1 thesaurus. 2 crumena, loculi. 3 vestiarium. 4 pulvis turmericus. — భండారిగ thesauri custos.

భండి 1 currus. 2 rota. 3 *mimosa albida*, bot.—గిరికీలభండి currus à bobus vectus.

భకుత vid. భక్త.

భక్ళరి, భక్ళి vid. భక్ష్య.

భక్ళికి modus, ratio.

భక్త 1 colens, adorans. 2 addictus. 3 devotus. — s. cibus, oryza cocta.

భక్తి 1. cultus. 2. ergà Deum pietas, devotio. 3. fides, fiducia. 4 dilectio. — s. portio. — భక్తిగూడి, భక్తి భావదల్లి, భక్తిరసదల్లి piè, devotè. — భక్తి రస .... భావ sensus pietatis. — భక్తివంత pius.

భగ 1 prosperitas. 2 pulchritudo, splendor. 2 excellentia. 4 partes sexuales mulieris.

భగణ 1 exercitus cœli. 2 dactylus.

భగభగ పురియు cum strepitu flagrare.

భగవంత 1 Deus, Ens supremum 2 *Siva*. 3 *Wishnu*. 4 ***Budha***. 5 quodcumque numen masculinum.

భగవతి 1 *Parvati*. 2 dea quæcumque.

భగిని soror.

భగీరథ rex quidam.

భగోళ orbis cœlestis.

భగ్గన subitò.

భగ్న 1 ruptus, fractus. 2 superatus. 3 contemptus. — భగ్నమానస, భగ్నహృదయ mœrore confectus.

భజక adorator. — భజన adoratio, cultus. — భజిస, adorare.

భజ్జి *solanum melongena* in cineribus torrefactum.

భట miles, bellator.

భట్రిక quodcumque alimentum veru assatum.

భట్ట 1 titulus honorificus doctis brahmanis dari solitus. 2 philosophus. — భట్ట మాన్య, భట్టవృత్తి, prædium brahmanis sub modico censu datum.

భట్టారక I sapiens, philosophus. 3 rex.

భట్టి 1 hernia. 2 vulvæ lapsus. 3 fornax, clibanus distillatorius. — భట్టిరోగ hernià aut lapsu vulvæ laborare. — ఇట్టికభట్టి fornax

ad coquendos lateres.

భట్టిని 1 regina. 2 uxor brahmanæ.

భట్టు, భట్టరక, భట్రుక, præco, vates, laudes regum canens.

భణగుణ vilis indoles.

భణితి fama, sermo.

భణభణ solitarius, desertus.

భత్త oryza. vid. బత్త.

భత్రింసు triginta duo.

భత్తె stipendium famulis, vecturariis, etc. iter facientibus superadditum.

భద్ర 1 cura, attentio, vigilantia. 2 incolumitas, securitas. 3 beatitudo, prosperitas, divitiæ. — adj. 1 diligens, attentus, sollicitus. 2 incolumis, securus. 3 beatus, prosperus.— భద్రవాకరణ quædam astronomica periodus.

భద్రకాళి *Parvati.*

భద్రదాయక Deus, prosperitatis largitor.

భద్రదారు arbor quædam.

భద్రాసన, భద్రమంటప sedes, thronus.

భద్రసుర pugio.

భద్రాకరణ actio radendi, tonsio.

భయ timor, trepidatio, metus. — భయంకర, భయానక, భయావహ terribilis, tremendus, horribilis. — భయంకరవు, s. timor, metus ?

భర 1 multus, nimius. 2 ponderosus.

భరట figulus.

భరణ 1 actio implendi. 2 actio nutriendi, sustentandi. 3 stipendium, salarium, pretium locationis.

భరణి 1 secunda mansio lunaris. 2 lacûs canalis. 3 pixis exigua.

భరత 1 frater junior *Ramæ.* 2 filius *Dushyantæ* 3 nomen celebris cujusdam poëtæ dramatici. 4 actor, saltator, mimus. — భరతశాస్త్ర ars quædam poëtica à *Bharata* composita. — భరతాగ్రజ nomen *Ramæ.* — భరతఖండ *India.*

భరద్వాజ 1 philosophus quidam 2 alauda (avis.)

భరవస 1 fiducia, fides. 2 bonæ fidei pignus. — భరవసామాడు confidere in, credere.

భరిత 1 plenus, repletus, completus. 2 nutritus.

భరిస, భరియిస 1 ferre (onus.) 2 sustinere, tolerare. 3 sustentare, fovere.

భర్గ 1 *Siva.* 2 lux, lumen.

భర్జీ lancea.

భర్జని percussio, verberatio.

భర్త 1 maritus. 2 dominus, herus.

భర్తి 1 plenus, repletus. 2 nutritus.

భర్తృదారక princeps succes-

sor regis institutus imperio que associatus. — భర్తృదారిక princeps femina.

భర్త్సన minæ.

భర్మ aurum.

భలా, భలరే Eïa! Euge!

భల్ల 1 genus quoddam teli aut sagittæ. 2 ursus.

భల్లించ ornare, præparare.

భల్లాతకి, భల్లాతక, *semicarpus anacardium*, bot.

భల్లుక, భల్లూక, ursus.

భవ 1 existentia. 2 nativitas. 3 *Siva*. — భవదురిత peccatum originale, vel in priore existentiâ admissum.

భవదీయ vester, ra, rum. (honorificè)

భవన domus, habitatio.

భవాని 1 *Parvati*. 2 nomen proprium mulieris.

భవిష్య s. 1 prosperitas. 2 locus, dignitas, nobilitas.

భవిష్యత్తు adj. futurus. — భవిష్యత్కాల tempus futurum. gr.

భవుక prosper, beatus, rectus.

భవ్య 1 beatus, faustus, prosper. 2 pulcher, formosus. 3 rectus, aptus, idoneus. 4 futurus.

భషక canis. — భషిత latratus canis.

భసల apis nigra.

భసిత cinis

భస్త్ర, భస్త్రిక, follis.

భస్మ 1 cinis. 2 *calcium*, calx.

భక్ష భక్షణ, actio edendi vel vorandi. — భక్షక helluo. — భక్షిత manducatus. — భక్ష్య 1 cibus. 2 placenta. — భక్షించ edere, comere, manducare; vorare.

భాంకి buccina.

భాండ 1 quodcumque vas figlium. 2 summa principalis. 3 phaleræ equi.

భాండాగార 1 repositorium. 2 gazophylacium.

భాండికదీడు vir frustratus.

భాండీరదేశ regio quædam.

భాగ 1 portio, pars 2 latus. — భాగిన dividere, distribuere.

భాగధేయ sors, fatum, fortuna.

భాగవత 1 poëma Indicum *Bhagavat Guita* 2 exhibitio alicujus historiæ in eo contentæ. 3 vir bonus.

భాగార, భాగహార divisio.

భాగినేయ filius sororis. — భాగినేయి filia sororis.

భాగీరథి rivus *Ganges*.

భాగ్య 1 divitiæ. 2 beatitudo, felicitas. 3 sors, fortuna, fatum. — భాగ్యవంత dives vel beatus. — దౌర్భాగ్య infelicitas. — సౌభాగ్య prosperitas.

భాజక 1 hæres. 2 divisor. arith.

భాజన vas quodcumque.

భాజ్య dividendus. arith.

భాటక pretium, stipendium, sa-

larium, census.

భాటి via, iter.

భాణ dramatis narratio.

భాద్రపద sextus mensis lunaris.

భాద్రమాతుర filius conjugis fidelis.

భాన fulgidus.

భాను sol. — భానువార dies dominica.

భాపు pater.

భాపురే, భాపు. Eïa, Euge !

భామ, భామిని, mulier. (iracunda.)

భార s. 1 pondus 2 onus. 3 obligatio, munus. 4 oppressio (è morbo oriens) 5 gravitas, momentum. 6 difficultas. — adj. 1 ponderosus. 2 obligatorius. 3 æger. 4 gravis. 5 difficilis. 6 acutus. — భారకర్త administrator.

భారంక, భారణి insigne roboris aut fortitudinis.

భారత poëma epicum apud Indos celebre.

భారతి 1 *Sarasvati*. 2 sermo. 3 recitatio dramatica.

భారద్వాజ 1 philosophus quidam. 2 *Drona*. 3 cornix.

భారయష్టి pertica ad ferenda onera.

భారాకట్టు ludus quidam.

భారి 1 magnus. 2 magni momenti.

భార్గవ *Parasurama*. 2 *Sucra*.

భార్గవప్రియము adamas.

భార్గవి 1 *Lakshmi*. 2 *Parvati*. 3 *Sarasvati*.

భార్య uxor.

భాలు vomer aratri.

భాలాకట్టిగె hastile.

భాలీకచేరి curia hastatorum.

భావ 1 vid. బావ. 2 annus octavus cycli Indici sexaginta annorum. 3 modus existendi. 4 naturalis indoles, vel proprietas. 5 intentio, propositum. 6 anima. 7 mentis affectus. 8 nativitas. 9 actio. 10 gestus. 11 idea. 12 meritum. — భావిస 1 intendere, significare. 2 arbitrari, existimare. 3 sibimetipsi effingere vel repræsentare. — కండుభావిస imitari.

భావక amoris externa significatio.

భావకి mulier.

భావజ, భావజాత 1 *Kama*. 2 amor.

భావజ్ఞ mentis acumen vel sagacitas.

భావన 1 mentalis perceptio, memoria. 2 religiosa meditatio. 3 actio circumspiciendi. 4 ornamentum. — భావనయాగ quasi, sicut.

భావబోధక signum affectûs in

animâ existentis.

భావభవ *Kama.*

భావమైదున vid. బావ.

భావవాచక nomen verbale.

భావశుద్ధి æquitas.

భావాతీత, భావాతీతద్య incomprehensibilis.

భావార్థ 1 objectum cogitationis. 2 propositum, intentum.

భావి futurus. — భావిక propheta.

భావి vid. బావి.

భావిత 1 mixtus. 2 comparatus. 3 intinctus, infusus. 4 cogitatus.

భావిన vid. భావ.

భావుక beatus, bonus, rectus.

భామి mulier.

భావ్య futurus.

భాషణ sermo, verbum.

భాషాదేవి *Sarasvati.*

భాషింగ ornamentum quod deferunt sponsi super caput in tempore matrimonii.

భాషిత s. loquela. — adj. effatus, dictus, pronuntiatus.

భాషిన loqui, confabulari.

భాష 1 lingua. 2 loquela, sermo 3 *Sarasvati*. 4 dialectos. 5 juramentum. — భాషాంతర interpretatio sermonum. — భాషాప్రమాణ jusjurandum.

భాష్య glossa, commentarium. — భాష్యకార 1 commentator. 2 sectæ alicujus antesignanus.

భాస 1 lux, fulgor. 2 vultur. 3 gallus.

భాసిగ adj. faustus. — s. vid. భాషింగ.

భాసుర 1 fulgidus. 2 alliciens.

భాస్కర 1 pyropus. 2 sol.

భాళ frons, tis.

భింగ lapis *mica.*

భిండివాళ brevis sagitta.

భిడియ 1 respectus, personarum acceptio. 2 modestia, suî-ipsius diffidentia. — భిడియమూడ alicui favere. — భిడియగార modestus.

భిత్తి 1 fragmentum, frustum. 2 murus. 3 ratio victûs.

భిదుర, భిద్రు, భిది, భిదు, fulmen *Indræ.*

భిది 1 scissio. 3 fractio.

భిన్న adj. 1 fissus, fractus, scissus, mutilus. 2 divisus, distinctus, alius, varius. 3 expansus, germinatus. 4 junctus, connexus. — భింన భేద 1 partium alicujus studium. 2 differentia. — భింనవాగద immaculatus, non fractus.

భిల్ల barbarus.

భిషక్కు, భిషజను medicus.

భిస్సటి, భిస్సి oryza cocta, cibus.

భిక్షె 1 eleemosyna. 2 mendicatio, petitio. 3 stipendium. 4 famulatus. — భిక్షాన్న eleemosyna. — భిక్షు, భిక్షుక, mendicus.

భీకర terribilis.

భీత territus, timidus. — భీతి

timor.

భీమ id q. భీరత et భీతి.

భీమ, భీమసేన secundus inter filios *Pandu*.

భీమగడ్డి parva cucurbita.

భీమర bellum.

భీమరథి nox quædam (quæ vitæ humanæ communis limes esse censetur.)

భీరు, భీరుక timidus.

భీషణ, భీష్మ vid. భీతి.

భీష్మ avus filiorum *Pandu*.

భుంజన 1 comedere . 2 frui . 3 cogitare.

భుక్త manducatus . — భుక్తి 1 cibus. 2 manducatio . 3 possessio, usus. — భుక్తిముక్తి voluptas tùm terrena tùm cœlestis.

భుగిలు trepidatio.

భుగభుగిలు strepitus flammæ ardentis.

భుగ్న inflexus , curvatus, aduncus. 2 inclinatus.

భుజ 1 brachium . 2 humerus. — భుజకీర్తి insigne quoddam honorificum brachio appensum.

భుజంగ , భుజంగమ , భుజగ 1 serpens . 2 scortator . — భుజగశత్రు, pavo. — భుజంగశయన *Wishnu* . — భుజంగాభరణ, *Siva*.

భుజంగాక్షి arbor quædam.

భుజన 1. comedere . 2 frui . 3 pati.

భుజిష్య 1 famula . 2 meretrix.

భుర్కిజ్జెడి oryza cocta concisis leguminibus, saccharo, etc. condita.

భుసకొట్టు , sibilare (sicut serpens.)

భుల్లసిల్ల lætari, gaudere.

భువన 1 orbis terrarum. 2 aqua. — అధోభువన inferi, orum. — భువనమాత *Parvati*.

భువి terra.

భుస్సు sibilus serpentis.

భూ (in compositis vocibus) terra. v. g. భూలోక , id. s. — భూకంప terræ motus.

భూగత 1 (qui, quæ, quod) terram attigit aut in eam penetravit. 2 depressus, humiliatus.

భూగోళ, భూచక్ర, orbis terrarum, sphæra. — భూగోళశాస్త్ర ......విద్య , geographia.

భూజ arbor.

భూత s. 1 dæmon, phantasma, spiritus malus . 2 semi-deus . 3 elementum . 4 ens quodcumque animatum. 5 factum , rerum veritas. — adj . 1 qui fuit , factus. 2 transactus, præteritus. — భూతకాల tempus præteritum. — భూతసంప్లవ diluvium . — భూతేశ *Siva* — భూతధాత్రి tellus. — భూతవిద్య necromantia . — భూతవిద్యావిద necromantes.

భూతకన్నడి speculum imagines adaugens, *camera oscura*.

భూతఘ్ని *ballota disticha*, bot. (planta.)

భూతి 1 potestas quædam supernaturalis. 2 cinis. 3 divitiæ, prosperitas.

భూదాన donatio prædii.

భూదేవ brahmana, numen terrestre.

భూదేవి *Tellus*.

భూధర mons.

భూప, భూపతి, rex, gubernator.

భూమండల orbis terrarum.

భూమదూటి cæremonia quædam à sponsâ ergà sponsum exerceri solita.

భూమి 1 terra, mundus, orbis terrarum. 2 humus, solum. 3 locus, statio, situs.

భూమిక vestis theatro apta.

భూమిజ planeta *Mars*, *Angiras*.

భూయిష్ఠ multus, nimius.

భూరి 1 aurum. 2 donum in festivâ die largitum. — adj. multus.

భూరిమాయు vulpes.

భూర్జ arbor, quædam.

భూషణ 1 laus, adulatio, honos. 2 ornamentum, decoramen. 3 gemma. — భూషించు adornare, laudare, commodare. — భూషిత part. id. s.

భూసుర. vid. భూదేవ.

భూస్థాపన actio abscondendi in terram.

భృంగ 1 magna apis nigra. 2 cassia.

భృంగరాజ *Eclipta*, seu, *Verbesina prostrata*.

భృంగి, భృంగిరిటి unus è ministris *Sivæ*.

భృకుటి supercilii contractio, torvus aspectus.

భృతి 1 stipendium, salarium. 2 sustentatio.—భృతక famulus, locatus operarius, — భృత 1 locatus, solutus. 2 sustentatus.

భృత్య servus, famulus.

భృశ adj. multus, nimius. — adv. multum, nimium.

భృష్ట frixus.

భేక rana. — భేకి ejus femina.

భేటి visitatio, (inferioris superiorem adeuntis.) — భేటిగాను invisere, excipi ab.

భేద 1 divisio, separatio. 2 scissio, fractio. 3 distinctio, differentia. 4 genus, species. 5 discordia, rixa — భేదించు 1 separare, dividere. 2 frangere, scindere. 3 perforare. 4 dissimilis esse, discrepare. 5 purgari. 6 mutare. — భేదన divisio, separatio, distinctio.

భేరి æneum tympanum.

భేరుండ fabulosa quædam avis biceps.

భేషజ 1 medicamentum, remedium. 2 admiratio. 3 fraus, species ficta, mendacium, deceptio.

— భేషజాకార hypocrita.

భేషు optimus, bonus, pulcher, amœnus. — భేషుకట్టు, complanatio horizontalis, ad amussim. (*niveau.*)

భైరిగె vid. బైరిగె.

భైరవ s. 1 cognomen *Sivæ* 2 manifestatio vel forma quædam numinis 3 qualitas terrifica mentis aut corporis. — adj. terribilis, tremendus.

భైరవి cantilena quædam.

భైషజ, భైషజ్య 1 praxis medicinæ. 2 pharmacum.

భోకు imberbis.

భోజ్జయ్య eunuchus, minister.

భోః heus!

భోంకని celeriter, velociter.

భోక్తను manducator, vorator.

భోగ 1 usus. 2 voluptas. 3 divitiæ. 4 nutritio, sustentatio 5 serpentis corpus. 6 ejus cucullus, vel fauces expansæ. 7 messis. — భోగిస frui (de voluptatibus carnis præsertim dicitur.)

భోగవతి 1 civitas principalis *Nagarum*. 2 *Ganges* in inferis fluere dictus.

భోగి 1 serpens. 2 rex vel princeps. 3 pro speciali objecto pecunias congregans. 4 vir in deliciis enutritus.

భోగిని, భోగినిది, regia concubina.

భోగ్య s. 1 usus, usufructus (prædii in pignus traditi.) 2 messis. — adj. potitu dignus, jucundus, delectabilis. — భోగ్యమాడ, భోగ్యాధిమాడ prædio oppignerato frui (proprietarius.). — దౌశ్యాధిమాడ prædium oppigneratum tanquàm proprium possidere, (censum annuum proprietario solvendo.)

భోజ rex quidam civitatis *Aud.*

భోజన 1 cibus. 2 cibi sumptio, refectio. — భోజ్య s. cibus. — adj. esculentus. — భోజిస manducare. — భోజనోత్తర post cibi sumptionem.

భోయి (vox Angl. corr.) bajulus, piscator, auceps.

భోరగి, భోరని vehementer, rapidè.

భోరబుగరి turbo lusorius, murmur edens.

భోరు fragor magnus. — భోరుఘాలి procella.

భౌతిక spectans vel attinens ad dæmones.

భౌమ planeta *Mars*. — భౌమవార feria tertia.

భౌరిక thesauri custos: auri inspector.

భ్రమణ, భ్రమణి, 1 vertigo, rotatio. 2 actio oberrandi.

భ్రమర magna apis nigra.

భ్రమరక cincinnus in fronte.

భ్రమి 1 vertigo, rotatio. 2 error, ignorantia, dementia, delirium. 3 mentis confusio, aberratio, perplexitas. 4 stupor, admiratio. 5 cupido, desiderium.—భ్రమిపడు.... కొను, 1 errare. 2 turbari, sui compos non esse. 3 stupere. — భ్రమను, 1 errare. 2 turbare, circumvolvere. 3 palari, vagari.

భ్రష్ట lapsus, depravatus, corruptus. — స్థల భ్రష్ట è loco expulsio. — జీవ భ్రష్ట is. sens. — మత భ్రష్ట apostasia. — మతి భ్రష్ట stultus.

భ్రాంత 1 rotatus, circumvolutus. 2 errore, hallucinatione, delirio captus.

భ్రాంతి vid. భ్రమి — వాంతి భ్రాంతి *cholera morbus.*

భ్రాత, భ్రాతర, భ్రాతృ, frater, frater uterinus — భ్రాతృజ, filius fratris. — భ్రాత్రీయ fraternus.

భ్రాతృవ్య 1 filius fratris. 2 inimicus.

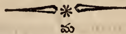
భ్రాష్ట్ర sartago.

భ్రుకుంసు, భ్రూకుంస actor femineâ veste indutus.

భ్రుకుటి, భ్రూకుటి, contractio supercilii, torvus vultus.

భ్రూ supercilium.

భ్రూణ fœtus (humanus.) — భ్రూణహత్య 1 infanticidium. 2 occisio prægnantis mulieris.

మ

మంకణి 1 sporta (ad emittendam aquam è stagno in canali.) 2 sporta gemina bovis dorso imposita.

మంకణిరెడ్డ *Pentapetes phœnicea*, bot. (arbor.)

మంకరి magna cista.

మంకు 1 stultitia, hebetudo, inertia. 2 pavor, stupor. — మంకు బూది pulvis vertiginem aut delirium inducens. — మంకుమాడు seducere, decipere.— మంకుమరపు mentis confusio.

మంగ simius.

మంగరవల్లి, *cissus quadrangularis*, bot.

మంగళ s. 1 beatitudo, sors beata. 2 prudens rei familiaris administratio, cura. 3 planeta *Mars* — adj. beatus, fortunatus, prosper. — మంగళవారం feria tertia. — మంగళవాద్య omne genus musicorum instrumentorum. — మంగళసూత్ర vid. తాళి — మంగళపాఠక vates. — మంగళవార్త 1 faustus nuntius. 2 congratulatio. — మంగళారతి lam-

pas antè idolum agitanda. — మంకళాత్మక 1 *Krishna.* 2 Deus.

మంకళీడు barbitonsor.

మంగారిరిగిడ *Vangueria spinosa,* bot.

మంగి 1 funestus stellæ influxus. 2 nomen muliebre.

మంకురుళి vid. మంకరవల్లి.

మంచ cubilis fabrica. — శశి...... ఊగుమంచ, pensilis lectus.

మంచికె, మంచిగె 1 tumulus in agro erectus. 2 amphitheatrum. 3 tabula, axis.

మంచిపత్రి pharmacum acre et pungens.

మంచు 1 ros, vapor. 2 nebula. 3 nix.

మంజరి 1 caulis florum aut fructuum. 2 fasciculus. 3 feles.

మంజాడి $\frac{1}{9}$ *a* pars unius pagodæ. (*carat*)

మంజారమణి planum quoddam semen rubri coloris.

మంజి genus quoddam cannabis.

మంజిష్ట *rubia Bengalensis* (*garance.*)

మంజీర armilla cruri annectenda.

మంజు 1 vid. మంచు. 2 caligantes oculi. — మంజుగాల hyems.

మంజుళ formosus, jucundus.

మంజూర approbatio, ratihabitio.

మంటక placenta frumentacea.

మంటప 1 peristylium undiquè patens. 2 tugurium vel casula ad tempus tantùm erecta. — భువనేశ్వరి మంటప peristylium sexdecim angulos habens.

మంటికె annulus in secundo digito mulierum inseri solitus.

మండ 1 spuma. 2 *palma-christi,* bot. (arbor.) — మండకారక 1. distillator. 2 ille qui palmarum succum (కిండ) extrahit.

మండణిస frigidus esse.

మండన ornamentum. — మండనిస adornare.

మండల 1 discus solis aut lunæ. 2 orbis, sphæra, horizon. 3 globus. 4 rota. 5 provincia, regio. 7 acervus, quantitas, multitudo, aggregatum. 8 cupediæ. 9 quadraginta octo dierum tempus. 10 serpens.

మండలి 1 cœtus, grex. 2 canis. 3 feles. 4 serpens.

మండలికె matta tenuis et exquisitè texta.

మండలిస, మండళిస 1 circumdare. 2 adornare.

మండళీకరు reges.

మండి 1 genu. 2 taberna (in quâ merces per aversionem vænеunt.) — వీరమండి, మండిహాకువికె genuflexio.

మండిగె tenuis quædam placenta.

మండిస 1 adornare. 2 sedere. — మండిత adornatus. — మండిప e-

xornans.

మండూక rana.

మండూకపత్ర folium quoddam medicinale.

మండూర 1 rubigo ferri. 2 fæces ferri liquefacti.

మండి 1 caput. 2 locus, taberna, telonium.

మండోదరి *Ravanæ* uxor.

మండ్రగబ్బి magnus quidam et niger scorpio.

మంణు, మంణుబుగ్గి, terra, solum. — మంణాశి terrenum desiderium. — మంణాగిపోవు mori. — మంణుపాశ genus quoddam serpentis. — మంణుకొరు .... చిమ్ము. lutum in altum projicere. — కుమ్మరిమంణు argilla figuli. — కెంమంణు terra rubra.

మంణుశిలె *arsenicum rubrum.*

మంతణ solitudo, arcanum.

మంతు 1 offensa, culpa, transgressio. 2 intellectus 6 arca in quâ pupæ in scenam aguntur.

మంత్ర 1 divisio *Vedarum*. 2 mystica incantatio. 3 oratio aut formula sacra. 4 secreta deliberatio, monitum privatum. — ద్వయమంత్ర recitatio nominum *Wishnuvi*. — గురుమంత్ర privata admonitio magistri spiritualis. — దిగ్మంత్ర incantatio ad avertenda mala è quocumque loco. — దివ్యమంత్ర incantatio vi cujus quodcumque numen evocari potest. — ఉచ్చాటనమంత్ర incantatio ad expellendum diabolum. — ప్రయోగమంత్ర incantatio ad prævenienda aut inducenda mala — స్తంభనమంత్ర incantatio ad amovendos serpentes. — మంత్రగాడు, మంత్రవాది, మంత్రజ్ఞ, magus. — మంత్రపునీరు, aqua consecrata — మంత్రించ 1 incantare. 2 admonere. 3 benedicere, consecrare, rel.

మంత్రసాని obstetrix.

మంత్రి 1 consiliarius. 2 regis minister primus. 3 regina (in ludo latrunculorum)

మంథన 1 rixa, lis. 2 actio agitandi (lac vel liquorem alium.) 3 cruciare. 4 secreta deliberatio.

మంథ, మంథానక baculus ad lac agitandum. — మంథని, lactaria situla. — మథోదధి fabulosum mare lacteum.

మంద adj. 1 lentus, tardus. 2 stultus, rudis, hebes. 3 densus. 4 mitis, moderatus, mansuetus. — s. — 1 densitas. 2 indigestio, cruditas, dyspepsia. 3 *Saturnus* (planeta.) — మందాగ్ని cruditas. — మందహాస .... స్మిత lenis risus. — మందవాక, మందిల 1 hebes vel stultus fieri. — 2 cibos fastidire.

మందట్టు, మందట్టు, notitia, familiaritas.

మందర 1 mons (vi cujus mare

lacteum agitatum fuisse fertur·)
2 *swarga* , paradisus Indorum.

మందవిస 1 petere, rogare, efflagitare. 2 circumdare.

మంజస magna arca.

మందాకిని 1 cœlestis *Ganga* . 2 mulier sexaginta annos nata.

మందార una ex arboribus paradisi.

మందాసన arca ad recondendos Penates.

మందాక్ష modestia, pudor, timiditas.

మంది homo , persona . — మంది మక్కళు homines. — మందిత్వ *personalitas*, phil.

మందిర 1 domus . 2 civitas — దేవమందిర templum — మదనమందిర pudenda mulieris .

మందివాళ్ familiaritas magna.

మందిస vid. మంద.

మందురి stabulum.

మంది grex, pecus.

మందివాళ్ vid. మడివళ్.

మందేహ gigas quidam —మందేహ మర్దన sol.

మందీస 1 deliberare, quietè agere. 2 moras nectere. 3 pacificare, sedare.

మందోదరి uxor *Ravanæ*.

మందోష్ణ s. calor lenis. — adj. calidus.

మంద్ర submissus sonus , murmur.

మంన, మంనాయ, jussum, mandatum.

మంనణి 1 honor, veneratio. 2 venia. — మంనణీమాడ, మంనిస 1 honorem exhibere. 2 dimittere, parcere, veniam concedere.

మంనారురంగ locus quidam *Wishnuvo* sacratus.

మంపు, మంపర vid. మబ్బు.

మంము cibus.

మరక adj. pertinax. — మకరతన pertinacia. — s. 1 crocodilus *alligator*. 2 *capricornus* (signum zodiaci.) 3 unus è thesauris *Cuberæ*. — మకరాంక 1 oceanus. 2 *Kama* . — మకరాశ్వ Indus Neptunus, sive, *Varuna* . — మకరాలయ oceanus . — మకరతోరణ sertum florum.

మకరంద mel florum.

మకరదిబ్బి. . . . దిబ్బి, cornu bubali pulvere nitrato refertum.

మకరి crocodilus *alligator*. — మకరికాపత్ర imago crocodili in facie mulierum impressa.

మకుట corona, tiara, crista . — మకుటవర్ధన rex.

మక్కా *Mecca*, civitas Arabiæ.

మక్కారి 1 vid. మంకరి 2 ascetes.

మక్కళు pueri, puellæ, infantes. — మొమ్మక్కళు nepotes. — మరిమక్కళు pronepotes.

మక్కు mastiche (sive è calce et oleo, sive è pulvere ligneo et glu-

tine confecta.)

మకృళు gargarizatio.

మకిృ pravitas.

మఖ sacrificium.

మఖమల్లు, మక్మలు, sericus villosusque pannus. (*velours*)

మఖవైరి 1 *Ṣiva.* 2 *Virabaddra.*

మగ filius. — మొమ్మగ nepos. — మరిమగ pronepos. — సాకుమగ filius adoptivus. — మలమగ privignus.

మగట linteamen cæremonialiter mundum, in quo brahmanæ edere solent.

మగధదేశ *Bahar* meridionalis, (regio.)

మగమగిపు fragrans esse.

మగిమావు species quædam magnæ *mangæ.*

మగు, మగువు, infans duos vel tres annos natus. — మగుతన, మగువుతన infantia. — సంనామగు, పుట్టమగు infantulus.

మగుచు invertere, præpostero modo vertere. — మగ్గెఁమగుచ alium invertere

మగుట vid. మకుట et మగట.

మగుళ adv. iterùm, rursùs. — v. redire. — మగుళ్చు 1 redire. 2 invertere. — మగుళ్తి, మగుళికె inversio, regressus.

మగె decima mansio lunaris.

మగ్గ textoris jugum.

మగ్గులు, మగ్గులు 1 latus, costa, lumbi. 2 latus (exercitûs.)

— మగ్గెబజె actio adurendi latus pueri cum ardenti calamo.

మగ్గారె *vangueria spinosa,* bot.

మగ్గి 1 floris gemma vel surculus. 2 multiplicatio, arith.

మగ్గు 1 sese inclinare vel incurvare. 2 subjectus vel subditus fieri. 3 veterascere. 4 condimentis imbui. — మగ్గిస incurvare, flectere.

మగ్న 1 immersus. 2 depressus, suffocatus.

మఘమఘుప fragrans.

మఘవ, మఘవాన *Indra.*

మఘె vid. మగె.

మజ్జ 1 macula, nota. 2 specimen auri vel argenti. 3 piscis. vid. మత్స్య.

మజ్జర malitia, odium, invidia. vid. మత్సర.

మజ్జళికె amplus, latus, spatiosus.

మజ్జిలు secundo loco natus.

మజ్జు 1 amor, dilectio. 2 bona existimatio, favor, approbatio. 3 familiaritas. 4 securis. 5 musca. 6 lascivia. 7 lacunar sive superna contignatio. — మజ్జు పుడి. pulvis quidam ad seducendum aut incantandum adhibitus. — మజ్జుగార deceptor, incantator.

మజ్జుకత్తి, 1 cultrum cophinarii. 2 vindemiatoris uncus.

మజ్జులమగ vid. మజ్జిలు.

మజ్జుపరియు tentare metalla.

ಮಜ್ಜೆ 1 vid. ಮಚ್ಚೆ, 1. — 2 cicatrix — adj. maculatus, variegatus.

ಮಜಗಿಜಿ, ಮಜಿಗಿಜಿ, pulvis.

ಮಜಬೂತು 1 jucundus. 2 solidus, rectè compositus.

ಮಜಶಾಭು, ಮಝಶಾಭುರೆ Eïa! Euge!

ಮಜರ vicus vel suburbium sub inspectione magistratuum majoris civitatis.

ಮಜಲು 1 statio, locus ad commorandum. 2 solum mediocre.

ಮಜಾಖಾಮಾಡ irreverenter loqui, probris vel conviciis afficere.

ಮಜಿಬೂತು vid. ಮಜಬೂತು.

ಮಜಿಲು vid. ಮಜಲು.

ಮಜುಕೂರು adj. memoratus, suprà dictus. — s. contenta, argumentum.

ಮಜೂರಿ stipendium, salarium.

ಮಜ್ಜನ ablutio, actio se lavandi, lotio. — ಮಜ್ಜನಕ್ qui alios abluit.

ಮಜ್ಜಿಗೆ serum lactis. (*petit lait*.)

ಮಜ್ಜೆ medulla, succus.

ಮಟಕೇಪಲ್ಯ legumen quoddam.

ಮಟಪತಿ 1 sacerdos *linganista*. 2 sectæ alicujus antesignanus. 3 minister.

ಮಟಮಟಮಧ್ಯಾಹ್ನ meridies sive media pars diei accuratè computata.

ಮಟಿಕೆ parvum vas figlinum.

ಮಟಿಕೇಪಲ್ಯ legumen quoddam.

ಮಟ್ಟ adj. rectus, benè ordinatus, æqualis, temperatus. — s. 1 collis. 2 complanatio, libella. — ಮಟ್ಟಗೊಳ್ಳು temperans, modestus esse. — ಮಟ್ಟತರ temperantior. — ಮಟ್ಟಗೋಲು mensura, regula. — ಮಟ್ಟಹಲಿಗೆ amussis. (*fil à plomb*.) — ಮಟ್ಟಾಗಿ parcè, moderatè, — ಮಟ್ಟಾಗಿಹೋಗ್ minui. — ಮಟ್ಟಿಲ್ಲದ immensus. — ಮಟ್ಟಮಧ್ಯಾಹ್ನ meridies accuratè computatus.

ಮಟ್ಟಸ 1 exactus, decens. 2 rectus, æqualis, aptus. 3 modestus, parcus.

ಮಟ್ಟಿ 1 terra alba. 2 collis.

ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಮಟ್ಟಿಗೂ, usque, tenùs. — ಇಷ್ಟುದಿವಸ ಮಟ್ಟಿಗೂ usque in hanc diem. — ಈ ವ್ಯಾಳೆಮಟ್ಟಿಗೂ usque hùc. — ನಿಂನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತಾಡು loquere pro teipso. — ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವೆ faciam in quantùm possum.

ಮಟ್ಟು 1 mensura, extensio. 2 limes, terminus. 3 capacitas, habilitas. — ಮಟ್ಟೊರೆಯ, ಮಟ್ಟುಹೇಳ್, alicujus divitias patefacere. — ಮಟ್ಟುಮೀರ excedere, transgredi. — ಮಟ್ಟುಮಾಡ minuere, abbreviare, moderari.

ಮಟ್ಟೆ 1 ramus (palmarum.) 2 folium (aloës, brassicæ, tabaci, etc.) — ಮಟ್ಟೆಲುಬು columna vertebralis.

ಮಠ 1 sedes sacerdotis aut magistri spiritualis 2 schola. 3 templum. — ಗೊಸಾಯಿಮಠ sedes asce-

te Mahrattensis. — మఠత్రైయస్థ famulus publicus in vico *tinganistarum*. — మఠాధికారి sacerdos sub auctoritate alicujus summi pontificis constitutus. — మఠపతి dux alicujus sectæ.

మడ 1 talus. 2 culina. 3 vid. మఠ.

మడంగాపు pastor.

మడకి vid. మడికి.

మడగు, మడంగు vid. మడుగు.

మడచు vid. మడిచు, 1.

మడతి plica, ruga.

మడది mulier.

మడమ talus.

మడలో tumulus, collis.

మడలు v. 1 senex aut infirmus fieri. 2 extendi. 3 superbire. — s. 1 larynx. 2 uterus vaccæ.

మడ్డు 1 superbus. 2 supereffluens.

మడి s. 1 plica, ruga. 2 gremium. 3 vestimentum nuper dealbatum aut lotum. 4 vestimentum è cortice textum. 5 arvum vel satum oryzaceum. 6 ejusdem quantitatis multiplicatio. v. g. ఇంమడి duplex. — ముమ్మడి triplex. 7 alveus (circà radices arboris.) 8 area. (in horto.) — మడియు v. 1 plicari. 2 perire, mori, cadere (in prælio.)

మడికి 1 aratrum, (simul cum bobus et utensilibus ad arandum necessariis) 2 vas figlinum. — మడికిమెట్టు 1 bos aratorius. 2 boves duodecim aratro alligati. — మీలుకట్టుమడికి secunda aratio.

మడిగట్టు terra in ripâ fluminis.

మడిపు 1 plica, ruga. 2 quantitas foliorum *béthel* quæ simul in ore imponi solet. 3 vid. మడిచు.

మడిపుకత్తి cultrum quod claudi potest.

మడిమాడు 1 lavare. (vestes.) 2 areas informare. (in horto.)

మడిలు gremium. sinus.

మడివాడు vestium lotor. — మడివాతె vestium lotrix.

మడిసతె olus quoddam.

మడిచు 1 plicare. 2 occidere. — కాలుమడిచు mingere.

మడు s. 1 gurges in alveo fluminis. 2 rivus. — v. roborare. 2 adunare.

మడుగు 1 ponere, collocare, deponere. 2 abscondere, occultare.

మడుపు vid. మడిపు, మడిచు.

మడుపు, మడుచు, vid మడు, s.

మడ్డి uber, ferax.

మడ్డ stupidus, rudis, hebes.

మడ్డి s. 1 arbor quædam. 2 fæces, sedimentum. — adj. rusticus, rudis, hebes, stupidus. — మడ్డినూలు filum rubrum. — మడ్డితనం hebetudo. — మడ్డిమందు pharmacum quoddam pro bubalis

మడ్డు tympaniolum quoddam.

మణ 1 pondus quoddam 8 విశే sive 25 lb. æquivalens. 2 odor.

మణక juvenca.

మణకు macula.

మణగు obediens, obtemperans, vel obsequiosus esse. — మణగదవ non suadibilis, jugi nescius.

మణలు arena. — ఒప్పదమణలు arena polita.

మణి 1 gemma, margarita. 2 aculeus aut stimulus scorpionis 3 campana. — మణికట్టు... బంధ, carpus. — మణికార gemmarum scalptor. — మణిధనస్సు iris. (*arc-en-ciel.*) — మణివజ్ర adamas. — మణిభిత్తి murus gemmis insitus.

మణియు v. 1 humilis esse. 2 sese inclinare, incurvare. — s. 1 inclinatio, salutatio. 2 confidentia.

మణిక hydria exigua.

మణికంఠ cæruleus graculus.

మణికష, మణికస, lapis super quo teruntur margaritæ.

మణిగులుగుంజి *abrus precatorius*.

మణిత blanditiæ venereæ.

మణిపుర civitas quædam.

మణిపూర, మణిపూరక umbilicus.

మణియ adj. regia ferens insignia. — s. 1 tributum, taxatio. 2 administratio negotiorum (vici alicujus, telonii, templi, etc.) — భిమమణియ viro principali viam aperire. — మణియగార administrator, inspector.

మణిశిలె, మణిశిలె *arsenicum rubrum*

మణీకార legatus

మణు, మణుపు, vid. మణ.

మణుకు vid. మణకు.

మణె 1 scabellum. 2 taxatio 3 votum. — మణెయుర్శ్న votivam processionem agere.

మణు్శ paulò ulteriùs progredi.

మబ్బు vid. మంబు.

మణ్ణు vid మణియు, v.

మత 1 intentum, consilium, propositum, votum. 2 secta religiosa. (tres numerantur, scil. స్మార్తరు, వైష్ణవరు, మాధ్వరు, q. v.) — మతాచార, id. sens.

మతంగ nomen cujusdam philosophi.

మతంగజ elephas.

మతక 1 confusio, intricatura. 2 intenta cogitatio.

మతలబు epistolæ alicujus argumentum.

మతల్లికె adj. eximius, optimus, — s. excellentia, felicitas.

మతాపు, మతాబు cærulea candela.

మతి 1 intellectus, sensus communis. 2 cupido, votum, voluntas, propensio. 3 monitum.

మతిస apretiare, (magni vel parvi) facere.

మత్కుణ 1 cimex. 2 elephas falcatis dentibus carens. 3 imberbis.

మత్త 1 delectatus, lætus • 2 ebrius. 3 amens, furiosus. —మత్తాళి apis melle ebria. — మత్తుడు 1 vir ebrius. 2 mortalis. — మత్తకాశిని mulier optima.

మత్తాలంబ septum, vallum.

మత్తరు antiqua mensura agraria.

మత్తి macula.

మత్తు s. 1 serum lactis. 2 ebrietas. 3 superbia. 4 ardor venereus. (elephantium.) 5 vid. మంథ.

మత్తు, మత్తొ, conj. 1 et, atque. 2 insuper, ampliùs, magìs, iterùm. — మత్తి id. sens. — మత్తొక్క, మత్తొక్కడు, మత్తొందు, alius, alia, aliud.

మత్తేభ elephas venere ardescens —మత్తేభవిక్రీడితము rhythmus quidam poëticus.

మత్సర 1 invidia, zelotypia. 2 malitia, indignatio. — మత్సరించ, మత్సరగొను, invidere, odisse.

మత్స్య piscis. — మత్స్యధాని cista ad reponendos pisces. —మత్స్యవేధని hamus. — మత్స్యావతార incarnatio *Wishnuvi* in piscem.

మత్స్యండి saccharum crassum, seu nondùm purificatum.

మత్స్యదేశ una è regionibus Indiæ centralis.

మత్స్యయంత్ర figura piscis versatilis, quam sagittâ transfixit *Ardjuna.*

మత్స్యాక్షి *asclepias acida*, bot.

మథన 1 actio agitandi lac in situlâ. 2 cruciatus, cædes. — మథించ, మథిను 1 lac agitare. 2 litigare, cavillari, objicere.

మాథిత serum lactis

మద 1 superbia, arrogantia. 2 insania, amentia. 3 lætitia; gaudium. 4 jus è temporibus elephantis stillans. 5 ebrietas. 6 liquor inebrians. 7 desiderium, amor. — మదదాని, మదవేదండాని, మదనోత్కట ఆని, మదాని, elephas venere ardescens.

మదక stupidus. — మదకత్వ hebetudo.

మదకడ pecunia sine fœnore tradita ad colendos agros.

మదగు 1 locus in mediâ rotâ figuli (ad ponendam argillam) 2 moles ad coërcendam aquam.

మదడు piger, socors.

మదన 1 ludus Cupido, *Kama*. 2 cera apum. 3 *Datura metel*, bot. (spina.) — మదనకామేశ్వరి flos quidam, cujus succus fovet libidinem. — మదనారి *Siva.*

మదమత్త *cannabis sativa.* bot.

మదరంగి *Lawsonia spinosa*.

మదరి iterùm, insuper, ampliùs.

మదరుగంధ fetor.

మదలు redire (febris.) rursùm erumpere. (ulcus.)

మదవటిక coma intertexta aut sordida.

మదవణిగ, మదమగ, మదలింగ sponsus. — మదవణిగి, మదమగళు, మదలిగిత్తి, sponsa.

మదాలు primum.

మదిపు pretium, valor, appretiatio.

మదిరె vinum aut alius quicumque liquor inebrians.

మదిసు 1 lætus esse. 2 superbire. 3 inebriari. 4 venere ardere. 5 vid. మధిస.

మదు primus mensis Indici anni.

మదుర vid. మధుర.

మదువిగవణె genus quoddam tympani.

మదువె, మదివె matrimonium, nuptiæ. — మదువెయమాడికొళ్ళు matrimonium inire (sponsi.) — మదువెయమాడ matrimonio jungere, in matrimonium dare. (de parentibus dicitur.) — మదువెయ మాడిస matrimonio jungere. nuptiis benedicere. (de sacerdote dicitur.) — మదువెయప్రసస్త nuptiarum solemnia. (profana.)

మదెయిళ్ vid. మత్తెయిళ్.

మదోత్కట, మదోద్రిక్త, మదోద్ధత, మదోన్మత్త, superbiæ excessus.

మద్గు avis quædam aquatica. (*shag.*)

మద్గుర *silurus pelorius*, (piscis.)

మద్దత్తు 1 auxilium, adjutorium. 2 vid. మదకడ.

మద్దల, మద్దళె, మద్దళి, tympaniolum.

మద్దిగిడ *terminalia alata glabra*, bot.

మద్దు 1 pulvis nitratus. 2 pharmacum. 3 pulvis ad incantandum. — adj. fatuus, stultus. — మద్దుగార 1 opium edere solitus. 2 pulverem nitratum conficiens.

మద్య vinum, liquor inebrians.

మద్రదేశ una è regionibus ad argestam Indiæ sitis.

మద్లింగ, మద్లగిత్తి vid. మదలింగ, మదలిగిత్తి.

మధు 1 liquor inebrians, vinum. 2 mel. 3 primus mensis anni Indici 4 veris tempestas. 5 dæmonium quoddam. 6 saccharum. 7 suavitas, (fragrantiæ, soni, etc.) — మధుకర, మధుప, మధులిట్టు, మధులిహ, మధువ్రత, apis. — మధుపాన 1 liquor inebrians. 2 ambrosia. — మధురిపు, మధుసూదన *Wishnu*. — మధుసార potatio frequens. — మధూచ్ఛిష్ట cera apum.

మధుండ saccharum è succo palmarum fermentato confectum.

మధుద్రుమ *Bassia latifolia*, bot.

మధుపర్క mixtura mellis cum lacte coagulato.

మధుమాధవి cantilena quædam.

మధుర dulcis, lætus, jucundus. — అతిమధుర, glycyrrhiza. (*réglisse.*)

మధురాపురి civitas quædam in provincia *Agra*.

మధురి civitas quædam in meridionali Indiâ. — మధురిరంగు color purpureus.

మధ్య adj. mediocris 2 medius 3 vilis — s. 1 centrum, media pars. 2 mediocritas. 3 puella nubilis. — præp. in medio, inter. — మధ్యస్థ, మధ్యవర్తి mediator, arbiter. — మధ్యగ్రంథి umbilicus.

మధ్యమ 1 medius. 2 vilis. 3 mediocris. — s. 1 quinta nota musicalis. (*sol*.) 2 medius digitus. — మధ్యమి puella pubescens. — మధ్యమపురుష secunda person a. gr

మధ్యరాష్ట్ర, మధ్యదేశ regio ad septentrionem montium *Ghât*.

మధ్యస్థగారు, మధ్యస్థ, mediator, arbiter. — మధ్యస్థితి mediatio.

మధ్యాహ్న meridies, dimidia pars diei.

మధ్వమత vid. మాధ్వరు — మధ్వరాయరు.... ఆచార్యరు fundator sectæ మధ.

మన mens. — మనకొర్కు 1 concupiscere, optare 2 annuere. obtemperare. — మనకొలిప suadere.

మనగాయ forceps ad producendum filum ferreum.

మనదండలి tristitia.

మనదండ 1 maritus 2 amasius — మనదండి 1 uxor, amasia. 3 mulier amabilis.

మనదాయకిలి consideratio.

మనవుట్టు diligentia.

మనదర species quædam *vermicellii*.

మనవరికి notitia, scientia.

మనవి petitio, obsecratio.

మనవు, మనసు, మనస్సు 1 mens. 2 voluntas, desiderium. — మనస్ఫొడియు.... కుందియు.... పేరిన ægrè ferre. — మనస్సుకి బర intelligere. — మనవిడ attendere. — మనస్సున భావ opinio, sententia. — మనస్సు ఒడియు 1 mentem refrænare. 2 alicujus favorem aut dilectionem consequi. — మనస్సుకి బారదవ vir odibilis. — మనసెరక, మనదిరక, consensus, propensio, voluntas.

మనస్కరిప 1 statuere. 2 vehementer ferri vel propendere. — మనస్కార resolutio, statutum, determinatio.

మనస్తాప 1 contritio, pœnitentia. dolor. 2 simultas ?

మనస్థితి determinatio.

మనస్సుకెక్కు id. sens.

మనస్వస్థ tranquillitas, pax, requies.

మనస్వి sapiens.

మనివి, మనివి, మనువి vid. మనవి.

మనీష sapientia, intellectus.— మనీషి vir sapiens aut doctus.

మను 1 *Manu*, Indorum legislator. 2 (Eo nomine designan-

tur quatuordecim sapientes , quorum unusquisque orbem regere dicitur per unum మన్వంతర q . v. Hùcusque, septem tantùm apparuerunt, videl. *Manu* , *Swarôthisha* , *Uttama* , *Támasa* . *Reivata* , *Tchâxushu* et *Veivaswatha*) 3 sacra formula. — మనుజాతి genus humanum.

మనుష్య, మనుజ , homo . — మనుజి mulier.

మనూతి 1 compactum . 2 fœnus è summâ pecuniæ nondùm solutâ proveniens.

మనె, మనెమారు domus, sedes, habitatio . — మనె ఒడతి , మనెగారితి 1 domina , hera . 2 mulier sub potestate viri 3 mulier virtute prædita . — మనెతుంబిసికొళ్ళు sponsam in domum sponsi deducere. — మనెతనదవరు , మనెతనస్తరు , మనెచిశెయవరు, familia. — మనెచేసాయద భూమి terra quam colonus cum propriis famulis exercet. — మనెయళియ gener adoptatus . — మనెయ ముందిన తోలె ora tecti. — మనెమురుక domûs alienæ eversor.

మనోజ, మనోజన్మ *Kama*.

మనోజయ jucundus, amœnus.

మనోజ్ఞ pulcher, formosus , amabilis, jucundus.

మనోధమా mentis exercitatio vel status.

మనోరథ cupido, desiderium.

మనోవేగ celeritas cogitationis .

మనోవేధె ..... వ్యథె , mentalis angustia.

మనోహర jucundus, amœnus.

మన్నణె vid. మంనణె.

మన్నాడు suspensus esse, hærere.

మన్నిసు dimittere , parcere, prætermittere, parvipendere.

మన్నియ veneratione dignus.

మన్మథ *Kama*.

మన్యు 1 tristitia . 2 paupertas 3 ira 4 superbia.

మన్వి 1 dies plenilunii. 2 nervus cervicis.

మన్వంతర regnum unius *Manu*, q. v. (continet 306,720,000 annos aut, si includatur universale diluvium, 308,448,000. Quatuordecim *Manwantara* faciunt unum *Kalpa*, quo transacto, orbis terrarum destruitur ac iterùm creatur.)

మబ్బిగరు gigantes vel dæmones.

మబ్బు s. caligo , tenebræ , obscuritas. — adj. obscurus , caliginosus, hebes.

మమతె, మమకార 1 superbia, arrogantia , nimia suî ipsius confidentia . 2 dilectio aliorum (in quantùm sibimetipsi sunt conjuncti.)

మయ particula quæ adjectivis jungitur (ad indicandum rei ali-

cujus essentiam.) v. g. స్వర్ణ aurum. — స్వర్ణమయ aureus, ex auro confectus. — జలమయ diluvium. — బ్రహ్మమయ *Bramha*, undique circumfusus.

మయణ 1 *Rama* 2 cera.

మయి vid. మెయ్యి.

మయికుణికె *Datura metel*, et *Datura fastuosa*, bot.

మయు 1 dæmon quidam. 2 camelus.

మయూఖ 1 lux, lumen, splendor. 2 radius luminis.

మయూర pavo.

మర్యోబగు corporis elegantia.

మర 1 arbor. 2 lignum. — మరబధ్వాని sine sensu esse. — మరకెలసగవ faber lignarius. — మరబాయి memoria hebes vel labans.

మరంద mel florum. — మరంకాక flos.

మరకట్టు extrahere (succum palmarum, etc.)

మరకత smaragdus.

మరకాలు 1 crus ligneum 2 grallæ. 3 mensura quædam octo పడి æquivalens.

మరకుటిక 1 faber lignarius. 2 apis nigra.

మరకుట్టన పక్షి picus. (avis.)

మరకుశి memoriâ hebes.

మరకూశిగ 1 helluo. 2 ignis.

మరకె macula, ductus.

మరగ virgultum fragrantibus foliis.

మరంజి processio sponsorum eorumque comitatus ad templum.

మరకత్తి ensis ligneus.

మరగబ్బు genus quoddam *cannæ sacchariferæ*.

మరగల్లు lata petra quâ utuntur quasi incude.

మరగిణి psittacus qui paululùm loquitur.

మరగు in angustiâ esse, inquietus esse.

మరగుపత్రి mentha.

మరగూళి *Agni*. — మరగూళిణుగ *Shanmuka*.

మరగె situla.

మరగొళ్ళు mente evagari, non conscius esse.

మరజడి ramus ex arbore in terram radices agens.

మరడు hebes, stupidus, sine sensu.

మరణ mors, interitus, nex, lethum.

మరణబి malus fungus,

మరతు (part. part. à v. మరియ, q. v.)

మరదరిశిన species quædam curcumæ.

మరదాగ deliquium pati, usum sensuum amittere.

మరదావరె agrestis *nymphæa*, bot.

మరపకల్లు glarea.

మరపు 1 culpa, error, omissio.

2 oblivio.

మరమజ్జె, మరవజ్జె vid. మిరవజ్జె.

మరమాడి vid. మమాడి.

మరమాటు responsio.

మరమెంజె oleum è ligno expressum.

మరలు 1 arena. 2 flos.

మరలు redire, regredi, reverti.

మరవళియసుంక tributum lignis impositum.

మరపు, మరవి, మరవిక, మరకు 1 ignorantia. 2 oblivio. 3 deliquium, sensûs amissio.

మరసు, మరసికొను vid. మరియు.

మరసుత్తు cochlea (*vis*.) — కీల మరసుత్తు vectis ad movendas cochleas.

మరమ్మత్తు restauratio, emendatio.

మరళి adj. fatuus. — adv. iterùm, rursùm.

మరళిన 1 usque ad ebullitionem coquere. 2 gyrare, retrorsùm agere.

మరళు redire.

మరళ్లు vid. మరళిన, 2.

మరళ్క regressus.

మరాటదేశ regio *Mahrattensis*. — మరాటియవ, *Mahrattensis*.

మరాళ genus quoddam cycni.— మరాళి ejus femina.

మరాళ్ charta spissior (è multis foliis agglutinatis.)

మరి 1 pullus animalium. (pòst nomen animalis ponitur. v. g. కుదిరమరి equulus.) 2 infantulus. 3 zelus, impetus.

మరియు vid. మరియొ.

మరకి vid. గెరు.

మరిగ nomen inter *Jangamas* commune.

మరిగె 1 alveus ligneus. 2 fragmen ligni.

మరిగొంబు canalis ad emittendam è stagno aquam nimiam.

మరిచ piper.

మరిదుంబి apis nigra junior.

మరిమగ pronepos. — మరిమగళు proneptis.

మరియంచె cycnus junior.

మరియట్టా దొడియ solum arare pòst pluviam.

మరియాది vid. మర్యాది.

మరిన vid. మరియొ.

మరీచ piper.

మరీచి 1 radius. 2 *Maritchi*, unus è *Prajdàpatis*.

మరీచిక imago stagni, repercussione lucis in desertis apparens. (*mirage*.)

మరు 1 desertum, solum aridum, inaquosum. 2 macula. — adv. iterùm. — adj. oppositus.

మరుక 1 dilectio. 2 illecebra, seductio. 3 dolor. 4 misericordia.

మరుకళిక iteratus lapsus (in morbum). — మరుకళిన redire (morbus.)

మరుకుళి vir obliviosus. — adv. iterùm.

మరుగ vid. మరగ.

మరుగిన 1 allicere, seducere. 2 misericordiâ movere ?

మరుగు 1 inquietus aut mœstus esse, suspirare. 2 amore alicujus capi.

మరుత్తు 1 *Maruttu* vel deus aëris. 2 numen. 3 rex quidam.

మరుదిన, మరుదివస, dies sequens vel proxima.

మరుపడ immutari.

మరుపు oblivio.

మరుభూమి terra inaquosa, desertum.

మరుమాఱ్చు 1 immutare. 2 abscondere, occultare.

మరుమొనె 1 ictus. 2 vulnus.

మరువసల adversarius, inimicus.

మరువిడియ folia *béthel* discedentibus oblata.

మరువు, మరువుసరువు 1 oblivio, caligo. 2 deliquium, sensûs amissio.

మరుచు vid. మఱచు.

మరులు v. diligere, amare. — s. vid. మరువు.

మరుళి vid. మరళి.

మరుళు 1 illusio, dementia, mentis aberratio, spiritûs maligni obsessio. 2 malus spiritus, dæmonium. — మరళాడ dementiam simulare, tanquàm à dæmone obsessus agere. — మరుళుమాడ .... గొలిన, allicere, decipere — మరుళుకొన id q. మరుళు. — మరుళి mulier fatua.

మఱి 1 refugium, umbraculum, latebra. 2 armatura. 3 cortina, velum. 4 absconsio, fuga. — మఱికట్టు .... కాకు, occultare. — మఱిగొన్ను .... ఆగు, evanescere. — మఱిమాగిర 1 alteri lucem obstruere. 2 abscondi, latere. — మఱిభడ à facie alicujus recedere (ne lux impediatur.) — మఱికొలగ .... బిలి .... శేర, refugium quærere. — మఱిమాజు abscondere.

మఱచు oblivisci. — మైమఱచు deliquium pati. — మఱచదభక్తి devotio non deficiens. — మఱపిన, మరస, మఱిన, మరుస, in oblivionem adducere, à proposito deterrere, ex pravâ intentione detinere.

మఱికలిన recrudescere. (morbus.)

మఱిజడి vid. మరజడి.

మఱివి vid. మరుపు.

మర్కట simius. — మర్కటకీట aranea.

మర్కళికె vid. మరుకళికె.

మర్జు aliquo familiariter uti.

మర్జులమగ filius secundo loco natus.

మర్జి 1 modus, ratio 2 sententia, opinio.

మర్దన actio perfricandi. — మర్దిన percutere, terere, perfri-

care.

మర్దల tympanum quoddam.

మర్బు vid. మబ్బు.

మర్మ 1 secretum, mysterium, arcana intentio. 2 corporis articulus vel organum. — మర్మి modo secreto agens, arcana celans.

మర్మర strepitus (foliorum, etc.)

మర్మాడి extremæ partes tecti, triangulares et principali tecto transversim junctæ.

మర్యాది 1 consuetudo, usus. 2 decorum, comitas. 3 decens agendi ratio, rectitudo. 4 limen. 5 ripa, littus.

మర్షణి patientia, tolerantia.

మల 1 excrementum quodcumque corporis (v. g. sudor, sanguis, urina, lacrymæ, etc.) 2 fæx. 3 peccatum. 4 pulvis, sordes, sedimentum. 5 rubigo. — మల శుద్ధియాగ ventrem facilè exonerare. — మలఁకట్టు, alvi constipatio.

మలకు ornamentum puerile.

మలకుడాక ruminari.

మలఁగు, మలగికొను recumbere. — మలఁగుడు కోణె dormitorium. — మలఁగిడ in lecto ponere, recumbendum curare. — మలఁగు, మలంగు, culcita.

మలఁచూరు, మలఁచూలు, 1 secunda prægnatio. 2 secundus infans.

మలఁకంది vitricus.

మలకనీరు aqua turbida.

మలఁకొము privignus.

మలకవ, మలఁకునింకవ, vir perplexus vel turbatus.

మలఁతాయి noverca.

మలఁకిరు, మల్కిరు 1 errare, decipi. 2 densus, turbidus esse. 3 superbus esse. — మలకు, మల్కు, (part. præt. à మలకిర.)

మలనాడు regio ad occidentem *Mysurii*.

మలఘూపు aliquid in epistolâ involutum.

మలవేపు species quædam *margosæ*.

మలభాండ 1 corpus. 2 lasanum.

మలమగ vid. మలఁకొము.

మలమల multus, nimius.

మలమాస mensis intercalaris.

మలయపర్వత pars quædam montium *Ghât* ad meridiem sita. — మలయజ lignum *sandala*. — మలయపవన, మలయానిలను, మలయమారుత ventus meridionalis.

మలయాళ regio *Maleyalam*.

మలయు 1 superbus esse. 2 decipi. 3 rebellare. 4 concupiscere. 5 turbidus esse.

మలరంబ *Kama*.

మలరు v. avertere faciem. — s. 1 arena. 2 flos.

మలవు 1 decipi. 2 superbus esse. 3 rebellare. 4 concupiscere.

resistere.

మలహణ poëta quidam.

మలహర..... హరి, qui aufert peccatum.

మలాపహారి rivus.

మలాము unguentum.

మలార armillæ vitreæ insertæ.

మలిన, మలీమస I sordidus, squalidus, immundus. 2 ater, vilis, malus. 4 peccaminosus, depravatus. — మలిన s. culpa, defectus. — మలినముఖ 1 *Agni*. 2 simius. 2 vir despicabilis. 3 spiritus hominis defuncti.

మలిమ్లుచ 1 muscita. 2 fur. 3 mensis intercalaris. 4 aër, ventus.

మలీద cibus quidam.

మలుకు 1 nodus currax. 2 actio ruminandi. — మలుకుహాస 1 nodum curracem facere. 2 ruminari.

మలె s. 1 mons, regio montana. 2 nemus, silva 3 stupiditas. — మలెయవరు montium incolæ.

మలెకాకోగి I genus quoddam cuculi. 2 serpens.

మలెయు 1 decipi. 2 concupiscere. 3 superbus esse. 4 rebellare. 5 turbidus esse.

మలెయంమ, మలెంమ, dea quædam.

మలెహావు serpens *boa*.

మల్లి gladiator, palæstrita.

మల్లప్ప vitricus.

మల్లమణి *Bombilius ater*, (apis.)

మల్లవటగార florilegus.

మల్లరి 1 admiratio, stupor. 2 harmonia. concentus.

మల్లరిగత్తె mulier garrula et inquieta.

మల్లార vid. వలార.

మల్లిగె *Gelsiminum*, bot. — దుండ మల్లిగె *Gelsiminum zambac*. — సూజి మల్లిగె *Gelsiminrm auriculatum*. — నాగమల్లిగె *justicia nasuta*. — శివ మల్లిగె *chrysanthemum Indicum*.

మవణె harmonia, concentus. — మవణిస concordare, consonus esse.

మవుజె vicus, pagus.

మవురి geuus quoddam tibiæ.

మశక, మసక, muscita.

మశి atramentum. — మశిబట్టె linteamina sordida.

మశిచోరన....ఊట, convivium à sponsæ amicis factum.

మశీది, మశీదె 1 mausoleum. 2 మశీదు, మశీది, templum mahumetanorum.

మశూచికె *variolæ (petite vérole.)*

మషాలు, మషాలె, tæda, fax. — మషాలి qui fert tædam.

మషి 1 atramentum. 2 carbo ligneus. 3 pulvis ater. 4 collyrium. — adj. niger, ater.

మష్టు s. 1 fæces, sedimentum. 2 rubigo 3 ærugo cupri. 4 macula.

మసక s. 1 obscuritas, caligo. 2 oculi caligantes, 3 ira. — adj. 1

maculatus, sordidus. 2 iratus. 3 ferox.

మసకు 1 accrescere, prævalere. 2 obscurare. 3 deficere. 4 maculari. 5 perfricare, contundere. 6 provocare, exacerbare. 7 invidere. 8 acuere.

మసగు 1 vid. మసకు, 1, 5, 8,— 2 furiosus esse. 3 fulgere 4 publicus evadere. —మసగిస exacerbare.

మసణ cœmeterium, sepulchrum. — మసణపక్కి *Siva*.

మసద, మసిద, exacutus. vid. మసియు.

మసమస obscuratus, maculatus, etc.

మసయు 1 stridere (dentibus.) 2 contundere.

మసలతు consilium, deliberatio.

మసలు 1 ebullire vehementer. 2 superbus esse. — మసలుపవ్వ, మసల్పడ 1 superbus. 2 piger.

మసార 1 smaragdus 2 sapphirus.

మసాల్, మసాలు 1 condimenta in oryzâ miscenda. 2 pharmacum pro equis. — కడలె, ... మాందగీమసాల్, variæ species ejusdem — చిక్కణాయీమసాలా, mistura corroborans. — బత్తీసమసాలు triginta duo condimenta simul mixta.— జరకమసాలు mixtura digestionem juvans — గరమసాలు aromata, condimenta ciborum.

మసి vid. మషి — v. 1 exacuere. 2 contundere. 3 atteri.

మసుళు, మసళు 1 obscurari. 2 deficere. — మసుళికె pallor, deliquium.

మసూచికె, మసూరికె variolæ.

మసూది vid. మశీది, 2.

మసృణ 1 lenis, suavis. 2 mitis, blandus.

మసియు 1 exacuere. 2 terere, contundere. — s. leve vulnus. — మసివెత్త exacutus. — మసిగార armorum confector. — పల్లుమసియు stridere dentibus.

మస్కర arundo *bambu*, — మస్కరి brahmana mendicans.

మస్కరికన nequitia, latrocinium, furtum.

మస్క vid. మసకు.

మస్త, మస్తక, caput, cranium. — మస్తిమద్దాని 1 vir superbus. 2 elephas venere ardescens.

మస్తిష్క cerebrum.

మస్తు 1 serum lactis 2 superbia. — adj. multus, copiosus.

మహంకసు vir nobilis.

మహంమదు *Mahomet*.

మహజరు 1 attestatio vel litteræ commendatitiæ in gratiam magistratûs. 2 quinque arbitrorum (పంచాయితి) decisio.

మహతాబు magna lux cærulea.

మహతి tibia *Naradæ*.

మహత్తు adj 1 magnus, ingens, vastus. 2 optimus, inclytus. — s. gloria, magnitudo. — మహత్వ magnitudo, gloria.

మహనాడు generalis cœtus omnium tribuum.

మహనీయుడు præcipuus, excellens, nobilis.

మహరాజ rex, imperator.

మహలు oblatio munerum antè festum *Dassara*.

మహలు 1 palatium, aula, atrium. 2 tributa, aut agri tributo subjecti.

మహస్సు lux, splendor.

మహస్సులు messis, fruges.

మహా adj. magnus, multus, eminens. — adv. nimis, multum.

మహాంత s. 1 vir nobilis. 2 nomen *Jangamis* commune. — adj. ingens, nimius.

మహాకాళ *Siva*. — మహాకాళి *Durga*, uxor ejus.

మహాకుల, మహాకులిక, మహాకులీన ex honesto genere oriundus.

మహాగణరు 1 sacerdotes *Jangamæ*. 2 ministri *Sivæ*.

మహాగ్రీవ camelus.

మహాటవి magnum nemus.

మహార్ణవ ingens oceanus.

మహాత్మ adj. liberalis, generosus, magnanimus. — s. 1 propheta. 2 vir magnus.

మహాదేవ *Siva*.

మహానంద æterna beatitudo.

మహానస culina.

మహానిశ media nox.

మహానీల smaragdus.

మహాప్రాజ్ఞ sapientiæ eximiæ.

మహాపథ firmamentum, æther.

మహాపద్మ 1 unus è thesauris *Cuberæ*. 2 ingens numerus. (10, 000, 000, 000, 000.)

మహాభాగవత unus è *Puranis* libris.

మహాభారత magnum poëma epicum.

మహాయుగ aggregatum quatuor *Yuga*, vel quatuor ætatum mundi.

మహారజత aurum.

మహారజన turmerica.

మహారాజ rex, imperator. — మహారాజశ్రీ ditissimus, honorabilis. — మహారాజపూజిత, id. sens.

మహారాష్ట్ర mahrattensis.

మహారౌరవు quidam locus in inferis.

మహాలయ, vid. మహలు. — మహాలయపక్ష quindena præcedens festum *Dassara*.

మహాశూద్ర pastor quidam.

మహాసేన 1 *Kartikeya*. 2 dux exercitûs.

మహి terra. — మహీధ్ర mons. — మహీరుహ arbor. — మహీలత vermis — మహీసుత 1 numen regens planetam *Martem*. 2 cognomen gigantis *Naraca*.

ಮಹಿತ 1 aptus, decens, rectus, jucundus. 2 adoratus, veneratus.

ಮಹಿಮೆ 1 gloria, majestas, magnitudo. 2 immensitas.

ಮಹಿಷಿ 1 bubalus. 2 regina.

ಮಹಿಳೆ mulier.

ಮಹೀಪತಿ, ಮಹೀಪಾಲ, ಮಹೀಭೃತ್, ಮಹೀಶ. rex.

ಮಹೇಂದ್ರ *Indra.*

ಮಹೇಚ್ಛ vir avarus.

ಮಹೇಶ್ವರ *Siva.*

ಮಹೋತ್ತಮ eximius.

ಮಹೋತ್ಪಲ *nymphæa.*

ಮಹೋತ್ಪಾತ gravis punitio.

ಮಹೋತ್ಸವ, ಮಹೋತ್ಸಾಹ magnum festum.

ಮಹೋದಯ 1 nomen cujusdam civitatis. 2 dies faustus.

ಮಹೋದ್ಯಮ adj. alacer, constans. totis viribus nitens. — s. conatus, robur.

ಮಹೋದಧಿ oceanus.

ಮಹೋದರ *ascites*, genus quoddam hydropisis.

ಮಹೋದ್ಧತ potentissimus.

ಮಹೋನ್ನತ altissimus.

ಮಹೋಪದ್ರ magna tribulatio.

ಮಹೋರಗ magnus serpens.

ಮಹೋಲ್ಲಾಸ magna lætitia.

ಮಹೋಕ್ಷ magnus bos vel taurus.

ಮಳ vid. ಮೊಳ.

ಮಳರ stomachus equi.

ಮಳಲು arena.

ಮಳಿಗೆ repositorium, taberna (in quâ merces per aversionem væneunt.)

ಮಳೆ pluvia. — ಅಡ್ಡ.... ಹಿಡ್ಡಿನ ಮಳೆ copiosus imber. — ಸೋನೆಮಳೆ tenuis pluvia. — ಜಡಿಮಳೆ pluvia continua. — ಬಿದಮೞೆ imber brevi tempore sed cum impetu cadens. — ಹೊಂಚುಮಳೆ inexpectata pluvia. — ತುಂತುಮೞೆ pluvia tenuissima. — ಮಳೆಹೊಯ್ಯ.... ಗರೆಯ.... ಸುರಿಯ cadere (pluvia.) — ಮಳೆತೂರ.... ಹನುಕ, rorare, stillare. — ಮಳೇಹನಿ gutta pluviæ.

ಮಳೇಕಾಳಿಂಗದಗಿಡ *anethum pammorium.* bot.

ಮಕ್ಷಿ, ಮಕ್ಷಿಕೆ, musca.

ಮಾ s. *Lakshmi.* — v. 1 sanari. 2 atteri. (vestis.)

ಮಾಂಕರಿಸ 1 alicui coràm exprobrare. 2 æmulari, decertare cum aliquo.

ಮಾಂಗೊಳವಿ pes bifidus.

ಮಾಂಡವ್ಯ philosophus quidam.

ಮಾಂದಸಂನಿ infantium convulsiones.

ಮಾಂದಳಿರು flosculi *mangiferæ Indicæ.*

ಮಾಂಧಾತ rex quidam.

ಮಾಂಸ caro. — ಮಾಂಸಗ್ರಂಥಿ..... ಗಂಟು, struma. — ಮಾಂಸಚಕ್ರಲಿ anthropophagus. — ಮಾಂಸಿಕ lanius.

ಮಾಂಸಲ robustus, fortis.

ಮಾಂಸಾದ gigas.

ಮಾಕಂದ *mangifera Indica.* bot.

మాకరిన vid. మాంకరిన.

మాకాళి vid. మహాకాళి.

మాగణి divisio provinciæ.

మాగ undecimus mensis lunaris.

మాగధ vates, poëta, (*barde* .)

మాగధి 1 *Gelsiminum auriculatum*, bot. 2 dialectos samscritæ linguæ.

మాగళిచేరు radix quâ utuntur quasi condimento.

మాగాణిభూమి terra canalibus manufactis irrigata.

మాగాయి ornamentum è corallio

మాగి, మాగీ hyems, tempus frigoris.

మాగికాయలు cucurbita oblonga.

మాగిభూమి arvum, terra arata.

మాగు maturus fieri. — మాగిన maturum efficere.

మాఘ vid. మాగ.

మాఘి vid. మాగి.

మాఘ్య *multiflorum pubescens.*

మాచంమ nomen proprium mulieris.

మాచిపత్రి *artemisia Indica*, bot.

మాజీ pristinus, anterior, recens.

మాజు v. occultare. — s. deceptio, hypocrisis, dissimulatio — adj. hebes, obscurus.

మాజుము, మాజూము, placenta è *banghi* cum saccharo, etc.

మాట 1 veneficium. 2 specimen. 3 prava intentio. 4 deceptio; actio; operatio. — మాటగాడ veneficus. — మాటగాత్తె venefica.

మాటి, మాటపు, pulcher elegans, perfectus.

మాటు v. unco appendere vel illigare. — మాటుపడ, prodere, irretire, in carcerem inducere. — s. sonitus.

మాటేలుడ condimentum quoddam.

మాఠర unus è ministris solis.

మాఠాపత్య cura alicujus ecclesiæ.

మాడ 1 loculamentum in muro, recessus, abacus. 2 ambulacrum. 3 superna contignatio.

మాడు v. 1 facere. 2 agere. 3 jubere, curare. 4 perficere. 5 fabricare. — మాడిన faciendum jubere, aut curare. — దయమాడ vid. దయ. — మాడికె actio, operatio.

మాడు s. fabrica. — మనిమాడు fabrica tecti.

మాణవక 1 puer infrà sexdecim annos. 2 simulacrum. 3 torques sexdecim funiculos hadens.

మాణి membrum virile.

మాణిక, మాణిక్య 1 carbunculus. 2 stellio.

మాణికంగొను menstrua pati.

మాణిన sordidus, squalidus, obscurus.... fieri.

మాను 1 derelinquere, deserere. 2 famosus, magnus fieri, populo gratus esse. — మానిన causa esse

cur aliquis desistat, derelinquat, etc. — మణద శక్తి devotio non deficiens. — మాను, మాను! apage! desine!

మాత 1 mater. 2 *Parvati.*

మాతంగ 1 elephas. 2 *chandala*, ejectitius. — మాతంగియ dea *chandalarum.*

మాతబరి 1 fiduciâ dignus. 2 honorabilis, nobilis genere.

మాతర mater.

మాతలి auriga *Indræ.*

మాతాడు loqui, confabulari, sermonem habere — క్రయ మాతాడు de pretio convenire.

మాతాపితృగళు parentes.

మాతామహ avus maternus. — మాతామహి ava materna.

మాతాంబు *Durga* aut quæcumque alia dea.

మాతాళి 1 garrulus. 2 bombus. (tibiæ utricularis.)

మాతు 1 verbum, vox. 2 loquela 3 lingua. 4 promissum. — సవి మాతు verbum jucundum. — సింగరద మాతు 1 verbum elegans. 2 carnalis copula. — మాతినవళు, మాతుగి, మాతుగిత్తి mulier loquax. — మాతిన బతె, మాతిరెయళు, *Sarasvati.* — మాతుగారికె eloquentia. — మాతువడిగ, మాతుగ, vir loquax.

మాతుబరి fiducia, fides.

మాతుళ, మాతుల, avunculus maternus. — మాతులాని uxor ejus.

మాతులుంగక *citrus medica.*

మాతుశ్రీ uxor superioris (honorificè.)

మాతృ 1 mater. 2 dea.

మాతృకె 1 mater. 2 exemplar. 3 exemplum.

మాతృదీక్షె filius, post mortem matris, capillos promittens.

మాతృస్థాన s. habitatio matris. — adj. matri similis.

మాతె 1 mater. 2 *Parvati.*

మాత్ర 1 solùm, tantùm, tantùm modò. 2 solitariò. — 1 quantitas integra. 2 supputatio. (sive mensuræ, sive ponderis, sive extensionis, sive capacitatis.) — ఎష్టు మాత్ర quantùm? — నసగె తిళియువమాత్ర in quantùm scio — ఎష్టు మాత్రవిల్ల nequaquàm.

మాత్రె 1 pilula 2 vocalis brevis. 3 quantitas (in carminibus.) 4 paululùm.

మాత్సర్య s. invidia. — adj. invidus.

మాసంజె impossibilis.

మాదళ.... మాదాళద హంణు malum citrinum.

మాదిగ sutor. — మాదిగిత్తి femina è tribu sutorum.

మాదిరి, మాద్రి specimen, modus, exemplar.

మాదీఫల vid. మాదళ.

మాదృశ, మాదృక్ష, tanquàm ego.

మాదిహంణు ulcus quoddam.

మాహేశ Siva. — మాహేశి Parvati.

మాద్రి, మాద్రీదేవి uxor Pandu.

మాధవ 1 secundus mensis lunaris. 2 Wishnu 3 Vasanta.

మాధవి 1 saccharum in crustam concretum. 2 gœrtnera racemosa.

మాధుర్య suavitas (gustûs, indolis, etc.) — మాధురి suavis.

మాధ్యందిన meridies, media pars diei.

మాధ్వరు sectatores quidam Wishnuvi, (lineam nigram cum maculâ rotundâ in mediâ fronte gerentes.)

మాధ్వీ liquor inebrians.

మాన 1 honor, veneratio. 2 comitas. 3 arrogantia, ferocia, superbia. 4 mensura. — మాన హేడి కన.... హాని.... భంగ.... కొంగ dedecus, infamia. — మాని vir honorabilis. — మానిని, మానవతి mulier honorabilis. — మానిత, మానవంత, మానస్థ id. sens. — మానరక్షక 1 salvator. 2 textor.

మాన mensura quatuor సోలలు æquivalens.

మానవ homo.

మానస 1 mens. 2 sententia. 3 lacus Minas.

మానహీన contemptus.

మానసౌక cycnus agrestis.

మానాడు regio ad occidentem Mysurii.

మానస్థాన verenda.

మానుష homo — మానుషదేవ Niruti.

మాన్చు curare, sanare.

మాతృక exemplar scripti.

మాన్య s. terra modico vel nullo tributo subjecta. — adj. honorabilis. — మాన్యగార qui prædictos agros possidet. — సర్వమాన్య prædium tributo immune.

మాఫక secundùm.

మాఫు 1 immunitas à tributo. 2 venia. — మాఫుమాడు dimittere.

మామిడి mangifera Indica.

మామలె, మామలెదార్లు res publicæ.

మామలెదార amildar, publicanus.

మామసత magna excitatio vel irritatio.

మామూలు usus, consuetudo.

మాయ, మాయోపాయ 1 fraus, deceptio, illusio. 2 præstigiæ. 3 intellectus. 4 pravitas. 5 astutia politica. 6 hallucinatio, vana imaginatio 7 illusio (quâ homines apparentia entia falsò putant existere, dùm nihil aliud sunt nisi species, juxtà quosdam philosophos.) 8 sacra quædam civitas. 9 Lakshmi. — adj. falsus, fictus. — మాయగార deceptor, hypocrita. — మాయబాల Krishna. — మాయవిద్య magia. — మాయావి, మాయాదేవి vid. మాయగార — మాయగాంతి, మాయావతి, మాయామండలి id. sens. fem. — మాయా

ార్తికరు, *Smartaru*, philosophi idealistæ. — మాయ మాయాసార, మాయామూర, supernaturalis simul cum naturali. — మాయమైయన్వ క్పోకొను, మాయమాగి పోగ evanescere. — మాయ కటి కొను decipi. — మాయమాంగ వి mulier fallacissima.

మాయదారి pulchritudo, elegantia.

మాయు 1 *Siva*, *Agni*, *Brahma*, vel *Kama*. 2 præstigiator, incantator.

మాయు 1 sanari. 2 atteri.

మామి ejectio partum sequens. (*arrière-faix.*)

మామొపాయ vid. మామె, ఉపాయ.

మార *Kama*. — మారజ *Anirud-dha*, filius ejus.

మారంక 1 signum mutatum. 2 piscis (signum *Kamæ*.)

మారజిత్తు nomen *Bhuddæ*.

మారడి s. 1 mutatio. 2 inimicus. — adj. mutatus.

మారణ occisio, cædes. — మారణహోమము sacrificium ad occidendum inimicum.

మారణి sequens.

మారచిలే pars muri intrà januam aut fenestram.

మారద immutabilis.

మారాట 1 mala fides. 2 venditio. 3 error (quo res aliqua pro alterâ habetur.) 4 mutatio, transformatio, conversio. — మారాడ 1 errare. 2 mutari. — మారాడిస్తు mutare, permutare.

మారాంకు congressus in prælio, rebellio, resistentia.

మారాను decertare, resistere, sese opponere.

మారామూలు pugna.

మారారు vir pro alio substitutus.

మారాక్షి nova administratio.

మారి 1 *Durga*. 2 epidemus, pestis. — మారిమొగ facies ultrà modum lata. — మారిరోగ. . . , ఉప్పత్ర cholera morbus.

మారిగ nomen *handâlis* commune.

మారిత్తు 1 munus, possessio. 2 mediatio. — మారిత్తునల్లి per, auxilio vel ope alicujus.

మారిన 1 vendendum curare. 2 mutare.

మారు s. orgya. (*brasse.*) — adj. hostilis, adversus. — మారుకొను inter ulnas complecti.

మారు 1 vendere. 2 merces permutare. 3 mutari. — మారికె venditio. — మారువణిగ venditor.

మారుత aër, ventus. — మారుతి, మారుతాత్మజ 1 *Anumanta* 2 *Bhima*.

మారుత్తర responsio.

మారుహోగ 1 insanire, capi. 2 superari.

మారొత్తు repellere, detinere.

మార్కండేయ sapiens quidam.

మార్గ 1 via, iter. 2 modus, ra-

tio. 3 agendi ratio. — మార్గస్థ viator — సన్మార్గ via virtutis.

మార్గణ 1 sagitta. 2 inquisitio. 3 petitio, rogatio.

మార్గశిర, మార్గశీర్షము nonus mensis lunaris.

మార్గి id. sens.

మార్గిక mendicus.

మార్జన 1 purificatio, ablutio, mundatio, 2 sonitus tympani.

మార్జని everriculum.

మార్జార, మార్జాల feles.

మార్తాండ sol.

మార్తాయి noverca.

మార్దంగిక tympanista.

మార్దవ suavitas.

మార్పడు, మార్పడిన vid. మారు, మారన, 2 et 3. — మార్పు mutatio.

మార్బలు exercitus aggrediens.

మార్మలేయు rebellare, oppositus esse.

మార్మోగు sonum repercutere.

మార్షను vir venerandus.

మాలక్షుమి *Lakshmi.*

మాలతి species quædam *Gelsimini*.

మాలికే 1 sertum florum 2 series, linea, ordo.

మాలిని 1 genus quoddam vestimenti. 2 ordo quidam mulierum.

మాలిన్య 1 obscuritas. 2 immunditia.

మాలిక్కు 1 hæres. 2 annonæ curator.

మాలీసుమాడ equum scopulâ detergere, aut manibus perfricare (ut mos est in Indiâ)

మాలు s. 1 opes, divitiæ. 2 census annuus prædii. — v. vid. నాలు — మాలుగుజారి terra tributo subjecta.

మాలుధాన serpens cujus pellis est variegata.

మాలూర *Ægle marmelos.*

మాలె, మాల్య 1 corona, sertum (florum.) 2 torques. 3 corona deprecatoria. — మాలెకట్టిక, మాలాకార, మాలెగార, florilegus, flores vendens. — కంఠమాలె 1 torques. 2 scrofulæ — జపమాలె rosarium. — పొగడనమాలె torques alternantibus aureis et corallinis globulis. — మాలెగాతె mulier serta florum vendens.

మాల్జామీను pecunia in pignus data.

మాల్యవంత series quædam montium.

మామ 1 socer 2 frater soceri. — సోదరమామ avunculus maternus. — పిల్లనిచ్చినమామ socer.

మావటిక, మావత, మావంత stabularius elephanti.

మావశి convivium à sponso datum sponsæ et familiæ ejus. — మరిమావశి convivium à sponsâ da-

tum sponso et proximis ejus.

మూవు 1 fructus *mangiferæ Indicæ*. 2 equa. —తీయమూవు, ఇంమూవు, *dulcis manga* — గిణిమూవు genus quoddam *mangæ* cujus extrema pars similis est rostro psittaci. — చిట్టిమూవు exigua quædam species. — పీచుమూవు fibrata species. — మూవిడతిరకరణి jus *mangæ* condensatum. — మూవిడజిగి, ... జిబ్బు, resina è *mangâ* egrediens. — పిట్టిమూవు duæ *mangæ* in unam copulatæ. — గుంగిమూవు *manga* è cujus semine confracto muscita evolare dicitur. — జిలరిగె మూవు fragrans *manga*.

మూష phaseolus.

మూష్టిక vid. మూషటిక.

మూస 1 vid. మూసి 2 mensis. (sextuplex distinguitur mensis, proüt computatur secundùm cursum solis, Lunæ, planetæ *Jupiter*, etc.) 3 pondus quoddam $\frac{5}{16}$æ parti unius pagodæ æquivalens. — మూసకళ్లిమురాస్సి menstrua immunditia.

మూసమూస annus.

మూసర spuma oryzæ coctæ.

మూసాశి, మసాశు, zelotes.

మూసిక adj. menstruus, a, um. — s. cæremonia quædam menstrua in honore defunctorum patrum.

మూసు s, 1 macula, pollutio 2 commissura. 3 vid. మూసి. 4. vulva. — v. 1 maculare, inquinare. 2 obliterare. 3 obscurari.

మూహాంక 1 cognomen *Jangamis* commune. 2 nobilis vir.

మూహిరు antiquus, pristinus, anterior. — మూహిరువార vir longâ experientiâ.

మూహి mensis. — మూహివారిశి మ menstrua supputatio.

మూళ vacans, inanis, vacuus.

మూళ, మూహాళ, మూళదమూవాకి vid. మహాలయ.

మూళపంక్తి transversæ trabeculæ tecti, transtra. (*tirans.*)

మూళవజిళ *Malwa,* regio in Indiâ. — మూళవిగ vir ex hâc regione oriundus. — మూళవి mulier ex hâc regione oriunda.

మూళాపుర civitas quædam.

మూళిగె 1 solarium. 2 interna pars tecti. 3 superna contignatio. — మేలుమూళిగె 1 cubiculum superius. 2 tectum.

మూశు v. deficere, labasci, consumi, perire, mori. — s. 1 torus. (*moulure*, *filet*.) 2 forma ad illum faciendum.

మూశి 1 superna contignatio. 2 loculamentum, fornix (in muro)

మింగు deglutire.

మించు s. 1 fulgor. 2 fulgur. 3 annulus secundo aut tertio digito pedis inserendus. 4 consum-

matio. 5 exinanitio. — v. 1 omittere, prætermittere. 2 fulgere, micare. 3 superesse. — మించిన 1 nimius, reliquus. 2 superior.

మింజె parvus, exiguus.

మింటి adj. altus. —s. globulus ex argillâ.

మిండ, మిండగాఁడ 1 impudicus. 2 æmulus. 3 adolescens pubertatem adeptus. 4 res difficilis. — మిండి puella nubilis. — మిండగాఁడి, మిండి, మిండే, mulier impudica.

మిణె parvus, exiguus, minutus.

మిఁడ, మిండు (part. à v. మియ్య q. v.)

మిన్న eximius. — మిన్నందలేయ mansum quid exspuere.

మికిమికిచూడ attentè inspicere.

మిక్కు adj. 1 residuus, remanens, reliquus. 2 aliquis. 2 alius — మిక్కువరు, మిక్కాడవరు cœteri, alii. — మిక్కిర, మిక్కుబర .... కోలగ, superesse, reliquus esse, vid. మిగు. v.

మిగ s. vid మృగ.

మిగలు, మిగిలు, v. superare, antecellere. — s. reliquum, residuum, reliquiæ.

మిగు 1 excedere, transgredi, superare. 2 superesse, reliquus esse. 3 crescere, abundare. — adj. multùm. — మిగిస, మిగస servare, reponere, curare ut supersit aliquid, etc. — మిగికె, మిగుడికె, మిగుకె, reliquiæ, residuum.

మిగే s. 1 incrementum. 2 residuum. 3 malus exitus. — adj. multus, magnus, copiosus. — adv iterùm, insuper.

మిజాడు, మిజాజు, ostentatio, vana exhibitio, pompa.

మిటిమిటిస్వర్గ omninò solitarius.

మిటిజల్లనవ vir cujus dentes prominent.

మిట్టకిమిడుకు 1 festinare. 2 agitari.

మిట్టబిలీశ subsilire præ trepidatione; è somno subito excitari.

మిట్టు dolor.

మిట్టి adj. prominens, suprà solum elevatus. — మిట్టివరహా nummus aureus quatuor *rupiis* æquivalens.

మిఠాయి cupediæ. — మిఠాయిగాఁడ pistor dulciarius.

మిత్తి census annuus, vel tributum prædiis impositum.

మిడ vid. మృడ.

మిడి s fructus nondùm maturus. — adj. immaturus.

మిడి v. 1 aspergere. 2 digito, quasi fundibulâ. projicere.

మిడికె locusta — మిడిచె, id sens.

మిడుకు v. 1 usum sensuum recuperare. 2 dolere, lamentari. 3 quati, agitari. — s. dolor, mœstitia, labor.

మిడుసు 1 pulsare, (citharam

vel aliud instrumentum chordis instructum.) 2 causa esse cur aliquid exsiliat, rumpatur, etc.

మిణకబుంజె pyrilampis.

మిణకు fulgor, splendor. — మిణక్రుమ్మ fulgere, micare.

మిణజు adj. brevis. — s. 1 pumilio. 2 insectum pecoribus infestum.

మిణి 1 vinculum coriaceum, lorum. 2 funis aratri. 3 funis ad hauriendam aquam, etc.

మిణిజెఱుకు vid. మిణకబుంజె.

మిణినాగ mortiferus quidam serpens, irruens in eos quos aggreditur.

మిణిలు vid. మిణి.

మిణుకు vid. మిణకు.

మిత s. 1 mensura. 2 moderatio, temperantia, tolerantia. 3 limes. — adj. temperans, moderatus.

మితంపచ parcè.

మితి 1 limes, terminus. 2 mensura. 3 moderatio. — మితి తప్పిద ఖచ౯ immodicus sumptus. — మితియిల్లద immensus.

మిత్తు vid. మృత్యు.

మిత్ర 1 amicus. 2 socius. — మిత్రత్వ amicitia.

మిథిలాపట్న civitas patris *Sitæ* — మిథిలాపతి pater *Sitæ*.

మిథున 1 par unum. 2 *Gemini.* (signum zodiaci.) 3 copula carnalis.

మిథ్య adj. falsus. — మిథ్యాలాప mendacium — మిథ్యామతి error, ignorantia. — మిథ్యాదృష్టి atheismus, aut futuræ vitæ negatio.

మిది 1 occidere. 2 conculcare. 3 in pulverem redigere.

మిదుడు, మిదుళు, viscera.

మిదుళ suavis, mansuetus.

మిద్దిగె uvæ.

మిద్దిమనె domus solarium habens.

మినహ substractio.

మినహు donec.

మినాహి హాకు officio privare. — మినాహి expulsus, exauctoratus.

మినికె కాయి *Bryonia callosa.*

మినకు, మినుగు vid. మిణకు.

మినుగు హూవు *Bignonia suave olens,* bot.

మియ్యు lavare. (corpus.)

మిరాసి terra hæreditate possessa, aut à magistratibus occupata, nullo vel modico censui subjecta. — మిరాసిదార herus talis prædii. — మిరాసిబాబు ad tale prædium pertinens.

మిరుగు vid. మిణకు. — మిరుపు id. sens.

మిఱు robustus, constrictus, alacer.

మిలాఖత్తు visitatio.

మిలాయిస commiscere.

మిశి, మిసి, *anetheum pammorium.* bot.

మిశ్ర mixtus. — మిశ్రిక mixtura. — మిశ్రామాడ miscere — మిశ్రిత 1 mixtus. 2 venerandus.

మిష 1 prætextus, excusatio. 2 vituperium. 3 fraus, deceptio. 4 invidia.

మిసలు visitatio.

మిసుకు 1 aspergere. 2 movere. 3 comprimere.

మిసుగు fulgere. — మిసుగుఱూవు *Butea frondosa.* bot.

మిసుసి aurum.

మిసుపు 1 saltare. 2 micare.

మిహణ ablutio.

మిహిక gelu.

మిహిర sol.

మిళింద *Bombilius ater.* zoo.

మిళిత junctus, commixtus.

మిళిర 1 ditari, augeri, prosperare. 2 germinare. 3 de se nimium præsumere.

మిళియాడు lascivire. (vitulus.)

మిళ్లిసు mugitus.

మిళ్లె parvus, exiguus.

మీ corpus lavare.

మీంటు vid. మీటు.

మీంటె gluten ad capiendas aves.

మీటూగ superare, major esse.

మీటూడిస laxare agitando.

మీటు v. 1 pulsare filum nigro colore intinctum in trabibus secandis. 2 pulsare fides instrumenti musici. 3 talitro ferire. 4 extrah ere. 5 solvere, laxare, 6 eradicare. — s. 1 vectis. 2 similitudo. 3 dolor. 4 æqualitas. — రూపాయిమీటు nummum pollice ferire ad probandum eum.

మీణ actio lavandi seipsum.

మీడు (part. à v. మీ, q. v.)

మీన, మీను 1 piscis. 2 *Pisces* (in zodiaco) 3 stella. — చేరమీను *cyprinus denticulatus.* — ఆరుచాడీఁమీను *silurus pelorius.* — హావుమీను 1 pectunculus. 2 anguilla — ఒళేమీను *clupea cultrata* — బాళెయమీను *sparus spilotus.* — బశిమీను *cyprinus niloticus* — మీనబావలి ornamentum in formâ piscis. — మీనగులి piscium destructor.

మీనకండ .... ఖండ, sura (*mollet.*)

మీనకేతన *Kama.*

మీనాక్షి 1 filia Cuberæ. 2 dea *Maduræ* regionis. 3 nomen quoddam commune.

మీనవ్టె firmamentum.

మీమాంస, మీమాంసి systema quoddam philosophicum (duas partes complectens: 1o మీమాంసి sive పూర్వమీమాంసి, auctore *Jaimini*, ritualem moralemque Vedarum sectionem interpretatur. 2o ఉత్తరమీమాంసి, auctore *Vyasâ*, tractat de cultu spirituali Enti supremo exhibendo.)

మీయు vid. మీ.

మీరమీగా కచేరి cubiculum, atrium, procœton (in quo forum petentes stare solent.)

మీరు transgredi, excedere, prætergredi, violare, à viâ recedere. — మీరిక transgressio.

మీసలు 1 pecunia in fasciculum alligata et numini offerenda. 2 cibaria idolo priùs offerenda et dein ab offerentibus manducanda. — మీసతెలె catinus è foliis. — మీసలాగిరిస, మీసలాగమాడ, consecrare, seponere. — మీసలకియద యావన, adolescens utriusque sexûs qui hùcusque à carnali consortio abstinuit. — మీసలెంపి bubala, cujus lac ad lavandum idolum seponitur.

మీసె mystax. — మీసెలెకిద్ద.... కుకిమాడ 1 mystacem contorquere. 2 provocare.

మీకు actio se lavandi.

ము (hæc particula in compositis vocibus triplicem numerum indicat.)— ముం (hæc particula antecessionem, priorem numerum, ordinem, locum, etc. demonstrat.)

ముంకడి s. 1 pars anterior. 2 pecunia in antecessum data — ad, antè, præ, priùs.

ముంకుళి sensus animi per aspectum, gestum, etc. indicatus.

ముంకి præsumptio de seipso, superbia, amor suî ipsius.

ముంకొన్న incipere.

ముంగడ pecunia in antecessum, data.

ముంగడి vid. ముంకడి.

ముంగత్తలు crepusculum noctis.

ముంగాణదవ improvidus.

ముంగాణ్కె 1 munus coràm superiore depositum. 2 primus intuitus.

ముంగారు prior tempestas colendis agris apta. — ముంగారుమళె pluvia in eo tempore cadens.

ముంగాలు pedes anteriores quadrupedis.

ముంగి, ముంగిసి *herpestes*, (*mangouste.*)

ముంగుత్తిగె taxatio in antecessum soluta.

ముంగుది stipes ligneus collo pecorum alligatus, ne vagentur.

ముంగురుళు cincinni in fronte.

ముంగుళి vid. ముంగి.

ముంగైయ్యి pars anterior brachii.

ముంగొన్న incipere. — ముంగొండు బీళ pronus in faciem cadere.

ముంగోప ira præmatura, vel subitanea.

ముంగోరె dentes anteriores (apri, elephantis, etc.)

ముంజంజె crepusculum noctis.

ముంచెగె, ముంచె 1 anteà, primùm. 2 deinceps. 3 antè.

ముంజు anteire, præcedere.

ముంజల vomer aratri.

ముంజాని manè.

ముంజాము prima vigilia matutina

ముంజి 1 *saccharum munji*, genus quoddam herbæ. 2 traditio fili brahminici. 3 parvum stragulum pro pueris.

ముంజోడు s. par prius vel anterius. — v. præcurrere.

ముండ s. truncus sine capite.— adj. calvus, tonsus.

ముండజాల palæstrita.

ముండన tonsio, actio radendi, vel præcidendi.

ముండాస, ముండాసు, cidaris.

ముండి 1 barbitonsor. 2 sarcina, fascis.

ముండిగె palus in muro luteo.

ముండుముశిగ *tardus gingianus*, bot. (planta.)

ముండుపచార externa vel ficta comitas.

ముండె vidua.

ముందార cæteri, æ, a.

ముందల, ముందిన 1 adversus. 2 pristinus, anterior. 3 futurus.

ముందలె 1 frons (capitis.) 2 capilli in fronte.

ముందు s. 1 pars anterior. 2 tempus anterius. 3 tempus futurum. — adv. antè, præ.

ముందు ముళ్ళు *tardus gingianus*, (planta.)

ముందరు I permutatio, compensatio. 2 antecessio.

ముంద్రెసు superbia.

ముందొడె humerus quadrupedum.

ముందోలర viam ostendere.

ముంను vid. ముందు, adv.

ముంనీరు oceanus.—ముంనీటిరేడు *Varuna* —ముంనీరపఁ-కి *Wishnu*.

ముంనూరు trecenti, æ, a.

ముంని vid. ముందు, adv.

ముంబగలు aurora.

ముంబని guttæ antè pluviæ lapsum.

ముంబడి s. hircus. — v. præire.

ముంబరుగ *ischias*, (morbus.)

ముంబళి vid. ముందు.

ముంబాగ, ముంబ్రాగ pars anterior.

ముంబార 1 pondus in parte anteriori 2 morbi paroxysmus.

ముంబేగు aurora, diluculum.

ముంమడి triplex; ter.

ముంమరి arena calefacta.

ముంమాలిగె porticus, atrium, ambulacrum antè domum.

ముంమొనక్రో tridens. — ముంమొనక్రోయన *Siva*.

ముక vid. ముఖ — ముకసీరిడి verecundus.

ముకారి, simus.

ముకుంద 1 *Wishnu*. 2 unus è *Cuberæ* thesauris.

ముకుట corona, crista, diadema.

ముకుళి vid. ముక్కి.

ముకుర speculum.

ముకుళ germen. — ముకుళిత conclusus. (flos .) — ముకుళిన occludi .

ముకుళి anus, i.

ముకుళు os lavare.

ముక్కు s. fatuus. — adj deformis, decrepitus, mutilus, vitiatus.

ముక్కంటి *Siva* (tres oculos habens.)

ముక్కిడి naso carens.

ముక్కరి చేళ్ళు argentum tribus partibus alienorum metallorum admixtum .

ముక్కరియు,ముక్కరిన 1 alvo adstrictus esse. 2 invidere.

ముక్కాణి $\frac{3}{16}$ *a* pars unitatis, arith.

ముక్కాలు 1 $\frac{3}{4}$ *a* pars unitatis. arith. 2 tres pedes.

ముక్కు s. 1 superbia . 2 conatus (alvum adstrictum habentis) 3 malignitas . — adj . mutilatus, vitiatus. — v. 1 grunnire , conari , obniti (propter alvi adstrictionem.) 2 voraciter edere.

ముక్కురు invadere.

ముక్కురుకు in tria frusta concidere .

ముక్కుళిన os lavare , gargarizare . — ముక్కుళి , ముక్కుళీ prædictam actionem facere.

ముక్కోరు tertia pars.

ముక్త solutus, liberatus , laxatus. 2 è vità egressus. 3 emissus. (ictus.)

ముక్తాఫల margarita — ముక్తాస్ఫోటి ostrea margaritifera . — ముక్తావళి torques è margaritis consertis .

ముక్తాయి conclusio, finis.

ముక్తి 1 dimissio , absolutio . 2 suprema beatitudo , (id est, juxtà Indos, liberatio à transmigratione in aliud corpus et absorptio in Deo.)

ముఖ 1 facies. 2 os. 3 ostium, aditus . 4 initium . 5 ratio , modus. — adj. 1 primus . 2 præcipuus . 3 urgens . — ముఖవాగ cœpisse. — ముఖమల, ముఖపద్మ, ముఖారవింద facies (*nymphææ* assimilata.) — ముఖజ Brahmana. — ముఖకప్పిసికొళ్ళు delitescere , evanescere. — ముఖప్రీతి obsequium . — ముఖవుజ్జిట్టాడిన os contorquere, torvè aspicere . — ముఖబిజ్జీ .... విజ్జి .... కిరివి.... కోరి మాకాడ cum aliquo apertè , facie ad faciem loqui. — ముఖాగ్ర os.

ముఖమల్ pannum sericum villosum.

ముఖర 1 loquax. 2 scurrilia aut obscena loquens.

ముఖరిక garrulus, loquax.

ముఖాంతర , ముఖాంత్ర s . ratio, medium . — conj. per , mediante, etc .

ముఖ praecipuus, primarius. — ముఖనగుండె? కాయ jecur.

ముఖ్య 1 praecipuus. 2 urgens. — ముఖ్యవాగి praesertim, praecipuè. — ముఖ్యకర్త praecipuus dominus aut magister. — ముఖ్యదాన cibus. — ముఖ్యాక్ష vir singularis sapientiae. — ముఖ్యస్థరు viri principales (in vico, caetu, etc.)

ముగ vid. ముఖ.

ముగదాణ funis in naribus boum insertus.

ముగలు vid. ముగిలు.

ముగళు v. occludi (flos expansus.) — s. 1 flos occlusus. 2 murus sub extremo tecto domûs.

ముగ్గు contrahere folia. (flos.)

ముగ్గిరి imber tenuis.

ముగాట finis, conclusio. — ముగాడ finem habere.

ముగియు 1 finem habere. 2 occludi. (flos.) — ముగిశ finis, consummatio.

ముగిచు obducere, cooperire.

ముగిలు, ముగులు 1 nubes 2 aether, firmamentum. — ముగిల్దేర, Indra.

ముగిల్గట్టి turris castelli.

ముగిస consummare, perficere, finem imponere.

ముగు, ముగుచు aggredi, invadere.

ముగుత 1 consummatio. 2 absolutus, finitus, completus.

ముగుది mulier.

ముగుదిరి solutio (stipendii, tributorum, etc.)

ముగుపు finis, conclusio, consummatio.

ముగుస vid. ముగిస.

ముగురంబు Kama.

ముగుళు s. flosculus nondùm expansus.

ముగుళు v. 1 os lavare. 2 occludere folia. (flos.) 3 urinari, immergi in aquâ.

ముగుళునగె lenis risus. (*sourire*)

ముగుళుకాయ fructus ferè maturus.

ముగ్గలు 1 praecipitatio, temeritas. 2 mucor, fetor. — ముగ్గలుపాటు vid. ముగ్గలు, 1.

ముగ్గు v. 1 mucidus esse. 2 vacillare, titubare. — s. mucor, fetor.

ముగుదాక 1 conclusum servare. 2 à demonio exagitatum liberare.

ముగ్గరిస titubare, pedibus offendere.

ముగ్ధ 1 stupidus, ignarus, stultus. 2 pulcher. — ముగ్ధె mulier fatua.

ముగ్రిస vid. ముగ్గరిస.

ముచుకుంద rex quidam. — ముచుకుందవరద Wishnu.

ముంజాంజె mane, meridies et vespera.

ముజ్జరి I festum, dies laetitiae. 2 alacritas, gaudium, laetitia.

ముజ్జడికే, ముజ్జరే, operculum (vasis, arcae, etc.)

ముజ్జలికే instrumentum contractûs consummati.

ముజ్జలు parvum flabellum.

ముజ్జాట, కణ్ముముజ్జాట andabata; myinda. (*colin-maillard*)

ముజ్జారి, ముజ్జారి, ter.

ముజ్జాలు tres series, tres sulci, etc.

ముజ్జాణు 1 fur. 2 vid. ముజ్జాట.

ముజ్జిగ pictor, ephippiorum confector, etc.

ముజ్జిగే vid. ముజ్జడికే. ముజ్జరే.

ముజ్జు s furtum.

ముజ్జు v. 1 occludere. 2 cooperire. — ముజ్జికొన్న 1 spontè occludi. 2 prò seipso occludere vel operire.

ముజ్జుగల్లు, ముజ్జుబండి canalis operculum.

ముజ్జుగుడికే ima pars colli

ముజ్జుమరి aliena species, larva. (*déguisement.*)

ముజ్జి 1 vid. ముఠాళె. 2 calceamenta.

ముజరా s. 1 stipendium. 2 substractio. 3 inclinatio, salutatio.— ముజరాయికజారే pecunia à Gubernio data pro religiosis usibus.

ముజాము munus primi notarii in curiâ Indicâ, — ముజాముదార primus notarius.

ముజ్జగంగము orbis terrarum; cælum, terra, et infernus.

ముట్టడి obsidio.

ముట్టడె expensa, sumptus.

ముట్టాముట్టి vid. ముష్టాముష్టి — ముట్టి, ముట్టిగె, ముట్టిలు, pugnus. vid. ముష్టి.

ముట్టి instrumentum ad usum preparantium xylinum.

ముట్టిదరిముని mimosa pudica, bot. (planta.)

ముట్టు s. 1 vasa, utensilia, apparatus. 2 immunditia menstrua. 3 fulcrum. 4 cæremonialis immunditia. — ముట్టాదని mulier menstrua. — ముట్టుజారి cubiculum in quo illa segregatur. — ముట్టుచేట్టు vid. ముట్టు, 2 — జాకి,... కోలరి .... కెలసముట్టు instrumenta.

ముట్టు v. 1 tangere 2 attingere. 3 mordere (serpens.) 4 pervenire, recipi (litteræ, pecunia, etc.) 5 constare, vænire, venumdari. — కడముట్ట తీరిన omninò absolvere. — ముట్టిన 1 tangendum curare. 2 tradere (litteras, summam pecuniæ, etc) 3 solvere, dare, 4 accendere.

ముట్టునకి sumptus.

ముట్టుకు contactus.

ముట్టముని mimosa pudica, bot. (planta.)

ముఠా subdivisio provinciæ. —

ముశ్శాదార ejus dominus.

ముశ్శాళు fatuus, stupidus, insanus.

ముడి s 1 nodus. 2 fascia, vitta. 3 pugnus. 4 cincinnus in capite relictus. 5 sertum ossium 6 corona. 7 caput. 8 nodus in summo capite. — v. 1 finire, complere. 2 caput floribus adornare. — వడముడి 1 concha. 2 *Bhîma*. — సముఁడి nodus currax. — వడముడి regressus ad idolum responsionis accipiendæ causâ. — సోలముఁడి cirrus laxè alligatus — కోలముఁడి magnus cirrus. — ఠాముఁడి cirrus obliquè alligatus.

ముడిజోలళ milium in aceribus occlusum.

ముడినూడ in massam plasmare.

ముడివాళ్, ముడివాణ gramen fragrans.

ముడుకోళ్ళు, ముడునికోళ్ళు 1 seipsum floribus adornare. 2 contrahi. 3 in fasciculum alligare.

ముడుగు vid. ముణుగు.

ముడుపు 1 fasciculus (pecuniæ, gemmarum, etc.) idolo consecratus. 2 summa pecuniæ fisco tradenda.

ముడుబు 1 callositas in carne. 2 nervorum contractio.

ముడుసు in fasciculum alligandum jubere.

ముడుకు, humerus.

ముడుకుబ్బె, singultus. (*hoquet.*)

ముడి nodus. — ముడిపడ... బిల్, irretiri, nodo implicari.

ముణుగు 1 immergi. 2 sub aquis suffocari. 2 urinari. — ముణిగిస immergere vel suffocare aliquem in aquis.

ముణుగుదావరి *mimosa pudica*, bot.

ముత్తక *Butea frondosa*, bot.

ముత్తజ్జ, ముత్తప్ప, ముత్తయ్య, ముత్తాత, proavus. — ముత్తజ్జి, ముత్తవ్వ, ముత్తవ్వె, ముత్తాయి, proava.

ముత్తిగె, obsidio.

ముత్తు v. obsidere, circumdare, aggredi. — ముత్తిస obsidendum curare.

ముత్తు s. margarita. — ముత్తిన పసి sedile margaritis adornatum.

ముత్తుక, ముత్తుగ, *Butea frondosa*. bot.

ముత్తుకేలసరి oryza quædam rotunda.

ముత్తుగూరు rostro appetere.

ముత్తె vid. ముత్తుక.

ముత్తేలసరుమాడ parare.

ముత్తైదె mulier cujus maritus adhuc vivit. — ముత్తైదె ప్రాథణె oblatio Manibus facta antè matrimonium. — ముత్తైదెతన conditio mulieris conjugatae.

ముత్తైన sub potestate.

ముత్తైయ్యన proavus.

ముత్లు vid. ముజులు.

ము॰ర్కరబా munus publicum ex-

ercens.

ముత్సద్ది amanuensis, ratiocinator.

ముద laetitia. -ముదడి, cum gaudio.

ముసక, ముసకు senex. — ముదకి anus. — ముసకతన senectus.

ముసడు, ముకుడు, minui, contrahi.

ముదరు, ముడుగు, ముడురికి మోగు, id. sens. — ముడురికి ruga.

ముదాన్విత laetus, gaudens.

ముది antiquus, vetus, senex — ముదితన, senectus. — ముదికుదురి equus vetulus.

ముదిర nubes

ముడుక genua caputque simul attollere.

ముడుగు pendere, incertus remanere. (lis.)

ముద్గ *phaseolus radiatus*, bot.

ముద్గర malleus, clava, etc.

ముద్ద, ముద్దయ్య, nomen *Jangamis* commune.

ముద్దాం proprius. — ముద్దాంశి బ్బంది permanens statio. (militum, etc.)

ముద్దాయిదార reus, pro se jus dicens.

ముద్దు s. 1 osculum. 2 dilectio. — adj. 1 carus, dilectus. 2 pulcher, venustus. 3 gaudens. — ముద్దుకూసు infantulus amabilis. — ముద్దుసురియ valdè diligere. — ముద్దిడ, ముద్దాడ, sese invicem osculari. — ముద్దుయిట్టుకొళ్ళ .... గెయ్య .. .. కొడ, osculari. — ముద్దుగార vir formosus. — ముద్దరంగ nomen proprium.

ముద్దె massa. — మేలుముద్దె terra in tecto coacervata. — ముద్దెగట్ట coagulari, in massam coalescere. — ముద్దెకొలిమి fornax ad liquefaciendum ferrum.

ముద్రికె 1 dedicatio operis. 2 annulus (in quo characteres quidam insculpti sunt.) — ముద్రికెపద, id. q. ముద్రికె, 1.

ముద్రిస 1 accingere, attollere. (vestimenta sua.) 2 contrahere, corrugare.

ముద్రె sigillum aut ejus vestigium; typus. — ముద్రెకర్త, ముద్రాధారక, 1 vir sigillum habens magistri sui spiritualis. 2 qui publicum sigillum apponit. — ముద్రెకోలు sigillum.

మునసఫ jus, justitia. — మునసఫ కచేరి curia judicialis, tribunal.

మునాసబు substantia aut divitiæ alicujus.

ముని 1 sapiens, sanctus, vir pius doctusque divinæ particeps naturæ, ascetes, etc. 2 ira.

ముని, మునిదుకొళ్గ irasci.

మునిషి 1 linguarum interpres. 2 scriptor, amanuensis. — మునిషిగిరి ejus munus.

మునిసు, మునుసు, s. vid. ముని, 2

— v. 1 irasci. 2 murmurare.

మున్నీరు mare, oceanus. — మున్నీటిఱేఁడు *Neptunus*. — మున్నీటవఁకిృగ *Wishnu.*

మున్నూరు trecenti.

మున్నోటివాఁ pristinus, antiquus.

ముప్పాగ ¾ unius *fanam*.

ముప్పావలి ¾ unius *rupiæ*.

ముప్పాళు pondus decem et octo డబ్బు.

ముప్పు adj. vetus, senex. — s. 1 senectus. 2 infortunium, damnum, exitium. 3 deceptio. — ముప్పినకాలు senectus.

ముప్పురి s. triplex textura. —adj. triplex.

ముముక్షు cœlestis beatitudinis cupidus.

ముయిలు vid. ముగిలు.

ముయ్య humerus.

ముయ్య 1 permutatio, compensatio. 2 munus, donum. — ముయ్యకిముయ్య par pari. — ముయ్యాగిర æqualis esse.

ముయ్యారడి *bombilius ater*. (apis.)

ముయ్యామొగాఁడ *Shanmuka.*

ముయ్య s. germen nondùm expansum. — v. occludi.

ముర gigas quidam.

మురక vid. మురుకు. — మురకనాఁడు regio quædam.

మురజ tympaniolum.

మురత 1 antidotum 2 actio frangendi.

మురదారసింగి *oxidum plumbi* in vitrum ferè conversum.

మురడు vid. ముఱియ.

మురధ్వంసి, మురరిపు, మురహర, మురారి, *Wishnu.*

మురపడి minuti nummi (loco majoris dati)

మురళి tibia. - మురళీధరుడు *Krishna*.

ముఱియ v. n. 1 frangi. 2 fugari. 3 expelli, impediri. (venenum.) 4 decoqui. 5 coagulari.— v. a. 1 frustrari. 2 rumpere, frangere. 3 contorquere. — రసాముఱియ hydrargyrum ad medicinales usus præparare. — ముఱియ బడఁద్రోలిన fugare, profligare. — ముఱిక 1 fractio. 2 actio expellendi venenum.

ముఱి, ముఱియు s. 1 armilla. 2 circulus, annulus 3 torsio 4 culcita (ephippii.) 5 rugæ manûs. — బలముఱి rugæ manûs, dexteram versûs directæ. — ఎడముఱి rugae ad sinistram vergentes.

ముఱికి, ముఱికెలు 1 *chironjia sapida*, (flos.) 2 immunditia.

ముఱిగి contortus.

ముఱిపిరుకు torquere, contorquere, cruciare.—ముఱిపిరివిడమీసె mystax intorta.

ముఱిసు (part. à ముఱియ, q. v.)

ముఱిముఱిద crenis vel incisioni-

bus notatus.

మురివు 1 fractio. 2 veneni expulsio 3 lactis coagulatio 4 messis.

మురిచ 1 mutare (majores nummos pro minutis.) 2 frangendum curare. 3 hydrargyrum aliis pharmacis admiscere.

మురు 1 fractio. 2 offensa.

మురుగ corona, diadema, tiara.

మురుకు 1 fragmentum, frustum. 2 affectatus gestus. 3 torva oris contorsio, morositas. 4 murmur. 5 invitanti, propter superbiam, acquiescere nolle. — మురుకించ 1 nimis affectatè se habere. 2 torvè aspicere 3 murmurare.

మురుగు annulus extremæ auriculæ appendendus.

మురుచు contorquere.

మురుటు contrahi.

మురుడు s. asperitas, inconcinnitas. — adj. asper, inconcinnus.

మురుదారసింగి vid. మురదారసింగి.

మురుదుకట్టు devincire.

మురువు inauris.

మురువణి vid. వణ్.

మురుసు vid. ఇసుకు, 2.

మురె vid. మురియు.

ముర్రుపాలు lac vaccæ quæ nuper peperit.

ముఱ్ఱోయను lugere, lamentari.

ములాజె, ములాహిజె, respectus, reverentia, honor alicui exhibitus.

ములాము 1 unguentum (è cerâ et oleo.) 2 auratura.

ములుకు, ములుగు 1 ferreus aut argenteus culter. 2 sagitta. 3 sagittae cuspis.

ముల్లా 1 legis doctor mahumetanus. 2 ludimagister. — ముల్లాశాస్త్ర Coranus.

ముల్లంగిగడ్డ Raphanus sativus, bot.

ముల్లె 1 fasciculus pecuniæ aut gemmarum. 2 bona.

ముప్ఫై triginta.

ముగ్గురు tres. (de ente rationali tantùm dicitur.)

ముషిత subreptus.

ముష్కం 1 scrotum. 2 testiculi.

ముష్కరం, ముష్కరి s. pertinacia — adj. pertinax. — ముష్కరతనము pertinacia.

ముష్టి 1 pugnus. 2 capulus ensis. 3 pugillus granorum. — ముష్టాముష్టి, ముష్టియుద్ధ singulare certamen, pugilatus. — ముష్టిపట్టు 1 pugnum facere vel concludere. 2 avarus esse. — వజ్రముష్టి cestus palæstritæ. — ముష్టిజాణ, palæstrita — కపిముష్టి 1 pugnus constrictus. 2 pertinacia.

ముష్టిగిడ virgultum quoddam. — ముళ్ళముష్టి 1 virgultum quoddam spinosum. 2 vid. వజ్రముష్టి.

ముసడి, ముసడే, facies.

ముసరు invadere (sicut muscæ.) circumire, congregari.

ముసరె cibus ad esum præpara-

tus .

ముసల pilum (ligneum.)

ముసల్మానరు mahumetani.

ముసలి 1 *Balarama* . 2 stellio domesticus.

ముసళి crocodilus *alligator*.

ముసాంబ్రి *minerale* quoddam in pharmacis et pigmentis adhibitum .

ముసాఫరి ministerium . — ముసాఫరి బంగలా diversorium pro viatoribus.

ముసారి ter.

ముసి, fornax, caminus.

ముసికి, funis, vinculum.

ముసిముసినగవు lenis risus.

ముసియు, ముసిర vid. ముసరు.

ముసుంజి vid. ముసడి.

ముసుంబ 1 velum , cucullus 2 vir pertinax.

ముసుకు s. 1 velum, cucullus. 2 operculum linteum . — ముండముసుకు vir velo muliebri coopertus. — ముసుకినరండే probrosa appellatio viduæ. — v. 1 velare. 2 operire. 3 obsidere.

ముసుకుజొంగలి sesamum.

ముసుటి herba quædam medicinalis.

ముసుడు vid. ముసడి.

ముసుముసుకి herba in muris crescens .

ముసురు vid. ముసరు.

ముసువు simius barbatus.

ముస్తాజరు villicus , censum annuum solvens.

ముస్తీదు paratus.

ముస్తె *cyperus rotundus* , (herba fragrans.)

ముస్తైదీ , ముస్తైదు adj . paratus. — s. armatura, indumentum .

ముహుః iterùm . — ముహుర్ముహుః lamentatio . — ముహుర్ముహుః sæpè sæpiùs.

ముహూర్తము 1 tempus (propitium.) 2 hora (60 minutorum) 3 tempus congruum pro cæremoniis nuptialibus . — ముహూర్తముగొళ్ళు 1 tempus congruum observare, in opportuno tempore esse. 2 sedere . — ముహూర్తముమూడ 1 matrimonio jungere. 2 jubere ut sedeat quis.

ముంగు cadere.

ముంగి s. molestia, incommodum. — v. irasci, indignari.

ముంగిసు, ముంగివు ira, furor , indignatio.

ముంకు, ముంగు vid. ముణుగు .

ముంచువాగ alicui perniciem afferre .

ముల్లు 1 spina. 2 ferreus stimulus. 3 calcar. 4 os vel spina piscium. — ముళ్ళమొగి facies variolæ stigmatibus notata . — ముళ్ళకర capistrum pro vitulis . — ముళ్ళపిగ .... పంది. hy-trix.

ముం (in comp. voc.) tres , tri·

plex.

మూక mutus. — మూకసంగగళు ordo quidam mendicorum — మూకాంబ, dea muta. — మూకి 1 mulier muta. 2 magna fascis lignorum.

మూకొరియ sine naso — మూకొటి mulier sine naso.

మూగ mutus, tacitus, sinè voce — మూగది, మూగి, muta.

మూగండుగ mensura (novem modiis æquivalens.)

మూగతి ornamentum nari dexteræ appendendam.

మూగరియ vid. మూకొరియ.

మూగలు actio coopericudi, invadendi, etc.

మూగను vid. ముసరు.

మూగాడు grunnire, singultire.

మూగాలు tres pedes habens.

మూగాపద. tria గాపద, q. v.

మూగిదపిలిపి exercitum qui invasit regionem.

మూగిలి fetidus Indorum musculus, sorex minima.

మూగు 1 nasus. 2 rostrum. — మూగినమీలతె చెరచు digitum naso imponere (in signum admirationis.) — డొంకె .... చొక్రి మూగు nasus grandior. — గిడిమూగు nasus adunens vel aquilinus. — మూగినపితె,.... కొళ్ళు nares. — మూగినకంతు paries medius narium. — మూగు పిడిచుకొన emungere. — మూగు దాణ .... దార, ... దారె .... వడ, funis quem inserunt in boum naso.

మూగుతి gemma naso pensilis. — అల్కొలమూగుతి lata quædam gemma hujus generis.

మూగులు festucæ, acera, etc. milio adhærentia.

మూగుండు mutus aut tacitus esse.

మూగొరు tertia pars

మూచగ tria loca.

మూటి, sarcina.

మూడ, మూడు, మూడలు, Oriens.

మూడన orientalis.

మూడి operculum (arcæ, sportæ, etc.)

మూడిగె 1 pharetra. 2 coma intertexta. 3 gemma in summo capite annectenda 4 nodus.

మూడిప 1 producere, gignere 2 oriri facere. (solem, etc.)

మూడు v. 1 oriri. 2 nasci 3 occludi. — s. oriens.

మూడుగుబ్బి vid. ముక్తాఛ.

మూడె vid. మూడిగె, 1.

మూఢ ignarus, fatuus, rudis. — మూఢత్వ ignorantia, amentia.

మూతి vid గూగు.

మూత్ర urina. — మూత్రిస mingere. — మూత్రకట్టు.. ...కృచ్ర, urine obstructio.

మూదండె punitio quædam pueris imponi solita

మూదలిస 1 admonere. 2 exprobrare. — మూదలె 1 monitum. 2

subsannatio.

మూడాణ, మూడాణి, vid. మూగుడాణ.

మూడాఱి tres viæ.

మూదేవి 1 soror natu major de e *Lakshmi* 2 dea paupertatis. 3 mulier in asino equitans 4 dea quædam habens coronam in vexillo suo 5 auctor mali. 6 vetula ?

మూబడులు mutuum vel commodatum sine fenore.

మూరు tres, tria. (de animalibus et entibus inanimatis tantùm dicitur; si verò jungatur vox మంది, dicitur etiam de hominibus.) — మూరుమూర్తులు trias Indica; *Brahma*, *Wishnu*, *Siva*. — మూరు గిద్దాణి $\frac{3}{266}$ *a* pars unitatis. — మూరుచోట్లు $\frac{3}{64}$ *a* pars unius *pagodæ*. — మూరు వీస $\frac{3}{16}$ *a* pars unitatis. — మూడాగి మడిచ in triplicem rugam complicare. — మూరవది tertius.

మూరుండికె mixtura farinæ triticeæ et oryzaceæ in saccharo cocta.

మూరుతి vid. మూర్తి.

మూర్ఖ 1 obstinatus, pertinax. 2 stultus, ignarus, stupidus. — మూర్ఖత్వము 1 pertinacia. 2 ignorantia. — మూర్ఖించు obstinatus esse.

మూచ్చీ quatuor semina tamarisci quodam modo disposita.

మూర్ఛన 1 deliquium, 2 semitonus (in musicâ.)

మూర్ఛ deliquium. — మూర్ఛగొను.... ఒందు.... పొందు, deliquium pati, sinè sensu corruere. — మూర్ఛతేరు usum sensuum recuperare. — మూర్ఛరోగము epilepsis.

మూర్త 1 deliquium patiens, usum sensuum amitteus. 2 solidus, materialis, formam habens sensibilem.

మూర్తి 1 materia, substantia, soliditas. 2 corpus. 3 figura, forma, imago. — త్రిమూర్తి vid. మూరు మూర్తులు. — గురుమూర్తి spiritualis præceptor. — సాంబమూర్తి imago *Sivæ*. — సుమూర్తి forma eximia. — శ్రీరీమూర్తి appellatio quædam ergà sacros aut doctos viros adhibita.

మూర్తిమంతు materialis, substantiam aut formam habens, solidus.

మూర్ధ caput. — మూర్ధజ coma.

మూర్ధన్య princeps, supremus, præcipuus.

మూర్ధాభిషిక్త 1 rex (unctus) 2 *Kshatrya*, (utpotè regalis muneris particeps.) 3 primus regis consiliarius.

మూబగె tres modi.

మూబాటె tres viæ.

మూపూటె mane, meridies et vespera.

మూల s. 1 radix 2 origo. 3 summa principalis 4 genuina libri

verba , (proüt opponuntur glossæ.) 5 ratio. 6 causa. 7 decima nona mansio lunaris. — adj. præcipuus, originalis. — మూలవాగి, per, mediante, adjuvante , etc. — మూలవ్యాధి... శంకే, hemorrhoïs — మూలధన summa principalis . — మూలవట్టి donatio. — మూ॰ భాషె lingua primigena. — మూ॰ గార 1 proprietarius, dominus 2 exemplar (proüt opponitur imagini .) — మూలగేణి colonus permanens.

మూలంగి , మూలక vid ములంగి.

మూలగురు artis aut scientiæ alicujus adinventor.

మూలమట్ట, మూల్మట్ట, norma (*équerre*)

మూలికె s. radix vel pharmacum. (ad medicinæ usum.) — adj. fundamentalis, perfectus , etc.

మూలుగు, gemere.

మూలె 1 angulus 2 pars indicis nautici. 3 armentum pecorum onustorum. — మూలెః కట్టు 1 saccos frumenti , etc . alligare. 2 generalem quamdam incantationem facere. — మూలెః తుంబ saccos exportandos implere. — మూలెః మఠ sedes sacerdotis *Linganistæ*.

మూల్య 1 pretium . 2 stipendium, salarium.

మూవత్తు triginta.

మూవరు tres. vid. మువ్వరు.

మూషక, మూషికె, mus vel sorex.

మూషె 1 fornax, caminus. 2 typus.

మూసంజె vid. మూసఞ్జె.

మూసి s. tubulus quo jungitur follis rostrum cum fornace.

మూసినోడ, మూస odorari.

మూసె vid. మూషె.

మూళ mutilus, vitiatus.

మూళి surda mulier.

మూళె os, (*ossis.*)

మృకండు philosophus quidam.

మృగ 1 bestia, animal . 2 cervus. — మృగతృష్ణె vid. మరీచికె. — మృగదంశక canis . — మృగధూర్తక vulpes . — మృగనాభి .... మద moschus. (unguentum.) — మృగపాలికె moschus. (cervus) — మృగవాహన dea aëris . — మృగాంక luna. — మృగాదన 1 hyaena. 2 leopardus. — మృగేంద్ర leo . — మృగజీవి venator.

మృగవైరి venatio.

మృగశిర, మృగశీర్ష quinta mansio lunaris.

మృడ *Siva*.

మృడాని *Parvati*.

మృణాళ fibræ caulis *Nymphææ speciosæ*. bot.

మృత defunctus , mortuus — మృతి mors, interitus.

మృత్తికె, మృత్తు argilla, solum.

మృత్యు mors, interitus . — మృత్యుప్రసూన *canna saccharifera*. — మృత్యుప్రసూతి cancer marinus. — అపమృత్యు mors præmatura.

మృదంగ tympaniolum.

మృదు, మృదువు, teuer, mollis, suavis, blandus.

మృద్వీక uva.

మృధ prælium, pugna, bellum.

మృష falsitas, mendacium.

మృష్ట purificatus, mundatus.

మెట్టెకె 1 annulus in pede mulierum inseri solitus. 2 gradus stagni.

మెంటు vid. మెట్టు.

మెండు, palus; obturamentum.

మెంతి *trigonella fenum græcum.* bot. (herba.)

మెండియం *Butea frondosa*. bot. (arbor.)

మెక vid. మృగ.

మెకదిడ 1 insidiæ. 2 sepes. 3 caverna bestiarum.

మెక్కు manducare.

మెక్కుడుకాయ *Bryonia callosa agrestis,* bot.

మెక్కల జొన్న sesamum. (*blé d'Inde.*)

మెచ్చు probare, magni facere, laudare, assentire, delectari. — మెచ్చిక, మెచ్చిగె, మెచ్చుపడిక, మెచ్చువడిగె encomium, laus, approbatio, bona existimatio.

మెట్టడడి provocatio, jactatio, ostentatio. (antè prælium.)

మెట్టికె vid. మెట్టు, 4.

మెట్టు s. 1 statio. 2 vestigium. 3 calceamentum. 4 gradus, pertica transversa scalae, etc. 5 telonium 6 faeces olei. 7 pinna citharae. — అలి .... గలిమెట్టు variae species annulorum qui digitis pedum inseruntur. — మెట్టూనగ stabilis, firmus esse. — మెట్టుమెట్టూ గ gradatim. — మెట్టుగుంటి, sarculum.

మెట్టు v. 1 conculcare. 2 calcare 3 saltare.

మెడ guttur. — మెడలువు *clavicula* (os jungens *sternum* cum humeris) — మెడకట్టు ...... విసుక guttur comprimendo suffocare.

మెడు calceamenta induere.

మెడకండ్లు oculi prominentes.

మెణసు piper nigrum. — మెణసిన పొడి pulvis sive piperis nigri, sive *capsici frutescentis*, sive piperis rubri (dicti *de Cayenne*). — మెణసిన సారు.... సెరు, jusculum è pipere. — మెణసిన కాయ *capsicum frutescens*, bot. (*piment*.) — ఉప్పిన మెణసిన కాయ *capsicum frutescens* in sale conditum.

మెతుపు vid. మెదు.

మెత్తన, మెత్తనాడ 1 lenis, mollis, delicatus, fragilis, debilis. 2 mitis, teuer. — మెత్తనాగుట mollis esse. — మెత్తగ, మెత్తన, leniter, molliter, suaviter.

మెత్తు 1 illinire (luto, calce, etc.) 2 (os vasis) illiniendo occludere. — మెత్తిగె 1 illitus. 2 actio illi-

niendi.

మెత్తె culcita. (*matelas*.)

మెదకు, మెదడు, 1 cerebrum. 2 medulla ossium, serum carnis. 3 vesica.

మెదల moveri. — మెదలిచ movere.

మెదు mollis, suavis, flexilis.

మెతి s. 1 acervus granorum 2 stultitia, hebetudo. 3 gula. — v. calcare, conculcare. — మెదికట్టు.... కరక, pluvia cadens dùm coacervantur grana.

మెద్ద (part. à మెల్లు q. v.)

మెప్పు consensus, approbatio. — మెప్పుదల approbans. — మెప్పు కొంద approbare. — మెప్పిచ probare, demonstrare.

మెర mons.

మెరమెరయు stridorem emittere, fulgere (vestimenta amylo imbuta.) — మెరిమెరాడిచ, మెరమెరసు, vestibus fulgorem indere. — మెర మెరికె stridor.

మెరమెరాళు 1 vagus. 2 vir ostentationis cupidus.

మెరవణికె processio, supplicantium agmen.

మెరకు ludibrium.

మెరపు, మెరుగు fulgor, splendor. — మెరుగిడ, polire.

మెరిమెరియ 1 jactare, ambitiosam pompam exhibere. 2 irridere. 3 errare. 4 fulgere. 5 gloriari.

మెరిచ, మెరియిచ in processionem agere vel ducere.

మెలమెల motus. — మెలమెలాడిచ circumagere.

మెలు vid. మెల్లు.

మెలుకు vigilantia, circumspectio, cautio.

మెలుకు vid. మృదు.

మెల్లగె lenis risus.

మెల్లగె, మెల్లని leniter, lentè, suaviter, submissâ voce, etc.

మెల్లడి 1 pes tener. 2 levis incessus.

మెల్లి magnus, multus.

మెల్లికు vid. మృదు.

మెల్లిద florilegus.

మెల్లు mandere, edere. — మెల్లిచ manducandum præbere, jubere ut aliquis edat.

మెసల్గిచ exsilire, exsurgere.

మెశె 1 rubus. 2 sepes.

మెహ్రడి insania.

మెళ్ళె obliquus, torvus.

మే vid. మేయు, v.

మేంగాలు pedis pars superior, (*coudepied.*)

మేంథి *fenum græcum*.

మేకె capra. — మేకెమరి hædus.

మేఖలె muliebris zona.

మేగ vid. మేఘ.

మేగడె occidens.

మేగణ, మేగణె supernus, — మే గిర desuper esse.

మేగాటు majus agmen. (*main*

guard.)

మేగాడు moveri aut volare in altum.

మేగాలు pars superior pedis.

మేచెయ్యి pars exterior manûs.

మేకొంబు ramus superior.

మేకోలు, మేకోలము tributum in antecessum pro mercibus solutum.

మేఘ nubes. — మేఘధ్వని.... గర్జన.. ఘోషము, tonitru. — మేఘజ్యోతి, fulgur. — మేఘద్వార firmamentum. — మేఘనాద filius *Ravanæ.* — మేఘపుష్ప aqua. — మేఘవాహన, *Indra.*

మేఘవర్ణ 1 *Wishnu.* 2 color nubis.

మేఘాడంబర, మేఘావరణ, nubilorum aggregatum.

మేఘాళి id. sens.

మేచక s. 1 color niger aut hyacinthinus. 2 gemmæ in caudâ pavonis. — adj. niger, hyacinthinus. — మేచకశ్యామ, *Wishnu.*

మేజా mensa.

మేజోడు vid. జోడు.

మేటి, మేటు s. palus in mediâ areâ. — adj. princeps, supremus, eximius.

మేడి pars quædam aratri.

మేడు 1 ascensus, tumulus. 2 statio.

మేఢ్ర 1 ovis. 2 penis.

మేణ cera. — మేణద బత్తి cereus — మేణకప్పట tela cerâ imbuta.

మేణి pars quædam aratri. — మేణిపాలు portio messis quæ colono obtingit.

మేణు s. excellentia, præminentia. — adv. iterùm, insuper, ampliùs.

మేణ్పడియు deinceps obtinere.

మేణ్మాడ superare.

మేద cistas et mattas conficiens.

మేదక 1 vir mansuetus. 2 liquor distillatu aptus.

మేదస్సు, మేద 1 medulla ossium. 2 serum carnis.

మేదార vid. మేద.

మేదిని terra. — మేదినీశ్వర rex.

మేదిస denso calcis, unguenti, etc. strato illinire.

మేదుటి labium superius.

మేదుర lævis, unctuosus, lenis, blandus.

మేధ, మేధా, intelligentia. — మేధావి, మేధావంత, vir sapiens. — మేధావంతికె peritia.

మేధిస vid. మేదిస.

మేధ్య purus, mundatus.

మేన sella gestatoria.

మేనాదేవి, మేనకాదేవి, uxor *Himalayæ* montis.

మేయు pasci. — మేయిసు pascere.

మేరికె conditio, status, qualitas. (propriè loquendo, est dativus substantivi మేరె.)

మేరుపర్వతము mons quidam inter Indos celeberrimus.

మేరువి 1 clivum ad extollendum trabes aut lapides. 2 fossa, vallum.

మేర 1 limes. 2 uncus. 3 portio granorum famulis vici assignata.— మేరకప్పు.... దాటు... ..మీరు, è præscriptis limitibus excedere. — మేరకు మేర సంసికి సంసి mutua taciturnitas. — మితిమేర యిల్లద immoderatus. —మేరచాలు porca, lira, terra inter duos sulcos eminens. — ఆ మేరకు sic, ad hunc modum. — మేరకుమేరయూగిర moderatus esse. — మేరవొత్తు alterius limites invadere.

మేలడి pars superior pedis.

మేలక్తె insuper.

మేలాయ pars corporis superior.

మేలు 1 bonum. 2 laus. 3 lucrum 4 fama 5 dignitas, convenientia. 6 beatitudo. 7 bonitas. 8 bonus exitus. — మేలిమేలాద optimus. — మేలుగొన్న .... పడ 1 benè succedere. 2 beatus esse. — మేలాడ suprà alterum licitari. — మేలాట licitatio. — మేలు చీటు instrumentum donationis vel venditionis.

మేలుకోటె locus quidam celeber juxtà *Seringapatam*.

మేలుచప్పర idoli sella gestatoria conopæo instructa.

మేలుదుపు vestimentum superius.

మేలుపంక్తి exemplar transcribendum.

మేలుకట్టు glebæ vel massæ in arvo nuper sato.

మేలుబ్బు exurgere, effluere.

మేలుమని, మేలుమాళిగె 1 superna contignatio domûs. 2 tectum.

మేలు మరపి error ex defectu attentionis oriens.

మేలుముసుకు velum suprà caput.

మేలువాశి, superaddita.

మేలువిలాస, మేలువిళాస superscriptio epistolæ.

మేలె 1 pòst, pòstquàm. 2 super, suprà, in. 3 præ. 4 de. — ఇంకమేలె deinceps, in posterum. — ఆ మేలె pòst hæc. — మేలారికె singularis comitas ergà aliquem.

మేలోగర 1 oryza percolata 2 oryza eximia. 3 quidquid oryzæ coctæ admiscetur tanquàm jusculum.

మేల్కట్టు ornamentum domui in faustis circumstantiis affixum.

మేల్గంటు elevatus oculus.

మేల్కతె historia præcedens aut subsequens.

మేల్గప్పట pannus supernus.

మేల్గావలి, మేల్గావలు inspector.

మేలిక్కె, మేల్గె super.

మేల్గెయు vid. దళ.

మేల్కొళ్ళు 1 vigilare, cautus esse. 2 præstare, vincere.

మేల్జన 1 viri eximii. 2 successores.

మేల్తర excellens, eximius.

మేల్నగి suavis risus.

మేల్నుడి verbum eximium.

మేల్పడ vid. మేలు.

మేల్పాటు 1 excellentia, beatitudo. 2 prosperitas.

మేల్బాగ pars superior.

మేల్మని, మేల్మామిని vid. మేలుమని.

మేల్మించ excellere, superare.

మేల్మిద్దు valdè amabilis.

మేల్ముసుకు vid. మేలుముసుకు.

మేల్మేలు s. laus, adulatio. — adj. optimus.

మేల్వరిస inordinatus, nimius.

మేల్వాచక eloquentia, legendi peritia.

మేల్వాక్కు, మేల్వాక్యు, verbum egregium.

మేల్వాయు 1 supergredi, transire. 2 in altum extolli.

మేల్సర 1 torques. 2 trabs media.

మేల్సెరగు vestimenti muliebris pars superior.

మేళస mixtura quædam cumini, nucis *coco*, concisorum leguminum, sacchari, etc.

మేపు pabulum, pascua.

మేషము 1 aries. 2 *aries* (in zodiaco.) — మేషాండ 1 arietis genitalia. 2 *Indra*. 3 difficultas.

మేషి ovis.

మేసన vid. మేయుస.

మేహన 1 genitalia. 2 urina.

మేహరోగ, మేహము, gonorrhæa. inflammatio genitalium, morbus venereus — మేహగ్రంథి scabies venerea. — మేహకూలి id. q. మేహరోగ. — మేహవాయు, corpulentia

మేహు vid. మేహము.

మేళ 1 concordia, harmonia, (concentûs.) 2 agmen musicorum, canentium et saltantium.— సమేళ geminum tympanum. — భాగవతమేళ repræsentatio dramatica cum pupis. — మేళగించు adunari — 3 atramentum Indicum.— మేళవశి atramentarium.

మేళంబ *Bombilius ater*, (apis.)

మేళన adj. unitus, conjunctus. — s. occursus, unio, congregatio. — మేళనస్థాన locus ad conveniendum designatus.

మేళాపన genitalia mulieris.

మేళి pars quædam aratri.

మేళె planta repens.

మేళించు, మేళవించు 1 colligere, congregare 2 parare.

మేళ్వడి stultitia, amentia.

మ్రొ corpus. — మ్రొగాడు.... కొట్టు, perforare corpus. — మ్రొక్కలిసూడ induere (ornatus, etc.)

మ్రొక ebrietas.

మ్రొకోడ 1 periclitari, audere. 2 cedere, annuere.

మ్రొకొళ్ళు pharmaco valetudi-

nis damnum pati.

ಮೈಗಂಣ *Indra.*

ಮೈಗಡ mutuum sine fenore.

ಮೈಗರುವಿಕೆ absconsio.

ಮೈಗರೆ macilentus fieri.

ಮೈಗಳಿಯು abortum pati —ಮೈಗಳಿಸ abortum procurare.

ಮೈಗಳ್ಳ, piger. —ಮೈಗಳ್ಳತನ pigritia.

ಮೈಗಾಣ್ಕೆ, ಮೈಗಾಣ್ಕೆಕೆ, visitatio.

ಮೈಗಾತು s. corporis tumor vel inflatio.

ಮೈಗಾಪು.... ಗಾವಲಿ, custodia. — ಮೈಗಾಪಿನವರು corporis custodes.

ಮೈಗಾವಲು 1 nimia suî ipsius fiducia. 2 vitæ tutela. 3 custos corporis.

ಮೈಗುಡಿಕಟ್ಟು ಮೈಗುರುಪೇಡು horrere. (pili corporis.)

ಮೈಗುದ್ದು pugno ferire.

ಮೈಗೂಡ robustus vel corpulentus fieri.

ಮೈಗೊಳ್ಳ, ಮೈಕೊಂಡಿರ vigil, attentus, cautus esse.

ಮೈಜಾರು 1 labi. (*glisser*.) 2 actum venereum exercere. (vir.)

ಮೈಜೋಡು, ಮೈಜೋಡಗು, armatura, lorica.

ಮೈತುಂಬು 1 dæmone aut numine possessus esse. 2 amens esse 3 prægnans esse.

ಮೈತ್ರಾವರುಣಿ cognomen *Agastyæ.*

ಮೈತ್ರಿ s. amicitia. — adj. amicus, a, um.

ಮೈಥುನ coïtus, copula.

ಮೈದಾಗಿಕೆ absconsio.

ಮೈದಾನ campus, planities.

ಮೈದು deceptio, illusio.

ಮೈದುನ, ಮೈದ, ಮೈದನ 1 filius avunculi aut amitæ. 2 maritus sororis, si sit natu minor. — ಮೈದನ ಜವಳಿ mutua munerum oblatio (inter fratrem sponsæ et sponsum.)

ಮೈದೆಗೆ evanescere.

ಮೈಧುನ vid. ಮೈಥುನ.

ಮೈನ, ಮೈನಿ avis quædam.

ಮೈನಾಕಪರ್ವತ mons quidam in jugo *Himalaya.*

ಮೈನಿಗೆಯು corpus extollere.

ಮೈನೆರೆಯು pubertas. — ಮೈನೆರೆಯಾಗ pubescere.

ಮೈನೆಜ್ಜಿಕೆ corporis tutela.

ಮೈಮರೆಯು usum sensuum amittere. — ಮೈಮರತು ಮಲಗ, somno gravatus decumbere.

ಮೈಮುರಿಯು membra dilatare.

ಮೈಮೆ vid. ಮಹಿಮೆ.

ಮೈಮೇಳ blanditiæ.

ಮೈಯಿಕ್ಕು sese prosternere, procumbere.

ಮೈಯುಳಿಯು macilentus fieri.

ಮೈರೇಯ liquor quidam inebrians.

ಮೈಲುತುತ್ತ *sulphatum cupri.* (*vitriol bleu.*)

మైలారులింగ deus quidam pastorum.

మైలిగె sordes, immunditia, pollutio.

మైనీఁకాణ argenteus nummus *fanam*.

మైశె, మైలి, మైలు variolæ. (*petite vérole*.)

మైసడ్డ vid మైజార, 2.

మైసాల mutuum sinè pignore, cum simplici syngraphâ traditum. — మైసాలదపత్రు syngrapha promissoria.

మైసోఁపు sapone corpus detergere.

మైకవణికె strenuus conatus.

మొండ 1 hebes, obtusus 2 pertinax, obstinatus. — మొండకై manus mutila.

మొండరకప్పి scorpio grandior (cujus morsus est lethalis.)

మొండికె pertinacia.

మొండు adj. 1 nudus, non exornatus. 2 hebes, obtusus. — s. importuna efflagitatio. — మొండుమొఁటు truncus.

మొంని secundus antè dies.

మొంమగ nepos. — మొంమగళు neptis. (*petite-fille*.)

మొంము mandere.

మొక, మొగ vid. ముఖ.

మొకద్దమె negotium.

మొకరంబ 1 larva. 2 frontale (pro bove, equo, etc.)

మొకరరు 1 stabilitus, fixus, certus, infallibilis 2 destinatus.

మొకసర porticus, ambulacrum antè domum.

మొకదక్కు de facie ad faciem videre, ex adverso occurrere.

మొకాబిలె collatio, comparatio.

మొకాము 1 statio in itinere. 2 habitatio, sedes.

మొకాశె extrema pars fascis lanei aut gossipini.

మొకుఫు cessatio. (operis.)

మొఖ్త్యారునామ litteræ procurationis.

మొక్కుళి massa, multitudo, acervus.

మొగంబడ comis esse.

మొగజొట్లు contorsio faciei.

మొగచు invertere.

మొగడ bovis aut equi collare.

మొగరస pinguedo faciei.

మొగరు præmaturus.

మొగవణిగె splendor vultûs.

మొగసాలె vid. మొకసర.

మొగసు v. 1 parare. 2 adinvenire. — s. votum, desiderium.

మొగళ్ళోఁడె muri in extremâ parte tecti.

మొగి vid. మొగిడు.

మొగిచు vid. మొగచు.

మొగుంజాష్టి licitatio vel conductio suprà æquum pretium.

మొగుటు vid. ముగుటు.

మొగరు vid మొగళ్ళోఁడె.

మొగియ (aquam vel alium liquorem) vase transfundere.

మొగ్గ acervus, multitudo.

మొగ్గము manu attingere.

మొగ్గమె sub propriâ potestate.

మొగ్గర vid. మొగ్గ.

మొగ్గంప colligere.

మొగ్గు cooperire.

మొగ్గె germen, surculus, gemma.

మొజ్జరి vid. మొగ్గ.

మొజ్జె calceamenta.

మొటికె argilla mollis.

మొట్ట digitorum articulis caput ferire.

మొట్టె 1 ovum. 2 sarcina, fascis. 3 calvities 4 testiculus.

మొడ , మొడిమె signa quædam virilia.

మొడే rigidus, densus.

మొడ్డ hebes , stultus , — మొడ్డతన hebetudo, stupiditas.

మొణకాలు genu . — మొణకాలుబగ్గిన .... ముదిరికుళ్ళిర , 1 genuflectere. 2 altero poplite flexo stare. — మొణక్కై cubitus.

మొకిటిబింకు cataracta in oculo.

మొత్త vid. మొగ్గ.

మొదడు vid. మొడ్డ.

మొదలు 1 fons , origo . 2 initium , exordium , principium . 3 summa principalis (*le capital.*)— మొదలాద 1 initialis, prior. 2 principalis . 3 *et cœtera* . — ఇదుమొదల్గొండు ab eo tempore. — మొదలాగి quidem . v. g . ఒందుమాతుమొదలాగి హేళదె హోద abiit , ne unum *quidem* verbum proferens . — మొదలనె primus . — మొదల్మొదలు primùm. — మొదలేకాదశీ వ్రత votum jejunandi in die undecimâ quarti mensis lunaris , in honore *Wishnuvi*. — మొదలవార dies Dominica.

మొదలుబ్బె linteaminum dealbatio .

మొద్దు hebes, obtusus , rudis, ignarus. — s. 1 pulvis nitratus . 2 fragmentum ligni. 3 unguentum. 3 quæcumque mixtura à pharmacopolâ facta.

మొనె 1 cuspis , mucro . 2 bellum, prælium. 3 animus, fortitudo . — మొనెచాచ .... కగలిస .... కివియ .... యిడ .... మాడ , acutum efficere . — మొనెగార bellator .

మొనెగావు exiguus forceps.

మొనెగుద్దలి ligo, rastrum , sarculum.

మొన్నె vid. మొంనె.

మొక్ప simplex , stupidus , fatuus. 2 obstinatus . — మొక్పతన stultitia. 2 pertinacia.

మొబలగు summa pecuniæ.

మొబాకరమాడ congratulari.

మొబ్బు vid. మబ్బు.

మొమటి genus quoddam ligonis.

మొమ్మగ vid. మొంమగ.

మొయిలు caligo, obscuritas , nu-

bila.

మొఱ ventilabrum manuale.

మొరగు 1 latrare. 2 fremere, strepere.

మొరటు 1 hebes, obtusus. 2 stupidus, rudis. 3 attritus.

మొరడ 1 ignarus. 2 pertinax.— మొరడతనము ignorantia, stupiditas.

మొరడి s. 1 *chironia sapida*. 2 mons, petra, rupes. — durus, arduus, impenetrabilis.

మొరడు asper, abruptus, nodosus, arduus, rudis.

మొరపు, మొరలు, మొరవు clamor, murmur aquarum, etc.

మొరబు solum asperum.

మొరతుక్కు stipendium consuetum famulorum vici.

మొరవు nimia aqua è stagno supereffluens.

మొరసు causa esse cur aliquis exclamet, vel conqueratur.

మొరుపు vid. మొరవు.

మొరళి *chironia sapida*.

మొరి, మొరియ s. murmur, querela, clamor. — v. n. 1 mugire, sonare. 2 conclamare, obstrepere, conqueri. — మొరి. vid. మురి.— మొరిక vid. మొరి s.

మొఱ్ఱొలయఁబెట్టు mugire, ululari, exclamare os manibus percutiendo.

మొల lepus vel cuniculus.

మొలనారుగు, మొలకరోగ, epilepsia.

మొలె pectus, mammæ. — మొలె కంను . . . కుడి . . . తిట్టు, mamilla. — మొలెయ్యుంట, ... కిందు . . . తా ఘుకు, ubera sugere. — మొలెకుడు lactare. — మొలెవిడు mammam dimittere (infans.) — మొలెవిడిచు ablactare, à mammâ disjungere. (infantem) — మొలెమెుస్తు ulcus in mammis.

మొల్లాగర epilepsia.

మొల్ల *Gelsiminum multiflorum*, bot.

మొల్లెగడ virgultum quoddam.

మొసలు tener surculus.

మొసరుకింగకీర్తిప్స olus quoddam.

మొసరు lac coagulatum. — మొసరుగట్టె lac coagulatum, sacchаro et condimentis mixtum. — మొసరువాడ nomen proprium vici cujusdam.

మొసళి, మొసళ్ళి crocodilus *alligator*.

మొహి bellum.

మొహతిఫా tributum mercatoribus et opificibus impositum.

మొహరం festum mahumetanorum in honore fratrum *Hassen* et *Hussen*.

మొహరచంగు cithara, sambuca.

మొహరి aurea *rupia*.

మొహరు sigillum, typus.

మొహసలు actio coërcendi vel detinendi aliquem (propter solutionem debiti, etc.)

మొర cubitus, mensura sesquipedi æquivalens. — మొరకాలు, మొరత్త్రి vid. మోకాలు .... త్రి.

మొలక, మొలిక, మొల్క, germen, gemma, surculus.

మొరసు s. 1 sonitus tympani, etc. 2 fragor tonitruum. 3 arbor quædam — v. mugire, resonare.

మొల s. 1 clavus. 2 cuneus, paxillus. 3 cardo januæ. 4 ulceris sinus.

మొలచు v. 1 germinare, oriri. 2 sonare, obstrepere. — మొలిచు, మొలుచు, producere, causa esse cur aliquid exoriatur, germinet.

మొంబత్తి cereus.

మోఘ vanus, inutilis.

మోచ 1 *musa sapientum*. 2 *Bombax heptaphyllum*.

మోచక *hyperanthera moringa*.

మోచనము liberatio, redemptio.

మోచు marito superesse. (vidua.)

మోజ ocrea, caliga coriacea.

మోజు jocus, ludus, recreatio.

మోట, మోటు 1 obtusus, hebes. 2 obstinatus. — మోటుపట్టు, vid. మొండిపట్టు. — మోటగాయము vulnus obtuso telo illatum.

మోటా doliolum, situla.

మొండి mutilus, mancus.

మొద్దు truncus, stipes, caudex. — మొద్దుబారు, retundere, hebetare. — మొద్దుగాడు, మొద్దుగాడి, insolens vir aut mulier.

మోడ 1 nubes. 2 caligo, tenebræ. 3 fatuus, stultus.

మోడామోడి, taciturnitas, austeritas, propriorum consiliorum occultatio.

మోడి 1 digitorum inter se concatenatio. 2 ira, morositas. 3 caulis piperis longi. 4 litteræ confertæ. — మోడియక్షర 1° litteræ imperfectè formatæ 2° scriptura manualis. — 5 maleficium à venefico contrà alium veneficum directum. — రాజమోడి regia majestas. — మోడిగాడు, మోడియాడు vir ferox, superbus, austerus. — మోడియాట veneficium, maleficium.

మోడిగ adv. ità. — s. 1 via, modus. 2 superbia.

మోడికట్టు vid. మోడి, 3.

మోతాజు appretiatio.

మోతి facies.

మోదిఖాన horreum.

మోతిభూసు pallium sericum et aureum.

మోతుబరి fiduciâ dignus.

మోదము lætitia.—మోదించు, gaudere.

మోదంట dubius, incertus, hæsitans, instabilis.

మోదక cupediæ quædam.

మోది 1 annonæ publicæ administratio. 2 cellarius.

మోదు v. 1 percutere. 2 allidere. 3 pedibus offendere in. —

మోదికె ¿percussio.

మోదు s. sanguis in livore congestus.

మోరిదుల్లు herba quædam è quâ fiunt everricula.

మోన vid. మౌన.

మోన్స్వయ్య 1 sacerdos aurificum. 2 nomen aurificibus commune.

మోపి vidua.

మోపు adj. pondere inæquali.— మోపుమాడ, fulcro sustentare.

మోర pavo.

మోరటి *aletris hyacinthoides*, bot.

మోరి 1 canalis. 2 sinuosus aquæ cursus.

మోరు vid. మజ్జిగ.

మోరె facies.— మోరెగంటిడ torvè aspicere. — మోరెదప్పిసికొన్ను latitare. — మోరెముదుకు oris contorsio. — మోరెగుక్కు.... జిక్కు, capistrum.

మోర్వా arbor quædam.

మోర్చా, మోర్జా tormentorum bellicorum series.

మోలరి dormitorium.

మోవ deceptio, simulatio. 2 fraus. 3 defectus, menda.

మోషక fur, latro. —మోషి furtum, latrocinium.

మోస deceptio, simulatio, fraus, proditio. — మోసగాడు fallax, hypocrita, proditor. — మోసగాతె, మోసగత్తె, id. sens. fem. —మోసపోవు.... పడ, decipi. — మోసపుచ్చు decipere. — మోసగించు id q. మోసగాడు.

మోహరిజి, మోహుజి, మహజి, publici delicti crimen aut accusatio. — మోహజీల తీరిచ accusatione examinatâ, rem dirimere.

మోహ 1 amor carnalis, impudicitia. 2 fascinatio. 3 deliquium, usûs sensuum amissio.—మోహింప, carnaliter diligere, copulari, etc.

మోహన illecebra rationem obscurans. — మోహనాకార, మోహనాంగ, మోహనమూర్తి, forma illecebrosa. —మోహనాంగి mulier venusta. —మోహనమాడ fascinare, irretire.

మోహర acies, exercitus ad prælium paratus.

మోహరా omnes tesseræ latrunculorum, exceptis peditibus.

మోహరి foramen in imo muro ad emittendam aquam.

మోహరీ vir peritus vel magni ingenii.

మోహిని nympha. —జగన్మోహిని mulier illecebris plena. — మోహినిరూప 1 forma illecebrosa. 2 species muliebris. — మోహినిరూపధారి Wishnu. — మోహినిభూత dæmon succubus.

మోహము actio castra ponendi.

మోహన vid. మోహ.

మోహు telo perforare.

మోహోత్రేక vid. మోహ et ప

త్రీలక.

మోలీ 1 rima, fissura 2 editus locus, agger. 3 salis acervus.

మోంక్ష cœlum, æterna beatitudo (id est, juxta Indos, immunitas à transmigratione in aliud corpus et absorptio in Deo.) — మోక్షలక్ష్మీ ప్రసంన cælesti beatitudine donatus. — మోక్షసాధన exercitia ad cœlum obtinendum apta. — మోక్షకాంక్షిత, cœlum toto corde exoptans. — మోక్షాపేక్షన intuitus in cœlum directus.

మౌంజి zona ex herbâ దర్భ confecta.

మౌక్తిక margarita.

మౌఢ్య stupiditas, omnimoda ignorantia.

మౌద్గల్య sapiens sic dictus.

మౌని silentium, taciturnitas.

మౌరజిక tympanista.

మౌరి tibia.

మౌర్వి funis arcûs.

మౌష్టి pugilatus.

మౌహూర్తిక astrologus.

మౌళి 1 diadema. 2 cincinnus in summo capite. 3 coma intertexta.

మ్యావు balatus ovium.

మ్యావుకి vid. మీకి.

మ్యావుగీ, మ్యావుతి vid. మీతి.

మ్యావురి vid. మీరి.

మ్యావువు felinus clamor.

మ్యావు vid. మీక.

య

(N. B. quoniàm litteræ య et ఎ in multis vocibus promiscuè usurpari solent, si quæ vox incipiens à litterâ య hìc non inveniatur, sub initiali ఎ investiganda est.)

యంగి molestus, obscenus, sordidus, pravus.

యంబు vid. ఎంబు.

యంత్ర 1 instrumentum, apparatus, machina. 2 amuletum, incantatio. 3 mystica quædam figura. 4 coërcitio, restrictio. — యంత్రకట్టు 1 incantationibus impedire. 2 amuletum alligare. — యంత్రగాడు 1 incantator. 2 antidota præparans.

యంత్రణ 1 dolor, angustia, mœror. 2 actio devinciendi aut detinendi. 3 coërcitio, refrænatio. — యంత్రిత 1 alligatus, devinctus, concatenatus. 2 coërcitus, refrænatus.

యకరారుపడు fateri, confiteri.

యకృత్తు jecur.

యక్షిణి 1 solitudo. 2 conditio semi-dei.

యక్షుల aper.

యక్ష్మక parùm officiosus. — యక్ష్మ menstruâ infirmitate laborare (mulier.)

యగీశ 1 lampas. 2 ignis.

యజన s. 1 sacrificium. 2 cultus divinus. — యజించ, colere, adorare.

యజమాన 1 dominus, herus. 2 proprietarius. 3 maritus. 4 qui sacerdoti sacrificanti stipendium tribuit. 5 senex. — యజమాని 1 domina. 2 uxor. — యజమానిక, యజమానతన, dominium, imperium.

యజుః, యజుస్సు, యజుర్వేద *Yadjur Veda,* unus è sacris Indorum libris. (dividitur in *album* et *nigrum* vel in వాజసనేయ et తైత్తిరీయ, proüt à *Yagna Walkya* aut à *Tittiri* variæ ejus partes compositæ sunt.) — యజుర్వేది ille qui legit *Yadjur Veda.*

యజ్ఞోపవీతి pars quædam textrinæ.

యజ్ఞ sacrificium, oblatio. — యజ్ఞకర్త sacerdos celebrans. — యజ్ఞవేది . . . . altare. — యజ్ఞేశ్వర *Agni.* — యజ్ఞపురుష 1 Deus. 2 numen cui offertur sacrificium. — యజ్ఞాంగ 1 cæremonia quæcumque sacrificiorum. 2 *ficus glomerata.* 3 *Siphonanthus Indica.* — యజ్ఞాంశ sacrificium in supplementum alterius. — యజ్ఞారి 1 *Siva.* 2 dæmonium quoddam. — యజ్ఞోపయోగ aptus sacrificio. — యజ్ఞ secundùm ritum *Vedarum* sacrificans.

యతన molestia, difficultas, angustia.

యతయ multus, copiosus, nimius.

యతను ægrè ferens, sese elongans.

యద్దంచద్దం protervus, votis contrarius.

యద్గ clypeus.

యద్బ్రహ్మ *Brahma.*

యతన vid. యత్న.

యతి 1 sapiens qui cupiditates edomuit. 2 religiosus, mendicus, è sectâ *Jainarum.* 3 prima littera cujusque pedis in versibus.

యత్న 1 conatus, perseverantia, vis. 2 intentio, propositum. 2 instrumentum. — యత్నించు 1 intendere, statuere. 2 conari.

యత్క littera ab alii litteræ annexa. (కోత్తు.)

యథా adj. consuetus. — adv. secundùm. — యథాపూర్వకము sicut priùs, sicut mos est.

యథాకామ pro libitu.

యథాకామి jugi nescius, pertinax, pro libitu agens.

యథాకాల opportuna tempestas.

యథాక్రమ ordinatim, successivè.

యథాగతి modus, pluribus congruus.

యథాజాత stultus, amens.

యథాన్యాయ 1 ordinatim. 2 olim, priùs.

యథామనోరథ pro libitu.

యథాయథా sicut cuique rei convenit. — యథాయథాణాగ distinctus fieri.

యథావిధి.... ప్రకార, vid. యథా.

యథార్థ adv. 1 verè. 2 convenienter. — adj. verus, realis. — s. veritas, realitas.

యథావస్తు .... విధి.... ,

secundùm ritum *Vedarum*.

యథాశక్తి pro posse suo

యథాస్థాన locus consuetus vel congruus.

యథాపూర్వ 1 sicut priùs 2 pristina conditio.

యథేచ్ఛ, యథేష్టం, యథేష్ట 1 pro libitu, secundùm votum vel voluntatem alicujus. 2 voluntarius 3 jugi nescius.

యథోచిత, యథానురూప, adv. proüt decet vel requiritur, nec plùs nec minùs. — adj. sufficiens, decens, conveniens.

యదగొడ festinatio, trepidatio.

యదు nomen regis cujusdam. — యదుకులోత్తమ *Krishna*. — యదుగిరి mons quidam juxtà *Maïsur*. — యదుగిరినాయక *Wishnu*. — యదుగిరినాయకి *Lukshmi*.

యదృచ్ఛ 1 pertinacia, libertas suo arbitratu agendi. 2 vox grammaticæ non consona. — యదృచ్ఛాలాభసంతుష్ట sorte sibi naturaliter obveniente contentus

యద్దు vid. ఎద్దు s.

యభి. యభన, carnalis copula. — యభించు carnaliter cognoscere.

యమ 1 deus inferorum et judex mortuorum, *Yama*. 2 *Saturnus*. 3 cornix. 4 pœnitentia, purificatio, actûs expiatorii adimpletio 5 religiosa obligatio 6 tolerantia. 7 cessatio, conclusio. finis 6 festum 10 coërcitio. — యమకింకర, యమదూత, nuntius *Yamæ*. — యమదిక్కు meridies. — యమబాధ .... యాతన, tormenta inferni.

యమక syllabæ consonantes.

యమనయ్య sol, pater *Yamæ*. — యమాంతక *Siva*, inimicus *Yamæ*.

యము vid. యమ, 1.

యమున rivus *Yamuna*. (in Indicâ mythologiâ, fingitur esse filia *Solis* et soror *Yamæ*.) — యమునాభేదన *Baladeva*.

యయాతి rex quidam.

యరచు vociferatio — యరచు 1 clamare. 2 vid. అరచు.

యరి zizyphus. (arbor.)

యవ 1 hordeum. 2 dimensio grani hordeacei. 3 linea quædam naturalis in medio pollice. 4 celeritas.

యవక *hordeum hexastichon*. bot.

యవన 1 Græcus ? 2 barbarus. (sive Europæus sive Mahumetanus.) — యవని id. sens. fem. — యవ

యవనదేశ, Bactria ? Græcia ? Arabia ?

యవనాచార్య auctor libri cujusdam de astronomiâ tractantis.

యవనిక cortina, velum, tegmen.

యవస pratum, pascua.

యవక్షార sal nitrum.

యవక్షోద farina hordeacea

యవాగు fermentata oryzæ polenta.

యవిష్ఠ, యవీయ, frater aut quivis alius seipso natu minor. — యవీయసి soror aut quævis mulier seipso natu minor.

యవ 1 hordeum. 2 palpebra oculorum.

యవ్వన s. juventus. — యవ్వనస్థ, juvenis.

యశఃపటహ tympanum.

యశశ్శేష defunctus, mortuus.

యశస్సు, యశ, celebritas, fama, gloria. — యశస్కర gloriam afferens. — యశస్వి, యశోవంత, vir celeber.

యష్టి 1 fustis. 2 clava ferro instructa 3 torques. 4 sertum (margaritarum, etc.)

యష్టిమధుక glycyrrhiza.

యస vid. యశస్సు

యసళు, యసలు, acutus.

యశేకుళి brahmana.

యశేరు, యశేలు, terror, metus.

యశేవు 1 luctus. 2 damnum, injuria, exitium, ruina.

యక్ష semi-deus, minister *Cuberæ*. — యక్షకర్దమ unguentum quoddam. — యక్షధూప 1 resina. 2 terebinthina resina

యక్షప, యక్షరాజ, *Cubera*.

యక్షిణి 1 dæmonium femininum, *Durgæ* ministrans. 2 uxor యక్ష semi-dei. — యక్షిణీవిద్య magia. — యక్షిణీగాఁ, magus.

యక్ష్మ phtisis.

యాకే cur ? quare ?

యాగ sacrificium, oblatio.

యాగప్ప 1 cuneus ligneus. 2 scalprum lapicidæ.

యాచక s. mendicus. — adj. rogans — యాచన, petitio, rogatio. — యాచితక res commodata. — యాచిన rogare, petere.

యాజక sacerdos, vel brahmana sacrificium peragens. — యాజన sacrificium.

యాజ్ఞదత్తి *Cubera*.

యాజ్ఞవల్క్య celeber quidam Indorum pseudosanctus.

యాజ్ఞసేని *Draupadi*.

యాజ్ఞిక sacrificium instituens vel adimplens.

యాత్ర 1 vectis ligneus ad hauriendam aquam. 2 actio dirigendi elephantem cum stimulo. 3 comparatus; profectus. — అవఘాత్రయాత్ర instrumentum ad comprimendam oryzam cum aceribus fervente aquâ maceratam. — కాగదయాత్ర mo-

la ad conficiendam chartam.

యాతక్కి vid. యాకి.

యాతన 1 dolor, agonia, tormentum vehemens. 2 dolores inferni.

యాతు, యాతుధాన dæmonium, malus spiritus.

యాతృవు leviri uxor.

యాత్ర 1 motus, incessus, iter, peregrinatio. 2 actio consumendi tempus. 3 festum sacrum, processio idoli, etc. — స్వర్గలోకయాత్ర mors. (lit. peregrinatio in cœlum.)

యాదః, యాదస్సు, fera aquatica aut amphibia.

యాదవ *Krishna.*

యాదసాంపతి 1 oceanus. 2 *Varuna.*

యాదస్తు, యాదాస్తు, nota, memoriale.

యాది memoria, recordatio, attentio.

యాదృశ qualis? cujusvis generis?

యాన 1 vehiculum quocumque. 2 incessus, motus.

యానపాత్ర navis, navicula.

యాపన 1 actio consumendi tempus. 2 mora, actio remanendi ponè. 3 expulsio.

యాప్య infimus, vilis, contemptibilis.

యామ vigilia (tribus horis aequivalens.) యామిక excubiae unâquâque vigiliâ circùm ambulantes.

యామిని, యామవతి, nox. — యామినీపతి, యామినీశ luna.

యామ్య 1 infimus, vilis, contemptibilis. 2 consumptus. 3 sanatu moraliter impossibilis.

యాయావర mendicatio.

యారు quis? — యారారైనా quispiam.

యాలము venditio sub hastâ.

యావ, యావక 1 genus quoddam leguminis. 2 cera sigillaris. 3 *lacca* rubra.

యావజ్జీవ toto vitae tempore.

యావత్తు adj omnis, totus, universus. — adv. omninò, universaliter.

యావడు quis? — యావళు quae? — యావదు quid? — యావ మనుష్య quis homo? — యావ స్త్రీ quae mulier?

యావాగ, యావాగలు, యావాగ్గ 1. semper. 2 quandò?

యు, యూ (voces ab his consonantibus incipientes, sub vocalibus ఇ et ఉ requirere convenit.)

యుక్త 1 rectus, decens, aptus. 2 junctus, adunatus. 3 probatus, demonstratus. 4 praeditus. 5 intentus, devotus. 6 vacans alicui rei, etc.

యుక్తి 1 convenientia. 2 unio. 3 usus, consuetudo. 4 deductio ex

argumento. 5 felix industria. 6 monitum. 7 narratio facti circumstantiis vestita 8 tropus quidam (quo quaedam praetermittuntur), reticentia. 9 in ellipsi subauditorum supplementum. — యుక్తిపరుడు solers, adinventor.

యుగ 1 par (unum) 2 jugum. 3 ætas (mundi.) Tres numerantur, scil. కృతయుగ, త్రేత, ద్వాపర, కలి q. v. — 4. planetarum conjunctio. 5 seculum. — యుగాంతము id. sens. — యుగాది prima dies anni solaris.

యుగళ, యుగ్మ vid. యుగ, 1.

యుగ్య 1 quodcumque vehiculum 2 animal jugo alligatum.

యుత vid. యుక్త, 2 et 5.

యుతకము 1 par unum 2 muliebre vestimentum.

యుద్ధ prælium; pugna; certamen. — ద్వంద్వయుద్ధ singulare certamen, duellum. — యుద్ధరంగ campus prælii, arena.

యుధిష్ఠిర senior inter principes *Pandu*.

యువ, యువాన adj. 1 juvenis. 2 eximius. 3 robustus. — s. nonus annus in cyclo Indico sexaginta annorum.

యువతి 1 juvenis mulier 2 *Durga*.

యువనాశ్వ *Mandhata*, rex quidam.

యువరాజ 1 unus è pontificibus *Jaina* 2 futurus regni successor.

యూక pediculus.

యూథ turba, grex, aggregatum.

యూథప, యూథనాథ, elephas.

యూథిక quoddam *Gelsiminum*.

యూప 1 palus cui alligatur victima. 2 trophaeum.

యూష jusculum è phaseolis.

యె, యే, యై (voces ab his litteris incipientes, sub litteris ఎ, ఏ, ఐ requirendae sunt.)

యోక్త్ర vinculum jugi.

యోగ 1 unio. 2 religiosa meditatio 3 ratio, industria. 4 armatura. 5 felix circumstantia. 6 27*a* pars unius majoris circuli spherae. 7 consequentia; finis praecipuus. 8 pharmacum. 9 res, substantia. 10 violator fidei datae. 11 magia. 12 dialecticus 13 convenientia 14 divitiae 15 speculator 16 regula. 17 devotio, unio cum Deo. 18 systema quoddam philosophiae. 19 vehiculum. — యోగనిద్ర somnus sollicitudinibus plenus. — యోగదృష్టి prophetia — యోగశాలి, యోగవంత vir bonus.

యోగపట్టె fascia quo alligantur genua orantis.

యోగక్షేమ 1 sors beata vel misera. 2 translatio et conservatio mercium.

యోగాచార *atheista, materialista.*

యోగానంద నరసింహ *Wishnu.*

యోగాసన religiosus quidam sedendi modus.

యోగి 1 ascetes, 2 vir de terrenis parùm curans, cœlestia autem meditans. 3 magus, veneficus.

యోగినీ unus è demoniis feminis quæ ministrant *Durgæ.*

యోగిలక్క plumbum.

యోగ్య 1 peritus. 2 aptus, idoneus, conveniens. 3 dignus, decens. 4 potens, habilis, capax. — యోగ్యత 1 peritia, habilitas, meritum. 2 dignitas, capacitas.

యోచన 1 cogitatio, consideratio, deliberatio. 2 consilium. 3 industria, ratio. — యోచించ cogitare, considerare, meditari, etc.

యోజన 1 distantia novem circiter *millium* anglicorum. 2 Deus. 3 unio. — యోజిత junctus.

యోజనగంధ 1 moschus. 2 *sité,* 3 *sattyavatti.*

యోద్ధార, యోధ bellator, miles.

యోధన id. sens.

యోని 1 vulva. 2 fodicina. 3 causa, origo. 4 locus nativitatis aut ortûs.

యోషిత్తు, యోషిత mulier.

యౌతక voluptatum minister aut socius.

యౌతుక donum occasione nuptiarum.

యౌవత 1 cœtus juniorum mulierum. 2 mensura.

యౌవన 1 juventus, virilitas. 2 vid. యావన, 1 — యౌవనవంతు juvenis vir.

యౌవనస్థల 1 pectus, sinus. 2 pulchritudo.

యౌవనాశ్వ *mandàta,* rex quidam.

యౌవరాజ్య regni procuratio. *(régence.)*

యుష్మదీయ, యుష్మాకీన tuus, vester, etc.

ర

రంక 1 parcus, avarus. 2 lentus, hebes.

రంకు 1 variegata axis. (cervus) 2 fornicatio, adulterium. — రంకుతనము id. sens.

రంకురాట్నం quædam rota vel machina libratilis (in quâ pueri oscillatione ludere solent)

రంగ 1 pigmentum, color. 2 saltatio, ars mimica, cantus, etc. 3 campus pugnæ. 4 scena, theatrum. — రంగరించిన 1 pigmentum

vel encaustum illinire 2 polire.— ఆదిరంగ *Srirangapatnam*, (juxtà *Trichinopoly.*) — అంత్యరంగ *Srirangapatnam* (juxta *Mysur.*)— మధ్యరంగ *Sivasamudra.* — రంగనాథ.... స్వామి, *Wishnu.* — రంగమంటపము 1 tribunal aut solium regis exercitum congregantis. 2 scabellum idoli. — రంగవల్లి.... వాలి, రంగవల్లిక, lineæ quas albâ argillâ describunt mulieres in limine domûs.

రంగాజీవుడు pictor.

రంగాయించు 1 pingere. 2 polire. 3 encaustum illinire.

రంగారాజియ్యడు, రంగారిడ్డు, mahrattensis sartor, infector, etc.

రంగు pigmentum, color, succus infectorius. — రంగువేయు.. కట్టు... తీరాయించు... ధరాయించు 1 pigmentum vel encaustum illinire. 2 inficere.

రంజు, కాలరంజు, cæremonia quædam ad dolorem stomachi amovendum.

రంజె clitellæ elephantis.

రంజ *mimusops elengi*, bot.

రంజక adj. amœnus, jucundus. — s. 1 tinctura, pictura. 2 pictor. 3 stimulus amoris. 4 optimus pulvis nitratus.

రంజకత్తె 1 vas latum ad reponendam aquam. 2 receptaculum exterius ad infundendam aquam in balneo.

రంజన 1 actio intingendi aut colorem illiniendi 2 cor movens vel afficiens. 3 lætificans. — రంజిత jucundus, — రంజిల్లు 1 gaudere. 4 lætificare.

రంటె, occa.

రండ, రండి, vidua. — రండతనము viduitas (injuriosè.)

రంతు 1 clamor. 2 via, iter. 3 rivus.

రంధి rixa.

రంధ్రము 1 foramen, fissura. 2 culpa, defectus. — రంధ్రించు perforare.

రంపు, vid. రప్పు.

రంపము 1 magna serra. 2 lis, rixa. 3 nimietas.

రంబ ramus.

రంభ, రంభి, *musa sapientum*, bot. (*banane*.) — రంభ vid. — అప్సరస్సు.

రంభారవం, turbatio, tumultus.

రంభితము mugitus pecorum.

రంహతి, రంహస్సు, రంహం, velocitas.

రక్కసు vid రాకాసి.

రక్కి vid. రక్కి.

రక్త s. 1 sanguis. 2 turmerica. 3 cuprum. 4 minium. 5 fructus *flacurtiæ cataphractæ*. — adj addictus, diligens. — రక్తసీసము plumbum rubrum. — రక్తబీజము, malogranatum. — రక్తపుష్పి *nerium odorum*. — రక్తప, రక్తపాయి, sanguisuga. — రక్తాక్షి 1 bubalus 2 co-

lumba. — రక్తాతిసార fluxus sanguinis.

రక్తాక్షి quinquagesimus octavus annus in cyclo Indico sexaginta annorum.

రతి s. 1 nimia lætitia 2 dilectio. — adj. amœnus, jucundus.

రగడ, రగిలి, రభస s. 1 garritus, verba non cohærentia. 2 perturbator. — adj 1 prolixus, fastidiosus. 2 confusus, perplexus.

రఘు rex quidam *Aud* civitatis. — రఘునందన *Rama*.

రచన 1 ordo. 2 ornatus. 3 sertum, (florum, etc.) 4 acies, exercitus ordinatus. 5 opus (sive poëticum sive prosaïcum) 6 actio præparandi aliquid. — రచన మాట verbum jucundum. — రచితం 1 manufactum. 2 scriptum. 3 consertum. — రచించు, రచియించు 1 componere, scribere. 2 facere, conficere. 3 inserere.

రచ్చ torpidus. — రచ్చపడు torpere.

రచ్చ 1 confusio. 2 secretorum manifestatio. 3 lis. 4 ostentatio. — రచ్చకీడ్చు .... చేయు .... పెట్టు 1 molestare aut exacerbare. 2 manifestare. — రచ్చగాడు, రచ్చరి vir molestus, aut secreta prodens, aut ostentationis cupidus.

రజ, రజస్సు 1 pulvis 2 *pollen* florum. 3 menstrua immunditia. 4 secunda qualitas animæ. vid. తమస్సు — రజోగుణ superbia.

రజక lotor vestium. — రజకి mulier ad eamdem tribum pertinens.

రజత 1 torques. 2 argentum. 3 aurum. 4 dens elephantinus. 5 lacus quidam. 6 mons quidam. 7 albus. 8 sanguis. 9 constellatio. — రజతదంష్ట్రి *Anumanta*. — రజతపర్వత .... గిరి, mons *Keilâsa*.

రజన vid. రంజన, 1.

రజని 1 nox. 2 *Indicum*, bot. 3 turmerica. 4 *lacca*. — రజనీకర ... పతి .... పాలు, luna. — రజనీచర 1 dæmonium. 2 excubitor. 3 fur.

రజపుత్రు, రజపూతు, è *castâ* bellatorum, *Radjaputra*.

రజస్వల mulier menstrua.

రజా licentia, facultas.

రజాయించు adj. amœnus, jucundus. — s. jucunditas, acceptatio.

రజ్జు 1 funis, vinculum 2 cincinnus. 3 stella (sub cujus influxu aliquis natus est.)

రటిత stridor flammæ.

రట్టిన 1 in duas partes dividere. 2 offendere.

రట్టు solidus, robustus, densus.

రట్టె brachium.

రడ్డి 1 tribus quædam inter Telugenses. 2 dux vici. 3 dux lapicidarum.

రణ bellum, pugna. — రణబాజా musica bellica. — రణభేరి, రణశూర

heros.

రణ vid. ర్బణ.

రణస్ఫు cactus ficus Indica, bot.

రణరణ desiderium, mœror, anxietas propter amissionem alicujus.

రత s. carnalis copula. — adj. intentus vel vacans alicui rei.

రతన vid. రత్నం.

రతి 1 uxor *Kamadevæ*. 2 cupido. 3 carnalis copula. 4 genitalia. 5 pondus ¼æ parti unius *pagodæ* aureæ æquivalens. 6 jocus, lascivia. — రతిపతి *Kama* — రతికేళి ఆడు 1 jocari. 2 carnaliter amplecti. — రతిచేష్టలు blanditiæ venereæ. — రతిగృహం vulva. — విపరీతరతి situs inversus in copulâ carnali.

రత్నం 1 gemma, margarita. 2 eximium quodque in genere suo. — రత్నగర్భుడు 1 *Cubera*. 2 oceanus. — రత్నప్రభ primus è septem inferis (juxta *Jainas*.) — రత్నసానువు mons *Mahameru*. — రత్నాకరం 1 oceanus. 2 fodicina margaritarum. — ఉపరత్నం gemma adulterina. — రత్నకంబళి tenuis quidam tapes.

రత్ని 1 cubitus (ab extremo pugno ad cubiti juncturam.) 2 manus conclusa, pugnus.

రతిస్థానం partes sexuales mulieris.

రథం 1 currus, vehiculum quodcumque 2 membrum. 3 corpus. 4 pes. 5 arundo quadam. — రథాంగం rota, vel alia pars currûs. — రథగుప్తి lorica lignea vel ferrea protegens currum. — రథసప్తమి festum dierum in undecimo mense. — పుష్పరథం 1 tensa idoli. 2 rheda, pilentum. — శవరథం funebris currus. 2 rheda cursoria. — గరుడరథుడు *Wishnu* — హంసరథుడు *Brahma* — వృషభరథుడు *Siva* — రథికుడు dominus currûs. — మహారథుడు bellator in curru dimicans. — రథ్యం equus rhedarius. — రథ్య 1 multi currûs 2 via major. 3 compitum.

రదం, రదనం dens.

రద్దు abolitio, obliteratio, rescissio, abrogatio, rejectio. — రద్దుకాగితం 1 scriptum obliteratum. 2 syngrapha rejecta.

రపం telum.

రప్ప palpebra

రబ్డి, రబ్బి genus quoddam pulpæ.

రబీఉల్అవల్ tertius mensis lunaris (juxtà mahumetanos.)

రబీఉస్సాని quartus mensis lunaris

రభసం 1 velocitas. 2 lætitia, gaudium.

రమఠం *assa fetida*.

రమణ 1 *Kama*. 2 maritus 3 amasius 4 asinus.

రమణి mulier amabilis, uxor, amasia.

రమణీయము formosus, amœnus.

రమ Lakshmi — రమావతి Wishnu.

రమారమి plus minùs ve, circiter.

రమ్య jucundus, delectabilis.

రయ 1 velocitas. 2 cursus fluvii.

రయితు agricola, colonus.

రయ్యు 1 cubera 2 Agni. 3 Bramha.

రయ్య pecunia, divitiæ.

రల్లి 1 stragulum. 2 cilium oculorum.

రవ sonitus, clamor.

రవడి id. sens.

రవల s. 1 camelus. 2 Indus cuculus. — adj. 1 canorus. 2 calidus, urens. 3 instabilis. 4 jocosus.

రవ్వ paululum.

రవలి, రవ్వలి 1 sonitus 2 ira.

రవళి vis, violentia, vehementia.

రవాను fides minoris modi. (violon)

రవానీ adj. missus. — commeatus adventus e loco.

రవి sol. — రవినందన Sugriva. — రవికాంత 1 fulgor solis 2 genus quoddam crystalli. — రవివార dies dominica.

రవిక, రవకె, thorax muliebris.

రవిన sonare.

రవ్వ 1 particula tenuissima, festuca, atomus. 2 globuli plumbei tenuissimi. — గోధుమ రవ్వ grana frumenti. — రవ్వ వరమాన్నం vid. వరమాన్నం. — రవ్వ పని 1 opus adamantinum 2 opus parvi momenti.

రవేలు stipendium consuetum, usu determinatum.

రవ్వేలు folium parvum et tenue plantæ béthel.

రశన zona muliebris.

రశీదు, రశీదు acceptì chirographum vel cautio.

రశ్మి 1 radius lucis 2 splendor. 3 cilium oculorum.

రస 1 succus, liquor. 2 sapor. 3 sensus, passio (animi.) 4 venenum. 5 semen virile. 6 aqua. 7 chylus. 8 gummi, myrrha. 9 hydrargyrum. 10 quodcumque sal metallicum. — రసజ, రసజా, sanguis. — రసజ్ఞ 1 poëta 2 alchymista. 3 medicus. — రసజ్ఞా lingua. — ఉపరస, vid. రస, 10 — రసవతి succo plenus. — రససిందూర hydrargyrum rubrum. — రసాంజన collyrium è cupro perusto. — రసాయన 1 pharmacum liquidum. 2 elixir vitæ. 3 serum lactis. 4 venenum. — రసాభాస 1 regulis rhetorices contrarius. 2 animi motuum dissimulatio. 3 sine succo, injucundus. — రసకర్పూర hydrargyrum cum acido muriatico con-

coctum . (*calomel* .) — రసవాదము alchymia . — రసవాది alchymista, — సారాయిరస liquor quidam inebrians.

రసక caro cocta.

రసకసి offensa, severitas.

రసగాలు, tumor in crure equi.

రసని lingua materialis.

రసతలం locus quidam subterraneus in quo *nagæ*, *Asuræ*, aliique dæmones aut semi-dei habitare censentur.

రసాలి 1 *canna saccharifera*. bot. 2 *Indica mangifera*.

రసిక 1 vir jucundus. 2 vir exquisiti judicii. — రసికత్వ jucunditas.

రసిత fragor tonitru.

రసిను vid రస్ని.

రసిను sonare.

రసీయము vid రసాయము.

రసీల terra.

రసోనక allium.

రస్సు, రసము cibaria, annona, etc.

రస్తే via, callis, semita.

రస్య s. sanguis. — adj. 1 amœnus. 2 gustu suavis.

రహ solitudo.

రహట rota nendo filo accommodata.

రహదారి 1 commeatus. 2 collectio tributorum in majori vià.

రహస్సు solitudo.

రహస్య adj. secretus, privatus, celandus. — s. 1 arcanum, secretum. 2 mysterium.

రహ, రహి, stupor, admiratio.

రహంతి 1 fulgor. 2 saltatio, comœdia.

రహిత orbatus, privatus.

రహిక, రహితు, colonus, agricola. — రహితనము agricultura.

రక్ష, రక్షస్సు, dæmonium. (triplicis generis esse videntur: 1° quidam natû ram ferè cœlestem habentes, ministrant *Cuberæ*. 2° alii verò in cœmeteriis errantes, sacrificia turbantes, etc. hominibus infesti sunt. 3 demùm, alii gigantibus similes, diis adversantur) — రక్షోవధ occisio gigantum.

రక్షక, salvator, protector, servator.

రక్షణ salus, protectio, conservatio, sustentatio — రక్షించు salvare, protegere, tueri, defendere. — రక్షిత defensus, salvatus. — రక్షింపు id q. రక్షణ.

రక్షాపాలక custos, excubitor.

రక్ష 1 amuletum. 2 cineres. 3 genus quoddam armillæ superstitiosæ. 4 caustica adustio. 5 protectio, salvatio. — అంగరక్ష tunica — పాదరక్ష calceamentum. — శిరోరక్ష cidaris. — రక్షామణి 1 gemmia pro amuleto adhibita. 2 Deus, orbis servator. — రక్షాపేక్ష tutelam quærens. — రక్ష్య, రక్ష్మ, salvatio, protectio.

ರಾಂಕವ aliquid è pelle cervinâ confectum.

ರಾಕಟ, ರಾಕಡಿ, circularis lamella aurea.

ರಾಕೆ 1 plenilunium. 2 puella quæ nuper pubuit.

ರಾಕಾಸಿ vid. ರಾಕ್ಷಸಿ.

ರಾಗ 1 cantus, cantilena, tonus 2 color, pigmentum. 3 dilectio. 4 passio animi. 5 invidia — ರಾಗಮಾಲಿಕೆ organum musicum. (*orgue, fortépiano*) — ರಾಗಿಸ, cupere.

ರಾಗಿ s. 1 *cynosurus coracanus*, bot. (planta cerealis.) 2 amasius, procus, impudicus. — adj passionibus exagitatus.

ರಾಘವಾಳಿ zona suprà loricam.

ರಾಘವ cognomen *Ramæ*.

ರಾಚಕ್ಕ nomen inter *Shudras* commune.

ರಾಚಕೂರುಬಾಣ igneum quoddam missile velut (Bombe.)

ರಾಚೆಲ್ವಾಸರು, ರಾಚೆಯ್ಯವರು 1 satellites. 2 tribus quædam è *Kshatryarum* genere oriunda, Telugicè loquens, etc.

ರಾಜ 1 rex. 2 vir è bellatorum genere. 3 *dominus*. 4 luna. 5 vid. ಯಕ್ಷ 6 *Indra* — adj. 1 excellens 2 dux, summus. — ರಾಜಕೀರ psittacus eximius. — ರಾಜತ್ವ regia potestas — ರಾಜಮಾನ್ಯ, ರಾಜಪೂಜಿತ, ರಾಜಸ್ತುತ, regis instar venerandus. — ರಾಜಕಿರಿ, *hibiscus rosa sinensis*. — ರಾಜದಂತ dens incisor supernus. — ರಾಜಧಾನಿ metropolis. — ರಾಜನ್ಯ vid. ರಾಜ್ಯ 2. — ರಾಜಮಾಷ *Dolichos cadjan*. — ರಾಜಮುದ್ಗ, phaseolus — ರಾಜಯಕ್ಷ್ಮ phtisis. — ರಾಜಯೋಗ sors prospera. — ರಾಜರಾಜ 1 *Cubera*. 2 imperator, rex regum. — ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ celebre quoddam poëma canaricum. — ರಾಜರ್ಷಿ *Kshatrya* ascetes factus. — ರಾಜಸರ್ಷಪ granum sinapis. — ರಾಜಸೂಯ sacrificium à rege oblatum, adstantibus ejus tributariis. — ರಾಜಹಂಸ 1 anser albus. 2 anas 3 rex optimus. — ರಾಜಾಂಗ regalis status. — ರಾಜಾನ್ನ eximia oryza. — ರಾಜಾರ್ಕ *Asclepias gigantea*. — ರಾಜಾವರ್ತ mediocris quædam gemma. — ರಾಜಾರ್ಹ adj. nobilis, decens, aptus — s. lignum aloës. — ರಾಜಾಹಿ serpens quidam fabulosus biceps. — ದೇವರಾಜ *Indra*.

ರಾಜಕ cœtus.

ರಾಜನ splendor.

ರಾಜಸ passionum impetus, superbia, arrogantia, præsumptio, ira.

ರಾಜಿ 1 linea, series, ordo. 2 consensus. — adj. contentus, volens, libens — ರಾಜೀನಾಮೆ 1 actus quo accusator, lite diremptâ, testatur, sibi satisfieri. 2 instrumentum resignationis, dimissio-

ఋల, apocha, etc.

రాజికి, రాజీకి oppressio subditorum à Gubernio.

రాజిత illuminatus.

రాజనీలజీలరానిల్లు genus quoddam oryzæ.

రాజిల amphisbæna.

రాజీన fulgere.

రాజీలవ 1 *cyprinus niloticus*. (piscis.) 2 *nymphæa* (flos.) 3 cervus.

రాజ్య regnum. 2 administratio reipublicæ — రాజ్యాంగ collectio eorum quæ administrando regno necessaria sunt. — రాజ్యభారము, vid. q. రాజ్య, 2. — రాజ్యాధిపతి rex, princeps.

రాటనము, రాటము, రాటూనము, రాటవానము, రాట్న 1 rota nendo filoa commodata. 2 machina ad hauriendam aquam. 3 vid. రంకురాట్న.

రాటి, రాడి aqua turbida vel immunda.

రాన fulgor.

రాణి regina. — రాణివాస gynæceum.

రాణువ exercitus, copiæ.

రాతలు libra. (pondus.)

రాత్రి nox. — అర్ధరాత్రి, ... నము ... నరి ... నడు .... మధ్యరాత్రి media nox. — పూర్వరాత్రి pars prior noctis. — అపరరాత్రి pars posterior noctis. — శివరాత్రి festum annuale in honore nativitatis *Sivæ*. — కాళరాత్రి 1 nox quædam, (in quâ vita humana completa esse censetur, et, quâ transactâ, ab omni religioso officio homo immunis esse censetur.) 2 nox obscura. 3 mors. — రాత్రిసంచార, రాత్రిచర 1 dæmonium, immundus spiritus. 2 fur, latro. 3 custos, excubitor. — రాత్రిజ stella. sidus — రాత్రిజాగర canis. — రాత్రిజల ros, nebula. — రాత్రిమణి .... పతి, luna.

రాద్ధాంత factum demonstratum, conclusio certa. — రాద్ధాంతముచేయు 1 factum probare. 2 litem magnam ciere.

రాధ secundus mensis lunaris.

రాధ, రాధిక 1 amasia quædam *Krishnæ*. 2 decima sexta constellatio (in Indico catalogo.) — రాధాపతి *Krishna*. — రాధాసుత, రాధేయ. *Karna*.

రావ్వ, రాకి, రాకిపో, 1 communis, consuetus. 2 frequens (incolis, viatoribus, etc. habitudo.

రామ Eo nomine distinguuntur tres incarntiones *Wishnuvi*, videlicet: పరశురామ, రఘురామ, బలరామ. — రామాయణ poëma epicum in quo narratur vita *Ramæ*. — రామసేతువు scopulus inter insulam Taprobanam et Indiam. (*pont d'adam.*) — రామదూత *Anumanta*. — రామవాక్య promissio certa. — రామఫల

annona reticulata, bot. — రామానుజ *Lakshmanua*, frator natu minor *Rama*.

రామఠ *assafœtida*.

రామణీయక jucundus, pulcher.

రామి s. mulier. — adj. jucundus, amœnus.

రాయ 1 rex. 2 titulus honorificus (nominibus virorum magnorum annecti solitus.) — రాయభార, రాయభారికె, administratio reipublicæ. — రాయభారి legatio.

రాయస munus amanuensis vel notarii. — రాయసదవ notarius.

రావు sonitus, strepitus. — రావిస sonare.

రావణ rex quidam insulæ Taprobanæ, (quem debellavit *Rama*, adjuvante *Anumantâ* et simiis ejus.) — రావణి filius *Ravanæ*. — రావణ కొట్టి gula, voracitas.

రావు, vid. రాయ, 2.

రావు కంను oculi statim à nativitate aperti.

రావుగోలు virga ferrea ad excitandum ignem.

రావుత eques.

రావుకొట... రావుబీళ్, malo affici vel invadi.

రాశి, రాసి 1 acervus, congeries. 2 signum zodiaci. — రాశిచక్ర 1. zodiacum. 2 diagramma astrologicum. — మేళరాశి, similis. — ఉచ్చరాశి sidus natale faustum. — నీచరాశి signum natale infaustum. — స్థిరరాశి, 2a, 5a, 8a, et 11a constellationes. — చరరాశి 1a, 4a, 7a, et 10a. ఉభయరాశి 3a, 6a, 9a, et 12a. — అష్టమరాశి inimicitia, odium. — కళ్ళరాశి parva quantitas oryzæ pòst acervorum mensurationem reliqua quæ dari solet agricolis. — సకళాయరాశి acervus in quo portio Gubernio attributa simùl cum portione agricolarum continetur. — కుర్రిరాశి ovis egregia.

రాష్ట్ర regio incolis frequens. — మహారాష్ట్ర regio ad septentrionem montium *Ghât*. 2 civitas cum extenso agro.

రాసక్రీడ festum, pastorum in honore, *Krishnæ*.

రాసభ asinus.

రాస్మి *mimosa octandra*, bot.

రాహు lunæ nodus ascendens, *Rahu*. — రాహుగ్రహణ eclipsis solis aut lunæ. — రాహుముఖ vultus terribilis. — రాహుబడియు 1 repentino timore concuti. 2 appropinquare.

రాహుత eques.

రాళ resina *shoreæ robustæ*.

రాక్షస gigas, vel dæmon diis aut hominibus infensus. — రాక్షసేశ్వర *Ravana*. — రాక్షసి mulier gigantea. — రాక్షసకళ్ళి *cactus ficus Indica*.

రాక్షి *lacca*.

రింకణ vid. రింఖణ.

రంకు saltatio, deambulatio.

రంఖ 1 deceptio. 2 equi ungula, vel gressus. 3 saltatio 4 prolapsio, vestigium fallens. — రంఖ న. id. sens.

రంగణి, రంగాణి, pueri crepundia.

రకాణి columna.

రకాపు, రకీలు stapes (*étrier.*)

రక్కు vid. ఋక్కు et ఋక్కు.

రక్త 1 vacuus, inanis. 2 pauper, inops.

రిక్త dies. 4a, 9a, et 14a quindenæ lunaris.

రిక్థ 1 substantia opes, divitiæ. 2 legatum, hæreditas. — రిక్థి, రిక్థహారి hæres.

రిచ vid. ఋక్కు.

రిజు vid. ఋజు.

రిటి stridor flammæ.

రిణ vid. ఋణ.

రిత vid. ఋత.

రితు vid. ఋతు.

రిత్త vid. రిక్త.

రిత్విక్కు, రిత్విజ vid. ఋత్విక్కు.

రిపు inimicus, hostis, adversarius.

రివాజు consuetudo, usus.

రిల్లి vid. జిల్లీ.

రిశ్య vid. ఋశ్య — రిశ్యమూక mons quidam,

రిషభ vid. ఋష.

రిసాలు, రిసాలు, రిసాలా, రిసాలె equitum agmen.

రిషి, రిషి vid ఋషి.

రిష్ట vid. ఋష్ట.

రీతి irreverentia.

రీణ stillans, rimosus.

రీతి 1 usus, consuetudo, praxis observantia à majoribus tradita. 2 modus, ratio. 3 stillatio. 4 genus quoddam æris. 5 æs perustum. 6 scoria. 7 naturalis indoles.

రుంజ tympanum æneum.

రుండ truncum corpus.

రుండికి 1 limen, 2 campus pugnæ. 3 potestas supernaturalis.

రుంది latitudo.

రుంఖానవల్లి medicamentum quoddam.

రుక్కు 1 morbus. 2 splendor, decor. 3 votum, desiderium. 4 fulgur. 5 primus *vedarum*. — రుగ్గాణి morborum aggregatum.

రుక్మ 1 aurum. 2 ferrum. — రుక్మవతి *Rati*, uxor *Kamæ*.

రుక్మిణి 1 prima uxor *Krishnæ*. 2 dea *Lakshmi*.

రుగ్ణ 1 infirmus. 2 curvatus.

రుచక 1 *citrus medica*. 2 ornamentum pro collo.

రుచి 1 gustus, sapor. 2 cupido. 3 decor. 4 intenta animi applicatio alicui rei. 5 radius lucis. — రుచించ 1 sapidus esse. 2 alicui probatus esse. — రుచికర 1 sapidus. 2 fulgens. — రుచిచూడ gustare. — దిగ్రుచి sol. — శీతరుచి luna.

రుచిర 1 pulcher, amœnus. 2

dulcis. 3 stomachum confortans.

రుచ్గ idq. రుచిర, 1.

రుజా vid. ఋజా.

రుజూ s. 1 chirographum. 2 convictio . 3 argumentum · — adj. probatus, stabilitus · — రుజూమాడ probare · — రుజూకాక chirographum apponere.

రుజి 1 morbus . 2 ruina , destructio.

రుట్టు ira.

రుణ vid. ఋణ.

రుత vox avium et aliorum animalium.

రుతు vid. ఋతు.

రుక్ష vid. వృక్ష.

రుదిత fletus , lamentatio , clamor.

రుద్దు corpus perfricare (ad mundandum illud.)

రుద్ధ 1 obstructus. 2 circumdatus .

రుద్ర 1 cognomen *Sivæ* · 2 semideus quidam è fronte *Brahmæ* natus . (undecim numerantur *Rudræ* .) — రుద్రభూమి cœmeterium · — రుద్రవీర్యజ hydrargyrum . — రుద్రవాయు apoplexis · — రుద్రభామిని *Parvati*.

రుద్రాక్ష , రుద్రాక్షి bacca *elæocarpi ganitri* . — రుద్రాక్షీఫలపనస ఫలము *artocarpus* exiguus.

రుధిర sanguis.

రుధిరోద్గారి 57 us annus in cyclo Indico sexaginta annorum.

రుపాయి, రుప్యయ nummus argenteus dictus *rupee*.

రుబ్బు acera granorum madefactorum tundendo excutere.

రుమాలు, రుమాలి 1 cidaris. 2 orarium.

రుమి uxor *Sagrivæ*.

రురు 1 genus quoddam cervi 2 gigas à *Sivâ* excoriatus.

రువ్వ nummus quinque *cash* æquivalens.

రుశ్య vid. ఋశ్య.

రుషిత, రుష్ట, iratus, indignans.

రుష ira.

రుసభ vid. ఋషభ.

రుసి vid. ఋషి.

రుసుము , రుసుం 1 stipendium consuetum. 2 frumenta (famulis vici, duci, scribæ , etc .) dari salita .

రుహ adj. 1 crescens, oriens . 2 ascensus, sedens. — సరసిరుహ, అంభోరుహ , *nymphæa* · bot · భూరుహ arbor . — శిరోరుహ coma — అంగరుహ pili corporis . — కరరుహ ungues digitorum. — వక్షోరుహ, pectus (muliebre)

రూక, రూకి catena argentea (pedibus mulierum annectenda·)

రూఢ 1 natus, productus· 2 famosus, notorius. 3 certus . 4 expansus, germinatus· 5 traditione transmissus, vulgò usurpatus.

రూఢి 1 consuetudo. 2 nativitas, productio. 3 incrementum. 4 fama. — రూడిస, రూఢిస, 1 stabilire. 2 manifestare, consuetum efficere.

రూప 1 forma. 2 effigies. 3 decor. 4 naturalis indoles. 5 pecora. 6 versus, carmen. 7 substantivorum verborum que inflexio. gr. 8 dramaticum poëma. 9 cognitio vel scientia frequenti lectione comparata. 10 color, forma, objectum visûs. 11 via, modus. — రూపవంత vir formosus. — రూపవతి mulier formosa. — రూపతి కొళ్ళ.... మాడికొళ్ళ.... ధరిస, formam assumere.

రూపక 1 poëma dramaticum. 2 tropus. rhet. 3 forma, figura. — రూపకాతిశయోక్తి prosopopæia. — రూపకతాళ 1 modus quidam concentus moderandi. 2 metaphora.

రూపాయి vid. రుపాయి.

రూపిస 1 delineare. 2 singulatim describere. 3 formare, fingere.

రూపు vid. రూప.

రూప్య s. 1 argentum. 2 aurum vel argentum elaboratum. — adj. pulcher, formosus.

రూబరు, రూబరూబు coràm, in conspectu, de facie ad faciem.

రూకు 1 nummus quinque *cash* æquivalens. 2 divitiæ.

రూషిత 1 tusus, in pulverem redactus. 2 coopertus. expansus.

రూహు, రూహిస vid. రూప, రూపిస.

రూక్ష s. febris primordium. — adj. 1 immitis, asper. 2 non lævigatus.

రెంజె equi aut elephantis phaleræ.

రెళ్ళ festuca.

రెక్క 1 ala avis. 2 penna sagittæ. 3 valvæ januarum.

రెట్టిస duplicare.

రెట్టె 1 brachium. 2 stercus avium.

రెడ్డి vid. రడ్డి.

రెప్ప vid. రప్ప.

రేకు, రేఖు 1 linteamen nondum omninò confectum. 2 folium floris. 3 lamella metallica.

రేకి, రేఖె 1 linea, ductus, fascia. 2 fraus, deceptio. 3 modica quantitas. 4 plenitudo, satisfactio. 5 gestus. — రేఖేబంగా donum. — రుజురేఖె, అవక్రరేఖె, linea parallela.

రేగటి, రేగడి, solum ferax.

రేగు 1 crescere, prævalere, abundare. 2 excitari. — రేగిస excitare.

రేచక 1 purgatio, medica potio. 2 respiratio, halitus.

రేచన alvi profluvium, diarrhæa.

రేచీక s. equi gressus. — adj.

purgatus.

రేఖత్రాణ poëma quoddam.

రేజగి, రేజిగి labor, molestia.

రేజదాని pixis pulverem aut arenam continens.

రేణు pulvis. — తిరుపతి శ్రీపాద రేణు, camphora eximia.

రేణుక 1 genus quoddam aromatis. 2 mater *Parasuramæ*.

రేతస్సు, రేతము 1 hydrargyrum. 2 semen virile.

రేపు vid రూప.

రేఫ 1 littera ఱ sive ర. 2 animi passio. — adj. 1 vilis, contemptibilis. 2 infamatus.

రేరిహాణ cognomen *Sivæ*.

రేవంత quintus *Manu*.

రేవత socer *Balaramæ*. — రేవతి 1 uxor ejus. 2 ultimus asterismus lunaris. — రేవతీరమణ *Balarama*.

రేవల్చిన్ని rumex, (rhubarbe.)

రేవు 1 portus, ripa, littus. 2 fulcrum.

రేవ rivus *nerbudda*.

రేశ్మి, రేష్మి s. bombyx, sericum filum. — adj sericus, a, um.

రేషణ ululatus, rugitus.

రై 1 divitiæ. 2 pulchritudo.

రైతు agricola.

రైయు vid. రై.

రైవత, రైవతక mons è quo rivus *nerbudda* originem ducit.

రొండి 1 cubitus. 2 coxa.

రొక్కం, రొఖ్ఖ 1 pecunia, divitiæ. 2 pecunia præsentaria. 3 minuti nummi. 4 nummi quicumque — రొక్కస్థ, రొక్కవంత, vir dives.

రొజ్జు, రొజ్జి 1 lutum, cœnum. 2 humidus. 3 squalidus.

రొట్టె panis.

రొడ్డ 1 scævus. 2 nomen inter *shudras* commune.

రొప్ప 1 tugurium. 2 parvus pagus.

రొష్టు 1 squalor, immunditia 2 confusio, inordinatio.

రోక 1 foramen, rima, fissura. 2 lux.

రోక, రోకా 1 syngrapha. 2 splendor vultûs. 3 pars indicis nautici.

రోఖి, chirographus, obligatio.

రోగ morbus — రోగదరాజ languor, tabes, phtisis — రోగి, రోగిష్ఠ ægrotans, malè habens.

రోగన్ encaustum (*vernis*.)

రోచక fames, appetitus edendi.

రోచన 1 flavum quoddam pigmentum. 2 pharmacum confortans stomachum.

రోచమాన, s. cincinnus in collo equi. — adj. fulgens, splendens.

రోచిష్ణు adj. splendidus, eleganter exornatus.

రోచిస్సు, రోచి, lux.

రోఁజ celeriter, velociter.

రోఁజి opus, munus. — రోఁజునామ, రోఁజు liber in quo impensa et accepta quotidiè inscribuntur. — రోఁజుగార famulus, operarius. — రోఁజుగారి, రోఁజుగారికె famulatus. 2 stipendium, lucrum. — రోఁజుగుడస్తా heri. — రోఁజుమజూరి stipendium quotidianum. — రోఁజుమజుకూరు dies suprà dicta.

రోఁటి vid. రొట్టె.

రోఁడాడ irridere, subsannari, jaculariter imitari.

రోఁకె s. 1 sordes, lutum. 2 fastidium. 3 excrementum. — adj. sordidus, impurus, squalidus,

రోదన 1 fletus. 2 lacrymæ.

రోదసి, రోదస్సు, రోదవు, 1 cælum, paradisum. 2 terra.

రోధ 1 littus. 2 impedimentum.

రోధస్సు vid. రోధ, 1.

రోప 1 confusio vel turbatio mentis. 2 sagitta.

రోమ pili corporis. — రోమకూప cutis meatus. (*pores.*) — రోమ హర్షణ,.... విక్రియ.... ఉద్గమ, రోమాంచ, horripilatio. — రోమరాజి, రోమావళి linea pilorum à pectore ad umbilicum. — రోమశ pilosus. — అధోరోమ pili circà verenda. — రోమకర్ణక pilos in auribus habens.

రోమంథ ruminatio, actio mandendi.

రోవర vid. రావర.

రోలంబ apis.

రోష ira.

రోసు v. 1 iratus esse. 2 fastidire. — రోసికె, రోశికె, 1 ira, displicentia. 2 fastidium. — రోసు బడుక vir fastidium promovens. — రోసుబడుకతన, fastidium, aversatio.

రోహిణి quartus asterismus lunaris. 2 puella novem annos nata. 3 mater *Balaramæ*. 4 vacca. — రోహిణీపతి luna.

రోహిత s. arcus *Indræ* laxatus. — adj. ruber. — రోహితాశ్వ *Agni*.

రోహిత్తు cerva albos pedes habens.

రోహిష 1 albus quidam cervus. 2 genus quoddam herbæ. 3 genus quoddam piscis.

రౌజనిక caries dentium.

రౌద్ర s. 1 furor, indignatio 2 sexta constellatio. — adj. 1 tremendus. 2 acutus, 3 ad iram pronus. 4 ad *Rudram* pertinens.

రౌద్రి 1 56us annus in cyclo Indico sexaginta annorum. 2 *Gauri*, uxor *Sivæ*.

రౌరవ una è divisionibus inferni.

రౌహిణేయ 1 *Balarama*. 2 *Mercurius*.

ల

ల pes brevis in carminibus.

లంకిణి, లంకిని 1 gigantea quædam mulier, ab *Anamantá* occisa. 2 mulier ferox et irascibilis. 3 tela quædam *Sinensis*.

లంక, లంక insula Taprobana. (*Ceylan*.) — లంకేశ్వరుడు *Ravana*.

లంగరు anchora. — లంగూరు, id. sens.

లంగొపడంగి ab omni curâ immunis.

లంగోటి panniculus vel subligaculum quo operiuntur verenda. — లంగోటి బాపన 1 brahmana pauper. 2 brahmana nondum conjugatus.

లంఘనము, లంఘన 1 jejunium vel abstinentia à cibo in morbo. 2 saltus, transitus 3 tripudium.

లంఘశక్తి habilitas ad saltandum. — లంఘించు 1 meare, transire. 3 irruere, aggredi. — లంఘ్యము vadosus.

లంచము pecunia aut munus ad corrumpendum oblata. — లంచకూళి లంచగాడు, లంచకత్తె, లంచిక, లంచభోగి, ille qui ea accipit. — లంచగాడి, లంచకత్తెలు, లంచికి, id. sens. fœm. — లంచలాభము, లంచలాభకత్తె లంచనము, లంచగము, id q. లంచ.

లంచన vid. లాంచన.

లండ pravus.

లండి mulier prava.

లంపటు scortator.

లంపటము, లంపటి 1 labor, difficultas 2 morbus.

లంపు 1 pulchritudo 2 beatitudo. 3 robur. 4 elevatio. — లంపిన lætificare.

లంబ adj. 1 spatiosus, latus. 2 expansus. 3 pendulus. 4 longus. — లంబకర్ణుడు lepus. — లంబోదరుడు *Ganesha*.

లంబన, లంబనము 1 pendens, labens. 2 longus torques.

లంబాడి, లంబాడీ vid. సుగాలి.

లంబిక uvula.

లంబిత pendulus. — లంబిన pendere.

లంసు longus. (de trabibus dicitur.)

లకడి, లక్కడి, లక్కడికి vid. కేలఖని

లకలక, లటలట, లకలాట fulgens — లకలకిన, లకలాయిన, fulgere.

లకుచ 1 *artocarpus* quidam. bot. 2 lemo.

లక్క *lacca*, vel pigmentum ex eâ factum.

లక్కి planta quædam medicinalis. — నల్లలక్కి nigra quædam

species — లక్ష్మీపుష్టి gemma quædam.

లకోచికాయ fructus quidam.

లకోటు, లకోటీ, 1 epistota duplicata, vel sigillo munita. 2 fasciculus.

లకోరడు celeriter currere.

లకోరి, లక్కోరి, convicium, irrisio.

లగాటు vid. పరటీ.

లగాడు vid. విగాడు.

లగాటి, లగాడి mulier proterva. — లగాటిరిచజ్జకొను exclamare.

లగాము, లగాం, 1 habena, lorum. 2 frenum. — ఐపాటిరి లగాము lupatum.

లగాయతు principium.

లగిస concordare, convenire. (quoad sensum.)

లగు vid. లఘు.

లగుడ 1 baculus. 2 clava ferro munita.

లగుస vid. లగ్న.

లగుమ vid. లఘిమ.

లగ్గు percutere, verberare.

లగ్గ remuneratio, compensatio, stipendium.

లగ్గె 1 ascensio, irruptio. (scalis admotis.) 2 meta, signum.

లగ్న s. 1 matrimonium. 2 tempus congruum ad faustam quamcumque cæremoniam. 3 sideris ascensio obliqua. — adj 1 intentus, devotus. 2 unitus. 3 pudens. — జన్మలగ్న sidus in nativitate alicujus observatum.

లగ్నక cautio, pignus.

లఘి, praxis, usus.

లఘిమ agilitas, levitas. (corporis glorificati, etc.)

లఘిష్ఠ 1 minimus. 2 levissimus.

లఘు adj. 1 levis. 2 convalescens (ab ægritudine.) 3 imminutus, sedatus. 4 parvi momenti. 5 celer. — s. 1 vocalis brevis. 2 saltatio. — లఘువాక modico pretio. — లఘుశంక actio mingendi. — లఘుబిగు mediocris familiaritas. — లఘుత్వ 1 levitas. 2 mediocritas.

లజ్జన vid. లశున.

లజ్జీ vid. లజ్జ.

లజ్జి confusio, anxietas, turbatio.

లజ్జ pudor, verecundia, modestia. — కుసిలజ్జ falsus pudor — లజ్జిత verecundus, pudens, modestus.— లజ్జిస erubescere, pudere.

లటపట, లటాపటి, లటాపటి rixa et pugna.

లట్టిన convolvere.

లటుట్టు crepitus.

లట్ఠ, లఠి, s. baculus. — adj robustus, hebes, rudis.

లడాయి prælium, pugna, certamen.

లడాలటి vid. లటపట.

లడ్డు, లడ్డిరి, లడ్డిగె, cupediæ.

లదాడి difficultas,

లతి, లతిక 1 planta repens. 2 ramus. — లతాంత 1 flos. 2 extremus ramus — లతాంగి mulier gracili corpore.

లత్తుక, లక్కగుండు, genus quoddam *laccæ*.

లత్తుకోరు nebulo.

లత్తె 1 ictus. 2 casus. infortunium.

లద్ది 1 stercus 2 excrementa, fæces.

లపన 1 os, 2 loquela.

లపిత s. vox, sermo. — adj. dictus.

లపేటి, లపేటా, లప్పి, actio remissè alligandi linteum circa caput.

లబలబ, లబాలబ, లబోలబో, conclamando os percutientis sonitus.

లబ్ధ s. summa ex multiplicatione proveniens, etc. arith. — adj. comparatus, receptus acquisitus. — లబ్ధవర్ణుడు vir doctus. — లబ్ధిను. లభించు obtinere, recipere, comparare — లభ్యము s. lucrum, usus. — adj quod comparari aut obtineri potest.

లయము s. 1 ruina, destructio. 2 fusio, liquatio. 3 numerus æqualis (in cantu, musicâ aut saltatione.) 4 absorptio, consumptio. — లయించు 1 perire, destrui. 2 absorberi, liquefieri. 3 incantari, allici.

లలంతిక torques usque in umbilicum pendens.

లలదైన tremens.

లలన 1 voluptas, jocus. 2 tremor.

లలి 1 mulier. 2 mulier lasciva.

లలాటి frons. — లలాటసూన్య, frons nullâ notâ signatus. — లలాటరేఖ.... లిఖిత.... లిపి, 1 linea in fronte quâ longa vita portendi censetur. 2 supercilium rugosum.

లలాటిక ornamentum in fronte gerendum.

లలాము s. 1 nota, signum. 2 vexillum. 3 cornu. 4 cauda. 5 majestas, dignitas. — adj. præcipuus, princeps.

లలామక sertum florum in fronte appositum.

లలిత s. gestus amoris indicativus. — adj. 1 optatus. 2 pulcher. 3 lascivus. 4 tremulus. — లలితాంగి pulchra mulier. — లలిను 1 gestus lascivi amoris exhibere. 2 blandiri, palpari.

లల్లి falsus amor, simulata dilectio.

లవ s. 1 actio secandi vel metendi. 2 filius *Ramatchandræ*. 3 nictationis oculorum pars decima sexta. — adj. parvus, exiguus, minutus. — లవకుశులు duo filii *Ramæ*.

లవంగ 1 *myristica caryophyllata*, bot. 2 ejus fructus. (*clou de girofle.*) — లవంగపుచెక్క .... పట్ట, cinnamomum.

లవడా, లవుడు, penis.

లవడి, లవుడి, లవండి, meretrix, scortum.

లవణ 1 sal marinum. 2 sal fossile. 3 sal ebullitione terræ salsæ confectum. — విడాలవణ sal medicum. — లవణద్రావక *acidum muriaticum.*

లవణి adj. pulcher, formosus. — s pulchritudo. — లయబ్రవణి accuratus concentum moderandi modus.

లవలవిక 1 rei alicujus ardens investigatio. 2 ingens excitatio vel impetus.

లవిత్రు falx messoria.

లవిస metere, secare.

లశున allium.

లష్కరు exercitus.

లసమాన fulgens, splendidus. — లసన, లసిత id. sens.

లస్తక media pars arcûs. — లస్తకి arcus.

లహరి adj. inebrians. — s. 1 magnus fluctus. 2 diluvium, inundatio. 3 ebrietas.

లాగ 1 ira. 2 amentia.

లాగీ, లాగిని, lagena viminea.

లాగిత vid. లవిత, adj.

లాగుడి indignatio magna.

లాక్ర crabus, cancer marinus.

లక్ష s. 1 centum millia. 2 meta.

లక్షణ, లక్షణం 1 qualitas, natura, propria vis. 2 signum, nota. 3 perfectio. 4 axioma, regula (in scientiis.) 5 ellipsis. 6 forma, pulchritudo, decor. — అసాధారణలక్షణ qualitas propria. vel specifica. — అతిసాధారణలక్షణ qualitas generalis. — అసంభవ లక్షణ qualitas nullibi invenienda. — విశేషలక్షణం indicatio rei è loco in quâ reperitur. — విడదలక్షణ rem alias includentem indicare. — విట్టూవిడదలక్షణ duorum in idem redactio. — లక్షిత 1 indicatus, memoratus. 3 visus. — లక్షిస 1 indicare. 2 curare, sollicitus esse, magni facere.

లక్ష్మ signum, nota.

లక్ష్మణ *Ramæ* frater natu minor.

లక్ష్మి 1 dea divitiarum, uxor *Wishnuvi*. 2 bonus exitus, opes, prosperitas, divitiæ. 3 turmerica. — లక్ష్మీకర prosper, fortunatus, dives, benè succedens. — లక్ష్మీపతి .... కాంత .... ధర, *Wishnu.* — లక్ష్మీపుత్ర 1 *Kama.* 2 vir fortunatus — లక్ష్మీవంత id. q. లక్ష్మీకర — లక్ష్మీవార feria sexta. — లక్ష్మీకళ nota in facie quâ dignoscitur aliquem esse divitem. — లక్ష్మీచేళి centipes (insectum.)

లక్ష్య 1 bona existimatio, respectus, reverentia, cura. 2 meta,

finis. — లక్ష్యపెట్టు .... యిడు, లక్ష్య పెట్టుకొను 1 respectum habere ad, magni facere, benè habere, curare 2 ad metam collimare. 3 tendere.

లాంగలి aratrum. — లాంగలధర .... యుధ, *Balarama*. — లాంగలి 1 id sens. 2 virgultum aquaticum. 3 nux *coco*.

లాంగూలము, లాంగూలు 1 cauda hirsuta 2 cauda.

లాంఛన, లాంఛనము 1 signum, nota, figura. 2 nomen, appellatio. — లాంఛిత designatus, figuratus. — లాంఛించు designare, appellare — మృగలాంఛన luna. — శ్రీవత్స లాంఛన *Wishnu*. — మీనలాంఛన *Kama*.

లాండా, లాండపట, milvus chartaceus in formâ rhombi.

లాంతరు, లాంతర్ను laterna.

లాంబి longitudo (dicitur de trabibus)

లాకి ala avis.

లాక్ష s. succus tinctilis ruber. — adj. decens, aptus, conveniens

లాఖరాజిభూమి terra à censu immunis.

లాగ, లాగు vid వరుస, 6. — కన్ను .... కట్టులాగు 1 præstigiæ. 2 manus consertæ.

లాగరు debilis, infirmus.

లాగాయిత్తు principium, initium.

లాగు 1 vid. వరుస, 6—2 saltus. 3 insidiæ.

లాగుబడిగాడు compensatio damnorum.

లాగుబడి expensa.

లాగోటు id. sens.

లాఘ vid. వరుస, 6.

లాఘవ 1 gracilitas, levitas. 2 facilitas. 3 dedecus. 4 inconsiderantia. — కర.... హస్తలాఘవ vid. హస్తలాగ.

లాచారి pauper, inops, miser.

లాజ oryza frixa.

లాట regio quædam.

లాటులాటు s. gemmeorum ornatium sarcina. — adj. ponderosus.

లాటి, లాటె 1. instrumentum quoddam ligneum ad comprimendam oryzam. 2 rota nendo filo accommodata.

లాడ solea ferrea equi.

లాడరు 1 incolæ regionis quædam. 2 mercator sericum vendens.

లాడి 1 funiculus. 2 filum variegati coloris,

లాడు cupediæ. — కుంజాలాడు, బూందీలాడు, variæ species ejusdem.

లాప locutio. — విలాప fletus, ploratus. — ప్రలాప 1 id. sens. 2 verba non cohærentia. — సుప్రలాప eximius sermo. — సల్లాప confabulatio — అపలాప negatio, con-

tradictio. అపలాప tautologia. — ఆలాప confabulatio.

లాపన decens.

లాభ 1 lucrum, commodum. 2 fenus. 3 emolumentum, quæstus. — లాభాలోఁకొట్టిన lucrum amittere.

లాక్షిష్ఠ, వాక్షిస్త probatus, demonstratus, confirmatus.

లామంచ, లామించ, లావించ, లామిజ్జ, లామజ్జక, *andropogon muricatum*.

లాయ stabulum equorum.

లాలన, లాలని blanditiæ, verba aut gestus dilectionem indicantia — లాలిన 1 blandiri, palpari. 2 annuere, concedere. — లాలిత, blanditiis permulsus. vid. లలిన.

లాలసి 1 ardens cupiditas. 2 amissorum desiderium. 3 rogatio, importunæ preces. 4 (prægnantis) cupido. — లాలస ardenter desiderans.

లాలాటికె 1 famulus. 2 ad oculum serviens.

లాలి cantilena ad soporandos pueros.

లాలూచి avarus. — లాలూచికతన avaritia.

లాలె, లాలాజల saliva, sputum.

లావ *perdix sinensis*, coturnix.

లావంచ radix quædam è quâ fiunt mattæ.

లావణ 1 catalogus militum. 2 telonii quæstus.

లావణి, లావణి సంచణి 1 agricultura 2 munus ad corrumpendum datus. 3 cantilena quædam.

లావణ్య 1 pulchritudo. 2 salsugo.

లావిక, లావుకే, లావిగే, లావుగ vid. లావ.

లావిన secare.

లాస saltatio

లాసక 1 pavo. 2 saltator. — లాసకి saltatrix.

లాస్య 1 saltatio. 2 conjunctio cantûs, saltationis et instrumentorum musicorum.

లాహరి, లాహిరి s. ebrietas. — adj. ebrius.

లాళ 1 calamus cavus. 2 equi aut bovis solea ferrea.

లాళగవి auris è quâ pus egreditur.

లాళబండి vectis ad occludendam januam.

లాళముండిగె.... వండిగె, ferreus pessulus ad occludendam januam templorum.

లాళవండిగె id q. లాళబండి.

లాళి 1 radius textorius. 2 ludus quidam. 3 ulcus ex attritâ cute oriens. 4 cavus tubulatusque caulis. 5 herba quædam inebrians. — లాళిగొళ్ళు...మీఱ, inebriari — లాళిసొప్పు *amarantus tristis*. bot.

లాళు vid. లాళ, 2.

లాక్ష *lacca* rubra, coccus.

లింగ 1 *Siva*, sub forma phalli adoratus. 2 genus. 3 sexus. 4 nota, macula, signum. 5 inductio, log. 6 præmissæ è quibus conclusio deducitur. 7 substantivum in statu absoluto. gr 8 natura, (in quantùm est causa activa creationis.) — పుంలింగ genus masculinum. — స్త్రీలింగ genus femininum. — నపుంసకలింగ genus neutrum. — అవ్యయలింగ genus commune. — లింగవంత, లింగధారి, sectator *Sivæ*, phallum in collo appensum ferens. — కరడిగెపెట్టధార pixis in quo phallus côntinetur. — గురులింగ dux spiritualis. — షట్స్థల లింగధరులు, లింగాంగసంబంధికులు, sectatores *Sivæ*, phallum in sex variis corporis partibus suspendentes. — ఇష్టలింగ, ప్రాణలింగ, phallum vulgò gestatus. — లింగానుశాసన opus quoddam samscritum de genere tractans.

లింగపట్టె vectis januæ.

లికిలికి corporis exinanitio, vel nimius labor.

లికుచ species quædam *artocarpi*.

లిఖిత 1 scriptus 2 delineatus. — s. scriptura, manuscriptum. — లలాట.... విధిలిఖిత fatum unius cujusque in fronte scriptum. (juxtà Gentiles.)

లిగాడు, లాగులిగాడు compensatio pro damno.

లిపి, లిబి, లిఖి, scriptura manualis. liber vel charta scriptum aliquid continens. 3 delineatio, scriptura. 4 litteræ linguæ alicujus. 5 unctio, illitus. — లిపియసరు magi qui dicuntur thesauros absconditos arcanorum scriptorum interpretatione adiuvenire — లిపికార scriba, amanuensis.

లిప్త 1 unctus, illitus. 2 complexus (part.) 3 venenatus.

లిప్స votum, cupido. — లిప్సు cupiens.

లిఫాఫా, లిఫాపి involucrum epistolæ.

లిబ్బి 1 ludus quidam, 2 thesaurus absconditus.

లీఢ 1 manducatus, 2 linctus.

లీన deletus, destructus.

లీల 1 jocus, ludus. 2 lascivus jocus. 3 gestus amoris indicativus. — దేవర లీల, providentia Dei. — లీలావిశ్వంభర tellus. — లీలారస gaudium è joco oriens.

లీక్ష lens, pediculus.

లుంగి pallium mahumetani.

లుంటాక, లుంఠాక, fur, latro.

లుంఠన volutatio. suprà humum.

లుంఠా, confusus, permixtus.

లుకసాను, లుక్సానుు damnum jactura.

లుప్తి rejectio, omissio.

లుచ్చా, లుచ్ఛా, infimus, humilis, abjectus, indignus.

లుటి, లుట్టు leopardus.

లుంఠాయితి præda; deprædatio vostatio. — లుంఠాయించు deprædari, vastare.

లుప్త s. præda. — abj. 1 omissus 2 subauditus.

లుబ్ధ s 1 avarus. 2 auceps, venator. — adj. avarus, cupidus. — లుబ్ధత్వము avaritia.

లుభిత perplexus, deceptus, fascinatus.

లులాయ bubalus. — లులాయి femina ejus.

లుల్లి argentea catena cruri annexa.

లుక్సాను vid. లుకుసాను.

లులిత tremulus, agitatus.

లూటి, లూఠి 1 præda, deprædatio, vastatio. 2 mala agendi ratio.

లూత aranea.

లూన præcisus.

లెంక ignavus.

లెండ 1 pravus, vilis. 2 superbus, vanus.

లెంకు clarus, pellucidus.

లెక్క, లెక్క, 1 numerus. 2 supputatio. 3 ars numerandi. 4 respectus, cura. — లెక్కమాడు 1 supputare. 2 plurimi facere. — లెక్కాచార verus, accuratus — లెక్కాచారసుడు ratiocinator. — లెక్కాచారముచేసుకొను supputationem examinare

లెక్కిణి, లెక్కిణి, లెక్కిణిక calamus scribentis.

లెక్కికుడు scriba vel ratiocinator.

లెగ్గి vid. ఎగ్గి.

లెగ్గు 1 numerus in supernâ parte taxillorum in ventus (quandò effunduntur.) 2 ludus taxillorum.

లేప్స vid. లేప.

లేఖ epistola. — లేఖర్షభుడు *Indra*.

లేఖన scriptura.

లేఖరి, లేఖక, లేఖరికాడు scriba amanuensis. — లేఖిత, scriptus. — s. manuscriptum.

లేఖని, లేఖిని 1 calamus scribentis. 2 stylus ferreus.

లేకి ignavus.

లేవాదేవా, లేవాదేవీ actio recipiendi et dandi, mutuo accipiendi et in mutuum tradendi.

లేప, లేపన 1 actio ungendi, vel gypso illinieudi. 2 gypsum, cœmentum, cataplasma. — లేపించు linire, ungere. — లేపిత illitus, unctus.

లేవు cubile uni tantùm congruens.

లేదిక్కుంజు *mimusops*, bot.

లేలిహాన serpens.

లేపడి species quædam placentarum.

లేవాదేవి mutuum dare et accipere . usura, fenus.

లేశ s. parva quantitas. — adj. parvus. — లవలేశ minima quantitas. — లేశమూ లేదు, nec minimum quidem.

లేశపత్ర *laurus cassia*. bot.

లేసు adj. 1 eximius , optimus. 2 formosus. 3 melior. 4 parvus, exiguus. 5 levis, facilis. 6 fragilis, tunuis, delicatus.

లేహ, లేహ్య, ecligma.

లైంగ pertinens ad phallum. vid. లింగ.

లొండి mancus.

లొక్కాని rivus quidam in regno Mayssurensi.

లొద్దు herba quædam medica.

లొచగొట్టు lambere (ut canis .)

లొజ్జులొజ్జని vox stellionis.

లొటకు, లొటగొట్టు 1 aliquid alicui indesinenter exprobrare . 2 indesinenter mussitare conqueri

లొటపిటి adj. falsus . — s . nomen ludi alicujus.

లొటలొటని continuus garritus.2 crepitus vasis quod frangitur.

లొట్టకల్లి, లొట్టకతె 1 jactantia, loquacitas . 2 deceptio . 3 confusio .

లొట్టు liquor fermentatus ex arboribus palmis expressus.

లొట్టుముచ్చు, లొట్టిముచ్చు, ebriosus. — లొట్టుముచ్చుతనము ebrietas , consuetudo sese inebriandi.

లొట్టులొట్టు strepitus, fragor.

లొట్టి s. 1 contumeliosa labiorum projectio. (*moue*) 2 strepitus labiorum , inter manducandum — adj. concavus , conditus. (oculus.)

లొటాలొటాలొటాలొటా, vacuus, insipidus, sine succo aut substantiâ .

లొడకులొడకు 1 palpitatio cordis. 2 subsultus vel agitatio (vasorum in abaco, etc .) 3 vacillatio .

లొడబడ 1 apertus, sincerus . 2 publicus, manifestus

లొడలొడని 1 sonitus liquoris stillantis. 2 loquacitas.

లొడ్డు fragilis, friabilis, debilis,

లొద్దుగ *simplocos racemosa*, bot.

లొత్తి vid. లొట్టి.

లోక 1 locus, mundus. (juxtà Indos, varia loca vario modo ordinantur. 1° tria distinguuntur : పరలోక cœlum; భూలోక, terra; పాతాళలోక, inferi 2° alio modo, quatuordecim numerantur ; septem superna [ఊర్ధ్వలోక] septem verò in ferna [అధోలోక.] septem loca superna sunt : 1 భూలోక terra . 2 భువర్లోక , spatium inter terram et solem. 3 సువర్లోక , cœlum . *Indræ* . 4 మహర్లోక , sedes *Briguvi* . 5 జనోల

ಲೋಕ, sedes filiorum *Brahmæ.* 6 ತಪೋಲೋಕ, sedes ascetarum. 7 ಸತ್ಯಲೋಕ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ, cœlum *Brahmæ;* in eo translati à futurâ quâcumque transmigratione sunt immunes. Septem loca inferna sunt 1 ಅತಲ sedes serpentium. 2 ವಿತಲ sedes *Sivæ* destructoris. 3 ಸುತಲ, *Balii*, regis gigantum. 4 ರಸಾತಲ, sedes sapientis *kapilæ.* 5 ತಲಾತಲ, sedes quorumdam gigantum 6 ಮಹಾತಲ sedes principum inter serpentes. 7 ಪಾತಾಳ sedes dæmonis ಮಯ.) — 2 visio. 3 homines, genus humanum, mundus. (morali sensu.) 4 multitudo. — ಲೋಕಾಂತರ, ಪರಲೋಕ, ಆಮುಷ್ಮಿಕಲೋಕ, alter mundus. — ಇಹಲೋಕ, ಐಹಿಕಲೋಕ præsens mundus—ಲೋಕಮಾತೆ *Lakshmi.* — ಲೋಕಾಯತಿಕ, atheista — ಲೋಕಪಾಲ 1 quæcumque regio. 2 Deus, mundi servator. — ಲೋಕನೇತ್ರ sol. — ಲೋಕೇಶ *Bramha.*— ಲೋಕೋತ್ತಮ omnium in mundo existentium optimus. — ಲೋಕಾತೀತ 1 melior quàm ut vivere possit 2 vitâ indignus. — ಲೋಕಾಲೋಕ jugum montium orbem circumdans.

ಲೋಗರ extraneus, alienus.

ಲೋಚಕ 1 frustum carnis. 2 pupilla oculi. 3 fuligo lampadis.

ಲೋಚನ 1 oculus. 2 visio.

ಲೋಟಾ, ಲೋತಾ, ಲೋಟಿ vas æneum ad usum mendicorum.

ಲೋಟು s. 1 molestia. 2 detrimentum — adj. frequens. (incolis.) — ಲೋಟು ಬಡುಕ...ಬಡುಕಿ, molestus, molesta.

ಲೋಡು 1 culcitra dorso supponenda. 2 agger in anteriori parte domûs. 3 longa trabo. 4 limbus vestimenti.

ಲೋದಿ, ಲೋಧ್ರ *simplocos racemosa*, bot.

ಲೋಪ 1 rejectio, abscissio, ellipsis (vocis, syllabæ. etc.) 3 destructio, defectus. — ಲೋಪಮಾಡು 1 omittere, subaudire. 2 rejicere, evacuare.

ಲೋಪಾಮುದ್ರೆ uxor *Agastyæ.*

ಲೋಪಾಶ vulpes.

ಲೋಪಿಸು 1 omitti, subaudiri. gr. 2 evanescere.

ಲೋಪ್ತ्र præda.

ಲೋಬೆ 1 ora tecti. 2 coronia muri.

ಲೋಭ avaritia, cupiditas.—ಲೋಭಿ avarus. — ಲೋಭಿತನ avaritia.

ಲೋಮ 1 pili corporis 2 cauda. — ಲೋಮಪಾದ nomen regis cujusdam. — ಲೋಮಶ putorius. — ಲೋಮವಿಷ piscis cujus spinæ censentur venenosæ.

ಲೋಲ, ಲೋಲೆ 1 cupidus, ardenter exoptans. 2 mobilis, tremulus. 3 instabilis.

ಲೋಲಾಯ, ಲೋಲಾಯಮಾನ frequens

ingressus et egressus, divagatio. — తొలాయపడ frequentibus visitationibus molestari vagare.

తొలిత quassatus, tremulus, tremens.

తొలుప, తొల్లుశ cupidus, ardenter exoptans vel concupiscens.

తొలుష్టి, తొలొష్టి ardens amor, nimia cupiditas.

తొవి 1 vid. తొబి, 1 et 2. — 2 fabrica tecti. 3 porticus, appendix domûs.

తొష్ట gleba. — తొష్టఘ్న, తొష్టభేదన, occa.

తొహ 1 metallum quodcumque 2 ferrum 3 chalybs. 4 telum. 5 lignum *aloës*. 6 sanguis. — తొహకారక faber ferrarius. — తొహకిట్ట ærugo. — తొహకాంత magnes. — తొహవర aurum. — తొహ మండూర *manganesium*. — తొహశ్న *zincum*. — తొహ ధ్రావి *sulphatum zinci*. — తొహజిత్తు adamas. — తొహమారక *achyranthes triandra* bot.

తొహిత s. 1 color rubeus. 2 sanguis. — adj. ruber. — తొహితాంక 1 *Wishnu*. 2 *Siva*. 3 gigas. 4 ignis. — తొహితాంగ planeta *Mars*. — తొహితాశ్వ *Agni*.

తొహితక carbunculus.

తొశనర, తొరికర species quædam plantæ *aloës*.

తొశి, తొశీ s. 1 quodcumque viscosum. 2 ovi albumen. — adj. viscosus.

లొకాయితక 1 atheista, materialista. 2 *Buddhista*.

లౌకిక, లౌకీక s. 1 vir secularis, mundanus. 2 ministerium. 3 mundus. — adj. secularis, mundanus.

లౌశ్య magna avaritia.

లౌహ s. ferrum. — adj. ferreus.

లౌహిత్య 1 rubedo. 2 fluvius. 3 oceanus.

వ

(N. B omnes voces quæ non inveniuntur sub hâc litterâ వ, sub litterâ ఒ quærere convenit.)

వంక 1 aditus vel ostium domûs. 2 curvatura. — adj. curvatus.

వంకు v. incurvari, sese inclinare, flecti.

వంగ 1 *oxidum* album plumbi. 2 stannum.

వంగన, వంగుసు vid. వంశ.

వంగొశ్య vid వంకు.

వంచ vid. వంశ.

వంచక fraudulentus, deceptor, hypocrita.

వంచన, వంచనె, fraus, deceptio,

simulatio, hypocrisis. — వంచిత deceptus. — వంచిన decipere.

వంజుళ 1 *Jonesia*, (arbor.) 2 *hibiscus mutabilis*.(flos.) 3 arundo.

వంటక pars, portio.

వండ bos sine caudâ.

వంబంగొడలి magna securis.

వంత్, వంతి, వంతీ. (hæ particulæ substantivis adjunguntur ad formandum adjectiva. v. g., బుద్ధి ingenium. — బుద్ధివంత్ vir sapiens — బుద్ధివంతీ mulier sapiens.

వందన 1 salutatio, exhibitio honoris, inclinatio corporis. 2 veneratio, cultus religiosus. — వందనీయ veneratione, cultu aut honore dignus.

వందనమాలి adornata camera porticûs.

వందారు comis, urbanus.

వంది vates, panegyrista, præco, poëta, adulator.

వందిత salutatus, veneratus, adoratus.

వందిన revereri, honorare, adorare, salutare.

వంద్య venerabilis, adorandus, colendus.

వంద్రు adorator, cultor, devotus, sectator.

వంధ్య, వంధ్యా sterilis femina.

వంశిక vid. అక, conj.

వంపుంగొడలి vid. వంబంగొడలి.

వంయు 1 vid ఓంయు 2 interjectio ad exprimendam negationem.

వంశ, వంశ 4 genus, prosapia, tribus 2 arundo *bambu*. — వంశవళి genealogia. — వంశోద్ధారక protector sui generis. — వంశనాశక vir posterorum ruina. — వంశకర్త stipes generis.

వంక్షణ inguen.

వకార littera వ.

వకాలత్తు, 1 munus procuratoris, aut advocati. 2 procuratio.

వకీలను, వకీలు, procurator, advocatus, legatus.

వకుళ *mimusops elengi*. bot.

వక్తవ్య dictu conveniens vel aptus.

వక్తృ, వక్తార, వక్త orator, advocatus, defensor. — వక్తృత్వ munus ejus.

వక్త్ర os, vultus. — గజవక్త్ర *Ganesha*. — తురంగవక్త్ర *Ayagriva*. — పంచవక్త్ర *Siva*. — దశవక్త్ర *Ravana*.

వక్ర 1 contortus, curvatus. 2 malignus, crudelis. — వక్రించ 1 incurvari. 2 cursum immutare, retrogredi, deviare ab usu.

వక్రి constellatio consuetum cursum immutans.

వగ్రిత pertinens, spectans ad.

వక్రష, వక్రాష fames.

వచన 1 verbum, dictum. 2 pro-

sa. — వచనీయః dictu congruus. — వచనిప dicere, proferre.

వచస్సు id q. వచన.

వచ *acorus calamus.* vid. కొచ.

వజ్ర vid. వర్ణ.

వజిన్, వజన, వజను 1 pondus. 2 onus. — కొలవజన actio mensurandi simul ac ponderandi.

వజా deductio, substractio.

వజీర్, వజీరను, వజీరా 1 primus regis minister. 2 regina. (in ludo chartarum.)

వజ్జ, వజ్జి, onus.

వజ్ర s 1 gluten. (*colle forte*) 2 adamas. 3 fulgur. 4 *emblicus myrobalan*, bot. 5 unus ex astronomicis యోగ, q. v. — adj. durus, fortis, impenetrabilis. — వజ్రి, వజ్రపాణి .... ధర, *Indra*. — వజ్రకాయ .... దేహ .... శరీర, corpus robustum. — వజ్రాంగి, వజ్రకవచ, lorica ferrea. — వజ్రగారి .. శిల, gypsum vel cæmentum durissimum. (calx lapillis admixta)

వటక 1 legumina comminuta et in oleo frixa. 2 pharmacum in massam coagulatum.

వటు, వటుక adolescens, juvenis.

వట్ట 1 differentia in cambio monetarum. 2 deceptio. — వట్టిద చిన్న aurum deterioris qualitatis.

వట్ట వట్టిఁజెల saccus ad reponenda folia bethel.

వట్టి semita, via.

వట్ర incurvatus, circularis.

వడశి vas ad excipienda sputa.

వడి, arvum oryzaceum, limitibus circumscriptum.

వడిగ affixum quoddam, quod substantivis annexum ea convertit in adjectiva conditionem aut munus alicujus indicantia. v. g. హూ flos, హూవడిగ florilegus.

వణిగ affixum istud videtur indicere indolem aut propensionem alicujus: v. g. మాతు verbum మాతువణిగ propensus ad loquendum.

వణిజన, వణిక్కు, mercator.

వణిజ్య mercatura, negotiatio.

వతి, వతు adj. 1 similis. 2 præditus. v. g. ధన divitiæ, ధనవతు dives.

వత్స 1 puer. 2 vitulus.

వత్సతర taurus.

వత్సనాభి .... నాభ, venenum acerrimum.

వత్సర annus.

వత్సల, వత్సలి, amans, diligens, benignus. — వత్సలత్వ amor, dilectio, bonitas.

వత్సె 1 puella 2 sinus, pectus.

వదన 1 os. 2 facies.

వదన్య, వదాన్య beneficus, generosus.

వదరు vid. వదరు.

వదావద s 1 locutio. 2 orator.

— adj. disertus, eloquens.

వదన loqui.

వధు, వధూటి 1 mulier. 2 nurus. 3 uxor : — వధూవరులు sponsus et sponsa.

వధ occisio, cædes. — వధించ occidere, trucidare — వధ్య morte dignus.

వన s. 1 hortus, lucus. 2 nemus, sylva. 3 præceps aquæ lapsus, fons — adj. agrestis, ferus, non cicuratus.— వనజ *lotus*, *nymphæa*, bot. — వనచర, వనేచర simius. — వనవాస anachoreta, eremita in sylvis habitans. — ఉపవన hortus domui aut urbi contiguus. — మధువన. — hortus *Sugrivæ*. — నందనవన, ఖాండవవన hortus *Indræ*.— చైత్రరథవన hortus *Cuberæ*. — వనమాలి sertum *Wishnuvi*. — వనమాలి, వనమాలాధర *Wishnu*. — వనముద్గ, వనమాష, phaseolus. — వననిధి oceanus — వనరుహభవాండ ovum *Brahmæ*. — వనపాలు, custos silvæ, nemoris.

వనస్పతి arbor ferens fructum, licet ejus flores non appareant.

వనాయు regio quædam. — వనాయుజ equus ex hâc regione oriundus.

వని 1 hortus. 2 silva.

వనిత mulier.

వనీపక mendicus.

వనౌక simius.

వన్య, వన్యా s. aggregatum lucorum, saltus. — adj. agrestis, nemorosus, sylvestris.

వపన 1 actio serrandi. 2 actio radendi.

వపు, వపుస్సు corpus.

వప mucus, serum carnis, medulla ossium.

వప్పక, వప్పుక 1 actio numerandi pecora. 2 consensus, nutus.

వప్ర 1 propugnaculum, tumulus. 2 ager. 3 latus montis. — వప్రక్రీడ arietatio.

వమథు 1 vomitus. 2 aqua è proboscide elephantis rejecta.

వమన 1 vomitus. 2 dolor. 3 oblatio igni facta.

వమి vomitus, ægritudo.

వయస్సు 1 ætas. 2 pubertas, juventus. — వయస్థ juvenis — వయస్య, amicus, socius, coætaneus. — వయస్యా id sens. fem — వయోఽధిక, వయోఽవృద్ధ senex, annis provertus.

వయాళి currus.

వయున 1 circumstantiæ rei alicujus. 2 modus, ratio, ars aliquid perficiendi. — వయునవాగి fusè, speciatim.

వయుర 1 vid. వైర vel వజ్ర 2 intima pars arboris alicujus.

వర 1 munus, donum, gratia, favor. 2 electio, determinatio. 3 petitio. 4 actio circumdandi. 5

sponsus, maritus· 6 socer. 7 vagina· — adj 1 optimus. 2 senior. 3 parùm probatus, melior.potior. — వరాబిళ్ళి dormire coràm idolo· (ut inter somnum oraculum audiatur de nasciturâ progenie.) — వరదక్షిణ munus sponso oblatum à patre spons e tempore consummationis matrimonii. — వరద రాజస్వామి *Wishnu*. — స్వయంవర mulier eligens sibi maritum. — స్వయంవరిస proprium eligere maritum. — వరవర rex, vir principalis. — వరాంగ 1 caput. 2 secretum. — వరారోహి, వరవర్ణిని mulier formosa. — వరప్రసాద munus (à Deo aut brahmanâ)

వరండ 1 porticus, ambulacrum antè domum. 2 pustula faciei· 3 acervus herbarum.

వరండక pustula in facie.

వరఖు s. 1 folium deauratum. 2 unica charta. 3 auratura.

వరట, వరటి cycnus femina, anser.

వరడు terere dentibus.

వరణ septum, murus exterior.

వరణాసి *Beuares*. (civitas.)

వరత్ర coriacea zona.

వరద propitius, indulgens.

వరది s. nuntius, fama. — adj. locatus, conductus.

వరనర rex, dux.

వరవర్ణిని vid. వర.

వరసి 1 processio ad congratulandum amico aut cognato. 2 series, vices 3 ordo, linea. 4 gradus consanguinitatis aut affinitatis. 5 comitas,honoris exhibitio.

వరహా 1 aureus nummus *pagoda* dictus. 2 vox compendiosa ad significandum mille *pagodas*. — శాద్రి .... ఒక్కటిరి వరహా, *pagoda* quædam tredecim aureis *fanam* æquivalens.

వరాక, వరాకి 1 humilis, abjectus, impurus. 2 non valens, non aptus.

వరాట 1 valva continens sen.eu *nelumbii*. 2 exiguum conchylium.

వరాటక, వరాటికి 1 funis, funiculus. 2 vid వరాట.

వరాడా collectio pecuniæ inter agricolas ad solvendos publicos vici sumptus.

వరాత in jus vocatio, jussum, expostulatio debiti solvendi.

వరావి pons.

వరాశి, వరాసి, linteamen crassum.

వరాహ sus, aper. — వరాహకేసర scopula ad usum aurificum.

వరాళి, వరాహకూర్చ scopula.

వరాళి vid. వరాటి.

వరి 1 taxatio, tributum, vectigal. 2 linea. — వరిగార tributorum collector.

వఱకు, వరిగె, వరిఱకు, usque ad,

donec

వరిశె, వరిసి, వరిశ, వరిస vid. వరసి. — వావివరసి affinitas, consanguinitas, gradus. — వరిశెమాడికొళ్ళ vices suas adimplere.

వరిసు 1 cupere 2 cligere.

వరిష్ఠ optimus, maximus, potissimus. — వరీయస, major, melior, potior.

వరుణ Indus Neptunus, occidentis regionibus imperans.

వరుత్ర vestimentum supernum et externum.

వరుశె, వరుసి vid. వరసి.

వరుస, వరుశ, వరుష, annus.

వరూథ ora vel margo exterior currûs.

వరూథిని exercitus.

వరేణ్య præcipuus, nobilis, eminens.

వర్గ 1 genus, series, tribus. 2 aggregatum rerum similium. 3 caput, sectio libri. — వర్గాక్షర ordo vel series litterarum.

వర్చస్సు 1 forma, figura. 2 lux, splendor. 3 fæces. — వర్చస్వి vir formosus.

వర్జ adj. dimittendus, deserendus. — s. nefastum tempus in die.

వర్జన derelictio, desertio, dimissio. — వర్జిత 1 derelictus, vitatus. 2 omissus, exclusus. — వర్జనీయ 1 incongruus, vituperio dignus 2 vitandus. — వర్జిన derelinquere, dimittere.

వర్జ్య adj. 1 deserendus, vitandus. 2 vacuus, deficiens, absens. — s. 1 nefastum tempus in die. 2 cessatio.

వర్ణ 1 series, tribus, ordo. 2 dispositio (poëmatis, etc 3 color, pigmentum. 4 musicus modus. 5 quæcumquæ littera alphabeti. — వర్ణవ మెత్తి పాడ secundúm ordinem assignatum canere. — వర్ణమాలికె alphabetum. — వర్ణరూపిణి, *Sarasvati* — వర్ణాత్మ vox articulata.

వర్ణన, వర్ణనె 1 descriptio, expositio. 2 pictura, scriptura. 3 laus encomium.

వర్ణి juvenis brahmana seu, *brahmatchari*, sacro filo decoratus.

వర్ణిత 1 descriptus. 2 laudatus. 2 pictus.

వర్ణిన 1 describere. 2 laudare. 3 pingere.

వర్తక 1 mercator, negotiator. 2 mercatura. 3 equi ungulæ. 4 *perdix diœca*. — వర్తకవటిగె negotiatio.

వర్తణుక usus.

వర్తన, వర్తనె 1 occupatio, negotium, ratio victum comparandi. 2 stipendium consuetudine determinatum. 3 statio, actio re a. nendi 4 familiaritas.

వర్తమాన 1 nuntius, fama, rumor, notitia. 2 præsens tempus, gr.

వర్తరూక nidus cornicis.

వర్తి 1 lampadis ellychnium. 2 *sandala*, aroma, unguentum 3 lamella metallica gemmæ supposita (ad augendum ejus splendorem.)

వర్తిష్ణు fixus, permanens.

వర్తిన 1 procedere, versari, agere. 3 in usu esse.

వర్తులము, వర్తులు, sphericus, rotundus.

వర్త్మ, వర్త్మని, via, semita. — కృష్ణవర్త్మ *Agni.*

వర్ధంతి dies natalis pueri.

వర్ధక auctor, promotor, prosperitatem tribuens.

వర్ధకి faber lignarius.

వర్ధన s. incrementum. — adj. adauctus crescens, ditescens. — వర్ధమాన incrementum, prosperitas, rei familiaris amplificatio.

వర్ధమానక labrum, operculum.

వర్ధిత adauctus, ditatus.

వర్ధిష్ణు crescens, ditescens.

వర్ధిన crescere, prosperare, ditescere.

వర్మ armatura, tunica ferrea. — వర్మిత armatus.

వర్య optimus, potens, principalis.

వర్ష 1 annus 2 pluvia. 3 divisio quædam orbis (novem numerantur à quibusdam Indis geographis, scil. కురు, హిరణ్మయ, రమ్యక, ఇలావృత, హరి, కేతుమాల, భద్రాశ్వ, కింపురుష, భరత.)

వర్షాంతలెక్క supputatio annualis. — వర్షాంతర per annum. — వర్షాబ్దిక prima annualis oblatio in honore patrum defunctorum. — వర్షాశన solutio annualis. — వర్షోపల grando.

వర్షాభ్వీ rana.

వర్షిష్ఠ senex valdè. — వర్షీయ senior. — వర్షీయాంస vir senior. — వర్షీయాంసి mulier senior.

వర్ష్మ 1 corpus. 2 mensura. 3 altitudo, elevatio.

వల gigas quidam ab *Indra* occisus.

వలక్ష meridies, media pars diei.

వలజ gramen quoddam odoriferum.

వలభి, వలభీ, 1 lignea fabrica tecti. 2 turricula.

వలయ 1 armilla. 2 inflammatio gutturis. 3 septum, limes. 4 orbis, circulus, sphæra. 5 cœtus. 6 alauda.

వలవర, వలంవర 1 dilectio 2 robur. 3 violentia.

వలశి, వలసి vid. బలశి.

వలి fluctus, unda.

వలియ alauda.

వల్క, వల్కల 1 cortex arboris. 2 scalæ piscis.

వల్గిత equi gressus citatissimus.

వల్గు s. hircus, caper. —adj. pulcher.

వల్మీక, వల్మీకము, tumulus à formicis *termes* erectus

వల్ల 1 actio ventilandi grana 2 prohibitio.

వల్లకి Indica cithara.

వల్లభ s 1 amasius, maritus, amicus. 2 inspector. — adj. potens — వల్లభి amasia, uxor. — భూవల్లభ rex.

వల్లరి 1 caulis multiplex. 2 planta repens

వల్లవ 1 coquus 2 pastor.

వల్లి planta repens.

వశ 1 subjectio, depressio, humiliatio. 2 dominium, possessio, cura. — వశగా subjectus fieri. — వశముచేసికొను subjicere. — వశవర్తి, వశంవద sub alterius potestate constitutus. — వశీకరణ actio subjiciendi, incantatio. — వశీకర్త vid. వశ, 1.

వశ్య adj. 1 subjectus, illectus. 2 cicuratus, mansuetus, docilis. — s. incantatio, seductio, fascinatio.

వస vid. వశ.

వసంత 1 tempus vernum, ver. 2 aqua rubra. vid. ఓకుళి. — వసంతదూతి 1 *Bignonia suave olens*, bot. 2 formosa quædam planta repens. — వసంతద్రుమ *mangifera indica*, arbor.

వసతి s. 1 domus, habitatio. 2 stipendium — adj. commodus, congruus, amœnus.

వసన linteamina, vestimenta. — పీతవసన *Krishna* — *Balarama*.

వశయించు 1 allicere, seducere, incantare. 2 domare, sui juris facere. 3 habitare.

వసవసి morositas, iracundia.

వసారా porticus.

వసిష్ఠ quidam Indus pseudosanctus.

వసించు habitare.

వసీలా asylum, refugium, tutela.

వసు 1 semideus vel dæmon. (octo hujus generis distinguuntur: ధవ, ధ్రువ, సోమ, విష్ణు, అనిల, అనల, ప్రభూష, ప్రభావ.) 2 *Agni*. 3 radius lucis. 4 vinculum jugi. — వసుంధర వసుధ, వసుగర్భ, వసుమతి tellus. — దిక్కు .... పుష్టవసు, sol. — శత .... అమృతవసు, luna. — వసుదేవ pater *Krishnæ*.

వసూరి vid. మసూచికి.

వసూలు 1 collecta (tributorum.) 2 acquisitio. — జనశీలవసూలు tributum in rerum naturâ solutum. — నగదువసూలు tributum præsentariâ pecuniâ solutum. — వసూలుబాకి 1 summa tributorum collectorum

2 tributum collectum simul ac colligendum.

వసి medulla ossium, serum carnis.

వస్తు 1 res. 2 natura, indoles vel qualitas propria.

వస్తి 1 abdomen. 2 ora vestimenti. 3 commoratio. — వస్తిఁగూడు 1 ventrem mundare, linteum in os introducendo. (sicut ascetæ యోగులు dicuntur facere.) 2 commorari.

వస్త్ర vestes, linteamina — శిరోవస్త్ర orarium. — వస్త్రగృహ tentorium. — వస్త్రగాళిత, actio colandi in linteamine.

వహ ferens, sustinens.

వహన 1 vehiculum quodcumque, jumentum. 2 ratis, navicula.

వహవ్వా Euge!

వహి liber, codex.

వహిత్ర ratis, navicula.

వహిల velocitas.

వహిస ferre, sustinere.

వహ్ని vid. అగ్ని.

వళి particula quædam indicans conditionem alicujus. v. g. మడి, linteamen lotum. — మడివళి lotor vestium.

వళి ruga pellis stomachi suprâ umbilicum.

వళిగె buccella.

వళియ vid. వలయ.

వక్షు, వక్షస్సు, pectus. — వక్షోరుహ, వక్షోజ pectus femininum.

వా interjectio lætitiam aut admirationem indicans.

వాంఛ 1 votum, cupido. 2 amor, dilectio. — వాంఛిత, exoptatus. — వాంఛిస optare.

వాంటూ, వాంటి substractio aut divisio, arith.

వాంత vomitu ejectus. — వాంతి vomitus, ûs. — వాంతిభేది *cholera morbus*.

వాంశిక citharœdus, tibicen.

వాః vid. వా.

వాఃకిటి tursio. (*marsouin.*)

వాకరిస, వాకళిస 1 exscreare. 2 vomere, nauseare. 3 fastidire. — వాకరికె, వాకళికె nausea.

వాకుంచ *serratula anthelminthica*, bot.

వాక్కు s. 1 vox, verbum. 2 loquela. — వాక్కాలుష్య convicium, probrum. — వాక్చాపల్య 1 loquacitas. 2 gula, frequens sermo de dapibus. — వాక్పటుత్వ elegantia sermonis. — వాగ్జాల 1 falsum promissum. 2 procrastinatio. — వాక్పారుష్య 1 scurrilitas, convicium. 2 aggressio, violentia. — వాంగ్మూల testimonium. — వాగ్దాన వాగ్దత్త, promissum. — వాగ్దేవి *Sarasvati* — వాక్పతి, *Bruhaspati*. — వాఙ్ముఖ exordium sermonis. — వాఙ్మయ eloquentia. — వాగనుశ్రుత

dulce verbum. — వాగ్రస verbum ingeniosum. — వాగ్మి loquax. — వాగ్యత taciturnus. — వాగ్మియమ sermo coërcitus. — వాక్సుద్ధి 1 verbum verum. — వాగ్ధాటి, వాగ్ధోరణి facundià, facilitas sermonis. — వాక్పుష్టి jactantia. — వాగ్వాద rixa, convicium.

వాక్య 1 verbum. 2 phrasis. 3 regula.

వాగురిక venator, cervos apprehendens. — వాగురి ejus reta.

వాఘ frenum habenarum.

వాచంయమ ascetes silentium tenens, passionibus animi imperans, etc.

వాచక 1 prosa. 2 verbum. 3 lectio. 4 expedita in legendo celeritas.

వాచాట, వాచాల, వాచాటక, వాచాలక, loquax, prava loquens.

వాచమగోచర ineffabilis, dictu impossibilis.

వాచ్య dictu congruus.

వాజ 1 penna sagittæ. 2 ala. 3 velocitas. 4 faber lignarius ?

వాజపేయ immolatio ovis.

వాజి 1 avis. 2 equus. 3 sagitta. — వాజీకరణ pharmacum ad excitandam libidinem. — వాజిశాల stabulum.

వాజిబీ æquus, justus, congruus, rectus, verus. — గైరువాజిబీ injustus, incongruus.

వాట 1 semita, callis. 2 linea vel series domuum. 3 locus. 4 cursus, curriculum. 5 declivitas. 6 convenientia. 7 modus, ratio.

వాటి, వాటికే, 1 hortus. 2 locus, sedes.

వాడికే s. 1 consuetudo. 2 usus. 3 praxis. 4 experientia. — adj. consuetus, peritus, exercitatus.

వాఁడి vid. ఓడి.

వాణి 1 *Sarasvati*. 2 loquela. — వాణీశ *Bramha*. — ఆకాశవాణి oraculum, vox de cœlo.

వాణిజ్య mercatura, negotiatio.

వాణిని 1 saltatrix, mima. 2 mulier astuta. 3 mulier ebria.

వాత 1 aër, ventus. 2 rheumatismus, podagra. — వాతగుల్మ membranæ viscerum induratio. — వాతధాతు modus quidam arteriæ pulsum dignoscendi. — వాతకీ్రై, వాతశరీర, manus aut corpus propter morbum inflata — వాతకాలు *elephantiasis*. — వాతమృగ cervus.

వాతూల s. procella, turbo. — adj. 1 rheumatismo aut podagrâ laborans. 2 amens

వాత్య vid. వాతూల, s.

వాద dissertatio, sermo, controversia. — వితండవాద censura, confutatio. — రసవాద alcheymia. — వాదపమాడ, disserere. — వాదశ్రీకు controversiarum cupidus.

వాదన s. sonus musicæ. — adj sonans, canorus.

వాదిత్ర musicum instrumentum.

వాదిన arguere, disserere.

వాద్య 1 musica. 2 musicum instrumentum. 3 convicium. — తతవాద్య ins trumentum fidibus instructum — ఘటవాద్య tympanum quoddam. — ఘనవాద్య 1 cymbalorum sonus. 2 musica eximia. — సుషిర.... ముఖ్యవాద్య, pneumaticum organum. — శంకవాద్య 1 sonus *conchæ*, 2 ...., చర్త్రవాద్య, sonitus clamantis et simul os percutientis. — కరడిలీవాద్య, geminum tympaniolum. — కరవాద్య id q. ఘనవాద్య, 1.

వానప్రస్థ eremita, anachoreta.

వానర simius.

వానస్పత్య arbor cujus fructus è flosculo nascitur.

వానీర genus quoddam arundinis.

వాపదండ sugum textorum

వాపి magnum stagnum.

వాపిత 1 tonsus. 2 seminatus.

వాప్సుకొడ reddere, restituere.

వామ 1 pulcher, amœnus. 2 scævus, sinister. 3 adversus, contrarius. 4 vilis, abjectus. 5 contortus 6 brevis — వామదేవ, *Siva*.

వామన nanus.

వామలూరు tumulus vel agger à formicis erectus.

వామి 1 equa. 2 asina.

వాయన cupediæ, levis cibus.

వాయవ్య deo venti sacratus, vel ad eum attinens.

వాయస cornix. — వాయసారాతి, bubo.

వాయితె, వాయిదా, tempora pro solutione constituta.

వాయు 1 aër, ventus. 2 rheumatismus, podagra. 3 inflationes, vel spiritus (in corpore conclusi.) — వాయుముఖ *Agni*. — వాయుపుత్ర 1 *Anumanta*. 2 *Bhima*. — వాయువిళంగ remedium contrà vermes. — అండవాయు in flatio testiculorum. — పార్శ్వవాయు morbus hepaticus. — ధనుర్వాయు incurvatio corporis è morbo oriens. — కంపనవాయు paralysis — వాయుగోళ్ళ, ... బంధిన, flatibus repleri (venter.)

వార 1 dies hebdomadis. 2 hebdomas. 3 copia, multitudo. 2 series, vicis. (gen) — వారాలూడ cibum unius diei alicui dare. — — వారాస్త్రీ... సుందరి... వనితే...... వారి, meretrix.

వార portio Gubernio aut agricolis in messe obtingens. — వారామోరు frumenta colligere ut dividantur — వారదభూమి prædium cujus locatarius dimidiam frugum partem tribuit locatori. — వారద

ధనా frumenta sic divisa.— వారా ధనిగేయుచు fruges dividere, ut supra.

వారక 1 impediens, obsistans. 2 obsistens. 2 obstaculum.

వారగిత్తె leviri uxor.

వారడి defectus, menda.

వారడిమారడి mutatio vestium.

వారణ 1 elephas. 2 declinatio ab ictu. 3 defensio. 4 prohibitio. 5 obstaculum. — వారణావతి .... పురి *Hastinapur.* (civitas.) — వారణావాగ 1 absolvi. 2 alleviari. 3 curari. — వారణముఖు *Ganesha.* — వారణబుసి, *musa sapientum,* bot.

వారణాసి *Benares*, (civitas.)

వారపాకి, వారపాకు 1 tectum declivum appendix domûs. 2 porticus.

వారవాణ 1 armatura, lorica. 2 tunica intertexta.

వారసు, వాలివారసు hæreditas, dominium. — బేవారసు, sine hæredibus. — వారసుదార, hæres, dominus.

వారాణసి *Benares,*

వారావధి pons.

వారావారి constitutio, colonia — వారావారియౌగ stabilis fieri — వారావారిచేయుచు, constituere, stabilire.

వారాశి oceanus.

వారాహి 1 sus (femina.) 2 *dioscorea esculenta,* bot,

వారి 1 aqua. 2 tendicula ad apprehendendos elephantes. 3 locus in quo elephas alligatur. 4 unguentum. — వారిద .... ముక్కు ... వాహ ... ధర ... కొత్తె, nubes. — వారిజ.... రుహ ... జాత, *nymphæa* — వారిజజాత, వారిజాసన *Brahma.*— వారిజాక్ష *Wishnu* — వారిజాలయ... జానని .... జననాసిసిధికన్య, *Lakshmi.* — వారినిధి .... నాథ 1 oceanus. 2 *Varuna.* — వారిచర ..... జీవ, piscis. — వారిగల్లు grando.— వారియంత్రము sypho, syrinx.

వారిగ obliquè.

వారిచప్పర tectum declive columnis suffultum.

వారిన 1 expellere. 2 defendere. servare. 3 obstare. 4 prohibere.

వారు vid. వారి, 1.

వారుణి liquor inebrians.

వారె s. obliquus, declivis. — వారెయౌగ obliquè. — వారెమాడు 1 avertere. 2 liberare. 3 removere. 4 sanare.

వార్జన avarus, cupidus.

వార్తాక, వార్తాకి, *solanum melongena,* bot.

వార్తె 1 nuntius, fama. 2 administratio. 3 colloquium. 4 verbum — మంగళవార్తె congratulatio, salutatio.

వార్ధక 1 senectus. 2 senum concilium.

వార్ధక్య senectus.

వార్ధి mare, oceanus.

వార్ధుషక, వార్ధుషి, fenerator.

వార్షిక s. pharmacum. — adj. 1 annuus. 2 ad tempus pluviarum pertinens.

వార్షుక 1 aspersio, actio madefaciendi. 2 instrumentum quo fit aspersio.

వాల cauda. — వాలవ్యజన, muscarium. — వాలధి, వాలహస్త, cauda pilosa. — వాలాగ్ని *anumanta*.

వాలఖిల్య pseudosanctus quidam.

వాలగ 1 vid. ఓలగ. 2 ministerium. 3 musicorum chorus.

వాలపాశ్య 1 sertum florum ad alligandam comam. 2 ornamentum in divisione crinium appendendum.

వాలవాయజ *onyx*.

వాలాయ perpetuus.

వాలి simius quidam filius *Indræ*

వాలీ principalis, dux, præcipuus.

వాలు, వాలికొను reclinare super, aduiti, pendere, propensus esse. — వాలువికె actio reclinandi vel aduitendi, propensio.

వాలుక arena.

వాల్లైన 1 diligere. 2 ministrare. 3 revereri.

వాల్కల corticeus.

వాల్మికి, వాల్మీక, వాల్మీకి, auctor poëmatis *Ramayana*.

వావదూక audax et garrulus orator.

వావి consanguinitas, affinitas, cognatio.

వాశి, వాసి adj. melior, potior, melioratus. — adv. meliùs.

వాసియాగ meliùs habere, sanari. — ముఖవాసి fascinatio vultùs. — కైవాసి fortunata dextera, peritia. s pars. v. g. కాలువాసి, quarta pars. — అరవాసి dimidia pars.

వాశిత garritus avium.

వాస sedes, habitatio. — వాస వాగిర habitare.

వాసంతికె 1 planta repens 2 species quædam *gelsimini*.

వాసన 1 odor, fragrantia. 2 præteritarum sensationum memoria. — వాసనచోడ odorari. — వాసన మూడ-కొడ odorem emittere.

వాసర 1 dies — వాసరపతి.... మణి, sol. 2 inæqualis.

వాసవ *Indra*. — వాసవి సజ్జికె mulier quæ sese exornavit ad expectandum sponsum.

వాసస్సు vestimenta, linteamen.

వాసి 1 incola, civis. 2 vid వాశి.

వాసిత odoratus, suffitus. — వాసిన odorem emittere.

వాసు cognomen *Wishnuvi*.

వాసుకి rex serpentium.

వాసుదేవ *Krsshna*.

వాసి 1 vid. ఠాషి. 2 vid పాసి

వాస్తవ s. condictum, destina-

tio. — adj. demonstratus, determinatus, fixus.

వాస్తవ్య s. realitas, veritas. — 1 realis, verus. 2 habitans.

. వాస్త్వ, వాస్తి, verus, realis. — వాస్త, ... వాస్తికేకలం, granum è quo conficitur atramentum.

వాస్తు 1 situs domûs. 2 habitatio, domus. — వాస్తుపూజ, actio, condendi idolum in fundamentis domûs.

వాస్తోష్పతి *Indra.*

వాహ 1 equus. 2 ferens, portans.

వాహక 1 bajulus. 2 ille qui portat feretrum.

వాహటిన in magnâ angustiâ aut imminenti periculo versari.

వాహన 1 vehiculum vel jumentum quodcumque 2 effigies animalis in quâ sedet idolum.

వాహవా interjectio ad exprimendum approbationem.

వాహిని 1 copiæ, exercitus. 2 rivus. 3 fama.

వాసి, వాశి 1 tumor in carne. 2 bubon venereus. 3 herba quædam fragrans. 4 conditio, munus officium. — చేతివాసి labor manualis. — చేతివాసిద చేల sacculus ad reponendum folia *béthel*, etc. — మూడివాసి nigra quædam herba fragrans. -- వాసిద మారి mulier exosa.

వి particula samscrita indicans 1° certitudinem. 2° separationem. 3° aversationem 4° impatientiam. 5° differentiam. 6 causam. 7 progressum. 8 privationem.

వింగడ adj. separatus, distinctus — adv. separatim. — s. separatio. — వింగడించ separare. — వింగడదల్లు యుర seipsum à consortio aliorum segregare. — వింగడ తీర్చుకొను, seorsùm assumere. — వింగడగాని separatim.

వింజలు v. superare, abundare. s. tabula libratilis.

వింజామర, flabellum, muscarium. vid చామర, 1.

వింద 1 protector. 2 sylva.

విందు s. convivium. — adj. 1 generosus. 2 intelligens.

వింధ్య jugum montium Indiam trajiciens.

వింశ vigesimus.

వింశతి viginti.

వికచ expansus, extensus.

వికట adj. terribilis. s. 1. obstaculum. 2 contradictio. 3 discordia, inimicitia. — వికటకవి histrio, scurra. — వికటించ 1 impedimenta apponere. 2 contradicere. 3 contrarius esse. (valetudini.)

వికత్థన 1 laus. 2 encomium ironicè dictum. 3 gloriatio.

వికర్తన sol.

వికల 1 confusus, agitatus 2 deficiens.

వికల్ప 1 dubium. 2 offensa, simultas. — adj. duplici usui pro libitu inserviens.

వికసన sese expandens (flos.)— వికసిత expansus.— వికసిన expandi.— వికస్వర id.

వికళ, వికళి s. 1 deliquium. 2 agitatio, turbatio.—adj. usu sensuum destitutus. — వికళిగొలిపిన affligere, turbare.

వికార adj. 1 fœdus. 2 naturæ contrarius. — s. 1 mutatio. 2 morbus, mutatio in valetudine. — మనసు .... బుద్ధివికార, amentia, insania.

వికారి 23us annus in cyclo Indico sexaginta annorum.

వికాస expansio, ostentatio.

వికిర 1 actio spargendi 2 avis.

వికీర్ణ sparsus, diffusus, extensus.

వికుర్వాణ, lætus.

వికృత 1 mutatus. 2 fœdus.

వికృతి 2 24 us annus in cyclo sexaginta annorum. 2 mutatio.

వికేశి mulier calva aut tonsa.

విక్క pullus elephantis.

విక్కిగ peritus, potens.

విక్కు unguibus scabere.

విక్రమ 1 fortitudo. 2 robur. 3 14us annus in cyclo Indico. విక్రమిస suam fortitudinem ostendere.

విక్రమార్క, విక్రమాదిత్య, rex quidam.

విక్రయ, విక్రయణ 1 venditio. 2 pretium. — విక్రయి, విక్రయిక, విక్రేత venditor. — విక్రీత venditus. — విక్రేయ vendibilis.

విక్రిమి vid. కొఃము.

విక్లబ confusus, timore vel turbatione perculsus.

విఖు sinè naso.

విఖ్యాత famosus, notus. — విఖ్యాతి fama, celebritas.

విఖ్యాపన 1 confessio. 2 explicatio. — విఖ్యాపిత declaratus. — విఖ్యాపిస, fateri, confiteri.

విగడ 1 terribilis. 2 crudelis. 3 contrarius. — విగడు, విగడతన 1 terror. 2 inimicitia. 3 impedimentum. — విగడిస contrarius esse, adversari. — విగడిసికొను, offendere, lædere.

విగత 1 profectus, defunctus. 2 obscurus, caliginosus.

విగడాటి convicium, censura, exprobratio. — విగడాడిత, contumeliis affectus.

విగలిత 1 lapsus, stillatus 2 remotus.

విగీత exprobratus, probris affectus.

విగ్ర sine naso.

విగ్రహ 1 sculptile, idolum, imago. 2 corpus. 3 prælium, rixa. 4 forma, figura. 5 pars. 6 mem-

brum phrasis.— ವಿಗ್ರಹಾಹೀಳು phrasim in partes ejus constitutivas resolvere — ವಿಗ್ರಹಿಸು litigare. — ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆ idololatria.

ವಿಘಟಿಕೆ, ವಿಘಳಿಗೆ pars sexagesima unius ಘಳಿಗೆ.

ವಿಘಸ reliquiæ ciborum · (diis, Manibus, sacerdoti, etc. oblatorum .)

ವಿಘಾತ obstaculum, obex, impedimentum, prohibitio.

ವಿಘ್ನ obstaculum, impedimentum. — ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ, ವಿಘ್ನರಾಜ *Ganesha.*

ವಿಚಕಿಲ species quædam *gelsimini.*

ವಿಚರ್ಚಿಕೆ scabies, *herpes exedens.*

ವಿಚಕ್ಷಣ peritus, sapiens.

ವಿಚಾರ 1 cogitatio, consideratio inspectio 2 mœror. — ವಿಚಾರ ಮಾಡು percontari, investigare, — ವಿಚಾರ ಪಡು anxius vel in cogitatione defixus hærere.

ವಿಚಾರಣೆ 1 administratio, inspectio, investigatio. 2 deliberatio, discussio. — ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡು, ವಿಚಾರಿಸು, conquirere, investigare.— ವಿಚಾರಿತ investigatus. — ವಿಚಾರಣೆ ಕರ್ತ inspector. — ಅವಿಚಾರಿತ sinè discussione dimissus.

ವಿಚಾಲ್ಯ 1 mobilis. 2 superveniens. — ಅವಿಚಾಲ್ಯ stabilis, immobilis.

ವಿಚಿಕಿತ್ಸೆ 1 dubium, hæsitatio. 2 error.

ವಿಚಿತ್ರ adj. variegatus, formosus. — s. pictura. — ವಿಚಿತ್ರಗಾರನು pictor.

ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿ ruina, destructio.

ವಿಚ್ಛಿನ್ನ 1 separatus, divisus. 2 abortum passa. (mulier.)

ವಿಚ್ಛೇದ separatio, elongatio.

ವಿಜನ solitarius, privatus.

ವಿಜಯ 1 victoria, triumphus. 2 cognomen *Ardjunæ*. 3 currus deórum. 4 27us annus in cyclo sexaginta annorum. 5 janitor *Wishnuvi.* — ವಿಜಯನಗರ 1 *Bisnagar*, (civitas.) 2 *vizianagram*, (civitas.) — ವಿಜಯಛಂದ torques, 54 funiculos habens. — ವಿಜಯಂಗೈಯು, ವಿಜಯ ಮಾಡು 1 vincere. 2 ire, venire. (honorificè dicitur de magnatibus.)

ವಿಜಯಿ victor, triumphans. — ಜಯವಿಜಯೀಭವ, benè prosperare, victor esto.

ವಿಜಾತಿ aliena tribus. — ವಿಜಾತಿಯವ ex alienâ tribu oriundus.

ವಿಜಾರ femoralia.

ವಿಜಿಗೀಷು victoriam exoptans. — ವಿಜಿಗೀಷೆ victoriæ cupido.

ವಿಜೃಂಭಣೆ 1 ludus, jocus (lascivus.) 2 germinatio. 3 floris expansio. 4 profusio, prodigalitas. — ವಿಜೃಂಭಿತ expansus, germinatus, etc. — ವಿಜೃಂಭಿಸು explicare, expandere.

విజ్ఞ peritus, habilis, gnarus.

విజ్ఞాత intellectus, notus, famosus, celeber.

విజ్ఞాన peritia, scientia.

విజ్ఞానేశ్వరీయ codex Indicæ jurisprudentiæ (qui etiam vocatur మితాక్షరా.)

విజ్ఞాపన, విజ్ఞప్తి, 1 petitio, sollicitatio, rogatio (inferioris ad superiorem.) 2 impertitio scientiæ (profanæ.) — విజ్ఞాపించ petere, rogare. — విజ్ఞాపిత ille ad quem petitio dirigitur.

విజ్ఞేయ cognoscibilis, compre-hensibilis.

విట, విటగాడ 1 scortator; sodomita 2 nebulo. fraudulentus. — విటి, విటగాత్తె, meretrix.

విటంక columbarium, aviarium.

విటప ramus tenerum surculum ferens.

విటపి arbor.

విష్టర 1 herba sacra . 2 sedes, scabellum.

విట్ stercus, sordes. — విట్చర, విడ్వరాహ, porcus.

విఠల, పాండురంగ విఠ్ఠల, *Wishnu*.

విడంగ *Embelia ribes*. (planta tineas enecans.

విడంబక mimus, derisor, joculator.

విడంబన 1 mimica imitatio . 2 mœrore afficiens 3 alienæ formæ assumptio. — విడంబిత 1 assumptus. 2 depressus, mœrens. — విడంబించ mimicè imitari, deridere.

విడా vanus, inutilis.

విడాయ, linea, series. — శిలుగరగ విడాయ cœtus vexillariorum regi præeuntium.

విడ్డూర inimicitia. — రాజ విడ్డూర publica calamitas.

వితండ, వితండి censura, confutatio. — వితండవాద controversia — వితండవాది, censor, aristarchus.

వితంతు vidua.

వితంద్ర industrius, diligens. — వితంద్రత్వ industria, diligentia.

వితత diffusus.

వితతి 1 copia, multitudo. 2 acervus, racemus.

వితథ adj. falsus. s. mendacium falsitas. — అవితథ verus, rectus.

వితరణ, వితరణి s. 1 donatio, donum, munus. 2 peritia, habilitas. — adj. prodigus.

వితర్క 1 dubium. 2 controversia, argumentatio. — వితర్కించ 1 dubitare, hæsitare. 2 controversari, disceptare, perpendere. — వితర్కిత dubius, controversus.

వితర్ది 1 sedes, scabellum. 2 porticus in ingressu templi.

వితస్తి spithama (ab extremitate pollicis extensi ad extremam partem minimi digiti.)

వితల, వితర vid. తొలక.

విత, వితా, విథా vanus, inutilis.

వితాన 1 conopæum. 2 sacrificium, oblatio. 3 concilium, multitudo.

విత్త s. substantia, opes, divitiæ. — adj. judicatus, discussus, investigatus.— విత్తేశ్వర *cubera*.— విత్తతృష్ణ, cupido divitiarum.

విత్రస్త territus, tremefactus. — విత్రాస metus, terror.

విదగ్ధ 1 impudicus. 2 vir doctus aut peritus.—అవిదగ్ధ stupidus, stultus.

విదర్భ terra deserta et inaquosa. — విదర్భకన్య 1 *Damayanti*. 2 *Rukmini*. — విదర్భరాజ *Bhima*.

విదళ, విదళన 1 segmen, fragmentum. 2 actio dividendi aut scindendi. — విదళిత, fissus, divisus. —విదళన, findere dividere, secare in duas partes.

విదారణ actio scindendi, frangendi, dividendi, findendi —విదారిత fissus, divisus. — విదారించ findere, dividere, scindere.

విదారి *hedysarum gangeticum*, bot.

విదిక్కు subdivisiones indicis nautici.

విదిత 1 notus, intellectus. 2 sollicitatus. 3 acceptus.

విదు 1 cavitas in fronte elephantis. 2 luna.

విదుర 1 vir intelligens. 2 frater natu minor *Dhutarashtræ*

విదుషి mulier docta.

విదూషక 1 interlocutor (in præludio dramatis.) 2 sodomita. 3 socius a t minister regis voluptatum.

విదేహ *Virhoot*, provincia in districtu *Behar* — విదేహకన్య *Site*. — విదేహరాజ pater ejus.

విద్య, విద్దె s. 1 scientia, doctrina. 2 lingua. 3 ars. 4 præstigiæ. — విద్యలాడ præstigias exercere. — విద్యావంత vir doctus. — విద్యావంతి mulier docta. — బ్రహ్మవిద్య theologia. — గారుడవిద్య præstigiæ. — విద్యాదాన doctrina gratis impertita. — విద్యనూడ decipere.

విద్యమాన s. circumstantiæ, status, conditio.—adj. existens, præsens.

విద్యాధర semi deus quidam.

విద్యుత్తు fulgur. — విద్యుజ్జిహ్వ gigas quidam astutus valdè.

విద్రధి ulcus internum et inveteratum.

విద్రవ, విద్రావ, fuga, receptus. — విద్రావణ clades, dissipatio exercitûs. — విద్రావిత profligatus — విద్రుత qui fugit. — విద్రావించ, fugare, profligare.

విద్రుమ 1 tenerum folium aut germen. 2 corallium.

విద్వత్తు, విద్వత్వ, scientia, doctrina, notitia.

విద్వాంస doctus, peritus. — వి

పాల్గొని, విడుచి, perita.

విధ్వస్త qui injuriam aut offensam passus est.

విద్వేష inimicitia, — విద్వేషి inimicus. — విద్వేషిన odisse.

విధ 1 forma, norma, regula. 2 modus, genus, ratio. — విధవిధవాగ multifariàm, variè.

విధవ vidua.

విధాతృ, విధాత్రు Bramha (creator.)

విధాన 1 actus, religiosa praxis. 2 regula, præceptum. 3 ratio, forma, modus. 4 adinventio, industria.

విధాయక 1 qui dat jussum. 2 traditio, consignatio, qui rem aliquam disponit aut confirmat etc.

విధి 1 præceptum, mandatum, ritus sacer. 2 regula, norma. 3 fatum, sors 4 Bramha. 5 tempus. 6 Wishnu. 7 actio. 8 verba legis (ritum aliquem præscribentia.) 9 genus, species, ratio. 10 lex, scriptura 11 imperativus modus gr.—విధిస imperare, jubere, mandare.

విధు 1 luna. 2 Wishnu. — విధుధర Siva. — విందుంతుద lunæ nodus ascendens.

విధుర s. 1 separatio. 2 turbatio mentis. 2 viduus. — adj. turbatus, timore perculsus.

విధూత agitatio, tremor.

విధూనన id sens.

విధేయ obediens, docilis — విధేయవాగ obedienter.

విధ్యర్థ imperativus modus, gr.

విద్వేష aversatio, inimicitia, odium.

వినత 1 incurvatus. 2 contortus, humilis 4 modestus.

వినతి uxor Kasyopæ

వినయ 1 veneratio, reverentia, obsequium. 2 modestia, benignitas, humilitas, mansuetudo. 3 decorum, decentia.

వినయోక్తి verbum mansuetum. — వినయోపచార comitas, obsequium. —కపట వినయ... నక్క వినయ simulata modestia.

వినశ్వర fragilis, instabilis.

వినష్ట vitiatus, destructus.

వినహా, వినా, præter. sinè.

వినాయిన excipere, secernere, — వినాయిసి præter.

వినాడి pars decima sexta unius ఘడియ.

వినాద, rixa.

వినాయక Ganesha.

వినాశ 1 destructio, omnimoda ruina vel exinanitio. 2 jactura, amissio, è conspectu ablatio.

వినికి 1 actio auscultandi, aurem attentam præbendi. 2 notitia, familiaritas. 3 musica cum saltatione, festum, chorea.

వినియోగ 1 distributio (donorum sacrorum ad portam templi.) 2 donatio alicujus intuitu lucri majoris.

వినీత vir modestu s , humilis de se non præsumens.

వినుత laudatus , commendatus.

వినుతి laus, encomium. — వినుతిస laudare.

వినోద, వినోదన 1 ludus, jocus. 2 ardor, impetus . 3 novum aut mirum aliquid. — వినోదిస ludere. jocari.

విన్న 1 judicatus , discussus . 2 comparatus, acquisitus . 3 fixus. 4 notus.

విన్నాణ s. dignitas — adj . dignus .

విన్యస్త 1 locatus , depositus, fixus. 2 traditus.

విన్యాస 1 aggregatum. 2 situs, locus, receptaculum. — పాదవిన్యాస pedis vestigium.

విపంచి, విపంచికె, Indica cithara.

విపణి taberna, macellum.

విపత్తి, విపత్తు, విపదే, calamitas, adversitas, infortunium.

విపథ mala via.

విపన్న infelix, lapsus, deficiens

విపరీత adj. 1 contrarius, inversus. oppositus. 2 fœdus, præposterus. 3 insuetus. — s. error, stultè dictum aut factum . — విపరీతశ్రమ insuetus vel nimius labor.

విపర్యయ 1 oppositio , repugnantia. 2 quodcumque præpostero vel contrario modo eveniens. (calamitas, error, etc .)

విపర్యాస repugnantia, contradictio, oppositio.

విపశ్చిత్తు doctus brahmana.

విపక్ష 1 adversarius (in argumentatione.) 2 inimicus, hostis.

విపాక 1 fructus operum in priori nativitate patratorum . 2 consequentia incxpectata.

విపాదికె ulcus in pede.

విపిన nemus, sylva.

విపుల, విపుళ 1 magnus. 2 altus, profundus. — విపులె 1 terra. 2 rhythmus quidam poëticus.

విప్పండ massa, multitudo, acervus .

విప్ర brahmana.

విప్రకార 1 injuria, contumelia, probrum. 2 pravitas.

విప్రకృత probris lacessitus.

విప్రకృష్ట distans, remotus, longinquus.

విప్రయోగ, విప్రలంభ, separatio, absentia.

విప్రలబ్ధ mulier decepta ab amasio suo.

విప్రవినోద brahmana , qui , è tribu ejectus, emendicando vivit.

విప్రశ్నికె saga, divinatrix.

విప్లవ 4. aggressio. expugnatio, rixa 2 malum, calamitas 3 ra-

pina. exactio.

విఫల inutilis, vanus.

విబర్హణ vestimentum.

విబుధ 1 vir doctus. 2 Deus.

విబోధ evagatio mentis.

విభ radias lucis; splendor.

విభక్త adj. 1 divisus, distributus. 2 separatus. -s. qui paternam substantiam cum cohæredibus suis divisit. అవిభక్త indivisus.— విభక్తభ్రాతృ frater natu minor, qui in hæreditate portionem suam accepit.

విభక్తి casus nominis . gr . (secundùm grammaticam samscritam, octo sequentes numerantur: 1 ప్రథమ nominativus . 2 ద్వితీయ accusativus - — తృతీయ instrumentalis — చతుర్థి dativus . — పంచమి ablativus . — షష్ఠి genitivus . — సప్తమి locativus . — సంబోధన vocativus.

విభజన divisio , distributio . — విభజనీయ divisibilis — విభజిన dividere.

విభవ 1 possessio , substantia, opes, divitiæ. 2 liberatio ab existentiâ 3 potestas supernaturalis. 4 onagnanim mitas. 5 2 us annus in cyclo Indico sexaginta annorum.

విభాకర 1 sol. 2 *Agni.*

విభాగ pars , portio . — దాయవిభాగ paternæ hæreditatis divisio. — విభాగన dividere.

విభాజ్య divisibilis. — అవిభాజ్య indivisibilis

విభాత diluculum, aurora.

విభావ amicus, notus.

విభావన 1 discussio. 2 perceptio, visus.

విభావరి nox.

విభావసు 1 sol 2 luna 3 *Agni*

విభీతక *myrobalan belericus*.bot.

విభీషణ s . frater natu minor *Ravanæ.* — adj terribilis.

విభు s . proprietarius , herus, dominus — adj. 1 ubique præsens. 2 æternus — విభుత్వ præsentia in omni loco

విభూతి 1 cineres stercoris vaccini siccati. 2 potestas supernaturalis. (octo præcipuæ numerantur, scil. 1 అణిమ subtilitas aut invisibilitas. 2 మహిమ extensio immensa. 3 గరిమ summa gravitas 4 లఘిమ summa levitas. 5 ప్రాప్తి facultas omnia attingendi. 6 ప్రాకామ్య completio cujuscumque optati . 7 ఈశిత్వ dominium omnis creaturæ animatæ aut inanimatæ. 8 వశిత్వ potestas immutandi cursum naturæ.)

విభూషణ , విభూషా ornamentum decoramen . — విభూషిత ornatus, decoratus.

విభ్రమ 1 turbatio mentis . (è morbo, insaniâ, aut cupiditatibus oriens) 2 error hallucinatio. 3 rotatio. 4 gestus fœminei amo-

rem indicantes.

విభ్రాంతి 1 turbatio, confusio. 2 festinatio, præcipitatio.

విమత 1 adversarius, hostis. 2 alienæ religionis aut sectæ.

విమనస్క, విమనస్సు, perplexus, inordinatus, tristis, mœrens. — విమనస్కత్వ, వైమనస్య 1 tristitia. 2 offensa.

విమర్ద, విమర్దన 1 attritio, perfricatio, trituratio. 2 occisio, destructio. — విమర్దిత perfricatus, attritus. — విమర్దిన, atterere, perfricare, occidere.

విమర్శ, విమర్శన 1 investigatio, inquisitio, discussio. 2 prudentia. — విమర్శిత investigatus. — విమర్శిన investigare.

విమల 1 mundus, purus, immaculatus. 2 pulcher. 3 albus. 4 pellucidus.

విమాత్రు, విమాతర noverca.

విమాన 1 currus. (præsertim, currus deorum.) 2 equus. 3 palatium.

విముక్త 1 solutus, liberatus. 2 dejectus, projectus.

విముక్తి liberatio (immunitas à transmigratione quâcumque.)

విముఖ aversus.

విమోచన, విమోచని, విమోక్ష 1 venia, absolutio, remissio, liberatio. 2 dimissio, derelictio. విమోచనకాల tempus emancipationis.

విమోహన s. illecebra tentatio, seductio cupiditatum. — adj. alliciens, seducens, incantans.

వియత్తు cœlum, æther. — వియద్గంగ cœlestis *Ganga*.

వియుక్త separatus.

వియోగ separatio; mors.

విరక్త 1 in neutram partem propendens, à cupiditatibus immunis. 2 castus. 3 ardens, intentus, sentiens. — విషయవిరక్త à carnalibus voluptatibus alienus. — విరక్తత్వ castitas.

విరక్తి aversatio, fastidium, apathia, in neutram partem propensio. — విరక్తివేష apathia simulata.

విరచన, విరచని, actio conscribendi vel præparandi (librum, opus quodcumque.) — విరచిత compositus — విరచిన componere, praeparare.

విరతి cessatio, requies.

విరవిరని 1 calidus, adurens. 2 calefactus. 3 ardens.

విరస discordia, separatio. 2 inimicitia, odium. — విరసమాడి కొన్న offendi.

విరహ 1 separatio, absentia. 2 tolerantia. 3 cessatio. 4 derelictio. 5 angustia, desiderium (absentis personae) 6 amor. — విరహకశియరు amatores propter separationem mutuam mœrentes.— విరహోత్కంఠిత, mulier cujus ma-

ritus aut amasius abest.

విరహి separatus, divisus.

విరహిత derelictus, desertus.

విరళ patens, intervallo disjunctus.

విరాగి vid. విరక్త, 1 et. 2. — విరాగ vid. విరక్తి.

విరాట 1 rex quidam. 2 *Madhiadésa*, regio Indiæ.

విరాట్టు, విరాట్పురుష 1 Ens supremum, causa primaria. 2 vir ad *castam Kshatryarum* pertinens. 3 pulchritudo, splendor. 4 prima *Bramhæ* soboles. 5 ipse *Brahma*

విరాధ gigas quidam à *Kama* occisus.

విరామ 1 finis, conclusio, cessatio. 3 requies, intervallum.

విరావ sonitus, strepitus.

విరించి, విరంచి, విరంచన, *Brahma* (creator.)

విరుద్ధ adj. 1 contrarius, adversus, inversus. 2 impeditus. 3 exclusus.

విరూప fœdus, formâ irregularis. — విరూపకర్ధమాథాక, supinum.gr.

విరూపాక్ష *Siva.*

విరూక్షణ censura, convicium, jurgium.

విరేక. విరేచన, purgatio.

విరోచన 1 sol. 2 filius regis ప్రహ్లాద.

విరోధ s. 1 inimicitia, odium. 2 oppositio, contradictio. 3 obstaculum, impedimentum. — adj. విరోధవాద contrarius, adversus, inimicus.

విరోధి 1 inimicus, adversarius. 2. 23us annus in cyclo Indico sexaginta annorum. — విరోధికృతు 45us ejusdem.

విరోధిస 1 sese opponere, contradicere. 2 impedire, prævenire, detinere.

విలంగ planta vermibus destruendis idonea.

విలంబ mora, tarditas, procrastinatio.

విలంబి 36us annus cycli Indici sexaginta annorum.

విలంబిత lentus modus concentus moderandi.

విలంబిస morari, procrastinare.

విలగ్న 1 media pars corporis 2 sidus natale.

విలపిస lugere, mœrere, lamentari.

విలయ orbis terrarum destructio. — విలయకాలరుద్ర *Siva.*

విలవిల, విలివిలి, convulsio, nervorum violenta contractio.

విలసిస fulgere, micare.

విలక్ష 1 attonitus. 2 pudens, erubescens.

విలక్షణ 1 insuetus, novus, specialis, rarus. 2 alius.

విలాప lamentatio, fletus. — విలాపిస, dolere, lamentari.

విలాస 1 jocus, ludus (lascivus.) 2 gestus femineus (amorem indicans.) 3 corr. pro విశాల) cœtus, chorus. — విలాసగాడు jocosus ఐశ్వర్యవిలాస divitiæ.

విలేపన 1 unguentum, aroma. 2 illitus

విలేపి oryza.

విలేపిత illitus, unctus, effusus. — విలేపించ illinire, ungere, spargere.

విలోచన oculus.

విలోభన illecebra, tentatio, seductio. — విలోభిత illectus, tentatus, seductus — విలోభించ allicere, tentare, seducere.

విలోమ s. contrarius vel inversus ordo, cursus, etc. — adj. contrarius, inversus.

విలోల tremens, quassatus.

విల్లంగ 1 vituperium, censura; culpa, damnum. 2 crimen, accusatio. 3 lis, controversia.

వివర, వివరణ 1 circumstantiarum explicatio, narratio. 2 rima, hiatus. foramen. 3 menda, defectus. — వివరించ narrare, cum circumstantiis describere. — వివర వాగ singulatim, fuse.

వివర్ణ homo tribûs ignobilis. 2 immutatio in vultu aut externâ specie.

వివర్తన deambulatio circùm altare.

వివశ 1 impotentis animi impetus 2 mortis formido. 3 mortis desiderium.

వివస్వంత 1 sol. 2 Deus

వివాహ matrimonium. (octo species matrimonii numerantur, scil, బ్రాహ్మ, దైవ, ఆర్ష, ప్రాజాపత్య, గాంధర్వ, ఆసుర, పైశాచ, రాక్షస, quarum vocum significationem secundùm litterarum ordinem reperire est.) వివాహమాడికొన్న uxorem ducere. — వివాహమాడికొడ, in matrimonium dare. — ప్రథమ వివాహ sponsalia. — ద్వితీయ వివాహ consummatio matrimonii.

వివిధ varius, diversus, multiformis

వివేక, వివేచన, 1 prudentia, quâ vera à falsis discernuntur.) 2 ingenium, sapientia. 3 astutia. వివేకించ hanc prudentiam alii impertiri వివేచించ, prudenter agere. -- వివేకి vir ingenio præditus.

విశ్వజ fastidium.

విశ fæces, stercus, excrementum.

విశంకట, magnus.

విశద clarus, purus, albus, evidens, manifestus.

విశయ dubitatio, ambiguitas.

విశాఖ 1 *Kartikeya*, 2 *Kumarasâmi.*

విశాఖ decima sexta mansio lunaris.

విశారద 1 doctus, sapiens. 2 eminens. 3 audax

విశాల s. 1 civitas *Ujein*. 2 cœtus. 3 extensio. 4 firmamentum. — adj. extensus, dilatatus.

విశాలత latitudo.

విశిఖ 1 via major. 2 sagitta.— పంచ...పుష్పవిశిఖ *Kama*.

విశిఖి 1 via major. 2 ligo. 3 uxor barbitonsoris.

విశుద్ధ 1 mundus, mundatus, detersus. 2 pius, virtute praeditus. 3 humilis, modestus.

విశుద్ధి 1 munditia, puritas. 2 æqualitas, similitudo. 3 dubitationis amotio.

విశృంఖల non coërcitus, ab omni vinculo liber.

విశేష s. 1 speciale attributum, qualitas, specifica. 2 genus, ratio, modus. 3 distinctio, differentia. 4 membrum. 5 nota *sandalina* in fronte. 6 tropus quidam. 7 quodcumque insuetum aut mirum. — adj. 1 varius, differens. 2 insuetus mirus. 3 specialis. 4 multus, magnus. 5 liberalis. — విశేషిత 1 divisus, distinctus, separatus. 2 speciali notâ vel attributo insignitus. — విశేషించ specialem rei alicujus qualitatem indicare; fusè narrare.

విశేషక vid విశేష, 5.

విశేషణ 1 adjectivum. gr. 2 segregatio, distinctio. — క్రియావిశేషణ adverbium — నామవిశేషణ adjectivum. — విధేయవిశేషణ secundum è duobus substantivis appositis. — ఉత్తరవిశేషణ adjectivum substantivo præpositum — వ్యధికరణవిశేషణ genitivus casus. — సమానాధికరణవిశేషణ substantivum et adjectivum in eodem casu.

విశేషోక్తి tropus quidam.

విశేష్య 1 substantivum. 2 res speciatim distincta. — adj. præcipuus, principalis, specialis.

విశ్రమ, విశ్రాము 1 requies. 2 pausa. (in carminibus.) — విశ్రాంత recreatus, refocillatus, requietus. — విశ్రమించుకొను requiescere, refocillari. — విశ్రాంతి id q. విశ్రమ.

విశ్రాణన donum, munus.

విశ్రుత famosus, celeber, notus.

విశ్లేష 1 separatio, absentia (conjugum, etc.) 2 disjunctio, dissidium.

విశ్వ orbis.

విశ్వంభర 1 *Wishnu*. 2 *Indra* — విశ్వంభరి tellus.

విశ్వకర్మ opifex inter semideos, filius *Brahmæ*.

విశ్వజిత్తు oblatio in quâ, homo cuncta Deo consecrat, præter uxorem et liberos.

విశ్వదేవ genus quoddam deorum, qui in sacrificiis mortuorum

coluntur, decem numerantur.

విశ్వనాథ *Siva.*

విశ్వభేషజ zinziberi siccum.

విశ్వస్రష్టు, విశ్వకర్త, *Brahma.*

విశ్వస్త vidua.

విశ్వామిత్ర quidam *Bramharishi* sic dictus.

విశ్వావసు 1 unus è cœlestibus cantoribus. 2 39us annus in cyclo Indico sexaginta annorum.

విశ్వాస 1 fides, fiducia. 2 amor, benignitas, favor. — విశ్వాసఘాతక proditor. — విశ్వసించ, విశ్వసించ 1 credere, confidere, sperare. 2 amare.

విష 1 venenum. 2 aqua. — విషధర 1 *Siva.* 2 serpens. 3 nubes. — విషవిడుచ venenum expellere. — విషపుర్వు 1 scorpio. 2 homo malignans.

విషణ్ణ depressus, desperans, animo fractus.

విషమ adj. 1 impar (numerus.) 2 asper, inæqualis. 3 arduus (aditu.) 4 pravus. 5 absconditus (sensus.) 6 molestus. 7 incomparabilis. s. 1 molestia, dolor. 2 inæqualitas. 3 locus inaccessus. — విషమాయుధ *Kama.* — విషమచ్ఛద *eschites cholaris.* bot. — విషమనయన *Siva.* — విషమజ్వర febris latens. — విషమగాత్ర vir malignus. — విషమించ lethalis, aut curatu difficilis esse (morbus.)

విషయ s. 1 objectum (sensibus pervium.) 2 regio. 3 refugium, asylum. 4 elementum, munus aut locus (in quo quis sæpiùs versatur.) 5 pagorum aggregatio 6 sacra observantia. 7 semen virile. 8 amasia. 9 aliquid regioni proprium. — prep. de, quoàd v. g. నన్ను విషయమై de me, relativè ad me. — విషయాభిలాష, విషయ కూర inordinata libido. — విషయాంతర violatio fidei conjugalis.

విషవైద్య medicus antidota vendens.

విషయు 1 organum sensationis, sensus. 2 similitudo, parabola.

విషయించ carnaliter amplecti.

విషసూచక perdix rufa.

విషహర antidotum.

విషాణ 1 cornu bestiæ. 2 dens falcatus elephantis, aut apri.

విషాద 1 defatigatio, dejectio animi. 2 mœror, angustia. 3 spes frustrata.

విషువత్తు, విషువ æquinoctium.

విషూచి *cholera* morbus.

విష్కంభ 1 unus è 27 యోగ, q. v. 2 obstaculum, impedimentum.

విష్కిర avis.

విష్టప mundus. — త్రివిష్టప 1 cœlum, terra et infernus. 2 cœlum.

విష్టర sedes brahmanæ in sacrificiis. — విష్టరశ్రవ *Wishnu.*

విష్టి damnatio ad infernum aut

ad tormenta

విట్ట fæces, humana excrementa — విష్టిన ventrem exonerare.

విష్ణు *Wishnu*, deus servator mundi. —విష్ణువర్ధనన, nomen inter milites commune.

విష్ణుక్రాంత.... క్రాంతి, *clitorea ternatea*. (planta febrifuga.)

విషువత 1 æquinoctium autumnale. 2 *Ganges*.

విస్ఫార arcûs sonitus.

విష్వక్సేన *Wishnu*.

విస vid. విష.

విసంవాద 1 deceptio, fidei datæ aut promissionis violatio. 2 contradictio, discordia.

విసర aggregatum, multitudo.

విసర్గ 1 signum aspirationi (ః) 2 derelictio. 3 cursus solis ad meridiem. — అర్ధవిసర్గ vid. జింకి.

విసర్జన 1 dimissio, derelictio. 2 donum.— విసర్జించ, dimittere, derelinquere, abnegare.— విసర్జనీయ 1 derelinquendus. 2 vid. విసర్గ, 1.

విసర్పణ extensio, diffusio.

విసనన aversatio

విసుంటి saltus.

విస్ఫు 1 flamma. 2 fulgor.

విస్రుష్ట expulsus, dimissus, derelictus.

విస్తర, విస్తార 1 diffusio, extensio, 2 copia, abundantia. 3 diffusio (sermonis .) — విస్తరించ, విస్తారమౌన 1 diffundi, extendi, dilatari. 2 diffundere, extendere, dilatare. —విస్తారి, verbosus.

విస్తీర్ణ 1 diffusus, extensus 2 magnus, latus

విస్తృత id. q. విస్తీర్ణ.

విస్ఫోటక pustula.

విస్మయ 1 admiratio , stupor. 2 superbia, arrogantia . — విస్మయించ stupere, mirari.—విస్మిత attonitus. stupens.

విస్మృత oblivioni datus. — విస్మృతి oblivio.

విస్ర odor crudæ carnis.

విస్రంభ 1 fiducia. 2 consequentia, 3 dilectio.

విస్రసి senectus.

విహంగ, విహంగమ, విహగ 1 sagitta, 2 avis.

విహంగిక pertica è quâ suspenduntur onera portanda.

విహాయస firmamentum, cœlum.

విహార deambulatio recreationis causâ. — విహారి deambulans.— విహరించ, విహారించ, deambulare.

విహిత adj. 1 amicus, familiaris, amabilis. 2 aptus, idoneus, congruus. — s. amicitia, familiaritas, salubritas.

విహ్వల agitatus , metu perculsus, suî ipsius impos.

వీలంబ mora, tarditas.

వీరాన superscriptio (epistolæ aut sarcinæ imposita .) మీరువిరా

[illegible] id sens. — వికలత perplexitas, turbatio.

వీచి, fluctus.

వీజన flabellum. — వీజక flabellum agitans.

వీడెము, వీడెకి, వీడియము, వీడిము, planta *béthel*.

వీణె cithara vel lyra Indica. — నారద... తుంబురు... రుద్ర... బ్రహ్మ... సరస్వతీవీణె variæ species ejusdem. — వీణెగాడు citharœdus. — వీణెను మీటు... వాయించు, pulsare citharam.

వీత 1 placidus, tranquillus, cicur. 2 profectus. — వీతరాగ sapiens qui cupiditates edomuit — వీతశోక *asoca*. (arbor.)

వీతిహోత్ర *Agni*.

వీథి 1 via callis. 2 linea, ordo, series.

వీవ్ర ordo successivus, dispositio rerum per vices.

వీర 1 heros, bellator, vir fortis. 2 fortitudo: — వీరభద్ర 1 heros inclytus. 2 unus è ministris *Sivæ*. — వీరాసన uno genu super aliud decussato sedere. — వీరముద్రిక ornamentum medio pedis digito annecti solitum. — వీరముష్టి pugnus conclusus, pollice inter digitos inserto. — వీరముష్టివారు mendici vagi qui incantationes operantur. — వీరవసంత *Kama*. — వీరపత్ని uxor herois. — వీరమాత mater herois, seu infantis masculini. — వీరశూర id q వీర. — వీరత్వ, వీరతన, fortitudo.

వీరణ *anhropogon muricatum*, bot.

వీరాయుధ vid. ఉపరతి, 2

వీరుత్తు, వీరుధ 1 planta repens. 2 ramus

వీర్య 1 fortitudo. 2 robur, vigor, potestas. 3 gravitas, dignitas. 4 constantia. 5 semen virile. 6 splendor. — వీర్యవంతుడు, వీర్యశాలి, vir robustus aut fortis. — వీర్యశుల్క uxor victori in præmium data.

వీస 1 $\frac{1}{16}$a pars 2 portio pars

వీసె, వీసె, quinque *ser*, seu pondus 120 *rupiis* æquivalens.

వీహార locus sacratus.

వీడెము, వీడెకి, వీడ్య folium *béthel*. — వీడెమువాయి sponsalia, seu *bethel* occasione sponsalium distributum.

వీక్షణ, వీక్ష, visio, visus. — వీక్షిత visus, a, um. — వీక్షించు videre.

వు, వూ (voces ab his initialibus incipientes, sub litteris ఉ et ఊ requirendæ sunt)

వృంత caulis seu surculus folii, fructûs, etc.

వృందావన agger aut tumulus intrà domum (ad reservandum *ocymum sanctum*)

వృక 1 lupus. 2 corvus.

వృకోదర cognomen *Bhima*.

వృజిన 1 culpa, vitium, malitia 2 miseria, mœror.

వృత 1 electus, segregatus, prælatus. 2 suppeditatus, ministratus. 3 coopertus, protectus, defensus. 4 vid. వ్రత.

వృతి electio,segregatio,operatio.

వృత్త adj 1 electus. 2 rotundus, sphericus 3 præteritus, transactus. 4 firmus, durus. 5 lectus. 6 mortuus. — s. 1 agendi ratio (præceptis consentanea.) 2 praxis, conditio, ratio victum comparandi. 3 versus, carmen. — వృత్తశాలి, వృత్తసంపన్నుడు, vir probus.

వృత్తాంతము 1 nuntius, fama, rumor. 2 circumstantiæ. 3 factum, eventus. 4 genus, ratio, modus. 5 subjectum. 6 historia, fabula, narratio 7 natura, proprietas.

వృత్తి 1 vid. వృత్త, s. 2. — 2 dramæ.(quadruplicis generis distinguitur: కైశికి animi passiones exhibens. 2 భారతి declamatorius. 3 సాత్త్వతి virtutis exempla exhibens. 4 ఆరభటి, magiam, fraudes, iras et bella exhibens.) — 3. glossa, commentarium. 4 habitatio. 5 significatio 6 portio terræ censu exempta. — ఉంఛవృత్తి ex emendicatis eleemosynis vivere. — శిలవృత్తి spicilegium. — సేవావృత్తి famulatus. — సద్వృత్తి 1 bona agendi ratio. 2 conditio felix.

వృత్రుడు 1 inimicus. 2 caligo. 3 gigas ad *Indrâ* occisus. — వృత్రహ *Indra*.

వృథా, వృథ adj. 1 inutilis 2 pravus, præposterus, non accuratus. — adj in vanum.

వృద్ధ 1 antiquus, vetus, senex. 2 adultus, idoneam mensuram adeptus. 3 sapiens, doctus. 4 congestus, adauctus — వృద్ధా vetula. — వృద్ధత్వము, వృద్ధాప్యము, senectus. — వయోతివృద్ధ ætas provectissima. — కులవృద్ధ tribus eximia. — వృద్ధశ్రవ *Indra*.

వృద్ధి 1 dilatatio, incrementum, extensio. 2 prosperitas, bonus exitus. 3 fenus. 4 abscissio. 5 confiscatio — వృద్ధిసూతకము, immunditia cæremonialis puerperæ — చక్రవృద్ధి anatocismus, fenus de fenore. — పరావృద్ధి fenus maximum lege statutum. — కాలికావృద్ధి fenus relictum capitali addendum. — కాయికావృద్ధి fenus per certas epochas solvendum. — కారితావృద్ధి fenus à privatis inter se determinatum.

వృశ 1 zinziberi 2 mus.

వృశ్చిక 1 scorpio. 2 signum zodiaci sic dictum.

వృష 1 taurus. 2 signum zodiaci cui nomen *Taurus*. 3 virtus, meritum. — వృషధ్వజ, వృషభాంక, వృషవాహన *Siva*.

వృషణము scrotum vel testiculi.

వృషభ s. vid వృష, 1 et. 2 — adj excellens, eminens.

వృషలు vir ex infimâ tribu oriundus.

వృషలి puella antè matrimonium pubescens; mulier ex infimo genere oriunda.

వృషస్యంతి mulier lasciva.

వృషాకపాయి 1 *Parvati.* 2 *Lakshm.* 3 *Satchi.* 4 *swahadévī.*

వృషాకపి 1 *Wishnu* 2 *Siva*. 3 *Agni* 4 *Indra*.

వృష్టి imber, pluvia.

వృష్ణి 1 aries. 2 unus è posteris *Yaduvi*.

వృక్షము arbor. — వృక్షవాటిక hortus. — వృక్షభేదని fabri lignarii dolabra. — వృక్షామ్లము prunus sylvestris?

వెంకటగిరి, వెంకటాచలము, mons *Tirupati*. — వెంకటరమణ, *Wishnu* in eo monte adoratus.

వెంగలి fatuus, stultus.

వెంగెము ludibrium, tecta verba subsannationis.

వెక్కస adj mirus. 2 magnus, latus.— s. 1 aversatio, fastidium. 2 cibi saturitas. 3 severitas.

వెగ్గలి, వెల్లువ nimius, copiosus. — వెగ్గలించు abundare, nimius esse.

వెచ్చము 1 impensa, sumptus. 2 minutæ merces credito emptæ. 3 avium stercus. వెచ్చపెట్టు, impendere.

వెట్టు vid. వెట్టి.

వెట్ట s 1 calor. 2 morbidus corporis æstus. 3 severitas, crudelitas. — adj, 1 calidus, calefactus. 2 severus, crudelis. — వెట్టకాక calor é venereo morbo సెగవెట్ట. — genitorum libidine ortus కామవెట్ట.

వెడి, వెడిమి, facultas, permissio.

వెడ్డూరు vid. వ్యవహారు.

వెధవ vidua.

వెరవు vid. వెరపు.

వెఱ్ఱి adj. 1 amens, rabidus. 2 stultus. — s. 1 rabies 2 stultitia.

వేసంగి (ఎండ) calor solis, sapor pungens.

వేగము s. 1 velocitas, festinatio. 2 violentia, impetus, severitas, subitus impulsus. — adj. 1 celer, velox. 2 violentus, severus, vehemens. — adv. velociter, festinanter. — మనోవేగము velox tanquàm cogitatio. — వేగకాడు vir velox, celer.

వేడుక, వేడ్క 1 spectaculum, exhibitio. 2 pompa. 3 mirum aliquid. 4 aviditas, alacritas, studium vehemens. — adj. 1 mirus, videndi cupidus. 2 magnificus, splendidus. 3 jucundus, amœnus, 4 beatus, delectatus. — వేడుకకాడు amasius, vir ostentationis cupidus.

వేణి coma intertexta (mulierum, infantium, etc.) — (జడ) వేణి

సంగమం confluens trium rivorum, *Gangæ Yamanæ* et *Sarasvatidis* juxtà *allahabad*.

వేణు 1 tibia, avena. 2 arundo *bombu*. — వేణుకస్తూరి, genus quoddam moschi. (unguenti .) — వేణుగోపాలు *Krishna*.

వేతండ elephas.

వేతన 1 stipendium, salarium. 2 victus, ars quâ vita sustinetur. —వేతనబాకీ lis de salario non soluto.

వేతస *calamus rotang*, bot.

వేతాళ vid. బేతాళ

వేత్తృ sapiens noscens naturam Dei et animæ. —శాస్త్రవేత్తృ doctus in sacris litteris.

వేత్ర calamus, arundo. —వేత్రపాణి, వేత్రధర, janitor, lictor.

వేద libri sacri Indorum. (tres propriè numerantur: ఋగ్వేద, యజుర్వేద et సామవేద his verò adduntur, అథర్వణవేద, ఇతిహాస et పురాణ, in quibus antiqua historia aut mythologia)—వేదాంగ scientia sacra, quæ tanquàm pars *Vedarum* habetur et sex complectitur divisiones 1० శిక్ష. pronuntiatio. 2० వ్యాకరణ, grammatica. 3० నిరుక్త interpretatio. 4 ఛందస్సు prosodia. 5० జ్యోతిష astronomia. 6० కల్ప sacri ritus. — ఉపవేద libri ad *vedarum* supplementum pertinentes; v. g. ఆయుర్వేద codex de medicinâ; ధనుర్వేద de arte sagittariâ; గాంధర్వవేద, de musicâ etc. tractans. — వేదాంత శాస్త్ర scientia theologiæ in *vedis* contentæ. — వేదాంతి sectator hujus theologiæ. —వేదవిత్తు, వేదవిదను, *vedarum* peritus. — వేదమూర్తి titulus honorificus brahmanæ sacrificanti dari solitus. — వేదవ్యాస, *Vyasa*, *Vedarum* collector et dispositor. — వేదోక్త verba scripturæ, verba *vedarum*. — వేదోక్త ఆశీర్వాద. sic vocatur forma benedictionis in principio epistolarum scribi solita. — వేద వేద్య, vel, వేదాంత వేద్య, Deus, per scripturam suam cognoscendus.

వేదండ elephas.

వేదన 1 sensatio, perceptio. 2 dolor, angustia, tormentum. — వేదనపెట్టు torquere, cruciare, premere.

వేది 1 *Bramha*. 2... వేదిక, area erecta(quâ utuntur ut altari.)

వేద్య 1 cognoscibilis, quod intelligi aut determinari potest. 2 notus, confirmatus.

వేధ *Bramha*.

వేధన, వేధ. 1 dolor, molestia, incommodum. 2 perforatio — వేధిత 1 transfixus, perforatus. 2 dolens. — v. 1 transfigere, perforare. 2 cruciare, angere.

వేధస్సు 1 *Bramha*. 2 *Wishnu*.

వేధి vid. వేధన, 2. — శబ్దవేధి

‡ lapis philosophicus.

వేధ 1 *Brahma*. 2 nomen regis cujusdam.

వేపథు, వేపన, tremor.

వేమ textoris jugum.

వేల 1 tempus. 2 maris fluxus et refluxus. 3 limes. 4 maris ora vel littus.

వేల్లిత 1 agitatus, tremens. 2 contortus.

వేశ lupanar.

వేశంత piscina, parvum stagnum.

వేశ్మ domus.

వేశ్య meretrix.

వేషము, వేష 1 larva, assumpta species. 2 ornamentum, vestitus, decoramen. —వేషధారి 1 larvâ indutus. 2 hypocrita.

వేష్టక gummi, resina.

వేష్టన 1 quidquid circumdat aut concludit. 2 cidaris. —వేష్టిత circumdatus, conclusus. — వేష్టించ circumdare, concludere.

వేళ tempus, periodus, circumstantia. — ఒకవేళ 1 quâdam vice 2 forsàn, forsitan.

వైకటిక lapidarius.

వైక్లబ్యము 1 turbatio, anxietas. 2 defectus.

వైకక్ష్యము sertum florum in humeris transversim positum.

వైకుంఠ 1 *Wishnu*. 2 paradisus *Wishnuvi*.

వైక్రాంత gemma quædam adamanti similis.

వైఖరి 1 modus 2 agendi ratio 3 pompa. ostentatio.

వైఖానస anachoreta, eremita.

వైకృత, వైకృత్యము, aversatio, fastidium.

వైచక్షణ్యము peritia, profectus, solertia.

వైజనన ultimus mensis graviditatis.

వైజయంత palatium aut vexillum *Indræ*.

వైజయంతి 1 sertum *Wishnuvi* 2 vexillum.

వైడూర్యము, వైదూర్యము, *lapis lazuli* (gemma.)

వైణవ ex arundine productus aut confectus

వైణవిక tibicen.

వైణిక citharœdus.

వైతరణి unus è rivis inferorum.

వైతాళిక vates cui munus est regem expergefacere.

వైదండిక lectio *Vedarum*.

వైదగ్ధ్యము, వైదగ్ధి 1 peritia, dexteritas. 2 astutia, dolus.

వైదర్భి 1 *Damayanti*. 2 *Rukmini*.

వైదిక, వైదీక s. 1 brahmana *Vedarum* peritus. 2 medicus. — adj. spiritualis, *Vedis* consentaneus. -- వైదికవృత్తి conversatio à mundo aliena. — వైదీకభాండస

rem aliquam fusè nimis enarrans.

వైదుషి, వైదుష్య eruditio, doctrina.

వైడూర్య *lapis lazuli.* (gemma.)

వైదేహి, వైదేహికు mercator professione vel tribu. 2 pater *Sitæ*. — వైదేహి, *Sita*

వైద్య 1 scientia medicinæ. 2 medici præscriptum aut opera. — వైద్యుడు, వైద్యకారుడు, medicus. — స్వస్వరూపగవైద్య, Deus. (animas in seipso absorbens.) — వైద్యనాథ *Sivæ*. in inferis regnans.

వైధవ్య viduitas.

వైధాత్రి filius *Brahmæ.*

వైధేయ stultus, ignarus, fatuus.

వైన, వైనం s. 1 modus, ratio, methodus. 2 circumstantiæ. 3 convenientia. 4 causa. — adj. mundus, peritus, ingeniosus. — వైనవాగ recte.

వైనతేయ *Garuda*

వైనాశిక sidus natale.

వైపరీత్య oppositio, repugnantia.

వైపు 1 industria. 2 convenientia 3 spatium. 4 pars, latus. 5 modus, via, methodus secreta.

వైభవ. వైభోగ 1 felicitas. 2 divitiæ. 3 majestas.

వైమనస్య aversatio, fastidium,

వైమాత్రేయ, novercæ filius.

వైమానిక semi-dii.

వైమాళిగ solarium in supernâ parte templi.

వైయాకరణ s. grammaticus. — adj. ad grammaticam pertinens,

వైయాత్య protervia, impudentia.

వయ్యార s. 1 affectatus (gestus, incessus, etc.) 2 nimia concinnitas in vestibus, placendi desiderium 3 superbia. 4 pulchritudo. — adj. affectatus, superbus.

వైయాశి secundus mensis solaris,

వైయాసకి filius *Vyasæ.*

వైయు 1 portare 2 auferre.

వైర 1 inimicitia. 2 fortitudo. — వైరశుద్ధి ..నిర్యాతన ultio, vindicta. — బద్ధ వైర penitùs insita inimicita.

వైరాగి ascetes, mundanas coërcens cupiditates.

వైరాగ్య 1 immunitas ab omni mundanâ cupiditate 2 fixa determinatio, firmum propositum 2 odium.

వైరాణ, వైరాను s. ruina, destructio. — adj desolatus, vastatus, destructus.

వైరి 1 inimicus, adversarius 2 heros. — వైరిత్వ inimicitia, odium.

వైరోచన gigas *Balli.*

వైలు velocitas.

వైవధిక 1 minutas merces vendens 2 vid. చిల్లరబేరం.

వైవర్ణ్య mutatio in colore, vul-

tu, etc.

వైవస్వత 1 *Yama.* 2 unus è *Rudris* 3 septimus *Manu*. — వైవస్వత మన్వంతర praesens periodus.

వైవాహిక nuptialis.

వైశంపాయన philosophus quidam.

వైశాఖ 1 secundus mensis solaris, 2 vid. కడిమి.

వైశేషికమత systema quidam philosophiæ logicæ. — వైశేషిక philosophus ei adhærens.

వైశ్య vir è tribu mercatorum aut agricolarum, *Véssiya.*

వైశ్రవణ *Cubera*, deus divitiarum.

వైశ్వానర *Agni.*

వైషమ్య 1 inæqualitas. 2 solitudo. 3 difficultas 4 inimicitia.

వైష్ణవ s. sectator *Wishnuvi* — adj. ad *Wishnuvum* pertinens. — త్రివైష్ణవులు sectatores *Wishnuvi* habentes triplicem lineam in frontibus suis.

వైహాసిక 1 jocus, ludus. 2 fraus.

వైహాళి tripudiatio, saltus (equi.)

వొ, వో (voces ab his litteris incipientes, sub initialibus ఒ et ఓ requirendæ sunt.)

వొడ్డించి vid. వడ్డించి.

వోఢవ్య ferendi aut portandi capax. — వోఢార, వోఢ్రుడు bajulus.

క్షారి aqua salsa.

వ్యంగ mutilus, deformis.

వ్యంగ్య vid. వింగ్య.

వ్యంజక manifestatio externa sensuum animi.

వ్యంజన 1 nota. 2 barba. 3 genitalia. 4 condimentum. 5 consonens. gr.

వ్యంజిత inductio, sensus ex alio deductus.

వ్యక్త 1 clarus, patens, manifestus. 2 sapiens, peritus. 3 specificus. — వ్యక్తి 1 *individualitas*, manifestatio; species propria. 2 casus, inflectio. gr. 3 res aut persona.

వ్యగ్ర 1 turbatus, perplexus 2 territus, tremefactus — ఏకవ్యగ్ర alicui rei valdè intentus. — వ్యగ్రత 1 turbatio 2 occupatio, studium.

వ్యజన flabellum.

వ్యతికర 1 infortunium, calamitas. 2 mutua actio aut relatio.

వ్యతిక్రమ 1 præposterus ordo. 2 inversio. 3 oppositio, repugnantia, contrarium.

వ్యతిరిక్త varius, distinctus.

వ్యతిరేక 1 differentia, separatio. 2 tropus quidam rhetorices.

వ్యతిహార, వ్యతీహార, permutatio.

వ్యతీత præteritus, transactus.

వ్యతీపాత 1 magna calamitas, portentum, signum. 2 irreverentia, contemptus. 3 decimus sep-

timus ex astronomicis తింగ q. v.

వ్యత్యయము, వ్యత్యాస 1 contrarietas, oppositio. 2 inversus seu præposterus ordo. 3 mors, adversitas. 4 fraus, malignitas.

వ్యథ, వ్యధ, 1 dolor, ærumna. 2 trepidatio, metus. — వ్యథిత 1 dolore aut angustiâ pressus. 2 timore perculsus.

వ్యభిచారము 1 adulterium, stuprum, fornicatio. 2 prava agendi ratio, error (animi aut cordis.) — వ్యభిచరించు fornicari, à viâ rectâ declinare. — వ్యభిచారి 1 adulter, aut adultera; fornicator, fornicatrix. 2 à viâ rectâ declinans. 3 (sub eo nomine comprehenduntur triginta quatuor animi aut corporis qualitates, ad amorem proximè vel remotè spectantes)

వ్యయము 1 impensa, sumptus. 2 destructio, è medio sublatio. — వ్యయిత 1 consumptus, impensus. 2 transactus, dispersus.

వ్యర్థ 1 inutilis, vanus. 2 sensu carens.

వ్యవధానము, వ్యవధి, 1 operculum, velum, cortina. 2 occultatio, 3 otium, mora.

వ్యవసాయము 1 conatus, perseverantia. 2 agricultura. — వ్యవసిత 1 constans. 2 deceptus. — s. veritatis confirmatio, certitudo.

వ్యవస్థ 1 separatio, segregatio 2 decretum, lex scripta. 3 distintio, differentia.

వ్యవహర్త 1 judex, arbiter. 2 litem instituens, coactor, petitor.

వ్యవహారము 1 lis, contentio. 2 constantia, consuetudinum aut legis observantia. 3 contractus. 4 administratio justitiæ. 5 usus. 6. ars quâ vivitur. 7 instrumentum juridicum. — అర్థవ్యవహారము lis ordinaria. — ప్రాణవ్యవహారము, lis capitalis. — వ్యవహారపద...విషయము objectum litis, instrumentum juridicum (decem et octo numerantur, in codice *Manu.*) — వ్యవహారజ్ఞ ..., legis peritus. — వ్యవహరించు 1 litigare, 2 uti. 3 causam agere, sermonem habere (advocatus.) — వ్యవహార్య quod in controversiam vocari potest.

వ్యవహిత 1 contiguus, adhærens. 2 coopertus. — వ్యవహితభ్రాత quicumque è fratribus seipso natu minoribus, omisso propinquiore. — అవ్యవహితభ్రాత frater seipso natu minor. (propinquior) — అవ్యవహితోత్తరకాలము tempus proximè sequens aut futurum — అవ్యవహితపూర్వకాలము tempus nuper elapsum.

వ్యవాయము carnalis copula.

వ్యసన 1 calamitas, infortunium. 2 fatum. 3 vitium aut peccatum quodcumque ab irâ aut de-

siderio oriens. 4 conatus inutilis. 5 dolor, mœror, fastidium. 6 impotentia. 7 intenta applicatio animi. 8 lapsus. — వ్యసనకర, molestus. — అశ్లీలవ్యసన voluptates corporeæ. — వ్యసనాక్రాం mœrens. — వ్యసని nebulo.

వ్యస్త 1 turbatus. 2 pervadens, penetrans 3 præsens, essentialis. — వ్యస్తపద confusa factorum expositio.

వ్యాకరణ Grammatica.

వ్యాకుల adj. mœrore oppressus. — s. mœror, ærumna, anxietas. — వ్యాకులత id. sens.

వ్యాకోచ, expansus.

వ్యాకోప offensa, oppositio.

వ్యాఖ్యాత explanatus.

వ్యాఖ్యాన, వ్యాఖ్య interpertatio, glossa, commentarium. — వ్యాఖ్యేయ interpretabilis.

వ్యాఘాత 1 obstaculum, impedimentum. 2 percussio. 3. 13us ex astronomicis యోగ, q. v.

వ్యాఘ్ర s. tigris. — adj eximius. optimus.

వ్యాఘ్రాట alauda.

వ్యాజ 1 deceptio, fraus, astutia. 2 prætextus, larva, aliena species. — వ్యాజస్తుతి mendax encomium. — వ్యాజనింద simulata exprobratio. — వ్యాజోక్తి simulatè dictum.

వ్యాజ్య lis, contentio, rixa. — వ్యాజ్యగార litigiosus. — ఎదువ్యాజ్య reciproca accusatio.

వ్యాధ auceps, venator.

వ్యాధి morbus. — వ్యాధిష్ఠ, వ్యాధిస్థ æger, ægrotans,

వ్యాన una è quinque vitalibus auris.

వ్యాపక 1 diffusus, pervadens extensus, replens. 3 major. — వ్యాపిస replere, pervadere, diffundi. — వ్యాపన diffusio, extensio.

వ్యాపరిస rei alicui vacare.

వ్యాపాద prava intentio, desiderium nocendi.

వ్యాపాదన cædes, occisio.

వ్యాపాదిత 1 læsus. 2 occisus, trucidatus.

వ్యాపార 1 negotiatio, mercatura. 2 occupatio quæcumque, actus. — వ్యాపారా మాడ negotiari. — వ్యాపారవాగ vænire. — వ్యాపారాకొడ vendere. — వ్యాపారస్థ, వ్యాపారగార, వ్యాపారి, mercator, venditor. — వ్యాపారి brahmana è sectâ మాధ్వ.

వ్యాప్త 1 vid. వ్యాపక, 1. — 2 celeber, famosus. 3 plenus. 4 collocatus. 5 comparatus. 6 circum datus. — వ్యాప్తి præsentia essentialis. (v. q. numinis in omnibus locis.)

వ్యావ్య 1 pervius. penetrabilis. 2 rarò occurrens. 3 inferior.

వ్యామ ulna. (*brasse*.)

వ్యామోహ amor carnalis. — వ్యామోహించ inordinatè amare,

వ్యాయత 1 multis vacans negotiis. 2 longus.

వ్యాయామము 1 labor, fatigatio. 2 exercitium gymnasticum.

వ్యాయోగ drama exhibens facinora palæstritarum, bellatorum, etc.

వ్యాల s. 1 serpens. 2 fera 3 fraudulentus homo. 4 elephas malignus. — adj. pravus.

వ్యాళి fabulosa quædam avis biceps.

వ్యావహారి 1 dictu congruus. 2 minister, consiliarius.

వ్యావృత్త 1 electus. 2 circumdatus. 3 laudatus. — వ్యావృత్తి 1 selectio. 2 laus, encomium.

వ్యాస 1 *Vedarum* dispositor. 2 diffusio, extensio. 3 diameter.

వ్యాసంగ 1 mœror. 2 usus, experientia (in addiscendo.)

వ్యాహత 1 turbatus, territus 2 repulsus.

వ్యాహార 1 loquela. 2 verbum.

వ్యాళ vid. వ్యాల.

వ్యాళి vid. వ్యాలి.

వ్యాళీ vid. వేలీ.

వ్యుత్క్రమము ordo præposterus.

వ్యుత్పత్తి 1 doctrina, scientia. 2 etymologia. — వ్యుత్పన్న 1 doctus, litterarum peritus. 2 completus, finitus. 3 derivatus. 4 generatus.

వ్యుత్పాదన etymologiæ investigatio. — వ్యుత్పాదించ vocis alicujus etymologiam adinvenire.

వ్యుష్ట 1 aurora diluculum. 2 consequentia, sequela. 3 vid. ఋద్ధి, 1,

వ్యూఢ dispositus, ordinatus.

వ్యూతి actio texendi.

వ్యూహ 1 acies ordinata. 2 multitudo.

వ్యోమము cœlum, firmamentum, æther. — వ్యోమకేశ *Sivæ*

వ్రజ 1 stabulum (bovinum.) 2 grex, armentum, turba.

వ్రజ్య vagatio.

వ్రణ ulcus, plaga, vulnus,

వ్రత votum, praxis religiosa voluntariè assumpta, etc. — వ్రతమనుష్ఠించ, servare votum. — వ్రతి, వ్రతిక, habens super se votum. — పతివ్రత uxor casta. — ఏకపత్నీ... ఏకదారవ్రత maritus fidelis. — కాకవ్రత cibis quibusdam per certa tempora abstinens. — వ్రతగేడి 1 votum frangens. 2 impudicus. — వ్రతభంగామాడు 1 votum violare. 2 mulierem stuprare. — ఏకాదశీ వ్రత votum jejunandi undecimâ die cujusque quindenæ lunaris.

వ్రతతి 1 expansio, apertio, extensio. 2 planta repens.

వ్రయ sumptus.

వ్రాత aggregatum, multitudo.

వ్రాత్య 1 brahmana (non ini-

tiatus consuetis cæremoniis .) 2 vir pravus. — వ్రాత్యత్వ pravitas.

వ్రీడ, వ్రీళ, pudor, verecundia.

వ్రీహి oryza; (præsertim, oryza in tempore pluviarum maturescens.)

శ

శంకర *Siva.*

శంకిత 1 tremefactus , territus 2 dubius , incertus . 3 instabilis. — శంకిప 1 timere . 2 dubitare, hæsitare, suspicari.

శంకు 1 truncus , stipes (arboris .) 2 jaculum . 3 numerus, 4 palus. 5 acus vel gnomon solarii. 6 concha.

శంకె 1 timor . 2 dubium, suspicio , ambiguitas . — భూత...ఘూత ...వాయు... ఘోర.... దివ్యశంకె malus spiritus . — అల్ప...జల...లఘు.. మూత్రశంకె, actio mingendi . — శంకానివృత్తి. గుదుశంకె actio ventrem exonerandi — శంకానివృత్తి, శంకాపరిహార , dubiorum illustratio — ఆమశంకె muci congeries. — సశంక dubio aut timore agitatus. —agitatus. — నిశ్శంక dubio aut timore immunis.

శంఖ 1 concha (quâ utuntur Indii pro tubâ aut pro vase libationum.) 2 nota arithmetica [1] quam sequuntur 16 *zero* . — శంఖనిధి unus è thesauris *Cuberæ*. —

శంఖచక్రపుకోలలు 1 sigillum habens effigiem rotæ et conchæ. 2 baculi iisdem figuris insigniti, quos ferunt antè idola.

శంఖక armilla.

శంఖనఖ 1 parva concha. 2 unguentum.

శంఖపాషాణ *arsenicum* . (venenum .)

శంఖి *Wishnu*

శంఖిని genus quoddam mulierum

శంట, శంఠ, pili circà genitalia.

శండ eunuchus, impotens.

శంఠ rex quidam.

శంప fulgur.

శంబర 1 aqua. 2 gigas à *Kamâ* occisus . 3 cervus . — శంబరారి *Kama.*

శంబల 1 salarium , stipendium. 2 cibaria in viam , pecunia pro sumptibus, etc.

శంబాకృత bis aratus. (ager.)

శంబూక, శంబిక 1 concha duas valvas habens . 2 *shudra* quidam ascetes.

శంబి 1 fulgur , telum *Indræ*. 2

vid. శంబాకృశ.

శంఘ vid. శంకి, 1.

శంఘలి lena.

శంభు 1 *Siva*. 2 *Bramna*.

శంసన, శంసి 1 laus, adulatio . 2 votum, cupido. 3 loquela. — శంసిత 1 dictus. 2 laudatus.

శక 1 epocha. æra. 2 tribus quædam.

శకట 1 currus , plaustrum . 2 scurra (in ludo latrunculorum.) 3 gigas quidam.

శకల pars, portio, fragmentum.

శకారు 1 littera శ. 2 vid. శంట.

శకుంత, శకుంతి, avis.

శకున 1 omen, augurium. 2 avis — శకునగాడు ominum interpres. — శకునపాలుపరిచూడు, auguria consulere de uxore pro filio suo eligendâ.

శకుని 1 avis 2 avunculus principum *Kuruvu* 3 astronomica quædam periodus.

శఫరి piscis.

శకృత్తు fæces, excrementa. — శకృత్కరి vitulus

శక్తి, శక్రి, శకి, æstus, calor, vid. శకి.

శర్కర saccharum.

శక్త adj 1 potens, habilis, capax, robustus. 2 diligens, attentus, strenuus . — అశక్త debilis, non valens.

శక్తి 1 potestas, robur, fortitudo. 2 dea, vis quâ deus agit, etc 3 genitalia mulieris 4 ferreum jaculum. 5 vis verborum — శక్తిమంత potens. — శక్యానుసార, యథాశక్తి, pro posse suo. — శక్తిపూజ, turpissimum quoddam sacrificium . — శక్యార్థ modus subjunctivus seu *potentialis* gr. — శక్తిశట... లంకర.... జేశట pestis (quæ à deâ iratâ immitti censetur.) — అశక్త impotens . — శక్తిధర *Karticeya*.

శక్య possibilis. — అశక్య impossibilis . — శక్యార్థ 1 idonea significatio. 2 opus possibile.

శక్ర *Indra* . — శక్రజిత్తు filius *Ravanæ*. — శక్రధనుస్సు iris . — శక్రగోపక coccinella. (insectum.)

శక్వరి rhythmus quidam poeticus .

శంకరి vid. శంకరి.

శగరి calidus, fervens, torridus. — శగరిమ 1 calor. 2 affectatus gestus vel incessus.

శచి uxor *Indræ*.

శజ్జ 1 *holcus spicatus*. 2 cubile 3 dormitorium. — శజ్జకు cubicularius . — శజ్జయసాల genus quoddam oryzæ.

శట horripilatio . — శటరొమ్ము 1 erigi. (pili carnis) 2 inflari (superbiâ)

శటగి vid. శకటి.

శట్టి mercator. — తెలుగుశట్టి, mercator Telinganus. — తెరవిశట్టి mercator Tamulensis. — శట్టికర్మ

శ id. q. శట్టి. —శట్టరు, శట్టియరు mercatores. — ధనవంతశట్టి dives mercator.

శట్లె calceamentum muliebre.

శఠ pravus, inhonestus. — శఠత్వ, శాఠ్య, pravitas.

శఠత 1 superbia, insolentia. 2 deceptio. 3 offensa. 4 zelotypia. 5 invidia.

శడకు 1 amœnus, jucundus. 2 exornatus, decoratus.

శడరు horipilatio

శడి, శడికోలలు, variæ partes machinæ satoriæ

శడియ 1 perversé agere. 2 plenus esse. (spica frumenti.)

శణ, శణము, *cannabis sativa*, bot.

శణసు 1 invidus esse. 2 litigari, decertare. — శణసాట, certamen.

శణెయ 1 iratus esse. 2 trahere.

శత 1 centum. 2 multi. — శతకోటి.... ధారి, *Indræ* fulgur. — శతపత్ర.... దళ, *nymphæa*. — శతపత్రక picus. — శతఘ్ని telum quoddam. — శతమన్యు.... క్రతు....మఖ, *Indra*. — శతభిషక్కు.... భిషజ.... తారె.... విశాఖె, vigesima quarta mansio lunaris — శతహ్రదె 1 fulgur. 2 fulmen. — శతానంద 1 *Bramha* 2 filius natu major *Gautamæ*. — శతపది centipes. (insectum. — శతపద.... పథ.... పర, deambulatio recreationis causâ. — శతతమ centesimus. — శతావరి *asparagus racemosa*. — శతధార్కు *Wishnu*. — శతధృతి 1 *Bramha* 2 *Wishnu* — శతాంగ currus — శతార 1 reta. 2 fulmen.

శత్రీ tectum verbum ad significandum reptile venenosum.

శత్రు 1 inimicus, adversarius 2 hostis. —శత్రుత్వ, శత్రుతన, శత్రుభావ inimicitia. — శత్రుపడె aggredientium exercitus. — మిత్రశత్రు 1 fraudulentus amicus. 2 stultus amicus. — అజాత శత్రు *Yudishtra* — శత్రుఘ్న *Ramæ* frater natu minor. — షడ్వర్గశత్రు, అంతరంగశత్రు 1 sex præcipua humani generis mala. 2 sensus. 3 proditor.

శద్ది, శదిదపటి, సొప్పశది 1 fenum aut paleæ conculcata. 2 peripsema, rudera.

శని శనైశ్చర planeta *Saturnus*, sivè semi-deus eam regens. — ఏళరెయాటదశని influxus valdè funestus hujus planetæ, septimo quoque anno occurrens. — శనివార sabbatum. — శనిప్రియ smaragdus. — శనికెలస molestum opus.

శవ 1 cadaver. 2 juramentum.

శపథ 1 jusjurandum, affirmatio adhibito jurejurando. 2 imprecatio, maledictio. — శపథమాడు 1 1 jurare. 2 solemniter statuere. — శపథగార vir audax, propositi tenax.

శపన 1 maledictio, anathema,

imprecatio. 2 affirmatio cum juramento. — శపించు maledicere, anathematizare.

శప్పు vid శపథ.

శఫ solea (equi, bovis, etc.)

శఫరి genus quoddam cyprini.

శబరు barbarus, venator agrestis

శబలము color variegatus. — శబలి, శబళి 1 vacca variegata. 2 vacca abundantiæ.

శబ్దము 1 sonus. 2 verbum, vox — శబ్దశాస్త్రము grammatica. — శబ్దించు strepitum edere. 2 sonare. — అపశబ్దము vox grammaticæ contraria — శబ్దగ్రాహము auris. — శబ్దపరిచ్ఛేదము nominum syntaxis. — శబ్దములు inflexiones casuum, etc. recitare. — అజంతశబ్దము vox in vocalem desinens. — హలంతశబ్దము vox in consonantem desinens. — నిశ్శబ్ద tacitus, quietus, mutus, sine strepitu.

శబ్దిత resonans. — శబ్దించు resonare.

శమలి, శమలి, శమలి s. malum, infortunium, injuria — adj. 1 infortunatus. 2 pravus. 3 insulsus.

శమము quies, immunitas ab omni desiderio aut passione animi, profunda meditatio. — శమవంతు profunde meditans

శమనము 1 Yama. 2 cervus, dama. 3 immolatio. 4 quies mentis. 5 actio domandi, exstinguendi, etc. — శమనస్వసృ rivus Yamana. — పాపశమనము peccatorum remissio. — శమనమగు sedari.

శమలము fæces, excrementa.

శమి 1 mimosa sami, (arbor.) 2 serratula anthelmintica.

శమించు, శమయించు 1 quietus esse. 2 sedatus esse, pacificari. — శమిత pacificatus, sedatus.

శమీధాన్యములు olera, legumina.

శయము 1 manus 2 boa constrictor (serpens.) 3 somnus. — భుజంగశయము, serpens. — జలశయము, nymphæa bot.

శయనము 1 somnus 2 cubile. 3 copula carnalis. — శయనించు dormire.

శయ్యాగృహము 1 cubile. 2 cohabitatio.

శయాళువు 1 vir somnolentus. 2. boa constrictor.

శయ్య 1 cubile, stratum. 2 stylus.

శరము 1 sagitta. 2 saccharum sora (arundo) 3 aqua. — శరజన్ము Karticeya. — శరాసనము, శరాసన arcus. — శరధి 1 pharetra. 2 mare. — శరవర్షము ferreus imber.

శరటు vid. సరటు.

శరణు vid. శరణు. — శరణు కావలెను 1 adultera. 2 menstrua mulier.

శరఖండము excubiæ.

శరణము 1 domus. 2 protectio, tutela, asylum. 3 venia (victis concessa.) — శరణాగతి alienum auxilium implorans. — శరణార్థి id. sens. — శరణాగతరక్షణము protectio

vel auxilium misero concessum. — శరణాగతి actio confugiendi sub alterius patrocinium.

శరణు 1 salutatio, obsequium. protectio. 3 protector.

శరణ్య s. protector. — adj. pauper, egens, protectione dignus.

శరత్కాలము, శరత్తు, శరదృతువు autumnus.

శరభ 1 fabulosa bestia octo pedes habens 2 unus è simiis exercitûs *Ramæ*.

శరవ్య meta.

శరారు malignus, noxius.

శరావ 1 operculum. 2 catinus testaceus.

శరీర s. corpus. — corporeus. — శరీరధర్మ, శరీరప్రకృతి natura, indoles corporis. — శరీరబాధ ventris exoneratio. — శరీరాంతర corpus in subsequenti nativitate assumendum. — స్థూలశరీర corpus crassum — సూక్ష్మశరీర corpus subtile — లింగశరీర corpus primordiale. — వాత...వాయుశరీర 1 corpus rheumatismo laborans. 2 corpus pingue. — పిత్తశరీర, biliosa natura. — శ్లేష్మశరీర phlegmatica complexio. — నరకశరీర damnatum corpus — స్వర్గశరీర glorificatum corpus. శరీరసంబంధ cognatus — శరీరజ 1 filius 2 *Kama*. 3 è corpore oriens. — అశరీర *Kama*. — శరీరి ens corporeum. — అశరీరి ens spirituale.— శరీరబంధక obses.

శరి 1 carcer custodia. 2 captivitas, servitus.

శర్ఖ stirpis alicujus ramus vel linea.

శర్కర 1 saccharum. 2 testa fracta. 3 calculus, glarea. 4 saccharum depuratum. — శర్కరిల, శర్కరిల petrosus.

శర్ధన ventris crepitum edere.

శర్మ 1 beatitudo, voluptas. 2 antiquus brahmanarum titulus.

శర్వ *Siva*. — శర్వాణి *Parvati*.

శర్వరి nox.

శల, శలల, శలలి, hystricis penna. (*porcépic*)

శలతి tela tenuis subter quam insecta abscondunt ova sua.

శలభ locusta.

శలవు sumptus, impensa.

శలాక, శలాకి 1 acus, stylus ferreus, veru, etc. 2 sagitta, jaculum. 3 calamus, virga, etc.

శలాటు immaturus, humidus.

శలాటుక, శలాయు } trabecula transversa et horizontalis quâ junguntur trabes obliquæ tecti.

శల్తి sonitus, strepitus.

శల్మలి *bombax heptaphyllum*, bot.

శల్య *Vangueria spinosa*, bot. 2 hystrix. 3 rex quidam. 4 limes 5 paxillus, acus, etc. 6 os, (*ossis*) 7 jaculum 8 baculus arun-

dineus. 9 spina. 10 sagitta. 11 ferreus vectis. 12 peccatum. 13 difficultas; angustia. 14 contumelia. 15 venenum. — శల్యవాగ ardous evadere. — సశల్య difficilis, molestus, impeditus.

శల్య, శల్లా, శల్లి, longum vestimentum limbum non habens.

శవ cadaver. — జీవచ్ఛవ vir inutilis.

శశ 1 lepus, cuniculus. 2 maculæ in orbe lunæ. — శశధర, శశాంక luna.

శశాదన accipiter.

శశి luna. — శశిధర శశిశేఖర *Siva*. — శశిఖండ phases lunæ. — శశికాంత fabulosa quœdam gemma.

శష్కులి 1 auris externa. 2 placenta quædam.

శష్ప 1 gramen tenerum. 2 vid. శష్ప.

శస్త s. beatitudo, excellentia. — adj. excellens, beatus.

శస్త్ర 1 telum quodcumque. 2 culter, gladius. 3 ferrum seu chalybs. — శస్త్రవైద్య chirurgus — శస్త్రజీవి bellator.

శహరు 1 civitas. 2 macellum.

శహలు vid. శాలు.

శళ, శళపు aquæ fluentis cursus, impetus.

శళశళని viscosus.

శదియ trahere. — శదుకొండుకొఁగ abducere. — చబుకు శదియ flagellare.

శాంఖిక in conchis elaborandis artem exercens.

శాండిల్య celeber philosophus.

శాంత adj. clemens, pacificus, mansuetus, queitus. — s. 1 ascetes, qui passiones animi edomuit. 2 assidua contemplatio, terrenorum abnegatio, etc. — శాంతనవ *Bhima*.

శాంతి 1 quies (animæ in spiritualium meditatione absorptæ.) 2 patientia, tolerantia. 3 mansuetudo, clementia. 4 cæremoniæ pacificæ præparatoriæ. 5 sedatio, remissio. 6 funesti in fluxûs aversio. ఋతుశాంతి matrimonii consummatio — శాంతిగ్రంథ libri de religione tractantes.

శాంబరి præstigiatrix.

శాక 1 olus, legumen. 2 una è septem regionibus quas Indi enumerant.

శాకిని dea quædam *Sivæ* et *Durgæ* ministrans.

శాక్తరు adoratores deæ శక్తి.

శాక్తీక hastatus miles.

శాక్య *Buddha*.

శాఖి 1 arbor. 2 *Veda*.

శాఖ 1 ramus arboris. 2 subdivisio *Vedarum*. — శాఖానగర suburbium. — శాఖామృగ simius. —

శాబ్దప్రమం ex inductione aliquid affirmare.

శాగిర్దుపేష్కారుకచేరి curia præfecti castrorum.

శాటి, శాటీ 1 vestimentum eremitæ. 2 stragulum. 2 indusium inferius, vestis.

శాఠ్యం pravitas.

శాడ ager ad excipienda semina præparatus.

శాద్వల viridis, gramine abundans.

శాణ, శాణకల్లు 1 cos. 2 lapis lydius. — శాణకుడియ .. మాడ cote acuere.

శాత s. lætitia, voluptas. —adj. 1 beatus, prosper. 2 tenuis.

శాతకుంభ aurum.

శాతన tabes, attenuatio.

శాత్రవ s. inimicitia.—adj. hostilis.

శాద 1 cœnum. 2 gramen viride.

శానభోగ vici ratiocinator. — శానభోగికీ, శానభోగితన ejus partes aut munus — శానాయ granum in stipendio illi datum. సుంకదశాన భోగ publicanus. — కజాను శాన భోగ publicus ratiocinator.

శాన adj. abundans, multus, numerosus. — adv. multum.

శాప 1 maledictio, anathema, imprecatio. 2 contumelia, convicium, probrum, 3 juramentum. — హెచ్చశాపదట్లు వగ్గు suprà modum conviciis appetere. — శాపిన maledicere. — శాపగ్రస్త maledictus.

శాబ, శాబక pulli (animalium.)

శాబాసు Euge!

శాకురి 1 mulier nigra. 3 Durga.

శామిత్ర immolatio.

శాయి atramentum.

శాయిది, శాయిరీ testis.

శారద in æstate productus.

శారది Eschites scholaris, bot.

శారదీ Sarasvati.

శారి 1 gracula religiosa (avis) 2 pedes in ludo latrunculorum.) 3 phaleræ elephantis.

శారిక vid. శారి, 1.

శారీర adj. spectans ad corpus. — s. in musicâ, vox.

శార్దూల excellens, præeminens, excelsus, superior. v. g. రాజ శార్దూల, rex celeber. —s. tigris regius.

శార్వరి 34us annus in Indico cyclo sexaginta annorum.

శాలి adj. præditus. v. g. బుద్ధి

శాలి ingenio præditus. — s. oryza.

శాలివాహన, శాలివాహనశక, celeber quidam rex, institutor æræ apud Indos receptæ.

శాలువ, శాలు, pallium. — జతశాలు duo pallia. — శాలుసాది commune pallium. — జరీశాలు sericum. — కుచ్చుకొనశాలు limbum aureum habens. — బుట్టేదారీ శాలు pallium acu pic-

tum.

శాలూరు 1 radix esculenta lilii aquatici. 2 rana.

శాల 1 locus. 2 atrium, cubiculum, cœnaculum. 3 series vel ordo arborum — చదువశాల schola.

శాల్మలి *Bombax heptaphyllum*, bot.

శావ, శావాశౌచ, pollutio è morte cognati oriens (juxtà Indos.)

శావంతి, శావంతిగె *chrysanthemun Indicum*, bot.

శావిగె farina subacta, in funiculos producta et cum saccharo et butyro frixa.

శావె *caladium esculentum.* — శావెయొడ్లు genus quoddam oryzæ.

శాశ్వత, శాశ్వత 1 perpetuus, æternus. 2 fixus, permanens, stabilis. — s. *Siva*.

శాసన 1 charta, instrumentum regiæ donationis. 2 jussum, edictum. 3 tabulæ, acta, contractus scriptus. 4 monumentum. — క్రూరశాసన severum edictum.

శాసిత gubernatus, jussus.

శాస్తి 1 punitio. 2 jussum.

శాస్త్ర 1 ars, scientia. (dicitur sive de scientiis propriè dictis, sive de artibus mechanicis.) 2 jussum, præceptum. 3 cæremonia vel observantia superstitiosa. — శాస్త్రజ్ఞ... విద్య... విదుడు... పారగ, vir doctus. — ఆగమశాస్త్ర lex cæremonialis. — నీతిశాస్త్ర politica æconomia. — అలంకారశాస్త్ర rhetorice. — సూపశాస్త్ర ars culinaria. — మిథ్య... బాహ్యశాస్త్ర scripta apocrypha — శాస్త్రీయ, శాస్త్రోక్త scientiæ congruus.

శాస్త్రి 1 vir doctus. 2 titulus quidam honorificus.

శి (voces ab hâc initiali incipientes, si in sequentibus paginis non inveniantur, sub litterâ సి requireudæ sunt.)

శింగ vid. శింహ.

శింగర vid. శృంగార.

శింగము 1 jocus, ludus. 2 leo.

శింగమస vid. శృంగమస.

శింగళ insula Taprobana sive *Ceylan.*

శింగళీక simius niger.

శింగి vid. సింహ.

శింగితన, శింగిరితన 1 asperitas, severitas. 2 aciditas.

శింఘాణ mucus.

శింజిత, శింజి, tinnitus. (catenarum, annulorum, etc.)

శింజిని funis arcûs.

శిండు injucundus, squalidus, nauseam provocans.

శింఖాణ mucus.

శింబి 1 circulare pulvinar (ad deponenda vel transferenda vasa.) 2... శింబ, siliqua leguminis.

శింఝర vid, శింగర.

శికస్తు epistolam scribendam complicare

శికారి venatio.

శికిలి, శికిలీ actio poliendi aut detergendi. — శికిలిగార politor.

శికె, శికా, శిఖా 1 sigillum, typus. 2 moneta sigillo impressa.

శిక్కటి, శిక్కటికె, శిక్కణి, శిక్కణికె crassus quidam pecten ligneus.

శిక్కు vid. సిక్కు s. et v.

శిక్కె 1 funis in extremâ parte perticæ [కావడి] aut stateræ alligatus. 2 laqueus in quo suspenduntur ollæ, etc.

శిఖండ 1 cauda pavonis. 2 cincinnus in capite relictus tempore tonsuræ.

శిఖండి 1 pavo 2 filius *Drupadæ*.

శిఖర cacumen, vertex, pinnaculum. — శిఖరాఢాక consummare.

శిఖరి 1 arbor. 2 mons.

శిఖరిణి lac coagulatum cum aromatibus et saccharo mixtum.

శిఖావళి pavo.

శిఖి 1 pavo. 2 ignis.

శిఖ 1 flamma. 2 acus, cacumen. 3 ramus. 4 cincinnus in summo capite. — శిఖావంతను ignis. — దేవశిఖామణి Deus maximus.

శిగు vid. సిక్కు.

శిగ్గు pudor, verecundia.

శిట్టు vid. సిట్టు.

శిడి vid. సిడి.

శిడలు, శిడ్లు, fulmen.

శిడుకు 1 petulantia, morositas. 2 æstus nimius.

శిడుబు variolæ vid. సిడుబు.

శిత 1 acutus. 2 exacutus (cote.) 3 tenuis.

శితారు, శితారి, శితార్ genus quoddam citharae.

శితి 1 niger. 2 albus.

శిథిల laxus, vetus, mollis, flaccidus, languidus, infirmus, — శిథిలత్వ debilitas, languor. — శిథిలద్విత్వ imperfecta pronuntiatio consonantium (duplicium aut aspiratarum.)

శిదగు 1 decorticare, exuere siliquâ (amygdalas, etc.) 2 manibus praetentare.

శిద్దిగె, శిద్దె, lagena coriacea.

శిద్దివాలరు genus quoddam hominum nigrorum et robustorum.

శిద్ధ paratus vid సిద్ధ.

శిద్ధపత్రి vid. బంగి.

శిద్ధి vid. సిద్ధి.

శిప radix quædam fibrata.

శిఫారస్సు, శిఫాసు, commendatio, favor.

శిపివిష్ట *Siva*.

శిప్పె vid. సిప్పె.

శిబరు fragmen, segmentum.

శిబి rex quidam.

శిబికె lectica, sella gestatoria.

శిబిర castra, castrorum positio.

శిబ్బితి 1 ira, offensa 2 injucunditas.

శిబ్బ్యు albæ maculæ in corpore virili.

శిబ్బి 1 olla ad excipiendos cineres. 2 segmentum.

శిర nervus, viscera, etc.

శిర, శిరస్సు 1 caput. 2 summa pars arboris. — శిరసావహించ diligenter obedire. — శిరోరుహ, శిరోజ, శిరసిజ, శిరసిరుహ, capilli. — శిరోధరి, శిరోధి, collum. — శిరోవేష్టి cidaris laxè circumvoluta — శిరవెరగు annuere — శిరోగృహ 1 turricula. 2 superna contignatio. — శిరోమణి 1 margarita capiti annectenda. — శిరచ్ఛేద decollatio. — శ్రుతిశిరస్సు theologia. — శిరస్త్ర, శిరస్త్రాణ, cidaris vel tegumen quodcumque capitis.

శిరి vid. శ్రీ.

శిరీష mimosa shirisha bot.

శిల 1 lumbricus 2 spicilegium

శిలాజతు bitumen

శిలాశరణి alabastrum.

శిలీంధ్ర boletus, fungus.

శిలీముఖ 1 sagitta. 2 apis.

శిలుకు 1 reliquum exsolvendum 2 intricatura.

శిలువ crux. — శిలువేయబడిపు crucifigere.

శిలే petra lapis — శిలోచ్చయ mons. — శిలామయ merus lapis — శిలానది rivus quidam gelidus. —

శిలాధాతు creta

శిల్ప quaecumque ars mechanica. — శిల్పి, శిల్పకార, faber. — శిల్పశాస్త్ర 1 ars mechanica 2 architectura.

శిల్వె vid. శిలువ.

శివ 1 *Siva* 2 prosperitas, felicitas, gaudium. 3 inspiratio. — శివరాత్రి decima, tertia nox in quindenâ obscurâ mensis februarii; dies natalis sivae. — శివధార filum quo suspenditur *Linga*. — శివంకర, శివకారి, propitius, faustus

శివంగి leopardus. (*guépard.*)

శివఘర్మజ planeta *Mars.*

శివధు 1 segmentum. 2 fasciculus aristarum desectarum (*gerbe.*)

శిపదాన lac coagulatum.

శివనాళి *ophioxlon serpentinum.*

శివమల్లి *Æschynomene grandiflora.*

శివరు, శివలు 1 vid. శిబరు. 2 stamina plantarum.

శివాయి 1 praeter. 2 insuper.

శివాయిజమా bona Gubernio obtingentia, mulctae, bona sine haerede morientium.

శివె 1 *Parvati* 2 vulpes (*chakal*)

శిశిర frigidus,

శిశు 1 infans, lactens. 2 pullus.

శిశుపాల gigas quidam.

శిశుమార *tursio Gangeticus*, (piscis.)

శిశ్న genitalia viri,

శిష్టు obediens, docilis.

శిష్టి jussum, præceptum.

శిష్యుడు discipulus, alumnus. — శిష్యార్జితి emolumentum magistro spirituali è discipulo suo proveniens.

శుశ్రూష superiori exhibitum officium.

శిస్తు tributum agris impositum.

శిళ్ళ sibilum.—శిళ్ళకొట్టు sibilare.

శిక్ష 1 punitio, castigatio. 2 instructio, doctrina. శిక్షించు punire, castigare, mulctare. — శిక్షచెప్పు docere — శిక్షితు 1 doctus, educatus. 2 castigatus,

శీ 4 suavis, dulcis. 2 non salsus. 3 non coctus, crudus.

శీంటు vid. శీటు.

శీకర imber tenuis, vento dispersus.

శీకాయ mimosa abstergens. bot.

శీకోల 1 sericum ante reges et idola agitari solitum. 2 umbella.

శీగె, శీగెకాయలు, mimosa abstergens. bot.

శిగ్రు moringa, bot.

శీఘ్రు adj velox, celer, citatus — s festinatio, velocitas.

శీటు 1 detergere. 2 sedens incedere.

శీత adj frigidus. — s. frigus.— శీతోష్ణ tepidus.

శీతాఫల annona squamosa, (fructus) bot.

శీతలకడుపులు variolae.

శీత Sita, uxor Ramæ

శీదు nares emungere

శీధు liquor inebrians è saccharo expressus.

శీను sternutare

శీపురి everriculum. — శీపురితీగెలు asparagus armentosus.

శీబి fructus guava dictus.

శీమ 1 regio. 2 Europa.

శీయంగ suaviter.

శీయు vid. శీ,

శీరపిగ crassus pecten ligneus.

శీరసాదు genus quoddam brahmanarum.

శీరు s. lens v. 1 sibilare. 2 indignari.

శీరుంగబ్బి aqua. (è vase effluens, ex ore emissa, etc.

శీరె muliebre pallum aut vestimentum.

శీర్ణ 1 tenuis, gracilis, parvus. 2 vitiatus, attritus, deficiens, arescens.

శీర్షక galea, cassis.

శీల 1 recta agendi ratio 2 natura, indoles. — శీలవంతు vir probus — శీలవ్రతుడు caeremonias diligenter observans.

శీవంతి, శీవంతి, vid. చేమంతి.

శీవి vid. శీవి.

శీవన్ని gmelina arborea. bot.

శీసు, శీసపు plumbus, vid. సీసు.

శీసా lagena vitrea.

శిలీంధ్రాయు canis venaticus.

శిలు v. 1 findere 2 findi, scindi, frangi. — s. 1 segmen 2 paululum. — శిలుకు, శిల్కి, actio findendi, fissura, etc.

శుంఠ stupidus, hebes, illitteratus.

శుంఠి zinziberi siccum. — పచ్చి శుంఠి zinziberi viride.

శుండాల elephas.

శుండీ 1 liquor inebrians 2 proboscis elephantis.

శుంఠా vid. శుంఠ.

శుక 1 psittacus. 2 filius *Vyasæ*.— శుకవాణి mulier vocis canoræ.

శుక్రు, శుచ desiderium, mœror, ærumna.

శుక్తి, శుక్తిక ostrea margaritifera. — శుక్తిజ margarita.

శుక్ర 1 planeta *Venus*, aut semi deus eam regens. 2 semen virile. — శుక్రవార feria sexta. — శుక్రమహాదశ, tempus comparandæ pecuniæ idoneum. — శుక్రశిష్య gigas. — శుక్రాచార్య, cocles, itis.

శుక్ల adj. albus. — s. 1 albedo 2 semen virile. 3 tertius annus cycli Indici sexaginta annorum. — శుక్లత్వ, శుక్లిమ, albor, albedo. — శుక్లపక్ష, quindena lunaris lucida.

శుక్లాపాంగ pavo.

శుచి 1 munditiés, puritas 2 color albus 3 tertius mensis lunaris. 4 ignis. — adj. 1 mundus, purus 2 purificatus, mundatus. 3 ab errore aut culpâ immunis, accuratus. — శుచికర purificatio. — శుచికరించ mundare. — శుచిరోచిస్ luna.

శుద్ధ 1 accuratus, à mendâ immunis. 2 purus, mundus. 3 integer, completus. 4 merus. — శుద్ధముగా mundè, integrè, omninò.— శుద్ధాపహ్నుతి tropus quidam rhetorices.

శుద్ధాంత gynæceum.

శుద్ధి puritas, munditiés, purificatio. — వాక్శుద్ధి prædictioni congruus eventus. — హస్తశుద్ధి dexteritas (chirurgi.) — మనశ్శుద్ధి justitia, puritas conscientiæ.

శునక canis. — శుని catula.

శుభ fortunatus, prosper, faustus. — s. 1 quæcumque cæremonia fausta. 2 prosperitas, felicitas, sors beata —శుభమస్తు, vivat! prosperè fiat! — శుభంయు, శుభాన్విత beatus, fortunatus.

శుభకృత్తు 36us annus in cyclo sexaginta annorum.

శుభాంగి 1 *Rati*, uxor *Kamæ*. 2 mulier pulchra.

శుభ్ర adj. 1 albus. 2 mundus. — s. 1 albedo 2 puritas —శుభ్రాంశు luna.

శుల్క 1 vectigal, portorium. 2 munus aut pecunia sponsæ parentibus data. 3 pecunia data ad venditionem confirmandam. — పాదశుల్క premium datum vincenti in

argumentatione.

శుల్వ cuprum.

శుశ్రూష, శుశ్రూషణ 1 officium in virum superiorem præstitum. 2 audiendi cupidus

శుష్క 1 siccus. siccatus 2 pauper factus 3 vacuus, inanis. — శుష్కించ siccus macilentus, aut pauper fieri.

శుష్మ 1 potestas, robur, fortitudo, peritia. 2 lumen, splendor. — అగ్నిశుష్మ deus ignis.

శూక arista vel acus frumenti.

శూకకీట 1 scorpio. 2 eruca.

శూకరోగ pungens dolor in corpore.

శూద్ర pertinens ad quartam Indorum tribum, *shudra*. — శూద్రి శూద్రిణి, id. sens. fem.

శూన్య adj vacuus, inanis. — s incantatio, magia. — శూన్యపు లలాట frons sine notâ superstitiosâ. — శూన్యగాడు magus. శూన్యవాది *atheista*. శూన్యకంపు, vel వంపు phantasma magia. — శూన్యకీలు, తీసివేయు removere effectum magiæ.

శూర heros. — శూరత్వ, శూరతన, fortitudo.

శూరసేనదేశ regio in Indiâ ad septentrionem.

శూర్ప ventilabrum. — శూర్పకర్ణ elephas.

శూర్మి imago ferrea.

శూల 1 jaculum, telum. 2 veru, acicula. 3 palus (ad transadigendos reos) 4 tridens — త్రిశూల tridens. — త్రిశూలి *Siva*. — శూలప్రోత in veru torrefactus. — శూలనామయోగ nonus astronomicus యోగ, q. v.

శూలి 1 dolor acutus. 2 meretrix. — వారశూలి hebdomas infausta.

శూళి fornax figuli, laterarii.

శృంఖల 1 zona, cinctorium. 2 catena, compes (elephantis) 4 cacumen montis.

శృంగిబేర zinziberi.

శృంగాటక compitum.

శృంగార 1 ornamentum. 2 pulchritudo 3 descriptio poetica sensuum amoris. — శృంగారించు, శృంగరించు, exornare. — శృంగారించుకొను seipsum exornare. — శృంగారచేష్ట familiaritas indecens cum mulieribus. — శృంగారవతి mulier exornata. — శృంగారి vir exornatus — శృంగారయోని *Kama*.

శృంగిత cornutus, cristatus.

శృంగి 1 animal cornutum 2 aurum, ad ornamentum.

శేశ, శేశ vid. శేష

శేజ vid. శేజ్జ

శేట vid. శేట

శేజ vid. శేజ.

శేవ vid. శేవ.

శేషి feta, prægnans (de pecoribus dicitur).

శేప్యి vid. శప్యి.

శేద్య triplex terræ aratio.

శేరి vid. శరి.

శేవి 1 pars externa narium. 2 fons, scaturigo.

శేల్లి vid. శల్లి.

శేవియ vid. సేవియ.

శేక calor lenis aut salubris.

శేకాహాక, పోడ fomenta applicare.

శేకదార, శేగ్దార, præfectus plurimorum vicorum. — శేకదారికే ejus munus.

శేఖర s. 1 sertum florum summo capiti impositum. 2 crista.— adj. optimus, eximius. — చంద్ర... రాజశేఖర, *Siva.*

శేట vid. సేట.

శేబికె feretrum, loculus.

శేదు haurire, extrahere aut educere. (è puteo, fossâ, etc.) — శేదికొను contrahi. — ముక్కుశేద nares emungere.

శేద్య vid. సేద్య.

శేనభోగ vid. శానభోగ.

శేని vid. సాని.

శేఫ, శేఫస్సు, membrum virile.

శేమ thesaurus absconditus.

శేముషి intellectus, mens.

శేర 1 pervenire, advenire, recipi. 2 connecti, pendere ab aliquâ re. 3 adjungi, adhærere. 4 includi, comprehendi. 5 colligi. 6 profiteri, amplecti, (sectam, conditionem, etc) 7 concordare. 8 gratus esse. (cibus.) 9 inniti. — శేరచ 1 curare ut perveniat. 2 unire, miscere, includere, addere, congerere. 3 congregare. colligere. 4 admittere, recipere — శేరిక 1 unio. 2 adventus, proximitas. 3 familiaritas, convenientia.

శేరు mensura quædam capacitatis, aut pondus. (variæ distinguuntur. 1 పక్కా శేరు, 96 *rupiis* æquivalens (quoad pondus.) 2 కచ్చా శేరు 24 *rupiis* æquivalens. 3 పంచ శేరు 130 *rupiis* æquivalens. 4 సవ్వా శేరు 30 *rupiis* æquivalens. 5 ఆరాయి శేరు 60 *rupiis* æquivalens. — అర్ధే... అరిశేరు dimidia pars unius శేరు. — పావుశేరు, కాలశేరు ¼a pars unius శేరు. — ముక్కాలుశేరు ¾a pars unius శేరు.

శేరువ, శేరిమె 1 provincia, partes, munus. 2 exercitus. 3 agmen, manus. — శేరిమెగార operum exactor vel præfectus.

శేరి vid. సేరి.

శేవధి *Cuberæ* thesaurus.

శేలి vid. సేలి — శేవల, శేవన vid. సేవల, సేవన.

శేష 1 *Sesha*, rex serpentium, in quo *Wishnu* reclinat. 2 reliquum, residuum. — ఏకశేష 1 nomen collectivum. 2 nomen femininum in plurali masculino inclusum. — వాక్యశేష circumstantiæ.

-నర-శేష à regulâ unicâ et communi pendens. — పిత్రుశేష reliquiæ sacrificii funerei. — శేషత్వ obsequium, obedientia, docilitas.

శేషి generalis (prout includit specialem) ; major (prout includit minorem.) — శేషిత్వ universitas.

శైఘ్ర్య velocitas, festinatio.

శైత్య adj frigidus, frigidiusculus. — s. frigus.

శైథ్య vid. శిథ్య.

శైనేయ auriga *Krishnæ*.

శైల mons.

శైలాట leo.

శైలాలి saltator, mimus, musicus.

శైలూష 1 propriæ uxoris lenocinium exercens. 2 saltator, mimus.

శైవ adj. pertinens ad *Sivam*. — s. sectator *Sivæ*.

శైవల, శైవాల planta aquatica.

శైవలిని rivus, fluvius.

శైశవ infantia.

శోక mœror, tristitia. — శోకపడ mœstus esse. — శోకించ contristare.

శోచిస్సు lux, fulgor, flamma. — శోచిష్కేశ *Agni*.

శోణ coccineus color. — శోణరత్న carbunculus, pyropus. — శోణిత sanguis (obscenè)

శోధక, పరిశోధక 1 mundans, purgans, purificans. 2 inquisitor, criticus, censor, inspector. 3 tentator ?

శోధన, శోధని 1 inquisitio, investigatio. 2 mundatio, purifigcatio. 3 purgatio à mendis, correctio. 4 substractio, arith. 5 metallorum probatio. 6 tentatio.

శోధించ 1 inquirere, investigare. 2 purificare, mundare. 3 colare. 4 probare. — శోధిత, investigatus, mundatus, etc.

శోన vid స్వన.

శోభకృత్తు 37us annus cycli Indici sexaginta annorum.

శోభన s. consummatio matrimonii. — శోభనమాగు matrimonio jungi. — శోభనమాడికొను uxorem ducere. — adj faustus, propitius, splendidus. 2 pulcher, 3 jucundus.

శోభిల్ల 1 fulgere 2 complacere — శోభిత 1 exornatus. 2 irradiatus, fulgens,

శోభ 1 fulgor, lux, splendor. 2 pulchritudo. 3 tumor.

శోమారి adj. piger, socors. — శోమారితన pigritia, socordia, acedia.

శోషణ siccatio, suctus, ûs. — శోషిత desiccatus, arefactus. — శోషిల్ల siccari, viribus imminui, phtisi tabescere.

శోషికి deliquium, è virium defectione proveniens.

శౌండ 1 peritus, acer. 2 ebrius

శౌండిక distillator vel venditor liquorum inebriantium.

శౌండీర 1 superbus, excelsus. 2 elevatus, suspiciens

శౌచ 1 mundatio. 2 ventris exoneratio. 3 fæces, excrementa.— బ్రహ్మశౌచ.. అశ్వత్థామశౌచ .. particularitas inutilis in purificatione post ventris exonerationem. — శౌచక్కెహోగ ventrem exonerare.— శౌచాచమాడ posteà lotiones facere

శౌరి nomen *Krishnæ*.

శౌర్య fortitudo, magnanimitas. — శౌర్యవంత heros.

శౌల్కి, శౌల్కిక publicanus, tributorum exactor.

శౌల్బిక faber ærarius.

శ్మశాన cœmeterium. — శ్మశానవాసి *Sivæ*.

శ్మశ్రు barba, mystax. — శ్మశ్రుముఖి mulier barbata.

శ్యామ adj 1 niger 2 viridis.— శ్యామాంగ planeta *mercurius*, vel semideus eam regens. — శ్యామాంగి mulier nigra aut formosa.—శ్యామి mulier sterilis.

శ్యామల nigri aut fusci coloris. — శ్యామలీ *Paravati*.

శ్యామి, శ్యామాక *Panicum frumentaceum*. bot.

శ్యావ fuscus.

శ్యేన accipiter. —శ్యేని ejus femina. — శ్యేనయాగ sacrificium ad destructionem hostium.

శ్రద్ధాళు s. mulier aliquid appetens ut in prægnantia. adj. 1 fidelis, credulus. 2 cupidus.

శ్రద్ధిస crepitum ventris edere.

శ్రద్ధె 1 fides, fiducia, devotio. 2 votum, desiderium. — శ్రద్ధాశక్తి devotus.—అశ్రద్ధెమాడ parvi pendere. — అశ్రద్ధె negligentia.

శ్రమ, శ్రమి, పరిశ్రమ, పరిశ్రమి labor, fatigatio, ærumna, angustia, molestia, difficultas. — శ్రమపడ...బీళ ..ఆగ, laborare, dolorem, angustiam pati, etc. — శ్రమి, శ్రమగార, vir laboriosus, laboris amans, strenuè laborans.

శ్రమణ religiosus mendicus.— శ్రమణి religiosa quædam mulier.

శ్రయ prædium sub modico censu, ad tempus, locatum.

శ్రయణ protectio, tutela, asylum. — శ్రయిస auxilium impetrare.

శ్రవ, శ్రవస్సు 1 cadaver. 2 auris.

శ్రవణ 1 auris. 2 actio audiendi vel auscultandi. 3 animi attentio. 4 obedientia 5 22 *a* mansio lunaris. 6 forceps aurificis.

శ్రవిష్ఠె vigesima tertia stella.

శ్రాంత 1 placidus. 2 defatigatus, fessus.

శ్రాద్ధ cæremonia funebris in honore defunctorum. — ఏకోద్దిష్ట శ్రాద్ధ prædicta cæremonia undecimâ post obitum die celebrata.— నిత్యశ్రాద్ధ eadem cæremonia quotidiana per unum annum. దర్శశ్రాద్ధ eadem singulo quoque novilunio celebrata.— షాణ్మాసిక శ్రాద్ధ eadem in sexto mense lunari. నాందీ శ్రాద్ధ varia species ejusdem. - ప్రత్యాబ్దిక శ్రాద్ధ eadem cæremonia in supplementum facta. — శ్రాద్ధ కర్త qui eam cæremoniam agit (filius, etc. — శ్రాద్ధ భోక్త conviva ad eam invitatus. — నాంది శ్రాద్ధ eadem cæremonia in faustis circumstantiis peracta —హిరణ్య శ్రాద్ధ distributio pecuniæ in honore defunctorum. — ఆమ శ్రాద్ధ, అన్న శ్రాద్ధ, distributio ciborum sive crudorum, sive coctorum ob eumdem finem. — శ్రాద్ధదేవ *yama*

శ్రావణ 1 aurificis forceps. 2 quintus mensis lunaris. 4 studium *Vedarum* in eo mense iterùm assumptum.

శ్రావణిక quintus mensis lunaris.

శ్రావ్య 1 jucundus. 2 canorus. — అశ్రావ్య injucundus.

శ్రిత, ఆశ్రిత 1 ministrans, seviens. 2 protectus, nutritus. శ్రితవత్సల favor exhibitus (servo, cultori, etc)

శ్రీ 1 dea *Lakshmi*. 2 fortuna secunda, divitiæ, prosperitas. 3 pulchritudo, lux splendor. 4 paraphernalia bona. 5 potestas supernaturalis. 6 mens, intellectus. 7 *Paravati* 8 *Sarasvati*. 9 fama, gloria. 10 venenum. — adj famosus, splendidus, gloriosus. — శ్రీ præfigitur honoris causâ nominibus deorum; magnorum virorum, librorum, etc. v. g. శ్రీకృష్ణ — శ్రీపతి.. ధర.. రంగ.. నాథ.. వర, *Wishnu*. — శ్రీకంఠ *Siva*. — శ్రీకర adj. ditans, divitias aut felicitatem tribuens. — శ్రీచక్ర magicum quoddam diagramma. — శ్రీనందన *Kama*. — శ్రీమంత opulentus — శ్రీపర్ణి arbor è cujus ligno perfricato ignis elicitur. — శ్రీఫల *Ægle marmilos*. — శ్రీవత్స cincinnus pilorum in pectore *Wishnu*. — శ్రీవత్సకి equus similem notam habens. — శ్రీతాళ ......తాళ, *Borassus flabelliformis*, vel arbor *Palmyra*. — శ్రీకొండగిద్ద *Bryonia rostrata*. bot. — శ్రీముఖ 1 septimus annus cycli Indici sexaginta annorum. 2 epistola à patre aut magistro spirituali. — శ్రీమూర్తి lapis *saligrama*. — శ్రీముద్ర quinque notæ quas sectarii మాధ్వులు in facie depingunt. — మాతృశ్రీ honorificus modus matronam appellandi.

శ్రుతి s. sacra scientia vel scriptura. — adj. auditus. — శ్రుతమవు అగు audiri. — శ్రుతపరచు certiorem facere, annuntiare. — అశ్రుత దృష్టపూర్వ antea inauditus et minimè visus. — బహుశ్రుత, valdè notus, publicus.

— శ్రుతి 1 Vedæ 2 bombus, gravior tibiæ sonus. 3 auris. 4 divisiones quædam diagrammatis musici. — శ్రుతిచూచు chordas instrumenti musici tentare. — శ్రుతికాడు, శ్రుతియు, citharœdus.

శ్రేణి 1 callis, semita. 2 linea, series, ordo.

శ్రేయస్సు, శ్రేయము 1 virtus, meritum. 2 sors beata. 3 finalis beatitudo. — శ్రేయస్కరము, శ్రేయోదాయకము, optimus, eximius.

శ్రేష్ఠ superior, optimus, excellens. — శ్రేష్ఠి 1 opifex è nobili genere ortus. 2 mercator.

శ్రోణి 1 puls oryzacea 2 mutilus.

శ్రోణి coxa et lumbi.

శ్రోతవ్య audibilis, auditu congruus.

శ్రోత్రము auris. — శ్రోత్రము serpens.

శ్రోత్రియుడు brahmana Vedarum peritus. — శ్రోత్రియగ్రామము vicus modico vel nullo censu locatus.

శ్రౌత 1 actio servandi ignem sacrum. 2 praxis à Vedis præscripta.

శ్లథ laxus, solutus.

శ్లక్ష్ణ minutus, exiguus, tenuis.

శ్లాఘ laus, encomium, adulatio. — శ్లాఘ్య venerandus, laudabilis.

శ్లేష unio, proximitas, contactus.

శ్లేషాలంకారము tropus quidam rhetorices, paronomasia. (jeu de mots)

శ్లేష్మ phlegma, pituita. — శ్లేష్మ పడు animam singultare, ronchum sonitum edere (moriens).

శ్లోకము 1 strophe, carmen, versus. 2 fama, celebritas. — పుణ్య శ్లోక, ఉత్తమశ్లోక ; సుశ్లోక famosus vir, bonâ fruens existimatione.

శ్వకాన్ nox (per quam canes latrant.)

శ్వపచ tribus Parearum.

శ్వభ్రము fissura, rima.

శ్వయథు tumor, inflatio, hydropisis

శ్వవృత్తి ministerium, famulatus labor manualis.

శ్వశురు socer.

శ్వశురుడు levir aut uxoris frater.

శ్వశ్రూ socrus.

శ్వస్తిక s. prosperitas, beatitudo. — adj. beatus, prosper.

శ్వసన aër, ventus; numen ventos regens. — శ్వసనాశన serpens.

శ్వసిత halitus.

శ్వస్త్య, శ్వస్తన futurus, crastinus.

శ్వాన canis. — శ్వాని catula.

శ్వాపద fera.

శ్వశ్వ, శ్వావాహన *Bhirava*.

శ్వాస halitus, spiritus. —ఉచ్ఛ్వాస anhelitus acceptus. — నిశ్వాస anhelitus emissus. — శ్వాసవిడుచు ægrè spiritum trahere. —ఊర్ధ్వశ్వాస ægra respiratio.

శ్విత్ర lepra alba.

శ్వేత s. 1 color albus. 2 argentum — adj. albus. — శ్వేతవాహన *Ardjuna*. — శ్వేతరోచి luna. — శ్వేతకుష్ఠ morbus quidam venereus.

ష

షండక, షంఢ 1 quantitas, congeries, multitudo. 2 eunuchus, vir impotens.

షట్క, షట్త్వ, షట్, sex. — షట్కర్మ sex officia brahmanæ propria (scil. 1 యజన sacrificare. 2 యాజన sacrificium peragere pro alienâ tribu. 3 అధ్యయన vedis studere. 4 అధ్యాపన ea docere. 5 దాన eleemosynam dare. 6 ప్రతిగ్రహ eam accipere.

షట్కోణ 1 hexagonum 2 fulmen Indræ — షట్పద, షడంఘ్రి, షట్చరణ, apis sex pedes habens.— షడానన, షణ్ముఖ *Karticeya*, filius *Sivæ*.—షడింద్రియ sex organa sensûs; చక్షుస్సు oculus, శ్రోత్ర auris, రసన lingua, ఘ్రాణ nasus, త్వక్కు pellis, మనస్సు mens.) షడ్విషయ sex objecta sensûs: రూప, రూపి forma, రస gustus, శబ్ద sonus, గంధ odor, స్పర్శ, స్పర్శ tactus, జ్ఞాన, జ్ఞాని sensatio vel perceptio. — షడ్రస vid. రస. — షడ్గుణ vid. గుణ. — షడూషణ vid. ఊషణ. షట్పది hexameter. — శర.. కుసుమ.. భోగ.. భామిని.. పరివర్ధిని.. వార్ధిక షట్పది, variæ species hexametri. — షడ్జ quarta nota diagrammatis musici.

షడ్డక appellatio quâ mariti duorum sororum se invicem designant.

షరాయి constricta femoralia.

షష్టి sexaginta.

షష్టిక oryza quædam velociter crescens.

షష్ఠ sextus.

షష్ఠి 1 sexta dies lunaris utriusque quindenae. 2 genitivus casus, gr.

షహరు via vel callis in macello. — షహరుగస్తి excubiae.

షాడవ diagramma musicum sex tantùm notas habens.

షాణ్మాతుర *Karticeya*.

షాణా scalpellum quoddam minutum è chalybe, ad usum fabrorum ferrariorum.

షాష్ఠ sexta pars.

షిద్గ ganeo, scortator.

షుమారు conjectura, appretiatio probab lis.

షురు principium, initium.

షోడశ decimus, sextus.—షోడశక sexdecim.

షోకబాజి, షోకీలాకాయి, quidquid ad ludum, ut alea. — షోకబాజియాడ aleâ ludere.

షోరాయుప్ప sal nitrium. — షోరా కారఖాని officina salis nitri.

స

సం (in comp) cum, simul unà, excellentiam, bonitatem affectionem, originem denotat.

సంకట adj 1 angustus, in compendium redactus. 2 turba repletus. 3 difficilis.— s. n. 1 perturbatio, penuria 2 difficultas 3 angustiæ, vexatio corporis, molestia, ægrotatio. — సంకటపడ.. కొళ్ళ.. బిలి, angustias, pænuriam, pati. — ప్రాణసంకట agonia; maxima difficultas.

సంకటి s. 1 species quædam farti. — రాగిసంకటి fartum ex *cynosuro coracano* 2 onus bobis.

సంకటిగ portitor, qui vehit mercedes super bovem.

సంకర 1 misti generis tribus; oriundus ex promiscuâ cohabitatione inter Indos variæ castæ. 2 commixtio. 3 quisquiliæ — జాతి సంకర mixtio, confusio tribuum.

సంకరీకరణ domesticorum animalium vel ferarum occisio, tribuum regularum violatio.

సంకలన additio (arith.)

సంకలికె nuptialis vestis.

సంకలిత adj. 1 arithmetica. 2 mixtus. 3 acervatus.

సంకల్ప 1 resolutio, mentale propositum, intentio. 2 religiosum vel solemne votum, declaratio.— సంకల్పమాడ, సంకల్పిస statuere, vovere. — సంకల్పకలిశ debitam formam voti docere (sacerdos.) —దేవసంకల్ప divina voluntas, decretum dei.

సంకసుడ 1 fictus, inconstans. 2 dubius. incertus.

సంకాశ similis, sicut. — చంద్ర సంకాశ similis lunæ.

సంకీర్ణ 1 confusus 2 impurus mixtus. — అసంకీర్ణ purus.

సంకీర్తన -v. నె 1 laus, hymnus 2 manifestatio; hinc. — పాపసంకీర్తన confessio peccatorum. — విశ్వాస సంకీర్తన fidei professio, confessio.

సంకు vid. శంఖ.

సంకు Felis sabæa —సంకుమడ zi-

bethum.

సంకటిత 1 clausus, non apertus. 2 angustiatus.

సంకుల 1 impervius, obstructus. 2 contradictorius, inconsistens.— జనసంకుల populi turba.

సంకె vid. శంకె.

సంకేత 1 signum, gestus (vel manûs vel oculi.) 2 conventio, condictum. 3 locus ad conveniendum designatus. 4 resolutio seditiosa. — సంకేతమాడు 1 annuere, 2 locum conventûs decernere. — సంకేతస్థల talis locus. — కైబాయి సంకేత manûs vel labiorum signum. — అక్షరసంకేత, సంకేతాక్షర secreta scriptura. — సంకేతవాగి కూత alicui loqui eo modo ut alter non intelligat.

సంకేతి s. n. quædam tribus Brahmanarum, [స్మార్తరు] corruptam Tamulicam loquentium linguam in *myssuri*.

సంకోచ 1 Pudor, verecundia. 2 coarctatio, contractio. 3 timiditas, hæsitatio. — సంకోచ పడు సంకోచిస hæsitare, pudorem pati, — సంకోచమాడు, abbreviare, compendium facere. — జ్ఞాన సంకోచ imperfecta spiritualis scientia,

సంకోలె catena, vinculum. — సంకోలెహాక, catenare — బద్ధి సంకోలెబిద in vinculis cadere (aliquis.)

సంక్రాంతి, సంక్రమణ, సంక్రమ, 1 transitus solis ex uno signo zodiaci in aliud. 2 migratio e loco ad alium, è statu vitæ ad alium. — సంక్రాంతిహబ్బ finis anni; festum *Ponghel* dictum.— మకర సంక్రాంతి festum celebratum cùm sol intrat capricorni signum.

సంక్రమ, సంక్రామ difficilis transitus suprà abruptos montes aut per angustas fauces.

సంఖ్యాత 1 notorius, celeber, publicus. 2 numeratus. — అసంఖ్యాత innumerabilis.

సంఖ్య, numerus, numeratio, computatio — సంఖ్యేయ numerabilis, —అసంఖ్యేయ innumerabilis. — సంఖ్యావంత insignis doctor.

సంగ 1 unio, junctio, confluens. 2 frequentia, societas. — సజ్జనసంగ, సత్సంగ bona frequentatio. 3 copula venerea.

సంగడ, సంగడలు cum, simul. — సంగడలే statim ac, in eodem momento

సంగడిగ, సంగడి, amicus, socius, comes. — సంగడిగిత్తి, socia, amica. — సంగడి planus cophinus.

సంగత 1 opportunus, conveniens, (sermo) 2 mixtus, junctus. — సంగతవాగిమాడు convenienter facere. — సంగతవాగి మాతాడు congruè loqui.

సంగతి 1 associatio, commercium. 2 subjectum circumstantia rei, negotium, eventus. — సంగతిన advenire, contingere — నిందనంగతి లేదు nihil sit inter te et me.

సంగమ 1 coïtus, commercium carnale. 2 unio, conjunctio. 3 rivorum confluens.

సంగర 1 pugna, prælium. 2 assensus, promissio. — మన్మథసంగర sexualis amplexus.

సంగరిన, certare, bellum gerere.

సంగ్రహిన, colligere, coacervare, comparare.

సంగాత vid సంగడ.

సంగాతి, collega, consocius, a. — సంగాతిమచ్చ maculæ in corpore, quæ dicuntur indicare numerum amicorum alicujus. — సంగాతి కట్టుకొను se adjungere vel associare alicui.

సంగీత, cantus, psalmus, vocalis musica. — సంగీత శాస్త్ర ars musicæ. — సంగీతగాడు, సంగీతగాతె cantator, trix.

సంగ్రహ 1 comparatio, acquisitio. 2 compilatio, compendium. 3 captura, apprehensio, receptio. — సంగ్రహముచేయ, సంగ్రహించ 1 abbreviare, compendiosè facere. 2 reservare pro temptore futuro. 3 colligere, comparare, acquirere. 4 comprehendere. — మదువె సంగ్రహ మాడ expensas matrimonii parare.

సంగ్రామ pugna, certamen, bellum.

సంగ్రాహ 1 scuti manubrium. 2 pugnus.

సంఘ cœtus multorum, academia, concilium. — సంఘటన, సంఘటనె, సంఘట్టనె 1 contingentia, accidens, occasio, casus fortuitus. 2 occursus, congressus. 3 bonus exitus, completio, consummatio. — సంఘగొళ్ళు, సంఘటిస 1 contingere, evenire, occurrere. 2 prosperare, perficere. — సంఘటిత junctus, obvius, perfectus. — సంఘర్షణ, సంఘర్షణె 1 invidia, æmulatio, contentio. 2 trituratio, tusio, frictio.

సంఘాత acervus, quantitas, multitudo, caterva. — సంఘాత మరణ mors multorum simul contingens.

సంచ collectio, comparatio, coacervatio. — సిద్ధసంచ paratus, præsens, in promptu. — సంచకార, arrha, pignus, pecunia antè tempus data. — ప్రాణకె సంచకార, periculum vitæ.

సంచని 1 adinventio, solertia, ratio. 2 symbolum. — సంచనిగె లిన opus solerter factum vel inventum.

సంచయ vid. సంఘాత.

సంచరణె peregrinatio, lustratio peragratio. — సంచారమాడ, సంచ

రము, regionem lustrare, peragrare, percurrere.

సంచు elephantis vel equi exercitatio.

సంచారము vagatio vid. సంచరించు — శిష్యుల సంచారము spiritualis ministri ad discipulos visitatio. — దేశసంచారము ad exteros iter.

సంచి, sacculus, marsupium. — తాంబూలపుసంచి perula pro, *Betel* et *arecâ*

సంచిక, సంచీక codex, pars libri.

సంచితము acquisitus, comparatus, collectus. — సంచితద్రవ్యము comparatæ divitiæ. సంచితకర్మము fatum uniuscujusque secundùm præcedentia facta. సంచితపుణ్యము meritum virtutis comparatum in præcedenti generatione — సంచించు, reservare pro futuro; acquirere, comparare.

సంచు, సంచుబంచు 1 dolus, calliditas, artificium. 2 proditio, conjuratio, clandestina consilia, conciliabulum. — సంచుగారు ... గాడు, conciliabulorum vel clandestinorum auctor consiliorum; leno, vel lena.

సంజనించు, nasci. — సంజాతు natus, ortus.

సంజయము, సంజోగి phaleræ equi. quatuor domorum aggregatum.

సంజాతి nativitas, ortus, origo.

సంజాయిషి, *immediata* administratio tributorum.

సంజీవ 1 nomen commune, 2 *Hanoumanta*.

సంజీవని, అమృతసంజీవని, సంజీవని కరణి, *elixire vitæ*; medicina apta ad mortuos ressuscitandos — సంజీవని రసాయనము alchymistarum *elixir vitæ*. — సంజీవని పురుగు insectum quod tactu mortua insecta ressuscitat. — సంజీవించు prolongare vel restaurare vitam. — సంజీవించు id. sens. ac సంజీవని.

సంజె vespera. vid. సంధ్య.

సంజ్ఞ, 1 signum, indicium, nutus. 2 appellatio. 3 cogitatio, mens. 4 nomen proprium cujusque affixi. gr. సంజ్ఞచేయు alicui innuere. సంజ్ఞావాచకము nomen

సంటుకు depressus. — సంటుకుముక్కు నవాడు, simus.

సండిగె condimentum variis seminibus compositum.

సన్న parvus, exiguus, tenuis, delicatus, tener. — సన్నమొన acuta cuspis. — సన్న మంచు tenuis ros. సన్న గారె tenue et politum gypsum. — సన్న మగడు, మగువ, puer puella. — సన్నము res exigua.

సంతకము vid. సతకము — సంతకపు రేకు s n. aurichalci folium vel ænea lamina.

సంతతి 1 progenies, prosapia — 2 genus, stirps — స్త్రీసంతతి feminarum linea. — పురుష సంతతి masculorum series.

సంతన 1 ars, industria, agendi

ratio. 2 consensus, convenientia. 3 junctio, compago. 4 adeptio, comparatio. — సంతనిగ చేసిన opus cum arte factum. — సంతనిగాడు artifex, peritus homo, inventor. — సంతనిచేయుట 1 conjungere, (tabulas.) 2 animos concordes facere.

సంతప్త afflictio, pœna.

సంతమస universa vel magna obscuritas.

సంతర్పణ Brahmanibus oblatæ, epulæ.

సంతవిడు, సంతవిస, pacificare, componere, alleviare, consolare

సంతాన vid. సంతతి. — సంతానవా రిపోవు, perire (stirps.)

సంతానికి 1 lactis pinguedo. 2 araneum.

సంతాప 1 calor, urens ardor. 2 tormentum, pæna, afflictio 3 passio. — సంతాపిస uri, cruciari — సంతాపిత calefactus afflictus, desolatus.

సంతు (3ª pers a neut a præt. సల్లు, pervenit.) — నిన్న బాకి నన్నిసంతు reliquum debiti tui ad me pervenit.

సంతుష్ట lætans, delectatus. — సంతుష్టి gaudens et læta persona.

సంతే nundinæ. — సంతేకనిరేయు.... కట్టు. కూడ, congregari ad nundinas (turba) — సంతేచెదరియు, finire. (nundinæ.) — సంతేతుంబి tumultus nundinarum. — సంతేచేసే..

చేసికొళ్ళు lectiones altâ voce recitare vel discere.

సంతైస, సంతైసికొళ్ళు alleviare dolorem, consolari, protegere, confortare, enutrire.

సంతోష, lætitia, gaudium, alacritas, satisfactio. — సంతోషపడు, సంతోషిస, lætari, gaudere, contentus esse సంతోషలుక్క exultare gaudio. సంతోషకొడు operario levem extrà mercedem dare.

సంద (part præta à సల్లు) receptus, perventus. — సందహణ recepta pecunia currens moneta.

సందణి, సందడి, సందలి affluentia, turba populi, locus valdè frequentatus. 2 tumultus, clamor. — సందణిస repleri, frequentari populo, congregari. (turba.

సందర్భ opportunitas, conveniens tempus. — సందర్భబిద్దరే మాడువె si se dederit occasio, faciam. — సందర్భిస occurrere, convenire, opportunus esse.

సందర్శన visio, apparitio, officiosus ad aliquem aditus vid. దర్శన.

సందాన funis (pro bobus ligandis. — సందానిత alligatus. — సందాయ, solutio, traditio pecuniæ. — సందాయవాగు solvi. — సందాయమాడు solvere debitum. సందాయ నిందాయ solutum et reliquum debiti.

సందాయిత ager non locatus sed excultus per possessorem aut gu-

bernium. — సంబాయకగాడు ille qui tales agroscolendos curat.

సంబారు vesper.

సంది vid. సంధి.

సందిగ 1 dubium, hæsitatio 2 mediator. — సందిగ్ధ 1. id. sens. 2 dubius, anceps.

సందు 1 fissura, rima, apertura. 2 viculus, angiportus. 3 temporis quoddam intervallum. 4 præt. à v. సల్లు. 5 periculosa inflammatio gutturis (*croup*) ముసిగసందు spatium vel aditus inter duas. — కొట్టడ సందు apertura inter montes. — సందినల్లి కొట్టిన introducere aliquid in fissura. — సందుతిరిగ infantes infestare (spiritus malus.) — సందు కొట్టగ mori, interire. — సందు విడు secedere paulisper. — సందు కొడు locum vel opportunitatem dare.

సందుకట్టు 1 opportunitas. 2 crisis, periculosum momentum. — సందుకట్టు తప్పిపోగ amittere opportunitatem.

సందూక, సందక arca, capsula.

సందేశ fama, notitia, nuntiæ. — సందేశహరు nuntius, legatus.

సందేహ dubium, suspicio scrupulus. — సందేహించు hæsitare. — సందేహముతీర్చు dubium removere.

సంధాన 1 associatio, coadunatio, mixtio. 2 mediatio, pacificatio. — సంధానముచేయు, సంధాయిం, pacificare, unire.

సంధి 1 mediatio. 2 fossa, hiatus. 3 concursus viarum (వీథిసంధి) 4 tempus comestionis v. g. ఒంటిసంధి unica comestio. 5 tempus serotinum. 6 intervallum, pausa, quies. 7 articulus in corpore 8 permutatio litterarum ad dissonantiam vitandam. 9 caput libri. — స్వరసంధి, అచ్సంధి permutatio vocalium. — వ్యంజనసంధి, హల్సంధి consonantium permutatio. — సంధిచేయు litteras permutatione jungere. — సంధించు visitare, ire salutatum, sibi invicem occurrere, conjungere. — విషముసంధి వేళ momentum temporis malum.

సంధిపి vacca cum vitulo.

సంధ్య 1 status, conditio. 2 promissio. 3 firmitas.

సంధ్య serotinum. — సంధ్యావందనము ceremoniæ à Brahmanibus ad aquas usitatæ singulis diebus. — సంధ్యాకాల vespertinum tempus.

సంనాహ, సంనహ, సంనద్ధ, 1 præparatio, comparatio; apparatus. 2 armatura.

సంనతి reverentia, obedientia, salutatio.

సంనిధ, సాన్నిధ్య propè, contiguus, proximus. — సంనిధానపడు appropinquare, propè venire.

సంనదు rescriptum, mandatum magistratûs, titulus possessionis.

— మాసానసంనదు, proprius titulus.— జారిలో సంనదు titulus nunc valens. — మొలిఖున్న సంనదు titulus obsoletus. — రాజా సంనదు optima donatio. — హాలి సంనదు præsens jussum. — మాజీ సంనదు vetus mandatum.

సంనద్ధ 1 armatus, in acie ordinatus. 2 paratus — సంనద్ధుడాగు armis instrui.

సంనాహ 1 præparatio. 2 armatura. సంనాహించ, సంనాహముచేయ parare, præparare. — సంనాహిత, expeditus, paratus, armatus.

సంని, సంనిపాత paralysis ex frigore orta (medici 13 species numerant. — ప్రలాప సన్ని, ఐగుతు సన్ని epilepsia. — సుఖ సన్ని morbus proveniens ex coitu in statu magnæ fatigationis. — సూచిక, సూతికా సన్ని morbus hystericus, periculosus morbus cum pungentibus doloribus. — కృష్ణ సన్ని morbus in quo lingua nigra fit. — రక్త సన్ని morbus in quo lingua sanguineo colore operitur. — మూక సన్ని morbus in quo loquela amittitur. — మంద సన్ని morbus in quo pueri, ex indigestione convulsiones patiuntur. — సన్నికర్ష s. proximitas, propinquitas. — adj. pertinens, attinens ad. — లౌకికసన్నికర్ష attinens ad mundana. — అలౌకికసన్నికర్ష ad cœlestia pertinens.

సన్నికృష్ట propè, proximè.

సంనిధాన, సంనిధి præsentia, conspectus, apparentia. proximitas.

సంనిభ similis, par.

సంనిబద్ధ strictè alligatus.

సంనివేశ 1 locus apertus sivè in civitate sive propè civitatem, ubi populus ambulat aut ludit 2 proximitas, vicinia. 3 unio. 4 collectio.

సంని vid. సంజ్ఞి. — సంని కోలు, సంని బడిగె vectis.

సంపత్తి, సంపత్తు, సంపద, prosperitas, felix successus, felicitas divitiarum incrementum. — సంపచ్ఛ్రీ divitiæ et felicitas.

సంపన్న 1 possidens, habens, præditus. 2 perfectus, completus, factus, fortunatus. — విద్యాసంపన్న litteris eruditus. — శ్రీయుక్తసకలగుణసంపన్నులాదవరు omnibus excellentibus præditi dotibus. — సంపన్నత excellentia, honorabilis status.

సంపరాయ 1 calamitas. adversitas. 2 bellum vel pugna. 3 futurum tempus

సంపర్క 1 unio, mixtura. 2 commercium carnale. 3 contactus. — పంచాల సంపర్క societas vel conturbernium cum *Paria*. — వేశ్య సంపర్క frequentatio meretricum.

సంపాదన, సంపాద్య acquisitio, lucrum, accessio, prosperitas. — సం

పాదిస acquirere, lucrari, assequi, obtinere. — సంపాదిత acquisitus, &c.

సంపిగె *michelia champaca.* (odoriferos ferens flores) vid చంపక.

సంపీడన violens dolor, vel cruciatus.

సంపుట, సంపుటక, volumen, liber, cooperta arca. — కరసంపుట manibus clausis. — హృదయసంపుట cor insensibile vel clausum.

సంపూర్ణ totus, integer, completus, finitus. — సంపూర్ణతె, perfectio, completio.

సంకీఠషష్ఠిహబ్బ festum noni mensis sexto die celebratum in honorem *Cartekyæ.*

సంప్రత (initio epistolæ) nunc, his positis, scilicet

సంప్రతి, vici computator inferior.

సంప్రతి nunc, modo, jam in præsenti.

సంప్రతిస comparare, conferre, exemplaria, supputationes, etc.

సంప్రదాయ 1 consuetudo, usus, mos. 2 traditio oralis vel scripta, et ut sacra habita. 3 tribuum regulæ.— అసంప్రదాయ inusitatus.— సంప్రదాయస్థ homo honestè, secundum tribûs morem agens.

సంప్రయోగ connexio, relatio, mutua proportio dependentia.

సంప్రీతి magna dilectio.

సంఫుల్ల expansus.

సంబంధ connexio. affinitas ad aliquem pertinens. — లోకసంబంధ, res mundana. — సంబంధిస pertinere ad, connecti.

సంబళి, lena.

సంబళ salarium, stipendium (præcipuè menstruum aut annuale.) — సంబళగార, సంబళదవ mercenarius. — సంబళానమాడ pro salario operari. — కైసంబళ salarium è propriis datum. — అరమనె సంబళ stipendium datum à rege.— కోరికలు సంబళ perpetuum stipendium datum homini ut serviat, quandoque opus erit.

సంబాధ impervius, angustus, restrictus,

సంబారు, సంబార 1 condimentorum pulvis vel aggregatio aromatum pro dapibus. 2 petrosus sal. — సంబారద సొప్పు coriandri planta. — సంబారారుబియ conterere in pulverem condimenta.

సంబారకోళి, *centropes phyropterus*, (avis)

సంబాళిస administrare.

సంబు, శంబు *Sivæ* nomen.

సంబుద్ధి, సంబోధన appellatio, nominatio. — సంబోధిస alloqui, compellare, salutare. — సంబోధన విభక్తి vocativus casus.

సంభవ 1 nativitas, productio. 2 causa, origo. — అసంభవ non-

natus — సంభవిస, nasci, oriri, advenire, contingere.

సంభార præparatio, provisio — సంభారిస præparare.

సంభావన 1 honor, veneratio 2 munus, merces 3 fama, celebritas 4 paritas perfecta, æqualitas convenientia, aptitudo 5 possibilitas. — సంభావిత adæquatus, possibilis

సంభాషణ conversatio, sermo, dialogus — సంభాషిస conversari, sermocinari.

సంభూత 1 natus, ortus. 2 adæquatus.

సంభేద 1 duorum fluviorum confluens ? os rivi.

సంభోగ carnalis delectatio, copula sexualis, voluptas. — పరస్త్రీ సంభోగ adulterium. — సంభోగి sensualis vel voluptuosus homo.

సంభ్రమ lætitia, exultatio, deliciæ. magnitudo, pompa. terror, confusio mentis — సంభ్రమపడ, సంభ్రమిస, exultare, lætari.

సంమ vid. చమర.

సంమంధ vid. సంబంధ — సంమంధా మాడి కొళ్ళు possessionem obtinere cujusdam rei — పరస్పరసంమంధ mutua relatio aut parentelæ aut affinitatis — అభ్యాసార్థసంమంధ communi proprietate junctus — సంమంధిస pertinere ad, connecti — సంమంధి affinis.

సంమటికె, సమ్మటిగె malleus ferreus major.

సంమతి, సంమత assensus, consensus — సంమతవాగు, పడ, సంమతిస acquiescere, assentire, consentire. — అసంమతి dissensus, displicentia.

సంమతు, districtûs divisio.

సంమద, lætitia, gaudium.

సంమర్ద, s. bellum, prælium — adj. turbâ repletus — జనసంమర్ద populi concursus vel turba.

సంమాన, veneratio, reverentia. — సంమానిస, reverentiam præstare, reddere, honorare, revereri.

సంమార్జన ablutio, purificatio.

సంమిత sicut, velut, similis.

సంమిశ్ర, mixtus, junctus, commixtus.

సంముఖ contra. adversùs respiciens, in fronte. — సంముఖవాగి, సంముఖదల్లి, coràm, in præsentia, ex adverso.

సంమూఢ 1 accumulatus, coacervatus 2 stultus, ignarus stupidus

సంమూర్ఛన, uniformis vel universalis extensio, expansio, *coextensio*.

సంమేళన, unio, concordantia, mixtio.

సంమోద, deliciæ, oblectatio.

సంయత్తు, pugna, certamen.

సంయమి, ascetes.

సంయుక్త, 1 præditus, aptus, ha-

bens. 2 conjunctus, mixtus.

సంభోగ, amplexus conjugalis, intima unio, coherentia, adhesio — సంభోగిస, copulam habere cum, jungere cum.

సంయోజిత, annexus, junctus.

సంరంభ arrogantia, furor — సంరంభిస furore, rabie moveri; arrogantiam, audaciam ostendere.

సంరక్షణ cura, protectio, educatio, nutritio. — సంరక్షణసేయు సంరక్షిస, protegere, enutrire, preservare — సంరక్షక protector, tutor, salvator — సంరక్షిత redemptus, curatus, enutritus.

సంరావ sonus, strepitus. — సంరావిస strepere, tumultum facere.

సంరూఢ 1 germinatus. floridus 2 rudis, audax.

సంరోధ, impedimentum, obstaculum — సంరోధిస impedire obstare.

సంలాప vid. సల్లాప.

సంవత్సర annus — సౌరసంవత్సర solaris annus — సావన సంవత్సర annus in quo unusquisque mensis 30 solares habet dies — బార్హస్పత్యసంవత్సర annus secundum computum in *Benaris* usitatum.

సంవనని, actio philtris vel incantationibus subdendi vel seducendi — సంవననీకరించు magicis artibus alligare, superare.

సంవరణ præparatio; armatura — సంవరిస præparare, parari, armari.

సంవర్త 1 nubes. 2 orbis destructio — సంవర్తాభ్రు nubium inundatio — సంవర్తాగ్ని, ignea pluvia ad destructionem orbis.

సంవర్తక *Balarama* vel ejus aratrum.

సంవర్తికా tenerum folium *nymphææ*.

సంవర్ధిత auctus, amplificatus.

సంవసథ viculus.

సంవాద, communicatio nuntiorum. — సంవాదిస manifestare, notitiam dare.

సంవాహన 1 perfricatio membrorum. 2 gestatio.

సంవిత్తు 1 intellectus 2 accommodatio, reconciliatio 3 promissio, assensus, 4 contractus, sponsio. 5 cognitio. 6 bellum, clamor ad arma vel bellicus clamor. 8 appellatio. nomen. 9 signum, indicium. 10 institutum, præscriptus mos 11 delectans, jucundus.

సంవీత 1 circumdatus, inclusus. 2 sacerdotale filum collo tantum suspensum.

సంవీక్షణ investigatio, inquisitio, expectatio

సంవృత 1 coopertus, secretus, arcanus 2 munitus, repletus, possidens.

సంవృత్త habens, præditus ornatus.

ಸಂವೇಗ 1 properatio, velocitas celeritas. 2 properantia . præcipitatio ex terrore.

ಸಂವೇದನ, perceptio, conscientia alicujus rei.

ಸಂವೇಶ 1 somnus, somnium. 2 coïtus.

ಸಂವ್ಯಾನ vestis, superius vestimentum, velamen

ಸಂಶಯ dubium, suspicio — ಸಂಶಯಾಳು, ಸಂಶಯಾತ್ಮ, scepticus, incredulus — ಸಂಶಯಪಡ...ಮಾಡ, ಬೀಳ ಸಂಶಯಿಸ, hæsitare, dubitare, anxius hærere.— ಸಂಶಯಾನುಮಿತಿ opus grandonicum de conjecturis. — ಸಂಶಯಿತ dubius, suspectus, conjectus.

ಸಂಶ್ರಯ asylum, refugium, protectio — ಸಂಶ್ರಯಿಸ, refugium quærere, alicujus favorem vel protectionem sollicitare, ambire — ಸಂಶ್ರಯಕೊಡ refugium alicui præbere — ಸಂಶ್ರಿತ protectus, tectus.

ಸಂಶ್ಲೇಷ 1 amplexus. 2 unio, contactus, connexio.

ಸಂಸಕ್ತ 1 proximus, contiguus 2 præditus, dotatus. 3 familiaris, notus.

ಸಂಸತ್ತು cœtus, concilium.

ಸಂಸರಣ 1 via regia. 2 nativitas — ಸಂಸರಿಸ nasci, oriri.

ಸಂಸರ್ಗ unio, proximitas, familiaritas, commercium. - ಸಂಸರ್ಗಾಭಾವ exstinctio, exinanitio, ortûs absentia, destrutio præsentis existentiæ, et necessaria cessatio existentiæ. — ಸಂಸರ್ಗದೋಷ damnum ex malâ societate oriens.

ಸಂಸಾರ, ಸಂಸೃತಿ 1 familia, uxor. 2 existentia mundana, 3 commercium conjugale. — ಸಂಸಾರಸಂಬಂಧ familiæ vinculum. — ಸಂಸಾರ ತಾಪತ್ರಯ curæ et anxietates conjugalis statûs. — ಸಂಸಾರಮಾಡ 1 familiam habere. 2 copulam habere. — ಸಂಸಾರನಡಿಸ.... ಸಾಗಿಸ regere, et sustentare familiam. — ಸಂಸಾರ ಮಾರ್ಗ 1 medium providendi familiæ. 2 vulva. — ಸಂಸಾರಿ pater vel mater familiâs, conjugatus.

ಸಂಸಿದ್ಧಿ 1 natura, indoles. 2 naturalis status vel qualitas.

ಸಂಸೃಷ್ಟ 1 junctus, (socii.) 2 nitidè ornatus. — ಸಂಸೃಷ್ಟವಿಭಾಗ dissolutio societatis vel divisio inter cohæredes.

ಸಂಸೃಷ್ಟಿ, ಸಂಸೃಷ್ಟ ಭ್ರಾತೃವು cohæres qui, post divisionem paternæ hæreditatis, cum patre vel cum patruo, vel fratribus degere solet.

ಸಂಸ್ಕಾರ 1 ritus, purificatio. 2 recordatio. 3 facultas in genere. 4 decoratio. 5 puritas, perfectio 6 præparatio cujusdam cibi vel remedii. — ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡ, ಸಂಸ್ಕರಿಸ purificare, cadaver cremare. — ಅನಾಥಶರೀರಸಂಸ್ಕಾರ mortui crematio. ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರ per ignem

purificatio.

సంస్కృత 1 lingua sanscrita. 2 factus, arte productus. 3 excellens optimus. 4 purificatus, paratus.

సంస్క్రియ funebris cœremonia, (præcipuè, crematio.)

సంస్తర 1 cubile 2 ex foliis compositum cubile.

సంస్తవ intimitas, familiaritas.

సంస్తుత laudatus. — సంస్తుతి encomium, laus.

సంస్త్యాయ 1 proximitas, vicinia. 2 acervus. 3 expansio.

సంస్థ 1 ex eadem regione oriundus homo, vicinus, concivis. 2 explorator, secretus emissarius. 3 stans, manens, consocius, ejusdem domûs et familiæ.

సంస్థాన 1 regia civitas, sedes, Gubernii. 2 vicinia, proximitas loci. 3 locus ubi junguntur quatuor viæ. 4 forma, figura. 5 mors 6 fabricatio.

సంస్థిత 1 fixus, statutus, stans. 2 superpositus. 3 exstinctus.

సంస్థి 1 perseverantia in via recta, mores recti. 2 regis mandatum. 3 cœtus, ecclesia. 4 mors.

సంస్పర్శ tactus, contactus.

సంహత 1 homo bonis præditus, membris. 2 compactus, junctus. 3 congregatus, colligatus 4 vulneratus, occisus.

సంహతి grex, multitudo, caterva.

సంహనన corpus. — సంక్ష్మసంహనన robustum corpus.

సంహర్ష 1 lætitia, gaudium. 2 invidia.

సంహార 1 destructio, occisio 2 mundi destructio. — సంహరించ occidere, destruere.

సంహితి 1. constructio quædam versiculorum *Vedarum*. 2 compilatio, digesta juris, concordantia.

సంహూతి clamor, acclamatio, plausus, tumultuosus clamor.

సంక్షేప compendium, epitome. — సంక్షేపించ abbreviare compendium facere.

సంక్షోభ subversio, inversio. — సంక్షోభించ subvertere, quatere.

సకర్మ, సకర్మక phrasis cum nominativo, regimine et activo verbo. — సకర్మక క్రియాపద verbum activum.

సకల universitas. — adj. omnis, cuncta. — సకలము omnia. — సకలురు omnes.

సకలాతు, సకలాతి pannus laneus (*drap.*) — దురంగీసకలాతి pannus ex utrâque parte diversicolor. — సూరతీ సకలాతి tenuis pannus è *suratâ*. — సకలాతి తాజీ panni volumen.

సకశాయ, సకశాయరాశి acervus frugum ante partitionem.

సక్తిన, సకున vid. శకున.

సకుల్య proximus vel origine, vel tribu.

సకృత్తు adv. 1 semel. 2 simul, conjunctim 3 semper. adj levis. elegeans.— సకృద్గమన elegans incessus. — సకృత్స్మరణ levis recordatio

సకె calor.

సకేశ capillatus. — సకేశి vidua non tonsa.

సక్కరి. శక్కరి saccharum, — కల్లు...కండసక్కరి solidum saccharum. — రాయపుకిసక్కరి species sacchari granati in medicina usitati — బూరా...మునుమునుసక్కరి variæ species mediocris sacchari.— సక్కరి కంజి, vid. జక్కులకె కంబు

సక్త 1 junctus, colligatus 2 attentus, diligens. — సక్తి unio, contactus, cohæsio.

సక్తి, సకుతి vid శక్తి.

సక్తు farina (frumenti vel origzae)

సక్థి coxa, femur

సఖి mulieris amica vel socia. — సఖుడు, సఖాయుడు amicus, socius. — సఖిత్వ amicitia.

సఖ్ఖు magnus, major, excedens. — సఖ్ఖుకొగారి urgens petitio, solutio debiti vi obtenta. —సఖ్ఖుయకోరాజి violens ira.

సఖ్య amicitia, intimitas.— సఖ్యమాడ amicitiam contrahere

సగట, సగటు, సగటు, distributio ferè æqualis; plus aut minus æqualis proportio. — సగటుగా కొడ indscriminatim, in globo dare, bonum et malum, magnum et parvum simùl. — సగటుమాడ plus aut minus æstimare. — సగటుసమెలె శెలె నిర్ణయిస circiter pretium statuere. — ఎల్లా సగటు మెష్కొంట్కె totum indiscriminatim quanti facis? vel, quo pretio dabis.?

సగణి pecudum stercus. vid శకృత్తు.

సగర 1 antiquus quidam gigas. 2 figulus.

సగాన, సగజన, circumspectus, taciturnus. suîmet consiliarius.— సగానతన taciturnitas, circumspectio.

సగర్భ, సగర్భ్య frater, ex eodem patre et ex eâdem matre natus.

సగోత్ర distans cognatus oriundus ex eadem stirpe vel è communi capite; funebri cœremoniâ junctus.

సగ్గ, స్వర్గ, Indræ paradisus — సగ్గవాణ్ణు, సగ్గకరిణయ Indra. — సగ్గదరు paradisi vacca. — సగ్గనది, సగ్గశ్రీ, — సగ్గహొలె, సగ్గనలు rivus cœlestis. — సగ్గబిల 1 janua cœli. ? subterranea cava in templo melcoté.

సగ్గణ sagitta.

సగ్గళి vid జక్కళి pellis.

సగ్గిగ superus, semi deus.immortalis. — సగ్గిగఱేడియ, సగ్గిగరాజు *Indra* superior semi deorum. — సగ్గిగ గురుజ *jupiter* præceptor illorum — సగ్గిగరచొరి cœlestis *Ganga*,— సగ్గిగవాట్టి cœlestis via. — సగ్గిగరడబశ ignis ut coquus semi deorum.

సగ్గు diminui, alleviari, subdi.— జ్వరసగ్గెను febris alleviata est.— భారాసగ్గెను pondus levius factum fuit. — సగ్గినడ humilis, modestus incessus.

సగ్గు, సజ్జి simul edens.

సచి vid శచి.

సచివ 1 consiliarius, minister. 2 amicus, socius. — నర్మ సచివ minister vel consocius voluptatis. — ముఖ్య సచివ præcipuus minister. — ధర్మసచివ spiritualis magister.

సచ్చిత 1 probus, honestus, rectus, fidelis, fide dignus. 2 facilis, ab obstaculo immunis. — సచ్చిత మాట verbum fide dignum.— సచ్చిత కెలస opus benè procedens, prosperum.

సచేలస్నాన actio sese vestibus indutum lavandi. (pòst pollutionem legalem.)

సచ్చిదానంద *Brahma* (sapientiæ et felicitatis aeternus fons.)

సజాతి ex ejusdem tribûs parentibus natus filius. — సజాతియవను, homo è simili tribu. — విజాతియ, bigener.

సజావలి cohibitio, coercitio injuncta alicui(ne evadat vel ut solvat debitum) — సజావలిమాడు sic coercere, inhiberere, in carcere, vel in custodiâ aliquem ponere.

సజ్జ armatus, munitus, paratus. — సజ్జాగ parari. — సజ్జమాడు parare armis instruere.

సజ్జన ex honestâ familia, ingenuus, honorabilis, bonus. — సజ్జనె ex honestâ familia orta mulier.

సజ్జరస vid సజ్జరస.

సజ్జిగె dulciola è farina convolutâ facta. — సజ్జిగె కెగెయ dulciola conficere.

సజ్జుక, సజ్జుగ tenerum germen.

సజ్జె cubile vid శయ్య.

సజ్జె, సజ్జె 1 *holcus spicatus*. 2 capsula in quà reconditur *Linga*.

సజ్జెరస resina.

సట 1 juba equina. 2 penitentis Gentilis concreta coma.

సటాకు Indicae librae octavapars.

సట్టుగ cochlea è nuce *coco* factum.

సటె vid జటె.

సటె mendacium, vilitas, malitia — సటెగ, సటెగార mendax, vilis homo. — సటెపటె fallacia. — సటెపటె కెలస fraudulentum, maliciosum negotium — పుక్కసటె gratuito. gratis.

సట్టు cochlear. — సట్టుకత్తి, సట్టుగ spatha, spathula.

సడగర gaudium, pompa. — సడగరించ decorare, ornare.

సడిల.సడలు,సడ్లు relaxari, demitti. — సడిలామాడ,సడ్లించ, సడిల్చు relaxare, remittere, solvere.

సడ్డక vid. షడ్డక.

సడ్డి machina ad serendum.

సడ్డి vid. శ్రద్ధ existimatio, cura, attentio, honor.

సణబు, శణ, *cannabis* vel *crotularia juncea* — సణనబినారు fibrae illius

సత్, సత్తు, 1 verus, bonus, justus 2 melior, excellens 3 rectus, proprius — సత్కార్యము, సత్కర్మము, bonum opus, res bona. — సన్మార్గ bona via, moralitas — సత్కారము honor, civilitas. — సత్క్రియ 1 exequiae 2 quaecumque purifica cœremonia. 3 actus virtutis 4 salutatio reverentialis — సత్ప్రవృత్తి boni mores — సత్ప్రతిపక్ష sophisma in quo duae rationes apparent aequaliter validae, quarum tamen una est falsa. log.

సత firmus, permanens, certus. perpetuus.

సతత continuanter, semper, aeternum.

సతి 1 uxor. 2 *Sarvati.*

సతీనక pisum.

సతీర్థ ,సతీర్థ్యు condiscipulus.

సత్త vid- సత్వ.

సత్తువ vid ఉత్సాహ.

సత్తెని vid సత్తెము.

సత్తి vid శక్తి

సత్తికి vid. ఛత్రిక umbella.

సత్తు, సత్తువ vid. సత్వ.

సత్తి, facilitas, libertas, immunitas. aditûs facilitas.

సత్య 1 veritas,veracitas, moralitas. 2 juramentum cum actione junctum. సత్యప్రమాణ id. 3 demonstratio logica aurea aetas adj. veridicus,verus సత్యవంత,సత్యశాలి sincerus, honestus, probus, fidelis homo సత్యపురుష,సత్యస్వరూప,..స్వరూపి, Deus, essentialis veritas, amator veritatis — సత్యసంధ,సత్యసంగర, సత్యప్రతిజ్ఞ, veritati adhaerens, fidelis. ప్రతిజ్ఞ votum sincerum vel resolutio vera mentis — సత్యసంస్కృత mercatura — సత్యాకృతి, సత్యంకార, సత్యాపన ratificatio pacti cujusdam.

సత్ర aedificium pro viatoribus— సత్రశాల, అన్నసత్ర domus in quâ datur gratis cibus mendicantibus. ధర్మసత్ర xenodochium.

సత్వ potentia,robur,principium entis, essentia, substantia — సత్వహీన impotens,invalidus.

సత్వర promptè, celeriter, festinanter.

సదన 1 domus. 2 aqua.

సదమద mixus, confusus, occisus — సదమదమాడ miscere, in confusione ponere 2 occidere.

సదముల eminens, nimius — సద

...కులకోర్తి eximia, eminens pietas.

సదరి, సదరిగ, సదరము, praedictus. — సదరుశేలసదరు completum et incompletum. — (computum.)

సదరు thronus, aula regia.

సదస్సు ecclesia, cœtus, concilium — మహాసదస్సు magna turba.

సదస్యు 1 cœtui assistens. 2 assistens sacrificiis velut inspector.

సదా semper, pro semper, aeternùm, perpetuo. — సదాగతి 1 ultima et aeterna felicitas. 2 ventus, sol 3 supremus spiritus. — సదాశివ *Sivæ* (semper propitius.) సదాతన సదాకాల aeternitas. — సదాచార bona agendi ratio; recta conversatio.

సది, సదియు percutere verberare.

సదృశము, సదృశ్, సదృశ., similis, par, assimilis.

సదేశ vicinus, contiguus

సద్గతి, salus finalis, felicitas aeterna.

సద్గుణ bona indoles.

సద్దు, sonus, strepitus, murmur.

సద్యః, సద్యో, nunc, modo, confestim, instanter, extemplo. — సద్యఃఫల immediatus fructus— సద్యఃకాల tempus praesens.

సద్వృత్తి honesta conversatio.

సనత్కుమార unus ex quatuor *Bahmæ* filiis et inter progenitores generis humani natu major.

సనాతన 1 aeternus, perpetuus, fixus, firmus. 2 *Brahma.* 3 *Wishnu.* 4 *Sivæ.*

సనాథ mulier cujus maritus vivit.

సనాభి 1 cognatus, haeres usque ad 7um gradum. 2 uterinus frater.

సనాముక *hyperanthera moringa* (arbor.)

సన్యాసి vir qui terrenis valedixit.

సని 1 cultus divinus 2 donatio.

సనిహ, సనిహ, సనిహము, సనిహము, proximus, vicinus

సన్న 1 demersio 2 paululum 3 rugosus.

సమ్మతి approbatio, consensio, assentis.

సంమాన, honor, salutatio, reverentia, urbanitas. — సంమానించు salutare, honorem praestare.

సంమార్గ moraliter bona conversatio

సపత్ని adversarius, inimicus.

సపత్ని mulier cujus vir est polygamus.

సపర్య reverentia, veneratio.

సపాటు levigatus. politus, planus, æquus.

సపిండ, propinquus, (praesertim, particeps placentae manibus oblatae; ista propinquitas usque ad quartam personam tantùm extenditur.)

సపీతి simul bibens.

సప్త, సప్తక, septem. — సప్తక ritus

duodecima die mortis observatus. — సప్తజిహ్వ ursa major (constellatio.) — సప్తద్వీప septem divisiones ordis. — సప్తకులాచల septem præcipui montes. — సప్తధాతు septem partes humani corporis. — సప్తజిహ్వ, సప్తాస్య, సప్తార్చి, ignis (tanquàm deus.) — సప్తాశ్వ, sol (habens septem equos currui suo alligat s)

సప్తతి septuaginta. సప్తదశ decimus septimus. సప్తదశ septemdecim.

సప్తపర్ణి echites sephoralis lapis)

సప్తమ, septimus. — సప్తమి septima dies lunæ. — రథసప్తమి festum celebratum tali die in undecimo lunari mense.

సప్తల duplum jasminum.

సప్తస్వర musicæ septem toni స రి, గ, మ, ప, ద, ని, sæpè vocantur: షడ్జ, రిషభ, గాంధార, మధ్యమ, పంచమ ధైవత, నిషాద.

సప్తి equus.

సప్పసప్పి 1 insipidus, insulsus, nullius saporis. 2 dejectus, segnis, torpens, absque vigore. సప్పగ. సప్పని insipidè. సప్పి అపథ్యి medicina requirens abstinentiam salis acidi et piperis. — సప్పిపథ్య diæta cum tali abstinentia. — సప్పడి insipidus, vapidus. — సప్పడి బారు vapidus fieri.

సప్పళ, సప్పళి, సప్పుడు, 1 sonus, sonitus, strepitus. 2 sonus equi currentis. — బరద సప్పళి exercitûs strepitus.

సఫల, సఫలు prosperitas, felix exitus, merces. — సఫలమాగు prosperare.

సఫేదు cerussa.

సబ vid. సభ.

సబర clitellæ. — సబరదిండి, culcitra sub clitellis posita.

సబలాగు grav da vel feta esse. (equa.)

సబళ, సబళు, సబళి species hastæ, telum pennatum. jaculum.

సబ్బ vid. సభ.

సబక్కి quoddam granum. (saguo.)

సభ్యత scurrilitas, scurrilis jocus, jocositas scenica dicacitas.

సభ్యమాడు aliquem jocosè imitari vel illudere. — సభ్యకార mimus, histrio, scurra, sannio. — సభ్యకారితె saltatrix puella.

సభ్యగి quædam arbor

సబ్బు 1 harmonia, concordantia in musicâ. 2 vectis ferreus.

సబ్బు sapo. — సబ్బుగార, factor saponis.

సబ్రహ్మచారి condiscipulus, socius studiorum.

సభాజన humanitas, urbanitas, civilitas, affabilitas.

సభాజిత reveritus, honoratus, urbanè, civiliter receptus. — సభాజన cum reverentiâ et honore;

tractare, urbanitatem alicui exhibere.

సభ cœtus, ecclesia, congregatio, ordo religiosus, confraternitas, concilium. — సభచేయు congregationem, societatem statuere, erigere. — సభకూడు convenire. — సభచెదరు dissolvi. (cœtus) పూర్వసభ 1 cœtus consultationis. 2 concilium vel aula in quâ causa auditur et judicatur. — అప్పీలుసభ curia superior, appellationis curia. — విద్యాసభ academia. — సభాస్తార, సభాసద, సభ్య unus e curiâ vel ex concilio. — సభామండపము, సభాస్థలము forum, locus pro publico cœtu.

సభ్య 1 aptus, idoneus ad concilium. 2 సభ్యుడు honestus, probus, sincerus, fide dignus. — అసభ్యుడు fide indignus, inhonestus.

సమ్ vid. సం.

సమ æqualis, par, idem, similis. — సమబుద్ధి uniformis indoles. — సమాధి, in contemplatione immobilitas. — అసమ dissimilis, dispar — అసమపరీక్ష incorrecta comparatio, insufficiens probatio. — సమత, సమత్వ æqualitas, proportio. — సమరూప్య similis, exemplari conformis. — సమరేఖ, సమరాత్రి, linea æquinoctialis. — సమానము చేయు æquare, complanare. — సమరసము affectionum similitudo. — సమరతి quidam modus coitûs.

సమంజస accuratus, correctus, aptus, rectus.

సమంత finis, terminus, limes.

సమంతు ità, hoc modo.

సమకట్టు v. n convenire, aptus esse, proportionatus esse. — v. a. præparare.

సమకూడు congruere, convenire, consentaneus esse.

సమగ, సమగి, సమగిదారు, సమగివారు quidam *shudrarum* sacrificatores, triplicem lineam in fronte gerentes.

సమకూర్చు colligere, parare.

సమగ్ర integer, totus, completus.

సమజ 1 bestiarum multitudo. 2 stupidorum cœtus.

సమజాయిష, సమదాయిష, pacificare, satisfacere, sedare, componere litem, demulcere dolorem.

సమజ్ఞ, fama, rumor, celebritas.

సమజ్య cœtus, congregatio.

సమధిక, సమధిక plurimus, summus, nimius.

సమకూరు, obtineri, acquiri, comparari.

సమన్విత prædiitus, ornatus, habens, repletus, abundans.

సమభిహార 1 repetitio, iteratio 2 excedens, reliquum.

సమభివ్యాహార *contextus*, connectio verborum inter se.

సమపిలీ, quoddam duplex tym-

panum.

సమయ 1 momentum, tempus opportunum, otium, occasio. 2 juramentum, pactum, societas— సమయాకోసంకాచు... ప్రతీక్షించు, opportunitatem præstolari. — సమయదమనుష్య amicus utilis. —సమయసంకట్టు angustiæ, penuriæ tempus.

సమయకూడు, సమయకూడుకొను insurgere omnes unâ voce, (sicut oppidi cives propter publicam injuriam.)

సమయరాయ summus sacerdos sectariorum దాసరు, — సమయాచార, సమ్మయకట్టు, illius officium.

సమయు, సమయుకొను diminuere, decrescere vid. సవియు.

సమర, conflictus, pugna.

సమర్థ fortis, robustus, validus, peritus, habilis, aptus, capax — సమర్థి mulier capax &c. సమర్థత, సమర్థత్వ, సామర్థ్య capacitas, habilitas, robur, peritia.

సమర్థన 1 deliberatio, decisio circà proprietatem vel improprietatem cujusdam rei. 2 perseverantia in proposito, superans omnia obstacula. 3 compositio rixarum. 4 objectio. — సమర్థించు superare difficultates, prosperare.

సమర్పక approbatio, assentio, acceptio.

సమర్పణ oblatio.— సమర్పించు offerre. — సమర్పిత oblatus.

సమవర్తి Yama, Tartari rector.

సమవాయ 1 multitudo, copia, congregatio, aggregatio, quantitas. 2 relatio. (log.)

సమవేత mixtus, permixtus, collectus.

సమష్టి congregatus, collectus.

సమసిన abradere. eradere.

సమసుష్టి, finis unius ætatis mundi et destructio orbis.

సమస్త 1 omnis, totus, integer, universus, 2 compositus, — సమస్తరు omnes. — సమస్తము universitas rerum.

సమక్ష, సమక్షము, adv. coram, in conspectu, in præsentia — s. præsentia, conspectus.

సమాకర్షి, odor fragrans.

సమాక్రాంత 1 diffusus. 2 superatus, devictus.

సమాఖ్య fama, conventio, confœderatio.

సమాగత 1 (qui, quæ, quod) advenit. 2 obvius, obviam factus. 3 junctus, unitus.

సమాగమ unio, junctio.

సమాచార nuntius, fama, rumor, eventus. — బదులుసమాచార epistolæ responsum.

సమాజ, turba, conventus.

సమాధాన, pax, tranquillitas, pacificatio consensus, conciliatio. — సమాధానిస, సమాధానపరచు, pacifi-

care .

సమాధి 1 sepulchrum, tumulus. 2 meditatio profunda, abstractio à sensibus. 3 votum vel obligatio religiosa. 4 silentium. 5 perseverantia in aliquo arduo proposito.

సమాన 1 vid. సమ . — 2 una è vitalibus auris ad digestionem necessariis — సమానస్థ æqualis persona — సమానకాలిక, qui eodem tempore natus est. — సమానోదరుడు, సమానోదర్య uterinus frater.

సమాపన, సమాప్తి 1 completio, perfectio, finis alicujus operis. 2 occisio, destructio — సమాప్త completus, consummatus. — సమాప్తి, సమాప్తమాగు. compleri, perfici సమాప్తి మాడు perficere, conficere, finire.

సమారాధన 1 adoratio, veneratio, cultus. 2 convivium *Brahmanis* oblatum. — దేవర సమారాధన cultus deorum. — సమారాధిస, colere, venerari. — సమారాధిత veneratus.

సమాలంభ cum odoriferis pigmentis facta corporis unctio.

సమావర్తన, completio, observantia. వ్రత సమావర్తన voti executio.

సమాశ్రయ protectio, refugium.

సమాస 1 contractio, abbreviatio 2 compositio vocum, formatio verborum compositorum, gr- — సమాసాంత finis talium vocum.

సమాసక్త, comparatus, obtentus, affectus vel laborans.

సమాసాదిత, factus, effectus, obtentus.

సమాహరణ collectio, compositio, coadunatio, connexio.

సమాహార 1 collectio, aggregatio, (sive factorum sive cogitationum) 2 compendium, contractio. 3 vocum compositio.

సమాహిత 1 promissus. 2 in meditatione absorptus. 3 ex prædictis consequens, deductus, conclusus, demonstratus. 4 pacificatus. 5 positus. 9 purificatus. 7 finitus. 8 congregatus.

సమాకృత acceptus, receptus, copulatus.

సమాహ్వయ 1 nominatio, appellatio. 2 certamen gallorum.

సమాయిన, domare, pacificare, sedare, gerere

సమితి 1 multitudo, conventus 2 bellum, certamen.

సమిత్తు 1 lignum frustatim concisum pro sacrificio. ఓము — 2 prælium.

సమిధ species quaedam ligni usitata in sacrificiis.

సమీకృత 1 æquatus, complanatus. 2 imitatus, factus ad instar. 3 additus, coacervatus.

సమీచీన verus, aptus, idoneus, rectus .

ಸಮೀಪ vicinus, contiguus, proximus.

ಸಮೀಪಿಸ appropinquare, accedere, proximare.

ಸಮೀರ, ಸಮೀರಣ flatus, aer.

ಸಮುಖ proximitas, præsentia. (majorum.) — ಸಮುಖದಲ್ಲಿ coram, in conspectu. (magnatis.)

ಸಮುಚಿತ convenieus, aptus.

ಸಮುಚ್ಚಯ 1 vid ಸಮಾಹಾರ. 2 conjunctio; vis copulativorum : *et*, *etiam*.

ಸಮುಚ್ಚಾಯಕ vocum conjunctio— ಸಮುಚ್ಚಾಯಕಪದ syllaba conjunctiva.

ಸಮುತ್ಥಾಯ 1 altitudo, elevatio. 2 prosperitas. — ಸಮುತ್ಥಾಯಕಾಲ tempus exaltationis, tempus prosperum.

ಸಮುತ್ಥಾಯಿತ exaltatus, altus.

ಸಮುದಾಯ, ಸಮುದಯ multitudo, copia, aggregatio, quod est commune. quantitas, numerus.

ಸಮುದಾಚಾರ, intentio, propositum, statutum, causa.

ಸಮುದ್ಗ cistula, cooperta arca.

ಸಮುದ್ಧತ, rudis, inurbanus, rusticus, indecorus.

ಸಮುದ್ಧರಣ 1 attrahens, extollens 2 evomens cradicans.

ಸಮುದ್ರ oceanus, mare.

ಸಮೂಹ, turba, multitudo, caterva, congregatio.

ಸಮೃದ್ಧಿ prosperitas, fortuna secunda; felix exitus, augmentum, incrementum.

ಸಮೆ candelabrum, lampadis columella.

ಸಮೆಯ 1 atteri, abradi, teri, corrodi. 2 properare in suis negotiis.—ಆ ಬಳೆ ಸಮೆದು ಹೋಯಿತು hæc armilla attrita est

ಸಮೇತ prope, proximè, contiguè

ಸಮ್ಮ vid. ಜಮ್ಮ.

ಸಮ್ಮನಸ್ಸು angelus(rel.

ಸಮ್ಯಕ್ಕು 1 proprie.apto modo, recte 2 totum, omniao.

ಸಮ್ರಾಟ್ಟು, ಸಮ್ರಾಜ rex eximius, qui [ರಾಜಸೂಯ] dictum sacrificium explevit.

ಸಯ, ಸಯಂ vid. ಸ್ವಯಂ.

ಸಯಿ vid ಸಹಿ.

ಸಯಿನ vid. ಸಹಿನ.

ಸರ್ principalis, summus, caput. — ಸರ್ಫೌಜುಕಛೇರಿ primi Indorum magistratûs curia.

ಸರ 1 lacus, piscina. 2 torques sertum, corona precatoria. 3 tigillum, trabecula.

ಸರ 1 sagitta vid ಶರ. 2 aqua. 3 colliquiae.

ಸರಂಗೋಳಿಸ torquem concatenare

ಸರಂಜಾಮು vasa, arma, provisio, victualia, apparatus. — ಸರಂಜಾಮು ಮಾಡ suppeditare, providere.

ಸರಕಾರ 1 gubernium. 2 regionis magna divisio quædam. — ಸರಕಾರದವರು publici ministri.

ಸರಕು 1 hiatus, fissura 2 merx,

bona, res. 3 cura, æstimatio . — సరకు చూడ , curare de , mult facere.

సరకొండుబిఁళ్,సరఢుబిఁళ్ effluere defluere, dilabi— సరకొండుకొఁగ్ సరకిసికొఁగ్. — desilire, secedere, è via, e manibus elabi,clanculùm se subducere.

సరగ్ cœremonia quædam ab agricolis facta in principio messis.

సరగు, velocitas, pernicitas, celeritas .

సరఘు, apis.

సరజష్ఠి, præpositus armatis satellitibus.

సరట chamælon . lacerta vel *iguana*.

సరణి 1 via, iter. 2 methodus, modus.

సరణు vid. శరణ.

సరత్ని exiguus cubitus (à cubitu ad extremitatem pugni.)

సరత్తు vid శరత్తు.

సరదార్, సరదార, vir nobilis,Europæus honestæ conditioni.

సరది, vicis.— సరదిసరదిగ్ vicissim , alternatim.

సరది coryza.

సరదేశ provincia.

సరపణి, సరపళి metallica catena, torques . — మురుడీసరపణి glomerata et argentea catenula puerorum brachio alligata . — కొఁద్రా... aurea armilla — కరడి... armilla argentea *Lingæ* pixidi alligata.— కడలే... armilla cujus annuli formam habent granuli [కడలె] dicti. — కేఖుకు.... torques cujus granuli aurei sunt plani. — కంబడ... torques ex aureis tubulis compositus. — జీరా... 1 saltatoris catenula. 2 species quædam torquis — కెత్తిగె.... sculpta catena.

సరవరాజు, సరఫరాజు 1 suppeditatio et aggregatio annonæ pro viatoribus vel magistratibus. 2 superioris ergà inferiorem favor, benignitas.

సరఫివారు, సరఫివారి adv modico pretio. —adj. vilis pretii

సరబరాజు, vid సరఫరాజు. 1

సరభరసి, celeriter, festinanter, cito.

సరమ 1 catula. 2 *Vibishnuæ* uxor.

సరయు ventus, flatus, aer.

సరల honestus, sincerus, ingenuus, candidus, rectus, directus.

సరవట్టి 1 falsitas, vana loquacitas, omni ratione destitutum verbum. 2 magna collectio vel acervatio rerum. — adj. absque curâ, præproperè, inconsideratè factum (opus .) — సరవట్టిఁకొట్ mentiri, blaterare, inconsideratè garrire — సరవట్టిఁజోఁడిన omnia indiscriminatim , sinè ordine ponere. — అవన భళియల్లి కొష్ణ సరవట్టి అథి

quanta abundantia vel copia bonorum apud illum est.

సరడి, సరవి 1 è paleâ vel herba funis, vinculum. 2 venatio. 3 pecus, grex.

సరస facetia, jocus, ludus (lascivus.) 2 ore vel gestu amœnus, jucundus, fascinans, amabilis, hilaris. — సరసకొను fascinari, delectari, amore capi. — సరసిగ, సరసుడు jocosus, hilaris, facetus amœnus (homo vel femina) — సరసమాట verbum (lascivum) — సరసోక్తి, సరసవాక్యం expressio amœna, hilaris. — గండభేరుండ సరస blanditiæ inter conjuges. — సరసకేళి ludus jocosus (gestus lascivus.) — సరససల్లాప conversatio amatoria. 3 facilis, levis pretii. 4 velox, citus. — సరసరని velociter præcipitanter.

సరసు 1 excellens, amabilis homo 2 vid. సరసు.

సరస్సు, సరసి piscina, lacus, stagnum. — సరోజ, సరసిజ, సరసిరుహ, సరోరుహ tatus (ortus in lacu) — సరసిజారి luna — సరసిజమిత్ర sol — సరసిజనేత్రి, సరసిజానన mulier. — సరోతీర ripa, littus.

సరస్వతి *Brahmæ* uxor eloquentiæ dea, musicæ et artium advocata et samscritæ linguæ inventrix. — సరస్వతీపీఠ illius sedes in civitate *Sringeri Nagara*, 2 sermo, 3 nomen rivi in *Dehi* regione.

సరస్వంతు 1 oceanus 2 rivus masculinus.

సరహగ్గ funis ab agricolis adhibitus.

సరహద్దు limites, fines, confinia regionis.

సరళ vid. సరళ. — సరళతన, సరళత్వ sinceritas, rectitudo, integritas.

సరళు pinguis, crassus, amplus, pulchro aspectu.

సరళి 1 musicæ vocalis varii toni 2 *tardus gingimanus* (planta)

సరళిమ్మి uri femina, egregiæ speciei, magnam lactis dans copiam)

సరాగ 1 facilis, non obstructus, expeditus, sine impedimento. 2 conveniens, aptus. — సరాగవాగి expeditè. — మార్గ సరాగమాడ bonam facere viam. — సరాగకెలస labor facilis. — సరాగకొడ alicui habenas dare, libertatem majorem concedere. సరాగమార్గ directa via.

సరాఫ, సరాబు mensarius, nummularius

సరారని directè, prorsum, contra. — సరారని హాక exactè, directè ponere.

సరాయి femoralia.

సరాసరి adv. æqualiter, pariter, similiter. — సరాసరి హోగ recte progredi. — adj rectus, æqualis. — s. æqua distributio.

సరాళ facils, expeditus, aptus, clarus vid —సరాగ.—పాడుటకు సరాళి కంఠ guttur ad canendum expeditum.

సరి v. 1 sese subducere, elabi, paulisper longius secedere 2 infercire, violenter inserere aliquid, vi introducere.

సరి 1 vallis. 2 pluvia. 3 naturale stagnum in montibus.

సరి adj. 1 æqualis, similis. 2 aptus, conveniens, proprius.—adv. 1 benè, rectè, correctè — సరిబడు convenire, congruere, concordare. — సరిమాడు disponere, coaptare, complanare. complete perficere. — సరిమాడిబిడు æquare, litem componere. — సరిబీళు, 1 interse convenire, concordare, 2 compleri.— సరినోడు attente examinare, exemplaria inter se conferre. — నిమగె సరితూచబాగె......బందహాగె, sicut vobis placuerit. — సరివార, hebdomas astrologica. — సరిమగ filius adultus. — సరి బెస par et impar. — సరిగె సరిమాడు, compensare. vindictam sumere, par pari referre. — సరిమొంటి pubescens virgo.

సరిసు paulisper removere, èvia amovere.

సరిగుడి vid, సరుగుడి.

సరిగె 1 crassus torques aureis tubulis contextus. 2 metallicum filum, vel fimbria aurea.

సరిత్తు amnis (in genere)— సరిత్పతి, సరిత్పతి mare

సరిసప serpens vid. సరీసృప.

సరియు 1 vid. సరి. v. 2 సరియు కొండు కొళ్ళు se submittere, præ modestiâ recedere, obmutescere.

సరిసమాన vid. సమాన.

సరిస 1 paululum è viâ secedere 2 appropinquare, propè accedere — సరిసిబిడు...హాకు portionem paucis congruam inter multos partiri — సరిసికొండుకొళ్ళు difficile negotium pro posse suo gerere.

సరుకు 1 vid. సరిస, 2 exhauriri, expendi, consumi.

సరుకు res, bona, merx. — సరుకెత్తు onerarius bos. — సరుకిగాగి కొడు merces commutare, loco pecuniæ merecedes dare.

సరుగుడి, సరుగుడికె s. nodus currax. — adj concatenatus.

సరె gluten è farinâ confectum vel ex seminibus.

సరోజ, సరోరుహ *nymphœa* — సరోజిని stagnum eo flore plenum

సరోవర lacus, piscina, stagnum.

సర్గ 1 libri caput. sectio, liber 2 creatio. 3 derelictio 4 natura, dispositio naturalis.

సర్జరస resina (in genere.)

సర్ప serpens. — సర్పయాగ serpentium sacrificium. — సర్పశ్రవణ homo sagaci auditu.

ಸರ್ಪಣ profectus, egressus.

ಸರ್ಪಿ, ಸರ್ಪಿಸ್ಸು liquidum butyrum. —ಸರ್ಪಿಸ್ಸಮುದ್ರ liquidi butyri mare,

ಸರ್ರನೆ festinanter. — ಸರ್ರನೆಕಾಲುಕಿಗೆಯ cum sonitu vel properanter incedere.

ಸರ್ರುಬುರ್ರನೆ properanter edentis sonus.

ಸರ್ವ omnis, totus, universalis, integer, completus. — ಸರ್ವಂಸಹೆ orbis terrarum. ಸರ್ವತಾಪನ *Kama* (universalis incendiarius.) —ಸರ್ವಭಕ್ಷಕ ignis omnium consumptor) ಸರ್ವಮಂಗಳೆ *Parvati* (semper propitia.) — ಸರ್ವಗ 1 ventus, aer. 2 spiritus, anima. — ಸರ್ವಜ್ಞ omniscious, sapientiæ infinitæ. 2 *Siva*. 3 nomen canarensis poëtæ — ಸರ್ವಜ್ಞಪದ್ಯ ejus poësis. ಸರ್ವಜಿತ್ತು 21us annus Indorum cycli — ಸರ್ವಧಾರಿ 22us annus ejusdem. — ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ *Buddha*, fundator. cujusdam sectæ.

ಸರ್ವತೋಭದ್ರ 1 templum vel palatium quadrangulum cum portis ad quatuor ventos respicientibus. 2 quoddam mysticum diagramma 3 quædam species ænigmatis (*charade.*) 4 quædam specie poësis.

ಸರ್ವತೋಮುಖ s. 1 unda, aer, cœlum aëreum, 2 anima vel spiritus, 3 *Siva*, *Brahma*. — adj. omnia videns, ex omni parte, universalis — ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದಜ್ಞಾತಿ scientia universalis.

ಸರ್ವತ್ರ ubicumque, semper, in omni loco, omninò.

ಸರ್ವಥಾ 1 quocumque modo, quâcumque ratione. 2 certissimè, indubitanter. 3 summoperè, maximè. 4 quovis pretio.

ಸರ್ವದಾ omni tempore, indesinenter.

ಸರ್ವಲಿ axis, vectis.

ಸಲ vicis.

ಸಲಿಗೆಗೊಳ್ಳು, ಸಲಿಂದುಕೊಳ್ಳು arripere, manus injicere.

ಸಲಿಕೆ solutio debiti. — ಸಲಿಕೆ ಮಾಡ tradere, solvere pecuniam.

ಸಲಿಗ 1 bos vel taurus altus, caput pecudis, 2 præcipuus homo oppidi vel societatis.

ಸಲವಾದಿ 1 quidam servus publicus sub auctoritate primatum *Castæ*. 2 præco *Castæ*, convocans ad funera, matrimonia, &c.

ಸಲವೆ pannorum dealbatio, lotio — ಸಲವೇಮಾಡ, ಸಲವೆಗೆಹಾಕ, novum pannum candefacere.

ಸಲಹ, ಸಲಹಾ 1 reconciliatio, pax pactio de urbe vel arce dedendâ. 3 consilium. deliberatio. —ಸಲಹಾಕೊಟ್ಟು ಮಾತಾಡ deliberare et loqui. — ಸಲಹಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು pacem inire cum aliquo. — ಸಲಹಾಮಾಡ de pace agere.

ಸಲುಹು, ಸಲಹು fovere, protegere. — ಸಲುಹಿಕೆ, ಸಲುಹೋಣ protectio, educatio.

ಸಲಕ್ಷಣ pulcher, amabilis, jucundus.

ಸಲಾಂ, ಸಲಾಮು, modus salutationis. (inter musulmanos.)

ಸಲಾಕಿ, ಸಲಾಕು, ಸಲಾಖ 1 species styli ferrei tenuis quo utuntur ad sculpendum aurifabri. 2 chirurgi fistula. 3 sclopeti virga. 4 virga ferrea rotunda et tenuis. 5 tigillum transversum.

ಸಲಾವ piscaria gemmarum.

ಸಲಿಕೆ 1 ligo cum parvo manubrio. 2 solutio debiti.

ಸಲಿಗೆ 1 baculus dividens fila staminis in texturâ. 2 metallicum filum. 3 amicitia, familiaritas. 4 libertas. — ಕೈಸಲಿಗೆ aurea armilla. ಸಲಿಗೆ ಸೀರೆ muliebris pannus cum aureâ fimbriâ. — ಸಲಿಗೆಮಾಡು, ಸಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು, favere, auxiliari.

ಸಲಿಲ aqua. ಸಲಿಲಜ *lotus, nymphæa*

ಸಲೀಲ lascivus, petulans.

ಸಲ, ಸಲ್ಲ 1 currerre, recipi (pecunia) 2 currere transire, effluere (tempus.) 3 admitti, acceptabilis, approbatus esse. 4 ex uno ad alium transire, persolvi. 5 mori. 6 perfici, elabi 7 extendi. — ಸಲ್ಲಿಸ 1 curare ut recipiatur, ut transeat. 2 solvere, implere, fungi. 3 (Inter *Lingæ* sectores.) superiori aurem præbere, desiderium illius implere, acquiescere. — ಬಯಕೆಸಲ್ಲಿಸ desiderium implere. ಸಲ್ಲುವ ಕಾಲ tempus præsens, opportunum. ಸಲ್ಲದ non acceptabilis. ಸಲ್ಲದ ಕಾಲ inopportunum tempus. — ಸಂದ ಕಾಲ tempus præteritum. — ಸಂದ ಹಣ pecunia tradita. — ಸಲುವಾಗಿ propter — ಅದಕ್ಕೆ ಸಲುವಾಗಿ, propter illud; ideò.

ಸಲುವಳಿ s. æquitas, veritas, convenientia. — adj. justus, conveniens, verus. — ಸಲುವಳಿಯಮಾತು verum verbum, conveniens locutio. — ಸಲುವಳಿಯ ಕ್ರಯ justum pretium. — ಸಲುವಳಿ ಆಗದವ inhonestus homo, improbus.

ಸಲೆ 1 excellens, bonus, acceptabilis, exaltatus. 2 pleonasmus in poësi. 3 quota summa. 4 verè, maxime, summe. — ಸಲೆ ಭಯಂಕರ vere terribilis — ಇದರ ಸಲೆಷ್ಟೇನು quis est *quotiens* hujus summae. — ಸಲೆಗೊಂಡ receptus ಅವನಿಗೆ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ಸಲೆಯಾಯಿತು pecunia illi tradita fuit. — ಸಲೆಪಾಲಿಸು, benè nutrire.

ಸಲ್ಪ್ರಸ esse in usu vel acceptabilis.

ಸಲ್ಲದ vid. ಸಲ್ಲ.

ಸಲ್ಲಲಿತ, jucundus, placens.

ಸಲ್ಲಾ vid. ಸಲಹು.

ಸಲ್ಲಾಪ, colloquium, confabulatio. — ಸಲ್ಲಾಪಿಸ, conversari, confabulare.

సకిలి vid. సకిలు.

సవ 1 succus vel mel florum. 2 oblatio, sacrificium. 3 propago 4 sol, luna.

సవ vid. శ్రవ. vel సవు.

సవగ vid. సవచ.

సవడ భిత్తి murus cujus pars exterior ex lapidibus et interior ex luto constat.

సవణ vid. శ్రవణ, nomen a *Jaïnisâ* Deo datum.

సవతిస 1 præparare, expedire. 2 aptare. — శాయిసవతిసికొండుబర dissensum, displicentiam ostendere (labia mordendo vel movendo.)

సవతి duæ uxores unius viri (etiam successivè habitæ.) — సవతి తాయి noverca సవతికుగ privignus. vid. సవత్తి.

సవన 1 purificatio antè sacrificium. 2 cæremonia in quâ oblationes fiunt.

సవనిస, సవరిస 1 parare, aptare, coordinare. 2 convenire, idoneus esse. — సవరిసికొళ్ళు sese ornare.

సవయ 1 abradi, atteri. 2 macilentus, tenuis fieri.

సవరణె præparatio, comparatio omnium pro cæremoniâ.

సవర 1 arboris ramos putare, superficiem resecare. 2 palpare, tangendo examinare, fricare. 3 oleum vel quid aliud in capite vel corpore ungere. 4 సవరాడ్డ palpare, attrectare. — ఆవసీసు ఇ ఈ సవరియాడుత్తాని ille multum minatur.

సవార eques. — కుదరిసవార miles equestris.

సవారి 1 equitatio. 2 quodcumque vehiculum (*magnatum*.) 3 deambulatio (*magnatum*) — పల్లక్కిసవారి lectica. — బండిసవారి deambulatio in curru. — బాసాసవారి suamet ambulatio. — ఒంటిసవారి మాడ sine comite deambulare.

సవాలు interrogatio, quæstio, (præcipuè, in lite.)

సవి adj. sapidus, grati saporis dulcis vel jucundus gustu. — v. 1 vid సవియ 2 gustare, comedere. — సవిహణ్ణు succo plenus fructus. — సవిముండి puella propè pubertatem. — సవిగడలు lactis mare. — సవిగడ లిను luna. — సవికబ్బు cnna saccharifera. — సవినోడ degustare, gustum experire. — s. gustus, sapor.

సవిత్ర 1 sol 2 pater. — సవిత్రి mater.

సవిధ propè.

సవిస abradere, terere, atterere.

సవిస్మయ admiratus, mirans.

సవిస్తార verè diffusus, extensus.

సవుటు cochlear.

సవుతెకాయి cucumer. — బంగారి వుతెకాయి cucumer ruber. — ముళ్ళు సవుతెకాయి cucumer spinosus *Cu-*

cumis muricatis.

సవిలు atteri, tenuis fieri.

సవ్య 1 lævus, sinister 2 aversus, posterior, contrarius — సవ్యేష్ఠ rhedarius qui sedet in sinistrâ parte. — సవ్యాపసవ్య dextra et sinistra.

సవ్యాపచార consensus et dissensus.

సవాల్, సవా unus cum quadrante

సస vid. సస

ససి 1 germen, arbuscula planta (in genere .) 2 luna . — ససిగల్లు fabulosa lunæ gemma . — ససివిల్లు *Indræ* arcus curvatus , iris.

ససియు pectere, carminare.

సహ 1 cum, simul, unà. 2 etiam, quoque. equidem.

సహచర . సహచరి comes , conscius, a; socius, a; assistens.

సహగమన vel మరణ concrematio uxoris supra cadaver mariti. — సహచార 1 comes in viâ , concomitans. 2 *Lausonia spinosa* (bot.)

సహధర్మిణి mulier conjugata secundùm rituale Vedarum . — సహపాన compotatio . — సహమూల cum radice . — సహమూలనాశనము చేయు radicitùs, funditùs destruere . — సహవాస 1 societas. 2 frequentatio, cohabitatio, copula venerea.

సహజ natura, indoles-cognatus coexistens , inhærens naturalis innatus. — సహజముగా verum . correctum esse.

సహ, సహన adj. patiens, tolerans — s patientia, tolerantia.

సహస్య mensis పుష్య (januarius)

సహస్ర mille సహస్రధార *Wishnuvi* discus . — సహస్రధారి mille rivi , supereffluens . — సహస్రనామ పూజ, సహస్రనామార్చన recitatio mille nominum *Wishnuvi* . — సహస్రనామధేయుడు Deus mille nomine possidens.

సహస్సు 1 robur, potentia. 2 lumen 3 mensis november.

సహాయ auxilium , adjutorium, suppetiæ, protectio. సహాయుడు auxiliator , coadjutor , socius. — సహాయము చేయు, చేయు adjuvare , succurrere, opitulari.

సహి recté, veré, apté.

సహిత 1 comitatus 2 consociatus. 3 etiam. 4 cum.

సహిష్ణు patiens, longanimis, subjectus.

సహించు tolerare, ferre, pati, condonare, sufferre.

సహృదయ homo bono corde.

సహోదర frater. — సహోదరి soror (ex iisdem parentibus nati.)

సహ్య 1 series montium ad argestam Indiæ, juxtà *Pouna*. 2 valetudo , ab ægritudine recretatio. —adj. 1 tolerabilis. 2 adæquatus 3 robustus 4 amœnus.

సళ్లు laxus esse — సళ్లిన la-

xare.

సరసరని strepitus (serpentis gradientis, aquæ ebullientis, etc)

సర్వ్యంక 1 à deliquio recreatio, animorum receptio. 2 festinatio, præcipitatio.

సాంకేతిక ad locum cœtui assignatum spectans.

సాంక్రామిక sese diffundens, contagiosus.

సాంఖ్యశాస్త్ర systema quoddam philosophiæ.

సాంగ completus, perfectus. — సాంగోపాంగ (à principio ad finem) integer, completus. — సాంగోపాంగవాగి integrè, omnino, perfectè.

సాంగత్య cohabitatio, copula.

సాంగా, సాంగు jaculum, lancea.

సాంగ్రామిక bellicus.

సాంగ్య cæremonia vel ritus ad religionem pertinens.

సాంత vid. శాంత.

సాంత్వ sermo amœnus aut pacificus. — సాంత్వన 1 reconciliatio 2 consolatio, sedatio. 3 obsecratio. — సాంత్వనమాడ, సాంత్వయిస, reconciliare, verba pacis proferre, sedare. — సాంత్విత reconciliatus, delectatus.

సాందృష్టిక consequentia immediata.

సాంద్ర crassus, densus.

సాంనిధ్య proximitas, vicinia.

సాంపరాయ, సాంపరాయిక bellum, pugna, prælium.

సాంప్రత nunc, in præsentiarum.

సాంప్రదాయిక hæreditate aut traditione transmissus. — సాంప్రదాయికస్థ vir regulas tribûs suae sedulò observans.

సాంబ, సాంబశివ.... శూలి, *Siva*.

సాంబ్రాణి benzuinum.

సాంబ్రాజ్య, సామ్రాజ్య 1 imperium, regalis auctoritas. 2 felicitas beatitudo. 3 opes, divitiæ.

సాంయాత్రిక mercator ambulatorius.

సాంవత్సరిక ad annum spectans.

సాకల్య adv. universim, integrè, completè. — adj universus, omnis, integer.

సాకార corporalis.

సాకిన్, సాకీన in aliquo loco residens.

సాకు v. n. 1 sufficere, satis esse. 2 tædere. 3 desinere. — సాకుమాడ detinere, intermittere, derelinquere, deserere, procrastinare. — సాకుమాడికొళ్ళ dimittere. (munus.) — సాకాగ sufficere. — ననగెసాకాయితు satis superque mihi. — సాకు adv. satis.

సాక v. a. fovere, nutrire, educare, protegere, salvare, defendere. — సాకుతెగదుకొళ్ళ adoptare. — సాకిద... సాకుప మగ filius adoptivus.

సాకు s. prætextus excusatio.

సాగరు mare, oceanus, pelagus.

సాగు 1 arari. (terra.) 2 progredi, procedere. (opus) 3 produci (metallum ductile.) — సాగి పోవు in viam suam procedere — సాగ నంపు deducere. (proficiscentem.) — సాగనాడించు, ab importunis salutatoribus se expedire. — సాగ తట్టు producere (metalla) — సాగించు, సాగిన 1 accelerare. (opus, iter, etc.) 3 colendum aut arandum curare.

సాగుబడి, సాగువడం agricultura.

సాచివ్యము 1 ministerium, administratio. 2 amicitia, familiaritas.

సాచీకృత s. 1 præjudicium. 2 mentis perversio. — adj. 1 contortus. 2 torvè vel obliquè aspectus, sub falsâ specie exhibitus.

సాజ vid. సహజ.

సాజరాపాటుజూ mons quidam juxta *Velur.*

సాటి, సాటు s. permutatio. —adj. similis, par, æqualis. — సాటి బేరము ...సామాను, merces pro aliis permutatæ. — సాటిగాడు qui merces commutat.

సాటు proverbium, dictum.

సాటిస cum sonitu tempani promulgare aut denuntiare.

సాటు onus alicui imponere alterius debitum exsolvendi. — సాటు ఋణము debitum in aliquem translatum.

సాణె, సాణెరాయి mola seu cos (sivè versatilis, sivè manualis, ad acuendum. — సాణెపట్టు, cote acuere. — సాణెపట్టబడిన cote exacutus. — సాణెగాడు acutor.

సాతు, సాంతు, *Siva.*

సాతాని, సాతాను, సాతానవాడు sectator *Vishnuvi*, particularis.

సాత్యకి auriga *Krishnæ.*

సాత్విక, సాత్వికము adj. 1 candidus sincerus, doli expers. 2 honestus, verus, bonus, benignus, amabilis. — s. divisio quædam sensuum animi, (pro ut in dramate exhibentur.) — సాత్వికత్వము, sinceritas, candor animi.

సాద 1 puritas, munditíes. 2 defatigatio 3 labefactatio, casus.

సాదరు vid. సాదరము.

సాదరము benignitas, favor, dilectio, respectus.

సాదరవారు, సాదరువారీలు. సాదరలా ఖర్చు 1 collecta ad sumptus comœdiæ exsolvendos. 2 minuta expensa tribunalis (pro chartâ, atramento, festo *Ganeshæ*, etc.)

సాదరు, సాదరు; receptus, transmissus, (litteræ, etc.)

సాదరు భొక్కలు ముక్కలు genus quoddam agricultorum.

సాదా simplex, apertus, sine ornamento. — సాదావాని మాడు simpliciter, sine ornatu fingere.

సాది elephantis ductor; au-

riga.

సాదిత 1 destructus. 2 fessus. 3 labascens. 4 fractus · scissus . 5 tractus — సాదిస 1 destruere, vitiare, 2 vid సాధిస.

సాదు vid. సాధు et సాగ్దు.

సాదు cineres granorum combustorum (è quibus Indæ mulieres signum fronti depingunt)

సాదృశ్య similitudo.

సాధక 1 exercitium, praxis, usus . 2 documentum . 3 instrumentum . 4 quidquid cum oryzâ manducatur . — సాధక కేలస opus perseveranter factum.

సాధన, సాధనే 1 completio. 2 ratio, industria, adinventio. 3 perseverancia in incœptis, 4 instrumentum, causa. 5 penis. 6 præmissæ è quibus deducitur conclusio. 7 metallorum medica præparatio. 8 argumentum, probatio, verba auctoris citata, etc. 9 bona opera ad obtinendam sanctitatem. 10 usus armorum.

సాధారణ adj. 1 communis, generalis . 2 similis . 3 mediocris, simplex. s. 44us annus in cyclo Indico . 2 meretrix . — సాధారణ గా , communiter , simpliciter. clarè

సాధిత 1 consummatus, completus. 2 mulctatus. 3 adjudicatus.

సాధిష్ఠ, సాధీయస 1 durissimus, difficillimus 2 aptissimus, valdè congruus.

సాధిస 1 adimplere , perficere, perseverando complere, vincere. 2 probare, demonstrare, affirmare. 3 negare. 4 accusare, arguere.

సాధు 1 docilis, mansuetus, cicuratus. 2 bonus, pius, purus, virtute præditus. 3 decens, congruus, rectus. 4 amœnus,pulcher. 5 liberalis, ingenuus. — సాధుజన viri probi . — సాధువృత్తి 1 bona agendi ratio. 2 observantiæ morales et cæremoniales . — సాధు వార్త faustus nuntius.

సాధ్య adj. sanabilis. 2 possibilis. — s. semi-deus. — సాధ్య కేలస 1 completio . 2 res demonstranda. — సాధ్యసిద్ధి probatio, affirmatorum demonstratio.

సాధ్వస metus terror, trepidatio .

సాధ్వి conjux casta.

సానందు lætitia , gaudium , exstasis,

సాని 1 socius. 2 affixum quoddam nomini matronæ addi solitum . — సానిదప్తర . . . socii in publicis provinciæ alicujus rationibus. — దొరసాని domina, matrona

సాను planities (in montis cacumine.) — సానుమత్తు mons. — మేరుసాను mons *Mahameru*.

సానురాగ dilectio, benignitas.

సానుమాన 1 mons. 2 dubium.

సాన్నికర్య vicinus, proximus.

సాపత్న్య inimicus, adversarius.

సాప్తపదీన amicitia.

సాఫల్య s. 1 ubertas, fertilitas, fecunditas. 2 remuneratio, merces. — adj prosperè actus.

సాఫు 1 clarus, purus, mundus. levis. — సాఫాగ 1 omnino. 2 aequaliter, laeviter.

సాబు titulus nominibus propriis annecti solitus.

సాబితు, సాబూతు probatus, demonstratus. — సాబూతుచూడ aliquem arguere criminis.

సామ 1 reconciliatio, sedatio 2 unus è *Vedia* Indorum. — సామవాక్య verbum pacis. — సామోపాయ industria ad pacandum inimicum

సామంత 1 vicinia, confinia. 2 provinciae alicujus princeps. 3 auctoritas, potestas.

సామగ్రి vasa, utensilia, res, materia, etc. — జరియునసామగ్రి, quidquid ad scribendum est necessarium

సామజ eleph is.

సామతి 1 similitudo, parabola. 2 probatio.

సామర్థ్య 1 robur, fortitudo. 2 peritia, ingenium, hab litas. 3 facinus egregium.

సామవాయిక praecipuus regis consiliarius aut minister

సామాజిక cœtûs alicujus membrum aut consors.

సామాను 1 sarcinae, vasa. 2 vid. సామగ్రి.

సామాన్య adj. communis, generalis. — s genus, species. — సామాన్యసమయ, crisis vel periculum (prout ab astrologis aestimatur.)

సామి 1 dimidius. 2 vítuperandus.

సామితి vid సామతి.

సామీప్య proximitas, vicinia.

సాము exercitium corporale. et gymnasticum.

సాముద్రిక 1 chiromantia, divinatio, etc 2 liber de chiromant â tractaus.

సామె *panicum frumentaceum*, bot

సామ్య 1 aequalitas 2 similitudo 3 parabola. 4 stipendium.

సామ్రాజ్య vid. సాంప్రాజ్య.

సాయంకాల, సాయంతన, సాయంత్ర సాయాహ్న, vespera.

సాయక 1 sagitta 2 ensis.

సాయరు census, vel tributum agris aut privatorum possessionibus imposita

సాయ, సత్తుబోవు mori, perire, interire. — యినన కాలు సత్తుబోయితు pes ejus elanguit, నాలిగె... బాయిసత్తుబోయియితు mutus remansit.

సాయుజ్య unio cum vel absorptio in *Brahmâ*.

సార, సారపి, సారె 1 tabulatum.

(*échafaudage.*) 2 pons ad tempus erectus. — తెప్పసార pons libratilis, (è perticis in utramque ripam alligatis.)

సార s. 1 rei natura vel essentia, 2 medulla. 3 alburnum aut succus arborum. 4 robur, vigor. — adj. optimus, eximius. — గ్రామసార vici sordes. — సారజ్ఞ rei alicujus naturam cognoscens. — సారతర melior; సారతమ optimus. — అసార, నిస్సార, sine succo. — అంతస్సార internum robur. — బహిస్సార externum robur. — జీవసార Deus.

సారంగ 1 cervus. 2 apis. 3 elephas. 4 avis quædam, *cuculus melanoleucos*. 5 nubes. — సారంగధరుడు *calamus draco*.

సారంగి fides, ium. (*violon.*)

సారాంశ præcipua significatio.

సారణ gigas quidam.

సారణి 1 canalis, eluvies. 2 rivulus.

సారణె 1 actio illiniendi (stercus vaccinum, argillam rubram, etc muro aut pavimento domûs.) 2 pharmacum purgativum.

సారథి auriga.

సారది *sarasvati.*

సారమేయ canis.

సారవాన camelorum ductor.

సారస 1 grus Indica. 2 *nelumbium speciosum*, bot.

సారసన 1 zona, muliebris. 2 balteum.

సారస్వత s. natio ad argestam provinciæ *Delhi.*— 1 ad deam *Sarasvati* spectans. 2 facundus, disertus.

సారిత illitus, ûs.

సారాయి liquor inebrians.

సారి vicis (i, em, e.) series, ordo — ఒకసారి semel. — సారిసారికి frequenter.

సారిక psittacus femina.

సారించు 1 illinire (stercore vaccino, etc. pavimentum aut murum.) 2 in sonitu tympani promulgandum curare. 3 causa esse cur aliquid adveniat; obtineatur, possideatur, etc.

సాఱు 1 in sonitu tympani promulgare. 2 advenire 3 comparare, acquirere. 4 absolvere. — సాటిఁ గూడుకొను junctus vel annexus esse.

సాఱు s. jusculum, oryzæ condimentum.

సారూప్య imaginis aut formæ divinæ participatio.

సాళికొను aliquem arcessere.

సాఱుఁ vid. సాఱిస.

సార్థ s turba, multitudo, agmen præcipuè similium. — adj. 1 dives. 2 similis significationis. 3 vim aut significationem habens, (verbum.)

సార్థక prosperè actus.

సాఫల్య 1 bonus exitus. 2 con-

summatio, completio.

సార్వజనిక ad omnes homines pertinens aut spectans.

సార్వత్రిక universus, generalis.

సార్వభౌమ 1 rex vel imperator universi orbis. 2 elephas *Cuberæ*.

సార్వలౌకిక ubique notus aut diffusus.

సావారీ currus levis, rheda

సాల, సాలమోరి debitum, æs alienum. సాలగాడు creditor aut debitor. సాలదార creditor. — సాలకొట్టు, సాలదబ్బకుడ్డ debitor ære alieno gravatus — సాలాకిచ్చు, మారు, mutuum accipere. — సాలతీర్చు debita solvere. — మెచ్చుసాల, సుబసాల pignus aut cautio pro debito. — పత్రసాల debitum chirographo confirmatum. — కైసాల debitum sine chirographo. — వడ్డీసాల debitum fenus involvens. — మనిసాల, ఇల్లసాల mutuum à propinquis acceptum. — పొరకసాల mutuum ab extraneis acceptum. — సాలామొత్తు debita exigere aut recuperare.

సాల 1 murus ædes circumdans. 2 arbor.

సాలగ్రామ, సాలిగ్రామ lapis quidam quem habent Indi ut sacrum.

సాలదు (negat. à verbo సాలు aut సాలు, q. v.) non sufficit. — సాలక యుండ defficere, non satis esse.

సాలపర్ణి *hedysarum gangeticum*, bot.

సాలభంజిక pupa.

సాలప్రాంగ projectura muri.

సాలంకృత gemina quædam vestis quam gerit sponsa, durante matrimonio.

సాలావృక 1 lupus. 2 vulpes. (*chakal*) 3 canis.

సాలామిసరి, సాలామి మిశ్రి nux quædam esculenta.

సాలు v. n. sufficere. — సాలుదు non satis est: vid సాలు, v.n.

సాలు s. 1 linea, series, ordo. 2 sulcus. — సాలు ఉండు, ..హాక, కట్టు, in ordines disponere. — సాలు పొడుచు infindere sulcos. — సాలాగ ordinatim. — సాలుపద్ధతి cæremoniarum series continua.

సాలు v. a. pecuniam mutuam accipere, ære alieno gravari.

సాలు, సాల్, సాలె annus. — పొయిన సాలు annus nuper elapsus — సాలీహాల్, సాల్ వజమాను præsens annus. — సాలె అయిందు annus proximus. — సాలె ఆఖేరు finis anni. — సాలె వారీ ఖర్చు annua expensa.

సాలె 1 schola. 2 locus. — కైసాలె porticus patens. — పడసాలె, పటసాలె atrium interius.

సాలెగరు, సాలెయరు, సాలెనరు textores, cujusdam tribûs.

సాలోక్య nativitas in loco numini consecrato.

సాౢకొగి virga.

సాల్వ 1 dæmon quidam. 2 regio quædam,

సావకాశ otium, cessatio.

సావధాన 1 cautio 2 deliberatio. 3 cautelæ, circumspectio. 4 animi ad unum objectum applicatio. — సావధానముగా cautè, intentò.

సావన 1 sacrificii finis 2 mensis solaris. — సావనసంవత్సరము annus solaris.

సావాస vid. సహవాస.

సావాసిని mulier conjugata.

సావిత్రి sacra quædam formula (à brahmanis quotidiè recitanda)

సావిర mille.

సావు mors, interitus.

సావుకారు, సాహుకారు 1 ludus nummularius 2 negotiator, mercator aversione vendens.

సావె *panicum miliaceum* aut *frumentaceum*.

సాష్టాంగ prostrato in terram corpore salutatio aut adoratio. సాష్టాంగముగా...పడు...మ్రొక్కు, provoluto in terram corpore adorare aut salutare.

సాస vid. సాహస.

సాసర vid. సాగర.

సాసవ flos.

సాసిగ vid. సాహసిక.

సాసిర vid. సావిర.

సాసిమె 1 aggregatum quoddam turmericæ, sinapis, *capsici frutescentis* cum cucumeribus. 2 millies.

సాసివె, సాసవె, సాసువె, *sinapis dichotoma*, bot.

సాహస 1 audacia, temeritas. 2 fortitudo. 3 vis, violentia. 4 punitio. 5 oppressio, crudelitas. 6 odium. 7 raptus — సాహసి, సాహసిక సాహసగాడు, vir audax, potens, violentus, etc. — సాహసాంక *Vicramarka*.

సాహస్ర adj. milliarius s. 1 exercitus mille hominibus constans. 2 aggregatum plurimorum millium.

సాహాయ్య 1 auxilium 2 societas, amicitia.

సాహిత్య 1 instrumentum. 2 litteratura.

సాహ్య vid. సాహాయ్య.

సాలిగ vestimentum.

సాక్షాత్ adj visibilis, præsens.— adv 1 coràm. 2 sicut 2 manifestè — సాక్షాత్తమ్ము frater uterinus — సాక్షాత్కరించు, seipsum visibilem præbere, manifestus apparere.— సాక్షాత్కృత manifestatus. — సాక్షాద్విష్ణు ipse *Wishnu*.

సాక్షి 1 testimonium 2 testis.— లిఖితసాక్షి testimonium scriptum. వాచికసాక్షి testimonium orale. — ఉభయవాదుమతసాక్షి testis ab utroque litigantium admissus. — మన సాక్షి, అంతరాత్మసాక్షి, కూటస్థసాక్షి conscientia. (judicium morale internum.) — అపసాక్షి falsus testis. —

సాక్షిభూత spectator, inspector.

సింగ vid. సింహ vel శృంగ.

సింగడ vid. శృంగాటక.

సింగళీక niger simius.

సింగసని thronus.

సింగాడి 1 sagitta. 2 navicula.

సింఘాణ 1 ærugo. 2 mucus.

సింజిని funis arcûs. — సింజె 1 strepitus ejus. 2 tinnitus gemmeorum ornamentorum.

సింటు vid. సిట్టు.

సిండు fetidus.

సిందు 1 extergere. 2 emungere. (nares.)

సింధు 1 oceanus, 2 flumen *Indus* — సింధుదేశ 1 regio *Sindh*. 2 ipsa *India*? — సింధుజ, సింధూద్భవ s. sal marinum — adj. aquaticus. — సింధూర, సింధూర 1 *oxidum rubrum plumbi*. 2 elephas.

సింపించు aspergere, effundere, spargere.

సింపు s concha marina. — v. findere, scindere.

సింబ siliqua, olus, legumen.

సింబళ mucus. — సింబళా తీయు nares emungere.

సింబి, సింబె 1 serpentis spira aut sinuosus flexus. 2 vid. సుడుదు. 3 culcita aut pulvinar è contorto linteamine.

సింహ 1 leo. 2 *Leo*, (signum zodiaci.) — నరసింహ *Wishnu*. — సింహవాహిని *Durga*.

సింహళదేశ insula *Ceylam*; *Taprobana*.

సింహాసన thronus, solium.

సింహి 1 leæna. 2 mater *Rahuvi*.

సింహికే, id. q. సింహి, 2.

సికత solum arenosum. — సికతామయము, ruges aut insula arenosa.

సిక్కా, సిక్కము 1 sigillum, typus. 2 impressio sigilli.

సిగ cincinnus in summo brahmanæ capite.

సికారు, సికారి, సికారీ venatio.

సికిలి actio poliendi, detergendi æruginem tollendi, etc. — సికిలిగాడు politor.

సిక్కు s. 1 implicatio, intricatura, angustiæ, turbatio. 2 difficultas, anxietas, perplexitas. — adj. 1 implicatus. 2 difficilis. 3 molestus. v. 1 irretiri, illaqueari 2 deprehendi. 3 inveniri సిక్కడు id. 4 removere. సిక్కించ, సిక్కూర్చ, suspendere annectere. — సిక్కినదనునదే, quicumque inventus fuerit, obvius quisque. — నాకిసిక్కినది (à me inventum est) inveni illud.

సిక్థ 1 cera 2 granum oryzæ coctæ.

సిక్యము, సిక్కము s. 1 funiculus ex utrâque parte perticæ [కావడి] pendens. 2 laqueus vel rete ad suspendendas ollas.

సిగియు dentibus aut unguibus lacerare, cultro diffindere. — సిగసి

scissura, actio scindendi.

సిగురు segmen, fragmentum.

సిగ్రిలివుర arbor quædam.

సిగ్గు pudor, verecundia, modestia సిగ్గరి verecundus సిగ్గులేని impudens.

సిచయము vestes.

సిటు ira offensa — సిటూరు irasci, సిటుమాడు ægrè ferre.

సిడియు v. 1 crepare.(torrefacta grana.) 2 erumpere.(semina è maturis fructibus.) 3 conspergere 4 ægrè ferre, indignari. — సిడిముడిపడు 1 irasci. 2 superbè sehabere.

సిడి, సిడిమాటు, s cæremonia religiosa (in quâ pœnitens unco per medios dorsi nervos transfixo ad palum suspensus, per funem hùc atque illuc agitatur.)

సిడిముడి, సిడిమురిడి 1 ira. 2 dolor 3 turbatio, anxietas.

సిడిదెలి tendicula ad apprehendendas bestias. సిడిదొడ్డు illa parare.

సిడుకు vir iracundus — సిడుకి mulier iracunda.

సిడుబు variolæ. (*petite vérole* .) — సిలెతాసిడుబు variolæ pusulis albicantibus. (*vérole volante* .) — సిడుబుమాడు...పుల్ల vaccinum virus inoculare — సిడుబుపోయు...మొలె, exsurgere.(variolæ.) సిడుబువుంగ పోరు variolæ absorberi. — సిడుబు వాడు, arescere. (variolæ.) — పుల్లసిడుబు, vaccinarum pusularum morbus. — సిడుబుగంత vestigium seu cicatrix variolarum.

సిత adj albus. — s. 1 color albus. 2 saccharum. — సితాంశు luna — సితానన *Garuda*. — సితాభ్రు 1 nubes candida. 2 camphora.

సితరు adulter. — సితరి, సితరి adultera.

సిడుగు homo sordidus.

సిద్ద vid సిద్ధ.

సిద్దాయము, సిద్దాయము sumptuum imminutio.

సిద్ది vid. సిద్ధి

సిద్దిగి lagena coriacea.

సిద్దియుడు miles Arabicus.

సిద్ధ s. 1 genus quoddam semideorum. 2 vates, propheta. 3 vigesimus primus ex astronomicis యోగము (q. v.) 4 magus. 5 ascetes (in sanctitate provectissimus.) — adj. 1 completus, adimpletus. 2 liberatus. 3 paratus. 4 certus, verus. 5 judicatus, compositus. (lis.) 6 alchymiæ aut magiæ peritus. 7 demonstratus, probatus. 8 coctus, præparatus. (cibus.)— సిద్ధగంగ cœlestis *Ganga*. — సిద్ధరస ... ధాతు hydrargyrum. — సిద్ధసంకల్ప 1 votum peractum. 2 determinatio ad effectum reducta.

సిద్ధాంత 1 veritas demonstrata. 2 liber quidam de astronomiâ tractans. — సిద్ధాంతి, సిద్ధాంతికు 1 sectator philosophiæ *mimansa*. 2 astrono-

mus. — అపసిద్ధాంతవాడు ineptè argumentari.

సిద్ధార్థి 53us annus cycli Indici.

సిద్ధి 1 bonus exitus 2 completio, consecutio. 3 liberatio à quacumque transmigratione, finalis beatitudo. 4 accuratio, certitudo. 5 consecutio supernaturalis potestatis, mediante magiâ, etc. — సిద్ధిస adimpleri.

సినీవాలి dies antè novilunium.

సిపాయి Indus miles. — సిపాయిగిరి ejus conditio.

సిప్ప 1 marina concha 2 concha quæcumque.

సిప్పె pellis seu cortex fructuum aut olerum.

సిబురు 1 segmentum. 2 cortex seu pellis (paleæ, arundinis, etc.)

సిబిర castra.

సిబ్బంది statio satellitum. — ముద్దాంసిబ్బంది stabilis statio. — హంగామి సిబ్బంది temporanea.

సిబ్బితి ira, offensa.

సిబ్బు pustula, macula.

సిమిగరియు conspergere, copiosè fluere.

సిర quicumque tubulatus meatus in corpore, (v. g nervus, arteria, etc.)

సిర vid. శిరస్సు.

సిరస vid. శిరీష.

సిరాంగ vomer aratri.

సిరాణి lectuli caput.

సిరి 1 *Lakshmi*. 2 prosperitas. 3 pulchritudo. vid శ్రీ

సిరిబాయి os contortum aut leporinum.

సిరిపశరిగె, సిరిపత్రిగె 1 testacea sartago. 2 suburbium. 3 genus quoddam *chrysanthemi Indici*.

సిలుకు, సిల్కు adj. reliquus — v. 1 obtinere. 2 figi, derehendi. — సిలుకుబాకి reliquum exsolvendum.

సిలుబె crux.

సిలుపు 1 tunius. 2 clarus.

సిల్వాన 1 aliquod 2 in computo, quædam minua suprà summam.

సివ *Siva*.

సివంగి leopardus.

సివడు fassiculus.

సివరామకళ్ళి pirus spinosa.

సిస్తు s. 1 ad metam collimatio. 2 statuta pecuniæ summa. 3 pecunia colligenda. vid. దస్తు — adj. elegantiæ vestium studiosus. — సిస్తుగార, id. sens.

సిళిసిళిధ్వని sibilus.

సిళ్ళ sibilus. — సిళ్ళహాక sibilare.

సీ 1 dulcis. 2 recens (prout opponitur vetusto, acido, etc.)

సీంటు vid. సీటు.

సీందు vid. సీదు.

సీకరి carbo in cinerem readactus.

సీకు, సీకుబాక 1 residuum oryzæ coctæ ollæ adhærens. 2 crusta.

సీగురి s genus quoddam umbellæ. — adj. jocosus, levis, inconstans. — సీగురిన inconstans esse.

సీగేకాయి *mimosa abstergens* bot.

సీటు, సీటుకొండు పోగ sedens incedere.

సీత, సీతల frigidus, frigidiusculus.

సీతాఫల *annona squamosa* (fructus.)

సీతురు ira, indignatio.

సీతె 1 *Site*, uxor *Ramæ*. 2 unus è rivis in quibus Ganges dividi fertur.

సీత్య aratus.

సీదు nares emungere.

సీధ్రు anus.

సీను sternutare. — సీనికె, సీన్పు sternutatio.

సీపు v. pulpam fructûs, etc. sugere. — s. residuum fructûs, etc. sucti. — సీపిసిస causa esse cur aliquis sugat.

సీమంత 1 divisio capillorum in medio capite. 2 cæremonia purificatoria mulieris prægnantis. — సీమంతపుత్ర primogenitus.

సీమంతిని mulier.

సీమె 1 regio. 2 limes. 3 Europa.

సీర aratrum. — సీరపాణి *Balarama*.

సీరణిగె pecten ligneum.

సీరు 1 sibilare. 2 indignari.

సీరుబను spargere, effundere.

సీరె muliebris vestis. — జిన్నరసీరె vestis partim serica, partim gossipina.

సీవని tenuis imber.

సీవన sutura. — సీవనిస suere.

సీవట 1 ruina, destructio. 2 adversarius.

సీవర vid. సీవని.

సీవరిస allicere, sollicitare.

సీస plumbum.

సీసక 1 lorica ferrea. 2 cassis.

సీసా, సీసె lagena, ampulla.

సీహొండేకణ్ణు *physalis angulata* bot.

సీళు v. 1 diffindere, dividere. 2 scindi, in duas partes dividi. s. 1 segmen abscissum. 2 fragmentum, frustum, segmen. — సీళిస causa esse cur scindatur. — సీళుదారి devium iter.

సు particula, indicans. 1 bonitatem 2 reverentiam. 3 assensum. 4 incrementum. 5 nimietatem. 6 dolorem. 7 lætiam.

సుంక tributum, vectigal. — సుంకద ముఖ్యగార princeps publicanorum. — సుంకదకట్టె telonium. — సుంకా తీర solvere. — సుంకద తీర్మాన stipulatio vectigalis. — సుంకద కోల్కార inferior custos vectigalis. — గడీసుంక tributa rusticana. — ఊరుసుంక tributa oppidana. — దారి సుంక tributa è viatoribus ac-

cepta.

సుంకానరి genus quoddam phaseoli.

సుంకు s. vid. సోఁకు.

సుంకు vid. సోఁక్కు.

సుంకులాంబ dea quæ præest morbis contagiosis.

సుంటగే caput sive collum.

సుంటర vid. ఘూళి

సుంటి vid. శుంఠి.

సుంటిగే, సుంటిగే vid. సుంటగే.

సుండ, సుండలి mus moschum redolens.

సుండాల elephas.

సుండిలు, సుండలు proboscis elephantis.

సుండు, సుండికొఁను in vaporem resolvi, ebullitione minui. — సుండిన in vaporem resolvere, decoquere.

సుండేఁకాయి vid. సొండేఁకాయి.

సుంణ calx. (chaux) — ముత్తిన.. శంఖద... చిప్ప... కల్లు సుంణ, variæ species calcis (è conchis, lapidibus calcariis, etc. extractæ)

సుందర pulcher, formosus.— సుందరి, సుందరాంగి mulier formosa.

సుంధు 1 carnaliter amplecti. 2 concumbere. — సుంధువికే concubitus, carnalis copula.

సుంనతి 1 circumcisio. 2 traditiones mahumeti. — సుంనతీఁ మాడ circumcidere.

సుంఠో stultus, fatuus.

సుంమన mens pura vel bona.

సుంమనే, సుంమగే 1 quietè, tacitè, sinè motu. 2 otiosè. 3 sinè causâ aut significatione. 4 gratis. 5 jeculariter. 6 in vanum, frustrà 7 constanter, perpetuò.

సుంను quietus esse, tacere.

సుకర facilis, quod ad praxim reduci aut acquiri potest.

సుకల vir liberalis.

సుకాలిగరు tribus quædam Indorum (huc atque illùc propter mercaturam peregrinantium.)

సుకి vid. సుఖి.

సుకుమార 1 formosus, jovenis. 2 tener, mollis, delicatus.

సుకృత adj bonus, pius. — s. 1 sors prospera. 2 virtus. 3 benignitas, auxilium. —సుకృతి 1 virtute præditus. 2 fortunatus.

సుక్కు 1 defectus saporis. 2 cicatrix arescens.

సుక్కు v contrahi, arefieri, in rugas colligi. — s. 1 ruga, plica. 2 arrogantia, insolentia.

సుఖ 1 voluptas, gaudium, lœtitia. 2 incolumitas, bona valetudo, commoda vitæ. — సుఖవాగి beatè, tranquille, salubriter.— సుఖబాష్ప gaudio elicitæ lacrymæ — సుఖవాసి advena, peregrinus. — సుఖసంకట venereus morbus. — సుఖపడ... గొళ్ళు, సుఖిన, beatus esse, voluptate frui, etc. — సుఖకర, సుఖప్రద, సుఖద

సుఖాకర, voluptatem aut gaudium afferens. — సుఖి lætus, beatus, benè valens. — సుఖోపజీవి id sens. — సుఖశరి custodes ad honorem dati, jucunda captivitas.

సుగంధ fragrans fragrantia.

సుగంధి 1 fragrantia. 2 gramen suavè olens. — adj. 1 fragrans. 2 pius.

సుగతి beata sors.

సుగమ 1 pervius, facilis. (via.) 2 possibilis.

సుగహన densus, confertus, impervius.

సుగియు timidus aut ignavus esse.

సుగుణ bona indoles.

సుగ్గలాదేవి dea quædam Indorum.

సుగ్గి 1 tempus vernum. 2 messis. 3 copia.

సుగ్రీవ filius solis.

సుచరిత్ర egregia historia. — సుచరిత్రిణి uxor virtute prædita.

సుటి peritus, potens.

సుట్టు (part. à v. సుడు, q. v)

సుడియు v. errare. vagari. — సుడి vortex. — సుడిగాలి 1 turbo. 2 ventus levis.

సుడు 1 ardere. 2 adurere 3 comburere, cremare. 4 torrefacere, assare. 5 accipere, sumere. 6 explodere (tormentum bellicum.) — సుడిస comburendum, explodendum, etc. curare. — సుడుసుడుకినఁ alimenta calidissima manducare. — సుడునీరు aqua calida.

సుడుగాడు cœmeterium. (in quo cremantur cadavera.) — సుడుగాడు కెలస 1 negotium arduum. 2 mala agendi ratio. — సుడుగాడకిద్ద qui cœmeterii curam agit. — సుడుగాడి id sens. fem.

సుత filius. — సుతి filia.

సుతల 3us infernus (juxtà Indos.)

సుకొటిమెలుబు os colli.

సుత్త, సుత్తలు, సుత్తుసుత్తు, సుత్తసుత్తలూ, circùm; circà.

సుత్త à, ab, abhinc. — అదుసుత్త ab eo tempore.

సుత్తి, సుత్తిగె malleus. — వద్దుసుత్తిగె malleus rotundus. — శ్రీడసుత్తిగె lapidarii malleolus levis. — ఒంటిదుకోంణ .. malleus simplex. — ఎర్రదుకోంణ .. duplex. — జట్టుసుత్తిగె duplex planus unâ parte, dentatus alterâ. శిట్టకొమ్ముసుత్తి bubalino cornu factus.

సుత్తు adj. remotus, sinuosus, embines devius, etc. — s. 1 circuitus, 2 sinus, ambitus. — adv. 1 circum, in circuitu. 2 extrà viam. — v. 1 circumligare. 2 circumdare. 3 oberrare, vagari. 4 circumire. — సుత్తికొందుబర 1 circumeundo venire. 2 ad pugnam se se accingere. — సుత్తిబిదీశ 1 à viâ rectâ declinare. 2 circumvolutus

jacere. — సుత్తుముత్తు vi circumdare — సుత్తాలేఁప్రదక్షిణ actio ambulandi circum templum. — మరసుత్తు, మరసుత్తాణి cochlea (vis.)

సుత్రామ Indra.

సుద, సుదా equidem etiam.

సుదతి mulier nitidos dentes habens.

సుదా 1 ambrosia. 2 calx. 3 vid. సుధా.

సుదారిక 1 actio sedandi, confortandi. 2 tolerantia. 3 venia. 4 administratio, ratio vel industria (quâ quis opus, ægrè quidem, sed utcumque perficit.) — సుదారిస, సుధారిస 1 sedare. 2 confortare. 6 parcere. 4 utcumque perficere. 5 sustentare. — సుదారిసికొండుపోఁగ 1 lentè gradientem viæ comitem expectare. 2 sufferre, tolerare.

సుదర్శన s. discus Krishnæ. — adj. pulcher, formosus.

సుదుర్లభ } consecutu vel factu
సుదుశ్చర } difficilis.

సుదుస్తర impervius.

సుదృఢ valdè firmus.

సుద్ది s. nuntius, fama, rumor — adj. purus, mundus.

సుధన్వ 1 sagittarius. 2 *Viswakarma*.

సుధర్మ deorum concilium.

సుధా 1 spontè. 2 omninò, verè.

సుధి vir doctus.

సుధిముంటు argilla alba.

సుధ 1 nectar. 2 cæmentum, gypsum illitum. 3 later 4 *Cuphorbia* bot 5 succus florum. — సుధాకర, సుధానిధి, luna.

సునక canis.

సునాయాస facilis.

సునాయి genus quoddam tibiæ.

సునాయిస vestes plicare.

సునావణి actio auscultandi vel audiendi. familiaritas, notitia. — సునావణిరాఁగ perfectam rei alicujus notitiam acquirere. — సునావణి మాడ superiorem de aliquo certiorem facere, ediscere petitionem alicujus

సునిశ్చిత verus, rectus, accuratus.

సునీత 1 æquus, justus. 2 virtute præditus.

సుపథ via bona.

సుపుప్తికె culcita lectuli. (*matelas*.)

సుపర్ణ Garuda.

సుపర్వ numen, deus.

సుప్త somnus. — సుప్తి dormiens.

సుప్రతిభ liquor inebrians.

సుప్రతిష్ఠ rhythmus quidam poëticus.

సుప్రతీక s. elephas stans ad Etesiam. — adj pulcher, venustus.

సుప్రలాప eloquens sarmo.

సుప్రసన్న s. *Cubera*. — adj. contentus, propitius.

సుప్రసాద *Siva*.

సుఫల ferax, bonum producens-

fructum.

సుబే, సుబా, provincia. — సుబేదార provinciæ præfectus. — సుబేదారికీ ejus munus.

సుబ్బ, సుబ్బరాయ, rex serpentium.

సుబ్బలు 1 festuca, palea, fragmentum arundinis, etc, ad accendendum ignem. 2 porrigo. 3 tinea pannis infesta.

సుబ్బు కాకి corvus.

సుబ్రహ్మణ్య Kartikeyu.

సుభగ 1 aspectui jucundus 3 dilectus, charus. 3 faustus.

సుభద్ర soror Sagannathæ, uxor Ardjunæ.

సుభాషిత eleganter dictus.

సుభిక్ష annonæ abundantia.

సుభోగ summa voluptas.

సుమంగలి mulier conjugata. — సుమంగలీత్వ, సౌమంగల్య status mulieris conjugatæ.

సుమంగళ faustus valdè.

సుమతి amicitia, benignitas.

సుమధుర suavissimus.

సుమన, సుమనస్సు 1 deus, numen immortale. 2 correctum. — vid. సంమనస్సు.

సుమనోహర amœnissimus.

సుమాన lætari, gaudere.

సుమాన, సుమ్మాన 1 elegantiæ vestium studiosus 2 inconstans, levis. 3 beatus, lætus. — సుమానగార, సుమానగాతి, placendi cupidus, a.

సుమారు s. conjectura, probabilis æstimatio. — adj. mediocris — tolerabilis. — adv. circiter. — సుమారైగ బర, సుమారుగా melius tolerabile fieri — సుమారిగ, సుమారుగా adv. mediocriter.

సుముత్రియాగా accuratè, perfectè

సుమేరు s. 1 polus septentrionalis. 2 mons Meru. — adj. optimus.

సుయ్య suspirare (præ dolore aut fatigatione.)

సుమిస్సు gemere, suspirare.

సుర s. numen immortale, deus semi. adj. ad deos spectans. సురారి gigas. — సురేంద్ర Indra, — సురగిరి, mons Meru సురనది సురదీర్ఘిక Ganga cælestis. — సురఋషి Narada.

సురంగ 1 cuniculum. 2 via subterranea. 3 foramen in muro effossum.

సురక actio sorbendi aut avidè hauriendi.

సురతి nodus currax.

సురగి culter seu ensis.

సురగిపొన్ను gelsiminum quoddam fragrans.

సురగ vid. సురుగ.

సురటి 1 flabellum. 2 cantilena quædam.

సురుట, సురుటుముసుట, arescere, in rugas contrahi.

సురతి funis in sinum contorta.

సురత copula carnalis.

ಸುರತಾಳ acer, alacer, peritus.

ಸುರಘಾಣಿ culter acutus.

ಸುರಭಿ 1 arbor paradisi. 2 fragrans unguentum.

ಸುರಯಿ genus quoddam gelsimini

ಸುರಸ adj. 1 suavis. 2 sapore aut succo plenus. — s. *ocymum sanctum*, bot.

ಸುರಸುರನೆ ಕುಡಿಯ, cum strepitu bibere.

ಸುರಹೊನ್ನೆ ಗಿಡ *Boswellia thurifera*, bot.

ಸುರಳಿ vid. ಸುರುಳಿ.

ಸುರಳಿತ facilis.

ಸುರಳೆ vid. ಸುರುಳು, s.

ಸುರಕ್ಷಿತ beatus, bene valens, incolumis.

ಸುರಾಕಾರ sal nitrum.

ಸುರಾಜ numen.

ಸುರಾಪಾನ manducare aliquid ad excitandam sitim.

ಸುರಿಯ v. 1 cum labiorum strepitu bibere. 2 fluere. 3 stillare, rorare. 4 effundere. 5 mulgere. — ಸುರಿಸ causa esse cur fluat, effundatur, etc.

ಸುರಿಗಿ s. arbor quædam. —v, ಸುರಿಗಿಕೊಳ್ಳ 1 rugare, contrahi. 2 præ lassitudine corruere.

ಸುರಿಗೆ vid. ಸುರಗಿ.

ಸುರು cypressus.

ಸುರು, ಶುರು initium, exordium.

ಸುರುಕಿ, ಸುರುಕು 1 arcus cum fune contorto. 2 nodus currax.

ಸುರುಗಿ vid. ಸುರಗಿ.

ಸುರುಗು v. vid. ಸುರಿಗಿಕೊಳ್ಳ.

ಸುರುಗು s. cremia, folia sicca, etc — ಬಾಳೇಸುರುಗು folia fici.

ಸುರುಟಿ 1 cantilena quædam. 2 ಸುರುಟು glomer, sinus, quodcumque in orbem convolvitur (cigar.)

ಸುರುಟ 1 arefieri. 2 contrahi, convolvi.

ಸುರುಮ collyrium.

ಸುರಿಸುರಿಕೆ ಸೊಪ್ಪು olus quoddam.

ಸುರುಸುರುಪು s vis, fervor. — adj. 1 vehemens, violentus. 2 durus, strenuus.

ಸುರುಳು s. res quæcumque convoluta. -- adj convolutus. — v. 1 contrahi. 2 convolvi. 3 curvari. 4 reverti, regredi. 5 ignavus esse. 6 convolvere, etc. — ಸುರುಳಿ, ಸುರುಳಿಕೆ, actio convolvendi. — ಸುರುಳು ಘಾಳಿ turbo.

ಸುರೂಪ adj. formosus. — s. vid. ಸ್ವರೂಪ.

ಸುರಿಯ mulgere, lac effundere.

ಸುರೆ s. liquor inebrians. — ಸುರಾಪಾನ potus illius. — ಸುರಾಘಟ vas pro liquore isto. — ಸುರಾ ಜೀವಿ talium liquorum distillator.

ಸುಲಭ 1 (consecutu vel factu) facilis. 2 affabilis, comis. 3 modici pretii. 4 levis.

ಸುಲಲಿತ, ಸುಲಳಿತ, jucundus amabilis.

ಸುಲಕ್ಷಣ venerandus, pulcher,

venustus, bonis dotibus prædítus. — సుగుణాంబుధి excellentiæ oceanus.

సులియు 1 decorticare, (cutim, pellem, etc.) evellere 2 subripere. 3 deprædari, furari. 4 è siliquâ educere. — సులిగె, సులిక, actio decorticandi, detrahendi pellem, etc depraedatio, etc. — సులుకొళ్ళు spodiare

సులుకు vid. సులకు.

సులోచన conspicilla.

సువచన 1 eloquentia. 2 egregium verbum.

సువర్ణ s. aurum. — adj. pulchri coloris.

సువాసిని 1 mulier conjugata. 2 mulier in paternâ domo habitans.

సువిశేష faustus nuntius, evangelium: — సువిశేషక qui affert bonum nuntium; evangelista.

సువేల mons *Tricuta.*

సువేష benè vestitus.

సువ్రత virtute præditus, votum accuratè servans.

సుశీల bonæ indolis aut dispositionis — సుశీలె uxor virtute prædita. — సుశీలత bona agendi ratio.

- సుషమ pulcher, formosus, jucundus.

సుషవి cucurbita quædam.

సుషిర 1 foramen. 2 pneumaticum organum.

సుషుప్తి gravis somnus.

సుష్ఠు 1 bonus, eximius 2 multus, nimius.

సుసంగ bona societas.

సుసార liber, immunis, sinè impedimento.

సుసి s. puritas. — adj. purus. v. శుచి.

సుసిర vid. సుషిర.

సుసిలు carnalis copula.

సుసూత్ర liber, directus, non impeditus, facilis.

సుస్తి, సుస్తు, s. 1 otium. 2 mora. 3 pigritia. — సుస్తుమాడ morari. — సుస్తాగ, సుస్తియాగ piger aut fessus, esse.

సుస్థ incolumis, benè valens. — సుస్థతి 1 bona valetudo 2 felicitas, incolumitas.

సుస్థల bonus locus.

సుస్థిర firmus, stabilis.

సుహిత 1 congruus, decens. 2 satiatur.

సుహృత్తు, సుహృద s. 1 amicus. 2 socius. — adj. benignus, generosus.

సుళి 1 vortex, vorago. 2 turbo. 3 annulus, sinus, quodcumque in orbem convolutum. 4 germen, surculus. 5 ominosa linea vel curvatura. — సుళినెత్తి tenerum infantis cranium.

సుళియు v. 1 oberrare, vagari. 2 (locum) frequentare. 3 obsidere (malignus spiritus) 4 in gyrum

versari. 5 ad rectam viam redire (fig. et lit.) 6 confusè et per transennam conspici. —కంటుముంచిసుళి దాడ, id. sens.

సుళివు 1 umbra, imperfectus alicujus aspectus. indistincta apparentia. 2 agitatio in gyrum. 3 gemitus dolore elicitus.

సుళుకు nervorum torpor, spasmus. vid. ఉళుకు, 1 et 2.

సుళువు, సుళు, సుళుకు, 1 industria adinventio, ratio 2 fissura (in lapide etc.) 3 indicium. 4 transitorius aspectus. 5 rectus aliquid perficiendi modus. 6 levis.—సుళువుళికొళ్ళ tacitam monitionem vel indicium intelligere. —సుళువుళిన tacitè admonere indicare.

సుళ్ళు, సుళ్ళాట, సుళ్ళుతన s. mendacium, falsitas. — adj. సుళ్ళుగాడ mendax, falsus, fictus. mendax. 1 — సుళ్ళుపాచఁకర్యగాడ in alienis negotiis se intermittens.

సూకర porcus.

సూచక explorator, delator.

సూచన 1 indicium, gestus, significatio. 2 rerum index. — సూచిన indicare, significare. — సూచిత, indicatus. — సూచక indicativus.

సూచి acus. — సూచిపాశ infernus pro pueris pigris. — సూచికాంత magnes.

సూచికావాయు morbus pueris superveniens.

సూజి acus.

సూజొత్తు digitale. (*dé.*)

సూటి 1 meta. 2 industria.

సూడు 1 fascis (frumenti.) 2 fascis, sarcina. 3 vestigium, nota.

సూత 1 discipulus quidam *vyasæ*. 2 vir promiscui generis. 3 auriga. 4 hydrargyrum.

సూతక 1 hydrargyrum. 2 immunditia cæremonialis (quæ è puerperio, abortu aut morte propinquorum oriri censetur.)

సూతి 1 industria, ratio, methodus. 2 peritia 3 partus, nativitas. 4 posteritas, progenies.

సూతికి vid సూతి, 3 సూతికావాయు, సూతికాక్షయ morbus post parturitionem.

సూత్ర 1 regula, axioma incientiis. 2 filum. 3 industria. 4 decretum. regulæ Religiosorum. 5 machina quælibet artificiosa. 6 illius clavis vel elaterium. — సూత్రదగాళి rota in quâ vertitur funiculus textorii jugi. — సూత్రాలుడాక lineas depingere filo. — సూత్రధారి 1 Deus. 2 puparum actor. — సూత్రధార 1 principalis actor in dramate. 2 lignarius 3 puparum actor. 4 *Indra*. — సూత్రిన filo instruere.

సూద 1 coquus. 2 condimentum 3 phaseoli minutatim concisi. 4 ferculum condimentis præpara-

tum. 5 lutum, cœnum.

సూదన 1 gigas. 2 cædes, occisio. 3 destructor. — మధుసూదన, *Krishna*. — వలసూదన *Indra*.

సూన 1 flos. 2 uvula. 3 locus in quo victimæ mactantur. 4 partus. — సూనగార, సూని, lanio.

సూను 1 filius 2 frater natu minor.

సూనృత verus et jucundus sermo

సూప 1 phaseoli concisi et conditi. 2 jusculum, condimentum. 3 coquus. — సూపకార id sens. — సూపధూపన assa fetida.

సూర 1 sol. 2 vir doctus. — సూరసూత *aruna*.

సూరణ *arum campanulatum*.

సూరి vir doctissimus.

సూరిపాన vid. సూయ౯పాన.

సూరు suggrundia, ora tecti obliqui. — సూరంచినకొయ్య trabecula sub orâ tecti. — సూరుపట్టె asserculus confixus oræ.

సూరె deprædatio, vastatio. — సూరెలమాడ, కొల్ల vastare. — సూరెయాగ vastari.

సూరత్ *surat*, (urbs.) సూరత్రూపాయి nummus *rupia* ex eâ urbeproveniens. సూరత్బిల్ల crassum speculum

సూపా౯ vid. శూపా౯.

సూమి౯ imago metallica.

సూయ౯, సూర్య sol. — సూయ౯పాన genus quoddam umbellæ. — సూర్యకాంత fabulosa margarita. — సూయ౯కాంతిపువ్వు flos *sesami*. — సూయ౯కాంతిపువ్వు, సూయా౯వత౯. *heliauthus Indicus*, bot. — సూయ౯పుట 1 pannus sericus villosus. (*velovrs.*) 2 quidquid in sole expositum fuit. — సూయే౯ందుసంగమ, dies novilunii. — సూయ౯పుత్ర 1 *Saturnus* 2 *Yama*. 3 *Varuna*. — సూయ౯పరివేష, ruber circulus circà solem — సూయ౯నక్షత్ర duodecima constellatio.

సూల, సూలి vid. శూల, శూలి.

సూలగిత్తె obstetrix.

సూలు graviditas seu fetus (vaccæ

సూలె vid. శూలె.

సూవక 1 flos. 2 species quædam nuptialis coronæ.

సూవలు condimentum quoddam.

సృ 1 effundere. 2 supereffluere.

సృష 1 vicis (i, em, e.) series; semel. 2 impressio, nota, vestigium. 3 malitia.

సూళె meretrix. — సూళాయ్త, సూళెగార, scortator. సూళెగారితె scortatus.

సూళ్ళెన sonare.

సూక్ష్మ adj. 1 tenuis. 2 subtilis. 3 parvus, exiguus, minutus. 4 delicatus. 5 sagax, ingeniosus, peritus. 6 acer. — s. 1 solertia. 2 atomus.

సృక్వ, సృక్వి, extrema pars oris.

సృక breve jaculum.

సృగాల vulpes. (*chakal*)

సృజిన creare.

సృణి adversarius, inimicus.

సృణికె saliva, sputum.

సృతి 1 noxius. 2 via, semita. 3 incessus.

సృపాటికె rostrum avis.

సృష్టి 1 creatio. 2 naturalis indoles. 3 creatura. — సృష్టికర్త creator. — సృష్టిస creare. — సృష్టిసృష్టి modus creationis in quo creator singulis partibus creatis inhærere censetur. — సమష్టిసృష్టి creatio in quâ creator creata universa pervadit

సిండు vid. చెండు, సిడిపముక్తినచెండు pila elastica.

సికి, శిఖి 1 calor, æstus (solis.) 2 calor (generatim.)

సికళి, సికళికి 1 vid. సికి. 1 affectatus incedendi modus.

సిజ్జ 1 *holcus spicatus* bot. 2 cubile. 3 superna contignatio. 4 dormitorium. — సిజ్జవశ, cubicularius, custos gynæci.

సిట contractus. — సిటగొళ్ళు contractus fieri.

సిడకు superbia, insolentia.

సిడు ముళ్ళు paxillus stringens tramam textrinæ.

సిడియు v. horrere (pili carnis.) s. 1 contractio. 2 curvamen. 3 metus. 4 fatigatio. labor. 5 arrogantia, ferocitas.

సిణాస, సిణిస 1 provocare, exacerbare. 2 litigare, rixari. — సిణాసు, ira, indignatio.

సిది 1 radices evulsæ in arvis jacentes. 2 labor, fatigatio.

సిరగు 1 ora, lacinia, fimbria (vestimenti.) 2 limes. — స్త్రీసిరగు illicita cohabitatio cum muliere.

సిఱ 1 carcer. vid. చెఱ. 2 manus ad aliquid accipiendum concavata

సిలె s. 1 echo, repercussus sonus. 2 vox. 3 mucus, epiphora. — adj. fractus, ulcerosus. — సిలెకుఱ్ఱు ulcus erumpens multis foraminibus. — బెట్టదసిలె montium echo. — మనుష్యర సిలె sonus vocum.

సిళనడుము corpus in mediâ parte gracile.

సిళకొండు నడియు reptante pede incedere.

సిళన, సిళిస, trahendum aut verberandum curare.

సిళి 1 impetus rivi. 2 virga.

సిళియు 1 trahere 2 contrahi (nervi.) 3 fuste verberare. — సిళత, సిళపు 1 actio trahendi 2 rivi impetus 2 (membri, nervi, etc.) contractio

సిళ్ళుగురు tenues ungues.

సీకపాత్రి dioliolum, vas, hydria.

సీకుదార collector tributorum (in divisione provinciæ.) — సీకుదారికె, ejus munus.

సీచక nubes.

సీచన 1 aspersio. 2 stillatio.

సీట pili circà genitalia.

సేతు , సేతువు 1 pons . 2 series quædam scopulorum ab insulâ Taprobanâ ad Indiam pertingentium. 3 agger, tumulus.

సేదు 1 haurire . 2 (fumum tabaci) tubulo sorbere . 3 nares emungere. 4 contrahi (membrum nervi , etc .) 5 palpitare . (vulnus.) — సేదకొనుకి nodus currax. — కొడుకొనిసేద vid. సేదు, 2.

సేద్య agricultura . — సేద్యగాడు agricultor.

సేన exercitus . — సేనాపతి dux exercitûs.

సేనాని 1 dux. 2 *Ssanmuka*.

సేర s. vid. చేర.

సేరు , v. vid చేరు.

సేరి pugillus.

సేలె vestis muliebris.

సేవంతి *chrysanthemum Indicum*.

సేవక servus, famulus.

సేవన 1 ministerium. 2 sutura.

సేవధి thesaurus *cuberæ*.

సేవలు , సేవాలు , planta quædam aquatica.

సేవ 1 ministerium 2 cultus religiosus, devotio , etc . — ఔషధ సేవ sumptio pharmaci. — సేవా వృత్తి. id q. సేవ సేవించు 1 servire , famulari, ministrare , colere, etc. 2 bibere, manducare.

సేవ్య adoratione , cultu aut ministerio dignus.

సేస grana oryzæ cruda vel rubefacta, vel flores quæ in nuptiis, etc, sponsorum variis corporis locis apponuntur et supra capita effunduntur — చల్లు illa spargere.

సై rectè benè

సైంధవ 1 equus. 2 sal marinum.

సైకత adj arenosus . — s. ripa aut insula arenosa.

సైను signum accentûs brevis.

సైకరి copiosè cadere.

సైగిల animo dejici.

సైగొను 1 corrigere. 2 assensum obtinere. 2 benè agere.

సైను 1 tranquillus, otiosus . 2 rectus.

సైనిక custodia, satellites.

సైన్య exercitus.

సైపడ sedare, confortare.

సైపు 1 virtus 2 pulchritudo.

సైరంధ్రి mulier artium perita.

సైరణ patientia, tolerantia. — సైరించ, ferre, pati, tolerare.

సైరిభ bubalus.

సైరింధ్రి vid. సైరంధ్రి.

సొంకు s. 1 superbia. 2 levis ebrietas. 3 stupor . 4 deliquium. — v. 1 superbire. 2 leviter inebriari. 3 attingere, affici (contagio,etc)

సొంజ piger.

సొంటి 1 latus , coxa , lumbi . nomen *shudris* commune . — సొంటిసేపు *sciatica* (morbus.)— సొంటివంగిన incurvatus.

సొంటె clava, fustis.

సొంబడలిక vid. సుడుగాడు.

సొండిలు, సొండ్లు vid. సుండిలు.

సొండేలకాయ *solanum pubescens*, (olus.)

సొంటిక vid. చొంటి, చొంటి.

సొంత vid. స్వంత.

సొంన aurum. — సొంనవరడ 1 nummularius. 2 aurifex.

సొంనలిగె s. 1 latitudo. 2 laus, encomium. adj. rotundus.

సొంపి 1 figura [c] 2 vectis.

సొంపు adj. 1 jucundus, amœnus. 2 pulcher, formosus, venustus. — s. 1 forma, pulchritudo. 2 superbia. 3 indigestio, cruditas.

సొంబ s. 1 gigas quidam. 2 piger.

సొంము divitiæ, opes — పిత్రార్జితసొంము paterna hæreditas.

సొక్కు, సొక్కె 1 superbus. insolens esse. 2 vacillare, titubare, vertiginem pati, etc. — s. 1 superbia, insolentia, ferocia. 2 stupor, deliquium, levis ebrietas.

సొగ vid. సుబ.

సొగడు s 1 odor phaseolorum fetor. — adj. fetidus. సొగడురోగ fetidus vel contagiosus morbus.

సొగయిన 1 lætus, felix esse. 2 pulcher, amœnus esse. 3 fulgere

సొగసు adj 1 nitidus, concinnus, adornatus. 2 pulcher elegans — s. 1 forma, elegantia, 2 lætitia, gaudium, hilaritas. — సొగసుగాడు 1 vir elegantiæ vestium studiosus 2 vir pulcher. — సొగసాగించిక garrire.

సొగె tunica constrictior.

సొజ్జిగె vid. సజ్జిగె.

సొట్ట curvatus, contortus, sinuosus, inæqualis, deformis, obliquus. — సొట్టగె tortuositas, curvamen. — సొట్టగా obliquè.

సొడబడి vid. సుడుగాడు.

సొడరు, సొడలు 1 odor adustorum 2 parva lampas. సొడరుముసిగె illuminatio.

సొడవర్జ్జ్య grana oryræ torrefacta usitata pro *bottou* nigro.

సొణగ vid. శునక.

సొణగ contorquere

సొణె s. talitrum, ictus (articulis digitorum impactus.) — సొణెయు, modo prædicto ferire.

సొలెరంకు vid. స్వరంకు.

సొత్తు mutilus, mancus, contortus. — సొత్తి id sens fem.

సొత్తు 1 pars, portio 2 bona, opes. 3 mutilatio, claudicatio.

సొది 1 ambrosia, nectar. 2 calx (*chaux*) 3 albus.

సొన jus è caulibus plantarum fluens.

సొనాయి genus quoddam tibiæ

సొప్పగ 1 arescere. 2 siccari. 3 ముఖముసొప్పగ vultus pallere.

సొప్ప herba, olus, planta, etc.

కొయుడ దరుడేకొవ్వు olus iterúm crescens post resectionem ఎకేరి కొవ్వు noncrescens post sectionem — పురడికొవ్వు cannabis, కొస్సుకొక్కు ..కొట్ట olera minutatim secare

కొక్కు culmus 1 *holci spicati* 2 కొక్కుపిలపుడు fasciculus culmi adhuc viridis,

కొబ faustus, beatus. — కొతగ 1 vir fortunatus. 2 amœnus. — కొబది id. sens. fem. — కొబగు 1 felicitas. 2 pulchritudo.

కొబ్బు 1 ripa. 2 superbia.

కొరంగ vid. సురంగ.

కొరగు 1 præ fatigatione ob-veniens deliquium. 2 folium siccatum aut contractum.

కొరటు 1 stupidus. 2 densus. 3 inæqualis, contortus — s. 1 contagium. 2 venti turbo. — కొరటు చెడ్డ 1 arbor adulta. 2 arbor nodosa.

కొరకొరపు fortis, violentus.

కొరవి, కొఱవి, కొతివి, $\frac{1}{64}$ *a* pars unius — కొరగ, కొలవి గుడి salarium vici computatoris.

కొడి nurus. — కొలదరకొడి 1 filia sororis. (relativè ad avunculum) 2 filia fratris (relativè ad amitam.)

కొక్కి 1 muscita, cynips 2 nares. — మూవిన కొక్కి, muscita quædam oculis infesta

కొలరడ vid. కొలడ.

కొలంగు 1 pompa, ostentatio. 2 larva, species aliena.

కొలంటు, కొలంటి 1 fustis curvus (quem gerunt lecticarii.) 2 pars inferior genæ,

కొలడ 1 v. n. afficere, deprehendere. (morbus contagiosus) 2 tangere ut vestimenta cujusdam (malo sensu) 3 appropinquare. 4 sese insinuare. (venenum.) — కొలకుకొలగ contagium. — కొడికొ.కిదన qui habuit malum commercium. — భూతకొలడ diabolo possideri. — కిలకొల్పడ secretum aperiri. — అవనక్కుకొలకిను munera recepit. -కివికొలడ calumniis aurem præbere. — సరగు కొలడ venereus morbus afficere. — కొలకిన v. act.

కొలవి 1 gremium 2 ulnæ. 3 genitalia vaccæ.

కొలగు s. larva, prætextus.

కొలగ v. vid. కొలడ.

కొలకి 1 externus oculi angulus. 2 pavo. 3 aristæ granorum. 4 folium (palmarum.) — కొలకి కన్ను oculus cujus canthus est extensus.

కొలచ్చు కొలదు colare vid. కొలకను.

కొలదిగ stupor. పడు stupere.

కొలటూ clava, fustis,

కొలటు vid. కొటు.

కొలటి inferior pars genæ. కొలటిపడ os distortum.

ಸೋಡಿ 1 remissio vel imminutio (debiti) 2 actio solvendi vel dimittendi (captivum, etc.)

ಸೋಡಿಗೆ genus quoddam farti.

ಸೋಢ adj . latus, toleratus. — s. vir patiens aut peritus

ಸೋಣ vid. ಶೋಣ.

ಸೋತ (part. præt . à ಸೋಲು) amissus, superatus , illectus , etc. — ಸೋತು (part. act.) qui superatus est, amisit, etc. vid. ಸೋಲು.

ಸೋತುಗುನ್ನ iguavus, percussus,

ಸೋತ್ಕ್ರೋಶ facti pœnitentia , lamentatio .

ಸೋತ್ಪ್ರಾಸ ironia, ficta laus, tecta vituperatio.

ಸೋದರ frater uterinus . — ಸೋದರಿ soror uterina . — ಸೋದರಮಾವ avunculus — ಸೋದರತ್ತೆ 1 avunculi conjux . 2 amita . — ಸೋದರಳಿಯ 1 filius sororis 2 filius fratris uxoris. — ಸೋದರತ್ತಿಗೆ filia patrui aut avunculi , consobrina . — ಸೋದರಮಾವನಮಗ filius avunculi , consobrinus.

ಸೋದು dulcis. vid. ಸ್ವಾದು.

ಸೋನೆ imber tenuis sed continuus — ಸೋನೆರಾಜ್ಯ regio *Nagar*.

ಸೋಪಪ್ಲವ sol aut luna in eclipsi.

ಸೋಪಸ್ಕರ s. cibaria, arma, vasa etc. — adj. necessario viatico instructus.

ಸೋಪಸ್ಕಾರ , instrumentum quo politur aut perficitur aliquod opus

ಸೋಪಾನ gradus (*escalier* .) — ಸೋಪಾನದ ಕೂವು *lingusticum.*

ಸೋಪಾಯಸ್ತ vir dives.

ಸೋಪು 1 gossipium in atramentario insertum 2 semen quoddam.

ಸೋಬಸ್ಕರ vid. ಸೋಪಸ್ಕರ.

ಸೋಬಳಿ, ಸೋಳಿಕಾಯಿ, taxillus.

ಸೋಬಾನ vid. ಶೋಭಾನ.

ಸೋಬೆ vid ಶೋಭೆ.

ಸೋಮ 1 luna. 2 *Rudra* 3 *asclepias acida* bot. — ಸೋಮವಾರ feria secunda .

ಸೋಮಂದಿ *coronilla picta* bot.

ಸೋಮಯಾಜಿ sacrificator, (qui offert succum herbæ ಸೋಮ.)

ಸೋಮಾರಿ, ಸೋಮಶೀರಿ, piger, socors acediosus — ಸೋಮಾರಿತನ pigritia.

ಸೋಮಾಶಿ, ಸೋಮಾಸಿ, cupediæ.

ಸೋಮೇಶ್ವರ cognomen *Sivæ*.

ಸೋಯಗ, ಸೋಯಿಗೆ, stupor, admiratio .

ಸೋರು v. 1 fluere, stillare, per rimas elabi . 2 librari . 3 evacuari, diffluere . (vulnus .) — ಸೋರಿಕೆ ಸೋರ್ಕೆ, stillatio, filtratio — ಸೋರುಬಾರು sudor siccatus.

ಸೋರು adj . 1 tener , mollis . 2 humilis, modestus. — s . 1 imbecillitas, debilitas. 2 defatigatio. 3 consensus.

ಸೋರುಪ್ಪು, sal nitrum, *potassa impura* . — ಸೋರುಪ್ಪು ದ್ರಾವಕ , *acidum nitrosum.*

ಸೋರೆ, ಸೋರಿ 1 parvum vas figli-

num . 2 సొరకాయ cucurbita. — సొరబుర్ర cucurpita lagenaris. bot.

సొరలు 1 vinci, causâ cadere; (in ludo.) superari. 2 irretiri, capi, allici, unicè diligere. — సొరబడి, సొరబాటు, jactura, damnum.

సొరటి genus quoddam lecticæ ad deferendos ægrotos.

సొరణాంగన ficta laus, tectum vituperium, ironia.

సొరపు abigere, expellere.

సొరన v. 1 colare. 2 investigare. vid సొరధన.

సొరసు s. voluptas, jocus, gaudium.

సొరహం 1 industria, adinventio. 2 conjectura. 3 furtivus aspectus.

సొరహం [సః Ille. et అహం, ego sum.] duo verba samscrita, quibus innuit loquens se unum esse cum Deo ac proindè ab omni culpâ vacare, quæcumque egerit.)

సొరహలు 1 festum, ritus, cæremonia sacra. 2 cultus.

సొరసు s. 1 illecebra 2 industria 3 deceptio. — v. 1 abigere (pecora.) 2 capere (aves.) 3 adinvenire.

సొరమాన్ని terminalia abata tormentosa, bot.

సౌందర్య forma, pulchritudo.

సౌకర్యం vid. సౌఖ్య.

సౌఖ్య 1 voluptas, felicitas. 2 bona valetudo. 3 copia rerum vitæ necessariarum.

సౌగంధిక 1 carbunculus. 2 sulphur. 3 nymphæa apuatica. bot.

సౌగత hæreticus, atheista.

సౌజ్ఞ signum, nutus, gestus ad aliquid significandum.

సౌచిక sartor vestium.

సౌటు cochlear.

సౌతికాయ cucumis.

సౌదాగరు mango, equorum proxeneta. — సౌదాగిరి ejus munus.

సౌదామిని fulgor.

సౌది ligna ad comburendum.

సౌధ 1 domus supernam habens contignationem. 2 ædes magna, palatium.

సౌనిక 1 lanio. 2 canis.

సౌవర్ణ, సౌవర్ణేయము, aureus.

సౌప్తిక prælium nocturnum.

సౌబల filius Subalæ.

సౌభద్ర filius Ardjunæ.

సౌభరి pseudosanctus quidam, numerosam habens prolem.

సౌభాగ్య 1 prospera fortuna, sors beata 2 quartus astronomicus యోగ, q. v. — సౌభాగ్యవతి, సౌమంగల్య mulier cujus maritus vivit

సౌమిత్రి Lakhmana.

సౌమ్య s. filius Lunæ, regens planetam Mercurium. — adj. 1 formosus, amœnus. 2 mitis, mansuetus, placidus. — సౌమ్యవార feria quarta.

సౌర 1 Saturnus. 2 mensis so-

laris. — సౌరమాన, solaris.

సూరంజ్ 1 ira. 2 superbia.

సూరత్ adj. præparatus. — s. præparatio.

సూరభ్, సూరభ్య, odor, fragrantia.

సూరా బంద్ *surat*, (urbs.) సూరా బంద్ రాగ cantus quidam.

సూరి *saturnus*.

సూరెక్ 1 cœlum, paradisus 2 venditor liquorum inebriantium. 3 barbitonsor. vid క్షౌరక.

సూలిన 1 spoliare, expedire. 2 parare.

సౌలభ్య 1 facilitas. 2 possibilitas

సౌవిదల్ల custos gyn. cei.

సౌవీరదేశ regio quædam.

సౌవీరాంజన stibium, collyrium.

సౌష్ఠవ 1 excellentia 2 nimietas, copia 3 perspicuitas, claritas.

సౌదవ mel florum.

సౌన humiliare.

సౌహార్ద, సౌహృద, amicitia.

సౌఱ s. terra fullonum, sal fosile. — adj salsus.

స్కంద Indus *Mars*.

స్కంధ 1 humerus 2 sectio libri, caput.

స్కంధావార 1 locus stationis. 2 castra.

స్కన్న stillans. 2 lapsus.

స్ఖలన 1 actio titubandi, pedibus offendendi. 2 lapsus. 3 stillatio. 4 vox impropria aut malè pronuntiata 5 collisus, conflictus — ఇంద్రియస్ఖలన emissio seminis.

స్ఖలిత 1 qui titubavit. 4 lapsus, stillatus. 3 semen emissum 4 error. 5 lapsus. 6 astutia, industria.

స్ఖాలిత్య errata. — బుద్ధిస్ఖాలిత్య deliquium.

స్తంబ, స్తంభ 1 columna. 2 stupiditas, sensuum tarditas. 3 obstructio, suppressio, impedimentum. 4 virgultum. 5 acervus (herbæ, frumenti, etc) — స్తంబకరి frumentum, oryza. etc. — స్తంబఘ్న falx messoria. స్తంబేరమ elephas.

స్తంభ, స్తంభన obstructio, suppressio. v. g. urinæ, seminis, etc. impedimentum usui facultatum medicinis vel maleficiis. — అగ్నిస్తంభ ne ignis comburet. — జలస్తంభ ne aqua suffocet. — వాయుస్తంభ elevans et sustinens corpus absque sustentaculo in aere. — భూతస్తంభ evocatio et immissio dæmonum. — మృగస్తంభ ne feræ noceant. — గతిస్తంభ ne aliquis se moveat.

స్తన pectus muliebre. — స్తనంధయ lactens puer.

స్తనిత tonitru.

స్తన్య lac.

స్తబక sertum florum.

స్తబ్ధ 1 stupidus. 2 firmus, rigidus. 3 obstructus.

స్తవ laus, encomium — స్తవన

laudare.

స్తావ 1 locus 2 vid. స్థాన.

స్తావక laudans, extollens.

స్తితి vid. స్థితి.

స్తిమిత 1 humidus. 2 sedatus, refrigeratus. 3 instabilis. 4 piger.

స్తుతి laus. — ముఖస్తుతి adulatio. — స్తుతిస, laudare.

స్తూప acervus, agger.

స్తేన 1 fur 2 furtum.

స్తేయ furtum, latrocinium. — స్తేయి fur.

స్తోక parvus, exiguus.

స్తోత్ర laus, encomium. — స్తోత్ర మాడ, స్తోత్రిస 1 laudare 2 gratias agere.

స్తోమ 1 acervus, massa, quantitas, multitudo 2 agmen, societas, chors, etc. 3 divitiæ.

స్త్రీ s. mulier, femina. — adj. muliebris, femininus. — స్త్రీలింగ genus femininum. — స్త్రీయరు mulieres. — స్త్రీబుద్ధి mens debilis, inconstans. — స్త్రీరంజన nux *areca* cum foliis *béthel*.

స్థండిల 1 agger exæquatus et quadrangularis. (pro sacrificiis offerendis.) 2 opes, divitiæ.

స్థగిత coopertus, absconditus. — స్థగన operculum, latebra.

స్థపతి 1 rex. 2 custos. 3 lignarius.

స్థల 1 locus 2 munus, conditio. 3 habitatio. 4 solum.

స్థవిర 1 firmus, fixus 2 antiquus, vetus.

స్థవిష్ఠ pinguissimus, corpulentus.

స్థవీయ 1 crassus, pinguis. 2. gravis, venerandus.

స్థళ vid స్థల. — స్థళీక, స్థళవంతిక in aliquo loco residens. — స్థళ బిట్టాగ removeri è loco vel munere. — పరస్థళద advena extraneus.

స్థాణు s. 1 *Siva*. 2 truncus arboris — adj. firmus, stabilis.

స్థాన 1 locus. 2 situs 3 sedes, habitatio 4 similitudo. — ఏకస్థాన numeri infrà decem. — దశస్థాన infrà centum, etc.

స్థానక civitas, urbs.

స్థానిక, స్థానీక s. 1 inspector, gubernator. 2 adorator in templo assiduus. — adj. localis.

స్థానీయ s. civitas. — adj. ad locum spectans aut pertinens.

స్థాపన, స్థాపనె 1 actio collocandi, figendi, erigendi. 2 determinatio, consecratio assignatio; 3 actio probandi, confirmandi 4 ceremonia (pro prægnantibus.) 5 applicatio mentis ad unum objectum, intenta meditatio, etc. — స్థాపిత collocatus, stabilitus, constitutus. — స్థాపిస erigere, collocare stabilire, constituere, confirmare probare, etc.

స్థాయి stabilis, firmus, constans immutabilis, permanens perennis.

స్థాయిక vici inspector.

స్థాయీభావ sensus amoris prout in dramatibus exhibentur.)

స్థాలి 1 lebes. 2 quodcumque vas culinarium.

స్థాలి vasculus.

స్థావర 1 moveri non valens, stabilis. (de bonis dicitur .) — స్థావర జంగమాదికము entia tum animata tùm inanimata.

స్థాస్ను stabilis, permanens , perennis.

స్థిత stans, collocatus, positus in etc.

స్థితి 1 prædium, opes, bona, etc 2 status , conditio . 3 statio, existentia , perseverantia in eodem statu. 4 vicissitudo orbis terrarum (tres numerantur: scil creatio, existentia, et destructio.) — సృష్టి, స్థితి, లయ vel సంహార, స్థితిమంత vir opulentus.

స్థిర 1 stabilis, firmus, immotus 2 permanens. 3 constans, fidelis — స్థిరవాద నక్షత్ర stella fixa. — స్థిర రాశి. (Eo nomine intelliguntur quædam signa zodiaci , sub quorum influxu quæcumque inchoantur opera, scorpio, Aquarius.)— స్థిరంజీవి longo tempore vivens.— స్థిరవార (astrologia.) sabbatum.

స్థిరీకరణ contractus seu venditionis confirmatio.

స్థేష్ఠ stabilissimus.

స్థూణ 1 columna. 2 imago ferrea. 3 incus.

స్థూల 1 magnus. 2 crassus, corpulentus . 3 densus. 4 hebes, stupidus.

స్థైర్య 1 firmitas, constantia. 2 robur, potestas. 3 fortitudo, stabilitas. 4 pax, tranquillitas.

స్నాత qui corpus lavit, lotus'

స్నాతక Indus (è tribus prioribus tribubus) qui, elapso studiorum tempore, fit paterfamiliâs.

స్నాన 1 ablutio corporis, balneum 2 cæremonia purifica (sive cum aquâ sive cum cineribus , stercore vaccino,) కంఠస్నాన usque ad caput — పూర్ణస్నాన completa. — కటిస్నాన superioris medii corporis. — స్నానఘట్ట locus ablutionis . — సేతుస్నాన *Ramesvaræ* in mari ablutio. — స్నానక baptista, qui baptizat. — జ్ఞాన స్నాన baptismus.

స్నాయు nervus, musculus tubularis.

స్నిగ్ధ 1 unctuosus, adiposus, lævis. 2 amabilis , benignus 3 cohærens.

స్నుత fluens, stillans.

స్నుష nurus.

స్నేహ 1 amor, dilectio, amicitia , 2 quodcumque oleosum aut adiposum . — ప్రాణస్నేహ con-

junctissima amicitia. — స్నేహించ 1 amare. 2 diligere. — స్నేహిత 1 benignus. 2 dilectus, amicus. — స్నేహితి id. sens fem. — స్నేహాచార amicitia.

స్పర్ధ æmulatio, contentio, — స్పర్ధించ æmulari, contendere.

స్పర్శ 1 tactus. 2 qualitas rerum tactilis. 3 aër, ventus. 4 consonans. (littera.) స్పర్శవేది lapis philosophicus. స్పర్శకాల tempus astronomicæ conjunctionis. — స్పర్శించ, tangere.

స్పర్శన vid. స్పర్శ 1 et. 2. — స్పర్శనక్తు aër.

స్పష్ట clarus, perspicuus, manifestus, patens, obvius, intellectu facilis.

స్పార్శన 1 tactus. 2 sensatio (tactu allata.) 3 organum tactûs.

స్పృష్ట tactus, a, um. — స్పృష్టి tactus.

స్పృహ 1 votum, cupido, desiderium. 2 exultatio.— స్పృహయాళు cupidus.—నిస్పృహ ab omni desiderio vacuus.

స్ఫటిక crystallum.

స్ఫార adj magnus. s. palpitatio.

స్ఫిక్కు clunes.

స్ఫీత 1 inflatus, dilatatus. 2 multus, magnus.

స్ఫుట 1 expansus, apertus, dehiscens. 2 ruptus, scissus, fractus 3 manifestus, patens. 4 revelatus, explicatus. 5 separatus.

స్ఫులింగ scintilla ignis.

స్ఫోట s. pustula, vesica. 2 expansus serpentis cucullus.

స్ఫోటక 1 vesica, pustula. 2 variolæ.

స్మయ 1 superbia, arrogantia. 2 admiratio.

స్మర *Kama.* — స్మరసఖ 1 luna. 2 ver.

స్మరణ 1 memoria (dicitur de facultate animæ et de actibus eâ elicitis.) 2 mentalis recitatio nominum dei alicujus. — స్మరించ, స్మరణచేయ 1 recordari, meminisse. 2 invocare, meditari.

స్మార్త 1 legalis, canonicus, codici. స్మృతి conformis. 2 profitens doctrinam in libro legis స్మృతి contentam.

స్మిత s. lenis risus (మందస్మిత *sourire.*) adj. expansus, germinatus.

స్మృతి 1 codex legis. 2 memoria recordatio. — స్మృతిహేతు recordationis proxima causa. — మూలస్మృతి lex fundamentalis, vel originalis. — ఉపస్మృతి leges superadditæ. — స్మృతికర్తలు legislatores. — నిబంధన స్మృతి liber tractans de quatuor variis legis partibus.

స్యందన 1 currus (in bellum præparatus.) 2 stillatio.

స్యద velocitas celeritas.

స్యంద stillatio, fluxus.

స్యమంతకమణి margarita quædam fabulosa.

స్యమీక 1 nubes. 2 tempus,

స్యాలక, స్యాల, fratris uxor.

స్యూత adj. consutus. — s. saccus. — స్యూతి, sutura.

స్యూన saccus.

స్రక్కు, స్రజము, sertum (florum)

స్రగ్వ gestatio coronæ deprecatoriæ.

స్రవ, స్రావ 1 stillatio. 2 sudor 3 abortus. — స్రవించు, guttatim decidere, stillare, etc.

స్రవంతి rivus.

స్రష్ట *Brahma.* (creator.)

స్రస్త lapsus.

స్రుక్కు, స్రుచ, cochlear in sacrificiis butyri adhibitum.

స్రుత lapsus; stillatus. — స్రుతి stillatio, lapsus. ûs.

స్రువ vid. స్రుక్కు.

స్రోతస్, స్రోతస్సు, rivus. — స్రోతస్విని id. sens.

స్రోతోంజన stibium.

స్వ adj. proprius. — s. 1 *individualitas*, persona 2 opes, bona propria. — స్వార్జిత à seipso comparatus.

స్వంత proprius. — స్వంతగాడు 1 proprietarius. 2 vir sui juris.

స్వకపోలకల్పిత apocryphus, è proprio cerebro ortus.

స్వకీయ proprius. — స్వకీయుడు, స్వకీయజన, parentes, ad eamdem familiam pertinentes, etc.

స్వచ్ఛ ab omni labe immunis, purissimus.

స్వచ్ఛంద s. propria voluntas. — స్వచ్ఛంది pertinax, proprium beneplacitum exquirens.

స్వతంత్ర s. 1 jus. 2 libertas, jugi impatientia. — adj. 1 liber, sui juris. 2 pertinax, indomitus. — స్వతంత్రగాడు, స్వతంత్రగాడి id. sens. masc. et fem. — స్వతంత్రుడు vid స్వతంత్ర, 2

స్వత్తు vid. స్వత్వ.

స్వతః spontè, per semet, suîmet, in propriâ personâ aut naturâ — స్వతఃప్రమాణ per se evidens. — స్వతస్సిద్ధ à seipso existens.

స్వత్వ 1 proprietas, dominium. 2 existentia à se. 2 *individualitas*, phil.

స్వధా, స్వధాకార, à se, spontè — స్వధాపారతంత్ర independentia.

స్వధర్మ suum officium, proprium negotium, propria, naturalis indoles vel dos.

స్వన sonitus. — స్వనిత sonans.

స్వపరజ్ఞాన dispositio mentis, quâ quis propria ab alienis, cognatos, notos, etc. ab extraneis discernens, ut par est agere solet. — స్వ suum. — పర alienum. — జ్ఞాన inclinatio mentis.

స్వప్న 1 somnus 2 somnium. —

స్వప్నకాణ somniare. — స్వప్నదోష pollutio nocturna. — స్వప్నవిచార somniorum interpres. - స్వప్నేంద్రియ facultas somniandi.

స్వప్రకాశ 1 propriâ luce fulgens. 2 vi propriâ edoctus seu illuminatus.

స్వప్రఖ్య 1 proprio nomine.propriis actibus, etc. notus 2 *sui generis.* 3 vi propriâ vivens, incedens, stans, etc.

స్వప్రభావ robur naturale, ingenita dignitas

స్వభావ natura. indoles, qualitas propria, — స్వభావసిద్ధ è naturâ propriâ oriens, ingenitus.—స్వభావవాద adj. id. sens. — స్వభావవాద s. genus quoddam *athesmi.*— స్వభావవాది, *atheista.*

స్వమాహాత్మ్య ingenita magnitudo.

స్వయం proprio motu, spontè — స్వయంపాక 1 culina. 2 cibos sibi parans. 3 condimenta culinæ necessaria. — స్వయంపాకి coquus.— స్వయంవర mulier sibi eligens maritum.— స్వయంభూ 1 Ens à seipso existens. 2 *Brauma, Wishunu.Siva.*

స్వర 1 nota musica. 2 accentus. 3 littera vocalis. 4 vox, sonus. 5 aura è naribus emissa. — సప్తస్వర septem notæ diagrammatis musici. — స్వరకంప vox tremula. — స్వరభంగ vox rauca. — అపస్వర nota dissona. — స్వరమండల ..మండలి, aggregatum quoddam calamorum

స్వరూప 1 propria forma, facies, oris delineamenta, etc. 2 naturalis indoles, dispositio. conditio. 3 imago, sculptile — స్వరూపనాశన ...[illegible] infamia.

స్వర్గ, స్వర్. స్వర్లోక 1 cælum, firmamentum. 2 paradisus. (*Indræ.*) — స్వర్భాను *Rahu.* — స్వర్గస్థ mortuus, defunctus. (lit, in cœlo stans.)

స్వర్ణ aurum. — స్వర్ణకార aurifex — స్వర్ణరససిద్ధి alchymia.

స్వల్ప parvus, exiguus, minutus mediocris. — స్వల్పకొత్తు aliquandiù, breve tempus.

స్వవర్ణ adj. è propriâ tribu.

స్వస్ర soror.

స్వస్థ. స్వస్థ expeditus, tranquillus, rectè se habens, (sivè physicè sivè moraliter.) — స్వస్తి 1 benè valeas. 2 amen. — స్వస్తివాచన cæremonia quædam propitatoria in quâ prædicta formula benedictionis adhibetur, spargendo orizam suprâ caput alicujus. — స్వస్తి [illegible] fausta precare alicui.

స్వస్తిక 1 mystica quædam figura (corpori aut cæteris rebus impressa.) 2 objectum quodcumque faustum. 3 templum quoddam habens porticum in fronte,

స్వాగత salutatio.

స్వచ్ఛందము pertinacia, jugi impatientia, morositas.

స్వతంత్రము, స్వతంత్రత 1 libertas, immunitas ab omni auctoritate. 2 స్వచ్ఛందము.

స్వాతి *Arcturus*, (constellatio)

స్వాదు s. 1 sapor. 2 gustus. — adj. 1 suavis 2 amœnus 3 pulcher.

స్వాధీన 1 proprii juris, liber. 2 sub alicujus curâ aut custodiâ 3 subjectus. — స్వాధీనమగు sub alicujus imperio esse. — స్వాధీనముచేయు subjicere. — స్వాధీనముచేసికొను potiri.

స్వాధ్యాయము lectio *Vedarum*.

స్వానము sonus, sonitus.

స్వానుభవము propria experientia.

స్వాపము somnus.

స్వాపతేయము divitiæ, opes.

స్వాభావిక naturalis, ingenitus, proprius.

స్వామి 1 dominus 2 *Deus*. 3 rex maritus, herus. — స్వామిత్వము dominium, principatus, proprietas.

స్వాయంభువ primus *Manu*.

స్వారు eques.

స్వారస adj. 1 sapore, succo plenus. 2 congruis ornamentis sermonis, etc. instructus. (poema.) 3 jucundus, bonus. — s. bonitas, amœnitas, suavitas, etc.

స్వారాట్టు *Indra*.

స్వారి 1 equitatio, quæcumque ambulatio, in rhedâ circumvectio, (recreationis aut valetudinis causâ) 2 comitatus. (viri principalis.) 3 ipse vir magnus.

స్వార్థము 1 proprium commodum propriæ divitiæ. 2 propria interpretatio, genuinus sensus. 3 pleonasmus. — స్వార్థపర, స్వార్థలోలుప, propria quærens commoda.

స్వాస్థి hæreditas.

స్వాస్థ్యము 1 incolumitas, felicitas, beatus status. 2 audacia, confidentia de seipso. 3 copia rerum vitæ necessariorum.

స్వీకారము 1 adoptio. 2 assumptio, usurpatio, actio sibimetipsi vindicandi vel attribuendi, admissio. — స్వీకారముచేయు, స్వీకరించు, adoptare, potiri, usurpare, assumere.

స్వీయ proprius.

స్వేదము 1 sudor. 2 vapor. 3 calor స్వేదజ è prædictis oriens, ut vermis, etc.

స్వేదని genus quoddam sartaginis.

స్వైరుడు, స్వైరి secundùm propriam voluntatem ambulans, jugi aut fræni nescius. — స్వైరగామి,... చారి id. sens.

స్వైరిణి adultera.

ఠ

ఠంకలు vid. ఠక్కులు.

ఠంగ species quædam alaudæ (cujus volatus et cantus habetur tanquam ominosus.) — ఠంగనకట్టు ista e sinistrâ ad dexteram transvolans alicujus.

ఠంగతి exprobratio, irrisio.

ఠంగరలు. ఠంగరిగడ arbor (cujus lignum et folia, licet virentia, facilè exardescunt)

ఠంగాణి, ఠంగాము, ఠంగాణికి, s. tempus, tempestas, periodus. — adj. temporarius. — ఠంగాణి advena. — ఠంగాణి ఉద్యోగ temporarium munus.

ఠంగాము 1 tumultus, vociferatio commotio, perturbatio. 2 aggressio, impetus. — మళ్ళిఠంగాము damna è nimiâ pluviâ orientia, inundatio agrorum. — ఠంగాముగార perturbator.

ఠంగాళ ఠంగాళి aliquâ obligatione devinctus, secreto adstrictus, etc,

ఠంగిన carpere, exprobrare, in faciem vituperare. — ఠంగిగ ab alio publicâ contumeliâ petitus.

ఠంకు 1 obligatio (servandi secretum, etc.) 2 pudor, verecundia — ఠంకుజాతి mulier impudens. — ఠంకొరదన vir erubescere nesciens. — ఠంకుదతి actio exprobrandi, contumelia.

ఠంకురుఠక్కి grus numidica.

ఠంకులి scabellum.

ఠంజరిగి olera et legumina, in globo.

ఠంజిరిఋల్లు herba quædam è quâ fiunt everricula.

ఠంజ, ఠంజిడ, ఠంజికొట్టు dividere, distribuere, partiri. — ఠంజు గొలు, sigillum ligneum quo utuntur publici ministri, quandò dividunt frumenta. — ఠంజికి, ఠంజిగి 1 pars, portio, divisio. 2 remedium, antidotum. — ఠంజిగ, ఠంజిగార, ఠంజికిగార qui dividit, distribuit; lites componit vel sedat, etc.

ఠంజు tegula. — బొరికిఠంజు tegula confracta, testa. — కబ్బిణ... కొలిగి ఠంజు, clibanus ferreus. — ఠంజుకొప్పన, tegulis operire. — ఠంజుకెత్తయాడ fractas tecti tegulas supplere. — ఠంజినప్రొడి, ఉండి... కొలవి, tegula tubulata, duplex.

ఠంజుడియాడబట్ట vestis lacera.

ఠంజి vid. ఠంపి.

ఠంజర assulæ transversæ tugurii 1 vid. ఠందర, vel ఠంగర, vel ఠంజర. 2 geminus saccus. — ఠంజరగిడి psittacus cicuratus. — ఠంజర గూలి ignavus.

ಹಂಚಿಸು diffundi.

ಹಂಜಿ, ಹಂಜಿಬತ್ತಿ xylinum præparatum et glomeratum.

ಹಂಚು 1 vid ಹಂಜು. 2 suggrundia tecti. 3 ellychnium pro lampade.

ಲಂಜೆ s. lena. — adj. ignavus, infamis.

ಹಂಟಿಗೊಡ sanguisuga.

ಹಂಡಿಜೋಗ 1 helluo. 2 feles.

ಹಂಡೆ 1 magnum vas è cupro aut ære 2 lena. — adj. variegatus — ಹಂಡೇಕುರುಬ ovium pastor, qui lanam præparat.

ಹಂಣು, ಹಂಣುಹಂಪಲು s. fructus maturus. — v. maturus fieri. — ಹಂಣಾಗ, ಹಂಣುಹಾಯ, id. sens. — ಹಂಣೆಲೆ folium ex arbore cadens. — ಹಂಣುಮುದುಕ, ಮುದುಕಿ vir aut mulier ætate provectus, a. — ಹಂಣುಹಾಯ maturitas incipere.

ಹಂಡಿಬಿಡು 1 fugare. 2 nimis facere. 3 in pulverem redigere.

ಹಂಣುಮೀನು *morihua*, (piscis)

ಹಂತ gradus. (*escalier.*)

ಹಂತಿ 1 series, linea. 2 exitium. — ಹಂತಿಕಟ್ಟು boves in ordine alligare in area.

ಹಂತೆ nimius amor suî ipsius, vanitas, etc.

ಹಂದರ 1 tuguriolum, (tectum) ad tempus erectum.) 2 pergula concamerata (ad maritandas vites, etc.)

ಹಂದರಗಿ genus quoddam lagani frixi.

ಹಂದಲಿ vel ಲು 1 lectica patens. 2 caput recens ab-cissum. 3 vid. ಹಂದರ 1.

ಹಂದಿ porcus. — ಹಿಂಡುಹಂದಿ sus, ಊರುಹಂದಿ cicuratus. — ಕಾಡುಹಂದಿ aper. — ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ hystrix.

ಹಂದಿಗೆಡ್ಡೆ esculenta quædam radix.

ಹಂದಿಗಿಗರ avis quædam quæ funesta creditur.

ಹಂನೆರಡು duodecim. — ಹಂನೆರಡನೆ duodecimus.

ಹಂನೊಂದು undecim. — ಹಂನೊಂದನೆ undecimus.

ಹಂಚಿಕೆ consilium, monitum, opinio.

ಹಂಪು 1 superbia 2 magia. — ಹಂಪುಗೊಳ್ಳು... ಮೆರೆ... ಹೊತ್ತು 1 superbire. 2 incantari.

ಹಂಪೆ *Tumbaddra* 2 civitas quædam. — ಹಂಪೆವಿರೂಪಾಕ್ಷ *Siva.*

ಹಂಬಲ, ಹಂಬಲಿಕೆ, ಹಂಬಲು, sollicita vel intenta cogitatio de aliquâ re. — ಹಬಲಿಸ anxius esse de aliquo, revolvere in mente.

ಹಂಬು planta repens. — ದ್ರಾಕ್ಷೀಯ ಹಂಬು vitis repens. — ಎಲೆಯ ಹಂಬು planta *béthel* repens.

ಹಮರಹಾ, ಹಂಮ್ರಹಾ simul, cum, unà.

ಹಂಪಾಲರು lecticarii.

ಹಂಮಿಣಿ sacculus (ad reponenda folia *béthel.*

ಹಂಚು v, 1 contorquere 2 adunare 3 contexere — ಹಂಚಿಕೆ, actio contorquendi, alligandi, etc. — ಮಂಚಕ್ಕೆನವಾರುಹಂಚು loros cubili contexere.

ಹಂಸು s. vid. ಹಂಶೆ.

ಹಂಸ 1 robur, peritia. 2 vid, ಹಂಸಿ.

ಹಂಸಕ ornamentum quoddam pedibus annectendum.

ಹಂಸಕೂಟ gibba bovis Indici.

ಹಂಸಪಾದ 1 punctum, asteriscus 2 fulcrum.

ಹಂಸಲೆ prudentia, sapientia, circumspectio.

ಹಂಸಿ, ಹಂಸ 1 cycnus 2 *Bramha*, Anima mundi 3 una è vitalibus auris. 4 ordo quidam ascetarum. 5 sol *Wishnu*. — ಹಂಸಿ femina cycni. — ಹಂಸತೂಲಿಕಾತಲ್ಪ stratum è plumis cycneis.

ಹಕಾರತ್ಕಾರ sermo obscenus.

ಹಕೀಕತ್ತು facta, eventus, vel eorum narratio.

ಹಕೀಮನು mediens.

ಹಕ್ಕಲು 1 spicæ derelictæ. — ಹಕ್ಕಲಾರಿಸ...ಆಯು, spicas derelictas colligere. 2 ager pluviis cæli tantùm irrigatus. 3 terra arido arvo annexa

ಹಕ್ಕೆ 1 cicatrix. 2 gleba, placenta è luto siccata — ಹಕ್ಕೆಕಟ್ಟು cicatricem ducere.

ಹಕ್ಕಿ avis. — ಹಕ್ಕಿಗರಿ penna. — ಹಕ್ಕಿಕೊಪ್ಪು...ಕೋಕು...ಪುಕ್ಕ, leviores plumæ avium. ಹಕ್ಕಿಕೂಟ copulatio avium ಹಕ್ಕಿಗ auceps.

ಹಕ್ಕಿಗಂಟಿನವ lippus.

ಹಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ 1 præstigiæ, incantatio. 2 deceptio, fraus.

ಹಕ್ಕು v. dividere, distribuere, partiri. — s. 1 mucus sanguineus. 2 cicatrix arescens 3 jus, titulus legitimus. 4 portio 5 proprium munus. — ಹಕ್ಕುದಾರ jus habens ad, particeps.

ಹಕ್ಕೆ 1 locus. 2 umbraculum (pro pecoribus.) 3 latus, pars.

ಹಜ್ಜಕ್ಕುಲಾಗ separari ab invicem.

ಹಗ vid ಹಗೆಯು, ಹಗೇವು. ಹಗದಾಡಿ vapor exsurgens è tali fossa.

ಹಗರ vid. ಹಗುರ.

ಹಗರಣ 1 lis, rixa. contentio. 2 facetiæ. — ಹಗರಣದಮಾತು verbum sive facetum, sive iram promovens. — ಹಗರಣದಸಂಸಾರ rixis plena domus: ಹಗರಣಿಗ, ಹಗರಣಗಾರ, 1 vir facetus. vel rixator. 2 vir insueto eccetrico modo agens.

ಹಗರು 1 trabs præcipua tecti. è stipulis. 2 porrigo.

ಹಗಗೆಲ್ಚೆ planta quædam.

ಹಗಲು dies. (tempus per quod illucescit.) — ಹಗಲುರಾತ್ರಿ, ಅಹೋರಾತ್ರಿ, dies et nox. — ಹಗಲುಬತ್ತಿ ignis quidam missilis. (*chandelle romaine, feu du Bengale*, etc.) — ಹಗಲಕ್ಕಾಯಿ *momordica charantia.*

ಹಗಿನು, ಹಗಿಲು, 1 intima pars ligni. 2 resina, gummi.

ಹಗುರ, ಹಗೂರ, 1 levis, acer, expeditus. 2 fragilis, caducus.

ಹಗೆ inimicitia, odium. — ಹಗೆಗಾರ, ಹಗೆಯಾಳಿ, inimicus. — ಹಗೆತನ id. q. ಹಗೆ. — ಹಗೆತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ulcisci. — ಹಗೆಹಿಡಿಯು, adversus aliquem odium gerere. — ಹಗೆಗೊಳ್ಳು ...ಮಾಡ odisse. — ಹಗೆಸಾಧಿಸ in odio concepto perseverare.

ಹಗೇವು, ಹಗೆಯು hordeum subterraneum, fossa ad recondendum grana vel alia, etc.

ಹಗ್ಗ funis, restis, rudens.

ಹಗ್ಗು 1 fossa 2 solum inferius.

ಹಗ್ರಯು *andropogon aciculatum* bot.

ಹಚ್ಚಗೆ, ಹಚ್ಚಗಾಗಿ, viridi aut flavo colore.

ಹಚ್ಚಡ 1 pallium (longum 24 cubitos et latum. 2 cubitos.) 3 par vestium, palliorum, pannorum etc. consutorum.

ಹಚ್ಚಡಿ ferculum quoddam è coctis leguminibus, aut lacte coagulato, etc.

ಹಚ್ಚನೆ adj. 1 viridis. 2 flavus. — adv. vid. ಹಚ್ಚಗೆ.

ಹಚ್ಚರಿ dilectus.

ಹಚ್ಚು 1 affigere, annectere. 2 agglutinare. 3 illinire. 4 accendere.

ಹಚ್ಚೆ corpori inusta signa. — ಹಚ್ಚೆಲಚ್ಚು...ಹೊಯ್ಯು corpori stigmata inurere

ಹಜಾಮ barbitonsor.

ಹಜಾರ 1 atrium regale, (in quo excipiuntur invisentes.) 2 cubiculum ab uno latere apertum. 3 locus in quo sedent magnates.

ಹಜೂರು 1 regale atrium, regalis præsentia. 2 rex ipse. 3 Gubernium, Respublica, etc.

ಹಜ್ಜಳಿಸ vid. ಪ್ರಜ್ವಲಿಸ.

ಹಜ್ಜೆ vid ಹೆಜ್ಜೆ.

ಹಟ 1 pertinacia. 2 violentia, severitas. 3 offensa, odium. —adj. violentus, pertinax, severus. — ಹಟಾಹಟಿ crudelis verberatio. — ಹಟವಾದಿ vir pertinax. — ಹಟಮಾರಿ 1 contumacia. 2 violentia. — ಹಟಮರಿ vid. ಹಟವಾದಿ.

ಹಟ್ಟು part. à verbo ಹಡು, q. v.

ಹಟ್ಟಿ 1 ovile, caula. 2 pastorum habitatio. 3 septum in quo pecora vagantia concluduntur.

ಹಠ adj. 1 severus, rigidus. 2 violentus. 3 pertinax, obstinatus. 4 constans, audax. — s. 1 violentia, rapina. 2 offensa, indignatio. — ಹಠಗಾರ, id. q. ಹಠ, adj. — ಹಠಾತ್ಕಾರ violentia.

ಹಠಯೋಗ 1 profunda meditatio. 2 mortificatio exterior, corporis aspera castigatio.

ಹಠವೈರ mortalis inimicitia.

ಹಠಾತ್ತಾಗಿ subito, improviso.

ಹಡಗ, ಹಡಗು, navis. — ಹಡಗಿನವ

nanta.

హసది, హడతి, annua frumenti suppeditatio.

హడప 1 barbitonsoris perúla. 2 saccus ad recondenda folia *béthel*. — హడపాళి mulier vendens folia *bethel*. — హడపిగ 1 famulus heri sui bètel perulam gestans. 2 barbitonsor.

హడర irruere in, invadere.

హడరుగట్టు 1 coagulari (lac.) 2 siccari (ulcus.)

హడల, హలకాయ, genus quoddam cucumeris.

హడ 1 carnaliter amplecti. 2 liberos parere. 3 decipere. — హడికి mulier quæ novit virum.

హడుకు, ఘడికినాత. fetor.

హడి 1 dignus esse. 2 (prima pers sing. neg verbi హడు.)

హడ్డిగె tripus ad usum *linganistarum*.

హణ 1 pecunia (generatim) 2 nummus (qui dicitur *fanam*.) హణగార, హణవంత, vir dives. — సులతానీహణ nummus equivalens 14 హడ్డు. — హణాసిట్ట monetum cudere. — హణాకట్టు 1 tributa solvere. 2 congregare pecuniam. — హణామూరిస, మురిస, majores nummos pro minutis mutare.

హశికి.. హశికినోడ furtivè, curiosè, attentè, inspicere.

హణతి pelvis vel fulcrum lampadis.

హణపడ్డపగిడ malva (arbor.)

హణాకట్టు bovis capistrum ornaminis causâ.

హణాకతి multus, magnus, nimius, severus.

హతి reliquiæ ciborum.

హతికికంతి funis longus ad quem alligantur pecora.

హతిదవాడ decertare.

హణు disponi, ordinari. — హతిద 1 dispositus. 2 jucundus, amœnus.

హతియ, హతీయ 1 in pulverem redigere. 2 exacuere (percussione.) 3 projicere. 4 contorquere, contexere. హత్త, actio tundendi, projiciendi, etc.

హణె frons. 2 ferarum latebra. 3 ovile, caula 4 heliotropium 5 industria methodus. — హణెగణ *Siva*. హణెబరహ fatum. (lit. in fronte scriptum. putant Indi fatum uniuscujusque hominis à *Brahmâ*, scriptum fuisse in fronte ejus.) — హణెబొట్టు punctum coloris in fronte ornamenti causâ. — హణెబాక dignitas, excellentia, fatum.

హణ్ణు v. et s. vid. హంణు. హణ్ణెతె matura spica.

హత adj. 1 percussus, tactus. 2 occisus. 3 vitiatus, destructus, frustratus, etc — హతెమాడ occidere. — హతవాగ, occidi.

హతక ignavus.

పక్, పక్కిరి interjectio ad significandum iram, contemptum, etc.

పక్కకట్టు...పర armilla collo strictè adhærens. — పక్కకమ్మలు.. చెంపకు inauris auriculæ strictè adhærens.

పక్కకాచ ut par est, liquefacere aut calefacere.

పక్కడి s. decem pedes (mensura.) — adj. strictus, confertus, unitus.

పక్కబడియు clavum capite tenùs adigere.

పక్కర, పక్కె 1 juxtà, propè, apud. 2 penes.

పక్కనిడ juxtà ponere.

పక్క...పక్కనాగ చేద, (aquam) alacriter, seu rectè haurire.

పత్తి gossipium nondùm præparatum.

పత్తికొను 1 ascendere. 2 adhærere, conjungi (amicitiâ) 3 scalis admotis expugnare. (castellum.)

పత్తిడ, పత్తిగ adunare, juxtà ponere.

పత్తిపత్తిగాగ కిత్తుకొని perfricatione atteri. (vestimentum.)

పత్తిర, పత్తిరకి etc. vid. పక్కర.

పది s. decem.— పదిర decimus. — పదితలవాడు Ravana. — పందొమ్మిది undeviginti. — పక్కకొనిగిడుంపుండు inutilis homo.

పత్తు v. 1 ascendere 2 adhærere. 3 imbui (colore) 4 accendi. 5 uniri, annecti 6 acquiri, obtineri. — పత్తిప 1 accendere. 2 jubere ut ascendat. 3 unire, annectere, coagulare. — పత్తివికొను seipsum induere, vel ungere, etc.

పత్తువవాలాను *Hanumanta.*

పత్తిపరు tantum aquæ quantum ebulliendo oriza absorbere potest.

పత్తికొను comprimere, adigere.

పక్కు cædes, occisio.

పక్కె vid. పక్కర.

పత్తె runcina fabri lignarii.

పద, పదను 1 justa rerum proportio. 2 acies. (cultri, ensis, etc.) 3 velocitas. 4 debita metallorum concretio. 5 congrua præparatio. — పదవానదుకి pluvia sufficiens ad seminandum. — చర్మము పదుపాటు corium parare. — పదాగెట్టుపు olera incongruo modo cocta.

పదకల్లు cos, (cotis.)

పదకట్టి nucleus vel tumor in carne.

పదపదకి nux *areca* immatura.

పదన 1 historia. narratio. 2 methodus, industria, antidotum, 3 ratio, modus, 4 causa, ratio, intentum.

పదర tener, recens, immaturus.

పదరు v. germinare, gemmas, surculos edere. - s. germen, gemma, tenerum folium, tener fructus. — పదరికి germinatio. — పద

ದ ಹಸ್ವ germinatus.

ಹದಿ 1 fulcrum, crisma. 2 fundamentum. v. 1 sternere, pavimento munire 2 separare —ಹದಿಕಟ್ಟು fulcro munire.

ಹದಿನಾರು sexdecim. —ಹದಿನಾರನೇ decimus sextus.

ಹದಿನಾಲ್ಕು quatuordecim.— ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ decimus quartus.

ಹದಿನೆಂಟು decem et octo.

ಹದಿನೇಳು septemdecim.

ಹದಿನೈದು quindecim.

ಹದಿಬದೆ mulier casta.

ಹದಿಮೂರು tredecim.

ಹದಿರು, ಹದುರು vid ಹದರ್, s.

ಹದುಗ tremere, concuti. — ಹದಗಿಸ tremefacere.

ಹದುಳ s. divitiæ, felicitas.—adj. jucundus. nitidus, felix, prosper. — ಹದುಳಿಸ prosperare.

ಹದ್ದು 1 aquila seu vultur. *Garuda*. 3 limes, finitima. 4 regula, imperium, cura munus. — ಪರಹದ್ದು ಮೇರೆಪರಹದ್ದು extrema confinia. — ಹದ್ದುತಪ್ಪು, jussa violare.

ಹನಿ gutta. - ಹನಿಯು guttatim cadere. stillare.

ಹನಿಸ inserere, adunare.

ಹನುಕಲು imber tenuis.

ಹನುಕ stillare, guttatim decidere

ಹನುಮನು, ಹನುಮಂತನು *Hanumanta* dux simiorum.

ಹನುವು maxilla.

ಹಂನೆರಡು duodecim. — ಹಂನೆರಡನೇ duodecimus.

ಹಂನೊಂದು undecim. — ಹಂನೊಂದನೇ undecimus.

ಹಪ್ಪಳ placenta quædam tenuissima.

ಹಬಿ, ಹಬೆ 1 calor 2 fulgor.

ಹಬ್ಬ festum, dies festus. — ಹಬ್ಬಾಳಿ mulier festorum cupida.

ಹಬ್ಬರದ ಹೂವು genus quoddam balsami.

ಹಬ್ಬು 1 diffundi (planta repens) 2 innotescere (rumor.) 3 dilatari (vulnus.) 4 invadere regionem (exercitus.) 5 incolis frequens esse. — ಹಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳು 1 diffundi, dilatari. 2 possidere. 3 apprehendere. - ಹಬ್ಬದ impossibilis, impervius.

ಹಬ್ಬುಗೆ massa, acervus, copia.

ಹಬ್ಬುಬಸಿಗೆ *convolvulus repens*.bot.

ಹಬ್ಬೆ, ಹಬ್ಬೇಹುಳ 1 vermis quidam in pharmacis adhibitus. — ಹಬ್ಬೆ species quædam arundinis.

ಹಬ್ಬೆಡೆ locus conveniens.

ಹಮರದ cum.

ಹಮಾಕೋಮು, ಹಮಾಕೌಮು omnes tribus ಹಮಾಜಿನಸ್ಸು omnia genera.

ಹಮೀರ 1 vir nobilis. 2 vir fortis. — ಹಮೀರಿ id sens. fem.

ಹಮೇಷಾ semper, perpetuò.

ಹಂಮಿಕೆ vid. ಹಂಮ.

ಹಮ್ಮಿಣಿ longa et arcta crumena, circà lumbos accincta.

ಹಮ್ಮು 1 vid. ಹಂಮ 2 prosperare ditescere. — s. superbia, insolentia, nimius amor suì ipsius. — ಹಮ್ಮುಗಾರ superbus.

ಹಮ್ಮಿಗೆ superna contignatio.

ಹಯ equus. — ಹಯಾರೋಹ equitare. — ಹಯಾರೋಹಕ eques. — ಹಯಪತಿ 1 rex, — ಹಯಿ equa. — ಹಯಮೇಧ sacrificium equi.

ಹರ s. 1 siva, 2 destructor. — adj 1 arripiens, apprehendens. 2 expellens. 3 sese opponens, irritum efficiens. — ಹರಿಸ 1 concoqui, digeri. (cibus) 2 expellere, liberare, auferre, irritum efficere. 3 usurpare. 4 (caus. à verbo ಹರಿಯ q. v.)

ಹರಕ adj. scissus, laceratus. — s. panniculus laceratus. — ಹರಕ ಮನುಷ್ಯ debitis solvendis impar.

ಹರಕತ್ತು, ಹರಕತ್ತು, impedimentum, obstaculum, mora.

ಹರಕಾರ nuntius, veredarius.

ಹರಕು vid ಹರಕ.

ಹರಕೆ vid. ಹರಿಕೆ.

ಹರಕೊಯ್ಯ abscindere.

ಹರಗೋಲು, ಹರಗೋಲು, ponto, cymba rotunda (viminea, corio cooperta.) — ಚಿಕ್ಕಹರಗೋಲು parva pro veredariis. — ಹರಗೋಲುದಡ vadus, pars rivi quam pontone trajiciunt.

ಹರಗ noxias herbas evellere.

ಹರಗುವರು, ಹರಗುವಂತರು socii, participes in agriculturâ etc.

ಹರಗಿ societas.

ಹರಟು garrire, insulsè loqui. — ಹರಟೆ garritus. — ಹರಟೆಮಲ್ಲ... ಹರಟೆ ...ಗಾರ, garrulus, loquax.

ಹರಡಿ armilla ex alternis aureis, et corallinis gemmis. — ಹರಡಿಹರಡಿಹಾಕ, dispergere. - ಹರಡಿಬಿಡ, ಹರಡ diffundere, dilatare, dispergere. — ಹರಡಿಕೆ, actio dispergendi vel extendendi.

ಹರಡು 1 pedis clavicula. 2 vid. ಹರಡಿಕೆ.

ಹರಣ 1 actio apprehendendi aut surripiendi. 2 actio removendi auferendi, etc. 3 donum. 4 vid ಪ್ರಾಣ. — ಹರಣತ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮಾಡ maximo conatu opus perficere.

ಹರತ acutus. (culter, ensis, etc.)

ಹರತಿಂಸ 1 parcè et ægrè vivere. 2 ex emendicatis vivere.

ಹರದ 1 negotiationem exercens per aversionem vendens. 2 commodator. — ಹರದನಟ್ಟಿಗೆ 1 merces. 2 mutuum datum et acceptum.

ಹರದನಹಳ್ಳಿ *Hardenhally*, vicus quidam in *Mysurio*.

ಹರದಾರಿ leuca, *coss* (tribus circiter Anglicis milliariis æquivalens.)

ಹರದಾಪರದಾ confusus, inordinatus,

ಹರಪಡಿ publicus, notus.

ಹರಪಡಿಗ proditor.

ಹರಪನ adj. alii subjectus. — s

deliquium, mentis excessus.

హరవి magnum vas figlinum, hydria, amphora.

హరఫు spargere, diffundere. — హరవికె diffusio.

హరస benedicere, Deo vel alicui fausta precari. — హరసికొండు seipsum exaltare, sibi metipsi congratulari.

హరహ extendere, diffundere.

హరిస vexare, molestare.

హరళుబిల్లు arcus ad jaciendos lapides.

హరళు 1 *Palma Christi* seu *ricinus communis*.bot. 2 lapis pretiosus. 3 arena, glareæ. — కెంపినహరళు carbunculus. (lapis)— చిట్టరళు, పరంగిహరళు, variæ species prædictæ plantæ. — హరళెంణె, oleum è *ricino*.

హరామ 1 pravus, malus, inordinatus, legi contrarius. 2 astutus, callidus, vilis, infamis. — నంమక హరామ proditio, ingratitudo. — హరామజాదగి మాడు 1 perversè agere. 2 pravus, pervicax esse.

హరి 1 *Wishnu*. 2 equus. 3 leo. 4 simius. 5 rana. 6 sol. 7 *Indra*. 8 *Yama*. 9 aër. 10 luna. 11 psittacus. 12 serpens. 13. color viridis. 14 cervus. 15 una è divisionibus orbis terrarum. 16 color aureus.

హరికార minutas merces vendens.

హరికె votum. — హరికెబిడు devovere aliquid. — మాడు votum facere. — సల్లిస..తీరిస complere.—మురియు.....కెడు violare. — హరకెలకాక emendicare sine importunitate, sono cornu.

హరికేశ *Siva*.

హరిగె clypeus.

హరిగోలు, హరిగలు vid. హరగలు.

హరిచందన *sandala* flava, (arbor)

హరిణ s 1 cervus, dama. 2 color albus. — హరిణప్లుత, genus quoddam saltationis.

హరిణి imago aurea.

హరిణి cerva.

హరిత viridis.

హరితర proficisci, venire.

హరితాళ *arsenicum flavum*. — నగణహరితాళ auripigmentum.

హరిత్తు 1 color viridis. 2 pars indicis nautici.

హరిదశ్వ sol.

హరిదళ vid హరితాళ.

హరిదాడు 1 natare. 2 repere. 3 vagari. — హరిదాట natatio, motus (in aquâ.)

హరిదారి vid. హరదారి,

హరిదు (part. præt. ad హరియు q.v.)

హరిద్ర *curcuma*, turmerica. — హరిద్రావర్ణ color flavus. — హరిద్రాభ 1 flavus. 2 inconstans. — హరిద్రాపాండు icterus, (*jaunisse*.)

హరిద్వార nomen civitatis ubi *Ganga* descendit in planam regio

nem Indiarum.

హరినీలమణి, హరిన్మణి, smaragdus.

హరిబవు opus, opera.

హరిబువ్వ, హరిభోజన, cæremonia quædam in quartâ die nuptiarum usitata.

హరిమంథక cicer arietinum.

హరియచిట్టేరు præceps aquæ lapsus.

హరియు 1 fluere. 2 scindere, lacerare. 3 frangi. 4 secari. 5 acutus esse 6 adurens esse. — హరివి cursus aquæ. — హరిప 1 causa esse cur aliquid laceretur, scindatur, etc 2 curare, jubere ut fluat, etc. — హరిజబర 1 exsolvi. (debitum) 2 fluere. 3 repere. — హరిజబిడ, lacerare హరికొను id q. హరిజబర

హరిహయ Indra.

హరివాణ catinus, paropsis.

హరిణ vid హరణి.

హరివిష్టర, హరిపీఠర thronus.

హరిచేలవ్య. . . . సొప్పు, amranthus tristis, bot.

హరిహర Siva.

హరిశ్చంద్రు nomen regis cujusdam.

హరిప, హరియించ 1 componere; (litem.) 2 delere, removere. 3 vid. హరిప, (caus. verbi హరియు.)

హరిహయ 1 sol. 2 Indra.

హరిదామొలకి ærugo segetibus infesta.

హరిల, హరీఫ 1 æmulus, adversarius 2 fortitudo. — adj fortis, potens.

హరుసు vid. హరసు.

హరుకొను 1 recedere, se recipere. 2 propria vestimenta scindere.

హరుగోలు vid హరగలు.

హరుర vid హరర.

హరుదుకొను atteri.

హరుబ, హరుబు negotium, incœptum.

హరుబి vid హరబి.

హరువు 1 methodus, industria, adinventio. 2 negotium. 3 peritia, ingenium. — హరువుగాడ vir solers, peritus.

హరుష lætitia, gaudium. — హరుషాబ్ధి oceanus gaudii.

హరె 1 medius ramus arboris. 2 juventus.

హరెకాళు spicæ derelictæ.

హరెకడియు 1 abscindere. 2 solo exæquare, radicitùs evertere.

హరెయ, హరెలదన, హరెల pubescens, juvenis. — హరెలదనపు puella nubilis.

హరింగు exhauri, in vaporem abire.

హరెలకొత్తు, హరెలదకొత్తు, valdè manè, diluculo.

హరాకర vid. హరకార.

హరే vid. కుంచె.

హయార్వ Indaa.

హషారు letitia, gaudium . . హషారు

ణ 1 lætificans; causa lætitiæ 2 decimus quartus astronomicus. — రోగ 3 morbus oculorum. — హర్షిత. delectatus lætus. — హర్షించ lætari. — హర్షమాణ lætificans. — హర్షామర్ష altercatio, rixa.

హల 1 aratrum. 2 pondus æquivalens duo పాఘు seu octo సేరు.

హలకు v. n, ascendere.

హలగె 1 vid. హలిగె 2 genus quoddam tympani.

హలబిస 1 anxius esse. 2 lugere lamentari,

హలబు s. intenta cogitatio v. de objecto anxietatis suæ frequenter loqui.

హలవంగ 1 varius. 2 multus.

హలవిళియ abortum pati (pecus) — హలవిళివికె abortus.

హలకిగ 1 derisor. 2 tympanista.

హలసు, హలసిన హంణు, *artocarpus integrifolia.* (fructus.)

హలహల sese intermiscens.

హలాకు pauper. — హలాకు, హలాఖా, 1 summa paupertas. 2 exinanitio è morbo oriens. 3 inordinatio.

హలాయిస quatere, movere, agitare.

హలాయుధ aratrum, telum *Balaramæ*.

హలాహల 1 genus quoddam veneni. 2 saliva equi.

హలి 1 rotæ circulus. 2 *Balaramæ.*

హలిగె 1 tabula, axis 2 tympanum, — హలిగేకొరిస torquere.

హలుబు, హలుంబు, హలుంబిస vid. హలబు, హలబిస. — హలుబికె 1 anxietas. 2 murmuratio.

హలుబె, హలువె occa, rastrum. — హొడెయ occare.

హల్పా, హల్పి 1 inferior. vilis. 2 facilis 3 modici pretii. 4 suavis. — హల్పిమాడ 1 pretium imminuere, 2 humiliare. — హల్పితన mediocritas, vilitas, abjectio,

హలగ aratus.

హళేసు vid. హుట్టు 1.

హల్లక *nymphæa rubra*, bot.

హల్లకల్లోల agitatio; confusio, tumultus, inordinatio.

హల్లణ ephippium. — హల్లణిస 1. equo ephippium alligare 2. agitare, movere.

హల్లిస præparare.

హల్లా castelli expugnatio

హల్లి lacerta (domorum.) — హలిలిచుకు ejus stridor.

హల్లు dens. - కోరెకోరెహల్లు 1 dens falcatus. 2 dentes ab utrâque oris parte irregulariter prominentes. — కిందహల్లు irregularis dens — కుటమారిద హల్లు, ఉబ్బుహల్లు dentes prominentes. — హల్లుబ్బ qui tales habet dentes. — హల్లుబ్బిమాతు sermo indecens. — హాలహల్లు, మొళెవహల్లు primi dentes. — హల్లుకడి..

ಕಿಸಿಯು.... ಗಿರಿಯು.... ಮೊರೆಯು, dentibus stridere aut fremere. — ಹಲ್ಲು ಗಟ್ಟಿಕೊಂಡುಕೊಳ್ dentes constrictos habere. — ಹಲ್ಲುಜಾ cadere. (dens.) — ಹಲ್ಲುಹೊಸಿದ acuere dentes. — ಹಲ್ಲುಗಾರೆ *tartarum* vel caries dentibus adhærens. — ಹಲ್ಲುಕುರುಪು ulcus in gingivis. — ಹಲ್ಲು ಹೇಚು squalor dentium. — ಹಲ್ಲಿಸಾದು, ಹಲ್ಲಿನ ಸಂದಿ rima inter dentes.

ಹಲ್ಲು littera consonans. — ಹಲ್ಪಂ ಕ್ತಿ consonantium permutatio.

ಹಲ್ಲೆಯಾಟ ludus quidam puerilis

ಹವ 1 vocatio 2 sacrificium, oblatio,

ಹವಣಿಸ 1 opportunus, conveniens esse. 2 præparare.

ಹವಣು 1 robur, habilitas 2 causa, ratio, consilium, intentum. 3 justa rerum proportio. — adj. 1 decens, conveniens — ಪ್ರಮಾಣಹವಣಾಗಿ decenter, convenienter.

ಹವನ sacrificium, libatio, oblatio. — ಹವನಿ foramen in quo ponitur ignis sacrificii.

ಹವಳ corallium. — ಹವಳದ ಗಂಧಕ genus quoddam sulphuris

ಹವಾಲದಾರ, ಹವಾಲ್ದಾರ್ 1 decurio in exercitu Indico. 2 præfectus districtû *subedari* subditus. 3 decurio excubitores designans, etc.

ಹವಾಲೆ, ಹವಾಲೆ, ಹವಾಲ್ತು cura delegata, inspectio, mandatum, delegata auctoritas — ಹವಾಲ್ತು,.. ಹವಾಲು ಮಾಡು alteri tradere, suprà alterum, suum debitum transfere. ಹವಾಲ್ತಿಕೊಡು cautionem dare. — ಹವಾಲ್ತಿದಾರ cautio, vas. (vadis.)

ಹವಿಸ್ಸು, ಹವಿಷ್ಯ quidquid in sacrificium offerri debet 2 cibus qui in sacris diebus manducari potest

ಹವುದಾ, ಹವುದೆ, vid. ಅಂಬಾರಿ.

ಹವುದು etiam, ità (propriè adhibetur ad affirmandam rei alicujus qualitatem et opponitur verbo ಅಲ್ಲ.)

ಹವೇಲಿ ædes, palatium, etc.

ಹವಾಯಿಬಾಣ telum quoddam igneum.

ಹವ್ಯ oblatio, libatio. — ಹವ್ಯಕವ್ಯ quidquid diis aut defunctis offerri potest — ಹವ್ಯಪಾಕ oblatio diis facienda. — ಹವ್ಯವಾಹನ ignis

ಹವ್ಯಾಸ libido ardentissima, cupido habendi aut faciendi.

ಹಸಿ, ಹಸಿ, tener. recens, viridis. ಹಸಿಕಟ್ಟಿಗೆ viride lignum.

ಹಸಿಕೆ, ಹಸಿಗೆ actio mensurandi segetes (post triturationem.) — ಹಸಿಕೆಮುಕ್ಸದ್ದಿ, qui demessarum segetum rationes habet.

ಹಸಿದ esuriens.

ಹಸಿಪೆ, ಹಸಿಬೆ, ಹಸುಬೆ, ಹಸುಬೇ sacculus, pera, crumena, etc.

ಹಸಿವು, ಹಸುವು, ಹಸಿವೆ, fames. — ಹ ಸಿವಡಂಗಿದ sedari. (fames.)

ಹಸೆ scabellum adornatum pro cæremoniis.

ಹಸ vacca. — ಹಸಕರ vacca et vitulus

ಹಸಂಡಿ 1 focus gestabilis. 2 pannus laneus.

ಹಸಗಟ್ಟಿ jucundus.

ಹಸದ, ಹಸಾದ 1 favor gratia. 2 felicitas 3 donum ex idolo (prout est favoris indicium.) vid. ಪ್ರಸಾದ

ಹಸ ಹಸನು aratus, excultus, bene ordinatus. dives, pulcher — ಹಸನುಮಾಡ colere terram.

ಹಸನ s. lenis risus. — adj. amœnus, jucundus — ಹಸನ್ಮುಖ persona affabili vultu.

ಹಸರ vid. ಪ್ರಸರ. — ಹಸರಚಿಂತೆ magna anxietas.

ಹಸರಾಣಿ, ಹಸರುವಾಣಿ, ಹಸವಾಣಿ tributa leguminibus imposita.

ಹಸರಿಕೆ taberna fabri ærarii.

ಹಸರು vid. ಹಸುರು. — ಹಸರುಗಾವಲು custos pascuorum.

ಹಸಿಯ v. 1 esurire. 2 liquefieri — adj ಹಸಿ 1 humidus. 2 succo plenus. 3 viridis, recens. 4 multùm, valdè. — ಹಸಿಯಾಗಿರ 1 viridis esse. 2 esurire. — ಹಸಿಬಂಡು obscenus valdè. — ಹಸಿಕರಿ valdè niger.

ಹಸಿಕಲ್ಲು, ಹಸಿಗಲ್ಲು 1 lapis molaris (in quo condimenta teruntur.) 2 parva moletrina.

ಹಸಿಕೆ 1 frumentorum partitio. 2 bonus exitus.

ಹಸಿಕಟ್ಟಾಗಿರ imbui, esse elixus.

ಹಸಿಗಟ್ಟು vid ಹಸಿ.

ಹಸಿಟ್ಟು 1 farina. 2 cupedia quædam.

ಹಸಿತ lenis risus.

ಹಸಿಬೇಳೆ jusculum quoddam è *phaseolis radiatis* tritis et madefactis, etc.

ಹಸಿ, ಹಸಿವಿ, ಹಸಿವೆ fames.

ಹಸು tener. — ಹಸುಕೂಸು infantulus.

ಹಸು, ಹಸುಂಬ, vacca.

ಹಸುಕು fetor.

ಹಸುಗೆ vid. ಹಸಿಕೆ, 1.

ಹಸುಬೆ, vid. ಹಸಿಬೆ.

ಹಸುರು s. 1 color viridis aut flavus. 2 turmerica. 3 gramen, pascua. 4 smaragdus. 5 segetes. — v. virescere. — ಹಸುರು, ಹಸುರಾದ ಹಸುರುಳ್ಳ, viridis.

ಹಸುವು vid. ಹಸ.

ಹಸುಳೆ infantulus.

ಹಸೆ scabellum adornatum.

ಹಸ್ತ 1 manus 2 cubitus (ab extremâ parte medii digiti ad extremum cubitum pertingens.) 3 elephantis proboscis. 4 decimus tertius asterismus. 5 tabula inter, murum et summum januæ postem inserta. 6 vox quædam (in ludo latrunculorum adhibita.) — ಹಸ್ತತಲ palma manûs. — ಹಸ್ತಕೌಶಲ್ಯ dexteritas. — ಹಸ್ತಗತ in possessionem aut curam alicujus lapsus. — ಹಸ್ತಗುಣ, fortuna beata aut misera

suo contactu communicare censetur.) — హస్తచాపల్య vid. హస్తకౌశల్య. — హస్తదోష lapsus vel fallibilitas manûs. — హస్తపరీక్షె perspicacitas tactûs, ut in cæco. — హస్తవారణ actio ictum declinandi. — హస్తగౌరి imago *Parvati*. — హస్తగౌరీవ్రత 1 donum quoddam brahmanis factum in festo *Parvati*. 2 cultus deæ *Parvati* exhibitus. — హస్తాక్షర chirographus, propria scriptura.

హస్తలాగామాడ superioris manibus, manus suas supponere (in signum venerationis.)

హస్తాంతర tota pecunia in ærario contenta.

హస్తి elephas. — హస్తినఖ locus elevatus suprà jannam civitatis aut castelli. — హస్తినాపుర antiqua civitas *Delhi*

హస్తిని 1 femina elephantis. 2 species qu dam mulierum.

హస్తిపక ductor elephantis.

హస్తోదక aqua in manu aut per manum effusa.

హస్త్య manualis.

హస్త్యశ్వరథపదాతి exercitus elephantibus, equis, curribus peditibus que constans.

హళ 1 cursus aquæ. 2 sylva. 3 vetus.

హళచ 1 præcidere. 2 necare. 3 frustatim concidere.

హళది flavus.

హళబ antiquus, priscus, vetus.

హళవళిస lugere, lamentari, mœstus esse.

హళవిగె vexillum.

హళవిస id. q. హళవళిస.

హళస 1 nudus esse. 2 vetus, attritus esse. 3 mucidus fieri. — హళసుమోరె facies nuda aut non lota

హళసి vid. హల్లుగారె.

హళహళ infamatio, detractio.

హళహళి, హళాహళి anxietas, dolor, perturbatio.

హళిమర arbor marcida aut putrescens.

హళెబండి currus rusticus.

హళివు s infamatio. — v. infamare.

హళు. హుళువు silva, nemus.

హళుకు 1 fulgens. 2 attritus, marcescens.

హళెం. హళెయ vetus, antiquus priscus. — హళెబూజె horrendum phantasma. — హళేమగ, (verbum contumeliosum.) — హళేదాగ veterascere, — హళేతన antiquitas, vetustas.

హళ్ళళి fulgens.

హళ్ళ, హళ్ళవళ్ళ, హళ్ళకొళ్ళ 1 alveus (fluminis,) 2 fossa, fovea. 3 rivulus, aquæ cursus. torrens. 4 foramen profundum, abyssus. 5 profunditas.

ಹಳ್ಳಿ, ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿ, vicus, pagus. — ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರು ruricolæ. — ಹಳ್ಳಿಮನುಷ್ಯ rusticus.

ಹಾಂಗೆ vid ಹಾಗೆ.

ಹಾಂಚೆ planta aquatica quædam.

ಹಾಂಸಿ quædam planta humiditate orta

ಹಾಕು 1 ponere, collocare 2 induere. 3 effundere 4 projicere-explodere, etc — verbum hoc additur gerundio alterius verbi ad indicandum completam rei consummationem v g ಕೊಯಿದು ಹಾಕು abscidere. — ತೆಗೆದು ಹಾಕು auferre. ಕಿತ್ತು ಹಾಕು eradicare — ಹಾಕಿಬಿಡು deponere ಬಾಗಿಲು januam claudere.

ಹಾಗ ಹಾಗದಕಾಸು quarta pars aurei *fanam*, unus argenteus *fanam* 14 cash.

ಹಾಗಲ, ಹಾಗಲಕಾಯಿ, *momordica charantia* bot.

ಹಾಗೆ 1 si, ità, ad *illum* modum. 2 ut, ad (cum gerundio.) — ಹಾಗಾದರೆ si hæc ità sint. ಹಾಗಾದಾಗ್ಯೂ aliquatenùs. quoquomodo.

ಹಾಜರು, ಹಾಜರಿ, ಹಾಜರ್, 1 præsentia 2 recensio, revisio — ಹಾಜರಾಗಿರ, præsens esse. — ಹಾಜರುಮಾಡು parare, in promptu habere ಹಾಜರುಗೈರಾಜರು presens et absens.

ಹಾಟಕ aurum. — ಹಾಟಕಗಿರಿ, *Mahameru.*

ಹಾಟು seminalis fluidus.

ಹಾಡಖರ್ಚು quotidianus sumptus

ಹಾಡು cantare, canere. — ಹಾಡು ಕಟ್ಟು...ಮಾಡು cantilenam componere — ಹಾಡುಪಾಡು hymnus, cantus.

ಹಾಡೆಹಗಲು dies clara, meridies

ಹಾಣಾಹಣಿ ಜಗಳ atrox pugna.

ಹಾದರ adulterium, fornicatio, libido. — ಹಾದರಿಗ adulterium, fornicatio, libido — ಹಾದರಿಗ, adulter — ಹಾದರಗಿತ್ತಿ adultera. — ಹಾದರತನ adulterium — ಹಾದರಕಟ್ಟು...ಹಾಕು accusare adulterii. — ಹಾದರದಮೊಟ್ಟೆ notoria meretrix.

ಹಾದರಿ *bignonia suavè olens*, bot.

ಹಾದಾಡು arietare. — ಹಾದಾಟ, arietatio.

ಹಾದಿ, ಹಾದಿಬೀದಿ, ಹಾದಿಬಾಟೆ, via, iter. — ಹಾದಿಗೊಳ್ಳು, iter facere. — ಸೀಳುಹಾದಿ, semita. — ಹಾದಿಗಡ್ಡಸುಳಿಯ viam trajicere. — ಹಾದಿಗೆಕಳುಹಿಸ proficiscentem paulisper deducere. — ಹಾದಿಗೆನಡೆಯ per, vicus, viam ire. ಒಬ್ಬನಹಾದಿಗೆಹೋಗ cum aliquo rem habere — ಹಾದಿಜಗಳ rixa quæ ad nos non spectat. ಹಾದಿನೋಡ ಹಾದಿಕಾದುಕೊಳ್ಳು expectare desiderare. — ಹಾದಿಕಾರ viæ comes. — ಹಾದಿಹೋಕ ಹಾದಿವಾಡಕ, ಹಾದಿಬಾಕ viator.

ಹಾದು vid. ಹಾಯು. — ಹಾದುಹೋಗು 1 vadum trajicere. 2 per (vicum quemdam iterfaciendo transire. 3 pertransire. ಹಾದ 4 (cornibus animalis) perforatus.

ಹಾನಿ privatio, detrimentum, a-

missio, damnum, jactura, destructio, immunitio boni, etc.

ಹಾನಿ mensura pro granis (ponderi 80 *rupiarum* æquivalens.

ಹಾಯಗಡ vadus.

ಹಾಯನ annus.

ಹಾಯಿ s. pax, quies, felicitas. 2 velum navis. — adj felix.

ಹಾಯು 1 cornibus transfigere. 2 arietare 3 vadum trajicere, transire. 4 caput offendere. 5 allidere. inniti. 6 fluere. — ಹಾಯ್ತ, ಹಾಯಿಗೆ, actio transfodiendi, transeundi.

ಹಾಯ್ಸನಿ interjectio admirationis.

ಹಾರ torques, sertum.

ಹಾರಕ 1 *panicum semiverticillatum* bot 2 fur. 3 deceptor, fraudulentus. 4 aleator.

ಹಾರಬಡಿಯು, extollendo agitare. (taurus.)

ಹಾರವ brahmana. — ಹಾರವಗಿತ್ತಿ mulier ex eâ tribu.

ಹಾರವಾಣ columba. — ಹಾರವಾಣದ ಗಿಡ, arbor quædam.

ಹಾರಿ 1 jucundus. 2 auferens, amovens.

ಹಾರಿಕೆ 1 saltus, saltatio 2 volatus. 3 *panicum semiverticillatum*, bot.

ಹಾರು 1 exsilire, saltare. 2 volare. 3 erumpere, scaturire. 4 perfricando atterere. — ಹಾರಿಸಿತ್ತು, bos calcitrans. — ಹಾರಿಸ fugare.

ಹಾರುಗಾರಿ mulier garrula et vaga

ಹಾರುಗೊಪ್ಪೆಯಾಟ ludus quidam puerilis.

ಹಾರುವಾಣ vid. ಹಾರವಾಣ.

ಹಾರೆ 1 vectis ferreus. 2 fistuca

ಹಾರೈಸ concupiscere, optare, anxius esse, intentè cogitare — ಹಾರೈಸಿಕೊಳ್ಳು spem concipere ಒಬ್ಬನ್ನ ಹಾರೈಸಿಕೊಳ್ಳು in aliquem sperare

ಹಾಲ liquor inebrians.

ಹಾಲ, ಹಾಲು, adv. nunc. — ಹಾಲ ಹಾಜರು 1 nunc præsens. 2 misera conditio hodierna

ಹಾಲಬಾಗದ charta alba valdè.

ಹಾಲಕ್ಕಿ avis quædam ominosa.

ಹಾಲದಗಿಡ *mimusops*. bot.

ಹಾಲತ್ಯಾಗದ ಮರ genus quoddam *tectonæ grandis*.

ಹಾಲಮಡ್ಡಿ succinum.

ಹಾಲಮಣಿ rosarium album.

ಹಾಲಸೋರೆ 1 vas lactis. 2 alba cucurbita.

ಹಾಲಹಂಣು *mimusops*, bot.

ಹಾಲಹಕ್ಕಿ vid. ಹಾಲಕ್ಕಿ.

ಹಾಲಹವಾಲು peculiares rei alicujus circumstantiæ.

ಹಾಲಾಹಲ venenum.

ಹಾಲಿ 1 vid. ಹಾಲ, adv. 2 extrema pars auris.

ಹಾಲಿವಾಣ vid. ಹಾರವಾಣ.

ಹಾಲು 1 lac. 2 succus lacteus (quarumdam plantarum.) — ಮೊಲೆಹಾಲು lac femineum. — ಹಾಲುಣಿಸ

lactare (vitulum .) — ಪಾಲುಗ್ಗು lac nutricis oleo *ricineo* mixtum . (quod infanti in potum datur .) — ಪಾಲುಗಟ್ಟು ..ಗಿಂಣ caseus. — ಕಾಯಿ ಪಾಲು lac nucis *coco* . — ಯಕ್ಕಿದ ಪಾಲು, ಪಾಕ್ಕಿರ ಪಾಲು cardomomi lac — ಪಾಲುಗಲ್ಲ tumescentes genæ pueri lac sugentis . — ಪಾಲೂಟ sponsi simul lac bibentes post sponsalia. — ಪಾಲಗಿಂಡಿ vasculum pro lacte. — ಪಾಲುಸೋನೆ fluxus lactis ex vaccino ubere. — ಪಾಲುಟ್ಟು reticulum in quo suspenduntur vasa lactis. — ಪಾಲು ಹಿಪ್ಪಿಡ lac coalescere . — ಪಾಲ್ಕಿರೆ ಯು, mulgere (lac vaccæ) ಪಾತ್ತ್ಕಿನೆ spica tenera.

ಪಾಲುಕುಂಬಳಕಾಯಿ *cucurbita lagenaria*. bot.

ಪಾಲುಕುರಿ genus quoddam sciuri.

ಪಾಲುಮಾಣಿಕ್ಯ *flacourtia sapida* bot .

ಪಾಲುಹೊಳೆ rivus *Palar* .

ಪಾಲೆ genus quoddam plantæ *mimusops*.

ಪಾವಿಲ್ಗೊಳ್ಳು lac sugere.

ಪಾವ gestus muliebris amorem indicans.

ಪಾವಡಿಗ, ಪಾವಾಡಿಗ serpentium incantator.

ಪಾವಲಾಡಿ , ಪಾವರೆಡಿ venenosa quædam lacerta.

ಪಾವಸಿ, ಪಾಸಿ planta quædam aquatica.

ಪಾವರಿ 1 molestia , difficultas, tribulatio. 2 malum, damnum. 3 calamitas hostilis invasionis . — ಪಾವರಿಹೆಂಗ್ಸು mulier maligna.

ಪಾವಗೆ , ಪಾವಿಗೆ 1 sandalia lignea. 2 — ...ಚಕ್ಕಿ, ..ಪಾದ insilia textoris .

ಪಾವು 1 serpens. 2 *caput draconis* (astr.) ಕೆರೆ ಪಾವು, serpens aquaticus innoxius. — ಬಿಲ್ಲೂರಿಪಾವು serpens cujus morsus citissimè necat . — ಮಂಡಲದಪಾವು serpens cum circulis suprà dorsum mortem afferens,sed non subitaneam. ಪಾರಮಂಡಂದ ಪಾವು salliens serpens — ಹೊಕ್ಕಮಂಡಲದ ಪಾವು cujus morsus, etsi lentus tamen fatalis. ಬಿಳಿಗಡಿಕನಪಾವು niger cum circulis albis — ಹುಪ್ಪಟಿರಪಾವು qui in pulvere vivit. ಹೊರೆಕೆಗದಪಾವು , ಹೊರೆಲುಚ್ಚಿದಪಾವು qui pellem exuit. — ನಾಗರದಪಾವು, *cobra capella* . — ಹೆಬ್ಬಾವು serpens *boa*. — ಪಾವಿನದಾಡೆ dens serpentis. — ಪಾವಿನಹುತ್ತ foramen ejus.

ಪಾವುಗೆ vid ಪಾವಗೆ. — ಪಾವುಗೆ ಗಾರ aleæ domum tenens.

ಪಾವುಮೀನು 1 anguilla. 2 genus quoddam cochleæ.

ಪಾವು ಮಿಕ್ಕಿ *cucumis Mapraspatanus* bot.

ಪಾಶಿಗೆ stratum, cubile, culcita.

ಪಾಸ vid. ಪಾಸ್ಯ.

ಪಾಸಂಗಿ tapes , informâ crucis, quo taxilli projiciuntur.

హాసముగు nasus planus.

హానరకత్తె mulus, mula.

హాసరికల్లు, హాసరిబండి 1 lapis planus. 2 petra quæcumque in solo inclusa et extenta.

హాసల్కలం 1 extractum 2 articulus congruus quæstioni.

హాసలు, హాసీలు, హాసల మహసూలు tributum, vectigal, portorium.

హాసికె vid. హాశిగె.

హాసిబర trajicere, transire.

హాస 1 sternere. 2 spargere. 3 lectum disponere,

హాసు s. 1 stamen telæ amylo nondùm imbutum 2 tela. —హాసుగోవి, vid. కోళవి tubulatum *bamboo* in quo inseritur filum — హాసుగంజి, హాసినగణె, హాసోలి, హాసినకిలి transversa *bomboos* in quibus dentes pro filo infiguntur. హాసినహుకులు, హాసిసుగుళు aperturæ in quibus dentes, హాసు figuntur. — హాసుదార, హాసిసుంజ, హాశిళె glomus staminis. — హాసిడ, హాసోయ్య, హాసోడ stamen parare, illud in textrinâ alligare. —హాసుమణి res suprà quam stamen convolvitur. — హాసినహలు dentium series in హాసు multiplex in centro ne stamen intricetur. —హాసినణి amenta in stamine. 3 virga) ad agendum canem.) 4 vid. హాసంగి.

హాసి 1 planta aquatica. 2 cubile. 3 thalamus nuptialis.

హాస్య 1 irrisio, ludibrium. 2 risus. 3 mimica imitatio. — హాస్యగార derisor, facetus, mimus, — హాస్యాస్పద derisioni obnoxius, ludibrium.

హాహ interj. indicans dolorem vel admirationem. — s, semideus ministrans *Cuberæ*. —హాహాకార 1 strepitus pugnæ. 2 magna lamentatio.

హాళక 1 aptus, justus, exactè congruus. 2 debiti caloris. — హాళక నీరు aqua convenienter calefacta pro balneo.

హాళి 1 ramus (palmarum.) 2 cortex exterior (quorumdam fructuum.) decidens quando fructus maturescit. 3 fastigium, culmen.

హాళు s. ruina, destructio, desolatio, exinanitio, exitium. —adj. 1 desolatus, 2 destructus. 3 vacuus. 4 incolis carens. — హాళుమాతు verbum infaustum. — హాళాగ, హాళాగిహోగు vitiari, destrui, vastari. — హాళు మాడు destruere, vastare, vitiare.

హాళె 1 folium, pagina (chartæ, etc.) — 2 vid. హాళి, 2 ముత్తుకద హాళె folia *butea frondea* unà consuta, loco paropsidis. — ఎంజల హాళె ista rejecta post usum.

హాత్తు quoddam vectigal.

హింగట్టుమురికట్టు, హింగట్టుకట్టు manus post tergum devincire.

వెంగణ circum ambulatio.

వెంగడ 1 non contentus, ægrè ferens. 2 non imminutus, non exhaustus. 3 incessabilis, continuus.

వెంకాడ germen fructûs.

వెంకారు, ultimus, posterioris tempestatis. — వెంకారువాన ultima pluvia.

వెంకాలు crus posterius, vel pes posterior quadrupedis.

వెంకు 1 sedari. (sitis.) 2 mitigari (mœror.) 3 parere (liberos) 4 amoveri; liberari ab. 7 exhauri, ebullitione confici. — వెంకించు 1 sedere. 2 removere.

వెంకు vid ఇంకు.

వెంకుతిత్తిచీలె crumena cincturæ alligata.

వెంకుడ talus.

వెంకుర minium.

వెంకిర solea calceamenti.

వెంకోలచె pars posterior subligaculi.

వెంచణ, వెంచల, ponè, deindè, deinceps.

వెంచాగు, వెంచిలయు vid వెంతిగియు.

వెంజాని deinceps, posteà.

వెంజారి puerilitas, deliramentum, abjecta agendi ratio.

వెంజు ponè. — వెంజుండు residuus esse, ponè remanere.

వెంజరియు 1 recedere, terga vertere, profligari. 2 labi, fallente vestigio cadere.

వెంజోతి assecla.

వెంజవి juba equi.

వెంజాగు ponè remanere.

వెంజారు, వెంజారి qui xylinum præparat.

వెంజ 1 exprimere. (succum.) 2 contorquere. (vestes madidas) 3 implicari, irretiri.

వెంజోరు refugium quærere, ponè alium sese abscondere. — వెంజోరువుంజోరు alicui acriter instare, à fronte et à tergo obsidere.

వెంటి vid. వెంటి.

వెండ vid పెండ.

వెండి reliquiæ (fructûs, herbæ, etc. è quibus succus expressus est.)

వెంటకి venatio.

వెండు s. 1 grex, armentum. 2 massa, multitudo aggregatum.

వెండు v. 1 vid, వెంజు, 1 et 2. — 2 mulgere (lac.) 3 premere.

వెంతిరుగు, వెందిరుగు retrorsùm converti, regredi.

వెంతిగియు 1 recedere, retrorsùm abire fugere. 2 prævaricari, dicta aut facta retractare. 3 derelinquere.

వెందక్కు retro, retrorsùm — వెందగ్గాక posterior esse, retro remanere. — వెందకట్టు reducere, retrahere — వెంతీసుకొని id. sens. — వెందక్కువేయ reddere, restituere.

ಹಿಂದಟ್ಟು persequi, fugare.

ಹಿಂದಣ, ಹಿಂದಲ್ 1 antiquus, pristinus. 2 subsequens. — ಹಿಂದಣಕಾಲು 1 talus. 2 pes posterior quadrupedum.

ಹಿಂದಲೆ, ಹಿಂದಿಕೆ pars postica.

ಹಿಂದಾಡು absentis famam lædere — ಹಿಂದಾಡಿಕೆ detractio.

ಹಿಂದು v. labi, transigi, consummari. — adj ಹಿಂದು, ಹಿಂದಿನ 1 lapsus, transactus. 2 prior, antiquus. 3 subsequens. — s. pars postica. — adv. ponè. — ಹಿಂದುಸುರು vid. ಹಿಂದಾಡು. — ಹಿಂದುಗಡೆ pars posterior. — ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿ præpostero modo. — ಹಿಂದುಮುಂದುಮಾಡು, convertere.

ಹಿಂದು adj. Indus. — ಹಿಂದು ದೇಶ India.

ಹಿಂದೆ ponè, retrò, retrorsùm, olim. — ಹಿಂದಿಟ್ಟು, 1 retrò ponere. 2 defendere, tueri — ಹಿಂದೆ ಬೀಳ್ 1 remanere, residuus esse. 2 retrò commorari. — ಹಿಂದೆ ಹಾಕು 1 retrorsùm projicere aut collocare. 2 seponere, reponere. (servanda.)

ಹಿಂಡೋಳ್ 1 lectulus libratilis. 2 musicus quidam modus. 3 lectica oblonga.

ಹಿಂಬರ್ ponè venire.

ಹಿಂಬರುಗ species quædam rheumatismi.

ಹಿಂಬಳಿ, ಹಿಂಬಳೆ solida quædam armilla.

ಹಿಂಬಾಲುಹತ್ತು, ಹಿಂಬಾಲ್ಹತ್ತು persequi, sequi.

ಹಿಂಬಾಗ pars posterior, dorsum, tergum.

ಹಿಂಮಡಿ talus.

ಹಿಮ್ಮತ್ತು audacia, fortitudo, constantia.

ಹಿಂಮುಣಿ vid. ಹಿಂಗುಣಿಕೆ.

ಹಿಂಮುರ, ಹಿಂಮುರಿಯಹೋಗು imbui absorberi v. ಹಿಂಗರ.

ಹಿಂಮೆಟ್ಟು 1 sedari, mitigari. 2 humiliari. 3 retrorsum converti. — ಹಿಂಮೆಟ್ಟಿಸು 1 deprimere, humiliare. 2 retrorsùm abigere, repellere.

ಹಿಂಮೇಳ musici qui sequuntur saltatrices.

ಹಿಂಸಕ 1 occisor. 2 persecutor.

ಹಿಂಸೆ 1 persecutio, injuria. 2 cædes, occisio (injusta.) — ಹಿಂಸ್ರ, ಹಿಂಸಾಲು crudelis, homicida, immitis. — ಹಿಂಸೆಮಾಡು, ಹಿಂಸಿಸು 1 injuriam afferre, afferre, affligere 2 persequi. 3 occidere.

ಹಿಕಮತ್ತು 1 peritia, solertia, sagacitas. 2 industria, secreta ratio aut methodus quâ aliquid perficitur. — ಹಿಕಮತ್ತುಗಾರ, solers.

ಹಿಕ್ರುಣಿಕೆ, ಹಿಕ್ರುಟಿ, ಹಿಕ್ರುಣಿ, ಹಿಕ್ರುಣೆ ಹಿಕ್ರುಂಟೆ. pecten.

ಹಿಕ್ರುಲು parvus canalis irriguus

ಹಿಕ್ರು, ಹಿಕ್ರುಬಾಚು, pectere. — ಹಿಕ್ರುಕೆ actio pectendi.

ಹಿಕ್ಕೆ stercus (quorumdam animalium.)

ಹಿಗ್ಗಮುಗ್ಗ, ಹಿಗ್ಗಡಿಮುಗ್ಗಡಿ, prorsùm et retrorsùm.

ಹಿಗ್ಗಲಿಸು 1 crura divaricare. 2 crepare 3 extendere, dilatare.

ಹಿಗ್ಗಾಡು 1 sese invicem trahere. 2 gaudere. — ಹಿಗ್ಗಾಟ rixa, actio sese invicem trahendi.

ಹಿಗ್ಗಾಳು vir magnæ staturæ.

ಹಿಗ್ಗಿಸು, ಹಿಗ್ಗಮಾಡು 1 extendere, dilatare. 2 crura divaricare. 3 apprehendere 4 solvere, laxare. 5 inflare, replere. (lætitiâ)

ಹಿಗ್ಗು 1 gaudere, lætari, exsultare. 2 inflari, tumescere. 3 dilatari, separari, extendi.. — ಹಿಗ್ಗಿಕೆ, elatio, inflatio. — ಹಿಗ್ಗಿಬಿಡು 1 è manibus evellere. 2 amicos dividere.

ಹಿಗ್ಗುದಶೆ jactantia, ostentatio.

ಹಿಗ್ಗೊಳಿಸು 1 amicos separare. 2 sese intermiscere.

ಹಿಜರಾ era mahumetanorum, annus post christum 622. (*hégire.*)

ಹಿಟ್ಟಡಿಗೆ placenta.

ಹಿಟ್ಟಿನಮುದ್ದೆ vid. ಹಿಟ್ಟು.

ಹಿಟ್ಟು 1 farina subacta (è quocumque grano ; *pâte* .) 2 farina. (vel. ಪಿಟ್ಟು) — ಹಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿ, ಹಿಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿ quæcumque subsidia: portorium opus, cibaria, Gubernio aut satellitibus ejus præstita sine stipendio. — ಹಿಟ್ಟುಬಟ್ಟೆ alimenta et vestimenta. — ಹಿಟ್ಟುಕಲ್ಲು 1 lapis mollis. 2 lapis albus in pulverem redactus. quo ornant pavimenta. — ಹಿಟ್ಟು ...ಹಿಟ್ಟಿನಮುದ್ದೆಮಾಡು, è farinâ subactâ farta coquere. — ಹಿಟ್ಟುಬೀಸು molere ಕುಟ್ಟು conterere. — ಶೋಧಿಸು farinam tenui panno cribrare — ತೊಳಸು coquendo, baculo coagitare. — ಹಿಟ್ಟುನಾದು, ಹಿಟ್ಟುಹಿಸುಕು farinam subigere. — ನಾದಿದಹಿಟ್ಟು subacta farina.

ಹಿಡಿ 1 apprehensio, manus (ad apprehendendum constricta. 2 pugillus, (quantùm in manu concavâ contineri potest.) 3 manubrium, capulus. — ಹಿಡಿಕೆ actio apprehendendi.

ಹಿಡಿಯು 1 apprehendere, detinere. 2 occupare. (regionem.) 3 continere (halitum.) 4 aggredi, inchoare, incipere. (ಕೆಲಸ.) 5 adinvenire. (ಕಳ್ಳರನ.) 6 retinere. (ಸಂಬಳ) deducere. (è stipendio.) 7 sonare, canere. (buccinâ.) 8 recipi. (nummus.) 9 corrodere, vorare. (ಗೆದ್ದಲು.) 10 obsidere. (malignus spiritus.) 11 adhærere. (colores.) 12 intrà contineri. 13 afficere (morbus) 14 consumi. (tempus, pecunia.) — ಬಾಯಿಹಿಡಿದು ಮಾತಾಡು congrua loqui. — ಹಿಡಿಯು nomini adjunctum nominis significationem assumit. — ತುಕ್ಕುಹಿಡಿಯು rubiginem contrahere. — ಉಳುಕುಹಿಡಿಯು luxationem pati. — ಕೊಬ್ಬುಹಿಡಿಯು pinguescere. — ಅಸಹ್ಯಹಿಡಿಯು

necesse esse vel fieri. — పగహిడియు odium concipere. — ఔషధహిడియు remedium bonum obtinere effectum. — కైహిడియు 1 tueri, defendere. 2 in matrimonium ducere. — కండుహిడియు intelligere. — హిడిప curare ut apprehendatur, occupetur, etc. — హిడిసికొళ్ళు (pro se) gerendum curare (v. g. conopæum.) — హిడిసికొండుహోఁగ, secum abducere. — హిడుకొళ్ళు 1 apprehendere. 2 contrahi.

హిడింబ princeps gigantum à *Bhima* occisus. — హిడింబి soror hujus gigantis.

హిడికై aratri manubrium.

హిడికోలు, everriculum, scopula.

హిడిసరవి terebra.

హిణిలు gibba bovis Indici.

హిత s. commodum, lucrum. — adj 1 amicus commodus. beneficus, salutaris, saluber, bonus. 2 decens, rectus. — హితశత్రు 1 bono alicujus adversus. 2 occultè inimicus. — హితపర, హితవంత హితకార amicus.

హిత్తిలు atrium posticum.

హిత్తళి, హిత్తాళి, హిత్తాళీ, æs, cuprum. (*cuivre jaune*.)

హిత్తు seminare.

హిదుకు, హిదుకిచాకు, corticem seminis alicujus detrahere.

హిదిప v. effundere (è vase in vas.) — హిసు piger.

హిప్పలి piper longum. — నేలహిప్పలి *verbena anadiflora*. — కరిహిప్పలి *valkameria inermis*. — హిప్పలిసేరవే ఱంబు *morus Indica*.

హిప్పు expandere, explicare, intertexta solvere, etc.

హిప్పి 1 vid. హింజి. 2 *bossia latifolia*.

హిమ 1 nix, gelu pruina. 2 frigus. 3 ros. 4 hiems. — adj 1 frigidus. 2 gelidus, niveus — హిమకర luna. — హిమవత్పర్వత, హిమాచల, హిమవంత, హిమగిరి, etc. montes *Himalaya*,

హిమవాలుకే, హిమాహ్వయమే, camphora.

హిమాయతు, హిమాయతి protectio, tutela, favor.

హిమావతి planta quædam medica

హిమిక pruina.

హిమ్మడి talus.

హియ్యాళికె adulatio, laus, etc.

హిరణ్మయ aureus.

హిరణ్య 1 aurum 2 divitiæ, opes — హిరణ్యగర్భ *Bramha* sive ovum è quo prodiisse fertur. — హిరణ్యబాహు 1 rivus *Sone*. 2 *Siva*. — హిరణ్యరేతస్సు 1 ignis. 2 sol. 3 *Siva*.

హిరి, హిరియ magnus, senior, superior. — హిరిదుహెచ్చు nimis crescere. — హిరియరు, కిరియరు, హికిరియరు senes cum junioribus, pusilli et magni. — హిరియతన ætas adulta —

ಹರೀ ರೋಗ epidemus (in pecoribus) ಹರಿಮಣಿ monitor in scholâ

ಹರಿಮಿಕ್ರಿ fructus quidam.

ಹರಿಹರಿದುಹಾಕ, ಹರಿದಿಡ 1 educere, eximere. (gladium .) 2 è filo extrahere, funem detrahere vel laxare.

ಹರಿಳೆ , ಹರುಳೆ , ಹರಳೆ genus quoddam mali citrini.

ಹರೀಕಳವೀ ಹಂಣು *curissa carandas*, bot.

ಹಲಾಲು magna tæda ferrea, vel lampas.

ಹಲ್ಲಾಹರಕತು, ಹಲ್ಲೀಹರಕತು industriæ, vanæ difficultates. ficta obstacula) ad effugiendam debiti solutionem, etc.)

ಹಸ vid. ಹಸು.

ಹಶ್ಶೆ pars, portio.

ಹಶೇಬು 1 arihmetica 2 supputatio, rationes.

ಹಷಾರೆ , ಹಶಾರೆ summarium. — ತೋರಿಸ succinctè ostendere.

ಹಸಕ , ಹಿಶಕ , ಹಸುಕ 1 in manibus comprimere 2 depsere, subigere (farinam, etc.) — ಮೈಹಸು ಕೊಳ್ಳ sese macerare. — ಕೊರಳು ಹಸುಕ guttur comprimere, strangulare. — ಹಸುಕೊಂಡುಹೋಗ, scindi, crepare.

ಹಸಿಯ crepare, disrumpi (vas) 2 lacerari. (vestis)

ಹಸುಣ 1 avarus . 2 crudelis . 3 calumniosus 4 malignus. 5 vilis infamis 6 stupidus. — ಹಸುಣತೆ avaritia.

ಹಸ್ಸಾಬು, ಹಸ್ಸಿಬು vid ಹಶೇಬು.

ಹಹಾಳಿ 1 calcitrare. 2 agitare.

ಹಳಕು 1 nodus currax funis arcûs 2 fragmentum, frustum.

ಹಿಳಲು gibba in dorso bovis Indici.

ಹಿಕ್ಕು 1 cuspis sagittæ 2. fulmen 3 superbia.

ಹಿಳ್ಳೀಕಾಯಿ malum aureum acidum.

ಹಿಳ್ಳೀಕೋಲು quidam ludus puerilis. (*tip-cat.*)

ಹೀಗೆ,ಹೀಂಗೆ sic, ità, ad hunc modum . — ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ cum hæc ità sint.

ಹೀಕರಿಸ despicere, carpere, parvipendere.

ಹೀಚು fructus non formatus, vel tenerrimus.

ಹೀಜ v. trahere . — s. tenellus fructus,

ಹೀನ 1 deficiens, carens. 2 vilis, mediocris, abjectus. 3 derelictus desertus — ಹೀನಾಂಗ, ಅಂಗಹೀನ mutilus, truncus, deficiens, (in membris, etc.) — ಬುದ್ಧಿಹೀನ stultus. — ರಾಜ್ಯಹೀನ è patriâ ejectus. — ಧ್ವನಿ ಹೀನ submissa vox. — ಹೀನತ್ವ defectus, infamia.

ಹೀವ, ಹೀವಗೈಯವ scæva, sinistrâ manu utens.

ಹೀಯಾಳಿಕೆ 1 exprobratio , con-

vicium. 2 irrisio 3 sermo contemptum indicans.—ಹೀಯಾಳಿಸ exprobrare, contemptim, contumeliosè loqui.

ಹೀರ 1 adamas. 2 *Siva*. 3 serpens. 4 leo. — ಹೀರಾಂಗ fulmen— ಹೀರಕ adamas. — ಹೀರಿ *Lakihmi*.

ಹೀರ 1 sugere. 2 absorbere, imbibi. 3 sorbere, bibere.

ಹೀರೆಕಾಯಿ *cucumis acutangulus* bot. — ತುಪ್ಪದಹೀರೆಕಾಯಿ *cucumis sulcatus*.

ಹೀಲ 1 morus (arbor.) 2 semen virile.

ಹೀಲಮೋಚಿಕ *hilancha repens*, bot.

ಹೀಲಿ 1 penna pavonis. 2 actio mittendi sortes (ad partiendam messem.)

ಹೀಹಂಡಿ, echinus, hystrix.

ಹುಂಕಾರ, ಹುಂಕೃತಿ murmur, sonitus, (ad terrendum aut provocandum aut corripiendum, etc.) ಹುಂಕರಿಸ vociferari.

ಹುಂಗಿಕಾಯಿ *Galedupa arborea*, bot.

ಹುಂಜ glomus 60 filorum (*écheveau.*) — ಹುಂಜಡಿ glomus filorum contortus. —ಹುಂಜಡಿಸೀರೆ vestimentum muliebre densæ texturæ. — ಹುಂಜಾಹೊಸೆ glomum contorquere — ಹುಂಜಾಕಟ್ಟ fusis vel glomulis *écheveau* glomerare. — ಹುಂಜಾಹೂಡ filum in stamine ponere.

ಹುಂಜಾ, ಹುಂಜ 1 gallus. 2 mas. (quarumdam avium.)

ಹುಂಡಿ tessera vel synagrapha nummaria. (*billet de banque.*)— ದರ್ಶನಹುಂಡಿ syngrapha statim exsolvenda (*billet á vue.*) —ಗಡುಹುಂಡಿ statuto tempore exsolvenda.

ಹುಂಡಾವಳಿ, ಹುಂಡಾವಳಿ massa, aggregatum, integra quantitas. — ಹುಂಡಾವಳಿದ ಮಾತು verbum temerè prolatum.

ಹುಣ್ಣು ulcus, pustula, vulnus.— ರಾಜಹುಣ್ಣು ulcus spinam dorsalem afficiens. — ಹುಣ್ಣಿಗೆಬತ್ತಿಯೇರಿಸ, ಹಾಕ linamentum unctum suprà vel intrà applicare. — ಹುಣ್ಣುಕಲೆ vestigium antiqui ulceris.

ಹುಣ್ಣಿವೆ, ಹುಣ್ಣುಮೆ plenilunium.

ಹುನರ ars, peritia, solertia, industria, adinventio. — ಹುನರಗಾರ peritus, solers, etc. — ಹರಹುನರ industriæ multæ.

ಹುಮಸ 1 ardor, splendor, calor. 2 vehemens desiderium. 3 superbia, insolentia, temeritas.

ಹುಕುಂ jussum, mandatum. — ಹುಕುಂನಾಮೆ mandatum scripto datum. — ಹುಕುಂಸಾದರಾಗ dari aut recipi. (jussum.) ಹುಕುಂಮಾಡ regulam statuere. ಕೊಡ jubere. — ಹುಕುಂನಾಮೆಕಾಯಿದೆಮೇರಿಗೆ secundùm præscriptum decretum

ಹುಕ್ಕಾ, ಹುಕ್ಕೆ tubulus ad hauriendum fumum plantæ. ಬಂಗಿ v.

ಹುಗಿಯ sepelire.

ಹುಗಿಲ foramen. —ಕೊರೆಯ per-

forare.

కుకడు, కుగుడు 1 aphthæ (in ore erumpentes) 2 pars dimidia cujuscumque seminis aut bacca.

కుగ్గిజొన్న frumenta in stipendium tradita·

కుగ్గు solvere, laxare.

కుగ్గి oryza cocta (cum quocumque jusculo leguminum mixta.)

కుచోఁబిడ canem adversùs aliquem excitare.

కుజ్జంగము *Parvati.*

కుజ్జు stultus, fatuus, insanus, amens, delirans. — కుజ్జుతన stultitia, insania, etc.—కుజ్జాట చేష్టలు — కుజ్జాట stulta agendi ratio — కుజ్జు మాడ insanè agere . — కుజ్జు తెలియు è delirio ad se redire. — కుజ్జు పిడియు. . తేలు insanus fieri . — కుజ్జెత్తు కొలు vitiari. — కుజ్జెబ్బిన aliquem ludibrio habere. — కుజ్జుకబ్బు *canna saccharifera agrestis.* — కుజ్జుతన బుద్ధి (convicium.)—కుజ్జుడు vir stultus aut demens. — కుజ్జి mulier fatua.

కుజ్జెళ్ళు *sesamum* agreste.

కుజారు vid. కజారు.

కుజ్జడు iniqua, altercatio , vana objectio, inane prætextum . — కుజ్జడుగాడు qui tales altercationes aut objectiones suscitat.

కుటాకుటి valdè festinanter.

కుట్టంటు immunditia cæremonialis è puerperio oriri dicta.

కుట్టి 1 muliebris vestis. 2 remus latus.

కుట్టు v. 1 nasci , oriri . 2 obtinere. — కుట్టిన, generare, producere , excitare . — కుట్టనిలయు vitam perdere. — కుట్టనుళువు vitam servare. — కుట్టడు nihil producens.— కుట్టిడ, కుట్టూరు, locus originis . — కుట్టుకివడ...కురుడ, surdus aut cæcus à nativitate . — కుట్టూగాడ id. indigena. — కుట్టువికె nativitas, origo, productio.

కుట్టు, కుట్టుకవిగె. s. 1 remus. 2 gubernaculum. కుట్టుకొండిగ, nauta.

కుట్టువడి 1 fructus, reditus, productio, (agri, horti, etc.) 2 census è summâ principali oriens.

కుడగ vid కుడుగ.

కుడాకుడిలేసాడ perturbare, timore percellere.

కుడి pulvis . — కుడికుడిమాడ in pulverem redigere.

కుడిగ vid. కుడుగ.

కుడిగొట్టు minari.

కుడుక quærere, investigare . — కుడుకికొళ్ళు quærere pro se ipso.— కుడుకిన , quærendum jubere.

కుడుక్కె tympaniolum quoddam

కుడుగ puer. — కుడుగతన infantia, pueritia. —కుడుగి, కుడిగి, puella, virgo . — కుడుగితన pueritia. (de puellis dicitur.)

కుడుచి, కుడుచిక్కె ludus quidam

కుణసి, కుణిసి, కుణుసి *tamarendus*

Indica, bot. — చిణకసరి gluten è seminibus tamarindi. — చిణసీకా యి కొక్కు contusi fructus sale et piperibus mixti sic servati. — చింసీకాబు గొజ్జు immaturi fructus igne emolliti et aquâ mixti cum condimentis. — చిణుసీ బీజద చిరకు cortex seminis tamarindi.

చిప్పె cranium.

చిక్కిమి, చిణ్ణుమి vid. చింణుమి.

చిత 1 crematus (in holocaustum.) 2 adustus, in cinerem redactus. — చితెమాడ 1 accendere 2 consumere. 3 in holocaustum offerre. — చితకుక్కు, చితెకన *Agni*.

చిత్తు tumulus (à formicis *termes* erectus)

చిది 1 valva januæ. 2 agger, moles.

చిదుక caput et genua contrahere (propter frigus, etc.)

చిదుగ 1 abscondere, occultare, curam agere de. 2 auro, etc. circumtegere (ut gemmas.)

చిదువు 1 participatio, societas, plurimorum communis utilitas. 2 opes, divitiæ, bona. — చిదువాగి generaliter, communiter, conjunctim.

చిద్దా, చిద్దీ, munus, officium publicum.

చినగినబెక్కు felis Sabæa.

చిబ్బ supercilium. — చిబ్బగం టాక, supercilium contrahere. — చిబ్బహారిన... ఆడ .. యిక్కు, elevare supercilia, (ad aliquid innuendum.)

చిబ్బి 1 dealbatio vestium, lixivium. 2 undecima constellatio.

చిమ్మాపక్షి avis quædam fabulosa. — చింమాగరి plumæ hujus avis aut flabellum ex eis confectum, etc. — చిమ్మారంగు nubes cinerei aut fusci coloris.

చియిగడుబు genus quoddam farti vapore cocti.

చియిలు s vociferatio, rugitus, clamor tumultuosus. — చియి, చియ్య 1 clamare 2 percutere. — చియిలుకవబిబడియ ad arma clamare.

చిరకు 1 cortex arborum. 2 pellis seminum tamarindi. 3 prurigo scabies. 4 pultis crassamen (in ollâ adhærens.)

చిరక్కి oryza torrefacta.

చిరడిపానతి mulier officiosa.

చిరశి articulus digitorum.

చిరియ 1 torrere, assare. — చిరి గావలి, చిరియువ క్రీద... కింబు, sartago. — చిరికాళు grana cocta చిరిద ustus, assus.

చిరి s. filum, funis, funiculus irae, febris etc. ardor.

చిరికలిన, చిరిగొళిన, provocare, exacerbare, rixam inire.

చిరుకలు grana (cocta seu torrefacta et sale mixta.)

చిరుకు vid. చిరకు 3 et 4. — adj. pruriens. — చిరుకుతురి incommo-

da quædam scabies. — ಹುರುಕುಹುಳ vermis hominibus pecoribus que infestus. — ಹುರುಕುಕೆರೆಯ, ಕೆರಿಸ cutem scabere.

ಹುರುಡು æmulatio, rivalitas.— ಹುರುಡಿಸ, ಹುರುಡುಮಾಡ, cum alio decertare, vel æmulari, pertinaciter conari. — ಹುರುಡುಗಾತಿ mulier pertinax.

ಹುರುದ ved ಹುರಿದ (part. ab ಹುರಿಯ)

ಹುರುಪ genus quoddam scabiei.

ಹುರುಪಿ strigilis.

ಹುರುಪು v. grana humi spargere (ut arescant) — s. *elephantiasis* (morbus)

ಹುರುಮಂಜಿ virgultum è cujus cortice conficitur fuscumrubrum pigmentum.

ಹುರುಳಿ *glycine tomentosa*, bot. (granum ad usum equorum.) — ಹುರುಳಿಕಟ್ಟು aqua in quâ coctum fuit. ಹುರುಳೀಸಾರು ista aqua sale et pipere mixta. — ಹುರುಳಿಹಾಲು aqua in quâ emollitum fuit et bobus danda. — ಹುರಳೀವಳಿಗಿನ ಹುರಳಿ inutile quoddam semen cressens in granis. — ಹುಳುಕುಹುರುಳಿ granum sive crudum sive corruptum sive ab insectis voratum.

ಹುರುಳು 1 usus, commodum, utilitas 2 robur, vis. 3 opes, fortunæ, substantia. 4 ratio victûs.

ಹುರೋಯನ್ನು confusè clamare, vociferarj.

ಹುರ್ಮತು fama, honor, bonum nomen. — ಹುರ್ಮತುಗಾರ bono fruens nomine.

ಹುರ್ಮಾಯಿಸ adulari, vanis laudibus extollere.

ಹುಲುಸು ferax, prosper, in bono statu.

ಹುಲಿ tigris. — ಹೆಬ್ಬುಲಿ magnus tigris. — ಚಿರಕ...ಕಿರಕಹುಲಿ leopardus. (*guépard*) — ನೊಣದಹುಲಿ aranea.

ಹುಲಿಕಲ್ಲದಾಯ, ಹುಲಿಗಟ್ಟೆ, ಹುಲಿಕಂದಾಯ ಹುಲಿಕಟ್ಟಾಟ ludus quidam.

ಹುಲೀಮುಖ 1 cælaturæ suprà januam castelli. 2 area intrà duas januas castelli.

ಹುಲಿಗೆಹಂಬು *Dalbergia oujeinensis*, bot.

ಹುಲು parvus, exiguus, junior, inferior.

ಹುಲ್ಲಿನಚಿಕ್ಕೆ reticulum pro herbâ deferendâ.

ಹುಲ್ಲು 1 gramen. 2 palea. 3 fenum. — ಚಿಪ್ಪಿನಹುಲ್ಲು, genus quoddam calami. — ಕಾಚೀಹುಲ್ಲು herba quâ utuntur pro sacrificiis, et tectis. ಕಣಿಗಿಲಹುಲ್ಲು alta herba. ಹುಲ್ಲೊಟ್ಟ fenum acervare. — ಹುಲ್ಲುತುಳಿಸ messem per boves conculcare. ಬಡಿಯ baculis percutere. — ತೂರ vento purgare. ದಂಗೇಹುಲ್ಲು herba hastata — ಗರಡಾಹುಲ್ಲು herba montana (quâ operiuntur tecta.) — ನವರೇಹುಲ್ಲು herba ad pabulum pecorum. — ಹು

ಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿ 1 festuca, 2 pascua.

ಹುಲ್ಲೆ. ಹುಲ್ಲೆಕರ dama variegata.

ಹುವ್ವಿನಕಚ್ಚಡ tela picta.

ಹುವ್ವೀಳ್ಯ flores cum foliis *bethel*

ಹುವ್ವು vid. ಹೂವು.

ಹುಷಾರು s 1 alacritas, solertia, attentus et expeditus agendi modus. 2 vigor, viriditas. — adj. vigilans, expeditus.

ಹುಸಿ , ಹುಶಿ s. mendacium, falsitas. — v. falsus esse. ಹುಸಿಗ mendax. (vir) — ಹುಸಿಗಿತ್ತಿ mendax. (femina.)

ಹುಸ್ಸಶಿ 1 sibilus aut strepitus (ad abigenda pecora, etc.) 2 murmur æstuantis.

ಹುಳ, ಹುಳು 1 vermis. 2 quodcumque insectum. — ಹೂಸುಬುರುಕು ಹುಳ insectum fetidum.

ಹುಳಕು 1 vestigia variolarum. 2 foramen. 3 occasus , ruina , putredo

ಹುಳಿ s. 1 acrimonia ,acor , aciditas. 2 jus coctum tamarindi. 3 fermentum. — adj. acidus, fermentatus. — v. acidus fieri. — ಹುಳಿಯಂನ oryza acescens , seu cum acidis condimentis mixta. — ಹುಳಿ ಹಿಡಿಯು, acescere . — ಹುಳಿಚಿತ್ರಾನ್ನ modus quidam oryzam condiendi.

ಹುಳಿಯು, ಹುಳು v. putrescere . — ಹುಳಿತ putridus.

ಹುಳಿನೇರಲು *premna herbacea*. bot.

ಹುಳು vid. ಹುಳ.

ಹುಳುಕು s. 1 putredo. 2 foramen. 3 vestigia variolarum. adj. 1 putridus. 2 pravus (doctrina,mens etc.) — ಹುಳುಕುನೀತಿ noxium monitum .

ಹುಳುಕುಹೋಗು.. ಬೀಳು, putrescere.

ಹೂ s. flos . — v. florere. — ಹೂಗಾರ, florilegus.

ಹೂಂಕಾರ s. hinnitus equi. — ಹೂಂಕರಿಸ, hinnire.

ಹೂ interjectio ad exprimendum assensum vel attentionem. — ಹೂಗುಟ್ಟು .. ಕೊಡ , prædictum sonum emittere.

ಹೂಗಣ್ಣ . glaucos oculos habens

ಹೂಚೆಗಾರ್ತಿ verecunda mulier.

ಹೂಜಿ patera.

ಹೂಟ 1 industria , intentum, methodus. 2 præparatio

ಹೂಡ 1 boves aut equos (aratro, currui, etc.) alligare 2 arare . 3 stamen telæ præparare . 4 præparare, disponere, ordinare. 5 ædificare, erigere, construere ,

ಹೂಡೆ ædes circularis, turris, in medio oppido.

ಹೂಣ 1 barbarus. 2 Europæus.

ಹೂಣಿಕೆ fortitudo, impavidus animus .

ಹೂಣಿಗ 1 heros. 2 bellator .

ಹೂಳು, ಹೂಳಿಡ, sepelire. — ಹೂಳುವಭೂಮಿ cœmeterium.

ಹೂಣಿ 1 votum, promissum, temerè statutum. 2 potentia, robur

fortitudo.— కూణేమాడ, కూశిన, pro-va machinari aut facienda promittere.

కూత floriger, germinans.

కూతి 1 filia *Manuvi*. 2 provocatio, vocatio.

కూన inchoare, aggredi.

కూబంణ 1 quicumque color dilutus. 2 pigmentum sinè oleo.

కూబినలు lenis calor solis — కూమశీ levis pluvia, tenuis imber.

కూమాలి sertum florum.

కూముడి coma floribus intertexta.

కూమోండ s. levis caligo. — adj. subobscurus.

కూర, కూరచె, vid కూర.

కూరణ, కూణఙ, legumina concisa, cum saccharo cocta et in placentam redacta.

కూరి laganum triticeum in butyro frixum.

కూలి *Dalbergia Ujeinensis*, bot. (flos.)

కూవడిక, కూవాడిక florilegus. — కూవడిగిత్తె, కూవాడిగిత్తె id. sens. fem.

కూపు 1 flos. 2 nodus ascendens lunæ, astr. — కూవిల్లు *Kama*. — కూవినకబ్బ tempus vernum. — కూవినగుబురుగంజి, *jasminum auriculatum* bot. — కువినళ్ళోవ్వడి...పుడి.... వరాగ pollen florum. — కూవినకజ్జడ.... ఇలి pannus pictus. — కూపుగంటు, albugo, glaucoma. (morbus oculorum.)

కూనక mendacium.

కూన 1 illinire, ungere. 2. కూసుబిడ crepitum ventris edere. — కూసుబుకుక, qui crepitum ventris emittit.

కూసుకోలు baculus quo aguntur canes venatici.

కూళ, కూళిడ, sepelire, in terrâ abscondere. — కూళిశి sepultura.

కృత ablatus, subreptus.— కృతి actio auferendi vi aut fraude.

కృత్తాప mentalis angustia aut dolor.

కృత్తు, కృద (in comp voc.) 1 cor (physicè aut moraliter.) 2 memoria, intellectus — కృద్రోగ 1 morbus cordis. 2 dolor, mœror. కృద్గత 1 dilectus. 2 in memoriam revocatus. 3 intentum, consilium. — కృద్గతవాగి memoriter.

కృదయ 1 cor (physicè aut moraliter.) 2 mens, intellectus. 3 consilium, intentum. — కృదయంగమ, కృదయంగత 1 dilectus. 2 jucundus. 3 misericordiam movens 4 penetrans usquè ad cor. 5 memoriæ mandatus. — కృదయదలంత స్తాప, mentis angustia.—కృదయాలు కృదయకరంతమ, misericors, benignus. —కృద్య pertinens ad cor, dilectus, jucundus, etc.

కృషిత 1 lætificatus 2 mirans.

కృషీక organum sensuum. — కృషీకేశ *Wishnu*, seu, *Krishna*

ಹೃಷ್ಟ lætus, hilaris, contentus.

ಹೃಸ್ವ vid. ಹ್ರಸ್ವ.

ಹೆಂಗಡುಬೆಂಗಡು stupidus, barbarus.

ಹೆಂಗಪ್ಪೆ rana. (femina.

ಹೆಂಗಸು 1 mulier, femina. 2 uxor.

ಹೆಂಗಶ್ವೆಯ fatuus.

ಹೆಂಗಾಟಪೆಂಗಾಟ, rudis, crassus, inconcinnus, ineptus, inscitus.

ಹೆಂಗುದುರೆ equa.

ಹೆಂಚು 1 tegula. 2 testa, fragmentum testaceum. — ದಬ್ಬೆಂಚು — ಬೆಸ್ಸೆಂಚು, ಕಳೆಹೆಂಚು tegula magna pro summo tecto,

ಹೆಂಟೆ 1 gleba. 2 later (in sole arefactus.) 3 gallina. — ಹೆಂಟೆಹೊಡೆಯ glebas occâ comminuere.

ಹೆಂಟೆಗೊದ್ದ magnus stellio.

ಹೆಂಡ 1 succus fermentatus palmarum. 2 liquor inebrians.— ಹೆಂಡಗಾರ, ಹೆಂಡಮೊಟ್ಟೆ ebriosus. — ಹೆಂಡದಲಂಡೆ arundo *bambu*, in quâ succus palmæ excipitur. — ಹೆಂಡದಬಿತ್ತಿ lagena coriacea (ad eumdem usum.)

ಹೆಂಡತಿ uxor. — ಗಂಡಹೆಂಡರು vir et uxor. — ಹೆಂಡರು, ಹೆಂಡತಿಯರು, ಹೆಂಡತಿಗಳು, ಹೆಂಡತಿಯಂದಿರು etc uxores

ಹೆಂಡೆ stercus vaccinum.

ಹೆಂಣರಿಶಿನಕೊಂಬು genus quoddam turmericæ.

ಹೆಂಣಿಗ vir effeminatus, ignavus

ಹೆಂಣು s. mulier, femina. —adj. femineus. — ಹೆಂಣುಕೂಸು puellula. — ಹೆಂಣಿನಕಡೆಯವರು cognati uxoris — ಹೆಂಣಿನಕೂಟ propitius. (stella natalis.) 2 mulierum cætus. — ಹೆಂಣಿನಹೋರಾಟ jurgia morosa uxoris.— ಹೆಂಣುಕುಣಿಕೆ nodus currax.

ಹೆಂಣುಗ vid. ಹೆಂಣಿಗ.— ಹೆಂಣುಗತನ feminea indoles, ignavia.

ಹೆಂಣುಚಿಲುಕು annulus in quo inseritur catenaria.

ಹೆಂಣುಜೀರಿಗೆ ..... ಶೀಗೇಕಾಯಿ variæ species plantarum. — ಜೀರಿಗೆ et ಶೀಗೆ, q. v.

ಹೆಂತ್ರು (ಹೆಣೆದ) vid. ಹೆಣೆಯ.

ಹೆಂಣೇಡಿ, ಹೆಂಬೇಡಿ, ಹೆಂಷೇಡಿ, vir effeminatus aut ignavus.

ಹೆಂದರಿಕೊಂದರಿ, confusio, inordinatio.

ಹೆಂನೆತ್ತರು immodicus menstruus fluxus.

ಹೆಂಪು hilaris, lætus.

ಹೆಂಮಕ್ಕಳು puellæ:

ಹೆಂಮರ magna arbor.

ಹೆಂಮೆ, ಹೆಂಮೆ superbia, insolentia, arrogantia. — ಹೆಂಮೆಗಾರ superbus.

ಹೆಕ್ಕತ್ತು ima pars cervicis.

ಹೆಕ್ಕಳ elatio, exstasis, exsultatio.

ಹೆಕ್ಕಳಿಸ 1 rugire. (leo) 2 crepare. (grana torrefacta.)

ಹೆಕ್ಕಳು 1 exsultare (latitiâ.) 2 abundare,

ಹೆಕ್ಕಳೆ placenta ex argillâ com-

pressâ.

పెంకెతీ socius, particeps, (mercaturæ, agri colendi, etc.)

పెంకెబాడిగె salarium portorii super humeros.

పెంకెలు humerus. — పెంకెల సందు, clavicula, (membrana quâ sternum humero jungitur.)

పెంగట్టుకట్టిగె 1 liber vestitus vel compactus. 2 magnus ensis.

పెంగట్టు alligatio. — పెంగట్టుమురిగె ట్టు manus alligare, revincire.

పెంగడలు oceanus

పెంగడి princeps vici aut urbis.— పెంగడిది ejus uxor.

పెంగణ mus grandior. — పెంగణద కన్ను foramen illius.

పెంగల్లు glareæ (in frumentis ventilandis inventæ)

పెంగర్వ, పెంగరిమె s. magnitudo, excellentia. —పెంగర్వాద magnus, nimius, præeminens.—పెంగర్వరెడ్డి princeps, dux superior.

పెంగ్రాడవి silva magna, nemus magnum.

పెంగ్రాణ mola olearia, (duobus tauris versata.) — పెంగ్రాణిగ, inspector hujus operis.

పెంగ్రాయి fructus magnus immaturus.

పెంగ్రాకి *andropogon aciculatum*, bot.

పెంగ్రాలి ventus magnus.

పెంగ్రాళె magna buccina.

పెంగ్గు vituperium, exprobratio. — పెంగ్గుపడియు ...... ఇడు vituperare, exprobrare, carpere.

పెంగ్గుంటె occa.

పెంగ్గురటిగె *aletris hyacinthoides*, bot.

పెంగ్గుతుతు signum aut asteriscus

పెంగ్గిజ్జులు larga mamma vaccæ.

పెంగ్గొంబె major ramus arboris.

పెచ్చరిసి, పెచ్చర vid హెచ్చరిసి, హెచ్చర etc.

పెచ్చళ s. 1 gaudium, hilaritas, exstasis, elatio. 2 abundantia, nimietas 3 excellentia, eminentia. — adj. 1 multus. 2 nimius. 3 eximius. —పెచ్చళపడు......కొళ్ళు, inflari, efferri, vanus esse, etc.

పెచ్చాగు 1 crescere, multiplicari ditescere, prosperare. 2 abundare, nimius esse. 3 superbire.— పెచ్చాద 1 nimius, multus, magnus. 2 auctus.

పెచ్చిగె, పెచ్చిగె 1 incrementum. 2 exaltatio. 3 nimietas 4 excellentia. 5 quodcumque insuetum. — పెచ్చిగె తెగదుకొళ్ళు 1 plùs æquo accipere 2 nimiam copiam sumere. — పెచ్చిగెమాడు......బాగు augere, prômovere.

పెచ్చిగె parva cista plana.

పెచ్చు s. 1 nimietas. 2 excellentia 3 residuum, reliquum. 4 quodcumque insuetum. — adj. 1 nimius. 2 magnus, abundans. 3 nobi-

lis, magni pretii. — adv. nimis. — v. augeri, crescere. — ಹೆಚ್ಚಿಸ augere, magnum efficere.

ಹೆಚ್ಚು minutatim concidere (olera, etc.)

ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ adv. circiter, plùs minus-ve. — s. differentia. — ಮಾತು injuriosum verbum.

ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ exaltatio.

ಹೆಚ್ಚುಗುಣಿ, ಹೆಚ್ಚುಗುಣಿಕೆ additio simplex. — ಗುಣಿಸ addere.

ಹೆಚ್ಚುಗೆಗಾತಿ mulier superba.

ಹೆಚ್ಚುಪಾರುಪತ್ಯ actio sese interponendi.

ಹೆಚ್ಚುಸರಿ bonus exitus, prosperitas

ಹೆಚ್ಚೆ stigmata indelebilia (in pelle (*tattouage*)

ಹೆಜ್ಜೆ vestigium pedis. 2 passus

ಹೆಜ್ಜೆಹಿಡಿಯ vestigiis insistere.

ಹೆಟ್ಟ 1 later (in sole siccatus) 2 gleba. 3 fæces olei è *ricino*. 4 præparatio. 5 consensus.

ಹೆಟ್ಟಿಗೆ media trabs tecti.

ಹೆಟ್ಟು 1 pugno ferire. 2 adigere 3 perforare 4 carnaliter amplecti

ಹೆಟ್ಟುಗೆ 1 horripilatio. 2 amasia

ಹೆಟ್ಟೆ gallina, femina avium quarumdam.

ಹೆಡಕ, ಹೆಡಕು 1 humerus. 2 extrema pars arcûs. 3 clavicula (*sterni.*) 4 collum.

ಹೆಡಕಟ್ಟು cubitorum revinctio.

ಹೆಡಗೆ magna sporta.

ಹೆಡತಲೆ occiput:

ಹೆಡಮುಡಿ, ಹೆಡಮುರಿ, revinctus, alligatus.

ಹೆಡಿಗೆ cista, magna sporta, cophinus. usitatus pro irrigatione.

ಹೆಡಿಗೆಗೆಣಸು genus quoddam *dioscoreæ couleatæ* bot.

ಹೆಡು carnaliter amplecti.

ಹೆಡೆ 1 vid. ಹೆಡಿಗೆ. 2 cucullus serpentis — ಹೆಡೆತಲೆ ima pars cervicis, occiput — ಹೆಡೆಯುಕ್ಕ್ರೆ forcipes concavæ.

ಹೆಡ್ಡ stultus, *fatuus*, stupidus, ignarus, amens. — ಹೆಡ್ಡತನ stultitia, dementia.

ಹೆಣ cadaver — ಹೆಣಗಾಡು cœmeterium.

ಹೆಣಗ, ಹೆಣಗಾಡ 1 decertare, contendere, conari. 2 pugnare, percutere 3 resistere, sese opponere 4 æmulari 5 sermonem habere.

ಹೆಣದತ್ತ...ರಾಮ ..ಮೋರೆ ignavus.

ಹೆಣಸ vid. ಹೆಳಸ.

ಹೆಣೆಯ 1 intexere, (mattas, vimina, etc.) 2 concatenare, adunare. — ಹೆಣೆಗೆಕೆಲಸ opus textile. — ಹೆಣೆಕಟ್ಟ alligare pecora (ad conculcandas segetes.)

ಹೆತ್ತ (part. præt. à v. ಹೆರು.) — ಹೆತ್ತತಂದೆ; ಹೆತ್ತತಾಯಿ, proprius pater propria mater. — ಹೆತ್ತಂದಿಗೆ dies natalis. — ಹೆತ್ತಹಾಲು lac coagulatum.

ಹೆತ್ತುಕೊಳ್ಳ 1 gignere. 2 congelari; coagulari 3 penès se habere

ಹೆದರ, ಹೆದರಿಕೊಳ್ಳು timere, terreri. — ಹೆದರು timor, ignavia. — ಹೆದರಿದವ, ignavus, timidus. — ಹೆದರದವ impavidus. — ಹೆದರಿಬೆರಗಾಗಿನಿಲ್ಲು territus stare. — ಹೆದರಿಸು 1 terrere. 2 carpere, corripere, increpare.

ಹುದಿಯು, plantare, infigere.

ಹೆದೆ 1 funis arcûs, 2 pharetra

ಹೆದ್ದ s. 1 magnus, 2 præcipuus 3 vetus. — adj. vectis.

ಹೆದ್ದರಿ lapis magnus subpositus rotæ currûs.

ಹೆದ್ದಲೆ caput magnum.

ಹೆದ್ದಾರಿ via major.

ಹೆದ್ದಿಂಡಿ convivium magnum. — ಹೆದ್ದೀನಿ id. sens. — ಹೆದ್ದಿಂಡಿಯವ, ಹೆದ್ದೀನಿಯವ gulosus.

ಹೆಪ್ಪು 1 coagulum. 2 cespes, gramen. 3 quodcumque induratum coagulatum, congelatum, etc. — ಹೆಪ್ಪುಹಾಕು lacti coagula miscere. — ಹೆಪ್ಪಾಗು 1 coagulari. 2 congelari. 3 durus esse (cespes.) 4 evanescere. (rumor.)

ಹೆಬ್ಬಟೆ via major.

ಹೆಬ್ಬಡಿಕೆ squalidus, sordidus, abominandus.

ಹೆಬ್ಬಳಸು sinuosus.

ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು porta major.

ಹೆಬ್ಬಾರ, ಹೆಬ್ಬಾರುವ 1 dux, superior. 2 brahmana.

ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟು, ಹೆಬ್ಬೆರಳು, major digitus.

ಹೆಬ್ಬೋನ magnum convivium.

ಹೆಬ್ಬೋಲು major pedica aut tendicula.

ಹೆಬ್ಬಂದಿ magnus porcus.

ಹೆಬ್ಬಾವು serpens *boa*.

ಹೆಬ್ಬುಲಿ tigris regia.

ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳು puellæ.

ಹೆಮ್ಮರ magna arbor.

ಹೆಮ್ಮಾರಿ severus, crudelis valdè.

ಹೆಮ್ಮೆ, ಹೆಮ್ಮಿಕೆ, insolentia, vanitas, superbia. — ಹೆಮ್ಮೆಗಾರ, superbus.

ಹೆಮ್ಮ್ಯನೆ impetus lapidis è fundibulâ emissi.

ಹೆರ alienus, alius. — ಹೆರವ advena, extraneus. — ಹೆರರಮನೆ domus aliena. — ಹೆರಳು aliena. — ಹೆರದು alia res.

ಹೆರಕು, ಹೆರಕಿಕೊಳ್ಳು, eligere. — ಹೆರಕಿಸ, eligendum curare.

ಹೆರಡಿ cribrum (ex arundine *bambu* confectum.)

ಹೆರಕಲೆ ima pars cervicis, occiput. — ಹೆರಕಲನರ nervus colli.

ಹೆರಳೆ glebæ in arato agro reliquæ.

ಹೆರಳು coma feminea intertexta et à tergo pendens.

ಹೆರಳಿಕಾಯಿ species quædam mali aurei acidi.

ಹೆರ v. 1 gignere. 2 congelari. 3 coagulari. 4 acquirere, obtinere, possidere. — ಹೆರಿಸ coagulare. — ಹೆರಿಕೆ. ಹೆರಿಗೆ, 1 partus. 2 coagulatio, agglutinatio.

ಹೆರೆ 1 luna. 2 exuviæ serpentis

3 pulpa, etc. (è quâ jus expressum est.)

ಹೆರೆಯು v. 1 pellem fructuum, etc. detrahere. 2 (nucleum nucis etc.) radere.

ಹೆರಿಮರ genus quoddam occæ.

ಹೆಸಗೊಳ್ಳು vid, ಹೆಸರು et ಕೊಳ್ಳು

ಹೆಸರಕಾಯಿ, ಹೆಸರುಕಾಯಿ *phaseolus radiatus*, bot,

ಹೆಸರು 1 nomen. 2 fama.

ಹೆಸವನಮರ *artocarpus integrifolia*, bot.

ಹೆಳಲು vid. ಹೆರಳು.

ಹೆಳವ claudus, mutilus, mancus

ಹೆಳೆ pars quædam rotæ

ಹೆಳಿಕೆ armilla ex alternis corallinis et aureis gemmis

ಹೆಳಿಗೆ magna sporta — ಹೆಳಿಗೆಕಟ್ಟಬಿಡ ustensilis etc. consarcinatis emigrare in globo, (populus.)

ಹೆಳ್ಳೆ gleba, massa argillæ.

ಹೆಂಟೆ vid. ಹೆಟ್ಟೆ.

ಹೇಕುಳಿ insanus, rabidus.

ಹೇಟು semen. (quo utuntur pro globulo lusorio.)

ಹೇಡಿ timidus, ignavus. — ಹೇಡಿತನ ignavia, timiditas.

ಹೇತಿ 1 telum. 2 flamma.

ಹೇತು, ಹೇತುವು, 1 causa, ratio, origo. 2 intentio, consilium propositum, desiderium, votum. — ಹೇತುಗರ್ಭ in seipso habens suam causam vel rationem; sensum aliquem in se complectens, etc. — ಹೇತುಮತ್ habens causam aut originem. — ಹೇತುಮದ್ಭಾವ relatio inter causam et effectum.

ಹೇತುಕುಳಿ ignavus, timidus.

ಹೇತುಕೊಳ್ಳು ventrem exonerare. — ಹೇತು part præs. — ಹೇತ್ part præt.

ಹೇನು pediculus. ಹೇನುಸೀರು lens.

ಹೇಮ aurum. — ಹೇಮಾಭ್ರಕ *mica* pellucidus, aureum habens colorem.— ಹೇಮಾಭ್ರಕದೇಶ regio sita inter montes *Ghât* et *Seringapatnam*.

ಹೇಮಂತಕಾಲ hiems circà nov, et decemb.

ಹೇಮಕೂಟ jugum quoddam montium ad septentrionem *Himalaya*.

ಹೇಮಗರ್ಭ pharmacum quoddam (in quo aurum miscetur.)

ಹೇಮಪುಷ್ಪ 1 gelsiminum flavum 2 flos *champaca*.

ಹೇಮಲಂಬಿ 31us annus Indici cycli.

ಹೇಮಾಂಗ 1 *Bramha* 2 *Garuda* 3 leo. 4 mons *Mahameru*. (vocatur quoque ಹೇಮಾದ್ರಿ, ಹೇಮಪರ್ವತ etc.)

ಹೇರಂಬ 1 *Ganesha*. 2 bubalus

ಹೇರಳ s. abundantia, copia. — ಹೇರಳವಾದ, multus, abundans, copiosus, numerosus.

ಹೇರಳೆ acidum quoddam malum aureum.

ಹೇರಾಡ de pretio contendere.

ಹೇರು adj. latus, extensus, magnus. — s. saccus. (frumento plenus.)

ಹೇರು elevare, efferre, imponere, onerare. — ಹೇರಿಕೊಳ್ಳು ferre (per seipsum.) — ಹೇರಿಸ, onerandum vel imponendum curare. — ಹೇರಿಗೆ, ಹೇರಾಟ, actio transvehendi, efferendi, etc. — ಕಲ್ಲುಹೇರು debitoris collo lapidem alligare — ಹೇರುವಎತ್ತು bos sarcinarius.

ಹೇಲಣೆ contemptus.

ಹೇಲಾಟ dysenteria, viscerum dolor, diarrhæa.

ಹೇಲು v. cacare. — s. 1 excrementa humana. 2 stercus (plurimorum animalium, etc.) — ಹೇಲುಹೊಗಲು cutis exterior.

ಹೇಳಿ 1 ludus, jocus (lascivus. 2 contemptus.

ಹೇಸ, ಹೇಸರಿಕೆ, ಹೇಸಗೆ 1 pudor modestia, verecundia. 2 fastidium. — ಹೇಸರಿಸ 1 pudere. 2 fastidire.

ಹೇವಿಳಂಬಿ 31 us annus in Indico cyclo.

ಹೇಸಿಗೆ s. fastidium. — adj. 1 squalidus, fastidiosus, injucundus 2 contaminatus, immundus. — ಹೇಸಿಗೆಮಾಡ inquinare: injucundum efficere. — ಹೇಸಿಗೆಪಡ, fastidire.

ಹೇಷ 1 hinnitus equi. 2 ruditus asini. — ಹೇಷಿ equus.

ಹೇಷ್ಯ nefastus, adversus, contrarius.

ಹೇಸರಗತ್ತೆ mula.

ಹೇಸಿಕೆ vid. ಹೇಸಿಗೆ.

ಹೇಸ 1 fastidire 3 parvi pendere, despicere. — adj. injucundus, fastidium afferens. — ಹೇಸರಿಕೆ fastidium, horror.

ಹೇಳನ, ಹೇಳನೆ vid. ಹೇಲಣೆ.

ಹೇಳಾದ robustus, magnus.

ಹೇಳಿ, ಹೇಳಿ, sol.

ಹೇಳಿಗೆ genus quoddam cistæ.

ಹೇಳು 1 dicere. 2 narrare 3 docere. — ಹೇಳಿಸ dicendum curare. — ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳು 1 alloqui, annuntiare 2 addiscere, intrà se dicere. — ಪಾಠಹೇಳಿಕೊಳ್ಳು memoriâ repetere lectionem. — ಹೇಳಿಕೆಮಾತು fama, rumor, dictum. ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸ mandare, mittere qui dicat. — ಹೇಳಿಕೊಡ docere. — ಹೇಳಿಡ præmonere. — ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಸ probare. — ಹಾಗೆಹೇಳು benè dixisti. — ಹೇಳುವನಕಿವಿದಲ್ಲಿಹೇಳು dicere illi qui habet aures audiendi vel cui dici decet. — ಹೇಳಿದವನೊಡನೆ cum illo qui dixit. — ಹೇಳಿದರೆ ಆದೀತು tuo verbo quid fiet? ಹೇಳಿಂದ sic locutus. — ಹೇಳಿಂದರೆ ಬಹಳ ತುಂಟು nimis est ut dicam. — ಹೇಳೋಣ ಹಾಗೆನಡೆಯ directionem sequi. — ಊಟಕ್ಕೆ ಹೇಳು ad convivium invitare. — ಹೇಳಿಕೆಲದ.. ಕೂಡದ... ಬಾರದ ineffabilis, dictu incongruus. — ಹೇಳಿಯಾಯಿತು, dictum est. — ಹೇ

ಒಹೇಳಿದ expressè dixit contestatus est.

ಹೈಕಳು pueri (ab anno quinto ad decimum quintum .) — ಹೈದ id . sens. (vox ista à parentibus præsertim usurpatur.)

ಹೈದರಾಬಾದು *haïderabad* (urbs)

ಹೈನು 1 vacca lactaria . 2 ಹೈನುಕಾಲ tempus pluviarum .

ಹೈಮ 1 aureus, ad aurum pertinens. 2.. ಹೈಮನ, ad gelu, frigus vel hiemem spectans.

ಹೈಮವತಿ 1 *Parvati.* 2 *Ganges.*

ಹೈಯಂಗವೀನ 1 butyrum ab hesternâ die liquefactum . 2 butyrum recens.

ಹೈರಾಣ, ಹೈರಾನ, turbatus, inordinatus , miser , infirmus , fessus aut mœrens, — ಹೈರಾಣು, ಹೈರಾನು. turbatio, angustia, anxietas , defatigatio.

ಹೈಲಾಟ (meliùs) ಕೈಲಿಲಾಟ lascivus jocus.

ಹೈಹಸಾದ eïa ! euge !

ಹೊಂ (in compos. voc.) aureus

ಹೊಂಗಟ್ಟಿಗೆ aurea clava.

ಹೊಂಗದ್ದುಗೆ thronus aureus.

ಹೊಂಗರಿ pluma aurea vel penna sagittæ.

ಹೊಂಗಲಶ urna aurea;

ಹೊಂಗು 1 fervere . 2 ebulliendo effundi.

ಹೊಂಗೆಗಿಡ *galedupa arborea*, bot.

ಹೊಂಗೆಜ್ಜೆ aurea tintinnabula.

ಹೊಂಗಿತ್ತೆ laus, encomium.

ಹೊಂಚು, ಹೊಂಚಿಕೊಳ್ಳು 1 furtim audire 2 clàm speculari. 3 in insidiis latitare. 4 (tempus) aucupari, (opportunitatem,) quærere — ಹೊಂಚುಗಾರ speculator, insidiator, — ಹೊಂಚಿಕೆ actio speculandi, observandi. — ಹೊಂಚುನೋಡ...ಕೇಳ furtim aspicere aut audire. ಹೊಂಚುಹಾಕ insidiari.

ಹೊಂಚುಮಳೆ inexpectata pluvia.

ಹೊಂಡ stagnum publicum.

ಹೊಂತಕಾರಿ mulier perita.

ಹೊಂದರಿ vid. ಹರಡಿ.

ಹೊಂದಳಿಗೆ aureus catinus.

ಹೊಂದಾವರೆ *nymphæa flava*, bot.

ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿ contiguè , continenter. in unum.

ಹೊಂದ 1 obtinere, adipisci, acquirere, comparare. 2 (sensus lætitiæ , doloris , vel cujuscumque passionis.) experiri. 3 sustinere, pati. 4 . . 5 incumbere. 6 uniri adhærere 7 convenire, concordare. — ಹೊಂದಿಸ 1 congruum efficere, conciliare, adunare, juxtà ponere. 2 sub tutelâ collocare. — ವ್ಯಾಪಾರ ಹೊಂದಿಸ venditionem absolvere. — ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳು condensari (liquor) — ಹೊಂದಿದಸು 1 anima defuncti. 2 vita, spiritus.

ಹೊಂದೊಡವುಗಳು aurea ornamenta. — ಹೊಂದೊಡಿಗೆ id. sens.

ಹೊಂನ aureus. — ಹೊಂನಬಡ್ಡಿ fe-

nus è pecuniis templorum oriens

పొంనండె vas tubum aureum.

పొంనందలము , పొంనందలి lectica aurea.

పొంనగంటి, పొంనగొంటి *asclepias acida*. bot.

పొంనర conatus.—ఘరపొంనరద శిలన magnis confectum conatibus opus.

పొంనావరికె *cassia auriculata*, bot coriis parandis usitata.

పొంను 1 aurum, pecunia 2 dimidia pars unius *pagodæ*.

పొంనుదుద్దు inauris aurea ad usum mulierum.

పొంనసేమర *Rottleria tinctoria*, bot . — సురపొంనసేమర *Boswellia thurifera*. bot.

పొంపుళి s. horripilatio. — adj 1 magnus, multus 2 viscosus.

పొంబంగరు aureus, color.

పొంబళియు v. deaurare. — పొంబళిద డాలె 1 clypeus deauratus. 2 umbella deaurata.

పొంబాళి flos palmæ *coco* et *arecæ*.

పొంబిసలు aurei solis orientis aut occidentis radii.

పొంజేసరపంకి ornamentum aureum pro naso (formam habens cygni.)

పొంజిత్తాళి cuprum quoddam flavum.

పొంగు 1 exsurgere, intumescere. (panis fermentatus.) 2 egredi, exire — జ్వరపొరపొంగు febris interna exteriùs venire. — id. internus dolor.

పొంపుగళు virgultum quoddam salivam in ore producens.

పొక్కురణి stagnum.

పొక్కుళు. umbilicus.

పొక్కు trama textoris.

పొక్కు (part, à verbo పొగు.)

పొక్కుకపక్కు niger cuculus,

పొక్కుళు 1 umbilicus. 2 signum aspirationis in consonante . ఇడు tale signum dare . — పొక్కుళుదుబి umbilicaris canalis aut funis.

పొగరు 1 superbia, arrogantia. 2 dumetum 3 fulgor.

పొగడు laudare, blandiri. — పొగడిస causa esse cur aliquis laudetur. — పొగడ్త. పొగడిక laus, encomium. — పొగడ్తలబంటు præco publicus.

పొగిసువకొట్టు pecten textoris.

పొగ 1 violenter irruere , ingredi penetrare 2 sese in aliquâ re immiscere. 3 aliquid inchoare aut aggredi.— పొగుదికె aditus, ingressus. — పొగన 1 inserere, introducere 2 perforare. 3 filo instruere — పొక్కులేపొగ cominùs insectari.

పొగ 1 fumus. 2 vapor. 3 fumus (tabaci) — పొగబట్ట fuligo (*suie*.)— పొగచొప్పలు.... సొప్ప

nicotiana, tabacum. — పొగచుట్ట. . సుత్తు, virgula tabaci.

పొంగురుటాకు *Aletris hyacinthides* seu *dracon nervosa*, bot,

పొదువు imponere, inducere, cooperire.

పౌజీదారు eques.

పొట్టు festuca, stipula, palea, acera, furfur. — చెరుగు separare paleas e granis cribrando.

పొట్ట 1 venter, stomachus. 2 fig cor. mens — చిరుపొట్ట abdomen. — బొర్రపొట్టవాడు, పొట్టగ ventricosus. — పొట్టకిచ్చు, ... ఉబ్బు, 1 dolor ventris aut stomachi· 2 invidia, simultas . — పొట్టపొరపొర్లు లాభము qui difficile victum obtinet. —పొట్టకడిగేయు, . పొరగ ventrem purgare — పొట్టకడిగినమందు పుచ్చుకొను pharmacum purgativum sumere . — చింపిరి ఉత్తిద పొట్ట stomachus inanis· — గంటిపొట్టవాడు *ascite* (hydropisi) laborans . — పొట్టకట్టు 1 refrænare famem.2 alvo adstrictus esse.— పొట్టమీద కొట్టవద్దు ne auferas, rationem victûs. — పొట్టబా కు helluo, gulosus. — పొట్ట కాటు, fames. — పొట్టచుక్కూడికి diarrhæa — పొట్టలోయు విద్య abortum pati· — పొట్టకాకి fames *canina*.

పొట్టిబావి *ocymum gratissimum* bot·

పొత్తి cavitas arboris.

పొడకరిసి 1 misceri· 2 diffundi.

పొడచు 1 frangere. 2 destruere.

పొడకి 1 *asclepias rosea* 2 tectum culmis coopertum. —పొడకి గడ్డి calamus, seu herba lata (in ripâ fluminum crescens.)

పొడదాడు pugnare, contendere disputave. — పొడదాట , పొడదాడి కి pugna, controversia.

పొడమువచ్చుకొను converti.

పొడమురు crescere , augeri, multiplicari.

పొడికి 1 calamus. 2 verberatio 3 vestis humeris imposita.

పొడుచు 1 percutere, verberare, ferire· 2 sagittam) emittere. 3 (gregem) minare. 4 (sclopum) explodere. 5 (clavum, paxillum, etc.) adigere. 6 (currum) agere. 7 (campanam) pulsare. 8 (typis) mandare —పొడిచ causa esse cur aliquis percutiat , feriat, pulset, etc. — పొడుచుకొను 1 percutere (perseipsum) 2 abducere auferre. 3 os proprium percutere — పొడచుకాక 1 occidere· 2 evertere. — కొల్లపొడుచు depradari — గుడారాపొడుచు figere tabernaculum. — తలపొడుచు decollare.— గరాపొడుచు venenum exstinguere vel hebetare. — ఇరువు పొడుచు figere · — యరదు గావదా పొడుచు viam octo leucarum perlustrare — మూడి పొడిచు 1 in duas partes frangere. 2 profligare. — నాగపొ

ಡಿಯು percutiendo producere (metallum.) — ಕೊಡಿತ percussio, verberatio.

ಕೊಡೆ 1 spica. 2 trabs principalis in tecto. ಬೆಂಗಟೆಯ ಕೊಡೆ trabs transversa (super quâ cæteræ nituntur.)

ಕೊಣೆ cautio, vas (vadis.) fidejussio.—ಕೊಣೆಯ ಮಾಡು cautionem accipere. — ಕೊಡು dare. — ಆಗು, ಬೀಳು sese vadem dare —ಕೊಣೆಗಾರ vas.

ಕೊಡಾರೆ , ಕೊತ್ತಾರೆ s. 1 manè. 2 cras manè. — adv. diluculo, valdè manè.

ಕೊತ್ತಿಗೆ adv. diluculo eo quod.— quià — s. liber,

ಕೊತ್ತಿರು 1 ferre. 2 illucescere 3 (tempus.) esse, instare.

ಕೊತ್ತೀಲಿ, ಕೊತ್ತೀಲೆ, ಕೊತ್ತೀನಂಜೆ valdè manè.

ಕೊತ್ತು v. n. exardere, accendi. comburi. — part. præt, â verbo. ಕೊರು q. v. — s. 1 otium, tempus. 2 tempus diei vel lucis. — ಎರಡು ಕೊತ್ತು dies et nox 3 sol. — ಕೊತ್ತು ಗೊತ್ತು ಮಾಡು tempus assignare. — ಒಂದೊತ್ತು jejunium . ಕೊತ್ತುಕಳೆಯು .. ಜರುಗಿಸು, consumere tempus. — ಕೊತ್ತಾಯಿತು tempus est. — ಕೊತ್ತುಕೊಯಿತು , tempus transiit, jàm serò est.

ಕೊತ್ತುಕ್ಕೊಳ್ಳು, ಕೊತ್ತುಕೊಂಡೊಳಗು vid. ಕೊಬ್ಬು.

ಕೊತ್ತುಹಂಚಿ, ಕೊತ್ತುಗಂಚಿ vid. ಕೊತ್ತೀಲಿ.

ಕೊತ್ತುಹುರುಕು , ಕೊತ್ತಿದನ್ನ oryza combusta, coquendo, ollæ adhærens.

ಕೊದಕುಳಿಗುಟ್ಟು, ಕೊದಕುಳಿಗೊಳ್ಳು mœrore affici.

ಕೊದಗಿಸು, cooperire , involvere, induere.

ಕೊದಗು cooperiri, protegi, sub tutelâ congregari,ut pulli sub alis.

ಕೊದರು , ಕೊದೆ 1 rubus. 2 ಮರದ ಕೊದರು cavitas arboris. 3 ಬೆಟ್ಟದ ಕೊದರು spelunca. 4 ಹೆಗ್ಗಣದ ಕೊದರು foramen muris grandioris. 5 acervus , massa . 6 plica , fragmen, squama. 7 foramen serpentis.

ಕೊದರು agitare excutere.

ಕೊದಿಯು 1 superinduere se. 2 tegulas in tecto imponere , — ಕೊದ್ದುಕೊಳ್ಳು induere se. — ಕೊದಿಸು, ಕೊದ್ದಿಸಿಕೊಳ್ಳು , curare ut alius induatur, — ಕೊದ್ದುಕೊಂಡಿರು indutus esse.

ಕೊದೆ 1 pharetra. 2 cavitas arboris.

ಕೊದ್ದು appropinquare . — ಕೊದ್ದುಕೊಳ್ಳು adhærere alicui vel loco.

ಕೊನಸು alacer.

ಕೊನಲು rivulus.

ಕೊಪ್ಪ paries, naturalis partitio (in malis aureis, citrinis, etc .)

ಕೊಬ್ಬು 1 inflari, exurgere, fermentum. 2 supereffluere. 3 aridus, luxurians 4 crescere,augeri , multiplicari.

ಕೊಬ್ಬುಗುಳ vid. ಕೊಂಬುಗುಳ.

కొమ్మ్ర, కొమ్మ్ర fundendi ferri officina.

కొయిలు 1 strepitus, sonitus, clamor. 2 currus, rheda.

కొయు transmeare.

కొయ్య 1 fundere. 2 liquefacere, liquare, conflare. 3 percutere 4 occidere. 5 secare, amputare. — [illegible] decollare. — [illegible] 1 virus vaccinum inoculare 2 erumpere. (variolæ.) — [illegible] seminare orizam germinandam posteà transplantandam — [illegible] plaudere. — [illegible] in typum fundere. — [illegible] 1 crudeliter verberare. 2 inutiles herbas evellere — [illegible] os proprium percutere. — [illegible] corpus lavare. — [illegible], [illegible], actio effundendi, amputandi, etc. — [illegible] 1 percutiendum, liquandum curare. 2 in sonitu tympani promulgandum curare.— [illegible], præco publicus —[illegible].gerund. à verb. కొయ్య

[illegible] talus.

[illegible] 1 pars exterior. 2 foràs. 3 latrina. —[illegible] ventrem exonerare. — [illegible] publicè.

[illegible] extrà januam stantes.

[illegible] 1 expelli. 2 extrà januam esse, à propriâ domo, regione abesse. — [illegible] è tribu ejectus. — [illegible] mulier menstrua. — [illegible] foràs ejicere vel ponere.

తొరగి foràs, foris, extrà.—[illegible] expellere. [illegible] secretum divulgari. [illegible] divulgare.

[illegible] 1 magnus funis. 2 tauri in primo ordine alligati.

[illegible] part. [illegible].

[illegible] 1 incrementum. 2 roboris exhibitio.

[illegible] 1 egredi, proficisci. 2 crepare, disrumpi. 3 explodi — [illegible] ejicere, expellere. [illegible] id. q. [illegible].1

[illegible] 1 egredi. 2 superefluere. 3 excedere, abundare

[illegible] 1 scabies vulneris. 2 cortex arboris.

[illegible], [illegible], [illegible], foris, foràs, extrà.

[illegible] porta exterior.

[illegible] 1 sufflando ejicere. 2 expellere.

[illegible] egredi, proficisci.

[illegible] 1 plenus, abundans. 2 luxurians. 3 nutriens.

[illegible] circulus exterior.

[illegible] extrà, foris, foràs, externè.

[illegible] s. cubilis fabrica. —v. onerare, onus imponere.

పొరమాన్యము praedia ad templa Indorum pertinentia.

పొరలి 1 massa, acervus. 2 part ab. పొరలు q. v,

పొరలు circumvolvi, rotare. — మాటకు పొరలు promissis deesse. — పొరలిక, పొరల్కి rotatio. — పొరలించు 1 circumvolvere, volvevere. 2 pedem retrahere, fidem suam mutare, dicta retractare.

పొరిగి via, semita, callis.

పొరు ferre, portare, gestare. — పొర్తు కొల్లు, పొర్తుకొండు పొరుగు 1 id sens. 2 constare, impendi · (pecunia ·) — పొరిచు 1 onerare. 2 imponere · 3, పొరి పొరియాగిపొరిచు accusare, imputare.

పొరి 1 onus (in capite portandum·) 2 exuviæ serpentis. 3 pars segetis famulis vici concessa. — పొరిగాడు. పొరియాలు, bajulus — పొట్టపొరి ratio victûs. — పొరిపేరు super alium onus imponere.

పొరియు protegere.

పొరిగలుచు evadere.

పొరిగి juxtà.

పొరియు 1 proximus. 2 carus.

పొరిమేరు præ nimio gaudio aut mœrore suffocari.

పొరజా vid. పొరజి. పొరజాటి మిత్రి coriaceus funis.

పొరాగి, పొరుగా 1 præter, 2 nisi. — నీవురాకపోతే పొరుగా, nisi veneris; — లోకుకొక్కి పొరాడ extràordinarius, a, um· inauditum·

పొరుగా 1 appropiare. 2 imputari. v. పొరు.

పొల ager, arvum. — దుంపిపొల terra irrigatu difficilis. — బీళ్ళుబిడ్డ పొల vervactum, ager derelictus ut per annum quiescat. — పొలగడ్డి agri pro quovis frumento et pro oryzâ et aliis, in aquâ crescentibus. — పొలకాకి, పొలికాకి, corvus.

పొలదవరికాయు phaseolus campestris.

పొలము 1 vid. పొల. 2 nuntius, fama. 3 habitatio, sedes. 4 via. 5 limes.

పొలసు 1 fetidus. 2 injucundus.

పొలియు v. 1 suere. 2 venere ardere. (vacca.) — పొలిచు consuendum curare. — పొలిక 1 actio suendi. 2 sutura.

పొలియడు, పొలెయడు, *Paria*, vir ad infimam tribum pertinens.

పొలె s. 1 pollutio, inquinatio. 2 menstrua immunditia. 3 cæremonialis macula. — adj obscenus, squalidus. — పొలెగట్టదు mulier cujus desierunt menstrua. — పొలెమనికి tugurium ad collocandam puerperam erectum. —

కొలిగేరి via à *Pariis* habitata.— కొలిగలన polluere, contaminare·

కొలిపాటు nimia defatigatio, improbus labor.

కొల్ల 1 pravus· 2 legi contrarius. 3 vitiatus. destructus, corruptus. — కొల్లవాగ depravari.

కొశ్లియ durus, contumeliosus.

కొశగ (spicas in manibus·) fricare.

కొశరు volutare se. (equus.)

కొశిగె vid· కొ౦గె.

కొస, కొస్తు novus, recens, tener. — కొసదాగి, కొస్తాగి, recenter, nuper, novè, noviter.— కొసబను కొసబి vir novus, qui nuper advenit. — కొసపరి novus modus.

కొస కొసదు verè recens - novissimus.

కొసకు vid. కొసగు.

కొసకాలు vid కొస్తలు.

కొసగె, కొసిగె 1 nuntius, fama, rumor · 2 lætitia, hilaritas. — కొసిగెపస్త, cæremonia quæ celebrari solet, quando puellæ primùm fiunt muliebria.

కొసాగమి, terra alluvionis exculta.

కొసియ, కొసియ, contorquere. — కొస్త contortus.

కొసిగె vid· కొసగె.

కొస్తలు, కొస్తిలు, కొస్తులు 1, limen (janua·) 2 tota fabrica quadrata januæ·

ఘొశవు, ఘొశవు, fulgor, splendor.

ఘొశలు civitas·

ఘొశసు, ఘొశచు secare.

ఘొశి, ఘొశి s. fulgor.— v. fulgere. — ఘొశన illuminare.

ఘొశి rivus, lacus. — ఘొశిగెకట్టు agger.— ఘొశిరావు serpens aquaticus

ఘొళ్ళు, ఘొళ్ళు concavus.—ఘొళ్ళు sesamum sterile.

ఘొళ్ళు amphisbæna·

ఘొ౦పుళి lætitia.

ఘొరక vid. ఘొరకు.

ఘొరకరశాటి via frequens.

ఘొరకరి vir dissolutus moribus. — ఘొరకరితన libido, impudicitia.

ఘొరకాల 1 tempus præsens. 2 mors.

ఘొరకు 1 defectus, menda, mutilatio. 2 jactura detrimentum · 3 excusatio, prætextus. — కొరదాగిర deficiens, mutilus esse. కొరకిన mutilus.— కొరక్కిలద perfectus integer. — కొరదాగి కొరగ vitiari (opus)

కొరశి 1 fraus, deceptio, hypocrisis 2 malitia. 3 insueta agendi ratio. 4 impudicitia 5 vana jactantia. — కొరశి గారశి, కొరశియన 1 hypocrita, deceptor. 2 thraso. — కొరశి మాతు verbum mendax, vel inane.

ಹೋಗಲಾಡಿಸ amittere, dimittere, dissipare — ಹೋಗಲಾಡು amitti, perdi, dissipari.

ಹೋಗು 1 ire. abire, procedere 2 amitti 3 mori. 4 usu atteri. (vestis) — ಹೋಗು additur infinitivo verborum, ad indicandum futurum. v g. ಇದನ್ನು ಮಾಡಹೋಗುತ್ತೇನೆ hoc faciam. vel facturus sum — expletivo sensu, additur gerundio alterius verbi ad significandam completam rei alicujus consummationem. v. g. ಮಾಂಸಬೆಂದು ಹೋಯಿತು, caro adusta est. — ಕೊಂಡುಹೋಗು auferre — ಹೋಗಗೊಡ, ಹೋಗಬಿಡ. sinere ut aliquis abeat — ಹೋಗುತ್ತಲೆ, in ipso egressu.

ಹೋಗುಟ್ಟು, ಹೋಗೊಟ್ಟು 1 amittere. 2 dimittere.

ಹೋಗೊಳೆ foci spiraculum. (*cheminée*)

ಹೋಟೆ cortex fructuum quorumdam.

ಹೋತೃ 1 brahmana sacrificator 2 sacerdos recitans preces *Rig-Vedæ*.

ಹೋತ aries, hircus, caper — ಮೇಕೆಹೋತ hircus — ಕುರಿಹೋತ aries.

ಹೋದ (part. præt. à verbo ಹೋಗು q v.) transactus, præteritus.— ಹೋದಸಾರಿ ultimâ vice. — ಹೋದವರುಷ anno proximè elapso.

ಹೋಬಳಿ divisio provinciæ. — ಹೋಬಳೀದಾರ satellitum præfectus

ಹೋಮ holocaustum. butyrum in igne effundendo. — ಹೋಮಶಾಲೆ locus sacrificiis destinatus. — ಹೋಮಾಗ್ನಿ ignis sacrificii.— ಹೋಮಕುಂಡ fossa quâ ignis sacer recipitur.

ಹೋಯ್ಸೆ interjectio.

ಹೋರೆ 24a pars unius diei, hora.

ಹೋರಂಗಿ tunica talaris.

ಹೋರಟೆ ಹೋರಟೆ, ಹೋರಟ vehemens altercatio.

ಹೋರಾಟೆ in. sens. ac suprà. — ಹೋರಾಡ rixari, contendere.— ಹೋರಾಡಿಸ, ಹೋರಾಟಿಸ ad pugnam provocare, causa esse cur aliquis pugnet, etc.

ಹೋರಿ taurus.— ಕಟ್ಟುಹೋರಿ taurus admissarius.

ಹೋರಿಕರ vitulus. — ಬೀಜಒಡೆದ ಹೋರಿ castratus taurus. — ಬೀಜವು ಒಡೆಯಲಾದ ಹೋರಿ aptus ad castrationem.

ಹೋರು 1 litigare. 2 pugnare. 3 molestus esse.

ಹೋಲಿಕೆ, ಹೋಲಿಕ್ಕೆ, similitudo, imago. — ಹೋಲಿಸ, ಹೋಲಿಸಿನೋಡ, conferre, comparare, assimilare. — ಹೋಲು, similis esse.

ಹೋವು *caput draconis*.

ಹೋಷ 1 intellectus. 2 memoria. 3 conscientia.

ಹೋಳಿ, ಹೋಳೀಹುಣ್ಣಿಮೆ, festum in

in quo effigies *Kamæ* comburitur.

ಹೋಳಿಗೆ genus quoddam placentæ

ಹೋಳು, ಹೋಳಾಗು, v. in duas partes scindi. ಹೋಳು. s. dimidia pars. 2 paries (fructuum, etc.) 3 frustum, fragmentum. — ಹೋಳುಹೊಡ dividi, in partes scindi. — ಹೋಳಿಕೆ, scissio.

ಹೌಜು fons. — ಹೌಜುಖಾನೆ locus in quo fons reservatur. — ಹೌದಾ, ಹೌದೆ vid. ಅಂಬಾರಿ.

ಹೌದು utique, etiam, ità — ಹೌದೆ numquid res ità se habet? — ಹೌದೋಅಲ್ಲವೋ, numquid ità, annon? ಹೌದುಕಾಣೋ viro inferiori. — ಹೌದುಕಾಣೆ mulieri inferiori. — ಹೌದುಬುದ್ಧಿ ità superiori. — ಹೌದೇನೋ sic est forsan. — ಹೌದೇನೆ sic est (mulieri)

ಹೌರ euge.

ಹೌರ, ಹವುರ 1 levis, exigui ponderis. 2 parvi momenti. — ಹೌರಗೆ ಹೌರವಾಗಿ leviter, leniter. — ಹೌರಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು 1 levem efficere. 2 humiliare se.

ಹ್ಯಾಗಾದರೂ, ಹ್ಯಾಗಾದಾಗ್ಯೂ, ಹ್ಯಾಗಾಗ್ಯೂ, quocumque modo, aliquatenùs.

ಹ್ಯಾಗೆ quo modo? ಹ್ಯಾಂಗೋ vel ಹ್ಯಾಗೋಹಾಗೆಮಾಡ facere secundùm usum, vel, quo meliori modo.

ಹೋಳಿಕ್ರಿಯೆ 1 pugna. 2 actio explodendi manus.

ಹ್ರದ profunda pars lacûs vel ipse lacus.

ಹ್ರಸ್ವ adj. 1 brevis. (vocalis.) 2 parvus. — s. ಹ್ರಸ್ವಮೂರ್ತಿ nanus

ಹ್ರಾದಿನಿ 1 fulgur. 2 fulmen *Indræ*.

ಹ್ರಾಸ 1 jactura, detrimentum 2 immunitio, ruina.

ಹ್ರೀ pudor, modestia, confusio. — ಹ್ರೀಣ, ಹ್ರೀತ, pudibundus.

ಹ್ರೇಷ hinnitus equi.

ಹ್ಲಾದ voluptas, lætitia, gaudium.

ಳ

Nulla vox Canarensis incipit ab istâ consonante.

ಕ್ಷ

ಕ್ಷಣ 1 mensura temporis (4 minutis æquivalens) 2 momentum. — ಕ್ಷಣಭಂಗುರ valdè fragilis, transitorius, evanescens. — ಕ್ಷಣಕ್ಷಣ sæpè sæpiùs, constanter, identidem. — ಕ್ಷಣಿಕ in momento deficiens, caducus, transitorius.

ಕ್ಷಣದ 1 nox. 2 astrologus.

ಕ್ಷಣಪ್ರಭೆ, ಕ್ಷಣಿಕೆ, fulgur.

ಕ್ಷತ s. vulnus, plaga. adj. vul-

neratus. — క్షతజ sanguis.

క్షతవ్రత voti transgressor.

క్షతి 1 tabes, ruina. 2 detrimentum, injuria, damnum. 3 cura, sollicitudo.

క్షత్తృ, క్షత్రియ auriga, vir è tribu bellatorum.

క్షపణక summus sacerdos *Jainarum*.

క్షప nox. — క్షపాకర luna

క్షమ 1 tolerantia, venia 2 patientia 3 terra. — adj. patiens, tolerans, habilis. — క్షమించ 1 parcere, dimittere. 2 tolerare. — క్షమించికొన్ను patienter ferre. — క్షమాపణ actio sedandi, mitigandi, pacificandi.

క్షయ 1 detrimentum, occasus, ruina, consumptio. 2 destructio, exinanitio, jactura. 3 *phtisis pulmonalis*. 4 sexagesimus annus cycli Indici. — క్షయించ 1 decrescere. 2 destruere. — క్షయిష్ణు mortalis, destructibilis. — క్షయాంకుర principium consumptionis.

క్షరణ stillatio.

క్షవ 1 sinapi nigrum. 2 sternutatio.

క్షవథువు 1 tussis. 2 sternutatio

క్షాంతి 1 tolerantia, venia. 2 patientia. — క్షాంత 1 toleratus, dimissus. 2 patiens.

క్షాంబ్రు vid. క్షామ.

క్షామ fames, annonæ raritas. — క్షామడిల్లే...కాల tempus famis instare.

క్షార s. 1 sal. 2 sapor salsus. — adj salsus.

క్షారక flos nondùm expansus.

క్షాళన lotio — క్షాళిత lotus.

క్షావ actio os lavandi.

క్షితి 1 tellus 2 habitatio. 3 ruina, labes, imminutio. — క్షిత vitiatus, imminutus. — క్షితిపతి rex.

క్షిపణి actio projiciendi ejiciendi. — క్షిప్త ejectus, dimissus,

క్షిప్ర adj celer, citus. — క్షిప్రబుద్ధి acutus intellectus — క్షిప్రకార్య urgens negotium. — adv. cito, celeriter.

క్షీణ s. labefactatio, tabes, ruina. — adj 1 emaciatus, consumptus, tabescens. 2 destructus, exinanitus 3 macilentus, tenuis — క్షీణుడు vir macilentus aut phtisi laborans — ఆయుఃక్షీణ decursus ætatis.

క్షీబ ebrius.

క్షీర 1 lac. 2 aqua. 3 lacteus plantarum succus. — క్షీరనీర వివేక actio separandi verum à falso, bonum à malo, etc. — క్షీరసాగర mare lacteum. — క్షీరాబ్ధి తనయే *Lakshmi*. (è mare lacteo orta.)

క్షుణ్ణ 1 allisus. 2 eruditus, sed docere non valens.

క్షుత్ 1 fames. 2 sternutatio.

క్షుత్తు, క్షుధ famens. — క్షుధాతుర ...క్రాంత, క్షుధార్తి vehementia, acerbitas... famis. — క్షుధిత esuriens.

క్షుద్ర adj. 1 parvus. 2 infimus 3 avarus, parcus. 4 crudelis 5 pauper. — s. 1 క్షుద్రమాట calumnia. 2 defectus, infirmitas, menda, insania. — క్షుద్రి, క్షుద్రక susurro bilinguis, calumniator— క్షుద్రి, క్షుద్రిక id. sens, fem —క్షుద్రకేళి clandestinum negotium.

క్షుప virgultum, arbuscula.

క్షుర 1 cultrum. 2 novacula.— క్షురి barbitonsor.

క్షురప్ర sagitta ferrum semicirculare habens.

క్షుల్లక 1 parvus, exiguus 2 abjectus mediocris, vulgaris, nullius momenti. — s. vid క్షుద్ర, s. 2.

క్షూణతి dedecus, irreverentia.

క్ష్వేడ clamor prælii.

క్షేత్ర 1 ager. 2 locus sacer, locus peregrinationis, sedes deorum. 3 corpus. 4 uxor (viri ager) locus quicumque. 6 aggregatum duodecim. శాలిగ్రామము, — క్షేత్రజ, filius. — క్షేత్రఫల 1 superficies aut volumen alicujus corporis. 2 *quotiens*, reditus, proventus, lucrum, etc. negotii alicujus. — క్షేత్రజ్ఞ anima, principium vitale sensationum et motûs. — క్షేత్ర ఫల mensura agraria.

క్షేత్రయ్య poëta quidam Telugicus.

క్షేప 1 projectio, ejectio. 2 dimissio 3 mora. 4 contemptus. 5 usura temporis.

క్షేపక adj. emittens. projiciens, ejiciens. — s. 1 strophe ab alienâ manu in opere aliquo inserta. 2 numerus addendus vel substrahendus (in supputatione.)

క్షేపణ remus.

క్షేపణి vid క్షేప.

క్షేమ 1 felicitas, beatitudo. 2 conservatio, incolumitas, bona valetudo 3 absorptio in *Brahmâ* — adj. benè valens, felix, ditescens, prosper. — క్షేమకర propitius, felicitatem tribuens. — క్షేమాలింగన amicitiæ complexus. — ఊరకక్షేమ vel లాభవిచారించు inquirere circà statum alicujus.

క్షోణి terra.

క్షోద pulvis, quodcumque in pulverem redactum.

క్షోభ, క్షోభి 1 agitatio, commotio. perturbatio. 2 turbatio ex irâ, dolore, etc. oriens. — క్షోభి మాడ conturbare. — క్షోభిల్ల agitari, perturbari, mœstus esse. — క్షోభిత, part. præt id. sens.

క్షౌద్ర 1 mel. 2 aqua.

క్షౌమ 1 cubiculum in summâ parte domûs 2 sericum intertex-

tum.

ಕ್ಷೌರ actio radendi vel tondendi (barbam, capillos, etc) ಕ್ಷೌರಕ barbitonsor. — ಸರ್ವಾಂಗ ಕ್ಷೌರ actio radendi omnes pilos corporis. — ಸುಂಣಗೆ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಕ್ಷೌರಮಾಡಿ ಕಳಿಸ aliquem spoliare ex omnibus, decipere.

ಕ್ಷ್ಮಾ terra. — ಕ್ಷ್ಮಾಪತಿ.. .....ಭೃತ್ತು, rex.

ಕ್ಷ್ವೇಡ 1 virga è calamo *bambu* 2 clamor pugnæ.

ಕ್ಷ್ವೇಳಿ provocatio (ad pugnam.)

Appendix.

ಅಕರಾದಿ, ಅಗರಾದಿ dictionarium.

ಅದ್ದ vid. ಅಬ್ದ, 3 (*carreau de vitre.*)

ಅಪವಾದ exceptio. gr.

ಇತ್ರಿ dama. (*daim.*)

ಉಂಗಳಿಸ, illinire.

ಉನಿಹಾಕ madefacere. (chartam.

ಉಖಂಡ accuratus ?

ಉಪನಿಷದ caput vel sectio *Vedarum.*

ಏಕಾಣೆಲು utraque pars temonis. (*brançards*, *limon*, etc.)

ಕಪಾಯಿ strigilis è filis nucis *coco* confecta.

ಕುಜುಂಗಟ್ಟಿ pessulus versatilis fenestræ.

ಕುರುಕು, ಕುರು compages. (*mortaise*)

ಗರ್ಗೆ vid. ಪಸಿ.

ಗೇಣಿ villa. — ಗೇಣಿಗಾರ villicus.

ಗೊನೆ racemus.

ಚಾಕರೂಪಾಯಿ quatuor *rupiæ.*

ಚಾಬಿನ ligna ad ædificandum. — ಗಾರ mercator talium lignorum.

ಚಾತಿಗೆ vas magnum pro aquâ.

ಚೋಳಿ sex conchylia.

ಡಿಂಬಿ, ದಿಂಬಿ trabs brevis et lata.

ಕಂಡವಾಳ æs fusile (*fonte.*)

ಠಾನು seu ಠಾನು volumen telæ (*piece de toile.*)

ಕೇಳೀಕಾಟ hirundo.

ನಿಂಬು vid. ನ್ಯಂಬು.

ಪಕ್ರಿಕೆ ora inferior muri

ಪವಾಣಿ tabula inæqualis densitatis.

ಪರಾಯಿಕ magna paropsis.

ಪಸಿ menda vel defectus in lignis.

ಪಕ್ಷಿಗೇಹಕ್ಕಿ passer.

ಪಾಂಡಿ pars muri inter trabes inclusa.

ಪಾಲಿಸ 1 dicere. 2 dare. — ದಯ ಪಾಲಿಸ concedere. (honorificè.)

ಬೀಜವರಿ quantitas seminis pro quoque agro.

ಚೇಸ್ತುಪಟ್ಟ, complanatio soli ad amussim. (*niveau parfait.*)

శేరు lutum ad ædificandum adhibitum.

సటార transversus; transversè.

సలాయి vid. శలాటుక.

సాకేత్రి breviores trabeculæ (in tecto inæquali.)

DICTIONARIUM

CANARENSE LATINUM.

AD USUM

MAÏSSURENSIS CATHOLICI SEMINARII.

Bengalori.

1855.

